

נחל נובע מקור חכמה

מים עמוקים דברי פי איש

סֵפֶר

לקוטי מוהר"ן

עם פרוש

שפת הנחל

ב

ונגלה אליו ספר

לקוטי תפלות

מסדר על-פי סדר התורות

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

הַכְּתָבָה לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדַמוֹ"ר מוֹהֲרַ"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבִנְאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב
בְּלֵיל

* * *

בְּאֶרְצוֹת הַבְּרִית
מְתִיבְתָא הַיְכַל-הַקְּדוֹשׁ — חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

Mesifta Heichal Hakodesh
Chasidei Breslov
1129-42nd street
Brooklyn N.Y 11219

* * *

באמצעות הדואר לפי הכתובת:
"קרן הדפסה והפצה"
ת.ד. 8065 אשדוד
ובמספר טלפון: 03/6765235

זֶה הַשֵּׁעַר לֵה' צְדִיקִים יָבוֹאוּ בוֹ

סֵפֶר

לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן

הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא, מִי כְמוֹהוּ מוֹרֵה, הַיּוֹצֵא בְקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָה, מִפִּי קֹדֶשׁ קְדָשִׁים, גְּבוּן לַחַשׁ וְחֶכֶם חַרְשִׁים. הֲלֹא הוּא כְבוֹד אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, הַרְבַּ הָאֱמֶת, הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ הָאֱמֶתִי, נֶחֱל גּוֹבֵעַ מְקוֹר חֶכְמָה, אֹר יִשְׂרָאֵל וְקְדוּשׁוֹ, הַמְּפָרְסֵם בְּכָל קְצוֹי אֶרֶץ וְיָם רְחוֹקִים. שְׁמוֹ קֹדֶשׁ. מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, הַרְבַּ רַבִּי נֶחֱמָן זָכַר צְדִיק וְקְדוֹשׁ לְבָרְכָהּ, מְקַהֵלֵת בְּרִסְלָב, בְּהַרְבֵּ הַתִּיק וְחֲסִיד, מוֹרְנוּ הַרְבַּ שְׂמֵחָה זָכַר צְדִיק לְבָרְכָהּ, בֶּן לְאוֹתוֹ צְדִיק, הַרְבַּ הַקְּדוֹשׁ הַמְּפָרְסֵם, מוֹרְנוּ הַרְבַּ נֶחֱמָן הָאֲרִידֵעֲנָקִיר זָכַר צְדִיק וְקְדוֹשׁ לְבָרְכָהּ. וּמֵצֵד אִמּוֹ הַצְּדִיקֵת הַמְּפָרְסֵמַת בְּשֵׁם טוֹב, מֵרַת פִּיגָא זַצ"ל. הוּא גִין וְנִכְד לְהַרְבֵּ הַקְּדוֹשׁ, רַבֵּן שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, קְדוֹשׁ שְׁמוֹ, מוֹרְנוּ הַרְבַּ יִשְׂרָאֵל בְּעַל-שֵׁם-טוֹב זָכַר צְדִיק וְקְדוֹשׁ לְבָרְכָהּ. יִשְׂמַח אָבִיךָ וְאִמֶּךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶתְךָ. עֲטַרְתַּ זְקֵנִים בְּנֵי בָנִים. בְּזִכּוֹתֵם יֵאִיר עֲלֵינוּ חֲסֵדֵי דָוִד הַנְּאֻמָּנִים. וְנִזְכֶּה לַחֲזוֹת בְּנַעֲם ה' פָּנִים אֶל פָּנִים. חֵישׁ קַל מְהֵרָה נָשׁוּב לְצִיּוֹן בְּרַנְּנִים. בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן:

הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה כָּבֵד גִּדְפָס פְּעָמִים רַבּוֹת וְעַתָּה נִתְחַדֵּשׁ אֹרּוֹ וְנִדְפָס בְּתַכְלִית הַהַדּוּר וְהִיפִי וְהוֹסֵפְנוּ עַל זֶה פְּרוֹשׁ נִפְלָא כְּמַעֲט עַל כָּל תְּבָה כְּאֲשֶׁר עֵינֶיךָ תַּחֲזִיגָה מִיִּשְׂרָאֵל

הוֹבָא לְדְפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרִסְלָב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

הַמְּפָרְסֵם בְּכָל קְצוֹי אֶרֶץ וְיָם רְחוֹקִים

וְהוֹסֵפְנוּ עַל זֶה פְּרוֹשׁ נִפְלָא כְּמַעֲט עַל כָּל תְּבָה

הַמְּפָרְסֵם בְּכָל קְצוֹי אֶרֶץ וְיָם רְחוֹקִים

וְהוֹסֵפְנוּ עַל זֶה פְּרוֹשׁ נִפְלָא כְּמַעֲט עַל כָּל תְּבָה

מעלת קדשת הספר הזה

(א) רבנו ז"ל אמר, שהספר הקדוש שלו "לקוטי-מוהר"ן", שיצא בעולם, הוא אתחלתא דגאולה. ואמר, מאחר שיצא בעולם, אני חפץ מאוד מאוד שילמדו אותו, פי צריכים ללמד אותו הרבה, עד שיהיה שגור בעל פה, פי הוא מלא מוסר והתעוררות גדולה מאוד להשם יתברך, אשר אין ערוך אליו וכו'. ואמר, שטוב לקבץ לעצמו ב' שעורים ללמד בספר הקדוש הזה: שעור אחד פשוט, ללמד במהירות הרבה מאוד, כדי שיהיה שגור בעל-פה. ושעור אחד ללמד בעיון גדול, פי יש עמקות גדול ונפלא מאוד בספרו.

(ב) פעם אחת היה רבנו ז"ל מזרז את אחד ללמד את ספרו. ואמר, שהוא מצוה גדולה ללמד ספרו הרבה. ואמר לו, שיכולין להיות נעשה בעל מח גדול על-ידי ספרו, פי יש בו שכל גדול ועמקות נפלא מאוד על-פי פשוטן של דברים, וגם אם יתמידו בספריו, יכולין לזכות להיות נעשה איש פשר באמת. ואז יזכה לראות הפנימיות שיש בספרו הקדוש, פי יש בהם פנימיות הרבה מה שאין נראה על-פי פשוטו כלל. אשרי הזוכה ללמד ולהתמיד בהם הרבה!

(ג) ואמר, שבהתורה שלו יש עמקות גדול עד מאוד, ומה שנכתב בלשונו, צריכין לדקדק בו כמו במקרא, פי אף שהוא חוזר בכל פעם דבריו, שנראה לכאורה שפת יתר, אך צריך שתדע, שהוא בכונה גדולה, וצריכין לדקדק בו כמו במקרא (ומי שיש לו עינים, וישים דעתו ולבו היטב לדברי רבנו ז"ל, יבין מעט מזעיר מעצם העמקות הנפלא שיש בספרו, אשר לא נמצא דגמתם בשום ספר, שיהיה שם עמקות נפלא ונעים כמו בספר הקדוש הזה, שהוא עמק עמק מי ימצאנו. ובכל דבור יוצא כללים ופרטים וכו').

(ד) ופעם אחת היה רבנו ז"ל משבח את הספר שלו מאוד. ואמר, שיכולין להיות נעשה בעל תשובה גמור על-ידי למוד הספר שלו. והיה חפץ ומשתוקק מאוד, שידפסו עוד כמה פעמים ויתפשטו בעולם. ואמר, שיהיו בני-אדם שילמדו ויתפללו על-ידי הספר הזה. ואמר, שמי שישב ויעסק בספריו רק בלי קנטור ונצחון, ויסתפל בהם באמת, אז בודאי יהיו נבקעין אצלו כל גידי קשיות לבבו. ואמר בזו הלשון: "סע וועט איהם אלע אדערין

טַרְעֵנִין". וְאָמַר, שְׁכַל אָדָם צָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל לְקִנּוּת הַסֵּפֶר שְׁלוֹ, וּמִי שֶׁאֵין לוֹ בְּמָה לְקִנּוּת, יִמְכּוֹר סֵפְרָיו שֵׁישׁ לוֹ, וְיִקְנֶה בְּזֶה סֵפְרוֹ, וּמִי שֶׁאֵין לוֹ סֵפְרִים, יִמְכּוֹר כֶּרֶם מִתַּחַת רֵאשׁוֹ, וְיִקְנֶה הַסֵּפֶר שְׁלוֹ. וְאָמַר, שֶׁהַסֵּפֶר שְׁלוֹ יִהְיֶה חָשׁוּב מְאֹד, וְיִבְקָשׁוּהוּ וְיִחַפְּשׁוּהוּ מְאֹד, וְיִדְפְּסוּ וְיִחְזְרוּ וְיִדְפְּסוּ כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים, וְיִהְיֶה חָשׁוּב מְאֹד. רַק נִכְסֵפֶתִי לְרֵאוֹת זֹאת, וְאֶהְיֶה אֲנִי עוֹמֵד וּמִסְתַּכֵּל מִן הַצַּד, אֵיךְ שֶׁנִּדְפְּסוּ וְנִתְפַּשְׁטוּ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ.

ה) וְאָמַר בְּפִרוּשׁ, שֶׁבְּכָל שִׂיחָה וְשִׂיחָה שֶׁהִיא מְשִׁיחַ וּמְדַבֵּר עִמָּנוּ, יְכוּלִים לְהִיּוֹת עַל יְדֵה אִישׁ כָּשֶׁר, וְאֶפְלוּ צְדִיק גָּמוּר כֹּל יְמֵי חַיָּיו, כְּמוֹ שֶׁאֲנִי רוֹצֶה, 'אֲזוּי וְוִי אֵיךְ מִיִּין אֵיִין גּוּטְעֵר יוּד', אִם יִרְבֶּה לִילֵךְ עִמָּה לְקַיֵּם כְּפִי שִׂיחָתוֹ הַקְּדוּשָׁה. וּמִי שֶׁזָּכָה לְשִׁמְעַ שִׂיחָתוֹ הַקְּדוּשָׁה מִפִּיו הַקְּדוּשׁ, הוּא יוֹדֵעַ זֹאת בְּאַמֶּת וּבִכְרוּר. וְגַם אֶפְלוּ עֲכָשׁוּ כְּשֶׁלּוֹמְדִין דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, יֵשׁ לָהֶם גַּם-כֵּן כּוֹחַ גָּדוֹל לְעוֹרֵר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לְזִכּוֹת לְדַרְכֵי ה' בְּאַמֶּת, לְמִי שֶׁיִּשְׁעִים לְבוֹ הַיֵּטֵב לְדַבְּרָיו וּלְשִׂיחֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, הַנֶּאֱמָרוֹת בְּזֶה הַסֵּפֶר וּבִשְׂאָר סֵפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, כִּי כָּל שִׂיחָה שְׁלוֹ, הִיא הַתְּעוֹרְרוֹת נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, וְדַרְךְ יִשְׂרָאֵל וְנִכּוֹנָה מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְכָל אֶחָד לְפִי מְדַרְגָּתוֹ, יִהְיֶה בְּאִיזוֹ מְדַרְגָּה שִׁיְהִיָּה. אֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא בְּמְדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה מְאֹד, יְכוּל לְקַבֵּל דַּרְךְ יִשְׂרָאֵל וְעִצּוֹת נִפְלָאוֹת מִכָּל שִׂיחָה וְשִׂיחָה שְׁלוֹ. וְכֵן לְהִפְךָ — מִי שֶׁהוּא בְּתַכְלִית הַמְּדַרְגָּה הַתַּחְתּוֹנָה, חָס וְשָׁלוֹם, בְּאִיזָה מְקוֹם שֶׁהוּא, יְכוּל לְקַבֵּל דַּרְךְ יִשְׂרָאֵל וְעִצּוֹת נִכּוֹנֹת מִכָּל שִׂיחָה וְשִׂיחָה שְׁלוֹ, לְמַלְט נַפְשׁוֹ מִנִּי שַׁחַת, וּלְשׁוּב אֶל ה' בְּאַמֶּת, אִם יֵשׁ לָבוֹ לְדַבְּרָיו הַיֵּטֵב, וְיִקְיִים אוֹתָם בְּאַמֶּת וּבִתְמִימוֹת כְּפִי שׁוֹם חֲכָמוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁיֵּאֱחָז בָּהֶם!

ו) סֵפֶר רַבְּנֵי ז"ל לְאַחַד, שֶׁהִיא מְשַׁבַּח מְאֹד אֶת תּוֹרָתוֹ לְפָנָיו, וְהַפְּלִיג מְאֹד בְּגִדְלַת נִפְלָאוֹת תּוֹרָתוֹ. וְאָמַר, שֶׁצָּרִיכִין לְהִשְׁתַּדֵּל מְאֹד לְקִנּוּת סֵפְרָיו, כִּי אֶפְלוּ כְּשֶׁעוֹמְדִין בְּתַבְּהָ וּמְגִדְל, הֵם טוֹבָה גְּדוּלָּה; כִּי סֵפְרָיו הֵם שְׁמִירָה גְּדוּלָּה בְּבִית, לְשִׁמּוֹר גַּם הָעֲשִׁירוֹת וּמִמּוֹן הָאָדָם מִכָּל הַהֲזָקוֹת. וְהַזְּכִיר אֲזַ עֲשִׂיר שֶׁהִיא יוֹדֵעַ וּמְכִירוֹ, וְאָמַר, שֶׁגַּם אֵלָיו הִיא טוֹבָה גְּדוּלָּה, שִׁיְהִיָּה הַסֵּפֶר שְׁלִי בְּבִיתוֹ, כִּי יִהְיֶה לוֹ שְׁמִירָה גְּדוּלָּה לְכָל דָּבָר וְשִׁתְּקִים עֲשִׁירוֹתוֹ. וְהַזְּהִיר אֶת הָאִישׁ שֶׁדַּבֵּר עִמּוֹ מִזֶּה, שֶׁיִּזְרֹז אֶת הָעֲשִׂיר הַנִּ"ל, שֶׁיִּרְאֶה לְקִנּוּת סֵפְרוֹ.

ז) וְאָמַר: הַבַּעַל-דְּבָר יְכוּל לְחַפּוֹת וּלְכַסּוֹת אֶת הָעֵינַיִם מְאֹד, אֲבָל בְּלֹא זֶה,

הִיָּה הַסֵּפֶר עוֹשֶׂה הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד בְּעוֹלָם. וְאָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "דַּעַר
בְּעַל-דָּבָר קָעַן זַיִיעַר פֶּאֲרִשְׁטֵעֶלְן, אוֹיֵב נִישְׁט, וְוַאֲלֵט דָּאס סֵפֶר מְחַיֵּב גִּיווּעַן
אַ גְּרוֹיֶסע זַאךְ צו טָאָהֵן אוֹיף דַּעַר וְוַעֲלֵט".

(ח) וְאָמַר: אֵינִי אוֹמֵר לָכֶם מִתּוֹרָתִי, כִּי אִם הַפְּסָלֵת, וְהִיא נְמוֹכָה אֶלְפֵי אֶלְפִים
וְרַבֵּי רַבּוֹת מִדְּרָגוֹת מְכַפֵּי מַה שְּׂאֵנִי מִשִּׁיגָה, וְאֵינִי יְכוֹל לוֹמַר גַּמְךָ יוֹתֵר.

(ט) וְאָמַר, שְׂפָל הַהֲשֻׁגוֹת הַגְּבוּהוֹת שֶׁהוּא מִשִּׁיג אֵינָם חֲשׂוּבִים אֶצְלוֹ כָּל-כָּף,
רַק הָעֵקֶר הוּא כְּשׂוֹזֹכָה לְהַכְנִיס אֵיזָה דְּבִוּר בְּתוֹךְ הָעוֹלָם; כִּי בְּכָל דְּבִוּר
וְדְבִוּר שֶׁהוּא מְדַבֵּר בְּפָנֵי הָעוֹלָם, תְּלוּיִים בּוֹ כָּל הָעוֹלָמוֹת, עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

(י) וְאָמַר, שְׂגָם בְּנֵי-אָדָם הַשׁוֹמְעִין הַתּוֹרָה שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, וְאֵינָם מְבִינִים
אוֹתָהּ, לְעֵתִיד, בְּעוֹלָם הַבָּא — יְבִינּוּ; כִּי הָעֵקֶר הַתּוֹרָה שְׁלוֹ הִיא לְהַנְשַׁמּוֹת
שְׁלָנּוּ, שְׂכַשְׁנָבֵא לְעוֹלָם הַבָּא, יִהְיוּ הַנְּשַׁמּוֹת שְׁלָנּוּ בְּקִיָּאִים בְּאוֹתָן הַתּוֹרוֹת
הַגְּבוּהִים מְאֹד. גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה צָרִיךְ לְקַיֵּם בְּפִשְׁטוּת, עַל-כָּל-פָּנִים לִילְךָ
בָּהֶם, פֶּאָשֶׁר שְׂמַעְנוּ מִפִּי הַקְּדוֹשׁ כַּמָּה פְּעָמִים, שְׂצָרִיכִין לִילְךָ עִם אוֹתָם
הַתּוֹרוֹת, דִּהְיִנוּ לִילְךָ אֵיזָה זְמַן עִם זֹאת הַתּוֹרָה, וְכָל הָעֲבוֹדוֹת שְׁלוֹ מִבְּקָר עַד
עָרֵב יִהְיוּ עִם הַלּוֹךְ שֶׁל אוֹתָהּ הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא הוֹלֵךְ בָּהּ בְּעֵת הַהוּא. וְאַחֲרֵי-כֵן
יִלְךְ אֵיזָה זְמַן עִם תּוֹרָה וּמֵאֲמָר אַחֵר, וְכֵן יִתְנַהֵג תָּמִיד, עַד אֲשֶׁר יַעֲבֹר וַיִּלְךְ
עִם כָּל הַתּוֹרוֹת שְׂאֵמַר, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יַעֲזֹר לָזֶה. וְהָעֵקֶר — לְבַל יִהְיֶה מְבַהֵל
וּמְבַלְבֵּל, שְׂלֹא יִרְצֶה לְחַטֵּף הַכֹּל בְּבַת אַחַת, וְרַק צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג בְּנִחְיָה וּבְהִדְרָגָה
מְעַט מְעַט וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹכֵל לְזַכּוֹת לְמַה שְּׂיִזְכֶּה, עַד שְׂיִזְכֶּה לְקַיֵּם הַכֹּל.

ספר

שַׁפַּת הַנַּחַל

חדושים ובאורים, ענינים נפלאים, ציצים ופרחים. על-פי פסוקי תנ"ך ומאמרי חז"ל בגמרא ומדרשים וזהר הקדוש וכתבי האר"י ז"ל, בנויים ומיסדים. לבאר ולפרש המאמרים הנוראים, פלאי פלאים, שבספר הקדוש והנורא "לקוטי-מוהר"ן", שהם אורייתא דעתיקא סתימאה, העתידה להתגלות ולהתפרש בשלמות בביאת ינון.

ותכלית פונת החבור הזה הוא, להוציא לעצמנו עצות והתחזקות איך לעמוד על עמדנו, ולקיים עצות רבנו ז"ל בכל הדקדוקים, בתמימות ובפשטות גמורה, ולהוציא סתום מן המפרש בגלויים חדשים, להאיר נפשנו בהארת נעם ערבות זיו שכינתו יתברך.

גם הוצאתי בדרך נפלא ענינים ובאורים נפלאים מספרי "לקוטי-הלכות" מתלמידו הקדוש, השיכים לכל מאמר ומאמר. גם הבאתי סמוכים לדבריו מדברי חכמינו הקדושים, אשר על-פי דבריו יתפרש ויובן פחמך. והמעין בחבור זה, בין מעצמו התועלת הרבה הנמצאת בו. ובפרט בדורותינו אלה, אשר המחות נתקטנו והצרות נתרבו, עד שקשה וכבד לעמוד אפלו על פשוטן של דבריו, ובפרט לבני הנעורים וכו'.

הובא לדפוס על-ידי
חסידי פרסלב
עיה"ק ירושלים תובכ"א

בשובני והנה אל

שפת הנחל עץ רב

מאד מזה ומזה (חוקל פי')

אזנו שפת הנחל

בן אדם ואלוני

יאמר אלי היראה

מעלת המחדש חדושי תורה על ספר זה

(א) רבנו ז"ל הזהיר מאד את אנשיו, שישתדלו לעיין בתורתו, ולראות לחדש בהם איזה דבר. ואמר פעם לאחד מאנשיו: אם תזכה לכוון אל תכן פונתי — מה טוב, ואפלו אם לא תוכל לכוון פונתי, אף-על-פי-כן טוב מאד כשזוכין לחדש איזה דבר בתורה, פי הוא תקון גדול להרהורים; פי כל ההרהורים באים על-ידי פח המדמה, ועל-ידי שמחדשין איזה דבר בתורה, שזהו בחינת מדמה מילתא למילתא, על-ידי-זה מתקנין פגם ההרהורים שבאין על-ידי המדמה. ולרבי נתן אמר רבנו ז"ל, שהחדושי תורה שמחדשין בתורתו, הוא תקון גדול מאד מאד על העבר. ואמר, שאפלו דבור אחד לבד כשזוכין לחדש, הוא גם-כן טוב מאד, פי הוא תקון גדול מאד. גם אמר, שהוא טובה גדולה לנשמת אבותיו שפבר נסתלקו.

(ב) ואמר, שאפלו בזהר הקדוש ובכתבי האריז"ל מתר לחדש, ובלבד שלא יוציא איזה דין חדש. ואמר: פבר נתתי לכם פח המדמה פשר וטוב, ואתם רשאים לחדש בתורה. ואמר: אתם יכולים להשיג בכח המדמה שלכם מה שאני יכול להשיג בשכל. אשרי מי שזוכה להתעמק בתוך ספרו הקדוש "לקוטי-מוהר"ן", עד שיחדש בו חדושי דאורייתא.

(ג) בעת שיצא ה"לקוטי-מוהר"ן" בעולם, הפליג רבנו ז"ל מאד מאד בלמוד ספרו הקדוש, ובפרט מי שזוכה לחדש בו איזה דבר. ואז בא אליו אחד מאנשיו שלומנו, והציע לפני רבנו ז"ל את חדושו שנתחדש לו בה"לקוטי-מוהר"ן", וחיף רבנו ז"ל וענה ואמר בזו הלשון: "איר מעגט קנייטשין מיין ספר ווי איר ווילנט, נאר פון איין סעיף קטן פון שלחן ערוך נישט אפטרעטן".

(ד) ואז באותה העת נכנס פעם אחת אצל רבנו ז"ל הרב הקדוש, רבי אהרן, הרב מעיר ברסלב, ואמר לו רבנו ז"ל (קצת בלשון תוכחה): למה לא תקח את ספרי, ותעין בו היטב, עד שיעלה על דעתך איזה קשיה, ואחר-כך תוסיף ותעין בו, עדי תבין ותדע את התרוץ שעל זה. וכשמוע הרב את דברי רבנו ז"ל, חזר לביתו, ופתח את הספר "לקוטי-מוהר"ן" לעיין בו. והתחיל לעיין בו, עד שעלה על דעתו קשיה ופליאה בדבריו, ואחר-כך הוסיף ללמד ולעין בו, עד שעלה על דעתו התרוץ והתשובה על הקשיה הזאת, וחזר אחר-כך לרבנו ז"ל, ואמר לפניו את הקשיה והתרוץ, והוטבו דבריו בעיני רבנו ז"ל מאד. ואמר לו רבנו ז"ל בזו הלשון: אני יודע מאחד שחבר פרוש על הזהר, ולא ברוח-הקדש, ואף-על-פי-כן פון אל האמת.

(ה) ואמר: מי שפקי היטב בתורתיו הפתובות בספרו הקדוש, ראוי לו למצא כל שיחות

העולם בתוך תורתו הקדושה, ואין שום שיחה וענין בעולם, שלא יוכל השלם למצא בתוך תורתו. הינו פי בודאי באמת יש בהם תורה בהעלם, אבל אין מי שיזכה לידע הנסתרות שנעלם בשיחות בני-אדם, פי אם אנשים גדולים במעלה מאד מאד, אבל על-ידי התגלות תורתו הקדושה והנוראה שלו, מי שבקי בספרו היטב היטב, ויש לו שכל קצת, יוכל למצא בכל שיחות העולם רמזים בהתורה הקדושה, אפלו אם לא יהיה גדול במעלה ביותר.

(ו) ואמר, שיש צדיקים שהם גדולים בתורה, ובקיאים בספרים הרבה ובדברי חכמינו הקדושים, ומחמת זה דיקא אינם יכולים לחדש בתורה, מחמת שהם בקיאים מאד. פי כשמתחיל לומר תורה, ורוצה לחדש איזה דבר, מבלבל אותם בקיאותם הגדולה, ומתחילים לומר מיד הקדמות הרבה ודברים הרבה מה שיודעים מספרים, ומחמת זה נתבלבל דבריהם, ואינם יכולים להוציא לאור איזה חדוש נאה. ותפס רבנו ז"ל לדגמא, גדול אחד בדורו, שלא היה יכול לומר תורה מחמת זה, והמוכן מדבריו היה, פי כשרוצין לחדש חדושין צריכין לצמצם את מחו, לבלי לרוץ מיד לבלבל דעתו ברבוי הקדמות שאינם מכרחים לחדושו, ויעשה עצמו פאינו יודע, ואז יכול להוציא לאור לחדש חדושים הרבה בהדרגה כסדר. ועוד דבר מזה, אף אי אפשר לבאר דבר כזה, והחכם יבין מדעתו.

(ז) וספר רבנו ז"ל לר' נתן לענין חדושי תורה, מי שזוכה לחדש איזה דבר בתורה, אמר בלשון תמה וחדוש, מהיכן לוקחין החדוש? פי באמת ענין חדושין, מי שזוכה לחדש, הוא דבר נפלא ונעלם מאד מאד, פי מהיכן לוקחין זאת? והמוכן מדבריו היה, שבזה שזוכין לחדש, בזה רואין התגלות אלקותו יתברך, שהוא יתברך ממציא מאין ליש; פי בתחלה לא היה יודע כלל זאת החדוש, רק עכשו הוא לוקח ושואב ממקור החכמה, שהוא בחינת אין, הינו מאין סוף, ובזה אנו רואין בעיני השכל התגלות הבורא יתברך. ועל זה אמר ר' נתן לרבנו ז"ל: הלא רואין זאת, פי לפעמים אני מתיגע קדם שאני מוציא דבור אחד בדחק גדול, ולפעמים נפתח הלב ונובעין חדושים רבים. השיב רבנו ז"ל: גם זה פלא וחדוש גדול; הינו כשאפלו אין מוציאין אלא דבור אחד בדחק גדול, גם זה פלאות הבורא יתברך, פי מהיכן לוקחין אפלו זה הדבור? ובאמת מי שיש לו לב להבין וחקץ באמת, יוכל לראות מזה אמתת מציאותו יתברך עין בעין, לא מבעיא מי שזוכה לחדש בעצמו, הוא בודאי רואה ומבין בדעתו התגלות אלקותו יתברך, אף אפלו שאינו בר הכי לחדש בעצמו, גם הוא יכול לראות אמתתו ונגדלתו יתברך, על-ידי חדושי תורה הנפלאים שרואה בספרים קדושים, ועל-פני התורה הקדושה היא עדות נאמנה עליו יתברך, כמו שכתוב (תהלים יט): "עדות ה' נאמנה".

(ח) ואמר, שיש חלוק בין החדושי תורה שמגלין הצדיקים, כעין שאמרו חכמינו

הַקְדוּשִׁים (יְבָמוֹת מֵט:), שֵׁשׁ חֲלוּק בֵּין גְּבִיא בְּאַסְפֵּק־לְרִיָּה שְׁאִינָה מְאִירָה, לְנִבּוֹאֵת מִשֶּׁה רַבְּנּוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁהִיָּה בְּאַסְפֵּק־לְרִיָּה הַמְּאִירָה, וְעַל־כֵּן שְׁאֵר הַנְּבִיאִים הַתְּנַבְּאוּ בְּ"כֹה אָמַר ה'" שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲסְפֵּק־לְרִיָּה שְׁאִינָה מְאִירָה, אָבֵל מִשֶּׁה אָמַר: "זֶה הַדְּבָר", שֶׁהוּא דָּבָר בְּרוּר, בְּחִינַת אֲסְפֵּק־לְרִיָּה הַמְּאִירָה, כַּמּוּבָא בְּפֶרוּשׁ רַש"י פְּרָשַׁת מִטּוֹת. וְכַמּוּכָן יֵשׁ בְּחִינַת חֲלוּק הַזֶּה בֵּין הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה שֶׁל הַצְּדִיקִים; כִּי יֵשׁ צְדִיקִים שְׁאוּמְרִים חֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֲמִתִּיִּם, וּמְכַנְיָסִים אוֹתָם בְּאִיזָה פְּסוּק אוּ מֵאֲמַר חַז"ל, אָבֵל אֵין מְכּוֹנִים וְנִכְנָסִים הֵיטֵב בְּתוֹךְ דְּבָרֵי הַמְּקַרָּא וְכו', רַק בְּאִיזָה רְמָז וּסְמִיכוֹת בְּעִלְמָא, וְזֶה בְּחִינַת גְּבִיא בְּאַסְפֵּק־לְרִיָּה שְׁאִינָה מְאִירָה, שְׁאִינוּ מִתְּנַבֵּא רַק בְּבְחִינַת: "כֹּה אָמַר ה'" וְכו', אָבֵל יֵשׁ צְדִיקִים נוֹרְאִים, שֶׁהֵם בְּבְחִינַת מִשֶּׁה, שְׁחֲדוּשֵׁי תוֹרָתָם הֵם בְּרוּרִים וְזָפִים בְּשִׁמְשׁ, וּמְבַאָּרִים וּמְפָרְשִׁים הֵיטֵב בְּהַפְּסוּק אוּ מֵאֲמַר חַז"ל שֶׁהֵם מְכַנְיָסִים אוֹתָם בָּהֶם, וְזֶה בְּחִינַת אֲסְפֵּק־לְרִיָּה הַמְּאִירָה, בְּחִינַת: "זֶה הַדְּבָר", כִּי דְבָרֵיהֶם מְבַאָּרִים וּמְפָרְשִׁים הֵיטֵב בְּהַמְּקַרָּא וְכו' שֶׁהֵם מְפָרְשִׁים כְּפִי דְרָכָם, שְׁזָהוּ בְּחִינַת: "זֶה הַדְּבָר".

ט) וְאָמַר: כְּשֶׁחּוֹשְׁבִין תוֹרָה, צָרִיף לְהִיּוֹת חוֹשֵׁב הַדְּבָר־תוֹרָה שְׁרוּצָה לְחַדֵּשׁ בָּהּ, לְחַשֵּׁב וּלְחַזֵּר בְּמַחְשְׁבָתוֹ אוֹתוֹ הַפְּסוּק אוּ אוֹתוֹ הָעֲנִין כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים הַרְּבֵה מְאֹד, וְלְהִיּוֹת נוֹקֵשׁ וְדוֹפֵק עַל הַפֶּתַח, עַד שֶׁיִּפְתָּחוּ לוֹ. וְאָמַר אָז: יֵשׁ דָּבָר שְׁפוּרַח בְּמַחְשְׁבָה כְּמוֹ זְרִיקָה, וְאַחֲר־כֵּן פּוֹרַח מִהַמְּחֻשְׁבָּה, וְצָרִיף שְׁיִהְיֶה לָזֶה בְּרִיָּה וְאִישׁ חֵיל לְרַדְּף וּלְרוֹץ אַחֲרֶיהָ לְהַשִּׁיגָהּ.

י) הַקָּשֶׁר וְהַחֲבוּר שֶׁל הַתּוֹרוֹת שָׁלוּ הוּא כְּעֵין בְּגִין וְאַרְיֵגָה מִמֶּשׁ, שְׁבִתְחִלָּה מְקַשֵּׁר וּמְחַבֵּר שְׁנֵי דְבָרִים אֵלוּ יַחַד, וְאַחֲר־כֵּן קוֹשֵׁר וּמְחַבֵּר דָּבָר שְׁלִישִׁי לְהַשְׁנִי בְּכַמָּה קְשָׁרִים חֲזָקִים וְכֵן מְשָׁלִישִׁי לְרַבִּיעִי וְכֵן לְהֵלֵן וְכו'. אֵף עַל־פִּירֵב חוּזֵר בְּכָל פְּעַם לְחַזֵּר וּלְקַשֵּׁר אֵלוּ הָאֲרָבְעָה דְבָרִים יַחַד. כִּי מִתְחִלָּה אֵין הַקָּשֶׁר שְׁלֵהֶם יַחַד, רַק מִזֶּה לָזֶה, דִּהְיִנוּ מִהֲרָאשׁוֹן לְשְׁנֵי וּמִהַשְׁנִי לְשְׁלִישִׁי וּמִשְׁלִישִׁי לְרַבִּיעִי, אָבֵל עַדִּין אֵין קָשֶׁר לְרַבִּיעִי בְּהֲרָאשׁוֹן, אָבֵל אַחֲר־כֵּן מְבִיא פְּסוּק אוּ מֵאֲמַר חַז"ל, אוּ שְׁאֵר רְאִיָּה אַחֲרָת, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה מְקַשְׁרֵם יַחַד, עַד שֶׁמְחַבֵּר בְּקָשֶׁר הַדָּק הֵיטֵב כָּל הָאֲרָבְעָה דְבָרִים יַחַד, וְאַחֲר־כֵּן חוּזֵר וּמְקַשֵּׁר עוֹד כַּמָּה דְבָרִים זֶה לָזֶה, וְיַחַד כָּלָם הוּא מְקַשֵּׁר לְהַחֲבוּר וְהַקָּשֶׁר הֲרָאשׁוֹן. וּבִתְחִלָּה אֵין קָשֶׁר לְשְׁתֵּי הַחֲבִילוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הָאֵלוּ, כִּי אִם עַל־יְדֵי אִיזָה קָשֶׁר שֵׁשׁ בֵּין דָּבָר אֶחָד מִהַחֲבִילָה הַשְּׁנִיָּה לְדָבָר אֶחָד מִהַחֲבִילָה הֲרָאשׁוֹנָה, אָבֵל אַחֲר־כֵּן הוּא חוּזֵר לְקַשְׁרֵם בְּרְאִיוֹת וּדְרָכִים נִפְלְאִים שְׁמִמְשִׁיף קוֹרוֹת לְקַשֵּׁר הַבְּגִין מְשָׁלִישִׁי שְׁבִרָאשׁוֹן לְרַבִּיעִי שְׁבִשְׁנֵי, וּמִשָּׁם לְשְׁנֵי שְׁבִשְׁלִישִׁי, וְאַחֲר־כֵּן מְחַבִּילָה שְׁנֵיָּה לְשְׁלִישִׁית גַּם־כֵּן כֵּן וְכֵן לְהֵלֵן, וְאַחֲר־כֵּן מְקַשְׁרֵם כָּלָם יַחַד בְּדֶרֶךְ נִפְלְאָ.

טז

רבי יוחנן משתעי — רבי יוחנן ספר: זמנא חדא — פעם אחת הנה קאזלינן בספינתא — הלכתי בספינה, וחוזינא — וראיתי האי

פּוּרָא — דג אַחַד דאפיק רישה ממיא — שהוציא את ראשו מהמים, ודמיא עינה — ונדמו שתי עיניו כתרי סהרי — כמו שתי לבנות, ונפיץ מיא — ויצא מים מתרתי אוסיא — משני נחירי אפו, כתרי מברי דסורא — כמו שני נהרות שבסוריה (בבא בתרא עד.)

רשב"ם:

וּנְפִיץ — וּשְׂפָף. אוסיא — נחיריו. מברי דסורא — נהרות שבסורא.

וּחוּזִינָא הַאי פּוּרָא — שְׁהוּא הַצְדִּיק הַמְכֻנֶּה בְּשֵׁם דָּג, פִּדּוּעַ; כִּי בְּאַמַּת הַצְדִּיק דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תָּמִיד, וְאֵין לוֹ שׁוּם הַסְתַּפְלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם אֲלֹא הוּא שֵׁט בְּרוּחַנִיּוֹת אֲלֵקוֹת, הֵינּוּ בַּיָּם הַחֲכָמָה, כְּמוֹ דָּג הֵשֵׁט בַּמַּיִם. כִּי הַצְדִּיקִים נִקְרָאִים דָּג, כְּמוֹבָא (תְּקוּנַי-זֶה, תְּקוּנָה ג'): דְּאִתְמַר

למשה בגינה "ואדעך בשם", מרב אונים ההוא דאתמר ביה "וידגו לרב בקרב הארץ". ודא צדיק, עין שם. וכן מובא (סוטה לו:) על הפסוק (בראשית מח, טז): "וידגו לרב בקרב הארץ", מה דגים שבים מים מכסין עליהן, ואין העין

שולטת בהן, אף ורעו של יוסף אין העין שולטת בהן. וכן מובא (בראשית רבה, פרשה צו, סימן ג'): מה הדגים הללו אין העין שולטת בהן, כך בגיף אין העין שולטת בהן, הדא הוא דכתיב (יהושע יז, יד):

"וידברו בני יוסף את יהושע" וגו', עין שם. כי יוסף זכה להקרא צדיק, על-ידי שהיה נוטר הברית, ועל-ידי-זה היה מחו משוטט תמיד בים החכמה, בשמות ויחודים. וזו מדרגת הצדיקים, אשר הם תמיד דבקים בו יתברך, ומיחדים יחודים על-אין, ומטיילים בתוף ים החכמה פדגמת דג השט בתוף הים, ואף אחד לא רואה אותו. וכן הדעת משולה למים, כמו שכתוב (ישעיה יא, ט): "כי מלאה הארץ דעה את הנוי"ה פמים לים מכסים", וכן התורה נמשלה למים, כמו שכתוב (שם נה, א): "הוי כל צמא לכו למים", ועל-פן מכנים הצדיקים בשם דגים, כי הם דבקים באין סוף ברוך הוא ובתורה הקדושה (לקוטי-הלכות, דגים, הלכה ה', אות

א). דאפיק רישה ממיא, ודמיא עינה כתרי סהרי, ונפיץ מיא מתרי אוסיא כתרי דסורא — פי אי אפשר לצדיק להיות משוטט תמיד בחכמות עליונות, פי לפעמים צריך לעסק בדברי העולם, כמו

טז

רבי יוחנן משתעי: זמנא חדא הנה קאזלינן בספינתא, וחוזינא האי פורא דאפיק רישה ממיא, ודמיא עינה כתרי סהרי, ונפיץ מיא מתרתי אוסיא כתרי מברי דסורא (בבא בתרא עד.):

רשב"ם:

וּנְפִיץ. וּשְׂפָף: אוסיא. נחיריו: מברי דסורא. נהרות שבסוריא.

וּחוּזִינָא הַאי פּוּרָא' —

שְׁהוּא הַצְדִּיק, הַמְכֻנֶּה בְּשֵׁם דָּג, פִּדּוּעַ. 'דְּאִפִּיק רִישָׁה מִמִּיא, וְדִמִּיא עֵינָה כְּתָרֵי סַהֲרֵי, וְנִפִּיץ מִיָּא מִתְרֵי אוּסִיא כְּתָרֵי מְבָרֵי דְסוּרָא' — כִּי אֵי אֶפְשָׁר לַצְדִּיק לְהִיּוֹת מְשׁוֹטֵט תָּמִיד בְּחֲכָמוֹת עֲלִיוֹנוֹת, כִּי לְפַעְמִים צָרִיךְ לְצִאת לַחוּץ לְעַסֵּק בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם, כְּמוֹ

דאפיק רישה ממיא, ודמיא עינה כתרי סהרי, ונפיץ מיא מתרי אוסיא כתרי דסורא — פי אי אפשר לצדיק להיות משוטט תמיד בחכמות עליונות, פי לפעמים צריך לעסק בדברי העולם, כמו

שָׁמְרוּ חֻמְיָנוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (מנחות צ.ט):
 פְּעָמִים בְּטוֹלָה שֶׁל תּוֹרָה זוֹ הִיא קְיוּמָהּ; כִּי
 הִרְבֵּה פְּעָמִים הִתְקַרַח לְצַדִּיק לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ,
 כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּקִבְעוֹת, כִּי אִזּוֹ
 יִתְבַטֵּל מִמְּצִיאוֹתוֹ, כִּי
 הִתְקַרַח לוֹ גַּם לְצֵאת אֶל
 הַמּוֹן-עַם וּלְקַרְבָּם אֲלֵיו
 יִתְבַרֵךְ, וְהֵם רְחוּקִים מְאֹד
 מִמֶּנּוּ יִתְבַרֵךְ, וְהַצַּדִּיק
 צָרִיךְ לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ
 מִדְּבִקוֹתוֹ, כְּדִי לְהוֹרִיד אֶת
 עֲצָמוֹ אֲלֵיהֶם וּלְקַרְבָּם
 עַל-יְדֵי-זֶה, כַּמּוּבָא (עין
 לְקַמּוֹן חֵלֶק ב', סִימָנִים: עח,
 צא; וְעֵין לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, קְרִיאַת
 הַתּוֹרָה, הַלְכָה ו', אוֹת ל"ח, עֵין
 שם).

וְכַד אֶפִּיק רִישָׁא מִמְּיָא —
 הֵינּוּ פִד מִפִּיק
 אֶת עֲצָמוֹ מִחֻמְיָנוּ
 עֲלִיוֹנוֹת, הֵינּוּ הַצַּדִּיק
 כְּשֶׁמְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ
 מִהִדְבָּקוֹת, וְיוֹצֵא אֶל
 הַמּוֹן-עַם לְקַרְבָּם אֲלֵיו
 יִתְבַרֵךְ, וְכֵן הִתְקַרַח, שִׁיתֵן
 גִּיחָא לְמַחוּ, שְׁלֵא
 יִתְבַלְבֵּל לְגַמְרִי, אִזּוֹ:
 וְדַמְיָא עֵינָה פִתְרִי סִהְרִי
 — כִּי פְקִיחַת עֵינָיִם

מְכַנִּים עַל שֵׁם הַחֻמְיָנוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג'
 ז'): "וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׂגִיָּהֵם"; וּפְרַשׁ רַש"י ו'ל':
 עַל שֵׁם הַחֻמְיָנוּ נֶאֱמַר. כִּי אָדָם הִרְאֵשׁוֹן נִפְתָּחוּ
 לוֹ עֵינֵי הַשֶּׁכֶל, וְלָכֵן וּכְשֶׁעוֹסֵק בְּחֻמְיָנוּ, אִזּוֹ
 עֵינָיו בְּבַחֲיַיִת שְׁמֵשׁ, שְׁזָה בְּעֲצָמוֹ הַחֻמְיָנוּ
 הָעֲלִיוֹנָה הַמְּאִירָה לוֹ כְּשֶׁשָּׂמֵשׁ בְּצַהָרִים. כְּמוֹ
 שֶׁכָּתוּב (מְשִׁלֵּי ה', יח): "וְאֶרְחַ צַדִּיקִים כְּאוֹר נִגְהָה
 הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם"; כִּי מְרַב הִדְבָּקוֹת

שֶׁדְּבוּקִים בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מְאִיר לָהֶם עֵינֵי
 הַשֶּׁכֶל כְּשֶׁשָּׂמֵשׁ בְּצַהָרִים, אֲבָל וּכְשֶׁמְסַלֵּק אֶת
 עֲצָמוֹ מִחֻמְיָנוּ עֲלִיוֹנָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא צָרִיךְ לְתַת
 גִּיחָא לְמַחוּ, אוֹ לְהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ לְהַמּוֹן-עַם
 וּלְקַרְבָּם אֲלֵיו יִתְבַרֵךְ. הִנּוּ
 זֶה אֲצָלוֹ כְּמוֹ בִיאַת שְׁמֵשׁ,
 וּכְשֶׁבָּא הַשְּׁמֵשׁ, אִזּוֹ
 מִתְחִילָה לְהֵאִיר הַלְבָנָה.
 וְלָכֵן בְּהַסְתַּלְקוֹת הַשְּׁמֵשׁ,
 הַסְתַּלְקוֹת הַדְּבִקוֹת מִמֶּנּוּ,
 אִזּוֹ נִשְׁתַּאֲרִים [בְּכַתֵּב יָד
 גְּשֻׁפִּירִים] עֵינָיו בְּבַחֲיַיִת
 סִהְרִי, כִּי סִהְרָא אֵין
 מְאִירָה אֲלָא פִד גִּסְתַּלֵּק
 הַשְּׁמֵשׁ; זֹאת אוֹמְרַת אֶף
 כְּשֶׁמְסַלֵּק אֶת עֲצָמוֹ
 מִהִדְבָּקוֹת, מִהַחֻמְיָנוּ
 עֲלִיוֹנָה, שְׁמֵאִיר לוֹ הַמַּחֲזִין
 כְּשֶׁשָּׂמֵשׁ בְּצַהָרִים, עִם כָּל
 זֹאת עֲדִין נִשְׁאָר אֲצָלוֹ
 רְשִׁימוֹ מִהִדְבָּקוֹת,
 שְׁמֵאִירָה בּוֹ כְּמוֹ הַלְבָנָה;
 כִּי הַצַּדִּיקִים כָּל-כַּף
 דְּבִקִּים בּוֹ יִתְבַרֵךְ, עַד
 שְׁנִכְלָלִים לְגַמְרִי בְּאֵין
 סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמְאִירִים
 הַמַּחֲזִין שְׁלָהֶם כְּשֶׁשָּׂמֵשׁ.
 וְאֶפְלוּ כְּשֶׁמְסַתַּלְקִים
 מִהִדְבָּקוֹת בְּשִׁבִיל שְׂיָהִיָּה

שָׁמְרוּ חֻמְיָנוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה
 (מנחות צ.ט): "פְּעָמִים בְּטוֹלָה שֶׁל
 תּוֹרָה זוֹ הִיא קְיוּמָהּ".
 'וְכַד אֶפִּיק רִישָׁא מִמְּיָא' —
 הֵינּוּ 'פִד מִפִּיק' אֶת עֲצָמוֹ
 מִחֻמְיָנוּ עֲלִיוֹנוֹת, אִזּוֹ: 'וְדַמְיָא
 עֵינָה פִתְרִי סִהְרִי' — כִּי
 פְקִיחַת עֵינָיִם מְכַנִּים עַל שֵׁם
 הַחֻמְיָנוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג'
 ז'): "וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׂגִיָּהֵם".
 וּכְשֶׁעוֹסֵק בְּחֻמְיָנוּ, אִזּוֹ עֵינָיו
 בְּבַחֲיַיִת שְׁמֵשׁ, וּכְשֶׁמְסַלֵּק אֶת
 עֲצָמוֹ מִחֻמְיָנוּ עֲלִיוֹנָה, הִנּוּ זֶה
 כְּמוֹ בִיאַת שְׁמֵשׁ, וּכְשֶׁבָּא הַשְּׁמֵשׁ,
 אִזּוֹ נִשְׁתַּאֲרִים עֵינָיו בְּבַחֲיַיִת סִהְרִי,
 כִּי סִהְרָא אֵין מְאִירָה אֲלָא פִד
 גִּסְתַּלֵּק הַשְּׁמֵשׁ. וְזֶה בְּחֻמְיָנוּ:
 'וְעֵינָיו מְאִירוֹת כְּשֶׁשָּׂמֵשׁ וְכִי־רַח',
 לְפְעָמִים מְאִירוֹת כְּשֶׁשָּׂמֵשׁ, פִד

לָהֶם קְיוּם, אוֹ בְּשִׁבִיל שְׂיָקְרָבוּ רְחוּקִים, גַּם אִזּוֹ
 לֹא מִסְתַּלְקַת מֵהֶם הַחֻמְיָנוּ וְהִדְבָּקוֹת לְגַמְרִי,
 אֲלָא נִעֲשֶׂה אֲצָלָם בְּבַחֲיַיִת לְבָנָה, שְׁגַם-כֵּן
 מְקַבֵּלֵת מִהַחֻמְיָנוּ עֲלִיוֹנָה. וְזֶה שְׁאֲנוּ מְזַכְרִים
 בְּתַפְלָה (נִשְׁמַת כָּל חַי) בְּחֻמְיָנוּ: "וְעֵינָיו
 מְאִירוֹת כְּשֶׁשָּׂמֵשׁ וְכִי־רַח", מֵהַלְשׁוֹן כְּשֶׁשָּׂמֵשׁ
 וְכִי־רַח? אֲלָא לְפְעָמִים מְאִירוֹת עֵינֵי הַצַּדִּיק מְרַב
 דְּבִקוֹת בּוֹ יִתְבַרֵךְ כְּשֶׁשָּׂמֵשׁ הֵינּוּ פִד אֲנַחְנוּ

משיחין. וְזֶה תְּרִי נְהָרוֹת דְּסוּרָא', 'סוּרָא' — זֶה בְּחִינַת עֵפֹ"ם, עַל שֵׁם עֲבוּדָה זָרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ל"ב, ח): "סָרוּ מִהָר מִן הַדֶּרֶךְ"; שָׁזָה סוֹבֵב עַל עֲבוּדָה זָרָה. וְהֵם נִכְלָלִים בְּשֵׁפֶתִי אֲמוֹת: עֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל;

הֵינּוּ כָּלֵל אֲמוֹת הָעוֹלָם, שֶׁהֵם שִׁבְעִים, נִכְלָלִים הֵעָקָר רַק בְּשֵׁפֶתִי אֲמוֹת: עֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל, וְלָכֵן צְרִיכִים שְׁנֵי מְשִׁיחִין דִּיקָא לְהַכְנִיעַ אוֹתָם, אֶחָד מִסְטָרָא דִּימִינָא, וְאֶחָד מִסְטָרָא דְשְׁמָאֵלָא, כְּמוֹכָא (וְהָר פִּינְחָס רְמוּ): בִּימִינָא דְאַבְרָהָם דִּדְרָגְיָה חֲסֵד נְטִיל נוֹקְמָא מִיִּשְׁמַעְאֵל וּמִמִּנָּא דִּילִיָּה. וּבְשְׁמָאֵלָא דִּיצְחָק דִּדְרָגְיָה פַּחַד נְטִיל נוֹקְמָא מִעֲשׂוּ, וּמִמִּנָּא דִּילִיָּה בְּתָרִין מְשִׁיחִין דְּאִינוּן חַד מִימִינָא — מְשִׁיחַ בֶּן דְּוֹד, וְחַד מְשִׁיחַ אֵלָא — מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף. וְעַל-יְדֵי אֵלוּ תְּרִין מְשִׁיחִין, שֶׁהֵם תְּרֵי אוֹסְיָא, בְּחִינַת (אֵיכָה ד, כ): "רוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ ה'", שְׁנֵי נְחִירֵי אֲפִים דִּיקָא, שֶׁהֵם נֶגֶד שְׁנֵי מְשִׁיחִין,

עַל יָדָם יִגְאָלוּ וַיִּמְשְׁכוּ כְּנִהְרוֹת אֲצֵלָם לְלַמֵּד דְּבַר ה', שָׁזָה יְהִיָּה מִשָּׁה בְּעֲצָמוֹ, שִׁיחִיָּה כְּלוּל מִשְׁנֵי מְשִׁיחִין. וְתָרִין אֲמִין, עֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל, אֲנוּן תְּרֵי עֲנָנִין דְּמַכְסִּין עַל הָעֵינַיִן, שֶׁהֵם הַמְּכַבְּטִים עֲכָשׁוּ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַנִּקְרָאִים צְדִיקִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיהו ס, כא): "וְעַמּוּד כָּלָם צְדִיקִים", מִלְּהֵיוֹת דְּבוֹקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא; כִּי הִשְׁתִּי אֲמוֹת: עֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל, הַמְתַּגְּבְּרִים

הַצְדִּיקִים דְּבָקִים בְּחֻמְהָ עֲלִיוֹנָה, וּבְטִלִּים לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, אֲזוּ מְאִירוֹת עֵינֵיהֶם כְּשֶׁמֶשׁ בְּצַהָרִים. וְלִהְפֹךְ וּלְפַעֲמִים מְאִירוֹת עֵינֵי שְׁכֵלָם בְּפִרְחָא, כִּד מְסַלְקִין אֶת עֲצָמֵנוּ מִלְּשׁוּטֵט

בְּחֻמְהָ, שְׂאֵז אֲפֵלוּ שְׂאִינוּ זוֹכָה לְדְבָקוֹת לְהֵיוֹת בְּטֵל וּמְכַבֵּל בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, עִם כָּל זֹאת עֲדִין הִרְשִׁימוּ מְאִירָה עֲלֵיו מְאֹד כְּלָבְנָה בְּלִילָה. וְנִפְיִין מִיָּא מִתְרֵי אוֹסְיָא — הֵם בְּחִינַת

תְּרִין מְשִׁיחִין; כִּי יֵשׁ שְׁנֵי מְשִׁיחִים: מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף וּמְשִׁיחַ בֶּן דְּוֹד, כְּמוֹכָא (תַּנְחוּמָא בְּרֵאשִׁית); "מְשִׁלְחֵי רְגַל הַשּׁוֹר" — זֶה מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, שְׁנִמְשַׁל לְשׁוֹר, "וְהַחֲמוֹר" זֶה מְשִׁיחַ בֶּן דְּוֹד, שְׁנִמְשַׁל (זְכַרְיָה ט, ט): "עֲנִי וְרוֹכֵב עַל חֲמוֹר"; כְּשִׁיבֹאוּ עַל אוֹתָהּ שְׁעָה, הוּא אוֹמֵר (ישעיהו סד, ג): "וּמַעֲוֹלָם לֹא שָׁמְעוּ לֹא הֶאֱזִינוּ, עֵינַי לֹא רָאִתִּי אֲלֵיהֶם זוֹלָתָךְ" וְגו'. וְאֲמַרוּ (וְהָר בְּרֵאשִׁית כו) עַל הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית מט, י'): "לֹא יָסוּר שִׁבְט מִיְהוּדָה"

— דָּא מְשִׁיחַ בֶּן דְּוֹד. "וּמְחֹקֵק מִבֵּין רְגְלֵיו" — דָּא מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף. "עַד כִּי יָבוֹא שִׁיל"ה" — דָּא מִשָּׁה, חֲשַׁבָן דָּא כְּדָא, עֵינַי שָׁם. שְׁאֲלִיהֶם הָעֵפֹ"ם יְדַרְשׁוּ וַיִּמְשְׁכוּ אֶת עֲצָמָם אֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיהו ב, ב): "וְנִהְרֵוּ אֲלֵיו כָּל הַגּוֹיִם"; כִּי בְּעַת הַגְּאֻלָּה יִכְלָלוּ שְׁנֵי הַמְּשִׁיחִין יַחַד בְּסוּד מִשָּׁה כְּנִ"ל, בְּשִׁבְלֵי זֶה נִקְטַל שׁוֹן יַחִיד וְנִהְרֵוּ אֲלֵיו כָּל הַגּוֹיִם", כִּי מִשָּׁה יְהִיָּה נִכְלָל מִשְׁנֵי

אֲנַחְנוּ דְּבָקִים בְּחֻמְהָ, וּלְפַעֲמִים מְאִירוֹת פִּרְחָא, כִּד מְסַלְקִין אֶת עֲצָמֵנוּ מִלְּשׁוּטֵט בְּחֻמְהָ.

וְנִפְיִין מִיָּא מִתְרֵי אוֹסְיָא' —

הֵם בְּחִינַת תְּרִין מְשִׁיחִין, שְׁאֲלִיהֶם הָעֵפֹ"ם יְדַרְשׁוּ וַיִּמְשְׁכוּ אֶת עֲצָמָם אֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיהו ב, ב): "וְנִהְרֵוּ אֲלֵיו כָּל הַגּוֹיִים". וְזֶה תְּרֵי נְהָרוֹת דְּסוּרָא', 'סוּרָא' — זֶה בְּחִינַת עֵפֹ"ם, עַל-שֵׁם עֲבוּדָה זָרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ל"ב, ח): "סָרוּ מִהָר מִן הַדֶּרֶךְ", וְהֵם נִכְלָלִים בְּשֵׁפֶתִי אֲמוֹת: עֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל. וְעַל-יְדֵי אֵלוּ תְּרִין מְשִׁיחִין, שֶׁהֵם תְּרֵי אוֹסְיָא', בְּחִינַת (אֵיכָה ד, ד): "רוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ ה'", עַל-יָדָם יִגְאָלוּ וַיִּמְשְׁכוּ כְּנִהְרוֹת אֲצֵלָם לְלַמֵּד דְּבַר ה'.

וְתָרִין אֲמִין, עֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל, אֲנוּן תְּרֵי עֲנָנִין דְּמַכְסִּין עַל

עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם, וּמִמְלָאִים אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ עִם
 אַמוּנוֹת פְּזוּבוֹת שְׁלֵהֶם, וּבְשִׁבִיל זֶה גּוֹרְמִים
 לְהַצְדִּיקִים שְׂאִין יְכוּלִין לְהַאִיר תְּמִיד בְּבַחֲיַנְתּוֹ
 שְׁמֵשׁ, כִּי הִתְכַּרַח לְהִתְבַּטֵּל. וְעַקֵּר הַבְּטָלָה הוּא
 עַל-יְדֵי הָעֲנִינִן דְּמַכְסִין עַל
 עֵינָא, שְׁהֵם כָּלֵל
 הַמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת
 וְהַפְּלוּבִלִים שְׁעוֹבְרִים עַל
 כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל; כִּי בְּאֵמֶת
 מִי שְׂזוּכָה לְהִיּוֹת דְּבוּק
 בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
 וְיִוְדַע וְעַד, אֲשֶׁר אֵין
 בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, אִזּוֹ
 הוּא תְּמִיד דְּבוּק בּוֹ
 יִתְבַּרֵּךְ, כִּי הוּא יִוְדַע אֲשֶׁר
 דָּבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא
 נַעֲשֶׂה מִעֲצָמוֹ, אֲלֹא
 בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל
 הָעֲלִיּוֹן, וְהַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת
 גְּמוּרָה הוּא, וְלִית אַתְר
 דְּפִנְיָא מִיְגִיָּה, שְׁבָכֵל

תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֵׁם אֱלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם. אֲבָל קִלְפַת
 עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְאֵל גּוֹרְמִים עֲנִינִן דְּמַכְסִין עַל עֵינָא,
 שְׁהֵם כָּלֵל הַמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת הַמְּבַטְלִים אֶת עֵינֵי
 הַשֶּׁכֶל לְבִלִי לְחֹשֵׁב וְלְהִתְבּוֹנֵן בְּאֱלֻקוֹת הַמַּחְיָה
 וְהַמְהַנֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה. וְלָכֵן עֲכָשׁוּ
 בְּגִלוֹת הַמֶּר שְׂאֵנְחָנוּ סוֹבְלִים מִעֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְאֵל,
 אִי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת דְּבוּק תְּמִיד בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וּבְשִׁבִיל
 זֶה צְרִיף הַצְדִּיק לְבַטֵּל אֶת דְּבִקּוּתוֹ, כְּדֵי שְׁלֹא
 יִתְגַּבְּרוּ הָאֲמִין — עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְאֵל עַל עֵינָיו,
 וְיִתְבַּטֵּל, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, חֲכָמְתוֹ לְגַמְרֵי. אֲבָל עַל-
 יְדֵי תְּרִין מְשִׁיחִין שְׂפִיפּוּצוֹ מְעִינּוּתֵיהֶם חוּצָה,
 וְיִהְיֶה לְכֹל שְׁפָה בְּרוּרָה, אִזּוֹ יִתְקַיֵּם (יִשְׁעִיָּה ל'):
 "וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה", וְאִזּוֹ לֹא
 יִצְטָרֵף לְבַטֵּל מִדְּבִקּוּתוֹ. כִּי מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד
 וּמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף יִהְיוּ נִכְלָלִים בְּמִשְׁהָ, וְדִיקָא עַל
 יְדוֹ תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה. כִּי (קִהְלֵת א, ט): "מִ'ה שְׁהִיָּה

הוּא שְׁהִיָּה" רֵאשִׁי תְּבוֹת מ'שִׁה', כְּמוֹבָא
 (תְּקוּנַי-זֶהַר, תְּקוּן טו); הֵינּוּ מִשְׁה הָיָה הַגּוֹאֵל
 הָרֵאשׁוֹן וּמִשְׁה יִהְיֶה הַגּוֹאֵל הַאַחֲרוֹן, כְּמֵאֲמָרָם
 ו"ל (בְּמִדְבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה יא, סִימָן ב'). [וּמִכָּל זֶה
 תְּבִין וְתִשְׁפִּיל, שְׁמִשְׁה
 בְּעֲצָמוֹ כְּלוּל מִתְּרִין
 מְשִׁיחִין, וְהוּא עִם לְמוּדוֹ
 הָעֵמֶק שְׁלוּמֵד עִם נְשִׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל אֵיף לְהִתְחַזֵּק —
 הֵן בְּעֲלִיָּה, שְׁמֵאִיר לוֹ
 הַמַּחֲיִין בְּדִבְקוֹת הַבוֹרָא
 יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ, בְּגִלּוֹי אֹרוֹ
 יִתְבַּרֵּךְ, וְהֵן בִּירִידָה,
 שְׁנַחֲשֵׁף לוֹ הַמַּחֲיִין, וְאֵינוֹ
 רוֹאֶה בְּבִהִירוֹת אֶת אֲמִתַּת
 מְצִיאָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ. עִם כָּל
 זֹאת עַל-יְדֵי גוֹדֵל עֵמֶק
 לְמוּדוֹ שֶׁל הַצְדִּיק הָאֵמֶת,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשְׁה, יְכוּל
 לְלַמֵּד עִם דְּרֵי מַעְלָה וְעִם
 דְּרֵי מַטָּה, עַד שְׂיִקְיָם

הָעֵינִין, שְׂאִין יְכוּלִין לְהַאִיר תְּמִיד
 בְּבַחֲיַנְתּוֹ שְׁמֵשׁ, וּבְשִׁבִיל זֶה צְרִיף
 הַצְדִּיק לְבַטֵּל אֶת דְּבִקּוּתוֹ, כְּדֵי
 שְׁלֹא יִתְגַּבְּרוּ הָאֲמִין עֲשׂוֹ
 וְיִשְׁמַעְאֵל עַל עֵינָיו, וְיִתְבַּטֵּל, חֶסֶד
 וְשְׁלוֹם, חֲכָמְתוֹ לְגַמְרֵי. אֲבָל עַל-
 יְדֵי תְּרִין מְשִׁיחִין, שְׂפִיפּוּצוֹ
 מְעִינּוּתֵיהֶם חוּצָה, וְיִהְיֶה לְכֹל
 שְׁפָה בְּרוּרָה, אִזּוֹ יִתְקַיֵּם (יִשְׁעִיָּהוּ ל):
 "וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה",
 וְאִזּוֹ לֹא יִצְטָרֵף לְבַטֵּל מִדְּבִקּוּתוֹ.

(מִסִּימָן טו עַד פֶּאן — לְשׁוֹן רַבְּנוֹ, זְכוּרֵנוּ
 לְבִרְכָה)

אֲצִלוֹ: "וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה"; כִּי
 אֶפְלוֹ כְּשִׁיפְלוֹ מִמְּדִרְגָתָם, וְיִהְיוּ רַק בְּבַחֲיַנְתּוֹ
 לְבָנָה, גַּם אִזּוֹ יֵאִיר בְּהֵם אֹרֶךְ הַחֲמָה, וְאֵף פְּעַם
 לֹא יִתְבַּטְּלוּ. וּבְאֵמֶת אִם תְּבִין וְתִשְׁפִּיל, אֶהוּבֵי,
 בְּנֵי! תְּדַע שְׂזָה סוּד חֲכָמָה וְאַמוּנָה. כִּי הַתְּכֵלִית
 הִיא, שְׂיִגִיעַ לְגִלּוֹי אֱלֻקוֹת, שֶׁהִיא הַחֲכָמָה
 הָעֲלִיּוֹנָה. אֲבָל אִי אֶפְשָׁר לְהִגִיעַ אֵלֶיהָ, אֲלֹא
 עַל-יְדֵי אַמוּנָה, כְּמוֹ שְׁפָרַשׁ רַבְּנוֹ ו"ל (לְקָמֵן, חֵלֶק
 א, סִימָן צא), אֲשֶׁר עַל-יְדֵי תְּקִיף הָאֲמוּנָה שֶׁהִיא
 הַלְּבָנָה, זוֹכִים לְהִגִיעַ אַחֲרֵי-כֵן אֶל הַחֲכָמָה
 שֶׁהִיא הַשְׁמֵשׁ, וְאִזּוֹ נַעֲשֶׂה אֹרֶךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֶךְ
 הַחֲמָה. וּבְזֶה מְרָמֵז כָּל הַצְּמִצּוּם שֶׁל הַחֵלֶל
 הַפְּנוּי וְהַמְּלּוּי עִם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ (עֵינֵי לְקוּטֵי-
 הַלְּכוֹת, יוֹרֵה דַעָה, גְּדָה, הַלְּכָה ב'); וְכֵן תְּבִין אֶת אֲשֶׁר
 לְפָנָיִךְ, אֵיף שְׂרַבְּנוֹ ו"ל מְגִלָּה לְנוֹ אֶת כָּל סֵדֶר
 הַגְּלוֹת שְׁנַמְשָׁף עַל-יְדֵי הַסִּמְ"ף-מ"ם וְהַנְּחָשׁ,

שֶׁהֵם עֲשׂוּ וַיִּשְׁמְעֵאל. וּכְנִגְדָם יִלְחֶם מֹשֶׁה עִם הָעַרְב־רֶב, שִׁיְהִיו בְּסוּף יוֹמֵיָא, שֶׁהֵם יִהְיוּ עֲרֹבוּבֵיָא מִכָּל הָאֲמוֹת, שֶׁכָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יִסְבְּלוּ מֵהֶם סִבְל גְּדוֹל מְאֹד יוֹתֵר מִכָּל אֲמוֹת הָעוֹלָם. וְהַמְלַחֲמָה שֶׁל מֹשֶׁה תִּהְיֶה לוֹ מֵהַסַּמ"ךְ-מ"ם וְהַנַּחֲשׁ, עַד שִׁיְהִיָּה לוֹ קֶשֶׁה מְאֹד, וְלִבְסוּף יִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם, וַיִּתְדִיר גְלוּי אֱלָקוֹת בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְיָם: "וְהִיָּה אֹר הַלְבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה", וְלֹא יִצְטָרְכוּ אִף פַּעַם לְהַתְבַּטֵּל מֵהַדְּבָקוֹת, וְדו"ק וְהָבֵן הַיֵּטִב].

יז

**וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׂקִיָּהֶם
וְהִנֵּה אִישׁ צְרוּר כְּסָפוֹ
בְּשִׁקּוֹ, וַיֵּרְאוּ אֶת צְרוּרוֹת
כְּסָפֵיהֶם הַמָּה וְאֲבִיהֶם
וַיֵּירְאוּ. וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב
אֲבִיהֶם אֲתִי שְׂכַלְתֶּם, יוֹסֵף
אֵינְנוּ וְשִׁמְעוֹן אֵינְנוּ וְאֵת
בְּנֵימָן תִּקְחוּ עָלֵי הֵיו כְּלָנָה**

(בְּרֵאשִׁית מ"ב):

יז

וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׂקִיָּהֶם, וְהִנֵּה אִישׁ צְרוּר כְּסָפוֹ בְּשִׁקּוֹ, וַיֵּרְאוּ אֶת צְרוּרוֹת כְּסָפֵיהֶם הַמָּה וְאֲבִיהֶם וַיֵּירְאוּ, וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם, אֲתִי

שְׂכַלְתֶּם, יוֹסֵף אֵינְנוּ וְשִׁמְעוֹן אֵינְנוּ, וְאֵת בְּנֵימָן תִּקְחוּ, עָלֵי הֵיו כְּלָנָה (בְּרֵאשִׁית מ"ב).

א. כִּי יִרְאֶה וְאֶהְבֶּה אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל, כִּי אִם עַל-יַדֵּי צַדִּיקֵי הַדּוֹר. כִּי הַצַּדִּיק הַדּוֹר הוּא הַמְגַלֵּה הַיִּרְאָה וְהַאֲהָבָה; עַקֵּר הַתַּכְלִית לַעֲבֹד אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּדַבְּקוֹת אֱמֶת, לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ: הֵן בְּלִמּוּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא חֻמְתּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּבְקִיּוּם מִצְוֹתָיו, שֶׁהֵם רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּדַבְּקוֹת אֱמֶת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. אָבֵל אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל דְּבָקוֹת אֱמֶת, לְהִיּוֹת כְּטַל וּמְבֻטָּל אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲלֹא עַל-יַדֵּי יִרְאָה וְאֶהְבֶּה. מִצַּד אֶחָד — אָדָם צָרִיךְ לִירֹא וּלְפַחֵד מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁזֶה סוּד הַמְּלָכוּת, בְּסוּד

(אֲבוֹת ג', ב): אֲלֵמְלֵא מוֹרְאָה שֶׁל מַלְכוּת, כִּי הַיִּרְאָה תְלוּיָהּ בְּמַלְכוּת. וּמִצַּד שְׁנֵי אָדָם צָרִיךְ לְאַהֵב אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּאֶהְבָּה אֱמֶתִית, עַד בְּטוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו, שֶׁזֶה סוּד הַכֶּתֶ"ר, רְצוֹן שְׂבָרְצוֹנוֹת, מֵרַב הָאֲהָבָה שִׁישׁ לוֹ לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא, הוּא מִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי מִמְּצִיאֹתוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְכַמוֹכָא (זֶהר וַיִּקְהַל רטז): דְּאֶהְבָּה שְׂרִיָּא לְבַתֵּר יִרְאֶה. וְרָזָא דְּמַלְאָה, כִּינֵן דְּשָׂאֲרֵי יִרְאֶה עַל רִישָׁה דְּבַר נִשׁ אֲתַעַר לְבַתֵּר אֶהְבָּה דְּאִיהוּ יְמִינָא. דְּמֵאֵן דְּפֻלַּח מִגּוֹ אֶהְבָּה, אֲתַדְּבַק בְּאַתֵּר עַלְאָה לְעִילָא וְאֲתַדְּבַק בְּקַדְשָׁה דְּעַלְמָא דְּאֲתֵי בְּגִין דְּהָא סְלִיק לְאֲתַעֲטָרָא לְאֲתַדְּבַקָא בְּסִטְרָא יְמִינָא, עֵינֵן שָׁם. וְאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל שׁוּם מְדַרְגָּה בְּעוֹלָם, אֲלֹא עַל-יַדֵּי יִרְאֶה

וְאֶהְבָּה. כִּי הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא חֻמְתּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שְׂאָדָם לּוֹמַד, אִי אֶפְשָׁר לָהּ לְהַתְעַלּוֹת, אֲלֹא עַל-יַדֵּי יִרְאֶה וְאֶהְבָּה, וְכֵן הַמִּצְוֹת שֶׁהֵן רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ שְׂאָדָם מְקִיָּם, אִי אֶפְשָׁר לָהֶן לְהַתְעַלּוֹת, אֲלֹא עַל-יַדֵּי יִרְאֶה וְאֶהְבָּה, כַּמוֹכָא (תְּקוּיָא זֶהר, תְּקוּיָא י"ז): וְאוֹרֵיָתָא בְּלֹא דְחִילוֹ וְרַחֲמֵי לֹא פְרַחַת לְעִילָא וְכוּ', וְתוֹרָה וּמִצְוָה בְּלֹא דְחִילוֹ וְרַחֲמֵי, לֹא יְכִילַת לְסַלְקָא וּלְמִיקָם קַדָּם י"ה וְכוּ', עֵינֵן שָׁם. אִף אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לִירְאָה וְאֶהְבָּה, אֲלֹא עַל-יַדֵּי הַצַּדִּיק שְׂבִדּוֹר, שֶׁהוּא הַמְגַלֵּה הַיִּרְאָה וְהַאֲהָבָה, כִּי הַצַּדִּיק נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַד שְׂאֵין לוֹ כְּבָר שׁוּם הַסְתַּכְּלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְלָכֵן דִּיקָא הוּא יְכוּל לְהַעֲלוֹת וּלְהַגְבִּיֵה אֶת כָּל הַנְּפֻשׁוֹת הַיְרוּדוֹת, וּלְהַחֲדִיר

בהם גם כן יראה ואהבה. ולכן כל מי שרוצה להגיע אל יראה ואהבה, ההכרח לו לבוא אל הצדיק, כי הצדיק הוא תמיד מוסר את נפשו בעבורו יתברך, ושורה בו יראה עלאה, שמפחד מהדר גאונו יתברך, ורועד מאימת שכירת עויו יתברך השורה עליו בקביעות, וכן אוהב את הקדוש ברוך הוא באהבה אמיתית ובתשוקה עצומה, ורוצה תמיד להפלל יותר ויותר בו יתברך, ומרב אהבה הוא מבקש תמיד ממנו יתברך שיזכה למות על קדוש השם, מרב אהבתו אליו יתברך. ולכן מי שרוצה להגיע אל יראה ואהבה, מכרח לבוא אל הצדיק, שדיקא על ידו יגיע אל זה.

(עכשו יסביר למה ליראה ואהבה זוכים דיקא על-ידי הצדיק): כי הצדיק מבקש ומחפש תמיד לגלות פח וגבורה פזו, ובזו התמונה, ובזאת הטבע וההנהגה שיש לארי, ולהפך — יתוש קטן הוא חלש פח מאד, ויש לו טבע ותמונה והנהגה אחרת, וכן בפרטי פרטיות, פגון בהאריה בעצמו: מפני מה זה האיבר של האריה צורתו פך, ויש לו פח וטבע פזאת, ואיבר אחר יש לו צורה אחרת וכן וטבע והנהגה אחרת, וכן בשאר כל הברואים שבעולם — דומם, צומח, חי, מדבר, שפכלם יש שנויים רבים לאין מספר בין כל אחד לחברו, וכן בכל אחד

הרצונות של השם יתברך, כי יש בכל דבר רצון השם יתברך — הן בכלל הבריאה, דהינו מה שהשם יתברך רצה לברא את העולם בכלל, וכן בפרטי הבריאה בכל דבר ודבר בפרט יש רצון השם יתברך, דהינו שהשם יתברך רצה שזה הדבר יהיה כך, בתמונה הזאת ובכח הזה ובטבע הזאת, ודבר אחר יש לו תמונה אחרת וכח אחר וטבע והנהגה אחרת. והצדיק מחפש ומבקש תמיד אחר אלו הרצונות להשיג, ולידע רצון השם יתברך בכל דבר. פגון: מפני מה היה רצון השם יתברך, שהארי יהיה לו פח וגבורה פזו, ובזו התמונה ובזאת הטבע וההנהגה שיש לארי, ולהפך יתוש קטן הוא חלש פח מאד, ויש לו טבע ותמונה והנהגה אחרת, וכן בפרטי פרטיות, פגון בהאריה בעצמו: מפני מה זה האיבר של האריה צורתו פך, ויש לו פח וטבע פזאת, ואיבר אחר יש לו צורה אחרת וכן וטבע והנהגה אחרת, וכן בשאר כל הברואים שבעולם: מפני מה זה האיבר של האריה צורתו פך, ויש לו פח וטבע פזאת, ואיבר אחר יש לו צורה אחרת וכן וטבע והנהגה אחרת, וכן בשאר כל הברואים שבעולם — דומם, צומח, חי, מדבר, שפכלם יש שנויים רבים לאין מספר בין כל אחד לחברו, וכן בכל אחד

והצדיק מחפש ומבקש תמיד אחר אלו הרצונות, להשיג ולידע רצון השם יתברך בכל דבר, פגון: מפני מה היה רצון השם יתברך שהארי יהיה לו פח וגבורה פזו, ובזו התמונה, ובזאת הטבע וההנהגה שיש לארי, ולהפך — יתוש קטן הוא חלש פח מאד, ויש לו טבע ותמונה והנהגה אחרת, וכן בפרטי פרטיות, פגון בהאריה בעצמו: מפני מה זה האיבר של האריה צורתו פך, ויש לו פח וטבע פזאת, ואיבר אחר יש לו צורה אחרת וכן וטבע והנהגה אחרת, וכן בשאר כל הברואים שבעולם — דומם, צומח, חי, מדבר, שפכלם יש שנויים רבים לאין מספר בין כל אחד לחברו, וכן בכל אחד

הרצונות של השם יתברך, כי יש בכל דבר רצון השם יתברך — הן בכלל הבריאה, דהינו מה שהשם יתברך רצה לברא את העולם בכלל, וכן בפרטי הבריאה בכל דבר ודבר בפרט יש רצון השם יתברך, דהינו שהשם יתברך רצה שזה הדבר יהיה כך, בתמונה הזאת ובכח הזה ובטבע הזאת, ודבר אחר יש לו תמונה אחרת וכח אחר וטבע והנהגה אחרת. והצדיק מחפש ומבקש תמיד אחר אלו הרצונות להשיג, ולידע רצון השם יתברך בכל דבר. פגון: מפני מה היה רצון השם יתברך, שהארי יהיה לו פח וגבורה פזו, ובזו התמונה ובזאת הטבע וההנהגה שיש לארי, ולהפך יתוש קטן הוא חלש פח מאד, ויש לו טבע ותמונה והנהגה אחרת, וכן בפרטי פרטיות, פגון בהאריה בעצמו: מפני מה זה האיבר של האריה צורתו פך, ויש לו פח וטבע פזאת, ואיבר אחר יש לו צורה אחרת וכן וטבע והנהגה אחרת, וכן בשאר כל הברואים שבעולם: מפני מה זה האיבר של האריה צורתו פך, ויש לו פח וטבע פזאת, ואיבר אחר יש לו צורה אחרת וכן וטבע והנהגה אחרת, וכן בשאר כל הברואים שבעולם — דומם, צומח, חי, מדבר, שפכלם יש שנויים רבים לאין מספר בין כל אחד לחברו, וכן בכל אחד

וְאֶחָד בְּעֲצָמוֹ יֵשׁ בּוֹ שְׁנוּיִים רַבִּים בְּפָרְטֵי פָרְטִיּוֹת בֵּין כָּל אֵיבָר וְאֵיבָר, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּעֲשָׂבִים וְאֵילָנוֹת וּשְׂאֵר פָּרְטֵי הַבְּרִיאָה, שֶׁבְּכֻלָּם יֵשׁ שְׁנוּיִים רַבִּים מְאֹד בְּתַמוּנוֹתֵיהֶם וּבְכַחוֹתֵיהֶם וְהִנְהַגוּתֵיהֶם; וְהַכֹּל הִיָּה מִחֲמַת רְצוֹן הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, שֶׁרָצָה שְׂזֶה יִהְיֶה כֵּן, וְזֶה כֵּן.

[וּמִכָּל זֶה תִּבִּין מִרְחוּק עֵצִים גְּדֹלַת מַעֲלַת הַצְּדִיק, אִיךָ שֶׁמִּחַפֵּשׁ וּמִבְקֵשׁ בְּכָל פָּרְטֵי פָּרְטֵי הַבְּרִיאָה לְמַצָּא וּלְהַשִּׁיג אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הוּא יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר דָּבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מִעֲצָמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן, וּבְכָל פָּרְטֵי הַבְּרִיאָה: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, יֵשׁ בָּהֶם רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּשִׁבְלֵי מַה בְּרָאם].

וְהַצְּדִיק מִחַפֵּשׁ תָּמִיד אַחֵר אֵלּוֹ הַרְצוֹנוֹת; וְאִם תֹּאמַר בְּשִׁבְלֵי מַה לוֹ לְחַקֵּר כָּל-כֵּן בְּפָרְטֵי הַבְּרִיאָה: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, לְמַצָּא וּלְהַבִּין וּלְהַשְׁכִּיל אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ? עַל זֶה אוֹמֵר, שֶׁבְּשִׁבְלֵי זֶה הַצְּדִיק מִחַפֵּשׁ וּמִבְקֵשׁ וּמַשִּׁיג וּמוֹצֵא אוֹתָם הַרְצוֹנוֹת עַל-יְדֵי הַהֲתַפְּאוֹרוֹת שֶׁמוֹצֵא בְּיִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּל וּבְפָרְט וּבְפָרְטֵי פָּרְטִיּוֹת; כִּי כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ לֹא נִבְרָא אֶלָּא

בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים, פְּרָשָׁה ב', סִימָן ו'): הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל. וְכֵן פִּרְשׁ רַש"י עַל תַּבַּת בְּרֵאשִׁית — בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָא רֵאשִׁית. וְכִמְאָמְרָם ו' ל' (וַיִּקְרָא וַבָּהּ, פְּרָשָׁה לו', סִימָן ד'): אָמַר רַבִּי בְרַכְיָה, שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא נִבְרָאוּ אֶלָּא בְּזִכּוֹת יִשְׂרָאֵל, דְּכַתִּיב: "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים", וְאִין רֵאשִׁית אֶלָּא יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיְמַיֵּךְ ב'): "קִדְּשׁ יִשְׂרָאֵל לְה' רֵאשִׁית תְּבוּאוֹתָהּ". כִּי יִשְׂרָאֵל עָלֶיהָ בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה לְהַבְּרֹאוֹת, כִּי רַק בְּשִׁבְלֵי הַיְהוּדָה כָּל הַבְּרִיאָה, דְּהֵינּוּ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ צָפָה הַהֲתַפְּאוֹרוֹת וְהַשְׁעָשׂוּעִים שֶׁיִּקְבַּל מִיִּשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה מֵט, ג'): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר", וּבְשִׁבְלֵי זֶה בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָם; נִמְצָא, שֶׁכָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ נִבְרָא רַק בְּשִׁבְלֵי הַהֲתַפְּאוֹרוֹת שֶׁיִּתְפָּאֵר בְּיִשְׂרָאֵל, וְזֶה הִיָּה כְּלָל הַבְּרִיאָה, דְּהֵינּוּ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ צָפָה הַהֲתַפְּאוֹרוֹת וְהַשְׁעָשׂוּעִים שֶׁיִּקְבַּל מִיִּשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּהוּ מֵט): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר", וּבְשִׁבְלֵי זֶה בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָם, נִמְצָא, שֶׁכָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ נִבְרָא רַק בְּשִׁבְלֵי הַהֲתַפְּאוֹרוֹת שֶׁיִּתְפָּאֵר בְּיִשְׂרָאֵל, וְזֶה הִיָּה כְּלָל הַבְּרִיאָה, דְּהֵינּוּ שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה הִיָּה בְּשִׁבְלֵי כְּלָל הַהֲתַפְּאוֹרוֹת שֶׁיִּקְבַּל מִיִּשְׂרָאֵל. וְכֵן פָּרְטֵי הַבְּרִיאָה הוּא בְּשִׁבְלֵי פָּרְטֵי הַהֲתַפְּאוֹרוֹת שֶׁל

בְּעֲצָמוֹ יֵשׁ בּוֹ שְׁנוּיִים רַבִּים בְּפָרְטֵי פָרְטִיּוֹת בֵּין כָּל אֵיבָר וְאֵיבָר, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּעֲשָׂבִים וְאֵילָנוֹת וּשְׂאֵר פָּרְטֵי הַבְּרִיאָה, שֶׁבְּכֻלָּם יֵשׁ שְׁנוּיִים רַבִּים מְאֹד בְּתַמוּנוֹתֵיהֶם וּבְכַחוֹתֵיהֶם וְהִנְהַגוּתֵיהֶם, וְהַכֹּל הִיָּה מִחֲמַת רְצוֹן הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, שֶׁרָצָה שְׂזֶה יִהְיֶה כֵּן וְזֶה כֵּן. וְהַצְּדִיק מִחַפֵּשׁ תָּמִיד אַחֵר אֵלּוֹ הַרְצוֹנוֹת, וּמַשִּׁיג וּמוֹצֵא אוֹתָם עַל-יְדֵי הַהֲתַפְּאוֹרוֹת שֶׁמוֹצֵא בְּיִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּל וּבְפָרְט וּבְפָרְטֵי פָּרְטִיּוֹת.

כִּי כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ לֹא נִבְרָא אֶלָּא בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ: 'בְּרֵאשִׁית — בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּקְרָא רֵאשִׁית', כִּי 'יִשְׂרָאֵל עָלֶיהָ בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה', דְּהֵינּוּ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ צָפָה הַהֲתַפְּאוֹרוֹת וְהַשְׁעָשׂוּעִים שֶׁיִּקְבַּל מִיִּשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּהוּ מֵט): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר", וּבְשִׁבְלֵי זֶה בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָם; נִמְצָא, שֶׁכָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ נִבְרָא רַק בְּשִׁבְלֵי הַהֲתַפְּאוֹרוֹת שֶׁיִּתְפָּאֵר בְּיִשְׂרָאֵל, וְזֶה הִיָּה כְּלָל הַבְּרִיאָה, דְּהֵינּוּ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ צָפָה הַהֲתַפְּאוֹרוֹת שֶׁיִּקְבַּל מִיִּשְׂרָאֵל, וְכֵן פָּרְטֵי הַבְּרִיאָה הוּא בְּשִׁבְלֵי פָּרְטֵי הַהֲתַפְּאוֹרוֹת שֶׁל

שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הַתְּפָאֲרוֹת בְּפִרְטֵיָהֶן, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מִתְּפָאֵר עִמּוֹ בְּפִרְטֵיָהֶן, וְאֶפְלוּ בְּפִחוֹת שְׁבִיִּישְׂרָאֵל, אֶפְלוּ פוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, כָּל זְמַן שֵׁשׁ יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עֲלֵיו, כִּי נִקְרָא פוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ בּוֹ הַתְּפָאֲרוֹת פְּרִטֵי, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מִתְּפָאֵר עִמּוֹ בְּפִרְטֵיָהֶן. וְכַמֵּאֲמָרָם ו'ל (סנהדרין מד.): יִשְׂרָאֵל, אֶף-עַל-פִּי שְׁחָטָא — יִשְׂרָאֵל הוּא; וְכֵן בְּפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, כִּי יֵשׁ בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַתְּפָאֲרוֹת אַחֵר, וְיֵשׁ לְפַעְמִים, שְׂאִיזָה פְּחוֹת שְׁבִיִּישְׂרָאֵל עוֹשֶׂה גַענוּעַ עִם הַפֶּאֶה שְׁלוֹ, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ יֵשׁ לוֹ הַתְּפָאֲרוֹת גְּדוֹל גַּם מִזֶּה; כִּי אֲצִלוּ יִתְבָּרֵךְ מְאֹד חֲשׁוּבִים נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכַמֵּאֲמָרָם ו'ל (אבות, פֶּרֶק ג'): תְּבִיבִין יִשְׂרָאֵל שְׁנִקְרָאוּ בְּנִים לְמַקּוֹם. וְלִכֵּן כָּל מֵה שְׁבַר יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה בְּשִׁבְלוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶה מְאֹד מְאֹד יִקְרַב בְּעִנְיֵו יִתְבָּרֵךְ, וְכַמוֹ אֲבֵא שְׁמִשְׁתַּעֲשַׁע עִם כָּל תְּנוּעָה שְׁבָנו עוֹשֶׂה, וּמִקְבֵּל מִזֶּה שְׁעִשׂוּעִים גְּדוֹלִים, כְּמוֹ-כֵן בְּאֵין עֶרְךָ כָּלָל, כְּבִיכּוֹל, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְּפָאֵר עִם כָּל תְּנוּעָה שְׁבַר יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה בְּשִׁבְלוֹ. וְהַצְּדִיק עַל-יְדֵי שְׁמִבְקָשׁ וּמְחַפֵּשׁ תְּמִיד

וּמוֹצֵא הַהַתְּפָאֲרוֹת שֵׁשׁ בְּיִשְׂרָאֵל בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, בְּכָל אֵיבָר וְתַנּוּעָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כַּנִּזְכָּר. עַל-יְדֵי-זֶה יוֹדֵעַ וּמְשִׁיג כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁהִיָּה לוֹ בְּכָל הַבְּרִיאָה, בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הַתְּפָאֲרוֹת בְּפִרְטֵיָהֶן, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מִתְּפָאֵר עִמּוֹ בְּפִרְטֵיָהֶן, וְאֶפְלוּ בְּפִחוֹת שְׁבִיִּישְׂרָאֵל, אֶפְלוּ פוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, כָּל זְמַן שֵׁשׁ יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עֲלֵיו, כִּי נִקְרָא 'פוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל', יֵשׁ בּוֹ הַתְּפָאֲרוֹת פְּרִטֵי, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מִתְּפָאֵר עִמּוֹ בְּפִרְטֵיָהֶן. וְכֵן בְּפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, כִּי יֵשׁ בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַתְּפָאֲרוֹת אַחֵר, וְיֵשׁ לְפַעְמִים שְׂאִיזָה פְּחוֹת שְׁבִיִּישְׂרָאֵל עוֹשֶׂה גַענוּעַ עִם הַפֶּאֶה שְׁלוֹ, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ יֵשׁ לוֹ הַתְּפָאֲרוֹת גְּדוֹל גַּם מִזֶּה. וְהַצְּדִיק, עַל יְדֵי שְׁמִבְקָשׁ וּמְחַפֵּשׁ תְּמִיד, וּמוֹצֵא הַהַתְּפָאֲרוֹת שֵׁשׁ בְּיִשְׂרָאֵל בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, בְּכָל אֵיבָר וְתַנּוּעָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כַּנִּזְכָּר. עַל-יְדֵי-זֶה יוֹדֵעַ וּמְשִׁיג כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁהִיָּה לוֹ בְּכָל הַבְּרִיאָה, בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, כִּי כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל כָּל הַבְּרִיאָה, הֵפֵל הָיָה בְּשִׁבְלֵי הַהַתְּפָאֲרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל כַּנִּזְכָּר. וְכָל דְּבַר וְדְבַר נִבְרָא בְּרָצוֹנוֹ, בְּזֶה הַפֶּחַ וּבְזֶה הַטְּבַע וְהַנְּהַגָּה, כְּפִי הַהַתְּפָאֲרוֹת שֵׁשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, נִמְצָא, כְּשִׂיּוֹדֵעַ וּמוֹצֵא הַהַתְּפָאֲרוֹת שֵׁשׁ בְּיִשְׂרָאֵל בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, יוֹדֵעַ כָּל הַרְצוֹנוֹת שֵׁשׁ בְּכָלָל הַבְּרִיאָה וּבְפִרְטֵי הַבְּרִיאָה וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן; נִמְצָא, שְׁבִזָּה שְׁהַצְּדִיק מְחַפֵּשׁ וּמְבַקֵּשׁ וּמוֹצֵא אֶת כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַקְּדוּשׁ-

וּמוֹצֵא הַהַתְּפָאֲרוֹת שֵׁשׁ בְּיִשְׂרָאֵל בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, בְּכָל אֵיבָר וְתַנּוּעָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כַּנִּזְכָּר. עַל-יְדֵי-זֶה יוֹדֵעַ וּמְשִׁיג כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁהִיָּה לוֹ בְּכָל הַבְּרִיאָה, בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, כִּי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הַתְּפָאֲרוֹת בְּפִרְטֵיָהֶן, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מִתְּפָאֵר עִמּוֹ בְּפִרְטֵיָהֶן, וְאֶפְלוּ בְּפִחוֹת שְׁבִיִּישְׂרָאֵל, אֶפְלוּ פוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, כָּל זְמַן שֵׁשׁ יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עֲלֵיו, כִּי נִקְרָא 'פוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל', יֵשׁ בּוֹ הַתְּפָאֲרוֹת פְּרִטֵי, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מִתְּפָאֵר עִמּוֹ בְּפִרְטֵיָהֶן. וְכֵן בְּפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, כִּי יֵשׁ בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַתְּפָאֲרוֹת אַחֵר, וְיֵשׁ לְפַעְמִים שְׂאִיזָה פְּחוֹת שְׁבִיִּישְׂרָאֵל עוֹשֶׂה גַענוּעַ עִם הַפֶּאֶה שְׁלוֹ, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ יֵשׁ לוֹ הַתְּפָאֲרוֹת גְּדוֹל גַּם מִזֶּה. וְהַצְּדִיק, עַל יְדֵי שְׁמִבְקָשׁ וּמְחַפֵּשׁ תְּמִיד, וּמוֹצֵא הַהַתְּפָאֲרוֹת שֵׁשׁ בְּיִשְׂרָאֵל בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, בְּכָל אֵיבָר וְתַנּוּעָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כַּנִּזְכָּר. עַל-יְדֵי-זֶה יוֹדֵעַ וּמְשִׁיג כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁהִיָּה לוֹ בְּכָל הַבְּרִיאָה, בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, כִּי כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל כָּל הַבְּרִיאָה, הֵפֵל הָיָה בְּשִׁבְלֵי הַהַתְּפָאֲרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל כַּנִּזְכָּר. וְכָל דְּבַר וְדְבַר נִבְרָא בְּרָצוֹנוֹ, בְּזֶה הַפֶּחַ וּבְזֶה הַטְּבַע וְהַנְּהַגָּה, כְּפִי הַהַתְּפָאֲרוֹת שֵׁשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, נִמְצָא, כְּשִׂיּוֹדֵעַ וּמוֹצֵא הַהַתְּפָאֲרוֹת שֵׁשׁ בְּיִשְׂרָאֵל בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, יוֹדֵעַ כָּל הַרְצוֹנוֹת שֵׁשׁ בְּכָלָל הַבְּרִיאָה וּבְפִרְטֵי הַבְּרִיאָה וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן; נִמְצָא, שְׁבִזָּה שְׁהַצְּדִיק מְחַפֵּשׁ וּמְבַקֵּשׁ וּמוֹצֵא אֶת כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַקְּדוּשׁ-

ברוך-הוא שיש לו בכל פְּרִי הַבְּרִיאָה: דומם, צומח, חי, מדבר, עד שכל איבר ואיבר של כל חיה, וכל צורה וצורה מצורות הַבְּרִיאָה, הכל כדי שתתגלה ההתפארות שהקדוש ברוך הוא מתפאר עם כל בר

ישראל; כי כל מה שנברא בזה העולם, לא נברא אלא בשביל ישראל שהם תכלית הַבְּרִיאָה, פי רק בשבילם נברא העולם. ואמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה כט, סימן ד'): אמר רבי שמעון בן יוחאי, אמר להם הקדוש-ברוך-הוא לישראל: אלוה אני על כל באי עולם, אבל לא יחדתי שמי אלא עליכם, איני נקרא אלהי עובדי כוכבים ומזלות, אלא אלהי ישראל, עין שם.

[ומסבירו מוהר"ן ת"ו"ל ב"ת באור]:

(פי ההתפארות שהשם יתברך מתפאר בישראל הוא שרש הַבְּרִיאָה, הינו פְּלִיּוֹת ההתפארות של פְּלִיּוֹת ישראל מה שהשם יתברך מתפאר עם כל ישראל, זהו שרש פְּלִיּוֹת כל הַבְּרִיאָה בכלל, וכן פְּרִיּוֹת ההתפארות מה שהשם יתברך מתפאר עם כל אחד מישראל בפְּרִיּוֹת, זהו שרש של אותו דבר הפְּרִי של הַבְּרִיאָה, שנברא בשביל

(פי ההתפארות שהשם יתברך מתפאר בישראל הוא שרש הַבְּרִיאָה, הינו פְּלִיּוֹת ההתפארות של פְּלִיּוֹת ישראל, מה שהשם יתברך מתפאר עם כלל ישראל, זהו שרש פְּלִיּוֹת כל הַבְּרִיאָה בכלל, וכן פְּרִיּוֹת ההתפארות, מה שהשם יתברך מתפאר עם כל אחד מישראל בפְּרִיּוֹת, זהו שרש של אותו דבר הפְּרִי של הַבְּרִיאָה, שנברא בשביל זה ההתפארות, וכן בפְּרִיּוֹת פְּרִיּוֹת, שההתפארות שהשם יתברך מקבל בפְּרִי פְּרִיּוֹת מפל איבר ותנועה של כל אחד מישראל, זהו שרש של פְּרִי פְּרִיּוֹת מפל איבר ואיבר בפְּרִיּוֹת, וכן פְּרִיּוֹת של הַבְּרִיאָה, דהינו של כל פְּרִיּוֹת ישראל, זהו שרש של כל אחד מישראל בפְּרִיּוֹת, וכן פְּרִיּוֹת של הַבְּרִיאָה, דהינו של כל פְּרִיּוֹת ישראל, כפי פְּרִיּוֹת ההתפארות שמקבל מישראל בכלל ובפְּרִיּוֹת, פי פְּלִיּוֹת הַבְּרִיאָה נבראת בזאת התמונה ובזה הסדר וההנהגה שיש לכלליות הַבְּרִיאָה, כפי פְּלִיּוֹת ההתפארות שמקבל מפלל ישראל, וכן כל דבר בפְּרִי

והכלל, פי עקר הַבְּרִיאָה הִיא בשביל ההתפארות

שיתפאר עם ישראל, וזה ההתפארות הוא שרש והחיות של כל הַבְּרִיאָה בכלליות ובפְּרִיּוֹת ובפְּרִיּוֹת, פי כל הרצונות של השם יתברך בבריאת עולמו, בכלל ובפְּרִי ובפְּרִי פְּרִיּוֹת, הִיא כפי ההתפארות שמקבל מישראל בכלל ובפְּרִי ובפְּרִי פְּרִיּוֹת. פי פְּלִיּוֹת הַבְּרִיאָה נבראת בזאת התמונה ובזה הסדר וההנהגה שיש לכלליות הַבְּרִיאָה, כפי פְּלִיּוֹת ההתפארות שמקבל מפלל ישראל,

נִבְרָא בְּזֶה הַתְּמוּנָה וּבְזֶה הַטְּבַע, כְּפִי פְּרִטִיּוֹת
הַהֲתַפְּאוֹרוֹת שֶׁמִּקְבֵּל מִכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּפֶרֶט
וְכֵן בְּפֶרֶטִי פְּרִטִיּוֹת כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן הַצַּדִּיק,
עַל-יְדֵי שְׂמוּצָא הַהֲתַפְּאוֹרוֹת שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ
מִקְבֵּל מִיִּשְׂרָאֵל תָּמִיד,

וְכֵן כָּל דָּבָר בְּפֶרֶט נִבְרָא בְּזֶה
הַתְּמוּנָה וּבְזֶה הַטְּבַע, כְּפִי פְּרִטִיּוֹת
הַהֲתַפְּאוֹרוֹת שֶׁמִּקְבֵּל מִכָּל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל בְּפֶרֶט וְכֵן בְּפֶרֶטִי פְּרִטִיּוֹת
כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן הַצַּדִּיק, עַל-יְדֵי
שְׂמוּצָא הַהֲתַפְּאוֹרוֹת שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ
מִקְבֵּל מִיִּשְׂרָאֵל תָּמִיד, בְּכֻלָּל
וּבְפֶרֶט וּבְפֶרֶטִי פְּרִטִיּוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה
הוּא יוֹדֵעַ טַעַם כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁהִיא
לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בְּכָל הַבְּרִיאָה, בְּכֻלָּל
וּבְפֶרֶט וְכוּ', כִּי כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל
הַבְּרִיאָה בְּכֻלָּל וְכוּ', הִיא
כְּפִי הַהֲתַפְּאוֹרוֹת שֶׁיִּקְבֵּל
מִיִּשְׂרָאֵל בְּכֻלָּל וְכוּ'
כַּנִּ"ל. וְהֵבֵן הַדְּבָרִים
הַיָּטִב, כִּי הֵם דְּבָרִים
עֲמֻקִּים מְאֹד, וּמֵהֶם תּוֹכֵל
לְהִבִּין גְּדֻלַּת הַבוֹרָא
יִתְבַּרֵךְ וּגְדֻלַּת יִשְׂרָאֵל
וּגְדֻלַּת הַצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִּים,
אִיךָ הֵם מְסֻתְּפָלִים
בְּעוֹלָם, שְׂיוֹדְעִים בְּכָל
עֵשֶׁב וְעֵשֶׂב וְכֵן בְּכָל
נִבְרָא שֶׁבְּעוֹלָם טַעַם
תְּמוּנָתוֹ וְכוּחוֹ וְהִנְהַגְתּוֹ
בְּפֶרֶטִי פְּרִטִיּוֹת, וְכִנּוּפֵר
לְעִיל — עַל כֵּן הָאֲרַכְתִּי
לְחִזּוֹ הַדְּבָרִים מִגְּדֹל
דְּקוּתָם וְעֻמְקוּתָם).

וְהֵבֵן הַדְּבָרִים הַיָּטִב, כִּי הֵם
דְּבָרִים עֲמֻקִּים מְאֹד, וּמֵהֶם
תּוֹכֵל לְהִבִּין גְּדֻלַּת הַבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ
וּגְדֻלַּת יִשְׂרָאֵל וּגְדֻלַּת הַצַּדִּיקִים
אֲמִתִּיִּים, אִיךָ הֵם מְסֻתְּפָלִים
בְּעוֹלָם, שְׂיוֹדְעִים בְּכָל עֵשֶׁב וְעֵשֶׂב וְכֵן בְּכָל נִבְרָא
שֶׁבְּעוֹלָם, טַעַם תְּמוּנָתוֹ וְכוּחוֹ וְהִנְהַגְתּוֹ בְּפֶרֶטִי פְּרִטִיּוֹת,
וְכַנִּ"ל, עַל-כֵּן הָאֲרַכְתִּי לְחִזּוֹ הַדְּבָרִים, מִגְּדֹל דְּקוּתָם

וְעֻמְקוּתָם):

וְעַל-יְדֵי-זֶה שֶׁהַצַּדִּיק מְגַלֵּה הַהֲתַפְּאוֹרוֹת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ
שְׂמֵתֶפְאָר עִם עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה
נִתְגַּלֵּין כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה כַּנִּ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלֵּה
הַיְרָאָה וְהָאֲהָבָה. כִּי עַל-יְדֵי הַתְּגַלּוֹת הַהֲתַפְּאוֹרוֹת

לְשִׁמּוֹשׁ אֶת נִשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, שְׂדִיקָא מֵהֶם יֵשׁ
לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הַהֲתַפְּאוֹרוֹת. וְלָכֵן
כְּשֶׁהַצַּדִּיק מְגַלֵּה אֶת
הַהֲתַפְּאוֹרוֹת שֶׁהַקְדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא מִתְּפָאֵר עִם
עִם יִשְׂרָאֵל, מִמִּילָא עַל-
יְדֵי-זֶה נִתְגַּלִּים כָּל
הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה, כִּי
בְּכָל פֶּרֶט מְפֶרֶטִי
הַבְּרִיאָה יֵשׁ בְּזֶה רְצוֹן
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַה
שֶׁהִיא כּוֹף. וְלָכֵן עַל-יְדֵי
שֶׁהַצַּדִּיק מִחַפֵּשׁ וּמִבְקֵשׁ
אַחֵר הַרְצוֹנוֹת שֶׁל
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל-
יְדֵי-זֶה נִתְגַּלֵּה הַיְרָאָה
וְהָאֲהָבָה.

(עֲכָשׁוּ מְבָאָר קִדְּמֵי אִיךָ
נוֹפֵל יְרָאָה עַל
הָאֲדָמָה): כִּי עַל-יְדֵי

התגלות ההתפארות נתגלה היראה, וכמו שעל ידי התגלות ההתפארות של ישראל, שהם מתפארים עמו יתברך, על-ידי-זה נופל יראה, כי ההתפארות של ישראל הוא בחינת תפלין, שנקראים פאר (ברכות יא); [זה לשון הגמרא שם: אמר רבי אבא בר זבדא, אמר רב: אבל חייב בכל המצוות האמורות בתורה, חוץ מן התפלין, שהרי נאמר בהם פאר, שנאמר (יחזקאל כד, טז): "פארך חבוש עליך". ועל ידם נתגלה יראה. כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ברכות ו): מנין שהתפלין הם עז לישראל, שנאמר: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך", נמצא, שעל-ידי התגלות ההתפארות שמתפארים ישראל עמו יתברך, על-ידי-זה נופל יראה, כמו-כן על-ידי התגלות ההתפארות של השם יתברך שמתפאר בישראל, שזה בחינת תפלין של השם יתברך, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שם) (מנין שהקדוש-ברוך-הוא מניח תפלין וכו', ואיתא שם, שהתפלין של השם יתברך כתוב בהם ההתפארות, שהוא יתברך מתפאר עם עמו ישראל, כדאיתא שם, שתפלין דמארי עלמא פתיב בהו: "ומי פעמך ישראל וכו', כי מי גוי גדול" וכו'). על-ידי ההתפארות הזאת מתגלה היראה של השם יתברך, דהינו ליראה מלפניו יתברך; כי בזה שבר ישראל מניח תפלין, הוא מיחד על עצמו על מלכותו יתברך, כי בתפלין של עם ישראל כתוב יחוד הוי"ה ברוך הוא וברוך שמו, ובתפלין של הקדוש ברוך הוא פתיב ההתפארות על השם יתברך פתיב בהם ההתפארות, שהוא יתברך מתפאר עם עמו ישראל, כדאיתא שם: שתפלין דמארי עלמא פתיב בהו: "ומי פעמך ישראל וכו', כי מי גוי גדול" וכו'), על-ידי ההתפארות הזאת מתגלה היראה של השם יתברך, דהינו ליראה מלפניו יתברך,

ישראל, ולכן על-ידי ההתפארות הזאת מתגלה היראה, כי כשאדם דבוק בהקדוש ברוך הוא, ויודע שהקדוש ברוך הוא מסתכל עליו ומשתבח בו, נופלת עליו יראה גדולה. ועל-ידי-זה נתגלה היראה אפלו על שנאני שחק, כי מי שמניח תפלין כלם יראים ממנו, כי בשעה שבר ישראל מניח תפלין בדבקות בו יתברך, נופל פחד אפלו על שנאני שחק, הינו על כל הברואים, ואפלו מלאכי מעלה יראים ומפחדים מבר ישראל שמניח תפלין בדבקות אמת. כי באמת מלפני המלך בודאי הכל יראים וחרדים, אך אף-על-פי-כן ביום הולדת המלך, ביום גנוסיא דמלכא, שלובש המלך בגדי התפארות, אז נתגלה היראה יותר ויותר, כי אף-על-פי שגם קדם הכל היו יודעים מהמלך, עם כל זה מתפעל נפש הרואה יותר ויותר, כידוע.

ועל-ידי-זה נתגלה היראה אפלו על שנאני שחק.

כי באמת מלפני המלך בודאי הכל יראים וחרדים, אך אף-על-פי-כן ביום הולדת המלך, ביום גנוסיא דמלכא, שלובש המלך בגדי התפארות, אז נתגלה היראה יותר ויותר, כי אף-על-פי שגם קדם הכל היו יודעים מהמלך, עם כל זה מתפעל נפש הרואה יותר ויותר, כידוע.

(פרוש: כי כל דבר שרואים בעינים, מתפעל נפשו מזה יותר מאם היה יודע אותו בידיעה לבד, בלי ראיה גמורה בעינים, כמובא בספרים. כגון: כשמספרים לאדם גדלת המלך, אף-על-פי שיודע הדברים בברור, אף-על-פי-כן אין מתפעל נפשו כל-כך להתירא כל-כך מהמלך, כמו בעת שרואה בעיניו ממש את גדלת המלך, כשהוא לבוש בבגדי התפארותו ומנהיג חילותיו וכו', שאז נופל עליו יראה יותר, כי הנפש מתפעל יותר על-ידי הראיה).

כגון: כשמספרים לאדם גדלת המלך, אף-על-פי שיודע הדברים בברור, אף-על-פי-כן אין מתפעל נפשו כל-כך להתירא כל-כך מהמלך, כמו בעת שרואה בעיניו ממש את גדלת המלך, כשהוא לבוש בבגדי התפארותו ומנהיג חילותיו וכו', שאז נופל עליו יראה יותר, כי הנפש מתפעל יותר על-ידי הראיה).

[ובשביל זה אמרו חכמינו הקדושים (ברכות נח): הרואה חכמי ישראל אומר: 'ברוך שחלק מחכמתו ליראיו', חכמי אמות העולם אומר: 'ברוך שנתן מחכמתו לבשר ודם'. הרואה מלכי ישראל אומר: 'ברוך שחלק מכבודו ליראיו', מלכי אמות העולם אומר: 'ברוך שנתן מכבודו לבשר ודם'. פי הנפש מתפעלת יותר מהראיה. ולכן תקנו ברכה, בעת שרואה את המלך או אחד מהחכמים, עין שם].

ועל-כן על-ידי שהצדיק

ועל-כן על-ידי שהצדיק מגלה

היראה אפלו על שנאני שחק, כי מי שמניח תפלין כלם יראים ממנו, כי בשעה שבר ישראל מניח תפלין בדבקות בו יתברך, נופל פחד אפלו על שנאני שחק, הינו על כל הברואים, ואפלו מלאכי מעלה יראים ומפחדים מבר ישראל שמניח תפלין בדבקות אמת. כי באמת מלפני המלך בודאי הכל יראים וחרדים, אך אף-על-פי-כן ביום הולדת המלך, ביום גנוסיא דמלכא, שלובש המלך בגדי התפארות, אז נתגלה היראה יותר ויותר, כי אף-על-פי שגם קדם הכל היו יודעים מהמלך, עם כל זה מתפעל נפש הרואה יותר ויותר, כידוע.

(פרוש, כי כל דבר שרואים בעינים, מתפעל נפשו מזה יותר מאם היה יודע אותו בידיעה לבד, בלי ראיה גמורה בעינים. כמובא בספרים [עין ספר-המודות, אות דעת, סימן ח]: אדם מצטער מדבר הנראה לעינים יותר מהצער שמצטער מהידיעה. [ועין

מַגְלָה הַהִתְפָּאוֹת שֶׁמִּתְפָּאֵר בְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶה בְּחִינַת יוֹם הַלְדָּת הַמֶּלֶךְ, יוֹם גְּנוּסִיָּא דְּמִלְכָּא, דְּהֵינּוּ שְׁנוּלֵד בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת; כִּי עֵקֶר בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת הוּא רַק עַל-יְדֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁמְקַבְּלִין מְלָכוֹתוֹ, כִּי

אֵין מֶלֶךְ בְּלֹא עִם. וְאִז בְּיוֹם הַלְדָּת הַמְּלָכוֹת, יוֹם גְּנוּסִיָּא דְּמִלְכָּא, דְּהֵינּוּ שְׁנִתְגַּלְהַ הַהִתְפָּאוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אִז מִתְפַּעֵל נֶפֶשׁ הַרוּאָה, וְנִתְגַּלְהַ וְנוֹפֵל יִרְאָתוֹ עַל כָּלֵם, וְאֶפְלוּ עַל שְׁנֵאֲנֵי שַׁחַק.

[וּמִכָּפֵל זֶה תְּבִין וְתִשְׁפִּיל מִרְחוּק, אֲהוּבֵי בְנֵי! מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְבוֹא אֶל הַצַּדִּיק בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׂאִז יוֹם גְּנוּסִיָּא דְּמִלְכָּא, שְׂאִז נוֹלֵד הַמְּלָכוֹת, כִּי אִז מְקַבְּלִים עִם יִשְׂרָאֵל עַל עֲצָמָם עַל מְלָכוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁזֶה מֵה שֶׁכָּל הַתְּפִלוֹת הֵן רַק "הַמֶּלֶךְ", שֶׁמְמַלְיָכִים אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְלִכֵּן נוֹפֵלֶת אִז יִרְאָה גְדוּלָּה עַל כָּלֵם, כִּי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה דְּנִים אֶת הָעוֹלָם, וְהוּא יוֹם הַלְדָּת הַמֶּלֶךְ, וְעַל-כֵּן נוֹפֵל פֶּחַד וְיִרְאָה עַל כָּל הַבְּרִיאָה,

וְכֵן הוּא נוֹתֵן מַתְּנוֹת לְכָלֵם, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (בִּיצֵה טז): כָּל מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם קְצוּבִים לוֹ מִרֹאשׁ הַשָּׁנָה עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה, עֵינֵן שָׁם. וְעַל-כֵּן הוּא דָּבָר גְּדוּל מְאֹד לְהִיּוֹת אֶצֶל הַצַּדִּיק בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׂאִז מְגַלִּים אֶת הַהִתְפָּאוֹת שֶׁהַמֶּלֶךְ מִתְפָּאֵר עִם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְדו"ק].

(עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ אֶת הַשָּׁגָתוֹ בְּפִסּוּק): וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים סח, לה): "עַל יִשְׂרָאֵל גְּאוֹתוֹ", כְּשֶׁנִּגְלָה גְּאוֹתוֹ וְתִפְאָרְתוֹ עַל יִשְׂרָאֵל, אִזִּי ו'ועזו

אֵין שְׂחָקִים אֶלָּא סְחָקִים, שֶׁהֵם מִשְׂחָקִים בְּכָל מִינֵי שִׁיר וְזִמְרָה וּבְכָל מִינֵי שִׁבַּח לְפָנֵי הַשְּׂכִינָה בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ שֶׁבְּמְרוֹם, שְׁנֵאֲמַר: "הוֹד וְהִדָּר לְפָנָיו עַז וְתִפְאָרַת בְּמִקְדָּשׁוֹ" (תְּהִלִּים צו, ו), זֶה בֵּית מִקְדָּשׁוֹ שֶׁבְּשַׁחֲקֵי מְרוֹמִים, שֶׁזִּיוו מְכַסֶּה אֶת כָּל חֲדָרֵי הַרְקִיעַ בְּמְרוֹמִים, שְׁנֵאֲמַר: "כִּפְסָה שָׁמַיִם הוֹדוּ וְתִהְלָתוּ מְלֹאָה הָאָרֶץ" (תְּבַקִּימ ג, ג). דְּבָר אַחֵר: 'שְׂחָקִים', שְׂאֵלָף וְשִׁמוּנָה-עֶשֶׂר מַחֲנוֹת עוֹמְדִים לְפָנֵי הַשְּׂכִינָה בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ שֶׁבְּשַׁחֲקִים, לוֹמֵר לְפָנָיו קְדוּשׁ בְּכָל יוֹם וְיוֹם. וְכָל מַחֲנֵה אֵלָף וְשִׁמוּנָה-עֶשֶׂר רַבּוֹת מְלֹאכֵי הַשָּׁרַת, שֶׁכֵּן שְׂחָקִי"ם בְּגִימְטְרִיאָה אֵלָף וְשִׁמוּנָה-עֶשֶׂר

מַחֲנוֹת, שֶׁהֵן סוֹבְבִין לְפָנֵי הַשְּׂכִינָה בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ שֶׁבְּשַׁחֲקִים, וּמְרוֹמִים שָׁמוּ שֶׁל הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל מִינֵי שִׁבַּח וְזִמְרָה מִבְּקָר וְעַד עֶרֶב, וְאוֹמְרִים לְפָנָיו: קְדוּשׁ, קְדוּשׁ, קְדוּשׁ, וּמְעַרְבֵי עַד בְּקָר אוֹמְרִים: "בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ", מִפְּנֵי מָה? מִפְּנֵי שֶׁשְּׂכִינָה תִּעֲלֶה לְמְרוֹמִים בְּלִילָה, לְבֵית מְסֻתִּים שְׁלֵה, שְׁנֵאֲמַר (ישְׁעִיָּה מֵה, טז): "אֲכֵן אֶתָּה אֵל מְסֻתָּר אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעַ"; (וְעֵינֵן בְּתֵי מְדְרָשׁוֹת ב', פָּרָק מו, סִימָן

בְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶה בְּחִינַת יוֹם הַלְדָּת הַמֶּלֶךְ, יוֹם גְּנוּסִיָּא דְּמִלְכָּא, דְּהֵינּוּ שְׁנוּלֵד בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת. כִּי עֵקֶר בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת, הוּא רַק עַל-יְדֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁמְקַבְּלִין מְלָכוֹתוֹ, כִּי אֵין מֶלֶךְ בְּלֹא עִם. וְאִז, בְּיוֹם הַלְדָּת הַמְּלָכוֹת, יוֹם גְּנוּסִיָּא דְּמִלְכָּא, דְּהֵינּוּ שְׁנִתְגַּלְהַ הַהִתְפָּאוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אִז מִתְפַּעֵל נֶפֶשׁ הַרוּאָה, וְנִתְגַּלְהַ וְנוֹפֵל יִרְאָתוֹ עַל כָּלֵם, וְאֶפְלוּ עַל שְׁנֵאֲנֵי שַׁחַק. וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים סח): "עַל יִשְׂרָאֵל גְּאוֹתוֹ", כְּשֶׁנִּגְלָה גְּאוֹתוֹ וְתִפְאָרְתוֹ עַל יִשְׂרָאֵל, אִזִּי: "וְעֵזוּ בְּשַׁחֲקִים", 'עז' זֶה בְּחִינַת יִרְאָה כְּנֹזֶכֶר לְעִיל: 'מִנִּין שֶׁהַתְּפִלִּין הֵם עֵז וְכוּ', דְּהֵינּוּ שְׁנִתְגַּלְהַ יִרְאָתוֹ אֶפְלוּ עַל שְׁנֵאֲנֵי שַׁחַק, כִּי מִתְפַּעֵל נֶפֶשׁ הַרוּאָה כְּנ"ל.

(נח): ומה נשפתנה שחקים מכל רקיעי מרומים? מפני שכל פחו וגבורתו של הקדוש-ברוך-הוא אינו מראה אלא בשחקים: עזו, גאותו, שכינתו, תורתו, מן, ירושלים, בית-המקדש, כלם בשחקים. עזו מנין? שנאמר (תהלים סח, לה): "תנו עז לאלהים על ישראל גאותו ועזו בשחקים", עין שם. מכל זה תבין ותשפיל מרחוק, כשמתגלה גאותו ותפארתו על ישראל בזה העולם, על-ידי-זה נופל יראה ופחד אפלו על שנאני שחקים, שהם מלאכי מעלה, וכל הבריאה כלה, ודו"ק]. (עכשו יבאר איך שמהיראה באה אהבה): ועל-ידי התגלות ההתפארות, שזה בחינת התגלות היראה, על-ידי-זה נגלה הרצון, שזה בחינת אהבה. פי כן דרוף המלך ביום גנוסיא דמלכא, שלובש בגדי התפארות, שאז נופל יראה גדולה על כלם והפל חרדים וזוחלים מפניו, שאחר-כך מגלה המלך רצונו לכל אחד ואחד, ומחלק ונותן מתנות לכל אחד ואחד לפי כבודו, כפי רצון המלך ואהבתו שיש לו לכל אחד ואחד, שזהו בחינת אהבה. וכמו שעל-ידי התגלות ההתפארות שמגלין הצדיקים, שמתפאר השם יתברך עם ישראל, על-ידי-זה הם מגלין הרצונות של השם יתברך שיש בכל דבר ודבר פנ"ל, פן ביום גנוסיא דמלכא, שאז הוא התגלות ההתפארות, אזי הוא התגלות רצונו יתברך, פי אחר-כך הוא מגלה רצונו לכל אחד ואחד, ונותן להם מתנות ומרומם קרנם, לכל אחד ואחד כפי רצונו פנ"ל, וזה בחינת התגלות האהבה, פי מתחלה, בעת התגלות ההתפארות, נפל פחדו ויראתו על כלם, ואחר-כך, כשרואים רצון המלך וקרבתו לכל אחד ואחד, על ידי זה מתקרבים אליו ואוהבים אותו.

ועל-ידי התגלות ההתפארות, שזה בחינת התגלות היראה, על-ידי-זה נגלה הרצון, שזה בחינת אהבה, פי כן דרוף המלך ביום גנוסיא דמלכא, שלובש בגדי התפארות, שאז נופל יראה גדולה על כלם, והפל חרדים וזוחלים מפניו, שאחר-כך מגלה המלך רצונו לכל אחד ואחד, ומחלק ונותן מתנות לכל אחד ואחד לפי כבודו, כפי רצון המלך ואהבתו שיש לו לכל אחד ואחד, שזהו בחינת אהבה. וכמו שעל-ידי התגלות ההתפארות שמגלין הצדיקים, שמתפאר השם יתברך עם ישראל, על-ידי-זה הם מגלין הרצונות של השם יתברך שיש בכל דבר ודבר פנ"ל, פן ביום גנוסיא דמלכא, שאז הוא התגלות ההתפארות, אזי הוא התגלות רצונו יתברך, פי אחר-כך הוא מגלה רצונו לכל אחד ואחד, ונותן להם מתנות ומרומם קרנם, לכל אחד ואחד כפי רצונו פנ"ל. וזה בחינת התגלות האהבה, פי מתחלה, בעת התגלות ההתפארות, נפל פחדו ויראתו על כלם, ואחר-כך, כשרואים רצון המלך וקרבתו לכל אחד ואחד, על ידי זה מתקרבים אליו ואוהבים אותו.

(פרוש: כמו שעל-ידי ההתפארות שהשם יתברך מתפאר עם ישראל, על-ידי-זה היו כל הרצונות של הבריאה פנ"ל, פן ביום גנוסיא דמלכא, שאז הוא התגלות ההתפארות, אזי הוא התגלות רצונו יתברך, פי אחר-כך הוא מגלה רצונו לכל אחד ואחד, ונותן להם מתנות ומרומם קרנם, לכל אחד ואחד כפי רצונו פנ"ל. וזה בחינת התגלות האהבה, פי מתחלה, בעת התגלות ההתפארות, נפל פחדו ויראתו על כלם, ואחר-כך, כשרואים רצון המלך וקרבתו לכל אחד ואחד, על ידי זה מתקרבים אליו ואוהבים אותו.)

(פרוש: כמו שעל-ידי ההתפארות שהשם יתברך מתפאר עם ישראל, על-ידי-זה היו כל הרצונות של

כַּנְ"ל, כְּמוֹ-כֵן עַל-יְדֵי הִירָאָה שְׁנַעֲשֶׂה מֵהַתְּגָלוֹת הַהֶתְפָּאָרוֹת הַזֹּאת כַּנְ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְּגַלָּה אַחֲר־כֵּן הַרְצוֹן, שְׁמִתְרַצֶּה הַמֶּלֶךְ אַחֲר־כֵּן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד וּמְקַרְבֵּם בְּרְצוֹנוֹ וְכוּ' כַּנְ"ל. שְׁזֶה בְּחִינַת אֲהָבָה כַּנְ"ל. נִמְצָא שִׁירָאָה וְאֲהָבָה נִמְשָׁכִין עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק, שְׁמִגְלָה הַהֶתְפָּאָרוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מוּצָא כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁהֵיָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל הַבְּרִיאָה וְכוּ' כַּנְ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה יְרָאָה וְאֲהָבָה כַּנְ"ל); הֵינּוּ כְּשִׁמְתְּגַלָּה הִירָאָה עַל כָּל שְׂנֵאֲנֵי שַׁחַק, וְאִז מִתְּגַלָּה הַרְצוֹן הַעֲלִיּוֹן שִׁישׁ בְּכָל פֶּרֶט מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, כְּוֹנָה מִיַּחְדָּת לְמָה נִבְרָאוּ, וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל עִם יִשְׂרָאֵל, עַל יְדֵי זֶה נִתְּגַלָּה הָאֲהָבָה, שְׂאוֹהֵב אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְאִז הוּא מְחַלֵּק מִתְּנוּת לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וּבְזֶה מְגַלָּה אֶת גְּדֹל הָאֲהָבָה שִׁישׁ לוֹ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל. וְכֵן זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק.

[וּמִרְחוֹק תְּבִין וְתִשְׁכִּיל גְּדֹלַת הַצַּדִּיק הַנִּכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שְׁמוּרִיד אֶת הִירָאָה בְּכָל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְאַחֲר־כֵּן מִתְּגַלָּה הָאֲהָבָה שִׁישׁ לוֹ יִתְבָּרֵךְ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְדו"ק].

(עַכְשָׁו יִלְבִּישׁ אֶת הַשְּׂגָתוֹ בְּפֶסוּק): וְזֶה

כַּנְ"ל, כְּמוֹ-כֵן עַל-יְדֵי הִירָאָה שְׁנַעֲשֶׂה מֵהַתְּגָלוֹת הַהֶתְפָּאָרוֹת הַזֹּאת כַּנְ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְּגַלָּה אַחֲר־כֵּן הַרְצוֹן, שְׁמִתְרַצֶּה הַמֶּלֶךְ אַחֲר־כֵּן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד וּמְקַרְבֵּם בְּרְצוֹנוֹ וְכוּ' כַּנְ"ל. שְׁזֶה בְּחִינַת אֲהָבָה כַּנְ"ל. נִמְצָא שִׁירָאָה וְאֲהָבָה נִמְשָׁכִין עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק, שְׁמִגְלָה הַהֶתְפָּאָרוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מוּצָא כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁהֵיָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל הַבְּרִיאָה וְכוּ' כַּנְ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה יְרָאָה וְאֲהָבָה כַּנְ"ל).

וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים פט): "כִּי תִפְאָרַת עֲזָמוֹ אָתָּה, וּבְרִצוֹנְךָ תְרוּם קַרְנֵנוּ", "תִּפְאָרַת עֲזָמוֹ", זֶה בְּחִינַת הִירָאָה, שְׁנִתְּגַלָּה עַל-יְדֵי הַתְּגָלוֹת הַהֶתְפָּאָרוֹת כַּנְ"ל, כִּי עַז הוּא בְּחִינַת יְרָאָה כַּנְ"ל, וְאִז "בְּרִצוֹנְךָ תְרוּם קַרְנֵנוּ", כִּי מְגַלָּה רְצוֹנוֹ, וּמְרוּמֵם קַרְנֵם שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כַּנְ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הַתְּגָלוֹת הָאֲהָבָה כַּנְ"ל. נִמְצָא שֶׁהַצַּדִּיק מְגַלָּה הִירָאָה וְהָאֲהָבָה:

ב וּכְשֶׁנֶּחֱשֵׁךְ אֶצֶל אֶחָד הִירָאָה בְּחִינַת (תְּהִלִּים פט): ב. וּכְשֶׁנֶּחֱשֵׁךְ אֶצֶל אֶחָד הִירָאָה וְהָאֲהָבָה

"כִּי תִפְאָרַת עֲזָמוֹ אָתָּה, וּבְרִצוֹנְךָ תְרוּם קַרְנֵנוּ". תִּפְאָרַת עֲזָמוֹ זֶה בְּחִינַת הִירָאָה, שְׁנִתְּגַלָּה עַל-יְדֵי הַתְּגָלוֹת הַהֶתְפָּאָרוֹת כַּנְ"ל, כִּי עַז הוּא בְּחִינַת יְרָאָה כַּנְ"ל; וְאִז "בְּרִצוֹנְךָ תְרוּם קַרְנֵנוּ", כִּי מְגַלָּה רְצוֹנוֹ, וּמְרוּמֵם קַרְנֵם שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כַּנְ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הַתְּגָלוֹת הָאֲהָבָה כַּנְ"ל. נִמְצָא, שֶׁהַצַּדִּיק מְגַלָּה הִירָאָה וְהָאֲהָבָה; כִּי הַכֹּל נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק.

[וּמִרְחוֹק תְּבִין וְתִשְׁכִּיל, לְמָה אוֹמְרִים אֶת הַפֶּסוּק הַזֶּה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אַחֲרֵ תְּקִיעַת שׁוֹפָר דִּיקָא? כִּי אִז נִתְּגַלָּה הִירָאָה בְּשִׁלְמוֹת, וְאִז מִמְּלִיכִים אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. כְּמֵאמָרָם ז"ל (תְּנַחֲמוּמָא וַיִּשְׁלַח): "וְהוֹנִי"ה נִתַּן קוּלוֹ" — זֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׁבוּ תְּקִיעַת שׁוֹפָר, "לִפְנֵי חִילוֹ" — אֵלּוֹ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם מְוַדְּעִין וְחַרְדִּין מִקוּל הַשׁוֹפָר וְחוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, עֵינֵי שָׁם. (וַעֲיֵן סְפָרֵי בְּרָכָה י"ד): יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים: "כִּי תִפְאָרַת עֲזָמוֹ", וְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ אוֹמְרֵת: "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֲתִפְאָר", עֵינֵי שָׁם. כִּי אִז נִתְּגַלָּה הַהֶתְפָּאָרוֹת שֶׁהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְּפָאֵר עִם נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמוֹחֵל לָהֶם עַל כָּל עוֹנוֹתֵיהֶם].

כַּנְ"ל, כְּמוֹ-כֵן עַל-יְדֵי הִירָאָה שְׁנַעֲשֶׂה מֵהַתְּגָלוֹת הַהֶתְפָּאָרוֹת הַזֹּאת כַּנְ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְּגַלָּה אַחֲר־כֵּן הַרְצוֹן, שְׁמִתְרַצֶּה הַמֶּלֶךְ אַחֲר־כֵּן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד וּמְקַרְבֵּם בְּרְצוֹנוֹ וְכוּ' כַּנְ"ל. שְׁזֶה בְּחִינַת אֲהָבָה כַּנְ"ל. נִמְצָא שִׁירָאָה וְאֲהָבָה נִמְשָׁכִין עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק, שְׁמִגְלָה הַהֶתְפָּאָרוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מוּצָא כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁהֵיָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל הַבְּרִיאָה וְכוּ' כַּנְ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה יְרָאָה וְאֲהָבָה כַּנְ"ל); הֵינּוּ כְּשִׁמְתְּגַלָּה הִירָאָה עַל כָּל שְׂנֵאֲנֵי שַׁחַק, וְאִז מִתְּגַלָּה הַרְצוֹן הַעֲלִיּוֹן שִׁישׁ בְּכָל פֶּרֶט מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, כְּוֹנָה מִיַּחְדָּת לְמָה נִבְרָאוּ, וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל עִם יִשְׂרָאֵל, עַל יְדֵי זֶה נִתְּגַלָּה הָאֲהָבָה, שְׂאוֹהֵב אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְאִז הוּא מְחַלֵּק מִתְּנוּת לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וּבְזֶה מְגַלָּה אֶת גְּדֹל הָאֲהָבָה שִׁישׁ לוֹ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל. וְכֵן זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק.

[וּמִרְחוֹק תְּבִין וְתִשְׁכִּיל גְּדֹלַת הַצַּדִּיק הַנִּכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שְׁמוּרִיד אֶת הִירָאָה בְּכָל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְאַחֲר־כֵּן מִתְּגַלָּה הָאֲהָבָה שִׁישׁ לוֹ יִתְבָּרֵךְ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְדו"ק].

(עַכְשָׁו יִלְבִּישׁ אֶת הַשְּׂגָתוֹ בְּפֶסוּק): וְזֶה

(ומלביש את זה בפסוק): בבחינת (ישעיה נ'): "אלביש שמים קדרות ושק אשים פסותם". אברקם ידע בההיא מערתא סימנא, ולביה 'שמים' — זה בחינת אש ומים, כמאמרם ז"ל (חגיגה יב.): מאי שמים? במתניתא תנא אש ומים, מלמד שהביאן הקדוש-ברוך-הוא וטרפן זה בזה, ועשה מהן רקיע. הינו יראה וראה ואהבה; כי יראה זה אש, ואהבה זה מים, נתלבשים בקדרות ונחשכים ונתפסים בשק, הינו השמים שהוא יראה ואהבה, נתלבשים בעננים ונחשכים לגמרי. דהינו שנחשף אצלו היראה והאהבה, שזה פסוי השמים. וכל זה מחמת שנחשף אצלו אור הצדיק, שממנו מקבלין יראה ואהבה פנ"ל. כי לפעמים יש שנחשף אצל אחד אור הצדיק, ואינו זוכה להבין ולראות אורו הגדול, ואף שהוא יכול לטעם ולתכלית הטוב, וכמו שמצינו גבי עפרון, שמקום מערת המכפלה, שהוא שער גן-עדן, שדרוך שם עולין כל הנשמות, ואורו גדול מאד, אף-על-פי-כן אצלו היה מקום חשך ואפלה, ועל-פן מכרו בשמחה רבה לאברהם, כמובא (זהר חיי-שרה קכח). וכמו כן

והאהבה, בבחינת (ישעיה נ'): "אלביש שמים קדרות ושק אשים פסותם", "שמים", זה בחינת אש ומים, הינו יראה ואהבה, נתלבשים בקדרות ונחשכים ונתפסים בשק, דהינו שנחשף אצלו היראה והאהבה זה מחמת שנחשף אצלו אור הצדיק, שממנו מקבלין יראה ואהבה פנ"ל.

כי לפעמים יש שנחשף אצל אחד אור הצדיק, ואינו זוכה להבין ולראות אורו הגדול, ואף שהוא יכול לטעם ולתכלית הטוב, וכמו שמצינו גבי עפרון, שמקום מערת המכפלה, שהוא שער גן-עדן, שדרוך שם עולין כל הנשמות, ואורו גדול מאד, אף-על-פי-כן אצלו היה מקום חשך ואפלה, ועל-פן מכרו בשמחה רבה לאברהם, כמובא

(זהר חיי-שרה קכח): תא חזי אי עפרון הוה חמי במערתא מה דהוה חמי אברהם בה לא יזבין לה לעלמין, אלא ודאי לא חמא בה ולא כלום. דהא לית מלה אתגלגלא אלא למאריה, ובגין כן

של הצדיק, שמאיר בכל העולמות. וכמו שמצינו גבי עפרון, שאמר (בראשית כג, יא): "השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה" וגו', שמקום מערת המכפלה, שהוא שער

לְאַבְרָהָם אֶתְגַּלְיָא וְלֹא לְעֶפְרוֹן. לְאַבְרָהָם אֶתְגַּלְיָא דִּילַה הָהּ. לְעֶפְרוֹן לֹא הָיָה אֶתְגַּלְיָא לִיָּה דְלֹא הָהּ לִיָּה חִלְקָא בֵּיהּ. וּבְגִין כֹּה לֹא אֶתְגַּלְיָא לְעֶפְרוֹן כְּלוּם וְלֹא הָהּ חָמֵי אֶלְא חֲשׂוּכָא, וְעַל דָּא זָבִין לֵהּ, עֵינֵי שָׁם. וּכְמוֹ-כֵן כְּשֶׁנַּחֲשָׁף אֹרֶךְ הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא מֵאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כִּי הוּא דְבוּק בְּחַי הַחַיִּים בְּבִטּוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו, וְהוּא נִכְלָל בְּעֵצָם עֲצָמוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא מֵיחַד יְחִוּדִים קְדוֹשִׁים הַמְאִירִים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כְּלוּם. מִכָּל שֶׁכֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה; כִּי הַצַּדִּיק הוּא דְבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא אֲשֶׁר אֶכְלָה אֲשֶׁר מֵרַב דְּבִקּוֹת שֶׁדְבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבְכָל עֵת וְרָגַע הוּא מוֹכֵן לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ, וְיִלְהַשְׁרֵף עַל קְדוּשׁ שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְאַף-עַל-פִּי-כֵן אֶצְלוּ אֵינוֹ מֵאִיר כָּלֵל, אֲדַרְבָּה הוּא חֲשָׁף אֶצְלוּ וְזֶה מַחֲמַת עֲבִירַת הַמַּעֲשִׂים וְכִסְיֵלוֹת הַשֶּׁכֶל, שֶׁעַל-יְדֵי מַעֲשִׂים רָעִים נִתְחַשֵּׁף שֶׁכְּלוֹ בְּכִסְיֵלוֹת, דְּהֵינּוּ דַעוֹת נִפְסְדוֹת וְחֲכָמוֹת נִכְרִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (יִרְמְיָה ד. כב): "חֲכָמִים הִמָּה לְהִרְע, וְלִהְיִטִּיב לֹא יָדְעוּ", כִּי עַל-יְדֵי מַעֲשִׂיהֶם הִרְעִים אֵינָם יְכוּלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ כָּלֵל בְּשֶׁכְּלָם לְהִיטִיב, כִּי אִם לְהִרְע, וְעַל-יְדֵי כִסְיֵלוֹת הַשֶּׁכֶל, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינוֹ יְכוּל לְרִאֲוֹת וְלִהְבִּין אֹרֶךְ הַצַּדִּיק:

כְּשֶׁנַּחֲשָׁף אֹרֶךְ הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא מֵאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, מִכָּל-שֶׁכֵּן בְּעוֹלָם-הַזֶּה, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן אֶצְלוּ אֵינוֹ מֵאִיר כָּלֵל, אֲדַרְבָּה הוּא חֲשָׁף אֶצְלוּ, וְזֶה מַחֲמַת עֲבִירַת הַמַּעֲשִׂים וְכִסְיֵלוֹת הַשֶּׁכֶל, שֶׁעַל-יְדֵי מַעֲשִׂים רָעִים נִתְחַשֵּׁף שֶׁכְּלוֹ בְּכִסְיֵלוֹת, דְּהֵינּוּ דַעוֹת נִפְסְדוֹת וְחֲכָמוֹת נִכְרִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (יִרְמְיָה ד. כב): "חֲכָמִים הִמָּה לְהִרְע, וְלִהְיִטִּיב לֹא יָדְעוּ", כִּי עַל-יְדֵי מַעֲשִׂיהֶם הִרְעִים אֵינָם יְכוּלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ כָּלֵל בְּשֶׁכְּלָם לְהִיטִיב, כִּי אִם לְהִרְע, וְעַל-יְדֵי כִסְיֵלוֹת הַשֶּׁכֶל, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינוֹ יְכוּל לְרִאֲוֹת וְלִהְבִּין אֹרֶךְ הַצַּדִּיק:

ג. וְהַתְּקוּן לְזֶה, לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כִּסְיֵלוֹת הַשֶּׁכֶל, הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת מְזֻבָּח, כִּי עַקֵּר

לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הוּא מֵאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כְּלוּם, מֵרַב יְחִוּדִים שֶׁמֵּיחַד בְּקַבְיֵעוֹת, בְּדַבְּקוֹת עֲלִיּוֹן, וְכֵן בְּזֶה הָעוֹלָם, הוּא תְּמִיד מוֹכֵן לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעַבְרוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, שֶׁבּוֹדָאֵי נִשְׁמַתוֹ מֵאִירָה מֵאִד מֵאִד, כִּי הִיא נִכְלָלַת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּבִטּוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו, עִם כָּל זֹאת נִמְצָאִים רְשָׁעִים שֶׁמֵּדְבָרִים עֲלָיו כָּל דְּבַר אֲסוּר, מְחַרְפִּים וּמְגַדְּפִים וּמְשַׁפִּילִים אוֹתוֹ עַד עֶפֶר. וְכָל זֶה עַל-יְדֵי מַעֲשִׂיהֶם הִרְעִים, שֶׁמִּזֶּה נִתְּהַיָּה לָהֶם כִּסְיֵלוֹת הַשֶּׁכֶל, וְלִכֵּן אֵינָם זוֹכִים לְרִאֲוֹת בְּאֹרֶךְ הַצַּדִּיק, וּמִמִּילָא הֵם רְחוּקִים מִיְרֵאָה וְאַהֲבָה. וּמִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה, מִי שְׂזוּכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק, וְהוּא מִתְחַזֵּק בְּאַמוּנַת חֲכָמִים בּוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁפָּע גַּם עֲלָיו מֵאֹרֶךְ הַצַּדִּיק, וְזוּכָה לְטַעַם מִמֶּנּוּ אֲהַבָּה וְיִרְאָה, עַד שֶׁגַּם הוּא זוֹכָה לְחַפְּשׁ אַחַר הַרְצוּנוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה. וְכָל אֶחָד כְּפִי

שֶׁנִּכְלָל בְּאֹרֶךְ הַצַּדִּיק וּמִקְבֵּל מִמֶּנּוּ יִרְאָה וְאַהֲבָה, גַּם הוּא זוֹכָה לְחַקֵּר וּלְחַפְּשׁ אַחַר הַהִתְפַּאָּרוֹת שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְפַּאֵר עֲצוּמוֹ בַּפְּרָטִי הַבְּרִיאָה, אֲשֶׁרִי לוֹ!]

ג. וְהַתְּקוּן לְזֶה, לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כִּסְיֵלוֹת הַשֶּׁכֶל, עַד שֶׁגַּם הוּא יִזְכָּה וְיִרְגֵּשׁ אֶת אֹרֶךְ הַצַּדִּיק, וְיֵאִיר עֲלָיו יִרְאָה וְאַהֲבָה, הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת מְזֻבָּח, הֵינּוּ שִׂיאֵכֵל בְּקַדְשָׁה וּבְטִהְרָה, וְיֵאֱכַל מֵאֲכָלִים כְּשָׂרִים בְּלֵי שׁוּם פְּקוּפּוּק כָּלֵל. כִּי עַקֵּר

רָעִים נִתְחַשֵּׁף שֶׁכְּלוֹ בְּכִסְיֵלוֹת, דְּהֵינּוּ דַעוֹת נִפְסְדוֹת וְחֲכָמוֹת נִכְרִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (יִרְמְיָה ד. כב): "חֲכָמִים הִמָּה לְהִרְע, וְלִהְיִטִּיב לֹא יָדְעוּ"; כִּי עַל-יְדֵי מַעֲשִׂיהֶם הִרְעִים אֵינָם יְכוּלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ כָּלֵל בְּשֶׁכְּלָם לְהִיטִיב, כִּי אִם לְהִרְע, וְעַל-יְדֵי כִסְיֵלוֹת הַשֶּׁכֶל, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינוֹ יְכוּל לְרִאֲוֹת וְלִהְבִּין אֹרֶךְ הַצַּדִּיק, וּמִמִּילָא אֵינָם מִקְבֵּלִים מִמֶּנּוּ יִרְאָה וְאַהֲבָה. [וּמִכָּל זֶה תְּבִין וְתִשְׁפִּיל, אֲהוּבִי, בְּנִי! אֵיךְ שֶׁהַצַּדִּיק הַנִּכְלָל

האוכל אותם, ולכן בשעה שאדם אוכל איזה מאכל, הוא צריך להיות דבוק בפי החיים בו יתברך, ולידע שהוא אוכל אלקותו יתברך המלבש בלבוש הזה שלמראה עיניו, שזה סוד אכילה, שתיה, אכל

י"ה, שתה י"ה, ובזה הוא מעלה את המאכל. פי מאכל עולה צ"א, יאהדונה"י, שהוא יחוד אהבה ויראה. ומחמת גדל האור הנורא והנפלא שיש בעת האכילה, רוצים הקלפות להתאחו בו ולהפילו. אף צריך שלא לתן חיות להקלפות, פי אם פדי חיונו בצמצום ולא יותר, שזה סוד מים אחרונים ששיף לקלפות. ואז פשהמזבח פתקונו, הינו שהאכילה בכשרות פראוי, שאוכל בדרך ארץ ובמתינות ובישוב הדעת, ודבוק בו יתברך, אזי נכנעים הקלפות הינו הפסילות, פי אינו נותן להם פח וחיות, פי אם פדי חיונו בצמצום, שזה מכרח לתן להם פידוע (עין שער המצוות, פרשת עקב, סוד מים אחרונים); אבל אינו נותן להם שום פח וחיות יותר מפדי חיותם.

ועל-כן על-ידי אכילה בכשרות נכנע הפסילות ונתרומם השכל, וזוכה להשיג ולהבין ולהשפיל את אור הצדיק. [וימפל זה תבין ותשפיל את מעלת האדם, הזוכה לישוב בשלחן הצדיק ולהנות מאכילתו. כמאמרם ז"ל (ברכות סד): כל הנהגה מסעדה

יניקת הפסילות, דהינו הקלפות, הוא רק מבחינת מזבח (עין זמר תרומה קלט) [זה לשון הזהר: בספרא דשלמה מלכא אית גו האי מזבח הנחשת דקאמרן רזין עלאין דהא מזבח אדמה,

פתיב (שמות כ, כ): "מזבח אדמה תעשה לי" וגו', ודא איהו רזא כדקא יאות, נחשת פד שלטין טורין אחרנין ואיהי צריכא למיזן לון אצטבע בהאי גון למיזן לון ואינון אקרון גרי נחשת. ואינון גרי נחשת אתמשף מנייהו רוחא חדא מגו האי מזבח, וכד האי מזבח אסתלק בסליקו אחרא פדין אסתלק את ג' דאיהו מזבח קדישא ואשפאר רוחא דאלין טורי נחשת, וכד ההוא רוחא אסתליק בקיומיה אקרי תחש דהא אסתלק מניה את ג' והאי אתפרש לכמה רוחין אחרנין ואקרון אוף הכי, ועל דא אקרי ההוא עמא תחש כמה דאת אמר (בראשית כב, כד): "ואת תחש ואת מעכה", עין שם. הינו בחינת אכילה, פי שלחנו של אדם מכפר פמזבח

יניקת הפסילות, דהינו הקלפות, הוא רק מבחינת מזבח (עין זמר תרומה קלט), הינו בחינת אכילה, פי שלחנו של אדם מכפר פמזבח (ברכות נה), ומשם עקר יניקתם, ועל-כן אפלו אחר אכילת איש הפשר, בהכרח שיהיה לו בלבול הדעת קצת אחר האכילה, וזה מחמת שייניקת הפסילות הוא משם. אף צריך שלא לתן חיות להקלפות, פי אם פדי חיונו בצמצום ולא יותר, ואז פשהמזבח פתקונו, הינו שהאכילה בכשרות פראוי, אזי נכנעים הקלפות, הינו הפסילות, פי אינו נותן להם פח וחיות, פי אם פדי חיונו בצמצום, שזה מכרח לתן להם, פידוע, אבל אינו נותן להם שום פח וחיות יותר מפדי חיותם.

ועל-כן על-ידי אכילה בכשרות נכנע הפסילות ונתרומם

(ברכות נה), ומשם עקר יניקתם של הקלפות. פי בכל מקום קדוש הם נאחזים. ועל-כן אפלו אחר אכילת איש הפשר, בהכרח שיהיה לו בלבול הדעת קצת אחר האכילה, וזה מחמת שייניקת הפסילות הוא משם; פי הקלפות שנאחזים בתוך המאכל, רוצים להתאחו באדם

שֶׁתְּלַמִּיד חָכֵם שְׂרוּי בְּתוֹכָהּ, כְּאֵלֹו נִהְיָה מִזִּיּוֹ הַשְּׂכִינָה; כִּי הַצַּדִּיק דְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמִיַּחַד יְחוּדִים בְּעַת אֲכִילָתוֹ, וּכְשֶׁאֵדָם מִסֵּב עַל שְׁלֹחָנוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, וּמִבֵּיט וּמִסִּתְּפֵל עָלָיו, וְכֵן זוֹכֶה לְהִנּוּחַ מֵאֲכִילָתוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ גַּם עָלָיו אוֹר זִיּוֹ שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְיוֹצֵא מֵעֵצֶרֶת הַמַּעֲשִׂים וּכְסִילוֹת הַשֹּׁכֵל, וְזוֹכֶה שְׂיֵאִיר עָלָיו אוֹר הַצַּדִּיק בְּהֶאֱרָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, כְּמוֹ שְׂמֻצִינוּ בַּגְּמָרָא (בְּבֵא קמ"א ע"א): בְּבֵעֵיא דְבַעַא רְבֵא מְרַב נַחְמָן וְכוּ', לְצַפְרָא אָמַר לֵהּ וְכוּ', וְהָאִי דְלֵא אָמְרִי לָךְ בְּאוֹרְתָא, דְלֵא אָכְלִי בְּשָׂרָא דְתוֹרָא וְכוּ', נִמְצָא שְׁעַל-יְדֵי שְׂלֵא אָכַל, לֹא הִיָּתָה דַּעְתּוֹ צְלוּלָה, כִּי עַל-יְדֵי הָאֲכִילָה נִכְנַע הַכְּסִילוֹת וְנִתְגַּדֵּל הַשֹּׁכֵל. אָכַל כְּשֶׁאוֹכֵל כְּזוֹלֵל וְסוּבָא, שְׂזָה בְּחִינַת פְּגָם הַמְּזַבַּח, אֲזִי יוֹנְקִים הַקְּלָפוֹת, דְּהֵינּוּ הַכְּסִילוֹת, יוֹתֵר מִהֶרְאוּי, וְאֲזִי מִתְגַּבֵּר הַכְּסִילוֹת עַל הַשֹּׁכֵל. אָכַל עַל-יְדֵי אֲכִילָה כְּרָאוּי נִכְנָעִין כְּנִ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת (וְזָבָחִים נג.): 'מְזַבַּח בְּחֻלְקוֹ שֶׁל טוֹרֵף', זֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קיא): "טֹרֵף גִּתָּן לִירְאִיו",

"חֲמֻשָּׁה בְּקָר" אָמַר רַחֲמָנָא, וְלֹא חֲמֻשָּׁה חֲצָאֵי בְּקָר, אוֹ דְלָמָא חֲמֻשָּׁה בְּקָר אָמַר רַחֲמָנָא, וְאִפְלוּ חֲמֻשָּׁה חֲצָאֵי בְּקָר? אָמַר לֵיהּ: חֲמֻשָּׁה בְּקָר אָמַר רַחֲמָנָא, וְלֹא חֲמֻשָּׁה חֲצָאֵי בְּקָר. אִיתִיבָה גַּבַּב מִשָּׁל אָבִיו וְטַבַּח וּמְכַר, וְאַחֲרֵ-כֵן מֵת אָבִיו, מִשְׁלָם תְּשֻׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וְחֲמֻשָּׁה, וְהָא הֵכָא כִּינּוּן דְּמַת אָבִיו, כְּמוֹ שֶׁקָּדָם וְהוּדָה לְאַחַד מִהֵן דְּמִי, וּקְתַנִּי מִשְׁלָם תְּשֻׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וְחֲמֻשָּׁה? אָמַר לֵיהּ הֵכָא בְּמֵאֵי עֲסָקִינָן, כְּגוֹן שְׁעֵמֵד אָבִיו בְּדִין. אָכַל לֹא עָמַד בְּדִין, מֵאֵי? אֵינּוּ מִשְׁלָם תְּשֻׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וְחֲמֻשָּׁה, אִי הֵכִי אֲדַתְנִי סִיפָא גַּבַּב מִשָּׁל אָבִיו וְמַת, וְאַחֲרֵ-כֵן טַבַּח וּמְכַר, אֵינּוּ מִשְׁלָם

תְּשֻׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וְחֲמֻשָּׁה, נִפְלוּג בְּדִידָהּ, בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים? כְּשֶׁעָמַד בְּדִין, אָכַל לֹא עָמַד בְּדִין אֵינּוּ מִשְׁלָם תְּשֻׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וְחֲמֻשָּׁה. אָמַר לֵיהּ הֵכִי נָמִי, אֵי-יְדֵי דְנָסִיב רִישָׁא גַּבַּב מִשָּׁל אָבִיו וְטַבַּח וּמְכַר, וְאַחֲרֵ-כֵן מֵת אָבִיו, נָסִיב סִיפָא נָמִי גַּבַּב מִשָּׁל אָבִיו וְמַת אָבִיו, וְאַחֲרֵ-כֵן טַבַּח וּמְכַר. לְצַפְרָא אָמַר לֵיהּ: חֲמֻשָּׁה בְּקָר אָמַר רַחֲמָנָא, וְאִפְלוּ חֲמֻשָּׁה חֲצָאֵי בְּקָר, וְהָאִי דְלֵא אָמְרִי לָךְ בְּאוֹרְתָא, דְלֵא אָכְלִי בְּשָׂרָא דְתוֹרָא. וּפְרַשׁ רַש"י, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: 'לֹא דִקְדַּקְתִּי טַעֲמוֹ שֶׁל דְּבַר', עֵינַן שְׂמַ. נִמְצָא, שְׁעַל-יְדֵי שְׂלֵא אָכַל, לֹא הִיָּתָה דַּעְתּוֹ צְלוּלָה, כִּי עַל-יְדֵי הָאֲכִילָה נִכְנַע הַכְּסִילוֹת וְנִתְגַּדֵּל הַשֹּׁכֵל, כֹּל זֶה כְּשֶׁאֵדָם אוֹכֵל בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה וּבְדַבְּקוֹת בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמִכּוֹן לְהוֹצִיא אֶת הַנְּצִיצוֹת וְהַנְּשָׁמוֹת הַנִּמְצָאִים בְּתוֹךְ הַמֶּאֱכֵל, וְאוֹכֵל בְּדִרְךָ אֲרַץ גְּדוּל. אָכַל כְּשֶׁאוֹכֵל כְּזוֹלֵל וְסוּבָא, שְׂזָה בְּחִינַת פְּגָם הַמְּזַבַּח, אֲזִי יוֹנְקִים הַקְּלָפוֹת, דְּהֵינּוּ הַכְּסִילוֹת, יוֹתֵר מִהֶרְאוּי, וְאֲזִי מִתְגַּבֵּר הַכְּסִילוֹת עַל הַשֹּׁכֵל. אָכַל עַל-יְדֵי אֲכִילָה כְּרָאוּי — נִכְנָעִין כְּנִ"ל. בְּשֶׁבִיל זֶה צָרִיף כֹּל אָדָם לְדַעַת כְּשֶׁעָה שְׂאוֹכֵל, אֲזִי הוּא זְמַן מְלַחְמָה, כְּמוֹכָא בִּזְהַר (וְאַתְחַנּוּן רעב.): שְׁעַת אֲכִילָה שְׁעַת מְלַחְמָה. (עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ הַשְּׂגָתוֹ בְּמֵאֵמָר): וְזֶה בְּחִינַת (וְזָבָחִים נג.): "מְזַבַּח בְּחֻלְקוֹ שֶׁל טוֹרֵף"; לָמָּה דִיקָא הַלְשׁוֹן "טוֹרֵף"? אֵלָּא זֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קיא): "טֹרֵף גִּתָּן לִירְאִיו", שֶׁהוּא בְּחִינַת

הַנְּצִיצוֹת וְהַנְּשָׁמוֹת הַנִּמְצָאִים בְּתוֹךְ הַמֶּאֱכֵל, וְאוֹכֵל בְּדִרְךָ אֲרַץ גְּדוּל. אָכַל כְּשֶׁאוֹכֵל כְּזוֹלֵל וְסוּבָא, שְׂזָה בְּחִינַת פְּגָם הַמְּזַבַּח, אֲזִי יוֹנְקִים הַקְּלָפוֹת, דְּהֵינּוּ הַכְּסִילוֹת, יוֹתֵר מִהֶרְאוּי, וְאֲזִי מִתְגַּבֵּר הַכְּסִילוֹת עַל הַשֹּׁכֵל. אָכַל עַל-יְדֵי אֲכִילָה כְּרָאוּי — נִכְנָעִין כְּנִ"ל. בְּשֶׁבִיל זֶה צָרִיף כֹּל אָדָם לְדַעַת כְּשֶׁעָה שְׂאוֹכֵל, אֲזִי הוּא זְמַן מְלַחְמָה, כְּמוֹכָא בִּזְהַר (וְאַתְחַנּוּן רעב.): שְׁעַת אֲכִילָה שְׁעַת מְלַחְמָה. (עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ הַשְּׂגָתוֹ בְּמֵאֵמָר): וְזֶה בְּחִינַת (וְזָבָחִים נג.): "מְזַבַּח בְּחֻלְקוֹ שֶׁל טוֹרֵף"; לָמָּה דִיקָא הַלְשׁוֹן "טוֹרֵף"? אֵלָּא זֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קיא): "טֹרֵף גִּתָּן לִירְאִיו", שֶׁהוּא בְּחִינַת

אכילה בכשרות, שעל-ידי-זה מכניעים וטורפין אותן, הינו את הקלפות והכסילות, אבל על-ידי פגם המזבח הינו פגם האכילה, על-ידי-זה נותן כח להכסילות ונעשה מטורף — טרוף הדעת,

שמתגבר על-ידי-זה על האדם בלבול וטרוף הדעת פנ"ל [עין בראשית רבה, פרשה מ', סימן ב'), על הפסוק (בראשית יב, י'): "ויהי רעב בארץ", רבי יהושע בן לוי פתח (תהלים קיא): "טרף נתן ליראיו", טרוף נתן ליראיו בעולם הזה, עין שם. הרי שלך לפניך שמפרש "טרף"

לשון "טרוף", כי אם יש רעב, ואין לאדם מה לאכל מתהפך לו תבות "טרף" אל "טרוף", [ויכדי לבאר קשר כל הענין קצת, נראה לפי עניות דעתי, כי מענין האכילה מוכן ונראה שהכל נברא רק בשביל האדם, ועקר התכלית והתקון של כל חלקי הבריאה, שהם דומם, צומח, חי, מדבר, הוא רק על-ידי האדם המדבר, שממנו מקבל השם ותברך התפארות מכל פרטי תנועותיו, שהם לעבודת השם ותברך, שהתפארות הזאת הוא שרש כל הרצונות של הבריאה, וממילא מוכן, שגם בגדר האדם עקר התפארות שלו ותברך הוא רק מישראל, בחינת "ישראל אשר בך אתפאר". ואמרו חכמינו הקדושים (במות סא): אתם קרויים אדם, ואין אמות העולם קרויים אדם, ובשבילם היתה כל הבריאה; ועל-כן התר להאדם לאכל מכל חלקי הבריאה, מאחר שכלם נבראו רק בשבילו, ואדרבה זהו עקר תקונם, שבשביל זה נבראו — כשאדם אוכל אותם, ומקבל מהם כח לעבודת הבורא ותברך, שעל-ידי-זה השם ותברך מקבל התפארות ממנו, על-ידי-זה נתקן ועולה החיות אלקות

שבכל חלקי הבריאה לתכלית שרש תקונם, שבשביל זה נבראו. וזה בחינת ברור ועלית הנצוצות הקדושים, שנעשה על-ידי אכילת ישראל, כידוע; כי מתחלה היה החיות הזה מלבש כביכול בקלפות,

בחינת אכילה בכשרות, שעל-ידי- זה מכניעין וטורפין אותן, הינו את הקלפות והכסילות. אבל על-ידי פגם המזבח, הינו פגם האכילה, על-ידי-זה נותן כח להכסילות, ונעשה מטורף — טרוף הדעת, שמתגבר על-ידי-זה פנ"ל.

הינו בגשמיות המאכל, ועכשו כשישראל אכלו אותו בקדשה, אזי עולה החיות דקדשה שבמאכל, ומגשמיות המאכל נעשה קיא צואה ונדחה למטה אל החוץ. וידוע, אשר בכל בחינה ובחינה יש בה חיצוניות ופנימיות, שזה קלפה ופרי, שזה מה

שהחטה מתלבשת במוץ ותבן. ובדרך משל של המוץ ותבן נדמה שהם העקר, וכל מה שטרח בעל-הבית הוא רק בשבילם, עד שבא עת וזמן האסוף, אז נראה לכל, שעקר טרח הבעל-הבית היה רק בשביל הפנימיות, שהוא החטה, והמוץ והתבן הולכין לאבוד. כך בהחטה עצמה יש גם-כן קלפה סביבה, שהם הסבין והמורסן, וגם בפנימיות החטה, שהוא עקר מאכל האדם, יש גם-כן קלפה ופרי, כי מהגשמיות שלה נעשה פסלת גמור קיא צואה, והפנימיות שבה הוא רק הכח המלבש בה מהשם ותברך, להחיות על ידה את האדם. והאדם בכח הזה יעבד את השם ותברך, שזה בחינת (דברים ח, ג): "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, כי אם על מוצא פי ה' וכידוע. והנה הבחינה הזו של קלפה ופרי, יש כמעט בכל המדרגות, כי אליו קלפה לאלין, כי מה שבמדרגה זו הוא בחינת פנימיות, הוא במדרגה שלמעלה הימנה בחינת חיצוניות, ואפלו בכח החיות שמקבל האדם על-ידי אכילתו, יש גם-כן בחינה זו, כי מתחלה מקבל הכבד, ואחר-כך הלב, ואחר-כך המוח, וכן

בְּכָל־הַבְּרִיאָה, בְּחִינַת: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, הוּא
בְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת לְגַבֵּי בְּחִינַת הָאָדָם, שֶׁהוּא
פְּנִימִיּוֹת כְּנֶטֶה הַבְּרִיאָה. אֵךְ בְּגֵדֵר הָאָדָם בְּעֶצְמוֹ
כָּל הָאֲמוֹת הֵם בְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת וּקְלָפוֹת,
וּפְנִימִיּוֹת הוּא רַק קִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל. וּבִישְׂרָאֵל
בְּעֶצְמָן יֵשׁ גַּם-כֵּן בְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת וּפְנִימִיּוֹת,
בְּחִינַת עֲלִין וְעֲצִים וּפְרוֹת, וּבְכָל אֶחָד מִישְׂרָאֵל
יֵשׁ גַּם-כֵּן בְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת וּפְנִימִיּוֹת.

וְהִנֵּה לְמַשָּׁל, אֶף-עַל-פִּי שֶׁעָקַר חֵיוֹת הַצּוּמָח
וּגְדוּלוֹ הוּא מִן הָאֶרֶץ, שֶׁהוּא גֹדֵר דּוּמָם,
אֶף-עַל-פִּי-כֵן מַעֲלַת הַצּוּמָח וּמְדַרְגָּתוֹ גְּדוּלָּה
מִמְדַּרְגַּת הַדּוּמָם, וְכֵן מְדַרְגַּת הַחֵי גְּדוּלָּה יוֹתֵר
מִן הַצּוּמָח, אֶף-עַל-פִּי שֶׁכָּל חֵיוֹתוֹ עַל-יְדֵי
שֶׁאֵכֵל מִהַצּוּמָח, כִּי אֲדַרְבֵּה בְּזֶה נִפְרָ מַעֲלָתוֹ
עָלָיו, שֶׁעָקַר חֵיוֹת הַצּוּמָח וּגְדוּלוֹ הוּא בְּשִׁבִיל
הַחֵי, וְכֵן תְּכִלִּית הַכֹּל הוּא רַק בְּשִׁבִיל הָאָדָם,
אֶף-עַל-פִּי שֶׁהָאָדָם מְקַבֵּל כַּחוֹ וְחֵיוֹתוֹ עַל יָדָם.
וְהִנֵּה בְּחִינַת הַקְּלָפָה וּפְרֵי הֵם בְּחִינַת חֲשֵׁךְ
נְאוֹר, בְּחִינַת חֲכָמָה וּכְסִילוֹת, כִּי בְּנֹדָאֵי אֵין
לְהַחֲשֵׁךְ וְהַכְּסִילוֹת שׁוּם הַנִּזְיָה וְחֵיוֹת רַק מִמֶּה
שֶׁעַל יָדָם נִכָּר מַעֲלַת יִתְרוֹן הָאוֹר וְהַחֲכָמָה, שֶׁזֶה
בְּחִינַת כִּי-יִתְרוֹן הָאוֹר מִן הַחֲשֵׁךְ כֶּף יִתְרוֹן
לְחֲכָמָה מִן הַכְּסִילוֹת, כִּי רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ לַעֲת
עֲמָה בְּקִיּוּם שְׂגִיָּהֶם, בְּשִׁבִיל קִיּוּם הַבְּחִירָה,
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הוּא עָקַר הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁהֵשֵׁם
יִתְבַּרֵּךְ מְקַבֵּל מִישְׂרָאֵל, וְעָקַר הַתְּגַלּוֹת מְלַכּוֹתוֹ
יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁהוּא רַק עַל-יְדֵי הָאָדָם הַבַּעַל בְּחִירָה.
וְהִנֵּה מַחֲמַת שֶׁכַּח הַחֵיוֹת שֶׁבַמְּאָכֵל מְלַבֵּשׁ
בְּגִשְׂמִיּוֹתוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת קְלָפָה, בְּחִינַת כְּסִילוֹת,
עַל-כֵּן יֵשׁ לְהַכְּסִילוֹת יְנִיקָה מִבְּחִינַת הָאֲכִילָה.
אֵךְ כִּשְׁהָאָדָם אוֹכֵל בְּקִדְשָׁה, הֵינּוּ רַק בְּשִׁבִיל
שִׂיָּהִי לּוֹ כַּח וְחֵיוֹת לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, שֶׁיְקַבֵּל
הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ הַתְּפָאָרוֹת מִזֶּה, עַל-יְדֵי-זֶה אֵין
הַכְּסִילוֹת מְקַבֵּל וְיוֹנֵק מִהָאֲכִילָה, רַק כְּדֵי חֵיוֹנוֹ
בְּצַמְצוּם וְלֹא יוֹתֵר, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנַע הַכְּסִילוֹת
וְנִתְרוֹמָם הַשֶּׁכֶל, כִּי נִתְגַּלָּה עַל-יְדֵי-זֶה שֶׁהָעָקַר
הוּא הַפְּנִימִיּוֹת, שֶׁהוּא הַחֲכָמָה, שֶׁמִּמֶּנָּה עָקַר

הַחֵיוֹת, כָּמוֹ שֶׁכְּתוּב (קִהְלֵת ז, יב): "וְהַחֲכָמָה
תְּחִיָּה" וְגו'; וְהַחֲכָמָה זֶה עָקַר פְּנִימִיּוֹת הַחֵיוֹת
שֶׁל הַמְּזוֹן גַּם-כֵּן, רַק שֶׁבְּרְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ הַחֵיוֹת
הַזֶּה דְקִדְשָׁה מִשְׁתַּלְשֵׁל מִמְדַּרְגָּה לְמְדַרְגָּה, עַד
שֶׁמְתַלְבֵּשׁ בְּגִשְׂמִיּוֹת הַמְּאָכֵל, שֶׁהוּא מִבְּחִינַת
כְּסִילוֹת, כְּדֵי לְאֲכַפֵּי אֶסְטָרָא אַחֲרָא וְלֹא-הִפְכָּא
חֲשׂוּכָא לְנַהוּרָא, שֶׁגַּם מִהַכְּסִילוֹת יִהְיֶה נַעֲשֶׂה
כְּסָא וּמְרַבָּה אֶל הַקִּדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֵיוֹת
הַחֲכָמָה דְקִדְשָׁה, מִה שְׂאִין כֵּן כְּשֶׁאוֹכֵל כְּזוּלָּל
וְסוּבָא, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲזִי אֵין נִתְגַּלָּה בְּאֲכִילָה זֹאת
שֶׁנִּבְרָא רַק בְּשִׁבִיל קִדְשֵׁת הַתְּפָאָרוֹת שֶׁיְקַבֵּל
הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ מִזֶּה, מֵאַחַר שְׂאִינוֹ אוֹכֵל בְּשִׁבִיל
כְּוִנָּה זוֹ כָּלֵל, רַק שֶׁנִּלְכַּד בְּגִשְׂמִיּוֹת תְּאוֹת
הַמְּאָכֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַכְּסִילוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה
מִתְגַּבְּרַת הַכְּסִילוֹת בְּיוֹתֵר, וְשׁוֹטֵף עַל הַשֶּׁכֶל,
עַד שֶׁבָּא לְטְרוּף הַדַּעַת, חֵס וְשְׁלוֹם, הֵינּוּ
שֶׁהַכְּסִילוֹת מִתְגַּבֵּר כָּל-כָּף, עַד שֶׁהַכְּסִילוֹת טוֹרֵף
וְחוֹטֵף גַּם הַפְּנִימִיּוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֵיוֹת נִקְדַּת
הַחֲכָמָה וְדַעַת. וּמִמְשִׁיכוֹ גַם-כֵּן אֶל הַכְּסִילוֹת,
עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּבְחִינַת (יְרֵמִיָּה ד, כב): "חֲכָמִים הִמָּה
לְהִרְעֵ וּלְהִיטִיב לֹא יִדְעוּ", שְׂאִינוֹ יְכוּל
לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּשֶׁכֶל לְהִיטִיב רַק לְהִרְעֵ, וְעַל-יְדֵי
הַכְּסִילוֹת הַזֶּה אֵינוֹ יְכוּל לְהִבִּין וּלְרְאוֹת אוֹר
הַצַּדִּיק שֶׁעוֹסֵק בְּזֶה, לְגַלּוֹת הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁהוּא
יִתְבַּרֵּךְ מְקַבֵּל מִישְׂרָאֵל, שֶׁזֶה עָקַר שֶׁרֵשׁ
הַבְּרִיאָה, שֶׁעֲנִין זֶה מוּבֵן וְנִרְאָה מִתּוֹךְ עֲנִין
הָאֲכִילָה דְקִדְשָׁה דִּיקָא, וְזֶה שֶׁכְּתוּב שֵׁם, שֶׁעַל-
יְדֵי אֲכִילָה בְּכִשְׁרוֹת מְכַנְיַעִין וְטוֹרְפִין אֶת
הַקְּלָפוֹת וְהַכְּסִילוֹת, כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁגַּם אַחַר
אֲכִילַת אִישׁ הַכֶּשֶׁר, יֵשׁ לוֹ בְּלִבּוֹל הַדַּעַת קִצָּת,
מַחֲמַת שִׂינִיקַת הַכְּסִילוֹת הוּא מִשֵּׁם, אֲבָל הוּא
רַק לְפִי שֶׁעָה, כִּי אַחֲרֵי-כֵן עַל-יְדֵי שְׁנִיתְבַּרֵּר
וְעוֹלָה הַחֵיוֹת דְקִדְשָׁה, שֶׁהֵם בְּחִינַת נְצוּצֵי
הַקִּדְשָׁה הַמְּלַבְּשִׁים בְּהַמְּאָכֵל, שֶׁבְּשֶׁרֶשׁ הֵם
בְּחִינַת נְצוּצֵי הַחֲכָמָה, כִּי "כָּלֶם בְּחֲכָמָה עֲשִׂית",
וְנִכְלָלִין בְּכַח וְחֵיוֹת הָאָדָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת
חֲכָמָתוֹ וְשֶׁכֶלּוֹ, וּפְסֻלַּת גִּשְׂמִיּוֹת הָאֲכִילָה, שֶׁהוּא

בְּחִינַת כְּסִילוֹת, נַעֲשֶׂה קִיא צוֹאָה, וְנִדְחָה וְנוֹפֵל אֶל הַחוּץ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנַע הַכְּסִילוֹת וְנִתְרוֹמַם שְׁכָלוֹ, וְזֶה בְּחִינַת טָרֶף שְׁטוּרָף אֶת הַכְּסִילוֹת, כִּי מוֹצִיא נְצוּצֵי קִדְשָׁה שֶׁהֵיוּ מְלַבְּשִׁים בְּתוֹכוֹ.

אָבֵל עַל-יְדֵי פָגַם הָאֲכִילָה, אָזִי עַל-יְדֵי-זֶה אֲדַרְבָּה הַכְּסִילוֹת טוּרָף אֶת דַּעְתּוֹ, כִּי גַם נְצוּצֵי הַדַּעַת שֶׁהֵיוּ בּוֹ מִקְדָּם נִטְרָפִין וְנִתְבַּלְבְּלִין גַּם-כֵּן, עַד שֶׁאֵינּוּ יְכוּלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם לְהִיטִיב, וְהֵבִין (פְּרָפְרָאוֹת לַחֻקָּה).

ד. וְלֵהֲשָׁלִים פָּגַם הַמְזֻבָּח; הֵינּוּ שְׁלֵא יָבֹא אֲדָם לְבַלְבּוֹל הַדַּעַת וְכְסִילוֹת הַשְּׁכָל בַּעַת הָאֲכִילָה, הוּא עַל-יְדֵי גָרִים; הֵינּוּ

כְּשֹׁנֵת־גֵּרִים גָּרִים, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטַּל כְּסִילוֹת הַשְּׁכָל וְכַלְבּוֹל הַדַּעַת. כִּי כָל הָעֲבוּדָה זָרָה אֵין לָהֶם כֹּחַ, כִּי אִם מִפָּגַם הַמְזֻבָּח (עֵין בְּזֵהוּ בְּלֶק קצת): מֵאֵן גָּרִים לֵהוּ לְיִשְׂרָאֵל לְמַהוּי סוּרֵר וּמוֹרָה לְגַבֵּי אַבּוּהוֹן דְּבִשְׁמִיָּא? בְּגִין דְּאִיהוּ זוּלָּל וְסוּבָא בְּשָׂר עֲמִין, דְּכִתִּיב (תְּהִלִּים קו): "וַיִּתְעַרְבוּ בַּגּוֹיִם וַיִּלְמְדוּ מֵעֲשִׂיהֶם". וְכִתִּיב (בַּמִּדְבָּר כה, ב): "וַיֹּאכַל הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ", דְּעִקְרָא וַיִּסּוּדָא אֲכִילָה וְשִׁתְיָה. כִּד עֲבָדִין בְּשָׂר עֲמִין, דָּא גָרִים לוֹן לְמִיּהוּי בֵּן סוּרֵר וּמוֹרָה לְגַבֵּי אַבּוּהוֹן דְּבִשְׁמִיָּא, עֵין שָׁם. וּבְשִׁבִיל זֶה אַמּוֹת הָעוֹלָם מְשַׁקְּצִים וּמְתַעֲבִים, מִפְּנֵי שְׁאוּכְלִים מְאֻכְלוֹת אֲסוּרִים, כִּי הֵטְבַע שֶׁל הָאָדָם שְׁנַמְשֵׁף אַחַר הָאֲכִילָה שְׁאוּכַל, וְגוֹיִים וְאַמּוֹת הָעוֹלָם שְׁקוּעִים בְּמְאֻכְלוֹת אֲסוּרִים, שְׁקָצִים וְרַמְשִׁים, וְלָכֵן גּוֹפֵם מוֹזֵהם וּמְתַעֵב, וְכַמְאַמְרֵם ו"ל (עֲבוּדָה זָרָה לא): אֵיִדִּי דְאֲכָלִי שְׁקָצִים וְרַמְשִׁים חֲבִיל גּוֹפִיָּהוּ. וְזֶה שְׁפָתוֹב (מְלֻאכֵי א, יא): "בְּכָל מְקוֹם

ד וְלֵהֲשָׁלִים פָּגַם הַמְזֻבָּח הוּא עַל-יְדֵי גָרִים, כִּי כָל הָעֲבוּדָה זָרָה אֵין לָהֶם כֹּחַ כִּי-אִם מִפָּגַם הַמְזֻבָּח, וְזֶה שְׁפָתוֹב (מְלֻאכֵי א): "בְּכָל מְקוֹם מְקֻטָּר וּמִגֵּשׁ לְשָׁמַי", כִּי אֵף שֶׁהֵם עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, כָּל כֹּחֵם הוּא בָּא מִפָּגַם חֻלְקֵי הַמְזֻבָּח, וְעַל-כֵּן אָמַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: "מְקֻטָּר וּמִגֵּשׁ לְשָׁמַי", כִּי כֹחֵם הוּא מִהַנְּצוּצוֹן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַמְזֻבָּח דְּקִדְשָׁה שְׁנַפֵּל

מְקֻטָּר מִגֵּשׁ לְשָׁמַי"; כִּי אֵף שֶׁהֵם עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, כָּל כֹּחֵם הוּא בָּא מִפָּגַם חֻלְקֵי הַמְזֻבָּח, וְעַל-כֵּן אָמַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: "מְקֻטָּר וּמִגֵּשׁ לְשָׁמַי", כִּי כֹחֵם הוּא מִהַנְּצוּצוֹן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל

הַמְזֻבָּח דְּקִדְשָׁה שְׁנַפֵּל לְשָׁם. וְזֶה שְׁאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמִּדְבָּר רבא, פְּרָשָׁה ג', סִימָן ג'): אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי, אֱלוֹהֵי הַיּוֹדֵעִים הֵיוּ אַמּוֹת הָעוֹלָם יוֹדְעִים מֵהַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ יָפָה לָהֶם, קִסְטְרִיּוֹת הֵיוּ מְקִיפִין אוֹתוֹ כְּדֵי לְשַׁמְרוֹ, שֶׁהֵיָה יָפָה לָהֶם יוֹתֵר מִשָּׁל יִשְׂרָאֵל, עֵין שָׁם. כִּי הָרִי הֵם נִהְנוּ מִהַקְּרִבָּנוֹת, כַּמְאַמְרֵם ו"ל (שָׁם, פְּרָשָׁה כא, סִימָן כד), זֶה שְׁאָמַר הַכְּתוּב (תְּהִלִּים קט, ד):

"תַּחַת אֶהְבְּתִי יִשְׁטַנּוּנִי וְאֲנִי תַפְלָה", אֶת מוֹצֵא בְּחָג, יִשְׂרָאֵל מִקְרִיבִין לְפָנָיִךְ שְׁבַעִים פָּרִים עַל שְׁבַעִים אַמּוֹת, אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל: רַבּוֹן הָעוֹלָמִים, הָרִי אָנוּ מִקְרִיבִין עֲלֵיָהֶם שְׁבַעִים פָּרִים, וְהֵיוּ צְרִיכִין לְאַהֲב אוֹתָנוּ, וְהֵם שׁוֹנְאִין אוֹתָנוּ, שְׁנֹאֲמַר (שָׁם): "תַּחַת אֶהְבְּתִי יִשְׁטַנּוּנִי". וְכֵן אָמְרוּ (תַּנְחוּמָא פְּנִיחָס): אֶת מוֹצֵא בְּחָג, שִׁישְׂרָאֵל מִקְרִיבִים שְׁבַעִים פָּרִים עַל שְׁבַעִים אַמּוֹת, אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל לְפָנָיִךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, הָרִי אָנוּ מִקְרִיבִים שְׁבַעִים פָּרִים לְשְׁבַעִים אַמּוֹת, לְפִיכָךְ הֵיוּ צְרִיכִין אֵף הֵם לְהִיּוֹת אוֹהֲבִין אוֹתָנוּ, וְלֹא דַּיִם שְׁאִין אוֹהֲבִין אוֹתָנוּ אֲלֵא שׁוֹנְאִין אוֹתָנוּ, עֵין שָׁם. נִמְצָא, שֶׁגַּם אַמּוֹת הָעוֹלָם יוֹנְקִים מִהַמְזֻבָּח וּמִקְבָּלִים מִשָּׁם חַיּוֹת, וּבְזֶה שְׁנֹשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל נִתְעוֹרְרִים בְּתַשׁוּקָה עֲצוּמָה אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה הֵם מְכַנְּסִים הַרְהוּר תְּשׁוּבָה גַם בְּאַמּוֹת הָעוֹלָם, וּבְכַפְרֵט כְּשֶׁמְדַבְּרִים דְּבוּרֵי אַמוּנָה, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְגַּזְרִים

אֲמוֹת הָעוֹלָם]. וְעַל־יְדֵי הַגֵּרִים, עַל־יְדֵי שָׁפֵל אֶחָד מִשְׁלִיף אָמוּנְתוֹ וְהוֹלִיף אַחַר אָמוּנַת יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי־זֶה מְכַנִּיעַ הָעֲבוּדָה זָרָה שֶׁנַּעֲשָׂה מִפְּגָם חֻלְקֵי הַמְּזֻבָּח, וְאִזִּי חוֹזְרִין נִצְוִצֵי חֻלְקֵי

הָעוֹלָם, הַכֹּל בָּא מִהֶקְרָבָנוֹת שֶׁהִקְרִיבוּ בַּמְּזֻבָּח לְזִכּוֹתָם. וְלִכֵּן עֲכָשׁוּ שְׂמִדְבָרִים רַק דְּבוּרֵי אָמוּנָה, אִזִּי מִתְגִּירִים גֵּרִים, וְהֵם מִשְׁלִימִים אֶת פְּגָם הַמְּזֻבָּח, וְכֹל הַהִשְׁפָּעוֹת חוֹזְרוֹת אֶל עִם יִשְׂרָאֵל, וְדו"ק.

הַמְּזֻבָּח לְמִקּוֹמָם וְנִשְׁלַם הַמְּזֻבָּח וְכֹל זֶה נַעֲשָׂה עַל־יְדֵי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁחוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בָּעֵת אֲכִילָתוֹ, וְשׁוֹמֵר מְאֹד שֶׁלֹּא יִפְשֵׁל בְּמֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים, וּמְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵלְקוֹת שֵׁשׁ בְּתוֹף הַמֶּאֱכָל, עַל־יְדֵי־זֶה גוֹרֵם שִׁיְהִיו נַעֲשִׂים גֵּרִים וַיִּתְגַּירוּ, וְדו"ק].

[וּמִכָּל זֶה תִּבִּין וְתִשְׁכַּח אִיךָ שֶׁדָּרְשׁוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים

(תַּנְחוּמָא בְּלֻק) עַל פְּסוּק זֶה: "לֹא יִשְׁכַּב עַד יֵאכַל טָרֵף וְדָם חֲלָלִים יִשְׁתֶּה", עֲמָדוֹ מִשְׁנַתֵּן עוֹמְדִים כְּאֲרִיּוֹת, חוֹטְפִים קְרִיאַת שְׁמַע וּמְמַלְכִים לְהַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא, נַעֲשִׂין אֲרִיּוֹת מִפְּלִיגִין לְדֶרֶךְ אֶרֶץ לְמִשְׁאָ וּמִתֵּן, אִם נִתְקַל אֶחָד בְּכֹלוֹם אוֹ אִם מִתְּחַבְּלִין בָּאוּ לִגַּע בְּאֶחָד מֵהֶם מִמְּלִיף לְהַקְדוּשׁ בְּרוּף־הוּא, לֹא יִשְׁכַּב עַד יֵאכַל טָרֵף, כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר ה' אֶחָד, נֶאֱכָלִין הַמְּחַבְּלִין מִפְּנֵיו, מְלַחֲשִׁין אֲחֵרָיו: בְּרוּף שֵׁם כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד וּבּוֹרְחִין, וְהוּא נִסְמָף בְּזִכּוֹת קְרִיאַת שְׁמַע מִשׁוֹמְרֵי הַיּוֹם לְשׁוֹמְרֵי הַלֵּילָה. וּכְשֶׁבָא לִישׁוֹן, מִפְּקִיד רוּחוֹ בְּיַד הַקְּדוּשׁ־בְּרוּף־הוּא, וְאוֹמֵר: "בְּיַדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי", וּכְשֶׁנֶּעוֹר — מִמְּלִיף לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּף־הוּא, הַשׁוֹמְרִין בְּלֵילָה מוֹסְרִים אוֹתוֹ לְשׁוֹמְרֵי הַיּוֹם, שְׁנֹאֲמַר (תְּהִלִּים קל, ו): "נִפְשִׁי לַהֲנוּגִי" מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר שְׁמָרִים לְבַקֵּר", לִכֵּן בְּלַעַם אוֹמֵר אֵין אִמָּה כְּזוֹ, עֵינַי שָׁם. כִּי זֶה סוֹכֵב עַל קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁהוּא גְלוּי הָאָמוּנָה, שֶׁבִּזְהָ שֶׁבַר

לְשֵׁם. וְעַל־יְדֵי הַגֵּרִים, עַל־יְדֵי שָׁפֵל אֶחָד מִשְׁלִיף אָמוּנְתוֹ וְהוֹלִיף אַחַר אָמוּנַת יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי־זֶה מְכַנִּיעַ הָעֲבוּדָה זָרָה שֶׁנַּעֲשָׂה מִפְּגָם חֻלְקֵי הַמְּזֻבָּח, וְאִזִּי חוֹזְרִין נִצְוִצֵי חֻלְקֵי הַמְּזֻבָּח לְמִקּוֹמָם וְנִשְׁלַם הַמְּזֻבָּח:

וְזֶה בְּחִינּוֹת (בַּמִּדְבָּר כג): "לֹא יִשְׁכַּב עַד יֵאכַל טָרֵף וְדָם חֲלָלִים יִשְׁתֶּה", וְתַרְגוּמוֹ: 'וְנִכְסֵי עַמְּמִיא יִירַת', "יֵאכַל טָרֵף", זֶה בְּחִינּוֹת שְׁלֵמוֹת הַמְּזֻבָּח, בְּחִינַת 'מְזֻבָּח בְּחֻלְקוֹ שֶׁל טוֹרֵף' כַּנִּל, וְזֶה נַעֲשָׂה עַל־יְדֵי 'וְנִכְסֵי עַמְּמִיא יִירַת', הֵינּוּ עַל־יְדֵי גֵּרִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (בְּבֹא בְּתָרָא מ.ב. נג: קמט. וּבְכַמָּה מְקוּמוֹת) לְעֵנִין יִרְשַׁת הַגֵּר: 'כָּל הַקּוֹדֵם בְּנִכְסֵי הַגֵּר זָכָה':

(עֲכָשׁוּ יְלָבִישׁ אֶת הַשָּׂנִיתוֹ בַּפְּסוּק): וְזֶה בְּחִינּוֹת (בַּמִּדְבָּר כג, כד): "לֹא יִשְׁכַּב עַד יֵאכַל טָרֵף וְדָם חֲלָלִים יִשְׁתֶּה", וְתַרְגוּמוֹ: 'וְנִכְסֵי עַמְּמִיא יִירַת', יֵאכַל טָרֵף — זֶה בְּחִינּוֹת שְׁלֵמוֹת הַמְּזֻבָּח, בְּחִינַת 'מְזֻבָּח בְּחֻלְקוֹ שֶׁל טוֹרֵף' כַּנִּל. וְזֶה נַעֲשָׂה עַל־יְדֵי 'וְנִכְסֵי עַמְּמִיא יִירַת', הֵינּוּ עַל־יְדֵי גֵּרִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ,

זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (בְּבֹא בְּתָרָא מ.ב. נג: קמט. וּבְכַמָּה מְקוּמוֹת) לְעֵנִין יִרְשַׁת הַגֵּר: כָּל הַקּוֹדֵם בְּנִכְסֵי הַגֵּר זָכָה; נִמְצָא, שִׁירְשַׁת הַגֵּר שִׁיכַת לְמִי שֶׁמְקַרֵב אוֹתוֹ אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּף־הוּא, וְזֶה נַעֲשָׂה עַל־יְדֵי שְׂמִדְבָרִים עִמוֹ דְּבוּרֵי אָמוּנָה, שֶׁאֵזוּ מוֹצֵא הַפֶּה אָמוּנְתוֹ, וְהוּא חוֹזֵר אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּף־הוּא, וּבְזֶה נִשְׁלַם הַמְּזֻבָּח; כִּי בְּאֵמַת כָּל הַטּוֹבוֹת וְהַהִשְׁפָּעוֹת שֵׁשׁ לְאֲמוֹת

יִשְׂרָאֵל תָּמִיד מְדַבֵּר דְּבוּרֵי אַמוּנָה, הֵן כְּשֶׁקָּם בְּבִקְרָה, וְהֵן כְּשֶׁעוֹסֵק כָּל הַיּוֹם בְּמִשְׁאֵל וּמַתָּן, וְהֵן כְּשֶׁהוֹלֵךְ לִישׁוֹן, עַל-יְדֵי-זֶה מְזִיקִין וּמַחְבְּלִין בְּדַלִּין מִמֶּנּוּ, וְנַעֲשֶׂה הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה בְּעוֹלָם, עַד שֶׁהַדְּבוּרֵי אַמוּנָה שֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל מִזְפִּיר, נִחְקָקִים גַּם אֶצֶל אַמּוֹת הָעוֹלָם, וְהֵם מִתְגַּיְרִים, וְהֵבִינֵנוּ].

ה. אֵךְ אֵיךְ אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת גֵּרִים, וְהֵלֵא הֵם רְחוּקִים מְאֹד מִקְדָּשְׁתּוֹ יִשְׂרָאֵל, וּמֵאַיִן בָּא זֶה שֶׁיָּבֹאוּ לָהֶם עַל הַדַּעַת שִׁיתְגַּיְרוּ? אֵךְ דַּע, שֶׁזֶּה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי בְּחִינּוֹת (מְשָׁלֵי יט) "הוֹן יוֹסִיף רַעִים רַבִּים", הֵינּוּ עַל-יְדֵי צְדָקָה שְׁנוֹתָן לְתַלְמִיד-חֶכֶם, שֶׁהוּא כָּלוּל מִכֶּמֶה נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל.

כ. בְּאֵמֶת אֵיךְ אֶפְשָׁר לַעֲבֹדֵם לְבֹא לְאֵמוּנַת יִשְׂרָאֵל, וְהֵלֵא הֵם רְחוּקִים מְאֹד מִיִּשְׂרָאֵל? וְאֵיךְ אֶפְשָׁר לְדַבֵּר לָהֶם שִׁישְׁמְעוּ וַיָּבֹאוּ לְהֵאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה? אֵךְ כְּמוֹ כִּשְׂאֹחַד רְחוּק מְאֹד מִחִבְרוֹ, וְאֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר לָהֶם שִׁישְׁמְעוּ, צְרִיף לְכַתֵּב לֹו כְּתָב, כֵּן צְרִיף לְשַׁלַּח בְּחִינַת כְּתָב לָהֶם, עַד שֶׁיּוּכְלוּ לְשַׁמַּע אֵף שֶׁהֵם רְחוּקִים; הֵינּוּ כִּשְׂאֹדֵם מְדַבֵּר דְּבוּרֵי אַמוּנָה, זֶה הוֹלֵךְ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְנִכְתָּב בְּלִבּוֹת בְּנֵי-אָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלֵי ג, ד): "כְּתַבְּם עַל לִוַח לְבָבָהּ". כִּי עַקֵּר חוּשׁ הַשְּׂמִיעָה הוּא מְחַמַּת שְׂאוֹתִיּוֹת הַדְּבוּרֵי גְּחֻקִּים בְּאוֹר, וְהֵאֱוִירִים מִפִּים זֶה בְּזֶה עַד שֶׁבָּא לְאֵזֶן הַשׁוֹמֵעַ, וְעַל-כֵּן כִּשְׂהֵאֱוִיר נָח וְזָף וְצָלוּל, אֲזִי כִּשְׂמַדְבֵּר אֶחָד בְּתוֹרָה, הוּא מְשַׁרְה אֶת הַשְּׂכִינָה, וְכִשְׂהַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, נַעֲשֶׂה הַתְּעוֹרְרוֹת גַּם בֵּין הַטּוֹב שֶׁבְּאַמּוֹת הָעוֹלָם, וְהֵם מִתְגַּיְרִים. וְלִכֵּן הִיא

מַעֲלָה גְּדוֹלָה לְתַת צְדָקָה לְצַדִּיקִים וְתַלְמִידֵי חֲכָמִים דִּיקָא. וְזֶה שְׂאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרַאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה פו, סִימָן ז'): בְּכָל מְקוֹם שֶׁהַצַּדִּיקִים הוֹלְכִים — הַשְּׂכִינָה הוֹלְכַת עִמָּהֶם. כִּי בְּאֵמֶת אֵיךְ אֶפְשָׁר לַעֲבֹדֵם לְבֹא לְאֵמוּנַת יִשְׂרָאֵל, וְהֵלֵא הֵם רְחוּקִים מְאֹד מִקְדָּשְׁתּוֹ יִשְׂרָאֵל, וּמֵאַיִן בָּא זֶה שֶׁיָּבֹאוּ לָהֶם עַל הַדַּעַת שִׁיתְגַּיְרוּ? אֵךְ דַּע, שֶׁזֶּה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי בְּחִינּוֹת (מְשָׁלֵי יט) "הוֹן יוֹסִיף רַעִים רַבִּים", הֵינּוּ עַל-יְדֵי צְדָקָה שְׁנוֹתָן לְתַלְמִיד-חֶכֶם, שֶׁהוּא כָּלוּל מִכֶּמֶה נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל.

כ. בְּאֵמֶת אֵיךְ אֶפְשָׁר לַעֲבֹדֵם לְבֹא לְאֵמוּנַת יִשְׂרָאֵל, וְהֵלֵא הֵם רְחוּקִים מְאֹד מִיִּשְׂרָאֵל? וְאֵיךְ אֶפְשָׁר לְדַבֵּר לָהֶם שִׁישְׁמְעוּ וַיָּבֹאוּ לְהֵאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה? אֵךְ כְּמוֹ כִּשְׂאֹחַד רְחוּק מְאֹד מִחִבְרוֹ, וְאֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר לָהֶם שִׁישְׁמְעוּ, צְרִיף לְכַתֵּב לֹו כְּתָב, כֵּן צְרִיף לְשַׁלַּח בְּחִינַת כְּתָב לָהֶם, עַד שֶׁיּוּכְלוּ לְשַׁמַּע אֵף שֶׁהֵם רְחוּקִים; הֵינּוּ כִּשְׂאֹדֵם מְדַבֵּר דְּבוּרֵי אַמוּנָה, זֶה הוֹלֵךְ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְנִכְתָּב בְּלִבּוֹת בְּנֵי-אָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלֵי ג, ד): "כְּתַבְּם עַל לִוַח לְבָבָהּ". כִּי עַקֵּר חוּשׁ הַשְּׂמִיעָה הוּא מְחַמַּת שְׂאוֹתִיּוֹת הַדְּבוּרֵי גְּחֻקִּים בְּאוֹר, וְהֵאֱוִירִים מִפִּים זֶה בְּזֶה עַד שֶׁבָּא לְאֵזֶן הַשׁוֹמֵעַ. וְעַל-כֵּן כִּשְׂהֵאֱוִיר נָח וְצָלוּל, אֲזִי כִּשְׂמַדְבֵּר אֶחָד בְּתוֹרָה, הוּא מְשַׁרְה אֶת הַשְּׂכִינָה, וְכִשְׂהַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, נַעֲשֶׂה הַתְּעוֹרְרוֹת גַּם בֵּין הַטּוֹב שֶׁבְּאַמּוֹת הָעוֹלָם, וְהֵם מִתְגַּיְרִים. וְלִכֵּן הִיא

מַעֲלָה גְּדוֹלָה לְתַת צְדָקָה לְצַדִּיקִים וְתַלְמִידֵי חֲכָמִים דִּיקָא. וְזֶה שְׂאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרַאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה פו, סִימָן ז'): בְּכָל מְקוֹם שֶׁהַצַּדִּיקִים הוֹלְכִים — הַשְּׂכִינָה הוֹלְכַת עִמָּהֶם. כִּי בְּאֵמֶת אֵיךְ אֶפְשָׁר לַעֲבֹדֵם לְבֹא לְאֵמוּנַת יִשְׂרָאֵל, וְהֵלֵא הֵם רְחוּקִים מְאֹד מִקְדָּשְׁתּוֹ יִשְׂרָאֵל, וּמֵאַיִן בָּא זֶה שֶׁיָּבֹאוּ לָהֶם עַל הַדַּעַת שִׁיתְגַּיְרוּ? אֵךְ דַּע, שֶׁזֶּה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי בְּחִינּוֹת (מְשָׁלֵי יט) "הוֹן יוֹסִיף רַעִים רַבִּים", הֵינּוּ עַל-יְדֵי צְדָקָה שְׁנוֹתָן לְתַלְמִיד-חֶכֶם, שֶׁהוּא כָּלוּל מִכֶּמֶה נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל.

כ. בְּאֵמֶת אֵיךְ אֶפְשָׁר לַעֲבֹדֵם לְבֹא לְאֵמוּנַת יִשְׂרָאֵל, וְהֵלֵא הֵם רְחוּקִים מְאֹד מִיִּשְׂרָאֵל? וְאֵיךְ אֶפְשָׁר לְדַבֵּר לָהֶם שִׁישְׁמְעוּ וַיָּבֹאוּ לְהֵאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה? אֵךְ כְּמוֹ כִּשְׂאֹחַד רְחוּק מְאֹד מִחִבְרוֹ, וְאֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר לָהֶם שִׁישְׁמְעוּ, צְרִיף לְכַתֵּב לֹו כְּתָב, כֵּן צְרִיף לְשַׁלַּח בְּחִינַת כְּתָב לָהֶם, עַד שֶׁיּוּכְלוּ לְשַׁמַּע אֵף שֶׁהֵם רְחוּקִים; הֵינּוּ כִּשְׂאֹדֵם מְדַבֵּר דְּבוּרֵי אַמוּנָה, זֶה הוֹלֵךְ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְנִכְתָּב בְּלִבּוֹת בְּנֵי-אָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלֵי ג, ד): "כְּתַבְּם עַל לִוַח לְבָבָהּ". כִּי עַקֵּר חוּשׁ הַשְּׂמִיעָה הוּא מְחַמַּת שְׂאוֹתִיּוֹת הַדְּבוּרֵי גְּחֻקִּים בְּאוֹר, וְהֵאֱוִירִים מִפִּים זֶה בְּזֶה עַד שֶׁבָּא לְאֵזֶן הַשׁוֹמֵעַ. וְעַל-כֵּן כִּשְׂהֵאֱוִיר נָח וְצָלוּל, אֲזִי כִּשְׂמַדְבֵּר אֶחָד בְּתוֹרָה, הוּא מְשַׁרְה אֶת הַשְּׂכִינָה, וְכִשְׂהַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, נַעֲשֶׂה הַתְּעוֹרְרוֹת גַּם בֵּין הַטּוֹב שֶׁבְּאַמּוֹת הָעוֹלָם, וְהֵם מִתְגַּיְרִים. וְלִכֵּן הִיא

בְּתוֹרָה, הוּא מְשַׁרְה אֶת הַשְּׂכִינָה, וְכִשְׂהַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, נַעֲשֶׂה הַתְּעוֹרְרוֹת גַּם בֵּין הַטּוֹב שֶׁבְּאַמּוֹת הָעוֹלָם, וְהֵם מִתְגַּיְרִים. וְלִכֵּן הִיא

חמור מאד, כי הוא מונע רבים מלשוב אליו יתברך, אוי לו ואוי לנפשו].

ועל-ידי צדקה הוא לוקח נפשות, פי לוקח לעצמו רעים ואוהבים, כמו שאמר

מונבז (בבא בתרא יא):

אבותי גנזו ממון, ואני

גנזתי נפשות; נמצא,

שכל מה שנותן צדקה

ליותר אנשים, על-ידי-זה

הוא קונה לו רעים יותר,

ועל-ידי זאת האהבה

שקונה על-ידי הצדקה,

על-ידי-זה נזדבף האויר,

וכל מה שנותנים ליותר

אנשים צדקה, וקונה

אהבה עם יותר אנשים,

על-ידי-זה נתרבה יותר

האויר הנח והנף, כי בזה

שנותנים צדקה לזולת,

ממשיכים את לבו אליו,

כי כשאדם עני, לבו אינו

שלם עמו, ומה גם שיש

לו קשיות עליו יתברך,

וכן יש לו טענות על

בגיי-אדם, ולכן אין אויר

הנח והנף, שאחד לא

יכול לקבל מהשני. אבל

בזה שאדם נותן צדקה,

נעשה שלום בינו לבין

הקדוש-ברוך-הוא, ובינו

לבין הבריות. וכמוכא

(זהר חדש רות): העני כשעה שרואה את עצמו

בדחק, הוא עושה מריבה כלפי מעלה,

המחזיק בידו של עני, ועושה עמו צדקה,

כביכול, עם הקדוש-ברוך-הוא עושה שלום,

לפי שגורם לעני שמבקש מחילה מלפניו

יתברך על שהטיח דברים כלפי מעלה, ואז

הינו זה שדבוק בו יתברך בדבקות אמת, והוא

בטל ומבטל באין סוף ברוך הוא, והוא

כשמדבר דבורי אמונה, דבורו הולך מסוף

העולם ועד סופו, אזי נשמע הדבור למרחוק,

כמו שרואין בחוש, כשיש

אויר נח ונף, ואחד צועק

בקול גדול, נשמע צעקתו

ודבורו למרחוק, אבל

כשיש רוח סערה ונתעכר

האויר, אזי אי אפשר

לחברו לשמע את קול

הצועק, פי הרוח מבבלבל

ומפריד חלקי האוירים

ונתפזרים, עד שאי אפשר

לחברו לשמע אפלו

הקול, מפל שפן הדבור

בעצמו. וכל זה נאמר

סתם כשאדם צועק

ומכריז איזה דבר לחברו,

אם יש אויר הנח והנף,

אזי הוא יכול לשמע את

שיכול לדבר, אזי נשמע הדבור

למרחוק, כמו שרואין בחוש;

אבל כשיש רוח-סערה, אזי אי-

אפשר לחברו לשמע, פי הרוח

מבלבל ומפריד חלקי האוירים

ונתפזרים, עד שאי אפשר לחברו

לשמע אפלו הקול, מפל-שפן

הדבור בעצמו:

ועל-ידי צדקה הוא לוקח

נפשות, פי לוקח לעצמו

רעים ואוהבים, כמו שאמר מונבז

(בבא בתרא יא): 'אבותי גנזו ממון,

ואני גנזתי נפשות', נמצא, שכל

מה שנותן צדקה ליותר אנשים,

על-ידי-זה הוא קונה לו רעים

יותר, ועל-ידי זאת האהבה שקונה

על-ידי הצדקה, על-ידי-זה נזדבף

האויר, וכל מה שנותנים ליותר

אנשים צדקה, וקונה אהבה עם

יותר אנשים, על-ידי-זה נתרבה

יותר האויר הנח והנף, פי אהבה

הוא, שמדבר דבורי אמונה וגלוי אלקותו

יתברך, דברו לא ילך למרחוק. [ומכל זה תבין

ותשפיל את גנות המחלקת שיש על הצדיק

הדבוק בו יתברך, שזה גורם שדבורי אמונה

שמגלה לא ילכו בעולם, ולא יעשו את

הפעלה. ועון של האדם החולק על הצדיק

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ. וּמִי גַרַם לוֹ לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם? הַנּוֹתֵן צְדָקָה לְעַנִּי, וְהַחֲזִיק בְּיָדוֹ. וְלָכֵן מִי שֶׁעוֹשֶׂה עִם עַנֵּי צְדָקָה, גּוֹרֵם שֶׁתֵּצֵא מִלְּבוֹ הַשְּׂנְאָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ כָּל־פִּי מַעֲלָה וְכַלְפֵּי זוּלָתוֹ, וְנִכְנָסֶת בּוֹ אֲהָבָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה. כִּי אֲהָבָה הוּא אֲתַדְבָּקוֹת רוּחָא בְּרוּחָא, דְּהֵינּוּ רוּחַ הָאוֹהֵב בְּרוּחַ הַנֶּאֱהָב, שְׂזָה בְּחֵינַת אֲוִיר הַנַּח, שְׂרוּחָם נָחִים זֶה מִזֶּה, כִּי אֵין רוּחַ רָעָה, שֶׁהוּא שְׂנְאָה, שֶׁיִּפְרִיד בֵּינֵיהֶם, כִּי הַשְּׂנְאָה הִיא בְּחֵינַת רוּחַ רָעָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (שׁוֹפְטִים ט, כג): "וַיִּשְׁלַח אֱלֹקִים רוּחַ רָעָה בֵּין אַבְיִמְלֶךְ וּבֵין בַּעֲלֵי שָׂכָם", וּפְרָשׁ רַש"י: "שְׂנְאָה". נִמְצָא, שֶׁשְּׂנְאָה הוּא בְּחֵינַת רוּחַ רָעָה, בְּלִבּוֹל הָאֲוִיר, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה אֵין יְכוּלִין לְשַׁמַּע הַדְּבוּר, וְלַהֲפֹךְ אֲהָבָה וְרַעוּת הוּא בְּחֵינַת אֲוִיר הַנַּח וְהַזָּהָב, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁמָע הַדְּבוּר לְמַרְחֹק, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי צְדָקָה, בְּחֵינַת "הוֹן יִסִּיף רַעִים בְּחֵינַת: "הוֹן יִסִּיף רַעִים רַבִּים", שֶׁעַל-יְדֵי צְדָקָה הוּא לֹקַח לֹ רַעִים וְאוֹהֲבִים, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה וְאוֹהֲבִים, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה בְּחֵינַת הָאֲוִיר הַנַּח וְהַזָּהָב כְּפִי עַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָלִים זֶה בְּזֶה בְּאֲהָבָה גְּדוּלָה מְאֹד, וּמִמִּילָא מְקַבְּלִים דְּבוּר אֶחָד שֶׁל

הַשְּׂנְאָה. וְכָל מָה שֶׁמְרַבֵּה לְתֵן צְדָקָה לְיֹתֵר אַנְשִׁים, נִתְרַבֵּה בְּיֹתֵר בְּחֵינַת הָאֲוִיר הַנַּח וְהַזָּהָב. כִּי כְּשֶׁנּוֹתֵן צְדָקָה לְאִישׁ אֶחָד, נִמְצָא שֶׁקוֹנֶה לוֹ אוֹהֵב אֶחָד, וְאֲזִי נִתְדַבֵּק רוּחוֹ בְּרוּחוֹ, וְנַעֲשֶׂה שֶׁטַח קָטָן שֶׁל אֲוִיר הַנַּח הוּא אֲתַדְבָּקוֹת רוּחָא בְּרוּחָא, דְּהֵינּוּ רוּחַ הָאוֹהֵב בְּרוּחַ הַנֶּאֱהָב, שְׂזָה בְּחֵינַת אֲוִיר הַנַּח, שְׂרוּחָם נָחִים זֶה מִזֶּה, כִּי אֵין רוּחַ רָעָה, שֶׁהוּא שְׂנְאָה, שֶׁיִּפְרִיד בֵּינֵיהֶם, כִּי הַשְּׂנְאָה הִיא בְּחֵינַת רוּחַ רָעָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (שׁוֹפְטִים ט): "וַיִּשְׁלַח ה' רוּחַ רָעָה בֵּין אַבְיִמְלֶךְ וּבֵין אַנְשֵׁי שָׂכָם", וּפְרָשׁ רַש"י: "שְׂנְאָה", נִמְצָא שֶׁשְּׂנְאָה הוּא בְּחֵינַת רוּחַ רָעָה, בְּלִבּוֹל הָאֲוִיר, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה אֵין יְכוּלִין לְשַׁמַּע הַדְּבוּר; וְלַהֲפֹךְ, אֲהָבָה וְרַעוּת הוּא בְּחֵינַת אֲוִיר הַנַּח וְהַזָּהָב, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁמָע הַדְּבוּר לְמַרְחֹק, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי צְדָקָה, בְּחֵינַת "הוֹן יִסִּיף רַעִים רַבִּים", שֶׁעַל-יְדֵי צְדָקָה הוּא לֹקַח לֹ רַעִים וְאוֹהֲבִים, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה בְּחֵינַת הָאֲוִיר הַנַּח וְהַזָּהָב כְּפִי עַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָלִים זֶה בְּזֶה בְּאֲהָבָה גְּדוּלָה מְאֹד, וּמִמִּילָא מְקַבְּלִים דְּבוּר אֶחָד שֶׁל

וְכָל מָה שֶׁמְרַבֵּה לְתֵן צְדָקָה לְיֹתֵר אַנְשִׁים, נִתְרַבֵּה בְּיֹתֵר בְּחֵינַת הָאֲוִיר הַנַּח וְהַזָּהָב, כִּי כְּשֶׁנּוֹתֵן צְדָקָה לְאִישׁ אֶחָד, נִמְצָא שֶׁקוֹנֶה לוֹ אוֹהֵב אֶחָד, וְאֲזִי נִתְדַבֵּק רוּחוֹ בְּרוּחוֹ וְנַעֲשֶׂה שֶׁטַח קָטָן שֶׁל אֲוִיר הַנַּח וְהַזָּהָב, וְכְּשֶׁנּוֹתֵן צְדָקָה לְשְׁנֵי אַנְשִׁים, נַעֲשֶׂה שֶׁטַח יֹתֵר גְּדוּל שֶׁל אֲוִיר הַנַּח וְהַזָּהָב, וְכֵן כָּל מָה שֶׁמְרַבֵּה לְתֵן לְיֹתֵר אַנְשִׁים, וְקוֹנֶה לוֹ רַעִים וְאוֹהֲבִים יֹתֵר, בְּבְחֵינַת "הוֹן יִסִּיף רַעִים רַבִּים", נִתְגַּדֵּל וְנִתְרַבֵּה יֹתֵר וְיֹתֵר הַשְּׁטַח שֶׁל הָאֲוִיר הַנַּח וְהַזָּהָב. וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר לְתֵן צְדָקָה לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים וְלַעֲנִיִּים הַגּוֹנִים, שֶׁכְּלוּלִים מִכֻּמָּה יִשְׂרָאֵל, כִּי בְּזֶה הוּא

הוא מגדיל מאד השטח של האויר הנח והנף פנ"ל. פי בצדקה שנותן להם לבד, הוא קונה לו רעים רבים מאד, פי הם כלולים מהרבה נפשות, שעל ידי זה מתרבה ביותר בחינת האויר הנח והנף פנ"ל;

פי הצדיקים, נשמותיהם נכללים מהמון נשמות, ועל-כן פשאחד נותן צדקה להצדיק הנה שונכללים בו המון נשמות, הוא גורם, שיותר ויותר אנשים ישמעו את דברי הצדיק. וכן אמרו חכמינו הקדושים (שיר השירים רבה, פרשה ב'): כל מי שעשה חסד עם אחד מגדולי ישראל, מעלה עליו הכתוב כאלו עשה חסד עם כל ישראל, פי גרי הוא כלול מפלל נשמות ישראל, ולכן הוא דבר גדול מאד להרבות בצדקה ויקא לצדיק כנה, שונכללים בו כלל נשמות ישראל. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (שיר השירים זוטא, פרק א'): כל הנותן צדקה, לא לעצמו בלבד מיטיב, אלא לכל הבריות מסוף העולם ועד סופו, פי גורם אויר הנח והנף, ועל-ידי-זה

נשמע קול הצדיק בכל העולם. ואזי פשהאויר נח ונף, אזי פשמדבר זה שיכול לדבר דבור הישראלי, הינו זה הצדיק הדבוק באין סוף ברוף הוא, ונכלל לגמרי בעצם עצמיות

אלקותו ותברך, וכל מח מחשבתו נכלל באין סוף ברוף הוא, ואז פשהוא מדבר אז דבורו דבור ישראלי, דבור של אמונה וגלוי אלקות בתכלית המדרגה העליונה, שעושה רשם בכל

העולם, הינו דבור הקדוש של הצדיק הנכלל באין סוף ברוף הוא, אזי זה הדבור נכתב ונחקק בהאויר, בבחינת (תהלים מה, ב): לשוני עט סופר מהיר, פי הלשון שלו היא כעט סופר,

המעלה את מה שחושב במח מחשבתו על הכתב. וכמו-כן הצדיק המדבר דבורי אמונה וגלוי אלקות, שהדבורים האלו נכתבים באויר העולם, ואזי הולך הדבור ונשמע למרחוק, בבחינת (אסתר ט, ד): ושמעו הולך בכל המדינות; הינו דבורי מרדכי הצדיק שנקרא (אסתר ב, ה): איש יהודי, שדבר רק דבורי אמונה והשגחה פרטית, וגלה את זה לכל העולם כלו, על-ידי-זה גרם, שרבים נתגירו. פי מחמת שהאויר נח ונף יכולים לשמע למרחוק, ואזי זה הדבור נכתב בספריהם של העפוי"ם, ומדינה פכתבה, ואזי מוצאים העפוי"ם בספריהם הפך אמונתם, כמו שמצינו פמה גרים שנתגירו מחמת זה, מחמת שמצאו בספריהם הפך אמונתם. ומאין בא זאת,

מגדיל מאד השטח של האויר הנח והנף פנ"ל, פי בצדקה שנותן להם לבד, הוא קונה לו רעים רבים מאד, פי הם כלולים מהרבה נפשות, שעל-ידי-זה מתרבה ביותר בחינת האויר הנח והנף פנ"ל.

ואזי פשהאויר נח ונף, אזי פשמדבר זה שיכול לדבר דבור הישראלי, הינו דבור הקדוש, אזי זה הדבור נכתב ונחקק בהאויר, בבחינת (תהלים מה): "לשוני עט סופר מהיר", ואזי הולך הדבור ונשמע למרחוק, בבחינת (אסתר ט): "ושמעו הולך בכל המדינות", פי מחמת שהאויר נח ונף, יכולים לשמע למרחוק, ואזי זה הדבור נכתב בספריהם של העפוי"ם, מדינה ומדינה פכתבה, ואזי מוצאים העפוי"ם בספריהם הפך אמונתם, כמו שמצינו פמה גרים שנתגירו מחמת זה, מחמת שמצאו בספריהם הפך אמונתם,

ואזי פשהאויר נח ונף, אזי פשמדבר זה שיכול לדבר דבור הישראלי, הינו זה הצדיק הדבוק באין סוף ברוף הוא, ונכלל לגמרי בעצם עצמיות

שִׁמְצָאוּ עִתָּה מַה שֶׁהוּא מִתְנַגֵּד לְאִמוּנָתְם? אֵךְ זֶה בָּא עַל-יַדֵי הַדְּבֹר שֶׁל הַצְּדִיק, שֶׁנֶּחְקַק וְנִכְתָּב בְּהָאוֹר, בְּבַחֲיַנֵּת "לְשׁוֹנֵי עֵט סוֹפֵר מֵהִיר", וְהָאוֹר הָיָה זָךְ וְנָח עַל-יַדֵי בַּחֲיַנֵּת "הוֹן יוֹסֵף רַעִים רַבִּים", עַד שֶׁהִלֵּךְ הַדְּבֹר, בְּבַחֲיַנֵּת: "וְשָׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינֹת", וְנֶחְקַק וְנִכְתָּב שֵׁם בְּסִפְרֵיהֶם. וְעַל-יַדֵי בַּחֲיַנֵּת זֹאת מֵצָאוּ בְּסִפְרֵיהֶם הַפֶּךָ אִמוּנָתְם, וְעַל-יַדֵי-זֶה נִתְגַּיְרוּ. כְּמוֹ שֶׁמְסַפְּרִין מִכַּמָּה גֵרִים שֶׁנִּתְגַּיְרוּ עַל-יַדֵי-זֶה, עַל-יַדֵי שֶׁמֵּצָאוּ בְּסִפְרֵיהֶם הַפֶּךָ אִמוּנָתְם. וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מִבַּחֲיַנֵּת הַנ"ל כַּפֶּנ"ל; כִּי בְּאֵמַת הַצְּדִיק דְּבוּק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתָמִיד רַק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינוֹ מְסִיחַ דַּעַת כְּרַגַע מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְלִכֵּן כָּל דְּבוּרָיו הֵם רַק דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְגִלּוּי אֱלֻקוֹת, וְהַדְּבוּרִים הָאֵלוּ הוֹלְכִים מְסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְנִנְחָדִים בְּכָל מְקוֹמוֹת שֶׁל אֲמוֹת הָעוֹלָם, עַד שֶׁהֵם מוֹצְאִים דִּיקָא בְּתוֹךְ סִפְרֵיהֶם סְתִירוֹת מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, וְעַל-יַדֵי-זֶה מִתְחִילִים לְחַפֵּשׂ אַחַר הָאֱמוּנָה הָאֱמַתִּית, לְהֶאֱמִין בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן הֵם מִתְגַּיְרִים. וְאֵל כָּל זֶה זְכוּ עַל-יַדֵי דְּבוּרֵי הַצְּדִיק,

וְיִמְצְאוּ עִתָּה מַה שֶׁהוּא מִתְנַגֵּד לְאִמוּנָתְם? אֵךְ זֶה בָּא עַל-יַדֵי הַדְּבֹר שֶׁל הַצְּדִיק, שֶׁנֶּחְקַק וְנִכְתָּב בְּהָאוֹר, בְּבַחֲיַנֵּת "לְשׁוֹנֵי עֵט סוֹפֵר מֵהִיר", וְהָאוֹר הָיָה זָךְ וְנָח עַל-יַדֵי בַּחֲיַנֵּת "הוֹן יוֹסֵף רַעִים רַבִּים", עַד שֶׁהִלֵּךְ הַדְּבֹר, בְּבַחֲיַנֵּת "וְשָׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינֹת", וְנֶחְקַק וְנִכְתָּב שֵׁם בְּסִפְרֵיהֶם, וְעַל-יַדֵי בַּחֲיַנֵּת זֹאת מֵצָאוּ בְּסִפְרֵיהֶם הַפֶּךָ אִמוּנָתְם, וְעַל-יַדֵי-זֶה נִתְגַּיְרוּ, כְּמוֹ שֶׁמְסַפְּרִין מִכַּמָּה גֵרִים שֶׁנִּתְגַּיְרוּ עַל-יַדֵי-זֶה, עַל-יַדֵי שֶׁמֵּצָאוּ בְּסִפְרֵיהֶם הַפֶּךָ אִמוּנָתְם, וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מִבַּחֲיַנֵּת הַנ"ל כַּפֶּנ"ל.

וְזֶה בַּחֲיַנֵּת (אֶסְתֵּר ו'): "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מֶרְדֵּכַי", הוּא בַּחֲיַנֵּת הַכְּפִירָה בְּעִבּוּדָה זָרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "אִישׁ יְהוּדִי"

שֶׁדְּבוּרָיו הוֹלְכִים מְסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ. וְזֶה בַּחֲיַנֵּת (אֶסְתֵּר ו, ב'): "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מֶרְדֵּכַי", מֶרְדֵּכַי הוּא בַּחֲיַנֵּת הַכְּפִירָה בְּעִבּוּדָה זָרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵּר ב, ה'): "אִישׁ יְהוּדִי", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (מַגְלָה יג): כָּל הַפּוֹפֵר בְּעַפּוּ"ם נִקְרָא יְהוּדִי; הֵינוּ שֶׁהַדְּבוּרִים שֶׁהִגִּיד מֶרְדֵּכַי, שֶׁהֵם דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְּׁנָחָה פְּרָטִית, גִּלּוּי אֱלֻקוֹת בְּתַכְלִית הַמְּדִרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁהֵם מְמִילָא דְּבוּרִים שֶׁל כְּפִירַת עַפּוּ"ם, הֵם נִכְתָּבִים בְּהָאוֹר, עַד שֶׁנִּמְצָא כְּתוּב בְּסִפְרֵיהֶם כַּפֶּנ"ל. וְזֶהוּ "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מֶרְדֵּכַי", שֶׁהַדְּבוּרִים אֲשֶׁר הִגִּיד מֶרְדֵּכַי, שֶׁהֵם דְּבוּרֵי אֱמוּנָה שֶׁל הַצְּדִיק הָאֱמַת, נִמְצָא כְּתוּב בְּסִפְרֵיהֶם. כִּי הַדְּבֹר שֶׁל הַצְּדִיק הִלֵּךְ לְמִרְחֹק, עַד שֶׁנִּכְתָּב וְנֶחְקַק שֵׁם בְּסִפְרֵיהֶם, שְׁעַל יַדֵי זֶה נִמְצָא בְּסִפְרֵיהֶם הַפֶּךָ אִמוּנָתְם,

יְהוּדִי", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (מַגְלָה יג): "כָּל הַפּוֹפֵר בְּעַפּוּ"ם נִקְרָא יְהוּדִי"; הֵינוּ שֶׁהַדְּבוּרִים שֶׁהִגִּיד מֶרְדֵּכַי, שֶׁהֵם דְּבוּרִים שֶׁל כְּפִירַת עַפּוּ"ם, הֵם נִכְתָּבִים בְּהָאוֹר, עַד שֶׁנִּמְצָא כְּתוּב בְּסִפְרֵיהֶם כַּפֶּנ"ל, וְזֶהוּ: "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מֶרְדֵּכַי", שֶׁהַדְּבוּרִים אֲשֶׁר הִגִּיד מֶרְדֵּכַי, שֶׁהֵם דְּבוּרֵי אֱמוּנָה שֶׁל הַצְּדִיק הָאֱמַת, נִמְצָא כְּתוּב בְּסִפְרֵיהֶם, כִּי הַדְּבֹר שֶׁל הַצְּדִיק הִלֵּךְ לְמִרְחֹק עַד שֶׁנִּכְתָּב וְנֶחְקַק שֵׁם בְּסִפְרֵיהֶם, שְׁעַל-יַדֵי-זֶה נִמְצָא בְּסִפְרֵיהֶם הַפֶּךָ

כִּי נִמְצָא בְּסִפְרֵיהֶם הַדְּבוּרִים קְדוּשִׁים אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְכֵי, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק כַּנ"ל. וְזֶהוּ "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְכֵי" כַּנ"ל. וְאָזִי כְּשֶׁבָּאִים אֵלָיו הַעֲפוּ"ם, וּמוֹצְאִים שָׁם הַפֶּךָ אֲמוּנָתָם, מִזֶּה נַעֲשִׂים

גְּרִים, בְּבְחִינַת (אֶסְתֵּר ח, יז): "וְרַבִּים מַעֲמֵי הָאָרֶץ מִתִּיהָדִים"; וְלָכֵן אֲשֶׁרִי אָדָם שְׁנוֹתָן צְדָקָה לְצַדִּיק כְּזֶה הַמַּגְלָה אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּגִלּוֹי רַב מְאֹד, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה דְּבוּרוֹ הוֹלֵךְ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְלֹא דֵי שְׁמַכְנִיס הַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה בְּנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַד שִׁיתְעוֹרְרוּ בְּעֶצְמָם מֵהִיכָן הֵם בָּאִים, "אֲנִי בְרִיה קָלָה שְׂבִים", אֲלֹא אֶפְלוֹ אֲמוֹת הָעוֹלָם הָאֲדוּקִים בַּעֲבוּדָה זְרָה שְׁלָהֶם, מוֹצְאִים סְתִירוֹת בְּסִפְרֵיהֶם, וְנִתְעוֹרְרִים לְחַזֵּר לְאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ. אֲשֶׁרִי מִי שֵׁישׁ לוֹ חֶלֶק לְעִזֹּר לְהַצַּדִּיק הַזֶּה.

ו. אֵךְ מֵאִין בָּא שְׂאֵלוֹ דִּיקָא יִמְצָאוּ

בְּסִפְרֵיהֶם הַפֶּךָ אֲמוּנָתָם, וְיַחְזְרוּ וְיִפְּרִיּוּ אֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל, וְהֶאֱחָרִים אִינָם מוֹצְאִים כָּלֵל וְנִשְׁאָרִים בְּאֲמוּנָתָם; הֵינּוּ לְמָה דִּיקָא אֵלּוֹ הַגּוֹיִים וְאֲמוֹת הָעוֹלָם הַתְּגַבְּרוּ וְלֹא אֲחָרִים? אֵךְ דַּע שְׂזֶה מִחֻמַּת בְּחִינַת הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ תַּחַת יָדָם, הֵינּוּ

בְּחִינַת חֲלָקֵי נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַכְּבוֹשׁ אֶצְלָם. כִּי כָּל הַטּוֹב הוּא רַק בְּחִינַת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הֵינּוּ כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרִים הַעֲפוּ"ם, וְאִינָם מִנִּיחִים לְיִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת מַצּוּוֹת כְּמוֹ שֶׁהִיָּה נִמְצָא, שֶׁגָּזְרוּ שְׂלֹא יִמּוּלוּ אֶת בְּנֵיהֶם,

וְשִׁיחֲלָלוּ אֶת הַשֵּׁפֶת (עֵינַי רֵאשׁ הַשְּׁנָה יט. בְּכֹא בַתְּרָא ס. מְעִילָה יז). נִמְצָא, שֶׁהַטּוֹב שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת, הוּא כְּבוֹשׁ תַּחַת יָדָם, וְכֵן כְּשֶׁמוֹנְעִין אֶת יִשְׂרָאֵל מֵעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל-יְדֵי גְרָמָא שְׂגוֹרְמִין, עַל-יְדֵי הַמַּסִּים וְאַרְנוֹנִיּוֹת שְׁמַטִּילִין

עֲלֵיהֶם, וְכֵן עַל-יְדֵי שְׁמוֹנְעִין טוֹבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל, שְׁעַל-יְדֵי כָּל זֶה נִכְבָּשׁ הַטּוֹב תַּחַת יָדָם, דֵּהֵינּוּ חֲלָקֵי נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. נִמְצָא, שְׂדִיקָא אֵלּוֹ הַגּוֹיִים אֲמוֹת הָעוֹלָם, שֶׁהִלְחִיצוּ יוֹתֵר אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמְנַעוּ מֵהֶם לְקַיֵּם אֶת הַמַּצּוּוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הַטּוֹב שֶׁל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל

אֲמוּנָתָם, כִּי נִמְצָא בְּסִפְרֵיהֶם הַדְּבוּרִים קְדוּשִׁים אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְכֵי, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק כַּנ"ל, וְזֶהוּ "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְכֵי" כַּנ"ל. וְאָזִי כְּשֶׁבָּאִים אֵלָיו הַעֲפוּ"ם וּמוֹצְאִים שָׁם הַפֶּךָ אֲמוּנָתָם, מִזֶּה נַעֲשִׂים גְּרִים, בְּבְחִינַת (אֶסְתֵּר ח): "וְרַבִּים מַעֲמֵי הָאָרֶץ מִתִּיהָדִים":

ו. אֵךְ מֵאִין בָּא, שְׂאֵלוֹ דִּיקָא יִמְצָאוּ בְּסִפְרֵיהֶם הַפֶּךָ

אֲמוּנָתָם וְיַחְזְרוּ וְיִפְּרִיּוּ אֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל, וְהֶאֱחָרִים אִינָם מוֹצְאִים כָּלֵל וְנִשְׁאָרִים בְּאֲמוּנָתָם? אֵךְ דַּע, שְׂזֶה מִחֻמַּת בְּחִינַת הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ תַּחַת יָדָם, הֵינּוּ בְּחִינַת חֲלָקֵי נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַכְּבוֹשׁ אֶצְלָם.

כִּי כָּל הַטּוֹב הוּא רַק בְּחִינַת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הֵינּוּ

כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרִים הַעֲפוּ"ם וְאִינָם מִנִּיחִים לְיִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת מַצּוּוֹת, כְּמוֹ שֶׁהִיָּה נִמְצָא שֶׁגָּזְרוּ שְׂלֹא יִמּוּלוּ אֶת בְּנֵיהֶם וְשִׁיחֲלָלוּ אֶת הַשֵּׁפֶת (עֵינַי רֵאשׁ הַשְּׁנָה יט. בְּכֹא בַתְּרָא ס. מְעִילָה יז), נִמְצָא, שֶׁהַטּוֹב שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת הוּא כְּבוֹשׁ תַּחַת יָדָם. וְכֵן כְּשֶׁמוֹנְעִין אֶת יִשְׂרָאֵל מֵעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל-יְדֵי גְרָמָא שְׂגוֹרְמִין, עַל-יְדֵי הַמַּסִּים וְאַרְנוֹנִיּוֹת שְׁמַטִּילִין עֲלֵיהֶם, וְכֵן עַל-יְדֵי שְׁמוֹנְעִין טוֹבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל, שְׁעַל-יְדֵי כָּל-זֶה נִכְבָּשׁ הַטּוֹב תַּחַת יָדָם, דֵּהֵינּוּ חֲלָקֵי נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

הִיזָה כְּבוֹשׁ אֶצְלָם, הַטּוֹב הַזֶּה שֶׁהוּא עֵצָם אֶלְקוּת, מְעוֹרֵר אוֹתָם שִׁזְכוּ לְהַתְגַּיֵּר. כִּי הַטּוֹב לֹא נוֹתֵן לָהֶם לְנוּחַ, עַד שֶׁמְכַלֶּה אֶת הָרַע שִׁבְהֵם, וְהַהֲכָרַח לָהֶם לְהַתְגַּיֵּר. וְיִבְזֶה תְּבִין וְתִשְׁפִּיל מֵה שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים פ"ו): לֹא הִגְלָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל לְבֵין הָאֲמוֹת, אֲלֵא כְּדִי שִׁיתּוֹסְפוּ עֲלֵיהֶם גְּרִים, שֶׁנֶּאֱמַר (הוֹשֵׁעַ ב, כה): "וְזָרְעֶתִיךָ לִי בְּאֶרֶץ", כְּלוּם אָדָם זוֹרֵעַ סָאָה? אֲלֵא לְהַכְנִיס כַּמָּה כּוֹרֵיץ. כִּי הֵם כְּבָשׁוּ אֶת הַטּוֹב שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁרָצוּ לְקַיֵּם אֶת הַמְצוּוֹת וְלֹא הִנִּיחוּ אוֹתָם, לְבִסּוּף הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מְעוֹרֵר אוֹתָם, עַד שֶׁהֵם מְכַרְחִים לְהַתְגַּיֵּר. וּבִשְׂבִיל זֶה אָסוּר לְהַתְרַעַם מֵה שְׁרוּאִים לְפַעֲמִים שְׂגוּיִים וְאֲמוֹת הָעוֹלָם מוֹנְעִים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִלְקַיֵּם מְצוּוֹת, אִין זֶה אֲלֵא, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְהוֹצִיאָם מִזֶּה־הַמְּתָם וְטִמְאָתָם, וְלְהַחֲזִיר אוֹתָם אֶל הַקִּדְשָׁה, וְלֹא בַחֲנָם שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְבֻמוֹת מ"ו): גַּר שֶׁבָא לְהַתְגַּיֵּר בְּזִמְן הַזֶּה, אוֹמְרִים לוֹ מָה רְאִיתָ שֶׁבָאתָ לְהַתְגַּיֵּר? אִי אַתָּה יוֹדֵעַ שִׁישְׂרָאֵל בְּזִמְן הַזֶּה דּוֹוִיִּים, דְּחוֹפִים, סְחוּפִים וּמְטַרְפִּין, וְיִסּוּרִין בְּאִין עֲלֵיהֶם? אִם אוֹמֵר יוֹדֵעַ אֲנִי. וְאִינִי כְּדָאִי — מְקַבְּלִין אוֹתוֹ מִיָּד. וּמוֹדִיעִין אוֹתוֹ מְקַצֵּת מְצוּוֹת קְלוֹת וּמְקַצֵּת מְצוּוֹת חֲמוּרוֹת, וּמוֹדִיעִין אוֹתוֹ עוֹן לְקַט, שְׂכָחָה וּפְאָה וּמַעֲשֵׂר עֲנִי. וּמוֹדִיעִין אוֹתוֹ עֲנִשׁוֹן שֶׁל מְצוּוֹת, אוֹמְרִים לוֹ: הֲגִי יוֹדֵעַ, שֶׁעַד שֶׁלֹּא בָאתָ לְמַדָּה זוֹ, אֲכַלְתָּ חֶלֶב, אִי אַתָּה עֲנוּשׁ כְּרַת, חֲלַלְתָּ שֶׁבֶת, אִי אַתָּה עֲנוּשׁ סְקִילָה. וְעַכְשָׁו, אֲכַלְתָּ חֶלֶב — עֲנוּשׁ כְּרַת, חֲלַלְתָּ שֶׁבֶת עֲנוּשׁ סְקִילָה. וְכִשֶׁם שֶׁמוֹדִיעִין אוֹתוֹ עֲנִשׁוֹן שֶׁל מְצוּוֹת, כֵּן מוֹדִיעִין אוֹתוֹ מִתַּן שְׂכָרָן וְכוּ'. כִּי כָל זֶה עוֹשִׂים כְּדִי לְנַסּוֹת אוֹתָם, אִם כּוֹנְנָתָם הִיא בְּאֲמַת, וְאִם אֵף שְׂדוּחִים אוֹתָם בְּכָל מִינֵי דְחִיּוֹת

וְרַחוּקִים, וְהֵם מִתְעַקְשִׁים שְׁרוּצִים לְהַתְגַּיֵּר, סִימָן שֶׁהַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ אֶצְלָם לֹא עוֹזֵב אוֹתָם, וּמוֹשֵׁף אוֹתָם חֲזָרָה אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ. וּמִזֶּה תְּבִין וְתִשְׁפִּיל גַּם מֵה שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְנֵהֲדִירִין צ"ו): מְבַנֵּי בְּנֵי שֶׁל סִיכְרָא לְמַדּוּ תוֹרָה בִּירוּשָׁלַיִם, מְבַנֵּי בְּנֵי שֶׁל סְנַחְרִיב לְמַדּוּ תוֹרָה בְּרַבִּים, וּמֵאֵן נִינְהוּ? שְׂמַעְיָה וְאַבְטַלְיוֹן. מְבַנֵּי בְּנֵי שֶׁל הַמֶּן לְמַדּוּ תוֹרָה בְּבִנְיָ-בְּרַק, וְאֵף מְבַנֵּי בְּנֵי שֶׁל אוֹתוֹ רָשַׁע בְּקֶשׁ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַכְנִיסֵן תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה וְכוּ'. רוֹאִים מִכָּאֵן, שֶׁסִּיכְרָא וְהַמֶּן שֶׁמְנַעוּ מֵעַם יִשְׂרָאֵל לְמוֹד תוֹרָה וְקִיּוּם הַמְצוּוֹת, וְהַצִּיקוּ לָהֶם, לְבִסּוּף בְּנֵי בְּנֵיהֶם הַתְגַּיֵּרוּ, כִּי הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ שֶׁהִיָּה תַּחַת יְדֵיהֶם, לֹא עֲזָבָם עַד שֶׁהַתְגַּיֵּרוּ. וְכֵן נְבוּכַדְנֶאֱצַר הִרְשַׁע, שֶׁהַחֲרִיב אֶת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁבּוֹדָאִי מְנַע טוֹב הַרְבֵּה מֵעַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא יוּכְלוּ לְהַקְרִיב קִרְבָּנוֹת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ לֹא עֲזָב אֶת בְּנֵי בְּנֵי. וְכֵן הוּא בְּכָל דּוֹר וְדוֹר כְּשֶׁרוֹאִים שְׂגוּי מִתְגַּיֵּר, בּוֹדָאִי אוֹ הוּא אוֹ אֲבוֹתָיו מְנַעוּ הַטּוֹב מֵעַם יִשְׂרָאֵל, וְלְבִסּוּף הֵם מְכַרְחִים לְהַתְגַּיֵּר. וְזֶה שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא לְד-לד): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲנִי מְחַבֵּב אֶת הַגְּרִים, כִּי מֵאַחַר שֶׁהַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל נִמְצָא בָהֶם, וְעַכְשָׁו הֵם חוֹזְרִים אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, בְּשִׂבְלֵי זֶה הֵם כָּל-כֵּן חֲכִיבִים בְּעֵינָיו יִתְבַּרֵּךְ.]

וּבִתְחִלָּה זֶה הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ אֶצְלָם זוֹכֵר שֶׁבָא מִמְּקוֹם קְדוֹשׁ וְעֲלִיוֹן מְאֹד; כִּי הַטּוֹב הַזֶּה שֶׁנִּמְצָא אֶצְלָם כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, זֶה עֵצָם אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קמ"ט): "טוֹב הַגּוֹי"ה לְכָל", כִּי הַטּוֹב בְּעֵצָמוֹ הוּא, כְּבִיכּוֹל, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהַטּוֹב הַזֶּה, שֶׁהוּא עֵצָם גְּלוּי אֶלְקוּת, מְלַבֵּשׁ בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאִפְלוּ שְׂאֲמוֹת הָעוֹלָם תּוֹפְסִים אוֹתָם בְּמַצוּדָתָם, הוּא תְּמִיד נִזְכָּר שֶׁבָא מִמְּקוֹם קְדוֹשׁ

מאד, כי זה בכלל ההרהורי תשובה שיש
 בְּרָשָׁעִים שְׁנִתְרַחְקוּ לְגַמְרֵי מִהִיָּהוּת, וְהַתְּבוּלָלוּ
 בֵּין הַעֲפוּ"ם, רַחֲמָנָא לְצַלְן, עַד שֵׁשׁ שְׁנֵי שְׁנֵי מִהִיָּהוּת, רַחֲמָנָא
 לְגַמְרֵי, וְעָקְרוּ אֶת עֲצָמָם מִהִיָּהוּת, רַחֲמָנָא
 לְיִשְׁזָבֵן, עִם כָּל זֹאת גַּם
 בָּהֶם נִכְנָסָה מִפְעַם לְפַעַם
 מְשִׁיכָה חֲזָרָה אֶל
 יְהוּתָם, כִּי תָמִיד הֵם
 נִזְכָּרִים מִהֵיכָן הֵם בָּאִים,
 כִּי נִשְׁמָתָם שֶׁהִיא עֲצָם
 אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ לֹא נוֹתַנָּת
 לָהֶם מְנוּחָה. אִךְ אַחֲרֵי־כֵן
 הֵם מִתְגַּבְּרִין עַל זֶה
 הַטּוֹב, וְכוֹבְשִׁים אוֹתוֹ
 תַּחַת יָדָם, עַד שְׁנִתְפָּס
 וְנִקְשָׁר אֶצְלָם, עַד שֶׁהַטּוֹב
 בְּעֲצָמוֹ שׁוֹכַח מֵעֲלָתוֹ,
 שְׁזֶה מֵהַ שְׁאֲנַחְנוּ רוֹאִים,
 שֵׁשׁ מֵאַחֲיָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
 שְׁכַל־כֵּן נִתְרַחְקוּ
 מִהִקְדָּשָׁה, וְהַתְּבוּלָלוּ בֵּין
 אֲמוֹת הָעוֹלָם, עַד שֶׁשָּׁכַחוּ
 לְגַמְרֵי מִמֵּעַלְתָּם, וַיֵּשׁ
 שְׁנֵי שְׁנֵי מִדְּמוּ, רַחֲמָנָא לְצַלְן,
 עִם כָּל זֹאת אֲסוּר
 לְהַתְּיָאֵשׁ מֵהֶם; כִּי הַצַּדִּיק
 הַדְּבוּק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, וְנִכְלָל לְגַמְרֵי בְּעֲצָם
 עֲצָמֵי אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ,
 מְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, דְּבוּר
 יִשְׂרָאֵלִי, גְּלוּי אֶלְקוּת,
 וְעַל־יְדֵי הַדְּבוּר הַיִּשְׂרָאֵלִי,
 שִׁיּוּצָא מִהַצַּדִּיק הָאֵמֶת
 וְנִכְתָּב בְּסִפְרֵיהֶם כַּנִּל,
 אֲזִי זֶה הַטּוֹב הַכּוֹבֵשׁ שֵׁם
 מוֹצֵא אוֹתוֹ בְּסִפְרֵיהֶם,
 דִּהְיָנוּ שְׁמוּצָא שֵׁם הַפֶּה

אָמוּנָתָם, וְאֲזִי נִזְכָּר זֶה הַטּוֹב אֶת מֵעֲלָתוֹ, אִיךְ
 שָׁבָא מִמְּקוֹם עֲלִיּוֹן מְאֹד. דִּהְיָנוּ שֶׁהוּא חֲלָקִי
 נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁכַל הָעוֹלָמוֹת נִבְרָאוּ בְּשִׁבְלָם,
 וְ"הֵמָּה הַיּוֹצְרִים יִשְׁבִּי נְטָעִים עִם הַמֶּלֶךְ
 בְּמִלְאֲכָתוֹ" (דְּבַר־הַיְמִי"א
 ד); כִּי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
 נִמְלֵךְ עִם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 לְבְרָא אֶת הָעוֹלָם (בְּרֵאשִׁית
 וַיִּבְרָא פָּח; מִדְּרַשׁ רוּת פ"ב),
 וְאֲזִי מִתְחִיל זֶה הַטּוֹב
 לְהַצְטַעַר וְלְהַתְּגַעֵגַע עַל
 אֲשֶׁר נָפַל מִמְּקוֹם גְּבוּהָ
 כְּזֶה, וְעַתָּה הִיא כְּבוֹשָׁה
 בְּיָדָם, וַיָּבֹאוּ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם,
 לְכַלְיוֹן וְהַפְּסֵד, וְרוּצָה
 לְהַמְשִׁיךְ וְלַחְזוֹר לְמִקְוָמוֹ.
 וּמִחֲמַת שְׁכָבָר נִקְשָׁר
 וְנִתְפָּס מְאֹד הַטּוֹב אֶצְלָם
 בְּקִשְׁרֵי קִשְׁרִים, עַל־כֵּן
 כְּשֶׁמִּתְחִיל הַטּוֹב לַחְזוֹר,
 אֲזִי מוֹשֵׁךְ וְתוֹלֵשׁ עִמוֹ
 עוֹד מִהֲרַע שְׁלָהֶם, וְזֶה
 הוּא בְּחִינַת הַגְּרִים שְׁבָאִים
 לְהַתְּגַיֵּר, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַרַע
 שְׁנִתְלָשׁ מֵהֶם עִם הַטּוֹב,
 עַל־יְדֵי שְׁחִזוֹר הַטּוֹב
 לְמִקְוָמוֹ, כִּי אִי אֶפְשָׁר
 לְהַטּוֹב לַחְזוֹר בְּעֲצָמוֹ
 מִחֲמַת גְּדִל הַהַתְּקַשְׁרוֹת

הֵם מִתְגַּבְּרִין עַל זֶה הַטּוֹב
 וְכוֹבְשִׁים אוֹתוֹ תַּחַת יָדָם, עַד
 שְׁנִתְפָּס וְנִקְשָׁר אֶצְלָם, עַד שֶׁהַטּוֹב
 בְּעֲצָמוֹ שׁוֹכַח מֵעֲלָתוֹ, וְעַל־יְדֵי
 הַדְּבוּר הַיִּשְׂרָאֵלִי, שִׁיּוּצָא וְנִכְתָּב
 בְּסִפְרֵיהֶם כַּנִּל, אֲזִי זֶה הַטּוֹב
 הַכּוֹבֵשׁ שֵׁם מוֹצֵא אוֹתוֹ בְּסִפְרֵיהֶם,
 דִּהְיָנוּ שְׁמוּצָא שֵׁם הַפֶּה
 תַּחַת יָדָם, עַד שְׁנִתְפָּס
 וְנִקְשָׁר אֶצְלָם, עַד שֶׁהַטּוֹב
 בְּעֲצָמוֹ שׁוֹכַח מֵעֲלָתוֹ,
 שְׁזֶה מֵהַ שְׁאֲנַחְנוּ רוֹאִים,
 שֵׁשׁ מֵאַחֲיָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
 שְׁכַל־כֵּן נִתְרַחְקוּ
 מִהִקְדָּשָׁה, וְהַתְּבוּלָלוּ בֵּין
 אֲמוֹת הָעוֹלָם, עַד שֶׁשָּׁכַחוּ
 לְגַמְרֵי מִמֵּעַלְתָּם, וַיֵּשׁ
 שְׁנֵי שְׁנֵי מִדְּמוּ, רַחֲמָנָא לְצַלְן,
 עִם כָּל זֹאת אֲסוּר
 לְהַתְּיָאֵשׁ מֵהֶם; כִּי הַצַּדִּיק
 הַדְּבוּק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, וְנִכְלָל לְגַמְרֵי בְּעֲצָם
 עֲצָמֵי אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ,
 מְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, דְּבוּר
 יִשְׂרָאֵלִי, גְּלוּי אֶלְקוּת,
 וְעַל־יְדֵי הַדְּבוּר הַיִּשְׂרָאֵלִי,
 שִׁיּוּצָא מִהַצַּדִּיק הָאֵמֶת
 וְנִכְתָּב בְּסִפְרֵיהֶם כַּנִּל,
 אֲזִי זֶה הַטּוֹב הַכּוֹבֵשׁ שֵׁם
 מוֹצֵא אוֹתוֹ בְּסִפְרֵיהֶם,
 דִּהְיָנוּ שְׁמוּצָא שֵׁם הַפֶּה

לְמִקְוָמוֹ, וּמִחֲמַת שְׁכָבָר נִקְשָׁר וְנִתְפָּס מְאֹד הַטּוֹב אֶצְלָם
 בְּקִשְׁרֵי קִשְׁרִים, עַל־כֵּן כְּשֶׁמִּתְחִיל הַטּוֹב לַחְזוֹר, אֲזִי מוֹשֵׁךְ
 וְתוֹלֵשׁ עִמוֹ עוֹד מִהֲרַע שְׁלָהֶם, וְזֶה הוּא בְּחִינַת הַגְּרִים
 שְׁבָאִים לְהַתְּגַיֵּר, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַרַע שְׁנִתְלָשׁ מֵהֶם עִם הַטּוֹב,
 עַל־יְדֵי שְׁחִזוֹר הַטּוֹב לְמִקְוָמוֹ, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַטּוֹב לַחְזוֹר
 בְּעֲצָמוֹ, מִחֲמַת גְּדִל הַהַתְּקַשְׁרוֹת וְנִתְהַדֵּק שֵׁם

שנתקשר ונתהדק שם מאד, ובהכרח שיתלש עמו מהרע, וזה הוא בחינת הגרים שמתגירים בעולם. פי דיקא על-ידי הצדיק האמת, שהוא בחינת מרדכי, שמגלה תמיד את אמתת מציאותו ותברך, ובכל פעם מדבר רק ממנו ותברך בגלוי רב נורא ונפלא מאד, על-ידי-זה הדבור הולך מסוף העולם ועד סופו, עד שמוצאים בתוך ספריהם הפך אמונתם ושטיותיהם, ונתעוררים לשוב אליו ותברך.

והמפל זה תבין ותשפיל מעלת הצדיק הדבוק באין סוף ברוך הוא, בכטול כל הרגשותיו, והוא תמיד מדבר רק ממנו ותברך, ומגלה ומפרסם לכלם את אמתת מציאותו ותברך, שהוא דיקא יושב בתוך

מאד, ובהכרח שיתלש עמו מהרע, וזה הוא בחינת הגרים: וזה בחינת (ישעיה מד): "זה יכתב ידו לה'", פ"ש רש"י: 'אלו בעלי-תשובה', הינו בחינת הטוב ששב וחוזר למקומו, וזה נעשה על-ידי בחינת פנ"ל, בחינת "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי" פנ"ל. "ובשם ישראל יכנה" (שם), אלו הגרים, פי על-ידי ששב וחוזר הטוב, על-ידי-זה נעשה גרים פנ"ל.

וזהו (יחזקאל יג): "בכתב ישראל לא יכתבו ואל אדמת ישראל לא יבאו", הינו בפשטין

פרש רש"י: 'אלו בעלי תשובה'; הינו בחינת הטוב ששב וחוזר למקומו, וזה נעשה על-ידי בחינת פנ"ל, בחינת (אסתר ו, ב): "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי" פנ"ל. "ובשם ישראל יכנה" (ישעיה מד, ה) —

אלו הגרים, פי על-ידי ששב וחוזר הטוב, על-ידי-זה נעשה גרים פנ"ל. זה לשון הכתוב (שם): "זה יאמר להנ"ה אני, וזה יקרא בשם יעקב, וזה יכתב ידו להנ"ה ובשם ישראל יכנה", ודרשו חכמינו הקדושים על פסוק זה (במדבר רבה, פרשה ח, סימן ב'): "זה יאמר להנ"ה אני" וגו', הרי כלו למקום, לא נתערב בו חטא, וזה יקרא בשם יעקב" — אלו גרי צדק, "זה יכתב ידו להנ"ה" — אלו בעלי תשובה, "ובשם ישראל יכנה" —

אלו יראי שמים; הא למדנו שהגרים הרי הם כישראל. נמצא, שלא רק גויים שכבשו את הטוב מישראל מתגירים, אלא אפלו נשמות ישראל, שנתרחקו ממנו ותברך, על-ידי שהתערכו בגויים ולמדו ממעשיהם, כמו שכתוב (תהלים קו, לה): "וייתערכו בגוים וילמדו מעשיהם", גם הם חוזרים בתשובה שלמה, בזכות הדבורי אמונה שמגלה ומדבר הצדיק האמת; פי הדבורים האלו הולכים מסוף העולם ועד סופו, ובאים ומגיעים אל מי שצריכים להגיע.

(עכשו יקשר אל מה שאמר למעלה מענין המזבח): וזהו "ובכתב בית ישראל לא יכתבו ואל אדמת ישראל לא יבאו" (יחזקאל יג,

ד' אמותיו, ואף אחד לא מפיר אותו, ואינו יודע ממנו, ודבוריו עושים רשם בכל העולם כלו, שעל-ידי דבורי אמונה והשגחה פרטית וגלוי אלקות שהוא מגלה בעולם, הדבורים האלו הולכים מסוף העולם ועד סופו, ונופלים אל אלו הרחוקים. ומה גם אל אמות העולם שכבשו הטוב מנשמות ישראל, עד שגם הם חוזרים בתשובה שלמה אליו ותברך.]

(עכשו ילביש את השגתו, אשר לא רק גרים מתעוררים על-ידי הדבורי אמונה של הצדיק, אלא אפלו יהודים שהיו רחוקים ממנו ותברך, על-ידי מעשיהם הרעים נתעוררים בתשובה, על-ידי דבורי אמונה של הצדיק) וזה בחינת (ישעיהו מד, ה): "זה יכתב ידו לה'",

ט); וּבִאֲמַת מַה הַקָּשֶׁר בֵּינֵיהֶם? הֵינּוּ כְּשֹׂאִין בְּחִינַת כְּתַב יִשְׂרָאֵל, שֶׁעַל יָדוֹ נַעֲשִׂין גָּרִים כַּפְּנ"ל; הֵינּוּ כְּשֹׂאִין צְדִיק שֶׁמְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְנִכְתָּב בְּלִבּוֹת בְּנֵי-אָדָם, וְכֵן נִכְתָּב בְּסִפְרֵיהֶם הַפֶּה אֲמוּנָתָם, עַל-יַד־יָזָה "וְאֵל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל לֹא יְבֹאוּ", הֵינּוּ שֹׂאִין זֹכִים לְשִׁלְמוֹת הַמִּזְבֵּחַ, שֶׁנִּקְרָא 'מִזְבֵּחַ אֲדָמָה' (שְׁמוֹת כ'), וְעַיִן בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה יד), שֶׁשִּׁלְמוֹתוֹ — עַל-יַד־יָזָה גָּרִים כַּפְּנ"ל; הֵינּוּ כְּשֹׂאִין מְדַבְּרִים דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, מִזָּה בָּא, שֹׂאִין שְׁלֵמוֹת לְמִזְבֵּחַ שֶׁהָיָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעַל-יַד־יָזָה לֹא נַעֲשִׂים גָּרִים. [וְעַיִן רַעֲיָא מְהֵימְנָא (נִשְׂא קַד): כַּגֹּנָא דָּא יִתְעַבֵּיד לְנִסְאָה לֹון לְיִשְׂרָאֵל בְּפוּרְקָנָא בְּתַרְיִתָּא הָדָא הוּא דְכְּתִיב (דְּנִיָּאל יב, י): "יִתְבָּרְרוּ וְיִתְלַבְּנוּ וְיִצְרְפוּ רַבִּים", דְּאֵינֹון מִסְטָרָא דְטוֹב וְקִימִין בְּנִסְיוֹנָא. "וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים" — אֵינֹון מִסְטָרָא דְרַע, וְיִתְקִים בְּהוֹן (יְחֻזְקָאל יג): "וְאֵל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל לֹא יְבֹאוּ" וְקִטִּיל לֹון. הֵינּוּ שְׂזָה הַנִּסְיוֹן לְפָנֵי הַגָּאֲלָה, שֶׁיִּתְגַּבְּרוּ הָעַרְב־רַב בֵּין גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְיִחַטִּיאוּ אֶת הָרַבִּים, וְעַל-יַד־יָזָה יִגְרְמוּ "וְאֵל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל לֹא יְבֹאוּ", עַיִן שָׁם].

(וּמְצָרָף אֶל הַשְּׁגָתוֹ עוֹד פְּסוּק): וְזָהוּ "הַפֶּל בְּכַתָּב מִיַּד ה' עַל־יְדֵי הַשְּׁפִיל" (דְּבַר־יְהוָה כַּפְּנ"ל, כִּי עַל-יַד־יָזָה כְּתַב הַנַּחַל, בְּחִינַת

"וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְּכִי" כַּפְּנ"ל, עַל-יַד־יָזָה נַעֲשִׂין גָּרִים, וְעַל-יַד־יָזָה נִשְׁלָם הַמִּזְבֵּחַ, וְעַל-יַד־יָזָה שְׁלֵמוֹת הַמִּזְבֵּחַ נִשְׁלָם הַשְּׁכָל כַּפְּנ"ל. נִמְצָא, שֶׁעַל-יַד־יָזָה בְּחִינַת הַכְּתָב הַנַּחַל —

נִשְׁלָם הַשְּׁכָל. וְזָהוּ "הַפֶּל בְּכַתָּב מִיַּד ה' עַל־יְדֵי הַשְּׁפִיל" כַּפְּנ"ל; הֵינּוּ כְּשִׂישׁ צְדִיק הַמְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְגִלּוּי אֱלֻהוּת, שְׂזָה עֵקֶר הַשְּׁכָל וְהַדְּעוּת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ד, לה): "אֲתָה הִרְאֵתָ לְדַעַת כִּי הִנְיִיְהִי הוּא אֱלֹהִים אֵין עוֹד מְלַבְּדוּ", עַל-יַד־יָזָה כַּעֲצָמוֹ נִשְׁלָם הַמִּזְבֵּחַ וְנַעֲשִׂים גָּרִים. [וְעַיִן חֲלִין פַּג), שֶׁפְּסוּק זֶה "הַפֶּל בְּכַתָּב מִיַּד הַנַּחַל" עַל הַשְּׁפִיל, סוֹבֵב עַל הַמִּזְבֵּחַ, עַיִן שָׁם].

(עַכְשָׁיו יִפְרֹשׁ אֶת תְּפִלַּת הַשְּׁפִיל, שֶׁתִּקְוֶה בְּשַׁעֲרֵי שְׁנַכְנֵס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל (עַיִן שְׁאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת הַגְּאוּנִים, שְׁעָרֵי תַשׁוּבָה, סִימָן מַד, וּבְכַל בּוֹ, סִימָן טז); וְעַיִן בְּסִפְרֵי 'בְּאֶר הַגּוֹלָה' לְמַהַר"ל מִפְּרָאג ו"ל. וְזוֹ

לְשׁוֹנוֹ: "עַל־יָנוּ לְשַׁבַּח, שֶׁלֹא עֲשִׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת" וְכוּ', וּפְרָשׁוֹ הַמְּפָרְשִׁים, שֶׁיְהוֹשִׁיעַ תִּקְוֶה זֶה, וְלִפְיִכְךָ אָמַר: "עַל-כֵּן נִקְנִיָה לְךָ לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן הָאֶרֶץ וְהָאֱלִילִים כְּרוֹת יִכְרַתוּן לְתַקֵּן עוֹלָם" וְכוּ', שֶׁהָיָה מִתְּפִלַּל שֶׁתַּתְּבַטֵּל עֲבוּדָה זָרָה מִן הָעוֹלָם, כַּאֲשֶׁר הָיָה כָּל הָאֲמוֹת עוֹבְדֵי אֱלִילִים, עַיִן שָׁם).

בְּחִינַת כְּתַב יִשְׂרָאֵל, שֶׁעַל-יָדוֹ נַעֲשִׂין גָּרִים כַּפְּנ"ל, עַל-יַד־יָזָה: "וְאֵל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל לֹא יְבֹאוּ", הֵינּוּ שֹׂאִין זֹכִים לְשִׁלְמוֹת הַמִּזְבֵּחַ, שֶׁנִּקְרָא "מִזְבֵּחַ אֲדָמָה" (שְׁמוֹת כ'), וְעַיִן בְּרֵאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה יד), שֶׁשִּׁלְמוֹתוֹ עַל-יַד־יָזָה גָּרִים כַּפְּנ"ל.

וְזָהוּ (דְּבַר־יְהוָה הַיְמִימִים-א' כח): "הַפֶּל בְּכַתָּב מִיַּד ה' עַל־יְדֵי הַשְּׁפִיל", כִּי שְׁלֵמוֹת הַשְּׁכָל הוּא עַל-יַד־יָזָה כְּתַב כַּפְּנ"ל, כִּי עַל-יַד־יָזָה כְּתַב הַנַּחַל, בְּחִינַת "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְּכִי" כַּפְּנ"ל, עַל-יַד־יָזָה נַעֲשִׂין גָּרִים, וְעַל-יַד־יָזָה נִשְׁלָם הַמִּזְבֵּחַ, וְעַל-יַד־יָזָה שְׁלֵמוֹת הַמִּזְבֵּחַ נִשְׁלָם הַשְּׁכָל כַּפְּנ"ל; נִמְצָא שֶׁעַל-יַד־יָזָה בְּחִינַת הַכְּתָב הַנַּחַל נִשְׁלָם הַשְּׁכָל. וְזָהוּ: "הַפֶּל בְּכַתָּב מִיַּד ה' עַל־יְדֵי הַשְּׁפִיל" כַּפְּנ"ל.

וזהו "לתקן עולם במלכות שדי וכל בני בשר יקראו בשמך" — זה בחינת תשובה, שחוזר הטוב למקומו כנ"ל. פי שדי הוא בחינת תשובה, ששכב בתשובה על פגם עבודה זרה, פי שדי הוא בחינת, שיש די

באלקותי לכל בריה, ואין צריך לשום עבודה אחרת, "להפנות אליך כל רשעי ארץ" — זה בחינת הגרים. "יפירו וידעו כל יושבי תבל" — זה בחינת שלמות הדעת, שנעשה על-ידי-זה כנ"ל.

וזהו: "לתקן עולם במלכות שדי וכל בני בשר יקראו בשמך", זה בחינת תשובה, שחוזר הטוב למקומו כנ"ל, פי שדי הוא בחינת תשובה, ששכב בתשובה על פגם עבודה זרה, פי שדי הוא בחינת שיש די באלקותי לכל בריה, ואין צריך לשום עבודה אחרת. "להפנות אליך כל רשעי ארץ", זה בחינת הגרים. "יפירו וידעו כל יושבי תבל", זה בחינת שלמות הדעת שנעשה על-ידי זה כנ"ל.

וזה (איוב כב): "והיה שדי בצריך וכסף תועפות לך", שעל-ידי בחינת "כסף תועפות", הינו בחינת "הון יוסף רעים רבים", שעל-ידי-זה נעשה אויר מעופף, שנזדבף האויר כנ"ל, על-ידי-זה נעשה בחינת "שדי", הינו תשובה וגרים, פי שדי הוא בחינת תשובה כנ"ל. וימפל זה תבין ותשכיל מה שדרשו חכמינו הקדושים (ברכות סג.) על פסוק זה: אמר רב הונא בר ברכיה משום רבי אלעזר הקפר: כל המשתף שם שמים בצערו כופלין לו פרנסתו, שנאמר (איוב כב, כה): "והיה שדי בצריך וכסף תועפות לך". רבי שמואל בר נחמני אמר: פרנסתו מעופפת לו כצפור, שנאמר: "וכסף תועפות לך"; פי אם אדם סובל צרות ויסורים ומרירות והרפתקאות עוברים עליו, ועם כל זאת הוא מדבר דבורי אמונה, ומשתף את הקדוש-ברוך-הוא בצערו, שיודע ועד אשר דבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, ועל-ידי דבורי אמונה אלו שמדבר בעת צרתו, זה

מאחר שהם חוטאים. אבל על-ידי שנזכה לראות בתפארת עזך, על-ידי-זה ממילא נזכה להעביר גלולים מן הארץ וכו', כנ"ל. וזהו "לתקן עולם במלכות שדי" וכו', כמבאר בפנים. וזהו שסים "ויקבלו כלם עליהם

עקר חזרתו בתשובה, כי הוא חוזר עד המכהו, ועל-ידי-זה נעשה אור הנח והנזף, ונשפע עליו שפע גדול, שיכול אחר-כך לעשות עמהם צדקה וחסד, והבין].

ארורים אכזרים, שמונעו את הטוב מעם ישראל, שהוא למוד תורה הקדושה וקיום המצוות, והם התגברו על הטוב ביותר, והביאו אותם אל העלמה יתרה, אף-על-פי-כן לא הועיל להם כלום, כי חזר הטוב על-

ז. ודע שלפעמים,

כשהרע רואה שהטוב משתוקק וממשיך עצמו ורוצה לחזור למקומו, אזי הם מתגברים על הטוב ביותר, ומביאים אותו לתוך העלמה יתרה, דהינו שמביאים אותו לתוך פנימיות מחשבתם, דהינו שמתחילים לחשב על זה הטוב, ועל-ידי-זה מכניסים את הטוב בתוך העלם והסתר יותר, בפנימיות מחשבתם, ואזי יוצא הטוב על-ידי הולדה שמולידים, כי הטוב הוא גנוז ונעלם בפנימיות מחשבתם ומחם פנ"ל, ומשם ההולדה, ועל-כן יוצא הטוב בזרע הילודים, ואזי אין פח בהרע של הילודים להתגבר על הטוב שבתוכם, ואזי יוצא הטוב על-ידי הילודים ונעשו גרים.

ז ודע שלפעמים, כשהרע רואה

שהטוב משתוקק וממשיך עצמו ורוצה לחזור למקומו, אזי הם מתגברים על הטוב ביותר, ומביאים אותו לתוך העלמה יתרה, דהינו שמביאים אותו לתוך פנימיות מחשבתם, דהינו שמתחילים לחשב על זה הטוב, ועל-ידי-זה מכניסים את הטוב בתוך העלם והסתר יותר, בפנימיות מחשבתם, ואזי יוצא הטוב על-ידי הולדה שמולידים, כי הטוב הוא גנוז ונעלם בפנימיות מחשבתם ומחם פנ"ל, ומשם ההולדה, ועל-כן יוצא הטוב בזרע הילודים, ואזי אין פח בהרע של הילודים להתגבר על הטוב שבתוכם, ואזי יוצא הטוב על-ידי הילודים ונעשו גרים.

וזה בחינת (תהלים פז): "ה' יספור

ידיו זרע הילודים, שמבני בניהם דיקא נתגירו. פי הטוב הוא גנוז ונעלם בפנימיות מחשבתם ומחם פנ"ל, ומשם ההולדה; ועל-כן יוצא הטוב בזרע הילודים; הינו בזרעם ובזרע ורעם נתגלה הטוב, וזה מה שרואים שיכולים לעבר כמה דורות, שמאלו הרשעים האכזרים, אמות העולם גויים טמאים דיקא, מבני בניהם מתגירים, כי אף שרואים סיסרא וסנחריב והמן התגברו מאד וכבשו את הטוב מנשמות ישראל, עד שהביאו את הטוב לתוך העלמה, ואזי אין פח בהרע של הילודים להתגבר על הטוב שבתוכם, ואזי יוצא הטוב על-ידי הילודים; הינו על-ידי בני בניהם ונעשו גרים. וכזה אנחנו גבין איך יכול להיות שמרשעים ארורים, גויים טמאים אכזריים, מבני בניהם נתגירו, פי הטוב שכבשו והתגברו והביאו אותו לתוך העלמה יתרה, לבסוף יצא בזרע הילודים.

(ועכשו ילביש את השגתו בפסוק): וזה בחינת

(תהלים פז, ו): "ה' יספור בכתוב עמים, זה

שמולידים, דהינו שמבניהם ומבני בניהם מתגירים וכנ"ל; שזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין צו:): מבני בניו של סיסרא למדו תורה בירושלים, מבני בניו של סנחריב למדו תורה ברבים, מבני בניו של המן למדו תורה בכגי-ברק; הינו אף שהם היו רשעים

ונתגלה הטוב של הרחוקים מקדשת ישראל, כי נשמע באזנם את דבורי הצדיק, ומאיר בהם אהבה ויראה.

(עכשו ילביש את השגתו במאמר נפלא):

ח. וזה פרוש: רב ספרא משתעי זמנא חדא הוה קאזלינא בספינתא וחזינן ההוא פורא דאפיק רישא ממיא, ואית לה קרני, וחקיק עליהו: אנא בריה קלה שבבים, והוינא שין פרסה, ואזלינא לפמא דלוינתן. אמר רב אשי: ההוא עזא דימא הוי דבחישא, ואית לה קרני (בבא בתרא עד).

רשב"ם:

'בריה קלה' — מבריות קטנות שבבים. 'לפמה דלוינתן' — שיאכלני

וזה פרוש: רב ספרא משתעי זמנא חדא הוה קאזלינא בספינתא, וחזינן ההוא פורא דאפיק רישא ממיא, ואית לה קרני, וחקיק עליהו: אנא בריה קלה שבבים, והוינא שין פרסה, ואזלינא לפמא דלוינתן. אמר רב אשי: ההוא עזא דימא הוי דבחישא, ואית לה קרני (בבא בתרא עד):

רשב"ם:

מבריות קטנות שבבים: לפמה דלוינתן. שיאכלני היום: עזא

ילד שם סלה" — זה בחינות הטוב שיוצא על-ידי בחינת הפתב פנ"ל; הינו זה שהצדיק מדבר דבורי אמונה והשגחה פרטית, והדבורים הולכים אל אור העולם, ונכתב

בתוך ספריהם הפך אמונתם, ואף שהרבה פעמים אנחנו רואים שהגויים האכזריים בעצמם אינם מתגירים, אלא מבניהם ובני בניהם מתגירים, וזהו: "זה ילד שם סלה" — שנתלבש הטוב בהילודים, ויוצא על ידם פנ"ל. וזה שפרש רש"י: "זה ילד שם" — בעכו"ם, הינו בחינת הטוב הכבוש אצלם, שהוא בחינת חלקי נשמות ישראל פנ"ל.

(עכשו מקשר אל מה שהביא למעלה): וזה בחינת: "לא ישכב עד יאכל טרף" — זה בחינת שלמות המזבח פנ"ל, "ודם חללים ישתה", ותרגומו: 'ונכסי עממיא יירת'; הינו בחינת גרים הנ"ל, וזה 'ונכסי עממיא' הינו בחינת הטוב שנתכסה אצל העכו"ם, שהביאו אותו בהעלם והסתור בפנימיות מחשבתם פנ"ל, שיוצא על-ידי זרע הילודים, ונעשין גרים, ועל-ידי-זה נשלם המזבח פנ"ל,

בכתוב עמים, זה ילד שם סלה", "בכתוב", זה בחינות הטוב שיוצא על-ידי בחינת הפתב פנ"ל. וזהו: "זה ילד שם סלה", שנתלבש הטוב, בהילודים ויוצא על-ידם פנ"ל. וזה שפרש רש"י: "זה ילד שם", 'שהם ישראל שנטמעו בעכו"ם', הינו בחינת הטוב הכבוש אצלם, שהוא בחינת חלקי נשמות ישראל פנ"ל.

וזה בחינת: "לא ישכב עד יאכל טרף", זה בחינת שלמות המזבח פנ"ל, "ודם חללים ישתה", ותרגומו: 'ונכסי עממיא

יירת', הינו בחינת גרים הנ"ל. וזה: 'ונכסי עממיא', הינו בחינת הטוב שנתכסה אצל העכו"ם, שהביאו אותו בהעלם והסתור בפנימיות מחשבתם פנ"ל, שיוצא על-ידי זרע הילודים ונעשין גרים, ועל-ידי-זה נשלם המזבח פנ"ל:

היום. 'עזא דימא' — שכל מה שיש ביבשה הוא, שזה קדשת מחשבה, דבור ומעשה. יש בים, חוץ מן החלדה, בשחיטת חלין. 'דבחישא' — חופרת בים בקרניה לבקש אחר מזונותיה.

וזה פרוש: רב ספרא משתעי — מספר:

זמנא חדא — פעם אחת הוה קאזלינא בספינתא — הלכתי בספינה וחזינן — ההוא פורא — וראיתי דג אחד דאפיק רישא ממיא — שהוציא ראשו מהמים, ואית לה קרני — ויש לו קרנים, וחקיק עליהו — וחקוק עליהם — אנא בריה קלה שבבים — אני מהבריית הקטנות שבבים. והוינא שין פרסה — וגודלי שלש מאות פרסאות, ואזלינא לפמא דלוינתן, ואני הולך לפיו של הלוינתן למזונו. אמר רב אשי: ההוא עזא דימא הוי — זה עז הים הוא, דבחישא — שהיא

בוחשת וחופרת בים, ואית ליה קרני — ויש לה קרנים.

'חזינא האי פורא דאפיק רישא ממיא' וכו'.

'פורא' — זה בחינת הטוב, שהם חלקי נשמות ישראל עם הגרים הנ"ל; פי הצדיקים נקראים דגים, ועקר גדלת הצדיק הוא מהטוב שבו. פי דגים אסיפתן הוא מטהרתן (עין חלין כז): — זה בחינת חלקי הנשמות, בחינת (איוב לד, יד): "רוחו ונשמתו אליו יאסף"; שזה גדלת הצדיק, שמקשר אצלו הרוח והנשמה ומאחדים עם נפשו. פי הצדיק מאסף יחד את נפש רוח ונשמה שלו, ונדבק באין סוף ברוח

זה נאמר בהסתלקות הצדיקים לשון אסיפה, כמו שכתוב (בראשית מט, לג): "ויאסף [יעקב] וגליו אל המטה", וכמובא בזהר (רעיא מהימנא שמיני מב). דגים וחגבים אינם טעונין שחיטה, אלא אסיפתם היא היא המתרת אותם. הכי מארי מתיבתא אין צריכין שחיטה, אלא דאתמר בהון: "ויגעו ויאסף אל עמיו", מה נוני ימא חיותן בימא, אף תלמידי חכמים מארי מתניתין חיותייהו באורייתא, ואי אתפרשן מנה מיד מתים. וכמו-כן הוא אצל נשמות הגרים ובחינת גרים הם בבחינת (תהלים מז, י): "נדיבי

עמים נאספו", אשר פסוק זה נאמר בעת שהשליכו את אברהם אבינו באור כשדים, ולא נשרף, ועמדו כל אותם המלכים וגירו את עצמם, ונכנסו לכנפי השכינה. ועליהם נאמר: "נדיבי עמים נאספו עם אלהי אברהם" (עין אוצר המדרשים אברהם אבינו, קטע יז). ועל שם זה החכמים נקראים "בעלי אספות" (קהלת יב, יא ועין במדבר רבה, פרשה יד, סימן ד): "בעלי אספות" — אלו תלמידי חכמים, שיושבין אסופות אסופות ועוסקין בתורה, הללו מטמאין והללו מטהרין, הללו אוסרין והללו מתירין, הללו פוסלין והללו מכשירין. שהם מאספים הטוב

דימא. שכל מה שיש ביבשה יש בים, חוץ מן החלדה; בשחיטת חלין: דבחישא. חופרת בים בקרניה לבקש אחר מזונותיה:

'חזינא האי פורא דאפיק רישא ממיא' וכו',

'פורא' — זה בחינת הטוב, שהם חלקי נשמות ישראל עם הגרים הנ"ל, פי דגים, אסיפתן הוא מטהרתן (עין חלין כז): זה בחינת חלקי הנשמות, בחינת (איוב לד): "רוחו ונשמתו אליו יאסף", ובחינת גרים, בבחינת (תהלים מז): "נדיבי עמים נאספו", ועל-שם-זה החכמים נקראים "בעלי אספות" (קהלת יב), שהם מאספים הטוב עם הגרים. וזה

עם הגרים, וכך הם מחזירים בתשובה שלמה את נשמות ישראל שנאבדו, וכן הם אוספים את הטוב שנקבש בין הגוים, וזה הטוב עם הגרים 'אפיק רישה ממיא' - הינו שמוציא את השכל משטיפת המים הזדונים, שהוא הפסילות השוטף על השכל כנ"ל; פי הצדיק המדבר דבורי אמונה וגלוי אלקות, הוא מכניס דעת ושכל באדם, והוא מוציא אותו מהפסילות והמים הזדונים שנפל בהם.

ויהוי לה קרני, וחקיק עליהו: עליהו: אנא ברִיָּה קלה שבִּים, והוינא שין פרסי, ואזלינא לפמא דלוינתן. 'קרנא' - זה בחינת צדקה, שהוא בחינת "הון יסיף רעים", הנ"ל, שהוא עקר הקרן הקיימת לעולם הבא, כמאמר מונבז (בבא בתרא יא): אבותי גנזו למטה ואני גנזתי למעלה. וחקיק עליהו - הינו על-ידי הצדקה נעשה חקיקה, בחינת הכתב הנ"ל, כנ"ל, בבחינת "ושמעו הולך בכל המדינות", להטוב הכבוש בין העפוש, ומעוררו בתשובה לשוב לשמשו, פי הטוב זוכר את עצמו: אנא ברִיָּה קלה שבִּים, הינו, שאני למעלה מכל העולמות. ים', הינו: המ"ם הוא ארבע עולמות, יו"ד הוא בחינת החכמה שמתפשט בכל העולמות, פמו שכתוב (תהלים קד, כד): "כלם בחכמה עשית", ועכשו נפלה למקום שנפלה. וזהו ברִיָּה קלה שבִּים' - הינו שפמו

הטוב עם הגרים 'אפיק רישה ממיא', הינו שמוציא את השכל משטיפת המים הזדונים, שהוא הפסילות השוטף על השכל, כנ"ל.

ויהוי לה קרני, וחקיק עליהו: אנא ברִיָּה קלה שבִּים, והוינא שין פרסי, ואזלינא לפמא דלוינתן, 'קרנא' - זה בחינת צדקה, שהוא בחינת "הון יסיף רעים" הנ"ל, שהוא עקר הקרן הקיימת לעולם הבא, כמאמר מונבז (בבא בתרא יא): אבותי גנזו למטה ואני גנזתי למעלה. וחקיק עליהו - הינו על-ידי הצדקה נעשה חקיקה, בחינת הכתב הנ"ל, כנ"ל, בבחינת "ושמעו הולך בכל המדינות", להטוב הכבוש בין העפוש, ומעוררו בתשובה לשוב לשמשו, פי הטוב זוכר את עצמו: אנא ברִיָּה קלה שבִּים, הינו, שאני למעלה מכל העולמות. ים', הינו: המ"ם הוא ארבע עולמות, יו"ד הוא בחינת החכמה שמתפשט בכל העולמות, פמו שכתוב (תהלים קד): "כלם בחכמה עשית", וזהו ברִיָּה קלה שבִּים' - הינו

לשרשו. פי הטוב זוכר את עצמו. אנא ברִיָּה קלה שבִּים' - הינו שאני למעלה מכל העולמות; פי הנשמה באה מעצם האצילות. הינו המ"ם הוא ארבעה עולמות, פי כל עולם כלול מעשר וארבעה עולמות הם מ"ם. יו"ד הוא בחינת החכמה פמוכא (שמות טו, א): "אז ישיר משה וגו', ופרש רש"י, שהיו"ד על שם הפחשבה נאמר. ועין זהר (שמות כ): בשעה שעלה בפחשבה לפני הקדוש-ברוך הוא לברא עולמו, כל העולמות עלו בפחשבה אחת, ובמחשבה זו נבראו כלם, הדא הוא דכתיב (תהלים קיד): "כלם בחכמה עשית", ובמחשבה זו שהיא החכמה, נברא העולם הזה והעולם של מעלה, עין שם; הינו שהנשמה שהיא הטוב, שבאה מרום גבהי מרומים, עד שמתפשט בכל העולמות, פמו שכתוב (תהלים קד, כד): "כלם בחכמה עשית", ועכשו נפלה למקום שנפלה. וזהו ברִיָּה קלה שבִּים' - הינו שפמו

פמו שכתוב (תהלים קד): "כלם בחכמה עשית", וזהו ברִיָּה קלה שבִּים' - הינו

שֶׁהַדָּבָר הַקָּל הוּא צָף לְמַעְלָה, בֵּן הַנְּשָׁמָה שֶׁהוּא
 הַטּוֹב, הוּא לְמַעְלָה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת; כִּי הִיא
 רוּחַגִּיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהוֹיֵנָא שִׁין
 פְּרָסָה' — דְּהֵינּוּ שֶׁהַנְּשָׁמָה נִזְכָּרַת שְׁהִיתָה
 בְּבַחֲיַנַּת 'יִשְׂרָאֵל עֲלָה
 בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה',
 וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְלָךְ
 בָּהּ בְּבִרְיַאת הָעוֹלָם,
 בְּבַחֲיַנַּת "הֵמָּה הַיּוֹצְרִים
 יֹשְׁבֵי נְטָעִים עִם הַמֶּלֶךְ
 בְּמֵלֶכְתּוֹ", שְׁנִמְלָךְ
 בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 בְּשַׁעַת בְּרִיַּאת הָעוֹלָם,
 דְּהֵינּוּ שֶׁהִיא נִזְכָּרַת
 שְׁהִיתָה בְּמַעְלָה גְדוֹלָה
 כְּזוֹ כַּנִּ"ל, וְעַתָּה הִיא
 הוֹלֶכֶת לְכַלְיוֹן וְהַפְסָד,
 חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וּמִצְטַעֲרַת
 מְאֹד אִיךָ נִפְלָה מְרוֹם
 גְּבַהֵי מְרוֹמִים עַד עֲמָקֵי
 עֲמָקִים שֶׁבְּשָׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת
 וּמִתַּחֲתָיו. וּמֵבִיא רְאִיָּה,
 אֲשֶׁר 'שִׁין פְּרָסָה' שֶׁהִיא
 הַנְּשָׁמָה שֶׁבָּאָה מְרוֹם
 גְּבַהֵי מְרוֹמִים, וְנוֹפֶלֶת עַד
 עֲמָקֵי עֲמָקִים: 'שִׁין' —
 זֶה בְּחִיַּנַּת הַמַּחְשָׁבָה,
 שְׁנַחֲלַקַּת לְשֵׁלֶשׁ רְאִישִׁים,
 שֶׁהוּא סוּד: חֲכָמָ"ה,
 בִּינָ"ה, דַּעֲ"ת. מַחְשָׁבוֹת
 שְׁכָלִיּוֹת — זֶה הַחֲכָמָ"ה,
 שֶׁהוּא מִבֵּין בְּחֲכָמָתּוֹ,
 מַחְשָׁבוֹת מְדוּתִיּוֹת — זֶה
 הַבִּינָ"ה, שֶׁהוּא מִתְּבוּנָן
 לְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל
 אֶת הַמְּדוּת שֶׁטְמוֹנוֹת
 בְּחֲכָמָה, מַחְשָׁבָה מַעֲשִׂיּוֹת

— זֶה הַדַּעֲ"ת, שֶׁהוּא יוֹדֵעַ אִיךָ לְמַמַּשׁ אֶת
 הַחֲכָמָה וְהַמְּדוּת לְמַעֲשֵׂה. 'פְּרָסָה' — בְּחִיַּנַּת
 רַגְלִי, הֵינּוּ עֲצָה, כְּמוֹ (שְׁמוֹת י"א, ח): "וְכָל הָעַם
 אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךָ" — הַנְּמַשְׁכִּים אַחַר עֲצָתְךָ; הֵינּוּ
 שֶׁהַנְּשָׁמָה נִזְכָּרַת שְׁהִיתָה
 תַּחֲלָה בְּמַחְשָׁבָה, וּבָהּ
 נִמְלָךְ וְנִתְעַצֵּן בְּבִרְיַאת
 עוֹלָמוֹ. וְהַשְׁתָּא אֲזַלְיָנָא
 לְכַפְּמָא דְלִוְיָתָן' — הֵינּוּ
 לְכַלְיוֹן וְהַפְסָד, חֶסֶד
 וְשָׁלוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 מְרַחֲמַת עַל עֲצָמָה,
 וְנִתְעוֹרְרַת לְשׁוּב לְשִׁרְשָׁה
 כַּנִּ"ל, וְנִעֲשִׂין בְּעַלְי
 תְּשׁוּבָה וְגָרִים כַּנִּ"ל; כִּי
 זֶה כַּח הַצַּדִּיק, עַל-יְדֵי
 שְׁמִדְבָר דְּבוּרֵי אַמוּנָה
 וְגִלּוּי אֱלֻקוֹת, וְעַל-יְדֵי
 הַצַּדִּיקָה, נִעֲשֵׂה אִוִיר הַנַּח
 וְהַנֶּפֶךְ, וְהַדְּבוּרִים הוֹלְכִים
 מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ,
 וְנִכְתָּבִים בְּלְבוֹת נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל, שְׁנִפְלוּ לְמָקוֹם
 שְׁנִפְלוּ, אוֹ בְּהַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ
 אֲצֵל הָאֲמוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 הֵם מִתְחִילִים לְהִתְעוֹרֵר
 בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, לְמַשֵּׁךְ
 אֶת עֲצָמָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
 וְהֵם בּוֹכִים וּמְבַכִּים שְׁמַיִם

'הַנְּמַשְׁכִּים אַחַר עֲצָתְךָ', הֵינּוּ שֶׁהַנְּשָׁמָה נִזְכָּרַת שְׁהִיתָה
 תַּחֲלָה בְּמַחְשָׁבָה, וּבָהּ נִמְלָךְ וְנִתְעַצֵּן בְּבִרְיַאת עוֹלָמוֹ,
 וְהַשְׁתָּא אֲזַלְיָנָא לְכַפְּמָא דְלִוְיָתָן' — הֵינּוּ לְכַלְיוֹן
 וְהַפְסָד, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְרַחֲמַת עַל עֲצָמָה
 וְנִתְעוֹרְרַת לְשׁוּב לְשִׁרְשָׁה כַּנִּ"ל, וְנִעֲשִׂין בְּעַלְי-תְּשׁוּבָה
 וְגָרִים כַּנִּ"ל.

וְאָרֶץ, אֵיךְ נִפְלְנוּ מִשָּׁמַיִם לְאָרֶץ, מְרוֹם גְּבוּהֵי מְרוֹמִים לְעִמְקֵי עִמְקִים, לְשֹׂאוֹל תַּחְתִּיּוֹת, וּמַתְחַפֵּי, הֲלֹא נִשְׁמַתְנוּ בְּאֵה מִלְמַעְלָה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, וְעַכְשָׁו נִפְלְנוּ, וְנִדְרַסְתָּ תַּחַת רַגְלֵי הַסֹּטְרָא אַחֲרָא. אָמַר רַב אֲשִׁי: הָאִי עֲזָא דִימָא דְבַחִישָׂא וְאִית לָהּ קַרְנֵי. 'עֲזָא' — זֶה בַּחֲיִנַת עֲזָא, הֵינּוּ יִרְאָה, בַּחֲיִנַת: "כִּי תִפְאֲרֵת עֲזָמוּ אִתְּהָ" הַנ"ל; הֵינּוּ מִי שֶׁמִּפְחַד בְּרַק מִמְּנוּ יִתְבַרֵךְ, הוּא מִתְאָזֵר בְּמִדַּת עֲזָא, וְאֵינּוּ מִפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַע עוֹלָם, וְחוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׂלֵמָה אֵלָיו יִתְבַרֵךְ. וְכָל זֶה בָּא לוֹ עַל-יְדֵי 'דְּבַחִישָׂא' — הֵינּוּ בַּחֲיִנַת הַצְּדִיק, שֶׁמִּחְפֵּשׁ תָּמִיד אַחֲרֵי הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁבְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כַּנ"ל. וְאִית לָהּ קַרְנֵי — הֵינּוּ בַּחֲיִנַת "וּבְרַצוֹנָה תְרוּם קַרְנֵנוּ", הֵינּוּ הָאֲהָבָה שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל-יְדֵי הַצְּדִיק, שֶׁעַל-יְדֵי זֹכֵינָא לְיִרְאָה וְאֲהָבָה כַּנ"ל.

וְהָאֲהָבָה הֵן כְּמוֹ שְׁנֵי הַגְּדִפִּין שְׁפוּרְחִים בְּהֵם. ט. (וְעַכְשָׁו יִלְבִּישׁ אֶת הַשָּׂגְתוֹ בְּפִסּוּק וְשֶׁהִתְחִיל): וְזֶה: "וַיְהִי הֵם מְרִיקִים וְשָׁק" וְכו', 'שָׁמַיִם' הֵינּוּ יִרְאָה וְאֲהָבָה כַּנ"ל, וְכִשְׁהֵם מְרִיקִים אֶת הַשָּׁק וְהַחֲשֵׁף מִן הַיִּרְאָה וְהָאֲהָבָה — "וְהִנֵּה אִישׁ צָרוּר כְּסָפוֹ בְּשִׁקּוֹ", 'צָרוּר כְּסָפוֹ' זֶה בַּחֲיִנַת הַצְּדִיק, בַּחֲיִנַת (מִשְׁלֵי ז, כ): "צָרוּר הַכֶּסֶף לְקַח בְּיָדוֹ", שֶׁהֵם הַצְּדִיקִים, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם. [עַיֵן סְנֵהֲדָרִין צו]: "צָרוּר הַכֶּסֶף לְקַח בְּיָדוֹ", וְאֵין כֶּסֶף אֲלֵא צְדִיקִים]. 'בְּשִׁקּוֹ' הֵינּוּ, שְׂאוֹר הַצְּדִיק נִתְחַשֵּׁף וְנִתְלַבֵּשׁ וְנִתְכַּפֶּה בְּקִדְרוֹת וְשָׁק, הֵינּוּ שְׁמֵרָגִישִׁים שֶׁהִשָּׁק וְהַחֲשֵׁף שֶׁהִיָּה עַל הַיִּרְאָה וְהָאֲהָבָה, זֶה מִחֲמַת שָׁק וְחֲשֵׁף שֶׁנִּחְשֵׁף לָהֶם אִוֵּר הַצְּדִיק כַּנ"ל.

אָמַר רַב אֲשִׁי: הָאִי עֲזָא דִימָא דְבַחִישָׂא וְאִית לָהּ קַרְנֵי. 'עֲזָא' — זֶה בַּחֲיִנַת עֲזָא, הֵינּוּ יִרְאָה, בַּחֲיִנַת: "כִּי תִפְאֲרֵת עֲזָמוּ אִתְּהָ" הַנ"ל. 'דְּבַחִישָׂא' — הֵינּוּ בַּחֲיִנַת הַצְּדִיק, שֶׁמִּחְפֵּשׁ תָּמִיד אַחֲרֵי הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁבְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כַּנ"ל. וְאִית לָהּ קַרְנֵי — הֵינּוּ בַּחֲיִנַת "וּבְרַצוֹנָה תְרוּם קַרְנֵנוּ", הֵינּוּ הָאֲהָבָה שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל-יְדֵי הַצְּדִיק, שֶׁעַל-יְדֵי זֹכֵינָא לְיִרְאָה וְאֲהָבָה כַּנ"ל.

ט וְזֶה: "וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׁקִיָּהֶם", הֵינּוּ בַּחֲיִנַת "לְבָשׁוּ שָׁמַיִם קִדְרוֹת וְשָׁק" וְכו', "שָׁמַיִם", הֵינּוּ יִרְאָה וְאֲהָבָה כַּנ"ל. וְכִשְׁהֵם מְרִיקִים אֶת הַשָּׁק וְהַחֲשֵׁף מִן הַיִּרְאָה וְהָאֲהָבָה, זֶה מִחֲמַת שָׁק וְחֲשֵׁף שֶׁנִּחְשֵׁף לָהֶם אִוֵּר הַצְּדִיק כַּנ"ל.

וְהָאֲהָבָה, "וְהִנֵּה אִישׁ צָרוּר כְּסָפוֹ בְּשִׁקּוֹ", 'צָרוּר כְּסָפוֹ' — זֶה בַּחֲיִנַת הַצְּדִיק, בַּחֲיִנַת (מִשְׁלֵי ז, כ): "צָרוּר הַכֶּסֶף לְקַח בְּיָדוֹ", שֶׁהֵם הַצְּדִיקִים, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם. "בְּשִׁקּוֹ" — הֵינּוּ שְׂאוֹר הַצְּדִיק נִתְחַשֵּׁף וְנִתְלַבֵּשׁ וְנִתְכַּפֶּה בְּקִדְרוֹת וְשָׁק, הֵינּוּ שְׁמֵרָגִישִׁים שֶׁהִשָּׁק וְהַחֲשֵׁף שֶׁהִיָּה עַל הַיִּרְאָה וְהָאֲהָבָה, זֶה מִחֲמַת שָׁק וְחֲשֵׁף, שֶׁנִּחְשֵׁף לָהֶם אִוֵּר הַצְּדִיק כַּנ"ל.

"וַיֵּרְאוּ אֶת צְרָרוֹת כְּסָפֵיהֶם הֵמָּה וְאָבִיהֶם", הֵינּוּ שָׂרָאוּ וְהִפִּירוּ שְׁצָרוֹרוֹת כְּסָפֵיהֶם תְּלוּי בְּהַחֲמֹר וְהַצּוּרָה שֶׁנִּקְרָא "הֵמָּה וְאָבִיהֶם". הֵמָּה — זֶה הַחֲמֹר, שֶׁהֵם כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה; כִּי 'הֵמָּה' סוֹכֵב עַל הַגּוֹף שֶׁהוּא הַחֲמָרִיּוֹת שְׂבָאָדָם. וְאָבִיהֶם' — הוּא הַשֶּׁכֶל שֶׁנִּקְרָא אָב, בְּחֵינֵת 'אָב בְּחֻמָּה' (מְגִלָּה יג:), הֵינּוּ כַּנֶּל, שֶׁהַתְּגִלּוֹת אֹרֶר הַצְּדִיק שִׁיזְפוּ לְהִפִּירוּ, וְלִהְבִּין וְלִטְעַם וְלִרְאוֹת אֹרוֹ הַגְּדוֹל, הוּא תְלוּי בְּשִׁלְמוֹת הַמַּעֲשִׂים וּבְזוֹפוֹת הַשֶּׁכֶל, שְׁזָה מַה שְּׁפוּעֵל הַצְּדִיק אֲצֵל הָאָדָם הַרְחוֹק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁמִּזְנֵף אֶת שְׁכּוֹ עַל-יַדֵּי דְבוּרֵי אֲמוּנָה וְגִלּוּי אֱלֻקוֹת שְׁמַאִיר בּוֹ.

"וַיֵּרְאוּ אֶת צְרָרוֹת כְּסָפֵיהֶם הֵמָּה וְאָבִיהֶם" — הֵינּוּ שָׂרָאוּ וְהִפִּירוּ, שְׁצָרוֹרוֹת כְּסָפֵיהֶם תְּלוּי בְּהַחֲמֹר וְהַצּוּרָה, שֶׁנִּקְרָא "הֵמָּה וְאָבִיהֶם", "הֵמָּה" — זֶה הַחֲמֹר, שֶׁהֵם כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה, "וְאָבִיהֶם" — הוּא הַשֶּׁכֶל שֶׁנִּקְרָא אָב, בְּחֵינֵת 'אָב בְּחֻמָּה', הֵינּוּ כַּנֶּל, שֶׁהַתְּגִלּוֹת אֹרֶר הַצְּדִיק, שִׁיזְפוּ לְהִפִּירוּ, וְלִהְבִּין וְלִטְעַם וְלִרְאוֹת אֹרוֹ הַגְּדוֹל, הוּא תְלוּי בְּשִׁלְמוֹת הַמַּעֲשִׂים וּבְזוֹפוֹת הַשֶּׁכֶל, שְׁזָה מַה שְּׁפוּעֵל הַצְּדִיק אֲצֵל הָאָדָם הַרְחוֹק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁמִּזְנֵף אֶת שְׁכּוֹ עַל-יַדֵּי דְבוּרֵי אֲמוּנָה וְגִלּוּי אֱלֻקוֹת שְׁמַאִיר בּוֹ.

"וַיֵּרְאוּ אֶת צְרָרוֹת כְּסָפֵיהֶם הֵמָּה וְאָבִיהֶם" — הֵינּוּ שָׂרָאוּ וְהִפִּירוּ, שְׁצָרוֹרוֹת כְּסָפֵיהֶם תְּלוּי בְּהַחֲמֹר וְהַצּוּרָה, שֶׁנִּקְרָא "הֵמָּה וְאָבִיהֶם", "הֵמָּה" — זֶה הַחֲמֹר, שֶׁהֵם כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה, "וְאָבִיהֶם" — הוּא הַשֶּׁכֶל שֶׁנִּקְרָא אָב, בְּחֵינֵת 'אָב בְּחֻמָּה', הֵינּוּ כַּנֶּל, שֶׁהַתְּגִלּוֹת אֹרֶר הַצְּדִיק, שִׁיזְפוּ לְהִפִּירוּ, וְלִהְבִּין וְלִטְעַם וְלִרְאוֹת אֹרוֹ הַגְּדוֹל, הוּא תְלוּי בְּשִׁלְמוֹת הַמַּעֲשִׂים וּבְזוֹפוֹת הַשֶּׁכֶל.

"וַיֵּרְאוּ אֶת צְרָרוֹת כְּסָפֵיהֶם הֵמָּה וְאָבִיהֶם" — הֵינּוּ שָׂרָאוּ וְהִפִּירוּ, שְׁצָרוֹרוֹת כְּסָפֵיהֶם תְּלוּי בְּהַחֲמֹר וְהַצּוּרָה, שֶׁנִּקְרָא "הֵמָּה וְאָבִיהֶם", "הֵמָּה" — זֶה הַחֲמֹר, שֶׁהֵם כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה, "וְאָבִיהֶם" — הוּא הַשֶּׁכֶל שֶׁנִּקְרָא אָב, בְּחֵינֵת 'אָב בְּחֻמָּה', הֵינּוּ כַּנֶּל, שֶׁהַתְּגִלּוֹת אֹרֶר הַצְּדִיק, שִׁיזְפוּ לְהִפִּירוּ, וְלִהְבִּין וְלִטְעַם וְלִרְאוֹת אֹרוֹ הַגְּדוֹל, הוּא תְלוּי בְּשִׁלְמוֹת הַמַּעֲשִׂים וּבְזוֹפוֹת הַשֶּׁכֶל.

"וַיֵּרְאוּ אֶת צְרָרוֹת כְּסָפֵיהֶם הֵמָּה וְאָבִיהֶם" — הֵינּוּ שָׂרָאוּ וְהִפִּירוּ, שְׁצָרוֹרוֹת כְּסָפֵיהֶם תְּלוּי בְּהַחֲמֹר וְהַצּוּרָה, שֶׁנִּקְרָא "הֵמָּה וְאָבִיהֶם", "הֵמָּה" — זֶה הַחֲמֹר, שֶׁהֵם כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה, "וְאָבִיהֶם" — הוּא הַשֶּׁכֶל שֶׁנִּקְרָא אָב, בְּחֵינֵת 'אָב בְּחֻמָּה', הֵינּוּ כַּנֶּל, שֶׁהַתְּגִלּוֹת אֹרֶר הַצְּדִיק, שִׁיזְפוּ לְהִפִּירוּ, וְלִהְבִּין וְלִטְעַם וְלִרְאוֹת אֹרוֹ הַגְּדוֹל, הוּא תְלוּי בְּשִׁלְמוֹת הַמַּעֲשִׂים וּבְזוֹפוֹת הַשֶּׁכֶל.

"וַיֵּרְאוּ אֶת צְרָרוֹת כְּסָפֵיהֶם הֵמָּה וְאָבִיהֶם" — הֵינּוּ שָׂרָאוּ וְהִפִּירוּ, שְׁצָרוֹרוֹת כְּסָפֵיהֶם תְּלוּי בְּהַחֲמֹר וְהַצּוּרָה, שֶׁנִּקְרָא "הֵמָּה וְאָבִיהֶם", "הֵמָּה" — זֶה הַחֲמֹר, שֶׁהֵם כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה, "וְאָבִיהֶם" — הוּא הַשֶּׁכֶל שֶׁנִּקְרָא אָב, בְּחֵינֵת 'אָב בְּחֻמָּה', הֵינּוּ כַּנֶּל, שֶׁהַתְּגִלּוֹת אֹרֶר הַצְּדִיק, שִׁיזְפוּ לְהִפִּירוּ, וְלִהְבִּין וְלִטְעַם וְלִרְאוֹת אֹרוֹ הַגְּדוֹל, הוּא תְלוּי בְּשִׁלְמוֹת הַמַּעֲשִׂים וּבְזוֹפוֹת הַשֶּׁכֶל.

לֹא נוֹתְנִים צְדָקָה, לֹא נַעֲשֶׂה אֲוִיר הַנַּח וְהַנֶּל, וּמִמִּילָא אֵין הוֹלֵךְ דְּבוּרוֹ שֶׁל הַצְּדִיק בְּעוֹלָם. "וְאֵת בְּנִימָן תִּקְחוּ" — זֶה בְּחֵינֵת 'מִזְבַּח בְּחֻלְקוֹ שֶׁל טוֹרֶף', שֶׁהוּא בְּנִימָן, שְׁעָקֵר שְׁלֵמוֹת הַשֶּׁכֶל תְּלוּי בְּזָה כַּנֶּל, דְּהֵינּוּ שֶׁהַשֶּׁכֶל מוֹכִיחַ וְאוֹמֵר, שְׁעָקֵר הַחֲסָרוֹן שֶׁנִּתְעַבֵּר הַמַּח, הוּא תְלוּי רַק בְּכֵלֵי הַמַּעֲשֶׂה, דְּהֵינּוּ צְדָקָה, שֶׁהוּא תְלוּי בְּמַעֲשֶׂה, בְּחֵינֵת (יִשְׁעִיהוּ לֵב, יז): "וְהָיָה מַעֲשֶׂה הַצְּדָקָה", שְׁעַל יָדָהּ נִשְׁלַם הַשֶּׁכֶל כַּנֶּל; כִּי כְּשֶׁנוֹתְנִין

הַשֶּׁכֶל, שְׁמוֹכִיחַ אֶת הַחֲמָרִים, שֶׁהֵם כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁהוּא תוֹלָה הַסְּרָחוֹן בְּכֵלֵי הַמַּעֲשֶׂה, וְזֶה: "אֲתִי שְׁכַלְתֶּם" — שְׁעַל-יַדֵּי הַמַּעֲשִׂים הַעֲכוּרִים גּוֹרְמִים כְּלִיּוֹן וְהַפְּסָד לְהַשֶּׁכֶל. "יּוֹסֵף אֵינְנוּ" — זֶה בְּחֵינֵת "הוֹן יִסִּיף רַעִים רַבִּים" הַנֶּל, "וְשָׁמְעוֹן אֵינְנוּ" — זֶה בְּחֵינֵת "וְשָׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכֹל הַמְּדִינּוֹת", הַנַּעֲשֶׂה עַל-יַדֵּי בְּחֵינֵת "הוֹן יִסִּיף" כַּנֶּל, "וְאֵת בְּנִימָן תִּקְחוּ" — זֶה בְּחֵינֵת 'מִזְבַּח בְּחֻלְקוֹ שֶׁל טוֹרֶף', שֶׁהוּא בְּנִימָן, שְׁעָקֵר שְׁלֵמוֹת הַשֶּׁכֶל תְּלוּי בְּזָה כַּנֶּל; דְּהֵינּוּ שֶׁהַשֶּׁכֶל מוֹכִיחַ וְאוֹמֵר, שְׁעָקֵר הַחֲסָרוֹן שֶׁנִּתְעַבֵּר הַמַּח הוּא תְלוּי רַק בְּכֵלֵי הַמַּעֲשֶׂה, דְּהֵינּוּ צְדָקָה, שֶׁהִיא תְלוּי בְּמַעֲשֶׂה, בְּחֵינֵת (יִשְׁעִיהוּ לֵב): "וְהָיָה מַעֲשֶׂה הַצְּדָקָה", שְׁעַל-יָדָהּ נִשְׁלַם הַשֶּׁכֶל כַּנֶּל, כִּי כְּשֶׁנוֹתְנִין

צדקה, על-ידי-זה נעשין גרים כנ"ל, ועל-ידי-זה נשלם המזבח, שהוא בחינת שלחנו של אדם, דהינו שזוכין לאכל בקדשה, ואזי נשלם השכל, ואזי זוכין לראות אור הצדיק, ועל-ידי-זה

מקבלין ממנו יראה ואהבה כנ"ל; וכל זה מוכיח השכל, שהוא הנשמה, את האדם: ראו אל מה נפלתם ונשלכתם ונתרחקתם, והכל מפני שאתם רחוקים מהצדיק, כי אם הייתם מקרבים אל הצדיק, הייתם זוכים לטהרת ושלמות השכל, הבא על-ידי שנותנים צדקה, ונעשה אור הנח והנזף, ונשמע קול הצדיק מסוף העולם ועד סופו, ועל-ידי-זה דיקא מגיעים ליראה ואהבה, שעל-ידי-זה זוכים להתעלות בתכלית העליה, והבן למעשה.

צדקה, על-ידי-זה נעשין גרים כנ"ל, ועל-ידי-זה נשלם המזבח, שהוא בחינת שלחנו של אדם, דהינו שזוכין לאכל בקדשה, ואזי נשלם השכל, ואזי זוכין לראות אור הצדיק, ועל-ידי-זה מקבלין ממנו יראה ואהבה כנ"ל:

יח

רבי יונתן משתעי — רבי יונתן ספר: זמנא חדא הוה קאזלינא בספינתא — פעם אחת הייתי הולך בספינה, וחזינן — וראיתי שהוא קרטליתא — ארגז אחד, דהוה מקבעי בה — שהיו קבועים בה אבנים טובות ומרגליות, והדרי לה —

רבי יונתן משתעי: זמנא חדא הוה קאזלינא בספינתא, וחזינן הוה קרטליתא, דהוה מקבעי בה אבנים טובות ומרגליות, והדרי לה מיני דכורי דמקרי בירשא. נחית בר אמוראי לאתוויי, ורגש, ובועי

יח

דנשמטה לאטמה, וזרק זיקא דחלא ונחת. נפק ברת-קלא ואמר: מאי אית לכו בהדי קרטליתא דדביתהו דרבי חנינא בן-דוסא, דעתידה לשדיא תכלתא בה לצדיקי לעלמא דאתי (בבא בתרא עד).

רבי יונתן משתעי: זמנא חדא הוה קאזלינא בספינתא, וחזינן הוה קרטליתא, דהוה מקבעי בה אבנים טובות ומרגליות, והדרי לה מיני דכורי דמקרי בירשא. נחית בר אמוראי לאתוויי ורגש, ובועי דנשמטה לאטמה, וזרק זיקא דחלא ונחת. נפק ברת-קלא ואמר: מאי אית לכו בהדי קרטליתא דדביתהו דרבי

רשב"ם:

קרטליתא. ארגז: דמקרי בירשא. כן שמו: בר אמוראי. אדם שידע לשוט במים: בעי דנשמטה לאטמא. שבקש לחתף ירכו: זרק לה חלא. חמץ, וכרח מריחו לים: למשדיא בה. להצניע בו:

(לשון רבנו זכרנו לברכה)

רבי יונתן משתעי: זמנא חדא הוה קאזלינא בספינתא, וחזינא האי קרטליתא וכו'.

וְסִבְבוּ אוֹתָהּ מִיַּנִּי דְכוּרֵי — מִיַּנִּי דְגִיִּים, דְּמַקְרִי בִירְשָׁא — שְׁנַקְרָאִים בִּירְשִׁים. נְחִית בַּר אַמּוֹרָאֵי לְאַתּוּיֵי — יַרְד אַמּוּרֵי [אָדָם הַיּוֹדֵעַ לְשַׁחֲוֹת] לְקַחַת אֶת הָאֲרָגוֹ. וּרְגַשׁ — וּרְגַז הַדָּג, וּבְעֵי דְנִשְׁמִטָה לְאַטְמָה —

וְרַצָּה הַדָּג לְקַטֵּעַ אֶת יַרְכוּ שֶׁל הָאֲמּוּרֵי, וְזֶרֶק זִיקָא דַּחֲלָא וְנַחַת — וְזֶרֶק הָאֲמּוּרֵי נוֹד חֲמִץ עַל הַדָּג, וּבְרַח הַדָּג. נִפְק בֶּרֶת קָלָא — יִצָּאָה בַּת קוֹל וְאָמַר: מֵאֵי אֵיִת לְכוּ בַּהֲדֵי קַרְטְלִיתָא — מַה יֵּשׁ לָכֶם בְּאֲרָגוֹ הַזֶּה? כִּי הִיא שְׂיַכַּת דְּדַבִּיתָהּוּ לְאַשְׁתּוֹ דְּרַבִּי חֲנִינָא בֶּן דְּיוֹסָא, דְּעַתִּידָהּ לְשַׁדְיָא תְּכַלְתָּא בָּהּ לְצַדִּיקֵי לְעֻלְמָא — שְׂהִיא עַתִּידָהּ לְשִׁים בָּהּ תְּכַלַּת לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא.

א. דַּע, כִּי לְכָל דְּבַר יֵשׁ תְּכַלִּית, וְלַתְּכַלִּית יֵשׁ עוֹד תְּכַלִּית אַחַר, גְּבוּהָ מֵעַל גְּבוּהָ; צָרִיף שְׁתַּדַּע, אַהוּבִי, בְּנִי! שְׂאִין שׁוּם דְּבַר בְּזָה הָעוֹלָם נִבְרָא לְבַטְלָהּ, כֹּל מַה שְׂאִתָּהּ רוּאָה — הַכֹּל נִבְרָא לְתַכְלִית מְסִימַת, וְאַפְלוּ אִם תִּגְיַע כְּבָר אֶל הַבְּנַת הַתְּכַלִּית, עֲלִיף לְדַעַת, שְׁלַתְּכַלִּית הַזֶּה יֵשׁ עוֹד תְּכַלִּית, וְאַפְלוּ אִם תִּגְיַע כְּבָר לְתַכְלִית הַשְּׁנִיָּה, עֲלִיף לְדַעַת שְׁעֵדִין לֹא הַשְּׁגַתָּ אֶת הַתְּכַלִּית, כִּי אִין סוּף לְתַכְלִית כֹּל פֶּרֶט מְפָרְטֵי הַבְּרִיאָה, אֲשֶׁר דְּבַר זֶה לֹא יִשְׁגִּיגְהוּ הַרְעִיוֹן. וְזֶה הַפְּלָא וְפְלָא; כִּי לְכָל תְּכַלִּית יֵשׁ עוֹד תְּכַלִּית אַחֲרָת בְּשִׁבִיל מַה נִּבְרָא, גְּבוּהָ מֵעַל גְּבוּהָ מִשְׁכְּלוֹ שֶׁל הָאָדָם הַמְצַמְצֵם לְהַשְׁיִיגוֹ (עַכְשָׁו יִבִּיא דְּגָמָא בְּגִשְׁמִיּוֹת): לְמִשְׁל כְּשֶׁאָדָם בּוֹנֵה בֵּית תְּכַלִּית בְּנֵן הַבַּיִת, כְּדִי שְׂיִהֵא לְאָדָם מְקוּם לְנוּחַ, וְתַכְלִית הַמְּנוּחָה, כְּדִי שְׂיִוְכַל בַּפֶּח הַזֶּה לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם, וְתַכְלִית הָעֵבֹדָה וְכוּ'.

א. דַּע, כִּי לְכָל דְּבַר יֵשׁ תְּכַלִּית, וְלַתְּכַלִּית יֵשׁ עוֹד תְּכַלִּית אַחַר, גְּבוּהָ מֵעַל גְּבוּהָ, לְמִשְׁל: תְּכַלִּית בְּנֵן הַבַּיִת — כְּדִי שְׂיִהֵא לְאָדָם מְקוּם לְנוּחַ, וְתַכְלִית הַמְּנוּחָה — כְּדִי שְׂיִוְכַל בַּפֶּח הַזֶּה לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם, וְתַכְלִית הָעֵבֹדָה וְכוּ'.

וְתַכְלִית שֶׁל כָּל דְּבַר הוּא מַחְבֵּר לְהַמְחַשְּׁבָה וְהַשְּׁכָל, יוֹתֵר מִהַדְּבַר שְׂזָה הַתְּכַלִּית בָּא מִמֶּנּוּ, וְקָרוֹב הַתְּכַלִּית לְהַמְחַשְּׁבָה בְּקָרוֹב יוֹתֵר מִהַדְּבַר, כִּי סוּף

ו"ל (תַּנְחוּמָא נְשֵׂא טו): בְּשַׁעָה שְׁבָרָא הַקְּדוּשָׁה בְּרוּף-הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, נִתְאַוָּה שְׂיִהֵיה לּוֹ דִּירָה בַּתְּחִתּוֹנִים. וְאָמְרוּ (זֶהר וַיְחִי רל): וְעַבִּיד חֲסֵד עִם בְּנֵי עֻלְמָא דִּישְׁתַּמּוּדְעוֹן כֹּלָא לְקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא, דְּקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא שְׁלִיט עַל אַרְעָא. וְכָל זֶה עוֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּמְכַל שְׁכַן וְכָל שְׁכַן תְּכַלִּית הָעֵבֹדָה לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּף-הוּא בְּמִצְוֹת עֲשֵׂה וּבְמִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, כְּמוֹבָא (תַּקּוּנֵי-זֶהר, תַּקּוּן כא): "וַיִּנְיַחְהוּ בְּגִן-עֵדֶן

לְעַבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ", לְעַבְדָּהּ בְּפַקּוּדֵין דַּעֲשֵׂה, וּלְשִׁמְרָהּ בְּפַקּוּדֵין דְּלֹא תַעֲשֵׂה. וְהַכֹּל כְּדִי לְקַשֵּׁר וּלְשַׁלֵּב אֶת הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, שְׂיִהִיו כֹּלָם כְּלִים לְקַבֵּל בּוֹ אִמְתַּת מְצִיאֹתוֹ? תְּבַרְךָ; כִּי הָעוֹלָמוֹת הֵם בְּדַגְמַת אָדָם, שְׂזָה סוּד (בְּרֵאשִׁית א, כו): "נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ" וְגו'. (נִמְצָא שְׁתַּכְלִית בְּנֵן הַבַּיִת, כְּדִי שְׂאָדָם יְנוּחַ, וְתַכְלִית הַמְּנוּחָה, כְּדִי שְׂיַעֲבֹד אֶת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּף-הוּא, וְתַכְלִית הָעֵבֹדָה, כְּדִי שְׂיַעֲשֵׂה וַיִּמְלֵא רְצוֹנוֹ תְּבַרְךָ. רוּאִים מְזָה, שְׁלֵכַל תְּכַלִּית יֵשׁ עוֹד תְּכַלִּית עַד אִין סוּף).

וְתַכְלִית שֶׁל כָּל דְּבַר הוּא מַחְבֵּר לְהַמְחַשְּׁבָה וְהַשְּׁכָל יוֹתֵר מִהַדְּבַר עֲצָמוֹ, שְׂזָה הַתְּכַלִּית בָּא מִמֶּנּוּ; הִינּוּ שְׁהַכֵּל עוֹלָה קָדָם בְּמַחְשְׁבָהּ, וְאַפְלוּ מַעֲשֵׂה שְׂרוּצָה לְעֲשׂוֹת עוֹלָה בְּמַחְשְׁבָתוֹ, כִּי וְקָרוֹב הַתְּכַלִּית לְהַמְחַשְּׁבָה בְּקָרוֹב יוֹתֵר

מהדבר עצמו, כי סוף מעשה במחשבה תחלה; נמצא, שהסוף והתכלית הוא תחלה במחשבה וקרוב לה, ומהתכלית נשתלשל המעשה. (ומביא עוד פעם דגמא מדבר גשמי): למשל:

כשעולה במחשבה לבנות לו בית, בודאי הבית אינו נבנה בבת אחת, אלא צריך להכין עצים ולסתת ולבנות כל עץ ועץ לפי צרכו, ואחר-כך נבנה ונשלם הבית. נמצא שלמות הבית, שהיא תכלית הבנין וסופו, היה במחשבה תחלה, כי היה צריך לחשב קודם במחשבתו, ולתכנן אידך יראה הבית, ואידך יכין את העצים, וכן כל פרט ופרט מבנין הבית. נמצא שהתכלית הוא קרוב למחשבה ביותר מהתחלת המעשה; כי באמת כשעלה במחשבתו יתברך לברא את כל העולמות, כפיכול, הפל היה

מעשה — במחשבה תחלה, נמצא שהסוף והתכלית הוא תחלה במחשבה וקרוב לה, ומהתכלית נשתלשל המעשה, למשל: כשעולה במחשבה לבנות לו בית, בודאי הבית אינו נבנה בבת-אחת, אלא צריך להכין עצים, ולסתת ולבנות כל עץ ועץ לפי צרכו, ואחר-כך נבנה ונשלם הבית, נמצא שלמות הבית, שהיא תכלית הבנין וסופו, היה במחשבה תחלה, נמצא שהתכלית הוא קרוב למחשבה ביותר מהתחלת המעשה.

ב ודע, שהתכלית של הבריאה הוא שעשוע עולם הבא.

אלהי"ם, שגם הוא נברא ממנו יתברך, כי הכל לכל הוא לבוש לגבי האין סוף ברוף הוא, וזה סוף מעשה — שהוא אל"ה, במחשבה תחלה — שהוא מ"י, ומשניהם יוצא צרוף שם אלהי"ם, שהוא גימטריה הטב"ע; כי לגבי האין סוף ברוף הוא, כל הבריאה כלה נפרדת ממנו יתברך, ונכנסת בגדר הטב"ע, שהוא שם אלהי"ם]. מצאתי בכתב יד מוהר"ן ת"ו"ל, וזו לשונו: ת'ח'ל'ה' ראשי תבות (איוב כח, ג): "ל'כל תכלית היא ח'וקר", כי השם יתברך ברוף הוא במחשבה תחלה של כל

במחשבה תחלה, ולכסוף בא לידי מעשה, שזה סוד הפת"ר, שהוא מחשבתו יתברך, ועד שבא אל הפעל שהוא המלכו"ת, כי אין מלך בלא עם [עין זהר (בראשית בהקדמה, דף ב.): בשעתא דסתימא דכל סתימין בעא לאתגליא עבד ברישא נקדה חדא. ודא סליק למהוי מחשבה, ציר בה כל ציורין, חקק בה כל גליפין, ואגליף גו בוצינא קדישא סתימא, גליפו דחד ציורא סתימאה קדש קדישין, בנינא עמיקא דנפק מגו מחשבה, ואקרי מ"י, שירותא לבנינא, קימא ולא קימא, עמיק וסתים, בשמא לא אקרי, אלא מ"י, בעא לאתגליא ולא תקרי בשמא, ואתלבש

בריאת העולם ושל כל נברא ונברא בפרטיות, תכף הביט וחקר עד סוף כל התכליתים עד התכלית האחרון. וזהו ת'ח'ל'ה' ראשי תבות: "ל'כל תכלית היא ח'וקר", לכל תכלית דיקא, כי גם התכלית יש לו תכלית, וגם זה התכלית יש לו עוד תכלית וכו'. והשם יתברך במחשבה תחלה לכל תכלית הוא חוקר, והבן (מי הנחל). ב. ודע, שהתכלית של הבריאה הוא שעשוע עולם הבא, שאדם שמסתובב בזה העולם הגשמי והחמרי, המלא קלפות והסתרות, המלא כסויים והעלמות, המלא חשך, טבע, מקרה ומזל, עם כל זאת הוא מדביק את נשמתו באין

סוף בְּרוּךְ הוּא, וּמִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָאֵרֶת זִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בְּשַׁעֲשׂוֹעַ דְּמִלְכָּא עֲלָאָה, כִּי נִדְבֵק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הַמְלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה כְּלָה; כִּי בְּאֵמַת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה הוּא, וְכָל מַה שְׁלִמְרָאָה עֵינֵינוּ: דּוּמָם, צוּמָם, חֵי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְאִם אָדָם מַחְדִּיר בְּדַעְתּוֹ יְדִיעוֹת אֱלוֹ, זֶה עֹקֵר שַׁעֲשׂוֹעַ עוֹלָם הַבָּא, וְרַק בְּשִׁבִיל זֶה בָּא אֶל הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי הַזֶּה, כְּדִי לְהֵאִיר גַּם אֶת עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה עִם גְּלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁבַעֲוֹדוֹ בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ מְרַגֵּשׁ אֶת אֵמַת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְאִי אֶפְשָׁר לְקָרֵב זֹאת הַתְּכָלִית

לְמַחְשָׁבוֹת בְּנֵי אָדָם, כִּי בְּנֵי-אָדָם הֵם מְגַבְּלִים, וְקָשָׁה לָהֶם לְהַשִּׁיג רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּעוֹדָם מְלַבְּשִׁים בְּלְבוּשׁ הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי בְּעוֹלָם הַזֶּה. כִּי זֹאת הַתְּכָלִית שֶׁל גְּלוּי אֱלֻקוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת עוֹלָם הַזֶּה עָלְיוֹ נֹאמַר (יְשַׁעְיָה סד, ג): "עֵינִי לֹא רָאֵתָה אֱלֹהִים וּזְלַתָּךְ יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לּוֹ". וְאָמְרוּ (זֶהר פְּנִיחַס רלט): יַעֲשֶׂה, עֲשִׂיתָ מִבְּעֵי לִי, לְמַחֲכָה לּוֹ, לָךְ מִבְּעֵי לִי. אֲלָא אֲתֵר עֲלָאָה הוּא דְנִגְיֵד וְנִפִּיק וְאֲדִלִּיק בּוֹצִינִין כְּלָהוּ לְכָל עֵיבָר, וְאֶקְרִי עוֹלָם הַבָּא, וּמַגִּיָּה נִפִּיק חַד אֵילְנָא לְאֵתְשָׁקְנָא וּלְאֵתְתַקְנָא, וְהֵאֵי אֵילְנָא עֲלָאָה וְנִקְרָא הוּא עַל כָּל שְׁאָר אֵילְנִין, וְהֵאֵי אִוְקָמוּהָ וְהֵהוּא עוֹלָם הַבָּא דְנִגְיֵד וְנִפִּיק וְכוּ', עֵינִי שָׁם. כִּי דְבַר זֶה מְאֹד קָשָׁה לְצַמְצָם בְּמַח הָאָדָם הַנִּמְצָא בְּגִשְׁמִיּוֹת עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה הַזֶּה, שְׂיִזְכָּה לְרֵאוֹת וּלְהַתְּבוֹנֵן וּלְהַכִּיֵּן בְּשִׁכְלוֹ

רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּלְהַתְּעַנֵּג בְּזִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ. אֲבָל הַצְּדִיקִים בְּאֵמַת, אֱלוֹ שְׁהֵם בְּאֵמַת צְדִיקִים, שְׁנִכְלָלִים לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַד שְׁאֵין לָהֶם שׁוּם אַחִיזָה בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּלָל, אֲלָא נִקְרָאִים צְדִיק, שֶׁהוּא יְסוּד צְנוּר, אֲשֶׁר דְּרָכּוֹ רַק עוֹבֵר הָאוֹר, וְהוּא מְקַשֵּׁר אֶת יַעֲרֵי אֲנָפִין עוֹלָם הַבָּא, בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא נוֹקְבָא דְיַעֲרֵי אֲנָפִין, צְדִיקִים כְּאֵלוֹ גַּם הֵם יְכוּלִים לְתַפְסֵם בְּשִׁכְלָם וּבְמַחְשָׁבְתָם תְּכָלִית עוֹלָם הַבָּא, בְּעוֹדָם נִמְצָאִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי מֵאַחַר שֶׁהֵם בְּטָלִים וּמְבֻטְלִים לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְעַל-כֵּן שִׁכְלָם הוּא בְּלִתֵּי גְבוּל, וְלִכֵּן יְכוּלִים לְהַשִּׁיג וּלְהַכִּיֵּן

בְּמַחְשָׁבְתָם דְּבַר שֶׁהוּא בְּלִתֵּי גְבוּל, שֶׁהוּא הָאֵרֶת הָעוֹלָם הַבָּא. (עֲכָשׁוּ יְבָאָר אֶת גְּדֻלַּת הַצְּדִיקִים, שְׂיְכוּלִים לְהֵאִיר אֶת הַשְּׂגָתָם גַּם בְּמַקּוֹרְבֵיהֶם): וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, לְפִי שְׁרָשׁוּ שְׂיִישׁ לוֹ בְּתוֹךְ נְשִׁמַּת הַצְּדִיק, כִּי כָל צְדִיק וְצְדִיק יֵשׁ לוֹ תְּלַמִּידִים שֶׁהֵם מְשַׁרְשׁ הַצְּדִיק, שֶׁהֵם נִמְשָׁכִים אֵלָיו. וְהַצְּדִיק צְרִיף לְהַעֲלוֹתָם, שְׁגָם הֵם יִגִּיעוּ אֶל מְדֻרְגָתוֹ, שְׁזָה מַה שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ו'ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קסג): אִם תִּרְצוּ אֲנִי יְכוּל לַעֲשׂוֹת מִכֶּם צְדִיקִים כְּמוֹנֵי בְּעַצְמִי, עֵינִי שָׁם. וּכְפִי דְבְּרֵיו הַקְּדוּשִׁים (תִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן רנ) גַּם כָּל הַצְּדִיקִים מְשַׁרְשִׁין בּוֹ. וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁמְשַׁרְשׁ בְּתוֹךְ נְשִׁמַּת הַצְּדִיק הָאֵמַתִּי, כֵּן מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ גַם-כֵּן זֹאת הַתְּכָלִית, כְּפִי הַפֶּרֶת הַפְּעַס בְּרַחֲמָנוּת, הֵינּוּ כְּשֶׁבָּא אָדָם לְכָלֵל בְּעַס, לֹא יִפְעַל בְּכַעֲסוֹ שׁוּם אַכְזָרִיוֹת, וְאֲדַרְבָּא, יִמְתִּיק

וְאִי אֶפְשָׁר לְקָרֵב זֹאת הַתְּכָלִית לְמַחְשָׁבוֹת בְּנֵי-אָדָם, כִּי זֹאת הַתְּכָלִית עָלְיוֹ נֹאמַר (יְשַׁעְיָה סד): "עֵינִי לֹא רָאֵתָה וְכוּ'". אֲבָל הַצְּדִיקִים בְּאֵמַת, גַּם הֵם יְכוּלִים לְתַפְסֵם בְּמַחְשָׁבְתָם תְּכָלִית עוֹלָם הַבָּא. וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, לְפִי שְׁרָשׁוּ שְׂיִישׁ לוֹ בְּתוֹךְ נְשִׁמַּת הַצְּדִיק, כֵּן מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ גַם כֵּן זֹאת הַתְּכָלִית, כְּפִי הַפֶּרֶת הַפְּעַס בְּרַחֲמָנוּת, הֵינּוּ כְּשֶׁבָּא אָדָם לְכָלֵל בְּעַס, לֹא יִפְעַל בְּכַעֲסוֹ שׁוּם אַכְזָרִיוֹת, וְאֲדַרְבָּא, יִמְתִּיק הַפְּעַס

הפעם ברחמנות, בבחינת: "ברגז רחם תזכור" (חבקי"ג, ב); כי הצדיק האמתי, הוא נכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, ועל-כן אצלו בכלל לא שייך שום פעם וקפידות כלל, כי הוא בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא. ועל-כן הוא משיג את התכלית שעשוע עולם הבא עוד בעולם הזה, פי מאחר שהוא בלתי מגבל, הוא משיג דבר בלתי מגבל, הינו רוחניות חיות אלקותו יתברך. אבל כל אלו שרוצים לקבל ממנו את השגת שעשוע עולם הבא, והם משרשין היטב בו, הם צריכים גם את התנאי, שאף פעם לא יבואו לכעס, כי פעם הוא

ברחמנות, בבחינת: "ברגז רחם תזכור" (חבקי"ג), ועל-ידי-זה נעשה עטרה לענוים, הבורחים מכבוד ושררה ועושין עצמן פשירים, וכשנתעטרין בעטרה של רחמנות, בבחינות (תהלים קג): "המעטרכי חסד ורחמים", אזי מקבלין את הכבוד והשררה בעל פרחם. וזה בחינות (ישעיה כח): "עטרת צבי לשאר עמו" — למי שמשים עצמו פשירים' (מגלה טו:).

לענוים הבורחים מכבוד ושררה, ועושין עצמם פשירים; כי הפעם שאדם כועס, זה בא מגאוה וישות שבו, פי מי שבטל ומבטל בעיני עצמו, הוא אף פעם לא יכעס, פי מה יש לו לכעס, כשיודע אשר הכל ממנו יתברך! וזה שאמר רבנו ו"ל (ספר-המדות, אות כעס, סימן כו): סגלה לכעס — שתשפיל גאים. ולכן כשאדם בא לענוה ושפלות, אז נדבקת בו מדת הרחמנות. וכשנתעטרין בעטרה של רחמנות, בבחינות (תהלים קג, ד): "המעטרכי חסד ורחמים"; הינו כשמתעטר עם חסד ורחמים, אזי מקבלין את הכבוד והשררה בעל

עבודה זרה, כמאמר ו"ל (זהר בראשית כו:): כל הפועס, כאלו עובד עבודה זרה. ומחמת שזו מדרגה גבוהה מאד, שאדם לא יכעס אף פעם, על-כן אפלו שכבר נכנס בכעס, פי סוף כל סוף אדם נמצא בזה העולם, ויש בגי-אדם שמכעיסים אותו, והוא נכנס בכעס, על-כל-פנים ישתדל שלא יפעל בכעסו שום אכזריות, וימתיק הפעם ברחמנות, שזה סוד: "ברגז רחם תזכור"; תכף-ומיד כשיבוא עליך איזה רגז וכעס, תזכיר לעצמך מדת הרחמים, איך שהקדוש-ברוך-הוא גם-כן מרחם על בריותיו. [ועין באי-דרא רבא (נשא קלח): ברגז רחם תזכור, למה הוא חסד עלאה דעתיקא דעתיקין דביה אתער רחמין לכלא למאן דבעי לרחמא ולמאן דיאות לרחמא. פי המשכת שעשוע עולם הבא בעולם הזה נמשך משנים קדמוניות, שהוא עתיק דעתיקין, עין שם]. ועל-ידי-זה שאדם מהפך את הפעם לרחמנות, נעשה עטרה

ברחם, שזה מה שאמר רבנו ו"ל (ספר-המדות, אות התנשאות, סימן לו): התנשאות בא על-ידי רחמנות; פי מי שהוא רחמן, הוא יכול להיות מנהיג, כמו שכתוב (ישעיה מט, י): "כי מרחמם ינהגם" (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז). ועקר הרחמנות — להאיר בנשמות ישראל את שעשוע עולם הבא. ולכן דיקא צדיק בזה, שפאיר אורו יתברך בזולתו, ומשתדל להחזיר בזולתו שעשוע עולם הבא, סימן שהוא מנהיג אמתי, והוא בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא וענו בתכלית השלמות. (עכשו ילביש את השגתו בפסוק): וזה בחינות (ישעיה כח, ה): "לעטרת צבי ולצפירת תפארה לשאר עמו", ודרשו חכמינו הקדושים (מגלה טו:): למי שמשים עצמו פשירים. וזה לשון הגמרא: ואמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא: עתיד הקדוש-ברוך-הוא להיות עטרה בראש כל צדיק וצדיק, שנאמר (ישעיה כח, ה): "ביום ההוא

אלף מרוחף ואנה מפניך אברח, אם אֶסֶק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה, וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶד וְגו', גַּם חֶשֶׁף לֹא יִחְשִׁיף מִמֶּנּוּ וְלִילָה כִּיּוֹם יֵאִיר כַּחֲשֵׁכָה כְּאוֹרָה" וְגו', וְלִכֵּן לֹא שֵׁיף בְּכֻלּוֹ עֲנִין הַסִּתְרָה וְהַעֲלָמָה, כִּי הָרִי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַיֶּה וּמְהַיֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדַבֵּר גְּדוֹל וְדַבֵּר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הַעֲלִיּוֹן, וְלִכֵּן מֵה שֵׁיף הַסִּתְרָת פְּנֵי הַשָּׁמַיִם! אֲלֵא עַל-יְדֵי שְׂאָדָם חוֹטֵא, גֹּרֵם מְחִיצָה בֵּינוֹ לְבֵין הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה נט, ב):

"כִּי אִם עֲוֹנוֹתֵיכֶם הִיוּ מְבֹדְלִים בֵּינְכֶם לְבֵין אֱלֹהֵיכֶם וְחַטָּאוֹתֵיכֶם הִסְתִּירוּ פָּנִים מִכֶּם מִשְׁמוּעַ". וְכִמוֹ שְׂאָמַר רַבֵּנוּ ו'ל (ספר-הַמִּדּוֹת, אוֹת אַמּוּנָה, סִימָן כב): הַפֶּשַׁע שֶׁל אָדָם מְכַנֵּס כְּפִירָה לְאָדָם; וְהַסִּתְרָה הַזֹּאת בְּאֵה אֵל הַצַּדִּיק שֶׁנִּכְנַס בּוֹ מִחֲשָׁבָה שֶׁהוּא אֵינוֹ רָאוּי לְהִנְהִיג אֶת הָעוֹלָם, וּמִתְחַבֵּא וּמִתְרַחֵק מִהַמּוֹן-עַם, וְאֵין רוּצָה לְהִנְהִיג אוֹתָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעַצְמוֹ נַעֲשֶׂה הַעֲלָמָה וְהַסִּתְרָה; כִּי מִי מְגַלֶּה אֶת אֲמַתּוֹ מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ? הַצַּדִּיק, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (יומָא לח:): בְּשִׁבִיל צַדִּיק אֶחָד הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם, שְׂנֵאֲמַר: "וְצַדִּיק יְסוּד עוֹלָם". וְאָמְרוּ (תְּהִלָּה יב:): הָאֶרֶץ עוֹמֶדֶת עַל עַמּוּד אֶחָד וְצַדִּיק שְׂמוֹ; כִּי הַצַּדִּיק מְגַלֶּה לְכֻלָּם אֶת אֲמַתּוֹ מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְלִכֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (סְנֵהֲדָרִין קג:): שְׁקִילָה נִשְׁמָה שֶׁל צַדִּיק אֶחָד פְּגָדָה כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ. כִּי הוּא הַמְּגַלֶּה וְהַמְּפָרֵס אֶת אֱלֹקֵיתוֹ יִתְבָּרֵךְ לְכֻלּוֹ הָעוֹלָם כְּלוֹ, אֲבָל כְּשֶׁמִּתְחַבֵּא וּמְקַטֵּין אֶת עַצְמוֹ, וְחוֹשֵׁב בְּדַעְתּוֹ שֶׁהוּא אֵינוֹ רָאוּי לְהִנְהִיג אֶת הָעוֹלָם, כָּל זֶה בָּא לוֹ מִפְּנֵי חֲטָאֵי הָעוֹלָם, שֶׁהֵם גְּרָמוֹ הַסִּתְרָת פְּנֵי הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ אֵינוֹ רוּצָה לְהִתְגַּלּוֹת

יְהִיֶה הַיּוֹ"ה צְבָאוֹת לְעֹטְרַת צְבִי" וְגו'. מֵאֵי "לְעֹטְרַת צְבִי וְלְצִפִּירַת תְּפָאֲרָה"? לְעוֹשִׂין צְבִיוֹנוֹ וְלְמַצְפִּין תְּפָאֲרָתוֹ. יְכוּל לְכַל? תְּלַמּוּד לֹא מֵר: "לְשָׂאָר עַמּוֹ" — לְמֵי שְׁמֵשִׁים עַצְמוֹ כְּשִׁירִים, עֵינֵי שָׁם. וְכֵן הוּא (סְנֵהֲדָרִין קיא:): מֵאֵי "לְעֹטְרַת צְבִי וְלְצִפִּירַת תְּפָאֲרָה"? לְעוֹשִׂים רְצוֹנוֹ וּמַצְפִּים לִישׁוּעָתוֹ. יְכוּל לְכַל? תְּלַמּוּד לֹא מֵר: "לְשָׂאָר עַמּוֹ" — לְמֵי שְׁמֵשִׁים עַצְמוֹ כְּשִׁירִים, עֵינֵי שָׁם].

כִּי זֶה שֶׁהַצַּדִּיק בּוֹרַח מִהַשְׂרָרָה עֹכְשׁוֹ

וְהַכְּבוֹד, וְאֵינוֹ רוּצָה לְהִנְהִיג אֶת הָעוֹלָם, כִּי הָרִי אָמְרוּ: עֵתִיד הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיּוֹת עֹטְרָה בְּרֵאשִׁי כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק, וְלָמָּה לֹא עֹכְשׁוֹ? אֲלֵא מִפְּנֵי שֶׁבּוֹרַח מִהַשְׂרָרָה וְהַכְּבוֹד לְגַמְרֵי, וְאֵינוֹ רוּצָה לְהִנְהִיג אֶת הָעוֹלָם, כִּי הוּא מְרַגֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְהִנְהִיג אֶת הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן מִתְחַבֵּא אֶת עַצְמוֹ. וּבְאֲמַת מַהִיכֵן זֶה נוֹבֵעַ? זֹאת הַמְּחִשְׁבָּה בָּא לָהֶם מִבְּחִינַת הַסִּתְרַת פְּנֵי הַשָּׁמַיִם; כְּבִכּוּל, הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְסַתֵּיר פְּנֵי מַהֲעוֹלָם, עַד שֶׁכָּלֵם חוֹשְׁבִים שֵׁישׁ הַסִּתְרַת פָּנִים, עַל-יְדֵי מַעוּט אַמּוּנָה שֵׁישׁ בִּישְׂרָאֵל; כִּי לְפִי רַב הַפְּפִירָה, חַס וְשְׁלוֹם, שֶׁנִּכְנַס בֵּין בְּנֵי-אָדָם, בֵּין הַסִּתְרַת פְּנֵי הַשָּׁמַיִם, עַד שֶׁחוֹשְׁבִים כְּאֵלוֹ יֵשׁ טֹבֵעַ, מְקַרָּה וּמְזַל, אֲשֶׁר בְּאֲמַת הַכֵּל יִפְצָה פִּיָּהֶם, כִּי אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כְּלָל, וְהַכֵּל לְכֻלּוֹ אֱלֹקוֹת גְּמוּר הוּא, וְכָל הַבְּרִיאָה כְּלָה דוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הוּא לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כִּי בְּכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שָׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּמֵה שֵׁיף שֶׁתְּהִיָּה אֵיזוֹ הַסִּתְרָה וְהַעֲלָמָה, שֶׁיְהִיָּה נֶעְלָם וְנִסְתָּר הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂזָה מֵה שֶׁצֶעֶק דוֹד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים קלט, ו): "פְּלִיאָה דַעַת מִמֶּנִּי נִשְׁגָּבָה לֹא אוֹכַל לָהּ, אָנָּה

לְעוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְכַנֵּס בְּלִבּוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הַדְּבּוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שִׁירְגִישׁ שֶׁהוּא כְּלוּם, וְהוּא לֹא שׁוֹה לְהַתְגַּלוֹת לְעוֹלָם, כִּי עוֹשֶׂה אֶת עֲצֻמוֹ כְּשִׁירִים. וְכָל זֶה בָּא מֵהַסְתַּרְתּוֹ פְּנֵי הַשָּׁם שְׂרוּצָה לְהַסְתִּיר אֶת עֲצֻמוֹ עִכְשָׁו מֵהָעוֹלָם. וְהַהֲסַתְרָה הַזֹּאת הִיא בְּחִינּוֹת פְּעֻסוֹ וְחֵרוֹן אָפוֹ, כְּכַיִּכּוֹל, שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַבָּא עַל-יְדֵי עֲבוֹדַת אֱלִילִים, כְּמֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סְפָרֵי פְרַשְׁת רָאָה): כָּל זְמַן שִׁישׁ עֲבוֹדַת אֱלִילִים בְּעוֹלָם, חֵרוֹן אֵף בְּעוֹלָם; וְאִפְלוּ כְּשִׂאִין עֲבוֹדַת אֱלִילִים בְּעוֹלָם, אֵלֶּא שֶׁהָאֱמוּנָה אֵין כָּל-כַּף בְּשִׁלְמוֹת, שׁוֹה בְּעֲצֻמוֹ נִקְרָא עֲבוֹדָה זָרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים יא, טו): "וְסַרְתָּם וְעַבַּדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים" וְגו', תִּכְרַף שְׁסָרִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ כְּרַגַּע, כְּכַר עוֹבְדִים עֲבוֹדָה זָרָה, וּמִזֶּה בָּא חֵרוֹן אֵף, אֲשֶׁר אֵז גַּם-כֵּן הַחֵרוֹן אֵף וְהַסְתַּרְתּוֹ לְפִי הַתְּמַעֲטוֹת הָאֱמוּנָה, הִינּוּ כְּפִי מַעוֹט הָאֱמוּנָה, כֵּן נִסְתַּר פְּנֵי הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים ל, ח):

הַזֹּאת הִיא בְּחִינּוֹת פְּעֻסוֹ וְחֵרוֹן-אָפוֹ, הַבָּא עַל-יְדֵי עֲבוֹדַת אֱלִילִים, כְּמֵאֲמַר: 'כָּל זְמַן שִׁישׁ עֲבוֹדַת אֱלִילִים בְּעוֹלָם, חֵרוֹן-אֵף בְּעוֹלָם' (סְפָרֵי פְרַשְׁת רָאָה), וְאִפְלוּ כְּשִׂאִין עֲבוֹדַת אֱלִילִים בְּעוֹלָם, אֵלֶּא שֶׁהָאֱמוּנָה אֵין כָּל-כַּף בְּשִׁלְמוֹת, אֵז גַּם-כֵּן הַחֵרוֹן-אֵף וְהַסְתַּרְתּוֹ לְפִי הַתְּמַעֲטוֹת הָאֱמוּנָה. וּמִחֲמַת שֶׁחֵרוֹן אָפוֹ כְּרַגַּע, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים ל): "כִּי רָגַע בְּאָפוֹ", עַל-יְדֵי-זֶה אֵין נִרְגָּשׁ, אֵלֶּא כְּשִׁישׁ עֲבוֹדַת אֱלִילִים בְּעוֹלָם, אֵבֵל בְּלֹא עֲבוֹדַת אֱלִילִים, אֵלֶּא בְּחֵסְרוֹן מְשִׁלְמוֹת אֱמוּנָה, אֵזִי בּוֹדָאֵי אֵינוֹ נִרְגָּשׁ מְעַט הַחֵרוֹן אֵף שֶׁבְּחֻלְק הַרְגַּע, וְאֵין נִכְרַ הַסְתַּרְתּוֹ פְּנֵי הַשָּׁם; הִינּוּ כְּשִׁישׁ רַק חֵסְרוֹן אֱמוּנָה מִקְלָקוּל הַמְּעַשִׂים, יֵשׁ חֵרוֹן אֵף וְהַסְתַּרְתּוֹ פְּנִים, עִם כָּל זֹאת אֵינוֹ נִכְרַ, כְּמֵאֲמַרם ו'ל (מִדְּרַשׁ תְּהִלִּים, פָּרָק ב, סִימָן יז): מִדַּת כְּשׁוֹר נִדָּם כְּשֶׁהוּא בְּכַעַס — אֵינוֹ בְּרַצוֹן, וְכִשְׁהוּא בְּרַצוֹן — אֵינוֹ בְּכַעַס, אֵבֵל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּשֶׁהוּא בְּכַעַס, בְּתוֹךְ כְּעֻסוֹ הוּא מְתַרְצָה, שֶׁנֶּאֱמַר: "כִּי רָגַע בְּאָפוֹ חַיִּים בְּרַצוֹנוֹ". עִם כָּל זֹאת אֵבֵל הַהֲשַׁתְּלָשְׁלוֹת שֶׁל הַחֵרוֹן אֵף, שְׁגוּרָמִים בְּשִׁבִיל מַעוֹט אֱמוּנָה, מִזֶּה מְשַׁתְּלָשֵׁל כְּשֶׁבֵּא לְהַצַּדִּיקִים, אֵזִי מִסְתִּירִים פְּנִיהֶם מֵהָעוֹלָם וְאֵינָם רוֹצִים לְהִנְהִיג אֶת הָעוֹלָם. כִּי הֵם תּוֹלִים אֶת זֶה מִחֲמַת שְׁעוֹשִׂים

כִּי הַסְתִּיר פְּנֵיו מִמֶּנּוּ, כְּכַיִּכּוֹל. וּמִחֲמַת שֶׁחֵרוֹן אָפוֹ כְּרַגַּע, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שִׁם): "כִּי רָגַע בְּאָפוֹ", וְנִדְרָשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרַכּוֹת ז): וְכַמָּה זַעֲמוֹ? רָגַע. וְכַמָּה רָגַע? אָמַר רַבִּי אֲבִין וְאֲתִימָא רַבִּי אֲבִינָא רָגַע כְּמִמְרִיָּה. וּמִנָּא לֵן דְּרָגַע רְתַח? שֶׁנֶּאֱמַר: "כִּי רָגַע בְּאָפוֹ חַיִּים בְּרַצוֹנוֹ". וְאֵי בְעִית אֵימָא מֵהֲכָא (יִשְׁעִיהוּ כו, כ): "חֲבִי כְּמַעֲט רָגַע עַד יַעֲבֹר זַעַם", עֵינֵן שִׁם]. עַל-יְדֵי-זֶה אֵין נִרְגָּשׁ אֵלֶּא כְּשִׁישׁ עֲבוֹדַת אֱלִילִים בְּעוֹלָם, אֵבֵל בְּלֹא עֲבוֹדַת אֱלִילִים, אֵלֶּא בְּחֵסְרוֹן מְשִׁלְמוֹת אֱמוּנָה, אֵזִי בּוֹדָאֵי אֵינוֹ נִרְגָּשׁ מְעַט הַחֵרוֹן אֵף שֶׁבְּחֻלְק הַרְגַּע, וְאֵין נִכְרַ הַסְתַּרְתּוֹ פְּנֵי הַשָּׁם; הִינּוּ כְּשִׁישׁ רַק חֵסְרוֹן אֱמוּנָה מִקְלָקוּל הַמְּעַשִׂים, יֵשׁ חֵרוֹן אֵף וְהַסְתַּרְתּוֹ פְּנִים, עִם כָּל זֹאת אֵינוֹ נִכְרַ, כְּמֵאֲמַרם ו'ל (מִדְּרַשׁ תְּהִלִּים, פָּרָק ב, סִימָן יז): מִדַּת כְּשׁוֹר נִדָּם כְּשֶׁהוּא בְּכַעַס — אֵינוֹ בְּרַצוֹן, וְכִשְׁהוּא בְּרַצוֹן — אֵינוֹ בְּכַעַס, אֵבֵל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּשֶׁהוּא בְּכַעַס, בְּתוֹךְ כְּעֻסוֹ הוּא מְתַרְצָה, שֶׁנֶּאֱמַר: "כִּי רָגַע בְּאָפוֹ חַיִּים בְּרַצוֹנוֹ". עִם כָּל זֹאת אֵבֵל הַהֲשַׁתְּלָשְׁלוֹת שֶׁל הַחֵרוֹן-אֵף כְּשֶׁבֵּא לְהַצַּדִּיקִים, אֵזִי מִסְתִּירִים פְּנִיהֶם מֵהָעוֹלָם וְאֵינָם רוֹצִים לְהִנְהִיג אֶת הָעוֹלָם. כִּי הֵם תּוֹלִים אֶת זֶה מִחֲמַת שְׁעוֹשִׂים

עֲצָמָם כְּשִׁירִים, וְהֵם עֲנוּיִם בְּטָלִים וּמִבְטָלִים
 בְּעֵינֵי עֲצָמָם לְגַמְרֵי. אָבֵל בְּאֵמֶת כָּל זֶה בָּא
 מִחֲרוֹן אָפוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁנֵת־לְבַשׁ בָּהֶם, כְּדִי
 שֶׁהַצְּדִיקִים לֹא יִגְלוּ לְעוֹלָם אֶת אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְיוּרֵיד אֶת
 הַהִסְתָּרָה, שֶׁהוּא חֲרוֹן
 אָפוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּמִחֲמַת
 שֶׁהֲחֲרוֹן אָף הוּא מְעַט מִן
 הַמְּעַט מִחֲלֵק הַרְגָע, עַל-
 יְדִי-זֶה אֵינָן תּוֹלִים
 הַסְתָּרַת פְּנִיָהֶם בְּרַגְזוֹ, אֲלֵא
 תּוֹלִים הַסְתָּרַת פְּנִיָהֶם
 בְּקִטְנוּתָם, וְעוֹשִׂים עֲצָמָם
 כְּשִׁירִים, וְאוֹמְרִים שְׂאִינָם
 רְאוּיִים לְהִנְהִיג הָעוֹלָם.
 וּבְאֵמֶת גַּם הֵם אֵינָם

יודעים ומְרַגְּשִׁים אֶת הַחֲרוֹן אָף, כִּי הוּא מְעַט
 מִן הַמְּעַט; כִּי בְּאֵמֶת הַצְּדִיקִים דְּבָקִים תָּמִיד
 בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמְאִיר לָהֶם תָּמִיד אֲמֵת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהֵם אֵינָם יְכוּלִים לְהִבִּין לְמָה
 בְּנִי-אָדָם לֹא רוֹאִים וְלֹא שׁוֹמְעִים וְלֹא מְרַגְּשִׁים
 אֶת אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁהֵם רוֹאִים
 וְשׁוֹמְעִים וּמְרַגְּשִׁים. וְלָכֵן יֵשׁ לָהֶם צַעַר גְּדוֹל
 מְזֵה, כִּי הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה נוֹרְאָה
 וְנִפְלְאָה מְאֹד, תָּמִיד תּוֹלִים אֶת הַחֲסָרוֹן בָּהֶם
 בְּעֲצָמָם וְלֹא בְּאַחֲרֵים. וּבְאֵמֶת הֵם לֹא יוֹדְעִים
 שֶׁבְּזֶה שְׂאִינָם רוֹצִים לְהִתְגַּדֵּל וְלִהְיוֹת לְעַם
 יִשְׂרָאֵל וְלִהְנַהִיג אוֹתָם, כָּל זֶה בָּא מִחֲרוֹן אָפוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, שֶׁמִּסְתִּיר פְּנֵיו כְּבִיכּוֹל מֵעַם יִשְׂרָאֵל, עַד
 שֶׁחֹשְׁבִים שֶׁיֵּשׁ טֹבַע, מְקַרָּה וּמְזֵל; כִּי אִם הָיוּ
 הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד
 מִתְגַּלִּים בְּעוֹלָם, וּמְקַבְּלִים אֶת עֲטָרַת הַמַּלְכוּת,
 וְהָיוּ מְכַבְּדִים אוֹתָם, וְהָיוּ מִתְפָּרְסְמִים בְּעוֹלָם,
 אִזּוֹ הֵם הָיוּ מְגַלִּים אֶת פְּנֵי הַשֵּׁם, אֵיךְ שֶׁהַכֹּל
 לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. [וּמִכָּל זֶה
 תִּבִּין וְתִשְׁפִּיל אֶת גְּדֹל הָאֲחֲרִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ לְצְדִיקִים
 הָאֲמֵתִיִּים הַדְּבָקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהֵם

צְרִיכִים לְמָסַר אֶת נַפְשָׁם לְגִלוֹת תָּמִיד אֶת
 אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל-
 יְדִי-זֶה הֵם יוֹרִידוּ אֶת חֲרוֹן אָף הַשֵּׁם הַנִּמְצָא
 בְּעוֹלָם, וְיִמְתִּיקוּ אֶת כָּל הַדִּינִים, כִּי הַצְּדִיקִים
 הַדְּבָקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, וְלָהֶם נִגְלָה תָּמִיד
 אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 לָהֶם מְאִיר חֶסֶד הַשֵּׁם,
 וְלָכֵן הֵם צְרִיכִים לְעַסֵּק
 בְּתַקוּן הָעוֹלָם, לְהוֹרִיד
 אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם. כִּי
 כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ג):
 בְּתַחֲלָה קָדַם שֶׁחֲטָאוּ
 יִשְׂרָאֵל, הִיָּתָה שְׂכִינָה
 שׁוֹרָה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד,

בֵּינָן שֶׁחֲטָאוּ נִסְתַּלְּקָה שְׂכִינָה מֵהֶם. וְהַצְּדִיקִים
 מוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם תָּמִיד לְהוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה
 בֵּינָן עִם יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר בְּאֵמֶת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (בְּבָא בִתְרָא כח): מְלַמֵּד שֶׁהַשְּׂכִינָה
 בְּכָל מְקוֹם. וְזוֹ עֲבוֹדַת הַצְּדִיקִים — לְהֵאִיר
 תָּמִיד אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, שֶׁכָּלם יְרַגְּשׁוּ אֶת
 אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּכְמֵאֲמָרָם ו'ל (בַּמְדָּבָר
 רַבָּה, פָּרָשָׁה יג, סִימָן ד'): הִרְשָׁעִים סִלְקוּ הַשְּׂכִינָה
 מִן הָאָרֶץ, אָבֵל הַצְּדִיקִים הַשְּׂכִינָה
 בְּאָרֶץ. וְלָכֵן הוּא דְבַר גְּדוֹל מְאֹד לְהִיּוֹת מְקַרָּב
 אֶל צְדִיק אֲמֵתִי, הַמְּגַלָּה תָּמִיד אֶת אֲמֵת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּמִחֲמַת חֲטָאֵי הַדּוֹרוֹת, הֵם
 גּוֹרְמִים לְחֲרוֹן אָף, וְעַל-יְדִי-זֶה בְּעֲצָמוֹ בָּא
 שְׁחוּלָקִים וּמַדְבְּרִים וּמַעֲלִימִים וּמִסְתִּירִים אֶת
 הַצְּדִיקִים הַיְכוּלִים לְגִלוֹת אֶת שְׂכִינַת עֲזוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא נוֹתְנִים לָהֶם אֶת הַכְּבוֹד הַרְאוּי
 לָהֶם, וּמְמִילָא הַמּוֹן-הָעַם נִשְׂאָרִים בְּחִשָּׁף
 וְאִפְלָה, וְנִגְעָלָם וְנִסְתָּר מֵהֶם שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ.
 וְלָכֵן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! וְתִהְיֶה
 אֶסְקוּפָה הַנְּדַרְסַת לְכָל, וְתִהְיֶה עֲפֹר תַּחַת כַּפּוֹת
 רַגְלֵי הַצְּדִיקִים הָאֵלוּ, אֲשֶׁר בְּטָלִים וּמִבְטָלִים

בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְיִכּוּלִים לְהַמְשִׁיךְ גַּם עֲלֶיךָ אֶת שְׂכִינַת עֲזוֹ יְתַבְרַךְ. נִמְתַּק הַחֲרוֹן־אֵף שֵׁישׁ בְּתוֹךְ הַצְּדִיקִים עַל־יְדֵי הַרְחֻמְנוּת, וְאִז הַרְחֻמְנוּת גּוֹבֵר עֲלֵיהֶם,

(עֲכָשׁוּ יִסְבִּיר הַסִּפָּה שֶׁמֶשֶׁה רַבְּנוּ לֹא רָצָה לָרֶדֶת לְמִצְרַיִם לְגַאֵל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל): וּמְרַחֲמִים עַל הָעוֹלָם, וְנִתְרַצִּים בְּהִנְהָגָתוֹ, וּמְקַבְּלִים עַל עֲצָמָם הַשְׂרָרָה שֶׁל הַהִנְהָגָה.

וְזֵהוּ: כְּשֶׁהִקְטִין מִשֶּׁה אֶת

עֲצָמוֹ מְלִילָךְ לְמִצְרַיִם

וְלִהְיוֹת מְנַהֵיג, אָמַר (שְׁמוֹת ג')

ג, יא): "מִי אֲנֹכִי כִי אֵלֶיךָ

אֶל פְּרַעֲזָה", וְשֶׁאֵר דְּבָרָיו, שֶׁאֲמַר:

"לֹא אִישׁ דְּבָרִים אֲנֹכִי וְגו', שְׁלַח נָא בְיָד

תְּשַׁלַּח" וְגו', כְּתוֹב (שְׁם ד), "וַיַּחַר אֵף ה'

יך): "וַיַּחַר אֵף ה' בְּמִשֶּׁה".

פְּרוּשׁ: זֵאת הַהִקְטָנָה, שְׁלַח רָצָה

לִהְיוֹת מְנַהֵיג, זֵה מַחְמַת שֶׁנִּשְׁתַּלְּשַׁל בּוֹ חֲרוֹן־אֵף ה'

כַּנ"ל.

אֲבָל עַל־יְדֵי שְׁנִמְתַּק הַרְגֵז

וְהַחֲרוֹן־אֵף עַל־יְדֵי רַחֲמֵנוּת

כַּנ"ל, אִז נִמְתַּק הַחֲרוֹן־אֵף שֵׁישׁ

בְּתוֹךְ הַצְּדִיקִים עַל־יְדֵי הַרְחֻמְנוּת,

וְאִז הַרְחֻמְנוּת גּוֹבֵר עֲלֵיהֶם,

וּמְרַחֲמִים עַל הָעוֹלָם וְנִתְרַצִּים

בְּהִנְהָגָתוֹ, וּמְקַבְּלִים עַל עֲצָמָן

הַשְׂרָרָה שֶׁל הַהִנְהָגָה, וְזֹאת

הַרְחֻמְנוּת הֵם מְנַהֵיגִים אֶת

הָעוֹלָם, בְּבַחֲיִנַת (יִשְׁעֵיהָ מֵט): "כִּי

מְרַחֲמִים יִנְהַגִּם", נִמְצָא שֶׁזֹּאת

הַרְחֻמְנוּת הִיא עֲטָרָתָם, שֶׁמְעַטֵּר

אוֹתָם בְּמִדַּת מַלְכוּת וּמְנַהֵיג.

הַשׁוֹרֵץ עַל הָאָרֶץ, אֲשֶׁר אֵינָם יִכּוּלִים לְעֹזֵר

לְעֲצָמָם, וְאִיךָ יִכּוּלִים לְעֹזֵר לְאַחֲרֵיהֶם? ! זֶה גִּדְּל

הַסִּבֵּל שְׁסוֹבְלִים עִם יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם, כִּי הֵם

רְחוּקִים מִהַצְּדִיק הָאֱמֶת הַיְכוּל לְהַאִיר לָהֶם אֶת

אֱמֶת מְצִיאָתוֹ יְתַבְרַךְ, וְהֵם יִכּוּלִים לְהוֹרִיד אֶת

אֲבָל עַל־יְדֵי שְׁנִמְתַּק הַרְגֵז וְהַחֲרוֹן אֵף עַל יְדֵי

רַחֲמֵנוּת כַּנ"ל, וְכִשֶּׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַחֵם עַל

יִשְׂרָאֵל, וְרוֹצֵה לְהַתְּגַלּוֹת אֲלֵיהֶם, עַד שֶׁכֻּלָּם

יִכְיֵרוּ אוֹתוֹ, אִז מִתְּגַלֶּה עֲצָמוֹ אֶל הַצְּדִיקִים,

שֶׁזֶה גְלוּי הַנְּבוּאָה אֶל הַנְּבִיאִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה אִז

וְזֵהוּ: כְּשֶׁהִקְטִין מִשֶּׁה אֶת

עֲצָמוֹ מְלִילָךְ לְמִצְרַיִם

וְלִהְיוֹת מְנַהֵיג, אָמַר (שְׁמוֹת ג')

ג, יא): "מִי אֲנֹכִי כִי אֵלֶיךָ

אֶל פְּרַעֲזָה", וְשֶׁאֵר דְּבָרָיו, שֶׁאֲמַר:

"לֹא אִישׁ דְּבָרִים אֲנֹכִי וְגו', שְׁלַח נָא בְיָד

תְּשַׁלַּח" וְגו', כְּתוֹב (שְׁם ד), "וַיַּחַר אֵף ה'

יך): "וַיַּחַר אֵף ה' בְּמִשֶּׁה".

פְּרוּשׁ: זֵאת הַהִקְטָנָה, שְׁלַח רָצָה

לִהְיוֹת מְנַהֵיג, זֵה מַחְמַת שֶׁנִּשְׁתַּלְּשַׁל בּוֹ חֲרוֹן־אֵף ה'

כַּנ"ל; הֵינּוּ שְׁבַמְצְרַיִם

הָיָה חֲרוֹן אֵף מִדַּת הַדִּין

עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וְאִיךָ זֶה

נִתְגַּלֶּה? עַל־יְדֵי שֶׁמֶשֶׁה

רַבְּנוּ, שֶׁהוּא סוֹד הַדַּע"ת,

לֹא רָצָה לָרֶדֶת אֲלֵיהֶם,

וְלִגְלוֹת לָהֶם אֱמֶת מְצִיאָתוֹ

יְתַבְרַךְ. וְכֵן הוּא

בְּכָל דוֹר וְדוֹר, מֵהוּ

הַסִּימָן שֵׁישׁ חֲרוֹן אֵף

בְּעוֹלָם? כְּשֶׁאֵין הַצְּדִיקִים

רוֹצִים לִילָךְ וְלְהַאִיר

בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת

אֱמֶת מְצִיאָתוֹ יְתַבְרַךְ,

שֶׁאִז כָּלֶם שְׂרוּיִים בַּחֲשֵׁךְ.

אֲבָל עַל־יְדֵי שְׁנִמְתַּק הַרְגֵז וְהַחֲרוֹן אֵף עַל יְדֵי

רַחֲמֵנוּת כַּנ"ל, וְכִשֶּׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַחֵם עַל

יִשְׂרָאֵל, וְרוֹצֵה לְהַתְּגַלּוֹת אֲלֵיהֶם, עַד שֶׁכֻּלָּם

יִכְיֵרוּ אוֹתוֹ, אִז מִתְּגַלֶּה עֲצָמוֹ אֶל הַצְּדִיקִים,

שֶׁזֶה גְלוּי הַנְּבוּאָה אֶל הַנְּבִיאִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה אִז

העולם הבא לעולם הזה. וכן אמרו חכמינו הקדושים (מנחות כט:): נברא העולם הבא ביו"ד, מפני שצדיקים שבו מועטים, כפוף ראשו — מפני שצדיקים שבו כפוף ראשיהם, מפני מעשיהם שאינם דומים זה לזה. וזה מה שמעלימים ומסתירים ומכסים את הצדיקים היכולים לעזר לנשמות ישראל, ומתגלים כל מיני שקרנים רמאים צבועים, העוקרים את

בני-אדם ממנו יתברך ומחשיכים עיניהם, ובשביל הרשעים האלו סובלים עם ישראל חרון אף, מדת הדין. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה לג, סימן ד'): אוי להם לרשעים, שהם הופכים מדת רחמים למדת הדין, אשריהם הצדיקים, שהם הופכים מדת הדין למדת רחמים. כי זו עבודתם של הצדיקים האמתיים, הדבוקים באין סוף ברוך הוא, שמהפכים את החרון-אף מדת הדין לרחמים, שירגישו כל בר ישראל את הקדוש-ברוך-הוא. ולהפך — אלו השקרנים הרמאים הצבועים מהפכים מדת הרחמים למדת הדין, שהם גורמים חרוף אף, ובשבילם הצדיקים האמתיים צריכים להיות נעלמים ונסתרים. נמצא, שכל החרון אף מדת הדין שיש בעולם, זה רק מחמת העלמת הצדיק האמת מן העולם, ומה גם שהצדיקים בעצמם לא יודעים למה הם עושים עצמם כשירים, ומחזיקים את עצמם ללא כלום, כדי שיתרחקו מעם ישראל, זה מחמת החרון אף שלמעלה נתלבש בהם. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה י"י, סימן ב'): אמר ישעיה, מטיל הייתי בבית תלמודי, ושמעתי קולו של הקדוש ברוך הוא אומר (ישעיה ו, ח): "את מי אשלח ומי ילך לני", שלחתי את מיכה והיו מפין אותו בלחי, הדא

הוא דכתיב (מיכה ד, יד): "בשבת יכו על הלחי", שלחתי את עמוס, והיו קורין אותו פסילוס, דאמר רבי פנחס: למה נקרא שמו עמוס? שהיה עמוס בלשונו, מעתה את מי אשלח ומי ילך לני? ואמר (ישעיה ו,

ח): "הנני שלחני", אמר לו הקדוש-ברוך-הוא: ישעיה, בני טרחנין סרבנין הם, אם אתה מקבל עליך להתבזות וללקות מבני, אתה הולך בשליחותי, ואם לאו, אין

אתה הולך בשליחותי. אמר לו: על מנת כן, שנאמר (שם ג, ו): "גוי נתתי למפלים ולחיי למרטים", ואיני פדאי לילך בשליחות אצל בניך. אמר לו הקדוש-ברוך הוא: ישעיה, אהבת צדק, אהבת לצדק את בני, ותשנא רשע, ששנאת מלחין, על-כן משחק אלהים אליך. רואים מכל זה, שגדולי מבחרי הצדיקים, הם מוסרים את נפשם בעבור לגלות את אמתת מציאותו יתברך, וסובלים חרופים וגדופים, העקר להמשיך רחמים וחסדים על נשמות ישראל, ובזכות זה הקדוש ברוך הוא משפיע עליהם נבואה].

(עכשו ילביש את השגתו במאמר שהתחיל): וזה בחינות 'קרטליתא דמקבעי בה אבנים טובות'. 'קרטליתא' — פירש רש"י ארז. ארז — זה בחינות רגז הנ"ל. [עין (חבוק ג, טז): "ותחתי ארז" וגו', ופרש מהר"י קרא, וזו לשונו: "ובמשבותם רגזו"]. ו'אבנים טובות' זה בחינות עטרה הנ"ל [עין ויקרא רבה, פרשה ב', סימן ה': אמר רבי יהודה בר סימון, משל לאחד שהיה יושב ועושה עטרה למלך, ועבר אחד עליו, אמר לו: מה אתה עושה? אמר לו: אני עושה עטרה למלך. אמר לו: כל שאתה יכול לקבע בו אבנים טובות ומרגליות קבע וכו', עין שם]. בחינות רחמנות

הַנַּחֵל; הֵינּוּ שְׂצָרִיכִים לְרַחֵם עַל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וּלְהַטְעִים לָהֶם מְאוּר אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה עֲטֶרֶת יִשְׂרָאֵל, שִׁירְגִישׁוּ שְׁעֵשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא עוֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְהִדְרִי לָהּ מִיַּי דְּכוּרֵי דְמַקְרֵי בִירְשָׁא' — זֶה בְּחִינּוֹת אֲמוּנָה, כְּמֵאֲמַר (מַגְלָה י'): "תַּחַת הַנְּעֻצוּץ יַעֲלֶה בְרוּשׁ", זֶה מְרַדְכֵי, וְנִקְרָא יְהוּדֵי עַל שֵׁם שְׂכַפֵּר בְּעִבּוּדַת אֱלִילִים, כְּמֵאֲמַר (שָׁם יג'): כָּל הַכּוֹפֵר בְּעַכְשָׁיו נִקְרָא יְהוּדֵי; הֵינּוּ שְׂמַפְרֵשׁ עֲנִין מִיַּי דְּגִים שְׂנִקְרָאִים בִּירְשָׁא, שֶׁזֶּה סוֹבֵב עַל אֲמוּנָה, כִּי עַל פְּסוּק (יִשְׁעִיָּה נה, יג'): "תַּחַת הַנְּעֻצוּץ יַעֲלֶה בְרוּשׁ", דְּרָשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים: "תַּחַת הַנְּעֻצוּץ יַעֲלֶה בְרוּשׁ" — זֶה מְרַדְכֵי שְׂכַפֵּר בְּעִבּוּדַת זָרָה. וְזֶה לְשׁוֹן הַגְּמָרָא שָׁם: "תַּחַת הַנְּעֻצוּץ" — תַּחַת הַמֶּן הַרְשַׁע שְׁעֵשׂוּעַ עֲצָמוֹ עִבּוּדַת זָרָה, דְּכַתִּיב

(יִשְׁעִיָּה ז, יט): "וּבְכָל הַנְּעֻצוּצִים וּבְכָל הַנְּהַלְלִים", "יַעֲלֶה בְרוּשׁ" — זֶה מְרַדְכֵי שְׂנִקְרָא רֵאשׁ לְכָל הַבְּשָׂמִים, שְׂנִקְרָא (שְׁמוֹת ל, כג): "וְאִתָּה קַח לְךָ בְּשָׂמִים רֵאשׁ, עֵינַן שָׁם. וְיֵשׁ לֹמֵר, כִּי בִימֵי אַחְשָׁרׁוֹשׁ נִכְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁהִשְׁתַּחֲוּוּ לְצִלָּם, וְכָל זְמַן שֵׁישׁ עִבּוּדַת זָרָה — חֲרוֹן-אַף בְּעוֹלָם, וְהַתְּנַבֵּר אֲזִי הַחֲרוֹן-אַף לְהַשְׁמִיד וּלְהַרְגֵּוּ וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְהוּדִים מִנְּעַר וְעַד זְקֵן טַף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד, וְהַמֶּן הַרְשַׁע עָשָׂה אֶת עֲצָמוֹ עִבּוּדַת זָרָה, כִּי חָקַק עִבּוּדַת זָרָה עַל לְבוֹ, וְהָיָה מִתְּפוּן שִׁישְׁתַּחֲוּוּ לְעִבּוּדַת זָרָה, כְּמֵאֲמַרם ו"ל (אֲסֵתֵר רַבָּה, פְּרָשָׁה ו', סִימָן ב'), וְרָצָה לְקַחַת אֶת הַמְּלָכוֹת

לְעַצְמוֹ, אִף מְרַדְכֵי בְּתַקְפָּה הַאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה שְׂגוּלָה אֲזִי לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, וְכֵן הוּא בְּעַצְמוֹ הִרְאָה דְּגָמָא, שְׂלֵא רָצָה לְהַשְׁתַּחֲוּוֹת לוֹ, וְאָמַר: יֵשׁ אֲדוּן הַמַּתְגָּאָה עַל כָּל גְּאִים, אִיךְ אֲנִי מִנִּיחוֹ וּמִשְׁתַּחֲוֶה לְעִבּוּדַת זָרָה. וּלְפִי שִׁיחַד שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — נִקְרָא יְהוּדֵי. וּבְזֶה שְׂגוּלָה מְרַדְכֵי אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֵאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, וּבְנֶה אֶת מְלָכוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי-זֶה הַפִּיל אֶת הַמֶּן, שְׂלֵא תִהְיֶה לוֹ תְּקוּמָה, וְתִלְהִי עַל הַעֵץ, וְאֲזִי גָרַם שִׁיתְבַּטֵּל הַחֲרוֹן אִף, שֶׁזֶּה: "וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ" — מְלָכוֹ שֶׁל עוֹלָם, "שְׂכָכָה". וְלִכֵּן זָכָה, שְׂנַתְעַטֵּר בְּעֲטֶרֶת הַמְּלָכוֹת, שֶׁזֶּה מַה שְׂכַתוּב (אֲסֵתֵר ח, טו): "וּמְרַדְכֵי יֵצֵא מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ בְּלְבוּשׁ מְלָכוֹת, תְּכַלֵּת וַחֲוֹר וְעֲטֶרֶת זָהָב גְּדוּלָּה" וְגו', כִּי הוּא הַתְּלַבֵּשׁ בְּרַחֲמָנוֹת לְרַחֵם עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וְהַחֲדִיר

בָּהֶם אֲמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזֶה שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אֲסֵתֵר רַבָּה, פְּרָשָׁה י', סִימָן יב): מְלָךְ מְרַדְכֵי עַל הַיְהוּדִים וּמוֹנִיטָה שְׁלוֹ הוֹלֵךְ בְּכָל הָאָרֶץ, לָמָּה? שֶׁהִיָּה אִישׁ טוֹב, אִישׁ שְׁלוֹם וּמְבַקֵּשׁ שְׁלוֹם. וּבְזֶה הַפִּיל אֶת הַמֶּן, שְׂרָצָה לְקַחַת אֶת הַמְּלָכוֹת שְׂאִינָה שִׁיכַת אֱלִיוֹן. ג. (עֲכָשׁוּ יְבָאָר, שְׂלֵא כָּל אֶחָד יָכוֹל לְהִיּוֹת מְנַהִיג): וְלְפַעְמִים חוֹשֵׁב אֲדָם בְּעַצְמוֹ, שֵׁישׁ לוֹ רַחֲמָנוֹת עַל הָעוֹלָם וְרוֹצֵה בְּהַנְּהַגְתּוֹ, וּבְאֲמַתַּת זֶהוּ הַרוֹדֵף אַחֵר הַכְּבוֹד, וְתוֹלָה רְדִיפְתּוֹ בְּרַחֲמָנוֹת, וּבְאֲמַתַּת הוּא רַחוּק מִרַחֲמָנוֹת הַזֶּה, כִּי כָּל זְמַן שְׂאִין לְאָדָם אֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת שְׂאִין שְׁלָמוֹת

בְּרַחֲמָנוֹת הַנַּחֵל. וְהִדְרֵי לָהּ מִיַּי דְּכוּרֵי דְמַקְרֵי בְּחִינּוֹת אֲמוּנָה, כְּמֵאֲמַר (מַגְלָה י'): "תַּחַת הַנְּעֻצוּץ יַעֲלֶה בְרוּשׁ", זֶה מְרַדְכֵי, וְנִקְרָא יְהוּדֵי, עַל שֵׁם שְׂכַפֵּר בְּעִבּוּדַת אֱלִילִים, כְּמֵאֲמַר (שָׁם יג'): כָּל הַכּוֹפֵר בְּעַכְשָׁיו נִקְרָא יְהוּדֵי. ה. וְלְפַעְמִים חוֹשֵׁב אֲדָם בְּעַצְמוֹ, שֵׁישׁ לוֹ רַחֲמָנוֹת עַל הָעוֹלָם וְרוֹצֵה בְּהַנְּהַגְתּוֹ, וּבְאֲמַתַּת זֶהוּ הַרוֹדֵף אַחֵר הַכְּבוֹד, וְתוֹלָה רְדִיפְתּוֹ בְּרַחֲמָנוֹת, וּבְאֲמַתַּת הוּא רַחוּק מִרַחֲמָנוֹת הַזֶּה, כִּי כָּל זְמַן שְׂאִין לְאָדָם אֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת שְׂאִין שְׁלָמוֹת

אחריו, בודאי אין לו לקבל המלוכה וההנהגה, ואפלו מי שמאמין באיזה דבר שהוא מדרכי האמרי, אף-על-פי שהוא מאמין בהשם יתברך, בודאי אין לו לקבל המנהיגות, כי המנהיגות עקרה בבחינת רחמים,

ועקר הרחמים בהסרת עכו"ם אפלו שמץ עכו"ם, ואפלו פשה הוא אומר צבי הפסיקו (סנהדרין סה:), אין לו רחמנות בשלמות. בכך אין לו לקבל המנהיגות, ואפלו מי שיש לו אמונה גדולה, עד שיפשפש את עצמו, שלא ישאר אצלו אמונות שאין צריך להאמין, כגון דרכי האמרי הנ"ל, ושיהיה תמיד עם ה' אלקיו, אז הרחמנות באמת, ולו ראוי להנהיג. אבל מי שאין לו אמונה בשלמות, ונדמה שיש לו רחמנות על העולם, ורוצה להנהיג את העולם, זה בחינת (סוטה מט:): 'והמלכות תהפך למינות'; פי מעט המינות פוגם במלכות, בבחינת ההנהגה, ומהפכה למינות, כמו שמהפך את המלכות לעצמו שהוא מין מעט; [הינו שעקר הנהגת המנהיג האמתי, שאינו מתכונן כלל לטובת עצמו, אלא מוסר נפשו בעבור כלל נשמות ישראל, ואינו נהנה מהפבוד שנותנים

להקדוש-ברוך-הוא, כי כל ענינו הוא רק לגלות ולפרסם לכלם את אמתת מציאותו יתברך, שזה עקר הרחמנות שצריכים לרחם על נשמות ישראל, להחזיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, שידעו כלם, אשר

המלוכה שיכת רק להקדוש-ברוך-הוא. וזו הרחמנות הכי גדולה, שהמנהיג האמת מחזיר בנשמות ישראל. אבל תכף-ומיד שיש לו איזו פגמה צדדית להנות מהפבוד הזה, כבר נתקדם אצלו: "והמלכות תהפך למינות", הינו ברגע שהוא רוצה אפלו קצת מלכות למלך ולהשתלט על זולתו, כבר נהפך למינות, רחמנא לישזבן. פי מאחר שרוצה להנות מפבוד המלכות, ולכן נכנס בו מעט מינות, פי הוא לוקח את המלכות לעצמו. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה ד', סימן כ'): 'למדך שאין גאון לפני המקום, אליהו אומר: כל המרבה פבוד שמים וממעט פבוד עצמו, פבוד שמים מתרבה וכבודו מתרבה, וכל הממעט פבוד שמים ומרבה פבוד עצמו, פבוד שמים מתמעט ומקומו וכבודו מתמעט. ולכן עקר מדרגת המנהיג

לו, פי מוסר הכל האמתי, שאינו חפץ בכבוד עצמו כלל, אלא

הוא מוסר את נפשו להרבות בכבוד המקום ברוף הוא, ומגלה את אמתת מציאותו יתברך לכלם, ויודע אשר הכבוד שיך רק להקדוש-ברוך-הוא. ולכן רק מי שמחזיק במדרגה זו, ראוי להיות מנהיג, פי הוא מוסר את נפשו בעבור נשמות ישראל, להחזיר בהם אמונה בו יתברך. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה טו, סימן כ'), שכל מי שמוסר עצמו על ישראל, זוכה לכבוד ולגדלה ולרוח-הקדש. ולכן המנהיג האמתי אינו חפץ בשום מנהיגות ובשום כבוד, אלא כל מחשבתו ורצונו הוא רק

לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך, ולהחזיר אמונה פשוטה בו יתברך. וזה בעצמו מביא אותו להיות מנהיג. וגם אז פשה הוא מנהיג את ישראל, אין לו שום פונה עצמית, אלא הוא בטל ומבטל בעיני עצמו לגמרי, ומגלה ומפרסם את אמתת מציאותו יתברך. וזה כל חיותו — שיכול לגלות את מלכותו יתברך לעם ישראל. ובשביל זה זוכה, ששורה בו רוח קדשה וטהרה, ומנהיג את ישראל בתמימות ובפשיטות, והוא בעצמו בטל ומבטל באין סוף ברוף הוא. ולכן כל מי שיודע שהוא בטל ומבטל אל האין סוף ברוף הוא, ואין לו שום חלק באמונות פוזביות ודרכי האמרי, אלא רק נכלל בעצם עצמיות אלקותו יתברך, עליו לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך לכל בר ישראל, ולא יהנה מהכבוד הזה, ודיקא אז לביש אותו הקדוש-ברוך-הוא במנהיגות שיהיה מנהיג ישראל אמתי ביודעים או בלא יודעים, ודו"ק].

ד. ודע, שהאמונה היא מחזקת תמיד במלכות ומהנהגה, שלא יקח אותה זר שאין ראוי לה. ואף שאנו רואים בעיני בשר, שיש מנהיגים על הרבה נשמות, והם בכלל רחוקים מכל זה, ואין להם שום משג מה זה גלוי אלקות, כל הנהגתם על אלו האנשים שהם תחתיהם ותחת השפעתם, כל זה רק למראה עינינו הגשמיות, פי באמת אין להם שום הנהגה פנימית על האנשים שלהם אלא רק בחיצוניות, ומה גם שאלו האנשים שהם תחת שעבודם, הם מספנים גדולים וחיים בדמיון ובטעות גדול, ובשביל זה

ד ודע, שהאמונה היא מחזקת תמיד במלכות והנהגה, שלא יקח אותה זר שאין ראוי לה.

ודע, שעקר המלכות, שרשה בחכמה, בשביל כדי לידע איך להנהיג ולמלך, לכן יש לכל מלך חכמים ויועצים, פי בזה תפון מלכותו ויתקיים מדינתו. וזה בחינות (דברים לג): "ויהי בישרון מלך, בהתאסף ראשי עם", הינו,

צריכים לבקש כל ימי חיינו, שיזכה להתקרב אל המנהיג האמתי, שיש בידו להחזיר בו אמונה ברורה ומזככת, גלוי אלקות בתכלית המדרגה העליונה, ורק מי שיכול לגלות את האמונה הקדושה, לו ראוי המלוכה והמנהיגות, ולא צריכים לחשש שמא יבוא מי שאינו ראוי למלכות ומהנהגה, שיקח אותה, פי האמונה בעצמה שומרת את נשמות ישראל, שלא יגע בהן זר שאינו ראוי להן, ובדקות הם מקבלים מהמנהיג האמתי הזה את כל חיותם. ודע, שעקר המלכות שרשה בחכמה, בשביל כדי לידע איך להנהיג ולמלך. לכן יש לכל מלך חכמים ויועצים, פי בזה תפון מלכותו ויתקיים מדינתו. כמו-כן המלכות שהיא האמונה הקדושה, דלית לה מגרמא פלום, מקבלת ויונקת מהחכמה העליונה, פדגמת מלך גשמי, שצריך לחכמים ויועצים. (עלשו לביש את השגתו בפסוק): וזה בחינת (דברים לג, ה): "ויהי בישרון מלך בהתאסף ראשי עם"; הינו על-ידי

רֵאשִׁי עִם, שֶׁהֵם הַמַּחֲזִין וְהַחֲכָמָה, עַל יָדָם תִּפְּוֹן בַּחֲנִינַת הַמַּלְכוּת [עַיִן תְּקוּנֵי זֵהָר (תְּקוּן טו): וְכָל מֵאֵן דְּנִטְרֵי אוֹת בְּרִית זְכִי לְמַלְכוּ כְּגוֹנָא דִּיּוֹסְף. וַיִּשְׂרָאֵל בְּגִין דְּנִטְרִין בְּרִית, זְכוּ לְמַלְכוּתָא,

וְאֵתְמַר בְּהוּן: כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִים. וּמִשָּׁה בְּגִין דְּנִטְרֵי אוֹת בְּרִית, אֵתְמַר בֵּיה: "וַיְהִי בִישְׂרוֹן מְלֶךְ".

זַכָּאָה אִיהוּ מֵאֵן דְּנִטְרֵי בְרִית, עַיִן שָׁם. כִּי שְׁמִירַת הַבְּרִית תְּלוּיָהּ בְּקִדְשַׁת הַמַּחֲזִין וְהַחֲכָמָה, וְעַל-כֵּן דִּיקָא מִי שְׁזוּכָה לְקִדְשַׁת הַמַּחֲזִין, שְׁהִיא הַחֲכָמָה, עַל יְדֵי זֶה זוּכָה לְמַלְכוּת].

וְעַל-יְדֵי אֶהְבַּת הַחֲכָמִים תִּפְּוֹן הַמַּלְכוּת; הֵינּוּ כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל אוֹהֵב אֶת הַחֲכָמִים, עַל-יְדֵי-זֶה יֵאִיר גַּם בּוֹ בַּחֲנִינַת הַמַּלְכוּת, שְׁהִיא הָאֱמוּנָה, וַיֵּאִיר בּוֹ אוּרוֹ יִתְבַּרְךָ. וְרוֹאִים

בְּגִשְׁמִיּוֹת, שְׁתַּכְּרָךְ-וּמִיד וּכְשָׁבֵא לְמַלְךְ אֵיזְהוּ שְׁנֹאָה לְחַכְמִים, יְדוּעַ לְהוּי לָהּ, שְׁמֵן הַשָּׁמַיִם יוֹרִידוּהוּ מִמַּלְכוּתוֹ, כִּי אֵין קִיּוֹם לְעוֹלָם בְּלֹא הַחֲכָמָה, בְּבַחֲנִינַת (מְשָׁלִי

כֵּט, ד): "מְלֶךְ בְּמִשְׁפַּט יַעֲמִיד אַרְצָךְ"; וְהַמִּשְׁפַּט הוּא בַּחֲנִינַת חַכְמִים, בְּבַחֲנִינַת (וַיִּקְרָא כו, טו): "וְאִם אֶת מִשְׁפַּטֵי תִגְעַל נַפְשְׁכֶם", וְדַרְשׁוּ (תוֹרַת כְּהֻנִּים בְּחֻקְתֵי) זֶה הַשְׁוֹנָא אֶת הַחַכְמִים, כִּי בְּרַגַע

עַל-יְדֵי "רֵאשִׁי עִם", שֶׁהֵם הַמַּחֲזִין וְהַחֲכָמָה, עַל-יָדָם תִּפְּוֹן בַּחֲנִינַת הַמַּלְכוּת, וְעַל-יְדֵי אֶהְבַּת הַחֲכָמִים תִּפְּוֹן הַמַּלְכוּת, וּכְשָׁבֵא לְמַלְךְ אֵיזְהוּ שְׁנֹאָה עַל הַחֲכָמִים, יְדוּעַ לְהוּי לָהּ, שְׁמֵן הַשָּׁמַיִם יוֹרִידוּהוּ מִמַּלְכוּתוֹ, כִּי אֵין קִיּוֹם לְעוֹלָם בְּלֹא הַחֲכָמָה, בְּבַחֲנִינַת (מְשָׁלִי כֵט): "מְלֶךְ בְּמִשְׁפַּט יַעֲמִיד אַרְצָךְ", וְהַמִּשְׁפַּט הוּא בַּחֲנִינַת חַכְמִים, בְּבַחֲנִינַת (וַיִּקְרָא כו): "וְאִם אֶת מִשְׁפַּטֵי תִגְעַל נַפְשְׁכֶם", וְדַרְשׁוּ: 'זֶה הַשְׁוֹנָא אֶת הַחֲכָמִים'.

נִמְצָא זֶה שְׂאִין לוֹ אֱמוּנָה בְּשַׁלְמוֹת מַחֲמַת דְּרַכֵי הָאֱמוּרִי, כְּשָׁבֵא לְקַח לְעַצְמוֹ הַמַּלְכוּת וְהַהֲנַהֲגָה, וְהוּא אֵין רְאוּי לָהּ, אֲזִי הָאֱמוּנָה שְׁסָבִיב הַהֲנַהֲגָה, הַמַּחֲזִיק בְּהַהֲנַהֲגָה שְׁלֹא יִגַע בָּהּ זָר, הוּא מְפִיל לְאִישׁ זֶה לְשַׁנְאָת חַכְמִים, כְּדִי שְׁלֹא יִתְקַיֵּם בְּיָדוֹ הַמַּלְכוּת וְהַמְנַהֲיגוֹת, וּבּוֹדָאֵי לֹא

יִתְקַיֵּם בְּיָדוֹ, כִּי עַקֵּר הַמַּלְכוּת תְּלוּיָהּ בְּמִשְׁפַּט כְּנ"ל, אֲלֹא-אִם-כֵּן זֶה הַמַּחֲזִיק בְּמַלְכוּת מִתְגַּבֵּר בְּאֶפְיִקוֹרְסוֹת וּמִינּוֹת, עַד שְׁמִפְרִיד אֶת הָאֱמוּנָה מִהַהֲנַהֲגָה, מְבַחֲנִינַת הַמַּלְכוּת, מְלַחֲחִזִיק בְּמַלְכוּת, אֲזִי יָכוֹל לְהִיּוֹת שְׂיִתְקַיֵּם הַמַּלְכוּת בְּיָדוֹ, כִּי אֵין מִי שְׁיִפִּיל אוֹתוֹ לְשַׁנְאָת חַכְמִים, כִּי הָאֱמוּנָה נִפְרָדָה מִהַמַּלְכוּת. [וּבְזֶה יוֹבֵן

אֱמוּנָה בְּשַׁלְמוֹת, מַחֲמַת דְּרַכֵי הָאֱמוּרִי, כְּשָׁבֵא לְקַח לְעַצְמוֹ הַמַּלְכוּת וְהַהֲנַהֲגָה, וְהוּא אֵין רְאוּי לָהּ, אֲזִי הָאֱמוּנָה שְׁסָבִיב הַהֲנַהֲגָה, הַמַּחֲזִיק בְּהַהֲנַהֲגָה שְׁלֹא יִגַע בָּהּ זָר, הוּא מְפִיל לְאִישׁ זֶה לְשַׁנְאָת חַכְמִים, כְּדִי שְׁלֹא יִתְקַיֵּם בְּיָדוֹ הַמַּלְכוּת וְהַמְנַהֲיגוֹת, וּבּוֹדָאֵי לֹא

יִתְקַיֵּם בְּיָדוֹ; כִּי עַקֵּר הַמַּלְכוּת תְּלוּיָהּ בְּמִשְׁפַּט כְּנ"ל, אֲלֹא אִם-כֵּן זֶה הַמַּחֲזִיק בְּמַלְכוּת מִתְגַּבֵּר בְּאֶפְיִקוֹרְסוֹת וּמִינּוֹת, עַד שְׁמִפְרִיד אֶת הָאֱמוּנָה מִהַהֲנַהֲגָה מְבַחֲנִינַת מַלְכוּת, מְלַחֲחִזִיק בְּמַלְכוּת, אֲזִי יָכוֹל לְהִיּוֹת שְׂיִתְקַיֵּם הַמַּלְכוּת בְּיָדוֹ, כִּי אֵין מִי שְׁיִפִּיל אוֹתוֹ לְשַׁנְאָת חַכְמִים, כִּי הָאֱמוּנָה נִפְרָדָה מִהַמַּלְכוּת. [וּבְזֶה יוֹבֵן

אֱמוּנָה בְּשַׁלְמוֹת מַחֲמַת דְּרַכֵי הָאֱמוּרִי, כְּשָׁבֵא לְקַח לְעַצְמוֹ הַמַּלְכוּת וְהַהֲנַהֲגָה, וְהוּא אֵין רְאוּי לָהּ, אֲזִי הָאֱמוּנָה שְׁסָבִיב הַהֲנַהֲגָה, הַמַּחֲזִיק בְּהַהֲנַהֲגָה שְׁלֹא יִגַע בָּהּ זָר, הוּא מְפִיל לְאִישׁ זֶה לְשַׁנְאָת חַכְמִים, כְּדִי שְׁלֹא יִתְקַיֵּם בְּיָדוֹ הַמַּלְכוּת וְהַמְנַהֲיגוֹת, וּבּוֹדָאֵי לֹא

יִתְקַיֵּם בְּיָדוֹ, כִּי עַקֵּר הַמַּלְכוּת תְּלוּיָהּ בְּמִשְׁפַּט כְּנ"ל, אֲלֹא-אִם-כֵּן זֶה הַמַּחֲזִיק בְּמַלְכוּת מִתְגַּבֵּר בְּאֶפְיִקוֹרְסוֹת וּמִינּוֹת, עַד שְׁמִפְרִיד אֶת הָאֱמוּנָה מִהַהֲנַהֲגָה, מְבַחֲנִינַת הַמַּלְכוּת, מְלַחֲחִזִיק בְּמַלְכוּת, אֲזִי יָכוֹל לְהִיּוֹת שְׂיִתְקַיֵּם הַמַּלְכוּת בְּיָדוֹ, כִּי אֵין מִי שְׁיִפִּיל אוֹתוֹ לְשַׁנְאָת חַכְמִים, כִּי הָאֱמוּנָה נִפְרָדָה מִהַמַּלְכוּת.

איך יכול להיות, שרואים שאנשים קלים וריקים ופוחזים, שקרנים, רמאים, צבועים, רשעים ארורים, מושלים על עם דל, ויש להם מלכות עליהם, לשעבר אותם תחת שעבודם,

מאין כל כחם? אין זה אלא מפני שהם מלאים עם אפיקורסות ומינות, על-ידי-זה יש בכחם להחזיק את המלכות והנהגה, ואוי לאנשים שמאמינים בהם, שהם נעקרים מהעולם הזה ומהעולם הבא. כמו שהתבטא רבנו ז"ל על אחד, שיש לו הנהגה על ארץ אנשים, שכלם לא יעמדו בתחית המתים, רחמנא לישזבן. ומכל זה תבין ותשפיל, אהובי, בני, איך שצריכים לבקש ולהתחנן ממנו יתברך, שלא תהיה לו שום

שיכות אל אלו המנהיגים שתפסו את המלכות בידם, שהם מלאים אפיקורסות ומינות, ואי אפשר להנצל מהם, אלא על-ידי רבוי תפלה, להשתטח לפניו יתברך, ולבקש ברחמים ובתחנונים שישמר אותו מהם, ודו"ק].

וזה ונחת בר אמוראי לאתויי; הינו שהאמרי ירד לקחת את הארז, ובעי דנשמטה לאטמה, ורצה הדג לקטע את ירכו של האמרי. (מפרש רבנו ז"ל) 'בר אמוראי' — זה שאין לו אמונה בשלמות פנ"ל; האמרי זה שאין לו אמונה בשלמות, זה סובב על מה שאמר למעלה, שאפלו אם יש לאדם איזו מחשבה שאינה טובה, ואפלו מי שמאמין באיזה דבר שהוא מדרכי האמרי, כפר לא יכול לקחת את המלכות שהיא הנהגה. 'אטמה' —

ירכו של האמרי, שעליו הוא עומד, זה בחינת (ישעיה לג, טו): "אטם אָזְנוּ מִשְׁמַע דְּמִים"; דלא שמע בזלותא דצורבא מדרבנן (מכות כד.), ועל-ידי-זה הוא לא יכול להתנתק מהמלכות; כי

וְזֶה: וְנַחֲת בַּר אַמּוֹרָאִי לְאַתּוּי, וּבְעֵי דְנִשְׁמַטְהָ לְאַטְמָה, 'בַּר אַמּוֹרָאִי' — זֶה שְׂאִין לוֹ אַמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת פְּנ"ל. 'אַטְמָה' — זֶה בְּחִינַת (ישעיה לג): "אַטְם אָזְנוּ מִשְׁמַע דְּמִים", 'דְּלֵא שְׁמַע בְּזוֹלוֹתָא דְּצוֹרְבָא מִדְּרַבְּנָן' (מכות כד), הֵינוּ 'בִּירְשָׁא הַנ"ל רְצָה לְהַפִּיל אוֹתוֹ לְשִׁנְאָת חֲכָמִים. 'וְזָרְק זִיקָא דְּחָלָא וְנַחֲת, 'חָלָא' — בְּחִינַת הַתְּגַבְרוּת הַמִּינּוֹת, בְּחִינַת (תהלים עג): "כִּי יִתְחַמֵּץ לְבָבִי", עַל-יְדֵי-זֶה 'וְנַחֲת' אֶת הַבִּירְשָׁא הַנ"ל.

ברגע שאדם חזק באמונת חכמים, ואין לו שום שנאה אליהם, אז האמונה אצלו בשלמות פנ"ל, ושיך אצלו המלכות והנהגה. הינו בירשא הנ"ל; הינו שהאמרי רצה לקחת את האמונה שהוא בירשא לאמונות פוזביות, שהם דרכי האמרי, ועל-ידי-זה ינתק אותו מהמלכות שקשורה אל החכמה, ועל-ידי-זה רצה להפיל אותו לשנאת חכמים; כי כששונא את החכמים, הוא מנתק את החכמה מהמלכות, על-ידי-זה לא

יזכה לאמונה ברוחה ומזככת, עד שיפיל לכפירות, שזה וזרק זיקא דחלא ונחת, שיזרק האמרי נוד חמץ על הדג שהוא בירשא, הינו אמונה, וברח הדג, שנתרחק ממנו האמונה. 'חלא', ומה הוא החמץ הזה? בחינת התגברות המינות. (ומביא ראיה מפסוק): בחינת (תהלים עג, כא): "כִּי יִתְחַמֵּץ לְבָבִי", שנוחמץ לבבו בכפירות ואפיקורסות, על-ידי-זה ונחת את הבירשא הנ"ל, גרש את הדג, שהוא האמונה ברוחה ומזככת, ובא אל דרכי האמרי, שעל-ידי-זה לא שיכת אליו המלכות והנהגה. [ומכל זה תבין ותשפיל את הקשר לתחילת התורה, שהמנהיג האמתי יכול להביא את האדם אל התכלית של הבריאה, שהוא שעשוע עולם הבא, להחדיר באנשים את אמתת

מציאותו יתברך, פי עכשו זה מאד קשה להכניס במחשבות בני-אדם השגת רוחניות חיות אלקות, שיחשבו רק ממנו יתברך, פי מתגברים כל מיני שקרנים, רמאים וצבועים בעולם, ומטעים את

הבריות בדרכי האמורי, שהוא צבי הפסיקו (סנהדרין סה:), או שחטו תרנגול זה שקרא ערבית ותרנגלת שקראה גברית יש בו משום דרכי האמרי. אשתה ואותיר אשתה ואותיר, יש בו משום דרכי האמרי (שפת 10:), וכדומה כל מיני שטיות, שאלו השקרנים רמאים צבועים עובדים על בני-אדם, שכל זה בכלל דרכי האמרי, אמונות כוזביות, ועל-ידי-זה אי אפשר לבני-

אדם לתפס ולהשיג במח מחשבתם רוחניות חיות אלקות, פי אלו השקרנים, הרמאים והצבועים, מתפרסמים בעולם, ובגני-אדם נמשכים אחר השטיות שלהם, שהם דרכי האמרי. ולכן קשה להם להבין רוחניות חיות אלקות, להיות בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא. והצדיק הוא המגלה את האמונה ברוחה ומזככת שעשוע עולם הבא, ומקרב את זה למחשבות בני-אדם שנמצאים עדין בתכלית המדרגה התחתונה, הסתרת פנים, הם משתדלים להמתיק את הדינים מעל נשמות ישראל, ולהמשיך עליהם את פני השם יתברך, שהוא גלוי האין סוף ברוך הוא, והבין].

ה. (עכשו מגלה לנו רבנו ז"ל, שאפלו מה שאנחנו רואים, שאמות העולם מולכים עלינו, ואנחנו בגלות ביניהם, עם כל זאת עלינו

להחדיר בתוכנו את אמתת מציאותו יתברך, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, פי דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, שהשגה זו היא שעשוע עולם הבא. ואף

שאנו מערבים בין הגויים ונמצאים בגלות גדולה, עם כל זאת עלינו לדעת, אשר ובאמת מלכי העכו"ם, אף-על-פי שמולכים עלינו, אין במלכותם מבחינת מלכות ישראל, ולא נגעו בה, פי מי שרוצה לגע בה, זה וזה לא נתקיים בידם, הינו אפלו מלכותם על אמות העולם נטלה מהם, פי האמונה שסביב מלכותנו מפיל את חכמתם, שמלכותם תלוי בהם כנ"ל; הינו על-ידי תקוף האמונה שיש לבר ישראל,

שמלא כל הארץ כבודו, ונדבק באין סוף ברוך הוא, ובטל ומבטל אל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, על-ידי-זה לא רק שהם לא מולכים עלינו, אלא גם מלכותם על שאר האמות נטלה מהם; פי ברגע שאדם מחדיר בעצמו, אשר "לב מלך ביד הוי"ה" (משלי כא, א), ממילא נתבטלת מלכותם לגמרי.

(ומביא ראיה מפסוק): וזה שפתוב במפלת מצרים (ישעיה יט, יג): "נואלו שרי צען", על-ידי אולת, הינו נפילת חכמתם — נפלה מלכותם, כמובא (זהר בשלח מו:): בגין דירדפון מצראי בתריהון לאתקרא שמא דקדשא בריהו הוא ברתוכי ופךשוי בגין למיזל ימא וליליא אספקלריא דנהרא ודלא נהרא. ותו בגין לאטעאה למצראי דימרון מקרה הוא, דכתיב (ישעיה יט, יג): "נואלו שרי צען", וכתיב

ה ובאמת מלכי העכו"ם, אף-על-פי שמולכים עלינו, אין במלכותם מבחינת מלכות ישראל ולא נגעו בה, פי מי שרוצה לגע בה, זה וזה לא נתקיים בידם, הינו אפלו מלכותם על האמונה שסביב מלכותנו מפיל את חכמתם, שמלכותם תלוי בהם כנ"ל. וזה שפתוב במפלת מצרים (ישעיה יט): "נואלו שרי צען", על-ידי אולת, הינו נפילת חכמתם, נפלה מלכותם.

(שם מד, כה): "מְשִׁיב חַכְמִים אַחֹר", וְעַל דָּא אֲזַלִּי בִּימְמָא וּבְלִילְיָא, עֵינֵי שָׂם. כִּי הִטְעוּ אֶת הַמְצָרִים, וְנִתְקַיֵּם אֲצֵלֶם: "מְשִׁיב חַכְמִים אַחֹר" כַּנ"ל, וְהִבֵּן.

(וּמַבִּיא עוֹד רֵאִיָּה): וְזָה שְׂאֵמְרוּ חֲנַנְיָה מִישְׁאֵל וְעַזְרִיָּה לְנְבוּכַדְנֶצַּר (דְּנִיאֵל ה, יח): "אֵנֶת מַלְכָּא אֵלְהָא עֲלָהָה מַלְכוּתָא וּרְבוּתָא וַיִּקְרָא" וְגו', אֵתָּה מֶלֶךְ עַלֵּינוּ לְכַרְגָּא, אֲבָל לְהִנְהִיג אוֹתָנוּ בְּעַבְדוּת וּבְכַאֲמוֹנָתָא שְׂוָה (וַיִּקְרָא רְבָה, פֶּרֶשָׁה לֵג; בַּמְדַּבֵּר פֶּרֶשָׁה טו וּמְדַרְשׁ שִׁיר הַשִּׁירִים), הֵינּוּ שְׂאֵמְרוּ, שְׁלֹא נִגְע בְּמַלְכוּת יִשְׂרָאֵל הַשִּׁיף לְאַמוּנָתָנוּ, כִּי אַמוּנָתָנוּ סוֹכְבַת אֶת הַמַּלְכוּת וְשׁוֹמֶרֶת אוֹתָהּ מִלְּגַע בָּהּ זָר, וּמִפִּיל אֶת רוֹדְפֶיהָ לְשִׁנְאֵת חַכְמִים, אִם לֹא שְׂתַקְפָּה יַד הַמֵּינוֹת עַל הָאֲמוּנָה עַד שְׂמִפִּיל אֶת הָאֲמוּנָה, וְאָז יִכּוֹל לְקַבֵּל מַלְכוּתָנוּ, חֶס וְשָׁלוֹם, בְּבַחֲיַנַּת 'וַיִּזְרַק חֶלָא וַנְחַת' כַּנ"ל.

וְזָהוּ שְׂאֵמְרוּ חֲנַנְיָה מִישְׁאֵל וְעַזְרִיָּה לְנְבוּכַדְנֶצַּר: 'אֵתָּה מֶלֶךְ עַלֵּינוּ לְכַרְגָּא, אֲבָל לְהִנְהִיג אוֹתָנוּ בְּעַבְדוּת וּבְכַאֲמוֹנָתָא, אֵתָּה וְכַלְבָּא שְׁוָה' (וַיִּקְרָא רְבָה פֶּרֶשָׁה לֵג; בַּמְדַּבֵּר פֶּרֶשָׁה טו וּמְדַרְשׁ שִׁיר הַשִּׁירִים), הֵינּוּ שְׂאֵמְרוּ, שְׁלֹא נִגְע בְּמַלְכוּת יִשְׂרָאֵל הַשִּׁיף לְאַמוּנָתָנוּ, כִּי אַמוּנָתָנוּ סוֹכְבַת אֶת הַמַּלְכוּת וְשׁוֹמֶרֶת אוֹתָהּ מִלְּגַע בָּהּ זָר, וּמִפִּיל אֶת רוֹדְפֶיהָ לְשִׁנְאֵת חַכְמִים, אִם לֹא שְׂתַקְפָּה יַד הַמֵּינוֹת עַל הָאֲמוּנָה עַד שְׂמִפִּיל אֶת הָאֲמוּנָה, וְאָז יִכּוֹל לְקַבֵּל מַלְכוּתָנוּ, חֶס וְשָׁלוֹם, בְּבַחֲיַנַּת 'וַיִּזְרַק חֶלָא וַנְחַת' כַּנ"ל.

וְאֲבָל דַּע, שְׂמֵן הַשָּׁמַיִם אֵין מְנִיחִים אוֹתוֹ לְקַח אוֹתָהּ, בְּבַחֲיַנַּת: 'וַנְּפַקַת בְּרַת קְלָא: מָה אֵית לָכוּ בְּהַדֵּי קַרְטְלִיתָא

מִלְּגַע בָּהּ זָר, וּמִפִּיל אֶת רוֹדְפֶיהָ לְשִׁנְאֵת חַכְמִים, אִם לֹא שְׂתַקְפָּה יַד הַמֵּינוֹת עַל הָאֲמוּנָה, עַד שְׂמִפִּיל אֶת הָאֲמוּנָה, וְאָז יִכּוֹל לְקַבֵּל מַלְכוּתָנוּ, חֶס וְשָׁלוֹם, בְּבַחֲיַנַּת 'וַיִּזְרַק חֶלָא וַנְחַת' כַּנ"ל, עִם כָּל זֹאת לֹא הָיָה לְנְבוּכַדְנֶצַּר שׁוּם שְׁלִיטָה עַל עַם יִשְׂרָאֵל, כִּי לְבִסוּף הוּא נָפַל נִפְלָה אַחֵר נִפְלָה, וְנִמְחַק מִן הָעוֹלָם, וְכַמְאַמְרֵם ו'ל (פְּסָחִים צד): בְּשַׁעָה שְׂאֵמְרוּ

(יִשְׁעִיָּה יד, יד): "אֲעֲלֶה עַל בְּמַתֵּי עַב, אֲדַמָּה לְעֵלְיוֹן", יְצָתָה בַּת קוֹל וְאַמְרָה לוּ: רְשַׁע בֶּן רְשַׁע בֶּן רְשַׁע בֶּן בְּנוֹ שֶׁל נִמְרוֹד הַרְשַׁע, כְּמָה שְׁנוֹתָיו שֶׁל אָדָם? שְׁבָעִים שָׁנָה, מִן הָאַרְצָא וְעַד לְרַקִּיעַ מִהֲלַף חֲמֵשׁ-מֵאוֹת שָׁנָה, וְעַבְדוּ שֶׁל רַקִּיעַ מִהֲלַף חֲמֵשׁ-מֵאוֹת שָׁנָה וְכו', "אָף אֶל שְׂאוֹל תִּוָּדַד" וְגו'. וְדַבֵּר זֶה שִׁיף בְּכָל דֹּר וְדוֹר, כָּל אֵלוֹ שְׂרוּצִים לְדַכָּא אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל-יַדֵּי תַקְףָּה הָאֲמוּנָה שְׂיִשׁ בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הֵם מְתַבְּרִים עַל כָּל שׁוֹנְאֵיָהֶם. וְלָכֵן גְּדוּלֵי מְבַחְרֵי הַצְּדִיקִים הֵם מְחַדִּירִים אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא יוֹכְלוּ לְהֵם כָּלְל, וְהִבֵּן.

וְאֲבָל דַּע, שְׂמֵן הַשָּׁמַיִם אֵין מְנִיחִים אוֹתוֹ לְקַח אוֹתָהּ; הֵינּוּ הַרְשַׁע שְׂרוּצָה לְקַח אֶת הַמַּלְכוּת בְּיָדוֹ, וּלְנַתֵּק אֶת הַמַּלְכוּת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, בְּבַחֲיַנַּת: 'וְהַמַּלְכוּת תְּהַפֵּף לְמֵינוֹת, עִם כָּל זֹאת לְבִסוּף לֹא תַעֲלֶה בְּיָדוֹ, כִּי מִן הַשָּׁמַיִם אֵין מְנִיחִים לְרְשַׁע שְׂיִחְזִיק בְּמַלְכוּתוֹ. וְכַמוֹ שְׂרָאֵינוּ בְּמִשְׁךְ כָּל הַדּוֹרוֹת, כְּשִׁקְם רְשַׁע מְרַשַׁע לְתַפְסֵא אֶת הַמַּלְכוּת בְּיָדוֹ, בְּבַחֲיַנַּת: 'וְהַמַּלְכוּת תְּהַפֵּף לְמֵינוֹת, שְׂהַעֲבִיר אֶת הַמּוֹן-עַם מֵעַל הַדַּת, לְהַכְנִיס בָּהֶם כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, עִם כָּל זֹאת לְבִסוּף הַרְשַׁע מִתְּבַטֵּל, וְעַם יִשְׂרָאֵל חֲזָרוּ בְּתִשׁוּבָה, בְּבַחֲיַנַּת: 'וַנְּפַקַת בְּרַת קְלָא' — יְצָאָה בַּת קוֹל וְאַמְרָה: 'מָה אֵית לָכוּ בְּהַדֵּי קַרְטְלִיתָא

דַּאֲתַתָּא דְרַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דְּדוֹסָא, דְּעֵתִידָהּ לְמִשְׁדֵּי בַּהּ תְּכַלְתָּא לְצַדִּיקָיָא לְעֵלְמָא דְאַתִּי — מַה יֵּשׁ לָכֶם בְּאַרְגָּזוֹ הַזֶּה, אֲשֶׁר שִׁיף לְאַשְׁתּוֹ שֶׁל רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דְּדוֹסָא, שְׁעֵתִידָהּ לְשֵׁים בַּהּ תְּכַלְתָּ לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא;

חֲזָאֵי בַּחֲלָמָא עֵתִידֵי צַדִּיקֵי דְאַכְלֵי אַפְתוֹרָא דְדַהֲבָא דְאִית לֵיהּ תְּלַת פְּרָעֵי. וְאַתְּ אוֹכְלַת אַפְתוֹרָא דְתָרֵי פְּרָעֵי, אָמַר לָהּ: נִיחָא לָךְ דְּמִיכַל אַכְלֵי כּוֹלֵי עֲלָמָא אַפְתוֹרָא דְמִשְׁלָם, וְאַגְן אַפְתוֹרָא דְמִיחְסוֹר? אָמְרָה לֵיהּ: וּמַאי נְעַבִּיד? בְּעֵי רַחֲמֵי דְנִשְׁקַלְיָנְהוּ מִינָךְ, בְּעֵי רַחֲמֵי וְשִׁקְלוּהוּ. כִּי קָדָם פְּגָמָה בְּאַמוּנָה, שְׁשָׁאֲלָה: עַד מַתִּי נְצַטְעֵר?! עַד שְׁהִיא בְּעֲצָמָה אָמְרָה לוֹ אַתְּ הַעֲצָה הַזֶּה, לְהִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כָל עֲנִינּוֹ הָיָה תְּפִלָּה, שְׁזָה סוּד אִשְׁתִּי — אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תְּבִנָּה, כִּי כָל הַנְּסִים שְׁעָשָׂה רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דְּדוֹסָא הָיוּ רַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה, שְׁהִיא שְׁלֵמוֹת הַאֲמוּנָה; כִּי כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר וּמִתְפַּלֵּל אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁלָם הַדְּבוּר, וּמִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ תְּכַלִּית הָעוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה.

וְעַל-כֵּן אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דְּדוֹסָא, שְׁהִיא וּמִכָּל זֶה תְּבִין וְתִשְׁפִּיל מֵאֲמָרָם וְ"ל (תַּעֲנִית כַּה). עַל אֲשֶׁת רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דְּדוֹסָא, וְהַחֲמֵרִי, לְהַנּוֹת מִשְׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, כִּי

דַּאֲתַתָּא דְרַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן-דְּדוֹסָא, דְּעֵתִידָא לְמִשְׁדֵּי בַּהּ תְּכַלְתָּא לְצַדִּיקָיָא לְעֵלְמָא דְאַתִּי, הֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, שְׁהוּא בְּחִינַת אֲשֶׁת רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן-דְּדוֹסָא, כִּי רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן-דְּדוֹסָא זֶה בְּחִינַת אֲמוּנָה, כִּי מִדְתּוֹ אֲמוּנָה, בְּחִינַת (בְּרַכּוֹת יז): 'וְחֲנִינְיָא בְּנֵי דֵי לוֹ בְּקַב חֲרוּבִין', 'קַב חֲרוּבִין' — מִדְתּוֹ אֲמוּנָה, 'חֲרוּבִין', בְּחִינַת פְּרוּשִׁים, בְּחִינַת 'בִּירְשָׁא הַנ"ל; וְאַשְׁת', זֶה בְּחִינַת הָאוֹתִיּוֹת, שְׁשְׁלֵמוֹתָם עַל-יְדֵי אֲמוּנָה, בְּבְחִינַת רְאשֵׁי תְּבוֹת: אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תְּבִנָּה (דְּבָרִים כז), וְאַבְנִים הֵן הָאוֹתִיּוֹת, כְּמֵאֲמַר (סֵפֶר יצִירָה): 'שְׁלֵשָׁה אֲבָנִים בּוֹנוֹת שְׁשָׂה בְּתִים', וְאוֹתִיּוֹת נִשְׁלָמִים עַל-יְדֵי אֲמוּנָה, בְּבְחִינַת (צְפַנְיָה ג): "אֲז אֶהְפֹּךְ אֶל הָעַמִּים שְׁפָה בְּרוּרָה" וְכו', הֵינּוּ עַל-יְדֵי אֲמוּנָה, שְׁהוּא בְּחִינַת "לְקָרָא כָּלָם בְּשֵׁם ה'", עַל-יְדֵי-זֶה "אֶהְפֹּךְ שְׁפָה בְּרוּרָה", בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַדְּבוּר.

הֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, שְׁהוּא בְּחִינַת אֲשֶׁת רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דְּדוֹסָא, כִּי רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דְּדוֹסָא, זֶה בְּחִינַת אֲמוּנָה, כִּי מִדְתּוֹ אֲמוּנָה, בְּחִינַת (בְּרַכּוֹת יז): 'וְחֲנִינְיָא בְּנֵי דֵי לוֹ בְּקַב חֲרוּבִין, 'קַב חֲרוּבִין' מִדְתּוֹ אֲמוּנָה, 'חֲרוּבִין' בְּחִינַת פְּרוּשִׁים (עַץ חַיִּים שְׁעַר ו' פָּרָק א', שְׁעַר ל"ו פָּרָק ג), בְּחִינַת בִּירְשָׁא הַנ"ל, וְאַשְׁת' זֶה בְּחִינַת הָאוֹתִיּוֹת, שְׁשְׁלֵמוֹתָם עַל-יְדֵי אֲמוּנָה, בְּבְחִינַת רְאשֵׁי תְּבוֹת: "אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תְּבִנָּה" (דְּבָרִים כז, ו); וְאַבְנִים הֵן הָאוֹתִיּוֹת, כְּמֵאֲמַר (סֵפֶר יצִירָה): 'שְׁלֵשָׁה אֲבָנִים בּוֹנוֹת שְׁשָׂה בְּתִים, וְאוֹתִיּוֹת נִשְׁלָמִים עַל-יְדֵי אֲמוּנָה, בְּבְחִינַת (צְפַנְיָה ג, ט): "אֲז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׁפָה בְּרוּרָה" וְכו'; הֵינּוּ עַל-יְדֵי אֲמוּנָה, שְׁהוּא בְּחִינַת: "לְקָרָא כָּלָם בְּשֵׁם ה'", עַל-יְדֵי-זֶה

על-ידי התפלה, שהיא תקף האמונה, יכולים להוריד את השכינה בזה העולם, ולהשתעשע בשעשוע דמלכא. אבל אמר לה בעלה, שכל הצדיקים יהיה להם שלחן של שלש רגלים, ולהם יהיה רק של שתי רגלים, פי הוא דבר מספן מאד, שלא תתפס בו איזו דרך מדרכי האמרי, שעל-ידי-זה פוגמים במלכות, פי השלחן של שלש רגלים, שזוכים כל הצדיקים, זה כנגד תורה, עבודה וגמילות חסדים. תורה ועבודה — זה ענין שעשוע עולם הבא, וגמילות חסדים הוא דבר ששיף רק בעולם

הזה. ולכן מאד מספן שלא תתפס ותכנס בו איזו מחשבה חיצונה או העלמת עין מהעני, שזה בחינת "הסתרת פניך הייתי נבהל", שמשם יונק חרון-אף. שזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (כתבות סח): כל המעלים עיניו מן הצדקה, פאלו עובד עבודה זרה. ואמרו (ספה מט): אין צדקה משתלמת אלא לפי חסד שבה. ועל-כן דבר ששיף בזה העולם, הוא מאד מספן, שלא יהיה בבחינת הסתרת פנים, שמשם בא חרון אף, שהוא פגם אמונה. ולכן החליטו להתפלל להקדוש-ברוך-הוא, שגם דבר השיף בעולם הזה הגשמי והחמרי, יעשו רק בשביל הקדוש-ברוך-הוא, שזה עקר השלמות, ובהן].

ושלמות האותיות הינו שאדם מוציא את אותיות התפלה בשלמות, ומכונן פרוש המלות אל מה שהוא מדבר, זה בחינת התכלית של כל הנבראים; פי כל העולמות נבראו על-ידי אותיות, ולכן פשאדם מתפלל אל

הקדוש-ברוך-הוא, הוא בונה את האמונה, עד שיכולים לזכות בעת התפלה שמתפלל בדבקות אמת אליו יתברך, שיהיה לו חלק בקיום כל העולמות, ויזכה למצא את האותיות בכל פרט מפרטי הבריאה. ושלמות

ושלמות האותיות זה בחינת התכלית של כל

הנבראים, פי כל העולמות נבראו על-ידי אותיות, ושלמות האותיות הוא היו"ד, שהוא בחינת עולם הבא הנברא ביו"ד (כמו שאמרו רבותינו ו"ל מנחות כט):, פי היו"ד היא נקדה אחרונה המשלים את תמונת כל אות, פי פשחסר נקדה אחרונה המשלים תמונת האות, אזי בודאי אין שלמות לאות ואין לה תמונה.

האותיות הוא היוד, שהוא בחינת עולם הבא הנברא ביו"ד (כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (מנחות כט):. [זה לשון הגמרא שם: מפני מה נברא העולם הבא ביו"ד? מפני שצדיקים שבו מועטים. ומפני מה כפוף ראשו? מפני שצדיקים שבו כפוף ראשיהם, מפני מעשיהן שאינן דומין זה לזה, עין שם. ועין תקוני-

זהר (תקון כב): " ביה אתרמיזו " ספירן, עין שם. ועין זהר (ויקרא י): תאנא בספרא דחנוף, בשעתא דאחזיאו ליה חכמתא דרזין עלאין וחמא אילנא דגנתא דעדן, אחזיאו ליה חכמתא ברזא עלאה וחמא דכלהו עלמין הוו מתקשראן דא בדא, שאיל לון על מה קימין? אמרו ליה: על " קיימי פלהו ומגיה אתבניאו ואשתלשלו, דכתיב (תהלים קד, כד): "כלם בחכמה עשית", עין שם. פי היוד היא נקדה אחרונה המשלים את תמונת כל אות; פי הרי היו"ד מרמזת על עולם הבא ועל הצדיקים, שזוכים להשתעשע בשעשוע עולם הבא, והם מורידים את אור אלקותו יתברך בזה העולם, ולכן ניקא אות יו"ד היא מרמזת על עולם הבא ועל הצדיקים, הממשיכים את רוחניות חיות אלקותו יתברך, שעשוע עולם הבא, בלבות בני-אדם. ולכן היא המשלים תמונת כל אות. פי פשחסר נקדה אחרונה המשלים תמונת האות, אזי בודאי אין שלמות לאות, ואין לה תמונה, כי אם לא

ממשיכים את אורו יתברך המאיר בלבות הצדיקים, שמשמעשעים בשעשוע עולם הבא, שנקראים יו"ד, אז אין שום שלמות ולא תמונה לאותיות. פי אותיות שנבראו בהם שמים וארץ,

ממנו יתברך הו', ולכן

צריכים להחדיר בעצמו

שעשוע עולם הבא,

ולהפיל בנשמות

הצדיקים, שיכולים

להוריד את השכינה,

שהוא שעשוע עולם

הבא, בלבות בני-אדם, פי

הרי כל האותיות הם

במלכות ומנהיגות הו"ל,

בבחינת מלכות פה', פי

עקר ההנהגה על-ידי

הדבור, פי אי אפשר

להנהיג ולצוות אלא על-

ידי הדבור, שפלול

מאותיות. ועקר שלמות

האותיות, שמאירה בהן

אות יו"ד, שהיא הארת

שעשוע עולם הבא,

שזוכים הצדיקים עוד

בזה העולם. נמצא, על-

ידי שלמות אותיות אמונה

שבמלכות, על-ידי-זה

הצדיקים יודעים את

התכלית של עולם הבא. פי הצדיקים המנהיגים

את העולם, בחינת "צדיק מושל" (שמואל-ב' כג,

ג), הם אוהזים במדת המלכות, ועל-ידי

אחיזתם במלכות אוהזים באותיות שבה, ועל-

ידי אחיזתם באותיות השלמים, הם אוהזים

בתכלית, שהיא שלמות האותיות, שהיא בחינת

יוד, בחינת עולם הבא. [ומכל זה תבין ותשכיל

את הקשר של התחלת המאמר לסופו; פי

תכלית של הבריאה הוא שעשוע עולם הבא,

ואותיות הם במלכות ומנהיגות

הנ"ל, בבחינת מלכות פה', פי

עקר ההנהגה על-ידי הדבור, פי

אי-אפשר להנהיג ולצוות אלא

על-ידי הדבור.

נמצא, על-ידי השלמות אותיות

אמונה שבמלכות, על-ידי-

זה הצדיקים יודעים את התכלית

של עולם הבא, פי הצדיקים

המנהיגים את העולם בבחינת

"צדיק מושל" (שמואל-ב' כג), הם

אוהזים במדת המלכות, ועל-ידי

אחיזתם במלכות אוהזים באותיות

שבה, ועל-ידי אחיזתם באותיות

השלמים הם אוהזים בתכלית,

שהיא שלמות האותיות, שהיא

בחינת יוד, בחינת עולם הבא.

וזה בחינת תכלית, שהיא

יכולים להכניס את אמתת

מציאותו יתברך, גלוי

ההסתרה, בלבות נשמות

ישראל המקשרים

אליהם; פי הרי הם

מקטינים את עצמם,

ונעשים בעיניהם כלא

כלום, שזה בעצמו אות

יו"ד, שהוא קטן מכל

האותיות, ובשכילה

נקראים הצדיקים יו"ד,

וכמוכא (תקוני-זהר, תקון

ע'): מסטרא דאות יו"ד

איתמר ביה "וודוד הוא

הקטן", עיין שם. ולכן

זכה למלכות, וממנו דיקא

יצא משיח צדקנו, שהוא

יחדיר את אמתת

מציאותו יתברך בלבות

בני-אדם, שיזכו

להשתעשע בשעשוע

דמלכא עלאה. ולכן הוא

דבר גדול מאד להיות

מקרב אל הצדיקים

השלמים, הזוכים לתפס

במחשבתם שעשוע

עולם הבא, ויש בכחם להנהיג את העולם,

ולהחדיר גם בהם אמתת מציאותו יתברך,

שיהיה גלוי לפנייהם תמיד עצם עצמיות

אלקותו יתברך, ויהיו בטלים ומבטלים באין

סוף ברוך הוא, ואף פעם לא יבואו לידי פעם,

שהוא הפך כל התקונים.

וזה בחינת תכלית הנמצאת בתוך הארגז של

אשת רבי חנינא בן דוסא, פי תכלית שהיא

בחינת תכלית; הינו תבת תכל"ת מרמזת על תכלית שעשוע עולם הבא, כמאמרם ו"ל (במדבר רבה, פרשה יז, סימן ה'): אמר רבי מאיר, מה נשתנה תכלת מכל מיני צבעונין? שהתכלת דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד, שנאמר (שמות כד, י'): "ויראו את אלהי ישראל" וגו', ואמרו (זהר שלח קעה:): מאי תכלת? תכלית דכלא, עין שם; הרי שמקשר את התכלת אל תכלית העולם הבא, שנתגלה בתוך הקרטליתא, המנהיגות והמלכות פנ"ל, על-ידי אשת רבי חנינא בן דוסא, על-ידי "אבנים שלמות תבנה"; הינו על-ידי שהצדיקים מגלים את האמונה לעם ישראל, שזה שלמות דבורי אמונה, שמחזירים בעם ישראל, שכל זה גרמה אשת רבי חנינא בן דוסא, שעל ידה נתגלה הנסים פנ"ל. וזה 'לצדיקיא לעלמא דאתי, שהצדיקים משיגים התכלית, שהוא עלמא דאתי פנ"ל, על-ידי דבורי אמונה שהם תמיד מדברים, ואינם מסיחים דעתם ממנו יתברך פרגע. וזה בחינת (משלי ג, ו):

בחינת תכלית, שנתגלה בתוך 'הקרטליתא', בתוך המנהיגות והמלכות פנ"ל, על-ידי אשת רבי חנינא בן-דוסא, על-ידי "אבנים שלמות תבנה", 'לצדיקיא לעלמא דאתי, שהצדיקים משיגים התכלית, שהוא עלמא דאתי פנ"ל.

וזה בחינת (משלי ג): "בכל דרכיך דעהו", שיוכל אדם להשיג התכלית בכל דבר, פי כל דבר נברא באותיות, ובכל אות יש בו שלמות, הינו הנקדה אחרונה שהיא יוד, בחינת עולם הבא, שהיא התכלית, המשלים תמונת האות פנ"ל:

ז והתכלית נקרא תכלת, פי התכלת מערב שחר עם לבן, והוא גון שבין שחר ולבן, וכשנתחבר שחר ולבן, כמו הפתב שהוא בחינת שחר על-גבי לבן, בודאי תחתיות האות הדבוק וקרוב להניר שהוא לבן, במקום הדבוק והקרוב, שם הם מערבים שחר עם לבן, בבחינת תכלת, ותחתיות

ובכל אות יש בו שלמות, הינו הנקדה אחרונה, שהיא יוד, בחינת עולם הבא, שהיא התכלית, המשלים תמונת האות פנ"ל. [ובזה תבין למה תפס דיקא את הפסוק הזה: "בכל דרכיך דעהו" דיקא, שזה סוד דע ה"ו, שהוא יחוד קדשא ברין הוא ושכינתיה, עולם הבא בעולם הזה, שזה התכלית של הצדיקים, שמחזירים באנשיהם את תכלית שעשוע עולם הבא, והבין].

ז. והתכלית נקרא תכלת [עין זהר (פנחס רכו):] ומסביר דשכינתא דאיהי עשיראה תכלת שבציצית, איהו תכלת דכל גונון, דאיהי תכלית די ספינאן וכו', עין שם]. פי התכלת מערב שחר עם לבן, והוא גון שבין שחר ולבן; פי מראה לבן הוא מפזר את הראות, ומראה שחר הוא מקבץ את הראות, והתכלת מחבר בין השחר והלבן, ולכן כל דבר שרחוק מן האדם, הוא רואה מראה תכלת, שכלול משחר ולבן. וכשנתחבר שחר ולבן, כמו הפתב שהוא בחינת שחר על גבי לבן, בודאי תחתיות האות הדבוק וקרוב להניר שהוא לבן, במקום הדבוק והקרוב, שם הם מערבים שחר עם לבן, בבחינת תכלת; הינו פמו שאנחנו

"בכל דרכיך דעהו", שיוכל אדם להשיג התכלית בכל דבר, פי כל דבר נברא באותיות,

רואים בחוש, כְּשֶׁאָדָם כּוֹתֵב עִם דִּיּוֹ שְׁחֹר עַל נִיר לְבָן, שֵׁם מִתְחַבְּרִים וּמִתְעַרְבִים יַחַד שְׁחֹר וְלְבָן, שְׁזָה תְּכָלִית, בְּחִינַת הַתְּכָלִית, הֵינּוּ שְׁזָה מֵה שֶׁנִּשְׁאַר לְדוֹרוֹת; כִּי כְּשֶׁאָדָם כּוֹתֵב שְׁחֹר עַל

גַּבִּי לְבָן, נִשְׁאַר הַכְּתָב לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, כִּי בְּשַׁעַת הַכְּתָב מִתְחַבְּרֵת הַמִּחְשָׁבָה שְׂבַמַּח עִם סוּף הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁהֵם אוֹתִיּוֹת הַכְּתָב הַנּוֹכְתִּים בְּמַעֲשֵׂה הַיָּדִים בְּתְּכָלִית הַחֲבוּר, וְאִין שׁוּם פְּרוּד בִּיגִינָהֶם.

וְתַחֲתִיּוֹת הָאוֹת, הוּא הַסּוּף וְהַתְּכָלִית, כִּי כְּשֶׁהִסּוּפֵר כּוֹתֵב וּמַעֲמִיד הַקְּנָה וְהַעֲט עִם הַדִּיּוֹ עַל הַנִּיר, בְּיֹדָי הַדִּיּוֹ רְחוּק מִהַנִּיר מַעֲט, עַד שֶׁהִסּוּפֵר מַעֲמִיק הַעֲט עִם הַדִּיּוֹ בְּתוֹךְ עַמֻּק הַנִּיר, וְאִז נִדְּבַק שְׁחֹרוֹת הַדִּיּוֹ בְּעַמֻּק בְּקֵרוֹב גְּדוֹל, נִמְצָא שֶׁהַקְּרוֹב הוּא סוּף וְתְּכָלִית, וּבְמִקוֹם הַקְּרוֹב שֵׁם הַנִּיר וְהַדִּיּוֹ הֵם מְעַרְבִים בְּבְחִינַת תְּכָלִית כַּנִּי"ל, כִּי כֵן הַדְּבָר, שֶׁהַתְּכָלִית שֶׁהוּא סוּף הַמַּעֲשֶׂה, הוּא בְּמִחְשָׁבָה תְּחִלָּה וְקֵרוֹב לְהַמְחַשְּׁבָה, כַּנִּי"ל:

הָאוֹת הוּא הַסּוּף וְהַתְּכָלִית, כִּי כְּשֶׁהִסּוּפֵר כּוֹתֵב וּמַעֲמִיד הַקְּנָה וְהַעֲט עִם הַדִּיּוֹ עַל הַנִּיר, בְּיֹדָי הַדִּיּוֹ רְחוּק מִהַנִּיר מַעֲט, עַד שֶׁהִסּוּפֵר מַעֲמִיק הַעֲט עִם הַדִּיּוֹ בְּתוֹךְ עַמֻּק הַנִּיר, וְאִז נִדְּבַק שְׁחֹרוֹת הַדִּיּוֹ בְּעַמֻּק בְּקֵרוֹב גְּדוֹל, נִמְצָא שֶׁהַקְּרוֹב הוּא סוּף וְתְּכָלִית, וּבְמִקוֹם הַקְּרוֹב שֵׁם הַנִּיר וְהַדִּיּוֹ הֵם מְעַרְבִים בְּבְחִינַת תְּכָלִית כַּנִּי"ל, כִּי כֵן הַדְּבָר, שֶׁהַתְּכָלִית שֶׁהוּא סוּף הַמַּעֲשֶׂה, הוּא בְּמִחְשָׁבָה תְּחִלָּה וְקֵרוֹב לְהַמְחַשְּׁבָה, כַּנִּי"ל:

[נִרְאָה לְעֵנִיּוֹת דַּעֲתִי לְפָרֵשׁ, כִּי סוּף הַמַּעֲשֶׂה הוּא בְּחִינַת שְׁחֹרוֹת, וְתְּחִלַּת הַמִּחְשָׁבָה הוּא בְּחִינַת לְבָן הָעֲלִיּוֹן כַּיָּדוּעַ; נִמְצָא שֶׁסּוּף הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁהוּא הַתְּכָלִית, שֶׁהוּא בְּמִחְשָׁבָה תְּחִלָּה וְקֵרוֹב לְהַמְחַשְּׁבָה, הוּא בְּחִינַת תְּכָלִית, שֶׁהוּא חֲבוּר שְׁחֹר וְלְבָן. וְהֵבֵן].

כִּי סוּף הַמַּעֲשֶׂה הוּא בְּחִינַת שְׁחֹרוֹת, וְתְּחִלַּת הַמִּחְשָׁבָה הוּא בְּחִינַת לְבָן הָעֲלִיּוֹן, כַּיָּדוּעַ; נִמְצָא, שֶׁסּוּף הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁהוּא הַתְּכָלִית, שֶׁהוּא בְּמִחְשָׁבָה תְּחִלָּה וְקֵרוֹב לְהַמְחַשְּׁבָה, הוּא בְּחִינַת תְּכָלִית, שֶׁהוּא חֲבוּר שְׁחֹר וְלְבָן, וְהֵבֵן].

[הֵינּוּ שְׂרַבְנוּ וְ"ל מְבִיא דְגָמָא מְכַתֵּב, שְׂרֹאִים שֶׁמִּתְחַבְּרִים הַמִּחְשָׁבָה אֶל הַמַּעֲשֶׂה, מֵה שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב וּמַחְדֵּשׁ, הוּא כּוֹתֵב אֶת זֶה עַל הַכְּתָב, שְׁזָה סוּף מַעֲשֶׂה בְּמִחְשָׁבָה תְּחִלָּה, מֵה שֶׁאָדָם חֹשֵׁב, וְהוּא אַחֲר־כֵּן קָתֵב וְהַעֲלָה עַל הַנִּיר, נִמְצָא, שְׁזָה חֲבוּר בֵּין שְׁחֹר לְלְבָן, וְזֶה נִשְׁאַר לְדוֹרוֹת, וְזֶה תְּכָלִית חֲבוּר סָפֵר, כַּדִּי שֶׁתִּשְׁאַר דַּעֲתוֹ בְּעוֹלָם, שְׁזָה תְּכָלִיתוֹ — שֶׁנִּשְׁאַרְתָּ דַּעֲתוֹ. כַּמּוֹ-כֵן רִוְחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֵלֶקוֹת הוּא בְּחִינַת לְבָן הָעֲלִיּוֹן, כִּי מֵה שֶׁאָדָם לֹא יְכוּל לְהַשִּׁיג בְּשִׁכְלוֹ, זֶה נִקְרָא לְבָן, כִּי גִּנֵּן הַלְבָן מְפֹזֵר אֶת הָרְאוֹת, שְׂכָל זֶה שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, עֲצָם עֲצָמִיּוֹת אֵלֶקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ,

שְׂאֵי אֶפְשֵׁר לְהַגְבִּילוֹ בְּשִׁכָּל הָאֲנוּשִׁי. וְלִהְפֹּךְ — אָדָם שֶׁנִּמְצָא בְּעוֹלָם הַזֶּה, הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמִיר, הַמְּלֵא הַעֲלָמוֹת וְהַסְּתֵרוֹת וְכִסּוּיִים, הוּא בְּחִינַת שְׁחֹרוֹת, כִּי מִצְמָצֵם וּמִקְבִּץ אֶת הָאוֹר, עַד שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְרְאוֹת כְּלוּם, זֶה נִקְרָא שְׁחֹר, וְהַצְּדִיקִים, שְׂכָל עֲבוֹדָתָם לְהַכְנִיֵס שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, לְבָן

כּוֹתֵב מֵה שֶׁבְּדַעֲתוֹ וּבְמִחְשָׁבָתוֹ וְזֶה נִשְׁאַר לְדוֹרוֹת. כִּי אָדָם אֶפְלוֹ שֶׁנִּסְתַּלַּק וְהִלָּךְ לוֹ, נִשְׁאַר דַּעֲתוֹ וְחִכְמָתוֹ בְּתוֹךְ הַכְּתָב (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת כְּתוּבוֹת, הַלְכָה ב';) כִּי כֵן הַדְּבָר, שֶׁהַתְּכָלִית שֶׁהוּא סוּף הַמַּעֲשֶׂה, הוּא בְּמִחְשָׁבָה תְּחִלָּה וְקֵרוֹב לְהַמְחַשְּׁבָה כַּנִּי"ל. [נִרְאָה, לְעֵנִיּוֹת דַּעֲתִי לְפָרֵשׁ,

העליון, בתוך בני-אדם הרחוקים ממנו יתברך, ואצלם מצמצם ומקבץ האור, עד שהוא בחינת שחר, זה מראה התכלת, שהוא התכלית, ודו"ק].

ח. (עכשו יסביר למה דוקא בת קול יצאה ואמרה: מה יש לכם עם הארגז, ששיף לאשת רבי חנינא בן דוסא): וזה דוקא בת קול שיצא, כי בחינת בת קול — התכלית של כל הדברים, הינו שמהפך כל דבר מראשו לסופו, שהוא התכלית, בבחינת איזהו חכם? הרואה את הנולד' (אבות ד'), שהוא הסוף והתכלית. כי בת-קול הוא מה ששומעין כשאחד מוציא קול ביער או במקום אחר, אז שומע כאלו אחר גם-כן מוציא קול כזה, וזה אנו שומעין בחושינו, כשאדם מוציא איזהו דבור, אזי שומעין גם-כן זה הדבור בעצמו; נמצא שהבת-קול מהפך את הדבור מראשו לסופו, ומקרב סופו לעצמו, למשל, כשאדם מוציא דבור של 'ברוך', בודאי יוצא האות בי"ת בראשונה ונתרחק מאדם, ואחר-כך מוציא הרי"ש של 'ברוך', ואז הרי"ש קרוב אל המוציא מהבי"ת, וכן הפ"ף שמוציא באחרונה הוא קרוב לאדם יותר מהרי"ש, והבת-קול לוקחת זאת התבה 'ברוך' ומהפכת אותה מראשה לשון צמצום, כמובן, כביכול, הקול של הקדוש ברוך הוא, שיוצא אל זה העולם, זה נקרא אור ישר, ויוצא בכח גדול, ומי שראוי — שומע את קול ההברה, שהוא אור חזר, וזו המדרגה הכי קטנה בנבואה, ולכן דיקא בת-קול שמעו, לוקחת זאת התבה 'ברוך', ומהפכת אותה

שהוא הסוף והתכלית המקשר אל ההתחלה, בסוד: 'סוף מעשה במחשבה תחלה', כי קול ישר, כביכול, ממנו יתברך, זה אור ישר, מחשבה קדומה, וקול ההברה ששומעים חזרה, שהוא אור חזר, זה סוף מעשה. ועין תוספות סנהדרין י"א, דבור המתחיל בת-קול, וזו לשונו: בת-קול, יש אומרים שלא היו שומעין קול היוצא מן השמים, אלא מתוך אותו קול יוצא קול אחר, כמו פעמים שאדם מכה בכח, ושומע קול אחר היוצא ממנו למרחוק, ואותו קול היו שומעין, לכך קורין אותו בת-קול, עין שם. וזה אנו שומעין בחושינו, כשאדם מוציא איזהו דבור, אזי שומעין גם-כן זה הדבור בעצמו. נמצא, שהבת-קול מהפך את הדבור מראשו לסופו, ומקרב סופו לעצמו, למשל, כשאדם מוציא דבור של 'ברוך', בודאי יוצא האות בי"ת בראשונה, ונתרחק מהאדם, ואחר-כך מוציא הרי"ש של 'ברוך', ואז הרי"ש קרוב אל המוציא מהבי"ת, וכן הפ"ף שמוציא באחרונה הוא קרוב לאדם יותר מהרי"ש, והבת-קול לוקחת זאת התבה 'ברוך', ומהפכת אותה

ח וזה דוקא בת-קול שיצא, כי בחינת בת-קול — התכלית של כל הדברים, הינו שמהפך כל דבר מראשו לסופו, שהוא התכלית, בבחינת איזהו חכם? הרואה את הנולד' (אבות ד'), שהוא הסוף והתכלית. כי בת-קול הוא מה ששומעין כשאחד מוציא קול ביער או במקום אחר, אז שומע כאלו אחר גם-כן מוציא קול כזה, וזה אנו שומעין בחושינו, כשאדם מוציא איזהו דבור, אזי שומעין גם-כן זה הדבור בעצמו; נמצא שהבת-קול מהפך את הדבור מראשו לסופו, ומקרב סופו לעצמו, למשל, כשאדם מוציא דבור של 'ברוך', בודאי יוצא האות בי"ת בראשונה ונתרחק מאדם, ואחר-כך מוציא הרי"ש של 'ברוך', ואז הרי"ש קרוב אל המוציא מהבי"ת, וכן הפ"ף שמוציא באחרונה הוא קרוב לאדם יותר מהרי"ש, והבת-קול לוקחת זאת התבה 'ברוך' ומהפכת אותה מראשה לשון צמצום, כמובן, כביכול, הקול של הקדוש ברוך הוא, שיוצא אל זה העולם, זה נקרא אור ישר, ויוצא בכח גדול, ומי שראוי — שומע את קול ההברה, שהוא אור חזר, וזו המדרגה הכי קטנה בנבואה, ולכן דיקא בת-קול שמעו, לוקחת זאת התבה 'ברוך', ומהפכת אותה

שהוא אור חזר, זה סוף מעשה. ועין תוספות סנהדרין י"א, דבור המתחיל בת-קול, וזו לשונו: בת-קול, יש אומרים שלא היו שומעין קול היוצא מן השמים, אלא מתוך אותו קול יוצא קול אחר, כמו פעמים שאדם מכה בכח, ושומע קול אחר היוצא ממנו למרחוק, ואותו קול היו שומעין, לכך קורין אותו בת-קול, עין שם. וזה אנו שומעין בחושינו, כשאדם מוציא איזהו דבור, אזי שומעין גם-כן זה הדבור בעצמו. נמצא, שהבת-קול מהפך את הדבור מראשו לסופו, ומקרב סופו לעצמו, למשל, כשאדם מוציא דבור של 'ברוך', בודאי יוצא האות בי"ת בראשונה, ונתרחק מהאדם, ואחר-כך מוציא הרי"ש של 'ברוך', ואז הרי"ש קרוב אל המוציא מהבי"ת, וכן הפ"ף שמוציא באחרונה הוא קרוב לאדם יותר מהרי"ש, והבת-קול לוקחת זאת התבה 'ברוך', ומהפכת אותה

מראשה לסופה, ומתפכת את הבי"ת שתהיה קרוב לאדם יותר מהרי"ש, והרי"ש מהפ"ף. נמצא, שהפ"ף, שהיא סוף ותכלית של התבה, שהיתה רחוקה מתחלה מהבת-קול בתכלית הרחוק, עכשו היא קרובה בתכלית הקרוב. פי כן אנו שומעין, שבת-קול מוציא תבת 'ברוך': בתחלה בי"ת, ואחר-כך רי"ש, ואחר-כך פ"ף. נמצא, שהפ"ף, שהיא התכלית, שהיתה מתחלה בתכלית הרחוק מהבת-קול, עכשו נתקרב בתכלית הקרוב, פי הבת-קול הפך את התבה. וזה שנפק ברת קלא, בת-קול דוקא הודיע את זאת: 'מה אית לכו בהדי קרטייתא דאתתא דרבי חנינא בן דוסא, דעתידא לשדיא בה תכלתא לצדיקיא לעלמא דאתי' (עד כאן לשון רבנו ז"ל).

לסופה, ומתפכת את הבי"ת שתהיה קרוב לאדם יותר מהרי"ש, והרי"ש מהפ"ף, נמצא שהפ"ף שהיא סוף ותכלית של התבה, שהיתה רחוקה מתחלה מהבת-קול בתכלית הרחוק, עכשו היא קרובה בתכלית הקרוב, פי כן אנו שומעין, שבת-קול מוציא תבת 'ברוך': בתחלה בי"ת, ואחר-כך רי"ש, ואחר-כך פ"ף, נמצא שהפ"ף שהיא התכלית, שהיתה מתחלה בתכלית הרחוק מהבת-קול, עכשו נתקרב בתכלית הקרוב, פי הבת-קול הפך את התבה. וזה שנפק ברת קלא, בת-קול דוקא הודיע את זאת: 'מה אית לכו בהדי קרטייתא דאתתא דרבי חנינא בן דוסא, דעתידא לשדיא בה תכלתא לצדיקיא לעלמא דאתי':

(עד כאן לשון רבנו, זכרונו לברכה)

הנו"ה על מי נגלתה, עין שם. פי הגאולה תהיה דיקא על-ידי ספרים שנכתבו ברוח-הקדוש, ששומעים הצדיקים כרוזים ובת-קול מהשמים, ויש בכחם לקרב את נשמות ישראל אליו ותברך. ומשה רבנו מלבש בהם, ודו"ק והבן היטב].

תחלה במחשבה וקרוב לה. ועקר התכלית הוא שעשוע עולם הבא, שהצדיקים עוסקים להחדיר בנשמות ישראל, על-ידי הפרת הפעס ברחמנות, והמנהיגות שיכת רק לגדולי מבחרי הצדיקים, שהם בטלים ומבטלים אל עצם עצמיות אלקותו יתברך, שדיקא הם שומעים

[סיום המשׁתעי, דְּהֵיִנוּ: רב יהודא הנדואה משׁתעי, ושׁאר המאמרים כְּאַלְה, אחר מאמרי רבא בר הונא בר נתן וכו', וּמַעֲשֵׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, הַכֹּל יָבֹוא עַל גִּבּוֹן בְּסֵפֶר לְקוּטֵי-תַנְיָנָא, בְּסִימָן ג' וּד' וְה'. לך נא וראה שם, תמצא מרגוע לנפשך].

עד הנה עזרונו רחמיך לסיים מאמרי המשׁתעי, אשר הסתירו בהם גנוזיא דמלכא פלהו תנאי וכלהו אמוראי. כען אציתו למלוי דנפקין בהדרתא, שפר עליה לחויה באפי מלפנותא. בחכמתא יגלה לכוון קצת להודעותא, גדלת הבורא, גניזין עלאין הצפונים בספרא דצניעותא. אתיא ותמהיא די עבד עמנא אלקא שמיא לגלות לנו עטין דאורייתא, בדרף נפלא ונורא השוה לכל נפש לזכות להתקרב על ידם לדי ברא פלא למעבד לה רעותא. בריך שמה לעלא מן כל ברכתא ושירתא.

ספרא דצניעותא

יט

תפלה לחבקוק הנביא על שגינות וכו' (חבקוק ג) איתא בספרא דצניעותא

[סיום המשׁתעי, דְּהֵיִנוּ: רב יהודא הנדואה משׁתעי, ושׁאר המאמרים כְּאַלְה, אחר מאמרי רבא בר הונא בר נתן וכו', וּמַעֲשֵׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, הַכֹּל יָבֹוא עַל גִּבּוֹן בְּסֵפֶר לְקוּטֵי תַנְיָנָא בְּסִימָן ג' וּד' וְה'. לך נא וראה שם, תמצא מרגוע לנפשך]:

עד הנה עזרונו רחמיך לסיים מאמרי המשׁתעי, אשר הסתירו בהם גנוזיא דמלכא פלהו וכלהו אמוראי. כען אציתו למלוי דנפקין בהדרתא, שפר עליה לחויה באפי מלפנותא. בחכמתא יגלה לכוון קצת להודעותא, גדלת הבורא גניזין עלאין הצפונים בספרא דצניעותא. אתיא ותמהיא די עבד עמנא אלקא שמיא, לגלות לנו עטין דאורייתא, בדרף נפלא ונורא השוה לכל נפש לזכות להתקרב על-ידם לדי ברא פלא, למעבד לה רעותא. בריך שמה לעלא מן כל ברכתא ושירתא:

ספרא דצניעותא

יט

תפלה לחבקוק הנביא על שגינות וכו' (חבקוק ג).

איתא בספרא דצניעותא, פרקא קדמאה (זהר תרומה קעו): עד לא הוי מתקלא, לא הוי משגיחין אפין באפין. א פי קשה להעולם: על מה צריך לנסע להצדיק לשמע

פרקא קדמאה (זהר תרומה קעו): (מוכא בספר הצניעות, הינו בזהר פרשת תרומה יש חלק שנקרא "ספר הצניעות", שבו נתגלה רזין ורזי דרזין וסתרי תורה מסוד עולם התקון ונעין במה שפכתנו לעיל תורה ב' וזה שיך גם לכאן). עד לא הוי מתקלא; עד שלא היה העולם כעין משקל, הינו שהיו מסדרים הפרצופים העליונים, לא הוי משגיחין אפין באפין, אז לא היו הפרצופים מסתפלים פנים אל פנים, רק היו בבחינת אחורים, ומסבה זו מלכין קדמאין מיתו, מלכי קדם מתו, שהם שבעה מלכי אדום שמתו ונשברו פליהם וכו', עין שם.

א. פי קשה להעולם: על מה צריך לנסע להצדיק לשמע מפיו,

הלא אֶפְשֶׁר לְעֵין בְּסִפְרִים דְּבָרֵי מוֹסֵר? וְדַבֵּר
זֶה סוֹבֵב לְשֵׂאל בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, שְׁנֹשְׂאָלָה
הַשְּׂאֵלָה עַל-יַדֵּי רַבִּים, הֲלֹא מִסְפִּיק לָנוּ
הַסִּפְרִים, לְמָה צְרִיכִים לְשִׁמְעַ מִפִּי שֶׁל הַצַּדִּיק

יִתְחַרֵּט חֲבֵרוֹ תִּכְף עַל מַעֲשָׂיו, רַק מִמָּה שְׂיִבִיט
בַּפָּנִים שָׁלוֹ, פִּי עַל-יַדֵּי שְׂיִבִיט בַּפָּנִים שָׁלוֹ,
יִרְאֶה אֶת עֲצָמוֹ כְּמוֹ בְּמִרְאָה, אִיךָ פָּנָיו מְשַׁקֵּעַ
בַּחֲשֵׁף; הֵינּוּ כְּשֶׁהַצַּדִּיק מוֹכֵף אֶת עֲצָמוֹ בְּזוֹכֵף

הָאֵמֶת דִּיקָא? אַךְ בְּאֵמֶת
הוּא תוֹעֵלֶת גְּדוּל לְשִׁמְעַ
מִפִּי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת דִּיקָא,
יֹתֵר מִמָּה שְׂרוּאָה בִּכְתָב,
כִּי אֲנַחְנוּ רוֹאִים בַּחוּשׁ, כִּי
יֵשׁ חִלּוּק גְּדוּל בֵּין
הַשׁוֹמֵעַ מִפִּי הַצַּדִּיק
הָאֵמֶת בְּעֲצָמוֹ, שְׂאֵז הוּא
נִתְעוֹרֵר בַּהֲתַעוֹרְרוֹת
גְּדוּלָה, וּבֵין הַשׁוֹמֵעַ מִפִּי
אַחַר הָאוֹמֵר בְּשִׁמוֹ, שְׂזָה
כְּבָר כְּלֵי שְׁנֵי, מִכָּל שְׂפָן
כְּשׁוֹמֵעַ מִפִּי שְׂשִׁמְעַ מִפִּי
הַשׁוֹמֵעַ, שְׂזָה כְּבָר כְּלֵי
שְׁלִישִׁי, כִּי יוֹרֵד בְּכָל פַּעַם
מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, רְחוּק מִפִּי
הַצַּדִּיק, וְלִכְּן אֵינוֹ עוֹשֶׂה
אֶצְלוֹ שׁוּם רֶשֶׁם, כִּי
כְּשׁוֹמֵעַ מִכָּלֵי שְׁנֵי אוֹ
שְׁלִישִׁי וְאֶפְלוֹ רְבִיעִי
נִתְרַחַק מִפִּי אוֹמְרוֹ, וְלִכְּן
אֵינוֹ עוֹשֶׂה אֶצְלוֹ שׁוּם
רֶשֶׁם. וְכֵן בֵּין הַשׁוֹמֵעַ מִפִּי
הַצַּדִּיק לְמַעַין בְּסִפְרֵי הוּא
חִלּוּק גְּדוּל בִּיּוֹתֵר, כִּי מָה

מִפִּי, הֲלֹא אֶפְשֶׁר לְעֵין בְּסִפְרִים
דְּבָרֵי מוֹסֵר? אַךְ בְּאֵמֶת הוּא
תוֹעֵלֶת גְּדוּל, כִּי יֵשׁ חִלּוּק גְּדוּל
בֵּין הַשׁוֹמֵעַ מִפִּי הַצַּדִּיק-הָאֵמֶת
בְּעֲצָמוֹ וּבֵין הַשׁוֹמֵעַ מִפִּי אַחַר
הָאוֹמֵר בְּשִׁמוֹ, מִכָּל שְׂפָן כְּשׁוֹמֵעַ
מִפִּי שְׂשִׁמְעַ מִפִּי הַשׁוֹמֵעַ, כִּי יוֹרֵד
בְּכָל פַּעַם מִדְּרָגָא לְדְרָגָא רְחוּק
מִפִּי הַצַּדִּיק. וְכֵן בֵּין הַשׁוֹמֵעַ מִפִּי
הַצַּדִּיק לְמַעַין בְּסִפְרֵי הוּא חִלּוּק
גְּדוּל בִּיּוֹתֵר:

גְּדוּל כָּל-כָּף, עַד שְׂפָנָיו
מְאִירוֹת בְּאוֹר זֵיו דְּבִקּוֹת
הַשְּׂכִינָה, שְׂמִי שְׂמִסְתַּכַּל
עַל פָּנָיו, נוֹפֶלֶת עָלָיו
בוֹשָׁה גְּדוּלָה; כִּי בְּאֵמֶת
הַצַּדִּיק נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין
סוּף בְּרוּף הוּא, וְהוּא
דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ
יִתְבַּרֵּךְ, וְאֵינוֹ מְסִיחַ דַּעַת
מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ כְּרַגַּע. וְלִכְּן
הַצַּדִּיק זִכָּף אֶת פָּנָיו כָּל-
כָּף עַד שְׂנַעֲשֶׂה כְּמוֹ רְאִי,
שְׂמִי שְׂרַק מִסְתַּכַּל בַּפָּנָיו,
כְּבָר רוֹאֶה אֶת עֲצָמוֹ בְּהֵם,
וְזֵהוּ שְׂאִמְרוֹ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (עֲרוּבִין יג):
אָמַר רַבִּי, הַאי דְּמַחְדָּדְנָא
מִתְבַּרְאֵי דְּחִזִּיתִיה לְרַבִּי
מְאִיר מְאֹחֲרִיה, וְאֵלוֹ
חִזִּיתִיה מְקַמִּיה הִנֵּה
מְחַדָּדְנָא טְפִי, דְּכְתִיב
(ישעיה ל, כ): "וְהָיוּ עֵינֶיךָ
רְאוּת אֶת מוֹרֶיךָ"; כִּי בְּזָה
שְׂרַק רָאָה אֶת רַבּוֹ
מְאֹחֲרָיו, כְּבָר נִזְדַּכָּף

ב כִּי צְרִיף לְזַכָּף אֶת הַפָּנִים,
שְׂיוֹכַל כָּל אֶחָד לְרְאוּת אֶת
פָּנָיו בַּפָּנִים שָׁלוֹ כְּמוֹ בְּמִרְאָה, עַד
אֲשֶׁר בְּלֹא תוֹכְחָה וּבְלֹא מוֹסֵר
יִתְחַרֵּט חֲבֵרוֹ תִּכְף עַל מַעֲשָׂיו, רַק
מִמָּה שְׂיִבִיט בַּפָּנִים שָׁלוֹ, כִּי עַל-
יַדֵּי שְׂיִבִיט בַּפָּנִים שָׁלוֹ יִרְאֶה אֶת
עֲצָמוֹ כְּמוֹ בְּמִרְאָה, אִיךָ פָּנָיו
מְשַׁקֵּעַ בַּחֲשֵׁף:

מחו, וְהֵבִין יֹתֵר מִחֲבָרָיו, וְאִם הִזָּה רוֹאֶה אֶת
פָּנָיו רַבּוֹ, בְּנֹדָאֵי הָיוּ נִרְאִים פָּנָיו בַּפָּנֵי רַבּוֹ, וְהִזָּה
מְזַדְּכָף שְׂכָלוֹ יֹתֵר וְיֹתֵר. וְזֵהוּ שְׂאִמְרוֹ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכוֹת סג): עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת לג, יא):
"וְדַבֵּר הַגּוֹי"ה אֶל מֹשֶׁה פָּנִים אֶל פָּנִים", אָמַר
רַבִּי יִצְחָק, אָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמֹשֶׁה:
מֹשֶׁה, אֲנִי וְאַתָּה נִסְבִּיר פָּנִים בְּהִלְכָה, אִיכָּא
דְּאִמְרֵי, כָּף אָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמֹשֶׁה,

שְׂנִכְתָּב בְּסִפְרֵי עַל-יַדֵּי-זֶה שְׂרוֹי כַח הַשְּׂכָחָה, וְכֵן
לֹא כָּל אֶחָד יָכוֹל לְהֵבִין הֵיטֵב דְּרָף הַכְּתָב, כִּי
לְפַעֲמִים אִם חִסְרוֹת פְּמָה תְּבוּת, כְּבָר יֵשׁ לוֹ
פְּרוּשׁ אַחֵר.

ב. (עֲכָשׁוּ יִסְבִּיר מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְשִׁמְעַ מִפִּי
הַצַּדִּיק בְּעֲצָמוֹ): כִּי צְרִיף לְזַכָּף אֶת הַפָּנִים,
שְׂיוֹכַל כָּל אֶחָד לְרְאוּת אֶת פָּנָיו בַּפָּנִים שָׁלוֹ כְּמוֹ
בְּמִרְאָה, עַד אֲשֶׁר בְּלֹא תוֹכְחָה וּבְלֹא מוֹסֵר

כָּשֶׁם שְׁאֲנִי הַסְּבֵרְתִי לְךָ פָּנִים, כִּי אַתָּה הַסְּבֵר
 פָּנִים לְיִשְׂרָאֵל; הֵינּוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָמַר
 לַמֶּשֶׁה: כִּמוֹ שְׁאֲנִי הָאֲרֵתִי פָּנֵי אֲלֶיךָ, כִּבְכֹּוֹל,
 וּמִזֶּה בָּאָה הַבּוֹשָׁה עַל מִשֶׁה רַבֵּנוּ, בֵּן תָּאִיר
 פְּנִיךָ לְעַם יִשְׂרָאֵל,
 שְׂיִתְעוֹרְרוּ רַק מִהַסְּתַכְּלוֹת
 עַל פְּנִיךָ, וַיְכִינּוּ אֶת
 הַהֶלְכָה. [עֵינַי זֹהָר (נח
 עא.): כָּל אֵינּוֹן בְּנֵי נֶשֶׁא
 דְּלֹא חֲטָאָן קָמִי מְאֵרִיהוֹן
 וְלֹא עֲבָרִין עַל פְּקוּדֵי
 אוֹרֵיתָא, זִיו דִּיּוֹקְנָא
 דְּלֵהוֹן לֹא אֲשַׁתְּנִי מַחֲזִיו
 דִּדְיוֹקְנָא עַלְמָה, וְכָל בְּרִיין
 דְּעַלְמָא זְעִין וְדַחְלִין
 קָמִיה, עֵינַי שָׁם. וְעֵינַי זֹהָר (תְּרוּמָה קסג): דִּהָא
 הַכֹּל אֲתֵר דְּבַר נֶשׁ אֲתַקְשֵׁר הָכִי אֲתַחֲזִי בְּאַנְפוּי,
 עֵינַי שָׁם. כִּי בְּכָל מְקוֹם שְׁאֲדָם דְּבוּק, זֶה נִרְאָה
 בְּפָנָיו. וְלִכְּן הַצְּדִיק הָאֵמֶת הַדְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים
 בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא בְּטֵל וּמְבַטֵּל אֶל עֲצָם עֲצָמִיות
 אֲלֵקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, פָּנָיו נִרְאִים כְּמִרְאֵה דִיקָא, שְׁכַל
 מִי שֶׁרַק מְסַתְּפֵל בּוֹ — נִתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה, כִּי
 מִתְחִיל לִרְאוֹת אֵיךְ פָּנָיו מְשַׁקְעוֹת בַּחֲשָׁף. וְלִכְּן
 הוּא דְּבַר גְּדוֹל לִרְאוֹת אֶת פָּנֵי הַצְּדִיק דִּיקָא].
 ג. (עֲכָשׁוּ יְבָאָר אֵיךְ זוֹכִים לְפָנִים מְאִירוֹת,
 וּמֵהִי הַמַּעֲלָה לְשִׁמְעַע בְּקוֹל הַצְּדִיק הָאֵמֶת
 דִּיקָא): כִּי גִדְּל יָקָר הַעֲרֹךְ שֶׁל לְשׁוֹן הַקְּדָשׁ,
 שְׁבוּ גִבְרָא הָעוֹלָם, כְּמֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֵנָם
 לְבִרְכָה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה יח, סִימָן ד', הוּבָא בְּפֵרוּשׁ
 רש"י): "לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה, כִּי מֵאִישׁ לִקְחָה
 זֹאת" (בְּרֵאשִׁית ב, כג) 'לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן,
 מִכָּאֵן שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם בְּלְשׁוֹן הַקְּדָשׁ'. [וְזֶה לְשׁוֹן
 הַמְּדַרְשׁ: "לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לִקְחָה
 זֹאת", מִכָּאֵן שְׁנִתְּנָה הַתּוֹרָה בְּלְשׁוֹן הַקְּדָשׁ, רַבִּי
 פִּינְחָס וְרַבִּי חֵלְקִיָּה בְּשֵׁם רַבִּי סִימוֹן אֲמָרִי:
 כְּשֶׁם שְׁנִתְּנָה תּוֹרָה בְּלְשׁוֹן הַקְּדָשׁ, כִּי גִבְרָא
 הָעוֹלָם בְּלְשׁוֹן הַקְּדָשׁ, שְׁמַעְתָּ מִיְמֶיךָ אוֹמֵר גִּינֵי

גִּינֵי (יְוֵנִי הַמְּדַבֵּר יוֹנִית שֶׁהוּא אוֹמֵר עַל אִשָּׁה
 גִּינֵי שְׂיֵאמַר עַל אִישׁ גִּינֵי?) אֲנִתְרוּפֵי אֲנִתְרוּפֵא
 (אוֹ כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר בִּיּוֹנִית עַל אֲנִתְרוּפֵי, שְׂיֵאמַר
 עַל אִשָּׁה אֲנִתְרוּפֵא? שְׁהֵרִי שֵׁם הָאִישׁ אֲנִתְרוּ
 וְשֵׁם הָאִשָּׁה גִינֵי, וְאֵין שֵׁם
 אִשָּׁה נִגְזָר מִשֵׁם אִישׁ
 כְּלָל) גִּבְרָא גִבְרָתָא (וְכֵן
 בְּלְשׁוֹן אַרְמִית, שְׁקוּרָאִים
 לְאִישׁ גִּבְרָא קוּרָאִים
 לְאִשָּׁה גִבְרָתָא?) אֵלֹא
 אִישׁ וְאִשָּׁה לְמָה?
 שְׁהֵלְשׁוֹן הַזֶּה נוֹפֵל עַל
 הַלְשׁוֹן הַזֶּה, עֵינַי שָׁם. וְעֵינַי
 בְּמִדְרַשׁ תַּנְחוּמָא עַל
 הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית יא, ז):
 "הִבֵּה גִרְדָּה וְנִבְלָה שֵׁם שְׁפָתָם", שְׁעַרְבֵב
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת לְשׁוֹנָם, וְלֹא הָיָה אֶחָד
 מֵהֶם יוֹדֵעַ לְשׁוֹן חֲבֵרוֹ, מָה הָיָה אוֹתוֹ הַלְשׁוֹן
 שֶׁהָיָה מְדַבְּרִים בּוֹ? לְשׁוֹן הַקְּדָשׁ הָיָה, שְׁבוּ גִבְרָא
 הָעוֹלָם, עֵינַי שָׁם. וְעֵינַי זֹהָר (נח עה): וְאִי תִימָא
 לִישְׁנָהוֹן אֲמָאִי אֲתַבְּלָבֵל? אֵלֹא בְּגִין דְּכֵלְהוֹן
 מְמַלְלִין בְּלְשׁוֹן הַקְּדָשׁ, הַהוּא לִישְׁנָא קָא עֲבִיד
 לוֹן סִיוְעָא, בְּגִין דְּבַעֲבָדָא וּבְמַלּוּלָא דְּפוּמָא
 תַּלְזִין מְלִין אֲלִין, לְאִדְבָקָא כְּנֻגָה דְּלָבָא, וּבְדָא
 עֲבָדִי סִיוְעָא לְהַהוּא אֲתֵר דְּבַעוּ לְאִקְמָא וְעַל דָּא
 אֲתַבְּלָבֵל לִישְׁנָהוֹן, דְּלֹא יָכְלוּ לְאִתְתַּקְּפָא
 רְעוּתָהוֹן בְּלְשׁוֹן הַקְּדָשׁ, וְכִינּוֹן דְּאִתְחַלְּףָ
 לִישְׁנָהוֹן, לֹא אֲצִלְחוּ בְּעוֹבְדָא, בְּגִין דְּחִילָא
 דְּלַעֲיִלָא לֹא יָדְעִי וְלֹא אֲשַׁתְּמוּדְעִי בַר בְּלְשׁוֹן-
 הַקְּדָשׁ, וְכֵן אֲתַבְּלָבֵל לִישְׁנָא דְּלֵהוֹן, אֲתַחַלְּשׁ
 חִילָהוֹן וְאִתְבַּר תּוֹקְפָא דְּלֵהוֹן, עֵינַי שָׁם]. כִּי
 בְּאֵמֶת אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵכוֹת נה): יוֹדֵעַ
 הָיָה בְּצִלְאֵל לְצַרְף אוֹתִיּוֹת שְׁנִבְרָאוּ בְּהֵן שְׁמַיִם
 וְאָרֶץ. כִּי שְׁמַיִם וְאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר בְּתוֹכָם גִּבְרָאוּ
 בְּכ"ב אוֹתִיּוֹת אֲל"ף-בֵּי"ת, שְׁבָהֶם נִצְטָרְף
 צְרוּפִים, עַד שְׁאֵין לָךְ דְּבַר בְּעוֹלָם, שְׁלֹא יִהְיֶה
 כְּלוּל מֵאוֹתִיּוֹת אֲל"ף-בֵּי"ת, שְׁהֵם לְשׁוֹן הַקְּדָשׁ,

**ג כִּי גִדְּל יָקָר הַעֲרֹךְ שֶׁל לְשׁוֹן
 הַקְּדָשׁ — שְׁבוּ גִבְרָא
 הָעוֹלָם, כְּמֵאֲמַר חֲזו"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה
 פְּרָשָׁה יח, הוּבָא בְּפֵרוּשׁ"י): "לְזֹאת יִקְרָא
 אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לִקְחָה זֹאת"
 (בְּרֵאשִׁית ב) — 'לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל
 לְשׁוֹן, מִכָּאֵן שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם
 בְּלְשׁוֹן הַקְּדָשׁ'. וְזֶה בְּחִינַת חוּהָ,**

בְּחֻמְתּוֹ, מֶה עָשׂוּ לוֹ? הִבִּיאוּ ע' פְּתִיקִין, וְכָתְבוּ עֲלֵיהֶם שְׁבַעִים לְשׁוֹן, וְהָיוּ מְשֻׁלְכִין אוֹתָן לְפָנָיו, וְקוֹרֵא כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּלִשׁוֹנוֹ, וְלֹא עוֹד אֲלֵא שֶׁהִזָּה מְדַבֵּר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שֶׁלֹּא הָיָה בְּהֵן כַּח לְשִׁמְעַ, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים

פֶּא, ו'): "עֲדוֹת בִּיהוֹסֵף שָׁמוּ, שִׁפְת לֹא יִדְעָתִי אֲשַׁמְעַ", שֶׁכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת הָעַמִּים נוֹפְלִים עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, הִינּוּ שֶׁהִרְעַ שֵׁישׁ לְהַלְשׁוֹן שֶׁל הָאִמָּה אַחִיזָה בּוֹ, כִּי כָּל אִמָּה נֶאֱחָזֶת בְּתַאנּוּה וּבְמִדָּה אַחֶרֶת, נִתְבַּטַּל וְנוֹפֵל עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, וְאִין לוֹ שְׁלִיטָה עַל יִשְׂרָאֵל, כִּי הֵם מְדַבְּרִים רַק לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, כִּי לְשׁוֹנֵם קֹדֶשׁ, וְקֹדֶשׁה וְטִמְאָה אִינֵן מִתְעַרְבוֹת, וְכַרְגַּע שֶׁמִּתְגַּלֶּה הַקֹּדֶשׁה — נוֹפֶלֶת הַטִּמְאָה. וְזֶה בְּחֻמְתּוֹ: 'לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן'. וְהִרְעַ הַכּוֹלֵל, שֶׁכָּל הִרְעוֹת שֶׁל שְׁבַעִים לְשׁוֹן כְּלוּלִין בּוֹ, דְּהִינּוּ תְּבַעֲרַת הַמְּדוּרָה שֶׁל תַּאֲוֹת נְאוּף, שֶׁכָּל הַשְּׁבַעִים לְשׁוֹן מְשַׁקְעִים וְכְלוּלִים בּוֹ, נוֹפֵל וְנִתְבַּטַּל, וְאִין לוֹ

שְׁלִיטָה עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. הִינּוּ כִּי בְּטַבַּע שֶׁל הָאָדָם, שֶׁכּוֹעֶרֶת בּוֹ תְּבַעֲרַת הַמְּדוּרָה שֶׁל תַּאֲוֹת נְאוּף, שֶׁזֶה הַזְּהֵמָה שֶׁל כָּלִּיּוֹת הַשְּׁבַעִים אֲמוֹת. וְהַתַּאֲנָה הַזֹּאת נִתְגַּלֶּה עַל-יְדֵי לְשׁוֹנֵם, כִּי כָּל אִמָּה וְלְשׁוֹן מְנַבְּלִים אֶת פִּיהֶם בְּתַאנּוּה זוֹ, וְהַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַעֲלָה וְהַגְבִּיחַ אֶת נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִכָּלֵל אֲמוֹת הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִהְיוּ כְּרוּכִים אַחַר הַתַּאֲנָה הַזֹּאת, עַל-יְדֵי שֶׁיִּקְדְּשׁוּ לְשׁוֹנֵם, שֶׁזֶה

וְלָכֵן הַצְּדִיקִים הַקְּדוֹשִׁים הַדְּבוּקִים בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, מְקַדְּשִׁים אֶת לְשׁוֹנֵם, שֶׁזֶה נִקְרָאת שְׁלִמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, הִינּוּ שֶׁהַלְשׁוֹן שֶׁלָּהֶם מִתְקַדְּשֶׁת בְּגִלּוּי הָאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְלָכֵן הֵם יְכוּלִים לְצַרֵּף אֶת הָאוֹתִיוֹת שֶׁבְּהֵן נִבְרָא הָעוֹלָם, וְזֶה מֶה שֶׁמֵּאִיר אֶת פְּנֵיהֶם בְּאוֹר נוֹרָא וְנִפְלֵא מְאֹד, עַד שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל פְּנֵיהֶם — מִתְעוֹרֵר בְּתִשְׁבּוּחָה.

(וּמֵאַחַר שֶׁגִּלָּה סוּד אָדָם, יִקְשׁוּר עֲכָשׁוּ אֲלֵיו אֶת תְּנִיחָה); וְזֶה בְּחֻמְתּוֹ תְּנִיחָה, בְּחֻמְתּוֹ (תְּהִלִּים יט, ג'): 'וְלִילָה לְלִילָה יְחִינָה דְּעַת', הִינּוּ בְּחֻמְתּוֹ הַדְּבוּר שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שֶׁבּוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם נִקְרָא תְּנִיחָה, כִּי הַדְּבוּר מְגַלֶּה מֶה שֶׁבְּדַעַת הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלִי ב, ו'): 'מִפִּי דַעַת וְתִבְוִנָה', וְזֶה "יְחִינָה דְּעַת", הִינּוּ הַדְּבוּר מְגַלֶּה מֶה שֶׁבְּדַעַת הָאָדָם, וְלָכֵן נִקְרָאת תְּנִיחָה, הִינּוּ שֶׁמִּתְנִיחָה וּמְגַלֶּה מֶה שֶׁבְּדַעַתוֹ. וְזֶה בְּחֻמְתּוֹ 'לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה' הִינּוּ הַדְּבוּר, כְּמוֹ (בְּרַאשִׁית

מט, כח) "וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם", וּמוֹכָא (תְּקוּיֵי זֶהר, תְּקוּיֵי טז), אֲשֶׁר 'זֹאת' הִיא הַמְּלֻכּוֹת, שֶׁהִיא הַדְּבוּר, גְּלוּי אֲמוּנָה, שֶׁכִּינֵת עֲזוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עֵינֵי שָׁם; הִינּוּ שֶׁרַבְּנוּ ו'ל מְקַשֵּׁר 'זֹאת' אֶל הָאִשָּׁה שֶׁהִיא הַמְּלֻכּוֹת, וּמִבִּיא רְאִיָּה מִפְּסוּק, שֶׁ'זֹּאת' הוּא הַדְּבוּר: וְעַל-יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ רּוּמְמָנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת [עֵינֵי מְדַרְשׁ רַבָּה, פְּרָשָׁה יט, סִימָן ג': אֲמָרוּ הַמְּצַרִּים, כְּלוּם מִלֵּךְ עֲלֵינוּ עֲבָד זֶה אֲלֵא

לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ שֶׁהֵם מְדַבְּרִים בָּהּ, וְזֶה בְּחִינַת: מְדוּרָה שֶׁל שַׁבְעֵין פּוֹכְבֵין הַנּוֹזְרֵי בַּזְהַר הַקֹּדֶשׁ (וַיִּקְהַל ר.ג.); כִּי בְעָרְב שַׁבָּת יוֹרֵד אֹרֶךְ גָּדוֹל מְאֹד בְּכָל הַשַּׁבָּעִים פּוֹכְבִים, שֶׁהֵם כָּלֵל הַשַּׁבָּעִים אַמּוֹת, שֶׁהֵם נִתְבַּטְּלִים תַּחַת הַנִּקְדָּה שֶׁהִיא הָאֹרֶךְ הַיּוֹרֵד מִן הַשָּׁמַיִם, הַיְנוּ כִּי פּוֹכֵב אֶחָד שׁוֹרֵף אֶת הַשַּׁבְעִים פּוֹכְבִים, שֶׁזֶה סוּד רְחִיצַת פָּנָיו, יְדִיו וְרַגְלָיו בְּמֵי חַמִּים קָדִים שַׁבָּת, כִּי הָרַע הַכּוֹלֵל רוֹצֵה לְהִתְאַחַז בְּאֶדָם, וְעַל-יְדֵי הָאֹרֶךְ הַזֶּה נִתְבַּטְּלִין; הַיְנוּ הָרַע הַכּוֹלֵל שֶׁהוּא תַבְעֵרַת הַמְדוּרָה שֶׁל תַּאֲוֹת נְאוּף, שֶׁכָּל הַשַּׁבְעֵין אַמּוֹת כְּלוּלִין בּוֹ, נִתְבַּטְּלִין לְגַמְרֵי [רְצָה לֹמַר, שְׂרַבְנוּ וְ"ל מִלְבִּישׁ אֶת סוּד הַשַּׁבְעִים פּוֹכְבִים הַמְתַּקְבָּצִים יַחַד בְּעָרְב שַׁבָּת, לְשַׂרֵף אֶת הָאֶדָם, וְיֹרֵד מִלְמַעְלָה כּוֹכֵב אֶחָד וּמְבַטֵּל אוֹתָם, שֶׁזֶה סוּבֵב

הַדְּבוּר יוֹצֵא מִפִּי הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִמְלָלוֹת]. הַיְנוּ אֹרֶךְ הַחֲשֵׁמֶל שֶׁשׁוֹרֵף אֶת הַקְּלָפוֹת, זֶה עַל-יְדֵי הַדְּבוּר, שֶׁאֶדָם מְדַבֵּר בְּחִיּוֹת אֵשׁ, אֲשֶׁר 'חִיּוֹת אֵשׁ' הִיא בְּחִינַת חַוָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֵשָׁה; כִּי עֲשָׂרָה קַבִּין שִׁיחָה יָרְדוּ לְעוֹלָם, וְתִשְׁעָה נִטְלוּ נָשִׁים (קְדוּשֵׁין מ ט:); כִּי אֲצִלָּן הַדְּבוּר מִתְגַּבֵּר יוֹתֵר, כִּי הֵן בְּחִינַת מַלְכוּת, הַיְנוּ בְּחִינַת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ כַּנ"ל, שֶׁעַל יְדוֹ מִתְמַלֵּל וּמְשַׁתְּבֵר אֵשׁ הַמְדוּרָה שֶׁל שַׁבְעֵין פּוֹכְבֵין; הַיְנוּ כִּשְׁאֶדָם זוֹכֵה לְקֹדֶשׁ וּלְטַהַר אֶת דְּבוּרוֹ, וּמְדַבֵּר רַק דְּבוּרִים קְדוּשִׁים, שֶׁזֶה שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שֶׁמְדַבֵּר דְּבוּרֵי אַמּוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, דְּבוּרֵי תַפְלָה שֶׁמְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִן נוֹקְבֵין, דְּבוּרֵי תוֹרָה שֶׁמְדַבֵּר דְּבוּרָיו יִתְבַּרֵךְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִן דְּיוֹכְרִין, וְזֶה בְּחִינַת מ"ל מִיְחֻשְׁמֵל,

וְזֶה בְּחִינַת 'חֲשֵׁמ"ל — חִיּוֹת אֵשׁ מִמְלָלוֹת' (תְּגִינָה יג); חִיּוֹת אֵשׁ — בְּחִינַת חַוָּה אֵשָׁה, הַיְנוּ בְּחִינַת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ כַּנ"ל, שֶׁעַל-יְדוֹ מִתְמַלֵּל וּמְשַׁתְּבֵר אֵשׁ הַמְדוּרָה שֶׁל שַׁבְעֵין פּוֹכְבֵין. וְזֶה בְּחִינַת מ"ל מִיְחֻשְׁמֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְדוּרָה שֶׁל שַׁבְעֵין פּוֹכְבֵין, שֶׁנִּתְמַלֵּל וְנִתְבַטֵּל עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, כִּי עַל שֵׁם זֶה נִקְרָא לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, כִּי 'כָּל מְקוֹם שֶׁאֵתָּה מוֹצֵא גֹדֵר עָרוּהָ אֵתָּה מוֹצֵא קֹדֶשָׁה' (מְדַרְשׁ רַבָּה קְדוּשִׁים פְּרָשָׁה כד).

עַל לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, שֶׁאֶדָם שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְכַבֵּה אֶת הַתַּאֲוָה הַכּוֹלֵלָה מִכָּל הַתַּאֲוּוֹת, שֶׁהִיא תַּאֲוֹת נְאוּף, שֶׁהִיא תַּאֲוָה הַכּוֹלֵלָה, שֶׁכָּלֵל אַמּוֹת הָעוֹלָם נִתְבַּטְּלִין עַל-יְדֵי לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ].

(עֲכָשׁוּ יִגְלָה סוּד נִפְלֵא, אֵינָה אֹרֶךְ יוֹרֵד לְכָלוֹת אֶת הַקְּלָפוֹת, שְׁרוּצוֹת לְהִתְאַחַז בְּאֶדָם בְּעָרְב שַׁבָּת); וְזֶה בְּחִינַת חֲשֵׁמ"ל — 'חִיּוֹת אֵשׁ מִמְלָלוֹת' (תְּגִינָה יג). [בְּמִתְנִיחָא תְּנָא: עֵתִים חֲשׁוֹת עֵתִים מִמְלָלוֹת. בְּשַׁעָה שֶׁהַדְּבוּר יוֹצֵא מִפִּי הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֲשׁוֹת, וּבְשַׁעָה שְׁאִין

שֶׁהֵם בְּחִינַת מְדוּרָה שֶׁל שַׁבְעֵין פּוֹכְבֵין, שֶׁנִּתְמַלֵּל וְנִתְבַטֵּל עַל-יְדֵי לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ; הַיְנוּ כִּי תַבַּת חֲשֵׁמֶל נִחְלָקֶת לְשִׁתֵּי תַבּוֹת: ח"ש מ"ל; מ"ל עוֹלָה ע', שֶׁהֵם הַשַּׁבְעִים פּוֹכְבִים, כְּנֶגֶד הַשַּׁבְעִים אַמּוֹת, שֶׁהִיא תַּאֲוֹת נְאוּף, הַכּוֹלֵלָה אֲצִל כָּל הַשַּׁבְעֵין אַמּוֹת, נִתְבַטֵּל עַל-יְדֵי ח"ש — חִיּוֹת אֵשׁ, דְּבוּרוֹ בְּהִתְלַהֲבוֹת דְּקֹדֶשָׁה, כִּי עַל שֵׁם זֶה נִקְרָא לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, כִּי כָּל מְקוֹם שֶׁאֵתָּה מוֹצֵא גֹדֵר עָרוּהָ, אֵתָּה מוֹצֵא קֹדֶשָׁה (מְדַרְשׁ רַבָּה קְדוּשִׁים, פְּרָשָׁה כד); וְלִכֵּן כִּשְׁאֶדָם מְקֹדֶשׁ וּמְטַהַר אֶת דְּבוּרוֹ, וְשׁוֹמֵר מְאֹד מֵה

שְׁמַדְבַּר, זֶה סִימָן שְׂאוּחוֹ בְּקִדְשָׁהּ. וְזֶה שְׁפָרֵשׁ רַש"י (בְּרֵאשִׁית ב, כד): "עַל-כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ", מִכָּאן שְׁנֹאֶסֶר לָהֶם עֲרִיּוֹת, רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ אוֹמֶרֶת כֵּן; הִינּוּ רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ בָּאָה עַל-יְדֵי שְׁמַקְדֵּשׁ אֶת דְּבוּרוֹ, כְּמוֹכָא (וְהָרַחֵק קַפָּג): כֹּל מֵאֵן דְּנֻטִיר פּוּמִיָּה וְלִשְׁנִיָּה, זָכִי לְאַתְלִבְשָׁא בְּרוּחַ דְּקִדְשָׁא, הִינּוּ לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שְׁמַקְדֵּשׁ אֶת דְּבוּרוֹ, כְּמוֹ (תַּהֲלִים לֵג, ו): "בְּדַבְרֵי הַיְיָ הַשָּׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיּוֹ כֹל צְבָאִים", מִקְשֵׁר אֶת הַדְּבוּר אֶל הַרוּחַ, שְׁעַל-יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ נֶאֱסֶר וְנִתְקַשֵּׁר הַתַּאֲוָה שֶׁל תַּאֲוֹת נְאוּף, הִינּוּ הַמְדוּרָה שֶׁל שְׁבַעֲיִן כּוֹכְבִין, שְׂאִין לוֹ שְׁלִיטָה עַל יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, בְּבַחֲיַנַּת לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן כְּנ"ל, שְׁהַרוּחַ שְׁטוֹת נִתְבַטְּלַת עַל-יְדֵי רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ. וְזֶה בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, בְּבַחֲיַנַּת "וְלֹא קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ" (כְּמוֹ שְׁדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ וְל' זְבַחִים קטז). וְזֶה: "וַיִּסְגֹּר בְּשַׁר תַּחְתָּנָה" — לֹא נִצְרָכָה אֱלֹא לְמַקּוֹם הַחֲתָמָה (בְּרֵאשִׁית סא), הִינּוּ חֲתוּמָה הַדְּבוּר.

וְזֶה (שָׁם): "וַיִּכְּן" — עֲשָׂאָה כְּאוֹצָר, שְׁעַקֵּר עֲשִׂיָּה וְתִקּוּן שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ תּוֹלָה בְּ"יִרְאַת ה'" הִיא אוֹצָרוֹ (לְשַׁעֲיָהוּ לֵג), כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (קִהְלֵת יב): "סוּף דְּבַר הַכֹּל נִשְׁמַע, אֶת הָאֱלֹקִים יִרְא". וְזֶה: כְּאוֹצָר שֶׁל חֲטִיִּם, הִינּוּ הַיִּרְאָה הוּא אוֹצָר, שְׁבוֹ תְּלוּי עֲשִׂיָּה וְתִקּוּן שֶׁל חֲטָה — עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ (תְּקוּן טז); הִינּוּ כְּשֶׁאָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת דְּבוּרוֹ הַיּוֹצֵא

הַקֹּדֶשׁ בָּאָה עַל-יְדֵי שְׁמַקְדֵּשׁ אֶת דְּבוּרוֹ, כְּמוֹכָא (וְהָרַחֵק קַפָּג): כֹּל מֵאֵן דְּנֻטִיר פּוּמִיָּה וְלִשְׁנִיָּה, זָכִי לְאַתְלִבְשָׁא בְּרוּחַ דְּקִדְשָׁא, הִינּוּ לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שְׁמַקְדֵּשׁ אֶת דְּבוּרוֹ, כְּמוֹ (תַּהֲלִים לֵג, ו): "בְּדַבְרֵי הַיְיָ הַשָּׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיּוֹ כֹל צְבָאִים", מִקְשֵׁר אֶת הַדְּבוּר אֶל הַרוּחַ, שְׁעַל-יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ נֶאֱסֶר וְנִתְקַשֵּׁר הַתַּאֲוָה שֶׁל תַּאֲוֹת נְאוּף, הִינּוּ הַמְדוּרָה שֶׁל שְׁבַעֲיִן כּוֹכְבִין, שְׂאִין לוֹ שְׁלִיטָה עַל יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, בְּבַחֲיַנַּת לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן כְּנ"ל, שְׁהַרוּחַ שְׁטוֹת נִתְבַטְּלַת עַל-יְדֵי רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, כִּי אֵין אָדָם עוֹבֵר עַבְרָה, אֱלֹא אִם-כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוֹת (סוּטָה ג), וְכִשְׁאָדָם מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת דְּבוּרוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה מְבַטֵּל אֶת תַּאֲוֹת נְאוּף שְׁבוּ. וְזֶה בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, בְּבַחֲיַנַּת "וְלֹא קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ" (כְּמוֹ שְׁדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ וְל' זְבַחִים קטז), דְּאֶפְלוֹ אֶקְשׁוּיֵי נְמִי

מהם כ"ב אותיות, על-ידי-זו זוכה ליראה. (עכשו ילביש את השגתו בפסוק): וזה בחינת (תהלים ס, ח): "אלקים דבר בקדשו", הקדש. וזה (שם ג, ט): "כבוד את ה' מהונך",

שדבור הקדש תולה ב"אלקים ירא"; הינו לזכות לדבור הקדש צריך להגיע לשלמות היראה, שזוכין על-ידי קדשת הברית. ויוסף, על-ידי שהיה לו שלמות לשון הקדש, כמו שכתוב (בראשית מה, יב): "כי פי המדבר אליכם" בלשון הקדש (רש"י שם), על-פן פתוב בו (שם מא, לח): "הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו"; רוח אלקים הינו תקון הברית, בבחינת: "ולא קמה עוד רוח באיש"; כי בלשון הקדש תלוי תקון הברית, בבחינת: "מכאן שנאסר להם עריות", כי זה בלא זה אי אפשר להיות, הינו תקון הברית ושלמות לשון-הקדש הם תלויים זה בזה. ועל-פן אמר יוסף (בראשית מב, יח):

"את האלהים אני ירא", כי הוא זכה בשלמות ליראת אלקים, שהוא אוצר המחזיק בו הכ"ב אותיות של שלמות לשון-הקדש פנ"ל.

(עכשו ילביש את השגתו

בפסוק): וזה (משלי כט, ג): "ורעה זונות יאבד הון";

אל תקרי 'מהונך' אלא 'מגרוך', שהוא בחינת לשון-הקדש, כי מי שפוגם בברית מאבד לשון-הקדש. וזה (שם ג, ט): "כבוד את ה' מהונך", כבוד דיקא, כי בו תלוי בחינת כבוד, כי הפך הכבוד הם תרפות ובזיונות. והם תולים במקום עריין, כמוכא בתקונים (תקון נח) על הפסוק (בראשית ב, כה): "ולא יתבוששו", אין בשת אלא במקום עריין; 'עריין' הוא פגם הברית, בבחינת ערלה, בבחינת (בראשית לד, יד): "כי חרפה היא לנו". וזה: 'כבוד', שהוא הפך של תרפות ובזיונות, שהוא תולה ב'הונך', הינו בגרוך, שהוא שלמות לשון-הקדש פנ"ל. הינו כשאדם מקדש את דבורו, שזה שלמות לשון-הקדש, ומדבר רק דבורי

ויוסף, על-ידי שהיה לו שלמות לשון הקדש, כמו שכתוב

(בראשית מה): "כי פי המדבר אליכם" בלשון הקדש, על פן

פתוב בו (שם מא): "הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו"; רוח

אלקים — הינו תקון הברית, בבחינת "ולא קמה עוד רוח

באיש", כי בלשון הקדש תלוי תקון הברית, בבחינת "מכאן

שנאסר להם עריות", כי זה בלא זה אי אפשר להיות, הינו תקון הברית ושלמות לשון הקדש הם

תלויים זה בזה. וזה (משלי כט): "ורעה זונות יאבד הון" — אל תקרי 'מהונך' אלא 'מגרוך', שהוא בחינת לשון הקדש, כי מי שפוגם בברית מאבד לשון הקדש.

וזה (שם ג): "כבוד את ה' מהונך" — כבוד דיקא, כי בו תלוי בחינת כבוד, כי הפך הכבוד הם תרפות

ובזיונות. והם תולים במקום עריין, כמוכא בתקונים (תקון נח): "ולא יתבוששו" — אין בשת אלא במקום עריין;

עריין הוא פגם הברית, בבחינת ערלה, בבחינת (בראשית לד) "כי חרפה היא לנו". וזה: 'כבוד', שהוא הפך של תרפות

ובזיונות, שהוא תולה ב'הונך', הינו בגרוך, שהוא שלמות לשון הקדש פנ"ל. ושם יוסף, על שם שלמות

אָמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, דְּבוּרֵי תוֹרָה וּתְפִלָּה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְקַדֵּשׁ אֶת הַמַּחַ, וְזוֹכֶה לְכָבוֹד אֱלֹקֵי, שְׁמַאִיר עָלָיו אֹרֹו יִתְבַּרֵךְ, וְאִז בְּנֵי-אָדָם מְכַבְּדִים אוֹתוֹ. אַבְל בְּרַגַע שְׁאָדָם, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, פּוֹגֵם בְּבְרִית, הוּא מְאַבֵּד אֶת הַקּוֹל שְׁלוֹ, שְׁזֶה מַה שְׁדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (הוֹבָא בְּבָאָר הַיֵּטֵב, סִימָן נג בְּשֵׁם הַפְּסִיקְתָא) עַל הַפְּסוּק: "כִּבְדוֹ אֶת הַנְּי"ה מֵהוֹנָךְ", אַל תִּקְרֵי 'מֵהוֹנָךְ' אֶלֶּא 'מֵגְרוּנָךְ', שְׁצָרִיכִים לְכַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם הַקּוֹל שְׁלוֹ. וְרַבְּנֵנוּ ז"ל דוֹרֵשׁ מִזֶּה "וְרַעַה זִנּוּת יֵאָבֵד הוֹן", מִי שְׁפָגֵם בְּבְרִית, הוּא מְאַבֵּד אֶת הַקּוֹל שְׁלוֹ, כִּי אַל תִּקְרֵי 'מֵהוֹנָךְ' אֶלֶּא 'מֵגְרוּנָךְ', וְאִז נִמְשַׁכֵּת עָלָיו חֲרַפָּה, שֶׁהוּא פָּגֵם בְּבְרִית, וּבְגֵי אָדָם לֹא יְכוּלִים לְסַבֵּל אוֹתוֹ. וְלִכֵּן הָעֵקֶר רַק לְקַשֵּׁר אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּלְקַדֵּשׁ אֶת קוּלוֹ, וּלְדַבֵּר דְּבוּרִים קְדוֹשִׁים, שְׁזֵו שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ. וְשֵׁם 'יוֹסֵף', עַל שֵׁם שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ, שֶׁהוּא תִקּוּן הַבְּרִית,

בְּבַחֲבִינַת (שָׁם ל, כג): "אֶסְפֹּף אֱלֹקִים אֶת חֲרַפְתִּי"; כִּי בּוּ תְלוּי כְבוֹד, כִּי אֵין בְּשֵׁת אֶלֶּא בְּמָקוֹם עֲרִיזִין כְּנ"ל. כִּי נִקְרָא יוֹסֵף עַל שֵׁם "אֶסְפֹּף אֱלֹקִים אֶת חֲרַפְתִּי", וְהַחֲרַפָּה בָּאָה עַל מָקוֹם עֲרִיזִין, הֵינּוּ מִי שְׁפּוֹגֵם בְּבְרִית, בָּאִים עָלָיו חֲרָפוֹת וּבְזִיוּנוֹת, שְׁמַחֲרָפִים וּמְגַדְּפִים אוֹתוֹ. וְתַכְף-וּמְיָד כְּשֶׁנּוֹלַד

יוֹסֵף, שְׁזֶכֶה לְשְׁלֵמוֹת תִּקּוּן הַבְּרִית, תִּקּוּן הַלְשׁוֹן, עַל-כֵּן אָמְרָה רַחֵל: "אֶסְפֹּף אֱלֹקִים אֶת חֲרַפְתִּי", שְׁנִתְגַּלָּה קְדֻשַׁת יוֹסֵף, שֶׁהוּא קְדֻשַׁת הַבְּרִית, שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ. וְנַחֲשׁ, שֶׁהוּא הֶרַע הַפּוֹלֵל הַנ"ל, כְּשֶׁאֵין שְׁלֵמוֹת בְּלְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ, אֲזִי הוּא הוֹלֵךְ וְשׁוֹלֵט עַל לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ, בְּבַחֲבִינַת: 'נַחֲשׁ שְׁלֵטְנוּתָה עַל בְּשָׂרָא', הֵינּוּ בַחֲבִינַת חֲוָה הַנ"ל, שֶׁהִיא בְּשָׂר מִבְּשָׂרוֹ, בְּבַחֲבִינַת (חַגִּי ב, יב): "בְּשָׂר קְדֻשׁ" (מוֹבָא בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ). וְזֶה בַחֲבִינַת נַחֲשׁ שֶׁפָּתָה לְחַוָּה וְהֵטִיל בָּהּ זִהְמָא, שֶׁהוּא הָרוּחַ סְעָרָה, הָרוּחַ שְׁטוּת, אֲשֶׁת כְּסִילוֹת (מְשָׁלִי ט, יג), וְהוֹלֵךְ וּמְפַתָּה אֶת הָרוּחַ-הַקְּדֹשׁ, שֶׁהוּא לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ, אֲשֶׁה חֲכָמָה, בְּבַחֲבִינַת "חֲכָמוֹת נָשִׁים" (מְשָׁלִי יד, א), וּמְטִיל בָּהּ זִהְמָא; הֵינּוּ שְׁכָל קְלַפַּת בְּחַוָּה, פְּרוּשׁ שְׁפָגֵם בְּדַבּוּר, וְעַל-יְדֵי-זֶה גָרַם לְחֲכָמִים בָּהּ זִהְמָא, וּמִשָּׁם בָּאוֹת כָּל הַצָּרוֹת, כִּי הַכֹּל בָּא רַק עַל-יְדֵי פָגֵם הַדַּבּוּר, שְׁזֶה סוּד 'נַחֲשׁ בָּא עַל חֲוָה וְהֵטִיל בָּהּ זִהְמָא',

לְשׁוֹן הַקְּדֹשׁ, שֶׁהוּא תִקּוּן הַבְּרִית, בְּבַחֲבִינַת (שָׁם ל): "אֶסְפֹּף אֱלֹקִים אֶת חֲרַפְתִּי", כִּי בּוּ תְלוּי כְבוֹד, כִּי אֵין בְּשֵׁת אֶלֶּא בְּמָקוֹם עֲרִיזִין כְּנ"ל.

וְנַחֲשׁ, שֶׁהוּא הֶרַע הַפּוֹלֵל הַנ"ל — כְּשֶׁאֵין שְׁלֵמוֹת בְּלְשׁוֹן הַקְּדֹשׁ, אֲזִי הוּא הוֹלֵךְ וְשׁוֹלֵט עַל לְשׁוֹן הַקְּדֹשׁ, בְּבַחֲבִינַת 'נַחֲשׁ שְׁלֵטְנוּתָה עַל בְּשָׂרָא' (כְּמוֹבָא בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ), הֵינּוּ בַחֲבִינַת חֲוָה הַנ"ל, שֶׁהִיא בְּשָׂר מִבְּשָׂרוֹ, בְּבַחֲבִינַת "בְּשָׂר קְדֻשׁ" (חַגִּי ב, יב). וְזֶה בַחֲבִינַת נַחֲשׁ, שֶׁפָּתָה לְחַוָּה וְהֵטִיל בָּהּ זִהְמָא, שֶׁהוּא הָרוּחַ סְעָרָה, הָרוּחַ שְׁטוּת, אֲשֶׁת כְּסִילוֹת (מְשָׁלִי ט, יג), וְהוֹלֵךְ וּמְפַתָּה אֶת הָרוּחַ-הַקְּדֹשׁ, שֶׁהוּא לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ, אֲשֶׁה חֲכָמָה, בְּבַחֲבִינַת "חֲכָמוֹת נָשִׁים" (מְשָׁלִי יד, א), וּמְטִיל בָּהּ זִהְמָא; הֵינּוּ שְׁכָל קְלַפַּת בְּחַוָּה, פְּרוּשׁ שְׁפָגֵם בְּדַבּוּר, וְעַל-יְדֵי-זֶה גָרַם לְחֲכָמִים בָּהּ זִהְמָא, וּמִשָּׁם בָּאוֹת כָּל הַצָּרוֹת, כִּי הַכֹּל בָּא רַק עַל-יְדֵי פָגֵם הַדַּבּוּר, שְׁזֶה סוּד 'נַחֲשׁ בָּא עַל חֲוָה וְהֵטִיל בָּהּ זִהְמָא', הֵינּוּ שְׁפָגֵם בְּדַבּוּר, וְעַל-יְדֵי-זֶה שְׁאָדָם פּוֹגֵם בְּדַבּוּר, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, נִטְמָא בְּשָׂר הַקְּדֹשׁ, שֶׁהוּא הַבְּרִית. וּמִהַנַּחֲשׁ, מִמֶּנּוּ יוֹנְקִים כָּל הַשְּׁבָעִים אֲמוֹת הֵינּוּ הֶרַע שְׁלָהֶם, כִּי הַנַּחֲשׁ הוּא נִיקְבָא דְּסִמְ"ף-מ"ם הַמְּפַתָּה לְבְנֵי-אָדָם לִילָךְ בְּדַרְךָ עַקְלָלוֹת. וְזֶה בַחֲבִינַת (בְּרַאשִׁית ד, ז): "לְפַתַּח

חטאת רובץ"; 'לפתח' הינו 'פתחי פיד' של לשון-הקדש, שהחטאת הזו רובץ לינק ממנו: ועל-כן צריכים מאד מאד להזהר על פתחי פיו, לא לדבר ככל העולה על רוחו, ותמיד ידבר רק לשון-הקדש, הינו שיקדש את לשונו בדבורי אמונה והשגחה פרטית, ועל-ידי זה ימשיך על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו, וקדשת וטהרת המחין, שיהיה בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, ועל-ידי זה יזכה לשלמות קדשת הברית.

ד. (עכשו יסביר איך יכול להיות, שהרע יוכל להתאחו בהטוב, הטמאה בהקדשה, פי הלא הם שניהם דברים נפרדים): ודע, שאשת פסילות הזאת, הינו הפפירות והאפיקורסות הזו, וזמת הדבור, שהוא פללות הרע של שבעים לשון, אי אפשר להם לינק מאשה חכמה, מלשון-הקדש הנ"ל, אלא על-ידי בחינת עץ הדעת טוב ורע, שהינו שני פחות שהן טוב ורע, הוא אמצעי בין לשון הקדש, שהוא אשה חכמה, שפלו טוב, ובין לשון של שבעין עממין, שפלו רע; הינו פי באותיות לשון-הקדש נברא העולם, פי דומם, צומח, חי, מדבר, שהם כלל הנבראים, הם צרופי אותיות של לשון-הקדש, ורק בשביל זו התכלית נברא האדם — להפיר את הקדוש-ברוך-הוא מכל פרטי הבריאה, הינו ללקט את האותיות מכל פרט ופרט מפרטיות דומם, צומח, חי, מדבר, עשוי, יצירה, בריאה, אצילות, ולצרפם בצרופים, עד שישגי רזין וסתרי הבריאה, שזה סוד עץ החיים. אבל להפך ועץ הדעת טוב ורע, זה לשון תרגום, שהוא אמצעי בין לשון-הקדש ובין לשון של שבעין עממין, שהם כלל הפפירות והאפיקורסות, ההעלמות והסתרות המכסות ומסתירות את צרופי אותיות שבהם נברא העולם, פי לשון של שבעין עממין הם רע גמור, תכלית ההפך מלשון-הקדש, עם כל זאת גם הם יונקים מהקדשה, פי בלעדי הקדשה אין להם שום קיום. ולשון עממין, כשרוצים לינק מלשון-

לפתח, הינו 'פתחי פיד' של לשון הקדש, שהחטאת הזו רובץ לינק ממנו:

ד ודע, שאשת פסילות הזאת, שהוא פללות הרע של שבעים לשון, אי אפשר להם לינק מאשה חכמה, מלשון הקדש הנ"ל, אלא על-ידי בחינת עץ הדעת טוב ורע, שעל-ידו הוא מפתח את הלשון הקדש ומטיל בה זהמא. ועץ הדעת, שיש בו שני פחות שהן טוב ורע, הוא אמצעי בין לשון הקדש, שהוא אשה חכמה, שפלו טוב, ובין לשון של שבעין עממין, שפלו רע:

ועץ הדעת טוב ורע זה לשון תרגום, שהוא אמצעי בין לשון הקדש ובין לשון של שבעין עממין. ולשון עממין, כשרוצים לינק מלשון הקדש, אי אפשר

מאז שטעם אדם על-ידי חנה אשתו מעץ הדעת טוב ורע, נתערב כל הבריאה פלה בטוב ורע, הטוב הוא גלוי אמת מציאותו יתברך בגלוי רב ונפלא מאד, והרע זה ההעלם וההסתור שמעלים ומסתיר ומכסה את אמת מציאותו יתברך, ואם לא היה אוכל מעץ הדעת טוב ורע, אז העולם היה מתקן, והיו נכללים בעץ החיים, "וחי לעולם", אבל בו ברגע שאדם

מאז שטעם אדם על-ידי חנה אשתו מעץ הדעת טוב ורע, נתערב כל הבריאה פלה בטוב ורע, הטוב הוא גלוי אמת מציאותו יתברך בגלוי רב ונפלא מאד, והרע זה ההעלם וההסתור שמעלים ומסתיר ומכסה את אמת מציאותו יתברך, ואם לא היה אוכל מעץ הדעת טוב ורע, אז העולם היה מתקן, והיו נכללים בעץ החיים, "וחי לעולם", אבל בו ברגע שאדם

הַקֹּדֶשׁ, אִי אֶפְשֶׁר לָהֶם לִינֵק מִמֶּנּוּ, אֲלֵא עַל-יְדֵי
 לְשׁוֹן תְּרַגּוּם; כִּי הַתְּרַגּוּם הוּא קָרוֹב לְלִשׁוֹן-
 הַקֹּדֶשׁ בְּכַמָּה מְלוֹת, עַל-כֵּן מְצִינּוּ בַגְּמָרָא,
 שְׁפָרְשׁוּ לְשׁוֹנוֹת תְּרַגּוּם מִלְּשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ (עִין
 מֵהַרְש"א שַׁבָּת עו:); כִּי
 הַתְּרַגּוּם הוּא סוּד קִלְפַת
 נִגְהָ, שֶׁהוּא מְלָבוּשׁ
 לְהַקְדֵּשׁהּ. כִּי לְשׁוֹן תְּרַגּוּם
 הוּא בְּחִינַת "אִשָּׁה
 מְשֻׁפְּלָת" (מִשְׁלֵי יט, יד),
 בְּחִינַת מְשֻׁפִּיל עַל-יְדֵי
 תְּרַגּוּם (פְּסָחִים קיז:); הֵינּוּ
 בְּכָל מְקוֹם שְׁנֹזְכָר
 בְּתַהֲלִים 'מְשֻׁפִּיל', זֶה
 סוֹבֵב עַל-יְדֵי תְּרַגּוּם, כִּי
 לְשׁוֹן תְּרַגּוּם יֵשׁ בּוֹ טוֹב
 וְרַע; לְפָעַמִּים הוּא בְּחִינַת
 מְשֻׁפִּיל, לְשׁוֹן שְׁכָל,
 וּמְשֻׁפִּיל אֶת הָאָדָם,
 וְלְפָעַמִּים הוּא בְּחִינַת
 מְשֻׁפֵּל, הֵינּוּ לְשׁוֹן שְׁפוּל,
 כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (מִשְׁלֵי יז, יב):
 "דַּב שְׁפוּל" וְגו', וְאִשָּׁת
 כְּסִילוֹת הַזֹּאת הִיא מְפֹתָה
 אֶת הָאִשָּׁה חֲכָמָה עַל-יְדֵי
 אִשָּׁה מְשֻׁפְּלָת, כִּי עֵקֶר
 תְּגַבֵּרַת הַקִּלְפָה אֵינוֹ אֲלֵא
 עַל-יְדֵי לְשׁוֹן תְּרַגּוּם; הֵינּוּ
 חֲוָה, שֶׁהִיא הַדְּבּוּר,
 כְּשֶׁהִיא נִכְלָלַת בְּאִשָּׁה
 מְשֻׁפְּלָת, אִשָּׁה חֲכָמָה, אֲזִי
 הִיא מִמְּשַׁכֶּת לְעֲצָמָה אֶת

לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהֵם הָאוֹתִיּוֹת שְׁבָהֶם נִבְרָא
 הָעוֹלָם, וְלַהֲפֹךְ חֲוָה, שֶׁהִיא הַדְּבּוּר, כְּשֶׁהִיא
 נִכְלָלַת בְּאִשָּׁת כְּסִילוֹת, אֲזִי הִיא מְגַבֵּרַת אֶת
 הַקִּלְפוֹת, שֶׁהוּא הַהֶעֱלֵם וְהַהֶסְתֵּר מִגְלוֹי אֲמַתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנֶעְלַם הָאוֹתִיּוֹת שְׁבָהֶם נִבְרָא

הָעוֹלָם, בְּבְחִינַת (דְּבָרִים כו, ה) "אַרְמֵי אֶבֶד אָבִי",
 שְׁסוֹבֵב עַל תְּרַגּוּם אַרְמִית [עִין בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פֶּרֶשֶׁה
 עד, סִימָן יד: "וַיִּקְרָא לוֹ לְבָן יִגָר שְׁהָדוּתָא"
 (מִפְּסוּק זֶה מְבִיא רַאָיָה, שְׁאַרְמֵי זֶה תְּרַגּוּם);
 וּבְבְחִינַת (בְּמִדְבָר כג, ז):
 "מִן אָרֶם יִנְחֲנֵי בְלָק".
 (וּמְבִיא עוֹד רַאָיָה מִפְּסוּק,
 שְׁעָקֵר יִנְיַקַת הַנְּאוּף הוּא
 מִתְּרַגּוּם אַרְמִית),
 וּכְמֵאֲמָרָם ו"ל (תְּנַחֲמוּא
 מִצְרַע): בְּלָעָם, עַל-יְדֵי
 לְשׁוֹנוֹ, נִדְחָף לְגִיּהֲנוּם,
 שְׁנֵאמַר: "מִן אָרֶם יִנְחֲנֵי
 בְלָק מִלֶּךְ מוֹאָב", שֶׁהוּא
 לְשׁוֹן תְּרַגּוּם, שֶׁהוּא לְשׁוֹן
 אַרְמֵי, שְׁדַרְךָ שֵׁם
 מִתְּעוֹרְרִים לִינֵק
 מִהַקְדֵּשׁהּ; הֵינּוּ שְׁפָל כַּחַם
 שֵׁל בְּלָעָם וּבְלָק,
 שֶׁהִתְגַּבְּרוּ בְּתָאוֹת נְאוּף עַל
 עַם יִשְׂרָאֵל, הִזִּיה רַק עַל-
 יְדֵי לְשׁוֹן תְּרַגּוּם, שֶׁהוּא
 לְשׁוֹן אַרְמִית, שְׁמִשָּׁם
 יוֹנְקַת הַקֹּדֶשׁהּ. וְעָקֵר
 בְּנִינָה וּשְׁלֵמוֹת שֵׁל לְשׁוֹן-
 הַקֹּדֶשׁ, אֵינוֹ אֲלֵא עַל-יְדֵי
 שְׁמִפִּילִים הָרַע שֵׁל
 הַתְּרַגּוּם, וּמְעַלִּין אֶת הַטוֹב
 שְׁבַתְּרַגּוּם לְלִשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ,
 שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁלַם לְשׁוֹן-
 הַקֹּדֶשׁ; הֵינּוּ כִּי לְשׁוֹן-
 הַקֹּדֶשׁ הוּא גְלוֹי אֲמַתַּת

וְעָקֵר בְּנִינָה וּשְׁלֵמוֹת שֵׁל לְשׁוֹן
 הַקֹּדֶשׁ אֵינוֹ אֲלֵא עַל-יְדֵי
 שְׁמִפִּילִין הָרַע שֵׁל הַתְּרַגּוּם
 וּמְעַלִּין אֶת הַטוֹב שְׁבַתְּרַגּוּם
 לְלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
 נִשְׁלַם לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. וְלָבָן הָאַרְמֵי,

מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אוֹתִיּוֹת שְׁבָהֶן נִבְרָא הָעוֹלָם,
 וּלְשׁוֹן תְּרַגּוּם הוּא הַלְּבִשְׁת הַבְּרִיאָה בְּלָבוּשׁ,
 כְּמַבְאָר (זִהֵר וַיִּקְהֵל רו): וְרָזָא דָא קְלִיפָא וּמְחָא,
 רָזָא דְעַלְמָא דָא, וְרָזָא דְעַלְמָא דְאַתִּי; וְעִין שֵׁם
 בְּפִרוּשׁ 'מְקֹדֶשׁ מְלֶךְ', שֶׁלְּשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וְתְּרַגּוּם הֵם

פָּנִים וְאַחֲזִירִים. וְלָבֵן הָאֲרָמִי, שֶׁהוּא "אֲרָמִי אֲבִד אָבִי" הַנַּחֵל, רָצָה לִינֵק מִהִקְדָּשָׁה עַל-יְדֵי הַתְּרָגוּם, וְעַל-כֵּן קָרָא לוֹ: "יִגַּר שְׁהִדוּתָא" (בְּרֵאשִׁית לֵא, מו), וַיַּעֲקֹב הָיָה מַעֲלָה אֶת הַתְּרָגוּם לְלִשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, וְעַל-כֵּן קָרָא לוֹ: "גַּל-עַד" בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. כִּי זֶה הַהִפְרָשׁ; יַעֲקֹב אָבִינוּ הִמְשִׁיךְ אֹר וְזִיו וְחַיּוּת וְדַבְּקוּת הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן דִּבֶּר בְּלִשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, לֹא-כֵן לָבֵן, שֶׁמִּמּוֹ יֵצְאוּ בְּלַעַם וּבָלָק, וְנִקְוֵי מִהַתְּרָגוּם, וְעַל-יְדֵי-זֶה הִמְשִׁיכוּ נְאוּף בְּעוֹלָם. וְזֶה (שָׁם ב, כֵּא): "וַיַּפֵּל ה' אֱלֹקִים תְּרַדְמָה", מִסְפָּר תְּרָגוּם, כְּמוֹבָא (לְקוּטֵי תוֹרָה לְהֶאֱרִיז"ל וְאֶתְחַנֵּן); כִּי עַל-יְדֵי הַתְּרָגוּם עָקַר בְּנִינְהָ שֶׁל לִשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, וְעַל-יְדֵי שֶׁמַּעֲלִין אֶת הַטוֹב שֶׁבַתְּרָגוּם לְלִשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, וּמִפִּילִין הִרְעֵ שָׁבוּ, נּוֹפְלִין כָּל הַשְּׁבָעִים לִשׁוֹן, בְּכַחֲשֵׁי לִשׁוֹן. וְזֶה: "וַיַּפֵּל" — נוֹטְרִיקוֹן: פִּי'ה לְהֵם וְלֹא יִדְבְּרוּ, כִּי עַל-יְדֵי בְּחִינַת תְּרַדְמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת לִשׁוֹן תְּרָגוּם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עָקַר בְּנִינְהָ שֶׁל תְּנִיחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת לִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, עַל-יְדֵי שֶׁמַּעֲלִין הַטוֹב שָׁבוּ וּמִפִּילִין הִרְעֵ שָׁבוּ כַּנַּחֵל, עַל-יְדֵי-זֶה נּוֹפְלִין כָּל הַשְּׁבָעִים לִשׁוֹן, בְּכַחֲשֵׁי לִשׁוֹן. וְזֶה: "וַיַּפֵּל" — נוֹטְרִיקוֹן: פִּי'ה לְהֵם וְלֹא יִדְבְּרוּ" (תְּהִלִּים קטו, ה), כִּי עַל-יְדֵי בְּחִינַת תְּרַדְמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת לִשׁוֹן תְּרָגוּם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עָקַר בְּנִינְהָ שֶׁל תְּנִיחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת לִשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, עַל-יְדֵי שֶׁמַּעֲלִין הַטוֹב שָׁבוּ, וּמִפִּילִין הִרְעֵ שָׁבוּ כַּנַּחֵל, עַל-יְדֵי-זֶה

נּוֹפְלִין כָּל הַשְּׁבָעִים לִשׁוֹן, בְּכַחֲשֵׁי לִשׁוֹן: "פִּי'ה לְהֵם וְלֹא יִדְבְּרוּ" — רָאשֵׁי תְּבוּת: "וַיַּפֵּל" וְכוּ' כַּנַּחֵל; הִינּוּ שֶׁכָּל עָקַר בְּנִינְהָ שֶׁל תְּנִיחָה, שֶׁהוּא הַדְּבֹר, נִבְנָה רַק עַל-יְדֵי תְּרַדְמָה, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ אַחֲזֵיזָה לְנַחֵשׁ וְתַאֲוֹת נְאוּף, כִּי עָקַר יִנִּיקַת הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא זֶה מִהַתְּרַדְמָה דִּיקָא, שֶׁמִּשָּׁם יוֹנְקִים כָּל הַשְּׁבָעִים אֲמוֹת, וְכִשְׁמַקְדָּשִׁים אֶת הַלִּשׁוֹן, עַל-יְדֵי-זֶה אֵין לְאֲמוֹת הָעוֹלָם שְׁלִיטָה עַל הָאָדָם. הַזֶּה שֶׁשׁוֹמֵר עַל לִשׁוֹנוֹ. וַיִּמְכַּל זֶה תְּבִין וְתִשְׁכִּיל, אֵיךְ שֶׁכָּל הַצְּרוֹת וְהַיְסוּרִים שֶׁהָאָדָם סוֹבֵל וְנִכְשָׁל בְּפָגַם הַבְּרִית, בָּא רַק עַל-יְדֵי שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵר עַל לִשׁוֹנוֹ, וּמְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רִחוּץ; כִּי עָקַר יִנִּיקַת אֲמוֹת הָעוֹלָם בְּתַאֲוֹת נְאוּף, זֶה עַל-יְדֵי פָּגַם הַלִּשׁוֹן, מֵה שֶׁאֵין כֵּן כְּשֶׁהָאָדָם זוֹכֵה וּמְקַדֵּשׁ אֶת לִשׁוֹנוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְעוֹרֵר מִהַתְּרַדְמָה, וְזוֹכֵה לְהִיּוֹת שְׁמוֹר מִפָּגַם הַבְּרִית]. וַיּוֹסֶף, עַל-יְדֵי שֶׁהָיָה לוֹ שְׁלֵמוֹת לִשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, עַל-יְדֵי-זֶה הָיָה יְכוֹל לְפָשֵׁר חֵלְמִין (תְּקוּנֵי זִהר, תְּקוּן יח); כִּי עָקַר וְכוּ' כַּנַּחֵל.

שֶׁהוּא אֲרָמִי אֲבִד אָבִי הַנַּחֵל, רָצָה לִינֵק מִהִקְדָּשָׁה עַל-יְדֵי הַתְּרָגוּם, וְעַל כֵּן קָרָא לוֹ "יִגַּר שְׁהִדוּתָא" (בְּרֵאשִׁית לֵא); וַיַּעֲקֹב הָיָה מַעֲלָה אֶת הַתְּרָגוּם לְלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, וְעַל כֵּן קָרָא לוֹ "גַּל-עַד" בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. וְזֶה (שָׁם ב): "וַיַּפֵּל ה' אֱלֹקִים תְּרַדְמָה" — מִסְפָּר תְּרָגוּם כְּמוֹבָא, כִּי עַל-יְדֵי הַתְּרָגוּם עָקַר בְּנִינְהָ שֶׁל לִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. וְעַל-יְדֵי שֶׁמַּעֲלִין אֶת הַטוֹב שֶׁבַתְּרָגוּם לְלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וּמִפִּילִין הִרְעֵ שָׁבוּ, נּוֹפְלִין כָּל הַשְּׁבָעִים לִשׁוֹן, בְּכַחֲשֵׁי לִשׁוֹן נּוֹפֵל עַל לִשׁוֹן. וְזֶה: "וַיַּפֵּל" — נוֹטְרִיקוֹן: פִּי'ה לְהֵם וְלֹא יִדְבְּרוּ, כִּי עַל-יְדֵי בְּחִינַת תְּרַדְמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת לִשׁוֹן תְּרָגוּם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עָקַר בְּנִינְהָ שֶׁל תְּנִיחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת לִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, עַל-יְדֵי שֶׁמַּעֲלִין הַטוֹב שָׁבוּ וּמִפִּילִין הִרְעֵ שָׁבוּ כַּנַּחֵל, עַל-יְדֵי-זֶה נּוֹפְלִין כָּל הַשְּׁבָעִים לִשׁוֹן, בְּכַחֲשֵׁי לִשׁוֹן. וְזֶה: "וַיַּפֵּל" — נוֹטְרִיקוֹן: פִּי'ה לְהֵם וְלֹא יִדְבְּרוּ" (תְּהִלִּים קטו, ה), כִּי עַל-יְדֵי בְּחִינַת תְּרַדְמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת לִשׁוֹן תְּרָגוּם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עָקַר בְּנִינְהָ שֶׁל תְּנִיחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת לִשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, עַל-יְדֵי שֶׁמַּעֲלִין הַטוֹב שָׁבוּ, וּמִפִּילִין הִרְעֵ שָׁבוּ כַּנַּחֵל, עַל-יְדֵי-זֶה

עַל-יְדֵי שֶׁהָיָה לוֹ שְׁלֵמוֹת לִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, עַל-יְדֵי-זֶה הָיָה יְכוֹל לְפָשֵׁר חֵלְמִין, כִּי עָקַר הַחֵלּוּם הוּא

החלום הוא בשנה, הינו בתרדמה, ושלמות לשון-הקדש הוא על-ידי תרדמה, שהיא בחינת תרגום פנ"ל, ועל-פני יוסף, שזכה לשלמות לשון-הקדש, שעקר שלמותו על-ידי תרדמה פנ"ל, על-פני הנה יודע לפשר חלמין שבתרדמה [פי זכה לברר את בחינת לשון התרגום, את בחינת התרדמה, דהינו להעלות הטוב שבו ללשון-הקדש, ולהפיל הרע שבו, שזהו בחינת שלמות לשון-הקדש, על-ידי לשון תרגום פנ"ל. ועל-פני הנה יודע לפתר החלום שבשנה ותרדמה, שהוא בחינת תרגום, פי הנה יודע לברר הטוב והאמת שיש בהחלום, שהוא בחינת תרדמה, בחינת תרגום, פי הוא זכה לברר את לשון תרגום, שזהו עקר בחינת שלמות לשון-הקדש על-ידי התרגום שזכה לזה פנ"ל]: פי דיקא מי שזוכה לשלמות לשון-הקדש, קדשת הברית, לו מזדבף המח, וזוכה לגלוי אלקות בחינת פנים, ומברר את החלום שבתרדמה, ונמשך עליו מחין עלאין, דבקות הבורא יתברך שמו, ומברר את התרגום, שהוא סוד עלמא דא, אחרים, אל לשון-הקדש,

בשנה, הינו בתרדמה; ושלמות לשון הקדש הוא על-ידי תרדמה, שהיא בחינת תרגום פנ"ל, ועל פני יוסף, שזכה לשלמות לשון הקדש, שעקר שלמותו על-ידי תרדמה פנ"ל, על פני הנה יודע לפשר חלמין שבתרדמה [פי זכה לברר את בחינת לשון התרגום, את בחינת התרדמה, דהינו להעלות הטוב שבו ללשון הקדש ולהפיל הרע שבו, שזהו בחינת שלמות לשון הקדש על-ידי לשון תרגום פנ"ל, ועל פני הנה יודע לפתר החלום שבשנה ותרדמה שהוא בחינת תרגום, פי הנה יודע לברר הטוב והאמת שיש בהחלום, שהוא בחינת תרדמה, בחינת תרגום, פי הוא זכה לברר את לשון תרגום, שזהו עקר בחינת שלמות לשון-הקדש על-ידי התרגום שזכה לזה פנ"ל]: פי דיקא מי שזוכה לשלמות לשון-הקדש, קדשת הברית, לו מזדבף המח, וזוכה לגלוי אלקות בחינת פנים, ומברר את החלום שבתרדמה, ונמשך עליו מחין עלאין, דבקות הבורא יתברך שמו, ומברר את התרגום, שהוא סוד עלמא דא, אחרים, אל לשון-הקדש,

דאיתי, פנים, ועל-ידי-זה הוא מקשר עולם הבא בעולם הזה, ומפשר חלמין, הינו פי מה שקורה בעולם הזה הגשמי והחמרי, זה הכל חלום ודמיון שבתרדמה. וכשזוכה להיות דבוק בו יתברך, אזי הוא מפשר חלמין, שיודע את סוד הבריאה מה שקורה בזה העולם, שנה ברור הטוב שבתרגום, ונכלל בלשון הקדש, והבין.

ה. (עכשו יסביר מהו הטמאה, שיונק בעת תרדמה דיקא): וזה בחינת מקרה לילה, שקורה לאדם, כמו שכתוב (דברים כג, יא): "פי יהיה כד איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה" וגו', ודרשו חכמינו הקדושים (כתובות מו.): אל ירהר אדם ביום, ויבוא לידי טמאה בלילה; ומאין זה בא לאדם? אלא שהרוח סערה שמסער גופה דבר נש, הינו הרוח שטות, שנכנס באדם, הינו השבעין לשון של אמות העולם, שמתאחזות בתאוה זו, עולה על-ידי תרגום, שהוא בין לשון-הקדש ובין לשון העממין, והקלפה יונקת על-ידי תרדמה שאדם נרדם עם הרהורים רעים, על-ידי שנה, ובעת השנה בא שהוא טמאה שמשמאת את

האדם, כי המקרה בא על-ידי הקליפה לילית, ויונק מלשון-הקדש שפגם בה, ודבר כל העולה על רוחו, שעל-ידי-זה עקר את עצמו מרוח-הקדש; כי כשאדם מקדש ומטהר את דבורו, זוכה לרוח-הקדש, כמובא (זהר חקת קפג): מאן דנטיר פומיה ולשניה, זכי לאתלבשא ברוח דקדשא; וכל זה בא מברית קדש; כי מי שיש לו שלמות לשון-הקדש, מקרר את חמימותו בלשון-הקדש; הינו כשאדם מקדש ומטהר את דבורו, ומדבר רק דבורים קדושים, דבורי אמונה והשגחה פרטית, דברי תורה ותפלה, על-ידי-זה מקרר את התבערה שבווערת בו ביום בהרהורים רעים ותאות נאוף, בכחינת (תהלים לט, ד): "חם לבי בקרבי בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני", שמקרר חמימותו בדבור של לשון-הקדש; כי איך מקררין תבערת אש הנאוף שבווערת בו? דיקא על-ידי שמדבר דבורים קדושים, בכחינת: "זאת הפעם עצם מעצמי", כי

הדבור שהיא המלכות, שנקראת 'זאת', והיא עצם מעצמיות האדם, זה סוד: 'מכאן שנתקרה דעתו ב'חנה' (יבמות סג); הינו חנה הוא הדבור, בסוד (תהלים יט, ג): "לילה ללילה יחנה דעת", ונתקרה אצל האדם תאות נאוף

על-ידי חנה, שהוא הדבור דקדשה, שלמות לשון-הקדש. אבל מי שאין לו שלמות לשון-הקדש, הינו שפוגם בדבורו, ומדבר כל העולה על רוחו, אזי הרוח סערה מקרר אותו במקרה לילה בשנה, שבאים רוחות רעים ומחממים אותו, ובא לידי טמאה בלילה, בכחינת (דברים כה, יח): "אשר קרר בדרך", לשון קרירות; הינו שהקלפה הזו שמחטאת את האדם במקרה לילה, מכניסה קרירות באדם. 'בדרך' הוא בחינת (משלי ל, כ): "בן דרך אשה מנאפת"; הינו דרך שהרוח סערה הולך דרך התרגום, שהוא בחינת נגה, ויונק מן החשמ"ל הנ"ל; כי גם דרך הוא לשון טמאה, שזה מה שכתוב (במדבר ט, יג): "והאיש אשר הוא טהור ובדרך לא היה" וגו', כי רב הטמאות באות בדרך דיקא, שנקשל בהסתכליות רעות, ובא לידי הרהורים רעים, עד שבא לידי טמאה, רחמנא לישזבן. (עכשו יגלה גדלת אלישע):

ואלישע היה יורש מקבל ממונו שלמות לשון הקדש, בכחינת (מלכים ב' ב): "ויהי נא פי שנים ברוחך אלי" — פי שנים,

מאלהו רוח-הקדש, ועל-ידי-זה היה מקבל ממונו שלמות לשון-הקדש, בכחינת (מלכים ב' ב, ט): "ויהי נא פי-שנים ברוחך אלי", 'ברוחך' דיקא, שהוא רוח-הקדש, וזכה להגיע 'פי שנים' מרבו הינו לשון-הקדש; כי אללה זכה

מלשון הקדש, מברית קדש. כי מי שיש לו שלמות לשון הקדש, מקרר את חמימותו בלשון הקדש, בכחינת (תהלים לט) "חם לבי בקרבי וכו', דברתי בלשוני", שמקרר חמימותו בדבור של לשון הקדש, בכחינת: "זאת הפעם עצם מעצמי", 'מכאן שנתקרה דעתו ב'חנה' (יבמות סג). אבל מי שאין לו שלמות לשון הקדש, אזי הרוח סערה מקרר אותו במקרה לילה בשנה, שבאים רוחות רעים ומחממים אותו, ובא לידי טמאה בלילה, בכחינת (דברים כה, יח): "אשר קרר בדרך", לשון קרירות; הינו שהקלפה הזו שמחטאת את האדם במקרה לילה, מכניסה קרירות באדם. 'בדרך' הוא בחינת (משלי ל, כ): "בן דרך אשה מנאפת"; הינו דרך שהרוח סערה הולך דרך התרגום, שהוא בחינת נגה, ויונק מן החשמ"ל הנ"ל; כי גם דרך הוא לשון טמאה, שזה מה שכתוב (במדבר ט, יג): "והאיש אשר הוא טהור ובדרך לא היה" וגו', כי רב הטמאות באות בדרך דיקא, שנקשל בהסתכליות רעות, ובא לידי הרהורים רעים, עד שבא לידי טמאה, רחמנא לישזבן. (עכשו יגלה גדלת אלישע):

ואלישע היה יורש מאלהו רוח-הקדש, ועל-ידי-זה היה מקבל ממונו שלמות לשון-הקדש, בכחינת (מלכים ב' ב, ט): "ויהי נא פי-שנים ברוחך אלי", 'ברוחך' דיקא, שהוא רוח-הקדש, וזכה להגיע 'פי שנים' מרבו הינו לשון-הקדש; כי אללה זכה

לְרוּח־הַקֹּדֶשׁ עַל-יְדֵי שְׁהִתְבוּדָה תָּמִיד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵת זֹאת מָסַר לְתַלְמִידוֹ אֱלִישֶׁעַ, שְׁזָכָה לְהַגִּיעַ פִּי שְׁנַיִם יוֹתֵר מֵרַבּוֹ. וּמֵהוּ הֶעֱנַן פִּי שְׁנַיִם? פִּי 'שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם' (בְּרֻכּוֹת ח.); זֶה סוּד שְׁצַרִּיכִים לְהַשְׁלִים פְּרָשִׁיּוֹתָיו עִם הַצְּבוּר שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם, כְּדֵי לְהַנְצִיל מִתַּאֲוֹת נְאוּף. וְלִכֵּן אֱלִישֶׁעַ, שְׁזָכָה לְפִי שְׁנַיִם מְרוּחַ רַבּוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה כְּתִיב בֵּה (שָׁם ד, ט): "אִישׁ קָדוֹשׁ עִבֵר עָלֵינוּ תָּמִיד", 'שְׁלֹא רָאֵתָה קָרִי עַל-סְדִינּוֹ' (בְּרֻכּוֹת י.); פִּי עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ נִצּוּלִין מִמִּקְרָה-לִילָה כַּנ"ל, פִּי עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ זֹכִין לְתַקּוּן הַבְּרִית כַּנ"ל, פִּי עַקֵר שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ הוּא עַל-יְדֵי תְּרַגּוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּרַדְמָה וְשֵׁנָה, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׁמִבְרִיין אֵת בְּחִינַת הַתְּרַגּוּם, בְּחִינַת הַתְּרַדְמָה כַּנ"ל, וְעַל כֵּן אִזּוּ נִצּוּלִין מִמִּקְרָה-לִילָה שְׁבַתְרַדְמָה כַּנ"ל.

וְזֶה שְׁבַקְשׁ דָּוִד (תְּהִלִּים קמ): "רֹאשׁ מְסֻבֵי עֲמַל שְׁפָתַימוּ יִכְסְמוּ". "רֹאשׁ מְסֻבֵי הוּא בְּחִינַת (יְחִזְקָאל א, ד): "נִגְהָ לֹא סְבִיב", שְׁזוֹ קְלַפַּת נִגְהָ שְׁמִסְבֵּבֶת אֵת הַקֹּדֶשׁ, פִּי נִגְהָ הוּא בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַטְּמֵאָה, וְלִכֵּן קְלַפַּת נִגְהָ, שֶׁהוּא רֹאשׁ הַמְּסֻבֵּיין אֵת הַקֹּדֶשׁ, וְאִיךָ מִבְּטָלִים אֵת זֶה? עַל-יְדֵי "עֲמַל שְׁפָתַימוּ יִכְסְמוּ", הַעֲמַל וְהָרַע שָׁבוּ יִתְבַטֵּל; וְעַל שְׂאֵר לְשׁוֹנוֹת הָעַמִּים, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְדוּרָה שֶׁל שְׁבַעֵין כּוֹכְבֵין הַנ"ל, "יִמּוּטוּ עֲלֵיהֶם גְּחָלִים", פִּי בְּחִינַת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ. וְעַל שְׂאֵר לְשׁוֹנוֹת הָעַמִּים, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְדוּרָה שֶׁל שְׁבַעֵין כּוֹכְבֵין הַנ"ל, "יִמּוּטוּ עֲלֵיהֶם גְּחָלִים" (תְּהִלִּים קמ,

לְרוּח־הַקֹּדֶשׁ עַל-יְדֵי שְׁהִתְבוּדָה תָּמִיד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵת זֹאת מָסַר לְתַלְמִידוֹ אֱלִישֶׁעַ, שְׁזָכָה לְהַגִּיעַ פִּי שְׁנַיִם יוֹתֵר מֵרַבּוֹ. וּמֵהוּ הֶעֱנַן פִּי שְׁנַיִם? פִּי 'שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם' (בְּרֻכּוֹת ח.); זֶה סוּד שְׁצַרִּיכִים לְהַשְׁלִים פְּרָשִׁיּוֹתָיו עִם הַצְּבוּר שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם, כְּדֵי לְהַנְצִיל מִתַּאֲוֹת נְאוּף. וְלִכֵּן אֱלִישֶׁעַ, שְׁזָכָה לְפִי שְׁנַיִם מְרוּחַ רַבּוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה כְּתִיב בֵּה (שָׁם ד, ט): "אִישׁ קָדוֹשׁ עִבֵר עָלֵינוּ תָּמִיד", 'שְׁלֹא רָאֵתָה קָרִי עַל-סְדִינּוֹ' (בְּרֻכּוֹת י.); פִּי עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ נִצּוּלִין מִמִּקְרָה לִילָה כַּנ"ל; פִּי עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ זֹכִין לְתַקּוּן הַבְּרִית כַּנ"ל, פִּי עַקֵר שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ הוּא עַל-יְדֵי תְּרַגּוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּרַדְמָה וְשֵׁנָה, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׁמִבְרִיין אֵת בְּחִינַת הַתְּרַגּוּם, בְּחִינַת הַתְּרַדְמָה כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן אִזּוּ נִצּוּלִין מִמִּקְרָה-לִילָה שְׁבַתְרַדְמָה כַּנ"ל. פִּי אֱלִישֶׁעַ עַל-יְדֵי שְׁקַבֵּל מֵרַבּוֹ פִּי שְׁנַיִם, וְהִיא אֲצִלוֹ שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, וְאָמְרוּ (זֶהר בְּשֵׁלַח מ.ד.): אֱלִישֶׁעַ זָכָה בְּעוֹלָם הַזֶּה מֵה שְׁלֹא זָכָה שׁוּם נִבְיָא אַחַר חוּץ מִמֶּשֶׁה, וְהַכֵּל הִיא עַל-יְדֵי שֶׁהִיא קָדוֹשׁ בְּקִדְשַׁת הַבְּרִית, שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקֹּדֶשׁ (יְלִקוּט קְדוּשִׁים, רַמְזוֹ תְּרַא): אִישׁ אֱלֹהִים

(יא), שְׁזָה סוּד רְחִיצַת מַיִם בְּעָרֵב שַׁבֵּת, שְׁאָז קִלְפַת נִגְהָ רוּצָה לְהִתְאַחֵז בְּקִדְשָׁהּ, פִּי "מִהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם" (יחזקאל טו, ז); הֵינּוּ פִי בְּחִינַת נִגְהָ, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּרַגּוּם, צְרִיכִין שְׁיִתְבָּרַר, שְׁיִפְּל הָרַע שָׂבוּ, וְהַטּוֹב שָׂבוּ יִתְבָּרַר וַיַּעֲלֶה, וַיְהִי נִכְלָל בְּתוֹךְ הַקִּדְשָׁה, הֵינּוּ בְּלִשׁוֹן-הַקִּדְשׁ. שְׁזָהוּ בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקִּדְשׁ עַל-יְדֵי לְשׁוֹן תְּרַגּוּם כַּנִּלְוֵי. וְשָׂאָר לְשׁוֹנוֹת הָעַמִּים, שֶׁהֵם בְּחִינַת רַע גָּמוּר, צְרִיכִין לְכַלּוֹתָם לְגַמְרֵי, בְּבַחֲחִינַת: "יִמוּטוּ עֲלֵיהֶם גְּחָלִים" וְכוּ' כַּנִּלְוֵי; שְׁזָה "בְּאֵשׁ יִפְּלֵם בְּמַהְמָרוֹת בַּל יִקּוּמוּ". וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֵהוּבָא דְאִשָּׁא הַיּוֹרְדָת בְּעָרֵב שַׁבֵּת עַל רֹאשׁ הַקְּלָפוֹת, שֶׁלֹּא יִכְלְלוּ בִּנְגִיָּה לִינְק מִהַקִּדְשָׁה. פְּרוּשׁ, פִּי בְּעָרֵב שַׁבֵּת, בְּכַנִּיסַת שַׁבֵּת, נִכְלָל נִגְהָ בְּקִדְשָׁה, וְאָז רוּצִין גַּם שְׂאָר הַקְּלָפוֹת הַטְּמְאוֹת לְגַמְרֵי לְעֵלוֹת אֶל הַקִּדְשָׁה, וְאָז יוֹרֵד שְׁלֵהוּבָא דְאִשָּׁא עַל רֹאשׁ וְנוֹפְלִים לְמַטָּה; שְׁזָהוּ סוּד פְּנוּת רְחִיצַת מַיִם חֲמִין בְּעָרֵב-שַׁבֵּת, כַּמְבָּאָר בְּפָנוּת. וְזָהוּ בְּחִינַת הַנִּלְוֵי, שְׁצָרִיכִין לְבָרַר הַטּוֹב שֶׁבְּתְּרַגּוּם שֶׁהוּא בְּחִינַת נִגְהָ, שְׁיִהְיֶה נִכְלָל לְשׁוֹנוֹת הָעַמִּים, שֶׁהֵם בְּחִינַת רַע גָּמוּר, צְרִיכִין לְהַפְּיֵלם וְלִבְטָלָם לְגַמְרֵי — הֵינּוּ כַּנִּלְוֵי:

מִהַקִּדְשָׁה, וְלִכֵּן רוּחְצִין בְּמַיִם חֲמִים בְּעָרֵב שַׁבֵּת, כְּדֵי לְבַטְלֵן, שֶׁלֹּא יִתְאַחֵזוּ בְּקִדְשָׁה. וְזֶה בְּחִינַת הַנִּלְוֵי, שְׁצָרִיכִין לְבָרַר הַטּוֹב שֶׁבְּתְּרַגּוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת נִגְהָ, שְׁיִהְיֶה נִכְלָל בְּלִשׁוֹן-הַקִּדְשׁ, וְשָׂאָר לְשׁוֹנוֹת הָעַמִּים, שֶׁהֵם בְּחִינַת רַע גָּמוּר, צְרִיכִין לְהַפְּיֵלם וְלִבְטָלָם לְגַמְרֵי, הֵינּוּ כַּנִּלְוֵי: וְזֶה שֶׁהַקִּפִּיד הָאֲרִיזָ"ל לְטַבֵּל אַחַר שְׁסִיִּים שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם וְכוּ'ל, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזָה, הֵינּוּ שְׁנַיִם מִקְרָא, שְׁזָה פִי שְׁנַיִם הַקִּדְשָׁה, כְּלוּל מִלְמַעְלָה וּמִלְמַטָּה, וְהַתְּרַגּוּם יוֹנֵק מֵהֵם, הֵינּוּ תוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב, זֶה גְלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהִיא יוֹרְדָת מִלְמַעְלָה, וְכַשְׁמַתְלַבֶּשֶׁת לְמַטָּה הִיא בְּסַפּוּרִים — גִּין סְדָרִים, וְהַתְּרַגּוּם מְפָרֵשׁ, שְׁזָה גַם תוֹרָה שֶׁבְּעַל-פִּה, שֶׁמְפָרֶשֶׁת אֶת תוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב. וְזֶה מֵה שֶׁכְּלוּל בְּתוֹךְ תוֹרָה שֶׁבְּעַל-פִּה לְשׁוֹנוֹת שֶׁל עַמִּין, כְּדֵי לְבָרַר הַטּוֹב מִהָרַע. וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי שְׁמִיעַת הַתוֹרָה מִפִּי הַצַּדִּיק דִּיקָא, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה רוֹאֶה אֶת הַפְּנִים שֶׁלוֹ בְּתוֹךְ הַפְּנִים שֶׁל הַצַּדִּיק, וּמִתְעוֹרָר לְרֹאוֹת אִיךָ פָּנָיו מְשַׁקְעִים בְּלִשׁוֹן הַקִּדְשׁ, וְשָׂאָר לְשׁוֹנוֹת הָעַמִּים, שֶׁהֵם בְּחִינַת רַע גָּמוּר, צְרִיכִין לְהַפְּיֵלם וְלִבְטָלָם לְגַמְרֵי — הֵינּוּ כַּנִּלְוֵי:

בַּחֲשׂוֹךְ. וְלִכְן קָדַם שְׂוֹנְכָנְסִים לְקַבֵּל אֶת הַשֶּׁבֶת, מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה יֵשׁ בּוֹ אוֹתִיּוֹת, שְׁבָהֶם נִקְרָא שֶׁהוּא גְלוֹי אֹרֹו יִתְבַּרֵךְ בְּהַתְגַּלוֹת אֹרֹו נֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, בְּלִי שׁוּם לְבוּשִׁים, הֵהֱכִיחַ לְעַבֹר אֶת הַסְּדֵרָא שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם, כְּדִי לְבַרֵר אֶת הַטּוֹב שֶׁבְלִשׁוֹן הָעֲמֻמִּין, וְלִכְלֹל אֶת זֶה בְּלִשׁוֹן הַקִּדְּשׁ, וּכְדִי שְׁלֹא יִתְאַחֲזוּ הַקְּלָפוֹת, עֲלִיו לְטַבֵּל וְלִרְחֹץ בְּמַיִם חַמִּים, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִוָּרֵת אֲשֶׁר וּמִבְעֵרֵת אֶת הַקְּלָפוֹת שְׁלֹא יִתְאַחֲזוּ בְּהַקְּדָשָׁה.

ו. וּכְשֶׁמַּעֲלָה הַטּוֹב שְׁבַתְרַגּוּם, וּמִשְׁלִים אֶת לִשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ, שְׁבוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם הֵינּוּ כְּשֶׁאָדָם מִקְדָּשׁ אֶת הַדְּבֹר שְׁלוֹ, וְאִפְלוּ בְּדְבוּרֵי הָעוֹלָם, שֶׁהֵם שֶׁפֶת הָעֲמֻמִּין, וּמוֹצֵא בָהֶם קִדְּשָׁה, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְעוֹרְרִין וְנִתְגַּדְּלִין הַפֶּחַ שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל לִשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ, שְׁיֵשׁ בְּכָל דְּבַר וְדְבַר יֵשׁ בּוֹ כְּמֵה צְרוּפֵי אוֹתִיּוֹת, שְׁבוֹ נִבְרָא זֶה הַדְּבַר, וְעַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת לִשׁוֹן הַקִּדְּשׁ עַל-יְדֵי לִשׁוֹן תְּרַגּוּם, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְעוֹרְרִין וְנִתְגַּדְּלִין הַפֶּחַ שֶׁל אֱלוֹ הָאוֹתִיּוֹת שְׁיֵשׁ בְּכָל דְּבַר וְדְבַר. וְזֶה (בְּמִדְבַר יד): "וַעֲתָה יִגְדַּל נָא פֶחַ ה' כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְאֹמֹר"; "לְאֹמֹר" — דָּא גְלוֹי עֲרִיּוֹת (כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ רַבּוּתֵינוּ ו'ל סְנֵהֲרִין נו:), הֵינּוּ בְּחִינַת הַמְּדוּרָה שֶׁל שְׁבָעִין כּוֹכְבֵין הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּאֹת נְאוּף, שְׁנִתְבַּטַּל עַל-יְדֵי הַדְּבֹר שֶׁל לִשׁוֹן הַקִּדְּשׁ כְּנ"ל. וְזֶהוּ: "כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְאֹמֹר", הֵינּוּ כְּפִי הַדְּבֹר שֶׁל לִשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ, שְׁעַל יְדוֹ נֶאֱסַר עֲרִיּוֹת וְנִתְבַּטַּל תְּאֹת נְאוּף כְּנ"ל, כְּמוֹ כֵן יִגְדַּל פֶּחַ ה', כִּי כְּפִי הַשְּׁלֵמוֹת שְׁמִשְׁלִים אֶת הַדְּבֹר שֶׁל לְאֹמֹר", הֵינּוּ כְּפִי הַדְּבֹר שֶׁל לִשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ, שְׁעַל יְדוֹ נֶאֱסַר עֲרִיּוֹת וְנִתְבַּטַּל תְּאֹת נְאוּף כְּנ"ל, כְּמוֹ-כֵן יִגְדַּל פֶּחַ ה'; כִּי כְּפִי הַשְּׁלֵמוֹת שְׁמִשְׁלִים

בַּחֲשׂוֹךְ. וְלִכְן קָדַם שְׂוֹנְכָנְסִים לְקַבֵּל אֶת הַשֶּׁבֶת, מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה יֵשׁ בּוֹ אוֹתִיּוֹת, שְׁבָהֶם נִקְרָא שֶׁהוּא גְלוֹי אֹרֹו יִתְבַּרֵךְ בְּהַתְגַּלוֹת אֹרֹו נֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, בְּלִי שׁוּם לְבוּשִׁים, הֵהֱכִיחַ לְעַבֹר אֶת הַסְּדֵרָא שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם, כְּדִי לְבַרֵר אֶת הַטּוֹב שֶׁבְלִשׁוֹן הָעֲמֻמִּין, וְלִכְלֹל אֶת זֶה בְּלִשׁוֹן הַקִּדְּשׁ, וּכְדִי שְׁלֹא יִתְאַחֲזוּ הַקְּלָפוֹת, עֲלִיו לְטַבֵּל וְלִרְחֹץ בְּמַיִם חַמִּים, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִוָּרֵת אֲשֶׁר וּמִבְעֵרֵת אֶת הַקְּלָפוֹת שְׁלֹא יִתְאַחֲזוּ בְּהַקְּדָשָׁה.

ו. וּכְשֶׁמַּעֲלָה הַטּוֹב שְׁבַתְרַגּוּם, וּמִשְׁלִים אֶת לִשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ, שְׁבוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם הֵינּוּ כְּשֶׁאָדָם מִקְדָּשׁ אֶת הַדְּבֹר שְׁלוֹ, וְאִפְלוּ בְּדְבוּרֵי הָעוֹלָם, שֶׁהֵם שֶׁפֶת הָעֲמֻמִּין, וּמוֹצֵא בָהֶם קִדְּשָׁה, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְעוֹרְרִין וְנִתְגַּדְּלִין הַפֶּחַ שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת שְׁיֵשׁ בְּכָל דְּבַר וְדְבַר יֵשׁ בּוֹ כְּמֵה צְרוּפֵי אוֹתִיּוֹת, שְׁבוֹ נִבְרָא זֶה הַדְּבַר, וְעַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת לִשׁוֹן הַקִּדְּשׁ עַל-יְדֵי לִשׁוֹן תְּרַגּוּם, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְעוֹרְרִין וְנִתְגַּדְּלִין הַפֶּחַ שֶׁל אֱלוֹ הָאוֹתִיּוֹת שְׁיֵשׁ בְּכָל דְּבַר וְדְבַר. וְזֶה (בְּמִדְבַר יד): "וַעֲתָה יִגְדַּל נָא פֶחַ ה' כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְאֹמֹר"; "לְאֹמֹר" — דָּא גְלוֹי עֲרִיּוֹת (כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ רַבּוּתֵינוּ ו'ל סְנֵהֲרִין נו:), הֵינּוּ בְּחִינַת הַמְּדוּרָה שֶׁל שְׁבָעִין כּוֹכְבֵין הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּאֹת נְאוּף, שְׁנִתְבַּטַּל עַל-יְדֵי הַדְּבֹר שֶׁל לִשׁוֹן הַקִּדְּשׁ כְּנ"ל. וְזֶהוּ: "כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְאֹמֹר", הֵינּוּ כְּפִי הַדְּבֹר שֶׁל לִשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ, שְׁעַל יְדוֹ נֶאֱסַר עֲרִיּוֹת וְנִתְבַּטַּל תְּאֹת נְאוּף כְּנ"ל, כְּמוֹ-כֵן יִגְדַּל פֶּחַ ה'; כִּי כְּפִי הַשְּׁלֵמוֹת שְׁמִשְׁלִים

את הדבור של לשון הקדש, שהוא בחינת שְׂבִירַת וּבטוֹל תַּאוֹת נֹאֲפָה, כֵּן נִתְגַּדֵּל וְנִתְעוֹרֵר כַּח ה' שְׂבִמְעֵשָׂה בְּרֵאשִׁית, שֶׁהֵם הָאוֹתִיּוֹת שֵׁישׁ בְּכָל דָּבָר וְדָבָר שְׂבַע עוֹלָם כַּנ"ל: הֵינוּ הַפְּסוּק הִזָּה נֹאֲמַר בְּמִרְגָּלִים, שְׂדַבְּרוּ לְשׁוֹן-הָרַע עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁשֵּׁם הוּא גְלוּי הַשְּׂגָחַתוֹ הַפְּרִטִית, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים י"א, יב): "תִּמְיֵד עֵינֵי הַיְיָ" אֶלְקִיךָ בַּה מְרִשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד

אַחֲרֵית שָׁנָה", וְכִפְרוּ בְעֵקֶר, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (סוֹטָה לה.): דְּבָרוּ מְרַגְּלִים בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, "כִּי חִזַּק הוּא מִמֶּנּוּ", אֵל תִּקְרִי מִמֶּנּוּ אֲלֵא מִמֶּנּוּ כְּבִיכּוֹל, אֲפִלוּ בְעַל-הַבַּיִת אֵינוּ יָכוֹל לְהוֹצִיא כְּלָיו מִשֵּׁם, וְעַל-יַד־יָזָה עָקְרוּ אֶת עֲצָמָם לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ, וְכִפְרוּ בְּאוֹתִיּוֹת שְׂנֻטְבָּעוּ בַתּוֹף הַבְּרִיאָה. וּבָזָה נִבִּין דָּבָר נִפְלָא שְׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה יג.): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יָבוֹא כָּלֵב, שְׂמֵרָד בְּעֵצַת מְרַגְּלִים, וַיִּשָּׂא אֶת בַּת פְּרָעָה שְׂמֵרָדָה בְּגִלּוּלֵי בַיִת אַבְיָה, כִּי דִיקָא עַל-יַד־יָהּ שֶׁהוּא עֶמֶד בְּנִסְיוֹן לֹא לְדָבָר רַע, שֶׁהוּא פָּגַם הַדְּבוּר, וּפָרַשׁ מִהַמְּרַגְּלִים, עַל-יַד־יָזָה נִתֵּן לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת בַּת פְּרָעָה, שְׂמֵרָדָה בְּגִלּוּלֵי בַיִת אַבְיָה וְהִתְחַתֵּן עִמָּהּ, שְׂזָה תִקּוֹן הַבְּרִית. [וַיֵּשׁ לומר סְמִיכַת הָעֲנִיָּן, כִּי אִזּוֹ הַתְּפִלָּה מִשָּׁה עַל חֲטָא הַמְּרַגְּלִים, שֶׁהוֹצִיאוּ דָבָה עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבָזָה פָּגַמוּ בַהַדְּבוּר שֶׁל לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ בַּפְּרָט, כִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְקַשְׂרַת גַּם-כֵּן לְבַחֲיַנַּת לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ וּלְתִקּוֹן הַבְּרִית, שֶׁשְׂגִיחָהּ תְלוּיִים זֶה בָּזָה. וְזֶהוּ שְׂאֲמַר לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּל, שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לָהֶם לִירֵשׁ אֶת הָאָרֶץ עַד שְׂיִמְלּוּ אֶת עֲצָמָן, כְּמוֹ שְׂדַרְשׁוּ רַבּוּתֵינוּ ו"ל (בְּלִקוּט שְׂמַעוֹנִי, יְהוֹשֻׁעַ ה') עַל פְּסוּק (יְהוֹשֻׁעַ ה, ד): "וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר מֵל יְהוֹשֻׁעַ" וְגו', שְׂאֲרֵץ יִשְׂרָאֵל הִיא בַחֲיִנָּה אַחַת עִם בַּחֲיִנַּת תִּקּוֹן הַבְּרִית, שֶׁהוּא בַחֲיִנַּת שְׂלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ,

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁבָחָר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים, וְרוּמְמָנוּ מִכָּל לְשׁוֹן, נִתֵּן לָנוּ גַם-כֵּן קְדֻשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁשֵּׁם מִשְׁכַּן הַשְּׂכִינָה, שְׂזָה בַחֲיִנַּת לְשׁוֹן קְדֹשׁ, רוּחַ-הַקְּדֹשׁ, וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְדַרְשׁ אַגְדָּה), שְׂעַקְר רוּחַ-הַקְּדֹשׁ הוּא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְעֵינֵינוּ בַּזָּהָר הַקְּדוֹשׁ (שְׂמוֹת דָּף קנב), שְׂבִמְקוֹם בַּיִת-הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁשֵּׁם מְקוֹר קְדֻשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֵׁם מְאִירֵין כָּל הָאוֹתִיּוֹת

לְשׁוֹן הַקְּדֹשׁ, שֶׁהוּא בַחֲיִנַּת שְׂבִירַת וּבטוֹל תַּאוֹת נֹאֲפָה, כֵּן נִתְגַּדֵּל וְנִתְעוֹרֵר כַּח ה' שְׂבִמְעֵשָׂה בְּרֵאשִׁית, שֶׁהֵם הָאוֹתִיּוֹת שֵׁישׁ בְּכָל דָּבָר וְדָבָר שְׂבַע עוֹלָם כַּנ"ל:

שְׂבִבְאֵלֶף-בַּיִת (שֶׁהֵם בַּחֲיִנַּת לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ), וְעַל-כֵּן כְּשֶׁדְּבָרוּ הַמְּרַגְּלִים לְשׁוֹן-הָרַע עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בָּזָה פָּגַמוּ מְאֹד, בְּבַחֲיַנַּת לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ, וּכְשֶׁהִתְפַּלֵּל מִשָּׁה לְתִקּוֹן זֹאת, אָמַר (בְּמִדְבָר יד, יז): "וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כַח ה'" וְגו'; כְּדֵי שְׂעַל-יַד־יָזָה יִתְקַן הַדָּבָר, וְזֶהוּ שְׂאֲמָרוּ רַבּוּתֵינוּ ו"ל (סְנֵהֲדִין קיא.), שְׂבִשְׂעָה שְׂשֻׁמַּע מִשָּׁה אֶרֶץ אֲפִים לְרִשְׁעִים, לֹא הִיָּה מְסַפִּים לָזָה וְכו', וְעַל-כֵּן אָמַר עַכְשָׁיו: "וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כַח ה' כְּאֲשֶׁר דִּבְרַתָּ לֵאמֹר", אֶרֶץ אֲפִים אֶף לְרִשְׁעִים; כִּי בְּאֵמַת עֵקֶר הָאֲרִיכַת אֲפִים לְרִשְׁעִים הוּא רַק בְּשִׁבִיל זֶה — אוֹלֵי יַחְזְרוּ בְּתֻשׁוּבָה, אוֹ שְׂיִצְאוּ מֵהֶם בְּנִים הַגּוֹנִים, וְזֶה עֵקֶר שְׂלֵמוֹת הַקְּדֹשָׁה, בַּחֲיִנַּת לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ, כְּשֶׁמְעַלִּין לְתוֹכָהּ גַּם הַטוֹב שְׂבִתְרָגוּם. וְזֶה בַחֲיִנַּת מַה שְׂאֲמָרוּ רַבּוּתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת לד.): בְּמִקּוֹם שְׂבַע עֲלֵי תְשׁוּבָה עוֹמְדִין, אֵין צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמֹד, כִּי צְדִיקִים גְּמוּרִים הֵם בַּחֲיִנַּת לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ בְּעֲצָמוֹ, וּבְעֲלֵי תְשׁוּבָה הֵם בַּחֲיִנַּת עֲלִית הַטוֹב שְׂבִנְגָה לְלְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ, שְׂזָה עֵקֶר שְׂלֵמוֹתוֹ, וְעַל-כֵּן עַכְשָׁו בְּשַׁעַת חֲטָא הַמְּרַגְּלִים, הַתְּפִלָּה מִשָּׁה שְׂיִאֲרִיף אֲפוֹ אֶף לְרִשְׁעִים, שְׂעַל-יַד־יָזָה נִשְׁלָם כַּח ה' שֶׁל לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ בִּיּוֹתֵר. וְזֶהוּ גַם-כֵּן מַה שְׂאֲמָרוּ רַבּוּתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (שְׂבַת פט.): בְּשַׁעַת שְׂעֵלָה מִשָּׁה לְמָרוֹם, מְצָאוּ לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהוּא קוֹשֶׁר כְּתָרִים

לאותיות, אמר לו הקדוש-ברוך-הוא וכו', הנה
 לך לעזרני, מיד אמר "ועתה יגדל נא כח ה'
 וגו', ואמרו רבותינו, זכרונם לברכה (מנחות
 כט), ששאל אז משה, עליו השלום, להקדוש-
 ברוך-הוא: רבנו של
 עולם, מי מעבב על ידך?
 אמר לו הקדוש-ברוך-
 הוא עתיד וכו', ועקיבא
 בן יוסף שמו, והוא ידרש
 על כל קוץ וקוץ. וכל
 הנ"ל מכון לענינו היטב;
 כי כמו שכל העולם נברא
 מחסר תקון, מחמת שאין
 שלמות ללשון הקדש
 שבא מלמעלה, רק
 כשמעלין בזה העולם
 הטוב שבתרגום, ועל-כן

גמר תקון כל הדברים הוא על-ידי בני-אדם
 שבזה העולם דיקא, כמו-כן כלליות התורה,
 שהיא בחינת לשון-הקדש, עקר שלמותה גם-
 כן רק על-ידי הדרשות של החכמים שבזה
 העולם דיקא, ועל-כן היה הקדוש-ברוך-הוא
 קושר פתרים לאותיות, ולא פתב הכל בפרוש,
 רק הניחן על גמר התקון, על-ידי הדרשות של
 רבי עקיבא דיקא, וזהו בעצמו גם-כן הענין
 שאמר הקדוש-ברוך-הוא למשה: הנה לך
 לעזרני, הינו כפשוטו, לברך אותו, כביכול,
 בשעת פתיבת התורה; כי עקר השלמות על-ידי
 זה העולם דיקא, ומיד אמר: "ועתה יגדל נא
 כח ה'", הינו שבאמת אמר זאת בשעה
 שהתפלל על חטא המרגלים, אבל הטענה
 היתה "פאשר דברת לאמר", רוצה לומר
 שרמזת אז, שעקר השלמות תלוי בזה העולם
 דיקא, כי צריכין להעלות גם הטוב שבתרגום
 ללשון-הקדש, שזה נעשה בזה העולם דיקא,
 וכפי ענין זה ראוי שתאריך אפך גם להם.
 נמצא, כי פשוטו של מקרא ודרשות חכמינו

הקדושים, בזה הכל הולך אל מקום אחד, כפי
 מה שרמז לנו רבנו ז"ל בפסוק זה (פרפראות
 לחכמה).

ז. ומי שיכול להתעורר התנוצצות האותיות
 שבכל מעשה בראשית,
 שיש בכל דבר, אזי
 אכילתו ושתייתו וכל
 תענוגיו, אינו אלא
 מהתנוצצות האותיות
 שבאכילה ושתייה; כי
 בתוך האכילה והשתייה,
 יש בהם צרופי אותיות,
 שזה סוד אכל י"ה שתי
 י"ה, כמובא (שער הפגנות
 ענין יום הכפורים); כי מה
 שאדם אוכל ושותה, יש
 בהם אותיות המחיין את
 המאכל והשתייה, ומי שזוכה לצרף את
 האותיות של אותה אכילה שאוכל ואותו
 משקה ששותה, אזי כל אכילתו ושתייתו רק
 רוחניות אלקות, בסוד (שמות כד, יא): "ויחזו את
 האלהים ויאכלו וישתו"; כי דיקא על-ידי
 אכילה ושתייה כזו, שאוכלים ושותים צרופי
 אותיות, הוא מתענג בזיו שכירתו יתברך,
 בבחינת (רות ג, ז): "ויאכל וישת וייטב לבו";
 'וייטב לבו', הינו בחינת התנוצצות האותיות
 של ל"ב (שלשים ושתים) אלקים שבמעשה
 בראשית, שיש בכל דבר. (עין בזה פנחס רטז):
 במעשה בראשית כתוב ל"ב פעמים אלהי"ם,
 שזה לב העולם, אלהי"ם גימטריה הטב"ע,
 הקדוש-ברוך-הוא מנהיג את העולם דרך
 הטבע, והכל תלוי בלב, וכמאמר ז"ל (קהלת
 רבה, פרשה א', סימן לו) על הפסוק (קהלת א, טז):
 "דברתי אני עם לבי", הלב רואה, שנאמר:
 "ולבי ראה הרבה", הלב שומע שנאמר (מלכים
 א' ג, ט): "ונתת לעבדך לב שמע", הלב מדבר,
 שנאמר: "דברתי אני עם לבי", הלב הולך,

יט, יז): "לא תשנא את אחיך בלבבך", הלב מקנא, שנאמר (משלי כג, יז): "אל יקנא לבך וגו', הלב נחקר, שנאמר (ירמיה יז, י): "אני ה' חוקר לב" וגו', הלב נקרע, שנאמר (יואל ב, יג): "נקרעו לבבכם ואל בגדיהם", הלב הוגה, שנאמר (תהלים מט, ד): "והגות לבי תבונות", הלב הוא פאש, שנאמר (ירמיה כ, ט): "והיה בלבי פאש", הלב הוא פאבן, שנאמר (יחזקאל לו, כו): "והסירותי את לב האבן", הלב שב בתשובה, שנאמר (מלכים ב' כג, כה): "אשר שב אל ה' בכל לבבו", הלב חס, שנאמר (דברים יט, ו): "כי יחס לבבו", הלב מת, שנאמר (שמואל א' כה, לו): "וימת לבו בקרבו", הלב נמס, שנאמר (יהושע ז, ה): "וימס לבב העם", הלב מקבל דברים, שנאמר (דברים ו, ו): "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוה היום על לבבך", הלב מקבל יראה, שנאמר (ירמיה לב, מ): "ואת יראתי אתן בלבבם", הלב מודה, שנאמר (תהלים קיא, א): "אודה ה' בכל לבבי", הלב חומד, שנאמר (משלי ו, כה): "אל תחמד יפיה בלבבך", הלב מתקשה, שנאמר (משלי כח, יד): "וימקשה לבו", הלב מיטיב, שנאמר (שופטים טז, כה): "ויהי פטוב לבם", הלב עושה מרמה, שנאמר (משלי יב, כ): "מרמה בלב חרשי רע", הלב מתוכו מדבר, שנאמר (שמואל א' א, יג): "והנה היא מדברת על לבה", הלב אוהב שחד, שנאמר (ירמיה כב, יז): "כי אין עיניך ולבך וגו', הלב פותח דברים, שנאמר (משלי ג, ג): "פתבם על לוח לבך", הלב חורש, שנאמר (שם ו, יד): "תהפכות בלבו חרש רע", הלב מקבל מצוות, שנאמר (שם י, ח): "חכם לב יקח מצוות", הלב עושה זדון, שנאמר (עובדיה א, ג): "זדון לבך השיאך", הלב עושה סדרים, שנאמר (משלי טז, א): "לאדם מערכי לב", הלב מתגדל, שנאמר (דברי הימים ב' כה, יט): "והשיאך לבך", הוי דברתי אני עם לבי לאמר אני הנה הגדלתי וגו'. פי כל הבריאה תלויה בל"ב אלהיים שהוא

שנאמר (מלכים ב' ה, כו): "לא לבי הלך", הלב נופל, שנאמר (שמואל א' יז, לב): "אל יפל לב אדם עליו", הלב עומד, שנאמר (יחזקאל כב, יד): "היצמד לבך", הלב שמח, שנאמר (תהלים טז, ט): "לכן שמח לבי ויגל כבודי", הלב צועק, שנאמר (איכה ב, יח): "צעק לבם אל ה'", הלב מתנחם, שנאמר (ישעיה מ, ב): "דברו על לב ירושלים", הלב מצטער, שנאמר (דברים טו, י): "ולא ירע לבבך", הלב מתחזק, שנאמר (שמות יט, יב): "ויחזק ה' את לב פרעה", הלב מתרפף, שנאמר (דברים כ, ג): "אל ירף לבבכם", הלב מתעצב, שנאמר (בראשית ו, ו): "ויתעצב אל לבו", הלב מתפחד, שנאמר (דברים כח, טז): "מפחד לבבך", הלב משתבר, שנאמר (תהלים נא, יט): "לב נשבר ונדכה", הלב מתגאה, שנאמר (דברים ח, יד): "ורם לבבך", הלב מסרב, שנאמר (ירמיה ה, כג): "ולעם הזה היה לב סורר ומורה", הלב מתפדה, שנאמר (מלכים א' יב, לג): "בחדש אשר בדה מלבו", הלב מהרהר, שנאמר (דברים כט, יח): "פי בשרירות לבי אלך", הלב מרחש, שנאמר (תהלים מה, ב): "רחש לבי דבר טוב", הלב מחשב, שנאמר (משלי יט, כא): "רבות מחשבות בלב איש", הלב מתאוה, שנאמר (תהלים כא, ג): "תאות לבו נתת לו", הלב סוטה, שנאמר (משלי ז, כה): "אל ישט אל דרכיה לבך", הלב זונה, שנאמר (במדבר טו, לט): "ולא תתורו אחרי לבבכם וגו', הלב נסעד, שנאמר (בראשית יח, ה): "וסעדו לבכם", הלב נגנב, שנאמר (שם לא, כ): "ויגנב יעקב את לב לבן", הלב נכנע, שנאמר (ויקרא כו, מא): "אז יפנע לבבם", הלב משתדל, שנאמר (בראשית לד, ג): "וינדבר על לב הנערה", הלב תועה, שנאמר (ישעיה כא, ד): "תעה לבבי", הלב חרד, שנאמר (שמואל א' ד, יג): "פי היה לבו חרד", הלב נעור, שנאמר (שיר השירים ה, ב): "אני ישנה ולבי ער", הלב אוהב, שנאמר (דברים ו, ה): "ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך", הלב שונא, שנאמר (ויקרא

גִּמְטְרִיָּה הַטֵּב"ע], וְזֶהוּ: "וַיֵּיטֵב לְבוֹ", אֵין טוֹב אֶלָּא אֹר, כְּמוֹ שֵׁפֶתוֹב (בְּרַאשִׁית א, ד): "וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב", הֵינּוּ כְּשֶׁאֲדָם מְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ הַמַּחְיָה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, אֲזוּ מְאִירִים לוֹ

הַמַּחְיִין, וְזֶהוּ: "וַיֵּיטֵב לְבוֹ", שֶׁהִיָּתָה אֲכִילָתוֹ וְשִׁתּוֹתוֹ מִהָאֶרֶת וְהַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל ל"ב אֱלֹקִים שֶׁבְּסֻעָדָתוֹ שְׂאוּכָל. וְזֶה: "וַיֵּיטֵב לְבוֹ", זֶה בְּרֶפֶת-הַמְּזוּן (זֶהר וּבִקְהֵל רִיחַ. וּמִדְרָשׁ רַבָּה רוֹת פְּרָשָׁה ה'), שֶׁהִיָּתָה אֲכִילָתוֹ וְשִׁתּוֹתוֹ מִהַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּהָאֲכִילָה וְשִׁתְיָה, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת בְּרִכּוֹת הַמְּזוּן, כִּי הַמְּזוּן נִתְבַּרֵּךְ עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, עַל-יְדֵי שְׁמַעוֹרְרִין וּמְאִירִים אֶת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וּמִשָּׁם צְרִיכִין שֶׁתְּהִיָּה עֵקֶר הָאֲכִילָה וְשִׁתְיָה וּשְׂאָר הַתְּעוּנוּגִים כַּנּו"ל: וְזֶה סוּד בְּרֶפֶת-הַמְּזוּן שְׂאָחַר אֲכִילָה דִּיקָא, כִּי כְּשֶׁאֲדָם אוֹכֵל וְשׁוֹתָה בְּדַבְּקוֹת אָמַת בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה מְאֲכִילָה בְּרֶפֶת-הַמְּזוּן. וְזֶה שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים

דָּבָר. וְזֶהוּ: "וַיֵּיטֵב לְבוֹ" — אֵין טוֹב אֶלָּא אֹר, כְּמוֹ שֵׁפֶתוֹב (בְּרַאשִׁית א): "וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב". וְזֶהוּ: "וַיֵּיטֵב לְבוֹ", שֶׁהִיָּתָה אֲכִילָתוֹ וְשִׁתּוֹתוֹ מִהָאֶרֶת וְהַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל ל"ב אֱלֹקִים שֶׁבְּסֻעָדָתוֹ שְׂאוּכָל. וְזֶה: "וַיֵּיטֵב לְבוֹ" — זֶה בְּרֶפֶת הַמְּזוּן (זֶהר וּבִקְהֵל רִיחַ. וּמִדְרָשׁ רַבָּה רוֹת פְּרָשָׁה ה'), שֶׁהִיָּתָה אֲכִילָתוֹ וְשִׁתּוֹתוֹ מִהַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּהָאֲכִילָה וְשִׁתְיָה, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת בְּרִכּוֹת הַמְּזוּן, כִּי הַמְּזוּן נִתְבַּרֵּךְ עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, עַל-יְדֵי שְׁמַעוֹרְרִין וּמְאִירִין אֶת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וּמִשָּׁם צְרִיכִין שֶׁתְּהִיָּה עֵקֶר הָאֲכִילָה וְשִׁתְיָה וּשְׂאָר הַתְּעוּנוּגִים כַּנּו"ל:

ח וְכָל חֲכָם פְּשוּט [פְּרוּשׁ, שֶׁהוּא חֲכָם לְבַד אֶף-עַל-פִּי שְׂאִינוֹ צְדִיק] יְכוּל לֵידַע הָאוֹתִיּוֹת

(בְּרִכּוֹת מ:ח): מִשָּׁה תִּקֵּן לְיִשְׂרָאֵל בְּרֶפֶת הַזֶּן בְּשֻׁעָה שֶׁיֵּרַד לָהֶם מִן, יְהוֹשֻׁעַ תִּקֵּן לָהֶם בְּרֶפֶת-הָאֶרֶץ, כִּינּוּן שְׁנֹכְנָסוֹ לְאֶרֶץ, דָּוִד וּשְׁלֹמֹה תִּקְנֵנוּ בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם. דָּוִד תִּקֵּן "עַל יִשְׂרָאֵל עֲמָךְ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ", וּשְׁלֹמֹה תִּקֵּן "עַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל

אֲמוֹת הָעוֹלָם, לֹא-כֵן כְּשֶׁאֹמֵר תּוֹרָה עַל הַשְּׁלֶחַן, אֲזִי יוֹצֵא כְרוֹז: "זֶה הַשְּׁלֶחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי הַנְּוִי"ה", וְנִשְׁלַמְתָּ שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ.

ח. וְכָל חֲכָם פְּשוּט [פְּרוּשׁ, שֶׁהוּא חֲכָם לְבַד, אֶף-עַל-פִּי שְׂאִינוֹ צְדִיק] יְכוּל לֵידַע הָאוֹתִיּוֹת

שָׁבוּ נִבְרָא הַדָּבָר הַזֶּה שְׂאוּכָל; כִּי מִי שִׁיּוּדַע הַפֶּחַ שֶׁל מְתִיקוֹת וּמְרִירוֹת, חֲרִיפוֹת וּמְלִיחוֹת, שְׂזֵה מְרַפֵּף וְזֵה מְקַשֶּׁה, זֶה מְגַדִּיל וְזֵה מְקַטִּין, זֶה מְכוּץ וְזֵה מְרַחֵב, וְיוּדַע הַתְּחַלְקוֹת הָאוֹתִיּוֹת, שְׂנַחְלָקִין לְשֵׁלשׁ אַמוֹת אִמ"ש (אָוִיר, מִים, אֵשׁ), וְשֶׁבַע כְּפוֹלוֹת, וְשָׁנִים-עֶשֶׂר פְּשׁוּטוֹת, כַּמּוּבָא (סֵפֶר יְצִירָה, פֶּרֶק א', מִשְׁנֵה ב'), שְׂבֵהֶם בְּרָא הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, וּמִשָּׁם נִתְּהַהָה כָּל הַצְּרוּפֵי אוֹתִיּוֹת שְׂנַמְצָאִים בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, וְיוּדַע הָאוֹתִיּוֹת הַשְּׂיֻכִּים לְכָל סְפִירָה וְסְפִירָה, כִּי כָּל סְפִירָה כְּלוּלָה מְאוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת, וְיוּדַע כִּחַ שֶׁל כָּל סְפִירָה, שְׂזֵה רַף וְזֵה קָשָׁה וְכוּ', אֲזִי, עַל-יְדֵי שְׂטוּעַם אֵיזָה דָּבָר, אוֹ רוּאָה אֵיזָה דָּבָר, הוּא יוּדַע וּמְבִין הַצְּרוּפֵי אוֹתִיּוֹת שָׁבוּ נִבְרָא זֶה הַדָּבָר. אוֹתִיּוֹת שָׁבוּ נִבְרָא זֶה הַדָּבָר. כִּי כָּל דָּבָר נִשְׁתַּנֵּה בְּטַעְמוֹ וּרְיָחוֹ וּתְמוּנָתוֹ — הַכֹּל לְפִי צְרוּפֵי אוֹתִיּוֹת שֶׁל לְשׁוֹן הַקָּדֹשׁ, שֶׁשָּׁקֵל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּחֻכְמָתוֹ וּבְרִצּוֹנוֹ הַפְּשׁוּט כֶּךָ וְכֶךָ אוֹתִיּוֹת שֶׁיִּבְרָא בָּהֶם דָּבָר זֶה, וְכֶךָ וְכֶךָ אוֹתִיּוֹת שֶׁיִּבְרָא בָּהֶם דָּבָר זֶה. וְזֵה בְּחִינַת חֲסִירוֹת וְיִתְרוֹת וּנְקֻדוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּהַתּוֹרָה, שֶׁהַכֹּל לְפִי הַמְּשָׁקֵל, שְׂגוּרְעִין וּמוֹסִיפִין לְפִי הַמְּשָׁקֵל, שֶׁצָּרִיף לְגַרְעַ לְפַעְמִים אוֹ לְהוֹסִיף לְפַעְמִים אֵיזָה אוֹת אוֹ נְקֻדָּה כְּדִי לְכוּן הַמְּשָׁקֵל שֶׁל כֶּחַ הַשֵּׁם, הַכֹּל לְפִי חֻכְמָתוֹ וּרִצּוֹנוֹ, כִּי כֵּן חִיבָה חֻכְמָתוֹ וּרִצּוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁיִּשְׁקֵל כֶּךָ וְכֶךָ אוֹתִיּוֹת וּנְקֻדוֹת, וְיִבְרָא בְּכַח הַזֶּה וְאוֹתִיּוֹת וּנְקֻדוֹת אֵלּוּ הַדָּבָר הַזֶּה, כְּדִי שִׁיְהִיָּה לוֹ טַעַם הַזֶּה וּרְיָח הַזֶּה וּתְמוּנָה הַזֹּאת; וְכֵן שָׁקֵל כֶּךָ וְכֶךָ אוֹתִיּוֹת וּנְקֻדוֹת אַחֲרוֹת וּבָהֶם דָּבָר אַחֵר, כְּדִי שִׁיְהִיָּה לוֹ כֶּחַ וּרְיָח וְטַעַם וּתְמוּנָה אַחֲרַת כְּפִי אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת; וְכֵן בְּכָל דָּבָר שֶׁפְּעוּלָם. כִּי בְּכָל פֶּרֶט מְפָרְטֵי הַבְּרִיאָה, יֵשׁ בָּהֶם אוֹתִיּוֹת וְיֵשׁ בָּהֶם צְרוּפֵי אוֹתִיּוֹת, הַמְּחִיִּים אֶת חֵלֶק זֶה מִהַבְּרִיאָה, וְיֵשׁ בָּזֶה סוּדוֹת נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מְאֹד, שְׂמִי שִׁיּוּדַע דָּבָר

כִּי כָּל דָּבָר נִשְׁתַּנֵּה בְּטַעְמוֹ וּרְיָחוֹ וּתְמוּנָתוֹ — הַכֹּל לְפִי צְרוּפֵי אוֹתִיּוֹת שֶׁל לְשׁוֹן הַקָּדֹשׁ, שֶׁשָּׁקֵל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּחֻכְמָתוֹ וּבְרִצּוֹנוֹ הַפְּשׁוּט כֶּךָ וְכֶךָ אוֹתִיּוֹת שֶׁיִּבְרָא בָּהֶם דָּבָר זֶה, וְכֶךָ וְכֶךָ אוֹתִיּוֹת שֶׁיִּבְרָא בָּהֶם דָּבָר זֶה. וְזֵה בְּחִינַת חֲסִירוֹת וְיִתְרוֹת וּנְקֻדוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּהַתּוֹרָה, שֶׁהַכֹּל לְפִי הַמְּשָׁקֵל, שְׂגוּרְעִין וּמוֹסִיפִין לְפִי הַמְּשָׁקֵל, שֶׁצָּרִיף לְגַרְעַ לְפַעְמִים אוֹ לְהוֹסִיף לְפַעְמִים אֵיזָה אוֹת אוֹ נְקֻדָּה כְּדִי לְכוּן הַמְּשָׁקֵל שֶׁל כֶּחַ הַשֵּׁם, הַכֹּל לְפִי חֻכְמָתוֹ וּרִצּוֹנוֹ, כִּי כֵּן חִיבָה חֻכְמָתוֹ וּרִצּוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁיִּשְׁקֵל כֶּךָ וְכֶךָ אוֹתִיּוֹת וּנְקֻדוֹת, וְיִבְרָא בְּכַח הַזֶּה וְאוֹתִיּוֹת וּנְקֻדוֹת אֵלּוּ הַדָּבָר הַזֶּה, כְּדִי שִׁיְהִיָּה לוֹ טַעַם הַזֶּה וּרְיָח הַזֶּה וּתְמוּנָה הַזֹּאת; וְכֵן שָׁקֵל כֶּךָ וְכֶךָ אוֹתִיּוֹת וּנְקֻדוֹת אַחֲרוֹת וּבָהֶם דָּבָר אַחֵר, כְּדִי שִׁיְהִיָּה לוֹ כֶּחַ וּרְיָח וְטַעַם וּתְמוּנָה אַחֲרַת כְּפִי אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת, וְכֵן בְּכָל דָּבָר

זֶה, הוּא יְכוּל לַעֲשׂוֹת נִפְלְאוֹת פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת בְּעוֹלָם, שְׂדוּד הַטְּבַע מִמֶּשׁ, כִּי הוּא מְשַׁנֵּה אֶת הַצְּרוּפֵי אוֹתִיּוֹת, וּמִי שֶׁהוּא חָכֵם לְבַד, יְכוּל לְהִבִּין כָּל זֹאת בְּחֻכְמָתוֹ, שֶׁיַּדַּע הָאוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דְּבַר פִּנְ"ל; אֲבָל שִׁירְגִישׁ וַיִּתְעַנֵּג רַק מִהַצְּרוּפֵי אוֹתִיּוֹת, בְּבַחֲיִנַת: "וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתֵּ" פִּנְ"ל, זֶה אֵי אֶפְשָׁר, כִּי אִם לְמִי שֶׁהֵבִיא שְׁלֹמוֹת בְּלִשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, וְהֵבִיא הַתְּנוּצָצוֹת חֲדָשׁ בְּלִשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ שֶׁל כָּל דְּבַר, הֵינּוּ בְּהַאוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דְּבַר, זֶה יְכוּל לִקְיָם: "וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתֵּ" פִּנְ"ל. [פְּרוּשׁ, כִּי עַל-יַדֵי חֻכְמָה לְבַד יְכוּלִין לִידַע הָאוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דְּבַר, כְּשִׂידְעִין כָּל הַנְּ"ל, דְּהֵינּוּ לְמַשָּׁל, כְּשִׂרוּאָה דְּבַר שֶׁטַעֲמוּ מֵתָק, וְיודַע שְׁמֵתִיקוֹת — כַּחוֹ לְרַבָּה, וְיודַע מֵאִיזָה סְפִירָה נִמְשָׁף זֶה הַכַּח שֶׁל הַמֵּתִיקוֹת וְהַרְפוּף, כַּגּוֹן: מִסְפִּירַת חֶסֶד, וְיודַע אִיזָה אוֹת מְעַשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שִׁיף לְסְפִירַת חֶסֶד, אֲזִי יודַע שְׂאוֹתוֹ הָאוֹת מְלַבֵּשׁ בַּדְּבַר הַזֶּה, וְכֵן פִּיּוּצָא בְּזֶה בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם וְכַנְ"ל. אֲבָל אֶת-עַל-פִּי שֶׁהוּא חָכֵם גְּדוֹל כָּל כָּף, שֶׁיודַע כָּל זֹאת בְּבִירוֹר, שֶׁיודַע הָאוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דְּבַר (שְׁצָרִיכִין לָזֶה לְהִיּוֹת בְּקִי גְּדוֹל מְאֹד בְּכָל חֻכְמַת הָאֱמֶת, שֶׁהוּא חֻכְמַת הַקְּבֵלָה, וּבְכָל חֻכְמַת הַטְּבַע וְהִסּוּדוֹת, כַּמּוּבָן לְמִשְׁכִּיל, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לִידַע כָּל זֹאת, כִּי אִם חָכֵם גְּדוֹל מְאֹד בְּקְבֵלָה וּבִשְׂאָר חֻכְמוֹת), אֶת-עַל-פִּי-כֵן יְכוּל לְהִיּוֹת שְׂאֵכִילָתוֹ וּשְׂתִיתוֹ וַתְּעַנּוּגָיו יִהְיוּ עֲדִין מְגוּף הַדְּבַר וְלֹא מִהַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת, כִּי לְזַכּוֹת שֶׁיִּהְיוּ כָּל תְּעַנּוּגָיו רַק מִהַאוֹתִיּוֹת שֶׁבְּכָל דְּבַר, זֶה אֵי אֶפְשָׁר כִּי אִם כְּשִׂזּוּכָה לְשִׁלְמוֹת לִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, דְּהֵינּוּ כְּשִׂזּוּכָה לְשִׁבֵּר תְּאוֹת הַמִּשְׁגָּל לְגַמְרֵי וְלֹא-שְׁלֵיִם דְּבַר — זֶה יְכוּל לִקְיָם "וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתֵּ" פִּנְ"ל.

[פְּרוּשׁ: כִּי עַל-יַדֵי חֻכְמָה לְבַד יְכוּלִין לִידַע הָאוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דְּבַר, כְּשִׂידְעִין כָּל הַנְּ"ל, דְּהֵינּוּ לְמַשָּׁל כְּשִׂרוּאָה דְּבַר שֶׁטַעֲמוּ מֵתוֹק, וְיודַע שְׁמֵתִיקוֹת — כַּחוֹ לְרַבָּה, וְיודַע מֵאִיזָה סְפִירָה נִמְשָׁף זֶה הַכַּח שֶׁל הַמֵּתִיקוֹת וְהַרְפוּף, כַּגּוֹן מִסְפִּירַת חֶסֶד, אֲזִי יודַע שְׂאוֹתוֹ הָאוֹת מְלַבֵּשׁ בַּדְּבַר הַזֶּה, וְכֵן פִּיּוּצָא בְּזֶה בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם וְכַנְ"ל. אֲבָל אֶת-עַל-פִּי שֶׁהוּא חָכֵם גְּדוֹל כָּל כָּף, שֶׁיודַע כָּל זֹאת בְּבִירוֹר, שֶׁיודַע הָאוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דְּבַר (שְׁצָרִיכִין לָזֶה לְהִיּוֹת בְּקִי גְּדוֹל מְאֹד בְּכָל חֻכְמַת הָאֱמֶת, שֶׁהוּא חֻכְמַת הַקְּבֵלָה, וּבְכָל חֻכְמַת הַטְּבַע וְהִסּוּדוֹת, כַּמּוּבָן לְמִשְׁכִּיל, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לִידַע כָּל זֹאת, כִּי אִם חָכֵם גְּדוֹל מְאֹד בְּקְבֵלָה וּבִשְׂאָר חֻכְמוֹת), אֶת-עַל-פִּי-כֵן יְכוּל לְהִיּוֹת שְׂאֵכִילָתוֹ וּשְׂתִיתוֹ וַתְּעַנּוּגָיו יִהְיוּ עֲדִין מְגוּף הַדְּבַר וְלֹא מִהַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת, כִּי לְזַכּוֹת שֶׁיִּהְיוּ כָּל תְּעַנּוּגָיו רַק מִהַאוֹתִיּוֹת שֶׁבְּכָל דְּבַר, זֶה אֵי אֶפְשָׁר כִּי אִם כְּשִׂזּוּכָה לְשִׁלְמוֹת לִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, דְּהֵינּוּ כְּשִׂזּוּכָה לְשִׁבֵּר תְּאוֹת הַמִּשְׁגָּל לְגַמְרֵי

את הלשון הקדש, עד שהביא התנוצצות חדש בלשון הקדש, דהינו בהאותיות שיש בכל דבר — זה הצדיק שאוחז בזה, הוא דיקא זוכה לזה, שאינו מרגיש שום תענוג משום דבר אכילה ושתייה ושאר התענוגים שבעולם, פי אם מהתנוצצות האותיות שיש בכל דבר, אשרי לו! אכל צריכים להיות מזכר לגמרי מתאנת נאוף, פי ברגע שאדם משקע בנאוף, על-ידי זה מחו נתבלבל לו לגמרי, ואינו זוכה לצרף את האותיות, ולכן אינו יודע כלום.

(עכשו ילביש את השגתו בפסוק): וזה בחינת (תהלים כ, ג): "ומציון יסעדך", שיהיה סעדך, הינו האכילה ושתייה וכל התענוגים — מציון וסימן האותיות דיקא, המצינים ומסמנים בכל דבר, פי הטעם וההריח והתמונה הוא ציון וסימן על האותיות שיש בדבר הזה. וזה: "ישלח עזרך מקדש", "עזרך זה בחינת (בראשית ב, יח): "אעשה לו עזר", שזה נאמר על בחינת חנה, הינו לשון הקדש פנ"ל. וזה: 'מקדש' — בחינת לשון הקדש. וזה: "ישלח עזרך מקדש" — סופי

תבות חש"ך, הינו בחינת תרדמה, שהוא בחינת תרגום, שעקר שלמות לשון הקדש על-ידי התרגום פנ"ל; וכשיש לו שלמות הזה, על-ידי זה 'ומציון יסעדך' פנ"ל: שזוכה להבין סוד פרטיות הבריאה, ויודע לפשר חלמין מתקף השנה והתרדמה. וזו מדרגת הצדיקים הקדושים, אשר דבוקים באין סוף ברוך הוא, וכבר זככו עצמם לגמרי, ואין להם שום הסתכלות בזה העולם הגשמי והרוחני, רק רואים אותיות, וגם אכילתם ושתייתם הם אותיות, על-ידי זה הם יכולים לצרף צרופים נוראים ונפלאים, ומשיגים סודות ורמזים, ומגלים סתרי נספרות מה שקורה אצל כל בריה בעולם, וכן מכינים היטב מה שקורה בעולם.

וזה בחינת: "ומציון יסעדך" (תהלים כ), שיהיה סעדך, הינו האכילה ושתייה וכל התענוגים, מציון וסימן האותיות המצינים ומסמנים בכל דבר, פי הטעם וההריח והתמונה הוא ציון וסימן על האותיות שיש בדבר הזה. וזה: "ישלח עזרך מקדש"; "עזרך" — זה בחינת (בראשית ב) "אעשה לו עזר", בחינת חנה, הינו לשון הקדש פנ"ל; וזה "מקדש", בחינת לשון הקדש. וזה: "ישלח עזרך מקדש" — סופי תבות חש"ך, הינו בחינת תרדמה, שהוא בחינת תרגום, שעקר שלמות לשון הקדש על-ידי התרגום פנ"ל. וכשיש לו שלמות הזה, על-ידי זה "ומציון יסעדך" פנ"ל.

ט ומי שאוחז במדרגה זו, "ומציון יסעדך", מזה מאיר לבו, פי שם הלב הוא על-ידי שמקבל ונזון משפרא דשפרא, פי מזה מאיר לבו. פי שם הלב הוא על-ידי שמקבל ונזון מזה מאיר לבו, פי שם הלב הוא על-ידי שמקבל ונזון מזה מאיר לבו. פי שם הלב הוא על-ידי שמקבל ונזון מזה מאיר לבו.

הַלֵּב מִקְבֵּל אֶת הַטּוֹב שֶׁל כָּל הַמְּאֻכָּלִים, כִּי הַכֹּל תְּלוּי בְּלֵב, וְאָמְרוּ (תְּקוּנֵי-זֶהַר, תְּקוּנָה כ"ד): [לֵבָא הוּא אַגּוּז. וּמֵאֵן דְּתִבְרַר קִלְפָּה דִּילֵה דְּאִיהוּ יֵצֵר הָרַע, עָלֵיהּ אֲתָמַר "לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְבָה אֱלָקִים לֹא

תְּבֻזָּה", וְגִסּוֹת לֵבָא דְּהוּא שְׁלִים בְּקִלְפֵּינ דִּילֵה וְלֹא אֲתָבַר, עָלֵיהּ אֲתָמַר "תּוֹעֵבַת הַנְּי"ה כָּל גְּבַה לֵב", וְשִׁכְיִנְתָּא לֹא שְׂרִיא עָלֵיהּ, וּמִסְטָרָא דְּקִלְפֵּינ אֲתָקְרִיאוּ בְּנֵי נִשְׂא עֲרֻלֵי לֵב. וְלִכְּן צְרִיכִים לְזַכְּרָא אֶת הַלֵּב, עַד פְּרֵי כְּףָה, שְׂאִפְלוּ כְּשִׂאוּכֵל מֵאֲכָל גִּשְׁמִי — יְהִיָּה נְזוּן] מִל"ב אֱלָקִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שֶׁהֵם בְּחִיַּת הָאוֹתִיּוֹת שֵׁישׁ בְּכָל דְּבָר, שֶׁכֵּלֵם ל"ב אֱלָקִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. וְעַל-יַדֵּי הַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹר שֶׁמִּקְבֵּל הַלֵּב מִל"ב אֱלָקִים הַנ"ל, עַל-יַדֵּי-זֶה מִתְנוּצֵץ פָּנָיו בְּאוֹר הַזֶּה, בְּבַחֲיַת (מִשְׁלֵי טו): "לֵב שְׂמַח יֵיטֵב פָּנִים", וְכִשְׁפָּנָיו מְאִירוֹת בַּהֲזַדְכּוֹת הַזֶּה, אֲזִי יוֹכֵל הָאֲחֵר לְרֹאוֹת פָּנָיו בְּפָנִים הַזֶּה כְּמוֹ בְּמִרְאָה, וְלִהְתַּחַרֵּט וּלְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה כְּנ"ל. וְזֶה בְּחִיַּת (דְּבָרִים ה'): "פָּנִים בְּפָנִים דְּבָר ה' עִמָּכֶם", הֵינּוּ עַל-יַדֵּי-הַקִּדְּשׁ, לְשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ, מִתְנוּצֵץ הַפָּנִים וּמְאִירוֹת כָּל-כְּףָה, עַד שְׂיוּכֵל לְהִתְרַאוֹת פָּנִים בְּפָנִים: הֵינּוּ אֵיךְ זוֹכִים 'פָּנִים בְּפָנִים', שְׂמִי שְׂיִסְתַּכֵּל וְיִתְבּוֹנֵן פָּנָיו בְּפָנֵי הַצַּדִּיק וְהַחֶכֶם, וְיִתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה שְׂלֵמָה, וְיִפֹּל עָלָיו בּוֹשָׁה, עַל-יַדֵּי 'דְּבָר הַנְּי"ה עִמָּכֶם', שְׂתַמִּיד תִּדְבְּרוּ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְתִקְדְּשׁוּ אֶת הַלְּשׁוֹן שְׁלָכֶם, שְׂיִהְיֶה בְּבַחֲיַת לְשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ, עַל-יַדֵּי-זֶה יֵאִיר לָכֶם אוֹר פָּנֵי הַצַּדִּיקִים וּלְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׂלֵמָה, וְלֹא תִצְטָרְכוּ לְסַפֵּר מוֹסֵר.

(עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ אֶת הַשְּׂגָתוֹ בְּמֵאֵמַר 'סִפְרָא דְּצַנִּיעוּתָא'): וְזֶה: עַד לֹא הָיָה מִתְקַלָּא — הֵינּוּ שְׂלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ, הַנִּקְרָא מִתְקַלָּא, עַל שֵׁם שֶׁשְׂקָל הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרִצּוֹנוֹ הָאוֹתִיּוֹת

מִשׁוּפְרָא דְּשׁוּפְרָא, מִל"ב אֱלָקִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שֶׁהֵם בְּחִיַּת הָאוֹתִיּוֹת שֵׁישׁ בְּכָל דְּבָר, שֶׁכֵּלֵם נִמְשָׁכִין מִבְּחִיַּת ל"ב אֱלָקִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. וְעַל-יַדֵּי הַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹר שֶׁמִּקְבֵּל הַלֵּב מִל"ב אֱלָקִים הַנ"ל, עַל-יַדֵּי-זֶה מִתְנוּצֵץ פָּנָיו בְּאוֹר הַזֶּה, בְּבַחֲיַת (מִשְׁלֵי טו): "לֵב שְׂמַח יֵיטֵב פָּנִים", וְכִשְׁפָּנָיו מְאִירוֹת בַּהֲזַדְכּוֹת הַזֶּה, אֲזִי יוֹכֵל הָאֲחֵר לְרֹאוֹת פָּנָיו בְּפָנִים הַזֶּה כְּמוֹ בְּמִרְאָה, וְלִהְתַּחַרֵּט וּלְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה כְּנ"ל. וְזֶה בְּחִיַּת (דְּבָרִים ה'): "פָּנִים בְּפָנִים דְּבָר ה' עִמָּכֶם", הֵינּוּ עַל-יַדֵּי שֵׁישׁ עִמָּכֶם דְּבּוֹר ה', הֵינּוּ שְׂלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקִּדְּשׁ, עַל-יַדֵּי-זֶה מִתְנוּצֵץ הַפָּנִים וּמְאִירוֹת כָּל כְּףָה, עַד שְׂיוּכֵל לְהִתְרַאוֹת פָּנִים בְּפָנִים. וְכִשְׁפָּנָיו מְאִירוֹת בַּהֲזַדְכּוֹת הַזֶּה, אֲזִי יוֹכֵל הָאֲחֵר לְרֹאוֹת פָּנָיו בְּפָנִים הַזֶּה כְּמוֹ בְּמִרְאָה, וְלִהְתַּחַרֵּט וּלְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה כְּנ"ל. כִּי בְּרִגַע שְׂאָדָם דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים

בו יִתְבַּרְךָ, וְנִזּוֹן רַק מְאוֹתִיּוֹת הַמְּחִיּוֹת אֶת כָּל פֶּרֶט מִהִבְרִיאָה, עַל-יַדֵּי-זֶה פָּנָיו מְאִירוֹת בְּאוֹר עָלִיוֹן, עַד שְׂמִי שְׂמִסְתַּכֵּל עַל אוֹר פָּנֵי הַצַּדִּיקִים, בְּזֶה בְּעֲצָמוֹ נִתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה, כִּי נּוֹפֶלֶת עָלָיו

פנ"ל, בבחינת (איוב כח, כה): "לעשות לרוח משקל", ששקל הקדוש-ברוך-הוא פך וכף אותיות לכל דבר ודבר, פדי שיהיה לו טעם וריח ותמונה הזאת כפי רצונו פנ"ל. וקדם שהיה הלשון-הקדש בשלמות, לא הוי משגיחין אפין באפין — עדין לא היה בחינת פנים בפנים, פי אי אפשר לזכות לבחינת פנים מאירות הנ"ל, שהם בחינת פנים בפנים, פי אם על-ידי בחינת מתקלא, שהוא בחינת שלמות לשון-הקדש פנ"ל; פי עקר בחינת פנים בפנים הוא על-ידי: 'דבר ה' עמכם' פנ"ל. וזה: עד לא הוי מתקלא, הינו בחינת לשון-הקדש, שעקר שלמותו על-ידי תרגום, שהוא נגה, הנקרא 'תקלא' פידוע; הינו שמלביש את כל השגתו במאמר הזה: עד לא הוי מתקלא, עד שלא היה העולם כעין משקל, הינו שהיו מסדרים הפרצופים העליונים, ולא נשלמה הבריאה בשלמות לשון-הקדש, שהוא תקון הבריה, לא הוי משגיחין אפין באפין, אז לא היו הפרצופים מסתכלים פנים אל פנים, וכן פאן למטה בעולם הזה, עדין לא היה העולם כ, שהם עושים ובונים הדבור של הקדוש-בשלמות, פי עוד לא היה צדיק שהאיר פניו ברוך-הוא, הינו הלשון-הקדש שבו נברא

פנ"ל, בבחינת (איוב כח): "לעשות לרוח משקל", ששקל הקדוש-ברוך-הוא פך וכף אותיות לכל דבר ודבר, פדי שיהיה לו טעם וריח ותמונה הזאת כפי רצונו פנ"ל. וקדם שהיה הלשון הקדש בשלמות לא הוי משגיחין אפין באפין — עדין לא היה בחינת פנים בפנים, פי אי אפשר לזכות לבחינת פנים מאירות הנ"ל שהם בחינת פנים בפנים, פי אם על-ידי בחינת מתקלא, שהוא בחינת שלמות לשון הקדש פנ"ל, פי עקר בחינת פנים בפנים הוא על-ידי "דבר ה' עמכם" פנ"ל. וזה: עד לא הוי מתקלא, הינו בחינת לשון הקדש, שעקר שלמותו על-ידי תרגום, נגה הנקרא 'תקלא' פידוע:

וזהו החלוק בין השומע מפי הרב, או מפי התלמיד, או מפי הספר. פי הצדיקים הם "גבורי כח עשי דברו" (תהלים קג), שהם עושים ובונים הדבור של הקדוש-ברוך-הוא, הינו הלשון-הקדש שבו נברא העולם,

בגלוי אלקות כזה, שכל מי שהסתכל בפניו יתעורר בתשובה, פי אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין קג): שקולה נשמה של צדיק אחד כנגד כל העולם כלו; ואמרו (יומא לח): אפלו בשביל צדיק אחד העולם מתקיים, שנאמר: "וצדיק יסוד עולם"; ולכן כל זמן שלא היה צדיק בגלוי על-ידי שלמות לשון-הקדש, ולא היתה התגלות פנים בפנים, רק היו בבחינת אחורים, ומסבה זו ומלכין קדמאין מיתו, מלכי קדם מתו, שהם שבעה מלכי אדום, שמתו ונשברו פליהם וכו', עין שם בספרא דצניעותא. פי עדין לא בא העולם לתקונו [ומרחוק תבין ותשפיל את מעלת גדלת רבנו ו"ל, שהמשיך גלויים ותקונים פאלו, עד שכל אחד שיירבה בדבורי תפלה — יודפכו פניו, שפלים יתעוררו על ידו בתשובה; וזה שיף לכל בר ישראל, אם ילך בדרך הנורא והנפלא הזה שגלה לנו רבנו ו"ל].

וזהו החלוק בין השומע מפי הרב, או מפי התלמיד, או מפי הספר. פי הצדיקים הם "גבורי כח עשי דברו" (תהלים קג), שהם עושים ובונים הדבור של הקדוש-הלשון-הקדש שבו נברא

הַעוֹלָם, בְּבַחֲיִנּוֹת: 'נִמְלֶךְ בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל צַדִּיקִים וּבָרָא אֶת הָעוֹלָם' (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה ח'; כִּי עַל-יַדֵּי הַשְּׁעֲשׂוּעִים שָׂרָאָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֵׁיִקְבֵּל מִנְשְׁמוֹתֵיהֶן שֶׁל צַדִּיקִים, עַל-יַדֵּי-זֶה "בְּדַבֵּר ה' שְׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיּוֹ כָּל צָבָאִם" (תְּהִלִּים ל"ג, ו); הֵינּוּ שֶׁנַּעֲשָׂה הַדְּבַר שֶׁל לְשׁוֹן-הַקְּדוֹשׁ, שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם. כִּי הַצַּדִּיקִים הֵם בְּבַחֲיִנַּת "עֲשֵׂי דְבָרוֹ", שֶׁהֵם עוֹשִׂים הַדְּבַר שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֵׁיִדְבֵּר וַיִּבְרָא אֶת הָעוֹלָם; וְכֵן זֶה הִיְתָה קֵדָם הַבְּרִיאָה. גַּם עֲכָשׁוּ, כְּשֵׁרוּצִים הַצַּדִּיקִים לְשִׁמְעַת אֵיזָה דְּבַר מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֵם עוֹשִׂים תְּחִלָּה אֶת הַדְּבַר וּבִזְמַנֵּם אוֹתוֹ, הֵינּוּ עַל-יַדֵּי מַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים זֹכִים לְשִׁמְעַת דְּבוּרֵים מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נִמְצָא שֶׁאֵלוֹ הַדְּבוּרִים נִתְּהוּ וְנִבְנוּ עַל-יָדָם. וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים ק"ג): "עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַת בְּקוֹל דְּבָרוֹ" — כְּשֵׁרוּצִים לְשִׁמְעַת דְּבוּר מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֵם עוֹשִׂים תְּחִלָּה אֶת הַדְּבַר בְּבַחֲיִנַּת "עֲשֵׂי דְבָרוֹ" כֵּן, וְאַחַר-כֵּן שׁוֹמְעִים אוֹתוֹ הַדְּבַר מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּבַחֲיִנַּת "לְשִׁמְעַת בְּקוֹל דְּבָרוֹ", כִּי בְּזֶה הַדְּבַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְדַבֵּר עִמָּם.

בְּבַחֲיִנּוֹת "נִמְלֶךְ בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל צַדִּיקִים וּבָרָא אֶת הָעוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פָּרָשָׁה ח'), כִּי עַל-יַדֵּי הַשְּׁעֲשׂוּעִים שָׂרָאָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֵׁיִקְבֵּל מִנְשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל צַדִּיקִים, עַל-יַדֵּי-זֶה "בְּדַבֵּר ה' שְׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיּוֹ כָּל צָבָאִם" (תְּהִלִּים ל"ג), הֵינּוּ שֶׁנַּעֲשָׂה הַדְּבַר שֶׁל לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם, כִּי הַצַּדִּיקִים הֵם בְּבַחֲיִנַּת "עֲשֵׂי דְבָרוֹ", שֶׁהֵם עוֹשִׂים הַדְּבַר שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֵׁיִדְבֵּר וַיִּבְרָא אֶת הָעוֹלָם; וְכֵן זֶה הִיְתָה קֵדָם הַבְּרִיאָה. גַּם עֲכָשׁוּ, כְּשֵׁרוּצִים הַצַּדִּיקִים לְשִׁמְעַת אֵיזָה דְּבַר מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֵם עוֹשִׂים תְּחִלָּה אֶת הַדְּבַר וּבִזְמַנֵּם אוֹתוֹ, הֵינּוּ עַל-יַדֵּי מַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים זֹכִים לְשִׁמְעַת דְּבוּרֵים מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נִמְצָא שֶׁאֵלוֹ הַדְּבוּרִים נִתְּהוּ וְנִבְנוּ עַל-יָדָם. וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים ק"ג): "עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַת בְּקוֹל דְּבָרוֹ" — כְּשֵׁרוּצִים לְשִׁמְעַת דְּבוּר מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֵם עוֹשִׂים תְּחִלָּה אֶת הַדְּבַר בְּבַחֲיִנַּת "עֲשֵׂי דְבָרוֹ" כֵּן, וְאַחַר-כֵּן שׁוֹמְעִים אוֹתוֹ הַדְּבַר מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּבַחֲיִנַּת "לְשִׁמְעַת בְּקוֹל דְּבָרוֹ", כִּי בְּזֶה הַדְּבַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְדַבֵּר עִמָּם.

וְשִׁלְמוֹת הַדְּבַר שֶׁל לְשׁוֹן-הַקְּדוֹשׁ תְּלִיא בִּירְאָה, בְּבַחֲיִנַּת "עֲשֵׂאָה כְּאוֹצֵר" (תְּהִלִּים ע'). נִמְצָא כְּשֶׁהַצַּדִּיק שׁוֹמֵעַ הַדְּבַר שֶׁל תּוֹרָה מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, יֵשׁ לְהַדְּבַר שְׁלֵמוֹת, כִּי הַדְּבַר תְּלוי בִּירְאָה, וְהוּא שׁוֹמֵעַ הַדְּבַר בְּבַחֲיִנַּת: "לְשִׁמְעַת בְּקוֹל דְּבָרוֹ". נִמְצָא, מִי שְׁשׁוֹמֵעַ מִפִּיּוֹ בְּעֲצָמוֹ, מְקַבֵּל דְּבוּר לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ בְּשִׁלְמוֹת, הֵינּוּ בִּירְאָה, שֶׁנַּעֲשָׂה הַדְּבַר שֶׁל לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם, כִּי הַצַּדִּיקִים הֵם בְּבַחֲיִנַּת "עֲשֵׂי דְבָרוֹ", שֶׁהֵם עוֹשִׂים הַדְּבַר שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֵׁיִדְבֵּר וַיִּבְרָא אֶת הָעוֹלָם; וְכֵן זֶה הִיְתָה קֵדָם הַבְּרִיאָה. גַּם עֲכָשׁוּ, כְּשֵׁרוּצִים הַצַּדִּיקִים לְשִׁמְעַת אֵיזָה דְּבַר מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֵם עוֹשִׂים תְּחִלָּה אֶת הַדְּבַר וּבִזְמַנֵּם אוֹתוֹ, הֵינּוּ עַל-יַדֵּי מַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים זֹכִים לְשִׁמְעַת דְּבוּרֵים מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נִמְצָא שֶׁאֵלוֹ הַדְּבוּרִים נִתְּהוּ וְנִבְנוּ עַל-יָדָם. וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים ק"ג): "עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַת בְּקוֹל דְּבָרוֹ" — כְּשֵׁרוּצִים לְשִׁמְעַת דְּבוּר מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֵם עוֹשִׂים תְּחִלָּה אֶת הַדְּבַר בְּבַחֲיִנַּת "עֲשֵׂי דְבָרוֹ" כֵּן, וְאַחַר-כֵּן שׁוֹמְעִים אוֹתוֹ הַדְּבַר מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּבַחֲיִנַּת "לְשִׁמְעַת בְּקוֹל דְּבָרוֹ", כִּי בְּזֶה הַדְּבַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְדַבֵּר עִמָּם.

וְשִׁלְמוֹת הַדְּבַר שֶׁל לְשׁוֹן-הַקְּדוֹשׁ תְּלִיא בִּירְאָה, בְּבַחֲיִנַּת "עֲשֵׂאָה כְּאוֹצֵר" כֵּן, וְאַחַר-כֵּן שׁוֹמְעִים אוֹתוֹ הַדְּבַר מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ הוּא, בְּבַחֲיִנַּת: "עֲשֵׂי דְבָרוֹ" כֵּן, וְאַחַר-כֵּן שׁוֹמְעִים אוֹתוֹ הַדְּבַר מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ הוּא, בְּבַחֲיִנַּת: "עֲשֵׂי דְבָרוֹ"; כִּי בְּזֶה הַדְּבַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-

"עושה דברו לשמע בקול דברו". ואמרו (זהר לדל"ג ע): זכאין אינון ישראל מכל שאר עמין דעלמא, דקדשא בריה הוא אתרעי בהו מכל שאר עמין, ועבד לון חולקיה ואחסנתיה. ועל דא גהיב לון אורייתא קדישא, בגין דכלהו הוו ברעותא חדא על טורא דסיני. ואקדימו עשיה לשמיעה. פיון דאקדימו עשיה לשמיעה, קרא קדשא בריה הוא לפמליה דליה, אמר לון עד הקא אתון הויתון יחידאין קמאי בעלמא. מכאן ולהלאה הא בני בארעא חברים בהדייכו בכלא. לית לכו רשו לקדשא שמי עד דישראל יתחברון בהדייכו בארעא. וכלהו תהוון פחדא חברים לקדשא שמי, בגין דאקדימו עשיה לשמיעה, פגונא דמלאכי עלאי עבדי ברקיעא. דכתיב: "ברכו הנו"ה מלאכיו, גבורי כח עושי דברו, לשמע בקול דברו", עשי דברו בקדמיתא. ולבתר לשמע: ודבר זה יכול כל בר ישראל לזכות לזה].

(עכשו ילביש את המאמר בפסוק שהתחיל בו "תפלה לחביוק הנביא על שגיונות", שהתפלל על זמן הגלות, שלא יסתיר הנו"ה פניו מעמו). וזה: "הנו"ה שמעתי שמעך יראתי" — כשהשמיעה מפי הצדיק בעצמו, שהוא שומע מפיה, הינו מפי הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, בבחינת: "עושי דברו לשמע בקול דברו". וזה: 'שמעך', שהוא שומע ממך, הינו מפי הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, אזי:

פי זה הלשון-הקדש יש לו שלמות מחמת בחינת: "לשמע בקול דברו", פי שלמות הדבור תליא ביראה, והיראה תליא באודנין פנ"ל; אבל מי ששומע מפי אחר, הוא רחוק מזה השלמות, פי כבר ירד ממדרגתו: הינו כשהצדיק מקדש את דבורו שהוא שלמות לשון-הקדש, ומדבק את עצמו באין סוף ברוך הוא, עד שאינו רואה ואינו שומע שום דבר, רק אמתת מציאותו יתברך, ואינו מתירא משום דבר, רק ממנו יתברך, ומקיים את רצונו יתברך בשלמות השלמות שאין שלמות אחריה, על-ידי-זה כביכול נעשה כלי לעצם עצמיות אלקותו יתברך, וזוכה לשמע תורה רק מהקדוש-ברוך-הוא בעצמו. ומי שזוכה לשמע תורה מפיו, אזי גם הוא נתעורר ונכלל במקום שנוכלל, מה שאין פן כששומע מהתלמיד, ומכל שכן כשרק רואה בספר דברי הצדיק, זה כבר ירד כמה מדרגות, ואינו עושה פעולה כמי ששומע מפי הצדיק בעצמו. ולכן הוא הפרש גדול מאד בין השומע מפי הצדיק, לבין השומע מפי אחר האומר בשמו, ומכל שכן כששומע מפי ששמע מפי השומע, פי יורד בכל פעם מדרגה לדרגה רחוק מפי הצדיק, וכן השומע מפי הצדיק למעין בספר, הוא חלוק גדול ביותר. [ומרחוק תבין ותשפיל מדרגת הצדיקים, שזוכים להגיע למדרגה כזו בגלוי אלקות, עד שנתקיים אצלם (תהלים קג):

בשלמות, הינו ביראה, פי זה הלשון-הקדש יש לו שלמות מחמת בחינת "לשמע בקול דברו", פי שלמות הדבור תליא ביראה, והיראה תליא באודנין פנ"ל; אבל מי ששומע מפי אחר הוא רחוק מזה השלמות, פי כבר ירד ממדרגתו:

וזה: ה' שמעתי שמעך יראתי — כשהשמיעה מפי הצדיק בעצמו, שהוא שומע מפיה, בבחינת "עושי דברו לשמע בקול דברו". וזה שמעך, שהוא שומע ממך, הינו מפי הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, אזי יראתי, פי

יִרְאֵתִי, כִּי עֵקֶר הִירָאָה תִּלְיָא בְּאוּדְנִין, וְאִזּוּ יֵשׁ שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ הַזֶּה כַּנִּל. וְזֶה: ה' פְּעֻלָּה בְּקִרְבֵי שָׁנִים חִיֵּהוּ. 'חִיֵּהוּ' פִּרְשׁ רַש"י: עוֹרְרֵהוּ, הִינּוּ שְׁנַתְעוֹרֵר פְּעֻלָּה, הִינּוּ כַח

מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית נִתְעוֹרֵר

בְּקִרְבֵי שָׁנִים. אֵל תִּקְרִי

בְּקִרְבֵי שָׁנִים, אֵלֵּא:

בְּקִרְבֵי שָׁנִים' (כְּמוֹ שֶׁדִּרְשׁוּ

רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, סוּטָה

מט): שָׁנִים מִקְרָא, דִּהִינּוּ

לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, שְׁכָלוּל

מִשָּׁנִים, שְׁבָא מִלְמַעְלָה

קוֹל לוֹ קוֹל אֵלָיו, הוּא

שׁוֹמֵעַ וְאֵין אַחַר שׁוֹמֵעַ,

שְׁזֵה קוֹל הַבָּא מִלְמַטָּה,

עַל־יְדֵי לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ

בְּשֵׁלֵמוֹת, הַנְּשָׁלֵם עַל־יְדֵי

הִירָאָה דְתִלְיָא בְּאוּדְנִין,

נִתְעוֹרֵר וְנִתְנוּצֵץ כַּח

מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שְׁנִבְרָא

עַל־יְדֵי לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ. וְזֶה

שֶׁפִּרְשׁ רַש"י: תְּפִלָּה

לְחֻבְקוֹק עַל שְׁגִינּוֹת'

כְּתַרְגוּמוֹ, שֶׁעֵקֶר שְׁלֵמוֹת

לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ עַל־יְדֵי

הַתַּרְגוּם כַּנִּל. וְזֶה: 'עַל

שְׁגִינּוֹת', כִּי שְׁגִינּוֹת הוּא

בְּחִינַת תַּרְגוּם, כִּי תַרְגוּם

הוּא בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב

וְרַע, שְׁמַעְרֵב טוֹב וְרַע,

וְכֵן הוּא הַשׁוֹגֵג, שֵׁישׁ בּוֹ

גַּם־כֵּן טוֹב וְרַע,

שֶׁהַמַּעֲשֵׂה הוּא רַע וְכֹנֵנְתוֹ

טוֹב: וְזֶה צְרִיף כָּל אָדָם

לְעֵסֶק בְּתַקוּנוֹ וּבְתַקוּן כָּל

הָעוֹלָמוֹת, לְהַפִּיץ אֶת הָרַע

שִׁיחֵהוּ כִּפְסָא לְהַטּוֹב, שְׁזֵה

עֵקֶר הִירָאָה תִּלְיָא בְּאוּדְנִין, וְאִזּוּ

יֵשׁ שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ הַזֶּה

כַּנִּל. וְזֶה: ה' פְּעֻלָּה בְּקִרְבֵי

שָׁנִים חִיֵּהוּ. חִיֵּהוּ — פִּרְשׁ

רַש"י: 'עוֹרְרֵהוּ', הִינּוּ שְׁנַתְעוֹרֵר

פְּעֻלָּה, הִינּוּ כַח מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית

נִתְעוֹרֵר. בְּקִרְבֵי שָׁנִים — אֵל

תִּקְרִי 'בְּקִרְבֵי שָׁנִים' אֵלֵּא 'בְּקִרְבֵי

שָׁנִים' (כְּמוֹ שֶׁדִּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם

לְבִרְכָה, סוּטָה מט) — שָׁנִים מִקְרָא,

דִּהִינּוּ לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, עַל־יְדֵי לְשׁוֹן

הַקֹּדֶשׁ בְּשֵׁלֵמוֹת, הַנְּשָׁלֵם עַל־יְדֵי

הִירָאָה דְתִלְיָא בְּאוּדְנִין, נִתְעוֹרֵר

וְנִתְנוּצֵץ כַּח מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית

שְׁנִבְרָא עַל־יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.

וְזֶה שֶׁפִּרְשׁ רַש"י: תְּפִלָּה

לְחֻבְקוֹק עַל שְׁגִינּוֹת —

כְּתַרְגוּמוֹ, שֶׁעֵקֶר שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן

הַקֹּדֶשׁ עַל־יְדֵי הַתַּרְגוּם כַּנִּל.

וְזֶה: עַל שְׁגִינּוֹת, כִּי שְׁגִינּוֹת

הוּא בְּחִינַת תַּרְגוּם, כִּי תַרְגוּם הוּא

בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שְׁמַעְרֵב

טוֹב וְרַע, שֵׁישׁ בּוֹ גַּם כֵּן טוֹב וְרַע,

שֶׁהַמַּעֲשֵׂה הוּא רַע, וְכֹנֵנְתוֹ טוֹב:

הַשְּׁמָטוֹת הַשִּׁיכִים לַתּוֹרָה הַזֹּאת

וּבֵינָן לּוֹמֵד בְּסִפְרֵי לְשׁוֹמֵעַ מִפִּי הַחֶכֶם יֵשׁ חֲלוּקֵי גְדוֹל

בְּיֹתֵר, כִּי סִפֵּר הוּא רַק לְזַפְרוֹן, כְּמוֹ שֶׁפִּתּוּב (שְׁמוֹת

יז): "כָּתַב זֹאת זְפָרוֹן בְּסִפְרֵי". וְהַזְפָּרוֹן הוּא בְּכַח הַמְדַמָּה,

פְּרַשְׁיֹתָיו עִם הַצְּבוּר

שָׁנִים מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגוּם,

וְאֶפְלוּ (בְּמִדְבָר לֵב, לֵד):

עֲטוּרוֹת וְדִבְיוֹן, שְׁכָל

הַמְשָׁלִים פְּרַשְׁיֹתָיו עִם

הַצְּבוּר, מְאָרִיכֵין לוֹ יָמָיו

וּשְׁנוֹתָיו.

(הַשְּׁמָטוֹת הַשִּׁיכִים לַתּוֹרָה

הַזֹּאת):

וּבֵינָן לּוֹמֵד בְּסִפְרֵי לְשׁוֹמֵעַ

מִפִּי הַחֶכֶם יֵשׁ

חֲלוּקֵי גְדוֹל בְּיֹתֵר, כִּי סִפֵּר

הוּא רַק לְזַפְרוֹן, כִּי

פְּשׁוּרָצִים לְזָכַר אֵיזָה דְבָר,

צְרִיכִים לְכַתֵּב אֶת זֹאת

בְּסִפְרֵי, כְּמוֹ שֶׁפִּתּוּב (שְׁמוֹת

יז, יד): "כָּתַב זֹאת זְפָרוֹן

בְּסִפְרֵי", וְהַכָּתַב הוּא

לְדוֹרוֹת לְזַפְרוֹן, כִּי אִם לֹא

הָיוּ פּוֹתְבִים, לֹא הָיָה נִזְכָּר

כָּלֵל, וְהַזְפָּרוֹן הוּא בְּכַח

הַמְדַמָּה, כִּי מֵה שֶׁאָדָם

זוֹכֵר, זֶה מְכַח הַמְדַמָּה

שלו, כל אחד כפי בחינתו, פי גם בהמה יש לה זכרון, כמו שאנו רואים, שגם בהמה זוכרת שבמקום זה נשכה פלב, והיא בורחת משם. ולכן אין זה כל-כף מעלה ללמד בספר שונכתב רק לזכרון, כי זה רק בשביל המדמה, לא-כן כשזוכה לשמע מפי החכם — נזדכף מאד, על-ידי ראית פני החכם. ועל-פן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה: דברים שבעל-פה אי אתה רשאי לאמרם בכתיב (גטין ס:), שזה כלל תורה שבעל פה, שהיו צריכים לשמע דיקא מחכמינו הקדושים. [וימרחוק תבין ותשכיל מעלת הזוכה להיות מקרב אל חכם אמת, ולשמע מפיו תורה דיקא, שזה בכלל המסרת שקבל דור אחר דור, שזה בכלל תורה שבעל-

שעל ידה נזדכף המדמה לגמרי. וכמו-כן דברי חכמינו הקדושים, שראה רבנו הקדוש, שאם לא יכתב — לבסוף יתגבר לגמרי כח המדמה, ותשתפח התורה מישראל, לזאת דרש מפסוק (תהלים קיט, קכו): "עת לעשות להנ"ה הפרו תורתך", כדי שלא תשתפח תורה מישראל מתר לכתב; פי באמת אסור לכתב דברים שבכתיב, וכמאמרם ו"ל (גטין ס:) כתיב (שמות לד, כו): "כתב לך את הדברים האלה", וכתיב (שם): "פי על-פי הדברים האלה", הא פיצד? דברים שבכתיב אי אתה רשאי לאמרן על פה, דברים שבעל-פה אי אתה רשאי לאמרן בכתיב, עם כל זאת, מפני שלא תשתפח תורה מישראל התיירו לכתב בכתיב גם תורה שבעל-פה, ונכתב ברוח-הקדש גדול מאד, עד שגם מהכתב בעצמו מזדכף המדמה, כשלומד דברי חכמינו הקדושים, כמאמרם ו"ל (שיר השירים רבה, פרשה א', סימן יח): שמעון בר אבא בשם רבי יוחנן: חביבין דברי סופרים כדברי תורה, מה טעם ו'וחכף פנין הטוב', פי גם דברי חכמים מרפא את הנפש, ומזכך את המדמה. וכמאמרם ו"ל (פתיבות קג): אמר רב הונא: לשון חכמים ברכה, לשון חכמים עשר, לשון חכמים מרפא (כל זה שמעתי מפיו הקדוש בעת שכתבתי לפניו תורה הנ"ל, ולא באר ענין זה היטב):

פי גם בהמה יש לה זכרון, כמו שאנו רואים, שגם בהמה זוכרת שבמקום זה נשכה פלב והיא בורחת משם. ועל פן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה: דברים שבעל-פה אי אתה רשאי לאמרם בכתיב (גטין ס:). ויש דברים בגו, פי באמת זה המקרא "כתב זאת זכרון בספר" הנ"ל נאמר על תורה שבכתיב, שצריכין דוקא לכתבה [כל זה שמעתי מפיו הקדוש בעת שכתבתי לפניו תורה הנ"ל, ולא באר ענין זה היטב]:

וזוה סוד מה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (סנהדרין לח:): אדם הראשון משוף

פה]. ויש דברים בגו, הינו באמת יש לעין ולהבין היטב בזה, פי באמת זה המקרא: "כתב זאת זכרון בספר" הנ"ל, נאמר על תורה שבכתיב, שצריכין דוקא לכתבה, ואסור לאמרה בעל-פה; והענין, פי תורה שבעל-פה זה רק כפי המסרת (אבות א'): משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וכו', ולכן אסור לכתב בספר תורה שבעל פה, רק תורה שבכתיב מתר, וצריכים לכתבה בספר. ואם-כן לפי דבריו ו"ל, שהכתב הוא מבחינת המדמה בשביל זכרון, ואם-כן למה צוה הקדוש-ברוך-הוא לכתב בספר דיקא תורה שבכתיב? אלא בהכרח שהכתב דיקא של תורה שבכתיב נכתב בדיוק רב מאד בחסר ויתיר,

בְּעַרְלָתוֹ הָיָה; אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּלִשׁוֹן אֲרָמִית סִפֵּר. [עַכְשָׁיו יִקָּשֶׁר בְּקֶשֶׁר נִפְלֵא אֶת שְׁנֵי הַמַּאֲמָרִים, שֶׁהֵם קְשׁוּרִים זֶה בְּזֶה] וְהֵבֵן מְאֹד; הֵינּוּ כִּי עַל-יַדֵּי לִשׁוֹן אֲרָמִית, שֶׁהוּא לִשׁוֹן תְּרַגּוּם, מְשֻׁכָּה וַיִּנְקָה הָעֶרְלָה, שֶׁהוּא רַע הַפּוֹלֵל מְלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, מִבְּרִית קֹדֶשׁ כַּנִּ"ל, עֵינַי שֶׁם הֵיטֵב. כִּי כְּשֶׁהָאָדָם פּוֹגֵם בְּבְרִיתוֹ, שָׁזָה מְשׁוּף בְּעַרְלָתוֹ, זֶה נּוֹכֵעַ מְלִשׁוֹן אֲרָמִית, שֶׁהוּא בֵּין לִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ לְבֵין לִשׁוֹן הָעַמִּים. כִּי עַקֵּר פְּגָם הַבְּרִית, שֶׁהוּא רַע הַפּוֹלֵל, בְּחֵינַת לְשׁוֹנוֹת הָעַמִּים, יִנְיָקָתָם עַל-יַדֵּי לִשׁוֹן תְּרַגּוּם, שֶׁהוּא בְּחֵינַת נִגְהָ, פֶּעַם נִכְלָל בְּקִדְשָׁהּ, וּפֶעַם נִכְלָל בְּטַמְאָה, כְּשֶׁמִּקְדָּשׁ אֶת לְשׁוֹנוֹ לְדַבֵּר רַק דְּבוּרִים קְדוּשִׁים, דְּבוּרֵי אַמּוּנָה וְדְבוּרֵי תוֹרָה, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה הֵם עוֹלִין לִינֵק מְלִשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, מִבְּרִית קֹדֶשׁ כַּנִּ"ל, וְלִהְפֹּךְ כְּשֶׁפּוֹגֵם בְּדְבוּר וּמְדַבֵּר דְּבָרֵי פְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, אוֹ מַגְבִּיל אֶת פִּי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עַל-יַדֵּי-זֶה נּוֹפֵל לְנִקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא. כִּי עַקֵּר הַמַּתְקָלָא וְהַנְּסִיּוֹן וְהַבְּחִירָה הוּא בְּחֵינַת נִגְהָ, שֶׁהוּא בְּחֵינַת תְּרַגּוּם, כִּי נִגְהָ נִקְרָא 'תְּקָלָא' כַּנִּ"ל. וְזֶהוּ: 'אָדָם הָרֵאשׁוֹן מְשׁוּף בְּעַרְלָתוֹ הָיָה'; 'אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּלִשׁוֹן אֲרָמִית סִפֵּר', כִּי הָא בְּהָא תְּלִיא, כִּי עַקֵּר פְּגָם הַבְּרִית, בְּחֵינַת מְשׁוּף בְּעַרְלָתוֹ, נִמְשָׁף עַל-יַדֵּי לִשׁוֹן אֲרָמִית, שֶׁהוּא לִשׁוֹן תְּרַגּוּם, כְּשֶׁאֵין מְעַלִּין אוֹתוֹ לְלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ כַּנִּ"ל:

"עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַע בְּקוֹל דְּבָרוֹ", שְׁהַצְדִּיק עוֹשֶׂה הַדְּבוּר וְכוּ' כַּנִּ"ל; הֵינּוּ שְׁמַדְבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, עַד שְׁנִכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַרֵּךְ, וּבִטֵּל וּמְבַטֵּל לְאֵין סוּף, שְׂאֵינוֹ רוֹאֶה וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ שׁוֹם דְּבָר, רַק אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַרֵּךְ, אֲזִי זוֹכָה שְׁנִצְטָרֵף לְפָנָי עֵינָיו צְרוּפֵי שְׁמוֹת וַיְחַוְדִים דְּרָף כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְשׁוֹמֵעַ אֶת הַקּוֹל מְדַבֵּר אֵלָיו. עִם כָּל זֹאת וּכְשֶׁהֲלִשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ בָּא מְלַמְעֵלָה, עֵדִין הוּא חֶסֶר תְּקוּן, כִּי צְרִיף לְזַכֵּךְ אֶת עֲצָמוֹ בִּיתָר שְׂאֵת

וביתר עז, שלא יפל במדמה, פי עדין צריך להעלות הטוב מן התרגום. עד שיהיה אצלו כלו טוב, ולא יהיה אצלו שום חלק מהרע כלל. וזהו סוד פונת מילה, כמו שמוכא במדרש

(בראשית, פ'שה יא) שאלת

המינין על מצות מילה:

איך יברא הקדוש-ברוך-

הוא דבר המחסר תקוון?

אף הוא על פונה זו,

שהאדם צריך לתקן את

עצמו בשביל הבחירה, פי

אם היה נברא שלם, ולא

היתה בחירה, אזי מה

היתה התכלית שיברא, פי

היה בדיגמת מלאף. ולכן

נברא מחסר תקוון, והוא

צריך לזכך את עצמו

בקדשה וטהרה, הינו

כנ"ל, שהלשון-הקדש,

שהוא בחינת תקוון הברית

הבא מלמעלה, הוא עדין

חסר תקוון. ועקר תקונו

למטה בזה העולם, על-

ידי שאנו מעלין הטוב

שבתרגום, ומשלימים את

הלשון-הקדש; פי עקר

התקוון של כל הדברים

נשלם למטה בזה העולם

דיקא, המלא העלמות

והסתרות, שמעלמות

ומכסות את אמתת

מציאותו יתברך, עד שיש

התגברות הטמאה מאד,

וצריכים רחמים רבים,

להזדכך מכל וכל, עד

שהוא בעצמו יהיה כל-

כף מזכך, שיהיה נכלל

עדין צריך להעלות הטוב מן

התרגום. וזהו סוד פונת מילה, כמו

שמוכא במדרש (בראשית פ'שה יא)

שאלת המינין על מצות מילה:

איך יברא הקדוש-ברוך-הוא דבר

המחסר תקוון? אף הוא על פונה

זו, הינו כנ"ל, שהלשון-הקדש,

שהוא בחינת תקוון הברית הבא

מלמעלה, הוא עדין חסר תקוון,

ועקר תקונו למטה בזה העולם

על-ידי שאנו מעלין הטוב

שבתרגום ומשלימין את הלשון-

הקדש, פי עקר התקוון של כל

הדברים נשלם למטה בזה העולם

דיקא, שזהו בחינת שלמות לשון

הקדש על-ידי תרגום, שאף-על-

פי שהלשון-הקדש בא מלמעלה,

אף-על-פי-כן אין לו שלמות פי

אם על-ידי לשון תרגום, שהוא

בחינת עין הדעת טוב ורע, דהינו

על-ידי שמבררין הטוב שבתרגום,

הטוב שבעין הדעת, שעל-ידי-זה

דיקא נשלם הלשון-הקדש.

וזהו בחינת מה שמבאר שם

במדרש, התרוין על שאלת

המינין הנ"ל בענין מצות מילה:

איך יברא הקדוש-ברוך-הוא

מחסר תקוון כנ"ל, שהשיבו שם:

באין סוף ברוך הוא, ומי שיסתכל עליו, תפל

עליו בושה, שיתביש ממנו יתברך, שזהו בחינת

שלמות לשון-הקדש, על-ידי תרגום, שאף-על-

פי שהלשון-הקדש בא מלמעלה, אף-על-פי-כן

אין לו שלמות, פי אם

על-ידי לשון תרגום,

שהוא בחינת עין הדעת

טוב ורע, ששם הבחירה.

וזה היה חטא אדם

הראשון, שאכל מעץ

הדעת טוב ורע, שממנו

נמשך המיתה לעולם, פי

לא ברר את הטוב מהרע,

ולכן אדם הראשון

בלשון ארמית ספר', ועל-

ידי-זה אדם הראשון

משוּך בערלתו היה, פי

זה תלוי בזה, דהינו על-

ידי שמבררין הטוב

שבתרגום, הטוב שבעין

הדעת, שעל-ידי-זה דיקא

נשלם הלשון-הקדש.

והוא לא עשה את זה.

וזה התקוון בכל הדורות,

שאנו צריכים לעסק

בתקוון חטא אדם

הראשון, שזה כלל

הנשמות הפלולין בו,

שאצריכים לעסק בתקוון

זה, לזכך את עצמו

לגמרי, עד שיהיה נכלל

באין סוף ברוך הוא. וזהו

בחינת מה שמבאר שם

במדרש התרוין על שאלת

המינין הנ"ל, בענין מצות

מילה, איך יברא הקדוש-

ברוך-הוא מחסר תקוון

כַּנְ"ל, שֶׁהִשְׁבִּיחוּ שָׁם: כָּל דְּבַר צָרִיף תִּקְוֹן: מִיִּלְהָ, וְיִמְלֵ' גִימְטְרִיָּה שְׁבָעִים, בְּחִינַת מְדוּרָה הַתְּרַמּוּסִין צָרִיכִין לְבַשָּׁל וְכוּ', אִף הָאָדָם צָרִיף תִּקְוֹן וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. הֵינּוּ כַּנְ"ל, שֶׁהִשָּׁם יִתְבַּרְךָ וְנִתְבַּטַּל עַל-יְדֵי מִצְוֹת מִיִּלְהָ, שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקְוֹן בְּרָא כָּל הַבְּרִיאָה בְּשִׁבִיל הָאָדָם הַבֹּעַל בְּחִירָה, הַבְּרִית כַּנְ"ל — עֵינֵי בְּפִנּוֹת וְהֵבֵן (עַץ חַיִּים, שֶׁעַר

שֶׁהוּא דִּיקָא יִתְקַן כָּל הַדְּבָרִים עַל-יְדֵי בְּרוּר הַטּוֹב שְׁבָעֵץ הַדְּעַת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִשְׁלִים וּמִתְקַן כָּל הַדְּבָרִים שְׁבָעוּלָם. וְעַל-פִּי צָרִיכִין לְתַקַּן תִּקְוֹן הַמִּיִּלְהָ, בְּחִינַת תִּקְוֹן הַבְּרִית, בְּזֶה הָעוֹלָם דִּיקָא, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ עַל-יְדֵי תַרְגוּם דִּיקָא, שֶׁהַלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ הֵבֵא מִלְמַעְלָה, אֵין לוֹ שְׁלֵמוֹת כְּשֶׁבֵא מִלְמַעְלָה, פִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁאֲנַחְנוּ מִשְׁלִימִין אוֹתוֹ, עַל-יְדֵי שְׁמִבְרִין הַטּוֹב שְׁבַתְּרָגוּם, שְׁאָז דִּיקָא נִשְׁלָם הַלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ כַּנְ"ל. הֵינּוּ שֶׁהָאָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת מְזוּבָּן לְגַמְרֵי מִכָּל מִינֵי תַאֲוֹת וּמַדּוֹת רַעוֹת, וְיִהְיֶה נָקִי מִכָּל וְכֹל, וְלֹא יִהְיֶה לְפָנָי מְרָאָה עֵינָיו וְלְפָנָי מִשְׁמַע אֲזָנוֹ, רַק אֲמַתַּת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׁלֹא יִרְאֶה וְלֹא יִשְׁמַע וְלֹא יִרְגִישׁ רַק עֵצִים אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, שֶׁזֶה עַץ הַחַיִּים וְחֵי לְעוֹלָם. וְזֶה הַבְּחִירָה שְׁכַל בְּרִי יִשְׂרָאֵל יִגִּיעַ אֵלָיָהּ בְּזֶה הָעוֹלָם. וְזֶהוּ סוּד חֲשָׁמ"ל — שֶׁהֵם שְׁתֵּי תְבוֹת: חֲשָׁ מַל, בְּחִינַת

כָּל דְּבַר צָרִיף תִּקְוֹן: הַתְּרַמּוּסִין צָרִיכִין לְבַשָּׁל וְכוּ', אִף הָאָדָם צָרִיף תִּקְוֹן וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; הֵינּוּ כַּנְ"ל, שֶׁהִשָּׁם יִתְבַּרְךָ בְּרָא כָּל הַבְּרִיאָה בְּשִׁבִיל הָאָדָם הַבֹּעַל-בְּחִירָה, שֶׁהוּא דִּיקָא יִתְקַן כָּל הַדְּבָרִים עַל-יְדֵי בְּרוּר הַטּוֹב שְׁבָעֵץ הַדְּעַת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִשְׁלִים וּמִתְקַן כָּל הַדְּבָרִים שְׁבָעוּלָם. וְעַל-פִּי צָרִיכִין לְתַקַּן תִּקְוֹן הַמִּיִּלְהָ, בְּחִינַת תִּקְוֹן הַבְּרִית, בְּזֶה הָעוֹלָם דִּיקָא, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עַל-יְדֵי תַרְגוּם דִּיקָא, שֶׁהַלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ הֵבֵא מִלְמַעְלָה אֵין לוֹ שְׁלֵמוֹת כְּשֶׁבֵא מִלְמַעְלָה, פִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁאֲנַחְנוּ מִשְׁלִימִין אוֹתוֹ עַל-יְדֵי שְׁמִבְרִין הַטּוֹב שְׁבַתְּרָגוּם, שְׁאָז דִּיקָא נִשְׁלָם הַלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ כַּנְ"ל.

וְזֶהוּ: חֲשָׁמ"ל — חֲשָׁ מַל, בְּחִינַת מִיִּלְהָ; וְיִמְלֵ' גִימְטְרִיָּה שְׁבָעִים — בְּחִינַת מְדוּרָה שֶׁל שְׁבָעֵין כּוֹכְבֵין הַנְ"ל, שְׁנַתְּמַלֵּל וְנִחְתָּף וְנִתְבַּטַּל עַל-יְדֵי מִצְוֹת מִיִּלְהָ, שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקְוֹן בְּפִנּוֹת וְהֵבֵן:

וְלַהֲעֲלוֹת הַטּוֹב מִן הַתַּרְגוּם, הוּא עַל-יְדֵי תִקְוֹן הַשְּׁגָנוֹת,

לתקן כל מה שחטא בשוגג; כי מה שחטא במזיד ויודע שחטא, על זה אין שום ספק וספק ספיקא, שצריך לתקן ולזכור את עצמו, אלא אפלו על שגגות ועל דברים שאינו יודע שאסור, גם על זה צריך לשוב בתשובה, ולתקן את עצמו בתכלית התקון, והבן:

ומי שיש לו שלמות לשון-הקדש, הינו שקדש את לשונו, הוא יודע לפשר חלמין שבתרדמה כמו יוסף, כי מאחר שזכר את עצמו לגמרי, ועל-ידי-זה הוא יכול לדעת את הפנימיות שבכל דבר, כמבאר שם; כי החלומות הם כפי המאכלים שאוכל, כמובא [תקוני-זהר, תקון ג]: כמה דאי אפשר לבר בלא תבן, פך אי אפשר לחלמא בלא דברים בטלים, בגין דייתי חלמא פאן על-ידי מלאך פאן על-ידי שד, בגין דחלמא איהו מסטרא דאילנא דטוב ורע, אבל מסטרא דאילנא דחיי לא אתיא אלא על-ידי קיבה, דקדשא בריך הוא דאיהו שכנינתא דילה, ולית תמן קיבה רע דאיהו שד, דרקבן טוחן אי בר גש זפאה איהו טוחנת מן לצדיקים דאינון אברים קדישין בפקודין דעשה. ואי לא אזלין בפקודין טבין

שצריך לתקן כל מה שחטא בשוגג, והבן:

ומי שיש לו שלמות לשון הקדש, יודע לפשר חלמין שבתרדמה כמו יוסף, כי החלומות הם כפי המאכלים שאוכל, כמובא, כי בכל דבר יש אותיות פנ"ל, וכששוכב וישן, עולים האדים מהמאכלים שאכל ועולים להמח, ונצטרפין האותיות שיש בהם, ומזה נעשה החלום. נמצא, כשאדם אוכל, אם היה אוכל הפך השני קדם הראשון, היה מתראה לו חלום אחר, כי בכל דבר יש אותיות אחרים, ואלו היה אוכל זה הפך תחלה, היו נצטרפין האותיות בצרופים אחרים, והיה מתראה לו חלום אחר. ומי שיש לו שלמות לשון-הקדש, הוא יודע האותיות שיש בכל דבר פנ"ל, על-פן הוא יכול לפשר חלמין פנ"ל. והבן היטב, איך עתה מבאר היטב ענין פתרון החלומות על-ידי שלמות לשון-הקדש, על-ידי מה שכתב שם אחר-כך, שעל-ידי שלמות לשון-הקדש מאירין התנוצצות האותיות שיש בכל דבר, כי על-ידי התנוצצות האותיות שיש בכל

מתפרנסין בלחם הקלוקל מזונא] קלא בקלון וכו', עין שם; כי בכל דבר בזה העולם יש אותיות המחיים ומקיימים את פרטי הבריאה, כי הכל נברא על-ידי אותיות פנ"ל; וכששוכב וישן, עולים האדים מהמאכלים שאכל ועולים להמח, ונצטרפין האותיות שיש בהם, ומזה נעשה החלום. נמצא, כשאדם אוכל, אם היה אוכל הפך השני קדם הראשון, היה מתראה לו חלום אחר, כי בכל דבר יש אותיות אחרים, ואלו היה אוכל זה הפך תחלה, היו נצטרפין האותיות בצרופים אחרים, והיה מתראה לו חלום אחר. ומי שיש לו שלמות לשון-הקדש, הוא יודע האותיות שיש בכל דבר פנ"ל, על-פן הוא יכול לפשר חלמין פנ"ל. והבן היטב, איך עתה מבאר היטב ענין פתרון החלומות על-ידי שלמות לשון-הקדש, על-ידי מה שכתב שם אחר-כך, שעל-ידי שלמות לשון-הקדש מאירין התנוצצות האותיות שיש בכל דבר, כי על-ידי התנוצצות האותיות שיש בכל המאכלים,

הקדש, על-ידי מה שכתב שם אחר-כך, שעל-ידי שלמות לשון הקדש מאירין התנוצצות האותיות שיש בכל דבר, כי על-ידי התנוצצות האותיות שיש בכל המאכלים,

המאכלים, שמהם החלומות, על-ידי-זה הצדיק בחינת יוסף, יודע לפשר חלמין שבתרדמה פנ"ל; הינו פשהאדם מקדש את עצמו באכילתו, ויודע שכל מה שהוא אוכל, הוא אוכל אותיות, על-ידי-זה נודפך מחו, ואז יכול לפשר חלמין, פי החלומות באים כפי האכל, וכנ"ל:

(זה מצאנו מזה המאמר מכתב-יד רבנו ז"ל ל מכתב-יד רבנו ז"ל בעצמו)

[וזו תמצית כל התורה שדבר וגלה לנו רבנו ז"ל, ואם תעין היטב בכל התורה, תבין את הקטע הזה של הכתב-יד, שנמצא מרבנו ז"ל] "ישלח עזרף מקדש" וכו'. גדל יקר הערף מלשון-הקדש, שבו נברא העולם, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה: "לזאת יקרא אשה, פי מאיש" — לשון נופל על לשון שנוברא העולם בלשון-הקדש; פי האשה הוא בחינת לשון-הקדש, שבה נברא העולם, וזהו: "חנה" — לשון דבור, כמו שכתוב: "ולילה ללילה יחנה דעת". וזה בחינת: "לזאת יקרא אשה", פי הדבור נקרא 'זאת', כמו שכתוב: "וזאת אשר דבר להם אביהם", ועל-ידי לשון הקדש רוממנו מכל הלשונות. וזה בחינת: לשון נופל על לשון — כל הלשונות נופלים על-ידי לשון הקדש, ואין... עד כאן מצאנו:

שמהם החלומות, על-ידי-זה הצדיק בחינת יוסף יודע לפשר חלמין שבתרדמה פנ"ל:

(זה מצאנו מזה המאמר מכתב-יד רבנו, זכרוננו לברכה בעצמו)

"ישלח עזרף מקדש" וכו'. גדל יקר הערף מלשון הקדש — שבו נברא העולם, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה: "לזאת יקרא אשה, פי מאיש" — לשון נופל על לשון, מפאן שנברא העולם בלשון הקדש, פי האשה הוא בחינת לשון הקדש שבה נברא העולם. וזהו: "חנה" — לשון דבור, כמו שכתוב: "ולילה ללילה יחנה דעת". וזה בחינת: "לזאת יקרא אשה", פי הדבור נקרא 'זאת', כמו שכתוב: "וזאת אשר דבר להם אביהם", ועל-ידי לשון הקדש רוממנו מכל הלשונות. וזה בחינת: לשון נופל על לשון — כל הלשונות נופלים על-ידי לשון הקדש, ואין... עד כאן מצאנו:

[פרקא תנינא דספרא דצניעותא מבאר לעיל בהתורה "אמר אל הפהנים", סימן ב]

לשון-הקדש רוממנו מכל הלשונות, וזה בחינת יוסף, יודע לפשר על לשון — כל הלשונות נופלים על-ידי לשון-הקדש, ואין... עד כאן מצאנו:

באמת אין עוד דבר גדול משלמות לשון הקדש, לקדש את דבורו, פי הדבור בו נברא הקדוש ברוך הוא את עולמו, כמו שכתוב (תהלים לג, ו): "בדבר הוי"ה שמים נעשו", וכשאדם מקדש את דבורו, מזה יש חבור בין אדם לחנה, שזו קדשת הברית, שבו תלוי תקון המחין, שעל ידי זה זוכה לנבואה, ולראות את האותיות מכל פרט מפרטי הבריאה, המחה את כל הדברים שבעולם, פי בכל דבר שנברא יש אותיות שבהם נבראו שמים וארץ, וכל אשר בם, הן הדומם, הן הצומח, הן החי, והן המדבר, פי (תהלים קסט): "לעולם דברך הוי"ה נצב בשמים", פי הדבורים והאותיות של הקדוש ברוך הוא נמצאים בתוף הבריאה, וכששומר על דבורו הן מאירין לו. [פרקא תנינא דספרא דצניעותא מבאר לעיל בהתורה: "אמר אל הפהנים", סימן ב] עד כאן.

מִתְחַוֶּה תְּרִין גְּקֻבִין, נִמְצָאִים מִתַּחַת שְׁנֵי נְקֻבֵי
 הַחֹתֶם שֶׁל הַזְּעִיר אֲנָפִין, אֲרָחָא מְלֵיא דְלֵא
 אֲתַחְזִיא, מְלֵא שְׁעֵרוֹת קְטֻנוֹת שְׁלֵא נְרָאִים.
 עֲלֵעִין אֲתַחְפְּנִן מֵהָאִי גֵיסָא וּמֵהָאִי גֵיסָא;

הַלְחָיִים מְכָסִים בְּשְׁעֵרוֹת
 בְּצַד יְמִין וּבְצַד שְׁמָאל,
 בְּהוּ אֲתַחְזִין תְּפוּחִין
 סְמָקִין פּוֹרְדָא, בְּלְחָיִים
 נְרָאִים הַפְּנִים שֶׁל הַזְּעִיר
 אֲנָפִין עֲגָלוֹת כְּעִין
 תְּפוּחִים אֲדָמִים, בְּחַד
 חוּטָא תְּלִין אֲכָמִין
 תְּקִיפִין עַד חֲדוּוֹי; כָּל
 הַשְּׁעֵרוֹת כְּלוּלוֹת יַחַד
 כְּאֵלוֹ אֵינָן אֲלָא חוּט
 אֶחָד, כִּי הֵן יוֹצְאוֹת
 בְּשׁוּבָה אַחַת, וְהֵן
 מְשַׁלְּשׁוֹת לְמַטָּה, וְהֵן
 שְׁחֹרוֹת וְתְקִיפוֹת לְפִי
 שְׁהֵן שְׁעָר שֶׁל הַדֵּינִים,
 וּמִתְפַּשְׁטוֹת הַשְּׁעֵרוֹת עַד
 הַחֲזָה. שְׁפּוֹן סוּמְקֵי
 פּוֹרְדָא אֲתַפְּנִין; הַשְּׁפָתִים
 עֲצָמִין שְׁהֵן אֲדָמוֹת
 כְּשׁוֹשְׁנָה, הֵן פְּנוּיוֹת
 מְשַׁעָר, כִּי אֵין שְׁעָר גְּדֵל
 בְּהֵן. זְעִירִין גְּחֵתִין

בְּגֵרוּנָא; שְׁעֵרוֹת קְטֻנוֹת שְׁיִוְרְדוֹת וּגְדֵלוֹת
 בְּגֵרוֹן. וּמְחַפְּנִן קְדָלָא, וּמְכָסוֹת אֶת הַגְּרוֹן,
 שֶׁהוּא מְמוּל הַעֲרָף. רְבֻרְבִין וְזְעִירִין; שְׁעֵרוֹת
 גְּדוּלוֹת וּקְטֻנוֹת, גְּחֵתִין בְּשָׁקוּלָא; גְּמֻשְׁכוֹת
 וּמִתְפַּשְׁטוֹת בְּשָׁקוּל שְׁוָה, כָּלֶם כְּאֶחָד בְּאֵלִין
 אֲשַׁתְּכַח גְּבָר וְתַקִּיף, בְּאֵלוֹ הַט' תְּקוּנֵי דִיקְנָא
 נִמְצָא גְבוּר וְחֹזֵק מִי שְׁנִמְצָא, וְהֵינּוּ זְעִיר אֲנָפִין.
 [וְהֵינּוּ בְּמֵאמָר זֶה מְלַבֵּשׁ סוּד גְּדוּל וְנוֹרָא מְאֹד
 מִט' תְּקוּנִים הַתְּחַתּוּנִים שֶׁל הַי"ג מֵדוֹת
 הַרְחָמִים, שְׁיִוְרְדִים מְאָרִיף אֲנָפִין, וּמְאִירִים

כ'

לְשׁוֹן רַבְנֵי, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה

פְּרָקָא תְּלִיתָאָה (דְּסַפְרָא דְּצְנִיעוּתָא) (זִכְר תְּרוּמָה

קעז:) (מוֹכָא בְּסֵפֶר

הַצְּנִיעוּת, הֵינּוּ בִּזְהַר
 פְּרָשַׁת תְּרוּמָה יֵשׁ חֵלֶק
 שְׁנִקְרָא סֵפֶר הַצְּנִיעוּת,
 שְׁבוּ נִתְגַּלָּה רִזִין וְרִזֵי
 דְּרִזִין וְסִתְרֵי תוֹרָה מִסוּד
 עוֹלָם הַתְּקוּן [נְעִין בְּפָה
 שְׁכַתְּבֵנוּ לְעֵיל תוֹרָה ב',
 וְזֶה גַם שֵׁיף לְכָאן].

תְּשַׁעָה תְּקוּנֵין זְקִירִין
אֲתַמְסְרָא

לְדִקְנָא; תְּשַׁעָה תְּקוּנֵין
 שֶׁל הַזְּעִיר אֲנָפִין, שֶׁהֵם
 יְקָרִים, נִמְסְרוּ מְאָרִיף
 אֲנָפִין לְזְעִיר אֲנָפִין, כָּל
 מָה דְּאֲתַטְמַר וְלֵא
 אֲתַגְּלָא, כָּל דְּבַר שֶׁהוּא
 טְמִיר וְנִעְלָם תְּמִיד, וְאֵינוֹ
 מִתְגַּלָּה לְעוֹלָם עֲלָאָה
 וְיִקְרָא אֲשַׁתְּכַח, הוּא
 מְעַלָּה כְּבוֹד וְחֻשְׁבִּיבוֹת,
 וְהוּא גְּנוּזָא יְקִירָא, וְסוּד
 הַדִּיקְנָא שֶׁל הַזְּעִיר אֲנָפִין,

כ

לְשׁוֹן רַבְנֵי, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה

פְּרָקָא תְּלִיתָאָה (דְּסַפְרָא
דְּצְנִיעוּתָא)

תְּשַׁעָה תְּקוּנֵין זְקִירִין אֲתַמְסְרָא
לְדִקְנָא — כָּל מָה

דְּאֲתַטְמַר וְלֵא אֲתַגְּלָא, עֲלָאָה וְיִקְרָא
 אֲשַׁתְּכַח, וְהוּא גְּנוּזָא יְקִירָא: גִּימִין עַל
 גִּימִין מְקָמֵי פְתַחֵי דְּאֲדַנִין עַד רִישָׁא
 [דְּפַמָּא]; מְרִישָׁא הָאִי לְרִישָׁא אֲחָרָא;
 אֲשַׁתְּכַח מִתְחַוֶּה תְּרִין גְּקֻבִין אֲרָחָא
 מְלֵיא דְלֵא אֲתַחְזִיא; עֲלֵעִין אֲתַחְפְּנִין
 מֵהָאִי גֵיסָא וּמֵהָאִי גֵיסָא, בְּהוּ אֲתַחְזִין
 תְּפוּחִין סְמָקִין פּוֹרְדָא; בְּחַד חוּטָא
 תְּלִין אֲכָמִין תְּקִיפִין עַד חֲדוּוֹי; שְׁפּוֹן
 סוּמְקֵי פּוֹרְדָא אֲתַפְּנִין; זְעִירִין גְּחֵתִין
 בְּגֵרוּנָא וּמְחַפְּנִין קְדָלָא; רְבֻרְבִין
 וְזְעִירִין גְּחֵתִין בְּשָׁקוּלָא — בְּאֵלִין
 אֲשַׁתְּכַח גְּבָר וְתַקִּיף:

נִגְנוּ מִחֲמַת גְּדֵל מְעַלְתוֹ, כִּי לֹא נִמְצָא בְּשׁוּם
 מְקוֹם שְׁמֵדְבַר פְּתוּחַ מֵהַדִּיקְנָא, גִּימִין עַל גִּימִין,
 שְׁעֵרוֹת עַל שְׁעֵרוֹת מְקָמֵי פְתַחֵי דְּאֲדַנִין, יוֹצֵא
 לְפָנֵי נְקֻב הָאֲזִינִים עַד רִישָׁא [דְּפַמָּא], וּמִתְפַּשְׁט
 עַד רֹאשׁ הַפֶּה, דֵּהֵינּוּ מְשַׁנֵּי הַצְּדָדִים שֶׁל
 הַשְּׁפָתִים, מְרִישָׁא הָאִי לְרִישָׁא אֲחָרָא, שְׁעֵרוֹת
 הַשְּׁפָתִים הַנִּמְצָאִים מְרֹאשׁ הַשְּׁפָה מְצַד יְמִין
 הַפֶּה, עַד רֹאשׁ הַשְּׁפָה הָאֲחֵר מְצַד שְׁמָאל
 שְׁבַפְּהָ, וְכָל הַשְּׁעֵרוֹת שְׁסָבִיב הַפֶּה, בֵּין לְמְעַלָּה
 וּבֵין לְמַטָּה, נְכַלְלִים בְּתְקוּן זֶה, אֲשַׁתְּכַח

לְזַעֵר אֲנָפִין. וְרַבְּנוּ ו"ל הוֹלֵךְ לְפָרֵשׁ אֶת זֹאת בְּדֶרֶךְ עֲבוּדָה, בְּאֶפְסֹן נִפְלָא מְאֹד, וְאִיךָ שְׁתַּהֲיֶה הַנְּהַגַת הָעוֹלָם. וְאִיךָ שְׁדַבְרֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּעֶצְמָם הֵם עֵמֶק עֵמֶק מִי יִמְצְאוּנוּ, עִם כָּל זֹאת כָּבֵר רְשׁוֹת נִתְּנָה לָנוּ מִמֶּנּוּ לְפָרֵשׁ וּלְחַדֵּשׁ בְּדַבְרָיו כְּפִי הַשְּׁגָתָנוּ הַמְצַמְצָמֶת].

א. דַּע שְׂיֵשׁ נִשְׁמָה בְּעוֹלָם, שְׁעַל-בְּעוֹלָם, שְׁהִיא נִשְׁמַת הַצְּדִיק, שְׁעָלָיו עוֹמֵד כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, כְּמֵאמָרָם ו"ל (חֲגִיגָה יב): הָאֲרָץ עוֹמְדַת עַל עַמּוּד אֶחָד וְצְדִיק שְׁמוֹ, שְׁנֹאֲמַר (מְשָׁלִי י, כה): "וְצְדִיק יִסּוּד עוֹלָם"; שְׁעַל יְדֵה נִתְּגַלָּה בְּאוּרֵי וּפְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה; כִּי הוּא מְגַלָּה אֶת אִמְתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְּבַרֵךְ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְעַל-יְדֵי דְבִקּוּתוֹ שֶׁהוּא דְבוּק

לֵהִיּוֹת גִּזּוֹן מִבְּאוּרֵי וּפְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה, יִקְבְּלוּ דְרָכּוֹ, וְהוּא בְּעֶצְמוֹ סוּבַל עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, שְׁהֵיךָ דֵּי לוֹ בְּקַב חֲרוּבִים מְעַרְב שֶׁפֶת לְעַרְב שֶׁפֶת. וְכָל מְפָרְשֵׁי הַתּוֹרָה הֵן מְקַבְּלִין מִזֹּאת הַנְּשָׁמָה שֶׁל הַצְּדִיק, שְׁעָלָיו עוֹמֵד כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ הַדְּבוּק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְכְּמֵאמָרָם ו"ל (יּוֹמָא לח): אֶפְלוּ בְּשָׁבִיל צְדִיק אֶחָד הָעוֹלָם נִבְרָא, שְׁנֹאֲמַר: "וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב", וְאֵין טוֹב אֶלָּא צְדִיק, שְׁנֹאֲמַר (שְׁעִיָּה ג, ט): "אִמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב". וְאִמְרוּ (עֲבוּדָה יְדֵה יט): אֵין טוֹב אֶלָּא תּוֹרָה, שְׁנֹאֲמַר (מְשָׁלִי ד, ב): "כִּי לֶקַח טוֹב נִתְּתִי לָכֶם תּוֹרָתִי אֵל תַּעֲזוּבוּ". כִּי הַצְּדִיק שְׁעָלָיו עוֹמֵד כָּל הָעוֹלָם, וְהוּא מְמַשִּׁיף אֶת הָאוֹר בְּרוּךְ הוּא שְׁנֹקְרָא טוֹב, הוּא מוֹרִיד תּוֹרָה לְכָל אֱלוּ מְפָרְשֵׁי וּמְבַאֲרֵי הַתּוֹרָה. וְזֹאת הַנְּשָׁמָה כָּל דְּבָרִיָּה כְּגַחְלֵי-אֵשׁ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל וְלִשְׂאֹב מִימֵי הַתּוֹרָה, אֶלָּא מִי שְׁדַבְּרָיו כְּגַחְלֵי-אֵשׁ, בְּכַחֲנִית (יְרֵמְיָה כג): "הֲלוֹא כֹה דְּבָרֵי כְּאֵשׁ". וְכִשְׁהַנְּשָׁמָה הַזֹּאת

וְכָל מְפָרְשֵׁי הַתּוֹרָה הֵן מְקַבְּלִין מִזֹּאת הַנְּשָׁמָה. וְזֹאת הַנְּשָׁמָה כָּל דְּבָרִיָּה כְּגַחְלֵי-אֵשׁ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל וְלִשְׂאֹב מִימֵי הַתּוֹרָה, אֶלָּא מִי שְׁדַבְּרָיו כְּגַחְלֵי-אֵשׁ, בְּכַחֲנִית (יְרֵמְיָה כג): "הֲלוֹא כֹה דְּבָרֵי כְּאֵשׁ". וְכִשְׁהַנְּשָׁמָה הַזֹּאת

עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נַעֲשֶׂה צְנוּר לְכָל אֱלוּ שְׁמַחֲדָשִׁים בְּאוּרֵי וְחֲדוּשֵׁי הַתּוֹרָה, וְהֵם מְקַבְּלִים אֶת הַחֲדוּשִׁים וְהַבְּאוּרִים מִמֶּנּוּ בְּיּוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים, וְהֵיא הֵינּוּ הַנְּשָׁמָה הַזֹּאת שֶׁל הַצְּדִיק מְסַבֶּלֶת בְּיִסּוּרִין: כִּי הַצְּדִיק הַדְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְּבַרֵךְ בְּכַטּוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו, הוּא סוּבַל יִסּוּרִים רַבִּים וְעֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת גְּדוֹלָה עַד אֲשֶׁר 'פֶּת בְּמַלְח תֹּאכַל, וּמִים בְּמִשׁוּרָה תִּשְׁתֶּה, כִּי כֹף דְּרַכָּה שֶׁל תּוֹרָה' (אֲבוֹת, פָּרָק ו); וְכַעֲיֵן שְׁמַצִּינוּ אֶצֶל רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דִּוְסָא (בְּרִכּוֹת יז): בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בֵּית קוּל יוֹצֵאת מִהַר חוֹרֵב וְאוֹמְרַת: כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ גִזּוֹנִין בְּשָׁבִיל חֲנִינָא בְּנִי, וְחֲנִינָא בְּנִי דֵּי לוֹ בְּקַב חֲרוּבִין מְעַרְב שֶׁפֶת לְעַרְב שֶׁפֶת. כִּי רַבִּי חֲנִינָא זָכָה לְהַפְלִל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַד שְׁעֵשֶׂה שְׁבִיל לְכָל הָעוֹלָם, שֶׁכָּל מִי שְׁרוּצָה

הָאוֹר בְּרוּךְ הוּא שְׁנֹקְרָא טוֹב, הוּא מוֹרִיד תּוֹרָה לְכָל אֱלוּ מְפָרְשֵׁי וּמְבַאֲרֵי הַתּוֹרָה. וְזֹאת הַנְּשָׁמָה כָּל דְּבָרִיָּה כְּגַחְלֵי אֵשׁ; כִּי הוּא דְבוּק לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּבִטֵּל אֶת כָּל עֲצָמִיוֹתוֹ אֵלָיו יִתְּבַרֵךְ, שְׁנֹקְרָא אֵשׁ אֶכְלָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (דְּבָרִים ט, ג): "וַיִּדְעַת הַיּוֹם כִּי הִנְנִי אֱלֹהֶיךָ הוּא הָעֶבֶר לְפָנֶיךָ, אֵשׁ אֶכְלָה הוּא יִשְׁמִידֶם, וְהוּא יִכְנִיעֶם לְפָנֶיךָ, וְהוֹרֵשְׁתָם וְהֵאֲבֹדְתָם מִהַר כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר הַנְּזִי"ה לְךָ" [וּפְסוּק זֶה נֹאֲמַר בְּכַבִּישַׁת אֲרָץ יִשְׂרָאֵל, וּבְזֶה יִהְיוּ מְחַבְּרִים דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר בְּזִכּוֹת הַתּוֹרָה שְׁהֵם מְמַשִּׁיכִים, זוֹכִים לְאֲרָץ יִשְׂרָאֵל וְדו"ק]. כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל וְלִשְׂאֹב מִימֵי הַתּוֹרָה, אֶלָּא מִי שְׁדַבְּרָיו כְּגַחְלֵי אֵשׁ, בְּכַחֲנִית (יְרֵמְיָה כג, כט): "הֲלוֹא כֹה דְּבָרֵי כְּאֵשׁ" [כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה, מִחֲמַת שְׁהַנְּשָׁמָה הַזֹּאת כָּל דְּבָרִיָּה כְּגַחְלֵי אֵשׁ, עַל-כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל

ולשאב מימי התורה, אלא מי שדבריו כגחלי אש (מי הנחל). הינו פי מי שרוצה להמשיך באורי ופרושי התורה, הוא צריך לדבר קדם אליו יתברך בדבורים חמים כגחלי אש,

ולהדביק את נשמתו באין סוף ברוך הוא, פי על-ידי הדבור שמדברים אליו יתברך בתבערת חמימות אש, על-ידינה נשפעים עליו רזי וסתרי נסתרות באורי ופרושי התורה, פי בהדבור שמדבר אליו יתברך, בו מתלבשים באורי ופרושי תורה נפלאים; פי כשאדם מדבר אליו יתברך, ונכלל לגמרי בו יתברך, בתוך דבוריו נתלבש דבור עליון, ויוצא משניהם דבורי וחדושי תורה נפלאים; פי כשאדם בתורה, אותם הקולות וההבלים דנפקי מפומיה, נעשין מרפכה אל נשמות הצדיקים הראשונים,

לרדת למטה ללמד תורה לאדם ההוא (עין שער רוח הקדש דרוש א). וכשהנשמה הזאת נופלת מבחינת "הלוא כה דברי פאש", ואין דבריה כגחלי אש, ודבריה נצטננין, אזי נסתלקת, שזה בכלל נפילה; פי בעת שאדם מלהב בהתלהבות גדולה אליו יתברך, ומדבר דבורים חמים כגחלי אש, אזי נמשך עליו מחין עליונים ובאורי ופרושי התורה, וכשנסתלקת ממנו ההתלהבות אליו יתברך, אזי נסתלק באורי התורה הנמשכת על ידה, ואזי כל מפרשי התורה אין יכולין להשיג שום באור התורה, ואז נתעורר מריבה על הצדיקים, פי עקר

המחלקת שבעולם נעשה על-ידי הסתלקות באורי התורה, פי הבאור הוא תרוץ על קשיות ומריבות; פי עקר כל המריבות באים מחמת הספקות שנכנסים באדם, שאינו יודע לשית עצות לנפשו, פי חסר לו

נופלת מבחינת "הלוא כה דברי פאש", ואין דבריה כגחלי-אש, ודבריה נצטננין, אזי נסתלקת; וכשנסתלקת, אזי נסתלק באורי התורה הנמשכת על-ידה, ואזי כל מפרשי התורה אין יכולין להשיג שום באור התורה, ואז נתעורר מריבה על הצדיקים, פי עקר המחלקת שבעולם נעשה על-ידי הסתלקות באורי התורה, פי הבאור הוא תרוץ על קשיות ומריבות.

וזה בחינת (במדבר כ): "מדבר צן", שהוא בחינת דבור מצנן, ששם מתה מרים בחינת הנשמה הסובלת מרירות השעבוד על התורה. ואז נסתלק

באור בדבר שהוא מספק בו, ומזה יוצאים כל הספקות והאי הננות שאחד אינו מבין את השני, פי תולין במזל או במקרה או בטבע, אבל כשאדם זוכה לבאר ולפרש את התורה שיש בכל דבר, אז יוצא לו תרוץ על הכל, ואין לו שום קשיות, פי מוצא אותו יתברך בכל הבריאה, ויודע ועד, אשר דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא מהשגחת המאציל העליון.

(עכשו ילביש את השגתו בפסוקים של הפאת הסלע) [ויבואו בני ישראל כל העדה

מדבר צין בחדש הראשון, וישב העם בקדש, ותמת שם מרים ותקבר שם"] וזה בחינת (במדבר כ, א): "מדבר צן", שהוא בחינת דבור מצנן, פי מדבר הוא לשון דבור, כמו שפכתוב (שיר השירים ד, ג): "ומדברך נאווה" וגו', צן הוא לשון מצנן, כמאמרם ו"ל (כתבות ל): הכל בידי שמים, חוץ מצינים ופחים, שנאמר (משלי כב, ה): "צנים פחים בדרך עקש, שמר נפשו ירחק מהם". ששם מתה מרים, שהיא בחינת הנשמה הסובלת מרירות השעבוד על התורה, ואז נסתלק הבאר; פי בהסתלקות מרים נסתלק הבאר, כמאמרם ו"ל (פעיית ט): מתה מרים — נסתלק הבאר. שנאמר

(במדבר כ, א): "וַתִּמַּת שָׁם מֵרִים", וכתוב בתורה: כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא הָיָה מַיִם לְעֵדָה, הֵינּוּ בַּחֲנִינֵת בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה, הַדְּבֹר בְּעֲצָמוֹ נִמְשָׁךְ מִמּוֹנֵי יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא שְׂבָאָה עַל-יְדֵי הַנְּשֻׁמָּה, שֶׁהִיא מְסַבֶּלֶת בְּיִסּוּרִים, כְּבִכּוּל נִקְרָא לֵב הָעֲלִיּוֹן, כִּי הַמְּלָכוֹת שֶׁהִיא וְאִז "וַיִּרְבַּ הָעָם עִם מֹשֶׁה", הֵינּוּ בַּחֲנִינּוֹת הַמְּרִיבָה שֶׁנִּתְעוֹרֵר בְּנ"ל; כִּי תִכְרַךְ-וּמִיד כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק הַנְּשֻׁמָּה, נִעֲשֶׂה דְבֹר מִצָּנוֹן וְנִסְתַּלַּק הַבָּאֵר, שֶׁהוּא בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה, וְאֵלּוּ מְפָרְשֵׁי הַתּוֹרָה נִקְרָאִים בְּשִׁבִיל זֶה 'מֹרִים', שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאָמַר מֹשֶׁה: "שִׁמְעוּ נָא הַמֹּרִים", מִחֲמַת שֶׁמְקַבְּלִים עַל-יְדֵי הַנְּשֻׁמָּה הַנ"ל הַמְּכַנֶּה בְּשֵׁם 'מֹרִים', גַּם הֵם מֹרִים אֶת מֹרִיהֶם (כְּמוֹכָא בְּפֵרוּשׁ רַש"י שם); כִּי מֹשֶׁה הִתְלַוְּנָה עֲלֵיהֶם: שׁוֹטִים אַתֶּם מֹרִים אֶת מֹרִיהֶם, שֶׁזֶּה כְּעֵין כְּמֵאמֶר (תַּעֲנִית ז'): 'וּמִתְלַמִּידֵי יוֹתֵר מִכֶּלֶם'; וְזֶה שֶׁאָמַר לָהֶם מֹשֶׁה: "שִׁמְעוּ נָא הַמֹּרִים": כִּי כָל מַה שֶּׁאַתֶּם מְקַבְּלִים, זֶה רַק מֵהַנְּשֻׁמָּה שְׁסוֹבֶלֶת מְרִירוֹת, וְעַל־שׁוֹ כְּשֶׁנִּסְתַּלַּקֶת הַנְּשֻׁמָּה, אֵיךְ תִּקְבְּלוּ מִמֶּנָּה, כִּי כְּשֶׁנִּסְתַּלַּקֶת הַנְּשֻׁמָּה, מְסַתַּלְקִים בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה. ב. וְכִי שְׂרוּצָה לְהַמְשִׁיךְ בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה, צָרִיךְ מִתְחַלֵּה לְהַמְשִׁיךְ לְעֲצָמוֹ דְּבֹרִים חַמִּים כְּגַחֲלֵי-אֵשׁ בְּנ"ל. וְהַדְּבֹר נִמְשָׁךְ מִלֵּב הָעֲלִיּוֹן, בַּחֲנִינֵת (תַּהֲלִים עג) "צוֹר לִבְכִי".

וְצָרִיךְ לְשַׁפֵּךְ שִׂיחוֹ בַּתְּפִלָּה לְפָנָי הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי תְּפִלָּתוֹ נִכְמְרוּ רַחֲמֵי הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ עָלָיו, וְנִפְתַּח לֵב הָעֲלִיּוֹן, הַרְחֵמִים הוּא בְּלֵב, וְנִשְׁפָּע מִלֵּב הָעֲלִיּוֹן דְּבֹרִים [עֵינֵי תַקּוּנֵי-זֶהר, תַקּוּן יג]: מֵאוֹדְנָא יְמִינָא דְלִבָּא דְאִיְהִי כְּלָפֵי כְּבֹד. וּמִנִּיָּה נִפְיֵק דְּבֹר, הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב (יִרְמְיָה כג, כט): "הֲלֹא כֹה דְבָרֵי כְּאֵשׁ"; וְעַל-יְדֵי הַדְּבֹר מְמַשֵּׁךְ בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה גַּם-כֵּן מֹשֶׁה. וְלֵב הַנ"ל הוּא בַּחֲנִינֵת סְלַע, שֶׁמְשָׁם הַדְּבֹר, בְּכַחֲנִינֵת (מַגְלָה יח): 'מְלִי בְּסְלַע'; הַדְּבֹר כִּי "צוֹר לִבְכִי" (כו):

הוא סלע, כי משלמים עליו סלע, עיין פרוש רש"י, אם תרצה לקנות הדבור בסלע, תקנה השתיקה בשפתים. ומה גם אשר וסלע הוא בחינת צור, הינו שגם הדבור נקרא סלע, ומהו סלע צור, בבחינת (תהלים קה, מא): "פתח צור ויזובו מים", והוא בחינת לב, בחינת: "צור לכבי", [הינו שמקשר יחד סלע הוא הדבור, וסלע נקרא צור, וכן צור מוציא מים, וכן הלב נקרא צור. ובה יובן מה שיקשר הפאת הצור על-ידי משה, ודו"ק]. והלב נכמר ברחמים ומשפיע דבורים חמים, בבחינת (שם לט, ד): "חם לפי בקרבי בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני", הינו כשהלב מתחמם בתבערת אש, על-ידי-זה יוצא ממנו הדבור. ובלב הזה פתוחים כל באורי התורה, בבחינת (משלי ג, ג) "פתבם על לוח לבך"; ומי שרוצה לקח איזה באור, צריך לו לקח מהלב הנ"ל בתפלה, בבקשה פנ"ל; ובשביל זה צריך כל אחד ממפרשי התורה, קדם שמתחיל לבאר איזה באור, צריך לו מתחלה לשפך תפלתו לפני השם יתברך, פדי לעורר לב העליון להשפיע עליו דבורים פגחלי-אש, ואחר-כך יתחיל לבאר, פי אחר-כך נפתח הצור ויזובו מימיו, הינו באורי התורה:

ג ויש חלוק בין באור שאדם מבאר בינו לבין עצמו, שאז נשאר הבאור רק בשבילו, לבין באור שאדם מבאר לרבים, שאז הבאור צריך להפגס ללב רבים, ולעשות רשם בלבבם. ולכן גם בין התפלות שאדם צריך להתפלל ללב העליון שיפתח לו, גם-כן יש הפרש בין תפלת יחיד שמתפלל שיפתח לו הלב העליון לבאר לעצמו, בין תפלת רבים שמתפלל שיפתח לו הלב העליון לבאר דבורים פגחלי אש, ואחר-כך יתחיל לבאר, פי לרבים, פי כשדורש ברבים, וקדם הבאור הוא

בסלע'. וסלע הוא בחינת צור, בבחינת (תהלים קה): "פתח צור ויזובו מים", והוא בחינת לב, בחינת "צור לכבי", והלב נכמר ברחמים ומשפיע דבורים חמים, בבחינת (שם לט): "חם לפי בקרבי בהגיגי תבער אש — דברתי בלשוני", ובלב הזה פתוחים כל באורי התורה, בבחינת (משלי ג): "פתבם על לוח לבך". ומי שרוצה לקח איזה באור, צריך לו לקח מהלב הנ"ל בתפלה, בבקשה פנ"ל.

ובשביל זה צריך כל אחד ממפרשי התורה, קדם שמתחיל לבאר איזה באור, צריך לו מתחלה לשפך תפלתו לפני השם יתברך, פדי לעורר לב העליון להשפיע עליו דבורים פגחלי-אש, ואחר-כך יתחיל לבאר, פי אחר-כך נפתח הצור ויזובו מימיו, הינו באורי התורה:

ג ויש חלוק בין באור שאדם מבאר בינו לבין עצמו, שאז נשאר הבאור רק בשבילו, לבין באור שאדם מבאר לרבים, שאז הבאור צריך להפגס ללב רבים, ולעשות רשם בלבבם. ולכן גם בין התפלות שאדם צריך להתפלל ללב העליון שיפתח לו, גם-כן יש הפרש בין תפלת יחיד שמתפלל שיפתח לו הלב העליון לבאר לעצמו, בין תפלת רבים שמתפלל שיפתח לו הלב העליון לבאר דבורים פגחלי אש, ואחר-כך יתחיל לבאר, פי לרבים, פי כשדורש ברבים, וקדם הבאור הוא

מְקַשֵּׁר אֶת עֲצָמוֹ עִם נִשְׁמוֹתֵיהֶם, וְשׁוֹפֵף שִׁיחוֹ וּתְפִלָּתוֹ לְפָנַי הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּיָדַי "הֵן אֵל כַּבִּיר לֹא יִמָּאֵס" (איוב לו, ה) (וַעֲזָן בְּרִכּוֹת ח); [זו לְשׁוֹן הַגְּמָרָא: רַבִּי נִתָּן אוֹמֵר, מִיָּנִין שְׂאִין הַקְּדוּשָׁה-

בְּרוּךְ-הוּא מוֹאֵס בְּתַפְלָתָן שֶׁל רַבִּים? שְׁנֵאמַר: "הֵן אֵל כַּבִּיר וְלֹא יִמָּאֵס".

אָבֵל תְּפִלַּת יַחֲדֵי, אֶפְשָׁר שְׂמוֹאֲסִין בְּתַפְלָתוֹ; וְלִכְּנֵן כְּשֶׁהוֹלְכִים לְדַרְשׁ בְּרַבִּים, וּלְפָרֵשׁ וּלְבַאֵר לָהֶם אֶת הַתּוֹרָה, עָלָיו לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ עִם כָּלֵל הַנִּשְׁמוֹת שְׁנִמְצָאִים שָׁמָּה, וַיִּבְקֶשׁ וַיִּתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שִׁיפְתַּח לוֹ לֵב הָעֲלִיּוֹן לְהַשְׁפִּיעַ לוֹ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה וּבִאוּרִים לְכָלֵל הַנִּשְׁמוֹת הַשׁוֹמְעִים דְּבָרָיו, וְזֶה בְּחִינַת: "וְדַבַּרְתָּ אֶל הַסֹּלַע לְעִינֵיהֶם", שֶׁהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא אָמַר לְמֹשֶׁה: כְּשֶׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל אֶל הַסֹּלַע, שֶׁהוּא צוּר לְבָבִי, שֶׁתְּפַלְתָּךְ תִּהְיֶה בְּשַׁעַת שֶׁהֲצַבּוּר מְקַבְּצִים, וְזֶה (דְּבָרִים לֵא, יב): "הִקְהֵל אֶת הָעָם": הֵינּוּ בְּשַׁעַת שֶׁהִקְהֵל מְקַבְּצִים, אֲזִי

תִּתְפַּלֵּל תְּפִלָּתְךָ וַיִּתְקַבֵּל, כִּי הֵן אֵל כַּבִּיר וְלֹא יִמָּאֵס, וְזֶה שְׁאֵמַר (שֵׁם כח): "הִקְהִילוּ אֵלַי אֶת כָּל זִקְנֵי שְׁבֻטֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם וְאֲדַבְּרָה בְּאָזְנֵיהֶם אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְאֶעֱיִדָה בָּם אֶת הַשְּׂמִים וְאֶת הָאֲרָץ" וְגו', כִּי בְּשַׁעַת שֶׁרָצָה לְדַבֵּר אִתָּם אָמַר הִקְהֵל דִּיקָא, הִקְהִילוּ דִּיקָא, וְכֵן כְּתִיב (שְׂמוֹת ל, א): "וַיִּקְהֵל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֻת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם: אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' הַגּוֹי"

לְעֲשׂוֹת אִתָּם" וְגו', וַיִּקְהֵל דִּיקָא, כִּי קָדָם שֶׁרָצָה לְגַלּוֹת לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּאוּרֵי וּדְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה — הִקְהִיל אוֹתָם, כְּדֵי שְׂיֻכַּל לְהַתְפַּלֵּל עִמָּהֶם יַחַד.

ד. וְזֶהוּ הַחֲלוּק בֵּין הַלּוּמָד מִתּוֹךְ הַסֵּפֶר,

שְׂאֵז הוּא רַק יַחֲדֵי, שְׁמַעֲיָן בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר לְעֲצָמוֹ, וְהַחֲכָם שֶׁכָּתַב אֶת הַסֵּפֶר, כְּאִלּוּ כָּתַב אֶת זֶה רַק לוֹ, וּבֵינֵן הַשׁוֹמֵעַ מִפִּי הַחֲכָם עֲצָמוֹ, הֵינּוּ שְׁעוֹמֵד אֶצֶל הַחֲכָם בְּעֵת שֶׁאוֹמֵר אֶת הַתּוֹרָה לְפָנָי רַבִּים. כִּי הַשׁוֹמֵעַ מִפִּי הַחֲכָם עֲצָמוֹ, בְּיָדָאֵי נִתְקַשֵּׁר נִשְׁמָתוֹ עִם נִשְׁמַת הַחֲכָם בְּשַׁעַת תְּפִלָּתוֹ כַּנִּ"ל, כִּי קָדָם הַדְּרוּשׁ וְהַבְּאוּר, הַחֲכָם מִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שִׁיפְתַּח לוֹ לֵב הָעֲלִיּוֹן, וַיִּשְׁפִּיעַ לוֹ דְּבוּרִים חַמִּים כְּגַחֲלֵי אֵשׁ, לְדַבֵּר לְפָנָי אֲנָשִׁים הַשׁוֹמְעִים דְּבָרָיו. וַיֵּשׁ לְזֶה הָאָדָם חֲלָק בְּבִאוּר הַזֶּה, כִּי עַל-יַדֵּי הַתְּפִלָּה נִתּוּסַף קְדוּשָׁה לְמַעְלָה, וְכָל תְּפִלָּה הַיּוֹצֵאת מִהַרְבֵּה נִשְׁמוֹת הִיא מוֹסַפֶּת קְדוּשָׁה לְמַעְלָה וּמַעוֹרֶרֶת בְּיֹתֵר לֵב הָעֲלִיּוֹן כַּנִּ"ל, וְלֵב

הוּא מְקַשֵּׁר אֶת עֲצָמוֹ עִם נִשְׁמוֹתֵיהֶם וְשׁוֹפֵף שִׁיחוֹ וּתְפִלָּתוֹ לְפָנַי הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ — בְּיָדַי 'הֵן אֵל כַּבִּיר לֹא יִמָּאֵס' (איוב לו); אָבֵל תְּפִלַּת יַחֲדֵי, אֶפְשָׁר שְׂמוֹאֲסִין בְּתַפְלָתוֹ. וְזֶה בְּחִינַת: "וְדַבַּרְתָּ אֶל הַסֹּלַע לְעִינֵיהֶם", שֶׁתְּפַלְתָּךְ תִּהְיֶה בְּשַׁעַת שֶׁהֲצַבּוּר מְקַבְּצִים. וְזֶה: "הִקְהֵל אֶת הָעָם":

ד וְזֶהוּ הַחֲלוּק בֵּין הַלּוּמָד מִתּוֹךְ הַסֵּפֶר וּבֵינֵן הַשׁוֹמֵעַ מִפִּי הַחֲכָם עֲצָמוֹ, כִּי הַשׁוֹמֵעַ מִפִּי הַחֲכָם עֲצָמוֹ, בְּיָדָאֵי נִתְקַשֵּׁר נִשְׁמָתוֹ עִם נִשְׁמַת הַחֲכָם בְּשַׁעַת תְּפִלָּתוֹ כַּנִּ"ל, וַיֵּשׁ לְזֶה הָאָדָם חֲלָק בְּבִאוּר הַזֶּה, כִּי עַל-יַדֵּי הַתְּפִלָּה נִתּוּסַף קְדוּשָׁה לְמַעְלָה, וְכָל תְּפִלָּה הַיּוֹצֵאת מִהַרְבֵּה נִשְׁמוֹת הִיא מוֹסַפֶּת קְדוּשָׁה לְמַעְלָה וּמַעוֹרֶרֶת בְּיֹתֵר לֵב הָעֲלִיּוֹן כַּנִּ"ל, וְלֵב

שְׂמַתְפַּלְלִים בְּהַתְּלַהֲבוֹת הַלֵּב, וּמוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֶחָד-כֶּף יוֹרֵד מִן דְּיוֹכְרִין, הַשְּׁפָעַת בְּאוּרֵי וּדְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה, שְׁכָלָיִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים עַד מְאֹד בְּגִלּוּי אֱלֻקוֹת. וְכָל תְּפִלָּה הַיּוֹצֵאת מִהַרְבֵּה נִשְׁמוֹת, הִיא מוֹסַפֶּת קְדוּשָׁה לְמַעְלָה, וּמַעוֹרֶרֶת בְּיֹתֵר לֵב הָעֲלִיּוֹן כַּנִּ"ל; הֵינּוּ כְּשֶׁהַחֲכָם הַהוֹלֵךְ לְדַרְשׁ דְּרוּשֵׁי וּבִאוּרֵי הַתּוֹרָה מִתְפַּלֵּל בְּהַתְּקַשְׁרוֹת הַרְבֵּה

נשמות, שעל-ידי-זה הוא מוסיף אורות עליונים וקדושה למעלה, על-ידי-זה ולב העליון שופף מימי הבאור ביותר, הכל לפי רב אנשים, פן יותר קדושתו, בבחינת (תהלים כב, ד): "ואתה קדוש יושב תהלות ישראל"; על-ידי תהלות ישראל, נתוסף קדושתו, כפיכול הקדוש-ברוך הוא נתוסף אצלו תענוג גדול מאד, על-ידי שמתפללים אליו בקשור נשמות ישראל. כמאמרם ז"ל (בראשית רבה, פרשה מח, סימן ז): רבי שמואל בר חזא ורבי יודן בשם רבי חנינא, על כל שבח ושבח שישיראל משבחין להקדוש ברוך הוא, משרה שכנתו עליהם; מה טעם (תהלים כב, ד): "ואתה קדוש יושב תהלות ישראל", גם כל אלו האנשים העומדים בשעת הדרוש, נכנע רשעתם על-ידי הטוב שבחכם הדורש, פי בשעה שהחכם יושב ודורש לפני קהל ועדה, על-ידי-זה מוריד עליהם אור גדול מאד מאורו יתברך, ומוחלין לכלם את העוונות. ולפי ההכנעה, שמכניע את הרע של השומעים דבריו של החכם, פן נכנעים האויבים, הינו הקלפות השוכנים סביב לב העליון, בבחינת (יחזקאל ה, ה): "זאת ירושלים שמתיה בתוך הגוים"; והיא לב, בבחינת (ישעיהו מ, ב): "דברו על לב ירושלים"; הקדושה הקלפות יתהלכו, ולא נותנים שיפתח לב העליון, וישפיע באורי ודרושי תורה.

והחכם על-ידי שהוא מדבק את עצמו באין סוף ברוך הוא, ומדבר אליו יתברך בדבורים חמים כגחלי אש, על-ידי-זה הוא שורף את האויבים והקלפות המסבבים את לב העליון, ושובר את הרע של אלו הבאים לשמע את דרושיו ובאוריו. וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ו:): האי דוחקא דהוי בכלה מנייהו הוי; פי כל אחד שבא לשמע את החכם לדרש, הרע שלו בא עמו, והם אשר סותמים ומסבבים את לב העליון. והחכם צריך לשבר את הרע המסבב את לב העליון, וכן את הרע המסבב אצל לב התחתון של כל אלו הבאים לשמע דרושיו, פי גם סביב לבכם מסתובבות הקלפות עם קשיות וספקות, בבחינת (תהלים לח, יא): "לבי סחרחר", שנעשה לבו מעקם בעקמומיות וקשיות וספקות עליו יתברך. וכמו שכתוב (שם סט, כא): "חרפה שכרה לבי", שהחרפה של האדם שוברת את לבו, וכתוב (שם קב, ה): "ויבש לבי", מרב חטאיו ועוונותיו נעשה לבו מיבש, עד שאינו יכול לקלט את התורה ואת הדרושים והבאורים של החכם, פי (משלי כ, ט): "מי יאמר זכיתי לבי טהרתי מחטאתי". (עכשו יגלה סוד הפאת הצור): וזה בחינת מטה, שאמר הקדוש-ברוך-הוא למשה: "קח את מטה וקהל את העדה". מטה

גם כל אלו האנשים העומדים בשעת הדרוש, נכנע רשעתם על-ידי הטוב שבחכם הדורש, ולפי ההכנעה, פן נכנעים האויבים, הינו הקלפות השוכנים סביב לב העליון, בבחינת (יחזקאל ה, ה): "זאת ירושלים שמתיה בתוך הגוים", והיא לב, בבחינת (ישעיהו מ, ב): "דברו על לב ירושלים"; וזה בחינת מטה, שאמר הקדוש-ברוך-הוא למשה: "קח את מטה וקהל את העדה";

מִטָּה זֶה בְּחִינַת מְמַשְׁלֵת וְכַח הַצַּדִּיק שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי עֲבוֹדָתוֹ; כִּי בְּזֶה שֶׁהַצַּדִּיק מְתַיַּגֵּעַ וְטוֹרַח בְּעֲבוֹדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַיֵּם אֲצִלוֹ (שְׁמוֹת יז, ט): "וּמִטָּה הָאֱלֹקִים בְּיַדִּי וְגו', שֶׁהוּא שָׁבַר כָּבֵד אֶת הַבְּחִירָה לְגַמְרֵי, כַּמּוּבָא (זֵהר בְּרֵאשִׁית כו.): "וּמִטָּה הָאֱלֹהִים בְּיַדִּי, מִטָּה דָא מִטְטְרוֹן, מִסְטְרִיה חַיִּים וּמִסְטְרִיה מִיתָה. כִּד אֲתַהֲפֵף אֲתַהֲפֵף לְמִטָּה אִיהוּ עֲזַר מִסְטְרָא דְטוֹב. כִּד אֲתַהֲפֵף לְחַוְיָא אִיהוּ כְּנַגְדוֹ, אֲבָל הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִטָּה, זָכָה עַל-יְדֵי

— זֶה בְּחִינַת מְמַשְׁלֵת וְכַח הַצַּדִּיק שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי עֲבוֹדָתוֹ, שֶׁעַל-יְדוֹ נִכְנָעִים כָּל הָאוֹיְבִים, הֵן לְמִטָּה הֵן לְמַעְלָה. וְזֵהוּ (תְּהִלִּים קי): "מִטָּה עֲזָרָה יִשְׁלַח ה' מִצִּיּוֹן", הֵינוּ הַמַּצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, שֶׁהֵן צִיּוֹנִים לְדַבְרִים עֲלִיוֹנִים, שֶׁמֵּהֶם

עֲבוֹדָתוֹ לְהַכְנִיעַ אֶת הַבְּחִירָה תַּחַת יְדוֹ, וְזֵה הַכַּח הָאֱלֹקִי שֶׁיֵּשׁ בוֹ, שֶׁעַל יְדוֹ נִכְנָעִים כָּל הָאוֹיְבִים, הֵן לְמִטָּה הֵן לְמַעְלָה, שְׁזֵה סוּד (תְּהִלִּים קי, ב): "מִטָּה עֲזָרָה יִשְׁלַח ה' מִצִּיּוֹן רְדָה בְּקֶרֶב אֵיבִיךָ", שֶׁהַפְּסוּק הַזֶּה נֶאֱמַר לְהַכְנִיעַ אֶת פְּרַעֲזָה שֶׁהֲצִיק לְיִשְׂרָאֵל, כַּמְאֲמָרם זל (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה ט, סִימָן ג'): "וְאִמְרַתְּ אֶל אֶהְרֹן קַח אֶת מִטָּה (שְׁמוֹת ז, ט). הַדָּא הוּא דְכָתִיב: מִטָּה עֲזָרָה יִשְׁלַח ה' מִצִּיּוֹן רְדָה בְּקֶרֶב אֵיבִיךָ", אִין הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹדֵה אֶת הָאֲמוֹת אֲלָא בְּמִטָּה, וְלָמָּה? שֶׁנִּמְשְׁלוּ כְּכֹלְבִים, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים נט, ז): "יֵשְׁבוּ לְעָרֵב יִהְיוּ כְּכֹלְבִים". כָּשֶׁם שֶׁדָּרְכוּ שֶׁל כָּלָב לְלַקוֹת בְּמַקְלָה, כִּי הָיוּ לוֹקִיִּן. לְכָף נֶאֱמַר: "מִטָּה עֲזָרָה יִשְׁלַח", אִמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמִטָּה: רָשַׁע הוּא. אִם אוֹמַר לָכֶם תָּנוּ לָכֶם מוֹפֵת (שְׁמוֹת ז, ט), הַכּוֹ אוֹתוֹ בְּמַקְלָה, שֶׁנֶּאֱמַר: "קַח אֶת מִטָּה". וּבְשִׁלְמוֹת יִזְכֶּה לָזֶה מְלָךְ הַמְּשִׁיחַ, שֶׁיְהִי מִטָּה עַז בְּיָדוֹ, וְיִכְנִיעַ אֶת אֲמוֹת הָעוֹלָם, וְאֵת הָרָע שֶׁנִּמְצָא אֲצִל כָּל אֶחָד, כַּמְאֲמָרם ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה פה, סִימָן כב): "וּמִטָּה" — זֶה מְלָךְ הַמְּשִׁיחַ, הֵיךְ דָּאֵת אִמַר "מִטָּה עֲזָרָה יִשְׁלַח ה' מִצִּיּוֹן", וְזֵה

הַמִּטָּה נִמְצָא אֲצִל כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק, שֶׁעַל-יְדֵי עֲבוֹדָתוֹ שֶׁעֲבָד אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִסְרָ אֶת נַפְשׁוֹ בְּעֲבוּרוֹ יִתְבָּרֵךְ, זָכָה לְהַרְבוֹת אֶת הַקְּדוּשָׁה, וְהַכְנִיעַ אֶת הָרָע שֶׁל הַקָּמִים עֲלֵיהֶם. וְכַעֲזֵן שֶׁאֲמַרו חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (לְקוּטֵי חֲקָת, רָמְזוֹ תַּשְׁסג): קַח אֶת הַמִּטָּה, זֶה שֶׁאֲמַר הַכְּתוּב (תְּהִלִּים קי, ב): "מִטָּה עֲזָרָה יִשְׁלַח ה' מִצִּיּוֹן" — זֶה הַמִּטָּה שֶׁהִיא בְּיַד יַעֲקֹב אֲבִינוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית לב, י): "כִּי בְּמַקְלֵי עֲבָרְתֵיִי, וְהוּא הַמִּטָּה שֶׁהִיא בְּיַד יְהוּדָה, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם לח, יח):

"חַתְמָךְ וּפְתִילְךָ וּמִטָּה אֲשֶׁר בְּיָדְךָ", וְהוּא הִנֵּה בְּיַד מִטָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת ד, יז): "וְאֵת הַמִּטָּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ", הוּא הִנֵּה בְּיַד אֶהְרֹן, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם ז): "וַיִּשְׁלַח אֶהְרֹן אֶת מִטָּהוֹ", וְהוּא הִנֵּה בְּיַד דָּוִד, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת א-ל, יז, מ): "וַיִּקַּח מִקְלוֹ בְּיָדוֹ", וְהוּא הִנֵּה בְּיַד כָּל מְלָךְ וּמְלָךְ עַד שֶׁחָרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְכֵן עֲתִיד אוֹתוֹ הַמִּטָּה לְמַסֵּר לְמְלָךְ הַמְּשִׁיחַ, וְכֵן עֲתִיד לְרִדּוֹת בוֹ אֶת אֲמוֹת הָעוֹלָם, לְכָף נֶאֱמַר: "מִטָּה עֲזָרָה יִשְׁלַח ה' מִצִּיּוֹן". דְּבַר אַחֵר: "קַח אֶת הַמִּטָּה", זֶה שֶׁאֲמַר הַכְּתוּב (מְשָׁלִי כב, טו): "אוֹלֵת קְשׁוּרָה בְּלֵב גֹּעַר" — אִלוֹ יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר (הוֹשַׁע יא, א): "כִּי גֹעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶתְהַבְּהוּ", שֶׁהָיוּ מְכַעֲסִין בְּכָל שַׁעַר לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִי מִרְחִיק אוֹתָהּ מֵהֶם (מְשָׁלִי כב, טו): "שֹׁבֵט מוֹסֵר יִרְחִיקָנָה מִמֶּנּוּ", לְפִיכָף אִמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמִטָּה: מְרִדּוֹת הֵן צְרִיכִין, כָּשֶׁם שֶׁהַנְּעַר הַזֶּה סוֹרַח, וְהַסּוֹפֵר הַזֶּה מְכָה אוֹתוֹ, וּמְבִיאֵו לְיַד חַיִּים, לְכָף נֶאֱמַר: "קַח אֶת הַמִּטָּה". כִּי עַל-יְדֵי הַמַּצּוֹת וְהַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל הַצַּדִּיק שֶׁעוֹשֶׂה בְּזֵה הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לוֹ מִטָּה בְּיָדוֹ, וְהַמִּטָּה הַזֶּה הוּא הַמַּצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, שֶׁהֵן צִיּוֹנִים לְדַבְרִים עֲלִיוֹנִים, שֶׁמֵּהֶם

נעשה מטה עז להכניע אויבים, שזה "מטה עזך
 ישלח הוי"ה מציון", שהוא לשון ציון, פי כל
 מה שאדם עושה כאן למטה זה ציונים
 ללמעלה, וזה "רדה בקרב איביך", שעם המטה
 הזה מכניעים את האויבים
 והשונאים. נמצא, מי
 שהוא אצל החכם בשעת
 באור התורה, והחכם
 משתמש במטה עזו,
 נמצא, שנוכנע הרע שלו
 פנ"ל: ולכן הוא דבר גדול
 מאוד להיות אצל החכם
 בעת שאומר תורה,
 ומפרש ומבאר באורים
 ופרושים בתורה, שאז
 מכניע את הרע של אלו
 השומעים דבריו, וגם הם
 יכולים להתעלות בתכלית
 העליה.
 (עכשו ילביש השגתו
 בפסוק): וזהו
 (איכה ב, יט): "שפכי כמים
 לבך נכח פני ה'", פני
 ה" זה בחינת באורי
 ודרושי התורה, כמו (ויקרא
 יט, לב): "והדרת פני זקן",
 'זקן' זה הדרת פנים, והם
 שלש עשרה תקוני דקנא,
 והם שלש עשרה מדות
 שהתורה נדרשת בהן (וצינ
 זר אחרי סב), שצריך לשפך שיחו ותפלתו קדם
 שפמשיך באורי התורה פנ"ל; הינו קדם
 שהולכים לבאר באורי התורה שנקרא פני
 הוי"ה, ומביא ראיה מפסוק: "והדרת פני זקן",
 שזה סוד שלש-עשרה תקוני דקנא, כבכול
 בעולמות עליונים יש מקום שנקרא דקנא
 קדישא, ומשם יורדים שלשה-עשר שערים,

נעשה מטה-עז להכניע אויבים.
 וזה: "רדה בקרב איביך". נמצא,
 מי שהוא אצל החכם בשעת באור
 התורה, נמצא שנוכנע הרע שלו
 פנ"ל:

וזהו (איכה ב): "שפכי כמים לבך
 נכח פני ה'"; פני ה' —
 זה בחינת באורי ודרושי התורה,
 כמו (ויקרא ט): "והדרת פני זקן";
 'זקן' — זה הדרת פנים, והם
 שלש-עשרה תקוני דקנא, והם
 שלש-עשרה מדות שהתורה
 נדרשת בהן, שצריך לשפך שיחו
 ותפלתו קדם שפמשיך באורי
 התורה פנ"ל.

וזהו: "ויפלו על פניהם" —
 כששמעו המריבה הבינו,
 שעל-ידי באורי התורה, שהם
 בחינת פנים פנ"ל, מחמת הנפילה
 הנ"ל, מחמת זה התחיל המריבה:

שמשם באות השלש-עשרה מדות שהתורה
 נדרשת בהן. וזה "שפכי כמים לבך", ראוי לכל
 חכם שרוצה לעסק בבאורי ודרושי תורה,
 להקדים קדם לשפך כמים לבו בתפלה ובקשה,
 שיפתח לו לב העליון,
 "נכח פני הוי"ה", שזה
 דרושי התורה, פי הדרת
 פנים זה זקן של אדם,
 כמאמרם ו"ל (שפת קנב):
 הדרת פנים זקן, וסוד
 הזקן הוא שלש-עשרה
 תקוני דיקנא דאריך
 אנפין, שמשם נמשך
 שלש-עשרה מדות
 שהתורה נדרשת בהן.
 ולכן לפני הדרוש והבאר
 שדורש ומבאר החכם את
 התורה בשלש-עשרה
 מדות הנמשכין מהדרת
 פנים, שהוא הזקן העליון,
 תקוני דיקנא, שיקדים עם
 תפלה לשפך לבו דיקא
 כמים, כדי שיפתח לב
 העליון, ויצאו מהסלע
 מים רבים.

וזהו וזה שנאמר על
 משה ואהרן:
 "ויפלו על פניהם",
 כששמעו את המריבה
 שנעשה עליהם הבינו

מהמריבה, שעל-ידי באורי התורה, שהם בחינת
 פנים פנ"ל, ודחקו את השעה, על-ידי
 שהשתמשו במטה מחמת הנפילה הנ"ל, שלא
 היו דבוריהם כגחלי אש, מחמת זה התחיל
 המריבה: שזה "ויכר העם עם משה וגו', פי
 היו צריכים להשתמש עם המטה עז, להכניע
 את הרע שלהם, ולבוא אליו יתברך ברחמים

ובתחנונים, והם לא עשו כן, על-ידי-זה נתעוררה עליהם המריבה.

ה. וכשמתפלל החכם קדם הדרוש, כדי להתקשר יחד עם נשמת השומעים דבריו

צריך להתפלל בתחנונים,

ויבקש מאת הקדוש-

ברוך-הוא מתנת חנם,

ולא יתלה בזכות עצמו;

אלא יעשה עצמו כעני

שואל ומבקש מתנת חנם,

אף-על-פי שעכשו

נתעורר מטה עזו של

עבודתו, פי כשנתקבצים

יחד אליו אנשים לשמע

את דרושיו, אזי נכנסת בו

בחינת מלכות וממשלה,

שזה מטה עזו, אין זה

המטה כדי להתגאות,

הינו לא יקח את

הממשלה והכח להתגאות

על אלו הנשמות שבאים

לשמע את דרושו, אלא

יקח את מטה עזו, כדי

להכניע הרע שבעדה,

שזה מה שאמרו חכמינו

הקדושים (כתבות קג): בני

נהג נשיאותך ברמים, זרק

מך בתלמידים. פי

ברבים יש בהם טובים

ורעים, וצריך להכניע

הרע שברעים כנ"ל; ולכן

צריך החכם לפני שאומר

דרושו ובאוריו

להשתמש עם מטה עזו,

וללכת בתקיפות, כדי

להכניע את הרע שברעים.

אבל לפני השם יתברך יעמוד כדל וכרש, וידבר

תחנונים, ולא יתלה בשום זכות. וזהו שגאמר

אצל משה בשעה שפכר נגזר עליו שלא יכנס

לארץ ישראל, בשביל מי מריבה (דברים ג, א):

"ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר", שאז תקן

את הפגם שפגם ובקש

בתחנונים (לקוטי-הלכות,

גולה, הלכה ה', אות ד'), שזה

ואתחנן. ואמרו חכמינו

הקדושים (דברים ו, ב),

פרשה ב', סימן א'): לא

נתפלל משה אלא בלשון

תחנונים, אמר רבי יוחנן:

מכאן אתה למד, שאין

לבריה כלום אצל בוראו,

שהרי משה רבן של כל

הנביאים לא בא אלא

בלשון תחנונים, שצריך

לדבר תחנונים בשעה

שרוצה לומר, הינו קדם

הדרוש: פי אליו יתברך

צריכים לבוא ברחמים

ובתחנונים כעני בפתח,

ועל-ידי-זה יפתח לו לב

העליון, וישפע עליו

באורים ודרושים נפלאים.

וזהו טעות שטעה משה,

שהקדוש-ברוך-הוא

אמר למשה: "קח את

המטה והקהל את העדה

ודברת אל הסלע

לעיניהם", שיקח ממשלת

עזו שיש לו ממצוות

וממעשים טובים שלו,

"והקהל את העדה", פי

בשעת הקהל, שיש בהם

גם רעים, צריך מטה עזו,

כדי להכניע רשעתם כנ"ל; ואחר-כך "ודברת

ה וכשמתפלל קדם הדרוש, צריך להתפלל

בתחנונים, ויבקש מאת הקדוש-

ברוך-הוא מתנת חנם ולא יתלה

בזכות עצמו; אף-על-פי שעכשו

נתעורר מטה עזו של עבודתו, אין

זה המטה כדי להתגאות, אלא כדי

להכניע הרע שבעדה, פי ברבים

יש בהם טובים ורעים, וצריך

להכניע הרע שברעים כנ"ל. אבל

לפני השם יתברך יעמוד כדל וכרש

וידבר תחנונים, ולא יתלה בשום

זכות. וזהו (דברים ג): "ואתחנן אל

ה' בעת ההוא לאמר", שצריך

לדבר תחנונים בשעה שרוצה

לומר, הינו קדם הדרוש:

וזהו טעות שטעה משה,

שהקדוש-ברוך-הוא אמר

למשה: "קח את המטה והקהל

את העדה ודברת אל הסלע

לעיניהם", שיקח ממשלת עזו

שיש לו ממצוות וממעשים טובים

שלו, "והקהל את העדה", פי

בשעת הקהל, שיש בהם גם

רעים, צריך מטה-עזו כדי להכניע

רשעתם כנ"ל; ואחר-כך "ודברת

אל לפני השם יתברך יעמוד כדל וכרש, וידבר

כדי להכניע רשעתם כנ"ל; ואחר-כך "ודברת

אֶל הַסֵּלַע לְעִינֵיהֶם" — 'אֵין דְּבוּר אֶלָּא נַחַת' (שְׁבַת סג; וּמְדַרְשׁ רַבָּה, שִׁיר הַשִּׁירִים סְמוּךְ לְסוּפוֹ. וְעִין זֶהר תִּצַּא רַעַט: "וְדַבְרָתֶם אֶל הַסֵּלַע" וְכוּ' בְּדַבְרוֹ וּפְיוּס וְכוּ'), שִׁישְׁפָּךְ שִׁיחוֹ וּתְפִלָּתוֹ בְּתַחֲנוּנִים כְּדַל וְכָרֵשׁ, אֶל הַסֵּלַע, הֵינּוּ לֵב הָעֲלִיּוֹן כַּנ"ל, לְעִינֵיהֶם דִּיקָא, שְׁיִהְיֶה הַקְּהֵל בְּשַׁעַת מַעֲשֵׂה, כְּדִי שְׁיִקְשֹׁר אֶת עֲצָמוֹ עִם נִשְׁמָתָם כַּנ"ל, וְהוּא לֹא-כֵן עָשָׂה, שְׁזָכַר טוֹבוֹ וְצַדִּיקְתּוֹ בְּשַׁעַת תְּפִלָּתוֹ, וְלָכֵן בָּא בְּכַח אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְדַחַק אֶת הַשָּׁעָה בַתְּפִלָּה. וְזֶה שְׁאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פֶּרֶשֶׁה ו', סִימָן ב'), "כִּי הָעֵשֶׂק יְהוֹלֵל חֲכָם" (קִהְלֵת ז, יז) זֶה מִשְׁעָה, עֵשֶׂק שֶׁעֲשָׂקוֹ אוֹתוֹ דִּתֵּן וְאֲבִירָם, "יְהוֹלֵל חֲכָם" — עֲרַבְבוּ אוֹתוֹ, וְיֵאבֵד אֶת לֵב מִתְּנָהוּ, וְכִי תַעֲלֶה עַל דַּעְתָּךְ שֶׁהִיא מִשְׁעָה מִתְּאֵבֵד? אֶלָּא הֵם שֶׁהִקְנִיטוּהוּ וְאִמְרוּ לוֹ: יָרָא הַנְּזִיחַ עֲלֵיכֶם וַיִּשְׁפֹּט, וְאָף הוּא מִקְפִּיד וְאוֹמֵר: וּמֵאֵז בְּאֵתִי אֶל פְּרָעָה, אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֲנִי הַכְּתִבְתִּי עֲלֶיךָ שְׁאֵתָה עֲנוּ, וְאֵתָה מִקְפִּיד עַל דְּבָרִי, שְׁלֹא הִשְׁתַּמְשׁ עִם הַמַּטָּה בְּשִׁבִיל הַקְּהֵל, אֶלָּא הִשְׁתַּמְשׁ עִם הַמַּטָּה בְּשַׁעַת תְּפִלָּתוֹ, שְׁזָה מַה שְׁאִמְרָה (שְׁמוֹת ה, כב):

"לְמָה הִרְעַתָּה לְעַם הַזֶּה, לְמָה זֶה שְׁלַחְתָּנִי" וְגו', וְזֶה בְּחִינַת: "וַיִּרְם מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ" — יָדוֹ זֶה תְּפִלָּתוֹ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְהִי יָדוֹ תְּפִלָּתוֹ, וְלֹא קִשְׁר אֶת עֲצָמוֹ עִם הַקְּהֵל, אֶלָּא "וַיִּף אֶת הַסֵּלַע בְּמַטָּהוּ פְּעָמִים" — כְּבִיכּוֹל "הִכָּה צוּר וַיִּזּוּבוּ מַיִם" (תְּהִלִּים עח, כ), שֶׁהִכָּה לֵב הָעֲלִיּוֹן, כְּמוֹ שְׁלֹקְחִין אֵיזָה דְּבָר בְּכַח וּבְאֲנָס, כִּי בָּא בְּכַח מַעֲשֵׂיו הַטּוֹבִים, וְזֶהוּ הַכָּאֵת הַסֵּלַע פְּעָמִים: הַכָּאֵה אַחַת, שְׁלַקַח בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה בְּכַח וּבְאֲנָס, וְלֹא בְּקִשׁ מִתְּנַת חֲנָם כַּנ"ל. וְהַכָּאֵה אַחַת — כִּי מִי שְׁדוּחַק אֶת הַשָּׁעָה — שְׁעָה דוּחַקְתּוֹ (בְּרַכּוֹת סד. עֲרוּבִין יג:); וּבְשִׁבִיל זֶה וְנִסְתַּלַּק קִדְּם זְמַנּוֹ. וְעַל הַסְּתַלְקוֹתוֹ הַשְּׁכִינָה, שֶׁהִיא הַלֵּב הַנ"ל, הִיא מִיְלָלֵת וּבוֹכָה עֲלָיו. וְזֶה: "פְּעָמִים", כִּי מִתּוֹ מִשְׁעָה וְאֵהָרָן עַל-יָדֵי — כְּבִיכּוֹל "הִכָּה צוּר וַיִּזּוּבוּ מַיִם" (תְּהִלִּים עח), שֶׁהִכָּה לֵב הָעֲלִיּוֹן, כְּמוֹ שְׁלֹקְחִין אֵיזָה דְּבָר בְּכַח וּבְאֲנָס, כִּי בָּא בְּכַח מַעֲשֵׂיו הַטּוֹבִים. וְזֶהוּ הַכָּאֵת הַסֵּלַע פְּעָמִים: הַכָּאֵה אַחַת, שְׁלַקַח בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה בְּכַח וּבְאֲנָס וְלֹא בְּקִשׁ מִתְּנַת חֲנָם כַּנ"ל, וְהַכָּאֵה אַחַת — כִּי מִי שְׁדוּחַק אֶת הַשָּׁעָה, שְׁעָה דוּחַקְתּוֹ (בְּרַכּוֹת סד. עֲרוּבִין יג:); וְנִסְתַּלַּק קִדְּם זְמַנּוֹ. וְעַל הַסְּתַלְקוֹתוֹ, הַשְּׁכִינָה, שֶׁהִיא הַלֵּב הַנ"ל, הִיא מִיְלָלֵת וּבוֹכָה עֲלָיו. וְזֶה: "פְּעָמִים", כִּי מִתּוֹ מִשְׁעָה וְאֵהָרָן עַל-יָדֵי הַכָּאֵה,

הַפָּאָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב: "הִמָּה מִי מְרִיבָה" וְגו',
 וּבִשְׂבִיל זֶה אֵין לְאָדָם לְדַחַק אֶת עֲצָמוֹ עַל שׁוֹם
 דְּבָר, אֲלֵא יִבְקֹשׁ בְּתַחֲנוּנִים; אִם יִתֵּן לוֹ הַשֵּׁם
 יִתְבַּרֵךְ — יִתֵּן, וְאִם לֹא — לֹא. וְזֶה: "יֵעַן
 לֹא הָאֱמֻנָתָם בִּי", הֵינּוּ
 הַתְּפִלָּה כַּנֶּ"ל, שֶׁהָרִים
 תְּפִלְתוֹ מִתְּפִלַּת הַקְּהָל,
 שֶׁלֹּא קָשֶׁר אֶת עֲצָמוֹ עִם
 הַקְּהָל, וְהַתְּפִלָּה הַיָּא
 אֲמוּנָה, כְּמוֹ "וַיְהִי יָדְיוֹ
 אֲמוּנָה", "לְהַקְדִּישְׁנִי
 לְעֵינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל",
 לְהַקְדִּישְׁנִי דִיקָא, כִּי עַל-
 יָדֵי הַתְּפִלָּה שֶׁל רַבִּים
 נִתְקַדַּשׁ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ
 כַּנֶּ"ל. "לִכְן לֹא תֵבִיאוּ
 וְכו' אֶל הָאָרֶץ", רָמַז עַל
 הַסְתַּלְקוּתוֹ, כִּי הִקְדִּישָׁה
 גַּם-כֵּן נִתּוּסַף לְמַעְלָה
 בְּשַׁעַת פְּטִירַת הַצַּדִּיק,
 כִּידוּעַ; נִמְצָא, מֵה שֶׁנַּחֲסַר
 עַל יָדָם — נִשְׁלַם עַל
 יָדָם; הֵינּוּ בְּזֶה שֶׁנִּסְתַּלַּק
 וְלֹא זָכָה לְהַכְנִס לְאָרֶץ
 יִשְׂרָאֵל, זֶה בְּעֲצָמוֹ הִיָּה
 הַתְּקוּן עַל פָּגַם הַכָּאֵת
 הַסֵּלַע, כִּי גַם לְאָרֶץ
 יִשְׂרָאֵל אֵי אֶפְשָׁר לְהַכְנִס,
 אֲלֵא עַל-יָדֵי תְּפִלָּה,

וְאִסוּר לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה, שְׂזָה מֵה שֶׁהִשְׁבִּיעַ
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא לְדַחַק אֶת
 הַקֶּץ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (מִדְרַשׁ תַּנְחוּמָא דְּבָרִים) עַל
 הַפְּסוּק (דְּבָרִים ב, ג): "רַב לָכֶם סֹב אֶת הַהָר
 הַזֶּה", זֶה שֶׁאָמַר הַכְּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ז):
 "הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם בְּצַבָּאוֹת אוֹ
 בְּאֵילוֹת הַשָּׂדֶה" וְגו', שֶׁלֹּשׁ שְׁבוּעוֹת שֶׁהִשְׁבִּיעַ
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לָמָּה? אַחַת שֶׁהִשְׁבִּיעַ

כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב: "הִמָּה מִי מְרִיבָה"
 וְכו'.

וּבִשְׂבִיל זֶה אֵין לְאָדָם לְדַחַק אֶת
 עֲצָמוֹ עַל שׁוֹם דְּבָר,
 אֲלֵא יִבְקֹשׁ בְּתַחֲנוּנִים; אִם יִתֵּן לוֹ
 הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ — יִתֵּן, וְאִם לֹא —
 לֹא. וְזֶה: "יֵעַן לֹא הָאֱמֻנָתָם בִּי",
 הֵינּוּ הַתְּפִלָּה כַּנֶּ"ל, שֶׁהָרִים תְּפִלְתוֹ
 מִתְּפִלַּת הַקְּהָל, שֶׁלֹּא קָשֶׁר אֶת
 עֲצָמוֹ עִם הַקְּהָל. וְהַתְּפִלָּה הַיָּא
 אֲמוּנָה, כְּמוֹ "וַיְהִי יָדְיוֹ אֲמוּנָה".
 "לְהַקְדִּישְׁנִי לְעֵינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל"
 — לְהַקְדִּישְׁנִי דִיקָא, כִּי עַל-יָדֵי
 הַתְּפִלָּה שֶׁל רַבִּים נִתְקַדַּשׁ הַשֵּׁם
 יִתְבַּרֵךְ כַּנֶּ"ל. "לִכְן לֹא תֵבִיאוּ וְכו'
 אֶל הָאָרֶץ" — רָמַז עַל
 הַסְתַּלְקוּתוֹ, כִּי הִקְדִּישָׁה גַּם כֵּן
 נִתּוּסַף לְמַעְלָה בְּשַׁעַת פְּטִירַת
 הַצַּדִּיק, כִּידוּעַ; נִמְצָא, מֵה שֶׁנַּחֲסַר
 עַל יָדָם נִשְׁלַם עַל יָדָם:

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יִגְלוּ אֶת
 הַקֶּץ, וְאַחַת שֶׁלֹּא יִדְחִקוּ אֶת הַקֶּץ, וְאַחַת שֶׁלֹּא
 יִמְרְדוּ עַל הַמְּלָכוּת, אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא לְיִשְׂרָאֵל: אִם אַתֶּם מְקַיְמִין אֶת הַשְּׁבוּעוֹת
 — מוֹטָב, וְאִם לֹא אֲנִי
 מִתִּיר בְּשַׂרְכֶם כְּצַבָּאוֹת
 וְכִאֵילוֹת שֶׁאֵין לָהֶם דִּוְרַשׁ
 וּמִבְּקֹשׁ, כִּךְ לֹא אֲדַרְשׁ אֶת
 דְּמַכְסְכֶם. וְאָמְרוּ (שם): אָמַר
 רַבִּי לִוִי, אַרְבַּע פְּעָמִים
 כָּתִיב: הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם,
 וְלָמָּה? כִּנְגֵד אַרְבַּע
 מְלָכוּת, שֶׁלֹּא יִמְרְדוּ
 בְּאַחַת מֵהֶם, אָמַר רַבִּי
 חֲלָבוֹ: כִּנְגֵד אַרְבַּעַה
 דְּבָרִים, שֶׁלֹּא יִדְחִקוּ אֶת
 הַקֶּץ, וּכְשִׁיעֲלוּ מִן הַגּוּלָה,
 שֶׁלֹּא יַעֲלוּ הַמּוֹנִים
 הַמּוֹנִים, וְשֶׁלֹּא יִמְרְדוּ עַל
 הַמְּלָכוּת, וְשֶׁלֹּא יִגְלוּ
 מִסְתוּרִין שְׁלָהֶם, וּלְפִיכֹךְ
 הַשְּׁבִיעַן אַרְבַּע פְּעָמִים; כִּי
 אֵי אֶפְשָׁר לְדַחַק אֶת
 הַשְּׁעָה לְהַכְנִס לְאָרֶץ
 יִשְׂרָאֵל, עַד עַת בּוֹא דְּבָרוֹ.
 וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 (מִדְרַשׁ אֲגֻדָּה): לָמָּה מֵת
 מֹשֶׁה וְנִקְבַר בַּחוּץ לְאָרֶץ?
 כִּי אֵלְמָלֵא לֹא נִקְבַר בַּחוּץ

לְאָרֶץ, בְּשַׁעַת שֶׁגָּלוּ יִשְׂרָאֵל וְנִפְּצוּ לְאַרְבַּע
 כְּנָפוֹת הָאָרֶץ, לְעוֹלָם לֹא הָיוּ חוֹזְרִים. וְכִךְ בְּזָכוֹת
 מֹשֶׁה עֲתִידִים לְהִגָּאֵל וּלְחַזֵּר לְאָרֶץ. וּמִכָּל זֶה
 רוֹאִים — מֵה שֶׁנַּחֲסַר עַל יָדָם — נִשְׁלַם עַל
 יָדָם; הֵינּוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן הַצְּרִיכוּ לְהַסְתַּלַּק בַּחוּץ
 לְאָרֶץ דִּיקָא, וְעַל יָדָם יִחְזְרוּ כֹּל יִשְׂרָאֵל לְאָרֶץ
 יִשְׂרָאֵל, וְהַכֹּל בְּזָכוֹת שֶׁאַחַר הַכָּאֵת הַצְּרוּ
 הַתְּפִלָּלוֹ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים.

שהוא השגת רוחניות אלקות, וארץ ישראל להשיג את רוחניותה, זה נקנה לאדם רק ב"סורים". ועקר היסורים הם המונעים הרשעים, מוציאי דבת הארץ, שהם הערב-רב שמשמאים את הארץ עם כל תועבותיהם, שעליהם נאמר (ירמיה ב, ז): "ותבאו ותטמאו את ארצי ונחלתי שמתם לתועבה"; וצריך להכניע מתחלה אלו הרשעים, ולענש אותם בחרפא וקטלא, שהוא תפלה ובקשה, שואל ומבקש במתנת חנם ממנו יתברך, שיזכה לבוא לארץ ישראל, ולהמשיך על עצמו קדשת ארץ ישראל, ושלא תהיה לו שום שיכות עם טמאת קלפת הערב-רב, המטמאים אותו, וכמו שכתוב (בראשית מח, כב): "אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי", ואמרו חכמינו הקדושים (בבא

בתרא כג): וכי בחרבו ובקשתו לקח, והלא כבר נאמר (תהלים מד, ז): "כי לא בקשתי אבטח, וחרבי לא תושיעני"? אלא חרבי — זו תפלה, קשתי — זו בקשה, ועל-ידי-זה יכולין אחר-כך לילך לארץ ישראל. וכח הנה לענש את הרשעים — אי אפשר, אלא פשמקבלין את הפח הזה מאדום. ודרשו חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה צז, סימן ו'): האמורי זה עשו שהוא אדום, פי זה הפח שלו, בבחינת "ועל חרפך תחיה" (בראשית כז, מ), והוא יונק ממזל מאדים (עין דבר פנחס רטו. כוכבא דמאדים דאתאחד ביה עשו, עין שם).

ו ובזכות התורה שמשכיבין זוכין לארץ-ישראל, כמו שכתוב (תהלים קה): "ויתן להם ארצות גוים" וכו'. אבל ארץ-ישראל היא אחת משלשה דברים שבאים על-ידי יסורין (ברכות ה), ועקר היסורים הם המונעים הרשעים, מוציאי דבת הארץ. וצריך להכניע מתחלה אלו הרשעים ולענש אותם בחרפא וקטלא, ועל-ידי-זה יכולין אחר-כך לילך לארץ-ישראל. וכח הנה לענש את הרשעים אי אפשר, אלא פשמקבלין את הפח הזה מאדום, פי זה הפח שלו, בבחינת "ועל חרפך תחיה" (בראשית כז), והוא יונק ממזל מאדים:

ו ובזכות התורה שמשכיבין זוכין לארץ ישראל, כמו שכתוב (תהלים קה): "ויתן להם ארצות גוים וגו' בעבור ישמרו חקיו וגו', ויתן להם ארצות גוים", כל מה שנטל הקדוש-ברוך הוא מאמות העולם — נתן לישראל: ארצות, כסף וזהב, שדות וכרמים וערים, ולא נתן להם, אלא כדי שיתעסקו בתורה, שנאמר: "בעבור ישמרו חקיו וגו', אבל ארץ ישראל היא אחת משלשה דברים שבאים על-ידי יסורין (ברכות ה). [זה לשון הגמרא: תניא רבי שמעון בן יוחאי אומר: שלש מתנות טובות נתן הקדוש-ברוך-

הוא לישראל, וכלן לא נתנן אלא על-ידי יסורין. ואלו הן: תורה וארץ ישראל והעולם הבא. תורה מנין? שנאמר: "אשרי הגבר אשר תיטרנוו ית ומתורתך תלמדנו. ארץ ישראל דכתיב (דברים ת, ה): "פי באשר ייסר איש את בנו הוי"ה אלהיך מיסרך", וכתיב בתריה: "פי הוי"ה אלהיך מביאך אל ארץ טובה". העולם הבא דכתיב (משלי ו, כג): "פי גר מצנה ותורה אור, ודרך חיים תוכחות מוסר". פי השלשה דברים האלה הם דברים רוחניים, ומאד מאד קשה לבעל בחירה שמצמצם בגוף גשמי להשיג דבר רוחני. ולכן תורה ועולם הבא,

ז. וְדַע, שְׁעַל־יְדֵי כַחוֹת הַרוּחָנִיּוֹת הַנִּבְרָאִים מְאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה שְׁחַדֵּשׁ; הִינּוּ הַחֲכָמִים, כְּשֶׁמַּחֲדֵשׁ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה אֲמִתִּיִּים, מִזֶּה בְּעֶצְמוֹ נַעֲשִׂים כַחוֹת רוּחָנִיִּים, וְכַמוּבָא בַזֵּהָר (עֵין פֶּהקִדְמָה ה.): וּבְכָל מְלָה דְאִתְחַדֵּשׁ בְּאוֹרֵייתָא עַל גֵּדָא דְהֵהוּא דְאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא, עֶבֶיד וְקִיעָא חֲדָא, תְּנִן בְּהֵיא שְׁעֵתָא דְמְלָה דְאוֹרֵייתָא אִתְחַדֵּשׁת מְפוּמִּיָּה דְבַר גִּשׁ. הֵיא מְלָה סְלֵקָא וְאִתְעַתְדַת קַמִּיָּה דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גָטִיל לְהֵיא מְלָה וְנָשִׁיק לָהּ. וְעֵטֵר לָהּ בְּשַׁבְעִין עֲטָרִין גְּלִיפִין וּמְחַקְקִין וְכוּ', כִּי נַעֲשִׂים

ז וְדַע, שְׁעַל־יְדֵי כַחוֹת הַרוּחָנִיּוֹת הַנִּבְרָאִים מְאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה שְׁחַדֵּשׁ, הַכַחוֹת הָאֵלוּ הֵן הֵן מְלֻאָכִים מִמֶּשׁ, וְהֵן מְקַבְּלִין הַכַח מְאָדוּם כְּדִי לַעֲנֹשׁ הַרְשָׁעִים בְּחַרְבָּא וּקְטָלָא, וְהֵן גְּבִיָּה גְּזִיל בִּיָּה גְּרָגָא (סְנֵהדְרִין לט:); הִינּוּ שְׁלַפְעָמִים צְרִיכִים לְקַחַת אֶת הַכַח מַעֲשׂוֹ שֶׁהוּא אֲדוּם, וְלְהַעֲנִישׁ בְּהֵם אֶת הַרְשָׁעִים מוֹצִיאֵי דְבַת הַאֲרָץ, שְׁזָה סוּד (שְׁמוּאֵל-ב' כג, כו): "וַיִּגְדַּל אֶת הַחֲנִיַּת מִיַּד הַמְּצָרִי וַיַּהֲרִגְהוּ בַחֲנִיתוֹ". וְהֵן הַמְּלֻאָכִים הָאֵלוּ נִבְרָאִים בְּכַחֲנִית (תְּהֵלִים סח, יב): "אֲדַנִּי יִתֵּן אֲמֹר הַמְּבֹשְׂרוֹת צָבָא רַב", וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שֵׁפֶת פח:): אֲמַר רַבִּי יוֹחָנָן מֵאֵי דְכַתִּיב

מִזֶּה שְׁמִים חֲדָשִׁים וְכוּ', וְנִבְרָאִים מֵהֶם מְלֻאָכִים, שְׁכָל זֶה כַחוֹת רוּחָנִיּוֹת, שְׁנַתוּסָף לְמַעְלָה עַל־יְדֵי הַחֲדוּשִׁים הָאֲמִתִּיִּים שְׁלוּ, כְּשֶׁמַּגְלָה גְלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלִכֵּן הַכַחוֹת הָאֵלוּ הֵן הֵן מְלֻאָכִים מִמֶּשׁ, [וְזֶה (בְּרֵאשִׁית לב, ד): "וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מְלֻאָכִים לְפָנָיו אֵל עֲשׂוֹ אַחִיו" וְגו', וּפְרַשׁ רַש"י: מְלֻאָכִים מִמֶּשׁ; כִּי יַעֲקֹב אָבִינוּ זָכָה עַל־יְדֵי שְׁקִים אֶת הַתְּרִי"ג מְצוּוֹת, שְׁזָה שְׁפָרַשׁ רַש"י: עִם לְבֵן הַרְשָׁע גְּרָתִי, וְתְרִי"ג מְצוּוֹת שְׁמֵרָתִי, וְלֹא לְמִדַּתִּי מִמַּעֲשָׂיו הַרְעִים, שְׁמַכְּל זֶה בְּרָא מְלֻאָכִים שְׁשֻׁלְחָם אֵל עֲשׂוֹ. וְכַמְּאֲמָרָם ו"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה עה, סִימָן י'): מְלָמַד, שְׁנַתְנִנוּ לוֹ לְיַעֲקֹב אַרְבַּעַת אֲלָפִים רַבּוּא מְלֻאָכִי הַשֶּׁרֶת, וְנִדְמוּ לְחִילוֹת שֶׁל מְלָךְ, מֵהֵן לּוֹבְשֵׁי בְּרִזָּל, וּמֵהֵן רֹכְבֵי סוּסִים, וּמֵהֵן יוֹשְׁבֵי קַרְנֹת, פִּגְעַת בְּלוֹבְשֵׁי בְּרִזָּל, אֲמַר לְהֵם: מִשָּׁל מִי אַתֶּם? אֲמָרוּ לוֹ: שֶׁל יַעֲקֹב. פִּגְעַת בְּרוֹכְבֵי סוּסִים, אֲמַר לְהֵם: מִשָּׁל מִי אַתֶּם? אֲמָרוּ לוֹ: שֶׁל יַעֲקֹב. פִּגְעַת בְּיוֹשְׁבֵי קַרְנֹת,

אֲמַר לְהֵם: מִשָּׁל מִי אַתֶּם? אֲמָרוּ לוֹ: שֶׁל יַעֲקֹב וְכוּ', עֵין שָׁם]. וְהֵן מְקַבְּלִין הַכַח מְאָדוּם, כְּדִי לַעֲנֹשׁ הַרְשָׁעִים בְּחַרְבָּא וּקְטָלָא; כִּי מְגִיָּה וְגִבִּיָּה אָבָא גְּזִיל בִּיָּה גְּרָגָא (סְנֵהדְרִין לט:); הִינּוּ שְׁלַפְעָמִים צְרִיכִים לְקַחַת אֶת הַכַח מַעֲשׂוֹ שֶׁהוּא אֲדוּם, וְלְהַעֲנִישׁ בְּהֵם אֶת הַרְשָׁעִים מוֹצִיאֵי דְבַת הַאֲרָץ, שְׁזָה סוּד (שְׁמוּאֵל-ב' כג, כו): "וַיִּגְדַּל אֶת הַחֲנִיַּת מִיַּד הַמְּצָרִי וַיַּהֲרִגְהוּ בַחֲנִיתוֹ". וְהֵן הַמְּלֻאָכִים הָאֵלוּ נִבְרָאִים בְּכַחֲנִית (תְּהֵלִים סח, יב): "אֲדַנִּי יִתֵּן אֲמֹר הַמְּבֹשְׂרוֹת צָבָא רַב", וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שֵׁפֶת פח:): אֲמַר רַבִּי יוֹחָנָן מֵאֵי דְכַתִּיב

(תְּהֵלִים סח, יב): "אֲדַנִּי יִתֵּן אֲמֹר הַמְּבֹשְׂרוֹת צָבָא רַב", כָּל דְּבּוּר וְדְבּוּר שְׁיַצָּא מִפִּי הַגְּבוּרָה נִחְלַק לְשַׁבְעִים לְשׁוֹנוֹת. תְּנִי דְבִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל (וְרַמְזָה כג, כט): "וְכַפְטִישׁ יְפוּצִץ סְלַע", מַה פְּטִישׁ זֶה נִחְלַק לְכַמָּה נִצּוּצוֹת, אִף כָּל דְּבּוּר וְדְבּוּר שְׁיַצָּא מִפִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִחְלַק לְשַׁבְעִים לְשׁוֹנוֹת. וְהֵן מְעַנִּישִׁין אֶת הַרְשָׁעִים, בְּכַחֲנִית (שָׁם צא, יא): "כִּי מְלֻאָכִי יַצִּוָּה לָךְ וְכוּ', עַל שַׁחַל וּפְתָן תְּדַרְךָ" וְכוּ', וְכַמְּאֲמָרָם ו"ל (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה לב, סִימָן ו'): עוֹשֶׂה אֲדָם מְצוּוֹה אַחַת, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לוֹ מְלֻאָךְ אַחַד לְשִׁמְרוֹ, שְׁנַאֲמַר (תְּהֵלִים לד, ח): "חֲנָה מְלֻאָךְ הַנְּזִ"ה", עוֹשֶׂה שְׁתֵּי מְצוּוֹת, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לוֹ שְׁנֵי מְלֻאָכִים לְשִׁמְרוֹ, שְׁנַאֲמַר (תְּהֵלִים צא, יא): "כִּי מְלֻאָכִי יַצִּוָּה לָךְ לְשִׁמְרָךְ בְּכָל דְּרָכֶיךָ", עוֹשֶׂה הַרְבֵּה מְצוּוֹת, נוֹתֵן לוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֲצִי מִחֲנָהוּ, שְׁנַאֲמַר (שָׁם ז): "פֶּל מְצַדֶּךְ אֶלְף וּרְכֻבָּה מִימִינֶךָ", כִּי הַמְּלֻאָכִים הָאֵלוּ שְׁנִבְרָאִים מִהַמְּצוּוֹת שְׁאָדָם מְקִיָּים וּמְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי

— לפי הקדשה שנתוסף למעלה פנ"ל; לפי רבות הקדשה, פן נמשך רבוי התורה, ולפי רב התורה, פן רבוי המלאכים הנ"ל. וכן להפך, הינו שלפעמים הקדשה פלפך מעטת, עד שהמלאכים הנבחרים

מחדושי התורה הם מעוטי פח, שאין פח בידם לקבל פח לענש את הרשעים בחרבא וקטלא, ואין להם פח אלא להכניע את הרשעים בלבד, ולהביא מך בלבבם, אבל לא לענש אותם בחרבא להעביר אותם: פי הפל תלוי כפי קדשת החכם והצדיק שזוכה לחדש ולבאר חדושי ובאורי התורה, פי ככל שהצדיק בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, בכטול פל הרגשותיו, פן זוכה לחדש חדושים כאלו, שהם לבושים וכלים להמשיך בהם אורו

יתברך אל זה העולם, ומורידים את השכינה אל זה העולם, ומחדירים בנשמות ישראל גלוי אלקות, שגם הם יתעלו בעליה אחר עליה. ולכן מחדושי תורה שלהם נבראים מלאכים עם פח פזה, שיכולים להעניש את הרשעים, בחרבא וקטלא, בתפלה ובקשה, ולא צריכים להשתמש בחרב ובקשת גשמי, פי כפי גדל פח חדושי ובאורי תורתם, הם יכולים לפעל בתפלה ובקשה, פי מהתורה שלהם נבראים מלאכים, שיש להם פח להכניע את הרשעים, ולהפך אם אין פח לחדושי תורתם, פח פזה לברא מלאכים תזקים, אלא הם מעוטי פח,

דאורייתא אמתיים, איך לקיים את מצוותיו יתברך בשלמות, על ידי זה הקדוש ברוך הוא שומרהו ודורף על השונאים שלו, וכמוכא (תנחומא משפטים): ומי הן המלאכים? אלו

שמשמרים אותו מן המזיקין, עין שם; ולכן על ידי למוד תורה וחדושי דאורייתא, שהחכם לומד ודורש ומחדש, על ידי זה נבראים מלאכים, שיש בכלחם להעניש את השונאים שלו.

ח. ואלו הפחות הרוחניות, הינו המלאכים, הן לפי התחדשות התורה; הינו פח המלאכים שיש להם פח להכניע את הרשעים, זה רק כפי פח התחדשות התורה, פי בענין זה לא פל חכם וצדיק שוה, ולכן אנו מוצאים שלא פל צדיק יכול להתגרות עם הרשעים שקמים עליו,

כמאמר ז"ל (מגלה ו:): אם ראית רשע, שהשעה משחקת לו, אל תתגרה בו, שנאמר (תהלים לו, א): "אל תתחר במרעים ואל תקנא בעושי עולה", והמסקנה של הגמרא היא בצדיק גמור, היא בצדיק שאינו גמור, הינו צדיק גמור שדבוק בו יתברך, ואינו מסיח דעתו ממנו יתברך כרגע, החדושי תורה שלו בוראים מלאכים, פחות רוחניים, שיכולים להתגרות עם רשעים, מה שאין פן צדיק שאינו גמור, שלא הגיע עדין למדרגה כזו, שדבוק בקביעות בו יתברך, על ידי זה אין לו פח בחדושי תורה שלו להתגרות עם רשעים. והתחדשות התורה

אותם:

על-ידי-זה הם צריכים להשתמש בחרב ובקשת גשמי.

ט. ולפעמים גם להכניע אותם בלבד אין כח למלאכים האלו, שכל-כף הם מעוטי כח,

מחמת מעוט הקדשה פנ"ל, ואין להם אלא הכח הזה, לעורר כח האמות על הרשעים המוציאי דבת הארץ, כמו עכשו בגלות, שאין לנו כח לענש בעצמנו את הרשעים אלא בדיניהם, בבחינת (חבוקק א, ד): "רשע מכתיר את הצדיק, על-כן יצא משפט מעקל", פי הרשע מסבב את הצדיק, ואין לנו כח בעצמנו לדחות אותו אלא במשפטיהם, לדון אותו בדיניהם, ולקבל מהם כח לרדף את הרשע. נשכל זה נאמר בגלותנו המרה, שאין כח ביד בית-דין לדון את הרשעים, המוציאי דבת הארץ רעה, והם הערברב המציקים ומעיקים את נשמות ישראל, ומרב רשעותם ואכזריותם נגד הצדיקים, כמו שרואים אשר אלו הרשעים הרודפים את

הצדיקים, ומחרפים ומגדפים אותם, והם צריכים לסבל מאלו המוציאים דבת הארץ רעה, ואין כח בידי הצדיקים, על-ידי חדושי ובאורי תורתם, לברא מלאכים, שינקמו נקמתם, על-פן ההכרח להם ללכת בדיניהם, דיני עכו"ם, שזה מה שאנחנו מוצאים, שבית-

ט ולפעמים גם להכניע אותם בלבד אין כח

למלאכים האלו, שכל כף הם מעוטי כח מחמת מעוט הקדשה פנ"ל, ואין להם אלא הכח הזה, לעורר כח האמות על הרשעים המוציאי דבת הארץ. כמו עכשו בגלות, שאין לנו כח לענש בעצמנו את הרשעים אלא

בדיניהם, בבחינת (חבוקק א): "רשע מכתיר את הצדיק, על כן יצא משפט מעקל", פי הרשע מסבב את הצדיק, ואין לנו כח בעצמנו לדחות אותו אלא במשפטיהם, לדון אותו בדיניהם ולקבל מהם כח לרדף את הרשע.

ודע, שלפעמים הוא סבה מאת השם יתברך שרשע יכתיר את הצדיק, והצדיק אין לאל ידו לדחות את הרשע אלא על-ידי משפטיהם, ועל-ידי כח המשפט יוצא משפט דקדשה שנפל בין

הוא מסבב סבות שרשע יכתיר את הצדיק, והצדיק אין לאל ידו לדחות את הרשע, אלא על-ידי משפטיהם, שהוא צריך ללכת אל משפט ערכאותיהם, ועל-ידי כח המשפט שמקבל שם, יוצא משפט דקדשה שנפל בין הקלפות, ואז פשהצרך הצדיק לפל ולרדת עד

דין נותן רשות לפעמים ללכת אל ערפאות, כשאין הרשע רוצה לצית בדין תורה (עין חשן משפט, סימן כו, סעיף ב), היתה יד עכו"ם תקיפה, ובעל דינו אדם, ואינו יכול להציל ממנו בדיני ישראל, יתבענו לדיני ישראל תחלה, אם לא רצה לבוא, נוטל רשות מבית-דין, ומציל בדיני עכו"ם מיד בעל דינו. הנה: ויש רשות לבית-דין לילך לפני עכו"ם, ולהעיד שזה חייב לזה (וכו', עין שם).

ודע, שלפעמים הוא סבה מאת השם יתברך, שרשע יכתיר את הצדיק, פי הקדוש-ברוך-הוא אוהב לשמע תפלת הצדיק, שהוא מתפלל ברחמים ובתחנונים אליו יתברך, וכן מפרש ומבאר באורי התורה, ויצן שהנשמה הזאת סובלת יסורים, ועקר היסורים הם המוציאי דבת הארץ, שהם מציקים ומצעירים את הנשמה הזאת, כדי שיהיה לו לב נשבר ונדכה, ותפלתו וחדושו ובאוריו שיהיו עם אמת, על-ידי-זה הקדוש-ברוך-

הוא מסבב סבות שרשע יכתיר את הצדיק, והצדיק אין לאל ידו לדחות את הרשע, אלא על-ידי משפטיהם, שהוא צריך ללכת אל משפט ערכאותיהם, ועל-ידי כח המשפט שמקבל שם, יוצא משפט דקדשה שנפל בין הקלפות, ואז פשהצרך הצדיק לפל ולרדת עד

ערכאותיהם, על-ידי-זה הצדיק הוא מוציא אותו הינו המשפט מבין הקלפות, ויוצא המשפט מעקולו, כי נתעקל בין הקלפות, בבחינת (תהלים קמו, כ): "ומשפטים בל ידעום", ועכשו הוא יוצא מעקולו ונתישר מעקולו, וזהו: "על-פן יצא משפט מעקל"; הינו שהמשפט יוצא מעקולו, כי אלו הרשעים מוציאי דבת הארץ, המתגברים ומתפשטים להעלים את הקדשה, שהיא קדשת ארץ ישראל, וגורמים שהצדיק והחכם האמתי לא יוכל לבאר באורים ופרושים בתורה, וסובל יסורים מהם, כי כל קדשת ארץ ישראל נמשכת רק על-ידי התורה, כי בלי התורה אין לעם ישראל שיכות לארץ ישראל, ואלו המוציאי דבת הארץ, שהם הערבי-רב הרשעים האוררים, השוכרים את לבו של החכם והצדיק, שהוא הנשמה שמסבלת ביסורים, אי אפשר להכניעם, אלא על-ידי

הקלפות — הצדיק הוא מוציא אותו מבין הקלפות, ויוצא המשפט מעקולו, כי נתעקל בין הקלפות, בבחינת (תהלים קמו): "ומשפטים בל ידעשו" הוא יוצא מעקולו ונתישר מעקולו, וזהו: "על פן יצא משפט מעקל":

ולפעמים גם זה הפח אין להם, ואין להם פח לא לענש פנ"ל, ולא לענש בדיניהם פנ"ל, ולא להביא מרד בלבבם; ואין להם פח אלא להשתיק אותם בלבד, שלא לדבר סרה בפנינו, כדי שלא יפנסו דבריהם באזני המון-עם, שזה מה שאנחנו מוצאים, שהצדיקים יוצאים הרבה פעמים ובאוריהם בחרבא וקטלא, נגד המתנגדים שלהם שהם הרשעים, וכל זה הם צריכים, כדי שלא יפנסו דבריהם ושקריהם באזני המון-עם, כי לשון-הרע מתקבל בקלות, ולפעמים גם זה הפח אין להם, הפל לפי מעוט הקדשה. הינו שהרשעים מוציאי דבת הארץ, כל-כף מתגברים בטמאותיהם ושקריהם, ומציקים ומצערים את החכם והצדיק שהוא הנשמה שסובלת יסורים, עד שכבר לא מועיל לעצור את הלשון-הרע והשקרים שלהם, שיתפשט בין המון-עם, שכל זה מה שקורה בדורות אלו, שהצדיקים אמתיים הם ללעג ולקלס בעיני המון-עם, ואלו הרשעים מתפרסמים ביותר, והם שולטים על עם דל. (עכשו ילביש את השגתו בפסוק) וזהו (שם) אל מלך אדום — מלאכים הנ"ל, שלהם

המלאכים שנתהוים מחדושי התורה, שנתוסף קדשה על ידם, אבל אם אין פח המלאכים האלו, שהם מעוטי פח מחמת מעוט הקדשה, ועל-פן צריכים ללכת עמהם במשפטיהם, שהוא בערכאות, ועל-ידי-זה מעלים את המשפט מהם. [ובזה מקשרים דבריו מתחלת התורה].

ולפעמים מחמת מעוט הקדשה, שכל-כף נתמעטת, גם זה הפח אין להם, ואין להם פח לא לענש פנ"ל, ולא לענש בדיניהם פנ"ל, ולא להביא מרד בלבבם; ואין להם פח אלא להשתיק אותם בלבד, שלא לדבר סרה בפנינו, כדי שלא יפנסו דבריהם באזני המון-עם, שזה מה שאנחנו מוצאים, שהצדיקים יוצאים הרבה פעמים ובאוריהם בחרבא וקטלא, נגד המתנגדים שלהם שהם הרשעים, וכל זה הם צריכים, כדי שלא יפנסו דבריהם ושקריהם באזני המון-עם, כי לשון-הרע מתקבל בקלות, ולפעמים גם זה הפח אין להם, הפל לפי מעוט הקדשה. הינו שהרשעים מוציאי דבת הארץ, כל-כף מתגברים בטמאותיהם ושקריהם, ומציקים ומצערים את החכם והצדיק שהוא הנשמה שסובלת יסורים, עד שכבר לא מועיל לעצור את הלשון-הרע והשקרים שלהם, שיתפשט בין המון-עם, שכל זה מה שקורה בדורות אלו, שהצדיקים אמתיים הם ללעג ולקלס בעיני המון-עם, ואלו הרשעים מתפרסמים ביותר, והם שולטים על עם דל. (עכשו ילביש את השגתו בפסוק) וזהו (שם) אל מלך אדום — מלאכים הנ"ל, שלהם

נַעֲשִׂים מַחֲדוּשֵׁי וּבִאוּרֵי הַתּוֹרָה, "מֶלֶךְ אֲדוּם" כַּנִּזְכָּר, שֶׁמִּמֶּנּוּ מְקַבְּלִים הַפֶּחַ, כְּדֵי לַעֲנֹשׁ הַרְשָׁעִים בְּחֶרֶב אֶחָיִךְ וּקְטָלָא, "כֹּה אָמַר אֶחָיִךְ יִשְׂרָאֵל", הֵינּוּ הַמְּלָאכִים הָאֵלוּ נִתְּהוּוּ מִמְּאֲמֵרוֹת טְהוּרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל כַּנִּזְכָּר, כִּי עַל-יְדֵי תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל נִתְּוֶסֶף קִדְשָׁתוֹ, בְּבַחֲיִנַת יִתְּן אָמַר הַמְּבַשְׂרוֹת צָבָא רַב, כִּי בְּזֶה שֶׁמִּתְּפַלֵּל בְּרַחֲמִים וּבְחִנּוּנִים לְפָנֵי הַדְּרוֹשׁ וְהַבְּאוּר, עַל-יְדֵי-זֶה נִבְרָאִים מְלָאכִים [עֵינַי מִדְּרַשׁ תְּהִלִּים צ"ב, בְּלִשׁוֹן מְרִיבָה, הַדְּבוּר יוֹצֵא וְנַחֲלֵק לְשִׁבְעָה קוֹלוֹת, וּמִשְׁבְּעָה קוֹלוֹת לְשִׁבְעִים לְשׁוֹנוֹת, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: כְּאֲדָם שֶׁהוּא מִפֶּה עַל הַסֶּדֶן, וְהַנְּצוּצוֹת מִתִּיזוֹת לְכָאן וּלְכָאן. רַבִּי יוֹסִי בַר חֲנִינְאֵא אוֹמֵר: כְּאֲדָם שֶׁהוּא מִפֶּה בְּפִטְשֵׁי עַל הָאֶבֶן, וְהַצְּרוּרוֹת נִתְּוֶזוֹת לְכָאן וּלְכָאן]. "אַתָּה יִדְעָתָּ אֵת

הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מִצְּאֵתָנוּ, וַיִּרְדּוּ אֲבֹתֵינוּ מִצְּרִיִּים" — "אַתָּה יִדְעָתָּ דִּיקָא, כִּי כָּל הָעֲנָשִׂים עַל יְדוֹ, וְהֵינּוּ עַל-יְדֵי פָּגַם הַדְּעַת שֶׁבָּא מֵעֲשׂוֹ, שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצֵא מִשְׁפֵּט מִ'עַקְל', אוֹתִיּוֹת עַ'מִּלְק', נִכְדוּ שֶׁל עֲשׂוֹ, שֶׁמִּמֶּנּוּ בָּא פָּגַם הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים כה, יז): "זְכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עַמְלֵק בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרַיִם אֲשֶׁר קָרָךְ" וְגו', וּבְפֶרֶט גְּלוֹת מִצְרַיִם, שֶׁהָיָה עַל פָּגַם הַבְּרִית כִּידוּעַ; (עֵינַי שֶׁעַר הַכְּנֻנוֹת, דְּרוֹשׁ פֶּסַח, שֶׁעַל-יְדֵי טְפוֹת שֶׁל אָדָם הִרְאִישׁוֹן שֶׁיִּצְאֻ לְבִטְלָה, הַצְּרָכּוֹ לְרַדַּת לְמִצְרַיִם וּלְהַזְדַּקֵּף שָׁמָּה בְּכוֹר הַבְּרִיָּוִל), וְעַל פָּגַם הַבְּרִית חֶרֶב בָּא, בְּבַחֲיִנַת (וַיִּקְרָא כו, כז): "חֶרֶב נִקְמַת נָקָם בְּרִית" וְגו' (עֵינַי זִהֵר וַיִּחִי ר"מ:) [וּמֵאן דְּפָגִים לִיָּה, הָא קָאִים לְקַבְּלִיהָ (וַיִּקְרָא כו, כה): "חֶרֶב נִקְמַת נָקָם בְּרִית". לְנִקְמָא נִקְמָא דְּבְרִית קְדִישָׁא דְּאִתְרַשִּׁים בִּיָּה, וְהוּא פָּגִים לִיָּה],

אֲדוּם" — כַּנִּזְכָּר. "כֹּה אָמַר אֶחָיִךְ יִשְׂרָאֵל", הֵינּוּ, הַמְּלָאכִים הָאֵלוּ נִתְּהוּוּ מִמְּאֲמֵרוֹת טְהוּרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל כַּנִּזְכָּר, בְּבַחֲיִנַת יִתְּן אָמַר הַמְּבַשְׂרוֹת צָבָא רַב. "אַתָּה יִדְעָתָּ אֵת הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מִצְּאֵתָנוּ, וַיִּרְדּוּ אֲבֹתֵינוּ מִצְּרִיִּים" — "אַתָּה יִדְעָתָּ דִּיקָא, כִּי כָּל הָעֲנָשִׂים עַל יְדוֹ, וְבְפֶרֶט גְּלוֹת מִצְרַיִם, שֶׁהָיָה עַל פָּגַם הַבְּרִית כִּידוּעַ; וְעַל פָּגַם הַבְּרִית חֶרֶב בָּא, בְּבַחֲיִנַת (וַיִּקְרָא כו) "חֶרֶב נִקְמַת" וְכוּ', וְהוּא מְמַנְּה עַל חֶרֶב כַּנִּזְכָּר.

"וַיִּרְעוּ לָנוּ הַמִּצְרַיִם וַנִּצְעַק אֵל ה' אֱלֹהֵינוּ וַיִּשְׁלַח מֶלֶאךָ" — פֶּרְשׁוֹ חֲכָמֵינוּ ז"ל: זֶה מִשָּׁה. "וַיּוֹצִיאֵנוּ" — כִּי פָּגַם הַבְּרִית הוּא פָּגַם הַדְּעַת, בְּבַחֲיִנַת

"וַיִּרְעוּ לָנוּ הַמִּצְרַיִם וַנִּצְעַק אֵל ה' אֱלֹהֵינוּ וַיִּשְׁלַח מֶלֶאךָ" — פֶּרְשׁוֹ חֲכָמֵינוּ ז"ל: זֶה מִשָּׁה. "וַיּוֹצִיאֵנוּ" — כִּי פָּגַם הַבְּרִית הוּא פָּגַם הַדְּעַת, בְּבַחֲיִנַת

הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מִצְּאֵתָנוּ, וַיִּרְדּוּ אֲבֹתֵינוּ מִצְּרִיִּים [וְזִהֵר וַאֲרָא כו:] [מֵאן חֶרֶב, דָּא חֶרֶב נִקְמַת נָקָם בְּרִית. דְּהָא הָאִי חֶרֶב קָאִים לְאִסְתַּפְּלָא מֵאן דְּמִשְׁקַר בְּבְרִית, דְּכָל מֵאן דְּמִשְׁקַר בְּבְרִית נִוְקְמָא דְּנִקְמִין מִגִּיָּה הָאִי חֶרֶב הוּא, הַדָּא הוּא דְּכִתִּיב (אִיּוֹב יט, כט): "כִּי חִמָּה עֲוֹנוֹת חֶרֶב". וְהוּא עֲשׂוֹ מְמַנְּה עַל חֶרֶב כַּנִּזְכָּר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית כז, מ): "וְעַל חֶרֶבָּךְ תִּחִיָּה", "וַיִּרְעוּ לָנוּ הַמִּצְרַיִם, וַנִּצְעַק אֵל ה' אֱלֹהֵינוּ וַיִּשְׁלַח מֶלֶאךָ", פֶּרְשׁוֹ חֲכָמֵינוּ ז"ל (וַיִּקְרָא רַבָּה, פֶּרֶשָׁה א', וּמוֹכָא בְּפִירוּשׁ רַש"י שם): זֶה מִשָּׁה, "וַיּוֹצִיאֵנוּ" — כִּי פָּגַם הַבְּרִית הוּא פָּגַם הַדְּעַת, בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית ד, וְזִהֵר וַאֲרָא כו:)

הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מִצְּאֵתָנוּ, וַיִּרְדּוּ אֲבֹתֵינוּ מִצְּרִיִּים [וְזִהֵר וַאֲרָא כו:] [מֵאן חֶרֶב, דָּא חֶרֶב נִקְמַת נָקָם בְּרִית. דְּהָא הָאִי חֶרֶב קָאִים לְאִסְתַּפְּלָא מֵאן דְּמִשְׁקַר בְּבְרִית, דְּכָל מֵאן דְּמִשְׁקַר בְּבְרִית נִוְקְמָא דְּנִקְמִין מִגִּיָּה הָאִי חֶרֶב הוּא, הַדָּא הוּא דְּכִתִּיב (אִיּוֹב יט, כט): "כִּי חִמָּה עֲוֹנוֹת חֶרֶב". וְהוּא עֲשׂוֹ מְמַנְּה עַל חֶרֶב כַּנִּזְכָּר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית כז, מ): "וְעַל חֶרֶבָּךְ תִּחִיָּה", "וַיִּרְעוּ לָנוּ הַמִּצְרַיִם, וַנִּצְעַק אֵל ה' אֱלֹהֵינוּ וַיִּשְׁלַח מֶלֶאךָ", פֶּרְשׁוֹ חֲכָמֵינוּ ז"ל (וַיִּקְרָא רַבָּה, פֶּרֶשָׁה א', וּמוֹכָא בְּפִירוּשׁ רַש"י שם): זֶה מִשָּׁה, "וַיּוֹצִיאֵנוּ" — כִּי פָּגַם הַבְּרִית הוּא פָּגַם הַדְּעַת, בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית ד, וְזִהֵר וַאֲרָא כו:)

כה): "וידע אדם", כי הזווג דקדשה בא מהדעת, ופגם הברית זה בא מפגם הדעת, והקול הוא מעורר הדעת, בבחינת 'הקול מעורר הפונה' (עין ברכות כד: ובהרא"ש ורפנו יונה שם, ובשלחן ערוך, סימן קא, ובסימן סא, סעיף ד'). ובשביל זה "ונצעק" וכו', כי פשאדם פוגם בדעת, עליו לצעק הרבה לעורר את המחין, וזה "וישמע את קולנו", מפני והקול מעורר הדעת, ועל-ידי שמתעורר הדעת, על-ידי-זה "וישלח מלאך" — זה משה, שהוא בבחינת דעת, כי משה הוא הדעת של כל ישראל (עין לקוטי-תורה ונקהל), ועל-ידי התגלות הדעת פתקונו, אז "ויציאנו"; כי ברגע שנשלם הדעת, על-ידי-זה יוצאים מגלות מצרים, שהיא גלות הדעת, וסוד מצרים. ובשביל זה אומרים את ההגדה בקול רם, כי הגאולה היתה על-ידי קול שצצקו, כמו שכתוב (שמות ב, כג): "ויזעקו ותצל שועתם אל האלהים" וגו', שזה בבחינת "וישמע את קולנו". ובשביל זה נקראת בשם הגדה, להורות על תקון הברית, בבחינת (דברים ד, יג): "ויגד לכם את בריתו";

והקול מעורר הדעת, "וישלח מלאך" — זה משה, בבחינת דעת, ועל-ידי התגלות הדעת פתקונו, אז "ויציאנו". ובשביל זה אומרים את ההגדה בקול רם, כי הגאולה היתה על-ידי קול, בבחינת "וישמע את קולנו". ובשביל זה נקראת בשם הגדה, להורות על תקון הברית, בבחינת (דברים ד): "ויגד לכם את בריתו". ועקר המצוה ביין, להורות על תקון הדעת, בבחינת: 'בחמרא וריחני פקחין' (סנהדרין ע); כי על-ידי היין נפתח לו הדעת, ובבחינת "תירוש", שאמרו חכמינו הקדושים (שם): 'זכה נעשה ראש', שהוא המחין, הינו דעת. "אעברה נא בארץך", שרצו לילך לארץ ישראל דרך פחות של אדום כנ"ל. ולמה דיקא דרך אדום? כדי לקבל ממנו כח לענש את הרשעים בחרבא וקטלא, כדי שיוכלו לילך בדרך המלך, מלכו של עולם, ולא בשביל תענוגי העולם הזה. וזה "לא גלף בשדה ובכרם, ולא נשתה מי באר" — זה בבחינת תענוגי העולם הזה, כל זה אין רצוננו, אלא רצוננו "דרך המלך גלף", דרך מלכו של עולם, כדי שלא ימנעו אותנו הרשעים מלילך בדרך מלכו של עולם. "ויאמר

לילך לארץ-ישראל דרך פחות של אדום כנ"ל, לקבל ממנו כח לענש את הרשעים בחרבא וקטלא, כדי שיוכלו לילך בדרך המלך, מלכו של עולם, ולא בשביל תענוגי העולם הזה. וזה: "לא גלף בשדה ובכרם ולא נשתה מי באר" — זה בבחינת תענוגי העולם הזה, כל זה אין רצוננו, אלא רצוננו "דרך המלך גלף", כדי שלא ימנעו אותנו הרשעים מלילך בדרך מלכו של עולם. "ויאמר

אליו אָדום, לא תֵּעָבֵר בִּי, פֶּן בַּחֲרַב אֲצֵא לְקִרְאֲתָךְ, וְאִזּוּ לֹא דִי שְׁלֹא עֲזַר לָהֶם, אֲלֵא יֵצֵא נִגְדָם, כֹּל זֹאת מִחֲמַת מַעוֹט כַּח הַקִּדְשָׁה כַּנִּל, כִּי חָלְקוּ עַל מֹשֶׁה, וְגִרְמוּ לוֹ שְׂיִכָּה אֶת הַסֵּלַע.

וְזֶהוּ "וַאֲנַחְנוּ בְּקִדְשׁ עִיר קִצָּה גְבוּלָךְ", הֵינּוּ מִחֲמַת שְׁהַקִּדְשָׁה כַּל-כֶּף בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָהּ, שֶׁהוּא בְּגִבּוּל הַטְּמֵאָה נוֹגַעַת, וּבְשִׁבִיל זֶה: "וַיֹּאמֶר לֹא תֵעָבֵר בִּי" וְכוּ', כִּי מִי שֶׁהוּא בְּמִדְרָגָה תַּחְתּוֹנָה, אֵינן לְהַתְּגַרֵּת בְּרִשְׁעִים, כִּי 'צַדִּיק מִמּוֹנוּ בּוֹלֵעַ' (בְּבֹא מְצִיעַ עַא). "וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּמִסְלָה נֵעֵלָה" — בַּחֲיִנַת 'מִסְלוֹת בְּלִבְכֶם' (תְּהִלִּים פד, ה), לְהִבִּיא מִרְךָ בְּלִבְכֶם. "וְאִם מִימֶיךָ נִשְׁתָּה" — 'מִימֶיךָ' זֶה בַּחֲיִנַת מִשְׁפָּט, בְּבַחֲיִנַת (עֲמוֹס ה, כד): 'וַיִּגַּל כַּמִּים מִשְׁפָּט', הֵינּוּ כִּי לְפַעֲמִים צָרִיךְ לְכַף אֶת הַרְשָׁעִים בְּמִשְׁפָּטֵיהֶם, "וְנִתְּתִי מַכְרָם", תַּרְגוּמוֹ: אֶת דְּמִיהוֹן, הֵינּוּ הַשְּׁחָד שְׂמַקְבָּלִין; וְצָרִיךְ לְתַן לָהֶם מִמּוֹן, כְּדִי לְהוֹצִיא מִשְׁפָּט מִן הָעֵקוּל בְּרִצּוֹנָם. "רַק אֵינן דְּבַר בְּרַגְלֵי אֲעֵבְדָהּ" — אֲנִי רוֹצֵה לִילֶךְ וּלְעֵבֵר בְּכַחַךְ, כְּדִי לְהַשְׁתִּיק אֶת הַרְשָׁעִים, כְּדִי שְׁלֹא יִכְנָסוּ דְבָרֵיהֶם בְּרַגְלֵי, הֵינּוּ הַמּוֹן-עַם הַמְּכַנִּים בְּשֵׁם רַגְלִין, כְּמוֹ (שְׁמוֹת יא): "וְכָל הָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךָ".

רַגְלִין, כְּמוֹ (שְׁמוֹת יא, ח): "וְכָל הָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךָ"; הָעָם אֵלָיו פְּשׁוּטֵי עַם, כִּי אִף שְׁהַקִּדְשָׁה פְּחוּתָהּ, עַל-כָּל-פְּנִימֵי רָצָה לְקַבֵּל כַּח מִהֵם לְהַכְנִיעַ אֶת הַטְּמֵאָה שֶׁל הַרְשָׁעִים, מוֹצִיאֵי דַבַּת הָאָרֶץ, שֶׁהֵם הָעֲרֻב־רַב. "וַיֹּאמֶר לֹא תֵעָבֵר", וְכָל זֶה הוּא מִחֲמַת מַעוֹט הַקִּדְשָׁה כַּנִּל. כִּי צָרִיךְ לְשַׁפֵּךְ תַּפְּלוֹתוֹ קִדְּם הַתּוֹרָה, וּלְקַשֵּׁר אֶת עֲצוּמוֹ עִם הַנְּפִשׁוֹת הַשׁוֹמְעִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתּוֹסֵף קִדְשָׁה יִתְּרָה לְמַעְלָה, בְּבַחֲיִנַת (מְשָׁלֵי יד, כח): "בְּרַב עַם הַדֶּרֶת מְלֶךְ", וּלְפִי רְבוּת הַקִּדְשָׁה, כֵּן רְבוּי הָאֲרֶת הַתּוֹרָה, וּלְפִי רַב הָאֲרֶת הַתּוֹרָה, כֵּן נִתְּרַבּוּ פְּחוּת

אֵלָיו אָדום לֹא תֵעָבֵר בִּי, פֶּן בַּחֲרַב אֲצֵא לְקִרְאֲתָךְ" — כֹּל זֹאת מִחֲמַת מַעוֹט כַּח הַקִּדְשָׁה כַּנִּל. וְזֶהוּ: "וַאֲנַחְנוּ בְּקִדְשׁ עִיר קִצָּה גְבוּלָךְ", הֵינּוּ מִחֲמַת שְׁהַקִּדְשָׁה כַּל-כֶּף בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָהּ, שֶׁהוּא בְּגִבּוּל הַטְּמֵאָה נוֹגַעַת, וּבְשִׁבִיל זֶה: "וַיֹּאמֶר לֹא תֵעָבֵר בִּי" וְכוּ', כִּי מִי שֶׁהוּא בְּמִדְרָגָה תַּחְתּוֹנָה אֵינן לְהַתְּגַרֵּת בְּרִשְׁעִים, כִּי 'צַדִּיק מִמּוֹנוּ בּוֹלֵעַ' (בְּבֹא מְצִיעַ א.א.).

"וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּמִסְלָה נֵעֵלָה"

— בַּחֲיִנַת 'מִסְלוֹת בְּלִבְכֶם' (תְּהִלִּים פד), לְהִבִּיא מִרְךָ בְּלִבְכֶם. "וְאִם מִימֶיךָ נִשְׁתָּה" — 'מִימֶיךָ' זֶה בַּחֲיִנַת מִשְׁפָּט, בְּבַחֲיִנַת (עֲמוֹס ה): 'וַיִּגַּל כַּמִּים מִשְׁפָּט', הֵינּוּ כִּי לְפַעֲמִים צָרִיךְ לְכַף אֶת הַרְשָׁעִים בְּמִשְׁפָּטֵיהֶם. "וְנִתְּתִי מַכְרָם" — תַּרְגוּמוֹ: אֶת דְּמִיהוֹן, הֵינּוּ הַשְּׁחָד שְׂמַקְבָּלִין; וְצָרִיךְ לְתַן לָהֶם מִמּוֹן, כְּדִי לְהוֹצִיא מִשְׁפָּט מִן הָעֵקוּל בְּרִצּוֹנָם. "רַק אֵינן דְּבַר בְּרַגְלֵי אֲעֵבְדָהּ" — אֲנִי רוֹצֵה לִילֶךְ וּלְעֵבֵר בְּכַחַךְ, כְּדִי לְהַשְׁתִּיק אֶת הַרְשָׁעִים, כְּדִי שְׁלֹא יִכְנָסוּ דְבָרֵיהֶם בְּרַגְלֵי, הֵינּוּ הַמּוֹן-עַם הַמְּכַנִּים בְּשֵׁם רַגְלִין, כְּמוֹ (שְׁמוֹת יא): "וְכָל הָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךָ".

"וַיֹּאמֶר לֹא תֵעָבֵר" — וְכָל זֶה הוּא מִחֲמַת מַעוֹט הַקִּדְשָׁה כַּנִּל. כִּי צָרִיךְ לְשַׁפֵּךְ תַּפְּלוֹתוֹ קִדְּם הַתּוֹרָה וּלְקַשֵּׁר אֶת עֲצוּמוֹ עִם הַנְּפִשׁוֹת הַשׁוֹמְעִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתּוֹסֵף קִדְשָׁה יִתְּרָה לְמַעְלָה, בְּבַחֲיִנַת (מְשָׁלֵי יד) "בְּרַב-עַם הַדֶּרֶת מְלֶךְ"; וּלְפִי רְבוּת הַקִּדְשָׁה, כֵּן רְבוּי הָאֲרֶת הַתּוֹרָה, וּלְפִי רַב הָאֲרֶת הַתּוֹרָה, כֵּן נִתְּרַבּוּ פְּחוּת הַמְּלָאכִים, וּלְפִי

הַמְּלֹאכִים, וּלְפִי בַחֹת הַמְּלֹאכִים, בֵּן יָכוֹל לַעֲנֹשׁ אֶת הַרְשָׁעִים מוֹצִיאֵי דָבָה, שֶׁהֵם הָעֶרְב־רַב, הַמּוֹנְעִים אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִלְּקִיָּם אֶת הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת הַתְּלוּיֹת בָּאָרֶץ. [וּבִזְוָה יֵהִיו מְקַשְׂרִים דְּבָרָיו כְּשֶׁהִתְחִיל לֹאמַר אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת. וְאָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: מִי שְׂרוּצָה לְהִיּוֹת יְהוּדִי, דְּהֵינּוּ לִילָף מִדְּרָגָה לְדְרָגָה — אִי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל-יְדֵי אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁמִּנְצַחִין הַמְּלַחְמָה, אֲזִי נִקְרָאִין אִישׁ מְלַחְמָה, כִּי

קָדָם שְׂמִנְצַחִים הַמְּלַחְמָה, אֲזִי "אֵל יִתְהַלֵּל חוֹגֵר כְּמִפְתַּח" (מְלֹאכִים-א' כ, יא), רַק כְּשֶׁמִּנְצַחִים בְּמְלַחְמָה, אֲזִי הוּא אִישׁ מְלַחְמָה, וְאַחֲר־כֵּן הִתְחִיל לְדַבֵּר מִנְשָׁמָה שְׂסוּבְלַת מְרִירוֹת, שֶׁעַל יְדֵה נִתְגַּלוּ בְּאוּרֵי וּפְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה, וְהִיא מְסֻבְלַת בְּיִסּוּרִים (עֵינַי חַיִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן טו), וְאֲזִי שָׁאֵל אוֹתוֹ מוֹהַר"נַת ז"ל, מַה בּוֹנֵתוּ בְּזֶה שְׂאָמַר: מִי שְׂרוּצָה לְהִיּוֹת יְהוּדִי, דְּהֵינּוּ לִילָף מִדְּרָגָה לְדְרָגָה — אִי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל-יְדֵי אָרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְגַעַר בּוֹ וְאָמַר: בּוֹנֵתִי אָרֶץ יִשְׂרָאֵל הַזֹּאת בְּפִשְׁטוֹת עִם אֵלוֹ הַבְּתִים וְהַדִּירוֹת, שֶׁכָּל בּוֹנֵתוֹ הִיא כְּפִשּׁוּטוֹ, שֶׁכָּל מִי שְׂרוּצָה לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר בְּאַמֶּת, יִסַּע לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאֶף-עַל-פִּי שְׂיֵשׁ לוֹ מְנִיעוֹת רַבּוֹת עַל זֶה, יִשְׁבֵּר כָּל הַמְּנִיעוֹת וְיִלָּף שָׁם, כִּי זֶה עֶקֶר נִצְחוֹן הַמְּלַחְמָה, כְּשֶׁזּוֹכִים לְבוֹא לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּכְמוֹ שֶׁבְּקִבְלַת הַתּוֹרָה נֶאֱמַר (שְׂמוֹת יט, כא): "פֶּן יִהְרָסוּ אֶל הַגּוֹי"ה לְרֵאוֹת" וְגו', שְׂאָסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, כְּמוֹ-כֵן לְחֹזֵר לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל אִי אֶפְשָׁר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה כָּלֵל (עֵינַי לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, גּוֹזְלָה, הַלְכָה ה', אוֹת כ"ט בְּסוּפּוֹ); כִּי בְּאַמֶּת שְׂתִיחֶיךָ תְּלוּיֹת זוֹ בְּזוֹ: תּוֹרָה וְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמֵאמָרָם ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה טו, סִימָן ד'): "וְזֶהֱבָ הָאָרֶץ הִיא טוֹב", מְלַמֵּד שְׂאִין תּוֹרָה כְּתוֹרַת אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא חֻקְמָה

כְּחֻקְמַת אָרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְכֵן אָמְרוּ (שׁוֹחֵר טוֹב, תְּהִלִּים קה): אָמַר רַבִּי יוֹסִי בַר חֵלְפָתָא לְרַבִּי יִשְׁמַעְיָא בְּרִיָּה מִבְּקֵשׁ לְרֵאוֹת פְּנֵי שְׂכִינָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, עֶסֶק בַּתּוֹרָה בָּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, שְׂנֵאמַר: "דִּרְשׁוּ הַגּוֹי"ה וְעִזּוּ בְּקִשׁוֹ פְּנֵי תְּמִיד". וּכְמוֹ שֶׁבְּקִבְלַת הַתּוֹרָה הִזְהִירָנוּ לְשָׁמֵר מְאֹד מִפֶּן יִהְרָסוּ לְעֵלוֹת, כְּמוֹ-כֵן בְּעֵינַי אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, אִי אֶפְשָׁר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, עַד עַתָּה בֹּא דְבָרוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַשְּׂבִיעַ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת

בַּחֹת הַמְּלֹאכִים, בֵּן יָכוֹל לַעֲנֹשׁ אֶת הַרְשָׁעִים מוֹצִיאֵי דָבָה:

וְזֶה פְּרוּשׁ פְּרָקָא תְּלִיתָאָה: תְּשַׁעָה תְּקוּנֵינַי יְקִירֵינַי אֲתַמְסְרוּ לְדַקְנָא, הֵינּוּ לְזַקֵּן הַיּוֹשֵׁב בִּישִׁיבָה לְדָרֵשׁ, נְמֹסֵר לוֹ

יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא יַעֲלוּ בַחֹמָה (כְּתוּבָת קִיא.); וְזֶה שְׂאָמְרוּ חֻקְמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (בְּרֵכוֹת ה.): תְּנִינָא רַבִּי שְׂמַעוֹן בֵּן יוֹחָאֵי אוֹמַר: שְׁלֹשׁ מִתְּנֹוֹת טוֹבוֹת נִתְּנָן הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל, וְכֵלֵן לֹא נִתְּנָן אֶלָּא עַל-יְדֵי יִסּוּרֵינַי. וְאֵלוֹ הֵן: תּוֹרָה, וְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהָעוֹלָם הַבָּא. תּוֹרָה מִנֵּינַי? שְׂנֵאמַר (תְּהִלִּים צד, יב): "אֲשֶׁרֵי הַגָּבֵר אֲשֶׁר תִּיִסְרְנוּ יֵה וּמִתּוֹרַתְךָ תִּלְמַדְנוּ". אָרֶץ יִשְׂרָאֵל דְּכַתִּיב (דְּבָרִים ה, ה): "כִּי כִּפְאֲשֶׁר יִיִסֵּר אִישׁ אֶת בְּנוֹ, הַגּוֹי"ה אֱלֹהֵיךָ מִיִּסְרְךָ", וּכְתִיב בַּתְּרִיָּה: "כִּי הַגּוֹי"ה אֱלֹהֵיךָ מִבִּיאֵךְ אֶל אָרֶץ טוֹבָה". הָעוֹלָם הַבָּא דְּכַתִּיב (מְשִׁלִּי ו, כט): "כִּי גַר מִצְוֶה וְתוֹרָה אוֹר, וְדָרֶךְ חַיִּים תּוֹכַחוֹת מוֹסֵר". שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת הַנְּשָׁמָה, שְׂסוּבְלַת מְרִירוֹת וְיִסּוּרֵינַי מְרִים. וּבִזְוָה יֵהִיו מְקַשְׂרִים דְּבָרָיו, וְדו"ק].

(עַכְשָׁיו יִלְבִּישׁ אֶת הַשְּׂגָתוֹ בְּפָרֶק הַשְּׁלִישִׁי מִסְפָּר הַצְּנִיעוּת. וְאֶף שְׂאִין לְנוֹ שׁוּם מִשָּׂג בְּדְבָרִים דְּקִים כְּאֵלוֹ, שֶׁבְּהֵם תְּלוּיִים סְתָרֵי נִסְתָּרוֹת הַבְּרִיאָה, וְאִיךָ תְּכַבֵּשׁ אָרֶץ יִשְׂרָאֵל וְתַחֲזֹר לְעַם יִשְׂרָאֵל). וְזֶה פְּרוּשׁ פְּרָקָא תְּלִיתָאָה: תְּשַׁעָה תְּקוּנֵינַי יְקִירֵינַי אֲתַמְסְרוּ לְדַקְנָא, תְּשַׁעָה תְּקוּנֵינַי שֶׁל הַזְּעִיר אֲנִפִּין, שֶׁהֵם יְקָרִים, נְמֹסְרוּ מֵאֲרִיף אֲנִפִּין לְזְעִיר אֲנִפִּין, הֵינּוּ לְזַקֵּן הַיּוֹשֵׁב בִּישִׁיבָה לְדָרֵשׁ, נְמֹסֵר לוֹ תְּשַׁעָה בְּחִינּוֹת הַנ"ל:

א. 'קח את המטה' פנ"ל, כי הוא צריך ללכת בתקף עז. ב. 'והקהל את העדה' פנ"ל, להכניע רעתם פנ"ל, ולכן צריך ללכת עמם בתקיפות עצומה. ג. 'ודברתם אל הסלע' בתחנונים פנ"ל,

שהיה משתכח על-ידי נשמה שנסתלק, כי עכשו הזקן שיושב בישיבה לומד ודורש תורה בתקונים האלה, ועכשו מסדר והולך תשעה תקונים, שהזכיר למעלה בהשגתו הנפלאה, תקונא קדמא: נימין על נימין, מקמי פתחי דאדנין עד רישא דפמא. נימין הם בחינת שערות, שהוא בחינת "שערי ציון" (תהלים פז, ב), שהם ציונים לדברים עליונים, שכל זה בחינת מטה עזר ישלח מציון פנ"ל, שהוא מטה עז להכניע האויבים. מקמי פתחי דאדנין, הינו קדם ששמעו אם יכולין לקבל, עד רישא דפמא, פתחו פיהם ואמרו 'נעשה', וזהו (כתבות קיב): 'דקדמי פמיכו לאדניכו', שהקדימו נעשה לנשמע. תקונא תנינא: מרישא

תשעה בחינות הנ"ל: א. 'קח את המטה' פנ"ל. ב. 'והקהל את העדה' פנ"ל, להכניע רעתם פנ"ל. ג. 'ודברתם אל הסלע' בתחנונים פנ"ל. ד. 'לעיניהם', שיקשר עמם פנ"ל. ה. להמשיך דבורי-אש פנ"ל. ו. להמשיך תורה פנ"ל. ז. בריאת המלאכים פנ"ל. ח. לקבל פח מאדום להכניע את השונאים פנ"ל. ט. לבוא לארץ-ישראל פנ"ל. ואלו תקונין דאתמסר לזקן הדורש — כל מה דאתטמר ולא אתגליא — רמז על נשמת בחינת מרים שנסתלק פנ"ל. אשתכח, פרוש, אשתכח עכשו על-ידי זקן הזה כל מה שהיה משתכח על-ידי נשמה שנסתלק. ועכשו מסדר והולך תשעה תקונין:

תקונא קדמא: נימין על נימין, מקמי פתחי דאדנין עד רישא דפמא. נימין — בחינת שערות, בחינת "שערי

ציון" (תהלים פז), בחינת מטה עזר ישלח מציון פנ"ל. מקמי פתחי דאדנין — הינו קדם ששמעו אם יכולין לקבל, עד רישא דפמא — פתחו פיהם ואמרו 'נעשה'; וזהו (כתבות קיב): 'דקדמי פמיכו לאדניכו'. תקונא תנינא:

כי לגבי לב העליון צריכים לבוא רק ברחמים ובתחנונים. ד. 'לעיניהם', שיקשר עמם פנ"ל, בשעה שדורש, הוא צריך לקשר את עצמו עם כלל הנשמות השומעים דבריו. ה. להמשיך דבורי אש פנ"ל, לפני שדורש ברכים, הוא צריך לשפך נפשו פנים אליו יתברך, שדבוריו יהיו דבורי אש. ו. להמשיך תורה פנ"ל, ואחר ששפך לבו פנים אליו יתברך, הוא ממשיך תורה לנשמות השומעים דבריו. ז. בריאת המלאכים פנ"ל, שנעשה על-ידי מעשיו הטובים וחדושי ובאורי התורה שמבאר ומחדש. ח. לקבל פח מאדום להכניע את השונאים פנ"ל, כי אם אין לחדושי תורה ובאורי תורה שלו פח אזי צריך לקבל פח מאדום. ט. לבוא לארץ ישראל פנ"ל, ועל-ידי-זה כובשים את ארץ ישראל מידי אמות העולם. ואלו תקונין דאתמסר לזקן הדורש — כל מה דאתטמר ולא אתגליא —

האי לרישא אחרא, הינו להכניע רעתם פנ"ל, כשבאים להפריע לו, ובזה מוציא אותם מתחת רשות דסטרא אחרא, ומכניס אותם תחת רשות הקדשה; כי בזה שהולך אתם בתקיפות עצומה בעת אמירת התורה, על-ידי-זה הוא מכניע את רעתם שיצאו מהטמאה אל הטהרה. וזהו מרישא האי לרישא אחרא, הינו מרשות הסטרא אחרא לרשות הקדשה.

תקונא תליתאה, אשתכח מתחות תרין נקבין ארחא מליא דלא אתחזיא, הינו בחינת חטם, בחינת ודברתם אל הסלע פנ"ל, בחינת (ישעיהו מח, ט): "ותהלתי אחרטם לך"; כי אסור לדחוק את השעיה בשעיה שבא לשפך נפשו ברחמים ותחנונים אליו יתברך. ארחא מליא, "כי אין מחסור ליראיו" (תהלים לד, י), וזה מליא, שיש לו הכל, כי משפיע להם שפע, ויראה היא בחינת תפלה, בחינת (משלי לא, ל): "יראת ה' היא תתהלל", בחינת חטם, בחינת (ישעיהו יא, ג): "והריחו ביראת ה'", כי בו ברגע כשבא להתפלל אליו יתברך ברחמים ובתחנונים, על-ידי-זה נשפע עליו חדושי ובאורי התורה, שעל ידם

מרישא האי לרישא אחרא — הינו להכניע רעתם פנ"ל, ובזה מוציא אותם מתחת רשות דסטרא אחרא ומכניס אותם תחת רשות הקדשה; וזהו מרישא האי לרישא אחרא.

תקונא תליתאה, אשתכח מתחות תרין נקבין ארחא מליא דלא אתחזיא — הינו בחינת חטם, בחינת ודברתם אל הסלע פנ"ל, בחינת (ישעיהו מח, ט): "ותהלתי אחרטם לך". ארחא מליא — "כי אין מחסור ליראיו" (תהלים לד), וזה מליא. ויראה היא בחינת תפלה, בחינת (משלי לא) "יראת ה' היא תתהלל", בחינת חטם, בחינת (ישעיהו יא) "והריחו ביראת ה'". דלא אתחזיא — כי צריך להקטין את עצמו, ולא יתלה בזכותו פנ"ל, בבחינת (משלי כה): "אל תתהדר לפני לגמרי מכל וכל אליו יתברך."

ממשיך שפע לנשמות ישראל. דלא אתחזיא, כי צריך להקטין את עצמו, ולא יתלה בזכותו פנ"ל, בבחינת (משלי כה, ו): "אל תתהדר לפני לגמרי מכל וכל אליו יתברך."

תקונא רביעאה: עלעין אתחפין מהאי גיסא ומהאי גיסא — הינו בחינת התקשרות עם נשמותיהם, והם מחפין אותו מכל צד; כי בזה שמתקשרים נשמות ישראל, על-ידי-זה הוא נצול מהכל. תקונא חמישאה: אתחזין תרין תפוחין סומקין כורדא. תפוחין — זה בחינת מפתחי הלב שנפתחים, שנכמר רחמי לב העליון, ונשפע דבורים חמים, דבורי אש, בחינת סומקא כורדא פנ"ל; ועל-ידי-זה כלם מקבלים דבריו. תקונא ששיתאה: בחד חוטא תליין אפמין

גיסא ומהאי גיסא — הינו בחינת התקשרות עם נשמותיהם, והם מחפין אותו מכל צד. תקונא חמישאה: אתחזין תרין תפוחין סומקין כורדא. תפוחין — זה בחינת מפתחי הלב שנפתחים, שנכמר רחמי לב העליון ונשפע דבורים חמים, דבורי אש, בחינת סומקא כורדא פנ"ל. תקונא ששיתאה: בחד חוטא תליין אפמין

תקונא רביעאה: עלעין אתחפין מהאי גיסא ומהאי גיסא — הינו בחינת התקשרות עם נשמותיהם, והם מחפין אותו מכל צד. תקונא חמישאה: אתחזין תרין תפוחין סומקין כורדא. תפוחין — זה בחינת מפתחי הלב שנפתחים, שנכמר רחמי לב העליון ונשפע דבורים חמים, דבורי אש, בחינת סומקא כורדא פנ"ל. תקונא ששיתאה: בחד חוטא תליין אפמין תקיפין עד

תְּקִיפִין עַד חֲדוּי — זֶה בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הַתּוֹרָה כַּנֶּל, לְ שֶׁהֵם בְּחִינַת (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, יא): "תִּלְתְּלִים שְׁחֹרֹת פְּעוֹרֵב", שֶׁהֵם תְּלֵי תְּלִים שֶׁל הַלְכוֹת (עֲרוּבִין כּא:), הַנִּמְשָׁכִים עַד חֲדוּי עַד מְעוּי,

בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים מ, ט):

"וְתוֹרַתְךָ בְּתוֹף מְעִי";

וְתִלְיָן בְּחֵד חוּטָא —

בְּבְחִינַת (שֵׁם נ, ג):

"וּסְבִיבּוֹ נִשְׁעָרָה מְאֹד";

שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

מְדַקְדֵּק עִם הַצְּדִיקִים

כְּחוּט' (בְּמֹת קכא);

וּכְשִׁפּוּגִמִּים כְּחוּט

הַשְּׁעָרָה, אֲזִי אֵין כַּח

בְּיָדָם לְהַמְשִׁיךְ אֵלָיו

הַלְכוֹת הַנֶּל, כִּי צְרִיכִים

לְלַכֵּת בְּכַח. תְּקוּנָא

שְׁבִיעָאָה: שִׁפּוֹן סוּמְקָא

כּוֹרְדָא אֶתְפַּנּוֹן — הֵינּוּ

בְּרִיאַת מְלָאָכִים כַּנֶּל,

בְּבְחִינַת (שֵׁם ל, ג, ו):

"וּבְרוּחַ פִּיּוֹ כָּל צְבָאָם".

סְמְקָא כּוֹרְדָא בְּבְחִינַת (שֵׁם

קד, ד): "מְשֻׁרְתִּי אֲשֶׁ

לְהֵט"; כִּי בְּזֶה שְׁמַדְבַּר

בְּהַתְּלַבּוֹת הַלֵּב, עַל-יְדֵי-

זֶה הוּא נוֹתֵן כַּח

לְמְלָאָכִים.

תְּקוּנָא תְּמִינָאִי: זְעִירִין

נַחְתִּין בְּגְרוּנָא

וּמַחְפִּין קְדָלָא — הֵינּוּ

לְקַבֵּל כַּח מְאָדוּם, כִּי

כְּשֶׁאֵין מְסַפִּיק כַּח

לְמְלָאָכִים, אֲזִי הוּא צָרִיךְ

לְקַחַת כַּח מְאָדוּם לְהַכְנִיעַ

אוּיָבִים הַפּוֹנִים עֲרָף.

זְעִירִין — זֶה בְּחִינַת כַּח

חֲדוּי — זֶה בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת

הַתּוֹרָה כַּנֶּל, שֶׁהֵם בְּחִינַת (שִׁיר-

הַשִּׁירִים ה, ה): "תִּלְתְּלִים שְׁחֹרֹת

פְּעוֹרֵב", שֶׁהֵם תְּלֵי תְּלִים שֶׁל

הַלְכוֹת (עֲרוּבִין כּא:), הַנִּמְשָׁכִים עַד

חֲדוּי — עַד מְעוּי, בְּבְחִינַת

(תְּהִלִּים מ): "וְתוֹרַתְךָ בְּתוֹף מְעִי".

וְתִלְיָן בְּחֵד חוּטָא — בְּבְחִינַת

(שֵׁם נ, ג): "וּסְבִיבּוֹ נִשְׁעָרָה

מְאֹד", 'שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא

מְדַקְדֵּק עִם צְדִיקִים כְּחוּט' (בְּמֹת

קכא); וּכְשִׁפּוּגִמִּים כְּחוּט-הַשְּׁעָרָה,

אֲזִי אֵין כַּח בְּיָדָם לְהַמְשִׁיךְ אֵלָיו

הַלְכוֹת הַנֶּל. תְּקוּנָא שְׁבִיעָאָה:

שִׁפּוֹן סוּמְקָא כּוֹרְדָא אֶתְפַּנּוֹן

וּזְעִירִין נַחְתִּין בְּשִׁקּוּלָא

— הֵינּוּ בְּחִינַת אֲרָץ

יִשְׂרָאֵל שְׁנַחֲלָקָה

לְשִׁבְטִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת

'חֵיּוֹת קְטָנוֹת עִם גְּדֻלוֹת'

(שֵׁם קד, כה); בְּאֵלִין

אֲשֶׁתְּפַח גְּבַר תְּקִיף; הֵינּוּ

כְּשֶׁבָא לְבְחִינַת אֲרָץ

יִשְׂרָאֵל, פְּשוּטוֹ כְּמִשְׁמְעוֹ,

שְׁבָא לְאֲרָץ יִשְׂרָאֵל, וְאֵינוֹ

מִפְּחַד מְהַעֲרֵב-רַב, וּמְגַלָּה

אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ

יְתַבְּרָף, וּמְרַבֵּה בְּחֲדוּשֵׁי

וּבְאוּרֵי הַתּוֹרָה, אֲזִי נִקְרָא

גְּבַר תְּקִיף. כִּי קִדְּם שְׁבָא

לְבְחִינַת אֲרָץ יִשְׂרָאֵל, אֲזִי

"אֵל יִתְהַלֵּל חֲגֹר כְּמִפְתָּח"

— הֵינּוּ בְּרִיאַת מְלָאָכִים כַּנֶּל, בְּבְחִינַת (שֵׁם ל, ג): "וּבְרוּחַ

פִּיּוֹ כָּל צְבָאָם". סְמְקָא כּוֹרְדָא — בְּבְחִינַת (שֵׁם קד, ד):

"מְשֻׁרְתִּי אֲשֶׁ לְהֵט". תְּקוּנָא תְּמִינָאִי: זְעִירִין נַחְתִּין

בְּגְרוּנָא וּמַחְפִּין קְדָלָא — הֵינּוּ לְקַבֵּל כַּח מְאָדוּם,

לְהַכְנִיעַ אוּיָבִים הַפּוֹנִים עֲרָף. זְעִירִין — זֶה בְּחִינַת כַּח

אֲדוּם, בְּחִינַת (עֲבוּדָה א): "קִטָּן נִתְתִּיף בְּגוּיָם".

נַחְתִּין בְּגְרוּנָא — בְּחִינַת חֲרֵב הַנֶּל, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קמט):

"רוּמְמוֹת אֵל בְּגְרוּנָם וְחֲרֵב פִּיפְיוֹת". תְּקוּנָא

תְּשִׁיעָאָה: רַבְרַבִּין וּזְעִירִין נַחְתִּין בְּשִׁקּוּלָא — הֵינּוּ

בְּחִינַת אֲרָץ-יִשְׂרָאֵל שְׁנַחֲלָקָה לְשִׁבְטִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'חֵיּוֹת

קְטָנוֹת עִם גְּדֻלוֹת' (שֵׁם קד). בְּאֵלִין אֲשֶׁתְּכַח גְּבַר תְּקִיף

— הֵינּוּ כְּשֶׁבָא לְבְחִינַת אֲרָץ-יִשְׂרָאֵל, אֲזִי נִקְרָא גְּבַר

תְּקִיף, כִּי קִדְּם שְׁבָא לְבְחִינַת אֲרָץ-יִשְׂרָאֵל, אֲזִי "אֵל יִתְהַלֵּל"

(מלכים-א' כ, יא); כִּי כָל זְמַן שָׁלַא בָּא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְנִלְחַם עִם הָעַרְב־רַב, וְהוֹלֵךְ אִתָּם בְּיַד תְּקִיפָה, וּמַגְלָה אֶת קְלוֹנָם בְּרַבִּים, אֲשֶׁר הֵם מִיָּנִים וְאֶפִיקוֹרְסִים, עֲרִיזִין לֹא נִצַּח אֶת הַמְּלַחְמָה, וְאִין יָכוֹל לְהַתְּפָאֵר, אֲבָל אַחֲר־כֵּן בְּשִׁנוּצַח אֶת הַמְּלַחְמָה, וּבָא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְלוֹחֵם עִם הָעַרְב־רַב, וּמַגְרֵשׁ אֶת הַטְּמֵאָה וְהַמִּינֵוֹת, הַכְּפִירוֹת וְהָאֶפִיקוֹרְסוֹת מִשָּׁם, וְהוּא מַגְלָה אֶת מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי נִקְרָא אִישׁ מְלַחְמָה.

וְאִין יָכוֹל לְהַתְּפָאֵר, אֲבָל אַחֲר־כֵּן בְּשִׁנוּצַח אֶת הַמְּלַחְמָה, וּבָא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְלוֹחֵם עִם הָעַרְב־רַב, וּמַגְרֵשׁ אֶת הַטְּמֵאָה וְהַמִּינֵוֹת, הַכְּפִירוֹת וְהָאֶפִיקוֹרְסוֹת מִשָּׁם, וְהוּא מַגְלָה אֶת מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי נִקְרָא אִישׁ מְלַחְמָה.

הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֶאֱמָרָה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה תַּקְס"ה, עַל פְּסוּק (תהלים פט, טז): "אֲשֶׁרִי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה", אֵךְ לֹא זָכִינוּ לְקַבֵּל מִפְּתִיבַת יְדוּ הַקְּדוּשָׁה בְּאוֹר זֶה הַפְּסוּק עַל־פִּי הַתּוֹרָה הַנִּל"ל. גַּם קִדְּם שְׂאֵמֵר הַתּוֹרָה הַזֹּאת סֵפֶר אֵיזָה זְמַן מִקְּדָם מַעֲשֵׂה נוֹרָאָה שְׂרָאָה בְּמַקּוֹם שְׂרָאָה, בְּהַקִּיץ אוֹ בַּחֲלוּם, וְאָמַר שֶׁהַתּוֹרָה ט' תְּקוּנִין הַנִּל"ל הִיא פְּרוּשׁ עַל הַמְּרָאָה הַנוֹרָאָה הַזֹּאת שְׂפִסְפֵּר. וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם עוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד לְבָאֵר דְּבָרִים אֱלוֹ בְּמַקּוֹם אַחַר, בְּעֵזֶר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. (עֲיִן אֶת כָּל הַסְּפוֹר בְּאַרְיִכוֹת בְּסִפֵּר "חַיִּי־מוֹהַרְרִין", סִימָן פג).

[אֲשֶׁרִי הָאֵין הַשׁוֹמַעַת וּמְבִינָה אֶת רְזוּי וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת שֶׁבַתּוֹרָה זוֹ, שֶׁהוּא עֵמֶק עֵמֶק מִי יִמְצָאָנוּ, וְלֹא שִׁיף לְהַגִּיד

חֲגֵר כְּמַפְתַּח" (מלכים-א' כ). אֲבָל אַחֲר־כֵּן בְּשִׁנוּצַח, אֲזִי נִקְרָא אִישׁ מְלַחְמָה:

הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֶאֱמָרָה בְּרֵאשׁ־הַשָּׁנָה עַל פְּסוּק (תהלים פט) "אֲשֶׁרִי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה", אֵךְ לֹא זָכִינוּ לְקַבֵּל מִפְּתִיבַת יְדוּ הַקְּדוּשָׁה בְּאוֹר זֶה הַפְּסוּק עַל־פִּי הַתּוֹרָה הַנִּל"ל. גַּם קִדְּם שְׂאֵמֵר הַתּוֹרָה הַזֹּאת סֵפֶר אֵיזָה זְמַן מִקְּדָם מַעֲשֵׂה נוֹרָאָה שְׂרָאָה בְּמַקּוֹם שְׂרָאָה, בְּהַקִּיץ אוֹ בַּחֲלוּם, וְאָמַר שֶׁהַתּוֹרָה ט' תְּקוּנִין הַנִּל"ל הִיא פְּרוּשׁ עַל הַמְּרָאָה הַנוֹרָאָה הַזֹּאת שְׂפִסְפֵּר. וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם עוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד לְבָאֵר דְּבָרִים אֱלוֹ בְּמַקּוֹם אַחַר בְּעֵזֶר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

כ"א

פְּרָקָא רְבִיעָא דְסִפְרָא דְצִנִּיעוֹתָא עֲתִיק טְמִיר וְסִתִּים וְכוּ' בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנְּרוֹת וְכוּ' — פִּרְשׁ רַש"י, שְׂתֵּהָא שְׂלֵהֶבֶת עוֹלָה מֵאֲלִיָּה.

כא
פְּרָקָא רְבִיעָא דְסִפְרָא דְצִנִּיעוֹתָא

אִיתָא בְּסִפְרָא דְצִנִּיעוֹתָא פְּרָקָא רְבִיעָא

(זֶהר תְּרוּמָה קעו:): מוּבָא בְּסִפְרֵי הַצִּנִּיעוֹת, הֵינּוּ בִּזְהַר פְּרִשְׁתַּת תְּרוּמָה יֵשׁ חֵלֶק שְׁנִיקְרָא 'סִפֵּר הַצִּנִּיעוֹת', שְׁבוּ נִתְגַּלָּה רְזוּין וְרזוּי דְרְזוּין וְסִתְרֵי תּוֹרָה מְסוּד עוֹלָם הַתְּקוּן. [נְעִיץ בְּמָה שְׂכַתְּבִנוּ לְעֵיל, תּוֹרָה ב', וְזֶה גַם שִׁיף לְכָאן]. עֲתִיק טְמִיר וְסִתִּים, עֲתִיק הוּא טְמִיר וְסִתִּים גַּעְלָם וְנִסְתָּר מֵעֵין כָּל. וְאִין בְּזָה שׁוּם הַשָּׁגָה, כִּי שֵׁם הוּא בְּטוּל הַבְּחִירָה לְגַמְרֵי. זְעִירָא דְאַנְפִּין, אַתְּגַלְיָא וְלֹא אַתְּגַלְיָא, הַזְעִיר אֲנַפִּין שְׁהֵם עוֹלָמוֹת שְׂלֵמְטָה מֵהֵם, פְּעַם מִתְּגַלְיָא וּפְעַם מִתְּכַסִּיא, שְׂשֵׁם הַבְּחִירָה.

בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנְּרוֹת וְכוּ': פִּרְשׁ רַש"י, שְׂתֵּהָא שְׂלֵהֶבֶת עוֹלָה מֵאֲלִיָּה.

א. [עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ הַשָּׁגָתוֹ בְּמֵאֵמֵר הַסִּפְרָא דְצִנִּיעוֹתָא, וְכֵן יִלְבִּישׁ אֶת כָּל הַשָּׁגָתוֹ בְּעֵינֵין שְׂבַעָה קִנֵּי הַמְּנוּרָה שְׁהִיָּה בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, וְשִׁיף גַם אֲצֵל כָּל אָדָם]. כְּתִיב (תהלים קלט, ה): "אַחֲזוֹר

וְקָדָם צִרְתָּנִי"; הֵינּוּ בַעַת הַבְּרִיאָה בְּרָא
 הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הָעוֹלָם בְּשְׁנֵי אַפְּנִים: א.
 בְּחִינַת אַחֲוָה, שְׁיֵהִיָּה נַעֲלָם וְנִסְתָּר אֱלֻקוֹתוֹ
 יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ הַטֶּבַע. ב. בְּחִינַת קָדָם, שְׁיֵהִיָּה
 גְלוּי בְּגְלוּי נִפְלָא
 הַשְּׁגָחְתוּ הַפְּרָטִית, אֵיךְ
 שֶׁהִכֵּל זֶה מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ.
 כִּי יֵשׁ שֶׁכֵּל שְׁאָדָם מְשִׁיג
 אוֹתוֹ עַל-יְדֵי הַקְּדָמוֹת
 רַבּוֹת, שְׁעוֹבְרִים עַל
 הָאָדָם הַרְבֵּה סְבוּבִים
 וּמְשַׁבְּרִים וְגַלִּים, עַד
 שְׁזוֹכָה לְהַשִּׁיג אֶת אֲמַתַּת
 מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהַשֶּׁכֶּל
 הַזֶּה מְכַנֶּה בְּשֵׁם 'אַחֲוָה',
 כִּי בִּהְתַחֲלָה אָדָם חוֹשֵׁב
 שֶׁהִכֵּל טֶבַע, מְקַרְהַ וּמְזַל,
 שֶׁכֵּל זֶה נִקְרָא בְּשֵׁם
 אַחֲוָרִים, שְׁלֹא רוֹאִים
 בְּפְרוּשׁ אֶת הַשְּׁגָחְתוֹ
 הַפְּרָטִית מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה.
 וַיֵּשׁ שֶׁכֵּל שְׁבָא לְאָדָם
 בְּלֹא שׁוּם הַקְּדָמָה, אֲלֹא
 עַל-יְדֵי שִׁפְעַ אֱלֹקֵי,
 שֶׁנִּשְׁפָּע עָלָיו אוֹר נוֹרָא
 וְנִפְלָא מְאֹד מִלְּמַעְלָה, עַד
 שֶׁהוּא מְשִׁיג שֶׁהִכֵּל זֶה
 אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הִכֵּל,
 וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא
 נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֹא
 בְּהַשְּׁגָחַת הַמְּאֻצִּיל
 הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא הַשְּׁגָחָה פְּרָטִית. וְזֶה מְכַנֶּה בְּשֵׁם
 'קָדָם', שֶׁהוּא נִקְרָא בְּשֵׁם פְּנִים; הֵינּוּ שִׁתְּכַף-
 וּמִיד רוֹאִים אֶת פְּנֵי ה' בְּגְלוּי רַב וְנִפְלָא מְאֹד.
 וְהִתְלַהֲבוֹת הַלֵּב שֶׁמְתַלְהֵב לְבוֹ אֱלֹו יִתְבָּרַךְ, זֶה
 נוֹלָד מִחֲמַת תְּנוּעַת הַשֶּׁכֶּל, כְּפִי שֶׁשֶּׁכְּלוֹ שֶׁל
 הָאָדָם רָץ וְחוֹשֵׁב, כֶּף מִתְחַמֵּם לְכַבוֹ. כִּי טֶבַע

א כְּתִיב (תְּהִלִּים קל"ט): "אַחֲוָה וְקָדָם

צִרְתָּנִי". כִּי יֵשׁ שֶׁכֵּל

שְׁאָדָם מְשִׁיג אוֹתוֹ עַל-יְדֵי

הַקְּדָמוֹת רַבּוֹת, וְהַשֶּׁכֶּל הַזֶּה מְכַנֶּה

בְּשֵׁם 'אַחֲוָה'; וַיֵּשׁ שֶׁכֵּל שְׁבָא

לְאָדָם בְּלֹא שׁוּם הַקְּדָמָה, אֲלֹא

עַל-יְדֵי שִׁפְעַ אֱלֹקֵי, וְזֶה מְכַנֶּה

בְּשֵׁם 'קָדָם', בְּשֵׁם פְּנִים.

וְהִתְלַהֲבוֹת הַלֵּב נוֹלָד מִחֲמַת

תְּנוּעַת הַשֶּׁכֶּל, כִּי טֶבַע הַתְּנוּעוֹת

שְׁמוּלִיד חָם, וְלִפִּי מְהִירוֹת תְּנוּעוֹת

הַשֶּׁכֶּל, כִּי מוֹלִיד חָם בְּלֵב. נִמְצָא

עַל-יְדֵי שִׁפְעַ אֱלֹקֵי, שֶׁהַשֶּׁכֶּל

נִשְׁפָּע לְאָדָם בְּמְהִירוֹת, שְׁאִין

צָרִיךְ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּשׁוּם הַקְּדָמָה,

עַל-יְדֵי זֹאת הַמְהִירוֹת שֶׁלְּהֻבַּת

הַלֵּב עוֹלָה תְּמִיד מֵאֵלֶיהָ:

ב אֲבָל לְהַגִּיעַ לְבְּחִינַת שִׁפְעַ אֱלֹקֵי

הַנִּ"ל, אֵי אֶפְשָׁר לְבוֹא

לְזֶה, אֲלֹא שְׁיִקְדָּשׁ אֶת פִּי וְחֻטְמוֹ

וְעֵינָיו וְאָזְנוֹ, וְהֵן הֵן מְאִירִין לוֹ

שִׁפְעַ אֱלֹקֵי הַנִּ"ל. הֵינּוּ, שְׁיִשְׁמֹר

הַתְּנוּעוֹת שְׁמוּלִיד חָם, וְלִכֵּן כְּמוֹ-כֵּן וְלִפִּי

מְהִירוֹת תְּנוּעוֹת הַשֶּׁכֶּל, שֶׁהוֹלֵךְ בְּמְהִירוֹת, כִּי

מוֹלִיד חָם בְּלֵב שֶׁל הָאָדָם. נִמְצָא, עַל-יְדֵי שִׁפְעַ

אֱלֹקֵי, שְׁיִוָּרַד עַל הָאָדָם, וְהוּא תְּמִיד רַק חוֹשֵׁב

מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁכֵּל זֶה

הוּא שֶׁהַשֶּׁכֶּל נִשְׁפָּע לְאָדָם

בְּמְהִירוֹת, בְּלֵי שׁוּם

לְבוּשִׁים, הַעֲלָמוֹת

וְהַסְתָּרוֹת, הֵינּוּ שְׁאִין

צָרִיךְ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּשׁוּם

הַקְּדָמָה, כְּדֵי לְהַשִּׁיג

אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי

זֹאת הַמְהִירוֹת שֶׁלְּהֻבַּת

הַלֵּב עוֹלָה תְּמִיד מֵאֵלֶיהָ,

וּבוֹעֵר לְבוֹ אֱלֹו יִתְבָּרַךְ,

שֶׁכֵּל זֶה הוּא גְלוּי אֱלֻקוֹת,

גְלוּי הַהַשְּׁגָחָה, שְׁזוֹכָה

לְהַשִּׁיג מִכֵּל דָּבָר אֵיךְ

שֶׁדָּבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא

נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ אֲלֹא עַל-

יְדֵי הַשְּׁגָחְתוֹ הַפְּרָטִית,

שֶׁמְשַׁגִּיחַ עַל כָּל פְּרִט

וּפְרִט מִפְּרִטֵי הָעוֹלָם:

ב. [עַכְשָׁו יִגְלֶה, אֵיךְ

זוֹכִים שְׁיִאִיר לוֹ

הַשֶּׁכֶּל, וְשְׁיֵהִיָּה לוֹ תְּמִיד

בְּחִינַת קָדָם, פְּנִים, שְׁיִשִּׁיג

אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ תְּכַף-

וּמִיד, בְּלֵי שׁוּם הַקְּדָמוֹת];

אֲבָל לְהַגִּיעַ לְבְּחִינַת שִׁפְעַ

אֱלֹקֵי הַנִּ"ל, שֶׁנִּשְׁפָּע אֱלֹו

שִׁפְעַ אֱלֻקוֹת, שֶׁמְרַגִּישׁ וּמְבִין וּמְתַבּוֹנֵן בְּכָל

דָּבָר, אֵיךְ שֶׁהִכֵּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הִכֵּל,

וְהִכֵּל מְשַׁגַּח בְּהַשְּׁגָחָה פְּרָטִית, דָּבָר זֶה אֵי

אֶפְשָׁר לְבוֹא לְזֶה, אֲלֹא שְׁיִקְדָּשׁ אֶת פִּי וְחֻטְמוֹ

וְעֵינָיו וְאָזְנוֹ, שֶׁהֵם כְּלֵי הַמַּחֲזִין, וְהֵן הֵן מְאִירִין

לוֹ שִׁפְעַ אֱלֹקֵי הַנִּ"ל, שְׁלֹא יִצְטַרֵּךְ לְהַקְּדָמוֹת

רבות, ויעבר העלמות והסתרות, שהוא בחינת אָחור, אֵלָא תְּכַף-וּמִיד יִזְכֶּה אֵל בְּחִינַת קָדֶם, לְהַשִּׁיג אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרַּךְ מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה. וְזֶה אֵי אֶפְשֵׁר, אֵלָא עַל-יְדֵי שְׂיֻקְדֵּשׁ אֶת כְּלֵי הַמַּחֲזִין שְׁלוֹ. פִּיּו — הֵינּוּ שְׂיֻשְׁמֹר

אֶת עֲצָמוֹ מִלְּהוֹצִיא שְׂקָר מִפִּיּו, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר הַמְּרַחֵק אֶת הָאָדָם מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַּךְ כָּמוֹ הַשְּׂקָר; כִּי כִּשְׁהָאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר שְׂקָר, הוּא מְסַלֵּק שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבַּרַּךְ מִמֶּנּוּ. כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (שַׁבַּת נה.): חוֹתָמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-

הוּא אֲמֵת. וְאָמְרוּ (פְּסִיקְתָּא רַבְתִּי), שֶׁהַכֹּל בְּרָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָמוֹ חוּץ מִמֵּדַת שְׂקָר שְׁלֵא בְּרָא, וּמֵדַת שְׁוֹא שְׁלֵא פָעַל, אֵלָא הַבְּרִיּוֹת בְּדוֹ אוֹתָם מִלָּבָם. וְלִכֵּן הַדְּבַר הַרְאִשׁוֹן אָדָם צָרִיף לְשַׁמֵּר אֶת עֲצָמוֹ מִלוֹמַר שְׂקָר, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְּרַחֵק מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכֵמוֹ שֶׁפְּתוּב (שְׁמוֹת כג, ז): "מְדַבֵּר שְׂקָר תִּרְחַק", עַל-יְדֵי שְׂקָר מִתְּרַחֵק מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאָמְרוּ (תְּקוּנַיִי-זֹהר, תְּקוּנָה סג): אֲמֵת בִּיהַ בְּרָא עֲלֵמָא, וְעֲלִיהַ אֲתַקְרִי וְקִימָא כָּל עֲלֵמָא; כִּי הָעֵקֶר לְשַׁמֵּר עַל הַדְּבַר לֹא לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבַר שְׂקָר. חֲטָמוֹ שֶׁהוּא הָאֵף, הֵינּוּ וְיִהְיֶה לוֹ יִרְאֵת שְׁמַיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲטָם (וּמִבֵּיא רְאִיָּה, שְׂרִיאֵת שְׁמַיִם תְּלוּי בְּחֲטָם), בְּבַחֲזִינַת (יִשְׁעִיָּהוּ יא, ג): "וְהִרְיָחוּ בִּירְאֵת הַוִּיָּה", וְעַקֵּר שְׁלֵמוֹת יִרְאֵת שְׁמַיִם, שְׁלֵא יִהְיֶה בְּכַעַס, כִּי הַכַּעַס בֹּא דְרָף הָאֵף, שְׁזֶה חֲרוֹן אֵף, וְכוּ בְּרַגַע שֶׁהָאָדָם בְּכַעַס, הוּא מְאֻבָּד אֶת הִירְאֵת שְׁמַיִם שְׁלוֹ, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (נְדָרִים כב, ב): כָּל הַכּוֹעֵס אֶפְלוֹ שְׂכִינָה אֵינָה חֲשׁוּבָה כְּנֻגְדּוֹ. כִּי אִם הָיָה מְאֻמִּין בְּאַמוּנָה אֲמִתִּית, שְׂאִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרַּךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכַל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, לֹא הָיָה כּוֹעֵס, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי הַכַּעַס מְסַלֵּק אֶת

הַשְּׂכִינָה מִמֶּנּוּ, שֶׁהוּא הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה. וְכֵן אָמְרוּ (זֹהַר חֲדָשׁ נח): "לֹא יִהְיֶה בָּךְ אֵל זָר", שְׁלֵא תִהְיֶה נֶחַ לְכַעַס; כִּי הַכַּעַס מְסַלֵּק אֶת הִירְאֵת שְׁמַיִם מִהָאָדָם. כִּי מִי שֶׁשָּׂם אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תָּמִיד לְנֻגְדֵי עֵינָיו, הוּא יִהְיֶה יֹרָא שְׁמַיִם גְּדוּל, שֶׁמִּפְּחָד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַּךְ, וְלֹא יִהְיֶה בְּכַעַס עַל שׁוֹם דְּבַר. אֲזַנְיוֹ — שְׂיֻטָּה אֲזַנְיוֹ תָּמִיד רַק אֵל דְּבַר חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, חֲכָמֵי הַתּוֹרָה הָאֲמִתִּיִּים, שְׁכָּל זֶה בְּכֹלל שְׂיִהְיֶה לוֹ אֲמוּנַת חֲכָמֵים, הַתְּלוּי בְּאֲדָנִין, שְׁזֶה מָה שְׂאֲנוּ מְצוּיִן

לְשַׁמֵּעַ לְקוֹל חֲכָמֵי הַתּוֹרָה, חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, בְּבַחֲזִינַת (מְשָׁלִי כב, יז) "שְׁמַע דְּבָרֵי חֲכָמִים"; וְכֵזֶה תְּלוּיָהּ אֲמוּנַת חֲכָמֵים, כִּי כָּל הַתּוֹרָה תְּלוּיָהּ אֵף וְרַק בְּאַמוּנַת חֲכָמֵים שְׁכָּל דוֹר וְדוֹר, שְׁזֶה בְּכֹלל תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, שְׁמַקְבְּלִים מִחֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, חֲכָמֵי הַתּוֹרָה. עֵינָיו — וְיַעֲצִים עֵינָיו מִרְאֵת בְּרַע, כִּי הָעֵקֶר הוּא קִדְשַׁת הָעֵינַיִם, כִּי כָּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהֲדָרִין מַה.): אֵין יֵצֵר הָרַע שׁוֹלֵט אֵלָא בְּמָה שְׁעֵינָיו רֹאוֹת. וְכָל הַצְּרוֹת שֶׁהָאָדָם סוֹבֵל, זֶה רַק שֶׁהוֹלֵךְ אַחַר עֵינָיו. וְכִמְאָמְרָם ז"ל (בְּמִדְבָּר רַבָּה, פְּרָשָׁה י', סִימָן ו'): מָה רְאָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְשָׂאֵל מִיִּשְׂרָאֵל הַלֵּב וְהָעֵינַיִם שְׂיִהְיוּ אַחֲרָיו? לְפִי שֶׁהָעֵבֶרָה תְּלוּיָהּ בָּהֶם, הָעֵינַיִם רֹאוֹת אֶת הַזּוֹנוּהַ, וְהַלֵּב מְהַרְהֵר אַחֲרָיָה; כִּי בְּרַגַע שֶׁהָאָדָם מִפְּקִיר אֶת עֵינָיו, הוּא בֹא לְיַדֵי טְמֵאָה, כִּי הָעֵין רוֹאָה, וְהַלֵּב חוֹמֵד, וְכֹלֵי הַמַּעֲשֵׂה גּוֹמְרִים. וְלִכֵּן אִם אָדָם רוֹצֵה לְזַכּוֹת שְׂיֻמְשֵׁף עָלָיו שְׁפַע אֱלֹקֵי, שְׂיִהְיֶה תָּמִיד אֶצְלוֹ בְּחִינַת קָדֶם, שְׂרִיאָה רַק הַשְּׂגָחָתוֹ הַפְּרִטֵי פְּרִטִית, אֵיף שֶׁהוּא יִתְבַּרַּךְ מִשְׁגִּיחַ עַל כָּל פְּרִט וּפְרִט מִפְּרִטֵי הָעוֹלָם, עָלָיו לְקַדֵּשׁ אֶת פִּיּו, חֲטָמוֹ וְאֲזַנְיוֹ וְעֵינָיו, כִּי הֵן הֵן הַמְּעוֹרְרִין אֶת שְׁפַע אֱלֹקֵי הַנֵּ"ל

לְבוֹא, כִּי הִפָּה וְהַחֲטָם וְהָעֵינִים וְהָאָזְנִים תְּלוּיִים בַּמַּח, וְעַל-יְדֵי הַמַּח־מִחְשָׁבָה — דְּרָכָה אָדָם יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ שִׁפְעַ אֱלֹקֵי, שְׂיִזְכָּה לְהִבִּין וְלִהְשָׁכִיל וְלִהְתְּבוֹנֵן בְּרוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אִיךְ שֶׁהַפֶּל מְשַׁח בְּהַשְׁגָּחַה פְּרֻטִית, דְּבַר גְּדוֹל וְדְבַר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֹא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, אֲשֶׁר זֶה בְּעֲצָמוֹ הַשִּׁפְעַ אֱלֹקֵי בְּחִינַת קָדָם, פְּנִים, וְהַפֶּל תְּלוּי עַל-יְדֵי הַפָּה וְהַחֲטָם, הָעֵינִים וְהָאָזְנִים, וְהֵן מְעוֹרְרִין אֶת הַמַּח שְׂיִהְיֶה בְּבַחֲנֵינָה קָדָם, בְּבַחֲנֵינָה פְּנִים.

וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קִיט): "רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת" — זֶה בְּחִינַת מַח הַנֶּאֱמָר אֲצִל פֶּה; וְזֶה (שֵׁם קִיא): "רֹאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת ה'" — זֶה בְּחִינַת מַח הַנֶּאֱמָר אֲצִל חֲטָם; וְזֶה בְּחִינַת (מִשְׁלֵי ט): "הוֹכַח לְחָכָם וַיֵּאָהֲבֵךְ" — זֶה בְּחִינַת מַח הַנֶּאֱמָר אֲצִל אֲדִנִּין, בְּבַחֲנֵינָה "שְׁמַע דְּבַרֵי חֲכָמִים"; וְזֶה בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית ג): "וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׂנֵיהֶם" — זֶה בְּחִינַת מַח הַנֶּאֱמָר אֲצִל עֵינִין. וְהֵן הֵן שְׂבַעַת הַנְּרוֹת, כִּי פֶה וְתִרְיָן נִקְבָּא חֲטָמָא וְתִרְיָן עֵינִין וְתִרְיָן אֲדִנִּין, הֵם בְּחִינַת שְׂבַעַת הַנְּרוֹת. נִמְצָא, שֶׁהַשְׂבַּעַה גְּרוֹת שֶׁל הַמְּנוֹרָה נִמְצָאִים אֲצִל כָּל אָדָם, וְיִמְנַרְתָּא דָּא רִישָׁא' (עֵינִין בְּהַקְדַּמַּת הַתְּקוּנִים יג); הֵינוּ עֲצָם הַמַּח שֶׁהוּא הָרֹאשׁ, זֶה כָּל הַמְּנוֹרָה, הֵינוּ הַמַּח הַמְּקַשֵּׁר אֶל שְׂבַעַת קָנִים. וְזֶה סוּד הַשָּׁמֶן שֶׁבְּתוֹךְ הַקָּנִים, שְׂזָה הַמַּח, כִּי שָׁמֶן מְרַמֵּז עַל הַחֲכָמָה, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל' (מְנַחֵת פה): עַל הַפְּסוּק (שְׁמוּאֵל-ב' יד, ב): "וַיִּשְׁלַח יוֹאָב תְּקוּעָה וַיִּקַּח מִשָּׁם אִשָּׁה חֲכָמָה", מֵאֵי שְׂנָא תְּקוּעָה? אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מִתּוֹךְ שְׂרָגִילִין בְּשָׁמֶן זֵית, חֲכָמָה מְצוּיָה בְּהֵן. וְכֵן הוּא (זֶהר בְּלֶק

קפז). עַל הַפְּסוּק (קֹהֶלֶת ט, ח): "וְשָׁמֶן עַל רֹאשְׁךָ אֶל יַחְסָר", דְּהָא גְּהוֹרָא דְּבִרְאִישׁוֹ אֲצִטְרִיךְ לְמִשְׁחָא וְכוּ'. וּפְנֵי הַמְּנוֹרָה הֵינוּ שִׁפְעַ אֱלֹקֵי הַנְּ"ל, כְּדֵי שְׂיִזְכָּה לְשִׁפְעַ אֱלֹקֵי, שְׂיִאִיר לוֹ בְּחִינַת קָדָם, פְּנִים, שְׂיַדַע שֶׁהַפֶּל מְשַׁח מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּהַשְׁגָּחַה פְּרֻטִית. וְדְבַר גְּדוֹל וְדְבַר קָטָן יִרְאֵת הַנְּ"ה' זֶה הַרִיחַ, שֶׁהוּא הַחֲטָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה יא, ג): "וַיְהִיחוּ בִּירְאֵת הַנְּ"ה"; וְזֶה בְּחִינַת (מִשְׁלֵי ט, ח) "הוֹכַח לְחָכָם וַיֵּאָהֲבֵךְ", זֶה בְּחִינַת מַח הַנֶּאֱמָר אֲצִל אֲדִנִּין; 'חָכָם' זֶה הַמַּח, 'הוֹכַח' זֶה הַחֲכָם הַמוֹכִיחַ אוֹתְךָ, שְׂאֵתָה צְרִיךְ לְשַׁמַּע בְּקוֹלוֹ, בְּבַחֲנֵינָה "שְׁמַע דְּבַרֵי

עד שהוא בטל ומבטל לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, והוא בטל ממציאות, שאז נשפע עליו שכל עליון, רוח דקדושה שמסבף עליו. וספה הזאת היא בא על-ידי שבעה עננים; כי עם ישראל היו מסבבים עם שבעה ענני כבוד, כמאמרם ו"ל (מכילתא בשלח), והקדוש-ברוך הוא פרש לבניו שבעה ענני כבוד, שנאמר (תהלים קה, לט): "פרש ענן למסוף, ואש להאיר לילה", וכן הוא (תנא דבי אליהו רבה, פרשה יג, סימן ג): בשכר צלו של אילן, שהושיב אברהם אבינו את מלאכי שרת, הקיף להן הקדוש-ברוך הוא שבעה ענני כבוד לישראל ארבעים

שנה במדבר; הינו בחינת שבעת הנרות כנ"ל; [רבנו ז"ל מקשר את שבעת הנרות אל שבעה ענני כבוד, שהם בחינת ספה, שסבף את עם ישראל במדבר, והספה הזו הייתה רוח-הקדוש, רוח הבא מן הקדוש, שהרגישו את אמתת מציאותו [תברך]. שעל ידם האדם משיג פני המנוחה, שהוא השמן שבתוף הקנים, שהם המחין, הינו ספה, הינו שפע אלקי [שזה מקשר אל זה, כפי שהאדם מקדש ומטהר את השבעה גרות, שהם כנגד השבעה ענני כבוד, שהם בחינת ספה, על-ידי-זה נשפע עליו אור וזיו וחיית ודבקות הבורא תברך שמו, שמרגיש רק את הקדוש-ברוך-הוא, שזה רוח הבא מן הקדוש]. ורוח-הקדוש נקרא על שם החכמה, שהיא רוח חכמה הבא מקדוש פידוע [עין זהר אחרי סא]: מאי קדש שלמותא דאקרי חכמה עלאה. ומהאי אתר ומתמן נפקין מבויעין ונחלין לכל עבר עד דמטו להאי זאת והאי זאת פד

לא נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, שזה עקר החכמה שפע אלקי, אל זה צריכים מחין נקיים, והמחין תלויים בשבעה גרות, שהם העינים, האזנים, החטם והפה, כפי שזוכה לקדשם ולטהרם, כן זוכה לשפע אלקי, שמרגיש שהכל לפל אלקות גמור הוא.

ג. ושפע אלקי הזאת, שנשפע על האדם אור האין סוף ברוך הוא, עד שירגיש שהכל השגחה פרטית, בחינת קדם פנים, המדרגה הזו היא בחינת ספה, שהוא מסבף עם אורו תברך כמו ספה, שסבף את עם ישראל במדבר עם ענני כבוד; כי ספה היא בחינת

שפכה ברוח-הקדוש [עין מגלה יג]. שקראו את משה סוכו, שנעשה לישראל כספה. וכן הוא (ויקרא רבה, פרשה א', סימן ג), שדרשו 'אבי סוכו', שהיה אביהן של נביאים שסוכים ברוח-הקדוש. רבי לוי אמר לשון ערבי הוא, בערבי קורין לנביא סכיא, הינו שמדמה את השפע אלקי הנשפע על האדם המקדש את השבעה גרות, שהם שבעה קני המנוחה כמו ספה, שהיו עם ישראל מסבבים במדבר עם ענני כבוד כמו ספה, והרגישו רק את הקדוש-ברוך-הוא, כי הם היו דור דעה, ומשה רבנו החדיר בעם ישראל את אמתת מציאותו תברך, עד שכלם ידעו והפירו את הקדוש-ברוך-הוא. ולכן נקרא אבי סוכו, שפכה ברוח-הקדוש, והכניס את זה גם בעם ישראל, שכלם הפירו את אמתתו תברך; כי רוח-הקדוש הוא שפע אלקי שנשפעת על האדם הארה עצומה מלמעלה, שמאיר עליו אורו תברך בגלוי רב ונפלא מאד,

ג ושפע אלקי הזאת הוא בחינת ספה, כי ספה הוא בחינת שפכה ברוח-הקדוש, כי רוח-הקדוש הוא שפע אלקי. וספה הזאת היא בא על-ידי שבעה עננים, הינו בחינת שבעת הנרות כנ"ל, שעל-ידם האדם משיג פני המנוחה, הינו ספה, הינו שפע אלקי. ורוח-הקדוש נקרא על שם החכמה, שהיא רוח חכמה הבא מקדוש פידוע.

אמר ליה אתון מהתם מתניתו לה, אגן מהכא מתנינן לה דכתיב (שמות לא, ו): "ובלב כל חכם לב נתתי חכמה"; הינו שמביא ראיה, שענני כבוד הם גדולו מן הארץ, פמובא (בראשית ובה,

פרשה יג, סימן יא): רבי שמעון בן לקיש אמר אין עננים אלא מלמטה, שנאמר (תהלים קלה, ז): "מעלה נשאים מקצה הארץ", והם אינם מקבלים טמאה, כי אין בהם ממשות, ולכן כשהאדם מבטל את עצמו לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, ונעשה בעצמו פלא כלום, שזה עקר החכמה, כמו שכתוב (איוב כח, יב): "והחכמה מאין תמצא", עקר החכמה הוא דיקא כשהאדם מחזיק את עצמו לאין, שאז דיקא נשפע עליו רוח-הקדש, שפע אלקי, שהוא מספך עם אור אלקי כמו שהיו עם ישראל מספכין במדבר עם ענני כבוד, ולכל זה זוכין על-ידי קדשת שבעת הנרות, שהם בחינת שבועה עננים].

ד. (עכשו יסביר בפרטיות מה הוא ענין ספה ורוח-הקדש); וספה הנ"ל, הינו רוח-הקדש הנ"ל, שפע אלקי הנ"ל, הוא בחינת מקיפין, הינו שמקיף את המוח, כי יש השגה גלוי אלקות במדרגה עליונה פל-כף, עד שהשכל הזה הוא גדול עד למאד, עד שאין המוח יכול לסבלו, ואין נכנס במוח, אלא הוא מקיף את

מתברכא אקרי קדש, ואקרי חכמה וקראן ליה רוח-הקדש, פלומר רוח מההוא קדש דלעילא, וכד נפקין ומתערין מנה רזי אורייתא פדין אתקרי לשון הקדש וכו', עין שם; וזה סוד

(במדבר יב, ח): "פה אל פה אנדר בו", שמרב התפללותו ודבקותו באין סוף ברוך הוא, על-ידי זה נשפע עליו רזי וסתרי תורה שיוצא מפיו, שזה בעצמו רוח-הקדש, רוח מההוא קדש דלעילא]. וזה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (ספה יא): מנין שאין מספכין אלא בדבר שאין מקבל טמאה, ובדבר שגדולו מן הארץ? שנאמר (בראשית ב, ו): "ואד יעלה מן הארץ, מה אד הוא דבר שאין מקבל טמאה ואין גדולו אלא מן הארץ וכו'. ואד הן הן אלו העננים הנ"ל, והן בחינת קדש, וגדלין מן הארץ, פי צריך המקבל הזה להיות חכם, פי הקדוש-ברוך-הוא ייהב חכמתא לחפימין, בבחינת "ובלב כל חכם לב נתתי חכמה".

ד וספה הנ"ל, הינו רוח-הקדש הנ"ל, שפע אלקי הנ"ל, הוא בחינת מקיפין, שהשכל הזה הוא גדול עד למאד, עד שאין המוח יכול לסבלו ואין נכנס במוח, אלא הוא מקיף את פי הקדוש ברוך הוא (דניאל ב, כא): "יהב חכמתא לחפימין", בבחינת (שמות לא, ו) "ובלב כל חכם לב נתתי חכמה" [עין ברכות נה:] זה לשון הגמרא: אמר רבי יוחנן, אין הקדוש-ברוך-הוא נותן חכמה, אלא למי שיש בו חכמה, שנאמר (דניאל ב, כא): "יהב חכמתא לחפימין, ומנדעא לידעי בינה". שמע רב תחליפא בר מערבא ואמרה קמיה דרבי אבהו,

הראש; כי מרב עמק המשג וקצר המשיג לא נכנס בתוך שכלו, אלא מקיף את המח, כמו שאנו רואים כמה חכמות עמקות, שאין יכלת במח האנושי להבין על בריו, כמו כמה וכמה מבוכות שאנו נבוכים בהם, כמו הידיעה והבחירה, שהם שני הפכים בנושא אחד, פי הידיעה היא שהאדם צריך לדעת, שהכל לכל אלקות גמור הוא, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, וכל דבר שרק קורה בזה העולם וכן בכל העולמות, הכל משגח רק ממנו יתברך, וזוהי הידיעה שהיא בודאות שהכל ממנו יתברך. ולהפך —

הבחירה היא שמסרו בידי האדם להתנהג פרצונו, אם לילה או לא לילה, אם לעשות או לא לעשות, אם להצליח או להפשל וכדומה באין ספר דברים. והם שני הפכים בנושא אחד. ודבר זה אי אפשר להבין, או שאתה אומר שיש ידיעה, או שאתה אומר שיש בחירה. ודבר זה כל-כך עמק, עד שאין מח של אנושי יכול להבין את הידיעה הזאת, איך יכול להיות שני הפכים בנושא אחד, והשכל הזה הוא בחינת מקיף, הינו שאינו יכול להכנס במח האנושי, פי הם שני הפכים. ודבר כזה אי אפשר להסביר בשכל אנושי. ולכן דבר כזה אין נכנס בפנימיות המח, פי אם מקיף אותו מבחוץ, פי כל דבר שלא יכולים להבין, זה

הראש. כמו שאנו רואים כמה חכמות עמקות, שאין יכלת במח האנושי להבין על בריו, כמו כמה וכמה מבוכות שאנו נבוכים בהם, כמו הידיעה והבחירה, שאין מח של אנושי יכול להבין את הידיעה הזאת, והשכל הזה הוא בחינת מקיף, שאין נכנס בפנימיות המח פי אם מקיף אותו מבחוץ, והשכל הפנימי מקבל חיותו מהמקיף הזה.

ודע, שזה עקר פח הבחירה, כל-זמן שהשכל אין כל כך גדול להבין הידיעה והבחירה, אזי פח הבחירה על מקומו, פי יש בידו פח לבחור החיים או הפוכו; אבל כשיכנס המקיף הזה לפנים, ואז יתגדל השכל האנושי ויתגלה

נשאר בחוץ, והשכל הפנימי זה דבר שהאדם פן יכול להשיג, וכן נכנס בפנימיות מחו, ודבר זה מקבל חיותו מהמקיף הזה; הינו דבר שהוא כבר משיג ומבין, זה נקרא שכל פנימי, שנכנס בתוך שכלו ומבינו, ושכל המקיף זה נקרא שכל, שעדין לא נכנס בהבנתו, אלא מקיף את מחו ואינו מבין. והשכל הפנימי מקבל חיות מהשכל המקיף. ודע, שזה עקר פח הבחירה, כל זמן שהשכל אין כל-כך גדול להבין הידיעה והבחירה, אזי פח הבחירה על מקומו, פי יש בידו פח לבחור החיים או הפוכו;

הינו כל זמן שאין אדם דבוק לגמרי באין סוף ברון הוא, והוא בטל ומבטל אל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך בבטול כל הרגשותיו, ויודע ועד שהכל רק ממנו יתברך, עדין הבחירה על מקומו עומד, פי מאחר שאינו בטל

ומבטל אליו יתברך, אזי נדמה לו כאלו הכל תלוי בידו, והוא בוחר או בחיים — או במות, או ברע — או בטוב, אבל כשיכנס המקיף הזה שהכל לכל אלקות גמור הוא, ואין בלעדיו יתברך כלל, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם פסוי לאלקותו יתברך, פי אין בלעדיו יתברך כלל, שאז המקיף הזה נכנס לפנים, לפנימיות מחו, שמבין שאין בלעדיו יתברך כלל, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, ואז יתגדל השכל האנושי,

אחד. ודבר זה אי אפשר להבין, או שאתה אומר שיש ידיעה, או שאתה אומר שיש בחירה. ודבר זה כל-כך עמק, עד שאין מח של אנושי יכול להבין את הידיעה הזאת, איך יכול להיות שני הפכים בנושא אחד, והשכל הזה הוא בחינת מקיף, הינו שאינו יכול להכנס במח האנושי, פי הם שני הפכים. ודבר כזה אי אפשר להסביר בשכל אנושי. ולכן דבר כזה אין נכנס בפנימיות המח, פי אם מקיף אותו מבחוץ, פי כל דבר שלא יכולים להבין, זה

ויתגלה לאנושי הידיעה והבחירה, הינו שיידע
 מה זו ידיעה ומה זו בחירה, כי באמת אם אדם
 זוכה ומזכך את עצמו לגמרי, ובפרט את
 השבעה גרות, על-ידי-זה הוא מכניס את
 המקיף, שהוא גלוי
 אלקות בתוך הפנימי,
 שזה בעצמו חבור בין
 הידיעה לבחירה, ואז
 יתבטל הבחירה לגמרי, כי
 אז על-ידי גדולו של
 השכל, שיודע ועד, אשר
 אין בלעדיו יתברך כלל,
 והכל הוא עצם עצמיות
 אלקותו יתברך, והוא
 בטל ומבטל לגמרי אל
 האין סוף ברוך הוא, על-
 ידי ידיעות אלו, יצא
 מגדר האנושי, ויעלה
 לגדר מלאך, ואז יתבטל
 הבחירה. כי כשמגיע אל
 הידיעה הזו, שהכל לכל
 אלקות גמור הוא, אז
 מאירה בו עצם הנשמה,
 כי הוא יוצא מגופו
 הנשמי, שהיא העלמה
 והסתרה, המעלמת
 ומסתרת את אור נשמתו,
 שהיא אור אלקי, ונתהפך
 למלאך, שזה נשמה בלי
 גוף, כי מהפך את המקיף לפנימי, וזה זה עקר
 כח הבחירה, זה שאין יודע השכל של הידיעה
 והבחירה; הינו שכל זמן שלא יכול לחבר את
 המקיף אל הפנימי, את הנשמה אל הגוף, אז
 עדין יש לו בחירה, כי מצד גשמיות גופו
 ופנימיות צמצום דעתו, יש לו בחירה להאמין
 שהכל ממנו יתברך, או שרחוק הוא מלהאמין
 שהכל ממנו יתברך.

(עכשו ילביש את השגתו במאמר חז"ל): וזה
 שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ברכות
 יז), שלעתיד צדיקים יושבים ועטרותיהם
 בראשיהם. [זה לשון הגמרא: מרגלא בפומיה
 דרב לא פעולם הנה
 העולם הבא, העולם הזה
 אין בו לא אכילה ולא
 שתיה, ולא פריה ורבייה,
 ולא משא ומתן, ולא
 קנאה ולא שנאה ולא
 פחרות, אלא צדיקים
 יושבין, ועטרותיהם
 בראשיהם, ונהנים מזיו
 השכינה, שנאמר (שמות
 כד, יא): "ויחזו את
 האלהים ויאכלו וישתו",
 ומדיק רבנו ז"ל: 'על
 ראשיהם' הצריך לומר, כי
 פתר מלבישים על הראש
 ולא בתוך הראש, אלא
 לכך נאמר "בראשיהם",
 כי לעתיד יתבטל
 הבחירה, וזה: צדיקים
 יושבים, שהוא סוד
 המנוחה והנחלה,
 שהישיבה הוא מורה על
 העדר הבחירה, כמו:
 "יושב בשמים" (תהלים ב,
 ד), שהוא מורה על העדר

וזה שאמרו חכמינו זכרונם
 לברכה (ברכות יז), שלעתיד
 צדיקים יושבים ועטרותיהם
 בראשיהם — 'על ראשיהם'
 הצריך לומר, כי לעתיד יתבטל
 הבחירה. וזה: צדיקים יושבים,
 שהישיבה הוא מורה על העדר
 הבחירה, כמו: "יושב בשמים"
 (תהלים ב), שהוא מורה על העדר
 ההשתנות, כי התנועה מורה על
 השתנות מרצון אל רצון,
 והישיבה מורה על העדר
 השתנות, הינו בטול הבחירה; כי ישיבה מרמזת על
 השלמות, שהאדם כבר יושב על מקומו, על
 המנוחה ועל הנחלה, ולא יכול להשתנות, שזה
 בטול הבחירה, כי להפך כשהאדם מתנועע
 והולך ממקום למקום, זה הפך המנוחה
 והנחלה. ולכן כשהאדם זוכה להכלל באין סוף

נעשה מספך עם אלקותו יתברך, ומכניס את המקיף לתוך הפנימיות, וזוכה להתבטל לגמרי אליו יתברך, עד שגם הגשמי נעשה רוחני, ונתעלה לגדר מלאך:

ה. (עכשו ילביש את

השגתו בסוד

קדושין ושבעת ימי

המשתה. וכן להפך

הסתלקות ושבעת ימי

אבלות). וזה בחינת

קדושין, הינו כשהאדם

מקדש את האשה פורסים

עליהם סודר, שזה בחינת

חפה, הינו זה נקרא חפה,

שחופה עליהם. כמו

שכתוב (תהלים יט, ו):

"והוא פחתן יצא

מחפתו". וכתיב (יואל ב,

טז) "וכלה מחפתה", כי

אז כשמתחדים יחד, והם

פחת חפה, על-ידי-זה

החתן מקדש את הפלה,

וזה השפעת שפע אלקי,

כי שפע אלקי הנ"ל הוא

בחינת קדש, כי עקר קדשת האדם, הוא

כשמקדש את אשתו, כי קדם הוא פלג גוף,

ואין בו שלמות, כמובא (זוהר ויקרא ז): זווגא

דדכר ונוקבא אקרי אחד, באתר דנוקבא שרְא

אחד אקרי, מאי טעמא? בגין דדכר בלא נוקבא

פלג גופא אקרי, ופלג לאו הוא חד, וכד

מתחברן כחדא תרי פלגי אתעבידו חד גופא

יכדין אקרי אחד. אבל תכף-ומיד כשמקדש את

אשתו נעשה אדם השלם, ונשפע עליו שפע

אלקי, כי (סוטה יז): איש ואשתו זכו — שכינה

ביניהם; וזה בחינת חפה, הינו מקיפין, כי בעת

החפה נשפע עליו שפע אלקי, שזה השפעת

השכינה, שאז 'זכו שכינה שרויה ביניהם', וזה

ברוך הוא, שזו מדרגת הצדיקים שנהנים מזיו השכינה, ועל-פן עליהם אמרו, צדיקים יושבים במקום אחד, ומתענגים מזיו השכינה. וכל זה בא להם, כי זכו אשר ועטרוניהם, הינו

המקיפים, כמו (שמואל א'

כג, כו): "שאוּל ואנשיו

עטרים אל דוד";

שפרושו ששאוּל סבב את

דוד לתפסו, נמצא,

שעטרה הוא לשון

מקיפים. בראשיהם, ולא

על ראשיהם; הינו

המקיפים יפנסו בתוך

המחין לפנים, שזה

שמכניסים את הידיעה

בתוך הבחירה, עד

שנתבטל הבחירה לגמרי,

כי מתגלה לאדם, אשר

בכל תנועה ותנועה שם

אלופו של עולם, ואין

בלעדיו יתברך פלל, ואז

יפנסו פל השכליות, שלא

היה יכול להבין אותם

קדם, כי לפני שהאדם

מטהר ומקדש את השבעה גרות, אין לו בלים

להשיג שלקבת האור העולה מעצמו, שזה גלוי

אלקותו יתברך, 'אש אוכלה אש', ותכף-ומיד

כשהאדם זוכה לטהר ולקדש את השבעה גרות

שלו, שהם בחינת ספה, בחינת פנים, ענני כבוד

המספכים את האדם, על-ידי-זה האורות יפנסו

לפנים בתוך המחין, וידע וישיג אותם, ואז יצא

מגדר אנושי, כי מוריד ממנו את גופו הגשמי

והחמרי, שזוהי בעצמה הבחירה, כי הגוף

מעלים ומסתיר את הנשמה, ועל-ידי-זה יעלה

לגדר מלאך, ויתבטל הבחירה לגמרי. וכל זה

יכולים לזפות על-ידי שהאדם מקדש את

השבעה גרות, שהם שבעה עננים, שעל-ידי-זה

שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (בְּכֹא בִתְרָא עה.):
 כֵּל צַדִּיק וְצַדִּיק נִכְוָה מִחֲפָתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ; מֵה
 הַלְשׁוֹן חֲפָתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ? אֵלֶּא כֵּל צַדִּיק וְצַדִּיק
 עוֹבֵד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְפִי מִדְּרַגְתּוֹ

וְהַשְׁגָּתוֹ, כִּי אֵין שְׁנֵי
 צַדִּיקִים דּוֹמִים זֶה לְזֶה, כִּי
 מִקִּיף שֶׁל זֶה גְּדוֹל מִמִּקִּיף
 שֶׁל זֶה, כִּי כֹל אֶחָד כִּפִּי
 יִגִּיעַתּוֹ וְטִרְחָתּוֹ זוֹכָה
 לְמִקִּיפִים אַחֲרָיִם, כִּי זוֹכָה
 לְהַשְׁגָּת אֱלֻקוֹת שְׁלֹא
 נִכְנָס בַּמַּח, שְׁזֶה בְּחִינַת
 מִקִּיף, וְהַשְׁכָּל שֶׁהוּא
 מִקִּיף לְזֶה הוּא פְּנִימִי
 לְזֶה; כִּי אֵין צַדִּיק דּוֹמֵה
 לְחֲבֵרוֹ. וְכַעֲיֵן שְׁאֲמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּכֹא
 מִצִּיעָא פג.): אֵין לָךְ כֹּל
 צַדִּיק וְצַדִּיק שְׁאֵין לוֹ
 מְדוּר לְפִי כְּבוֹדוֹ; וְאֲמְרוּ
 (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה ית, סִימָן

א'): כֹּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ עוֹלָם בְּפָנָי עֲצָמוֹ;
 כִּי כֹל אֶחָד כִּפִּי יִגִּיעַתּוֹ וְטִרְחָתּוֹ וּמְסִירוֹת נַפְשׁוֹ
 בְּעַבְרוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כֵּן זוֹכָה לְהַשְׁגָּת אֱלֻקוֹת. וְלִכְּן
 מֵה שְׁמִקִּיף לְזֶה הוּא פְּנִימִי לְזֶה, וּמֵה שְׁפָנִימִי
 לְזֶה מִקִּיף לְזֶה, כִּי אֵין שְׁנֵי צַדִּיקִים אוֹחֲזִים
 בְּמִדְרַגָּה אַחַת, וּבִיּוֹם הַחֲפָה אֵז נִשְׁלַם הַמַּחֲזִין
 לְאָדָם, שְׁאֵז נַעֲשֶׂה אָדָם הַשְּׁלָם. וְעַל-כֵּן נִשְׁפַּע
 עָלָיו שְׁפַע אֱלֻקִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲפָה, וְאִם הוּא
 מְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן, אֵז יְכוֹל לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַמַּחֲזִין
 הָאֵלוֹ כֹּל יְמֵי חַיָּיו בְּקִדְשָׁה. וְזֶה בְּחִינַת שְׁבַעַת
 יְמֵי הַמִּשְׁתָּה שְׁאֲחַר הַחֲפָה, כִּי נוֹתְנִים לְחַתָּן
 וְכֹלָה שְׁבַעַת יְמִים, וּכְמֵאמָרָם ו"ל (יְרוּשְׁלָמִי
 כְּתוּבוֹת, פְּרָק א', הֵלְכָה א'): מִשָּׁה הַתְּקִין שְׁבַעַת יְמֵי
 הַמִּשְׁתָּה, וְכֵן הוּא (פְּרָקֵי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, פְּרָק טו): ר'
 יוֹסִי אוֹמֵר: שְׁבַעַת יְמֵי הַמִּשְׁתָּה, מִמִּי אָנוּ
 לְמַדִּין? מֵיעֻקֵּב אַבִּינוּ, כְּשֶׁנִּשְׂאָ אֶת לֵאָה, עֲשֶׂה

שְׁבַעַת יְמֵי הַמִּשְׁתָּה וְשְׁמַחָה. שְׁנֵאמָר (בְּרַשִׁית
 כט, כז): "מִלֵּא שְׁבַע זֹאת" וְגו'. הֵינּוּ בְּחִינַת
 שְׁבַעַת הַנְּרוֹת הַנ"ל, שְׁעַל יָדָם יִכְנָס הַמִּקִּיף
 לְפָנָיִם. כְּמוֹ שְׁלִזְכוֹת לְמַחֲזִין קְדוֹשִׁים וְטַהוֹרִים,

עַד שִׁיְהִיָּה דְבוּק בְּחִי
 הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַד
 שְׁשִׁלְהֵבַת הַלֵּב תַּעֲלֶה
 מִעֲלֶה מִעֲלֶה, צְרִיכִים
 לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת הַשְּׁבַעַת
 נְרוֹת שֶׁהֵם הַשְּׁבַעַת עֲנִינִים,
 שְׁסַפְּכוּ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל
 בַּמִּדְבָּר, כְּמוֹ-כֵן חֲתָן
 בְּיוֹם חֲפָתוֹ זוֹכָה
 שְׁמוֹחֵלִין לוֹ עַל כֹּל
 עוֹנוֹתָיו, כְּמֵאמָרָם ו"ל
 (מִדְרַשׁ שְׁמוּאֵל, פְּרָשָׁה יז):
 חֲתָן בְּיוֹם חֲפָתוֹ מוֹחֵלִין
 לוֹ עַל כֹּל עוֹנוֹתָיו, שְׁאֵז
 זוֹכָה לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ
 מַחֲזִין קְדוֹשִׁין, לְהִיּוֹת
 דְבוּק בְּחִי הַחַיִּים בּוֹ

יִתְבַּרֵּךְ, נוֹתְנִין לוֹ שְׁבַעַת יְמֵי הַמִּשְׁתָּה, כְּדִי
 שְׁיִוָּכַל לְטַהֵר אֶת עֲצָמוֹ בְּשְׁבַעַת יְמִים אֵלוֹ אֶת
 שְׁבַעַת הַנְּרוֹת, וּלְהַכְנִיס אֶת הַמִּקִּיפִין לְפָנֵימִים.
 וְלְהַפְּךָ וְזֶה בְּחִינַת שְׁבַעַת יְמֵי אַבְלוּת, רַחֲמָנָא
 לְצַלָּן, שְׁמַתְאֲבָלִין עָלָיו, הֵינּוּ עַל גִּשְׁמַת הַמַּת,
 עַל שְׁנִסְתָּלַק גִּשְׁמַתוֹ, וְעַלְתָּה לְמַעֲלָה, וּמַתְאֲבָלִין
 שְׁבַעַת יְמִים, כְּדִי שְׁיַעֲלֶה גִּשְׁמַתוֹ לְאוֹר הַפָּנָיִם
 הַנ"ל, עַל-יְדֵי שְׁבַעַת יְמִים אֵלוֹ. וּכְמֵאמָרָם ו"ל
 (יְרוּשְׁלָמִי כְּתוּבוֹת, פְּרָק א', הֵלְכָה א'): מִשָּׁה הַתְּקִין
 שְׁבַעַת יְמֵי אַבְלוּת. וְכְמוֹכֵא (וְהַר וַיְחִי רִיח): אָמַר
 רַבִּי יְהוּדָה, כֹּל שְׁבַעַת יוֹמִין גִּשְׁמַתָּא אֵזְלָא
 מִבֵּיתָה לְקַבְרִיהָ וּמִקַּבְרִיהָ לְבֵיתָה, וְאֵתְאֲבַלְת
 עָלָיו דְּגוּפָא, דְּכַתִּיב (אִיּוֹב יד, כב): "אֵךְ בְּשָׂרוֹ
 עָלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוֹ עָלָיו תִּאָּבֵל", אֵזְלָא וַיִּתְבָּא
 בְּבֵיתָה, חָמִי לְכֹלְהוּ עֲצָבִין וּמַתְאֲבָלָא. תָּנָא בְּתַר
 שְׁבַעַת יוֹמִין גּוּפָא הָוִי כְּמָה דְּהוּא, וְגִשְׁמַתִּיהָ

באמת הזווג נקרא על שם הפה, כמו שכתוב (משלי ל, כ): "אכלה ומחטה פיה", וזה סוד הרק שבתוך הפה, שהוא מין נוקבא שהוא זווג עליון. ולכן זכי הראות יכולים לראות את פני

המת בתוך הרק, כי הטפה נקראת יקר כשהיא בקדשה, ולהפך

כשהולכת לסטרא אחרא נקראת קרין. ולמה צריכה לירק לפני פני המת דיקא,

הינו לפני אחי בעלה שמת, כי בזה הרק הוא נכלם, כי אין לה עוד

בושה יותר מזה שאחד יורק לו בפנים, ועקר

הבושה הוא בפנים, כמאמרם ז"ל (בבא מציעא נח:):

כל המלבין פני חברו ברבים, כאלו שופך דמים. אמר ליה: שפיר

קא אמרת, דחזינא ליה דאזיל סמקא ואתי חורא, כי הפנים משתנים בעת

הבושה, ולמה היא צריכה לירק ולביש את פני אחי

בעלה, וזה על שלא רצה להקים שם אחיו המת, כי אם היה נושאה, היתה נפקדת, והיה הבן נקרא על שם בעלה.

(עכשו ילביש השגתו בפסוק); וזה בחינת (במדבר יב, יד): "ואביה ירק על מרים בעת שפגמה בכבוד משה. ולמה נקט

הלשון שבעת ימים דיקא, הינו בחינת שבעה עננים הנ"ל, שעל ידם מאיר פני המורה; כי צריכים להכין את השבעה גרות, כדי להאיר בו

עאלת לדוכתה וכו', עין שם; ומתענגת באור הפנים:

ו. (עכשו ילביש השגתו בענין מצות חליצה): וזה טעם רק של החליצה, שנאמר (דברים כה,

ט): "וירקה בפניו", הינו חלק ממצות חליצה שהיא צריכה לירק בפניו,

כמובא (רמב"ם הלכות יבום וחליצה, פרק ד', הלכה ז); ואחר-כך עומדת וירקת

בארץ כנגד פניו רק הנראה לדנין, שמצות חליצה, שהיה שניהן עומדין בשעת קריאה

ובשעת ריקה, וצריכין הדנין לראות הרק היוצא מפיה. והטעם

שצריכה לירק בפניו דיקא, כי זה האח הולך בלא זרע, ולא הניח ברכה

אחריו שימשיכו שכל הפנים בעולם על-ידי מעשיהם הטובים; [כי

עקר התכלית להוליד בנים, שימשיכו את שכל הפנים גלוי אלקות בעולם, כמו שכתוב

(ישעיה לח, יט): "אב לבנים יודיע אל אמתך"; וכתיב

(תהלים פט, ב): "לדור ודור אודיע אמונתך בפני"; ומי

שמת בלא בנים, אין לו מי שימשיך את שכל הפנים, גלוי אלקות בעולם]. ואחיו אינו רוצה להקים שם אחיו המת, ואינו רוצה ליבם אותה,

בשביל זה — "וירקה בפניו", כי אין רוצה להמשיך נשמת המת בעולם, שיוכל לתקן אור הפנים. ובזה הרק נראה לפעמים פני המת; [כי

ו זה טעם רק של החליצה, שנאמר (דברים כה): "וירקה

בפניו" — 'בפניו' דיקא, כי זה הולך בלא זרע, ולא הניח ברכה

אחריו שימשיכו שכל הפנים בעולם על-ידי מעשיהם הטובים, ואחיו אינו רוצה להקים שם אחיו

המת ואינו רוצה ליבם אותה — בשביל זה: "וירקה בפניו", כי

אין רוצה להמשיך נשמת המת בעולם שיוכל לתקן אור הפנים. ובזה הרק נראה לפעמים פני המת

— פני המת דיקא, ובזה הרק הוא נכלם, ועקר הבושה הוא

בפנים, וזה על שלא רצה להקים שם אחיו המת:

וזה בחינת (במדבר יב): "ואביה ירק ירק בפניה הלא

תכלם שבעת ימים — שבעת ימים דיקא, הינו בחינת שבעה עננים הנ"ל, שעל-ידם מאיר פני

ואביה ירק ירק בפניה הלא תכלם שבעת ימים" , שנאמר על מרים בעת שפגמה בכבוד משה. ולמה נקט

הלשון שבעת ימים דיקא, הינו בחינת שבעה עננים הנ"ל, שעל ידם מאיר פני המורה; כי צריכים להכין את השבעה גרות, כדי להאיר בו

את אור הפנים, ולכן נאמר אצל מרים שפגמה בכבוד משה (שם ט): "ותסגר מרים מחוץ למחנה שבעת ימים וגו', שבעת ימים דיקא, כדי לתקן מה שפגמה בשבעה גרות, שבעה עננים, שעל-ידי-זה אינו מאיר פני המנורה, שזה שכל הפנימי. וכן אצל חליצה נאמר: והוא לא רצה להקים שם אחיו המת, על-פן "וירקה בפניו", והינו בשעת פנים; וזה שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (יבמות נב:): [התקדשי לי במאמר יבמין] היבמה נקנית במאמר, זהו הפך הבשת, כי 'מאמר' זה מלשון כבוד, בחינת (תהלים כט, ט): "כלו אמר כבוד, אומר הוא לשון כבוד, [פי זה הפסוק נאמר אחר השבעה קולות שאמר דוד על המים, שהן בחינת השבעין קלין שצריכים לצעק קדם שמולידין המחין, וכשמולידין המחין, זה שאדם משיב פני המנורה, חכמת אדם תאיר פניו — הפך בשעת פנים וכו' (מי הנחל)] הפך של "תפלים שבעת ימים",

שזה נאמר אצל מרים, ומרים, שפגמה בכבוד משה, שפע אלקי, בבחינת (שמות לד, כט): "פי קרן עור פניו", פי משה רבנו זכה לתכלית השלמות שאין שלמות אחריה להארת פנים, עד שהאיר את אור הפנים, ומרים פגמו בכבודו, כי היא פגמה בכבוד משה [וימביא ראיה, שמשה רבנו זכה לשלמות, לתקן שבעת הנרות]. פי הוא משה רבנו היה ענו, שפל וסבלן, ולא חרה אפו על בזיונו, וזה בחינת חטם בשלמות, שזה תקוון החטם להאריך אפו על כל מה שעובר עליו. וכתוב ביה (במדבר יב, ח): "פה אל פה אדבר בו", זה בחינת פה, שזכה לשלמות הדבור. וכתוב ביה (שם) "ותמנת הוני"ה יביט", זה בחינת עינים, שזכה לקדשת העינים, שהסתכל רק עליו ותברך. וכתוב ביה (שם ז): "בכל ביתי נאמן הוא", זה בחינת אדנין. ומביא ראיה, שאדנין זה בחינת נאמנות, בחינת (משלי יא, ג): "נאמן רוח מכסה דבר"; כי זכה לשלמות האזנים, שפל מה ששמע לא מסר לאחרים. פמובא בזהר (אדרא רבא נשא קכח) על הפסוק (משלי יא, ג): "הולך רכיל מגלה סוד, ונאמן רוח מכסה דבר"; איש רכיל מבעי ליה למימר, מאן הולך? אלא מאן דלא אתישב ברוחיה ולא הוי מהימנא ההוא מלה דשמע אזיל בגוויה פחיוזא במיא עד דרמי ליה לבר, מאי טעמא? משום דלית רוחה רוחא דקיומא. אבל מאן דרוחה רוחא דקיומא ביה כתיב: ונאמן רוח מכסה דבר" וכו', עיין שם. בשביל זה

המנורה. והוא לא רצה להקים שם אחיו המת, על פן "וירקה בפניו", והינו בשעת פנים. וזה שאמרו חז"ל (יבמות פרק רבן גמליאל): היבמה נקנית במאמר — זהו הפך הבשת, בחינת (תהלים כט): "כלו אמר כבוד", הפך של "תפלים שבעת ימים".

ומרים, שפגמה בכבוד משה, שהיא בחינת שפע

אלקי, בבחינת (שמות לד) "פי קרן עור פניו", ופגמה בבחינת שבעת הנרות, פי הוא היה ענו, שפל וסבלן, ולא חרה אפו על בזיונו, וזה בחינת חטם בשלמות; וכתוב ביה (במדבר יב) "פה אל פה אדבר בו" — זה בחינת פה; וכתוב ביה (שם): "ותמנת ה' יביט" — זה בחינת עינים; וכתוב ביה (שם): "בכל ביתי נאמן הוא" — זה בחינת אדנין, בחינת (משלי יא): "נאמן רוח מכסה דבר", פמובא בזהר (אדרא רבא קכח) — בשביל זה

ולא הוי מהימנא ההוא מלה דשמע אזיל בגוויה פחיוזא במיא עד דרמי ליה לבר, מאי טעמא? משום דלית רוחה רוחא דקיומא. אבל מאן דרוחה רוחא דקיומא ביה כתיב: ונאמן רוח מכסה דבר" וכו', עיין שם. בשביל זה

היא אמו, נמצא, שנאכל חצי בשרו, ואין לו בת זוג.

[פרוש, פי מי שמת בלא בנים, אזי אשתו צריכה להתיבם, ועל-ידי היבום

נתגלגל המת בהבן הנולד

מאשתו שנתבמה לאחיו,

כמבאר בסבא (משפטים

ק:): 'אתתה אמה', הינו

שהוא צער וענש גדול

להמת, שאשתו נעשית לו

אם, פי עכשו מכרח

להיות נולד מאשתו,

ואשתו נעשית לו אם.

ומחמת זה, בן היבמה

הזה שנולד מהיבום, אי

אפשר לו למצא זוגו, פי

אם ברחמים גדולים

[כמוכא (זהר לך צב),

שעליו נאמר: 'פן יקדמנו

אחר ברחמים, עין שם];

פי זה בן היבמה, שבאמת

הוא בעלה של היבמה,

ואשתו נעשית לו אם, אין

אמו, נמצא שנאכל חצי בשרו ואין לו בת-זוג.

[פרוש, פי מי שמת בלא בנים, אזי אשתו צריכה להתיבם, ועל-ידי היבום נתגלגל המת בהבן

הנולד מאשתו שנתבמה לאחיו, כמבאר בסבא (משפטים

ק:): 'אתתה אמה', הינו שהוא צער וענש גדול להמת,

שאשתו נעשית לו אם, פי עכשו מכרח להיות נולד

מאשתו ואשתו נעשית לו אם. ומחמת זה, בן היבמה הזה

שנולד מהיבום, אי אפשר לו למצא זוגו פי אם ברחמים

גדולים (כמוכא (זהר לך צב), שעליו נאמר 'פן יקדמנו

אחר ברחמים, עין שם). פי זה בן היבמה, שבאמת הוא

בעלה של היבמה, ואשתו נעשית לו אם, אין לו בת-זוג,

נצטרעה מרים, שדברה על משה. ומצרע דא סגירו דנהורא עלאה (זהר תזריע מט:), הינו

שנסגר ונתכסה ממצרע האורות עליונים הינו אור הפנים הנ"ל, פי מצרע דבר רע על הזולת,

ועל-ידי-זה פגם בדבור,

שהוא פני המנורה,

אמצעית המנורה, פי

שלשה קנים מצדה

האחד, ושלשה קנים

מצדה השני, זה כנגד

שתי העינים, שתי

האזנים, שני נקבי חטם,

והקנה האמצעי זה

הדבור. ולכן נסתם ממנו

אור הפנים, שהוא הארת

האין סוף ברוך הוא.

וכתיב בה במצרע "תסגר

מחוץ למחנה שבעת

ימים". וזה שבקש אהרן

על מרים: אל נא תהי

כמת אשר בצאתו מרחם

אמו ויאכל חצי בשרו",

פי על-ידי סגירו דנהורא

עלאה היא בבחינת מת,

פי מצרע חשוב כמת

(נדרים סד:), אשר בצאתו

מרחם אמו — זה בחינת

יבום, שעל-ידי היבום

אתתה אמה, שאשתו

נעשית לו אם; פי הבן

שנולד מהיבמה זה

נשמת הבעל שנפטר בלא

בנים, וזה שבקש "ויאכל

חצי בשרו", הינו שאין

לו בת זוג, פי הבעל

ואשתו הם תרי פלגא

גופא, ועכשו שאשתו

נצטרעה, ומצרע — דא סגירו

דנהורא עלאה (זהר תזריע מט:),

הינו אור הפנים הנ"ל, וכתיב בה:

"תסגר מחוץ למחנה שבעת

ימים".

וזה שבקש אהרן: אל נא תהי

כמת אשר בצאתו מרחם

אמו ויאכל חצי בשרו", פי

על-ידי סגירו דנהורא עלאה היא

בבחינת מת, פי מצרע חשוב

כמת (נדרים סד:); אשר בצאתו

מרחם אמו — זה בחינת יבום,

שעל-ידי היבום אתתה אמה,

שאשתו נעשית לו אם; ויאכל

חצי בשרו — הינו שאין לו

בת-זוג, פי הבעל ואשתו הם תרי

פלגא גופא; ועכשו שאשתו היא

לוּ בַת זוג, מֵאַחַר שֶׁבַת זוגוּ נַעֲשִׂית לּוֹ אִם. וְזֶהוּ שֶׁפֶרֶשׁ רַבְּנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, שֶׁבִקֵּשׁ אֶהְרֵן עַל מְרִים, שֶׁפִּגְמָה בְּשֶׁכַל הַפָּנִים, שֶׁזֶהוּ הַפָּגֶם שֶׁל הַמֵּת בְּלֹא בָּנִים כַּנִּל, שֶׁלֹּא תֵּהָא נַעֲנֶשֶׁת, חֵס וְשָׁלוֹם, בַּעֲנֹשׁ הַיְבוּס,

וְזֶהוּ: "אֵל נָא תְּהִי פֶמֶת אֲשֶׁר בְּצִאתוֹ מֵרַחֵם אִמּוֹ", שֶׁלֹּא תִהְיֶה פֶמֶת בְּלֹא בָּנִים, אֲשֶׁר מִכְרַח לְצִאת שְׁנִית בְּגִלְגּוּל מֵרַחֵם אִמּוֹ, הִינּוּ שֶׁאֲשֶׁתוֹ נַעֲשִׂית לּוֹ אִם, אֲשֶׁר מִחֲמַת זֶה "וַיֹּאכַל חֲצִי בִשְׂרוֹ", הִינּוּ חֲצִי גּוֹפּוֹ נֶאֱכַל, הִינּוּ שְׂאִין לּוֹ בַת זוג כַּנִּל, שֶׁהִיא חֲצִי בִשְׂרוֹ, פֶּלֶג גּוֹפּוֹ כַּנִּל]:

ז. (עֲכָשׁוּ יְבָאֵר אִיךָ זֹכִים לְהַתְגַּלוּת הַמַּחֲזִין נוֹסֵף עַל קִדְשֵׁת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת): וְלַפְעָמִים יֵשׁ, שֶׁהַמַּחֲזִין וְהַשֹּׁפֵעַ אֱלֹקֵי הוּא בְּהַעֲלֵם, בְּבַחֲזִינַת עֲבוּר, הִינּוּ כְּמוֹ הַעֲבֹר שֶׁהוּא נַעֲלֵם בְּכַטָּן אִמּוֹ, כִּי קוֹרֶה לְאָדָם שֶׁהַמַּחֲזִין שְׁלוֹ הֵם בְּקַטְנוֹת וּבְצִמְצוּם, שֶׁאִינּוּ זֹכֶה לְהַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת, שֶׁפֶע אֱלֹקֵי, אֹרֵר הַפָּנִים. וְאֵז יָפָה צֶעֱקָה לְאָדָם, בֵּין בְּתַפְלָה בֵּין בְּתוֹרָה, כִּי פְשׁוֹתֵעֵלֶם הַמַּחֲזִין, כִּי הַעֲלֵם הִינּוּ עֲבוּר, זֶה בְּבַחֲזִינַת (דְּבָרִים לֵב, יח): "צוּר יִלְדֶּךָ תִּשִּׁי", כְּכִיכּוֹל מִתְלוֹנֵן עַל עִם יִשְׂרָאֵל,

מֵאַחַר שֶׁבַת-זוגוּ נַעֲשִׂית לּוֹ אִם. וְזֶהוּ שֶׁפֶרֶשׁ רַבְּנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, שֶׁבִקֵּשׁ אֶהְרֵן עַל מְרִים, שֶׁפִּגְמָה בְּשֶׁכַל הַפָּנִים, שֶׁזֶהוּ הַפָּגֶם שֶׁל הַמֵּת בְּלֹא בָּנִים כַּנִּל, שֶׁלֹּא תֵּהָא נַעֲנֶשֶׁת, חֵס וְשָׁלוֹם, בַּעֲנֹשׁ הַיְבוּס. וְזֶהוּ: "אֵל נָא תְּהִי פֶמֶת אֲשֶׁר בְּצִאתוֹ מֵרַחֵם אִמּוֹ", שֶׁלֹּא תִהְיֶה פֶמֶת בְּלֹא בָּנִים, אֲשֶׁר מִכְרַח לְצִאת שְׁנִית בְּגִלְגּוּל מֵרַחֵם אִמּוֹ, הִינּוּ שֶׁאֲשֶׁתוֹ נַעֲשִׂית לּוֹ אִם, אֲשֶׁר מִחֲמַת זֶה "וַיֹּאכַל חֲצִי בִשְׂרוֹ", הִינּוּ חֲצִי גּוֹפּוֹ נֶאֱכַל, הִינּוּ שְׂאִין לּוֹ בַת-זוג כַּנִּל, שֶׁהִיא חֲצִי בִשְׂרוֹ, פֶּלֶג גּוֹפּוֹ כַּנִּל]:

ז וְלַפְעָמִים יֵשׁ, שֶׁהַמַּחֲזִין וְהַשֹּׁפֵעַ אֱלֹקֵי הוּא בְּהַעֲלֵם, בְּבַחֲזִינַת עֲבוּר, וְאֵז יָפָה צֶעֱקָה לְאָדָם, בֵּין בְּתַפְלָה בֵּין בְּתוֹרָה, כִּי פְשׁוֹתֵעֵלֶם הַמַּחֲזִין, כִּי הַעֲלֵם הִינּוּ עֲבוּר — זֶה בְּבַחֲזִינַת (דְּבָרִים לֵב): "צוּר יִלְדֶּךָ תִּשִּׁי", כְּמוֹ (יִשְׁעִיָּהוּ לז): "וְכַח אִין לְלֶדָה", כְּמוֹ אִשָּׁה שֶׁתִּשָּׂה כְּחָה מִלִּילָד, הִינּוּ עֲבוּר כִּי שְׂרוּצָה לְהִבִּיא רְאִיָּה, כִּי אֶצֶל זְכוּר עֲבוּר זֶה עֲבוּר הַמַּחֲזִין. וְכְמוֹ שֶׁאֲשָׁה בְּשַׁעָה שֶׁהִיא כּוֹרַעַת לִילָד רְאֵמַת עִי"ן קְלִין, כְּמִנֵּן תְּבוֹת שְׁבִמְזִמּוֹר "יַעֲנֶד", וְאֵז מוֹלְדֵת (זֶהֱר פִּינְחָס רמט:), וְהַשְּׁבָעִין קְלִין הֵם בְּחִינַת שְׁבָעָה קוֹלוֹת

רמט:). וְהַשְּׁבָעִין קְלִין הֵם בְּחִינַת שְׁבָעָה קוֹלוֹת שֶׁאֲמַר דְּוֹד

כְּמֵאַמְרָם ו'ל (סְפָרֵי הָאֲזִינוּ): "צוּר יִלְדֶּךָ תִּשִּׁי", אֲמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: עֲשִׂיתֶם אוֹתִי כְּאִלוֹ אֲנִי זְכוּר וּמִבְּקֵשׁ לִילָד, אִלוֹ הִיְתָה חֲזִיה יוֹשְׁבַת עַל הַמִּשְׁבֵּר לֹא הִיְתָה מְצֻטְעֶרֶת, כְּעִנֵּן שְׂנֵאֲמַר (יִשְׁעִיָּה לז, ג): "כִּי בָּאוּ בָּנִים עַד מִשְׁבֵּר", וְאִלוֹ הִיְתָה חוֹלָה וּמִבְּפִירָה, לֹא הִיְתָה מְצֻטְעֶרֶת, כְּעִנֵּן שְׂנֵאֲמַר (יִרְמְיָה ד, לא): "כִּי קוֹל כְּחוֹלָה שְׁמַעְתִּי צָרָה כְּמִבְּפִירָה", אִלוֹ הִיוּ שְׁנַיִם בְּמַעֲיָה, לֹא הִיְתָה מְצֻטְעֶרֶת, כְּעִנֵּן שְׂנֵאֲמַר (בְּרֵאשִׁית כה, כב):

"וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּה", אִלוֹ הִיָּה זְכוּר, שְׂאִין דְּרָכוֹ לִילָד וּמִבְּקֵשׁ לִילָד, לֹא הִיָּה צֶעֱרוֹ כְּפוֹל וּמִכְפָּל, כְּעִנֵּן שְׂנֵאֲמַר (יִרְמְיָה ל, ו): "שְׂאִלוֹ נָא וַרְאוּ אִם יִלָּד [אִישׁ] זְכוּר", כְּמוֹ (יִשְׁעִיָּה לז, ג): "וְכַח אִין לְלֶדָה", כְּמוֹ אִשָּׁה שֶׁתִּשָּׂה כְּחָה מִלִּילָד, הִינּוּ שְׂרוּצָה לְהִבִּיא רְאִיָּה, כִּי עֲבוּר כִּי מְאֹד קִשָּׂה, וְכֵן אֶצֶל זְכוּר עֲבוּר זֶה עֲבוּר הַמַּחֲזִין. וְכְמוֹ שֶׁאֲשָׁה בְּשַׁעָה שֶׁהִיא כּוֹרַעַת לִילָד רְאֵמַת עִי"ן קְלִין, כְּמִנֵּן תְּבוֹת שְׁבִמְזִמּוֹר "יַעֲנֶד", וְאֵז מוֹלְדֵת (זֶהֱר פִּינְחָס רמט:), וְהַשְּׁבָעִין קְלִין הֵם בְּחִינַת שְׁבָעָה קוֹלוֹת

רמט:). וְהַשְּׁבָעִין קְלִין הֵם בְּחִינַת שְׁבָעָה קוֹלוֹת שֶׁאֲמַר דְּוֹד

ובקרא"ש ורבנו יונה שם, ובשלחן ערוך (ארח
 חיים, סימן קא, ובסימן סא, סעיף ד'), בזה שהאדם
 צועק בין בתורה בין בתפלה, על-ידי זה מוליד
 את המחין, ומכניס את המקיף לפנימי, הינו
 המחין, וזה בחינת: "תפלים שבעת ימים",
 הנאמר אצל מרים, שנעשתה מצרעת, סגירו
 דנהירו עלאה, העלמת המחין, היתה צריכה
 להיות סגורה שבעת ימים, זה בחינת שבועה
 קולות של דוד פנ"ל, שהם שבועין קלין הנ"ל
 שצריך לצעק, פדי להוציא אור הפנים הנ"ל
 מהעלם אל הגלוי, הינו שבזה שצועקין על חסרון
 המחין, זה בעצמו הבושה, בחינת תפלים.
 והשבועה ימים זה פנגד השבועין קולות שצריך
 לצעק, וכל קול פלול מעשר, עד שנתגלה לו
 המחין. והגלוי זה בחינת לידה, ואז אחר הלידה,
 דם נעפר ונעשה חלב' (בכורות ו:), וזה בחינת
 "תפלים", פי הפלימה זה שמשתנה פניו לכמה
 גונין, 'אזל סומקא ואתי חורא' (בבא מציעא נח:),
 הינו דם נעפר ונעשה חלב', וזה ציור י'לדך
 ת'שי — ראשי-תבות של: צ'עקתנו י'ודע ת'עלומות
 פנ"ל. וזה: ת'שי — ראשי-תבות של ת'פלים ש'בעת י'מים:

ש'אמר דוד על המים (תהלים כט, ג): "קול הוי"ה על המים" וגו', שפל אחד פלול מעשר, וביתר
 הם שבועים קלין שהיולדת צועקת לפני שהיא יולדת.
 ואף שקשה לה מאד, עם כל זאת היא ראמת וצועקת שבועין קלין,
 כמזכר זכר שהמחין שלו בעבור, שקשה לו להגיע אל הולדת המחין, שיזכה להכניס הארת פנים בתוך המחין,
 הינו להכניס את המקיף לפנימי, הוא צריך לצעק.
 והצעקה שאדם צועק בתפלתו ובתורתו, פשנסתלקין המחין בבחינת עבור, אלו הצעקות הם בחינת צעקת היולדת,
 הינו כמו שהיולדת צועקת עי"ן קלין לפני שהיא מולדת, כף הזכר לפני שמוליד את המחין,
 שיזכה להשיג רוחניות חיות אלקותו יתברך, ויהיה בטל ומבטל באין סוף ברוך הוא, צריך לצעק עי"ן קלין — בין בתורה בין בתפלה.
 והקדוש-ברוך הוא שהוא יודע תעלומות של המחין איך נתעלמו, הוא מאזין צעקתנו, והצעקה הוא במקום צעקת השכינה, פאלו השכינה צועקת, ואז מולדת המחין. וזה בחינת: "הקול מעורר הפונה", הינו המחין. וזה בחינת: "תפלים שבועת ימים" — 'שבועת ימים' זה בחינת שבועה קולות של דוד פנ"ל,
 שהם שבועין קלין הנ"ל שצריך לצעק פדי להוציא אור הפנים הנ"ל מהעלם אל הגלוי.
 והגלוי זה בחינת לדה, ואז אחר הלידה דם נעפר ונעשה חלב' (בכורות ו:). וזה בחינת "תפלים", פי הפלימה 'אזל סומקא ואתי חורא' (בבא מציעא נח:), הינו דם נעפר ונעשה חלב'. וזה: צ'ור י'לדך ת'שי — ראשי-תבות של: צ'עקתנו י'ודע ת'עלומות פנ"ל. וזה: ת'שי — ראשי-תבות של ת'פלים ש'בעת י'מים:

[עין ברכות כד:), הפונה]

מנוחה, דרך ד', ששם צי"ת שבשם מ"ב מקורו מפסוק: "צור ילך תשי"; וזה תשי"י — ראשי תבות של תפלים שיבעת ימים; כי בזה שהאדם צועק אליו יתברך ומתבייש שהוא רחוק מאמתת מציאותו יתברך, והמקיף לא יכול להפגס לפנים, על-ידי-זה נולדים לו המחין.

[וּכְדִי לְבָאָר בְּקִצְרָה קָשֶׁר הַעֲנֵן שֶׁל אוֹת ה' ו' ז', כְּדִי שֶׁנִּבְּיָן הֵיטֵב אֶת הַקָּשֶׁר, אִיךָ קְשׁוּרִים דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל זֶה בְּזֶה, אֲמַרְתִּי לְחֹזֶר קִצֵּת עַל כָּל הַנּוֹפֵר; כִּי הִנֵּה עָקֵר הָאָדָם הוּא הַשָּׂכֵל וְהַדְּעוּת, שִׁיזְכֶּה לְהַשִּׁיג הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת, לְהַכְנִיס אֶת הַמְּקִיף לְתוֹךְ הַפְּנִימִי. וְעָקֵר יִצְיָרְתוּ שֶׁל הָאָדָם הֵיטֵה בְּשִׁבִיל לְהַשִּׁיג הַדְּעוּת הָאֲמֵת שֶׁל הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבְהַשְּׂגַת הַדְּעוּת הַזֹּאת יֵשׁ שְׁתֵּי בַחֲיִנוֹת: א. בַּחֲיִנַת אַחֲרוֹר. ב. בַּחֲיִנַת קָדֶם צְרֵתְנִי, כִּי בָּרָא אֶת הָאָדָם, הֵינּוּ הַשָּׂכֵל שְׂאָדָם מְשִׁיג אוֹתוֹ עַל-יְדֵי הַקְּדָמוֹת, וְהוּא מְכַנֶּה בְּשֵׁם אַחֲרוֹר, מִחֲמַת שֶׁבָּא בְּאַחֲרוֹר הַזְּמַן שְׂאֲחֵר הַהַקְּדָמוֹת. וְיֵשׁ שָׂכֵל שֶׁבָּא לְאָדָם רַק עַל-יְדֵי שִׁפְעַת אֱלֹקֵי, וְזֶה מְכַנֶּה בְּשֵׁם קָדֶם, בְּשֵׁם פְּנִימִי וְהִגָּם כִּי בְּשִׁנְיָהֶם יֵשׁ צָרָף לְהַעוֹלָם, כִּי גַם מִי שְׂוֹכֵחַ לְשִׁפְעַת אֱלֹקֵי, צָרִיךְ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ לְפַעֲמִים גַּם בְּבַחֲיִנַת הַשָּׂכֵל הַשֵּׁנִי, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת אַחֲרוֹר, כְּדִי שֶׁלֹּא יִחְשַׁב שֶׁכִּבֵּר זָכָה לְאִיזוֹ דְּרָגָה, בְּפִרְט בְּשִׁבִיל בַּחֲיִנַת הוֹלְדָה, דִּהְיִנוּ כְּדִי שִׁיּוּכַל לְהִלְבִּישׁ אוֹר הַשְּׂגַת שְׂכָלוֹ בְּאִיזָה לְבוּשִׁים, כְּדִי שִׁיּוּכַלוּ גַם שְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם לְהִנּוֹת מִמֶּנּוּ וּלְהֵיטִיב מִטוֹבוֹ לְאַחֲרִים, (שְׂזֶה מִמֶּשׁ גַּם פְּרוּשׁ הַפְּשוּט שֶׁל "אַחֲרוֹר וְקָדֶם צְרֵתְנִי", בַּחֲיִנַת יִצְיָרְת הָאָדָם זָכָר וּנְקֵבָה בְּשִׁבִיל לְהוֹלִיד עַל יְדֵי בְּנִים, וְשִׁתְּהִיָּה לוֹ לְעֹזֵר), אֶף-עַל-פִּי-כֵן עָקֵר שְׂלֵמוֹת תְּכִלִּית הָאָדָם הוּא לְזוֹכוֹת לְבַחֲיִנַת הַשָּׂכֵל הַזֶּה שֶׁל הַשִּׁפְעַת אֱלֹקֵי, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת פְּנִימִי, בַּחֲיִנַת הַמְּשַׁכֵּת אוֹר הַפְּנִימִי בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא לְעֵשׂוֹת מִהַמְּקִיף פְּנִימִי. וְהִנֵּה כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם חִי, הוּא עוֹסֵק בְּזֶה, לְהַמְּשִׁיף שָׂכֵל הַפְּנִימִי בְּעוֹלָם, עַל-

יְדֵי מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים, וְלֹאֲחֵר הַסְּתַלְקוֹתוֹ אִזּוֹ צָרִיךְ לְהַשְׂאִיר בְּנֵיו אַחֲרָיו, שִׁיעֲסֻקוּ הֵם בְּזֶה, שֶׁזֶה מְצֻוֶה לְהוֹלִיד זָכָר וּנְקֵבָה דִּיקָא, שְׂזֶה בְּעֲצֻמוֹ סוּד "אַחֲרוֹר וְקָדֶם צְרֵתְנִי", וְעַל-כֵּן תְּכַף בְּשַׁעַת הַנְּשׂוּאִין, שֶׁהוּא בְּשִׁבִיל הַלְּדַת הַבְּנִים, עוֹסֵקִין אִזּוֹ בְּזֶה, שְׂזֶה בַּחֲיִנַת קְדוּשִׁין וְחִפָּה וְשִׁבְעַת יְמֵי הַמְּשַׁתָּה. וְלְהַפְּךָ כְּשֶׁנִּפְטָר הָאָדָם, מִתְּאַבְּלִין עָלָיו שִׁבְעַת יְמֵי אַבְלוּת, כְּדִי שִׁתְּעַלֶּה נִשְׁמָתוֹ לְאוֹר הַפְּנִימִי עַל-יְדֵי-זֶה (וְעֵינִי לְקוּטִי-תוֹרָה לְהַאֲרִיז"ל (פְּרֻשַׁת וַיְחִי), שִׁשְׁבַּעַת יְמֵי אַבְלוּת הֵם כְּנֶגֶד שִׁבְעַת בַּחֲיִנוֹת מְקִיפִין וְכוּ', עֵינִי שָׁם). וְזֶה גַם-כֵּן בַּחֲיִנַת הַקְּרִיעָה מֵהַ שְׂקוּרְעִין עַל הַמַּת, כִּי הַמְּקִיפִין הַנִּזְכָּר, הֵם בַּחֲיִנַת לְבוּשִׁין, כְּמִבְּאָר בְּסוּף הַמְּאָמֵר, וְזֶה קָר"ע גִּימְטְרִיָּה ש"ע, כְּנֶגֶד ש"ע נְהוּרִין שֶׁל אוֹר הַפְּנִימִי, בַּחֲיִנַת הַמְּקִיפִין. וְהִנֵּה הַנִּפְטָר בְּלֹא בְּנִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, נִמְצָא שְׂאִין מִי שִׁיעֲסֻק עִכְשָׁו אַחֲרָיו בְּעֵנֵן הַמְּשַׁכֵּת שָׂכֵל הַפְּנִימִי בְּעוֹלָם, וְנִתְּנָה הַתוֹרָה עֲצָה לְיִבֵּם אֶת אִשְׁתּוֹ, וְאִזִּי יִתְגַּלְּגַל הַנִּפְטָר שְׂמַת בְּלֹא בְּנִים, וְיַעֲסֻק הוּא בְּעֲצֻמוֹ עוֹד הַפַּעַם בְּזֶה, וְאִם אִין אַחֲרוֹר רוּצָה לְיִבֵּם אֶת אִשְׁתּוֹ, צְרִיכָה לְחַלֵּץ נַעֲלוֹ. [וְיֵשׁ לוֹמֵר שֶׁנּוֹגֵעַ לְמַה שֶׁכְּתוּב בְּסִפְר "אוֹצְרוֹת חַיִּים" (דף קכ), בְּעֵנֵן הַנַּעֲל, הַנִּמְשָׁף גַם-כֵּן מִן הַחֲשֵׁמֶל, וְהַחֲשֵׁמֶל הוּא סוּד מְלִבוּשׁ שֶׁל בַּחֲיִנַת הַמְּקִיפִין, כְּמִבְּאָר בְּסוּף הַמְּאָמֵר הַזֶּה, וְעֵינִי בְּתַחֲלַת "פְּרִי עֵץ חַיִּים" (שַׁעַר הַתְּפִלָּה)], "וְיִרְקָה בְּפִנְיוֹ", וּבְזֶה הָרוּק הוּא נְכָלָם. וְעָקֵר הַבּוּשָׂה הוּא בְּפְנִימִי וְכוּ', כִּי הַכְּלִימָה אֲזִיל סְמָקָא וְאֶתִי חוֹרָא, שְׂזֶה בַּחֲיִנַת לְדָה, בַּחֲיִנַת יָדָם נִעְפָּר וְנַעֲשֶׂה חֶלֶב'. וּבְזֶה יֵשׁ לְהַבִּין תְּכֵן הַעֲנֵן, כִּי מִבְּאָר בְּפְנִימִי, שִׁישׁ בַּחֲיִנַת מְקִיף, וּבַחֲיִנַת מְקִיף לְמְקִיף, הֵינּוּ כִּי מִתְּחִלָּה צְרִיכִין לְהַמְּשִׁיף הַמַּחֲסִין מִהָעֵלֶם אֶל הַגְּלוּי, מִבַּחֲיִנַת עֲבוּר לְבַחֲיִנַת לְדָה, וְאִזּוֹ הַמַּחֲסִין בְּבַחֲיִנַת מְקִיפִין עַדִּין. וְאַחֲרֵי-כֵן צְרִיכִין לְהַמְּשִׁיף הַמַּחֲסִין לְפְנִימִי, שְׂזֶה בַּחֲיִנַת הַשְּׂגַת הַמְּקִיפִין בְּשְׂלֵמוֹת. וְהִנֵּה גַם בְּהוֹלְדַת הַבְּנִים, שֶׁהוּא רַק בְּשִׁבִיל הַמְּשַׁכֵּת

המקיפין שכל הפנים, יש גם-כן בחינה זו, בחינת עבור ולדה ומחין. והנה כשמוליד בנים, הוא רק בבחינת המשכת המקיפין שכל הפנים מהעלם אל הגלוי, לבחינת לדה, אבל בחינת המשכת המחין, זה תלוי בבחירתם של הבנים עצמם, אם יזכו לצעק אל השם יתברך, עד שיהיו נולדין המחין, ויקדשו את שבעת הנרות, עד שימשיכו המחין לפנים. ועל-כן זה היבם שלא רצה ליבם את אשת אחיו לא פגם רק בזה שלא

השתדל להמשיך נשמת אחיו בעולם מהעלם אל הגלוי לבחינת לדה, אבל בענין המשכת המחין עצמן, אפשר שגם אם היה מיבם אותה, והיה ממשיך נשמת אחיו בעולם, אף-על-פי-כן לא היה זוכה אחיו להמשיך המחין בבחירתו, נמצא, שעקר הפגם של היבם היה בבחינת המשכת נשמת אחיו מהעלם אל הגלוי, לבחינת לדה, שהיא בחינת דם נעפר ונעשה חלב, בחינת אזיל סמקא ואתי חורא, על-כן "וירקה בפניו", ובזה הרק הוא נכלם, והפלימה היא אזיל סמקא ואתי חורא [ועין לקוטי-תורה, פרשת פי תצא], שבזה הרק שרוקקת, יוצא ממנו האי רוחא דשדי בגנה וכו', עין שם]; נמצא שזה בעצמו הוא גם-כן בחינת לדה, כי בתחלה היה נקשר בבטן אשתו, ומצפה שיהיה תקונו על-ידי אחיו היבם, ועכשו יצא ממנה ויתקן על-ידי תחבולה אחרת, שימצא לו השם יתברך, ובזה אפשר לומר שזהו שהקפידו חכמינו הקדושים, שיהיה רוק דוקא, שהוא לבן ולא דם, כי הלדה היא בבחינת אזיל סמקא ואתי חורא' (פרפראות לחכמה בתוספת באורי).

ח. (עכשו יעורר את האדם איך לזכור את המחין שלו): וכשאדם לומד תורה, ואין

מבין בה שום חדוש, זה מחמת שהמחין והשכל של התורה והלמוד הזה הן בבחינת עבור, הינו שמחו ולבו אטומים, עד שאינו מבין שום חדוש בתורה; כי באמת כשהאדם לומד תורה לשמה, לשם

ח וכשאדם לומד תורה ואין מבין בה שום חדוש, זה

מחמת שהמחין והשכל של התורה והלמוד הזה הן בבחינת עבור; וזה נקרא בשם יעקב, פי יעקב זה בחינת עבור, בחינת (הושע יב):

"בבטן עקב את אחיו", ואז צריך

אל עולם, מתחדש אצלו בכל פעם חדושים חדשים; כי התורה היא חכמתו יתברך, ולכן כמו שהקדוש ברוך הוא מתחדש בכל יום ובכל שעה ובכל רגע, כפיכול, כמובא (עין חיים, היכל אדם קדמון, ענף ה'), שבכל שעה

ושעה משתנים העולמות, ואין שעה זו דומה לשעה זו, ומי שמסתפל בענין הלוך המזלות והפוכבים ושנוי מצבן ומעמדן, ואיך ברגע אחד הם באפן אחד, והנולד בו יקרה לו מאורעות שונות מהנולד ברגע שקדם לזה, ומזה יסתפל ויבין בעולמות העליונים, שאין להם קץ ומספר.

ולך וראה מה שכתוב בתקונים (תקוני-זהר, תקון כב): לבושין דאיהו לביש בצפרא לא לביש ברמשא, ולבושא דלביש ביומא דא לא לביש ביומא תנינא, ובזה תבין איך משתנה מעמד ומצב העולמות, שהם הלבושים של האין סוף ברוך הוא לכמה שנויים בכל עת ורגע. וכפי השנויים ההם, כך נשתנו המאמרים של ספר הזהר, עין שם; הינו שבכל עת ורגע מתחדש פרושים חדשים בתורה, והדבוק לגמרי בחי החיים בו יתברך בכל עת ורגע, מתחדשים אצלו חדושים חדשים בתורה הקדושה, אבל אם מחו עדין בעבור, שלא מבין שום חדוש, זה מחמת שהמחין והשכל של התורה אצלו בבחינת עבור, וזה נקרא בשם יעקב, פי יעקב זה בחינת עבור, בחינת (הושע יב, ד): "בבטן עקב את אחיו", הינו שנקרא יעקב, על שם שיעקב עקב את עשו מלצאת מבטן אמו, כי הוא רצה לצאת קדם, ואז

צָרִיף לְצַעַק הַקְּלִין הַנַּ"ל, הִינּוּ שִׁבְעִין קוֹלוֹת שְׁצוּעֶקֶת הַיּוֹלְדֵת, וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כו, כב): "הַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב", וְהַפְּרוּשׁ הוּא כִּשְׁהוּא בְּבַחֲבִינַת יַעֲקֹב צָרִיף לוֹ הַקְּלִין, לְצַעַק ע' קְלִין, כְּדִי לְהוֹצִיא הַמַּחֲזִין בְּבַחֲבִינַת יְלָדָה. וּמִי שֶׁתּוֹרְתוֹ בְּלֹא הַבְּנָה בָּהּ שׁוּם חֲדוּשׁ, אֵין לְדַרְשׁ אוֹתָהּ לְרַבִּים, כִּי זֶה לֹא יוֹעִיל לְאֵף אֶחָד, כִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת שֶׁהִיא בְּבַחֲבִינַת יַעֲקֹב, בְּבַחֲבִינַת עֲבוּר, אֶף-עַל-פִּי שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעַנֵּג [בָּהּ], בְּבַחֲבִינַת (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ד) "וְדַגְלוּ עָלַי אַהֲבָה", וְדַרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים זוטא): אֵל תִּקְרִי וְדַגְלוּ אֵלָּא וְלַגְלוּגוּ, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעַנֵּג בְּדַבְּרֵי תּוֹרָה שֶׁל כָּל אָדָם, אֶפְלוּ שֶׁהוּא בְּקִטְנוֹת וּבְלַגְלוּג, אֲבָל אֵין לְדַרְשׁ אוֹתָהּ כְּמוֹ שֶׁהִיא לְרַבִּים, כִּי זֶה לֹא יִבִּיא לְשׁוּם תּוֹעֶלֶת, וְגַם לְהַפֵּךְ, כִּי אֵין לְדַרְשׁ אֵלָּא דְבָרִים הַמְּבַרְרִים, כְּמֵאמָרָם ז"ל (שַׁבָּת קמ"ה): עַל הַפְּסוּק (מִשְׁלֵי ז, ג) "אֲמַר לַחֲכָמָה אַחֲתֵי אֶתְךָ", אִם בְּרוּר לָךְ הַדְּבָר כְּאַחֲוֹתֶךָ שֶׁהִיא אֲסוּרָה לָךְ — אֲמַר, וְאִם לֹאוּ — אֵל תֹּאמְרֶהוּ.

לְצַעַק הַקְּלִין הַנַּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כו): "הַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב" — כִּשְׁהוּא בְּבַחֲבִינַת יַעֲקֹב צָרִיף לוֹ הַקְּלִין, כְּדִי לְהוֹצִיא הַמַּחֲזִין בְּבַחֲבִינַת יְלָדָה. וּמִי שֶׁתּוֹרְתוֹ בְּלֹא הַבְּנָה בָּהּ שׁוּם חֲדוּשׁ, אֵין לְדַרְשׁ אוֹתָהּ לְרַבִּים, כִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת שֶׁהִיא בְּבַחֲבִינַת יַעֲקֹב, בְּבַחֲבִינַת עֲבוּר, אֶף-עַל-פִּי שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְעַנֵּג [בָּהּ], בְּבַחֲבִינַת "וְדַגְלוּ עָלַי אַהֲבָה" — אֵל תִּקְרִי וְדַגְלוּ אֵלָּא וְלַגְלוּגוּ (מְדַרְשׁ שִׁיר הַשִּׁירִים), אֲבָל אֵין לְדַרְשׁ אוֹתָהּ כְּמוֹ שֶׁהִיא לְרַבִּים, כִּי אֵין לְדַרְשׁ אֵלָּא דְבָרִים הַמְּבַרְרִים, כְּמֵאמָר (שַׁבָּת קמ"ה): "אֲמַר לַחֲכָמָה אַחֲתֵי אֶתְךָ" — אִם בְּרוּר לָךְ הַדְּבָר כְּאַחֲוֹתֶךָ שֶׁהִיא אֲסוּרָה לָךְ, אֲמַר, וְאִם לֹאוּ, אֵל תֹּאמְרֶהוּ. וְזֶהוּ (תְּהִלִּים קל"ה): כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ — כִּשְׁהִיא בְּבַחֲבִינַת יַעֲקֹב, בְּבַחֲבִינַת עֲבוּר בְּלֹא מַחֲזִין, זֹאת הַלְמוּד בָּחַר לוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּבַחֲבִינַת "וְדַגְלוּ עָלַי אַהֲבָה", וְאֵין לְדַרְשׁ אוֹתָהּ לְרַבִּים; אֲבָל יִשְׂרָאֵל לְסַגְּלָתוֹ; יִשְׂרָאֵל — אוֹתִיּוֹת לִי רֵאשׁ, הִינּוּ הַתְּגַלּוֹת הַמַּחֲזִין, הַמְּשַׁכֵּת אוֹר הַפְּנִים הַנַּ"ל, שֶׁפַע אֱלֹקֵי הַנַּ"ל, בְּתוֹךְ הַפְּנִימִי כְּנַ"ל, הִינּוּ כִּשְׁהָאָדָם זוֹכֵה אֵל בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא לִי רֵאשׁ, שֶׁהַכְּנִיס אֶת הַמְּקִיפִין לְתוֹךְ פְּנִימִי, שֶׁמִּתְעַנֵּג מִזִּיּוֹ הַתּוֹרָה, וּמְרַגֵּישׁ בָּהּ חֲדוּשִׁים בְּכָל פַּעַם, שֶׁזֶה יִשְׂרָאֵל, בְּבַחֲבִינַת (יִשְׁעִיָּה מ"ט, ג): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר", 'בָּךְ' דִּיקָא, שֶׁיִּתְמַשֵּׁךְ עֲטָרַת תְּפָאֲרַת, הִינּוּ הַמְּקִיפִין

לְצַעַק הַקְּלִין הַנַּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כו): "הַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב" — כִּשְׁהוּא בְּבַחֲבִינַת יַעֲקֹב צָרִיף לוֹ הַקְּלִין, כְּדִי לְהוֹצִיא הַמַּחֲזִין בְּבַחֲבִינַת יְלָדָה. וּמִי שֶׁתּוֹרְתוֹ בְּלֹא הַבְּנָה בָּהּ שׁוּם חֲדוּשׁ, אֵין לְדַרְשׁ אוֹתָהּ לְרַבִּים, כִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת שֶׁהִיא בְּבַחֲבִינַת יַעֲקֹב, בְּבַחֲבִינַת עֲבוּר, אֶף-עַל-פִּי שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְעַנֵּג [בָּהּ], בְּבַחֲבִינַת "וְדַגְלוּ עָלַי אַהֲבָה" — אֵל תִּקְרִי וְדַגְלוּ אֵלָּא וְלַגְלוּגוּ (מְדַרְשׁ שִׁיר הַשִּׁירִים), אֲבָל אֵין לְדַרְשׁ אוֹתָהּ כְּמוֹ שֶׁהִיא לְרַבִּים, כִּי אֵין לְדַרְשׁ אֵלָּא דְבָרִים הַמְּבַרְרִים, כְּמֵאמָר (שַׁבָּת קמ"ה): "אֲמַר לַחֲכָמָה אַחֲתֵי אֶתְךָ" — אִם בְּרוּר לָךְ הַדְּבָר כְּאַחֲוֹתֶךָ שֶׁהִיא אֲסוּרָה לָךְ, אֲמַר, וְאִם לֹאוּ, אֵל תֹּאמְרֶהוּ. וְזֶהוּ (תְּהִלִּים קל"ה): כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ — כִּשְׁהִיא בְּבַחֲבִינַת יַעֲקֹב, בְּבַחֲבִינַת עֲבוּר בְּלֹא מַחֲזִין, זֹאת הַלְמוּד בָּחַר לוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּבַחֲבִינַת "וְדַגְלוּ עָלַי אַהֲבָה", וְאֵין לְדַרְשׁ אוֹתָהּ לְרַבִּים; אֲבָל יִשְׂרָאֵל לְסַגְּלָתוֹ; יִשְׂרָאֵל — אוֹתִיּוֹת לִי רֵאשׁ, הִינּוּ הַתְּגַלּוֹת הַמַּחֲזִין, הַמְּשַׁכֵּת אוֹר הַפְּנִים הַנַּ"ל, שֶׁפַע אֱלֹקֵי הַנַּ"ל, בְּתוֹךְ הַפְּנִימִי כְּנַ"ל, הִינּוּ כִּשְׁהָאָדָם זוֹכֵה אֵל בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא לִי רֵאשׁ, שֶׁהַכְּנִיס אֶת הַמְּקִיפִין לְתוֹךְ פְּנִימִי, שֶׁמִּתְעַנֵּג מִזִּיּוֹ הַתּוֹרָה, וּמְרַגֵּישׁ בָּהּ חֲדוּשִׁים בְּכָל פַּעַם, שֶׁזֶה יִשְׂרָאֵל, בְּבַחֲבִינַת (יִשְׁעִיָּה מ"ט, ג): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר", 'בָּךְ' דִּיקָא, שֶׁיִּתְמַשֵּׁךְ עֲטָרַת תְּפָאֲרַת, הִינּוּ הַמְּקִיפִין

הנ"ל, שהם המזחין, תמשיכם 'בך', הינו בתוך הפנימיות שלך, אזי לסגלתו, זאת התורה יכול לדרש אותה לרבים, שהם עם סגלה:

ט. פי אנחנו עם ישראל נקראים 'עם סגלה' (דברים ז, ו), כמו סגלה

בתוך הפנימיות; לסגלתו — זאת התורה יכול לדרש אותה לרבים:

ט פי אנחנו נקראים 'עם סגלה' (דברים ז), כמו סגלה שעושין

לרפואה; אף-על-פי שאין הטבע מחייב שיהיה זה לרפואה, אף-על-פי-כן הדבר הזה מסגל לרפואה, וזה למעלה מהטבע,

שאינ השכל האנושי מבין זה; [הינו שרואים שצדיקים נותנים סגלה, כגון: קמיע לאדם שיתרפא, וזה מרפא אותו. וכמאמרם

ו"ל (שבת סא.): איתמחי גברא ואיתמחי קמיעא; ורואים שזה מועיל, ואף שאין השכל יכול להסביר את זה, למה הסגלה והקמיע הזו מרפאים,

אף-על-פי-כן זו עבודה שזה מרפא ומציל]. כמו-כן אנחנו עם ישראל, לקח אותנו השם יתברך לעם סגלתו, כמו שכתוב (שמות יט, ה): "והייתם לי סגלה מפל העמים" וגו.

אף-על-פי שאין השכל האנושי מבין את כל זה, איך לקח עם מתוך עמים, כמו בשעת קריעת ים-סוף, שקטרג מדת-הדין: הללו עובדי עפ"ם וכו' (בראשית רבה פרשה נו

ובשמות רבה פרשה כא), אף-על-פי-כן הקדוש-ברוך-הוא לקח אותנו לעם קדוש. נמצא שזה הדבר כמו סגלה, שהוא למעלה מהטבע, למעלה משכל אנושי, וזה בחינת מקיפין פנ"ל. ומי שזכה לאלו

המקיפין להוליד אותם ולהכניס אותם בפנים פנ"ל, הינו שעושה מהמקיף פנימי, נמצא, שזכה להבין את הסגלה, בודאי הישר לגלות הסגלה לעם סגלה, שזה מי שזכה להבין משפלות בתורה, מהישר שיגלה את זה גם לאחרים, אשר זה נקרא תורה לשמה, שאמרו חכמינו הקדושים (ספ"ט מ:): תורה לשמה זו היא תורה של חסד, שהיא על מנת ללמדה.

בכך כל אחד ואחד לפי בחינתו יש לו פנימי ומקיף; פי אין אחד דומה לשני, כי כל אחד כפי גיעתו וטרחתו בעבודת השם יתברך, זוכה להשיג השגת אלקות, ויש לו מקיף אחד ופנימי אחד

אחתם בפנים פנ"ל, נמצא שזכה להבין את הסגלה — בודאי הישר לגלות הסגלה לעם סגלה:

בכך כל אחד ואחד לפי בחינתו יש לו פנימי ומקיף; וכל

שעושין לרפואה; אף-על-פי שאין הטבע מחייב שיהיה זה לרפואה, אף-על-פי-כן הדבר הזה מסגל לרפואה, וזה למעלה מהטבע, שאין השכל האנושי מבין זה;

[הינו שרואים שצדיקים נותנים סגלה, כגון: קמיע לאדם שיתרפא, וזה מרפא אותו. וכמאמרם

ו"ל (שבת סא.): איתמחי גברא ואיתמחי קמיעא; ורואים שזה מועיל, ואף שאין השכל יכול להסביר את זה, למה הסגלה והקמיע הזו מרפאים,

אף-על-פי-כן זו עבודה שזה מרפא ומציל]. כמו-כן אנחנו עם ישראל, לקח אותנו השם יתברך לעם סגלתו, כמו שכתוב (שמות יט, ה): "והייתם לי סגלה מפל העמים" וגו.

אף-על-פי שאין השכל האנושי מבין את כל זה, איך לקח עם מתוך עמים, כמו בשעת קריעת ים-סוף, שקטרג מדת-הדין: הללו עובדי עפ"ם וכו' (בראשית רבה פרשה נו

ובשמות רבה פרשה כא), אף-על-פי-כן הקדוש-ברוך-הוא לקח אותנו לעם קדוש. נמצא שזה הדבר כמו סגלה, שהוא למעלה מהטבע, למעלה משכל אנושי, וזה בחינת מקיפין פנ"ל. ומי שזכה לאלו

המקיפין להוליד אותם ולהכניס אותם בפנים פנ"ל, הינו שעושה מהמקיף פנימי, נמצא, שזכה להבין את הסגלה, בודאי הישר לגלות הסגלה לעם סגלה:

בכך כל אחד ואחד לפי בחינתו יש לו פנימי ומקיף; וכל

אחתם בפנים פנ"ל, נמצא שזכה להבין את הסגלה — בודאי הישר לגלות הסגלה לעם סגלה:

בכך כל אחד ואחד לפי בחינתו יש לו פנימי ומקיף; וכל

אחתם בפנים פנ"ל, נמצא שזכה להבין את הסגלה — בודאי הישר לגלות הסגלה לעם סגלה:

בכך כל אחד ואחד לפי בחינתו יש לו פנימי ומקיף; וכל

אחתם בפנים פנ"ל, נמצא שזכה להבין את הסגלה — בודאי הישר לגלות הסגלה לעם סגלה:

בכך כל אחד ואחד לפי בחינתו יש לו פנימי ומקיף; וכל

מה שאין לזולתו. וכל אחד לפי בחינתו, מה שחננו השם שיכניס המקיף לפניו ולהבין ולחדש איזה דבר, הישר מתייב שיגלה ויכניס זאת ההבנה של הסגלה, שהיה אצלו סגלה, שיגלה את זה לעם סגלה ולהיטיב מטובו לאחרים; שזו מעלת האדם המחדש חדושי תורה, ומגלה את זה לאחרים, שאין למעלה מזה. וזה סימן שהוא לומד תורה לשמה, שהוא מוסר את נפשו להשיג השגת התורה, שעושה מהמקיף פנימי, וזוכה בכל פעם למקיפין חדשים, ואינו מסתפק שישאר אצלו, אלא מזכה את אחרים, ולכן זכותו גדולה מאד.

מה שאין לזולתו. וכל אחד לפי בחינתו, מה שחננו השם שיכניס המקיף לפניו ולהבין ולחדש איזה דבר, הישר מתייב שיגלה ויכניס זאת ההבנה של הסגלה, שהיה אצלו סגלה, שיגלה לעם סגלה ולהיטיב מטובו לאחרים:

וזה פרוש פרקא רביעאה דספרא דצניעותא: עתיקא טמיר וסתים, זעירא דאנפין אתגליא ולא אתגליא. עתיקא — זה בחינת המקיפין הנ"ל, שהן טמורים וסתומים מכל צד בכל המשך הזמן של עולם הזה, ולא יתגלה אלא לעתיד. אבל בזעיר אנפין, חכמות של האדם שהאדם יכול להשיג אותם, גם בהם יש פנימי ומקיף, וכל אחד לפי בחינתו יש לו פנימי ומקיף. ולכן כל אחד ואחד צריך ליגע בעבודת השם יתברך, ולקדש ולטהר את השבעה גרות שלו, שהם בחינת פנימי, ועל-ידי-זה יוכל להכניס בו את המקיף. ואלו המבוכות הנ"ל שיש באדם, שאינו יכול להבין מה זו ידיעה ומה זו בחירה, שאי אפשר לשכל האדם להשיגם, הם מבחינת עתיקא; כי שם הוא המקיף דמקיף, וזה לא מתלבש בשכל האדם, אם לא שמגיע למדרגת מלאך. וכל החכמות שיכול מח אנושי להשיג

(עכשו ילביש השגתו בזה שהתחיל): וזה פרוש פרקא רביעאה דספרא דצניעותא: עתיקא טמיר וסתים, זעירא דאנפין אתגליא ולא אתגליא. עתיקא — זה בחינת המקיפין הנ"ל, שהן טמורים וסתומים מכל צד בכל המשך הזמן של עולם הזה, ולא יתגלה אלא לעתיד, כי זה יחידה דיחידה, שהוא בחינת עתיק, המקיף העליון, שהוא טמיר וסתים מעין כל, בטול הבחירה לגמרי, שנתגלה אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ואין מציאות בלעדי שנתגלה אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ואין מציאות בלעדי

אחת לפי בחינתו, מה שחננו השם שיכניס המקיף לפניו ולהבין ולחדש איזה דבר, הישר מתייב שיגלה ויכניס זאת ההבנה של הסגלה, שהיה אצלו סגלה, שיגלה לעם סגלה ולהיטיב מטובו לאחרים:

וזה פרוש פרקא רביעאה דספרא דצניעותא: עתיקא טמיר וסתים, זעירא דאנפין אתגליא ולא אתגליא. עתיקא — זה בחינת המקיפין הנ"ל, שהן טמורים וסתומים מכל צד בכל המשך הזמן של עולם הזה, ולא יתגלה אלא לעתיד, כי זה יחידה דיחידה, שהוא בחינת עתיק, המקיף העליון, שהוא טמיר וסתים מעין כל, בטול הבחירה לגמרי, שנתגלה אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ואין מציאות בלעדי

בחינת: 'לא אתגליא', כי כשזה נעלם ונסתר מהאדם, אז הוא בחינת 'לא אתגליא', שלא נתגלה לו המקיף והפנימי, וכשנתגלה לו המקיף אל הפנימי, אז הוא בחינת 'אתגליא', כי מבין כבר מה שהקיף את מחו, ונכנס בפנמיות מחו. וכל זמן שהיה הדבר אצלו בבחינת לא אתגליא, בבחינת העלם, הוי אצלו כמו סגלה פנ"ל, שזה למעלה מהשכל וההשגה, הינו שהוא למעלה משכלו, שלא יכול להבין את זה. ואחר-כך כשנתגלה לו אחר גיעה וטרחה שמתגצע וטורח בעבודת השם יתברך, ומזכך ומטהר את השבעה גרות שלו, ועושה ממקיף פנימי, אזי ייטיב מטובו לאחרים פנ"ל, שזו מעלת החקמים והצדיקים האמתיים, שמגלים סודות ורזי התורה לנשמות ישראל הבאים אליהם, הם אלו שזוכים לחדש

בחינת: 'לא אתגליא', כי כשזה נעלם ונסתר מהאדם, אז הוא בחינת 'לא אתגליא', שלא נתגלה לו המקיף והפנימי, וכשנתגלה לו המקיף אל הפנימי, אז הוא בחינת 'אתגליא', כי מבין כבר מה שהקיף את מחו, ונכנס בפנמיות מחו. וכל זמן שהיה הדבר אצלו בבחינת לא אתגליא, בבחינת העלם, הוי אצלו כמו סגלה פנ"ל, שזה למעלה מהשכל וההשגה, הינו שהוא למעלה משכלו, שלא יכול להבין את זה. ואחר-כך כשנתגלה לו אחר גיעה וטרחה שמתגצע וטורח בעבודת השם יתברך, ומזכך ומטהר את השבעה גרות שלו, ועושה ממקיף פנימי, אזי ייטיב מטובו לאחרים פנ"ל, שזו מעלת החקמים והצדיקים האמתיים, שמגלים סודות ורזי התורה לנשמות ישראל הבאים אליהם, הם אלו שזוכים לחדש

אתגליא; וכשנתגלה לו אז בבחינת אתגליא; וכל זמן שהיה הדבר אצלו בבחינת לא אתגליא, בבחינת העלם, הוי אצלו כמו סגלה פנ"ל, שהוא למעלה משכלו, ואחר-כך כשנתגלה לו אזי ייטיב מטובו לאחרים פנ"ל:

יא נחמו נחמו עמי וכו' (ישעיהו מ). כל הצרות והיסורים והגלות אינו אלא לפי ערך חסרון הדעת, וכשנשלם הדעת, אזי נשלם כל החסרונות, בבחינת (גדרים) 'אם דעת קניית — מה חסרת; ועקר הדעת, לידע אשר אין בלעדיו יתברך כלל, כמו שכתוב (דברים ד, לה): "אפה הראת לדעת, פי הויה הוא האלהים אין עוד". וכתוב (ישעיה ה, יג): "לכן גלה עמי מבלי דעת"; [עין סנהדרין צב.]: כל אדם שאין בו דעה — לסוף גולה, שנאמר (ישעיה ה, יג): "לכן גלה עמי מבלי דעת"; כי עקר הגלות בא מחמת חסרון הדעת, כי כשהאדם יודע, שהוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא, אז לא שיה בכל גלות, כי הוא מוצא את הקדוש-ברוך-הוא בכל מקום, ולא שיה לגמרי ענין של גלות, אלא בכל מקום שהוא בא, הוא מוצא את הקדוש-ברוך-הוא. ועקר החיים נצחיים יהיה לעתיד, מחמת הדעת, שירבה הדעת, שידעו הכל את ה', כמו שכתוב (ירמיה לא, לג): "ולא ילמדו עוד

ס"ג, מ"ה, ב"ן, שזה כלליות היחודים, שהאדם צריך ליחד תמיד: יו"ד ה"י וי"ו ה"י, יו"ד ה"י וי"ו ה"י, יו"ד ה"ה וי"ו ה"ה, ולעשות מהמקיף הינו אור אין סוף להלבישם היחודים, שזה סוד הפנימיים, המשכות המחין, ודו"ק].

יא (עכשו ילביש את השגתו בפסוק): "נחמו נחמו עמי" וכו' (ישעיה מ, א): כל הצרות והיסורים והגלות אינו אלא לפי ערך חסרון הדעת, וכשנשלם הדעת, אזי נשלם כל החסרונות, בבחינת (גדרים מא): אם דעת קניית — מה חסרת; ועקר הדעת, לידע אשר אין בלעדיו יתברך כלל, כמו שכתוב (דברים ד, לה): "אפה הראת לדעת, פי הויה הוא האלהים אין עוד". וכתוב (ישעיה ה, יג): "לכן גלה עמי מבלי דעת"; [עין סנהדרין צב.]: כל אדם שאין בו דעה

— לסוף גולה, שנאמר (ישעיה ה, יג): "לכן גלה עמי מבלי דעת"; כי עקר הגלות בא מחמת חסרון הדעת, כי כשהאדם יודע, שהוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא, אז לא שיה בכל גלות, כי הוא מוצא את הקדוש-ברוך-הוא בכל מקום, ולא שיה לגמרי ענין של גלות, אלא בכל מקום שהוא בא, הוא מוצא את הקדוש-ברוך-הוא. ועקר החיים נצחיים יהיה לעתיד, מחמת הדעת, שירבה הדעת, שידעו הכל את ה', כמו שכתוב (ירמיה לא, לג): "ולא ילמדו עוד

חדושים אמתיים, המקרבים את נשמות ישראל אליו יתברך, כי הם מכניסים את המקיף בתוך הפנימי, ומגלים את הסגלה לעם סגלה: [ומרחוק תבין ותשפיל, אשר זה סוד מה שמוכא (עץ חיים, היכל אדם קדמון, ענף א'), שזה סוד העגולים והישר, העגולים הם בסוד המקיף, והישר הוא בסוד הפנימי. ומוכא (שם ענף ה'), אשר העינים, האזנים, החטם, והפה, הם פנגד הד' עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשיה, שבהם מאירים הד' שמות: ע"ב,

אִישׁ אֶת רַעְהוּ וְאִישׁ אֶת אָחִיו לֵאמֹר, דַּעוּ אֶת הַנְּי"ה, כִּי כָלֵם יִדְעוּ אוֹתִי לְמַקְטֵנָם וְעַד גְּדוּלָם". וְעַל-יַדֵּי הַדַּעַת יִכְלְלוּ בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאִזּוּ יַחֲיוּ חַיִּים נְצַחִיִּים כְּמוֹהוּ, כִּי עַל-יַדֵּי הַיְדִיעָה נִכְלְלִים בּוֹ, כְּמֵאֲמַר הַחֶכֶם: 'אֱלוֹהֵי יִדְעָתִיו — הֵייתִיו'; כִּי עַל-יַדֵּי הַיְדִיעָה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, עַל-יַדֵּי-זֶה נִכְלָל בּוֹ וְנַעֲשֶׂה אֶחָד עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְעַקֵּר הַיְדִיעָה יִהְיֶה לְעַתִּיד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה י"א, ט): "כִּי מְלֶאכֶה הָאָרֶץ דַּעַה"; וּמַחֲמַת הַדַּעַת לֹא יִחְסַר כֹּל טוֹב, וְיִהְיֶה כְּלוֹ טוֹב, כְּמֵאֲמַר חֲזו"ל (פְּסָחִים ג'): 'אֲטוּ הָאֵיִדְנָא לָאו אֶחָד הוּא? וְתַרְצוּ: לְעַתִּיד כְּלוֹ הַטוֹב וְהַמְטִיב':

וְאֶפְלוּ הַעֲכוּ"ם יִדְעוּ בִּיתְרוֹן הַדַּעַת, אֲבָל לֹא כְּמוֹנֵנוּ, וְיִדְעוּ שֶׁהַגְּדֻלָּה שֶׁהִיא לָהֶם וְהַשְּׁפָלוּת שֶׁהִיא לָנוּ בְּזִמְנֵי הַגְּלוּת, כֹּל זֹאת הַגְּדֻלָּה הִיא לָנוּ. אֶף-עַל-פִּי שֶׁעֲכָשׁוּ אֵי אֶפְשָׁר לְהִבִּין כֹּל זֶה, כִּי אֵין לְהַכְחִישׁ הַחוּשׁ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יִרְבֶּה הַדַּעַת וְיִכְיֶנוּ הַפֶּל, שֶׁגְּדֻלָּתָם שֶׁל הַעֲכוּ"ם הִיא לָנוּ גְּדֻלָּה וְלָהֶם הַשְּׁפָלוּת. וְלִכְאוּרָה הִיא יְדִיעָה גְּדוּלָּה — אֶף-עַל-פִּי-כֵן הַיְדִיעָה הַזֹּאת יִהְיֶה לָנוּ לְלַעַג וְלִשְׁחֹק לְפִי עַרְךָ יְדִיעַתְנוּ. וְזֶהוּ (תְּהִלִּים קכ"ו): אִזּוּ יִמְלֹא שְׁחֹק פִּינוּ, אִזּוּ יֵאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל יִשְׂרָאֵל מְסֻרוֹ אֶת פִּינוּ, אִזּוּ יֵאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל הַנְּי"ה לַעֲשׂוֹת עִם

נִפְשָׁם בְּעַבְרוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּמִשְׁךָ כֹּל הַדְּוֹרוֹת, וְקִיְמוּ אֶת רְצוֹנֵנוּ יִתְבַּרֵּךְ, לְמַדּוֹ תוֹרָה בְּעֵנֵי וּבְדַחֲק וּבִסְבָּל, וְקִיְמוּ אֶת כָּל הַמְצֻוֹת שֶׁל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא בְּמִסִּירוֹת נִפְשׁ מִמֶּשׁ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה יִתְגַּלֶּה, שְׂמֵהּ שְׂנַחֲשֵׁב שֶׁהִיא לְאֲמוֹת הָעוֹלָם גְּדֻלָּה וְלָנוּ שְׁפָלוּת, אֲדַרְבָּה לָנוּ הֵיטָה גְּדֻלָּה, כִּי מִתְקַף הַצָּרוֹת וְהַמְרִירוֹת וְהַגְּלוּת, וְכִינּוּ לְלַמֵּד תוֹרָה וּלְקַיֵּם אֶת הַמְצֻוֹת, מֵה שְׂאִין כֵּן יִתְגַּלֶּה שְׂמֵהּ שֶׁעָשׂוּ אֲמוֹת הָעוֹלָם — לְטוֹבָתָם עָשׂוּ, וְהֵם סָתָם רוֹצְחִים אֲכֹרְזִיִּים, וְזוֹ תִּהְיֶה הַשְּׁפָלוּת הַכִּי גְּדוּלָּה שְׁלָהֶם, כִּי תִתְגַּלֶּה הַרְשָׁעוֹת וְהַאֲכֹרְזִיּוֹת וְהַרְצִיחוֹת הָאֵימּוֹת שֶׁעָשׂוּ עִם עַם יִשְׂרָאֵל].

וְלִכְאוּרָה הִיא יְדִיעָה גְּדוּלָּה; כִּי עֲכָשׁוּ נִדְמָה לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּשְׁפָלוּת, וְאֲמוֹת הָעוֹלָם לָהֶם יֵשׁ הַצְּלָחָה. אֲבָל בְּעַת הַגְּאֻלָּה אִזּוּ יִרְאוּ שֶׁאֲדַרְבָּה, הַשְּׁפָלוּת שֶׁלָּנוּ זוֹ הֵיטָה הַגְּדֻלָּה שֶׁלָּנוּ וְהַגְּדֻלָּה שְׁלָהֶם זוֹ הֵיטָה הַשְּׁפָלוּת שְׁלָהֶם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הַיְדִיעָה הַזֹּאת תִּהְיֶה לָנוּ לְלַעַג וְלִשְׁחֹק לְפִי עַרְךָ יְדִיעַתְנוּ. וְזֶהוּ (תְּהִלִּים קכ"ב): "אִזּוּ יִמְלֹא שְׁחֹק פִּינוּ, אִזּוּ יֵאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל הַנְּי"ה לַעֲשׂוֹת עִם

היננו מקיף, ומקיף למקיף, שהידיעה היא עקר הנחמה של כל הצרות; כי כשהאדם יודע שהכל ממנו יתברך, על-ידי-זה הוא יכול לנחם את עצמו על כל מה שעובר עליו. אך צריך לדעת, שכמה שרק לא

ידע שהכל ממנו יתברך, שזה מקיף את המחין, שהוא אינו מבין למה היה צריך לעבר עליו משבר כזה, עם כל זאת עליו לדעת, שמה שהוא יודע הוא לא יודע, כי עדין למקיף הזה יש עוד מקיף, וכזה יוכל תמיד להתנחם, לידע שאינו יודע. וזה סוד תכלית הידיעה שלא גודע. ואיך אפשר לבוא להידיעות? יאמר אלקיכם — אמירה בחשאי (זהר וארא כה: ובאדרא רבה קלב:), בחינת שמן, שבעת הנרות. אלקים — לארמא קלא, בחינת "אלקים אל דמי לך" (תהלים פג, ב), בחינת צעקת היולדת פנ"ל.

[פרוש: פי מבאר לעיל, שעל-ידי

הצעקה זוכין להוליד המחין מתעלומתו, ועל-ידי שמקדשין שבעת הנרות, זוכין להכניס המקיפין לפנים, פי

להוליד המחין מתעלומתו, ועל-ידי שמקדשין שבעת הנרות, זוכין להכניס המקיפין

אלה, הגדיל הו"ה לעשות עמנו, שידעו ויאמרו: הגדלה שעשה עמנו, הינו עם העפוי"ם, הגדיל ה' לעשות עם אלה, הגדלה הזאת היה לישראל, אף-על-פי-כן אז ימלא

שחוק פינו, הינו שנשחק ונלעיג

מידיעתם והשגתם, פי השגתנו יהיה לאין סוף וקץ. [פי גם לגויים יתגלה אז, שהגדלה שלהם היתה רק דמיון. ובאמת זו היתה שפלות לגבי גדלתם של ישראל, שהיתה להם בעת הגלות, שהיה נראה שהכל שפלות גדולה, שאמות העולם השפילו אותנו. אף-על-פי-כן מסרנו את נפשנו בשבילו יתברך].

והידיעה הינו כל ידיעה שאדם

יודע ומשיג, יש בה מקיף ומקיף למקיף, הינו אף שהשלמות שהמקיף יפגס לפנימי, ונשאר מקיף, עם כל זאת צריכים לדעת, שגם המקיף יש לו עוד מקיף, "פי גבה מעל גבה שמר וגבוהים עליהם" (קהלת ה, ז) כמובא לעיל

על פסוק: "בהעלתך את הנרות", שהם השבעה נרות שבהם מתלבש המח המקיף בתוך הפנימי. וזהו: נחמו נחמו; מהו הלשון פעמים? אלא סובב על שני המקיפים,

ה' לעשות עם אלה, הגדיל ה' לעשות עמנו, שידעו ויאמרו: הגדלה שעשה עמנו, הינו עם העפוי"ם, הגדיל ה' לעשות עם אלה — הגדלה הזאת היה לישראל, אף-על-פי-כן, אז ימלא שחוק פינו, הינו שנשחק ונלעיג מידיעתם והשגתם, פי השגתנו יהיה לאין סוף וקץ.

והידיעה יש בה מקיף ומקיף למקיף, כמובא לעיל על פסוק "בהעלתך את הנרות".

וזהו: נחמו נחמו — הינו מקיף, ומקיף למקיף, שהידיעה היא עקר הנחמה של כל הצרות. ואיך אפשר לבוא להידיעות? יאמר אלקיכם — אמירה בחשאי (זהר וארא כה: ובאדרא רבה קלב:), בחינת שמן, בחינות שבעת הנרות. אלקים — לארמא קלא, בחינת "אלקים אל דמי לך" (תהלים פג), בחינת צעקת היולדת פנ"ל.

(מסימן כ' עד פאן — לשון רבנו, זכרנו לברכה)

[פרוש: פי מבאר לעיל, שעל-ידי הצעקה זוכין

להוליד המחין מתעלומתו, ועל-

צָרִיכִין שְׁנֵי דְבָרִים לְהַשְׁגַּת הַדַּעַת הַקְּדוּשָׁה, לְאַרְמָא קָלָא, וְשִׁמּוֹן בְּחַשְׂאֵי, הֵינּוּ כְּשִׁשׁוּפְכִין בְּתַחֲלָה צָרִיכִין לְהוֹלִיד הַמַּחֲזִין, כִּי לְפַעְמִים הַמַּחֲזִין וְהַשְּׁפַע אֱלֹקֵי בְּהַעֲלֵם וְכוּ' פַּנ"ל, וְלִזְהָ לְפַעְמִים צָרִיכִים צְעָקָה כְּדֵי לְהוֹלִידֵם, לְצַעֵק שְׁבַעֲיָן קָלִין כְּצַעֲקַת הַיּוֹלֶדֶת לְפָנָי שֶׁהִיא מוֹלִידָה. וְאַחֲרֵי-כֵן כְּשִׁנּוּלָדִים הַמַּחֲזִין, עֲדִין יֵשׁ בָּהֶם פְּנִימֵי וּמַקִּיף. וְלִזְהָ צָרִיכִין לְקַדֵּשׁ שְׁבַעַת הַגְּרוֹת, כְּדֵי לְהַכְנִיס הַמַּקִּיפִין וְהַשְּׁפַע אֱלֹקֵי לְפָנִים, וְלַעֲשׂוֹת מִהַמַּקִּיף פְּנִימִי, עֵינן שֶׁם הַיֵּטֵב וְתָבִין. וְזֶהוּ שֶׁפִּרְשׁ הַפְּסוּקָה: "נַחֲמוּ נַחֲמוּ", הֵינּוּ לְזִכּוֹת לְהַשְׁגַּת הַמַּקִּיפִין, הֵינּוּ הַשְּׁגַת הַדַּעַת, שְׁזָהוּ עֵקֶר הַנְּחֻמָּה כַּפַּנ"ל, זֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי שְׁנֵי בְּחִינּוֹת הַפַּנ"ל, שֶׁהֵם צְעָקָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מוֹלִידִין הַמַּקִּיפִין וְקַדְשֵׁת שְׁבַעַת הַגְּרוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְּסִים הַמַּקִּיפִין לְפָנִים כַּפַּנ"ל. עִם כָּל זֹאת תָּמִיד צָרִיכִים לְדַעַת, אֵף שְׁכֹבֵר הַכְּנִיסוֹ אֶת הַמַּקִּיף לְפָנִים, עֲדִין נִשְׁאַר מַקִּיף לְמַקִּיף, כִּי יֵשׁ לְאָדָם לְהַשִּׁיג כָּל יְמֵי חַיָּו יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי גִבְהָה מֵעַל גִּבְהָה שׁוֹמֵר וּגְבוּהֵי עֲלֵיהֶם. יֹאמֵר אֱלֹקֵיכֶם, יֹאמֵר הֵינּוּ בְּחִינַת אֲמִירָה בְּחַשְׂאֵי, שְׁזָהוּ בְּחִינַת שִׁמּוֹן שֶׁהוּא בְּחַשְׂאֵי, כְּמוֹ שֶׁפִּתּוּב בְּזֹהַר (שְׁמִינֵי לט): "יֵינן לְאַרְמָא קָלָא, וְשִׁמּוֹן בְּחַשְׂאֵי"; וְשִׁמּוֹן הוּא בְּחִינַת שְׁבַעַת הַגְּרוֹת, שְׁהֵיוּ מִשְׁמָן. אֱלֹקֵיכֶם — זֶה בְּחִינַת: 'אֱלֹקִים לְאַרְמָא קָלָא', בְּחִינַת הַצְּעָקָה הַפַּנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי שְׁנֵי בְּחִינּוֹת אֵלוֹ זוֹכִין לְהַשְׁגַּת הַמַּקִּיפִין, שֶׁהוּא הַשְּׁגַת הַדַּעַת הַקְּדוּשָׁה, שְׁזָהוּ עֵקֶר הַנְּחֻמָּה, בְּחִינַת נַחֲמוּ וְזֶהוּ הֵינּוּ מַקִּיף וּמַקִּיף לְמַקִּיף כַּפַּנ"ל.

בתלת עלמין, עינן שם. ואז שמעתי מפיו הקדוש כל ענין הזה שרשמתי לעצמי. כל זה לשון מוהרנ"ת ז"ל, וזהו).

חיים נצחיים הם רק להשם יתברך, פי הוא חי לנצח, ומי שנכלל

בשרשו, דהינו בו יתברך, הוא גם-כן חי לנצח, פי מאחר שהוא נכלל באחד, והוא אחד עם השם יתברך, הוא חי חיים נצחיים כמו השם יתברך, וכן אין שלמות רק להשם יתברך, וחויז ממנו כלם חסרים, ומי שהוא נכלל בו — יש לו שלמות.

ועקר הפלגיות שיהיה נכלל באחד, הוא על-ידי הדעת אותו יתברך, כמו שאמר החכם: 'אלו ידעתי הייתי, אם הייתי מדביק את שכלי בו יתברך הייתי יודע ממנו,

פי הוא דבוק ונכלל בו יתברך בחייו ובמותו, רק שעכשו בחייו דירתו בכאן, ואחר-כך דירתו שם פנ"ל. ואז שמעתי מפיו הקדוש כל ענין הזה וזהו):

נצחיים הם רק להשם יתברך, פי הוא חי לנצח. ומי שנכלל בשרשו, דהינו בו יתברך, הוא גם כן חי לנצח, פי מאחר שהוא נכלל באחד והוא אחד עם השם יתברך, הוא חי חיים נצחיים כמו השם יתברך. וכן אין שלמות רק להשם יתברך, וחויז ממנו כלם חסרים, ומי שהוא נכלל בו יש לו שלמות.

ועקר הפלגיות שיהיה נכלל באחד הוא על-ידי הדעת אותו יתברך, כמו שאמר החכם: 'אלו ידעתי,

(כל הענין הנ"ל, המבאר בלשוננו הקדוש, ורשמתי מפיו הקדוש מעצמו בבאור יותר קצת, על-כן לא

מנעתי להעתיקו. ובתחלה התחיל לדבר מענין חיים ומיתה, ענה ואמר: בין חיים למיתה אין חלוקה, פי אם במדת אמה אחת, שעכשו האדם שוכן בכאן, ואחר-כך הוא שוכן שם. (והטה בידו על הבית עלמין), ואחר-כך התחיל לומר כל ענין זה: 'חיים נצחיים' וכו' פדלקמן. פלומר, שמי שזוכה לדעת אמתי הנ"ל

לדעת אותו יתברך, אין חלוקה אצלו פלל בין חיים למיתה, פי הוא דבוק ונכלל בו יתברך בחייו ובמותו, רק שעכשו בחייו דירתו בכאן, ונשמתו מלפשת בגוף גשמי, ואחר-כך דירתו שם פנ"ל. הגוף טמון בקבר, אבל הנשמה חיה וקיימת כמו בחיים חיותו ויותר מזה, וכמובא (זהר אחרי עא:): צדיקא אף על גב דאתפטור מהאי עלמא לא אסתלק ולא אתאבד מכלהו עלמין דהא בכלהו עלמין אשתפח יתיר מחייו, דבחייו אשתפח בהאי עלמא בלחודו, ולבתר אשתפח

ובתחלה התחיל לדבר מענין חיים ומיתה, ענה ואמר: בין חיים למיתה אין חלוקה, פי אם במדת אמה אחת, שעכשו האדם שוכן בכאן, ואחר-כך הוא שוכן שם (והטה בידו על הבית עלמין). ואחר-כך התחיל לומר כל ענין זה: 'חיים נצחיים' וכו' פדלקמן. פלומר, שמי שזוכה לדעת אמתי הנ"ל

לדעת אותו יתברך, אין חלוקה אצלו פלל בין חיים למיתה, פי הוא דבוק ונכלל בו יתברך בחייו ובמותו, רק שעכשו בחייו דירתו בכאן, ונשמתו מלפשת בגוף גשמי, ואחר-כך דירתו שם פנ"ל. הגוף טמון בקבר, אבל הנשמה חיה וקיימת כמו בחיים חיותו ויותר מזה, וכמובא (זהר אחרי עא:): צדיקא אף על גב דאתפטור מהאי עלמא לא אסתלק ולא אתאבד מכלהו עלמין דהא בכלהו עלמין אשתפח יתיר מחייו, דבחייו אשתפח בהאי עלמא בלחודו, ולבתר אשתפח

ובתחלה התחיל לדבר מענין חיים ומיתה, ענה ואמר: בין חיים למיתה אין חלוקה, פי אם במדת אמה אחת, שעכשו האדם שוכן בכאן, ואחר-כך הוא שוכן שם (והטה בידו על הבית עלמין). ואחר-כך התחיל לומר כל ענין זה: 'חיים נצחיים' וכו' פדלקמן. פלומר, שמי שזוכה לדעת אמתי הנ"ל

לדעת אותו יתברך, אין חלוקה אצלו פלל בין חיים למיתה, פי הוא דבוק ונכלל בו יתברך בחייו ובמותו, רק שעכשו בחייו דירתו בכאן, ואחר-כך דירתו שם פנ"ל. הגוף טמון בקבר, אבל הנשמה חיה וקיימת כמו בחיים חיותו ויותר מזה, וכמובא (זהר אחרי עא:): צדיקא אף על גב דאתפטור מהאי עלמא לא אסתלק ולא אתאבד מכלהו עלמין דהא בכלהו עלמין אשתפח יתיר מחייו, דבחייו אשתפח בהאי עלמא בלחודו, ולבתר אשתפח

הייתי נכלל בו. פי עקר האדם הוא השכל, שהיא נשמתו. ועל-פן במקום שחושב השכל, שם כל האדם. ומכל זה האדם צריך להתבונן איך שצריכים לשמר את שכלו, שיחשב רק ממנו יתברך, וידייק את שכלו רק בו יתברך.

וכשיודע ומשיג בידיעת השם יתברך, הוא שם ממש, וכל מה שיודע יותר, הוא נכלל יותר בהשרש, דהינו בו יתברך, ואז כבר לא חסר לו שום דבר, וכל החסרונות שיש לאדם: הן פרנסה או בנים או בריאות הגוף, וכל שאר החסרונות, הכל הוא בחסרון הדעת, כי אינו יודע שהכל ממנו יתברך, ולכן הוא מצטער בצער גדול מאד, כי אם אדם היה יודע שהכל ממנו יתברך, היה מקבל הכל באהבה, כי בודאי מה שהקדוש-ברוך-הוא עושה — זה בחסד

וברחמים, בצדק ובמשפט. וזה שלמות הדעת — להבין ולהשפיל שהכל ממנו יתברך, וכשיודע ידיעות אלו, אז לא חסר לו שום דבר. והוא תמיד שמח עם מה שיש לו, כי הוא יודע, אשר דבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, וזו שלמות הדעת. ואף שיש חסרים לגמרי מהדעת, שהם לא יודעים שהכל ממנו יתברך, ועם כל זה יש להם כל טוב בגשמיות, ולא חסר להם שום דבר, כגון: הרשעים שהם רחוקים לגמרי ממנו יתברך, ואף-על-פי-כן לא חסר להם כלום, באמת כל מה שיש להם אינו פלוס, כי ימינו

בצל עובר, ואם אין לאדם את הדעת האמתית, שהכל לכל זה אלקותו יתברך, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, לאדם פנה אפלו שתהיה לו את כל העשירות שבעולם אינו פלוס, כי (קהלת ה', יד)

”כאשר יצא מבטן אמו ערום ישוב ללכת כשבא, ומאומה לא ישא בעמלו שילף בידו”. ואמרו חכמינו הקדושים על זה (קהלת ו', פ' פ"ד, פ"ד): תניא כמו שבא אדם — בן ילד, אדם בא בקול, ונפטר מן העולם בקול, בא לעולם בבכייה, ונפטר מן העולם בבכייה, בא לעולם בחבה, ונפטר מן העולם באהבה, בא לעולם באנחה ונפטר מן העולם באנחה, בא לעולם בבלי דעת, ונפטר מן העולם בבלי דעת. תני בשם רבי מאיר: כשאדם בא לעולם, ידיו הן

קפוצות, כלומר כל העולם כלו שלי הוא, אני נוחלו, וכשהוא נפטר מן העולם ידיו הן פשוטות, כלומר לא נחלתי מן העולם הזה כלום, שפן שלמה אומר: ”כאשר יצא מבטן אמו ערום ישוב ללכת כשבא ומאומה וגו'”. וכן להפך, השלם בדעת שיש לו חסרון, דהינו שאין לו כסף, ואין לו פלוס, אבל יש לו דעת שהוא מכיר את הקדוש-ברוך-הוא, ויודע ועד אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והוא דבוק בו יתברך, שזו שלמות הדעת, אפלו שחסר לו כסף וזהב ומרגליות, באמת החסרון אינו פלוס, כמו שאמרו חז"ל (נדרים מא): דעת קניית —

הייתיו, פי עקר האדם הוא השכל, ועל פן במקום שחושב השכל, שם כל האדם, ומשיג בידיעת השם יתברך, הוא שם ממש, וכל מה שיודע יותר, הוא נכלל יותר בהשרש, דהינו בו יתברך.

וכל החסרונות שיש לאדם — הן פרנסה או בנים או בריאות הגוף וכל שאר החסרונות — הכל הוא בחסרון הדעת. ואף שיש חסרים לגמרי מהדעת, ועם כל זה יש להם כל-טוב — באמת כל מה שיש להם אינו פלוס. וכן להפך, השלם בדעת שיש לו חסרון, באמת החסרון אינו פלוס, כמו שאמרו חז"ל (נדרים מא):

קפוצות, כלומר כל העולם כלו שלי הוא, אני נוחלו, וכשהוא נפטר מן העולם ידיו הן פשוטות, כלומר לא נחלתי מן העולם הזה כלום, שפן שלמה אומר: ”כאשר יצא מבטן אמו ערום ישוב ללכת כשבא ומאומה וגו'”. וכן להפך, השלם בדעת שיש לו חסרון, דהינו שאין לו כסף, ואין לו פלוס, אבל יש לו דעת שהוא מכיר את הקדוש-ברוך-הוא, ויודע ועד אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והוא דבוק בו יתברך, שזו שלמות הדעת, אפלו שחסר לו כסף וזהב ומרגליות, באמת החסרון אינו פלוס, כמו שאמרו חז"ל (נדרים מא): דעת קניית —

מה חסרת; ואם דעת חסרת — מה קנית. פי עקר החסרון והשלמות תלוי בדעת; הינו שזוכה להכיר את הקדוש-ברוך-הוא. וזה עקר הדעת, כמו שכתוב (דברים ד, לה): "אתה הראת לדעת, פי הוי"ה הוא האלקים אין עוד", ולכן פשוטם דעתו, ויודע שהכל רק ממנו יתברך, לא חסר לו כלום; וכן פעם ואכזריות הוא מחסרון הדעת, כמו שכתוב (קהלת ז, ט): "פעם בחיק פסילים ינוח", ועל-פן החולה הוא פעסן, מחמת, שאז הוא בדינים, פי דינים שורים עליו. ודינים הם מחין דקטנות, ועל-פן הוא בפעם, ומזה בא כשעובר על האדם צרות ויסורים ומכאובים, ואין לו דעת שהכל בהשגחה פרטית ממנו יתברך, אז הוא בועט ביסורין, והוא בפעם ורציחה, פי אינו יכול לקבל את כל מה שבא עליו לטובה, והכל מחמת חסרון הדעת, שמשם נמשך הפעם והרציחה, פי הוא לא יכול לקבל את המציאות שהכל ממנו יתברך. ולעתיד לבוא יתגלה הדעת, והכל ידעו את השם, כמו שכתוב (ישעיה יא, ט): "פי מלאה הארץ דעה את הוי"ה", ועל-פן אז יתבטל הפעם, כמו

"דעת קנית מה חסרת, ואם דעת חסרת מה קנית", פי עקר החסרון והשלמות תלוי בדעת.

וכן פעם ואכזריות הוא מחסרון הדעת, כמו שכתוב (קהלת ז): "פעם בחיק פסילים ינוח". ועל פן החולה הוא פעסן, מחמת שאז הוא בדינים, פי דינים שורים עליו, ודינים הם מחין דקטנות, ועל פן הוא בפעם. ולעתיד לבוא יתגלה הדעת והכל ידעו את ה', כמו שכתוב (ישעיהו יא): "פי מלאה הארץ דעה את ה'", ועל פן אז יתבטל הפעם, כמו שכתוב (שם): "וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי וכו' ופרה ודב וכו', לא ירעו ולא ישחיתו וכו' פי מלאה הארץ דעה את ה' וכו', פי עכשו אי אפשר להם לגור יחד זאב עם כבש וכו' מחמת מדת הפעם, אבל לעתיד יוכלו לדור יחד, מחמת שיתבטל הפעם על-ידי הדעת שיתגלה אז.

והנה לעתיד הכל ידעו את השם, אפלו עפ"ם פנ"ל, ומלאה הארץ דעה. אף הדעת שיהיה להם אז, אפשר לנו לידע ולדבר ממנו; אף הדעת שיהיה לנו אז, זה אי אפשר פעת אפלו לדבר

שכתוב (שם ו): "וגר זאב עם כבש, ונמר עם גדי וכו' ופרה ודב וכו', לא ירעו ולא ישחיתו וכו', פי מלאה הארץ דעה את הוי"ה וכו', פי עכשו אי אפשר להם לגור יחד זאב עם כבש וכו', מחמת מדת הפעם שביניהם, אבל לעתיד יוכלו לדור יחד, מחמת שיתבטל הפעם על-ידי הדעת שיתגלה אז, שלא רק בני-אדם יוכלו לחיות ביחד, אלא אפלו חיות — מגדל הדעת שיתגלה אז, שכלם יפירו את הקדוש-ברוך-הוא.

והנה לעתיד הכל ידעו את השם, אפלו עפ"ם פנ"ל, כמו שכתוב (ישעיה יא, ט): "ומלאה הארץ דעה", פל הארץ תמלא דעה, לרבות אמות העולם יושבי הארץ, עד שאפלו על חיות נאמר (ישעיה א, ג): "ידע שור קנהו וחמור אבוס בעליו", אף הדעת שיהיה להם אז, אפשר לנו לידע ולדבר ממנו; פי הדעת שאמות העולם יבינו וישפילו, זה יהיה דבר פשוט אצל כל בר ישראל, כמו אכילת פשר וקיום מצוות מעשיות וכו', אבל לאמות העולם, זה יהיה השגה גדולה מאד, פי אצלם זה יהיה דבר גדול והשגה עמקה. אף הדעת שיהיה לנו אז, זה אי אפשר פעת אפלו

לְדַבֵּר מִמֶּנּוּ, כִּי עֲכָשׁוּ זֶה הַדַּעַת בְּבַחֲיִנוֹת
 מִקִּיפִים פִּנְ"ל, שְׁאַפְלוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לֹא
 יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂגָת אֱלֻקוֹת
 שְׂיִזְכָּה כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּפִּי יִגְיַעְתּוּ וְטִרְחָתוֹ
 בְּעִבּוּרוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כִּי זֶה
 עֲכָשׁוּ בְּבַחֲיִנֹת מִקִּיפִי,
 אֲשֶׁר אֵי אֲפֶשֶׁר אֲפִלוּ
 לְדַבֵּר מִזֶּה, מִכָּל שֹׁפֵן
 לְחֹשֶׁב מַעֲמֵק הַמַּשְׁגָּ
 וּמִקְצֵר הַמַּשְׁיֵג, מֵה
 שְׂיִזְכָּה כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל
 אֲפִלוּ הַקָּטָן שֶׁבְּקִטְנִים. כִּי
 כָּל הַשְּׂלֵמוֹת וְהַטּוֹבוֹת
 שֵׁשׁ לְעִפּוֹ"ם עֲכָשׁוּ,
 בְּאֵמֶת אֵינוֹ כְּלוֹם פִּנְ"ל.
 וְכַמֵּאֲמָרָם ו"ל (יְבִמוֹת סב.)
 עַל הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית כב, ה):
 "שָׁבוּ לָכֶם עִם הַחֲמוֹר"
 עִם הַדּוֹמָה לְחֲמוֹר, כִּי אִם
 אֵין לָהֶם דַּעַת בְּהִפְרֵת
 הַבוֹרָא, מֵה שְׁוֹת כָּל
 הַטּוֹבוֹת שֵׁשׁ לָהֶם; כִּי
 אִם דַּעַת חֲסֵרֶת — מֵה
 קִנִּיתָ, וְאִם דַּעַת קִנִּיתָ —
 מֵה חֲסֵרֶת, וְאִדְרָבָה, כָּל
 גְּדֻלָּתָם וְטוֹבָתָם, הַכֹּל הוּא
 לְטוֹבָתָנוּ. כִּי לְבִסּוֹף
 יִתְגַּלֶּה, שֶׁכָּל מֵה שֶׁטִּרַח
 בְּעַל הַבַּיִת, לֹא טִרַח אֶלָּא
 בְּשִׁבְלָנוּ (בְּרִכּוֹת נח.), כִּי
 יִתְגַּלֶּה שֶׁהַכֹּל מֵה שֶׁעָשׂוּ,
 זֶה בְּשִׁבְלֵי עִם יִשְׂרָאֵל.
 וְלַעֲתִיד שְׂיִתְמַלֵּא הָאָרֶץ
 דַּעַה, אֲזִי אֲפִלוּ כָּל
 הָעִפּוֹ"ם יִדְעוּ אֶת ה', אֲזִי
 יְבִינוּ הֵם, שֶׁכָּל הַגְּדֻלָּה
 וְהַטּוֹבָה שֶׁהִיָּה לָהֶם בְּזֶה
 הָעוֹלָם, כִּי עֲכָשׁוּ זֶה הַדַּעַת בְּבַחֲיִנוֹת
 מִקִּיפִים פִּנְ"ל, כִּי כָּל הַשְּׂלֵמוֹת
 וְהַטּוֹבוֹת שֵׁשׁ לְעִפּוֹ"ם עֲכָשׁוּ
 בְּאֵמֶת אֵינוֹ כְּלוֹם, פִּנְ"ל: אִם דַּעַת
 חֲסֵרֶת וְכוּ', וְאִדְרָבָא, כָּל גְּדֻלָּתָם
 וְטוֹבָתָם, הַכֹּל הוּא לְטוֹבָתָנוּ.
 וְלַעֲתִיד שְׂיִתְמַלֵּא הָאָרֶץ דַּעַה,
 וְאֲפִלוּ כָּל הָעִפּוֹ"ם יִדְעוּ אֶת ה',
 אֲזִי יְבִינוּ הֵם, שֶׁכָּל הַגְּדֻלָּה
 וְהַטּוֹבָה שֶׁהִיָּה לָהֶם בְּזֶה הָעוֹלָם,
 הַכֹּל הוּא לְטוֹבוֹתֵינוּ וְלַגְּדֻלָּתָנוּ.
 וְזֶה (תְּהִלִּים קכו): "אֲזִי יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם
 הַגְּדִיל ה' לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי הַגְּדִיל
 ה' לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ", הֵינּוּ, כָּל
 הַגְּדֻלָּה שֶׁהַגְּדִיל ה' לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ
 בְּעוֹלָם הַזֶּה [הֵינּוּ עִם הָעִפּוֹ"ם],
 "הַגְּדִיל ה' לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי", כִּי
 הַכֹּל הִיָּה גְּדֻלָּתָם שֶׁל אֱלֹהֵי [הֵינּוּ
 שֶׁל יִשְׂרָאֵל], כִּי הִיָּה לְטוֹבָתָם
 וְגְדֻלָּתָם. וְזֶה יְבִינוּ הֵם בְּדַעַת
 וְהַשְּׂגָה שִׂיְהִיָּה לָהֶם אֲזִי, אֲכַל
 אֲצִלָּנוּ יִהְיֶה זֶה הַדַּעַת דְּבַר פְּשׁוּט
 וְשִׁחוּק, כִּי דַעַתָּנוּ יִגְדֵּל אֲזִי מְאֹד.
 וְזֶה: "אֲזִי יִמְלֵא שְׁחוּק פִּינוּ וְכוּ',
 אֲזִי יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל וְכוּ'", כִּי זֶה הַדַּעַת
 וְהַשְּׂגָה שִׂיְהִיָּה לָהֶם אֲזִי יִמְלֵא שְׁחוּק
 לָהֶם אֲזִי לֹאמֵר 'הַגְּדִיל' וְכוּ' פִּנְ"ל, זֶה יִהְיֶה
 אֲצִלָּנוּ שְׁחוּק וְדְבַר פְּשׁוּט, כִּי דַעַתָּנוּ יִהְיֶה
 גְּדוֹל מְאֹד.
 וְעַל כֵּן לַעֲתִיד יִחְיוּ חַיִּים נְצַחִיִּים, כִּי אֲזִי יִתְגַּלֶּה
 הַדַּעַת

הוא, ודומם, צומח, חי, מדבר, זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא. ויהיו נכללים באחד, ועל-פן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה (פסחים ג.) : "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד"; וכי האידנא וכו' ?

אָלָא עֲכָשׁוּ מְבָרְכִין עַל הָרַעָה 'בְּרוּךְ דִּין אַמְת', וְעַל הַטּוֹבָה 'הַטּוֹב וְהַמְטִיב', אֲבָל לְעֵתִיד יְבָרְכוּ עַל הַפֶּל: 'הַטּוֹב וְהַמְטִיב', כִּי לְעֵתִיד שְׂיִתְגַּלֶּה הַדַּעַת, יִדְעוּ שְׂאִין שׁוֹם רַע בְּעוֹלָם כָּלָל, רַק כָּלוּ טוֹב וְכָלוּ אֶחָד, שְׂיִהְיוּ נִכְלָלִים כָּלָם בְּאַחַדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂשֵׁם רַק טוֹב. וְגַם הַגְּלוּת הוּא רַק מְחֻסְרוֹן הַדַּעַת, וְזֶה פְּרוּשׁ הַפְּסוּק (יִשְׁעֵיהוּ ה, ג): "לִכֵּן גָּלָה עַמִּי מִבְּלִי דַעַת", כֹּל הַגְּלוּת זֶה רַק כְּשֵׁי שְׂחֻסְרוֹן הַדַּעַת, שְׂאִינוּ יוֹדְעֵי שֶׁהַפֶּל לְכָל אֲלֻקוֹת גְּמוּר הוּא. וְעַל-פֶּן הִיָּתָה גְּאֻלַּת מִצְרַיִם עַל-יְדֵי מֹשֶׁה, שֶׁהוּא הָיָה בְּחִינַת הַדַּעַת, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (שְׁמוֹת ו, ז): "וַיִּדְעַתֶּם כִּי אֲנִי ה' הַמוֹצִיא אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם סְבֻלוֹת מִצְרַיִם", כִּי עֵקֶר הַגְּאֻלָּה עַל-יְדֵי הַדַּעַת.

וְדַע, שְׂגַם לְעֵתִיד, שְׂתַמְלֵא הָאָרֶץ דַּעָה, וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה מִהַשְׂכָּל הַמְקִיף שְׂכָל פְּנִימִי, גַּם אִזּוּ יִהְיוּ מְקִיפִים אַחֲרֵיהֶם, כִּי בְּיָדָיו לֹא יִדְעוּ מֵהוּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, רַק כֹּל אֶחָד יִשְׂיֵג לְפִי מְדַרְגָּתוֹ וּלְפִי עֲבוּדָתוֹ וְיִגְיַעַתוֹ וְטָרְחוֹ, אֲשֶׁר יִגַּע וְטָרַח בְּזֶה הָעוֹלָם בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְאִף שְׂכָלָם יִזְדַּכְּכוּ, וְאִפְלוּ עֲבוּ"ם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה הַפְּרֵשׁ גְּדוֹל בֵּינָם לְבִינֵינוּ, כִּי מֵה שְׂיִהְיֶה אֶצְלָם אִזּוּ הַשְּׂגָה וַיִּדְעָה גְּדוּלָּה, יִהְיֶה אֶצְלָנוּ שְׂחֻק וְדָבָר פְּשׁוּט וְלֹא יִהְיֶה נַחֲשָׁב בְּעֵינֵינוּ לְהַשְּׂגָה כָּלָל, וְכִמוֹ שְׂמִבְּאֵר לְמַעַלָּה עַל הַפְּסוּק: "אִזּוּ יִמְלֵא שְׂחֻק

פינו ולשונונו וגו' אז יאמרו בגוים הגדיל" וגו',
 פי מה שיהיה אצלם השגה להבין, ולידע גדלת
 ישראל, ושפל טובתם וגדלתם בזה העולם, הנה
 הכל בשביל ישראל; ובאמת הוא השגה גדולה,

פי כעת בעולם הזה אין
 מבינים זאת, פי במציאות
 רואים שעכשו יש
 לעפ"ם גדלה, אף-על-
 פי-כן אצלנו לא יהיה זה
 נחשב להשגה כלל, רק
 לשחוק ודבר פשוט, פי
 השגתנו ודעתנו אז יגדל
 מאד, וגם בין ישראל
 בעצמן, בודאי יהיה
 הפרש גדול בין כל צדיק
 וצדיק, פי כל צדיק וצדיק
 יש לו עולם בפני עצמו,
 כמאמרם ו"ל (ויקרא רבה,
 פרשה יח, סימן א'); וכל
 אחד כפי יגיעתו וטרחתו
 בזה העולם לקדוש ולטהר
 את השבעה גרות, וזה
 למחין זפים והשגת
 אלקות, מפל שפן בין
 צדיק לרשע, בודאי יראו
 הפרש גדול. וכמו שכתוב
 (מלאכי ג, יח): "ושבתם
 וראיתם בין צדיק לרשע,
 בין עובד אלקים לאשר
 לא עבדו", ודרשו על זה
 חכמינו הקדושים (חגיגה
 ט:): אינו דומה שונה
 פרקו מאה פעמים לשונה
 פרקו מאה ואחת, ואפלו
 בשביל פעם אחת פחות
 מהשני, כבר נקרא לא
 עבדו. פי מה שיהיה

מקיף לזה יהיה פנימי לזה, פנ"ל; כי כל אחד
 ואחד כפי יגיעתו וטרחתו פן נכנס בו אורו
 יתברך. וזה 'כל צדיק נכונה מחפתו של חברו'
 פנ"ל, עין שם. וכמוכא פרוש הפסוק: "פי

מלאה הארץ דעה את
 הו"ה פמים לים
 מכסים", פי בהשכל
 המשפח יהיו כלם שוים,
 שהכל ידעו את הו"ה
 אפלו עפ"ם, אף בעמקות
 החכמה יהיה כל אחד
 לפי מדרגתו, פמים
 המכסים לים, שלמעלה
 המים שוים בכל מקום,
 אף בעמקות הם מבדלים
 מאד, פי בזה המקום
 המים נמוכים וסמוכים
 לארץ, ובמקום אחר
 עמקים יותר ויותר,
 ובמקום אחר הם עמקים
 עד התהום, פן יהיה
 בהשגת השם יתברך
 לעתיד. וזהו 'כל צדיק
 נכונה מחפתו של חברו',
 פי כשמגיע להשגה שלא
 ידע מזה מקדם, והוא
 אצלו דבר חדש, אזי
 אפלו עפ"ם, אף בעמקות החכמה יהיה כל אחד לפי
 מדרגתו, פמים המכסים לים, שלמעלה המים שוים בכל
 מקום, אף בעמקות הם מבדלים מאד, פי בזה המקום
 המים נמוכים וסמוכים לארץ, ובמקום אחר עמקים יותר
 ויותר, ובמקום אחר הם עמקים עד התהום — פן יהיה
 בהשגת השם יתברך לעתיד.

פינו ולשונונו וכו' אז יאמרו בגוים
 הגדיל", פי מה שיהיה אצלם
 השגה להבין ולידע גדלת
 ישראל, ושפל טובתם וגדלתם בזה העולם
 הנה הכל בשביל ישראל; ובאמת
 הוא השגה גדולה, פי כעת בעולם
 הזה אין מבין זאת, אף-על-פי-כן
 אצלנו לא יהיה זה נחשב להשגה
 כלל, רק לשחוק ודבר פשוט, פי
 השגתנו ודעתנו אז יגדל מאד.
 וגם בין ישראל בעצמן, בודאי
 יהיה הפרש גדול בין כל צדיק
 וצדיק, מפל שפן בין צדיק לרשע,
 פי מה שיהיה מקיף לזה יהיה
 פנימי לזה, פנ"ל: 'כל צדיק נכונה
 מחפתו של חברו' פנ"ל, עין שם,
 וכמוכא פרוש הפסוק: "פי מלאה
 הארץ דעה את ה' פמים לים
 מכסים", פי בהשכל המשפח יהיו
 כלם שוים, שהכל ידעו את ה',
 אפלו עפ"ם, אף בעמקות החכמה יהיה כל אחד לפי
 מדרגתו, פמים המכסים לים, שלמעלה המים שוים בכל
 מקום, אף בעמקות הם מבדלים מאד, פי בזה המקום
 המים נמוכים וסמוכים לארץ, ובמקום אחר עמקים יותר
 ויותר, ובמקום אחר הם עמקים עד התהום — פן יהיה
 בהשגת השם יתברך לעתיד.

וזהו: 'כל צדיק נכונה מחפתו' וכו', פי כשמגיע להשגה
 שלא ידע מזה מקדם, והוא אצלו דבר חדש, אזי

נתלהב ונבער מאור ההשגה הזאת, שהיא נפלאת אצלו. אבל מי שכבר עבר בזאת ההשגה, והוא משיג עתה דברים נוראים וגדולים מזו ההשגה, אין לו שום התלהבות מזאת ההשגה, וזה פל צדיק נכוה ונבער ונתלהב מחפתו של חברו, מהשגה שאצל חברו היא דבר פשוט, שאינה מבוערת ומחממת אותו כלל, עד שצריך להתפסות ולחפות עצמו, כי אין השגה זו מחממת ומבערת אותו כלל, והצדיק השני שלמטה ממנו נכוה ונבער ממנה; הינו כמו הים שרואים רק ישר, כלו מים, ומלמעלה אין רואים שום הפרש, כך הוא בכלליות האמונה, שכלם מאמינים בבורא כל עולמים, אבל לעמק שם יש הפרש, כמו אצל הים, בשפת הים הפנים רק עד הברפים, וכשהולכים יותר, מכסה את כל הגוף וכו', עד שבאמצע הים זה הולך עד התהום וכו', ומלמעלה לא רואים שום הפרש. פן הוא בהשגת אלקות, שמלמעלה רואים כלם אותו דבר, אבל לעמק שם נמצא השגות, עמק עמק מי ימצאנו. (והענין מבאר יותר על-

פי מה שמבאר למעלה, שעל-ידי תנועת השכל וכו', שהוא בחינת שפע אלקי, הינו השגת המקיפין, השגת הדעת הקדוש, על-ידי-זה נולד חם בלב וכו', שכל מה שהאדם חושב יותר ממנו יתברך, ומחידר בדעתו אמתת מציאותו יתברך, פן מתלהב לבו בחמימות גדולה מאד, עד שמרכ התלהבות לבו, הוא בוער אחריו יתברך. נמצא, שעקר החמימות וההתלהבות דקדושה הוא על-ידי השגת המקיפין, השגת הדעת פנ"ל, ובזה מבאר היטב ענין זה: "כל צדיק נכוה מחפתו של חברו", דהינו, שאצל זה הצדיק יהיה נחשב להשגה גדולה עד שיהיה נכוה ממנה, פי השגת הדעת מוליד חם פנ"ל, ועל-פן יהיה נכוה ממנה. ואצל הצדיק הגבוה ממנו, אין זה נחשב אצלו להשגה כלל, ואינו נכוה ונתחמם כלל מהשגה (והענין מבאר יותר על-מה

נתלהב ונבער מאור ההשגה הזאת, שהיא נפלאת אצלו; אבל מי שכבר עבר בזאת ההשגה, והוא משיג עתה דברים נוראים וגדולים מזו ההשגה, אין לו שום התלהבות מזאת ההשגה. וזה: "כל צדיק נכוה ונבער ונתלהב מחפתו של חברו" — מהשגה שאצל חברו היא דבר פשוט, שאינה מבוערת ומחממת אותו כלל, עד שצריך להתפסות ולחפות עצמו, כי אין השגה זו מחממת ומבערת אותו כלל, והצדיק השני שלמטה ממנו נכוה ונבער ממנה.

(והענין מבאר יותר על-פי מה שמבאר למעלה, שעל-ידי תנועת השכל וכו', שהוא בחינת שפע אלקי, הינו השגת המקיפין, השגת הדעת הקדוש, על-ידי-זה נולד חם בלב וכו'; נמצא שעקר החמימות וההתלהבות דקדושה הוא על-ידי השגת המקיפין, השגת הדעת פנ"ל. ובזה מבאר היטב ענין זה: "כל צדיק נכוה ונבער מחפתו" וכו', דהינו, שאצל זה הצדיק יהיה נחשב להשגה גדולה עד שיהיה נכוה ממנה, פי השגת הדעת מוליד חם פנ"ל, ועל פן יהיה נכוה ממנה; ואצל הצדיק הגבוה ממנו, אין זה נחשב אצלו להשגה כלל ואינו נכוה ונתחמם כלל מהשגה זאת, רק הוא

זאת, רק הוא צריך לחפות ולכסות עצמו בהשגה אחרת גבוה יותר, כדי לחמם את עצמו. נמצא, מה שמבאר לעיל על מאמר זה: 'כל צדיק נכוה מחפתו של חברו', שפרושו, שיהיה נכוה מהמקיף של חברו, כי מקיף של זה גדול ממקיף של זה, והשכל שהוא מקיף לזה, הוא פנימי לזה וכו', כי חפה הינו מה שמחפה את האדם עם אלקותו יתברך, ומחמם את לבבו בהתלהבות יוצאת מן הכלל, הוא בחינת אורות מקיפין פנ"ל, כל זה הוא ענין אחד עם מה שכתבנו כאן, כי החפה שהוא המקיף, הוא בחינת חפוי וכסוי ממש, שמחמם את האדם, כי עקר החמימות וההתלהבות הוא מבחינת השגת המקיפין פנ"ל, והבן היטב). ויכול להיות שיהיו כמה צדיקים, כשיבואו לעולם הבא על השגות שהשיג הצדיק הגדול מהם בעולם הזה, יהיה אצלם דברים נוראים ויפיו מהם, ואצל הצדיק הגדול יהיו השגות של עולם הזה.

צריך לחפות ולכסות עצמו בהשגה אחרת גבוה יותר כדי לחמם את עצמו.
נמצא מה שמבאר לעיל על מאמר זה: "כל צדיק נכוה מחפתו של חברו", שפרושו, שיהיה נכוה מהמקיף של חברו, כי מקיף של זה גדול ממקיף של זה, והשכל שהוא מקיף לזה הוא פנימי לזה וכו', כי חפה הוא בחינת אורות מקיפין פנ"ל — כל זה הוא ענין אחד עם מה שכתבנו כאן, כי החפה שהוא המקיף, הוא בחינת חפוי וכסוי ממש, שמחמם את האדם, וההתלהבות הוא מבחינת השגת המקיפין פנ"ל, והבן היטב). ויכול להיות שיהיו כמה צדיקים, כשיבואו לעולם הבא על השגות שהשיג הצדיק הגדול מהם בעולם הזה, יהיה אצלם דברים נוראים ויפיו מהם, ואצל הצדיק הגדול יהיו השגות של עולם הזה.

וכן אצל עכו"ם יהיה זה אצלם השגה גדולה, כשיבואו על סתם יהדות פשוט של איש הישראלי שיש לו בזה העולם, הינו שידעו מעבודות ישראל ומקדשת המצוות שלהם שעשו בעולם הזה, יהיה אצלם השגה מה שידעו וירגישו קצת קדשה, כמו איש פשוט שמרגיש בזה העולם בעבודה פשוטה בלי שום השגה, וכשיבואו עכו"ם על זה, יהיה אצלם השגה גדולה. אבל

מהמקיף של חברו, כי מקיף של זה גדול ממקיף של זה, והשכל שהוא מקיף לזה, הוא פנימי לזה וכו', כי חפה הינו מה שמחפה את האדם עם אלקותו יתברך, ומחמם את לבבו בהתלהבות יוצאת מן הכלל, הוא בחינת אורות מקיפין פנ"ל, כל זה הוא ענין אחד עם מה שכתבנו כאן, כי החפה שהוא המקיף, הוא בחינת חפוי וכסוי ממש, שמחמם את האדם, כי עקר החמימות וההתלהבות הוא מבחינת השגת המקיפין פנ"ל, והבן היטב). ויכול להיות שיהיו כמה צדיקים, כשיבואו לעולם הבא על השגות שהשיג הצדיק הגדול מהם בעולם הזה, יהיה אצלם דברים נוראים ויפיו מהם, ואצל הצדיק הגדול יהיו השגות של עולם הזה, הינו שיש צדיקים שכבר וכו בזה העולם הגשמי והחמרי להגיע אל השגת אלקות קזו, כבטול כל עצמותם, עד שנקללים לגמרי באין סוף ברוך הוא, ועד

גדולה, אבל אנחנו עם קדש, אין ערך להשגתנו, מפל שפן להשגה של הצדיק, שהוא בטל ומבטל עוד בחיים חיותו לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, עד שלא רואים אצלו שום דבר רק אלקות גמור. ומזה בא שנדמה עליו מה שנדמה. פי הוא נכלל באין, הינו באין סוף ברוך הוא, וכמו שלאיש גשם אי אפשר להשיג בדבר רוחני, כמו-כן מי שעדין בגשמיות וחקריות, לא רואה מה שאצל הצדיק הגדול במעלה גוראה ונפלאה מאיר, פי נדמה פי הוא איש פשוט וחסוף אצלו, לא-כן מי שבאמת מבין ויודע שמרב התפללותו באין סוף ברוך הוא, בשביל זה לא רואים אצלו שום דבר.

ושלמות הדעת הוא, כשנעשה ממוקפים פנימיים, ואז נצול מפל צרות. למשל, כשאחד מצפה ואורב לחברו להרגו, אזי צריך לשנות המלבושים כדי שלא יפירו אותו, כמו שכתוב (איוב יד): "משנה פניו ותשלחהו", פי על-ידי שמשנין הפנים על-ידי לבושין אחרים, נפטר ממנו. וכן בעקר האדם, הינו בהשכל, יש בחינות לבושין, הינו השכל המקיף, וצריך לעשות מהמקיף פנימי, ולעשות לו מקיפין אחרים, הינו בחינת מלבושים אחרים, ועל-ידי-זה נצול מפל אורב ומסטין, פי 'מלבוש' בגימטריא 'חשמ"ל', ומהחשמ"ל בורחים כל המשחיתים. וזה (משלי לא): "עז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון" — על-ידי הלבוש, שהוא בחינת החשמ"ל, שהוא לבוש עז והדר, לבוש חזק ונאה, על-ידי-זה "ותשחק ליום אחרון", שאינו ירא ממנו כלל כנ"ל. ועקר

ושלמות הדעת הוא, כשנעשה ממוקפים פנימיים, ואז נצול מפל צרות. למשל, כשאחד מצפה ואורב לחברו להרגו, אזי צריך לשנות המלבושים כדי שלא יפירו אותו, כמו שכתוב (איוב יד): "משנה פניו ותשלחהו", פי על-ידי שמשנין הפנים על-ידי לבושין אחרים, נפטר ממנו. וכן בעקר האדם, יש בחינות לבושין, הינו השכל המקיף, וצריך לעשות מהמקיף פנימי, ולעשות לו מקיפין אחרים, הינו בחינת מלבושים אחרים, ועל-ידי-זה נצול מפל אורב ומסטין, פי 'מלבוש' בגימטריא 'חשמ"ל', ומהחשמ"ל בורחים כל המשחיתים. וזה (משלי לא): "עז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון" — על-ידי הלבוש, שהוא בחינת החשמ"ל, שהוא לבוש עז והדר, לבוש חזק ונאה, על-ידי-זה "ותשחק ליום אחרון", שאינו ירא ממנו כלל כנ"ל. ועקר

מלביש את עצמו

בלבושים אחרים, עד שזוכה לאור מלבוש שעולה חשמ"ל (עין עין חיים, שער יג, פרק יד), ומהחשמ"ל הנה שהוא גלוי אלקות בתכלית המדרגה עליונה בהתגלות נוראה ונפלאה מאד, בורחים כל המשחיתים, וזו העצה היעוצה לכל אדם, שהקלפות רוצים לתפס אותו, שיתלהב לבו אליו יתברך, ויחשב רק מחשבות קדושות, ויכניס את המקיף לפנימי, ואז יברחו ממנו כל הקלפות והמשחיתים, שהם המחשבות זרות. ועקר הזמן לזה, להגיע אל התלהבות חדשה בכל פעם, ולעשות מהמקיף פנימי, כדי שיהיה לו בכל פעם מחשבות קדושות, הוא חדש אלול, חדש

הזמן לזה הוא חדש אלול. וזה: ל'בושה ו'תשחק ל'יום א'חרון — ראשי-תבות 'אלול'.

וזה בחינת שבעת ימי אבלות, רחמנא לצלן וכו', כדי שיעלה נשמתו לאור הפנים הנ"ל וכו', עין לעיל. ועל פן חיב האבל, רחמנא לצלן, קריעה, פי קר"ע בגימטריא ש"ע נהורין של אור הפנים, שהם הגימטריא של ב' פעמים אל במלואו, פי אל הוא אור הפנים:

של אור הפנים, שהם הגימטריא של ב' פעמים אל במלואו, אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד, פי אל הוא אור הפנים, שהאדם מרגיש את אמתת מציאותו יתברך, בסוד (תהלים נב, ג): "חסד אל כל היום"; והענין הוא, פי כשברא הקדוש-ברוך הוא את עולמו, הלביש את עצמו בעשר ספירות שגחלקים לג' ראשונות ולז' תחתונות: פתח, חכמה, בינה, הם בסוד שלש-מאות, כל אחד כלול ממאה, כל זה הוא ג' ראשונות: חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות, הם בסוד ע', כל אחד כלול מעשר, הרי שבעים, כל זה הוא ז' תחתונות, וכיחד הם ש"ע נהורין, שפאירין את אורו יתברך, והם פעמים אל מצד החסד ומצד הגבורה, שתמיד צריכים למצא את הקדוש-ברוך-הוא בין בטיבו ובין בעיקו. ולהגיע אל סוד הזה צריכים להמשיך על עצמו את האורות בכל פרוץ העולמות ג' ראשונות וז' תחתונות. ולכן בעת הקריעה שקורעים על המת צריך לכוון פעמים אל במלואו: אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד, כדי להשלים את החסרון שגחסר על-ידי הנפטר, פי זו התכלית בזה העולם — להמשיך את אורו יתברך גם בגשמיות הכלי עולם הזה, לגלות שהכל לבוש לאין סוף ברוך הוא. ולכן מלבוש עולה חשמ"ל, שהוא סוד ש"ע ח' אותיות של אהי"ה הוי"ה, או הוי"ה אדנ"י, שכל זה צריך כל בר ישראל להמשיך על עצמו תמיד אורו יתברך, וכשנפטר יורשים את זה בניו, פי הם צריכים להמשיך את האורות למטה, פי זו תכלית

התשובה, חדש הרחמים. וזה ל'בושה ו'תשחק ל'יום א'חרון, ראשי-תבות 'אלול'. ומכל זה מבין ותשפיל, שעד היום האחרון של השנה אדם יכול לחזור בתשובה, ולהחליף בכל פעם את המחשבות, כדי שלא יתפסו אותו המשחיתים והקלפות שברא מחמת עוונותיו, שהן הן המחשבות זרות וההרהורים רעים. וביותר מועיל דבר זה בחדש אלול עד היום האחרון, קדם שנכנסת שנה חדשה, מקיפין חדשים ומחין חדשים.

וזה בחינת שבעת ימי אבלות, רחמנא לצלן וכו', כדי שיעלה נשמתו לאור הפנים הנ"ל וכו', עין לעיל; פי כשהאדם מסתלק, אין מי שימשיך את המחין שלו בעולם, אלא בניו שהשאיר בזה העולם, פי רק בשביל תכלית זו צריך להוליד בנים. ועל-פן חיב האבל, רחמנא לצלן, קריעה, פי קר"ע בגימטריא ש"ע נהורין

הבריאה. וכמו שכתוב (ישעיה לח, יט): "אב לבנים יודיע אל אמתך". ולכן נקרא בעת הקריעה צריכים לכוון פעמים אל במלואו: אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד, שעולה ש"ע נהורין.

הקשו: [עין סימון מוהר"ן,

סימן יא; וכן

פעלת הצדיק, סימן תקה, שבת

קדש כ"ח תמוז, הקשו קשה

למעלה, ורבנו ז"ל אמר על זה

תרוץ]; כי יש מקיפים אצל

השכל, הינו שאינו נכנס

להשכל פנימי האנושי,

הינו בשכל האנושי אי

אפשר להכנס מקיף עמק

כזה, ויש מקיפים

להתורה, שמקיף להתורה

ואינו נכנס לתוך התורה,

זה מקשר למעלה שדבר

מחדושי תורה שאדם

לומד, ואין מבין בזה

שום חדוש, מחמת

שהמחין והשכל של

התורה והלמוד הנה הן

בבחינת עבור.

ובהמקיפים יש שהם

מקיפים ועומדים לפני

העינים, רצה לומר עיני

השכל, רק שהם מקיפין

ואינם נכנסים להשכל,

ויש שהם בהעלם, שלא

באו עדין אפלו למקיפים,

והוא בבחינת עבור. ומה

לעשות, שיכנסו המקיפים

של התורה לתוך התורה

בפנים, שיוכל להבין

חדושים בתוך התורה,

והמקיפים של השכל

אפשר להשיג מצד

חסרונו האנושי, יהיה

נעשה מהמקיף פנימי,

דהינו שיבוא מההעלם

למקיפים, והמקיפים יהיו

נעשים פנימי.

[הקשו זאת הקשו

במקום

שהקשו, כפי שהבינו

מרבנו ז"ל זה הנה בעולם

העליון, והוא זכרונו

לברכה אמר על זה תרוץ

— כן שמעתי מפיו

הקדוש ברוש, ואחר-כך

זכינו לשמע כל התורה

הנ"ל. ועתה מבאר

להמעין התרוץ על

השאלה והקשה הנ"ל,

כי עקר השאלה הוא איך

להוליד המחין

מתעלומות, ואחר-כך

כשמולידין אותן, איך

זוכין להכניס המקיפין

מהמקיף פנימי, דהינו שיבוא

מההעלם למקיפים,

והמקיפים יהיו נעשים פנימי.

[הקשו זאת הקשו במקום שהקשו, והוא, זכרונו

לברכה, אמר על זה תרוץ — כן שמעתי מפיו

הקדוש ברוש, ואחר-כך זכינו לשמע כל התורה הנ"ל.

ועתה מבאר להמעין התרוץ על השאלה והקשה הנ"ל,

כי עקר השאלה הוא איך להוליד המחין מתעלומות,

ואחר-כך כשמולידין אותן, איך זוכין להכניס המקיפין

מהמקיפים של השכל

לפנים, וכבר מבאר באר היטב במה יזכה לזה, הבן שהוא זעיר אנפין, וכונתו, שמתוך תבת הינו: על-ידי צעקה בתורה ותפלה זוכין בראשית, יוצא גם חצי מאמר, שהוא 'ברא' להוליד המחין מתעלומותן, ועל-ידי קדשת 'שית', הינו החכמה שהוא אבא, הוליד את שבעת הגרות, דהינו לקדש את עיניו שלא זעיר אנפין שהוא בן, שכולל שש ספירות:

חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, סתים הינו אבא, חכמה, הוא סתים ונעלם ונסתר מעיני כל, וגלגל, הוא הזעיר אנפין, ושניהם אב ובן, הם סוד עזן. רק אבא, חכמה, הוא עזן עלאה דסתים, וגניז, שלא מתגלה, ואין מי שישגיגו, וכן שהוא זעיר אנפין, הוא עזן תתאה, שנפתן להשיגו, כי הוא מתגלה ומתיחד עם המלכות.

א. דע שיש חותם, ויש חותם בתוך חותם: אנחנו מוצאים, שבכל דבר צריך חותם, כדי לשמר את הדבר שלא יכנס בזה זר, ובפרט בדבר רוחני צריכים חותם, שלא ימשך השפיע ליצר הרע ולסטרך אחרא, ולכן חות"ם אותיות חומ"ת, שהיא החומה שלא יצא שום דבר מהקדשה. וכן אותיות תחומ"ם, שהוא גבול, עד פה מתר לקחת. וזה (שפת נה): חותמו של הקדוש-ברוך-הוא אמת, אשר חותם הוא, שלא יגיע למי שאינו ראוי. ולכן חותם הוא לשון הגבלה במדה ובצמצום,

לפנים. וכבר מבאר באר היטב במה יזכה לזה, הבן זוכין בתורה ותפלה זוכין להוליד המחין מתעלומותן, ועל-ידי קדשת שבעת הגרות, דהינו לקדש את עיניו שלא במה שאסור להסתפל וכו', וכן לקדש פיו וחסמו ואזניו כנ"ל — על-ידי-זה זוכין להכניס המקיפין לפנים. ובאור הענין וראיותיו, והיכן מרמז סודות נוראות הללו וכו', הפל מבאר לעיל בהם — אשרי שישים לבו לעין בהם באמת, ללמד וללמד, לשמר ולעשות ולקיים]:

כב

פֶּרְקָא חֲמִישָׁא דְּסִפְרָא דְּצִנִּיעוּתָא

בראשית ברא. 'בראשית' — מאמר, 'ברא' — חצי מאמר, אב ובן, סתים וגלגל, עזן עלאה דסתים וגניז. עזן תתאה.

א דע שיש חותם, ויש חותם בתוך חותם. חותם הוא

להסתפל במה שאסור להסתפל וכו', וכן לקדש פיו וחסמו ואזניו כנ"ל, על-ידי-זה זוכין להכניס המקיפין לפנים, ובאור הענין וראיותיו, והיכן מרמז סודות נוראות הללו וכו', הפל מבאר לעיל באר היטב — אשרי שישים לבו לעין בהם באמת, ללמד וללמד לשמר ולעשות ולקיים]:

כב

פֶּרְקָא חֲמִישָׁא דְּסִפְרָא דְּצִנִּיעוּתָא

פֶּרְקָא חֲמִישָׁא (דְּסִפְרָא דְּצִנִּיעוּתָא) (זהר

תרומה קעו): (מובא בספר הצניעות, הינו בזהר פרשת תרומה יש חלק שנקרא ספר הצניעות, שבו נתגלה רזין ורזי דרזין וסתרי תורה מסוד עולם התקון [נעין במה שכתבנו לעיל תורה ב', וזה גם שייך לכאן]).

בראשית ברא. מה זה 'בראשית'

הוא מאמר, הראוי מעשרה מאמרות, שבהם נברא העולם, והוא מרמז

על אבא, 'ברא' זה חצי מאמר, הינו אב ובן, כי בראשית הוא אבא, החכמה, שממנו יצא

כְּלוֹמַר עַד פֹּה תָבֹא, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רַק עַל-יְדֵי אַמֶּת, וּמִי שֶׁרַק נוֹטֵה מֵהַאֲמֶת, כְּבָר אֵין לוֹ שְׂיִכוּת עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ; כִּי הַתְּחוּם לְהַשִּׁיג אֶת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הוּא אַמֶּת, וְכֵן בְּכָל דְּבַר, יֵשׁ חוֹתָם שֶׁהוּא תְּחוּם, שֶׁהוּא חוֹמָת — עַד פֹּה גְבוּל הַקְּדוּשָׁה. אֲבָל יֵשׁ דְּבָרִים שְׁלֹא מְסַפִּיק חוֹתָם אַחַד, אֲלֵא צְרִיכִים חוֹתָם בְּתוֹךְ חוֹתָם, לְהִיּוֹת שְׁמוֹר הַיֵּטֵב, לְבַל יִגַּע בּוֹ זֶר, וְלֹא יוּכַל לְזַיֵּף, כְּמֵאמָרָם ו"ל (עֲבוּדָה זָרָה לֹא):

בְּחוֹתָם בְּתוֹךְ חוֹתָם שָׂרוּ.

וְכַמוּבָא (רַמְבַּ"ם פֶּרֶק יג, מֵהַלְכוֹת מְאָכְלוֹת אֶסּוּרִים, הִלְכָה ח'): מִתָּר לְיִשְׂרָאֵל לְהַפְקִיד יַיְנוֹ בְּכָלִי סְתוּם בְּיַד עַפְוֹם, וְהוּא שְׂיֵהִיָּה לוֹ בּוֹ שְׁנֵי סִימְנִין, וְזֶה הוּא הַנִּקְרָא חוֹתָם בְּתוֹךְ חוֹתָם, פִּיֻצֵד? סְתָם הַחֲבִית בְּכָלִי שְׂאֵינוֹ מְהַדֵּק, כְּדָרְךְ שְׁסוֹתְמִין כָּל אָדָם וְטַח בְּטִיט — הָרִי זֶה חוֹתָם אַחַד, הִנֵּה כָּלִי מְהַדֵּק וְטַח עָלָיו מִלְמַעְלָה — הָרִי זֶה חוֹתָם בְּתוֹךְ חוֹתָם, עַיֵן שָׁם.

(עַכְשָׁו יִלְבִּישׁ אֶת הַשְּׁגָתוֹ לְעַבְדָּא): חוֹתָם הוּא כִּי יֵשׁ מוֹכִיחֵי הַדּוֹר; כִּי בְּכָל דּוֹר וְדוֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹלַח צְדִיקִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת נְבִיאִים, שֶׁמְחַזְקִים וּמְעוֹרְרִים וּמוֹכִיחִים אֶת הַדּוֹר, וְהֵם בְּחִינּוֹת רַגְלִין, כִּי הֵם מוֹרִידִים אֶת עֲצָמָם, אֶל הַכִּי יְרוּדִים הַנִּקְרָאִים רַגְלִין, וּבְשִׁבִיל זֶה בְּעֲצָמוֹ גַּם הַצְּדִיקִים נִקְרָאִים רַגְלִין. וְנִקְרָאִים רַגְלִין; וּבַאֲמֶת לָמָּה יִקְרָאוּ אֶת הַצְּדִיקִים בְּשֵׁם רַגְלִין? עַל שֵׁם שֶׁהֵם לְמוֹדֵי ה', הֵינּוּ שְׁלוֹמְדִין כְּבִיכּוֹל אֶת ה', שְׁנוֹתְנִין לוֹ עֲצוֹת; כִּי זֶה עֲקָר מְעַלֵּת הַמְּנַהֲיָגִים הָאֲמִתִּיִּים, שְׁמוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם בְּעַבּוּר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְנִגְדֵּד הַמְּקַטְרָגִים שֶׁמְקַטְרָגִים עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, זֶה לְעַמַּת זֶה עוֹמְדִים הַמְּנַהֲיָגִים הָאֲמִתִּיִּים, וּמְלַמְּדִים זְכוּת

עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכַבֵּיכּוֹל נוֹתְנִים לוֹ יִתְבַּרֵּךְ עֲצוֹת, אֵיךְ לְהַצִּיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִמִּדַּת הַדִּין; כִּי מִדַּת הַדִּין מְקַטְרָגֶת תָּמִיד עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, כִּי כְּשֶׁהָאָדָם רַק מְנַתֵּק אֶת עֲצָמוֹ מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵּךְ כְּרַגַּע, כְּבָר מִדַּת הַדִּין מְקַטְרָגֶת עָלָיו, מְכַל שְׂכָן כְּשֶׁהָאָדָם חוֹטָא, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲפִלּוֹ הַחֲטָא הַכִּי קָל, כְּבָר דְּנִים אוֹתוֹ לְמַעְלָה. וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב מִשְׁפָּט, וְאֵינוֹ מוֹתֵר, כְּמֵאמָרָם ו"ל (בְּבֵא קָמָא ג.): כָּל הָאוֹמֵר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתָרַן הוּא, יִתְוַתְּרוּ חַיִּיו;

וְהַצְּדִיקִים מְנַהֲיָגֵי הַדּוֹר, הֵם כְּבִיכּוֹל, מְלַמְּדִים זְכוּת עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם בְּעַבּוּר כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְהַצִּילוֹ מִהַמְּקַטְרָגִים, כִּי הַשְּׂטָן אֵינוֹ מְפָסִיק מִלְּהַשְׁטִין וְלִקְטָרֵג עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (זְכוּרִיָּה ג, א) "וְהַשְּׂטָן עֹמֵד עַל יַמֵּינוֹ לְשֹׁטְנוֹ" וְגו', וְלִכֵּן הֵם נוֹתְנִים עֲצוֹת, כְּבִיכּוֹל, לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵיךְ לְהַפְּךָ בְּזְכוּתָם שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְהֵם הוֹלְכִים בְּשְׁלִיחוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ לְיִשְׂרָאֵל, לְהוֹכִיחָם וְלְהַחֲזִירָם לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ; כִּי רַק בְּשִׁבִיל זֶה הֵם נִקְרָאִים מְנַהֲיָגִים, וּכְמֵאמָרָם ו"ל (בְּרִכוֹת לב.): אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמֹשֶׁה: מֹשֶׁה, רַד מֵגְדֻלְתְּךָ, כָּלוּם נִתְתִּי לְךָ גְּדֻלָּה, אֲלֵא בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, וְעַכְשָׁו יִשְׂרָאֵל חֲטָאוּ, אִתְּךָ לָמָּה לִּי?! כִּי עֲקָר עֲבוּרַת מְנַהֲיָגֵי וְצְדִיקֵי הַדּוֹר, לְקָרֵב אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָאִים בְּחִינּוֹת רַגְלִין, שֶׁהוֹלְכִים מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, וּמְכַתְּתִים רַגְלֵיהֶם, כְּמֵאמָרָם ו"ל (בְּבֵא בְּתָרָא ח.) עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים לג, ג): "וְהֵם תָּפוּ לְרַגְלֵךְ יִשְׂאָ מִדְּבַרְתִּיךָ", אֵלּוֹ תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים שֶׁהוֹלְכִים וּמְכַתְּתִים רַגְלֵיהֶם מֵעִיר לְעִיר, וְנוֹשְׂאִים וְנוֹתְנִים בְּדַבְּרֵיוֹ שֶׁל מְקוֹם. וְכֵן נִקְרָאִים רַגְלִין, עַל שֵׁם

— כִּי יֵשׁ מוֹכִיחֵי הַדּוֹר, וְהֵם בְּחִינּוֹת רַגְלִין; וְנִקְרָאִים רַגְלִין, עַל שֵׁם שֶׁהֵם לְמוֹדֵי ה', הֵינּוּ שְׁלוֹמְדִין כְּבִיכּוֹל אֶת ה', שְׁנוֹתְנִין לוֹ עֲצוֹת. וְהֵם הוֹלְכִים בְּשְׁלִיחוֹתוֹ לְיִשְׂרָאֵל, לְהוֹכִיחָם וְלְהַחֲזִירָם לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ. וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָאִים בְּחִינּוֹת רַגְלִין, עַל שֵׁם

העצה, כמו שפרש רש"י על (שמות יא, ח) "וְכַל הָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךָ" — 'ההולכים אחר עצתך'; הינו שרגליו הם בחינת עצות, כי רגליו הם נצח והוד, שמשם באה העצה, וכמו בא (תקוני-זהר,

תקון מח): תרין בלין נצח והוד. ואמרו תכמינו

הקדושים (ברכות סא):

כליות יועצות; ואמרו

(תקוני-זהר, תקון כב): נצח

והוד תרין שוקין. ועל

שם ההליכה, שהולכים

בשליחותו יתברך להוכיח

בנ"ל, המנהיגים

והצדיקים נקראים רגליו,

שהולכים בשליחותו

יתברך לעורר ולחזק

ולהוכיח את נשמות

ישראל, ולהחזירם

למוטב. וכשהשם יתברך

גוזר גזר דין בעולם,

והדין הוא התורה, כי

צריך להיות דין תורה, כי

בכל פרט מפרטי הבריאה

יש בזה תורה,

וכשהקדוש-ברוך-הוא דן

את העולם, וגוזר גזר דין,

זה מתלבש בתוך התורה.

ומחמת שהם, הצדיקים

מנהיגי הדור, הם למודי

ה', כי הם לומדים את

תורת השם [ועין זהר

תרומה קע. שאפלו ילדים שלומדים תורה,

יכולים לזפות לנבואה, מה דלית הכי לכל

עלמא, אלא לישראל בלחודו, דכתיב בהו:

"וְכַל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי הַגּוֹי"ה, ובגיגי כן מנהו

נפקא נבואה. ומפל שפן תלמידי תכמים

הדבקים בתורה, ומסלסלים ומחדשים תמיד

בתורה, בודאי שזוכים לנבואה, והם יודעים כל מה שקורה בעולם]. ולכן הוא יתברך מתנעץ עמם, ומגלה להם הדין תורה שנגזר על הדור, והם מכסים זה הדין תורה, וחותמין אותו,

בבחינת (שיר השירים ד, יב):

"מַעַן חַתּוּם", שלא יינקו

מִמֶּנּוּ הַחַיִּצוֹנִים, שלא

יהיה נעשה ממנו, חס

ושלום, דין אכזרי; כי הם

דורשים את התורה

לשבתם של ישראל, כי

התורה נתנה לדרש בע'

אנפין, ולכן אפלו שנגזר

על-פי התורה איזה דין

על נשמות ישראל,

מנהיגי הדור והצדיקים

הדבקים בו יתברך, הם

משפדלים להלביש את

התורה באפן בזה, שלא

יינקו ממנו החיצונים. וזה

בחינת (ישעיהו ח, טז)

"חַתּוּם תּוֹרָה בְּלִמְדֵי",

הינו בלמודי ה' נחתם

הדין תורה, שלא יינקו

ממנו החיצונים. [עין זהר

צו לה. "חַתּוּם תּוֹרָה

בְּלִמְדֵי", חַתּוּם תּוֹרָה

חַתִּימָה דְאֹרְיִיתָא, וְכַל

נְגִידוֹ וְרַבּוֹ דְנִגִּיד

מְלַעֲלָא, בְּאֵן חַתִּימָה

דִּילִיָּה בְּלִמְדֵי וְכוּ'. על-

ידי שחותמים את התורה, נמשך אורות

עליונות, אורות צחצחות בתוך לב האדם. כי

אלו שלומדים תורה עדיפי מנביאים, כי על-ידי

התורה, ממשיכים את אורו יתברך למטה וכו',

עין שם]. והם הצדיקים, מנהיגי הדור, כשנגלה

להם הדין תורה, הולכים ומוכיחים את הדור,

העצה, כמו שפרש רש"י (שמות יא)

על "וְכַל הָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךָ" —

'ההולכים אחר עצתך', ועל שם

ההליכה, שהולכים בשליחותו

להוכיח בנ"ל.

וכשהשם יתברך גוזר גזר-דין

בעולם, והדין הוא

התורה, כי צריך להיות דין תורה;

ומחמת שהם למודי ה', הוא

מתנעץ עמם ומגלה להם הדין-

תורה שנגזר על הדור. והם מכסים

זה הדין-תורה וחותמין אותו,

בבחינת (שיר השירים ד)

"מַעַן חַתּוּם", שלא יינקו ממנו

החיצונים, שלא יהיה נעשה ממנו,

חס ושלום, דין אכזרי. וזה בחינת

(ישעיהו ח): "חַתּוּם תּוֹרָה בְּלִמְדֵי",

הינו, בלמודי ה' נחתם הדין-תורה,

שלא יינקו ממנו החיצונים. והם,

כשנגלה להם הדין-תורה, הולכים

ומוכיחים הדור, כדי להחזירם

למוטב. וכשהשם יתברך

גוזר גזר דין בעולם,

והדין הוא התורה, כי

צריך להיות דין תורה, כי

בכל פרט מפרטי הבריאה

יש בזה תורה,

וכשהקדוש-ברוך-הוא דן

את העולם, וגוזר גזר דין,

זה מתלבש בתוך התורה.

ומחמת שהם, הצדיקים

מנהיגי הדור, הם למודי

ה', כי הם לומדים את

כדי להחזירם למוטב להמתיק הדין; כי לפני הקדוש-ברוך-הוא הם מלמדים זכות על נשמות ישראל, ומקטינים לפניו יתברך את מה שקלקלו, אבל לפני בני ישראל הם מוכיחים אותם בתוכחה מגלה ואהבה מסתרת, כי הם אוהבים את כל נשמות ישראל, ואפלו בשעת מוסר, שאומרים לפני נשמות ישראל, הם נזהרין להחתיים ולהסתיר את דבריהם, הינו שמלבישים את המוסר בצורה כזו של התחזקות, כדי שלא יינקו ממנו החיצונים, ויפילו אותם, כי אם אומרים לאדם מוסר כמו שהוא, אזי נופל בחלישות הדעת, ויכול להתרחק לגמרי, ועל-כן מנהיגי הדור וצדיקי אמת, כשאומרים מוסר להמונ-עם, הם מלבישים את זה בלבושים, בבחינת (איוב לג, ז): "ובמסרם יחתם", שמחתימים בחותם את המוסר שאומרים, כדי שלא יינקו מזה החיצונים, ויגרמו שבגיי-אדם יפלו בחלישות הדעת. ועל שם זה הן

למוטב להמתיק הדין. ואפלו בשעת מוסר נזהרין להחתיים ולהסתיר, שלא יינקו ממנו החיצונים, בבחינת (איוב לג): "ובמסרם יחתם", ועל שם זה הן בבחינת חותם.

ואלו הלמודי ה' מרבים שלום בעולם, כמו שכתוב (ישעיהו נד): "וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך", כי הולכים לפשר ולעשות שלום בין ישראל לאביהם שבשמים; ולפניו יתברך מקטינים הדבר וממליצים טוב בעדם, ולפני ישראל מגדילים החטא מאד, כמו שמצינו אצל משה, שאמר להשם יתברך (שמות לב): "למה יחרה אפך בעמך", ולישראל אמר (שם): "אתם חטאתם חטאה גדלה". וכשהרע של הדור גובר על החותם הנ"ל ומקלקל אותו, חס ושלום, אזי נתקלקל שלום העולם, ונעשה

לפשר ולעשות שלום בין ישראל לאביהם שבשמים; כי זו מדרגת והשגת הצדיקים ומנהיגי הדור האמתיים בהשגת התורה, לדרש דרושי התורה באפן כזה, שיוכלו לעשות שלום בין ישראל לאביהם שבשמים; כי פשהאדם חוטא, נכנסים בו קשיות וספקות עליו יתברך, ונתעקם לבבו בעקממיות, עד שיש בגיי-אדם שנתרחקו ממנו יתברך על-ידי-זה, והצדיקים האמתיים, מנהיגי הדור, דורשים דרושי התורה באפן כזה, שיוכלים לקרב את כל הנשמות אליו יתברך, והם משלימים בינם לבין המקום ברוך הוא, כי מכניסים בהם התחזקות אמיתית, על-ידי חדושי תורתם, ועל-ידי-זה הם מקרבים את ישראל לאביהם שבשמים. ודרפם של הצדיקים באמירת תורתם היא, אשר לפניו יתברך מקטינים הדבר וממליצים טוב בעדם, ולפני ישראל מגדילים החטא מאד, כמו שמצינו אצל משה, שאמר להשם יתברך (שמות לב, יא):

"למה יחרה אפך בעמך", ולישראל אמר (שם ל): "אתם חטאתם חטאה גדלה"; והכל בחכמה עצומה. וכשהרע של הדור גובר על החותם הנ"ל ומקלקל אותו, חס ושלום, אזי נתקלקל שלום העולם, ונעשה גרושין ומחלקת

שהם נקראים חותם, שיהיה כדי לקרב ולא לרחק. ואלו הלמודי ה' מרבים שלום בעולם, כמו שכתוב (ישעיה נד, ג): "וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך", כי הולכים

בְּעוֹלָם, הַפֶּךָ הַשְּׁלוֹם, בְּבַחֲיַנַּת (אִיּוֹב יח, יח) :
 "וּמִתְּבַל יִגְדֵהוּ", כִּי מִחוּתֶם נַעֲשֶׂה נִדְתָּ, כִּי הֵם
 בְּמִסְפַּר הַשְּׁוֹהָ, כַּמּוּבָא [עֵינַן 'עֵץ חַיִּים', שְׁעַר
 ל"ה, פָּרָק ג', שְׁמַבִּיא שָׁם, שְׁאֲרַבְעָה דְבָרִים
 צָרִיכִים חוּתֶם בְּתוֹךְ
 חוּתֶם, וְהֵם בְּסוּד
 ח'ב'י'ת': ח'לָב, ב'שָׁר,
 ז'יָן, ת'כֶּלֶת, כִּי בְּאֵלוֹ
 הַדְּבָרִים יְכוּלִים לְהִטְעוֹת
 בְּגִי-אָדָם, וְלִכְן צָרִיכִים
 חוּתֶם בְּתוֹךְ חוּתֶם. וְהַעֲנִין
 הוּא, כִּי הִסוּד זֶה חוּתֶם
 אֶחָד, וְהַמְלָכוֹת הוּא
 חוּתֶם שְׁנַי, ז'יָן הוּא סוּד
 הַגְּבוּרוֹת, הַנִּתְּנִין אֶל
 הַמְלָכוֹת, וְלִכְן צָרִיכִים
 לְהִיּוֹת שְׁמוּרִים מִן
 הַחִיצוֹנִים, שְׁלֹא יִתְאַחֲזוּ
 בָּהֶם, כִּי יִנְיַקְתֶּם
 מַגְּבוּרוֹת. וְלִכְן הֵיִן צָרִיךְ
 לְשֹׁמְרוֹ, שֶׁהֵם הַגְּבוּרוֹת
 וְכוּ', וְלִכְן אִם הֵם לֹא
 נִשְׁמְרִים, נַעֲשֶׂה מִחוּתֶם
 נִדְתָּ, שֶׁהוּא הַפְּרָשָׁה, שְׁמֵשׁ יוֹנְקִים הַחִיצוֹנִים.
 וְזֶה שְׁמַתְּבַת חוּתֶם צָרִיךְ לְשֹׁמֵר שְׁלֹא יִנְקוּ
 הַחִיצוֹנִים, וְאִם לֹא נִשְׁמָר, אֲזִי נַעֲשֶׂה נִדְתָּ,
 שְׁמֵשׁ יוֹנְקִים הַחִיצוֹנִים, וְצָרִיכָה לְהִיּוֹת
 הַפְּרָשָׁה]. וְלִכְן הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים, מְנַהֲיִי
 הַדּוֹר, כְּשֶׁהֵם אוֹמְרִים מוֹסֵר לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 הֵם מְלַבִּישִׁים אֶת זֶה בְּלְבוּשִׁים אַחֵר לְבוּשִׁים,
 כְּדֵי שְׁלֹא יִנְקוּ מֵהֶם הַחִיצוֹנִים, וְכָל אֲמִירַת
 תּוֹרָתָם, הִיא רַק לְחִזּוּק וְלַעֲוֹדָד וְלִשְׁמִיחַ אֶת
 נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעוֹשִׂים שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל
 לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים.
 ב. וַיֵּשׁ חוּתֶם שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִזֶּה הַחוּתֶם: הֵיִנו
 קֹדֶם דְּבַר מִחוּתֶם אֶחָד, שֶׁהוּא בְּחִינַת רַגְלִין.
 וְעַכְשָׁו יְדַבֵּר מִחוּתֶם שְׁבַתוֹךְ חוּתֶם, הֵיִנו שֶׁהוּא
 בְּחִינַת יָדַיִם וּמִחֻלָּתָהּ בְּעוֹלָם, הַפֶּךָ
 הַשְּׁלוֹם, בְּבַחֲיַנַּת (אִיּוֹב יח) "וּמִתְּבַל
 יִגְדֵהוּ", כִּי מִחוּתֶם נַעֲשֶׂה נִדְתָּ,
 כִּי הֵם בְּמִסְפַּר הַשְּׁוֹהָ, כַּמּוּבָא.
 ב וַיֵּשׁ חוּתֶם שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִזֶּה
 הַחוּתֶם, הֵיִנו בְּחִינַת יָדַיִם
 הַמְקַבְּלִים מוֹסֵר מֵאֵלוֹ הַמוֹכִיחִים,
 בְּחִינַת (אִיּוֹב לז): "כִּי כָּל אָדָם
 יִחְתּוֹם". וְהַיָּדַיִם — זֶה בְּחִינַת
 אֲמוּנָה שְׁנִתְקַבַּל בָּהּ הַמוֹסֵר,
 בְּבַחֲיַנַּת "כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד
 מֹשֶׁה", בְּחִינַת (שְׁמוֹת יז): "וַיְהִי יָדָיו
 אֲמוּנָה".
 וְזֶה הַחוּתֶם צָרִיךְ שְׁמִירָה יִתְרָה

בְּחִינַת יָדַיִם הַמְקַבְּלִים מוֹסֵר מֵאֵלוֹ הַמוֹכִיחִים;
 זֶה סוֹבֵב עַל אֵלוֹ הַנִּשְׁמוֹת, שְׁמַקְבְּלִים
 מֵהַצְּדִיקִים, מְנַהֲיִי הַדּוֹר, שְׁאוּמְרִים מוֹסֵר. וְגַם
 הֵם צָרִיכִים לְחַתֵּם אֶת הַדְּבָרִים וְהַמוֹסֵר שֶׁל
 הַצְּדִיקִים וּמְנַהֲיִי הַדּוֹר
 בְּחוּתֶם בְּתוֹךְ חוּתֶם,
 בְּחִינַת (אִיּוֹב לו, ז): "כִּי
 כָּל אָדָם יִחְתּוֹם"; הֵיִנו
 שְׁאֲסוּר לָהֶם לְפַל בְּדַעְתָּם,
 אִם הַמוֹכִיחִים שֶׁהֵם
 הַצְּדִיקִים, מְנַהֲיִי הַדּוֹר,
 מוֹכִיחִים אוֹתָם לְפַעְמִים
 בְּתַקִּיפוֹת, כִּי כָּל כּוֹנְנֵם
 רַק לְקַרְבָּם אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ,
 וְעַל-כֵּן הֵם צָרִיכִים
 לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה
 בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלִהְבִּין, אֲשֶׁר
 כָּל כּוֹנֵן הַמוֹסֵר שֶׁל
 הַמוֹכִיחִים, מְנַהֲיִי הַדּוֹר,
 הִיא רַק כְּדֵי לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם
 בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם
 שְׁבַשְׁמִים. וְהַיָּדַיִם זֶה
 בְּחִינַת אֲמוּנָה, שְׁנִתְקַבַּל
 בָּהּ הַמוֹסֵר [וּמַבִּיא רְאִיָּה מִפְּסוּק] בְּבַחֲיַנַּת
 "כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד מֹשֶׁה"; כִּי מֹשֶׁה הוּא
 הַצְּדִיק, מְנַהֲיִי הַדּוֹר, הַמוֹכִיחַ אֶת נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְדַבֵּר אֵלָיו, וְהוּא
 מוֹסֵר אֶת זֶה לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְיָד זֶה אֲמוּנָה,
 בְּחִינַת (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה"; כִּי
 עַקֵּר הָאֲמוּנָה בָּא עַל-יָדֵי הַצְּדִיק, מְנַהֲיִי הַדּוֹר,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה. וְלִכְן, מֵה שְׁנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 מְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ, זֶה נִקְרָא יָדַיִם. [וּכְעֵינַן שְׁאֲמָרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרוּבִין כ"א): בְּתַחֲלָה הָיְתָה
 תּוֹרָה דּוֹמָה לְכַפִּיפָה שְׂאִין לָהּ אֲזַנִּים, עַד שֶׁבָּא
 שְׁלֹמֹה וַעֲשֶׂה לָּהּ אֲזַנִּים. וּפְרַשׁ רַש"י: 'שְׁנוֹחַ
 לְאַחַז כְּכֵלִי שֵׁשׁ לוֹ בֵּית ד']. וְזֶה הַחוּתֶם שֶׁל
 הַיָּדַיִם צָרִיךְ שְׁמִירָה יִתְרָה שְׁלֹא יִתְקַלְקַל; הֵיִנו

אלו שמקבלים את המוסר צריכים לדעת, שהמוכיחים, כל כוננתם היא לשם שמים, כדי לקרבם אליו יתברך, ואין להם פה כונה לשבר אותם, אדרבה רק לקרבם. ולכן צריכים להתחזק באמונה. וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (פמ"ד כח): איזו היא דרך ישראל שיבור לו האדם — יאהב את התוכחות, שכל זמן שתוכחות בעולם — נחת רוח באה לעולם, טובה וברכה באין לעולם, ורעה מסתלקת מן העולם, שנאמר (משלי כד, כה): "ולמוכיחים ינעם, ועליהם תבוא ברכת טוב". ולכן צריכים אמונה חזקה, לידע שכוננת המוכיחים היא לשם שמים, וזה יסוד החותם הפנימי, חותם בתוך חותם, הינו שלא יתקלקל האמונה, כי כשחם ושלום, נתקלקל החותם החיצון, שהוא ההתקרבות אל מוכיחי הדור, שהם צדיקי הדור, על-ידי זה יוכלו הקלפות להתקרב גם לחותם הפנימי, ויקלקלו החותם הפנימי על-ידי קלוקל החותם החיצון, שהוא האמונה, וכשחם ושלום, נתקלקל החותם הפנימי, ויכלו להתקרב לחותם הפנימי, ויקלקלו החותם הפנימי על-ידי קלוקל החותם החיצון, שהוא האמונה.

וכשחם ושלום, נתקלקל זה החותם הידים, נעשה מזה כפירות, שהיא הפך האמונה, ונעשה אמונות כזביות. פי עקר העבודה זרה אין לה כח, אלא על-ידי שמקבל מהידיים אלו, בבחינת (שמות לב): "ויקח מיידם ויצר אתו בחרט" (וכמבאר בזהר פי תשא קצ"ב. על פסוק זה לענין מעשה העגל: במה אצלחו בעובדא דא? בגין ד"ויקח מיידם" וכו' — אלו פד נטל מידיהון הנה שדא לארעא; ואף-על-גב דיטל לה לבתר, לא הנה אצלח עובדא בישא דא וכו', עין שם).

כפי עקר חטא העגל היה, שהיה להם פגם אמונת חכמים, שאמרו (שמות לב, א): "כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים, לא ידענו מה היה לו", ועל-ידי זה עשו את העגל. ועקר חטא העגל היה, שנפגמו הידים, שהיא האמונה, שזה "ויקח מיידם", ולא רצו לקחת את התוכחה ממשה; פי הרי הוא הבטיח להם שיחזור, וזה (שם): "וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר", ואמרו בתקוננים (תקוני-זהר, תקני יג): "וירא העם כי בשש משה", ואוקמוהו בשש באלין שית שעתין עבדו ית עגלא, ואפרישו בין ו"ק דאינון שש לשבע, דהינו בין קדשא בריהו הוא לשכנתיה; פי עקר עבודת משה — לחבר בין נשמות ישראל לאביהם שבשמים, שזו עבודת מוכיחי הדור, שהם מקרבים בין ו', שהוא הנער אנפין, לבין ז' שהוא המלכות, שזה חטא העגל. והכל מחמת פגם אמונה, שלא האמינו בתוכחתו של משה,

שלא יתקלקל, הינו שלא יתקלקל האמונה, כי כשחם ושלום נתקלקל החותם החיצון, יוכלו להתקרב לחותם הפנימי, ויקלקלו החותם הפנימי על-ידי קלוקל החותם החיצון, שהוא האמונה.

וכשחם ושלום, נתקלקל זה החותם הידים, נעשה מזה כפירות, שהיא הפך האמונה, ונעשה אמונות כזביות. פי עקר העבודה זרה אין לה כח, אלא על-ידי שמקבל מהידיים אלו, בבחינת (שמות לב): "ויקח מיידם ויצר אתו בחרט" (וכמבאר בזהר פי תשא קצ"ב. על פסוק זה לענין מעשה העגל: במה אצלחו בעובדא דא? בגין ד"ויקח מיידם" וכו' — אלו פד נטל מידיהון הנה שדא לארעא; ואף-על-גב דיטל לה לבתר, לא הנה אצלח עובדא בישא דא וכו', עין שם).

כפי עקר חטא העגל היה, שהיה להם פגם אמונת חכמים, שאמרו (שמות לב, א): "כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים, לא ידענו מה היה לו", ועל-ידי זה עשו את העגל. ועקר חטא העגל היה, שנפגמו הידים, שהיא האמונה, שזה "ויקח מיידם", ולא רצו לקחת את התוכחה ממשה; פי הרי הוא הבטיח להם שיחזור, וזה (שם): "וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר", ואמרו בתקוננים (תקוני-זהר, תקני יג): "וירא העם כי בשש משה", ואוקמוהו בשש באלין שית שעתין עבדו ית עגלא, ואפרישו בין ו"ק דאינון שש לשבע, דהינו בין קדשא בריהו הוא לשכנתיה; פי עקר עבודת משה — לחבר בין נשמות ישראל לאביהם שבשמים, שזו עבודת מוכיחי הדור, שהם מקרבים בין ו', שהוא הנער אנפין, לבין ז' שהוא המלכות, שזה חטא העגל. והכל מחמת פגם אמונה, שלא האמינו בתוכחתו של משה,

שְׁזָה פָּגַם הַיָּדִים, חוֹתֵם הַפְּנִימִי. וְגַם תִּקְוֵנוּ הוּא
 גַּם-כֵּן רַק עַל-יַדֵי בְּחִינַת הַיָּדִים, הֵינּוּ לְתַקֵּן אֶת
 חֲטָא עֲבוּדָה זָרָה, אִי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן, אֲלָא עַל יַדֵי
 הַיָּדִים, בְּבַחֲיַנַת (בְּרֵאשִׁית לֵה, ד): "וַיִּתְּנוּ אֶל יַעֲקֹב
 אֶת כָּל אֲלֹקֵי הַנֹּכַר אֲשֶׁר
 בְּיָדָם", כִּי אֶצֶל יַעֲקֹב
 אָבִינוּ מְצִינוּ, שְׁלֵקַח מִיָּדָם
 אֶת כָּל הָעֲבוּדָה זָרָה
 שְׁלֵקַחוּ בְּשֹׁכֶם, וְשֵׁם מְזַכֵּר
 "אֲשֶׁר בְּיָדָם" דִּיקָא, כִּי
 בַּמָּה שְׁמַקְלָקְלִים בְּזָה
 מִתְקַנִּים, קִלְקְלוּ בְּיָדָם
 עַל-יַדֵי עֲבוּדָה זָרָה, וְכֵן
 תִּקְוֵנוּ בְּיָדָם, וְזֶה שְׁנֵאֲמַר
 (שְׁמוֹת לב, כט): "וַיֹּאמֶר
 מֹשֶׁה מֵלֹאֵו יִדְכֶם הַיּוֹם
 לַהֲוִיָּה" וְגו', יִדְכֶם
 דִּיקָא, כִּי עַל-יַדֵי-זָה
 מִתְקַנִּים פָּגַם עֲבוּדָה זָרָה,
 כִּי מִ'חוֹת"ם' נַעֲשֶׂה
 'נַד"ת', בְּבַחֲיַנַת (יִשְׁעִיָּה א,
 טו): "יִדְיָכֶם דְּמִים
 מְלֹאוּ", כִּי יָד בְּמִלּוּאוֹ
 (כְּזָה: יוֹד דָּלֶת) הוּא
 מִסְפֵּר נַד"ת, הֵינּוּ עֲבוּדָה
 זָרָה שְׁמַטְמָאָה כְּנֻדָּה (שַׁבַּת
 פב); הֵינּוּ אִם פּוֹגְמִים
 בְּחוֹתֵם, מְזָה נַעֲשֶׂה נַד"ת, כִּי חוֹת"ם עוֹלָה
 נַד"ת, וְלָכֵן יָד בְּמִלּוּאוֹ יוֹד דָּל"ת, עוֹלָה
 מִסְפֵּר נַד"ת, שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה שְׁמַטְמָאָה כְּנֻדָּה
 וְיִמְכַל זֶה תְּבִין וְתִשְׁכִּיל, אִיף שֶׁכָּל חֲטָא הָעֵגֶל
 שֶׁהוּא חֲטָא עֲבוּדָה זָרָה, נַעֲשֶׂה עַל-יַדֵי פָּגַם
 הַיָּדִים, שֶׁהוּא חוֹתֵם הַפְּנִימִי, שְׁזָה אֲמוּנָה,
 אֲשֶׁר בָּאִים לְזֶה עַל-יַדֵי חוֹתֵם הַחִיצוֹן, שֶׁהֵם
 הַמוֹכִיחִים, צְדִיקֵי הַדּוֹר, שְׁכֻלָם מְקַבְּלִים
 מִמֶּשֶׁה, וְכִשְׁלֹא רָצוּ לְקַבֵּל מֵהַחוֹתֵם הַחִיצוֹן,
 שְׁזָה הַמוֹכִיחִים, עַל-יַדֵי-זָה נִתְקַלְקַל גַּם

הַחוֹתֵם הַפְּנִימִי שֶׁהוּא הָאֲמוּנָה, עַד שֶׁעָשׂוּ אֶת
 הָעֵגֶל].
 ג. וְצָרִיף לְרֵאוֹת לְמִלְאֵת אֶת הַיָּדִים, שֶׁהִיא
 הָאֲמוּנָה, עַל-יַדֵי הָאֶרֶץ מִשְׁבַּעַה רוּעִים,
 שֶׁהֵם כְּלִיּוֹת שֶׁל כָּל
 מְנַהֲיָגֵי הַדּוֹר, הֵינּוּ
 שְׁבַתוֹף הָאֲמוּנָה, שְׁזָה
 הַיָּדִים, שֶׁעַל יָדָם
 מְקַבְּלִים הַכֹּל, צְרִיכִים
 לְהַאִיר בְּתוֹף הָאֲמוּנָה,
 אֲמוּנַת חַכְמִים,
 שְׁמַקְבְּלִים מְכַלְלִיּוֹת
 שְׁבַעַת הַרוּעִים (וּמְבִיא
 רֵאָיָה מִפְּסוּק): בְּבַחֲיַנַת
 (שְׁמוֹת כט, לה): "שְׁבַעַת
 יָמִים תִּמְלֹא יָדָם", כִּי זֶה
 הַפְּסוּק נֹאמַר עַל מֹשֶׁה,
 שֶׁהוּא אֶחָד מִשְׁבַּעַת
 רוּעִים, שֶׁהוּא מְמַלֵּא
 וּמְשַׁלֵּם הַיָּדִים שֶׁהֵם
 אֲמוּנָה, וְכֵן מוֹכָא (וְהוּא
 אָמַר קג): עַל הַפְּסוּק (וַיִּקְרָא
 כג, מב): "בְּפִסְכוֹת תִּשְׁבוּ
 שְׁבַעַת יָמִים", שֶׁהַרוּעִים
 נִקְרָאִים אוֹשְׁפִיזֵי
 מְהִימְנוּתָא, וְהֵם שְׁבַעַת
 שְׁבָאִים בְּשְׁבַעַת הַיָּמִים,
 עֵינַן שָׁם. כִּי הֵם רוּעִים הָאֲמוּנָה לְתַקְנָהּ
 וְלַהֲשִׁימָהּ. וְעַל שָׁם זֶה נִקְרָאִים רוּעִים, עַל
 שָׁם (תְּהִלִּים לז, ג): "וַיִּרְעָה אֲמוּנָה", שֶׁהֵם
 מְזִינִים אֶת הָאֲמוּנָה; כִּי רַק הַצְּדִיק שֶׁנִּכְלָל בְּחֵי
 הַחַיִּים בּוֹ תְּבַרְךָ, הוּא מְמַשֵּׁף אֲמוּנָה לְנִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל, וְכִמוֹ שְׁכַתוּב (חֲבַקּוּק ב, ד): "וְצְדִיק
 בְּאֲמוּנָתוֹ יִחְיֶה". וְדַרְשׁוּ עַל זֶה חַכְמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (מִכּוֹת כד): כֵּן חֲבַקּוּק וְהַעֲמִידֵן עַל
 אַחַת; הֵינּוּ שְׁכָל הַתּוֹרָה עוֹמְדֵת רַק עַל אֲמוּנָה.
 וְאַתָּה זֶה הַצְּדִיקִים מְחַדִּירִים בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,

כי הם בעצמם נכללים באין סוף ברוך הוא, וחיים עם אמונה, כמאמרם ו"ל (קהלת רבה, פ'שה ג, סימן יב): אפלו צדיק חי העולמים מאמונתו הוא חיה; וכל עקר אמונת ישראל ממשיכין הם להדור, ולכן נאמר עליהם (דברים לג, ג): "כל קדשיו בידך", שהם בחינת כלליות של כל מנהיגי הדור הנקראים קדושים, כי הם קדושים וטהורים בקדשת הברית, ועל-כן הם ממשיכים את האמונה התלויה בידיהם. (ומביא ראיה מפסוק, שקדשה תלויה באמונה): וזה בחינת (הושע יב, א): "ועם קדושים נאמן", ומשה, שהוא אחד משבעה רועים, נקרא על שם זה: 'רעיא מהימנא' [עין מדרש איכה פתיחתא, סימן כד: 'משה רעיא מהימנא'. ועין זהר וירא קו. לא הוה בעלמא בר נש דיגין על דריה

עקר אמונת ישראל ממשיכין הם להדור. וזה בחינת (דברים לג): "כל קדשיו בידך", שהם בחינת כלליות של כל מנהיגי הדור. וזה בחינת (הושע יב): "ועם קדושים נאמן". ומשה, שהוא אחד משבעה רועים, נקרא על שם זה 'רעיא מהימנא'.

ד ואי אפשר לבוא לאלו הרועים, שהם כלליות של הקדשה, אלא על-ידי עצות, כמאמר רבותינו, זכרונם לברכה (אבות פרק ה): 'הוי עז כנמר', כמו שכתוב (שמות טו): "נהלת בעזך אל נה קדשך", הינו, על-ידי עצות נכנסין לתוף הקדשה. פי יש רועים של הסטרא אחרא, והם גם כן מפרסמי הדור, וכופין אנשים

נפשם, ולא להסתפל על שום מונע ומעכב. כמאמר רבותינו, זכרונם לברכה (אבות פרק ה) 'הוי עז כנמר', [עין טור ארח חיים, סימן א': 'והתחיל בעז כנמר, לפי שהוא כלל גדול בעבודת הבורא יתברך, שפעמים אדם חפץ לעשות מצוה, ונמנע מלעשותה, מפני בני-אדם שמלעיגים עליו. ולכן הזהיר שפעז פניך כנגד המלעיגים, ואל תמנע מלעשות המצוה', עין שם. פי בודאי עצות היא מדה מגנה מאד, אך אי אפשר להתקרב אל הקדשה, ובפרט אל הצדיקים המקרבים את האדם אליו יתברך, אלא על-ידי עצות דקדשה, פי זה לעמת זה קמים כלבים עזי נפש, ונושכים בשניהם הטמאות את כל מי שרוצה להתקרב אל הצדיקים. ועל-כן צריכים להתאזר במדת העצות דקדשה, ולא לפחד מהם כלל]. (ומביא ראיה

מפסוק): כמו שכתוב (שמות טו, יג): "נהלת בעזך אל נה קדשך"; הינו על-ידי עצות נכנסין לתוף הקדשה. וזה כלל גדול מאד: כנגד הקדשה, תמיד עומדים הסטרא אחרא, ומדמים את עצמם כקוף בפני אדם, ומונעים מלהתקרב אל הצדיקי אמת, שהם רועים דקדשה, פי יש רועים של הסטרא אחרא, והם גם-כן מפרסמי הדור, ומטעין בני-אדם בכל מיני שקרים, ומוליכין את בני-אדם שולל, ולא רק זה, אלא גם וכופין אנשים לתחות שעבודיהו, שהם

כמשה, דאיהו רעיא מהימנא].
 ד. ואי אפשר לבוא לאלו הרועים, שהם כלליות של הקדשה, אלא על-ידי עצות: פי זה לעמת זה נגד הצדיקים הקדושים, המגלים את האמונה הקדושה, שהם בבחינת רעיא מהימנא, עומדים עליהם כלבים ונובחים: הן על הצדיקים, והן על אלו שרוצים להתקרב אליהם. ולכן אי אפשר להתקרב ולבוא אל אלו הרועים הקדושים, שהם בבחינת רעיא מהימנא, אלא על-ידי עצות דקדשה, למסר את

מְכַרְיָחִים אֲנָשִׁים שְׂיִלְכוּ בְּדַרְכָּם הַרְעָה, וּמוֹנְעִים וּמַעֲכָבִים מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל הַקִּדְשָׁה. אַף צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֲשֶׁר עֵקֶר מַלְכוּתָם הוּא עַל-יַדֵּי עֲזוּת, כִּי אִם אֶחָד לֹא מָנָה אוֹתָם לְהִיּוֹת מְנַהֲיָגִים, אֲלֹא קָמוּ וַיִּצְאוּ מֵעֲצָמָם, וּבִשְׂבִיל כַּח הַבְּחִירָה, זֶה לַעֲמַת זֶה עָשָׂה אֱלֹקִים, כְּמוֹ שֶׁבִקְדָשָׁה יֵשׁ רוֹעִים אֲמִתִּיִּים, מְנַהֲיָגִים אֶת עַדְתָּם בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה וְהִירָאָה, לְקַרְבָּם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, לְחַזְקָם וּלְאֲמָצָם וּלְעוֹדוֹדָם, שְׂיָבֹאוּ וְיִתְקַרְבוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ-כֵן בְּטַמְאָה יֵשׁ רוֹעִים צְבוּעִים, הַמְנַהֲיָגִים אֶת עַדְתָּם בְּדֶרֶךְ קְלוּקָלָת, וְעוֹקְרִים אוֹתָם מִשְׁנֵי הַעוֹלָמוֹת, כִּי כָל מַלְכוּתָם שְׂמוּלָכִים עַל בְּנֵי-אָדָם, הִיא רַק מִחֲמַת עֲזוּת, וְכֵן נִתְלַקְטוּ אֲצֵלָם עֲזֵי פָנִים, חֲבוּרָה שֶׁל לִיֻּצְנִים, כִּי 'עֲזוּת — מַלְכוּתָא בְּלֹא תְגָא' (סְנֵהֲדִרִין קה.); וּפְרַשׁ רַש"י: כְּלוֹמֵר שְׂרָרָה

גְּדוּלָה, וְאֵינוֹ חֹסֵר אֲלֹא כְּתָר מַלְכוּת, כִּי יֵשׁ לוֹ שְׂרָרָה גְּדוּלָה, אֲבָל לֹא נִתֵּן לוֹ כְּתָר מַלְכוּת מִהַשְּׂמַיִם, הוּא סֵתֵם עוֹ פָנִים, הַדְּיוּט קוֹפֵץ בְּרֹאשׁ. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (גִּטִּין ס:): 'כָּל דְּאֵלִים גְּבַר', וְהֵם מִשְׁתַּלְּטִים בְּכָל־בָּיִת בְּעֲזוּתָם, בְּבַחֲיִנַת (יְשַׁעְיָה נו, יא): 'וְהַפְּלָבִים עֲזֵי נִפְשׁ הַמָּה רַעִים'; הֵינּוּ הַרוֹעִים דְּסִטְרָא אַחְרָא, הֵם בְּכָל־בָּיִת עֲזֵי נִפְשׁ, שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה מֵב, סִימָן ט): חֲצוּף בַּחֲזָה כְּלָב. וְהֵן 'פָּנֵי הַדּוֹר פָּנֵי הַכְּלָב' (סוֹטָה מ:ט); כְּמוֹ שֶׁהַכְּלָב אֵינוֹ מִתְבַּיֵּשׁ מִשׁוּם דְּבָר, כִּן הֵם אֵינָם

לְתַחֲלוֹת שְׂעֵבוּדִיהוּ, וְעֵקֶר מַלְכוּתָם הוּא עַל-יַדֵּי עֲזוּת, כִּי 'עֲזוּת — מַלְכוּתָא בְּלֹא תְגָא' (סְנֵהֲדִרִין קה.), וְהֵם בְּכָל־בָּיִת בְּעֲזוּתָם, בְּבַחֲיִנַת (יְשַׁעְיָה נו): 'וְהַפְּלָבִים עֲזֵי נִפְשׁ הַמָּה רַעִים', וְהֵן 'פָּנֵי הַדּוֹר פָּנֵי הַכְּלָב' (סוֹטָה מ:ט). וְעַל כֵּן כְּדֵי לְהַנְצִיל מֵהֶם, מִתַּחַת מְמַשְׁלָתָם, אֵי אֶפְשָׁר רַק עַל-יַדֵּי עֲזוּת, לְעַמּוֹד נֶגֶד עֲזוּתָם; וְאִז: "נִהְלֵת בְּעֲזָךְ אֶל נוּה קִדְשָׁךְ", שְׂנַכְנַס לְתוֹךְ הַקִּדְשָׁה.

וְכָל הַקּוֹלוֹת — הֵן שֶׁל צְעָקָה, הֵן שֶׁל אֲנָחָה, הֵן קוֹל שׁוֹפָר, הֵן קוֹל זְמֵרָה — כָּלֵם הֵם בְּבַחֲיִנַת עֲזוּת, בְּבַחֲיִנַת (תְּהֵלִים סח): "הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל עִז":

מִתְבַּיֵּשִׁים מִשׁוּם בְּרָיָה, וְעַל-כֵּן כְּדֵי לְהַנְצִיל מֵהֶם, מִתַּחַת מְמַשְׁלָתָם, אֵי אֶפְשָׁר רַק עַל-יַדֵּי עֲזוּת, לְעַמּוֹד נֶגֶד עֲזוּתָם, וְאִז: "נִהְלֵת בְּעֲזָךְ אֶל נוּה קִדְשָׁךְ". וְדָבָר זֶה הוּא עֵקֶר גְּדוּל בְּחִיָּי הָאָדָם, כִּי אֵין לָךְ עוֹד דְּבָר יוֹתֵר גְּדוּל מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, שֶׁהֵם רוֹעֵי יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת רַעֲיָא מְהִימָנָא, שְׂמַחֲדִירִים אֶת הָאֲמוּנָה בְּתוֹךְ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲבָל זֶה לַעֲמַת זֶה, עוֹמְדִים בְּשִׂבִּיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן, שְׂקַנְנִים, רַמָּאִים, צְבוּעִים, הַמְטַעִים אֶת הַבְּרִיּוֹת, וְעוֹד חוֹלְקִים עַל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים בְּעֲזוּת מִצַּח, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַתְּגַבֵּר נֶגְדָם, אֲלֹא עַל-יַדֵּי עֲזוּת דְּקִדְשָׁה, לֹא לְפַחַד מֵהֶם כָּלֵל, וְלִידַע אֲשֶׁר כָּלֵם כָּלֵא, וּצְרִיכִים לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת גְּדוּלָּי וּמִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם יוֹנְקִים מִהַשְּׂבָעָה רוֹעִים,

וְלֹא לִירָא וּלְפַחַד מֵאלוֹ הַעֲזֵי פָנִים שְׂבַדוֹר, שְׂנַדְמִים בְּכָל־בָּיִת. וְכָל הַקּוֹלוֹת — הֵן שֶׁל צְעָקָה, הֵן שֶׁל אֲנָחָה, הֵן קוֹל שׁוֹפָר, הֵן קוֹל זְמֵרָה, כָּלֵם הֵם בְּבַחֲיִנַת עֲזוּת, בְּבַחֲיִנַת (תְּהֵלִים סח, לד): "הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל עִז"; הֵינּוּ כִּשְׂהָאָדָם חֲזַק בְּלִהְתַּפְּלֵל בְּקוֹל גְּדוּל, וְצוּעַק לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכֵן מִתְאַנֵּחַ לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל גְּדֵל רַחוּקוֹ, וְכֵן הוּא שֵׁשׁ וְשֵׁשׁ עַל נַעַם חֲלָקוֹ, שְׂנַבְרָא מִזְרַע יִשְׂרָאֵל, כֹּל זֶה בְּכָלֵל עֲזוּת דְּקִדְשָׁה. כִּי לְהַפֵּךְ — הַעֲזוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא רוּצָה לְשַׁבֵּר אֶת הָאָדָם, כְּאֵלוֹ כְּבָר אֵינוֹ שְׂוָה

קול התפלה וקול הצעקה שלו, קול האנחה וקול השמחה שלו, וכזה שהאדם אינו מתפעל מהם, זה נקרא עזות דקדושה, ורק כן יכולים להתקרב לצדיקים האמתיים, שהם בחינת רעיא מהימנא, ולקבל מהם קדושה ונדעת.

ה. (עכשו יגלה מה התכלית שהאדם צריך לזכות בזה העולם, ואשר אי אפשר להגיע לזה, אלא על-ידי הצדיקים מנהיגי הדור, שהם נקראים רועים): וצריך כל אדם לרחם מאוד על בשר הגוף, להראות לו מפל הארה ומפל השגה שהנשמה משגת, שהגוף גם-כן ידע מזאת ההשגה, בבחינת (ישעיהו נח, ז): "ומבשרך לא תתעלם" — 'מבשרך' דיקא, שלא תעלים עיניך מלרחם על בשרך, הינו בשר גופך. פי צריכין לרחם מאוד על הגוף לראות לזככו, כדי שיוכל להודיע לו מפל הארות וההשגות שהנשמה משגת; פי הנשמה של כל אדם היא רואה ומשגת תמיד דברים עליונים מאוד, אבל הגוף אינו יודע מהם, על כן צריך כל אדם לרחם מאוד על בשר הגוף, לראות לזככו הגוף, עד שתוכל הנשמה להודיע לו מפל מה שהיא רואה ומשגת וההשגות שהנשמה משגת; פי הנשמה של כל אדם היא רואה ומשגת תמיד דברים עליונים מאוד, אבל הגוף אינו יודע מהם; הינו פי הנשמה היא אור רוחני, שמתלבשת בתוך גוף הגשמי והחמרי, והגוף הוא לבוש לנשמה, ולכן צריכים לזככו את הגוף, עד שגם על-ידי גשמיות הגוף, יוכלו להשיג רוחניות חיות, אלא רק הגוף

ה וצריך כל אדם לרחם מאוד על בשר הגוף, להראות לו מפל הארה ומפל השגה שהנשמה משגת, שהגוף גם כן ידע מזאת ההשגה, בבחינת (ישעיהו נח): "ומבשרך לא תתעלם" — 'מבשרך' דיקא, שלא תעלים עיניך מלרחם על בשרך, הינו בשר גופך, פי צריכין לרחם מאוד על הגוף לראות לזככו, כדי שיוכל להודיע לו מפל הארות וההשגות שהנשמה משגת. פי הנשמה של כל אדם היא רואה ומשגת תמיד דברים עליונים מאוד, אבל הגוף אינו יודע מהם, על כן צריך כל אדם לרחם מאוד על בשר הגוף, לראות לזככו הגוף, עד שתוכל הנשמה להודיע לו מפל מה שהיא רואה ומשגת תמיד כנ"ל.

ובשהגוף הוא בבחינה זו, היא טובה להנשמה,

יהיה לבוש לגבי הנשמה, אלא על-ידי הגוף בעצמו תאיר הנשמה, ודרך הגוף יוכלו להשיג את הנשמה, שהיא חלק אלוק ממעל, רוחניות חיות אלקות. על-כן צריך כל אדם לרחם מאוד על בשר הגוף, לראות לזככו הגוף, עד שתוכל הנשמה להודיע לו מפל מה שהיא רואה ומשגת תמיד כנ"ל; פי הנשמה היא דבוקה באין סוף ברוך הוא, פשלהבת מתוך הנחלת, ולכן היא תמיד רואה רוחניות חיות אלקות, ומשתעשעת בשעשוע דמלכא, רק הגוף, העב והגשם, מעלים ומסתיר את השגת הנשמה. ולכן צריכים לזככו את הגוף, עד שגם הגוף יהיה כל-כך מזככו, שדרכו נוכל להבין מה שקורה בעולמות העליונים. פי הנשמה דבוקה באין סוף ברוך הוא, והיא רואה ויודעת מה קורה למעלה, אף גשמיות ועכירת הגוף, מעלמת ומסתרת את הנשמה, ולכן אין אדם יודע שום דבר. וככל שמתגברת עליו גשמיות גופו, יותר נעלמת נשמתו. וכשהאדם זוכה לזככו את בשר הגוף, אז גופו בדגמת דלעילא, פי הנשמה היא מנחת בתוך גרתיק הגוף, ולכן צריכים לזככו את הגוף, עד שיהיה מזככו, ודרכו נעשית רוחניות הנשמה. וכשהגוף הוא בבחינה זו, היא טובה

אז גופו בדגמת דלעילא, פי הנשמה היא מנחת בתוך גרתיק הגוף, ולכן צריכים לזככו את הגוף, עד שיהיה מזככו, ודרכו נעשית רוחניות הנשמה. וכשהגוף הוא בבחינה זו, היא טובה

לְהַנְשָׂמָה, שְׁלִפְעָמִים נוֹפְלֵת מִמְדַּרְגָּתָה; כִּי תַעֲנוּג תְּמִידֵי אֵינֹו תַעֲנוּג, וְאִף שֶׁהַנְּשָׂמָה הִיא חֵלֶק אֱלוֹהִים מִמַּעַל, כְּשֶׁלְּהִבֵּת הַדְּבִיקָה בְּגַחְלֹת, עִם כָּל זֹאת, כְּדֵי שֶׁתֵּאִיר בְּכָל פַּעַם בְּאוֹר חֲדָשׁ, אֲזִי הִיא נִכְנָסֶת בְּתוֹךְ הַגַּחְלֹת, הֵינֹו שְׂמֵחָה בְּהִבְחָת וְנִדְמָה שֶׁנֶּחֱשֵׁף אוֹרָה. וְכִשֶׁהַגּוֹף צָח וְאוֹר, הֵינֹו שְׂגֵם הַכְּלִי שֶׁהוּא הַגּוֹף, מִזְדַּבֵּךְ וְנִעֲשֶׂה אוֹר, עַל-יְדֵי-זֶה תּוֹכֵל הַנְּשָׂמָה לְהִתְרוֹמֵם וְלַחְזוֹר לְמַדְרַגָּתָה עַל-יְדֵי הַגּוֹף; הֵינֹו עַל-יְדֵי תַעֲנוּגֵי הַגּוֹף, תּוֹכֵל לְזַכֹּר וְלַעֲלוֹת לְתַעֲנוּגִים שְׁלֵה, כִּי מֵאַחַר שֶׁהַגּוֹף גַּם כֵּן טוֹב וְכָשֵׁר, אֵינֹו נִלְכָּד בְּהַתַּעֲנוּגִים, וְעַל כֵּן תּוֹכֵל הַנְּשָׂמָה לְחַזוֹר עַל-יְדֵי תַעֲנוּגֵי הַגּוֹף לְמַעֲלָתָה, כִּי מֵאַחַר שֶׁהַגּוֹף גַּם-כֵּן טוֹב וְכָשֵׁר, אֵינֹו נִלְכָּד בְּהַתַּעֲנוּגִים, וְעַל-כֵּן תּוֹכֵל הַנְּשָׂמָה לְחַזוֹר עַל-יְדֵי תַעֲנוּגֵי הַגּוֹף לְמַעֲלָתָה, לְתַעֲנוּגִים שְׁלֵה; כִּי עַל-פִּי-רֹב כְּשֶׁהָאָדָם אֵינֹו מִזְכֵּךְ אֶת הַגּוֹף שְׁלוֹ, וְהוּא נִמְשָׁךְ אַחַר תַּאֲוֹת וְחִמְרֵי שֶׁל הַכְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, אֲזִי כְּשֶׁהַנְּשָׂמָה יוֹרְדֶת כְּדֵי לְקַבֵּל תּוֹסֶפֶת אוֹר, הִיא שׁוֹכַחַת מִמַּעֲלָתָה, וְנִמְשָׁכַת אַחַר תַּאֲוֹת הַגּוֹף וְתַעֲנוּגָיו הַגְּשָׁמִיִּים וְהַחִמְרִיִּים, וְעַל-יְדֵי-זֶה שׁוֹכַחַת לְגַמְרֵי מִי הִיא, שְׁזֶה כָּלֵל הִרְיָדוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֵׁשׁ אֲצֵל הָאָדָם, שֶׁהוּא שׁוֹכַח, שֶׁנִּשְׁמָתוֹ חֵלֶק אֱלוֹהִים מִמַּעַל, רוֹחֲנֵי הַיּוֹת אֱלֹקוֹת, כִּי חִמְרֵי וְתַאֲוֹת תַּעֲנוּגֵי הַגּוֹף, מִתְגַּבְּרוֹת וּמִתְפַּשְׁטוֹת עָלָיו, וּמַעֲלִימוֹת אֶת

נִשְׁמָתוֹ לְגַמְרֵי. אֲבָל כְּשֶׁהָאָדָם זוֹכֵה לְזַכֹּךְ אֶת בְּשַׂר הַגּוֹף, שְׂגֵם הַלְּבוּשׁ שֶׁהוּא הַגּוֹף מִזְכֵּךְ, אֲזִי כְּשֵׁשׁ לְנִשְׂמָה בְּחִינַת יְרִידָה, כְּדֵי לְקַבֵּל תּוֹסֶפֶת אוֹר, עַל-יְדֵי-זֶה הַנְּשָׂמָה נִהְיֵית מִהַגּוֹף, כִּי גַם הַגּוֹף מִזְכֵּךְ, וְתַעֲנוּגֵי הַגּוֹף גַּם-כֵּן תַּעֲנוּג רוֹחֲנֵי. וְכֵן גַּם-כֵּן עַל-יְדֵי הַרְשִׁימוֹת שֵׁשׁ בְּהַגּוֹף, עַל-יְדֵי הָאֲרוֹת שֶׁהֵאִירָה בּוֹ הַנְּשָׂמָה מִקֶּדֶם, תּוֹכֵל עֲתָה לְזַכֹּר וְלַעֲלוֹת וְלַחְזוֹר לְמַדְרַגָּתָה; כִּי מֵאַחַר שֶׁהַגּוֹף מִזְכֵּךְ לְגַמְרֵי, נִמְצָא, שְׂגֵם הַגּוֹף, שֶׁהוּא נִרְתֵּיק וְכִלֵי לְנִשְׂמָה, עַל-יְדֵי-זֶה הַנְּשָׂמָה עוֹלֵית מִעֲלָה מִעֲלָה דִּיקָא דִּרְךָ הַגּוֹף. וְזֶה בְּחִינַת (אִיּוֹב יט, כו): "מִבְּשָׂרִי אֶחְזֶה אֱלוֹהִים", "מִבְּשָׂרִי דִּיקָא, הֵינֹו עַל-יְדֵי בְּשַׂר הַגּוֹף 'יִחְזֶה אֱלוֹהִים', הֵינֹו הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת, הֵינֹו שֶׁהָאָדָם בְּגוֹפוֹ יִרְאֶה וְיִחְזֶה הַשְּׂגוֹת עֲלִיוֹנוֹת שֶׁהַנְּשָׂמָה מִשְׁגַּת תְּמִיד כַּנִּ"ל. וְזוֹ הַתְּכֵלִית שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ בָּזֶה הָעוֹלָם, לְזַכֹּךְ אֶת גְּשָׁמֵי הַגּוֹף, עַד שֶׁתִּתְהַפֵּךְ לְחֵלֶק אֱלוֹהִים גַּם-כֵּן. אֲבָל כְּשֵׁשׁ לְהַגּוֹף עֲזוֹת מִבְּחִינַת (ישעיה נב, יא): "וְהַכְּלָבִים עֲזִי נִפְשׁ לֹא יָדְעוּ שְׂבָעָה", כְּדִגְמַת הַכְּלָב שֶׁהוּא תְּמִיד רָעֵב וְאֵינֹו שְׂבָע, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (שַׁבָּת קנ"ה): 'לֵית דְּעִנְיָא מִכְּלָבָא', כִּי הוּא תְּמִיד רָעֵב. כֵּן הַגּוֹף, כְּשֶׁהוּא מִגְּשָׁם וּמִזֶּהם בְּתַאֲוֹתָיו וּמִדוּתָיו הַרְעוֹת, אֲזִי

שְׁלִפְעָמִים נוֹפְלֵת מִמְדַּרְגָּתָה. וְכִשֶׁהַגּוֹף צָח וְאוֹר, תּוֹכֵל הַנְּשָׂמָה לְהִתְרוֹמֵם וְלַחְזוֹר לְמַדְרַגָּתָה עַל-יְדֵי הַגּוֹף, הֵינֹו, עַל-יְדֵי תַעֲנוּגֵי הַגּוֹף תּוֹכֵל לְזַכֹּר וְלַעֲלוֹת לְתַעֲנוּגִים שְׁלֵה, כִּי מֵאַחַר שֶׁהַגּוֹף גַּם כֵּן טוֹב וְכָשֵׁר, אֵינֹו נִלְכָּד בְּהַתַּעֲנוּגִים, וְעַל כֵּן תּוֹכֵל הַנְּשָׂמָה לְחַזוֹר עַל-יְדֵי תַעֲנוּגֵי הַגּוֹף לְמַעֲלָתָה, כִּי מֵאַחַר שֶׁהַגּוֹף גַּם-כֵּן טוֹב וְכָשֵׁר, אֵינֹו נִלְכָּד בְּהַתַּעֲנוּגִים, וְעַל-כֵּן תּוֹכֵל הַנְּשָׂמָה לְחַזוֹר עַל-יְדֵי תַעֲנוּגֵי הַגּוֹף לְמַעֲלָתָה, לְתַעֲנוּגִים שְׁלֵה; כִּי עַל-פִּי-רֹב כְּשֶׁהָאָדָם אֵינֹו מִזְכֵּךְ אֶת הַגּוֹף שְׁלוֹ, וְהוּא נִמְשָׁךְ אַחַר תַּאֲוֹת וְחִמְרֵי שֶׁל הַכְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, אֲזִי כְּשֶׁהַנְּשָׂמָה יוֹרְדֶת כְּדֵי לְקַבֵּל תּוֹסֶפֶת אוֹר, הִיא שׁוֹכַחַת מִמַּעֲלָתָה, וְנִמְשָׁכַת אַחַר תַּאֲוֹת הַגּוֹף וְתַעֲנוּגָיו הַגְּשָׁמִיִּים וְהַחִמְרִיִּים, וְעַל-יְדֵי-זֶה שׁוֹכַחַת לְגַמְרֵי מִי הִיא, שְׁזֶה כָּלֵל הִרְיָדוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֵׁשׁ אֲצֵל הָאָדָם, שֶׁהוּא שׁוֹכַח, שֶׁנִּשְׁמָתוֹ חֵלֶק אֱלוֹהִים מִמַּעַל, רוֹחֲנֵי הַיּוֹת אֱלֹקוֹת, כִּי חִמְרֵי וְתַאֲוֹת תַּעֲנוּגֵי הַגּוֹף, מִתְגַּבְּרוֹת וּמִתְפַּשְׁטוֹת עָלָיו, וּמַעֲלִימוֹת אֶת

מתגברת עצות הגוף על הנשמה, כי תמיד נמשכת בתענוגי הבלי העולם הזה, אז אין הנשמה יכולה לסמוך עצמה ולהתקרב אל הגוף, להודיע לו מההשגות שלה, פי תוכל ללכוד בתקף ועזות הגוף, מה שהגוף עז וחסק בהתאוות. ובשביל זה עובר על כל אחד כל-כף הרבה צרות ויסורים, ומרירות עצבות ומרה שחרה ודכאונות, פי אינו משיג את עצם עצמיות אלקותו: תברך השורר בו, שהיא נשמתו. וצריך לזה עצות דקדשה, הינו כדי לשבר את גשמיות וחסמיות הגוף, צריכים להתגבר בעזות דקדשה, הינו קולות הנ"ל, שהוא קול צעקה ושל אנחה ושל זמרה, שעל-ידי-זה משבר עצות הגוף, פי 'אנחה שוברת גופו של אדם' (ברכות נח:); בזה שהאדם מתאנח, וצועק להשם: תברך, על-ידי-זה משבר את גשמיות חמריות גופו. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא י:): 'גוף קשה — פחד שוברו'; וכשמשבר עצות ותקיפות הגוף, על-ידי-זה תוכל הנשמה להתקרב עצמה אל הגוף, וזה מה שרואים בחוש, תכף-ומיד כשנופל פחד על האדם, בשעה שעוברת עליו

איזו צרה, והוא מתחיל לפחד, על-ידי-זה הוא מתחיל להמשיך את עצמו יותר אל רוחניות, פי מאחר שנשברה גשמיות ועזות גופו, על-ידי-זה הנשמה מתקרבת אל גופו, ומתחיל להרגיש רוחניות. **הנשמה יכולה לסמוך עצמה ולהתקרב אל הגוף להודיע לו מההשגות שלה, פי תוכל לתקף ועזות הגוף, מה שהגוף עז וחסק בהתאוות. וצריך לזה עצות דקדשה — הינו קולות הנ"ל, שעל-ידי-זה משבר עצות הגוף. פי 'אנחה שוברת גופו של אדם' (ברכות נח:), וכשמשבר עצות ותקיפות הגוף, על-ידי-זה תוכל הנשמה להתקרב עצמה אל הגוף, פי לא תהיה נלפדת שם.** **וזה בחינת (תהלים קב): מקול אנחתי דבקה עצמי לבשרי. עצמי — היא הנשמה, שהיא עצם האדם, פי עקר עצמיות האדם, מה שנקרא אצל האדם אני, הוא הנשמה, שהיא עצם הקים לעד; הינו פי עקר האדם הוא הנשמה, פי היא נקראת אדם, על שם 'אדמה לעליון', פי הנשמה היא חלק אלוהי ממעל ממש, ורק מלבשת בלבוש גשמי וחסמי שהיא הגוף, אבל עצם האדם זה הנשמה. ולכן כשקוראים את האדם בשמו, והוא אומר 'אני', זו הנשמה שאומרת 'אני', אבל באמת 'אני' — זה 'אין', אין סוף ברוך הוא. אבל מחמת עצות הגוף בתאוותיו, אזי הנשמה שהיא עצם האדם, רחוקה מבשרו וגופו, ואז ידי-זה נשבר עצות גופו, ואז**

(עכשו ילביש השגתו בפסוק): וזה בחינת (תהלים קב, ו): "מקול אנחתי דבקה עצמי לבשרי"; 'עצמי' — היא הנשמה, שהיא עצם האדם, פי עקר עצמיות האדם, מה שנקרא אצל האדם אני, הוא הנשמה, שהיא עצם הקים לעד; הינו פי עקר האדם הוא הנשמה, פי היא נקראת אדם, על שם 'אדמה לעליון', פי הנשמה היא חלק אלוהי ממעל ממש, ורק מלבשת בלבוש גשמי וחסמי שהיא הגוף, אבל עצם האדם זה הנשמה. ולכן כשקוראים את האדם בשמו, והוא אומר 'אני', זו הנשמה שאומרת 'אני', אבל באמת 'אני' — זה 'אין', אין סוף ברוך הוא. אבל מחמת עצות הגוף בתאוותיו, אזי הנשמה שהיא עצם האדם, רחוקה מבשרו וגופו, ואז ידי-זה נשבר עצות גופו, ואז

ומדות רעות, מגנות ומזהמות, ועל-ידי קול אנחה, שהיא בחינת עצות דקדשה כנ"ל, על-ידי-זה נשבר עצות גופו, ואז מתקרבת

ומתדבֶּקֶת הַעֲצָם לְהַבְשֵׁר, הַיְנוּ הַנְּשִׂמָה לְהַגּוּף, וְזֶהוּ: "מִקּוּל אֲנַחְתִּי דְבַקָּה עֲצָמִי לְבִשְׂרִי" פֶּנ"ל; עַל-יְדֵי שֶׁהוּא צוֹעֵק וּמִתְאַנֵּחַ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁבְּרַת עֲזוֹת גּוּפוֹ,

וְנִדְבַק עֲצָם נִשְׁמָתוֹ, שֶׁהוּא חֶלֶק אֶלּוֹק מִמַּעַל, אֶל בֶּשֶׂר הַגּוּף. וּבְחִינַת קוּל הַתְּקִיעוֹת הוּא בְּחִינַת "מִקּוּל אֲנַחְתִּי", וְהוּא מְשַׁבֵּר גּוּפוֹ שֶׁל אָדָם, בְּבְחִינַת (עֲמוֹס ג, 1): "אִם יִתְקַע שׁוֹפָר בְּעִיר וְעַם לֹא יִחְרְדוּ", שֶׁזֶּה קוּל הַשׁוֹפָר, שֶׁמְעוֹרָר אֶת הָאָדָם לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ; כִּי עַל-יְדֵי קוּל הַשׁוֹפָר, נִכְנָסֶת בְּאָדָם הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה, שֶׁהַנְּשִׂמָה מְאִירָה בְּתוֹךְ הַגּוּף, וְעַל יָדָם יוֹכֵל לְבֹא לְרוּעִים הַנִּל, שֶׁהֵם מְגַלִּים אֶת הָאֲמוּנָה, כִּי בְשִׁבִיל זֶה הֵם נִקְרָאִים רַעֲיָא מְהִימְנָא, שֶׁהֵם רוּעִים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל עִם אֲמוּנָה.

(עֲכָשׁוּ יִפְרֹשׂ אֶת קוּלוֹת הַשׁוֹפָר): וְזֶה בְּחִינַת תְּקִיעָה, שְׂבָרִים, תְּרוּעָה, תְּקִיעָה — הֵם הַקּוּלוֹת, קוּל עֵז. שְׂבָרִים — שֶׁעַל יָדָם נִשְׁבֵּר עֲזוֹת הַגּוּף פֶּנ"ל. תְּרוּעָה — בְּחִינַת (שְׁמוּאֵל-ב' ה, ב): "וְאִתָּה

תִּרְעָה אֶת עַמִּי" הַנִּל, שֶׁהֵם הַרוּעִים דְּקַדְשָׁה, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב לָהֶם, כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲזוֹת דְּקַדְשָׁה, שֶׁהֵם בְּחִינַת קוּלוֹת דְּקַדְשָׁה, בְּחִינַת

מִתְקַרְבֵּת וּמִתְדַבֶּקֶת הַעֲצָם לְהַבְשֵׁר, הַיְנוּ הַנְּשִׂמָה לְהַגּוּף. וְזֶהוּ: "מִקּוּל אֲנַחְתִּי דְבַקָּה עֲצָמִי לְבִשְׂרִי" פֶּנ"ל.

וּבְחִינַת קוּל הַתְּקִיעוֹת הוּא בְּחִינַת "מִקּוּל אֲנַחְתִּי",

וְהוּא מְשַׁבֵּר גּוּפוֹ שֶׁל אָדָם, בְּבְחִינַת (עֲמוֹס ג, 1): "אִם יִתְקַע שׁוֹפָר

בְּעִיר וְעַם לֹא יִחְרְדוּ", וְעַל-יָדָם יוֹכֵל לְבֹא לְרוּעִים הַנִּל. וְזֶה

בְּחִינַת: תְּקִיעָה, שְׂבָרִים, תְּרוּעָה. תְּקִיעָה — הֵם הַקּוּלוֹת,

קוּל עֵז. שְׂבָרִים — שֶׁעַל-יָדָם נִשְׁבֵּר עֲזוֹת הַגּוּף פֶּנ"ל. תְּרוּעָה

— בְּחִינַת (שְׁמוּאֵל-ב' ה, ה): "וְאִתָּה תִרְעָה אֶת עַמִּי" הַנִּל, שֶׁהֵם

הַרוּעִים דְּקַדְשָׁה, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב לָהֶם כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲזוֹת דְּקַדְשָׁה,

שֶׁהֵם בְּחִינַת קוּלוֹת דְּקַדְשָׁה, בְּחִינַת קוּל שׁוֹפָר פֶּנ"ל. וְזֶה (בְּרֵאשִׁית יז, ז): "וַיִּמַּל אֶת בֶּשֶׂר עַרְלָתָם בְּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה", וּכְתִיב

(שָׁם): "בְּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוּל אֲבָרָהֶם"; 'הַיּוֹם הַזֶּה' — זֶה

(בְּרֵאשִׁית יז, כג): "וַיִּמַּל אֶת בֶּשֶׂר עַרְלָתָם בְּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה", וּכְתִיב (שָׁם כו, ז): "בְּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוּל אֲבָרָהֶם"; 'הַיּוֹם הַזֶּה' — זֶה בְּחִינַת קוּל

קוּל שׁוֹפָר פֶּנ"ל; הַיְנוּ שֶׁהַקּוּלוֹת שֶׁשׁוֹבְרִים אֶת עֲזוֹת הַגּוּף, כְּלוּלִים מִתְקִיעָה, שְׂבָרִים, תְּרוּעָה, שֶׁהֵם קוּלוֹת הַשׁוֹפָר, וְלִכְלֵל קוּל יֵשׁ תְּפָקִיד אַחֵר: תְּקִיעָה — הֵם הַקּוּלוֹת שֶׁהָאָדָם צוֹעֵק קוּל עֵז,

שְׂאֵינוּ מִפְּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, הַמוֹנַעַת אוֹתוֹ מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק

הַאֲמֵת, שֶׁהוּא רַעֲיָא מְהִימְנָא, כְּלָלִיּוֹת שְׂבַעַת הַרוּעִים. וְאַחֲרֵי-כֵן בָּא

שְׂבָרִים — שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁבְּרַת עֲזוֹת הַגּוּף, וּבְשִׁבִיל זֶה נִקְרָא לְשׁוֹן

שְׂבָר, שֶׁשׁוֹבֵר אֶת הַגּוּף, גְּנוּחֵי גְּנִיחַ (ראש השנה לד).

תְּרוּעָה — זֶה סוֹכֵב עַל הַשְּׂבַעָה רוּעִים דְּקַדְשָׁה,

שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיְהֶם, כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲזוֹת דְּקַדְשָׁה, כִּי עֲזוֹת

הַגּוּף, וְכֵן עֲזֵי פָּנִים שְׂבַדוֹר, מוֹנְעִים מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל הַרוּעִים

הַאֲמֵתִיִּים, הַמְּגַלִּים אֶת אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וַיֵּשׁ בְּכַחַם לְזַכֵּךְ אֶת הַגּוּף

הַגְּשָׁמִי וְהַחֲמָרִי, הָעֵב וְהַגָּס, וְלְהַפְּכוֹ שָׁגָם הוּא יְאִיר לְאָדָם אוֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

(עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ הַשָּׂגָתוֹ בְּבְחִינַת בְּרִית שְׂאָדָם נִמּוּל, עַל-יְדֵי-זֶה

מִשְׁלִים אֶת גּוּפוֹ, שִׁיְהִיָּה בְּבְחִינַת בֶּשֶׂר): וְזֶה

(בְּרֵאשִׁית יז, כג): "וַיִּמַּל אֶת בֶּשֶׂר עַרְלָתָם בְּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה", וּכְתִיב (שָׁם כו, ז): "בְּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוּל אֲבָרָהֶם"; 'הַיּוֹם הַזֶּה' — זֶה בְּחִינַת קוּל

קוּל שׁוֹפָר פֶּנ"ל; הַיְנוּ שֶׁהַקּוּלוֹת שֶׁשׁוֹבְרִים אֶת עֲזוֹת הַגּוּף, כְּלוּלִים מִתְקִיעָה, שְׂבָרִים, תְּרוּעָה, שֶׁהֵם קוּלוֹת הַשׁוֹפָר, וְלִכְלֵל קוּל יֵשׁ תְּפָקִיד אַחֵר: תְּקִיעָה — הֵם הַקּוּלוֹת שֶׁהָאָדָם צוֹעֵק קוּל עֵז,

שְׂאֵינוּ מִפְּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, הַמוֹנַעַת אוֹתוֹ מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הַאֲמֵת, שֶׁהוּא רַעֲיָא מְהִימְנָא, כְּלָלִיּוֹת שְׂבַעַת הַרוּעִים. וְאַחֲרֵי-כֵן בָּא שְׂבָרִים — שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁבְּרַת עֲזוֹת הַגּוּף, וּבְשִׁבִיל זֶה נִקְרָא לְשׁוֹן שְׂבָר, שֶׁשׁוֹבֵר אֶת הַגּוּף, גְּנוּחֵי גְּנִיחַ (ראש השנה לד).

תְּרוּעָה — זֶה סוֹכֵב עַל הַשְּׂבַעָה רוּעִים דְּקַדְשָׁה, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיְהֶם, כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲזוֹת דְּקַדְשָׁה, שֶׁהֵם בְּחִינַת קוּלוֹת דְּקַדְשָׁה, בְּחִינַת קוּל שׁוֹפָר פֶּנ"ל. וְזֶה (בְּרֵאשִׁית יז, ז): "וַיִּמַּל אֶת בֶּשֶׂר עַרְלָתָם בְּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה", וּכְתִיב (שָׁם כו, ז): "בְּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוּל אֲבָרָהֶם"; 'הַיּוֹם הַזֶּה' — זֶה בְּחִינַת קוּל

שוֹפֵר, שְׁמֻצָתוֹ בַּיּוֹם (ראש השנה כח), בְּבַחֲיַנֵּת (תהלים כ, ב): "יַעֲנֶה ה' בַּיּוֹם צָרָה", שְׁעַל יָדוֹ נִמּוּל וְנִשְׁפָּר עַרְלַת בְּשָׂר, וּמִקְבַּל אוֹר הַעֲצָם; הֵינּוּ כְּשֶׁהָאָדָם נִמּוּל, יוֹרֵד מִמְּנוֹ הָעַרְלָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה בְּבַחֲיַנֵּת בְּשָׂר, שְׁמֻשִׁיג אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְכַמּוּבָא (זהר יתרו פו): פִּינּוֹן דְּבַר נֶשׁ יִשְׂרָאֵל אֲתַגְזוּר עֵאל בְּכַרִּית דְּגַזוּר קַדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּאַבְרָהָם דְּכַתִּיב (בְּרֵאשִׁית כד, א): "וַהֲגִיזָה בְּרַף אֶת אַבְרָהָם כַּכֵּל", וְכַתִּיב (מִיכָה ז, כ): "חֶסֶד לְאַבְרָהָם", וּשְׂאֲרֵי לְמִיעָאֵל בְּהַאי אָדָם, פִּינּוֹן דְּזָכָה לְקִימָא פְּקוּדֵי אוּרִייתָא, עֵאל בֵּיה בְּהַאי אָדָם וְאֲתַדְבַּק בְּגוּפָא דְּמִלְכָּא, וְיַכְדִּין אֲקָרִי

שָׁהֶם הָאָמוּנָה, בְּשִׁלְמוֹת. וְכֵן יַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית לה, ד): "וַיִּתְּנוּ אֵל יַעֲקֹב אֶת כָּל אֱלֹהֵי הַנֹּכַר אֲשֶׁר בְּיָדָם", שְׁיַעֲקֹב מִתְקַן הַיָּדִים, שָׁהֶם אָמוּנָה. וְכֵן מֹשֶׁה (שְׁמוֹת כט, לה): "שִׁבְעַת יָמִים תִּמְלֵא יָדָם", וְכֵן (שְׁמוֹת לב, כט): "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מִלְּאוּ יָדְכֶם הַיּוֹם לַהֲגִיזָה", שְׁזֶה קָאֵי עַל שְׁמֵלָא אֶת יָדָם עִם הָאָמוּנָה. וְכֵן אַהֲרֹן (שְׁמוֹת לב, ד): "וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיִּצַּר אֹתוֹ בַּחֲרֹט". וְכֵן דָּוִד שְׁצַעַק (תהלים קב, ו): "מִקּוֹל אֲנַחְתִּי דְּבַקָּה עֲצָמֵי לִבְשָׂרִי", שְׁכָל אֱלוֹ מְזַכְרִים בַּתּוֹרָה זֶה, וְדו"ק].

בְּחִינַת קוֹל שׁוֹפֵר, שְׁמֻצָתוֹ בַּיּוֹם (ראש השנה כח; מגלה כ:), בְּבַחֲיַנֵּת (תהלים כ): "יַעֲנֶה ה' בַּיּוֹם צָרָה", שְׁעַל־יָדוֹ נִמּוּל וְנִשְׁפָּר עַרְלַת בְּשָׂר, וּמִקְבַּל אוֹר הַעֲצָם:

ו וְכֵן בְּכָל־לַיּוֹת בְּנֵי הָאָדָם יֵשׁ בְּחִינַת עֲצָם וּבְשָׂר, הֵינּוּ שֶׁהַחֲכָם הָאֱמֵת, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנְּשֻׁמָּה לְהַעֵם שָׁהֶם לְמִטָּה מִמְּנוֹ, הוּא בְּחִינַת עֲצָם, וְהַעֵם הֵם נִגְדּוֹ בְּחִינַת בְּשָׂר. וְכַשֵּׁהֶם בְּבַחֲיַנֵּת

ו. (עכשיו יקשר מה הקשר בין הצדיק, מנהיג הדור, רועה ישראל, אֵל הָעָם): וְכֵן בְּכָל־לַיּוֹת בְּנֵי־הָאָדָם יֵשׁ בְּחִינַת עֲצָם וּבְשָׂר, הֵינּוּ שֶׁהַחֲכָם הָאֱמֵת, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנְּשֻׁמָּה לְהַעֵם שָׁהֶם לְמִטָּה מִמְּנוֹ, הוּא בְּחִינַת עֲצָם [עֵין עֵץ חַיִּים, שְׁעַר ס"ג, שְׁעַר פְּרָקִי הַיְכָלוֹת, פְּרָק ב': "שׁ עוֹר בְּשָׂר גִּיד עֲצָם"; עוֹר בְּמַלְכוּת, בְּשָׂר בְּתַפְאֲרַת, גִּיד בְּבִינָה, עֲצָם בְּחֻמְקָה. נִמְצָא שֶׁהַעֲצָם הֵיא הַחֻמְקָה, שְׁמֻשֵׁם יוֹנֵק הַצַּדִּיק, הֵינּוּ מַחֲכָמָה עֲלִיוֹנָה. וְכֵן מוּבָא (תְּקוּנַת־זֶהַר, תְּקוּנָה סט): עֲצָם מַעֲצָמֵי דָא י"ה, וּבְשָׂר מִבְּשָׂרֵי ו"ה. וְעֵין בְּדַבְּרֵי חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (נִדָּה לא): אָבִיו מְזַרְעֵ הַלְבוֹן, שְׁמֻמְנוּ עֲצָמוֹת וְגִידִים וְצַפְרָנִים, וּמַח שְׁבְרָאוֹ, וְלִבָּן שְׁבַעֵין. אִמּוֹ מְזַרְעַת אָדָם, שְׁמֻמְנוּ עוֹר וּבְשָׂר וּשְׁעָרוֹת, וְשַׁחַר שְׁבַעֵין. נִמְצָא, שְׁמֻהָאָב בָּא הַעֲצָם, וּמִהָאֵם בָּא הַבְּשָׂר]. וְהַעֵם הֵם נִגְדּוֹ בְּחִינַת בְּשָׂר; כִּי הַעֲצָם יוֹתֵר חֲזָקָה מִהַבְּשָׂר, וְהוּא קָיָם תָּמִיד, כִּי הַבְּשָׂר מִתְּבַלָּה תַּכְף־וּמִיד בְּעַפְר, מַה שְּׂאִין כֵּן הַעֲצָמוֹת נִשְׂאָרוֹת, אִם לֹא שְׁיֵשׁ לוֹ קִנְיָה, שְׂאֵז אָמְרוּ

אָדָם; הֵינּוּ שֶׁהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כְּכֹחַ מְזַדְּוֵג בְּתוֹךְ הָאָדָם הַזֶּה שְׁנִמּוּל. וְכֵן הוּא (זהר לך־לך צד): בְּכָל זְמַנָּא דְּאַתְרָשִׁים בַּר נֶשׁ בְּהַאי רְשִׁימָא קַדִּישָׁא דְּהַאי אֶת, מִינָה חָמֵי לְקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא, מִינָה מַמְשׁ, וְנִשְׁמַתָּא קַדִּישָׁא אֲתַאֲחִידַת בֵּיה. כִּי דִּיקָא עַל־יְדֵי שְׁמַל אֶת עֲצָמוֹ, נַעֲשֶׂה בְּבַחֲיַנֵּת בְּשָׂר, וּמִבְּשָׂרוֹ דִּיקָא רוּאָה אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאֶת הַנְּשֻׁמָּה שְׁשׁוּרָה בּוֹ.

[אם תתבונן ותשכיל, שרבינו ו"ל הזכיר פה פסוקים מכל השבעה רועים, ששהם זכו לזה בתכלית השלמות, וכן הם בעצמם הודיעו התקונים בפה שזוכים להתקרב אליהם, ולהשלים האמונה הקדושה. הראשון הוא אברהם, שנאמר בו (בְּרֵאשִׁית יז, כג): "וַיִּמָּלֵךְ אֶת בְּשָׂר עַרְלָתָם בְּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה", שְׁבִינָה מְרַמֵּז, שְׁעַל־יְדֵי הַקּוֹלוֹת שָׁהֶם עֲזוּת, זוֹכִים לְהַתְקַרֵּב אֶל הָרֹעִים. וְכֵן יִצְחָק תָּמָה (בְּרֵאשִׁית כז, כב): "הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב", וְהִיא צְרִיף לְהִיּוֹת הַיָּדִים,

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁבֹּת קנב:): כָּל מִי שֵׁיִשׁ לוֹ
 קִנְיָה בְּלָבוֹ — עֲצֻמוֹתָיו מְרַקִּיבִים. אֲבָל הָעֵצִים
 הֵיא חֲזָקָה מְאֹד, וְעוֹמְדַת זְמַן רַב, כִּי הָעֵצִים
 בָּאָה מִחֲכָמָה עֲלִיוֹנָה, מֵה שְׂאִין פֶּן הָעֵם, הוּא
 בְּחִינַת בְּשָׂר לְגַבֵּי הַחֲכָם,
 וּכְשֶׁהֵם בְּבַחֲיַיִת בְּשָׂר,
 כְּמוֹ בְּשָׂר הַגּוֹף בְּעֵצִים
 הָאָדָם, הֵם שׁוֹמְעִים הַקּוֹל
 אֲנַחָה, הֵינּוּ קוֹלוֹ שֶׁל
 הַחֲכָם, וְשׁוֹבֵרַת גּוֹפָם,
 בְּבַחֲיַיִת 'אֲנַחָה שׁוֹבֵרַת'
 וְכוּ' [אֵת הַגּוֹף, כְּמֵאֲמָרָם
 ו'ל (פְּתוּבוֹת סב:): אֲנַחָה
 שׁוֹבֵרַת כָּל גּוּפוֹ שֶׁל
 אָדָם]. וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹכֵל
 לְסַמֵּךְ לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם,
 שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּשָׂר; הֵינּוּ
 כְּשֶׁהָאָדָם מְזַכֵּךְ אֵת עֲצָמוֹ,
 אֵת בְּשָׂר גּוּפוֹ, שֶׁיִּזְכֶּה
 לְזַכֵּךְ אֵת בְּשָׂר גּוּפוֹ, שְׁגַם
 הוּא יִהְיֶה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ
 הָאוֹר, אֲזִי זוֹכֶה לְשֹׁמֵעַ אֵת
 קוֹלוֹ שֶׁל הַחֲכָם, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת עֵצִים לְגַבֵּי בְּשָׂר.
 שֶׁזֶה בְּבַחֲיַיִת "מְקוֹל
 אֲנַחְתִּי דְּבַקָּה עֲצָמִי
 לְבִשְׂרִי" הַנַּחֵל. הֵינּוּ
 כְּשֶׁהָאָדָם מִתְאַנֵּחַ וְצוֹעֵק
 בְּקוֹל, עַל-יְדֵי-זֶה הָעֵצִים
 שֶׁהוּא הַחֲכָם, נִדְּבֵק אֶל הָאוֹר, שֶׁהוּא בְּשָׂר. אָךְ
 כְּשֶׁאֵינָם בְּבַחֲיַיִת בְּשָׂר, כִּי גּוֹפָם מְגַשֵּׁם וּמְזַהֵם,
 וְלֹא הִזְדַּכְּכוּ, אֲזִי אֵינָם שׁוֹמְעִים כָּלֵל קוֹל הָאֲנַחָה
 הַנַּחֵל הֵינּוּ שֶׁל הַחֲכָם, וְגַם לֹא אֵת הַקּוֹל שֶׁל
 עֲצָמוֹ. וְאֶפְלוּ אִם שׁוֹמְעִים קוֹלוֹ, אֵינָם שׁוֹמְעִים
 הַקּוֹל בְּעֲצָמוֹ, כִּי אִם קוֹל הַבְּרָה. וְקוֹל הַבְּרָה זֶה
 כְּבָר לֹא קוֹל הַקְּדוּשָׁה, זֶה רַק קוֹל כְּשֶׁהָאָדָם
 צוֹעֵק בְּמָקוֹם חָלָל, אֲזִי חוֹזֵר קוֹל הַבְּרָה, וּמְקוֹל

הַבְּרָה יְכוּלִים לְהִטְעוֹת אֵת עֲצָמוֹ בְּקִלּוֹת מְאֹד,
 כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (גִּטִּין פט:): לֹא שִׁשְׁמָעוּ קוֹל הַבְּרָה,
 אֲלֹא כִּדֵּי שִׂיאֵמְרוּ, פְּלוֹנִי מֵהֵיכָן שָׁמַע? מְפִלוֹנִי,
 וּפְלוֹנִי מְפִלוֹנִי, וּבּוֹדְקִין וְהוֹלְכִין, עַד שִׁמְגִיעִין
 לְדַבֵּר הַבְּרוּר; הֵינּוּ כִּי
 מִסְתַּם קוֹל הַבְּרָה, אָדָם
 יְכוּל לְהַחֲלִשׁ וְלִפְלֹ
 בְּדַעְתּוֹ מְאֹד, כִּי אִם לֹא
 שׁוֹמְעִים אֵת קוֹל הַחֲכָם
 בְּעֲצָמוֹ שֶׁמִּתְזַקֵּוּ וּמְעוֹרְרוּ,
 עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּל לִפְלֹ
 לְגַמְרִי וְלְהִתְיַאֵשׁ,
 וְלְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ.
 ז. (עַכְשָׁו יִבְאֵר מֵה זֶה
 קוֹל הַבְּרָה שֶׁשׁוֹמֵעַ
 הָאָדָם): וְקוֹל הַבְּרָה הוּא
 — דַּע, כִּי כְּשֶׁנִּתְעוֹרֵר
 קוֹל דְּקַדְשָׁה, אֲזִי מִתְעוֹרֵר
 מִמֶּנּוּ קוֹל דְּסִטְרָא אַחְרָא;
 כִּי (קִהְלֵת ז, יד): "זֶה לְעַמַּת
 זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים"; כִּי נִגְדָד
 כָּל קוֹל דְּקַדְשָׁה, הַהִכְרַח
 שִׁיתְעוֹרֵר גַּם הַסִּטְרָא
 אַחְרָא, כִּי עַל-יְדֵי הָעֵבְרוֹת
 נִבְרָאִים מְחַבְּלִים, וְהֵם
 צוֹעֵקִים: הֵב לָן מְזוֹנִי!
 הֵב לָן חַיִּי! כִּי הוּא בְּרָא
 אוֹתָם, וְלָכֵן הֵם תּוֹכְעִים
 מִמֶּנּוּ שִׁיחִיָּה אוֹתָם
 וּיִפְרֹגִים אוֹתָם. וְזוֹ בּוֹשָׁה גְדוֹלָה מְאֹד לְאָדָם,
 שֶׁרְצִים אַחֲרָיו כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַמְּחַבְּלִים שֶׁבְּרָא
 מִחֲמַת עוֹנוֹתָיו, וְהֵם צוֹעֵקִים שִׁיחִיָּה אוֹתָם, כִּי
 הֵם רוֹצִים לִינֵק מִהַקְּדוּשָׁה, שֶׁזֶה הַמְּצוּוֹת שֶׁמְקַיֵּם
 וְהַתּוֹרָה שֶׁלּוֹמֵד וְהַתְּפִלָּה שֶׁמִּתְפַּלֵּל, כִּי הֵם
 רוֹצִים לְהִתְאַחֵז בְּזֶה וְלִינֵק מִזֶּה חַיּוֹת. וּכְשֶׁאֵינ
 מִתְגַּבֵּר וּמִתְעוֹרֵר קוֹל דְּקַדְשָׁה, הֵינּוּ כְּשֶׁהָאָדָם
 מִנְחָ בְּעַמְקֵי עַמְקִים בְּשָׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתְחַתֵּי

בְּשָׂר, כְּמוֹ בְּשָׂר הַגּוֹף בְּעֵצִים
 הָאָדָם, הֵם שׁוֹמְעִים הַקּוֹל אֲנַחָה,
 הֵינּוּ קוֹלוֹ שֶׁל הַחֲכָם, וְשׁוֹבֵרַת
 גּוֹפָם, בְּבַחֲיַיִת 'אֲנַחָה שׁוֹבֵרַת'
 וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹכֵל לְסַמֵּךְ
 לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם, שֶׁהֵם בְּחִינַת
 בְּשָׂר, בְּבַחֲיַיִת "מְקוֹל אֲנַחְתִּי
 דְּבַקָּה עֲצָמִי לְבִשְׂרִי" הַנַּחֵל. אָךְ
 כְּשֶׁאֵינָם בְּבַחֲיַיִת בְּשָׂר, אֵינָם
 שׁוֹמְעִים כָּלֵל קוֹל הָאֲנַחָה הַנַּחֵל;
 וְאֶפְלוּ אִם שׁוֹמְעִים קוֹלוֹ, אֵינָם
 שׁוֹמְעִים הַקּוֹל בְּעֲצָמוֹ, כִּי אִם קוֹל
 הַבְּרָה:
 ז. וְקוֹל הַבְּרָה הוּא — דַּע, כִּי
 כְּשֶׁנִּתְעוֹרֵר קוֹל דְּקַדְשָׁה,
 אֲזִי מִתְעוֹרֵר מִמֶּנּוּ קוֹל דְּסִטְרָא
 אַחְרָא, כִּי עַל-יְדֵי הָעֵבְרוֹת
 נִבְרָאִים מְחַבְּלִים, וְהֵם צוֹעֵקִים:
 הֵב לָן מְזוֹנִי! הֵב לָן חַיִּי! וּכְשֶׁאֵינ
 מִתְגַּבֵּר וּמִתְעוֹרֵר קוֹל דְּקַדְשָׁה, הֵם

הם נחים, כי אין להם ממה לינק, כי אדם אינו מקיים את המצוות ואינו לומד תורה ואינו מתפלל, ואפלו שפן מקיים את המצוות ולומד תורה ומתפלל, אף זה בלא מחין, בלי שום התעוררות דקדשה רק כמצות אנשים מלמדה, בלי שום חיות, והוא מלא מחשבות זרות וקרירות, ואין לו שום טעם בחיים הרוחניים והנצחיים, אזי הקליפות הם נחים, כי הם תפסו אותו במצודתם. אף תכף שמתעורר קול דקדשה, שהאדם מתעורר משנתו וחוזר בתשובה שלמה אליו יתברך, וממשיך עצמו אל הקדשה במסירות נפש עצומה, ומתחיל לקיים את המצוות בחיות ובשמחה, ולומד תורה לשמה, לשם אל עולם, ומתפלל בחיות ובדבקות ובהתעוררות נפלאה, על-ידי-זה הם מתעוררים תכף ומתחילין לצעק ולקטרג נגדו, כי רוצים למנע אותו

מלהיות מקרב אל הקדשה, כי הם רוצים להחזיק אותו במצודתם. וזהו קול ההברה שיוצא מקול הקדשה; תכף-ומיד שנתעורר קול דקדשה אצל האדם שזוכה לשמע את קול החכם, שמעורר אותו לחזר אליו יתברך, שעל-ידי-זה העצם מתחברת אל הבור, שזה "דבקה עצמי לבשרי", שהעצם — שהחכם, מדבק את עצמו אל הבור — שהוא המון-עם, על-ידי-זה מתעוררים כנגדו כל הקלפות והמשחיתים שברא מחמת עונותיו, והם המונעים אותו

מלהתקרב אל החכם ומנהיג הדור, שהוא רעיא מהימנא, רועה את האמונה.

(עכשו ילביש השגתו בפסוק): וזה בחינת (ירמיה יד, ז): "אם עונינו ענו בנו";

'אין עניה אלא לשון צעקה' [עין פענית יז] על

הפסוק (מלכים-א' יח, לו):

"ענני ה' ענני" — לשון

צעקה היא. וכן על פסוק

(דברים כו, ה): "וענית",

פרש רש"י: 'לשון הרמת

קול'; הינו שהעונות

צועקין בנו בתוכנו ממש,

על-ידי שנתעורר קול

דקדשה, שזה כלל הצרות

והיסורים ושמירות על כל אחד

שנתעורר בתשובה, על-

ידי החכם, מנהיג הדור,

רועה ישראל, כי עונותיו

נזכרים וצועקים כנגדו.

וכמו שכתוב אצל הצרפתי

(מלכים-א' יז, יח): "באת

אלי להזכיר את עוני";

הינו כל זמן שלא היה

שם אליהו, ולא היתה

הקדשה גוברת כל-כף,

היו העונות שלה נחים, אף על-ידי שנתעורר

שם קדשת אליהו, היו נזכרים ונתעוררים

עונותיה לצעק ולקטרג עליה; [כי תכף-ומיד

כשפא אליהו אליה, כתיב (שם יז): "ויהי אחר

הדברים האלה חלה בן האשה בעלת הבית,

ויהי חליו חזק מאד, עד אשר לא נותרה בו

נשמה". ועל זה צעקה: "ותאמר אל אליהו מה

לי ולך איש האלהים, באת אלי להזכיר את עוני

ולקמית את בני"; ודרשו חכמינו הקדושים

(פסיקתא רבתי ג', סימן ב'): אמרה לו, עד שלא

נחים; אף תכף שמתעורר קול

דקדשה, הם מתעוררים תכף

ומתחילין לצעק ולקטרג נגדו,

וזהו קול ההברה שיוצא מקול

הקדשה. וזה בחינת (ירמיה יד):

"אם עונינו ענו בנו" — אין

עניה אלא לשון צעקה, הינו

שהעונות צועקין בנו בתוכנו

ממש על-ידי שנתעורר קול

דקדשה, וכמו שכתוב אצל

הצרפתי (מלכים-א' יז): "באת אלי

להזכיר את עוני", הינו: כל זמן

שלא היה שם אליהו, ולא היתה

הקדשה גוברת כל כף, היו

העונות שלה נחים, אף על-ידי

שנתעורר שם קדשת אליהו, היו

נזכרים ונתעוררים עונותיה לצעק

ולקטרג עליה.

בְּאֵת אֲצִלִּי, הִיָּה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹקֵל מַעֲשֵׂי עִם בְּנֵי מְקוּמִי, וְהִיִּיתִי עוֹמֶדֶת, שְׁהִיִּיתִי כְּשֶׁרָה אֲצִלְּם, וְעַכְשָׁו בְּאֵת אֲצִלִּי, וְעַל-יְדֵי שְׁהִיִּיתִי צַדִּיק, שֶׁקֵּל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַעֲשֵׂי עִם מַעֲשֵׂיךָ, וְהִזְכַּרְתָּ עֲוֹנוֹתַי וְנֵמַת בְּנִי].

וְזֶהוּ "אִם עֲוֹנֵינוּ עָנוּ בְּנוֹ", שֶׁהָעוֹנוֹת צוֹעֲקִין בְּתוֹכָנוּ; הֵינּוּ שֶׁכָּל הַמְּנִיעוֹת שֶׁבָּאוֹת לְאָדָם שֶׁמִּתְקַרֵּב אֶל הַחֲכָם, מְנַהֵג הַדּוֹר, רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל, הֵן בָּאוֹת מֵעוֹנוֹתָיו, וְלֹא עוֹד אֶלָּא וְאִפְלוּ כְּשֶׁאֵנוּ צוֹעֲקִים אִיזָה קוֹל דְּקַדְשָׁה, אֵין אָנוּ זוֹכִין לְשִׁמְעַת קוֹל דְּקַדְשָׁה בְּעַצְמוֹ, לְשִׁבּוֹר עַל יְדוֹ עֲזוֹת הַגּוֹף, כִּי אִם קוֹל הַבְּרָה, שֶׁהוּא קוֹל הָעוֹנוֹת שֶׁנִּתְעוֹרְרִין נֶגְדַּ קוֹל דְּקַדְשָׁה, וְהֵם צוֹעֲקִים בְּתוֹכָנוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה עוֹבֵר עַל הָאָדָם מֵהַ שְׁעוֹבֵר — צְרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת וּמְנִיעוֹת עֲצוּמוֹת וּבְלִבּוּלִים רַבִּים, וְאֵינוּ יוֹדֵעַ מֵהַ לַעֲשׂוֹת. וְזֶה (הַמְּשֻׁךְ הַפְּסוּקִי שֶׁל "אִם

גּוֹפוֹ, בְּבַחֲיַנֵּת (אִיּוֹב יט, כו): "מִבְּשָׂרִי אֲחֻזָּה אֶלֹהִים", שֶׁמִּבְּשָׂר הַגּוֹף יִחְזָה אֶלֹהִים, הֵינּוּ הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת, אֲזַי זוֹכֵה לְשִׁמְעַת אֶת קוֹל הַחֲכָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲצָם, שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא יָאִיר עָלָיו אֹרֹךְ יִתְבַּרַךְ בְּגִלּוּי רַב וְנוֹרָא וְנִפְלְאָ מְאֹד, אֲכַל אִם גּוֹפוֹ מְגַשֵּׁם וּמְזַהֵם, וְלֹא זָכָךְ אֶת הַגּוֹף, אֲזַי אֵינוּ בְּשָׂר לְגַבֵּי הַחֲכָם שֶׁהוּא הָעֲצָם, וְלָכֵן אֵינוּ שׁוֹמְעֵי אֶת הַקוֹל בְּעַצְמוֹ, אֶלָּא אֶת קוֹל הַבְּרָה שֶׁל הַסֵּטֶרָא אַחֲרָא. וּמִזֶּה בָּא, שֶׁתִּכְרַךְ-וּמִידָ כְּשֶׁהָאָדָם מִתְקַרֵּב אֶל הַקַּדְשָׁה, מִתְעוֹרְרִים כְּנִגְדוֹ כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַצְּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁמִּתְגַּבְּרִים עָלָיו מִהַעֲזֵי פָּנִים שֶׁבַדּוֹר, לְמַנַּע אוֹתוֹ מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל הַחֲכָם מְנַהֵג הַדּוֹר, רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה צְרִיכִים עֲזוֹת דְּקַדְשָׁה, נֶגְדַּ כָּל אֵלֵי הַמּוֹנְעִים אוֹתוֹ.

וְזֶהוּ: אִם עֲוֹנֵינוּ עָנוּ בְּנוֹ —

שֶׁהָעוֹנוֹת צוֹעֲקִין בְּתוֹכָנוּ. וְאִפְלוּ כְּשֶׁאֵנוּ צוֹעֲקִים אִיזָה קוֹל דְּקַדְשָׁה, אֵין אָנוּ זוֹכִין לְשִׁמְעַת קוֹל דְּקַדְשָׁה בְּעַצְמוֹ, לְשִׁבּוֹר עַל-יְדוֹ עֲזוֹת הַגּוֹף, כִּי אִם קוֹל הַבְּרָה, שֶׁהוּא קוֹל הָעוֹנוֹת שֶׁנִּתְעוֹרְרִין נֶגְדַּ קוֹל דְּקַדְשָׁה, וְהֵם צוֹעֲקִים בְּתוֹכָנוּ: ה' עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמִיךָ — שֶׁאֲתָה בְּעַצְמָךְ תַּעֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמִיךָ וְתִרְחַם עָלֵינוּ לְמַעַנְךָ לְבַד. וּכְשֶׁאֵינוּ בְּחִינַת בְּשָׂר לְהַחֲכָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָעֲצָם, אֲזַי אֵינוּ שׁוֹמְעֵי הַקוֹל בְּעַצְמוֹ הַנִּ"ל רַק הַקוֹל הַבְּרָה, הֵינּוּ קוֹל הָעוֹנוֹת שֶׁנִּתְעוֹרְרִים מִזֶּה הַקוֹל.

וְזֶה (רֵאשׁ הַשְּׁנָה כז:): הַתּוֹקֵעַ

בְּבוֹר', בְּחִינַת (תְּהִלִּים פח): "שִׁתְּנֵי בְּבוֹר תַּחֲתִיּוֹת", וְהוּא

עֲוֹנֵינוּ עָנוּ בְּנוֹ" ("הַנִּי"ה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמִיךָ כִּי רַבּוֹ מְשׁוֹכְתֵינוּ לָךְ חֲטָאוֹנוּ", שֶׁאֵנָּחֵנוּ מִבְּקָשִׁים אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ, שֶׁאֲתָה בְּעַצְמָךְ תַּעֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמִיךָ, וְתִרְחַם עָלֵינוּ לְמַעַנְךָ לְבַד; כִּי הַחֲטָאִים שֶׁלָּנוּ הֵם גְּרָמוֹ לָנוּ מֵהַ שְׁגָרָמוּ, וּכְשֶׁאֵינוּ בְּחִינַת בְּשָׂר לְהַחֲכָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָעֲצָם, אֲזַי אֵינוּ שׁוֹמְעֵי הַקוֹל בְּעַצְמוֹ הַנִּ"ל, רַק קוֹל הַבְּרָה, הֵינּוּ קוֹל הָעוֹנוֹת שֶׁנִּתְעוֹרְרִים מִזֶּה הַקוֹל; כִּי כְּשֶׁהָאָדָם זוֹכֵה וּמְזַכֵּךְ אֶת בְּשָׂר

(רֵאשׁ הַשְּׁנָה כז:): [זֶה לְשׁוֹן הַגְּמָרָא שֵׁם: הַתּוֹקֵעַ לְתוֹךְ הַבוֹר אוֹ לְתוֹךְ הַדּוֹת לֹא יֵצֵא, וְהַתְּנִיָּא יֵצֵא; אָמַר רַב הוֹנָא לֹא קָשְׂיָא, כָּאֵין לְאוֹתָן הָעוֹמְדִין עַל שֵׁפֶת הַבוֹר, כָּאֵין לְאוֹתָן הָעוֹמְדִין בְּבוֹר]. 'הַתּוֹקֵעַ בְּבוֹר' הֵינּוּ אָדָם שֶׁנִּפְלַל בְּבוֹר תַּחֲתִיּוֹת עַל-יְדֵי עוֹנוֹתָיו, בְּחִינַת (תְּהִלִּים פח, ז): "שִׁתְּנֵי בְּבוֹר תַּחֲתִיּוֹת", וְהוּא מְנַח שָׁם, וְעַם כָּל זֹאת אֵינוּ מְנַח אֶת עַצְמוֹ, אֶלָּא וְהוּא מִתְאַנֵּחַ וְתוֹקֵעַ וְצוֹעֵק אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא

שומע את קולו בעצמו, אלא רק את קול ההברה שנעשה ונתעורר מעוונותיו, ועל-ידי זה יש לו בחירה גדולה, כי אם אינו זוכה, אזי נשאר בחוץ, ולא רק שלא יתקרב אל החכם שעל ידו יתקרב אל

הקדוש-ברוך-הוא, אלא עוד יתחיל לחלק עליו, ולרחק אחרים ממנו. וכל אחד כפי קול ההברה ששומע; כי מי שחטא ופגם הרבה מאד, וברא קלפות ומשחיתים על-ידי עוונותיו, על-ידי זה הוא מסבב עם טמאה, שלא רק שאינו מתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא על-ידי החכם והצדיק, מנהיג הדור, אלא הוא עוד חולק על הצדיק ומתנגד עליו, וגורם לאחרים שיִתרחקו ממנו. וכל אחד כפי עביות וגשמיות גופו המגשם על-ידי עוונותיו. וימכל זה תבין ותשפיל

מעלת האדם הזוכה לזכך את גשמיות וקמריות גופו, שאז זוכה לשמע את קולו שצויע להקדוש-ברוך-הוא, וכן זוכה לשמע את קול החכם והצדיק, מנהיג הדור. ולהפך גנות האדם, שלא די שמתגברת עליו עזות הגוף על-ידי עוונותיו המרבים, שאמרו חכמינו הקדושים (תענית ז'): כל אדם שיש לו עזות פנים, בידוע שנכשל בעברה, ומתפר לקרותו רשע, כי הוא אינו שומע כבר את קולו, ומכל שכן שעוד מסית ומדיח את אחרים להתרחק מהצדיק, שזה בכלל 'חוטא ומחטיא את הרבים', שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין קו'): 'החוטא ומחטיא את הרבים, אין מספיקין בידו

על זה (כי גם התקיעות הן קולות מעמקי הלב, שהאדם צויע וגונח מתוך פנימיות לבבו), על-ידי זה 'אותם העומדים בחוץ', שאינם בבחינת בשר, הינו האנשים שעדין לא

זככו את עצמם, והחמיר מכסה את הצורה, 'אם קול שופר שמע יצא', הינו שיוכל לצאת מתוך הרע שלו, כי מאחר שנשמתו שומעת את קול עצמו וכן את קול החכם שמעוררו, אז יכול לצאת מהרע שלו, אבל 'ואם קול הברה שמע, ששומע רק את הקול של עוונותיו, שמתעוררים בעת חזרתו בתשובה אליו יתברך, 'לא יצא', פנ"ל, הוא לא יכול לצאת מהרע שנפל אליו. נמצא, בין קול אנחת האדם בעצמו, שהיא צויעק וגונח אליו יתברך אינו שומע, אם אינו

מתאנח ותוקע על זה; 'אותם העומדים בחוץ' — שאינם בבחינת בשר; 'אם קול שופר שמע, יצא' — הינו שיוכל לצאת מתוך הרע שלו; 'ואם קול הברה שמע, לא יצא', פנ"ל.

נמצא, בין קול אנחת האדם בעצמו אינו שומע אם אינו בבחינת בשר, שהגוף רחוק כל-כך מהעצם הנשמה עד שאינו בבחינת בשר, ואזי אינו שומע קול אנחתו; וכן קול אנחת החכם, אם אינו בבחינת בשר להחכם, אינו שומע קולו, כי אם קול הברה פנ"ל:

בבחינת בשר, מפני שהגוף רחוק כל-כך מהעצם הנשמה, עד שאינו בבחינת בשר, ואזי אינו שומע קול אנחתו, הוא אינו יכול לשמע מעצמו את כאב עוונותיו, כי כל-כך גלכד כבר בטמאה ובזמה, עד שאינו שומע את קול עצמו, בשעה שצויעק וגונח ומתאנח, מחמת עביות וגשמיות גופו, שמכסה ומעלמת את נשמתו. וכן קול אנחת החכם גם-כן כבר אינו יכול לשמע, כי אם אינו בבחינת בשר להחכם, אינו שומע קולו, שמעוררו ומחזקו ורופא להוציא אותו מהחשך, כי אם קול הברה פנ"ל; ולכן בא לאדם כל-כך קשה להתקרב אל החכם והצדיק, מנהיג הדור, רועה ישראל, כי אינו

לעשות תשובה, כי לא די שהוא לא חזר בתשובה בעצמו, אלא הוא עוד מונע את אחרים מלחזור בתשובה, שזו רשעות ואכזריות מאין כמוה, אוי לו ואוי לנפשו].

ח. ולבוא לבחינת בשר, שיזכה לזכך לגמרי את בשר גופו, שישמע את קולו שצויע ומתאגח אליו יתברך, וכן ישמע את קול הצדיק, מנהיג הדור, רועה ישראל המעוררו הוא על-ידי השמוש, על-ידי שמשמש את החכם, נעשה בחינת בשר להחכם; הינו באפן שיזכה לשמע את קול החכם, מנהיג הדור, רועה ישראל, ולצית אותו, צריכים לשמש אותו. וזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ז): גדולה שמושה של תורה יותר מלמודה; כי על-ידי שמשמש את החכם, נעשה בשרו מזכך, ואז

יכול לקבל מהצדיק והחכם, מנהיג הדור, התעוררות והנהגה איך לצאת מהחשך. וכן על-ידי שמשמש הגוף להנשמה בעשית מצוות מעשיות, נעשה הגוף בחינת בשר להנשמה; כי המצוות הן רצונו יתברך, חלק אלוק ממעל ממש, וכשקיימם, על-ידי זה מוזכך בשר גופו, כי יש לאדם רמ"ח איברים — פנגד רמ"ח מצוות, ושס"ה גידים — פנגד שס"ה לא תעשה, וככל שמקיימים איזו מצוה, הוא מזכך את האיבר והגיד השייך לאותה מצוה. וכשהבשר בבחינה הזאת, מזככת מאד אז נתקם (ישעיה מא, כז): "ולירושלים מבשר

ח ולבוא לבחינת בשר — הוא על-ידי השמוש, על-ידי שמשמש את החכם, נעשה בחינת בשר להחכם; וכן על-ידי שמשמש הגוף להנשמה בעשית מצוות מעשיות, נעשה הגוף בחינת בשר להנשמה.

וכשהבשר בבחינה הזאת, אז (ישעיהו מא):

"ולירושלים מבשר אתן" — מבשר הנמול הנ"ל נשלם ירושלים, שהיא "קרית נאמנה" (שם א), הינו שזוכין לבוא לאמונה, שהיא פלליות הקדשה שמקבלין מצדיקי הדור האמתיים, שאי אפשר להתקרב אליהם כי אם

מצדיקי הדור האמתיים; [רצה לומר ירושלים, על שם יראה שלם, כמאמרם ו"ל (בראשית רבה, פרשה נו, סימן י'): הריני קורא אותו ירושלים, כמו שקראו שניהם יראה שלם; ויראה זו מלכות, כמאמרם ו"ל (עבודה זרה ד): אלמלא מוראה של מלכות וכו'; כי מלכות היא בחינת יראה, וכן מלכות זה אמונה, כמובא (זהר בראשית ט): כל בר נש דדחיל ליה לקדשא בריה הוא, שרא עמיה מהימנותא כדקא יאות וכו', עין שם. וכן (זהר הקדמה יא): "יראת הני"ה ראשית דעת", בגין דמלה דא ראשית אקרי ודא איהי תרעא לאעלא גו מהימנותא, ועל פקודא דא אתקיים כל עלמא וכו', עין שם, שפפרש שירושלים היא קרית נאמנה, שזוכין לבוא לאמונה על-ידי בשר הנמול, שמוריד מעצמו את גשמיות וחקריות גופו המגשם והמזוהם. ואולי אל זה נתפנונו חכמינו הקדושים (שבת קיט): לא חרבה ירושלים אלא בשביל שפסקו ממנה אנשי אמונה]; ולכן על-ידי הצדיקים, מנהיגי הדור, רועי ישראל, זוכים לאמונה ברורה ומזככת בו יתברך, עד שפפחדים רק ממנו יתברך. אבל צריכים לדעת שאי אפשר להתקרב אליהם, כי אם על-ידי עזות דקדשה,

שהוא בחינת כל הקולות דקדשה, שעל-ידי-זה משברין עזות דסטרא אחרא, שהוא בחינת עזות הגוף, וזוכין להתקרב ולהתדבק אליהם, ועל-ידי-זה זוכין לאמונה שלמה, שהוא בחינת ירושלים קריה נאמנה פנ"ל. ולכן כל מי שרוצה להתקרב אל צדיקי אמת, מנהיגי הדור, רועי ישראל, צריך לדעת, שאי אפשר להתקרב אליהם, אלא על-ידי שמתאזרים בעזות דקדשה, שדיקא על-ידי-זה מכוניעים את גשמיות וחקריות בשר הגוף; פי זה לעמת זה עומדות הקלפות שנבראו מחמת עוונותיו, והן מקטרגות על האדם לא להתקרב אל הצדיקים מנהיגי הדור, המגלים את האמונה, והן נוכחות ככלבים: "הב, הב", פי עליהן נאמר (ישעיה נו, יא): "והכלבים עזי נפש המה רעים", וזה נאמר על רועים דסטרא אחרא, שהם כנגד הרועים דקדשה, פנ"ל.

ט. ולבוא לעזות דקדשה הנ"ל, הוא על-ידי שמחה, פי על-ידי שמחה מתרחבת הדעת והלב, ועל-ידי-זה נכנסת בו עזות דקדשה, בבחינת (נחמיה ח, ט): "פי חדות ה' היא מעוזכם"; הינו לשון עזות, על-ידי חדות הוי"ה ששמח עמו יתברך, נכנסת בו

עזות דקדשה לא לפחד משום בריה שבעולם. הינו על-ידי בחינת נעשה ונשמע, שהוא בחינת השמחה; כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שבת פח.): בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע, ירדו ששים רבוא מלאכים ונתנו שני עטרות בראש כל אחד וכו', וכשחטאו נלקחו וכו'. ועתיד הקדוש ברוך הוא להחזירם להם, שנאמר: "ושמחת עולם על ראשם"; נמצא שנעשה ונשמע הם בחינת שמחה, בחינת "ושמחת עולם על ראשם", פנ"ל; הינו בשעה שמשה רבנו בא לעם ישראל, כתיב (שמות כד, ז): "ויקח ספר הבְּרִית ויקרא באזני העם, ויאמרו כל אשר דבר הוי"ה נעשה ונשמע"; ואז נעשה שמחה גדולה מאד, כמאמרם ו"ל (דבר ארץ זוטא): אמר רבי יהושע, גדול הוא השלום, שבשעה שעמדו ישראל ואמרו (שמות כד, ז): "כל אשר דבר הוי"ה נעשה ונשמע"; שמח בהן הקדוש ברוך הוא, ונתן להם תורתו, עין שם; וכן הוא (תקוני-זוהר, תקון כב): ביה הוא זמנא דאמרו ישראל נעשה

על-ידי עזות דקדשה, שהוא בחינת ידי-זה משברין עזות דסטרא אחרא, שהוא בחינת עזות הגוף, וזוכין להתקרב ולהתדבק אליהם, ועל-ידי-זה זוכין לאמונה שלמה, שהוא בחינת ירושלים קריה נאמנה פנ"ל.

ט ולבוא לעזות דקדשה הנ"ל, הוא על-ידי שמחה בבחינת (נחמיה ח): "פי חדות ה' היא מעוזכם", הינו על-ידי בחינת נעשה ונשמע, שהוא בחינת השמחה; כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שבת פח): בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע, ירדו ששים רבוא מלאכים ונתנו שני עטרות בראש כל אחד וכו', וכשחטאו נלקחו וכו', ועתיד הקדוש ברוך הוא להחזירם להם, שנאמר: "ושמחת עולם על ראשם". נמצא שנעשה ונשמע הם בחינת שמחה, בחינת "ושמחת עולם על ראשם" פנ"ל:

ונשמע, מיד "ישמחו השמים ויתגל ה' ארץ", עין שם; ואז נעשו עם ישראל עם, פי מאז שקבלו את התורה — נעשו עם. ואמרו

בבחינת (נחמיה ח, ט): "פי חדות ה' היא מעוזכם"; הינו לשון עזות, על-ידי חדות הוי"ה ששמח עמו יתברך, נכנסת בו

חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בִּיצָה כה): 'יִשְׂרָאֵל עֵדֶן
שְׁבָאֵמוֹת, כִּי עַל-יְדֵי קִבְלַת הַתּוֹרָה, וְאָמְרוּ
'נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע', וְכִנְסָה בָהֶם שְׁמִחָה עֲצוּמָה,
וְגָרְמוּ שְׁמִחָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְזֶה מָה שֶׁהִטְבִּיעַ
בָּהֶם אֶת הָעֲזוּזוֹת דִּקְדוּשָׁה.

(עֲכָשׁוּ יִסְבִּיר מַה זֶה
'נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע'):

וְדַע, כִּי שְׁנֵי הָעֲדָיִים
שֶׁהִכְתִּירוּ בַחֲזָרָה מִנַּעֲשֶׂה
וְנִשְׁמָע; הֵינּוּ שְׁחֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (שֵׁפֶת
פ.ח.): בְּשַׁעֲהָ שֶׁהִקְדִּימוּ
יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה לְנִשְׁמָע
בְּאוֹ שְׁשִׁים רַבּוֹא שֶׁל
מְלָאכֵי הַשָּׁרֵת לְכָל אֶחָד
וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, קָשְׁרוּ לוֹ
שְׁנֵי כְּתָרִים: אֶחָד כְּנֶגֶד
נַעֲשֶׂה, וְאֶחָד כְּנֶגֶד נִשְׁמָע.
וְכִינּוֹן שֶׁחֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל,
יָרְדוּ מֵאֶה וְעֲשָׂרִים רַבּוֹא
מְלָאכֵי חֲבֵלָה וּפְרָקוּם,
שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת לג, ו)
'וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
עֲדָיִם מֵהָר חֲזָרָב'.
(וּמְפָרֵשׁ רַבְנּוּ ז"ל מָה הֵם

'בְּרֵאשִׁית' 'בְּרָא' זֶה אָב
וַיְבִן, הֵינּוּ בְּרֵאשִׁית זֶה
אָב, בְּרָא זֶה הַבֵּן. כִּי
הַחֲכָמָה נִכְלָלָת לְגַמְרֵי
בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
וְהִזְעִיר אֲנָפִין מִתְּלַבֵּשׁ
בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁזֶה חֲכָמָה
עֲלָאָה, עֲדֶן עֲלָאָה, שֶׁמֶצֶד
הַחֲכָמָה בָּאִים אֶל בְּטוּל
הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
וּמֶצֶד הִזְעִיר אֲנָפִין נִמְשָׁךְ
הַשֶּׁפַע לְמִטָּה, שֶׁזֶה
חֲכָמָה תַּפְאָה, עֲדֶן
תַּפְאָה, שֶׁמְרַגְּשִׁים אֶת
אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ וְתַבְרָךְ
גַּם בְּעוֹלָם הַגִּשְׁמִי
וְהַחֲמָרֵי הַזֶּה, כִּי הִזְעִיר
מִתְנַחֵד עִם הַמְּלָכוֹת.
[עֲכָשׁוּ מְגַלֵּה רַבְנּוּ ז"ל,
אֲשֶׁר 'נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע', שְׁנֵי
הַכְּתָרִים הֵם בְּעֲצָמָם

'בְּרֵאשִׁית' זֶה חֲכָמָה עֲלָאָה, עֲדֶן עֲלָאָה, 'בְּרָא'
זֶה חֲכָמָה תַּפְאָה, עֲדֶן תַּפְאָה].

כִּי נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע הוּא בְּחִינַת נִסְתָּרוֹת וְנִגְלוֹת,
שֶׁזֶה בְּעֲצָמוֹ חֲכָמָה עֲלָאָה וְחֲכָמָה תַּפְאָה,
עֲדֶן עֲלָאָה וְעֲדֶן תַּפְאָה. 'נַעֲשֶׂה' הוּא בְּחִינַת
נִגְלוֹת, הֵינּוּ הַמְצֻוֹת שֶׁאֲפָשָׁר לְכָל אֶחָד לְקַיֵּם
לְפִי מְדַרְגָּתוֹ, זֶה נִקְרָא עֲדֶן תַּפְאָה, חֲכָמָה
תַּפְאָה, בְּרָא חֲצִי מְאָמַר. 'וְנִשְׁמָע' הוּא בְּחִינַת
נִסְתָּרוֹת, מָה שֶׁהוּא גְבוּהָ וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ, שֶׁאֵינּוּ
יְכוּל לַעֲשׂוֹת עֲבוּדָה בְּזֶה, שֶׁזֶה נִקְרָא עֲדֶן
עֲלָאָה, עֲדֶן תַּפְאָה, 'בְּרֵאשִׁית' מְאָמַר שְׁלָם.
לְמִשְׁל: אֲצַל כָּל מְצוּהַ יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁסְּבִיבוֹת

וְדַע, כִּי שְׁנֵי הָעֲדָיִים שֶׁהִכְתִּירוּ
בַחֲזָרָה מִנַּעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע הֵם
בְּחִינַת "בְּרֵאשִׁית בְּרָא", כְּמוֹכָא
בְּסִפְרָא דְּעֲנִיעוּתָא (פְּרָק ה):
בְּרֵאשִׁית — דָּא מְאָמַר, בְּרָא
— חֲצִי מְאָמַר, דָּא עֲדֶן
עֲלָאָה, עֲדֶן תַּפְאָה; חֲכָמָה
עֲלָאָה, חֲכָמָה תַּפְאָה; אָב וַיְבִן.

כִּי נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע הוּא בְּחִינַת
נִסְתָּרוֹת וְנִגְלוֹת: נַעֲשֶׂה הוּא
בְּחִינַת נִגְלוֹת, הֵינּוּ הַמְצֻוֹת
שֶׁאֲפָשָׁר לְכָל אֶחָד לְקַיֵּם לְפִי
מְדַרְגָּתוֹ, וְנִשְׁמָע הוּא בְּחִינַת
נִסְתָּרוֹת, מָה שֶׁהוּא גְבוּהָ וְנִסְתָּר
מִמֶּנּוּ, שֶׁאֵינּוּ יְכוּל לַעֲשׂוֹת עֲבוּדָה
בְּזֶה. לְמִשְׁל: אֲצַל כָּל מְצוּהַ יֵשׁ

הַכְּתָרִים הָאֵלוֹ): הֵם בְּחִינַת "בְּרֵאשִׁית בְּרָא",
כְּמוֹכָא בְּסִפְרָא דְּעֲנִיעוּתָא (פְּרָק ה): בְּרֵאשִׁית
דָּא מְאָמַר, הֵינּוּ בְּרֵאשִׁית הוּא הַמְאָמַר הַרְאֵשׁוֹן
מִעֲשֶׂה מְאָמְרוֹת, וְהוּא מְרַמֵּז עַל חֲכָמָה, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קיא): "רֵאשִׁית חֲכָמָה", 'בְּרָא'
חֲצִי מְאָמַר, הֵינּוּ בְּרָא הוּא חֲצִי מְאָמַר מִתְּבַת
בְּרֵאשִׁית, שֶׁמִּתְּבַת בְּרֵאשִׁית יוֹצֵא: בְּרָא שִׁית,
וְהַפְּנִינָה הִיא עַל זְעִיר אֲנָפִין שֶׁנִּקְרָא ב"ן; כִּי
בְּרָא זֶה תְּרַגּוּם ב"ן, הֵינּוּ הִזְעִיר אֲנָפִין הוּא
הַבֵּן שֶׁל חֲכָמָה, שֶׁהוּא אָבָא, וְזֶה שִׁית —
שֶׁשׁ סְפִירוֹת מִחֲכָמָה עַד יְסוּד, שֶׁזֶה הִזְעִיר
אֲנָפִין, וְשִׁנְיָהֶם מְקַבְּלִים מִעֲדוּנָא דְּנַחְלָא

המצוה, כי מלבד הצווי הנאמר בתורה לקיים המצוה, יש עוד לזה דברים בתורה, כגון: "וידבר ה' אל משה", ושאר דבורי התורה שסביבות המצוה, ועבודה שיש בדבורי התורה הללו שסביבות המצוה, הם בחינת 'נשמע', בחינת נסתר, כי הם סודות התורה וסבובים במאמר הסתום, שהוא 'בראשית', אין נתגלה אחר-כך המצוה. כי המצוה בעצמה אנו יכולים לקיים בפשוטו, שזה חכמה תתאה, עדן תתאה, ועיר אנפין שנתן להשיגו כשמתחד עם המלכות. אך העבודה שיש באלו הדבורים שהם סביבות המצוה, שהם חכמה עלאה, 'בראשית' מאמר סתום, אין אנו יודעים, וזה בחינת 'נשמע', בחינת נסתר, כי מה שסביב המצוה, נעלם ונסתר מעין כל חי. וזה בחינת תורה ותפלה הינו 'נעשה' הוא בחינת תורה, הינו הנגלות, מה שיודע לקיים. וזה רואים בחוש, מה שהוא לומד והוא מבין, מה שאין כן

המצוה, כי מלבד הצווי הנאמר בתורה לקיים המצוה, יש עוד לזה דברים בתורה, כגון: "וידבר ה' אל משה", ושאר דבורי התורה שסביבות המצוה, ועבודה שיש בדבורי התורה הללו שסביבות המצוה, הם בחינת 'נשמע', בחינת נסתר, כי הם סודות התורה וסבובים במאמר הסתום, שהוא 'בראשית', אין נתגלה אחר-כך המצוה. כי המצוה בעצמה אנו יכולים לקיים בפשוטו, שזה חכמה תתאה, עדן תתאה, ועיר אנפין שנתן להשיגו כשמתחד עם המלכות. אך העבודה שיש באלו הדבורים שהם סביבות המצוה, שהם חכמה עלאה, 'בראשית' מאמר סתום, אין אנו יודעים, וזה בחינת 'נשמע', בחינת נסתר, כי מה שסביב המצוה, נעלם ונסתר מעין כל חי. וזה בחינת תורה ותפלה הינו 'נעשה' הוא בחינת תורה, הינו הנגלות, מה שיודע לקיים. וזה רואים בחוש, מה שהוא לומד והוא מבין, מה שאין כן

דברים שסביבות המצוה, כי מלבד הצווי הנאמר בתורה לקיים המצוה, יש עוד לזה דברים בתורה, כגון "וידבר ה' אל משה", ושאר דבורי התורה שסביבות המצוה. ועבודה שיש בדבורי התורה הללו שסביבות המצוה הם בחינת 'נשמע', בחינת נסתר, כי המצוה בעצמה אנו יכולים לקיים, אך העבודה שיש באלו הדבורים אין אנו יודעים, וזה בחינת 'נשמע' בחינת נסתר. וזה בחינת תורה ותפלה: 'נעשה' הוא בחינת תורה, הינו הנגלות, מה שיודע לקיים, ו'נשמע' הם בחינת נסתרות, בחינת דבורי התורה, שהם הדבורים של התורה שסביבות כל מצוה, שהם בחינת נסתר פנ"ל, שאינו יודע איך לעבד בזה את השם יתברך, בחינת תפלה, שהיא

תורה, כי התורה אינה ספורים, כמובא (והר בהעלותך קמט): כמה חביבין מלי דאורייתא, דבכל מלה ומלה אית רזין עלאין ואורייתא כלא עלאה איקרי, ותנינן בתליסר מכילין דאורייתא, כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל, לא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל כלו יצא, דהא אורייתא דאיהי כלא עלאה, אף על גב דנפק מנה חד ספור בעלמא ודאי לא אתי לאחזאה על ההוא ספור, אלא לאחזאה מלין עלאין ורזין עלאין, ולא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל כלו יצא, בגין דההוא ספור דאורייתא או ההוא עבדא אף-על-גב דהוא נפקא מכללא דאורייתא לאו לאחזאה על גרמיה נפק בלבד, אלא לאחזאה על ההוא כלא עלאה דאורייתא כלא נפק, כגון האי דכתיב (בראשית ח, ד): "ותנח התיבה בחדש השביעי בשבעה-עשר יום לחדש על הרי אררט"; ודאי האי קרא מכללא דאורייתא נפק ואתי בספור דעלמא מאי אכפת לן אי שרי בהאי או בהאי דהא באתר חד לישרי, אלא ללמד על הכלל כלו יצא, וזכאין אינון ישראל דאתיהיב להו אורייתא עלאה, אורייתא דקשט, ומאן דאמר דההוא ספורא דאורייתא לאחזאה על ההוא ספור בלבד קאתי, תפח רוחיה וכו', עין

שם; הרי שלף לפניה, שכל הספורים שסביבות התורה, יש בזה סודות ורזין עלאין, והם בחינת 'ונשמע', שזה בחינת תפלה, שהיא דבקות, כי האדם שהוא מתפלל להקדוש-ברוך-הוא, הוא

מדבק את עצמו אז אליו יתברך, ומה גם שאינו רואה בחוש מה שקורה עם תפלתו, כי מאחר שהוא דבוק באין סוף ברוך הוא בעת תפלתו, אינו רואה מה נעשה מהתפלות שלו. ולכן תפלה היא בחינת נסתר, פי 'שמיעה תליא בלבא' (תקון נח), כמו שכתוב (מלכים-א' ג, ט): "ונתת לעבדך לב שמע", ועבודה שבלב זו תפלה (תענית ב:), הינו בטול

ודבקות לאין סוף, פי אין סוף הוא בחינת מה שאין בו תפיסה, ומאחר שאין לו תפיסה בזה [הינו בדבורי התורה הנ"ל], פי הוא בחינת נסתר בטול לאין סוף, שזה בעצמו 'ונשמע', פי השמיעה תלויה בלב והתפלה היא עבודה שבלב, שהוא בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא. נמצא, שכל הדבורים והספורים שהם סביבות המצוה, יש בהם רזים ורזי דרזין, סתרי נסתרות עליונות, ואינם סתם ספורים [ועין בזהר (בהעלותך קנב): רבי שמעון אמר, וי להוא בר נש דאמר דהא אורייתא אתא לאחזאה ספורין בעלמא ומלין דהדיוטי דאי הכי אפלו בזמנא דא אנן יכלין למעבד אורייתא במלין דהדיוטי ובשבתא יתר מפלהו, אי לאחזאה מלה דעלמא אפלו אינון קפסירי דעלמא אית ביניהו מלין עלאין יתר אי הכי גזיל אבתריהו ונעביד מנייהו אורייתא כהאי

גונא, אלא כל מלין דאורייתא מלין עלאין אינון ורזין עלאין תא חזי עלמא עלאה ועלמא תתאה בחד מתקלא אתקלו ישראל לתתא מלאכי עלאי לעילא, מלאכי עלאי כתיב בהו (תהלים קד,

ד): "עשה מלאכיו רוחות", בשעתא דנחתין לתתא, אף-על-גב דנחתין מתלבשי בלבושא דהאי עלמא, ואי לאו מתלבשי בלבושא כגונא דהאי עלמא לא יכלין למיקם בהאי עלמא ולא סביל לון עלמא, ואי במלאכי כף, אורייתא דברא להו וברא עלמין פלהו וקמין בגינה על אחת כמה וכמה, פיון דנחתת להאי עלמא, אי לאו דמתלבשא בהני לבושין דהאי

עלמא, לא יכיל עלמא למסבל. ועל דא האי ספור דאורייתא לבושא דאורייתא איהו, מאן דחשיב דההוא לבושא איהו אורייתא ממש, ולא מלה אחרא תפח רוחיה, ולא יהא ליה חולקא בעלמא דאתי, בגין כף אמר דוד (תהלים קיט, יח): "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך", מה דתחות לבושא דאורייתא, תא חזי אית לבושא דאת חזי לכלא, ואינון טפשין פד חמאן לבר נש בלבושא דאתחזי לון שפירא, לא מסתפלן יתר חשיבו דההוא לבושא גופא חשיבותא דגופא נשמטא כהאי גונא אורייתא אית לה גופא ואינון פקודי אורייתא דאקרון גופי תורה, האי גופא מתלבשא בלבושין דאנון ספורין דהאי עלמא טפשין דעלמא לא מסתפלי, אלא בההוא לבושא דאיהו ספור דאורייתא ולא ידעי יתר ולא מסתפלי במה דאיהו תחות ההוא לבושא אינון דידעין יתיר לא מסתפלן בלבושא אלא בגופא דאיהו תחות ההוא לבושא חכימין

דבקות, פי 'שמיעה תליא בלבא' (תקון נח), כמו שכתוב (מלכים-א' ג): "ונתת לעבדך לב שמע", ועבודה שבלב זו תפלה (תענית ב), הינו בטול ודבקות לאין-סוף, פי אין-סוף הוא בחינת מה שאין בו תפיסה, ומאחר שאין לו תפיסה בזה [הינו בדבורי התורה הנ"ל], פי הוא בחינת נסתר פנ"ל, הוא בחינת תפלה דבקות, שהוא רק בטול להאין-סוף:

יותר ויותר בהשגת אלקותו יתברך, ולהמשיך על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו. פי מי שבא למדרגה גבוה מהראשונה, אזי נעשה מה'נשמע' שלו בחינת 'נעשה'; הינו כשפבר השיג גלוי אלקות, שהוא בחינת 'ונשמע' לפי בחינתו, אז ה'נעשה' שלו — קיום המצוות ולמוד התורה בהארה וזיו יותר גדול, כי ככל שהאדם משיג יותר רוחניות אלקות, שזה 'ונשמע' — נסתרות, על-ידי-זה ה'נעשה' — הנגלה שלו נעשה ביתר עמקות. וכן ככל פעם שרק השיג את ה'ונשמע', אזי יש לו בחינת נשמע אחרת, וכן מדרגא לדרגא; כי כל זמן שהאדם חי, עליו לתקן את עצמו ביתר שאת וביתר עז, לעשות עצמו כלי לקבל בו אלקותו יתברך, וינבך את בשר גופו, שגם ממנו יזכה להשיג אלקותו יתברך. וכן שישגי אלקותו יתברך מתוך גשמיות העולם הזה, שהוא בחינת בשר לגבי העצם. וכן כל אדם לפי מדרגתו, יש לו בחינת נעשה ונשמע, כי אין שני בני-אדם שוים כלל. ודבר זה אי אפשר להסביר, כי מבחוץ לא יכולים להכיר את זה כלל. אחד כבר זכה להגיע לגלויים כאלו, עד שלא רואה ולא שומע ולא מרגיש רק את אמתת מציאותו יתברך, ונחברו שיושב על ידו ומדבר עמו, עדין לא התחיל לצאת מן החל אל הקדש כחוט השערה, ואין לו שום השגה בזה, ואי אפשר להסביר לו דבר זה. ולכן כל אחד ואחד יש לו את ה'נעשה' ונשמע' שלו, שהם התורה והתפלה — הנגלה

עבדי דמלכא עלאה אינון דקיימו בטורא דסיני לא מסתכלי אלא בנשמעת דאיהי עקרא דכלא, אורייתא ממש וכו', עין שם]:

י. ויש בכל דרגא ודרגא וכן בכל עולם ועולם בחינת נעשה ונשמע; הינו כי צריך כל אדם לדעת, שעליו תמיד לעלות מעלה מעלה, ולא ישאר אף פעם במדרגה אחת, אלא כל פעם יתעלה בדרגה אחר דרגה, באפן שיתגלה לו יותר גלוי האין סוף ברוך הוא, עד שיהיה נעשה בשר לעצם, שגם בשר גופו ירגיש אלקותו יתברך, וכן יזכה לקבל שלמות ממנהיג הדור, רעיא מהימנא. ולכן צריכים לדעת, שבכל דרגה ודרגה יש נעשה ונשמע

י ויש בכל דרגא ודרגא וכן בכל עולם ועולם בחינת נעשה ונשמע, כי כל אחד לפי מדרגתו יש לו בחינת 'נעשה', בחינת תורה, הינו הנגלות לו, ובחינת 'נשמע', שהיא בחינת נסתרות, בחינת תפלה כנ"ל. פי מי שבא למדרגה גבוה מהראשונה, אזי נעשה מה'נשמע' שלו בחינת 'נעשה', ואזי יש לו בחינת נשמע אחרת, וכן מדרגא לדרגא, וכן כל אדם לפי מדרגתו יש לו בחינת נעשה ונשמע. וכן בכל עולם יש

חדש, שלא יחשב שהגיע כבר לאיזו דרגה בעולם. פי כל אחד לפי מדרגתו, יש לו בחינת 'נעשה', בחינת תורה, הינו הנגלות לו, שזה מה שמקיים את המצוות בפשוטו, וגם בפשיטות קיום המצוות, יש בזה מדרגות לאין סוף, כי ככל שהאדם מקיים את המצוות, וכן לומד את התורה בפשיטות ובתמימות, יש גם בבחינת 'נעשה', שהיא התמימות והפשיטות מדרגות לאין סוף, כל מה שזורק יותר את שכלו, ומקיים את המצוות, ולומד תורה בדרך קבלת על, זה עולה על הכל, ואין סוף מדרגות להשליך את חכמתו המדמה, שמסבכת את ה'נעשה', כי ככל שהאדם יותר תמים ויותר פשוט, זה נעשה יותר חשוב. וכן ובחינת 'נשמע', שהיא בחינת נסתרות, בחינת תפלה כנ"ל, גם בזה יש אין סוף מדרגות, כי תמיד צריך להמשיך את עצמו

והנסתף שלו, כי מה שאצלו נגלה, אצל חברו נסתף. וכן בכל עולם יש בחינת 'נעשה ונשמע', פי מה שהוא להעולם הזה בחינת 'נשמע', פי הרי מי שנמצא בעולם הזה, דבר שהוא למעלה משכלו והשגתו, זה נקרא 'נשמע', אף על פי כן הוא לעולם הגלגלים בחינת 'נעשה', פי שם כשעולים לעוד דרגה, אזי שם יש להם בחינת 'נשמע' גבוה ממנו, וכן הוא מעולם לעולם, בכל פעם שעולים לדרגה חדשה בהשגת אלקות, יש כבר נשמע חדש, פי מה שהיה עד עכשו 'נשמע', נעשה עכשו בחינת 'נעשה', פי הוא מבין כבר בשכלו מה שקדם לא הבין, ועכשו יש לו 'נשמע' חדש, שהוא רוצה להבין מה שלמעלה משכלו והשגתו.

(עכשו ילביש את השגתו במאמר: זה לשון הגמרא שם: אמר רבא, לעולם ילמד אדם תורה במקום שלבו חפץ, שנאמר (תהלים א, ב): "כי אם בתורת הוי"ה חפצו". ואמר רבא: בתחלה נקראת על שמו של הקדוש ברוך הוא, ולבסוף נקראת על שמו, שנאמר:

"בתורת הוי"ה חפצו, ובתורתו יהגה יומם ולילה") ; וזה בחינת תורת ה' ותורתו (עבודה זרה

(ט): מתחלה תורת ה', שנקראת על שמו של הקדוש ברוך הוא, הינו שהוא בחינת נסתף, "הנסתרת לה' אלקינו", שזה נעלם ונסתף ממנו. ואחר-כך פשהו מתנגע יומם ולילה בתורה, אזי מגיע במדרגה גבוה ממנה, ואז נעשה תורתו הינו שנעשה מה'נשמע' 'נעשה', שהוא בחינת "והנגלת לנו ולבנינו", קדם התורה נקראת על שמו של הקדוש ברוך הוא, שהוא נעלם ונסתף מהאדם, אבל כיון שהוא מתנגע, אז נקראת על שמו, הינו שמשגיג כבר את ה'נשמע' ומגיע אל 'נעשה'. וזה (דברים כט, כח): "הנסתרת לה' אלקינו", זה בחינת 'נשמע'; פי כל דבר שנעלם מהאדם, זה נקרא נסתף, וזה שיך רק להוי"ה אלקינו, אבל "והנגלת לנו ולבנינו" — זה בחינת 'נעשה'; הינו מה שפכר מתגלה אל האדם, זה נקרא על שמו, שהוא כבר מבין מה שלמד ומקיים. "עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת"; הינו שילך מדרגא לדרגא, שיבוא לעולם שיהיה מה'נשמע' 'נעשה'. וזה:

לעשות את כל דברי התורה הם דבורי התורה שפכיבות המצוה, כגון: 'וידבר'

בחינת נעשה ונשמע, פי מה שהוא להעולם הזה בחינת 'נשמע' הוא לעולם הגלגלים בחינת 'נעשה', ויש להם בחינת 'נשמע' גבוה ממנו, וכן מעולם לעולם.

וזה בחינת תורת ה' ותורתו (עבודה זרה יט) — מתחלה תורת ה', שהוא בחינת נסתף, "הנסתרת לה' אלקינו", ואחר-כך פשהו במדרגה גבוה ממנה, נעשה תורתו, שנעשה מה'נשמע' 'נעשה', שהוא בחינת "והנגלת לנו ולבנינו".

וזה (דברים כט): הנסתרת לה' אלקינו — זה בחינת 'נשמע', והנגלת לנו ולבנינו — זה בחינת 'נעשה', עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת — שילך מדרגא לדרגא, שיבוא לעולם שיהיה מה'נשמע' 'נעשה'. וזה: לעשות את כל דברי התורה; דברי התורה — הם דבורי התורה שפכיבות

כנ"ל, שהם בחינת 'נשמע' פנ"ל, יהיה נעשה מהם בחינת 'נעשה', וזהו: עד עולם, שילך מדרגא לדרגא ומעולם לעולם, לעשות לעשות דיקא, בחינת 'נעשה' את כל דברי התורה הזאת; דברי התורה הם בחינת דבורי התורה שסביבות המצוה, שהם בחינת הנספרות, בחינת 'נשמע' פנ"ל, יהיה נעשה מהם בחינת 'נעשה', בחינת נגלות פנ"ל. פי בשביל זה האדם נברא, שיעלה בכל ימי חייו מעלה מעלה, שיעשה מה'נשמע' 'נעשה', שבכל פעם משיג השגות אחרות, שהיה נעלם ונסתר ממנו, שזה בחינת 'נשמע'. ועכשו כשכבר מבין את זה, ומשיג בהם, זה אצלו נעשה לעבדה ולמעשה. וצריך כל אדם שילך מדרגא לדרגא ומעולם לעולם, עד שיזכה בכל פעם לבחינת נעשה ונשמע גבוה יותר, שיהיה אצלו בכל פעם מבחינת 'נשמע' בחינת נסתר, בחינת תפלה, בחינת דברי התורה שסביבות המצוה, בחינת תורת ה', יהיה נעשה מזה בחינת 'נעשה', בחינת נגלה, בחינת תורה, בחינת 'נשמע' וכו' גבוה יותר. וכן בכל פעם ילך מדרגא לדרגא וממעלה למעלה, עד שיבוא בראשית נקדת הבריאה, שהוא תחלת האצילות. ושם יש גם-כן בחינת נעשה ונשמע, ובחינת 'נשמע' שיש שם, הוא תורת ה' באמת [עין זהר חקת קפד. תורה מחכמה עלאה נפקא]; פי בכל עולם ודרגא תורת ה' היא רק בשם המשאל, פי רק מחמת שנסתר ממנו נקרא תורת ה', וכשפא לשם נעשה תורתו. וענין זה הוא דק מאד, עמק עמק מי ימצאנו, פי התורה היא חכמתו יתברך, וככל שהאדם מכניס את עצמו יותר בהשגת התורה, משיג יותר רוחניות חיות אלקות. וכמו שאין סוף אליו יתברך, כך אין סוף לתורתו. אך בחינת ה'נשמע' שבתחלת האצילות היא תורת ה' באמת, פי אין גבוה משם בחינת נסתר, בחינת תפלה, בחינת דברי התורה שסביבות המצוה, בחינת תורת ה', יהיה נעשה מזה בחינת 'נעשה', בחינת נגלה, בחינת תורה, בחינת 'נשמע' וכו' גבוה יותר. וכן בכל פעם ילך מדרגא לדרגא וממעלה למעלה, עד שיבוא בראשית נקדת הבריאה, שהוא תחלת האצילות. ושם יש גם-כן בחינת נעשה ונשמע, ובחינת 'נשמע' שיש שם הוא תורת ה' באמת, פי בכל עולם ודרגא תורת ה' היא רק בשם המשאל, פי רק מחמת שנסתר ממנו נקרא תורת ה', וכשפא לשם נעשה תורתו. אך בחינת ה'נשמע' שבתחלת האצילות היא תורת ה' באמת, פי אין גבוה משם רק תורת ה' ממש.

רק תורת ה' ממש, ואחר-כך פִּשְׁנַכְלָל בְּאֵין סוֹף, אֲזִי הַנְּעֻשָׂה' היא בְּחִינַת תּוֹרַת ה' ממש, עֲצָם אֲמַתַּת גְּלוּי אֲלִקוּתוֹ יִתְבַּרַךְ. וְהַנְּשֻׁמָּע' הוא בְּחִינַת תְּפִלַּת ה', כִּי יֵשׁ תּוֹרַת ה', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (ירושלמי בכורים וראש השנה) 'אֲנִי קִיַּמְתִּיהָ תְּחִלָּה', וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ (בסוטה י"ד): 'הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלַבֵּישׁ עֲרָמִים וּמְבַקֵּר חוֹלִים' וְכוּ'; וְכֵן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (בְּרַכּוֹת ו): 'מִנֵּין שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנִיחַ תְּפִלִּין' וְכוּ'; [וְכֵן אָמְרוּ (עבודה זרה ד): שֶׁלֹּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה] וְכֵן יֵשׁ תְּפִלַּת ה', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (שם ז): מִנֵּין שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְּפַלֵּל? שְׁנָאֵמַר: "וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלְתִּי"; נִמְצָא, שֶׁיֵּשׁ תּוֹרַת ה' וְיֵשׁ תְּפִלַּת ה', וְכִשְׁזוֹכָה לְהַכְּלִל בְּאֵין סוֹף, אֲזִי תּוֹרַתוֹ הִיא תּוֹרַת ה' ממש, וּתְפִלְתּוֹ הוּא תְּפִלַּת ה' ממש, כִּי הוּא נִכְלָל בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וּבְנֻדָּאֵי גַם בְּזֶה יֵשׁ מְדַרְגּוֹת לְאֵין סוֹף, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיד, שֶׁהוּא הִגִּיעַ כְּבָר לְסוֹף תּוֹרַת הַשָּׁם וּתְפִלַּת הַשָּׁם, כִּי גַם בְּזֶה יֵשׁ לְעֵלוֹת עוֹד מַעְלָה מַעְלָה עַד אֵין סוֹף, וְתּוֹרַת הַשָּׁם שְׁהִיא אוֹרִיָּתָא דְאַצִּילוֹת, הִיא גְּלוּי

וְאֲחֵר-כֵּךְ פִּשְׁנַכְלָל בְּאֵין סוֹף, אֲזִי הַנְּעֻשָׂה' הִיא בְּחִינַת תּוֹרַת ה' ממש, וְהַנְּשֻׁמָּע' הוּא בְּחִינַת תְּפִלַּת ה'. כִּי יֵשׁ תּוֹרַת ה', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (ירושלמי בכורים וראש השנה): 'אֲנִי קִיַּמְתִּיהָ תְּחִלָּה', וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ (בסוטה י"ד): 'הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלַבֵּישׁ עֲרָמִים וּמְבַקֵּר חוֹלִים' וְכוּ', וְכֵן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (בְּרַכּוֹת ו): 'מִנֵּין שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנִיחַ תְּפִלִּין' וְכוּ'. וְכֵן יֵשׁ תְּפִלַּת ה', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ, רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (שם ז): מִנֵּין שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְּפַלֵּל? שְׁנָאֵמַר: "וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלְתִּי". נִמְצָא שֶׁיֵּשׁ תּוֹרַת ה' וְיֵשׁ תְּפִלַּת ה', וְכִשְׁזוֹכָה לְהַכְּלִל בְּאֵין-סוֹף, אֲזִי תּוֹרַתוֹ הוּא תּוֹרַת ה' ממש וּתְפִלְתּוֹ הוּא תְּפִלַּת ה' ממש.

אֲלִקוּת בְּתַכְלִית מְדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה, וְכֵן תְּפִלַּת הַשָּׁם, הוּא כְּכִכּוֹל מְבַקֵּשׁ: יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶי, שִׁיִּכְבְּשׁוּ רַחֲמֵי אֶת כְּעָסִי, וְיִגְלוּ רַחֲמֵי עַל מַדּוּתִי, וְאֲתַנְהַג עִם בְּנֵי בְּמִדַּת רַחֲמִים, וְאֶכְנַס לָהֶם לְפָנִים מְשׁוֹרֵת הַדִּין. וְכַמְּאֲמָרם וי"ל (בְּרַכּוֹת ז): מֵאִי מִצְּלִי? אָמַר רַב זוֹטְרָא בַר טוֹבִיָּה, אָמַר רַב: יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶי, שִׁיִּכְבְּשׁוּ רַחֲמֵי אֶת כְּעָסִי, וְיִגְלוּ רַחֲמֵי עַל מַדּוּתִי, וְאֲתַנְהַג עִם בְּנֵי בְּמִדַּת רַחֲמִים, וְאֶכְנַס לָהֶם לְפָנִים מְשׁוֹרֵת הַדִּין.

(עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ אֶת הַשְּׂגָתוֹ בְּמֵאֲמָר): וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (בְּבֵא קָמָא צ"ב): הַמְּבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל חֲבֵרוֹ, וְהוּא צָרִיךְ לְאוֹתוֹ דְּבַר, הוּא נֶעֱנֶה תְּחִלָּה. כִּי מֵה שֶׁצָּרִיךְ לְאוֹתוֹ דְּבַר, וְאִינוּ מְבַקֵּשׁ עַל עַצְמוֹ, הוּא מִחֻמַּת שֶׁהוּא בְּבַחֲיִנַת אֵין, וְהוּא בְּחִינַת תְּחִלָּה, הֵינּוּ קִדְּם הַבְּרִיאָה, וּמִחֻמַּת שֶׁהוּא בְּבַחֲיִנַת תְּחִלָּה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נֶעֱנֶה תְּחִלָּה; הֵינּוּ זֶה

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (בְּבֵא קָמָא צ"ב): הַמְּבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל חֲבֵרוֹ וְהוּא צָרִיךְ לְאוֹתוֹ דְּבַר, הוּא נֶעֱנֶה תְּחִלָּה, כִּי מֵה שֶׁצָּרִיךְ לְאוֹתוֹ דְּבַר וְאִינוּ מְבַקֵּשׁ עַל עַצְמוֹ הוּא מִחֻמַּת שֶׁהוּא בְּבַחֲיִנַת אֵין, וְהוּא בְּחִינַת תְּחִלָּה, הֵינּוּ קִדְּם הַבְּרִיאָה, וּמִחֻמַּת שֶׁהוּא בְּבַחֲיִנַת תְּחִלָּה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נֶעֱנֶה תְּחִלָּה.

שְׁהוּלָךְ מִדְרָגָה לְדְרָגָה וּמֵעוֹלָם לְעוֹלָם, עַד שְׁנִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְזוֹכָה לְתַפְלַת הַשֵּׁם, הוּא כְּבָר אֵינוֹ מִתְפַּלֵּל בְּעִבּוּר עֲצָמוֹ, כִּי הוּא בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ כְּלֹא כְּלוֹם, מֵאַחַר שְׁנִכְלָל בְּאֵין, אֲבָל הוּא תָּמִיד מִתְפַּלֵּל בְּעִבּוּר זוּלְתוֹ, שְׁזוֹ מִדְרָגַת גְּדוּלֵי וּמִבְחָרֵי הַצְּדִיקִים, שְׁתָּמִיד מִתְפַּלְלִים רַק עַל הַזּוּלְת, כִּי הֵם בְּעֵינֵי עֲצָמָם כְּלֹא כְּלוֹם, כִּי נִכְלָלִים בְּאֵין. וְלִכֵּן כְּשֶׁהֵם מִתְפַּלְלִים בְּעִבּוּר זוּלְתָם, וְגַם הֵם צָרִיכִים אוֹתוֹ דְּבָר, הֵם גַּעֲנִים תְּחִלָּה, כִּי כְּבָר זָכוּ לְהַפְלֵל בְּאֵין [וּמִכָּל זֶה תָּבִין וְתִשְׁפִּיל מִדְרָגַת גְּדוּלֵי וּמִבְחָרֵי הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם תָּמִיד מִבְּקִשִׁים רַק בְּעִבּוּר זוּלְתָם, וְאִף שֶׁהֵם בְּעֲצָמָם מְלֵאִים צְרוּת וְיִסּוּרִים, וְחֹסֵר לָהֶם הַרְבֵּה, עִם כָּל זֹאת הֵם נִכְלָלִים בְּאֵין, וְחוֹשְׁבִים עֲצָמָם לְלֹא כְּלוֹם, וּמִתְפַּלְלִים רַק בְּעִבּוּר זוּלְתָם. וּבְזָכוֹת זֶה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר גַּם לָהֶם. וְאִם לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲזִי זוֹכִים לְהַפְנוֹס לְפָנָיו וּלְפָנִים לְעוֹלָם הַבָּא, וְדו"ק].

כָּל זֶה לְשׁוֹן קָדְשׁוֹ שֶׁל מוֹהַר"ן ת"ו
 [לְכַאוּרָה אֵין לְזֶה הָעֲנִין חֲבוּר הֵיטֵב לְמָה שְׁלֹמְעֵלָה, הָעֲנִין הֵיטֵב לְמַעַיִן קָצֵת, כִּי מִבְּאֵר לְעֵיל וּלְקַמּוֹ,

[לְכַאוּרָה אֵין לְזֶה הָעֲנִין חֲבוּר הֵיטֵב לְמָה שְׁלֹמְעֵלָה.]

אִךְ בְּאֵמַת מְבֹאֵר זֶה הָעֲנִין הֵיטֵב לְמַעַיִן קָצֵת, כִּי מְבֹאֵר לְעֵיל וּלְקַמּוֹ, שְׁבַחֲחֵינָת תְּפִלַּת ה' הוּא בְּחֵינַת קָדְם הַבְּרִיאָה, בְּחֵינַת אֵין סוּף, שְׁזֵהוּ בְּחֵינַת תְּחִלָּה הֵינוּ מֵה שֶׁהִיָּה מִבְּחֵינַת אֵין, כִּי קָדְם הַבְּרִיאָה הָיָה הַכֹּל אֵין סוּף, עַל-כֵּן אֵין מִי שִׁיזְכֶּה לְזֶה, כִּי אִם מִי שֶׁהוּא בְּבַחֲחֵינַת אֵין, דְּהֵינוּ שֶׁהוּא עָנוּ בְּאֵמַת, וּמִבְטָל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בְּתַכְלִית הַבְּטוּל, כְּאֵלוֹ אֵינוֹ בְּעוֹלָם, שְׁזוֹ שְׁלֵמוֹת הָעֲנוּה, שֶׁהוּא בְּטָל וּמִבְטָל לְגַמְרֵי לְגַבֵּי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא וְהוּא בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ כְּלֹא כְּלוֹם, עַד שְׁנִכְלָל בְּאֵין סוּף, שְׁשֵׁם הוּא בְּחֵינַת תְּפִלַּת ה' כְּפִי שֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל, תְּפִלָּתוֹ הִיא בְּהַתְּפַשְׁטוֹת הַגִּשְׁמִיּוֹת, עַד שֶׁאֵינוֹ מְרַגֵּשׁ אֶת מְצִיאוֹת עֲצָמוֹ כְּלָל. וּבְזֶה מְקַשֵּׁר הֵיטֵב מֵה שְׁמוּבָא לְקַמּוֹ עַל מֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה: 'אֶלְעֶזֶר זְעִירָא וְכוּ', שְׁחִשְׁדוּהוּ בְּגִדְלוֹת וְעַל כֵּן חֲבִשׁוּהוּ לְהַתּוֹרָה הַזֹּאת, שְׁלֹא נִזְכָּר כָּאֵין לְכַאוּרָה מֵעַנִּין גִּדְלוֹת כְּלָל. אִךְ בְּאֵמַת עַל-פִּי הַנִּזְכָּר לְעֵיל לְעֵינֵינוּ, שְׁכָל עֲנִין זֶה לְזָכוֹת לְבַחֲחֵינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע הַגְּבוּהָ יוֹתֵר, שֶׁהוּא בְּחֵינַת כְּלָלִיּוֹת בְּאֵין

שְׁבַחֲחֵינָת תְּפִלַּת ה' הוּא בְּחֵינַת קָדְם הַבְּרִיאָה, בְּחֵינַת אֵין סוּף; כִּי קָדְם הַבְּרִיאָה הָיָה הַכֹּל אִין סוּף, שְׁזֵהוּ בְּחֵינַת תְּחִלָּה הֵינוּ מֵה שֶׁהִיָּה מִבְּחֵינַת אֵין, כִּי קָדְם הַבְּרִיאָה הָיָה הַכֹּל אֵין סוּף, עַל-כֵּן אֵין מִי שִׁיזְכֶּה לְזֶה, כִּי אִם מִי שֶׁהוּא בְּבַחֲחֵינַת אֵין, דְּהֵינוּ שֶׁהוּא עָנוּ בְּאֵמַת, וּמִבְטָל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בְּתַכְלִית הַבְּטוּל, כְּאֵלוֹ אֵינוֹ בְּעוֹלָם, שְׁזוֹ שְׁלֵמוֹת הָעֲנוּה, שֶׁהוּא בְּטָל וּמִבְטָל לְגַמְרֵי לְגַבֵּי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא וְהוּא בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ כְּלֹא כְּלוֹם, עַד שְׁנִכְלָל בְּאֵין סוּף, שְׁשֵׁם הוּא בְּחֵינַת תְּפִלַּת ה' כְּפִי שֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל, תְּפִלָּתוֹ הִיא בְּהַתְּפַשְׁטוֹת הַגִּשְׁמִיּוֹת, עַד שֶׁאֵינוֹ מְרַגֵּשׁ אֶת מְצִיאוֹת עֲצָמוֹ כְּלָל. וּבְזֶה מְקַשֵּׁר הֵיטֵב מֵה שְׁמוּבָא לְקַמּוֹ עַל מֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה: 'אֶלְעֶזֶר זְעִירָא וְכוּ', שְׁחִשְׁדוּהוּ בְּגִדְלוֹת, וְעַל-כֵּן חֲבִשׁוּהוּ לְהַתּוֹרָה הַזֹּאת, שְׁלֹא נִזְכָּר כָּאֵין לְכַאוּרָה מֵעַנִּין גִּדְלוֹת כְּלָל. אִךְ בְּאֵמַת עַל-פִּי הַנִּזְכָּר לְעֵיל לְעֵינֵינוּ, שְׁכָל עֲנִין זֶה לְזָכוֹת לְבַחֲחֵינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע הַגְּבוּהָ יוֹתֵר, שֶׁהוּא בְּחֵינַת כְּלָלִיּוֹת בְּאֵין

הַבְּרִיאָה, כֹּל זֶה אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת, כִּי אִם עַל-יְדֵי
 עֲנֹוה בְּאֵמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵין פְּנ"ל, שִׁיְהִיָּה
 בְּטֹל וּמִבְטָל בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי, שְׂזוֹ נִקְרָאת
 שְׁלֵמוֹת עֲנֹוה. וְעַתָּה מִבְּאֵר הַיֵּטֵב קָשֶׁר עֲנִין זֶה
 הַמִּתְפַּלֵּל עַל חֲבֵרוֹ וְהוּא
 צָרִיךְ וְכוּ' לְהַתּוֹרָה
 הַזֹּאת, כִּי זֶה שֶׁמִּתְפַּלֵּל עַל
 חֲבֵרוֹ, אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא
 צָרִיךְ לְאוֹתוֹ דְּבַר, וְאֵינוֹ
 מִבְּקָשׁ עַל עֲצָמוֹ, כִּי אֵינוֹ
 מִחְשִׁיב אֶת עֲצָמוֹ לְכֹלֹם,
 זֶהוּ בְּחִינַת עֲנֹוה, בְּחִינַת
 אֵין, שֶׁמִּבְטָל עֲצָמוֹ, וְאֵינוֹ
 חוֹשֵׁשׁ עַל עֲצָמוֹ כְּלוּם,
 רַק מְרַגֵּשׁ צַעַר יִשְׂרָאֵל
 חֲבֵרוֹ קֹדֶם מִצַּעְרוֹ, כִּי
 צַעַר חֲבֵרוֹ כּוֹאֵב לוֹ יוֹתֵר
 מִצַּעַר שְׁלוֹ, שְׂזֵה נִקְרָא
 בְּטוֹל בְּאֵמֶת, שֶׁבְטָל אֶת
 עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
 וְעַל-יְדֵי הַבְּטוֹל זֶה הוּא
 נִכְלָל בְּאֵין, שֶׁהוּא בְּחִינַת
 תְּחִלָּה, בְּחִינַת קֹדֶם
 הַבְּרִיאָה, בְּחִינַת גִּשְׁמֵעַ,
 בְּחִינַת תְּפִלַּת ה' פְּנ"ל,
 וְעַל-כֵּן הוּא נִעְנָה תְּחִלָּה,
 כִּי הוּא בְּבְחִינַת תְּחִלָּה
 פְּנ"ל], כִּי מֵאַחַר שֶׁנִּכְלָל
 בְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה, הוּא
 מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ יְשׁוּעוֹת
 וְחֻסְדִּים.
 (עַכְשָׁו יִלְבִּישׁ אֶת
 הַשְּׂגָתוֹ בַּמְּאֵמֶר
 שֶׁל הַסִּפְרָא דְצִנִּיעוּתָא):
 וְזֶה בְּחִינַת אָב וּבֶן, שֶׁהוּא
 מְאֵמֶר וְחֻצֵי מְאֵמֶר, כִּי
 ה'נִצְעָשָׂה' הוּא בְּחִינַת

נִגְלָה, בְּחִינַת תּוֹרָה, בְּחִינַת 'בְּרָא', בְּחִינַת בֶּן,
 בְּחִינַת עֵדֶן תְּתָאָה, בְּחִינַת חֲכָמָה תְּתָאָה,
 בְּחִינַת חֻצֵי מְאֵמֶר, כִּי כֹל מָה שְׂאַחַר הַבְּרִיאָה,
 זֶה רַק חֻצֵי, כִּי הַשְּׁלֵמוֹת הֵיא רַק כְּשֶׁנִּכְלָל
 לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, שֶׁהוּא פְּנֹגֵד
 ה'נִצְשָׁמַע', שֶׁהוּא בְּחִינַת
 'בְּרֵאשִׁית', מְאֵמֶר הַשְּׁלֵם,
 חֲכָמָה עֲלָאָה, עֵדֶן עֲלָאָה,
 בְּחִינַת אָב, בְּחִינַת תְּפִלָּה,
 בְּחִינַת נִסְתָּר, וְדָבַר זֶה
 שִׁיךְ בְּכֹל דְּרָגָא וְדְרָגָא, כִּי
 כֹּל דְּרָגָא נִגְדֵי דְרָגָא
 שְׁלִמְעָלָה מִמְּנָה, הוּא
 בְּחִינַת חֻצֵי מְאֵמֶר, כְּמוֹ
 הָאֵב כְּשֶׁמְדַבֵּר, מְדַבֵּר
 מְאֵמֶר הַשְּׁלֵם, וּכְשֶׁבִנו
 הַקְּטָן מְדַבֵּר אַחֲרָיו, הוּא
 מְדַבֵּר רַק חֻצֵי מְאֵמֶר —
 כֵּן כֹּל דְּרָגָא נִגְדֵי דְרָגָא
 שְׁלִמְעָלָה מִמְּנָה הֵיא
 בְּחִינַת חֻצֵי מְאֵמֶר,
 וְהַדְּרָגָא שְׁלִמְעָלָה מִמְּנָה
 בְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה, כֹּל זֶה אִי
 אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲנֹוה
 בְּאֵמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵין פְּנ"ל.
 וְעַתָּה מִבְּאֵר הַיֵּטֵב קָשֶׁר עֲנִין זֶה
 — הַמִּתְפַּלֵּל עַל חֲבֵרוֹ וְהוּא צָרִיךְ
 וְכוּ' — לְהַתּוֹרָה הַזֹּאת, כִּי זֶה
 שֶׁמִּתְפַּלֵּל עַל חֲבֵרוֹ אֶף-עַל-פִּי
 שֶׁהוּא צָרִיךְ לְאוֹתוֹ דְּבַר, זֶהוּ
 בְּחִינַת עֲנֹוה, בְּחִינַת אֵין, שֶׁמִּבְטָל
 עֲצָמוֹ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ עַל עֲצָמוֹ
 כְּלוּם, רַק מְרַגֵּשׁ צַעַר יִשְׂרָאֵל
 חֲבֵרוֹ. וְעַל-יְדֵי הַבְּטוֹל זֶה הוּא
 נִכְלָל בְּאֵין, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּחִלָּה,
 בְּחִינַת קֹדֶם הַבְּרִיאָה, בְּחִינַת
 גִּשְׁמֵעַ, בְּחִינַת תְּפִלַּת ה' פְּנ"ל,
 וְעַל כֵּן הוּא נִעְנָה תְּחִלָּה, כִּי הוּא
 בְּבְחִינַת תְּחִלָּה פְּנ"ל].

וְזֶה בְּחִינַת אָב וּבֶן, מְאֵמֶר וְחֻצֵי מְאֵמֶר; כִּי ה'נִצְעָשָׂה' הוּא
 בְּחִינַת נִגְלָה, בְּחִינַת תּוֹרָה, בְּחִינַת 'בְּרָא',
 בְּחִינַת בֶּן, בְּחִינַת עֵדֶן תְּתָאָה, בְּחִינַת חֲכָמָה תְּתָאָה,
 בְּחִינַת חֻצֵי מְאֵמֶר, פְּנֹגֵד ה'נִצְשָׁמַע', שֶׁהוּא בְּחִינַת
 'בְּרֵאשִׁית', מְאֵמֶר הַשְּׁלֵם, חֲכָמָה עֲלָאָה, עֵדֶן עֲלָאָה,
 בְּחִינַת אָב, בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּחִינַת נִסְתָּר, כִּי כֹל דְּרָגָא נִגְדֵי
 דְרָגָא שְׁלִמְעָלָה מִמְּנָה הוּא בְּחִינַת חֻצֵי מְאֵמֶר; כְּמוֹ הָאֵב
 כְּשֶׁמְדַבֵּר, מְדַבֵּר מְאֵמֶר הַשְּׁלֵם, וּכְשֶׁבִנו הַקְּטָן מְדַבֵּר
 אַחֲרָיו, הוּא מְדַבֵּר רַק חֻצֵי מְאֵמֶר — כֵּן כֹּל דְּרָגָא נִגְדֵי
 דְרָגָא שְׁלִמְעָלָה מִמְּנָה הֵיא בְּחִינַת חֻצֵי מְאֵמֶר, וְהַדְּרָגָא

היא בחינות מאמר השלם נגדה, וכן מדרגא לדרגא, פי כל בני-אדם וחיות ועופות וצמחים, וכל הדברים שבזה העולם הם רק בחינות חצי מאמר נגד העולם שלמעלה מזה העולם; כי

למעלה ככל שנכלל יותר באין סוף ברוך הוא, שם נקרא מאמר שלם, בבחינת אב, בחינת נסתר, ולהפוך כל מה שלמטה מזה, נקרא חצי מאמר, בבחינת בן, בחינת נגלה, פי הם רק רמזים לדברים הגבוהים מהם, וכן מעולם לעולם. וכן פלליות הבריאה נגד קדם הבריאה היא בחינות חצי מאמר, פי עקר שלמות — באין סוף, ושם הוא בחינת מאמר השלם. וזה 'ברא', שהוא פלליות הבריאה, הוא חצי מאמר נגד 'בראשית', שהוא בחינות קדם הבריאה, בחינת תפלה, כמו 'בראשית' — 'ירא בשת' (תקונים, תקון ז), שהיא התפלה, בחינות (משלי לא, ל): "יראת ה' היא תהלה", שהוא מאמר השלם. וענן הבשת זה בעצמו, שכל מה שנוקרא חצי מאמר מתביש מהמאמר שלם, ודבר זה שיק בתוך הבראשית גם כן, שהיא תבת 'ירא בשת', פי גם בבחינת בראשית, שהוא מאמר

שלמעלה ממנה היא בחינות מאמר השלם נגדה, וכן מדרגא לדרגא, פי כל בני-אדם וחיות ועופות וצמחים וכל הדברים שבזה העולם הם רק בחינות חצי מאמר נגד העולם שלמעלה מזה העולם, פי הם רק רמזים לדברים הגבוהים מהם, וכן מעולם לעולם. וכן פלליות הבריאה נגד קדם הבריאה היא בחינות חצי מאמר, פי עקר שלמות — באין-סוף, ושם הוא בחינת מאמר השלם. וזה 'ברא', שהוא פלליות הבריאה, הוא חצי מאמר נגד 'בראשית', שהוא בחינות קדם הבריאה, בחינת תפלה, כמו 'בראשית' — 'ירא בשת' (תקונים, תקון ז), שהיא התפלה, בחינות (משלי לא, ל): "יראת ה' היא תהלה", שהוא מאמר השלם.

ועל פן אמונה נקרא ירושלים, פנזכר לעיל, על שם שעקר בננה מבראשית, שהוא בחינת יראה שלם, פי תמן יראה, — 'ירא בשת', מאמר השלם, פי אמונה הוא מהרועים פנ"ל, ולהרועים אי אפשר להתקרב פי אם על-ידי עזות פנ"ל, ולעזות זוכין על-ידי שמחה פנ"ל, ולשמחה זוכין על-ידי בחינות נעשה ונשמע, שהוא בחינות תורה ותפלה וכו' פנ"ל; הינו כשהאדם

ועל-פן אמונה נקרא ירושלים, פנזכר לעיל, על שם שעקר בננה מבראשית, שהוא בחינת יראה שלם, פי תמן יראה, — 'ירא בשת', מאמר השלם, פי ככל שהאדם נכלל למעלה למעלה, הוא ירא יותר ומתביש יותר, וזה שיק בכל דרגא ודרגא, וכל זה מקבלים מהרועים, שהם מחדירים בנו אמונה, לידע בכל פעם שלא יודעים כלל, פי אמונה הוא מהרועים פנ"ל, ולהרועים אי אפשר להתקרב, פי אם על-ידי עזות פנ"ל, ולעזות זוכין על-ידי שמחה פנ"ל, ולשמחה זוכין על-ידי בחינות נעשה ונשמע, שהוא בחינות תורה ותפלה וכו' פנ"ל; הינו כשהאדם

איך פֿשֿהאָדעם מַרְבֵּה בַלְמוּד תּוֹרָה הַקְדוּשָׁה
 בַּהֲתַמְדָּה וּבַחֲשׂוּקָה עֲצוּמָה, וְעַקֵּר הַלְמוּד הוּא
 פְּדִי שְׂיָבִיא אוֹתוֹ לְמַעֲשֵׂה, וְכֵן מְקִיִּם אֶת
 מִצְוֹתָיו יִתְבַּרֵּךְ בַּתְּכֵלִית הַשְּׁלֵמוֹת, שְׁכָל זֶה הוּא
 בַּחֲנִינֵת 'נַעֲשֵׂה', וְאַחֲרֵי-כֵן
 מִתְפַּלֵּל לְהַשִּׁיג אֶת
 הַנְּסֻתוֹת מִמֶּנּוּ, שְׁכָל זֶה
 הוּא בְּכָלל 'נַעֲשֵׂה
 וְנִשְׁמָע', כִּי 'נַעֲשֵׂה' זֶה
 בַּחֲנִינֵת נִגְלוֹת, וְנִשְׁמָע' זֶה
 בַּחֲנִינֵת נִסְתָּרוֹת, עַל-יְדֵי-
 זֶה נִכְנָסֶת בּוֹ עֲזוֹת
 דִּקְדוּשָׁה, וּמְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק
 שְׁכָלוֹל מֵהַשְּׂבָעָה רוּעִים,
 בְּרוּר וְזָכוּף הָאֱמוּנָה,
 וְעוֹלָה בְּכָל פַּעַם מַעֲלָה
 מַעֲלָה, וְאַפְלוּ פְּשִׁישׁ לוֹ
 יְרִידָה הוּא אֵינוֹ נִשְׁבֵּר,
 אֲלֵא נִכְלָל יוֹתֵר בּוֹ
 יִתְבַּרֵּךְ].

יא אַךְ פֿשֿרוּעִים לְצֵאת
 מִמְדַּרְגַּת 'נַעֲשֵׂה
 וְנִשְׁמָע', זֶה לְמַדְרַגַּת
 'נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמָע' גְּבוּהָ
 מִמֶּנָּה; כִּי כָל זָמֵן
 שֶׁהָאָדָם חֵי, אֲסוּר לוֹ
 לַעֲמֹד עַל מַדְרָגָה אַחַת,
 וְזוֹ מַעֲלַת בַּר יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר
 מֵהַמַּלְאָכִים, כִּי הַמַּלְאָכִים
 נִקְרָאִים עוֹמְדִים, כְּמוֹ
 שְׁפָתוֹב (זְכַרְיָה ג, ז):

"וְנִתְּתִי לָךְ מֵהַלְכִים בֵּין הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה", כִּי
 הֵם עוֹמְדִים תָּמִיד בְּמַדְרָגָה אַחַת, כְּפִי שְׁגִזְרָה
 חֻקְתּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, מֵה שְׂאִין פֶּן בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּמְצָא
 בְּעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי הַזֶּה, יְכוּל לַעֲלוֹת מַעֲלָה
 מַעֲלָה בְּכָל עֵת וְרֹגַע, אִם רַק יִרְצֶה, אַךְ הַהֲכָרַח
 לִידַע, שְׁקָדִים כָּל עֲלִיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת יְרִידָה קָדָם

הַעֲלִיָּה, כִּי הִירִידָה הִיא תְּכֵלִית הַעֲלִיָּה, כְּמוֹ
 שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּה (עֲבוּדָה זָרָה ד:):
 לֹא הָיָה דוֹד רָאוּי לְאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה וְכוּ', לֹא הָיוּ
 יִשְׂרָאֵל רָאוּיִים לְאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה, אֲלֵא שְׁנַתֵּן הַשֵּׁם
 יִתְבַּרֵּךְ לָהֶם מְכֻשׁוֹל
 לְטוֹבַת הָעוֹלָם, כְּמוֹ
 שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם
 לְבִרְכָּה שֵׁם, לְהוֹרוֹת
 תְּשׁוּבָה, וְזֶה (יִשְׁעִיָּה ג, ו):
 "וְהַמְכַשְׁלָה הַזֹּאת תַּחַת
 יָדָךְ", אֵלּוּ דְבָרֵי תּוֹרָה,
 שְׂאִין אָדָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם,
 אֲלֵא אִם-פֶּן נִכְשָׁל בָּהֶם
 (שְׁבַת ק"כ וְגַטִּין מ"ג), כִּי פְּדִי
 שְׂיַעֲלָה מַעֲלָה, הַהֲכָרַח
 קָדָם לְרִדָּת, וְאִזּוֹ הוּא
 עוֹלָה יוֹתֵר לְמַעֲלָה, וְיִכְכַּל
 שְׂרוּצָה לַעֲלוֹת יוֹתֵר
 לְמַעֲלָה, אִזִּי מְסַבְּבִים
 שְׂיִרַד יוֹתֵר לְמַטָּה, וְהַכֵּל
 פְּדִי שְׂיִתְעוֹרֵר בְּכָל פַּעַם
 מִחֲדָשׁ, כִּי תְּכֵלִית יְרִידַת
 הַנִּשְׁמָה מְרוֹם גְּבוּהֵי
 מְרוֹמִים אֶל גִּשְׁמִיּוֹת הַבְּלִי
 הָעוֹלָם הַזֶּה הַמֵּלֵא תְּאוֹת
 וּמַדּוֹת רְעוֹת, הַמֵּלֵא
 הַסְּתָרוֹת וְכַסּוּיִים, הַכֵּל
 פְּדִי לְחֹזֵר וּלְדַבֵּק אֶת
 עֲצָמוֹ בְּאִין סוּף בְּרוּף
 הוּא, בְּרִצּוֹנוֹת וּבְכַסּוּפִים
 יוֹתֵר תּוֹזְקִים, וְלִכֵּן בְּכָל
 פַּעַם מִפִּילִים אוֹתוֹ, כְּדִי שְׂיִוְכַל לְהַתְּעִלוֹת יוֹתֵר
 וְיוֹתֵר, וּבְזֶה נִבִּין לְמָה יֵשׁ בַּתּוֹרָה דְּבוּרִים
 סְבִיבוֹת הַמְּצוּה, אֲשֶׁר בְּאֵמֶת אֵין עוֹד מְלָה אַחַת
 מִיִּתְרַת בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְהַעֲנִין הוּא כִּי דְבָרֵי
 תּוֹרָה הֵם בַּחֲנִינֵת הַדְּבוּרִים שְׁסָבִיבוֹת הַמְּצוּה,
 שֵׁהֶם: "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה" וְכוּ' פֶּנ"ל, שֵׁהֶם

וְזֶה (יִשְׁעִיָּהוּ ג): וְהַמְכַשְׁלָה הַזֹּאת
 תַּחַת יָדָךְ — אֵלּוּ דְבָרֵי-
 תּוֹרָה, שְׂאִין אָדָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם
 אֲלֵא אִם פֶּן נִכְשָׁל בָּהֶם (שְׁבַת קכ
 וְגַטִּין מג). דְּבָרֵי-תּוֹרָה — הֵם
 בַּחֲנִינֵת הַדְּבוּרִים שְׁסָבִיבוֹת
 הַמְּצוּה, שֵׁהֶם "וַיְדַבֵּר ה' אֶל
 מֹשֶׁה" וְכוּ' פֶּנ"ל, שֵׁהֶם בַּחֲנִינֵת

הַעֲלִיָּה, כִּי הִירִידָה הִיא תְּכֵלִית הַעֲלִיָּה, כְּמוֹ
 שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּה (עֲבוּדָה זָרָה ד:):
 לֹא הָיָה דוֹד רָאוּי לְאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה וְכוּ', לֹא הָיוּ
 יִשְׂרָאֵל רָאוּיִים לְאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה, אֲלֵא שְׁנַתֵּן הַשֵּׁם
 יִתְבַּרֵּךְ לָהֶם מְכֻשׁוֹל
 לְטוֹבַת הָעוֹלָם, כְּמוֹ
 שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם
 לְבִרְכָּה שֵׁם, לְהוֹרוֹת
 תְּשׁוּבָה, וְזֶה (יִשְׁעִיָּה ג, ו):
 "וְהַמְכַשְׁלָה הַזֹּאת תַּחַת
 יָדָךְ", אֵלּוּ דְבָרֵי תּוֹרָה,
 שְׂאִין אָדָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם,
 אֲלֵא אִם פֶּן נִכְשָׁל בָּהֶם
 (שְׁבַת קכ וְגַטִּין מ"ג), כִּי פְּדִי
 שְׂיַעֲלָה מַעֲלָה, הַהֲכָרַח
 קָדָם לְרִדָּת, וְאִזּוֹ הוּא
 עוֹלָה יוֹתֵר לְמַעֲלָה, וְיִכְכַּל
 שְׂרוּצָה לַעֲלוֹת יוֹתֵר
 לְמַעֲלָה, אִזִּי מְסַבְּבִים
 שְׂיִרַד יוֹתֵר לְמַטָּה, וְהַכֵּל
 פְּדִי שְׂיִתְעוֹרֵר בְּכָל פַּעַם
 מִחֲדָשׁ, כִּי תְּכֵלִית יְרִידַת
 הַנִּשְׁמָה מְרוֹם גְּבוּהֵי
 מְרוֹמִים אֶל גִּשְׁמִיּוֹת הַבְּלִי
 הָעוֹלָם הַזֶּה הַמֵּלֵא תְּאוֹת
 וּמַדּוֹת רְעוֹת, הַמֵּלֵא
 הַסְּתָרוֹת וְכַסּוּיִים, הַכֵּל
 פְּדִי לְחֹזֵר וּלְדַבֵּק אֶת
 עֲצָמוֹ בְּאִין סוּף בְּרוּף
 הוּא, בְּרִצּוֹנוֹת וּבְכַסּוּפִים
 יוֹתֵר תּוֹזְקִים, וְלִכֵּן בְּכָל
 פַּעַם מִפִּילִים אוֹתוֹ, כְּדִי שְׂיִוְכַל לְהַתְּעִלוֹת יוֹתֵר
 וְיוֹתֵר, וּבְזֶה נִבִּין לְמָה יֵשׁ בַּתּוֹרָה דְּבוּרִים
 סְבִיבוֹת הַמְּצוּה, אֲשֶׁר בְּאֵמֶת אֵין עוֹד מְלָה אַחַת
 מִיִּתְרַת בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְהַעֲנִין הוּא כִּי דְבָרֵי
 תּוֹרָה הֵם בַּחֲנִינֵת הַדְּבוּרִים שְׁסָבִיבוֹת הַמְּצוּה,
 שֵׁהֶם: "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה" וְכוּ' פֶּנ"ל, שֵׁהֶם

הַעֲלִיָּה, כִּי הִירִידָה הִיא תְּכֵלִית הַעֲלִיָּה, כְּמוֹ
 שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּה (עֲבוּדָה זָרָה ד:):
 לֹא הָיָה דוֹד רָאוּי לְאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה וְכוּ', לֹא הָיוּ
 יִשְׂרָאֵל רָאוּיִים לְאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה, אֲלֵא שְׁנַתֵּן הַשֵּׁם
 יִתְבַּרֵּךְ לָהֶם מְכֻשׁוֹל
 לְטוֹבַת הָעוֹלָם, כְּמוֹ
 שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם
 לְבִרְכָּה שֵׁם, לְהוֹרוֹת
 תְּשׁוּבָה, וְזֶה (יִשְׁעִיָּה ג, ו):
 "וְהַמְכַשְׁלָה הַזֹּאת תַּחַת
 יָדָךְ", אֵלּוּ דְבָרֵי תּוֹרָה,
 שְׂאִין אָדָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם,
 אֲלֵא אִם פֶּן נִכְשָׁל בָּהֶם
 (שְׁבַת ק"כ וְגַטִּין מ"ג), כִּי פְּדִי
 שְׂיַעֲלָה מַעֲלָה, הַהֲכָרַח
 קָדָם לְרִדָּת, וְאִזּוֹ הוּא
 עוֹלָה יוֹתֵר לְמַעֲלָה, וְיִכְכַּל
 שְׂרוּצָה לַעֲלוֹת יוֹתֵר
 לְמַעֲלָה, אִזִּי מְסַבְּבִים
 שְׂיִרַד יוֹתֵר לְמַטָּה, וְהַכֵּל
 פְּדִי שְׂיִתְעוֹרֵר בְּכָל פַּעַם
 מִחֲדָשׁ, כִּי תְּכֵלִית יְרִידַת
 הַנִּשְׁמָה מְרוֹם גְּבוּהֵי
 מְרוֹמִים אֶל גִּשְׁמִיּוֹת הַבְּלִי
 הָעוֹלָם הַזֶּה הַמֵּלֵא תְּאוֹת
 וּמַדּוֹת רְעוֹת, הַמֵּלֵא
 הַסְּתָרוֹת וְכַסּוּיִים, הַכֵּל
 פְּדִי לְחֹזֵר וּלְדַבֵּק אֶת
 עֲצָמוֹ בְּאִין סוּף בְּרוּף
 הוּא, בְּרִצּוֹנוֹת וּבְכַסּוּפִים
 יוֹתֵר תּוֹזְקִים, וְלִכֵּן בְּכָל
 פַּעַם מִפִּילִים אוֹתוֹ, כְּדִי שְׂיִוְכַל לְהַתְּעִלוֹת יוֹתֵר
 וְיוֹתֵר, וּבְזֶה נִבִּין לְמָה יֵשׁ בַּתּוֹרָה דְּבוּרִים
 סְבִיבוֹת הַמְּצוּה, אֲשֶׁר בְּאֵמֶת אֵין עוֹד מְלָה אַחַת
 מִיִּתְרַת בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְהַעֲנִין הוּא כִּי דְבָרֵי
 תּוֹרָה הֵם בַּחֲנִינֵת הַדְּבוּרִים שְׁסָבִיבוֹת הַמְּצוּה,
 שֵׁהֶם: "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה" וְכוּ' פֶּנ"ל, שֵׁהֶם

רוחיה, ולא יהא ליה חולקא בעלמא דאתי,
בגין כך אמר דוד (שם קיט, יח): "גל עיני
ואביטה נפלאות מתורתך", מה דתחות לבושה
דאורייתא תא חזי אית לבושא דאתחזי לכלא,

ואינון טפשיין פד חמאן
לבר נש בלבושא דאתחזי
לון שפירא לא מסתפלין
יתיר, חשיבו דההוא
לבושא גופא, חשיבותא
דגופא נשמתא, פהאי
גונא אורייתא אית לה
גופא ואינון פקודי
אורייתא דאקרון גופי
תורה, האי גופא
מתלבשא בלבושין דאינון
ספורין דהאי עלמא,
טפשיין דעלמא לא
מסתפלי אלא בההוא
לבושא דאיהו ספור
דאורייתא, ולא ידעי יתיר
ולא מסתפלי במה דאיהו
תחות ההוא לבושא.
אינון דיידעין יתיר לא
מסתפלן בלבושא אלא
בגופא דאיהו תחות ההוא

לבושא, חפימין עבדי דמלכא עלאה אינון
דקימו בטורא דסיני, לא מסתפלי אלא
בנשמתא דאיהי עקרא דכלא אורייתא ממש,
ולזמנא דאתי זמינין לאסתכלא בנשמתא
דנשמתא דאורייתא; ולכן כל מה שעובר על
האדם — בין בגשמיות ובין ברוחניות, צריך
לדעת שבודאי יש שם פגמה עליונה. ולכן אין
להשבר בעת שנופל ונתרחק פבכול ממנו
יתברך, שנעלמת ונסתרת ממנו אלקותו יתברך,
אלא דיקא במקומו יתחיל לחפש אחריו יתברך,
וידע שהירידה היא לצורך עליה, שזה בחינת כל
הספורים שסביבות המצוה, שגם שם מלבשים

בחינות נסתר, בחינות 'נשמע' בחינות תפלה
פנ"ל. עומד עליהם — זה בחינות תפלה, פי
אין עמידה אלא תפלה (ברכות ו:), ולעשות
מהדברי תורה, שהוא בחינות 'נשמע', יהיה

נעשה ממנו בחינות
'נעשה', עד שיהיה
העמידה, שהיא בחינות
התפלה, יהיה עליהם,
היינו שיהיה לו בחינות
עמידה, בחינות תפלה,
בחינות 'נשמע', גבוה
יותר, פי כשיהיה
מה'נשמע' 'נעשה', יהיה
לו 'נשמע' גבוה ממנו
פנ"ל; וזה אי אפשר אלא
אם-כן נכשל בהם, פי
לעלות מדרגא לדרגא
צריך ירידה תחלה, שהיא
המכשול; הינו פי תכלית
התורה היא לקיים את
המצוות שצונו הבורא
יתברך שמו, שעל-ידי כל
מצוה שאנחנו מקיימים
בזה העולם הגשמי
והחמרי, הוא בחינת

נעשה, שעושים בפעל את המצוה. וכשהאדם
עושה את המצוה, בזה מקיים את רצונו יתברך,
ובזה ממשיך על עצמו אור וזיו וחיית ודבקות
הבורא יתברך, ומאירים לו המחזין בדבקות
אמת. אף כל הספורים והדבורים שסביבות
המצוה, שלכאורה אין להם קשר אל המצוה
בעצמה, כל זה הוא בחינת 'נשמע', נסתרות,
סתרי נסתרות, פי אין בתורה שום דבור מיתר,
והתורה אינה ספורים, כמובא (זהר בהעלותך
קנב), ועל דא האי ספור דאורייתא לבושא
דאורייתא איהו, מאן דחשיב דההוא לבושא
איהו אורייתא ממש, ולא מלה אחרא תפח

נסתר, בחינות 'נשמע', בחינות
תפלה פנ"ל. עומד עליהם —
זה בחינות תפלה, פי אין עמידה
אלא תפלה (ברכות ו:), ולעשות
מהדברי-תורה, שהוא בחינות
'נשמע', יהיה נעשה ממנו בחינות
'נעשה', עד שיהיה העמידה,
שהיא בחינות התפלה, יהיה
עליהם, הינו שיהיה לו בחינות
עמידה, בחינות תפלה, בחינות
'נשמע', גבוה יותר, פי כשיהיה
מה'נשמע' 'נעשה' יהיה לו
'נשמע' גבוה ממנו פנ"ל; וזה אי
אפשר אלא אם-כן נכשל בהם, פי
לעלות מדרגא לדרגא צריך ירידה
תחלה, שהיא המכשול.

סתרי נסתרות, שיש להם קשר פנימי אל המצוה, וככל שהאדם מחפש וחותר למצא בהם את הנשמה, שהיא הפנימיות שבספור, כמזכר נתגלה לו בחינת 'ונשמע', ועל-ידי-זה יבוא אחר-כך אל בחינת 'נעשה'. ודבר זה טובב אצל כל בר ישראל, שדיקא הירידה היא בחינת 'ונשמע', כדי לעלות יותר ולהבין בגלוי אלקות, עד שיבוא אל בחינת נעשה. וזה (ירמיה נ. כ): "ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו", פי לעתיד יהיה פלו תשובה, ועל-ידי התשובה זדונות נעשין זכיות (עין יומא פו:); ויהיה נעשה מעברות ישראל תורה, ועל-כן יבקשו אז אחר עונות ויחפשו אז אחר עונות ישראל, איך לוקחין עוד איזה עון כדי לעשות ממנו תורה. וזהו: ואיננו, פי יהיו כל העונות נכללין באין, הינו באין-סוף, ששם העונות נתהפכין לזכיות על-ידי התשובה, שזהו בחינת 'ירידה תכלית העליה' הנ"ל. וזה (הושע יד): "שובה ישראל וכו' פי כשלת בעונך", הינו על-ידי התשובה יהיה נעשה מהעברות בחינת מכשלה, שהוא התורה, כנ"ל:

וזה (ירמיה נ): ביום ההוא יבקש

עון ישראל ואיננו, פי

לעתיד יהיה פלו תשובה, ועל-ידי

התשובה זדונות נעשין זכיות,

ויהיה נעשה מעברות ישראל

תורה, ועל-כן יבקשו אז העונות,

פי יבקשו ויחפשו אז אחר עונות

ישראל, איך לוקחין עוד איזה עון

כדי לעשות ממנו תורה. וזהו:

ואיננו, פי יהיו כל העונות נכללין

באין, הינו באין-סוף, ששם

העונות נתהפכין לזכיות על-ידי

התשובה, שזהו בחינת 'ירידה

תכלית העליה' הנ"ל. וזה (הושע

יד): "שובה ישראל וכו' פי כשלת

בעונך", הינו על-ידי התשובה

יהיה נעשה מהעברות בחינת

מכשלה, שהוא התורה, כנ"ל:

וזה פרוש המשנה (אבות פ"ק ה):

יהודה בן תימא אומר: הוי

עז כנמר וכו', נמצא שמזהיר על

ידי-זה יהיה נתהפך

מהעונות שלו לזכיות;

פי עקר התכלית רק

להפיל באין סוף ברוך

הוא, ולשוב בכל פעם

בתשובה שלמה, ולא

להתבלבל מהעבר כלל,

רק לעשות בכל פעם

התחלה חדשה, שכל זה

הוא סוד 'נעשה ונשמע',

שכשזוכה לקיים את

המצוה בפעל, על-ידי-זה

נמשך עליו אורו יתברך

בקיום מצוות מעשיות,

ואחר-כך צריך לעלות

מעלה מעלה, כדי שיאיר

עליו האור אין סוף יותר,

שזה בחינת 'ונשמע',

להשיג את הנסתרות

שסביבות המצוה. וכל זה

שיך אצל כל בר ישראל,

שבכל פעם כשרוצה

לקיים את המצוה

בשלמות, מסבכים עמו

סבובים כאלו, שיפיל

ותחלש דעתו, ואם אינו

מניח את עצמו לפל, על-

ידי-זה הוא נתעלה ביתר שאת וביתר עז, וזוכה

אל 'נעשה ונשמע' יותר גבוה, וכן בכל פעם,

כל זמן שהוא עדין חי בזה העולם.

הנ"ל. וזה (הושע יד. ב) "שובה ישראל וכו' פי

כשלת בעונך"; הינו על-ידי התשובה יהיה

נעשה מהעברות בחינת מכשלה, שהוא התורה,

כנ"ל; שכל זה הוא התחזקות עצומה לכל בר

ישראל, שלא יפל בדעתו, אפלו שעובר עליו

מה שעובר, פי הפל בבחינת 'ירידה לצורך

הוא

הוא

הִינוּ שֶׁהַתְּפִלָּה שִׁיזְכֶּה לִידַע אִיךָ לְהַתְּנַחַג בְּעֵינֵינוּ
הַעֲזוּת, הִינוּ שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם עֲזוּת דְּסִטְרָא
אַחֲרָא, רַק שִׁיזְכֶּה שִׁיִּהְיֶה לוֹ עֲזוּת דְּקַדְשָׁה,
שֶׁעַל יְדוֹ נִבְנְה יְרוּשָׁלַיִם, קִרְיַה נְאֻמְנָה, הִינוּ
שׁוֹזְכִין לְאֻמוֹנָה עַל-יְדֵי
זֶה הַעֲזוּת, כִּמְבָאָר לְעִיל,
שְׂאֵי אִפְשָׁר לְהַתְּקַרֵּב
לְהַצְדִּיקִים אֲמִתִּיִּם, שֶׁהֵם
בְּחִינוֹת כְּלָלִיּוֹת שְׂבָעָה
רוּעִים, שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת
הַקְּדוּשָׁה, שֶׁעַקֵּר הָאֻמוֹנָה

עֲזוּת דְּקַדְשָׁה, שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם
שִׁיִּהְיֶה עִזּוֹ פְּנִימָה כָּל הַקְּמִים
כְּנִגְדוֹ לְמַנְעַ אֹתוֹ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם,
מִעֲבוּדָתוֹ. וְתַכְףּ וּמִיד מְבָאָר שֶׁם
גְּדֹל הַפְּגָם וְהָאִסוּר שֶׁל הַעֲזוּת
פְּנִים דְּסִטְרָא-אַחֲרָא, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב
שָׁם: הוּא הִיָּה אֹמֵר: עִזּוֹ פְּנִים

לְגִיּוֹנִים וְכוּ'. וְאִם כֵּן אִפְשָׁר לְטַעוֹת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כִּי
בְּהִכָּרַח צָרִיכִין לְעֲזוּת בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשָׁה כַּנִּל, כִּי אִי אִפְשָׁר
לְהַתְּקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה בְּאֻמַּת כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲזוּת כַּנִּל,
וְכִמוֹ שֶׁאֹמֵר הוּא עֲצָמוֹ: 'הוּי עִזּוֹ פְּנִימָה'. וּמִצַּד אַחֵר הַעֲזוּת
רַע מְאֹד, הִינוּ מִי שֶׁהוּא עֲזוּת-פְּנִים שֶׁלֹּא בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשָׁה
(מְכַל שֶׁכֵּן מִי שֶׁהוּא עִזּוֹ-פְּנִים כְּנִגְדוֹ הַקְּדוּשָׁה, שֶׁמַּעִיז פְּנִים
נִגְדוֹ יִרְאֵי הַשֵּׁם וְכוּצָא), שֶׁזֶה הַעֲזוּת רַע מְאֹד, כִּי עִזּוֹ-פְּנִים
לְגִיּוֹנִים.

וְאִם כֵּן, נִפְלָא פּוֹתָא בְּבִירָא, כִּי אִין יוֹדְעִין אִיךָ לְהַתְּנַחַג.
עַל זֶה בִּקְשׁ הַתְּנָא: יְהִי רְצוֹן שֶׁתְּבַנֶּה עִירָךְ
בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ (שֶׁלְכָאוּרָה הוּא פְּלִיאָה גְּדוּלָה וְכָל אָדָם
מְשִׁתוּמָם עַל זֶה: מַה סְמִיכוֹת יֵשׁ לְתַפְּלָה זֹאת לְהַקּוֹדֵם?
וְגַם אִין דְּרַךְ הַמְּשָׁנָה לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה בְּאֻמַּצֵּע
דְּבָרָיו? אִיךָ עֲתָה מְבָאָר הַיֵּטִב), הִינוּ, שֶׁהַתְּפִלָּה שִׁיזְכֶּה
לִידַע אִיךָ לְהַתְּנַחַג בְּעֵינֵינוּ הַעֲזוּת, הִינוּ שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם
עֲזוּת דְּסִטְרָא-אַחֲרָא, רַק שִׁיזְכֶּה שִׁיִּהְיֶה לוֹ עֲזוּת דְּקַדְשָׁה,
שֶׁעַל-יְדוֹ נִבְנְה יְרוּשָׁלַיִם, קִרְיַה נְאֻמְנָה, הִינוּ שׁוֹזְכִין
לְאֻמוֹנָה עַל-יְדֵי זֶה הַעֲזוּת, כִּמְבָאָר לְעִיל, שְׂאֵי אִפְשָׁר
לְהַתְּקַרֵּב לְהַצְדִּיקִים אֲמִתִּיִּם, שֶׁהֵם בְּחִינוֹת כְּלָלִיּוֹת שְׂבָעָה
רוּעִים, שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת הַקְּדוּשָׁה, שֶׁעַקֵּר הָאֻמוֹנָה נִמְשָׁךְ

עֲזוּת דְּקַדְשָׁה, שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם שִׁיִּהְיֶה עִזּוֹ פְּנִימָה
כְּנִגְדוֹ כָּל הַקְּמִים כְּנִגְדוֹ לְמַנְעַ אֹתוֹ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם,
מִעֲבוּדָתוֹ. וְתַכְףּ וּמִיד מְבָאָר שֶׁם גְּדֹל הַפְּגָם
וְהָאִסוּר שֶׁל הַעֲזוּת פְּנִים דְּסִטְרָא אַחֲרָא, כְּמוֹ
שֶׁפְּתוּב שָׁם: הוּא הִיָּה
אֹמֵר: עִזּוֹ פְּנִים לְגִיּוֹנִים
וְכוּ'. וְאִם כֵּן אִפְשָׁר
לְטַעוֹת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כִּי
בְּהִכָּרַח צָרִיכִין לְעֲזוּת
בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשָׁה כַּנִּל, כִּי
אִי אִפְשָׁר לְהַתְּקַרֵּב אֶל
הַקְּדוּשָׁה בְּאֻמַּת, כִּי אִם
עַל-יְדֵי עֲזוּת כַּנִּל, וְכִמוֹ
שֶׁאֹמֵר הוּא עֲצָמוֹ: 'הוּי
עִזּוֹ פְּנִימָה'. וּמִצַּד אַחֵר
הַעֲזוּת רַע מְאֹד, הִינוּ מִי
שֶׁהוּא עֲזוּת פְּנִים שֶׁלֹּא
בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשָׁה (מְכַל
שֶׁכֵּן כִּי שֶׁהוּא עִזּוֹ פְּנִים
כְּנִגְדוֹ הַקְּדוּשָׁה, שֶׁמַּעִיז
פְּנִים נִגְדוֹ יִרְאֵי הַשֵּׁם
וְכוּצָא), שֶׁזֶה הַעֲזוּת רַע
מְאֹד, כִּי עִזּוֹ פְּנִים
לְגִיּוֹנִים. וְאִם כֵּן נִפְלָא
פּוֹתָא בְּבִירָא' (שִׁבְת 10:),
כִּי אִין יוֹדְעִין אִיךָ
לְהַתְּנַחַג, עַל זֶה בִּקְשׁ
הַתְּנָא: יְהִי רְצוֹן שֶׁתְּבַנֶּה
עִירָךְ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ
(שֶׁלְכָאוּרָה הוּא פְּלִיאָה
גְּדוּלָה, וְכָל אָדָם
מְשִׁתוּמָם עַל זֶה: מַה
סְמִיכוֹת יֵשׁ לְתַפְּלָה זֹאת
לְהַקּוֹדֵם? וְגַם אִין דְּרַךְ
הַמְּשָׁנָה לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּה
וּבִקְשָׁה בְּאֻמַּצֵּע דְּבָרָיו?
אִיךָ עֲתָה מְבָאָר הַיֵּטִב);

נמשך על ידם, כי אם על-ידי עצות פנ"ל. וזהו ידי יראָה, שהיא בחינת נשמע, בחינת תפלה יהי רצון שתבנה עירך במהרה בימינו, הינו שיהיה העזות עצות דקדושה, שממנו נבנה לַגן-עֵדֶן, כי העזות הזאת דקדושה, שהוא

אך לבוא לזה הוא על-ידי ותן חלקנו בתורתך, הינו על-ידי שמשגיגין בחינת נעשה ונשמע, שעושיין מה'נשמע' נעשה, מתורת ה' — תורתו, דהינו שזוכה להשיג תורת ה' פנ"ל. וזהו ותן חלקנו בתורתך, שיהיה 'חלקנו', שהוא החלק שלנו בהתורה, הינו בחינת תורתו, בחינת נעשה, 'בתורתך', הינו תורת ה' ממש, הינו שיזכה להפיל באין פנ"ל, שיזכה להשיג תורת ה' בחינת נשמע, שעל ידי זה זוכין לשמחה פנ"ל, שעל-ידי-זה זוכין לעזות דקדושה פנ"ל, בחינת "פי חדות ה' היא מעוזכם" פנ"ל.

אך לבוא לזה הוא על-ידי ותן חלקנו בתורתך, הינו על-ידי שמשגיגין בחינת נעשה ונשמע, שעושיין מה'נשמע' נעשה, מתורת ה' — תורתו, דהינו שזוכה להשיג תורת ה' פנ"ל. וזהו ותן חלקנו בתורתך, שיהיה 'חלקנו', שהוא החלק שלנו בהתורה, הינו בחינת תורתו, בחינת נעשה, 'בתורתך', הינו תורת ה' ממש, הינו שיזכה להפיל באין פנ"ל, שיזכה להשיג תורת ה' בחינת נשמע, שעל ידי זה זוכין לשמחה פנ"ל, שעל-ידי-זה זוכין לעזות דקדושה פנ"ל, בחינת "פי חדות ה' היא מעוזכם" פנ"ל.

זוהו : 'ובשת פנים לַגן-עֵדֶן', פי באמת זה העזות דקדושה נמשך מבשת, פי לעזות דקדושה זוכין על-ידי שמחה וחדוה, בחינת "פי חדות ה' היא מעוזכם" פנ"ל, ולחדות ה' זוכין על-ידי בחינת נעשה ונשמע פנ"ל. ועקר שלמות השמחה הוא על-ידי יראָה, שהיא בחינת נשמע, בחינת תפלה פנ"ל, ויראָה היא בשת ירא בשת, נמצא שזה העזות דקדושה נמשך מבשת. וזה 'ובשת פנים לַגן-עֵדֶן', פי העזות הזאת דקדושה, שהוא בחינת נשמע, בחינת יראָה, בחינת תפלה פנ"ל. ולבוא לעזות הזאת התפלל : 'יהי רצון שתבנה עירך וכו', פנ"ל : [הינו שמפרש את

זוהו : 'ובשת פנים לַגן-עֵדֶן', פי באמת זה העזות דקדושה נמשך מבשת, פי לעזות דקדושה זוכין על-ידי שמחה וחדוה, בחינת "פי חדות ה' היא מעוזכם" פנ"ל, ולחדות ה' זוכין על-ידי בחינת נעשה ונשמע פנ"ל. ועקר שלמות השמחה הוא על-ידי יראָה, שהיא בחינת נשמע, בחינת תפלה פנ"ל, ויראָה היא בשת ירא בשת, נמצא שזה העזות דקדושה נמשך מבשת. וזה : 'ובשת פנים לַגן-עֵדֶן', פי העזות הזאת דקדושה, שהוא בחינת נשמע, בחינת יראָה, בחינת תפלה פנ"ל. ולבוא לעזות הזאת התפלל : 'יהי רצון שתבנה עירך וכו' פנ"ל :

מוֹנֵעַ וּמַעֲכֵב הַרוּצָה לְעַכֵּב אוֹתוֹ מִלְּהִתְקַרֵּב לְהַצְדִּיק הָאֵמֶת. וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ, נִזְכָּה לְנַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע, שְׁזֶה תוֹרָה וּתְפִלָּה, כִּי הַתּוֹרָה בָּהּ יֵשׁ נִגְלָה וְנִסְתָּר, שֶׁהֵם בְּעֵצָמָם בְּחִינַת נַעֲשֶׂה שֶׁהוּא נִגְלָה, וּבְחִינַת נִשְׁמָע שֶׁהוּא נִסְתָּר. וְעַתָּה מוֹכֵנִים הֵיטֵב דְּבָרֵי הַתַּנּוּא הַקְּדוּשׁ, שְׁגִלָּה לָנוּ, שְׁאֲדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת 'עוֹ כְּנֹמֵר', לְהִתְאַזֵּר בְּעִזּוֹת וּבְעֵקֶשׁנוֹת דְּקַדְשָׁה, לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל הַמַּתְנַגְּדִים הַרוּצִים לְמַנֵּעַ אוֹתוֹ מִלְּהִתְקַרֵּב לְהַצְדִּיק הָאֵמֶת, שְׁכֹלֵל מִהַשְׁבָּעָה רוּעִים, שֶׁהוּא רַעֲיָא מְהִימְנָא, הַרוּעָה אֵת הָאֵמוּנָה. אָבֵל עַל זֶה צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים רַבִּים, שְׁלֹא יִכְנַס

בוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, אֵיזָה עִזּוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא, עַל זֶה הוּא מְבַקֵּשׁ 'שְׁתַּכְנֶה עִירְךָ', שְׁזוֹ עִיר הַקְּדוֹשׁ יְרוּשָׁלַיִם, קַרְיַת גְּאֻמְנָה, יֵרָא שְׁלֹם, יֵרָא בִשְׁתֵּי, וְאִזּוֹ יִהְיֶה לְבוֹ חֲזַק וְאֵמִיץ 'גְּבוּר כְּאֵרִי', לֹא לְהִתְפַּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ, שְׁיִזְכָּה לְהַגִּיעַ בְּכָל פֶּעַם אֶל נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע יוֹתֵר גְּבוּרָה].

(עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ הַשְּׁגָתוֹ בְּמֵאֵמֶר): וְזֶה פְּרוּשׁ (בְּכָא קַמָּא נִט.): אֲלִיעֶזֶר זַעֲרָא הָוָה סִיָּם מְסֻאֲנָא אַכְמָא. אָמְרוּ לָהּ: מַה עֲבַדְתָּ? אָמַר: קָא מְתַאבְּלִינָא עַל יְרוּשָׁלַיִם, כִּי הִיָּה מְתַאבְּל עַל יְרוּשָׁלַיִם קַרְיַת גְּאֻמְנָה, הִיָּנוּ עַל קְלִקוּל הָאֵמוּנָה, וְעַל-כֵּן סִיָּם מְסֻאֲנָא אַכְמָא, לְהוֹרוֹת שְׁנַתְקַלְקַל חוֹתָם הַרְגְּלִין, שְׁזֶה שְׁנַעַל נַעֲלִים שְׁחָרוֹת, לְהוֹרוֹת שְׁנַתְקַלְקַל חוֹתָם הַרְגְּלִין, וְנַעֲשֶׂה מ'חוֹתָם' דָּם גִּדְת'. וְזֶה מְסֻאֲנָא אַכְמָא, שְׁנַתְקַלְקַל הַרְגְּלִין וְנַעֲשֶׂה גִדְת, כִּי 'הָאִי שְׁחָר אָדָם הוּא' (חֲלִין מו:); וּבְשִׁבְלֵי זֶה לְבַשׁ נַעֲלִים שְׁחָרוֹת דִּיקָא, שֶׁהֵם

הַמְּשֻׁנָּה (אֲבוֹת, פְּרָק ה'), וּמְלַבֵּישׁ בָּהּ אֵת כָּל הַתּוֹרָה וְהַגְּלוּי הַנִּפְלָא הַזֶּה; יְהוּדָה בֶּן תִּימָא אוֹמֵר: הָיִי עוֹ כְּנֹמֵר, וְקַל כְּנֹשֵׁר, וְרִץ כְּצָבִי, וְגְבוּר כְּאֵרִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹן אֲבִיךָ שְׁבַשְׁמִים. הוּא הִיָּה אוֹמֵר: עוֹ פְּנִים לְגִיהֲנוּם וּבִשְׁתֵּי פְּנִים לְגַן-עֵדֶן, יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ הַנְּיָ"ה אֱלֹהֵינוּ, שְׁתַּכְנֶה עִירְךָ בְּמַהְרָה בְּיַמֵּינוּ, וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ; שְׁצָרִיכִים לְהִיּוֹת 'עוֹ כְּנֹמֵר', כִּי אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל מִהַצְדִּיקִים, שֶׁהֵם כְּלוּלִים מִהַשְׁבָּעָה רוּעִים, אֲלֹא עַל-יְדֵי עִזּוֹת דְּקַדְשָׁה, כִּי כְּנֹגֵד אֵלוֹ הַצְדִּיקִים, שֶׁהֵם מוֹרִידִים אֵת הָאֵמוּנָה בְּעוֹלָם, עוֹמְדִים עֲזִי פְּנִים, וּמוֹנֵעִים מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל

הַצְדִּיקִים. וְצָרִיכִים לְהִתְגַּבֵּר כְּנֹגֵדָם בְּעִזּוֹת וּבְעֵקֶשׁנוֹת דְּקַדְשָׁה, לֹא לְהִתְפַּעֵל מֵהֵם. וּבְכַאֲמַת קִשָּׁה מְאֹד לְהִבְחִין בֵּין עִזּוֹת דְּקַדְשָׁה לְבֵין עִזּוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא, עַל זֶה אָמַר: 'יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ הַנְּיָ"ה, שְׁתַּכְנֶה עִירְךָ בְּמַהְרָה בְּיַמֵּינוּ, שְׁזֶה פְּלֹא, אֵיךְ בָּא בְּאֵמֶצֶע מֵאֲמָרוֹ לְבַקֵּשׁ תְּפִלָּה? אֲלֹא צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, לִידַע מַה זֶה עִזּוֹת דְּקַדְשָׁה, וּמַה זֶה עִזּוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא; כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהִבְחִין בֵּינֵיהֶם, אֲלֹא עַל יְדֵי יִרְאָה וּבּוֹשָׁה, שְׁזֶה יְרוּשָׁלַיִם — יֵרָא שְׁלֹם, יֵרָא בִשְׁתֵּי, קַרְיַת גְּאֻמְנָה; כִּי בְּזֶה שְׁאֲדָם מְתַפְּלֵל עַל כַּנְּזֵן יְרוּשָׁלַיִם, בְּזֶה מוֹרָה וּמִגְלָה שְׁרוּצָה לְזַכּוֹת לְיִרְאָת שְׁמַיִם, בִּשְׁתֵּי דְקַדְשָׁה, שְׁעַל יָדָם מְקַבְּלִים עִזּוֹת דְּקַדְשָׁה, שֶׁהוּא עוֹבֵר עַל הַכֹּל. שְׁזֶה 'קַל כְּנֹשֵׁר' וְרִץ כְּצָבִי, שֶׁהֵם בְּחִינַת זְרִיזוֹת עֲצוּמָה; כִּי מִי שְׁמַתְלַבֵּשׁ בְּעִזּוֹת דְּקַדְשָׁה, אֲזִי הוּא זְרִיז גְּמוּר, וְאֵינוֹ מְתַפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה, וְנַעֲשֶׂה 'גְּבוּר כְּאֵרִי', וְאֵינוֹ מְתַפַּחַד וּמְתַבְּהֵל מֵאֵף

בחינת 'דם נדת', כי 'האי שחר אדם הוא', פי
 נתהפך לשחרירות'. וזה נעשה על-ידי קלקול
 האמונה, פי עקר היא האמונה, שעל ידה
 זוכים להכל. ואת האמונה מקבלים מהצדיק,
 שהוא כלול משבעה רועים. ולכן נקרא רעיא
 מהימנא, שהוא רועה את האמונה, להחזיר
 בנשמות ישראל, כמבאר למעלה
 (שעל-ידי קלקול האמונה, שהוא בחינת
 חותם הידין, נתקלקל ממילא חותם
 הרגלין, פי עקר הוא האמונה כנ"ל).
 'אמרו לה: מי חשיב את לאתאבוליי וכו',
 הינו שחשדוהו שיש לו גדלות, ועל-פן על ידך
 נתקלקלו הרגלין, בבחינת (תהלים לו, יב):
 "אל תבואני רגל גאונה", פי על-ידי
 גדלות נתקלקלו הרגלין, בבחינת 'כל
 המתגאה, כאלו דוחק רגלי השכינה'
 (עין ברכות מג: ובחודשי אגדות שם; ועין קדושין
 ל"א ובב"ן שם); ועל-פן פיון שחשדוהו
 בגדלות, חבשוהו, פי ענש הגדלות הוא
 תפיסה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם
 לברכה (מגלה יג:): 'ואם הגיס דעתו,
 הקדוש-ברוך-הוא משפילו, שנאמר: "ואם
 אסורים בזקים"; נמצא,

שענש הגדלות תפיסה, ועל-פן חבשוהו. אמר
 להו: בעו מנאי או אבעי מניכו, פי זה יהיה
 נסיון, אם יש לי גדלות, אז ראוי שלא אוכל
 להשיב לכם, פי 'כל המתגאה, חכמתו
 מסתלקת ממנו' (פסחים 10:). ו'אם אוכל להשיב
 לכם, סימן שאין בי גדלות'. 'בעי מניהו: האי מאן דקץ
 פופרא מאי משלם? קץ פופרא — הוא בחינת
 שפגם בעיות. 'פופרא' — הוא בחינת
 עזות, בחינות קולות, כמו שפתוב
 (תהלים קד, כא): "הכפירים שאגים לטרף",
 ושאל: מאי משלם מי שפגם בזה העזות?
 והשיבו: 'משלם פופרא' — כמו שפגם
 בחינת הרגלין, בבחינת: 'כל המתגאה,
 כאלו דוחק רגלי השכינה'. ועל פן פיון
 שחשדוהו שיש לו גדלות, ועל פן על ידך
 נתקלקלו הרגלין, בבחינת (תהלים לו):
 "אל תבואני רגל גאונה", פי על-ידי
 גדלות נתקלקלו הרגלין, בבחינת 'כל
 המתגאה, כאלו דוחק רגלי השכינה'
 (עין ברכות מג: ובחודשי אגדות שם; ועין קדושין
 ל"א ובב"ן שם); ועל-פן פיון שחשדוהו
 בגדלות, חבשוהו, פי ענש הגדלות הוא
 תפיסה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם
 לברכה (מגלה יג:): 'ואם הגיס דעתו,
 הקדוש-ברוך-הוא משפילו, שנאמר: "ואם
 אסורים בזקים"; נמצא,

אדם הוא' (חלין מו:), וזה נעשה על-ידי
 קלקול האמונה, פי עקר היא האמונה,
 כמבאר למעלה (שעל-ידי קלקול האמונה,
 שהוא בחינת חותם הידין, נתקלקל
 ממילא חותם הרגלין, פי עקר הוא האמונה
 כנ"ל). אמרו לה: מי חשיב את לאתאבוליי
 וכו' — הינו שחשדוהו שיש לו גדלות, ועל פן
 על ידך נתקלקלו הרגלין, בבחינת
 (תהלים לו): "אל תבואני רגל גאונה",
 פי על-ידי גדלות נתקלקלו הרגלין, בבחינת
 'כל המתגאה, כאלו דוחק רגלי השכינה'
 (עין ברכות מג: ובחודשי אגדות שם; ועין קדושין
 ל"א ובב"ן שם); ועל-פן פיון שחשדוהו
 בגדלות, חבשוהו, פי ענש הגדלות הוא
 תפיסה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם
 לברכה (מגלה יג:): 'ואם הגיס דעתו,
 הקדוש-ברוך-הוא משפילו, שנאמר: "ואם
 אסורים בזקים"; נמצא,

יִשְׁלַם. 'וְשָׁאֵל: וְהָא קָא הוּי תַמְרִי' — פִּי עֲזוֹת דְּקַדְשָׁה זֹכִינ׳ לְאַמוּנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת עַל-יְדֵי-זֶה שְׁפָגַם בְּעֲזוֹת יָכוֹל לְבֹא לְקַלְקוֹל הָאֲמוּנָה, וְזֶה תַמְרִי, בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין "הַהִימִיר גּוֹי אֱלֹהִים, וְעַמִּי הִמִּיר כְּבוֹדִי" וְכוּ'. פִּנ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁנֵי הַחוֹתְמוֹת, חוֹתֶם בְּתוֹךְ

וְהַשִּׁיבוּ: 'יִשְׁלַם תַמְרִי'

חוֹתֶם פִּנ"ל. וְזֶה תַשְׁרִי וְשָׁאֵל: וְהָא קָא הוּי תַמְרִי —

— כְּמוֹ שְׁמַגִּיעַ עַל

בְּגִימְטְרִיָּה שְׁתֵּי פְעָמִים חוֹתֶם עִם הַב' תְּבוֹת

קַלְקוֹל הָאֲמוּנָה, 'וְהָא לֹא

יָכוֹל לְקַלְקוֹל הָאֲמוּנָה. וְזֶה תַמְרִי, בְּחִינַת (יִרְמְיָה

הוּי תַמְרִי' — פִּי אֶף-עַל-

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

פִּי-כֵן עֲדִין לֹא בָא

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

לְכַפִּירוֹת. וְהַשִּׁיב:

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

'בְּשֵׁשִׁים' — הִינּוּ

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

גִּיהֵנוּם, 'שְׁפָל הָעוֹלָם

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

אֶחָד מְשֻׁשִׁים לְגִיהֵנוּם'

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

(עֵין תַּעֲנִית י'). פִּי 'עַז פָּנִים

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

לְגִיהֵנוּם', פִּי הַעֲנֻשִׁים שֶׁל

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

כָּל הַדְּבָרִים הַחֲלִיף

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

אֲבָרָהֶם אֲבִינוּ, עָלָיו

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

הַשְּׁלוֹם, עַל שְׁעֵבֹד

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

מַלְכֵי־יָם (עֵין מִדְּרַשׁ רַבָּה לְך-

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

לְך פְּרָשָׁה מ"ב; פְּקוּדֵי פְּרָשָׁה

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

נ"א), אֶף עֲנֻשׁ הָעֲזוֹת

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

נִשְׁאָר רַק בְּגִיהֵנוּם, וְזֶה

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

שְׁפָגַם בְּעֲזוֹת דְּקַדְשָׁה,

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

עַל-יְדֵי עֲזוֹת פָּנִים דְּסִטְרָא

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

אֶחָרָא, יִשְׁלַם בְּשֵׁשִׁים,

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

הִינּוּ בְּגִיהֵנוּם פִּנ"ל.

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

וְעֲזוֹת דְּקַדְשָׁה הוּא

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

בְּחִינַת תַשְׁרִי,

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

וְעַל-כֵּן נִקְרָא "יִרַח

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

הָאֵיתָנִים" (מְלָכִים-א' ת, ב),

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

מְלָשׁוֹן תְּקִיפוֹת וְעֲזוֹת, פִּי

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

אֲזו צוֹעֵקִין יִשְׂרָאֵל קוֹלוֹת

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

וְקוֹל שׁוֹפֵר, שֶׁהַקּוֹלוֹת

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

כָּלֶם הֵן בְּחִינַת עֲזוֹת

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

פִּנ"ל. וְעַל-כֵּן אֲזו נִחְתָּמוּ

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

וְנִחְתָּמוּ שְׁנֵי הַחוֹתְמוֹת,

בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מְמוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם הַרְגָּלִין

חוֹתֶם בְּתוֹךְ חוֹתֶם, פִּי עַל-

פנים שפגמו בו, שלא האמינו שהוא מתאבל על ירושלים, שהוא גרא שלם, גרא בשת, ועל-כן ראוי לשלם בששים שהוא גיהנום. ונקט תמרי — תמרים, שמרמז על חדש תשרי, שאז לוקחים את הלולב שהוא הצדיק. וכן תשרי עולה פעמים חותם עם השתי תבות, שזה חותם בתוך חותם, שהראה להם שהם העיזי פנים, מאחר שחשדוהו וחקשוהו. ודבר זה שגף בכל דור ודור, כל אלו שחושדים בהצדיק שהוא בעל גאונה, וחובשים אותו לפני ששואלים אותו איזו הלכה לברר אם הוא יודע להשיב או לא, סימן שהם עיזי פנים, והם פגמו ברעיא מהימנא, בהצדיק המגלה את האמונה. ולכן ענשם בגיהנום, שהוא

ששים. וכל זה רואים בחוש, שעיזי פנים שבודור הם מלכותא בלא תגא, שנוטלים את המלכות בלי רשות, והם מתנשאים על זולתם, ועוד מתפארים בעזותם ונחציפותם, כאלו הרעיא מהימנא, הצדיק, המגלה את האמונה, שהוא בעל גאונה, ולבסוף מתגלה פניהם וקלונם [ברבים].

(השמטות השכיכים להתורה הזאת)

וזה (דברים ז, יב): "והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה"; "עקב" בחינת רגלין, ורגלין הם בחינת המוכיחים פנ"ל, ולהם מגלים הדינים, והם מוכיחים את הדור. וזה "והיה עקב תשמעון", הינו שמבחינת רגלין, הינו המוכיחים, "תשמעון את המשפטים האלה", הינו הדינים, פי להם מגלים אותם פנ"ל, והם

השמחה פנ"ל, פי "חדות ה' היא מעוזכם", וגם המקרא היה נאמר על ראש השנה: וזה לשון הגמרא: אליעזר זעירא הוה סים מסאנא אכמא, וקאי בשוקא דנהרדעא, אשכחיהו דבי ריש גלותא, ואמר לו מאי שנא הני מסאנא, אמר להו דקא מתאבילנא אירושלים. אמרו ליה: את חשבת לאיתאבולי אירושלים (עיין תוספות שם, שהיה לבוש שחרים ומתכסה שחרים, והיה רוצה שאפלו הרצועות יהיו שחרים, שלא יהיה עליו כלל צד לבנוניות, מפני חבתה של ירושלים), סבור יוהרא הנה (הם חשבו שהוא בעל גאונה, פי אינו ראוי להתאבל על ירושלים), אתיה וחקשוהו (הכניסו אותו בבית-סתר, פי הם היו ריש גלותא,

והיה להם פח להכניסו בבית-הסתר). אמר להו: גברא רבה אנא (פי במקום שאין לו מפירין, מתר לפרסם את עצמו). אמרו ליה: מנא ידעינן, אמר להו: או אתון בעו מנאי מלתא, או אנא איבעי מיניכו מלתא. אמרו ליה: בעי את. אמר להו: האי מאן דקץ כופרא מאי משלם? אמרו ליה: משלם דמי כופרא, והא הוה תמרי. אמרו ליה: משלם דמי תמרי, אמר להו: והא לאו תמרי שקל מיניה. אמרו ליה: אימא לן את. אמר להו: בששים. והוא רצה להראות להם שהם עיזי פנים, מאחר שחקשוהו (עיין באבי הנחל). ולכן נפגם אצלם האמונה, והענש שלהם בששים, פי עיזי פנים הוא אחד מששים. וזה שפגם בעזות דקדשה על-ידי עזות פנים דסטרא אחרא, ישלם בששים, הינו בגיהנום. והראה להם שהם העיזי

פנ"ל, פי "חדות ה' היא מעוזכם", וגם המקרא הזה נאמר על ראש השנה:

(השמטות השכיכים להתורה הזאת)

וזה (דברים ז): "והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה"; "עקב" בחינת רגלין, ורגלין הם בחינת המוכיחים פנ"ל, ולהם מגלים הדינים, והם מוכיחים את הדור. וזה: "והיה עקב תשמעון", הינו שמבחינת רגלין, הינו המוכיחים האלה, הינו הדינים, פי להם מגלים אותם

מוכִיחִים בְּזֶה אֶת הַדּוֹר כַּנִּל: פִּי הַצְדִּיקִים
הַהוֹלְכִים לְעוֹרֵר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה,
וּמוֹכִיחִים אוֹתָם לְשֵׁם שָׁמַיִם, עַל-יַד־יְהוָה הֵם
יּוֹדְעִים מְתֵי מִדַּת הַדִּין שׁוֹרָה. וּבְזֶה שָׁהֵם
מוֹכִיחִים אוֹתָם וְחוֹזְרִים
בְּתִשׁוּבָה, עַל-יַד־יְהוָה
זוֹכִים לְנַעֲשֶׂה וּנְשַׁמֵּעַ,
שְׁזֶה קִבְּלַת הַתּוֹרָה, שְׁזֶה
הַמְשִׁיךְ הַפְּסוּק: "וַיִּשְׁמְרֵם
וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם, וַיִּשְׁמַר
הַנְּוִי" אֶל־הֵיךְ לָךְ אֶת
הַבְּרִית וְאֶת הַחֹסֶד אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם. עַל-יַד־יְהוָה
שֶׁתִּשְׁמְרוּ וְתַעֲשׂוּ מִצְוֹת
הַבּוֹרָא, אֲזִי יִשְׁמְרֶךָ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וַיִּשְׁמַר
לָךְ הַבְּטָחָתוֹ.

כָּל הַקּוֹלוֹת הֵם בְּחִינַת
עֲזוֹת — קוֹל
הַמוֹכִיחַ הוּא בְּחִינַת קוֹל
שׁוֹפָר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיהו
נח, א): "כִּשְׁוֹפֵר הַרִם
קוֹלְךָ", וְכֵן קוֹל נְגִינָה,
וְזֶה בְּחִינַת (תהלים לג, ג):
"הֵיטִיבוֹ נִגֹן בְּתִרוּעָה"
— קוֹל הַנְּגוֹן הוּא בְּחִינַת
תִּרוּעָה, בְּחִינַת שׁוֹפָר,
בְּחִינַת "וְאִתָּה תִרְעָה אֶת
עַמִּי" כַּנִּל: וּבְזֶה תִּבִּין
וְתִשְׁכִּיל, שֶׁעַל-יַד־יְהוָה שָׁאֲדָם
שְׁמַח וְשֵׁר, וְכֵן שׁוֹמֵעַ כְּלִי
זָמֵר, נִכְנָס בּוֹ עֲזוֹת
דִּקְדוּשָׁה, שֶׁמִּתְגַּבֵּר עַל

עֲזוֹת הַגּוֹף, וּמֵאִיר בּוֹ רוּחַנִיּוֹת, חֵלֶק אֱלוֹהִים
מִמַּעַל, שֶׁהוּא בְּחִינַת "וּמִבְּשָׂרֵי אֶחָזָה אֱלוֹהִים",
בְּחִינַת עֲזוֹת דִּקְדוּשָׁה.

כַּנִּל, וְהֵם מוֹכִיחִים בְּזֶה אֶת הַדּוֹר
כַּנִּל: —
כָּל הַקּוֹלוֹת הֵם בְּחִינַת עֲזוֹת
— קוֹל הַמוֹכִיחַ הוּא בְּחִינַת
קוֹל שׁוֹפָר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיהו
נח): "כִּשְׁוֹפֵר הַרִם קוֹלְךָ", וְכֵן
קוֹל נְגִינָה. וְזֶה בְּחִינַת (תהלים לג):
"הֵיטִיבוֹ נִגֹן בְּתִרוּעָה" — קוֹל
הַנְּגוֹן הוּא בְּחִינַת תִּרוּעָה, בְּחִינַת
שׁוֹפָר, בְּחִינַת "וְאִתָּה תִרְעָה אֶת
עַמִּי" כַּנִּל:

בִּימֵי רַבֵּן גַּמְלִיאֵל הָיָה הַדּוֹר,
שֶׁהִיטָּה תּוֹרָתָם בְּחִינַת
'נְשַׁמְע', בְּחִינַת תְּפִלָּה. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבָרְכָה (מגלה כא):
'בִּימֵי רַבֵּן גַּמְלִיאֵל הָיוּ לוֹמְדִים
תּוֹרָה בְּעַמִּידָה' — 'עַמִּידָה' הוּא
בְּחִינַת תְּפִלָּה כַּנִּל. וְעַל כֵּן מִשְׁמַת
רַבֵּן גַּמְלִיאֵל בְּטֵל כְּבוֹד הַתּוֹרָה,
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם
לְבָרְכָה (שם ובסוטה מט):

בְּכָל עוֹלָם יֵשׁ בְּחִינַת נַעֲשֶׂה
וְנִשְׁמָע. וְכֵן בַּמְּלֶאכִים יֵשׁ
עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא, כִּי הַגּוֹף הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי
נִמְשָׁךְ אַחַר הַעֲצָבוֹת וְהַעֲצָלוֹת, שְׁזֶה עֲזוֹת
דְּסִטְרָא אַחְרָא, וְעַל-יַד־יְהוָה שְׁמִיחָה וְשִׂמְיָה כְּלִי
זָמֵר, זוֹכֶה לְהַכְנִיעַ אֶת הָעֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא,

בִּימֵי רַבֵּן גַּמְלִיאֵל הָיָה הַדּוֹר, שֶׁהִיטָּה תּוֹרָתָם
בְּחִינַת 'נְשַׁמְע', בְּחִינַת
תְּפִלָּה, וְזֶה שֶׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבָרְכָה
(מגלה כא): 'בִּימֵי רַבֵּן
גַּמְלִיאֵל הָיוּ לוֹמְדִים תּוֹרָה
בְּעַמִּידָה'; 'עַמִּידָה' הוּא
בְּחִינַת תְּפִלָּה כַּנִּל. וְעַל-
כֵּן מִשְׁמַת רַבֵּן גַּמְלִיאֵל
בְּטֵל כְּבוֹד הַתּוֹרָה, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנוּ
לְבָרְכָה (שם ובסוטה מט):
וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (תענית כט):
כְּשֶׁחָרַב טוֹרְנוֹסְרוּפוּס
הִרְשַׁע אֶת הַהֵיכָל, נִגְזְרָה
גְּזֵרָה עַל רַבֵּן גַּמְלִיאֵל
לְהַרְיָגָה, בָּא אוֹתוֹ הַגְּמוֹן
וְעָמַד בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ,
וְאָמַר: בְּעַל הַחֲטָם
מִתְבַּקֵּשׁ, בְּעַל הַחֲטָם
מִתְבַּקֵּשׁ. שֶׁהוּא סוֹד
הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(ישעיהו יא, ג): "וְהִרְיָחוּ
בִּירְאַת הַנְּוִי", שְׁזֶה חֲטָם
שֶׁהוּא תְּפִלָּה, בְּחִינַת
(ישעיהו מח, ט): "וּתְהַלְתִּי
אֲחֻטָּם לָךְ", כִּי הוּא
הַכְּנִיס עֲנָן תְּפִלָּה, וְלִכֵּן
לְמַדּוֹ תּוֹרָה בְּעַמִּידָה

דִּיקָא, שֶׁהוּא תְּפִלָּה, בְּחִינַת 'נְשַׁמְע'. וְכִשְׁמַת
רַבֵּן גַּמְלִיאֵל, בְּטֵל כְּבוֹד הַתּוֹרָה.
בְּכָל עוֹלָם יֵשׁ בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע. וְכֵן
בַּמְּלֶאכִים יֵשׁ נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב

(תהלים קג, כ): "גבורי כח עשי דברו לשמע בקול דברו". וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שבת פח.): מי גלה רז זה לבני, רז שמלאכי השרת משתמשין בו, שנאמר "גבורי כח" וכו'; רצה לומר, שלא יחשב אדם שהגיע כבר אל מדרגתו, אלא בכל עולם ועולם, ובכל דרגא ודרגא יש בו נעשה ונשמע, וצריכים לעלות יותר ויותר, ואפלו מלאכים גם אצלם יש נעשה ונשמע חדש בכל פעם, פי אין חקר לגדלתו יתברך. ולכן כל זמן שאדם חי, לא שייך שיגיד שהגיע כבר לתכלית מדרגתו, פי כל זמן שהוא חי, צריך לעלות מעלה מעלה. פי בכל פעם נעשה אצלו "נעשה ונשמע חדש". אי אפשר להתקרב אל הקדושה, פי אם על ידי עזות, כמו שכתוב: 'הוי עז פנמר' — כמבאר לעיל. וכן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ביצה כה): 'לא נתנה תורה לישראל, אלא מפני שהן עזין'. גדולה שני פעמים בפסוק (יואל ב, כז) "ולא יבשו" וכו', "ולא יבשו עמי לעולם" (מועד קטן ט:):

נגד כל הקמים עלינו. ומקיים "ולא יתביש מפני המלעיגים עלינו"; פי ככל שאדם יותר מרגיש אמתת מציאיותו יתברך עלינו, ומתביש ממנו יתברך, על ידי זה מתאזר יותר בעזות דקדושה, ואינו מפחד משום בריה שבעולם, שרוצה לרחקו ממנו יתברך.

הגן-עדן והגיהנום הם בזה העולם ממשי; היינו כמו שיש בעולם הבא מדור הנקרא גן-עדן, ומדור הנקרא גיהנום, בן בזה העולם נמצאים גן-עדן וגיהנום, כמובא (זהר משפטים קז.): אית גן-עדן למעלה ואית גן-עדן למטה, אית גיהנום למטה ואית גיהנום למעלה. אך אי אפשר לבוא לשם, מחמת הקרירות שבצד צפון ודרום; שזה מה שמונע להגיע לשם. וצער הבושה גדול מאד יותר מענש גיהנום, הינו אף שענש גיהנום זה הענש הכי קשה, שסובלים שם מה שסובלים, עם כל זאת ענש הבושה יותר קשה מגיהנום, וכמובא (מדרש הנעלם וירא קד:): וממה שנתבישו לפניהם דים להתכפר להם שלא יכנסו לגיהנום. פי ענש

נעשה ונשמע, כמו שכתוב (תהלים קג): "גבורי כח עשי דברו לשמע בקול דברו", וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שבת פח): מי גלה רז זה לבני, רז שמלאכי השרת משתמשין בו, שנאמר: "גבורי כח" וכו'.

אי אפשר להתקרב אל הקדושה פי אם על ידי עזות, כמו שכתוב: 'הוי עז פנמר' — כמבאר לעיל. וכן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ביצה כה): 'לא נתנה תורה לישראל, אלא מפני שהן עזין'. גדולה שני פעמים בפסוק (יואל ב): "ולא יבשו" וכו', "ולא יבשו עמי לעולם" (מועד קטן ט:):

הגן-עדן והגיהנום הם בזה העולם ממשי, אך אי אפשר לבוא לשם מחמת הקרירות שבצד צפון ודרום. וצער הבושה גדול מאד יותר מענש גיהנום, וכל יסורי עולם הזה יש בהם צער

הבושה שמבישים את האדם, זה הענש הכי קשה. וכל יסורי עולם הזה יש בהם צער

(מועד קטן ט:); פי דיקא כשאדם מתביש ממנו יתברך, אז מתאזר בעזות ובעקשנות דקדושה

הַבּוֹשָׁה, שְׁמִתְבַּיֵּשׁ מִחֻבְרָיו עַל שֵׁשׁ לוֹ יִסּוּרִין; וְנוֹרְאוֹת מְאֹד. וְזוֹ הַבּוֹשָׁה הִכִּי גְדוֹלָה בֵּין צַדִּיק הֵינּוּ כִּי הַיִּסּוּרִים הִכִּי גְדוֹלִים שְׁאֶחָד מִתְבַּיֵּשׁ מִהַשְּׁנִי, אֲפֹלוֹ שֵׁשׁ לוֹ יִסּוּרִים מִזֶּה בְּעֶצְמוֹ הוּא מִתְבַּיֵּשׁ, לָמָּה לוֹ יֵשׁ יִסּוּרִים וְלַשְּׁנִי לֹא, כִּי

הַבּוֹשָׁה שְׁאֶדָם מִתְבַּיֵּשׁ מִזּוּלָתוֹ, זֶה הוֹרֵם אוֹתוֹ לְגַמְרֵי. וְכֵן לְעֵתִיד לְבּוֹא צַעַר הַבּוֹשָׁה גְדוֹל מְאֹד, וְאֲפֹלוֹ כָּל צַדִּיק נִכְוָה מִחֻפְתּוֹ שֶׁל חֻבְרוֹ — אוֹי לְאוֹתָהּ לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה, אוֹי לְאוֹתָהּ כְּלָמָּה, כְּמוֹ שְׁאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּהּ (בְּכָא בְּתָרָא עַה), וְאֶמְרוּ שָׁם: פְּנִי מֹשֶׁה כְּפָנַי חַמָּה, פְּנִי יְהוֹשֻׁעַ כְּפָנַי לְבָנָה, אוֹי לָהּ לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה, אוֹי לָהּ לְאוֹתָהּ כְּלָמָּה וְכוּ'; הֵינּוּ שְׁגָם הַצַּדִּיקִים הַדְּבָקִים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כָּל אֶחָד יִתְבַּיֵּשׁ מִהַשְּׁנִי, שֶׁהוּא זָכָה בְּזֶה הָעוֹלָם לְהַגִּיעַ אֶל הַשְּׁגַת אֱלֻקוֹת יוֹתֵר מִחֻבְרוֹ, כִּי כָּל צַדִּיק נִכְוָה מִחֻפְתּוֹ שֶׁל חֻבְרוֹ, כִּי מִה שֶׁלְּזֶה חַפָּה, הֵהוּא כָּבֵד זָכָה הַרְבֵּה יוֹתֵר לְמַעַלָּה מִהַחֻפָּה שֶׁלוֹ, וְזוֹ הַבּוֹשָׁה לְמַעַלָּה, שְׁכָּל צַדִּיק וְצַדִּיק מִתְבַּיֵּשׁ מִהַשְּׁנִי, כִּי הִזֵּה יְכוֹל עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֻמְרִי לְעֵבֵד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֵז, וּלְהַגִּיעַ לְרוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת לְהַשִּׁיג הַשְּׁגוֹת גְּבוּהוֹת

הַבּוֹשָׁה, שְׁמִתְבַּיֵּשׁ מִחֻבְרָיו עַל שֵׁשׁ לוֹ יִסּוּרִין. וְכֵן לְעֵתִיד לְבּוֹא צַעַר הַבּוֹשָׁה גְדוֹל מְאֹד, וְאֲפֹלוֹ כָּל צַדִּיק נִכְוָה מִחֻפְתּוֹ שֶׁל חֻבְרוֹ — אוֹי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה, אוֹי לְאוֹתָהּ כְּלָמָּה, כְּמוֹ שְׁאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּהּ (בְּכָא בְּתָרָא עַה), וְאֶמְרוּ שָׁם: פְּנִי מֹשֶׁה כְּפָנַי חַמָּה, פְּנִי יְהוֹשֻׁעַ כְּפָנַי לְבָנָה, אוֹי לָהּ לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה, אוֹי לָהּ לְאוֹתָהּ כְּלָמָּה וְכוּ'; מִכָּל שֶׁכֵּן אֵיךְ יִתְבַּיֵּשׁוּ הַחֻטְאִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְאִם הוּא בְּמַדְרַגָּה שְׂאִין צָרִיף לְהַתְבַּיֵּשׁ מִשׁוּם אֶדָם, הֵינּוּ שְׁזֶה סוֹכֵב עַל הַצַּדִּיק הַאֲמֵת, שְׁכָּלּוֹל מִהַשְּׁבָעָה רוּעִים, אַף-עַל-פִּי-כֵן גַּם הוּא יֵשׁ לוֹ לְהַתְבַּיֵּשׁ מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּבִיכּוֹל, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַיֵּם כָּל הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּהּ: הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא קוֹבֵר מֵתִים וְכוּ', הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבַקֵּר חוֹלִים וְכוּ', וְשֹׁאֵר מִצּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁחָשְׁבוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּהּ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבַקֵּר חוֹלִים וְכוּ', וְשֹׁאֵר מִצּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁחָשְׁבוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּהּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַיֵּם אוֹתָם. וְגַם מִתְפַּלֵּל, כְּמוֹ שְׁאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּהּ: מִנֵּין שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְפַּלֵּל וְכוּ', וּמֵאֵי מִתְפַּלֵּל? יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶי וְכוּ'. וּמֵאֵי מִתְפַּלֵּל? יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶי וְכוּ'. וּבּוֹדָאי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ-הוּא מְקַיֵּם מִצְוֹת

מִכָּל שֶׁכֵּן אֵיךְ יִתְבַּיֵּשׁוּ הַחֻטְאִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שְׂאִין לָךְ עוֹד בּוֹשָׁה יוֹתֵר גְדוֹלָה מִזֶּה, שְׁרוּאִים אֵיךְ שְׁאֶדָם חוֹטָא, אֲשֶׁר פָּשׁוּט מִחֻפָּשׁ אֵיזָה מְקוֹם לְהִטְמֵן שָׁם מְרַב בּוֹשָׁה. וְאִם הוּא בְּמַדְרַגָּה שְׂאִין צָרִיף לְהַתְבַּיֵּשׁ מִשׁוּם אֶדָם, הֵינּוּ שְׁזֶה סוֹכֵב עַל הַצַּדִּיק הַאֲמֵת, שְׁכָּלּוֹל מִהַשְּׁבָעָה רוּעִים, אַף-עַל-פִּי-כֵן גַּם הוּא יֵשׁ לוֹ לְהַתְבַּיֵּשׁ מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּבִיכּוֹל, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַיֵּם כָּל הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּהּ: הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא קוֹבֵר מֵתִים וְכוּ', הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבַקֵּר חוֹלִים וְכוּ', וְשֹׁאֵר מִצּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁחָשְׁבוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּהּ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַיֵּם אוֹתָם. וְגַם מִתְפַּלֵּל, כְּמוֹ שְׁאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּהּ: מִנֵּין שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְפַּלֵּל וְכוּ', וּמֵאֵי מִתְפַּלֵּל? יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶי וְכוּ'. וּבּוֹדָאי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ-הוּא מְקַיֵּם מִצְוֹת

התורה ותפלה, כמו שראוי להקדוש-ברוך-הוא, שהוא ענין בלתי גבול, פי כביכול הקדוש-ברוך-הוא עצם עצמיות התורה, פי אורייתא וקדשא בריך הוא חד הוא, וכודאי אפלו הצדיק הכי גדול צריך להתבייש כמה רחוק בין קיום התורה שלו ובין תפלה שלו לתורה ותפלה של השם יתברך, פי אין ערך ביניהם כלל. ולכן צריך כל צדיק וצדיק להתבייש מאד מאד, ואפלו כשהגיע כבר למה שהגיע, צריך לדעת, אשר לגבי אין סוף ברוך הוא הוא פלום, ותמיד צריך להתבייש לגבי קיום המצוות של הקדוש-ברוך-הוא, ומכל שכן צדיק אחד לצדיק שני צריך להתבייש, פי כל אחד עובד השם יתברך לפי מדרגתו, בכהינת 'נעשה ונשמע', הינו תורה ותפלה פנ"ל.

[בעת שהתחיל לומר התורה הזאת, התחיל מזה הענין הפתוב פאן, מענין הגן-עדן והגיהנום וצער הבושה וכו' פנ"ל, עד שנקנס בענין תורה ותפלה של השם יתברך בעצמו, פפתוב פאן, ואחר-כך נקנס על-ידי-זה מענין לענין, עד שגמר כל התורה הנ"ל. אף בשעה

שפתבתי לפניו תורה זאת, הפך הדבר קצת, וצוה עלי להתחיל התורה מענין 'חותם בתוך חותם' פנ"ל, והשם יודע פונתו]: מפל זה רואים אף שצריכים להתחזק בזה העולם, פי הגיהנום והגן עדן הם בזה העולם, וזו הפחירה — או לבחר בגיהנום, ורחמנא לצלן, שהוא הפוך הבושה להתבייש ממנו יתברך, ואדרבה להיות עו פנים, או לבחר בגן עדן, שהיא שמחת המצוות, ולהתמיד בתורה ובתפלה, ולהתבייש רק ממנו יתברך, ולהתאזר בעזות דקדשה, ולא לפחד משום בריה, רק להיות חזק ואמיץ באמונה פשוטה בו יתברך, וזה משיך לו כל הישועות. מרומם הוא אלהין בקדמיתא ובתרייתא, די צבי ואתרעי בן ומסר לן אורייתא, די זכינא לסימא ספרא דצניעותא פען גרים ידנא, קדם אלקנא, די יעמד לנא לימינא, להתחיל ולגמור רזין עלאין הגנוזים בסבי דבי אתונא:

ברוך הוא מקיים מצות התורה ותפלה, כמו שראוי להקדוש-ברוך-הוא. וכמה רחוק בין קיום התורה שלו ובין תפלה שלו לתורה ותפלה של השם יתברך, פי כל אחד עובד השם יתברך לפי מדרגתו בכהינת נעשה ונשמע, הינו תורה ותפלה פנ"ל: [בעת שהתחיל לומר התורה הזאת, התחיל מזה הענין הפתוב פאן, מענין הגן-עדן והגיהנום וצער הבושה וכו' פנ"ל, עד שנקנס בענין תורה ותפלה של השם יתברך בעצמו, פפתוב פאן, ואחר-כך נקנס על-ידי-זה מענין לענין עד שגמר כל התורה הנ"ל. אף בשעה שפתבתי לפניו תורה זאת, הפך הדבר קצת וצוה עלי להתחיל התורה מענין 'חותם בתוך חותם' פנ"ל, והשם יודע פונתו]:

מרומם הוא אלהין בקדמיתא ובתרייתא, די צבי ואתרעי בן ומסר לן אורייתא, די זכינא לסימא ספרא דצניעותא. פען גרים ידנא, קדם אלקנא, די יעמד לנא לימינא, להתחיל ולגמור רזין עלאין הגנוזים בסבי דבי אתונא:

הנחל

די זכינא לסימא ספרא דצניעותא. פען גרים ידנא, קדם אלקנא, די יעמד לנא לימינא, להתחיל ולגמור רזין עלאין הגנוזים בסבי דבי אתונא:

כג

סְבִי דְבֵי אֲתוּנָא

— אֱלוֹ הַמַּלְיִם שֶׁל שְׁקָר שְׂרָצִיתֶם לְשֹׁמֵעַ. וְעוֹד

שְׂאֵלוֹ אוֹתוֹ: מִלְחָא כִּי סְרִיא — מְלַח שְׂמִסְרִיחַ,

בְּמָה מְלַחִי לָהּ — עִם מָה מוֹלְחִים אוֹתוֹ שְׂלֵא
יִסְרִיחַ? עָנָה וְאָמַר לָהֶם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָהּ:

בְּסִילוּתָא דְכַדְנִיתָא — עִם

שְׂלֵיא שְׁל פְרֻדָּה. וְחִזְרוּ

וְשְׂאֵלוֹ אוֹתוֹ הַסְּבִי דְבֵי

אֲתוּנָא: וּמִי אֵיכָא סִילוּתָא

לְכַדְנִיתָא — וְכִי יֵשׁ

שְׂלֵיא לְפְרֻדָּה? עָנָה וְאָמַר

לָהֶם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן

חֲנַנְיָהּ: וּמִלְחָא מִי סְרִיא

— וְאֵיךְ יָכוֹל מְלַח

לְהִסְרִיחַ (בְּכוּרוֹת ח:).

וְהַמְאָמַר הַזֶּה כָּלוּ פְּלֵא,

וּרְבִנּוּ וְ"ל מְפָרֵשׁ אֵת זֶה

הַיֵּטֵב, הַדָּק הַדָּק הַיֵּטֵב.

(לְשׁוֹן רַבִּנּוּ, זְכוּרוֹנוֹ

לְבָרְכָה)

צוֹיֵת צְדָק עֲדֻתֵיךְ וְאַמוּנָה

מֵאֵד (תְּהִלִּים קיט, קלח)

א. כִּי יֵשׁ פְּנִים דְקַדְשָׁה,

שְׁהֵם אֲנִפִּין נְהוּרִין;

הֵינּוּ שְׁהָאֲדָם תְּמִיד שְׂמִחַת,

וּמְרָאָה פְּנִים שׁוֹחֲקוֹת

לְזוּלְתוֹ, זֶה נִקְרָא פְּנִים

שְׁל הַקְּדוּשָׁה, שְׁנָה בְּחִינַת

חַיִּים, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (מְשָׁלִי

טז, טו): "בְּאוּר פְּנֵי מְלֶךְ

חַיִּים". וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ

הַקְּדוּשִׁים (תְּנַחְמוּמָא

בְּהַעֲלוּתְךָ), שֶׁהוּא זִיו

הַשְּׂכִינָה, שְׂמֵאִירָה עַל

הַצְּדִיקִים. וְכֵן אָמְרוּ

(תְּנַחְמוּמָא נִשְׂא): "יָאֵר הַרְנִי"ה פְּנֵי אֲלִיךְ", "יָאֵר לְךְ"

מֵאוּר פְּנֵי. וְאֵין יָאֵר אֲלֵא חַיִּים, שְׂנַאֲמַר:

"בְּאוּר פְּנֵי מְלֶךְ חַיִּים". וְאָמְרוּ (מְדַרְשׁ תְּהִלִּים סח,

כג

סְבִי דְבֵי אֲתוּנָא

אֵימָא לָן מְלִי דְכַדְיַבִּי, אָמַר

לָהּ הִוִּי לָן פְּדַנִּיתָא

וְיִלְדָה, וְהִוִּי תְלִיָה לָהּ פְּתַקָּא.

וּכְתִיב בֵּיה דְמַסִּיק בְּבִי אָבָא

מְאָה אֲלֵפִי זוּזִי. אָמְרוּ לָהּ,

וּכַדְנִיתָא מִי יִלְדָה. אָמַר לָהּ,

הִי נִינְהוּ מְלִי דְכַדְיַבִּי: מְלַחָא

כִּי סְרִיא בְּמָה מְלַחִי לָהּ,

בְּסִילוּתָא דְכַדְנִיתָא. וּמִי אֵיכָא

סִילוּתָא לְכַדְנִיתָא, וּמְלַחָא מִי

סְרִיא (בְּכוּרוֹת ח:):

רש"י:

מְלִי דְכַדְיַבִּי. דְבַר כְּזָב: פְּדַנִּיתָא. פְּרֻדָּה:

תְּלֵא פְּתַקָּא. שְׂטֵר בְּצַוָּאֲרוֹ שֶׁל הַנֶּלֶד: הִי

נִינְהוּ מְלִי דְכַדְיַבִּי. אֱלוֹ הֵם דְבָרֵי כְּזָב:

סִילוּתָא. שְׂלֵיא:

(לְשׁוֹן רַבִּנּוּ, זְכוּרוֹנוֹ לְבָרְכָה)

צוֹיֵת צְדָק עֲדֻתֵיךְ וְאַמוּנָה מֵאֵד

(תְּהִלִּים קיט):

א כִּי יֵשׁ פְּנִים דְקַדְשָׁה, שְׁהֵם

אֲנִפִּין נְהוּרִין, בְּחִינַת חַיִּים,

כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (מְשָׁלִי טז): "בְּאוּר פְּנֵי

לִיָּה — אָמְרוּ לוֹ הַסְּבִי דְבֵי אֲתוּנָא, וּכַדְנִיתָא

מִי יִלְדָה — אֵיךְ יָכוֹלָה פְּרֻדָּה לְהוֹלִיד? אָמַר

לָהּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָהּ, הִי נִינְהוּ מְלִי דְכַדְיַבִּי

סימן י"ו), שְׁפָל הַרוּאָה פְּנֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינוֹ מֵת, שְׁנָאֵמַר: "בְּאוֹר פְּנֵי מַלְךְ חַיִּים"; כִּי בְּזֶה שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, זֶה בְּחִינַת שְׂמֻחָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים טז, יא):

"שִׁבַע שְׂמֻחוֹת אֶת פְּנֵיךְ",

הֵינּוּ שֶׁהַשְׂמֻחָה נִתְרָאָה עַל פְּנָיו, וְזֶה מֵה שֶׁמְּחִיָּה אוֹתוֹ. (וּמְבִיא רֵאזִיה מִפְּסוּק) (וּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית מֵה, כז): "וַתַּחֲי רוּחַ יַעֲקֹב", זֶה בְּחִינַת שְׂמֻחָה.

וְדָרְשׁוּ עַל פְּסוּק זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מְדַרְשׁ תְּהִלִּים כד, סִימָן ג'): אֵין הַשְׂכִּינָה שׁוֹרָה אֶלָּא מִתּוֹךְ שְׂמֻחָה שֶׁל מִצְוָה, שְׁזֶה "וַתַּחֲי רוּחַ יַעֲקֹב",

שֶׁנִּשְׁפַע עָלָיו רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּלְקַחָה מִמֶּנּוּ עַל-יְדֵי הַחֶרֶם שֶׁהִחְרִימוּ, שֶׁלֹּא יָדַע שְׁיוּסֵף חַי, וְלֹא הִיָּתָה אֶצְלוֹ שְׂמֻחָה, שֶׁמִּשָּׁם נִשְׁפַע רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, אֲנַפִּין נְהוּרִין, וְכֵמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית לו, לה): "וַיִּמְאָן

לְהִתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי אֲרֹד אֶל בְּנֵי אָבֶל שְׂאֵלָה". וְכִשְׁנֹתְגַלָּה לוֹ שֶׁבָּנוּ יוֹסֵף חַי, אִז חוֹרָה אֶצְלוֹ הַשְׂמֻחָה, וְנִתְקַיַּם אֶצְלוֹ: "וַתַּחֲי רוּחַ יַעֲקֹב", שֶׁחֹזֵר אֶצְלוֹ רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, אֲנַפִּין נְהוּרִין, פְּנִים דִּקְדוּשָׁה.

וַיֵּשׁ פְּנִים דְּסִטְרָא אַחְרָא, שֶׁהֵם אֲנַפִּין חֲשׂוּכִין, מְרָה שְׁחוּרָה, הֵינּוּ שֶׁהָאָדָם נִמְצָא תָּמִיד בְּעַצְבוֹת, וְזֶה נִפְרַע עַל פְּנָיו, אֲשֶׁר זֹו עֲבוֹדַת אֱלִילִים מִמֶּשׁ. כִּי בְּזֶה שֶׁהָאָדָם בְּעַצְבוֹת וּבְמְרָה שְׁחוּרָה, וְתָמִיד מְסֻתּוֹבֵב בְּאֲנַפִּין חֲשׂוּכִין, בְּזֶה הוּא מְגַלָּה שְׂאֵין לוֹ אֲמוּנָה כָּלֵל, כִּי הַמֵּאֲמִין הָאֱמֵתִי, שֶׁמֵּאֲמִין אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל,

וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מִעַצְמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן, הוּא תָּמִיד שְׂמֻחַ, וְאֵינוֹ דוֹאֵג דְּאֵגַת מְחַר. לֹא-כֵן מִי שֶׁנִּפְגְּמָה אֶצְלוֹ הָאֲמוּנָה, הוּא דוֹאֵג בְּמָה יִתְפַּרְנֵס לְמְחַר, וּמְסֻתּוֹבֵב בְּפְנִים דְּסִטְרָא

אַחְרָא, אֲנַפִּין חֲשׂוּכִין, מְרָה שְׁחוּרָה, שְׁפָל זֶה הוּא עֲבוּדָה זְרָה מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת כ, ג): "לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אַחֲרָיִם עַל פְּנֵי", הֵינּוּ שְׂרׁוּאִים אֶת הָעֲבוּדָה זְרָה עַל פְּנָיו, שְׁזֶה מֵה שֶׁהַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה הִזְהִירָה, שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל שְׁלֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אַחֲרָיִם עַל פְּנֵי, הֵינּוּ שִׁירָאוּ אֶצְלֶךָ אֲנַפִּין נְהוּרִין, לֹא אֲנַפִּין חֲשׂוּכִין, שְׁזֶה לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אַחֲרָיִם עַל פְּנֵי דִיָּקָא (עִין זֶהר יתרו פז). דְּהָא הָאִי פְּרָצוּפָא שְׁלִיט בְּכֻלָּא, כִּי צְרִיךְ שֶׁתִּדַע, שֶׁבְּפְרָצוּפוֹ שֶׁל אָדָם יְכוּלִים לְהַפִּיר אֶת הַכֹּל, שְׁזֶה סוּד חֲכָמַת הַפְּרָצוּף,

כְּמוֹכָא שֶׁם עַל הַפְּסוּק: "וְאֵתָה תִּחְזֶה", עִין שָׁם). וְאֵלוֹ בְּנֵי-אָדָם הַנוֹפְלִים בְּתַאֲוֹת מְמוֹן, וְאֵינָם מֵאֲמִינִים שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְכוּל לְפַרְנֵס אֶת הָאָדָם בְּסִבָּה קְלָה, וְרוֹדְפִים אַחֵר פְּרִנְסָתָם בִּיגִיעוֹת גְּדוּלוֹת, וְהֵם אוֹכְלֵי לֶחֶם בְּעַצְבוֹן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, יז): "בְּעַצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה", כִּי מִי שֶׁאֵינוֹ מֵאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כָּל פְּרִנְסָתוֹ בָּאָה לוֹ בְּעַצְבוֹת, וְעַצְבוֹת הוּא מְרָה שְׁחוּרָה, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה; כִּי כִּשְׁהָאָדָם נִעְקָר מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, נִכְנָס בְּתוֹךְ עַצְמוֹ, וְשׁוֹרָה בְּעַצְבוֹת, שֶׁהִיא מְרָה שְׁחוּרָה,

מַלְךְ חַיִּים". בְּחִינַת שְׂמֻחָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים טז): "שִׁבַע שְׂמֻחוֹת אֶת פְּנֵיךְ", וְכְתִיב (בְּרֵאשִׁית מֵה): "וַתַּחֲי רוּחַ יַעֲקֹב", זֶה בְּחִינַת שְׂמֻחָה: וַיֵּשׁ פְּנִים דְּסִטְרָא אַחְרָא, שֶׁהֵם אֲנַפִּין חֲשׂוּכִין, מְרָה שְׁחוּרָה, עֲבוּדָה זְרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת כ): "לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אַחֲרָיִם עַל פְּנֵי".

וְאֵלוֹ בְּנֵי אָדָם הַנוֹפְלִים בְּתַאֲוֹת מְמוֹן, וְאֵינָם מֵאֲמִינִים שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְכוּל לְפַרְנֵס אֶת הָאָדָם בְּסִבָּה קְלָה, וְרוֹדְפִים אַחֵר פְּרִנְסָתָם בִּיגִיעוֹת גְּדוּלוֹת, וְהֵם אוֹכְלֵי לֶחֶם בְּעַצְבוֹן כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג): "בְּעַצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה", וְעַצְבוֹת הוּא מְרָה

כְּמוֹכָא שֶׁם עַל הַפְּסוּק: "וְאֵתָה תִּחְזֶה", עִין שָׁם). וְאֵלוֹ בְּנֵי-אָדָם הַנוֹפְלִים בְּתַאֲוֹת מְמוֹן, וְאֵינָם מֵאֲמִינִים שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְכוּל לְפַרְנֵס אֶת הָאָדָם בְּסִבָּה קְלָה, וְרוֹדְפִים אַחֵר פְּרִנְסָתָם בִּיגִיעוֹת גְּדוּלוֹת, וְהֵם אוֹכְלֵי לֶחֶם בְּעַצְבוֹן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, יז): "בְּעַצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה", כִּי מִי שֶׁאֵינוֹ מֵאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כָּל פְּרִנְסָתוֹ בָּאָה לוֹ בְּעַצְבוֹת, וְעַצְבוֹת הוּא מְרָה שְׁחוּרָה, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה; כִּי כִּשְׁהָאָדָם נִעְקָר מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, נִכְנָס בְּתוֹךְ עַצְמוֹ, וְשׁוֹרָה בְּעַצְבוֹת, שֶׁהִיא מְרָה שְׁחוּרָה,

לכן המשא ומתן שלו באמונה, כי אינו נכנס בתחומו של חברו, ועל-ידי-זה הוא דבוק באור הפנים דקדושה, והוא תמיד שמח, ויש לו אנפין נהורין.

(עכשו יקשר פנים

דקדושה אל

אמונה): כי אין אמונה

בלא אמת, פמוכא ביזהר

(בלק קצח) הינו צדק הינו

אמונה וכו'. (זה לשון

הזהר שם: אמונה

בשעתא דאתחבר בה

כדין איהו אמת לחדוה,

וכל אנפין נהירין כדין

אקרי אמונה, ואית

ותרנותא לכלא וכל

נשמתינ סלקין מתחבי

בכמה חיובין דחביבין

בישין. וכיון דבפקדון

סלקן אהדר לון ברחמי

וחס עליהו, וכדין אקרי

אמונה, ולית אמונה בלא

אמת.) [ומסיק שם אמונה

אתקריאת פד אתחבר בה

אמת, נמצא, שעקר

אמונה על-ידי אמת],

ואמת הוא אור הפנים

פידוע, עין בכתבי

הארין"ל בסוד י"ג מדות

הרחמים, שבת ו'אמת'

הוא כנגד אור הפנים; כי כשהאדם מאמין, שאין בלעדיו תבונה כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, זו שלמות האמת. ואז מאיר לו אור הפנים דקדושה, אנפין נהורין, וטועם טעם עולם הבא בעולם הזה.

(עכשו ילביש את השגתו במאמר חו"ל): וזה

שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (שפת

וכל אלו בני-אדם נקשרים בפנים דסטרא אחרא, שהולכים תמיד באנפין חשוכין, שמפירים על פניהם שאין להם אמונה, אלא אלהים אחרים שורה בתוכם, ולכן הם תמיד

בחינת חשוף, שהוא

בחינת מיתה, כמו שכתוב

(איכה ג, ו): "במחשבים

הושיבני כמתי עולם",

[ועין תקוני זהר, תקון

כה: וכלהו חשיבין

בגלותא כמתים. ואיתמר

בהו "במחשבים הושיבני

כמתי עולם", כי הגלות

זה סובב על העצבות

והמרירות שמסבב את

האדם, שהוא תמיד במרה

שחורה]. ועליהם נאמר

(יחזקאל ז, יט): "וזהבם

לנדה", הינו פי מאחר

שרודפים אחר הזהב

והפסוף, ועושים מזה עקר,

על-ידי-זה הם נעתיקים

ונתרחקים ממנו תבונה,

הינו בחינת עבודת

אלילים, כמו שאמרו

חכמינו, זכרונם לברכה

(שפת פב.): 'מגין לעבודת

אלילים שמטמא בנדה'?

שנאמר: "תזרם כמו

דנה", כי ברגע שהאדם

עושה עקר מהזהב והפסוף, על-ידי-זה הוא

מתרחק ממנו תבונה, מאחר שמכניס את עצמו

בתוך הטבע. אבל אלו בני-אדם, שמשאם

ומתנם באמונה, הם דבקים באור הפנים

דקדושה, כי מי שמאמין שכל בא ממנו

תבונה, ויודע אשר דבר גדול ודבר קטן לא

נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון,

(ג): "ויחן פני העיר", 'חד אמר מטבע תקן להם, וחד אמר מרחצאות תקן להם, הינו הך ולא פליגי'; פי יעקב הוא בחינת אמת, כמו שכתוב (מ"כ ז, כ): "תתן אמת ליעקב", והוא בחינת אור הפנים. ותכף כשבא, נתקן אמונה, וזה 'מטבע תקן', שנתקן תאות ממון, וכשתקן תאות ממון, נתקן פגם עבודת אלילים. וזה 'מרחצאות תקן להם', כמו שכתוב: "ותרד בת פרעה לרחץ", ודרשו חכמינו, זכרונם לברכה (מגלה יג; סוטה יב:): 'לרחץ מגולולי בית אביה'. וזה "ויחן פני העיר", 'פני דיקא, שהיא פנים דסטרא אחרא, שהיא מטבע, הינו תאות ממון; פי כל עבודות זרות תחובים בממון; הינו יעקב אבינו אחר שחזר מבית לבן, ופגשו עשו ורצה להזיק לו, ואחר-כך בא שרו של עשו "ויגע בכף ירכו" וגו', וכשתחזר והגיע בשלום אל עיר שכם, כמו שכתוב (בראשית לג, יח): "ויבא יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ פנען, בבאו מפדן ארם, ויחן את פני העיר", ודרשו חכמינו הקדושים (שפת לג:): ויבא יעקב שלם, ואמר רב: שלם בגופו, שלם בממונו, שלם

בתורתו. "ויחן את פני העיר" אמר רב: מטבע תקן להם וכו'. ורבי יוחנן אמר: מרחצאות תקן להם. ומגלה פה רבנו ו"ל, שמה שנתקן יעקב אבינו אז, שרחץ את בניו ובני ביתו מתאנות ממון, שהוא עבודה זרה.

פי יעקב מדתו אמת, ואחז בשלמות אור הפנים, כמו שכתוב (שם לב, ל): "פי ראיתי אלהים פנים אל פנים ותנצל נפשי", ולכן תקן מרחצאות ומטבע, כדי שירחצו את עצמם מכל מיני תאות ממון, שהוא עבודה זרה, ויתחזקו באמונה בו יתברך.

ובשביל זה ממון עם אותיותיו

גימטריה ק"ם, כנגד ק"ם קלין, שהשכינה צונחת: 'קלני מראשי, קלני מזרועי' (סנהדרין מו), על אלו הנופלים בתאות ממון, שהם עבודת אלילים כלולים מעבודות זרות של שבעים אמות. (ועל-כן הם ק"ם קלין, שהם שתי פעמים ע', פי השכינה צונחת הקלין כפולים, בחינת 'קלני מראשי קלני מזרועי',

הנופלים בתאות ממון, שהם עבודה זרה כלולים מעבודות זרות של שבעים אמות.

(ועל כן הם ק"ם קלין, שהם שתי פעמים ע'. פי השכינה צונחת הקלין כפולים, בחינת 'קלני מראשי קלני

לברכה (שפת לג:): "ויחן פני העיר", 'חד אמר מטבע תקן להם, וחד אמר מרחצאות תקן להם. הינו הך ולא פליגי', פי יעקב הוא בחינת אמת, כמו שכתוב (מ"כ ז): "תתן אמת ליעקב", והוא בחינת אור הפנים ותכף, כשבא נתתקן אמונה. וזה 'מטבע תקן', שנתקן תאות ממון. וכשתקן תאות ממון, נתתקן פגם עבודה זרה. וזה 'מרחצאות תקן להם', כמו שכתוב: "ותרד בת פרעה לרחץ", ודרשו חכמינו, זכרונם לברכה (מגלה יג וסוטה יב:): 'לרחץ מגולולי בית אביה'. וזה: "ויחן פני העיר", 'פני דיקא, שהיא פנים דסטרא אחרא. שהיא מטבע, הינו תאות ממון, פי כל עבודות זרות תחובים בממון. ובשביל זה ממון עם אותיותיו גימטריה ק"ם, כנגד ק"ם קלין, שהשכינה צונחת: 'קלני מראשי! קלני מזרועי'! (סנהדרין מו) על אלו

שֶׁהוּא בַחֲנִינַת קוֹלוֹת כְּפוּלִים, הֵינּוּ שְׁנֵי פְעָמִים עִי"ן קָלִין, שְׁצוּוֹחַת הַשְּׂכִינָה עַל הַנוֹפְלִים בְּתַאֲוֹת מְמוֹן שֶׁהִיא עֲבוּדָה זָרָה כְּלוּלָה מִכָּל הָעֲבוּדוֹת זָרוֹת שֶׁל עִי"ן אַמוֹת). [הֵינּוּ, כְּשֶׁאֶחָד נוֹפֵל לְתַאֲוֹת מְמוֹן,

וְעוֹשֶׂה מְצִיאוֹת מִהֶמְמוֹן, וְחוֹשֵׁב שֶׁהַכֹּל בְּיַדִּי הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ח, יז): "וְאָמַרְתָּ בְּלִבְךָ כִּי פָחִי וְעַצְמִי יָדִי עָשָׂה לִי אֵת הַחִיל הַזֶּה", אַזִּי הַשְּׂכִינָה רוֹעֶמֶת וְצוֹעֶקֶת פְּעָמִים ע' קָלִין, פֶּעַם נֶגֶד קָלְנִי מְרֹאשִׁי, וּפְעַם נֶגֶד קָלְנִי מְרֹוּעִי. יֵשׁ בְּגִי-אָדָם שְׁחוֹשְׁבִים שֵׁשׁ לָהֶם רֹאשׁ טוֹב, וְזֶה מֵה שֶׁהֵבִיא לָהֶם אֵת הֶמְמוֹן, וְעַל זֶה רוֹעֶמֶת וְצוֹעֶקֶת הַשְּׂכִינָה: קָלְנִי מְרֹאשִׁי, אִתָּה מְבֹזָה אוֹתִי, כְּאֵלוּ פְרֻנְסֵתְךָ בְּאֵה מַחְמַת שֵׁשׁ לָךְ רֹאשׁ טוֹב, וְכֵן יֵשׁ בְּגִי-אָדָם הַחוֹשְׁבִים, שְׁעַל-יָדֵי יְדֵיהֶם בְּכַח עַצְמָם בָּא לָהֶם הֶמְמוֹן, וְעַל זֶה רוֹעֶמֶת וְצוֹעֶקֶת הַשְּׂכִינָה: קָלְנִי מְרֹוּעִי, אִתָּה מְבֹזָה אוֹתִי, כְּאֵלוּ

מְרֹוּעִי, שֶׁהוּא בַחֲנִינַת קוֹלוֹת כְּפוּלִים, הֵינּוּ שְׁנֵי פְעָמִים עִי"ן קָלִין, שְׁצוּוֹחַת הַשְּׂכִינָה עַל הַנוֹפְלִים בְּתַאֲוֹת מְמוֹן שֶׁהִיא עֲבוּדָה זָרָה כְּלוּלָה מִכָּל הָעֲבוּדוֹת זָרוֹת שֶׁל עִי"ן אַמוֹת).

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה (פְּסָחִים קיח): 'קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו כְּפָלִים פִּיּוּלְדָה', כִּי הַיּוֹלְדֵת רְאֵמַת עִי"ן קָלִין קָדָם הַלְדָה, וְהִכָּא יֵשׁ ק"ם קָלִין שֶׁהֵם שְׁנֵי פְעָמִים עִי"ן: וְזֶהוּ (אֲבוֹת פָּרָק ב'): 'וְאֵל תְּהִי רִשָּׁע בְּפָנָי עֲצָמְךָ', 'בְּפָנָי' — זֶהוּ בַחֲנִינַת פָּנִים דְּסִטְרָא אַחְרָא, הֵבֵא מַחְמַת תַּאֲוֹת מְמוֹן, שְׂאִין מֵאֲמִין בְּהַקְדוּשָׁ בְרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא הֵזֵן וּמְפָרְנֵס, וְהוּא חוֹשֵׁב "כִּי פָחִי וְעַצְמִי יָדִי עָשָׂה לִי אֵת הַחִיל הַזֶּה" (דְּבָרִים ח'). וְזֶה 'עֲצָמְךָ', לְשׁוֹן עַצְמִי יָדִי:

קָלִין, כִּי גַם לְהַשִּׁיג פְּרֻנְסָה זֶה בַחֲנִינַת לְדָה, כִּי קָדָם אֵין לוֹ כְּלוּם, וְאַחֲרֵי כֵן נִמְשָׁכַת לוֹ פְּרֻנְסָה, שְׁזֶה בַחֲנִינַת יֵשׁ מֵאִין כְּמוֹ לְדָה, שְׁגַם-כֵּן יֵשׁ מֵאִין, אִךְ מַחְמַת שֶׁהַפְּרֻנְסָה בְּאֵה לְאָדָם קָשָׁה כְּפָלִים פִּיּוּלְדָה, לְכֵן צָרִיךְ לְצַעֵק ק"ם קָלִין, כְּמִסְפָּר מְמוֹן עִי"ן אֵין אוֹתִיּוֹת; כִּי אֵין אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג מְמוֹן, אֲלֵא כְּשֶׁצוֹעֵק הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאֵז נִשְׁפָּע עָלָיו דַּעַת וְשִׁכְלָה, וְהַדַּעַת שֶׁהוּא אוֹר אֲלֵקִי מִתְהַפֵּף אַחֲרֵי כֵן לְשַׁפֵּעַ גְּשָׁמִין.

(עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ אֵת הַשְּׂגָתוֹ בְּמֵאָמְרָה): וְזֶהוּ (אֲבוֹת, פָּרָק ב'): 'וְאֵל תְּהִי רִשָּׁע בְּפָנָי עֲצָמְךָ', 'בְּפָנָי' זֶהוּ בַחֲנִינַת פָּנִים דְּסִטְרָא אַחְרָא, הֵבֵא מַחְמַת תַּאֲוֹת מְמוֹן, שְׂאִין מֵאֲמִין בְּהַקְדוּשָׁ בְרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא הֵזֵן וּמְפָרְנֵס, וְהוּא חוֹשֵׁב "כִּי פָחִי וְעַצְמִי יָדִי עָשָׂה לִי אֵת הַחִיל הַזֶּה" (דְּבָרִים ח, יז), וְזֶה 'עֲצָמְךָ', לְשׁוֹן עַצְמִי יָדִי; הֵינּוּ אֵת הַרְשָׁעוֹת שֶׁל הָאָדָם מְפִירִים בְּפָנָיו דִּיקָא, כִּי אִם

פְּרֻנְסֵתְךָ בְּאֵה, מַחְמַת שֵׁשׁ לָךְ יְדִים טוֹבוֹת. וְזֶה שֶׁהַשְּׂכִינָה צוֹעֶקֶת קָלְנִי מְרֹאשִׁי — כְּנֶגֶד בַחֲנִינַת חֲכָמָה שְׁבִרָאשׁ, קָלְנִי מְרֹוּעִי — כְּנֶגֶד בַחֲנִינַת וְעַצְמִי יָדִי (פְּרֻפְרָאוֹת לְחֲכָמָה); וּבְאֵמַת אָדָם צָרִיךְ לְצַעֵק ע' קָלִין, כְּדִי לְזַכֵּף אֵת הַמַּחֲזִין, וְלִידַע שֶׁפְּרֻנְסָתוֹ תְּלוּיָהּ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאַחֲרֵי כֵן צָרִיךְ לְצַעֵק עוֹד ע' קָלִין, כְּדִי לְהוֹרִיד אֵת הַשְּׁפָע אֵלָיו, וְלֹא תִהְיֶה לוֹ תַּאֲוֹת מְמוֹן].

הולך עם אנפין חשוכין ומרה שחורה, סימן שהוא רחוק מאמונה, וחושב שיש כאן טבע, מקרה ומזל, ולכן כשמתגזע בפרנסתו, ואינו משיגה, הוא נופל במרה שחורה, אנפין חשוכין, והוא מסתובב במרירות, שזה פרוש (תהלים קטו, ד): "עצביהם כסף וזהב, מעשה ידי אדם"; כשהאדם חושב שהכסף וזהב הם מעשה ידי אדם, אז העצבות מנחת על פניו, שזה מה שמזהיר התנא: אל תהי רשע בפני עצמך, בפני דיקא, הינו שמכירים על הפנים שלך, שאמה מלא עצבות וקשיות וספקות עליו? תברך.

ב. ודע, שעל-ידי תקון ברית קדש, הוא נצול מפנים דסטרא אחרא; הינו כשהאדם זוכה לתקון הברית, על-ידי-זה נצול מעצבות ומרה שחורה, שבא על-ידי פגם הברית, הנקלפה הנקראת לילי"ת, על שם יללה, שמכנסת את האדם

ב ודע שעל-ידי תקון ברית קדש, הוא נצול מפנים דסטרא אחרא. על-ידי דם ברית, נתתקן דם נדה, תאות ממון. כמו שכתוב (זכריה ט): "גם בדם בריתך", על-ידי ברית, "שלחתי אסיריך מבור". בור דא טחול. מרה שחורה, "בעצבון תאכלנה". פי ברית הוא בחינת מלח הממתיק מרירות ועצבון הפרנסה, פמובא בזהר (ויחי רמא): "אלמלא מלחא לא הוי עלמא יכלי למסבל מרירותא". וזהו (במדבר יח): "ברית מלח עולם הוא". וזהו (ויקרא ב'): "אל תשפית מלח ברית אלקיך" — 'אלקיך' דיקא, פי על-ידי-זה נתקשר באלקות, ונתפרש מעבודה זרה, כמו שכתוב (איוב יט): "מבשרי אחזה אלוך". פי על ידי

בעצבות ובמרירות — מי שפגם בברית, ולכן מי שזוכה להגיע לתקון הברית, תקון המחין, זוכה לאנפין נהורין, פנים דקדושה, פי על-ידי דם ברית, נתקן דם נדה; פי זה לעמת זה, דם ברית זה דם קדוש, ולהפך דם נדה זה דם טמא, שהיא תאות ממון, כמו שכתוב (זכריה ט, יא) "גם בדם בריתך", [עין רש"י (שבת קלז): על פסוק זה, שעל-ידי דם ברית נצול מגיהנום. ועין בתנא דבי אליהו זוטא (פרק כה), איתא על

פסוק זה: פיון שנולד אברהם ועסק במילה, נשבע לו הקדוש-ברוך-הוא, שבזכות מילה מציל את ישראל מדינה של גיהנום. ועין מכילתא פרשת בא: בשכר דם מילה נגאלו]. על-ידי ברית, "שלחתי אסיריך מבור", בור דא טחול (עין תקון מח) שהוא מרה שחורה; פי העצבות והמרה שחורה שתופסת את האדם, זה בא מהטחול, שלא נזדבף דמו עדין, ומזה באה תאות ממון, הינו "בעצבון תאכלנה", שצריך להתגזע מאד על פרנסתו, וסובל גיהנום בזה העולם (בראשית ג, יח): "קוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה, בועת אפך תאכל לחם וגו', וכל זה מחמת פגם הברית, שהוא מרה שחורה, דם נדה, פי להפך, מי שזוכה לשלמות תקון הברית הוא אויז במדרגת בחינת מלח, שהוא הממתיק מרירות ועצבון הפרנסה,

פמובא בזהר (ויחי רמא): "אלמלא מלחא לא הוי עלמא יכלי למסבל מרירותא", פי המלח שהוא הברית, ממתיק את המרירות. (עכשו יביא ראיה מפסוקים, שברית זה מלח): וזהו (במדבר יח, יט) "ברית מלח עולם הוא", וכן (ויקרא ב, יג): "ולא תשפית מלח ברית אלקיך", 'אלקיך' דיקא, פי על-ידי-זה שאוחז בתקון הברית, נתקשר באלקות, ונתפרש מעבודת אלילים, כמו שכתוב (איוב יט, כו): "מבשרי אחזה

אָלוֹק", שֶׁמְבֹשֵׁר גּוֹפוֹ, שֶׁזֶה תְּקוּן הַבְּרִית, בְּסוּד (בְּרֵאשִׁית ב, כג): "וּבִשְׂרֵי מְבֹשְׂרֵי" [עֵיִן בְּרֵאשִׁית רַבָּה (פְּרָשָׁה מַח, סִימָן ב'): "וּמְבֹשְׂרֵי אֲחֻזָּה אֱלוֹהִי, אֱלוֹלֵי שְׁעֵשִׁיתִי כֵן, מֵהֵיכָן הָיָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִגְלָה עָלַי. עֵיִן שָׁם. וּבִזְהַר (לְךָ-לְךָ צַד): בְּכָל זְמַנָּא דְאִתְרַשִּׁים בְּרַשׁ בְּהָאֵי רְשִׁימָא קְדִישָׁא דְהָאֵי אַת, מְגִיָּה חֲמִי לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְגִיָּה מְפֹשֵׁ. וְנִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא אֲתֵאֲחִידַת בֵּיה, וְאִי לָא זְכִי דְלָא נְטִיר הָאֵי אַת, מַה כְּתִיב (אִיּוֹב ד, ט): "מִנְשַׁמַּת אֱלוֹהִי יֵאבְדוּ". דְהָא רְשִׁימוֹ דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אֲתֵנְטִיר. וְאִי זְכִי וְנְטִיר לִיה שְׁכִינְתָּא לָא אֲתֵפְרִישׁ מְגִיָּה, עֵיִן שָׁם; (וּבִתְקוּן יט): וְרָזָא דָּא לְחַפְיָמִי לְבָא אֲתַמְסַר וְהָאֵי בְּשׂ"ר

בְּהַפּוּכָא שְׁב"ר. וְעָלִיָּה אֲתַמַּר: "שְׁבַר רַעְבּוֹן בְּתִיכֶם". אִם זְכוּ — בְּשֵׁר קַדְשׁ, דְאֲתַמַּר בֵּיה: "וּמְבֹשְׂרֵי אֲחֻזָּה אֱלוֹק", וְאִם לָא נְטִרִין בְּהָאֵי בְּשׂ"ר אֹת בְּרִי"ת, אֲתַהֲפֹף לֹון בְּשְׁב"ר, עֵיִן שָׁם; (וּבִתְקוּן כד): לְצַדִּיקָא וְדָאֵי בְּאַתֵּר דְמִילָה וּפְרִיעָה שְׂרִיא יְקו"ק. וְדָא אִיהוּ "וּמְבֹשְׂרֵי אֲחֻזָּה אֱלוֹק". וְעָלִיָּהוּ אֲתַמַּר: "וְאֲמַר לְךָ בְּדַמְיָךְ חֲיִי" לְצַדִּיקָא, עֵיִן שָׁם]; כִּי עַל-יַדֵּי תְקוּן הַבְּרִית, מְאִיר לְעַצְמוֹ אֹר פְּנֵי מְלַךְ חַיִּים. וְזֶה מַה שְּׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּתוּבוֹת סו): 'מְלַח מְמוֹן חֶסֶד', כִּי עַל-יַדֵּי מְלַח, נִתְמַעַט אֲצִלוֹ תְּאֹת מְמוֹן. [וְעֵיִן שָׁם בְּרֵשׁ"י: 'מְלַח מְמוֹן חֶסֶד' — הַרוּצָה לְמַלַּח מְמוֹנוֹ, פְּלוּמַר לְגַרְם לֹו שְׁיִתְקַיֵּם — יִתְסַרְנוּ לְצַדִּיקָה תְּמִיד, וְחֶסְרוֹנוֹ זֶהוּ קִיּוּמוֹ, עֵיִן שָׁם. וְצַדִּיקָה הוּא הַפֶּף

תְּאֹת מְמוֹן, כִּי הָרִי מְפָזֵר אֶת זֶה לְעַנְיִים, וְאִין לֹו תְּאֹה לְכֶסֶף, נִמְצָא, שְׁמַלַּח שְׁהוּא תְּקוּן הַבְּרִית, עַל-יַדֵּי-זֶה נִתְמַעַט אֲצִלוֹ תְּאֹת מְמוֹן, וּמְרַבָּה בְּצַדִּיקָה].

ג. (עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ אֶת הַשְּׁגָתוֹ בְּפֶסוּק):

וְזֶהוּ (דְּבָרִים לג, כז): "וַיִּגְרַשׁ מִפְּנֵיךְ אֹיִב", מִפְּנֵיךְ דְקַדְשָׁה, הֵינּוּ אִם תִּגְרַשׁ מִפְּנֵיךְ אֶת הָאֹיִב שְׁהוּא אֲנַפִּין חֲשׂוּכִין, פְּנִים דְסִטְרָא אַחְרָא, וְתוֹפָה לְאֲנַפִּין נְהוּרִין, פְּנִים דְקַדְשָׁה, אִז "וַיֵּאמֶר הַשְּׂמֵד" לְשׁוֹן עֲבוּדָה זְרָה, הֵינּוּ תְּאֹת מְמוֹן, מִמִּילָא תִּגְרַשׁ מִמֶּךָ אֶת הַשְּׂמֵד, הַעֲבוּדָה זְרָה, שְׁהִיא תְּאֹת מְמוֹן, כִּי עַל-יַדֵּי פְּנִים דְקַדְשָׁה, אֲנַפִּין נְהוּרִין, מְבַטְלִין אֶת הַפְּנִים דְסִטְרָא אַחְרָא,

שְׁהִיא תְּאֹת מְמוֹן, עֲבוּדָה זְרָה. כִּי כָּל יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים צַדִּיקִים, עַל שֵׁם הַבְּרִית (עֵיִן זֶהר לְךָ-לְךָ צַדִּיקִי נִינְהוּ, וְהָא כְּמָה תִּיבִין אִית בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל, כְּמָה חֲטָאִין וְכְמָה רְשִׁיעִין דְעַבְרִין עַל פְּקוּדֵי אֹרִיתָא? אֵלָא הֲכִי תִנָּא בְּרָזָא דְמִתְנִיתִין. וְכַפִּין אִינוּן יִשְׂרָאֵל דְעַבְדִּין קְרַבְנָא דְרַעְוָא לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְמִקְרִיבִין בְּנִיָּהוּ לְתַמְנִיא יוּמִין לְקְרַבְנָא. וְכֵד אֲתַגְזֵרוּ עָאלוּ בְּהָאֵי חוּלְקָא טְבָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְכְתִיב (מְשָׁלִי י, כה): "וְצַדִּיק יִסוּד עוֹלָם". וְכִינּוּן דְעָאלוּ בְּהָאֵי חוּלְקָא דְצַדִּיק — אֲקֵרוּן צַדִּיקִים. וְדָאֵי פְּלָם צַדִּיקִים, הֵינּוּ עַל-יַדֵּי שְׁנִמּוּלִים נִקְרָאִים צַדִּיקִים]. וּבְשִׁבְלִי זֶה, כְּשֶׁמְגַרֵּשׁ מִפְּנֵיהֶם דְקַדְשָׁה, אֶת הָאֹיִב, הוּא מְפִיל אוֹתָם הָאֹיִבִים, בְּפְנֵים דְסִטְרָא אַחְרָא,

תְּקוּן הַבְּרִית, מְאִיר לְעַצְמוֹ אֹר

פְּנֵי מְלַךְ חַיִּים: וְזֶה (פְּתוּבוֹת סו):

'מְלַח מְמוֹן חֶסֶד', כִּי עַל-יַדֵּי מְלַח, נִתְמַעַט אֲצִלוֹ תְּאֹת מְמוֹן:

ג וְזֶהוּ (דְּבָרִים לג): "וַיִּגְרַשׁ מִפְּנֵיךְ

אֹיִב", מִפְּנֵיךְ דְקַדְשָׁה,

"וַיֵּאמֶר הַשְּׂמֵד" — לְשׁוֹן שְׂמֵד,

לְשׁוֹן עֲבוּדָה זְרָה, הֵינּוּ תְּאֹת

מְמוֹן. כִּי כָּל יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים

צַדִּיקִים, עַל שֵׁם הַבְּרִית. וּבְשִׁבְלִי

זֶה, כְּשֶׁמְגַרֵּשׁ מִפְּנֵיהֶם דְקַדְשָׁה,

אֶת הָאֹיִב, הוּא מְפִיל אוֹתָם

הָאֹיִבִים, בְּפְנֵים דְסִטְרָא אַחְרָא,

הֵינּוּ הַשְּׂמֵד:

היננו השמדם; כשהאדם מגרש מפניו את העצבות, שהוא אנפין חשוכין, והוא ממשיך על עצמו אנפין נהורין, על-ידי-זה הוא מבטל מעצמו את תאות ממון, ולא עוד אלא שפיל גם את כל השונאים שלו שרצו להפיל אותו בשמך, שהוא עבודה זרה, תאות ממון, הם נופלים במה שרצו להפיל אותו, על-ידי שהאדם מתגבר עם אנפין דקדשה, אנפין נהורין. נמצא, כל צדיק וצדיק, כשהקדוש-ברוך-הוא רוצה לגרש אויביו של צדיק, הוא מפיל את האויב בתאות ממון, ועל-ידי-זה הוא נעשה עסוק עם עצמו ושוכח מהצדיק. וכעין שאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות מריבה, סימן ב'): מי שרודף את חברו, הקדוש-ברוך-הוא מביא עליו רעה, כדי שישפח את חברו מלרדף אותו. כי 'צדיק הוא ברית עולם'

לממון כלל, כי זכה לשפע דקדשה, והוא תמיד באנפין נהורין, ולכן לא יכולים להפיל אותו, לא-כן מי שמתאנה לממון, והוא תמיד באנפין חשוכין, בנקל להפיל אותו. ועקר הנפילה הוא על-ידי קנאה, שמקנא תמיד בהזולת, למה יש לו יותר כסף ממנו, וזה עקר הנפילה של רב העולם, שנופלים בדעתם, על-ידי שמסתכלים בעין רעה על הזולת, שיש להם ממון יותר מהם, וזה מה ששובר אותם, לא-כן הצדיק מרב התפללותו באין סוף ברוך הוא, הוא מרגיש שהוא העשיר הכי גדול, ואינו מקנא בשום ברעה, ומפילא לא יכולים להפיל אותו.

נמצא, כל צדיק וצדיק, כשהקדוש ברוך הוא רוצה לגרש אויביו של צדיק הוא מפיל את האויב בתאות ממון. כי 'צדיק הוא ברית עולם' (תקון מח), וזה האויב של צדיק, שחולק על צדיק, אין לו מלח להמתיק מרירותו. פי 'מלח ממון חסר', פי עקר תאות ממון שנתמעט, אינו אלא על-ידי ברית: ובשביל זה, זבולון שהיה אוהב ליששכר, נאמר בו (דברים לג): "שמח זבולון". 'שמח', הפך בעצבון, 'שבע שמחות את פניך'

ובשביל זה, זבולון שהיה אוהב ליששכר, נאמר בו (דברים לג, יח): "שמח זבולון, 'שמח' הפך בעצבון, 'שבע שמחות את פניך'; כי זבולון עשה שתפוח עם יששכר, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה, פרשה עב, סימן ה'): 'יששכר יושב ועוסק בתורה, וזבולון יוצא בימים ובא ונותן לתוך פיו של יששכר, והתורה רבה בישראל; ועל-כן נאמר בו 'שמח זבולון בצאתך', שמח דיקא, כי בזה שעזר ליששכר שיוכל ללמוד תורה, בזה הראה שאין לו תאות ממון, ועל-כן היה תמיד בשמחה, אנפין נהורין.

וזה כשבקשה רחב סימנא דחיי, כמו שפתוב (יהושע ב'): "והחיותם את אבי ואמי וכו',

(עכשו ילביש את השגתו בענין רחב): וזה כשבקשה רחב סימנא דחיי (עין זמר ויחי רמא), כמו שפתוב (יהושע ב, יג) "והחיותם את

(תקון מח); הינו שמחזיק בשלמות תקון הברית, שאז נקרא צדיק. וזה האויב של צדיק, שחולק על צדיק, אין לו מלח להמתיק מרירותו, פי 'מלח ממון חסר', פי עקר תאות ממון שנתמעט, אינו אלא על-ידי ברית, ומחמת שאינו אוחו בתקון הברית, אין לו במה להחיות את עצמו, כי אין לו מלח להמתיק את מרירותו, על-ידי-זה נופל בתאות ממון, ונשקע שם, וכבר שוכח מלרדף את הצדיק. [נדבר זה רואים בחוש, שהצדיק מרב דבקותו בו תברך, נזדכך לגמרי מתאות ממון, ואינו מתאנה

אָבִי וְאִמִּי" וכו', אָמְרָה: "וּנְתַתֶּם לִי אוֹת אֲמֶת", פִּי אֲמַת הוּא בְּחִינַת חַיִּים כַּפֵּ"ל, וְאָמְרוּ לָהּ: "אֵת תְּקוּנוֹת חוּט הַשְּׁנַי תִּקְשְׁרֵי" לָךְ, 'תְּקוּהָ' זֶה בְּחִינַת אֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (יִרְמְיָה לֵא, טז):

"וַיֵּשׁ תְּקוּהָ לְאַחֲרֵיתֶךָ", וְאֲמוּנָה הִיא אַחֲרֵית הַיָּמִים (עֵינן זֶהר תִּשְׂא קֶפֶט, וְאַתְחַנֵּן רַע), פִּי עֲלִיָּה עוֹמְדִים כָּל הַמְּדוֹת, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (מִכּוֹת כֹּד): "בָּא חֲבִקוּק וְהַעֲמִידֵן עַל אַחַת" וכו'. וְחוּט הַשְּׁנַי זֶה בְּחִינַת זְרִיחַת אוֹר הַפְּנִימִים, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (בְּרֵאשִׁית לח, ל): "וַיִּקְרָא שְׁמוֹ זֶרַח" וכו', "כִּי הַחֹשֶׁךְ יִכְסֶה אֶרֶץ, וְעֲלִיף יִזְרַח הַגִּי"ה" (יִשְׁעִיָּה ס, ב), כִּי חֹשֶׁךְ הוּא בְּחִינַת בְּעֲצָבוֹן, דְּאֵגַת וְתֵאוֹת הַפְּרִנְסָה, צֶעַר כְּפָלִים פִּיּוּלְדָה, אֲנַפִּין חֲשׂוּכִין, עֲבוּדָה זָרָה וְעֲלִיף יִזְרַח ה'", אֲמוּנַת אֱלֻקוֹת, אוֹר הַפְּנִימִים, "וַיִּחַן פְּנֵי הָעִיר", תְּקוּנוֹת הַמְּטַבֵּעַ, תְּקוּנוֹת תְּאוֹת מְמוֹן, בְּחִינוֹת "שְׂמַח זְבוּלוֹן"; הֵינּוּ כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מַגְלָה יד): רַחֵב הַתְּצִירָה וּנְשֹׂאָה

יְהוֹשֻׁעַ. וּמוּבָא בַּזֶּהר (וַיְחִי רֵמָא): הִיא בְּעֵצָה סִימְנָא דְחַיִּי, דְּכַתִּיב: "וְהַחַיִּיתֶם אֶת אָבִי" וְגו'. וְאָמְרָה: סִימְנָא דְחַיִּי לֹא שְׂרִיא אֱלָא בְּאוֹת אֲמֶת, וּמֵאִי אִיהוּ אוֹת אֲמֶת? דָּא אוֹת ו', בְּגִין דְּבִיָּה שְׂרִין חַיִּין, הִכִּי אוֹלִיפְנָא סִימְנָא דְמִשָּׁה קָא בְּעֵצָתָא, וְאִינוּן אֲמֵאִי יְהִיבוּ לָהּ תְּקוּנוֹת חוּט הַשְּׁנַי? אֱלָא אִינוּן אֲמֵרֵי מִשָּׁה הָא אֶסְתַּלַּק

מֵעֲלָמָא, דְּהָא אַתְּכִפְנִישׁ שְׂמִשָּׂא, וְהָא מְטָא זְמָנָא דְּסִיְהֵרָא לְמִשְׁלֵט, סִימְנָא דְּסִיְהֵרָא אִית לָן לְמִיָּהֵב לָךְ. וּמֵאִי אִיהוּ תְּקוּנוֹת חוּט הַשְּׁנַי הַזֶּה, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, ג): "כְּחוּט הַשְּׁנַי שִׁפְתוֹתֶיךָ", סִימְנָא

דְּיִהוֹשֻׁעַ יְהֵא גְבָךְ, בְּגִין דְּשׁוּלְטָנוּתָא דְּסִיְהֵרָא הַשְּׂפָא, הֵינּוּ כִּי גַם בְּעֵת שְׁעוּבְרַת עַל הָאָדָם עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, שְׂהִיא בְּחִינַת לְבָנָה דְּלִית לָהּ מְגֻרְמָא כְּלוּם, וּמִתְגַּבְּרַת הַעֲצָבוֹת וְהַמְּרִירוֹת, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה לֵא, סִימָן יד): אֵלוּ נִתְקַבְּצוּ כָּל יְסוּרִים בְּצַד אֶחָד וְעֲנִיּוֹת מְצַד אֶחָד, הַעֲנִיּוֹת מְכַרְעַת לְכָלָן; וְאָמְרוּ (שָׁם סִימָן יא): אֵין בְּעוֹלָם קָשָׁה מִהַעֲנִיּוֹת, שְׂהִיא קָשָׁה מְכַל יְסוּרִין שְׂבַעוֹלָם; כִּי אִזּוּ כְּשִׁשׁוּרָה עַל הָאָדָם עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת מְחַמַּת עֲנִיּוֹת, וְהַסְּטָרָא אַחֲרָא רוּצָה לְהַתְּגַבֵּר עָלָיו, לְהַפִּילוֹ בְּעֲצָבוֹן, שְׂהוּא בְּחִינַת מִיתָה, וּכְמֵאֲמָרָם ו"ל: עֲנִי חֲשׂוּב כְּמַת, אִזּוּ דִּיקָא צְרִיכִים לְהַמְּשִׁיף בּוֹ אוֹת אֲמֶת, שְׂזוֹ אֲמוּנָה,

שְׂיַחְדִּיר בְּעֵצָמוֹ תְּקוּהָ, בְּבְחִינַת (יִרְמְיָה לֵא, טז): "וַיֵּשׁ תְּקוּהָ לְאַחֲרֵיתֶךָ", שְׂזוֹ חוּט הַשְּׁנַי, חוּט שֶׁל חֶסֶד, זְרִיחַת הָאוֹר בְּתוֹךְ הַחֹשֶׁךְ. וְלִכְּן דִּיקָא רַחֵב, שְׂעֲלִיָּה הַתְּגַבֵּר מֵהַתְּגַבֵּר וְכו', וְנִשְׂאָה לִיְהוֹשֻׁעַ, שְׂהוּא סוּד הַלְּבָנָה, בְּקָשָׁה חוּט שֶׁל חֶסֶד, שְׂהוּא הָאֲרַת מִשָּׁה, שְׂהוּא אֲמֶת, שְׂיֵאִיר בְּתוֹךְ הַלְּבָנָה, שְׂתִּהְיֶה הַשְּׁלֵמוֹת בֵּין חֲמָה

אָמְרָה וּנְתַתֶּם לִי אוֹת אֲמֶת". פִּי אֲמֶת הוּא בְּחִינַת חַיִּים כַּפֵּ"ל, וְאָמְרוּ לָהּ: "אֵת תְּקוּנוֹת חוּט הַשְּׁנַי תִּקְשְׁרֵי לָךְ". 'תְּקוּהָ' זֶה בְּחִינַת אֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (יִרְמְיָה לֵא): "וַיֵּשׁ תְּקוּהָ לְאַחֲרֵיתֶךָ". וְאֲמוּנָה הִיא אַחֲרֵית הַיָּמִים. פִּי עֲלִיָּה עוֹמְדִים כָּל הַמְּדוֹת, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (מִכּוֹת כֹּד): "בָּא חֲבִקוּק וְהַעֲמִידֵן עַל אַחַת" וכו'. וְחוּט הַשְּׁנַי, זֶה בְּחִינַת זְרִיחַת אוֹר הַפְּנִימִים כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (בְּרֵאשִׁית לח): "וַיִּקְרָא שְׁמוֹ זֶרַח" וכו', "כִּי הַחֹשֶׁךְ יִכְסֶה אֶרֶץ וְעֲלִיף יִזְרַח הַגִּי"ה" (יִשְׁעִיָּה ס). כִּי חֹשֶׁךְ הוּא בְּחִינַת בְּעֲצָבוֹן, דְּאֵגַת וְתֵאוֹת הַפְּרִנְסָה, צֶעַר כְּפָלִים פִּיּוּלְדָה, אֲנַפִּין חֲשׂוּכִין, עֲבוּדָה זָרָה. וְעֲלִיף יִזְרַח ה'", אֲמוּנַת אֱלֻקוֹת, אוֹר הַפְּנִימִים, "וַיִּחַן פְּנֵי הָעִיר" תְּקוּנוֹת תְּאוֹת מְמוֹן, בְּחִינוֹת "שְׂמַח זְבוּלוֹן":

ללבנה, שזה (יהושע ב, יב): "ונתתם לי אות אמת", ועל-ידי-זה תתבטל תאות ממון, דאגת וטרדת הפרנסה, אנפין חשוכין, עבודה זרה, "ועליך יזרח הנו"ה", שזו אמונת אלקות, אור הפנים, תקון תאות ממון, שזה "שמח זבולון", 'שמח' דיקא, שאף שעסק בפרנסה ובפרקמטיה, תמיד היה בשמחה. וכל זה עובר על כל אחד שנופל בדעתו מחמת העניות שמסבבתו, שזה סוד המלכות, בחינת יהושע, ומבקש אות אמת, וזה "את תקנת חוט השני תקשרי" לך, אסור להתיאש אפלו במצבים הכי קשים, ואסור לפל באנפין חשוכין, שזה בעצמו תאות ממון, אלא צריך להזריח עליו אור הפנים, ולהמתיק ממנו את הדינים, ולזכור אשר "ויש תקנה לאחריתך", שזה סוד אמונה, שבודאי לא יעזב אותך הקדוש-ברוך-הוא, אפלו במצבים שנפלת בהם, בעניות ובדחקות, כי אם רק תחיה את עצמך, ותמשיך על עצמך ברית מלח

עולם, הממתיק מרירותא דהאי עלמא, על-ידי- זה תוכל להחזיק מעמד ולא להשבר. ולכן דיקא רחב, שעבר עליה מה שעבר וכו', ונשאה יהושע, שהוא בחינת מלכות, בקשה אות אמת, שיאיר בה פני משה, שהוא פני החמה, ואף כי החשך יכסה ארץ, עם כל זה "ועליך יזרח

הנו"ה". ודבר זה עובר על כל אחד ואחד, אם הוא מתחזק בתוך העניות והדחקות שעוברת עליו, לבסוף יוצא משם. כי אסור להמשיך אחר העצבות והעצלות, שזו בעצמה תאות ממון, אנפין חשוכין, בחינת מיתה, שבא מפגם הברית, ולכן על-ידי שבקשה אות אמת, שהוא החיים, שיאיר בתוך המלכות, על ידי זה נשלמה.

וזה בחינת (ברכות ח): 'מצא או מוצא', כי הפרנסה הוא בחינת אשה, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (סנהדרין פא): 'היורד לפרנסת חברו פאלו בא על אשתו'. ופרנסה שהוא בעצבון, היא בחינת 'מוצא אני מר ממנות את האשה'. (בחינת מרירותא דעלמא שצריך להמתיקה על-ידי מלח פנ"ל, 'אלמלא מלחא לא הוי יכיל עלמא למסבל מרירותא'. ועל פן להפך, בפרנסה דקדשה פתיב: "מצא אשה מצא טוב" (משלי יח). 'טוב' בחינת צדיק, בחינת ברית מלח, שהוא ממתיק מרירותא, הינו תאות ועצבון הפרנסה). ופרנסה שהוא בחינת: "שמח זבולון בצאתך", הוא בחינת 'מצא אשה מצא טוב'. 'ואין טוב אלא צדיק' (יומא לח:). הינו ברית, כמו שפתיב (ישעיה ג): 'אמרו צדיק פי טוב'

אנפין חשוכין, בחינת מיתה, שבא מפגם הברית, ולכן על-ידי שבקשה אות אמת, שהוא החיים, שיאיר בתוך המלכות, על ידי זה נשלמה.

(עכשו ילביש את השגתו במאמר): וזה בחינת (ברכות ח): 'מצא או מוצא', כי הפרנסה הוא בחינת אשה, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (סנהדרין פא): 'היורד לפרנסת חברו, פאלו בא על אשתו'; ופרנסה שהיא בעצבון, היא בחינת 'מוצא אני מר ממנות את האשה' (בחינת מרירותא דעלמא שצריך להמתיקה על-ידי מלח פנ"ל, 'אלמלא מלחא לא הוי יכיל עלמא למסבל מרירותא'. ועל-פן להפך, בפרנסה דקדשה פתיב: "מצא אשה מצא טוב"

(משלי יח, כב): 'טוב' בחינת צדיק, בחינת ברית מלח, שהוא ממתיק מרירותא, הינו תאות ועצבון הפרנסה), ופרנסה שהיא בחינת "שמח זבולון בצאתך", הוא בחינת 'מצא אשה מצא טוב', ואין טוב אלא צדיק (יומא לח) הינו ברית, כמו שפתיב (ישעיה ג): 'אמרו צדיק פי טוב',

הממתיק מרירותא דהאי עלמא, על-ידי- זה תוכל להחזיק מעמד ולא להשבר. ולכן דיקא רחב, שעבר עליה מה שעבר וכו', ונשאה יהושע, שהוא בחינת מלכות, בקשה אות אמת, שיאיר בה פני משה, שהוא פני החמה, ואף כי החשך יכסה ארץ, עם כל זה "ועליך יזרח

שְׂזוּזִין מְזֵה לְזֵה; וּמִצָּא, שְׂמֻזְזָה הִיא נֶגֶד תַּאֲוֹת מָמוֹן, כִּי הִיא לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן, מְזוּזָה — לְשׁוֹן זוּזִי, כֶּסֶף [עֵינַן בְּכַא בְּתַרְא (קג): זוּזִי אֶקְרִי נְכֻסִי]. וְזֵה (אִיּוֹב כב, כה): "וְהִזָּה שְׂדֵי בְּצַרְיָךְ",

הֵינּוּ עַל-יְדֵי מְזוּזָה, "וְכֶסֶף תּוֹעֲפוֹת לְךָ", עַל-יְדֵי-זֵה פִּרְנָסְתוֹ מְעוֹפֶפֶת לְךָ [זֵה לְשׁוֹן הַפְּסוּק: "וְהִזָּה שְׂדֵי בְּצַרְיָךְ וְכֶסֶף תּוֹעֲפוֹת לְךָ". וּפִרְשׁ רַבְנּוּ ו"ל: "וְהִזָּה שְׂדֵי בְּצַרְיָךְ", כְּשֵׁשׁ שְׂדֵי, שְׂרָשׁוּם עַל הַמְּזוּזָה, עוֹמֵד עַל דְּלָתְךָ, כִּי צִרְיָךְ סוֹבְבִים עַל צִיר הַבַּיִת, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (שְׁמוֹת רַבָּה, פֶּרֶשׁה מ', סִימָן ד'): וְאֵינִן בְּצַרְיָךְ אֲלֵא חוֹמָה, כְּמֵה דְאֵת אָמַר (יִשְׁעִיָּה כה, יב): "וּמְבַצֵּר מִשְׁגָּב חוֹמֹתֶיךָ", עַל-יְדֵי-זֵה "וְכֶסֶף תּוֹעֲפוֹת לְךָ" עַל-יְדֵי-זֵה פִּרְנָסְתוֹ מְעוֹפֶפֶת לוֹ, כְּמוֹ שְׂדֵי שְׂדֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרַכּוֹת ג.ט): רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי אָמַר: פִּרְנָסְתוֹ

מְעוֹפֶפֶת לוֹ כְּצַפּוֹר, שְׂנֵאֲמַר: "וְכֶסֶף תּוֹעֲפוֹת לְךָ". כִּי שְׂדֵי הוּא בְּחִינַת בְּרִית [עֵינַן זֶהר פְּנִיחָס (רנח): מְזוּזָה רְשִׁים שְׂדֵי צְדִיק וְשְׂכִינְתָא תַרְעָא דְמְזוּזָה זֵה הַשְּׂעַר לְהַנְיָה, עֵינַן שָׁם; וְעֵינַן לְקוּטֵי תוֹרָה (אִיּוֹב כב, כה): "וְהִזָּה שְׂדֵי בְּצַרְיָךְ", אֵל תִּקְרִי בְּצַרְיָךְ, אֲלֵא בְּצַרְיָךְ, לְשׁוֹן דְּלַת וּפֶתַח, שְׁשָׁם שְׁמִים אֵת הַמְּזוּזָה, שְׂרָשִׁים שָׁם שְׂדֵי], כְּמוֹ שְׂפֹתוֹב (בְּרַאשִׁית לה, יא): "אֲנִי אֵל שְׂדֵי פְּרָה וּרְבֵה", הֵינּוּ כִּי שָׁם שְׂדֵי מְרַמֵּז עַל הַבְּרִית, שֶׁהוּא פְּרָה וּרְבֵה [רַצָּה לוֹמַר, שְׂעַל-יְדֵי תִקּוּן הַבְּרִית זוֹכִים לְשִׁבַר תַּאֲוֹת מָמוֹן. וְכֵן מְצִוֵּת

וְכִמּוֹ שְׂפֹתוֹב (שְׁמוֹת ב, ב): "וַתִּרְא אֶתוֹ כִּי טוֹב הוּא", 'שְׂנוּלָד מְהוּל' (מִדְרָשׁ רַבָּה שְׁמוֹת, פֶּרֶשׁה א'), וְאֵינִן טוֹב אֲלֵא אֹר (שָׁם), כְּמוֹ שְׂפֹתוֹב (בְּרַאשִׁית א, ד) "וַיִּרְא אֱלֹקִים אֵת הָאֹר" וְכוּ', זֵה בְּחִינַת

'וְעַלְיָךְ יִזְרַח ה', בְּחִינַת חוּט הַשְּׂנִי. כִּי בְּאֵמַת כָּל הַפְּרָנְסָה הִיא רַק בְּשִׁבִיל הָאִשָּׁה, וְכֵמֵאֲמָרָם ו"ל (תְּמוּרָה טז): אִשָּׁה בֵינָן שְׂאִין לָהּ תְּבוּאָה בְּתוֹךְ בֵּיתָה מִיַּד צוֹעֲקָת; כִּי הַפְּרָנְסָה שֵׁיכֶת יוֹתֵר לְאִשָּׁה מִהַבְּעַל. וְלִכְּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּכַא מְצִיעַא נט): לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּכַבּוּד אִשְׁתּוֹ, שְׂאִין בְּרַכָּה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, אֲלֵא בְּשִׁבִיל אִשְׁתּוֹ וְכוּ', 'אוֹקִירוֹ לְנִשְׁכּוֹ כִּי הִיכִי דִתְתַעְתְּרוּ, וְלִכְּן בְּמַעְרְבָא שְׂאֵלוּ: 'מִצָּא אוֹ מוֹצָא, מִצָּא הֵינּוּ "מִצָּא אִשָּׁה מִצָּא טוֹב", זֵה צְדִיק בְּרִית מְלַח, שְׂפִמְתִּיק מְרִירוּתָא דְהֵאִי עֲלָמָא,

"שְׂמַח זְכוּלוֹן בְּצַאֲתָךְ", שְׁזֵה תִקּוּן תַּאֲוֹת מָמוֹן, שְׂאֵז "מִצָּא אִשָּׁה מִצָּא טוֹב", וְאֵינִן טוֹב אֲלֵא אֹר, שְׂמֵאִיר עֲלִיו תְּמִיד אֹרוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׂיִוְדַע שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית. אוֹ 'מוֹצָא' הֵינּוּ 'מוֹצָא אֲנִי מֵר מִמּוֹת אֵת הָאִשָּׁה', שְׁזֵה מְרִירוּתָא דְהֵאִי עֲלָמָא, אֲנִפִין חֲשׁוֹכִין, מְרָה שְׁחוּרָה, וְצִרְיָכִים לְהַחֲיוֹתָהּ תְּמִיד. וְזֵה מֵה שְׂהָאִשָּׁה מִתְקַדְּשֶׁת בְּכֶסֶף דִּיקָא, כִּי הִיא מְשַׁלְּמַת אֵת עֲצָמָה אֹז.

ד. (עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ אֵת הַשְּׂגָתוֹ בְּמִצְוֹת מְזוּזָה): וְזֵה בְּחִינַת מְזוּזָה, כִּי אֵיִתָּא בְּמִדְרָשׁ (בְּמִדְרָב רַבָּה, פֶּרֶשׁה כב): 'לְמָה נִקְרָא שְׂמָן זוּזִי? מִפְּנֵי

וְכִמּוֹ שְׂפֹתוֹב (שְׁמוֹת ב) "וַתִּרְא אֶתוֹ כִּי טוֹב הוּא" — 'שְׂנוּלָד מְהוּל' (מִדְרָשׁ רַבָּה, שְׁמוֹת, פֶּרֶשׁה א'). 'וְאֵינִן טוֹב אֲלֵא אֹר' (שָׁם), כְּמוֹ שְׂפֹתוֹב (בְּרַאשִׁית א'): "וַיִּרְא אֱלֹקִים אֵת הָאֹר" וְכוּ'. זֵה בְּחִינַת 'וְעַלְיָךְ יִזְרַח ה', בְּחִינַת חוּט הַשְּׂנִי:

ד וְזֵה בְּחִינַת מְזוּזָה, כִּי אֵיִתָּא בְּמִדְרָשׁ (בְּמִדְרָב רַבָּה, פֶּרֶשׁה כב): 'לְמָה נִקְרָא שְׂמָן זוּזִי? מִפְּנֵי שְׂזוּזִין מְזֵה לְזֵה'. וְזֵה (אִיּוֹב כב): "וְהִזָּה שְׂדֵי בְּצַרְיָךְ", הֵינּוּ עַל-יְדֵי מְזוּזָה, "וְכֶסֶף תּוֹעֲפוֹת לְךָ" — עַל-יְדֵי-זֵה פִּרְנָסְתוֹ מְעוֹפֶפֶת לְךָ. כִּי שְׂדֵי הוּא בְּחִינַת בְּרִית. כְּמוֹ שְׂפֹתוֹב (בְּרַאשִׁית לה): "אֲנִי אֵל שְׂדֵי פְּרָה וּרְבֵה".

מזוזה מסגלת לשבר תאות ממון]. וְזֶה שְׁדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (ירושלמי ברכות, פָּרָק א'), שְׁעֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת הֵם בְּקִרְיַת שְׁמַע, וְדָבוּר 'לֹא תַחֲמַד' כְּנֶגֶד צְדִי"ן גְּמִי"ן בֵּיתִי"ן, כְּפִי"ן בֵּיתִי"ן, גְּמִי"ן צְדִי"ן, וְכַתְּבָתֶם עַל מְזוּזוֹתַי, כִּי עַל-יְדֵי מְזוּזָה נִתְבַטְּלַת חֻמַּדַת הַמָּמוֹן כְּפִנ"ל. וְקִרְיַת שְׁמַע הִיא אֲמוּנָה, אֲנָפִין גְּהִירִין, שְׁמֵאֲמִין שְׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְכוּל לְפָרֵס אוֹתוֹ בְּסִפְהָ קָלָה. וְלָכֵן "לֹא תַחֲמַד" שְׁסוּבָב עַל תְּאוֹת מָמוֹן, שֶׁהוּא חוֹמַד כְּסָף שֶׁל זוּלָתוֹ, כְּנֶגֶד "וְכַתְּבָתֶם עַל מְזוּזוֹתַי", כִּי עַל-יְדֵי מְזוּזָה נִתְבַטְּלַת חֻמַּדַת תְּאוֹת מָמוֹן, שֶׁזֶה מְלַח מָמוֹן חָסֵר; הֵינּוּ לִזְכוֹת לְשֹׁבֵר תְּאוֹת מָמוֹן, זֶה עַל-יְדֵי בְרִית מְלַח עוֹלָם. וְזֶהוּ (תְּהִלִּים נ, יא): 'וְזִיז' לְשׁוֹן זוּזִי, הֵינּוּ מָמוֹן, שֶׁנִּתְבַטְּלַת הַתְּאוּנָה שֶׁל מָמוֹן עַל-יְדֵי שֵׁם שְׁד"י, שֶׁזֶה 'שְׁדֵי עַמְדִי', עַל-יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית אֲזוּ זוֹכֵה לְמַחֲזִין שְׁלָמִים, וְאִין לוֹ כְּבֹר שׁוֹם תְּאוֹת מָמוֹן, הֵינּוּ עַל-יְדֵי מְזוּזָה זוֹכֵה לְבַחֲחִינַת 'שְׁמַח זְכוּלוֹן'; כִּי מְזוּזָה זֶה תְּקוּן הַבְּרִית, שֵׁם שְׁד"י, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הוּא שְׁמַח בְּחֻלְקוֹ, וְאִינוֹ אֵץ לְהַעֲשִׂיר. וּמֵאֲחֵר שְׁאֲמָרוּ שְׁ"לֹא תַחֲמַד" הוּא כְּנֶגֶד "וְכַתְּבָתֶם", וְזֶה תְּאוֹת מָמוֹן, מְבַטֵּל מִמֶּנּוּ אֶת הַפְּתוּת, שֶׁהוּא

שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה: 'וְכַתְּבָתֶם — שִׁיְהֵא כְּתִיבָה תְּמָה' (שְׁבַת קג: [שְׁתֵּהא כְּתִיבָה תְּמָה שְׁלֹא יִכְתֹּב אֶלְפִי"ן עֵינֵי"ן, עֵינֵי"ן אֶלְפִי"ן, כְּפִי"ן בֵּיתִי"ן, כְּפִי"ן בֵּיתִי"ן, גְּמִי"ן צְדִי"ן, גְּמִי"ן צְדִי"ן] (מְנַחֲוֹת לַה). [הֵאִי קִילְפָא דְתַפְלִין צְרִיף לְמִיבְדָּקִיה, דְּדִילְמָא אִית בֵּה רִיעוּתָא, וּבְעֵינָא כְּתִיבָה תְּמָה וְלִיכָא, וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית כה, כז): "יַעֲקֹב אִישׁ תָּם", הֵינּוּ יַעֲקֹב הוּא בְּתַפְאֲרַת, שֶׁהוּא הַתּוֹרָה, שְׁצָרִיכָה לְהִיּוֹת כְּתוּבָה כְּתִיבָה תְּמָה, שְׁזוֹ מִדְתּוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, 'אִישׁ תָּם', כִּי עַל יְדוֹ "וַיַּחֲזֵן פְּנֵי הָעִיר", עַל יְדוֹ תְּקוּן הַמְטַבֵּעַ כְּפִנ"ל, שְׁעַל יְדוֹ נִתְבַטְּלַת תְּאוֹת מָמוֹן. וְזֶהוּ שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (שְׁבַת לב:), שְׁאֲרִיכַת יָמִים עַל-יְדֵי מְזוּזָה, כִּי סְמוּךְ לְ"וְכַתְּבָתֶם" — "לְמַעַן יָרְבוּ יָמֵיכֶם", כִּי עַל-יְדֵי אֲמוּנָה בְּמִשְׁא וּמִתֵּן, בָּא אֹרֶחַ הַחַיִּים כְּפִנ"ל, שְׁאִינוֹ רֵץ אַחֵר הַהֶבֶל, וְאִינוֹ אֵץ לְהַעֲשִׂיר. וְזֶה שְׁאֲמָרוּ (שָׁם): 'מִקְרָא נִדְרָשׁ לְפָנָיו, מַה זֶה לְפָנָיו? הֵינּוּ בְּחִינַת אֹרֶחַ הַפְּנִים, אֲנָפִין גְּהִירִין, שֶׁהוּא סִימְנָא דְחַיִּי, כִּי עַל-יְדֵי שְׁהָאָדָם מְבַטֵּל מִמֶּנּוּ אֶת הַפְּתוּת, שֶׁהוּא

אֲנִפִּין חֲשׂוּכִין. וּבִשְׂבִיל זֶה קָבִיעוֹת הַמְּזוּזָה ה. (עֲכָשׁוּ יִפְרֹשׂ אֶת הַפְּסוּק שֶׁהִתְחִיל בוֹ): וְכַל בְּשִׁלִּישׁ הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַפֶּתַח (מִנְחוֹת ל.ג.), כִּי אָמְרוּ הַמְּצוּוֹת שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה אוֹתָם בְּלֹא מָמוֹן, חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבָרְכָה (בְּבֹא מְצִיעָא מ.ב.): הֵינּוּ שְׂאִין רוּצָה לְהַפְסִיד מָמוֹן בְּשִׂבְלֵי הַמְּצוּהָ, 'לְעוֹלָם יִשְׁלַשׁ אָדָם אֶת מְעוֹתָיו: שְׁלִישׁ זֶה הַבְּחִינָה נִקְרָא צְדָקָה, כִּי עֲדִין לֹא נִשְׁלַם, כְּמוֹבָא (וְהָרַב בְּחֻקֵּי קִיג.):

וּבִשְׂבִיל זֶה קָבִיעוֹת הַמְּזוּזָה בְּשִׁלִּישׁ הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַפֶּתַח (מִנְחוֹת ל.ג.), כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבָרְכָה (בְּבֹא מְצִיעָא מ.ב.): 'לְעוֹלָם יִשְׁלַשׁ אָדָם אֶת מְעוֹתָיו שְׁלִישׁ בְּפִרְקֵי מְטִיא' וְכוּ'. וּשְׁלִישׁ הָעֲלִיּוֹן הוּא הַשְּׁלִישׁ שֶׁבְּפִרְקֵי מְטִיא, כְּמוֹ אֲמַר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבָרְכָה (יְרוּשְׁלָמִי פֶּאֶה, פֶּרֶק ח'): 'טָבִין חֲמִשִּׁין דְּעֵבְדִין מִמָּאֲתָן דְּלֹא עֵבְדִין; וְלִכְּן הֵם בְּשִׁלִּישׁ הָעֲלִיּוֹן, כִּי אִם חֲמִשִּׁין דְּעֵבְדִין, וְעוֹסֵק בָּהֶם בְּמִשְׁא וּבְמִתָּן, הוּא יְרוּיַח הַרְבֵּה יוֹתֵר, אֲבָל שֵׁם צְרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ אֱמוּנָה, אֲנִפִּין נְהוּרִין, לְשִׁבּוֹר תְּאַוֹת מָמוֹן. וְעַקֵּר הָאֱמוּנָה צְרִיךְ לְהִיטֵל בְּמִשְׁא וּבְמִתָּן, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (שֵׁפֶת ל.א.): 'נִשְׂאֵת וְנִתְתָּ בְּאֱמוּנָה'; כִּי אֲסוּר לְשַׁקֵּר בְּמִשְׁא וּבְמִתָּן, שְׁזָה בְּחִינַת תְּאַוֹת מָמוֹן, שְׁלֹקֵחַ מֵה שְׁלֹא שִׁיף אֵלָיו, שְׁזָה גַם בְּחִינַת "לֹא תִחַמַּד". נִמְצָא, שֶׁעַקֵּר הַמָּמוֹן, שְׁשֵׁם צְרִיךְ אֱמוּנָה, הוּא בְּשִׁלִּישׁ עֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בְּשִׁלִּישׁ שֶׁבְּפִרְקֵי מְטִיא, שְׁשֵׁם הוּא עוֹסֵק בְּמִשְׁא וּבְמִתָּן, וְלִכְּן הוּא בְּשִׁלִּישׁ הָעֲלִיּוֹן, בְּמִקוֹם הַמְּזוּזָה דִּיקָא, שֶׁהִיא מְבַטֵּלַת מֵהָאָדָם תְּאַוֹת מָמוֹן, אֲנִפִּין חֲשׂוּכִין, וְכֹא לֹא אֲנִפִּין נְהוּרִין.

וּבִשְׂבִיל זֶה קָבִיעוֹת הַמְּזוּזָה בְּשִׁלִּישׁ הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַפֶּתַח (מִנְחוֹת ל.ג.), כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבָרְכָה (בְּבֹא מְצִיעָא מ.ב.): 'לְעוֹלָם יִשְׁלַשׁ אָדָם אֶת מְעוֹתָיו שְׁלִישׁ בְּפִרְקֵי מְטִיא' וְכוּ'. וּשְׁלִישׁ הָעֲלִיּוֹן הוּא הַשְּׁלִישׁ שֶׁבְּפִרְקֵי מְטִיא, כְּמוֹ אֲמַר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבָרְכָה (יְרוּשְׁלָמִי פֶּאֶה פֶּרֶק ח'): 'טָבִין חֲמִשִּׁין דְּעֵבְדִין מִמָּאֲתָן דְּלֹא עֵבְדִין. וְעַקֵּר הָאֱמוּנָה צְרִיךְ לְהִיטֵל בְּמִשְׁא וּבְמִתָּן, כְּמוֹ שֶׁפֶתוּב (שֵׁפֶת ל.א.): 'נִשְׂאֵת וְנִתְתָּ בְּאֱמוּנָה'. נִמְצָא שֶׁעַקֵּר הַמָּמוֹן שְׁשֵׁם צְרִיךְ אֱמוּנָה הוּא בְּשִׁלִּישׁ עֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בְּשִׁלִּישׁ שֶׁבְּפִרְקֵי מְטִיא:

ה וְכַל הַמְּצוּוֹת שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה אוֹתָם בְּלֹא מָמוֹן, הֵינּוּ שְׂאִין רוּצָה לְהַפְסִיד מָמוֹן בְּשִׂבְלֵי הַמְּצוּהָ, זֶה הַבְּחִינָה נִקְרָא צְדָקָה, וְזֶה צְוִיתָ צְדָקָה עֲדִיתִךְ. אֲבָל כְּשֶׁחָבִיב כָּל כֶּף הַמְּצוּהָ, עַד שְׂאִין מְרַגֵּישׁ בְּהַפְסֵד מָמוֹן, הֵינּוּ שֶׁמְבַבְּזוּ אֶת כֶּסֶפוֹ בְּעֵבּוֹר הַמְּצוּהָ, וְקוֹנֶה אֶת הַמְּצוּהָ בְּכֶסֶף מְלֹא, זֹאת הַבְּחִינָה נִקְרָא אֱמוּנָה, שְׁזוֹ שְׁלֵמוֹת הַצְּדָקָה, כִּי עַקֵּר אֱמוּנָה הוּא בְּמָמוֹן, כִּי בְּזֶה שֶׁמְבַבְּזוּ כֶּסֶף עַל קְנִיַת מְצוּהָ, בְּזֶה הוּא מְגַלֵּה טֵהָר לְבָבוֹ, שְׂאִינוֹ מִפְּחַד שְׁלֹא יִהְיֶה לוֹ, אֲלֹא הוּא מֵאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שִׁיתֵּן לוֹ, כִּי הַכֶּסֶף וְהַזֵּהָב רַק מֵאֲתוֹ תִּתְּבָרַךְ, וְלִכְּן הוּא מְבַבְּזוּ כֶּסֶפוֹ וּמְמוֹנוֹ עַל קְנִיַת מְצוּהָ. וְזֶה עַקֵּר שְׁלֵמוֹת שְׂבִיבֵית תְּאַוֹת מָמוֹן, כִּי כְּשֶׁמְשַׁבֵּר תְּאַוֹת מָמוֹן כִּנּוּ"ל,

ששם פנים דקדשה, שזה אנפין גהורין, והוא תמיד בשמחה, שזה אמונה מאד — זה ממון, כמו שכתוב (דברים ו) "ובכל מאדך", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (ברכות נד): "ובכל מאדך"

— בכל ממונך; נמצא, כשבר ישראל מבזבז ממונו וכספו בעבור קיום המצוה, בזה הוא מגלה טהר נפשו, שפבר שבר את תאות ממון, ויש לו אמונה ברורה ומזככת בו יתברך, ויודע אשר בשביל קניית מצוה לא מפסידים, אדרבה הקדוש ברוף הוא משלים לו את חסרונו. וזו הצדקה שעושים לשמה, שמשלמים בכסף מלא בעבור קניית מצוה. ומוכא (זהר אמר פט:): מאן 'צדקה' אתר דכל אנפין גהירין אחידן בה, והוא אחיד בכלהו וביה אשתכחו. "ולנו בשת הפנים", אתר דכל אנפין גהירין אתרחקן מגיה. צדקה אמת קשוט ונהורא דכלא ונהורא דאנפין חידו כלא. בשת כסיפא רחיקו דקשוט מאן דאכסיף, בגין דאמת דאיהו צדקה אתרחק מגיה רחיקו דאנפין גהירין; כי מי שנאחז בתאות ממון, הוא רחוק מאנפין גהורין, ועליו נאמר: "ולנו בשת הפנים", אבל מי ששבר תאות ממון, הוא קשור באמת, וזוכה לאנפין גהירין, ואין לו ממי להתבייש.

חידו כלא. בשת כסיפא רחיקו דקשוט מאן דאכסיף, בגין דאמת דאיהו צדקה אתרחק מגיה רחיקו דאנפין גהירין; כי מי שנאחז בתאות ממון, הוא רחוק מאנפין גהורין, ועליו נאמר: "ולנו בשת הפנים", אבל מי ששבר תאות ממון, הוא קשור באמת, וזוכה לאנפין גהירין, ואין לו ממי להתבייש.

(עכשו ילביש השגתו במאמר סבי דבי אתונא): וזה פרוש שאמרו סבי דבי

אתונא, "אמר לנו מלי דכדיבא", זה בחינת שקר, בחינת עבודה זרה, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (סנהדרין צב): 'כל המחליף בדבורו, כאלו עובד עבודת פוככים' וכו';

תאות ממון פנ"ל, ששם פנים דקדשה. וזה אמונה מאד, — זה ממון כמו שכתוב (דברים ו): "ובכל מאדך" (ברכות נד):

וזה פרוש שאמרו סבי דבי אתונא, אמר לנו מלי דכדיבא, זה בחינת שקר, בחינת עבודה זרה, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה, (סנהדרין צב): 'כל המחליף בדבורו כאלו עובד עבודת פוככים' וכו'. ואמר להם: הוי לן פדניתא וילדה, פדניתא — זו פרדה. זה בחינת עפוי"ם, דשריא בפרודא, פמוכא בזהר (משפטים צה): 'שארי בחבורא וסיים בפרודא'. וילדה — זה בחינת רוח, המכנה בשם לדה. ואמרו לו: וכדניתא מי ילדה — פי 'עפוי"ם אל אחר אסתרים ולא עבד

ובדרך כלל אדם מחליף בדבורו בעת עסקו במשא ומתן, כמאמרם ז"ל (בבא מציעא מד): מי שפרע מאנשי דור המבול ומדור ההפלה, הוא עתיד להפרע ממי שאינו עומד בדבורו; כי מי שנכנסה בו תאות ממון, הוא מדבר שקר ומחליף בדבורו, ואמר להם "הוי לן פדניתא וילדה, פדניתא" — זו פרדה, זה בחינת עפוי"ם, דשריא בפרודא, פמוכא בזהר (משפטים צה): 'שארי בחבורא וסיים בפרודא'; הינו פי בהתחלה הם מדברים אמת, אבל לבסוף מסיימים עם שקר, שזה פרודא, מלשון פרו, שמשפרידים העפוי"ם מיחידו יתברך. "וילדה" — זה בחינת רוח,

המכנה בשם לדה; כי מה שהאדם מרויח פסוף וממון, זה נקרא לדה, פי מקדם לא הנה לו, ועכשו עסק במשא ומתן והרויח ממון וכסף, שזה בחינת לדה. ונה מקשר אל מה שאמר למעלה: קשין מזונותיו כפלים פילדה. ואמרו לו: "וכדניתא מי ילדה", פי 'עפוי"ם אל אחר אסתרים ולא עבד פריין' (זהר משפטים קג). ולכן איך יכול להיות שפרדה, שהיא לשון פרוה, שנפרד ממנו יתברך, איך יכול להוליד ולהרויח

מִמּוֹן? וְהַשִּׁיב לָהֶם: "הִי נִיהוּ מְלִי דְכַדִּיבָא", זָרָה, כִּי 'מִצְוֵה לְקַיֵּם דְּבַרֵּי הַמֵּת', וְזֶה הַדְּבָר הִינּוּ הַשֶּׁקֶר, שְׁנֵדְמָה לָהֶם שְׁמְרוּיַחֲזִין, וּבִאֲמַת אֵינָם מְרוּיַחֲזִין; כִּי זֹהִי תַאֲנוֹת מִמּוֹן, שְׁהָאֲדָם רַךְ אַחַר הַכֶּסֶף כְּקוֹרָא בְּהַרִים, וְנִדְמָה לוֹ בְּכָל פַּעַם — שְׁטַר צוֹאָה. הִינּוּ, מִי שְׁמִשְׁקַע בַּתַּאֲנוֹת

שְׁמְרוּיַחֲזִין, וּבִינָן כְּךָ לֹא נִשְׁאָר בְּיָדוֹ כְּלוּם, כִּי מִי שְׁמִשְׁקַע בַּתַּאֲנוֹת מִמּוֹן, וְכָל הָרֹאשׁ שָׁלוֹ זֶה רַק כֶּסֶף, אֵינּוּ רוֹאֶה סִימָן בְּרִכָּה בְּכֶסֶפּוֹ. "וְתֵלֵא לָהּ פִּתְקָא בְּצוֹאָרָא דְהוּי מְסִיק בֵּי אָבָא מָאָה אֶלְפֵי זוּזֵי, "בֵּי אָבָא" זוֹ עֲבוּדַת אֱלִילִים, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (יְרֵמְיָה ב, כז): "הָאוֹמֵר לַעֲזֹן אָבִי אֶתָּה", וְעֲבוּדַת אֱלִילִים הִיא חוּבָה (עֲזֵן רַש"י לְדָלֶף בַּפְּסוּקִים: "וַיִּרְדְּפֶם עַד חוּבָה"), שְׁמִכְרַעַת אֶת הַכֶּל לְכַף חוּבָה. וְכָל הַמִּתְדַּבְּקִין בָּהּ הֵם בְּעֵלֵי חוּבוֹת, כְּמוֹ שְׁאֲנוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ, שְׁזָה הַמִּשְׁאָא תְלוּי בְּצוֹאָר בְּנֵי אָדָם, שְׁאִין מְסַתְּפִקִין בְּמִמּוֹנָם. וְלוּוִין מִמּוֹן מְאֲחֲרִים, וְנִדְמָה לָהֶם שְׁהֵם מְשַׁתְּפָרִין שְׁכַר הַרְבֵּה, וְאַחַר־כֵּן מֵתִים בְּעֵלֵי חוּבוֹת, וְאֵם אֵינָם מֵתִים בְּעֵלֵי חוּבוֹת, הֵם בְּחֵייהֶם בְּעֵלֵי חוּבוֹת, וּמְטָרִיחִים אֶת עֲצָמָם בְּטָרְחוֹת גְּדוּלוֹת, וּמְסַכְּנִים אֶת עֲצָמָם בְּסַכְּנַת דְּרָכִים, בְּשִׁבִיל שְׁכַר מַעֲט, בְּשִׁבִיל לְשִׁלְם חוּב אָבִיהֶם, חוּב עֲבוּדַת

פִּרְיָן' (שֵׁם קג.). וְהַשִּׁיב לָהֶם: "הִי נִיהוּ מְלִי דְכַדִּיבָא", הִינּוּ הַשֶּׁקֶר, שְׁנֵדְמָה לָהֶם שְׁמְרוּיַחֲזִין, וּבִאֲמַת אֵינָם מְרוּיַחֲזִין.

וְתֵלֵא לָהּ פִּתְקָא בְּצוֹאָרָא דְהוּי מְסִיק בֵּי אָבָא מָאָה אֶלְפֵי זוּזֵי, בֵּי אָבָא זֶה עֲבוּדַת־אֱלִילִים, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (יְרֵמְיָה ב): "הָאוֹמֵר לַעֲזֹן אָבִי אֶתָּה". וְעֲבוּדַת זָרָה הִיא חוּבָה. שְׁמִכְרַעַת אֶת הַכֶּל לְכַף חוּבָה. וְכָל הַמִּתְדַּבְּקִין בָּהּ הֵם בְּעֵלֵי חוּבוֹת, כְּמוֹ שְׁאֲנוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ, שְׁזָה הַמִּשְׁאָא תְלוּי בְּצוֹאָר בְּנֵי אָדָם, שְׁאִין מְסַתְּפִקִין בְּמִמּוֹנָם. וְלוּוִין מִמּוֹן מְאֲחֲרִים, וְנִדְמָה לָהֶם שְׁהֵם מְשַׁתְּפָרִין שְׁכַר הַרְבֵּה, וְאַחַר־כֵּן מֵתִים בְּעֵלֵי חוּבוֹת. וְאֵם אֵינָם מֵתִים בְּעֵלֵי חוּבוֹת, הֵם בְּחֵייהֶם בְּעֵלֵי חוּבוֹת, וּמְטָרִיחִים אֶת עֲצָמָם בְּטָרְחוֹת גְּדוּלוֹת, וּמְסַכְּנִים אֶת עֲצָמָם בְּסַכְּנַת דְּרָכִים, בְּשִׁבִיל שְׁכַר מַעֲט, בְּשִׁבִיל לְשִׁלְם חוּב אָבִיהֶם, חוּב עֲבוּדַת זָרָה. כִּי 'מִצְוֵה לְקַיֵּם דְּבַרֵּי הַמֵּת', וְזֶה הַדְּבָר לָהֶם כְּמוֹ צוֹאָה מְאֲבִיהֶם, שְׁיִשְׁלְמוּ חוּבוֹתֵיו. וְזֶה שְׁפָרַשׁ מִהַרְש"א, 'תֵּלֵא לָהּ פִּתְקָא בְּצוֹאָרָא' — שְׁטַר צוֹאָה.

מִמּוֹן, נִדְמָה לוֹ תְּמִיד שֶׁהוּא צָרִיף לְרוּץ אַחַר הַכֶּסֶף, וְהוּא חֵי בְּדִמְיוֹן וְעוֹסֵק בְּעַסְקִים, וְנִדְמָה לוֹ בְּכָל פַּעַם שֶׁהוּא מְרוּיַחֲזִין, וְעַל סִמְךָ זֶה הוּא לְוָה כֶּסֶף, וְנִכְנָס בְּעַסְקִים יוֹתֵר גְּדוּלִים, וּבְכָל פַּעַם נִדְמָה לוֹ שֶׁהוּא מְרוּיַחֲזִין, וְכָךְ הוּא לְוָה עוֹד יוֹתֵר כֶּסֶף, עַד שֶׁהוּא תְּמִיד בְּעַל חוּב, וְעַם כָּל זֹאת נִדְמָה לוֹ שֶׁהוּא מְרוּיַחֲזִין וּמְטָרִיחִין אֶת עֲצָמוֹ בְּטָרְחוֹת גְּדוּלוֹת, וּמְסַכְּנִין אֶת עֲצָמוֹ בְּסַכְּנוֹת, וְרַךְ אַחַר הַכֶּסֶף, וְאֵינּוּ קוֹלֵט, שֶׁהַכֶּל רַק דְּמִיוֹן גְּדוֹל, כִּי בֵּין כְּךָ מְכַלֶּה אֶת יָמָיו הַטּוֹבִים בְּהִבָּל וּבְרִיק, וּמְאֹמָה לֹא נִשְׁאָר בְּיָדוֹ, כִּי לְבִסוּף הַכֶּל מִשְׁאִיר לְאַחֲרִים. וְכְמוֹ שְׁאָמַר הַחֲכָם מְכַל אָדָם (קִהְלֵת ה, יג"ד): "וְאָבָד הָעֵשֶׂר הַהוּא בְּעֵנֵן רַע" וְגו', "כַּאֲשֶׁר יֵצֵא מִבֶּטֶן אִמּוֹ עָרוֹם יָשׁוּב לְלֶכֶת כַּשָּׁבָא וּמְאֹמָה לֹא יֵשֵׁא בְּעַמְלוֹ שִׁילָף בְּיָדוֹ" וְגו', "כֹּל־עֲמַת שָׁבָא כֵּן יִלָּךְ וּמָה יִתְרוֹן לוֹ שְׁיַעֲמַל לְרוּיַחֲזִין" וְגו'; וְאֵין זֶה אֶלָּא שְׁנִדְבֵק בְּעֲבוּדַת זָרָה שֶׁל

מִמּוֹן, וְנִדְמָה לוֹ בְּדַמְיוֹנוֹ שֶׁהוּא מְרוּיחַ, וּבֵינָן כִּף מְאֵבֵד אֶת יָמָיו הַטּוֹבִים.

וְאַחֲר־כֵּן אָמְרוּ לוֹ: "מִלְחָא כִּי סָרְיָא בְּמַאי מְלַחֵי לָהּ"; מִי שֶׁנִּפְל לְתַאֲוֹת מִמּוֹן, שָׁבָא

מִפְגַּם הַבְּרִית, אֵיךְ יוֹצֵאִים מִזֶּה; כִּי תִקּוֹן שֶׁל תַּאֲוֹת מִמּוֹן הוּא תִקּוֹן הַבְּרִית, שֶׁהוּא בְּרִית מְלַח עוֹלָם כַּנ"ל, וְשֶׁאֵלּוּ אוֹתוֹ: זֶה שֶׁתִּקַּן בְּרִיתוֹ, שָׂאז זוֹכֶה לְאַנְפִּין נְהוּרִין, וְאֵינּוּ אֶץ לְהַעֲשִׂיר. אָבֵל אִם נִפְל לְסִרְחוֹן תַּאֲוֹת מִמּוֹן, בְּמַאי תִקּוֹנוֹ, אֵיךְ יְכוּלִים לְתַקַּן אוֹתוֹ, וְלְהוֹצִיאוֹ מִהַתַּאֲוָה הַמְגַנָּה הַזֶּה שֶׁל תַּאֲוֹת מִמּוֹן, לְרוּץ כְּקוֹרָא בְּהַרִים, וְיִדְמָה לוֹ בְּדַמְיוֹנוֹ כְּאֵלּוּ הוּא מְרוּיחַ, וְלִבְסוּף מֵת בְּעַל חוּב, וְאֵבֵד אֶת יָמָיו הַטּוֹבִים? וְהַשִּׁיב לָהֶם: "בְּסִילוֹתָא דְכַדְנִיתָא", הֵינּוּ בְשִׁלְיָא שֶׁל הַפְּרִדָּה; כִּי בְּאֵמֶת יֵשׁ עוֹד תִּקּוֹן לְתַאֲוֹת מִמּוֹן, הֵינּוּ שְׂמִשְׁפַּל לְשַׂרְשׁ, שְׂמִשְׁם בָּא כָּל הַמּוֹן וְכָל הַהֲשַׁפְּעוֹת, וְעַל-יְדֵי הַסְּתַפְּלוֹת שֶׁם, יִתְבַּטַּל תַּאֲוֹתוֹ, כִּי שֶׁם בְּשַׂרְשָׁה, הֲשַׁפַּע כְּלוֹ אֹר צַח וּמְצַחֲצַח וְתַעֲנוּג רֹחַנִי, וְאֵין מִתַּאֲוָה (נ"א מִתַּעֲבָה כַּת"י) אֲלָא לְמַטָּה, וּמִי הוּא הַפְּתִי יְסוּר הַנָּה, לְהַשְׁלִיךְ תַּעֲנוּג רֹחַנִי, וְלִקַּח תַּעֲנוּג עֵב; הֵינּוּ

וְאַחֲר־כֵּן אָמְרוּ לוֹ: מִלְחָא כִּי סָרְיָא בְּמַאי מְלַחֵי לָהּ

— כִּי תִקּוֹן שֶׁל תַּאֲוֹת מִמּוֹן, הוּא תִקּוֹן הַבְּרִית מְלַח כַּנ"ל. וְשֶׁאֵלּוּ אוֹתוֹ: זֶה שֶׁתִּקַּן בְּרִיתוֹ, אִם נִפְל לְסִרְחוֹן תַּאֲוֹת מִמּוֹן, בְּמַאי תִקּוֹנוֹ. וְהַשִּׁיב לָהֶם: בְּסִילוֹתָא דְכַדְנִיתָא — כִּי בְּאֵמֶת יֵשׁ עוֹד תִּקּוֹן לְתַאֲוֹת מִמּוֹן, הֵינּוּ שְׂמִיִּסְתַּפַּל לְשַׂרְשׁ, שְׂמִשְׁם בָּא כָּל הַמּוֹן וְכָל הַהֲשַׁפְּעוֹת. וְעַל-יְדֵי הַסְּתַפְּלוֹת שֶׁם, יִתְבַּטַּל תַּאֲוֹתוֹ. כִּי שֶׁם בְּשַׂרְשָׁה, הֲשַׁפַּע כְּלוֹ אֹר צַח וּמְצַחֲצַח, וְתַעֲנוּג רֹחַנִי, וְאֵין מִתַּאֲוָה (נ"א מִתַּעֲבָה כַּת"י) אֲלָא לְמַטָּה. וּמִי הוּא הַפְּתִי יְסוּר הַנָּה, לְהַשְׁלִיךְ תַּעֲנוּג רֹחַנִי, וְלִקַּח תַּעֲנוּג עֵב.

אָבֵל לְזֹאת הַהֲסַתְּפְלוֹת, אִי אֶפְשָׁר לָבוֹא, אֲלָא עַד שְׂמִיתְקַן בְּרִיתוֹ, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב: 'מִבְּשָׂרִי אֶחְזֶה אֱלוֹהִי'. שְׁבַתְחִלָּה צְרִיךְ לְתַקַּן בְּשַׂר קַדְשׁ, וְאֵז יוּכַל לְהַסְתַּפַּל בְּאֵלְקוֹת. וּבְשִׁבִיל זֶה, עָקַר הַתִּקּוֹן שֶׁל תַּאֲוֹת מִמּוֹן, הוּא עַל-יְדֵי בְרִית. וּכְשֶׁמִּתְקַן בְּרִיתוֹ, אִי אֶפְשָׁר לָפֵל לְתַאֲוֹת מִמּוֹן. כִּי עַל-יְדֵי מְלַח, תַּאֲוֹת מִמּוֹן חֲסֵר כַּנ"ל, וְחֲסֵר מִמּוֹן כְּכֹר הַתַּאֲוָה לְכַסְף וּמִמּוֹן, אֲדִרְבָּה מְחַלְקוֹ לְצַדִּיקָה, כִּי אֵינּוּ קְדוּק אֶל תַּאֲוֹת מִמּוֹן. וְשַׂרְשׁ הַשְּׁפָעוֹת הוּא מְכַנֶּה בְּשֵׁם שְׁלִיָא, שְׂשֵׁם מְנַח הַגּוֹלָד [עֵין רַמְבַּ"ם

שֶׁאֲדָם מְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שְׂשֵׁם הוּא אֹר צַח וּמְצַחֲצַח, תַּעֲנוּג רֹחַנִי, גְּנִינִין עֲלָאִין, כְּשִׂיִרְד לְמַטָּה מִתַּעֲבָה הַגְּנִינִים עֲלָאִין, שְׂמִיָּה נַעֲשֶׂה הַכֶּסֶף וְהַמּוֹן. וְלִכֵּן מִי שֶׁרוּצֶה לְשַׁבֵּר תַּאֲוֹת מִמּוֹן מְעַצְמוֹ, עֲצָתוֹ אֲמוּנָה — שְׂיַדְבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא אֹר צַח וּמְצַחֲצַח, וְלֹא יִרְצֶה שׁוּם דְּבַר בַּק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ וְתִבְרָךְ, וְאֵז כְּכֹר לֹא יִתַּאֲוֶה אֶל כֶּסֶף וּמִמּוֹן, שֶׁהוּא עֲבִיּוֹת וּגְשָׁמִיּוֹת. אָבֵל לְזֹאת הַהֲסַתְּפְלוֹת אִי אֶפְשָׁר לָבוֹא, אֲלָא עַד שְׂמִיתְקַן בְּרִיתוֹ, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (אֵיב י"ט, כו): "מִבְּשָׂרִי אֶחְזֶה אֱלוֹהִי", שְׁבַתְחִלָּה צְרִיךְ לְתַקַּן בְּשַׂר קַדְשׁ, שֶׁהוּא הַבְּרִית, וְאֵז יוּכַל לְהַסְתַּפַּל בְּאֵלְקוֹת, וְלֹא יִתַּאֲוֶה לְכַסְף וּלְמִמּוֹן גְּשָׁמִי. וּבְשִׁבִיל זֶה עָקַר הַתִּקּוֹן שֶׁל תַּאֲוֹת מִמּוֹן הוּא עַל-יְדֵי בְרִית, וּכְשֶׁמִּתְקַן בְּרִיתוֹ, אִי אֶפְשָׁר לָפֵל לְתַאֲוֹת מִמּוֹן, כִּי עַל-יְדֵי מְלַח, שֶׁהוּא תִקּוֹן הַבְּרִית, תַּאֲוֹת מִמּוֹן חֲסֵר כַּנ"ל, וְחֲסֵר מִמּוֹן כְּכֹר הַתַּאֲוָה לְכַסְף וּמִמּוֹן, אֲדִרְבָּה מְחַלְקוֹ לְצַדִּיקָה, כִּי אֵינּוּ קְדוּק אֶל תַּאֲוֹת מִמּוֹן. וְשַׂרְשׁ הַשְּׁפָעוֹת הוּא מְכַנֶּה בְּשֵׁם שְׁלִיָא, שְׂשֵׁם מְנַח הַגּוֹלָד [עֵין רַמְבַּ"ם

בפרוש המשניות (בכורות ג) ממותרות דם הנדות ושכבת הזרע, נעשה כמין פסוי על העבר, בתוך הקרום שעליו, ששמו שליא, ועובר בתוך השליא ומצל השליא קרום שיש בו דמות דם נקדש, הוא

הנקרא שפיר, עין שם];

פי השליא הוא בחינת דלתי בטני, פי יש שתי דלתות לאשה, כמו שכתוב (איוב ג): "פי לא סגר דלתי בטני", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (בכורות מה): כשם

שדלתות לבית כף דלתות לאשה, עין שם; [עין שבת פו: אשה דאית לה פרוזדור. ופרש רש"י:

בשר כתלי בית הרחם בולט מן השנים ולחוצ, ובית הרחם הוי מן השנים ולפנים, עין שם;

שזה בחינת שתי הדלתות שיש באשה]. ונעשה משני דלתין, צורת מ"ם

סתומה, הינו כשמתברין שתי דלתין נעשה מזה מ"ם סתומה, ולכן בעת הריון, נסתם הדלתות שברחם האשה, ששם

מנח הולד [עין זהר (פנחס רמט): בשעתא דאתעברת אסתימת פיון דמטא זמנא למילד געאת ורמאת קלין קלא בתר קלא עד שבעין קלין וכו', עין שם; הרי בעת עבור נסתם הרחם, שהוא סוד

ב' דלתין, שהם צורת מ"ם]. והוא בחינת מ"ם יום של יצירת הולד (נדה ל). [וחכמים אומרים, אחד ברית הזכר, ואחד ברית הנקבה, זה וזה

השליא הוא בחינת דלתי בטני, פי

יש שני דלתות לאשה. כמו שכתוב (איוב ג): "פי לא סגר דלתי

בטני" (בכורות מה). ונעשה משני דלתין, צורת מ"ם סתומה, ששם

מנח הולד, והוא בחינת מ"ם יום של יצירת הולד (נדה ל). וכן יש

למעלה דלתי שמים, שמשם נולד השפעות, כמו שכתוב (תהלים עח):

'דלתי שמים פתח וימטר עליהם כעפר שאר' וכו'. וזה שהשיב

להם: בשליא דכדניתא, הוא תקונו של זה השומר הברית,

כשנופל לתאות ממון. ואמרו לה: מי איכא שליא לפרדה. — פי

עכו"ם אין לה אפלו בית ולד. אמר להם: — פי באמת מי שתקן הברית,

אינו נופל לתאות הממון:

אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם (תהלים נה). הינו מי

שהוא בעל מחלקת, נופל לתאות שנתקים אצלו: "מבשרי

אחזה אלוה", הינו על-ידי בשר ברית קדש שתקן, אז זוכה להסתפל על רוחניות חיות

אלקות, שמשם שרש הממון, ואינו נופל לתאות ממון כלל.

"אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם" (תהלים נה, כד); הינו מי שהוא בעל מחלקת,

שאר וכחול ימים עוף כנף", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (יומא

עה:): מלמד שירד להם לישראל עם המן דבר שטעון שחיטה; וזה

שהשיב להם: בשליא דכדניתא, הוא תקונו של

זה השומר הברית, כשנופל לתאות ממון, אז

הוא צריך להסתפל רק על השרש,

שהשפעות באות, שהם דלתי שמים, הינו

להתבונן ברוחניות אלקותו יתברך, ולבטל

את עצמו בעצם עצמיות אלקותו, שמשם יורדות

ההשפעות. ואמרו ליה: "מי איכא שליא

לפרדה", פי עכו"ם אין לה אפלו בית ולד. אמר

להם: "ומלחא מי סריא", פי באמת מי שתקן

הברית, אינו נופל לתאות הממון, פי אז הוא זוכה

שנתקים אצלו: "מבשרי אחזה אלוה", הינו על-ידי בשר ברית קדש שתקן, אז זוכה להסתפל על רוחניות חיות

אלקות, שמשם שרש הממון, ואינו נופל לתאות ממון כלל.

"אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם" (תהלים נה, כד); הינו מי שהוא בעל מחלקת,

שהוא בעל מחלקת, נופל לתאות הממון כלל.

שהוא בעל מחלקת, נופל לתאות הממון כלל.

תינוקות בני יומן נשרפו ונבלעו בשאלו תחתית. ולכן מי שהוא בעל מחלקת, עגשו — שנופל לתאות ממון, וימיו פלים ברדיפה אחר מותרות. ובזה האדם יכול למדד את עצמו, אם הוא נקי ממחלקת — אם אין לו תאות ממון, ואינו רץ ומסתובב בעולם בקורא בקרים אחר ממון, סימן שאין לו שיכות עם מחלקת. ואם רואים שאחד רץ אחר כסף, וכל מהותו זה רק השגת ממון וכסף, סימן שהוא בעל מחלקת. וכבר אמר רבנו ז"ל, שהכל הוא יכול לקבל, אבל לא בעל מחלקת. ויען שכל אחד צועק על הזולת שהוא בעל מחלקת, נותן רבנו ז"ל סימן מי הוא באמת הבעל מחלקת — מי שרץ כל היום אחר ממון וכסף, סימן שהוא בעל מחלקת, כי מי שהוא בעל מחלקת, נופל לתאות ממון, וימיו פלים ברדיפה אחר מותרות, ומאומה אין בידו.

ועל-כן אלו המשקעים בממון, כל מה שיש לו עשירות יותר, יש לו דאגות ועצבות ומרה שחרה ביותר, כי הממון והעשירות שלו הוא בבחינת: "באכלנה", שהוא בבחינת עצבות ומרה שחרה, אנפין חשוכין, מיתה פנ"ל; וזה נאמר על אדם הראשון, שאכל מעץ

נופל לתאות ממון, וימיו פלים ברדיפה אחר מותרות. וזה 'לא יחצו ימיהם', שאין אדם מת וחצו תאותו בידו (מדרש רבה קהלת) וזה 'לא יחצו', שאין משיג חצי תאותו, פמוכא לעיל (באות ג) על פסוק: 'ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד', עין שם (עד כאן לשון רבנו ז"ל). וזה שפיים: "ואני אבטח בך", שהוא ההפוך מתאות ממון, כי המשקע בתאות ממון, אינו בוטח בה, כי הוא עובד כל עפוי"ם. אף 'ואני אבטח בך', שתוכל להזמין לי פרנסתי בסבה קלה, ואהיה שמח בחלקי, ולא אהיה משקע בתאות ממון; כי אצלו יתברך מאד שנוי הפחלקת, כמאמרם ז"ל (סנהדרין קי): כל הפחזיק במחלקת עובר בלאו; ואמרו (בראשית רבה, פרשה כו, סימן ז'): קשה היא הפחלקת כדור הפבול; ואמרו (במדבר רבה, פרשה יח, סימן ד'): בא וראה כמה קשה מחלקת, שכל העוזר במחלקת, הקדוש-ברוך-הוא מאבד את זכרו, שפך כתיב: "ואש יצאה מאת ה', ותאכל את החמשים ומאתים איש". אמר רבי ברכיה: כמה קשה הפחלקת, שבית-דין של מעלה אין קונסים אלא מבין עשרים שנה ומעלה, ובית-דין של מטה מבין י"ג, ובמחלקתו של קרח —

ממון, וימיו פלים ברדיפה אחר מותרות. וזה: 'לא יחצו ימיהם' — שאין אדם מת וחצו תאותו בידו (מדרש רבה קהלת סדר א). וזה 'לא יחצו' — שאין משיג חצי תאותו פמוכא לעיל (באות ג) על פסוק: 'ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד' עין שם: (עד כאן לשון רבנו זכרוננו לברכה): וזה שפיים "ואני אבטח בך" — שהוא ההפוך מתאות ממון. כי המשקע בתאות ממון, אינו בוטח בה, כי הוא עובד כל עפוי"ם. אף: 'ואני אבטח בך' — שתוכל להזמין לי פרנסתי בסבה קלה, ואהיה שמח בחלקי, ולא אהיה משקע בתאות ממון:

ועל כן אלו המשקעים בממון, כל מה שיש לו עשירות יותר, יש לו דאגות ועצבות ומרה שחרה ביותר. כי הממון והעשירות שלו הוא בבחינת: "באכלנה", שהוא בבחינת עצבות ומרה שחרה, אנפין חשוכין, מיתה פנ"ל. ועל כן כל

שבית-דין של מעלה אין קונסים אלא מבין עשרים שנה ומעלה, ובית-דין של מטה מבין י"ג, ובמחלקתו של קרח —

הדעת טוב ורע, שהפריד בין הטוב לבין הרע, שזה הפך משמח בחלקו תמיד; כי כשהאדם יודע שכל מה שיש לו זה מתנה מהשמים, ואינו אץ להעשיר, כי יודע שהכל משגח ממנו יתברך, אזי שבר כבר תאות ממון, כי כל מה שהקדוש-ברוך-הוא נותן לו, הוא יודע שזה חסד חנם ממנו יתברך, והוא חי רק עם השגחה, אבל ברגע שהאדם מפריד בין טוב לרע, זו כבר תאות ממון, וזה מכניס בו עצבות ומרה שחרה, כי הוא עושה עקר מהממון, ולכן נתקלל: "ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי חייו", שאף פעם לא יהיה שמח בחלקו. ועל-כן כל מה שיש לו ממון ועשירות יותר, יש לו עצבות ומרה שחרה ודאגות יותר, כי הממון שלו הוא מצחינת ומרה שחרה וכו' כפ"ל, כי אינו דבוק בו יתברך, לידע שהכל מתנת חנם ממנו יתברך, אלא חושב אשר "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה", וזהו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (אבות פ"ק ב'): 'מרבה נכסים מרבה דאגה'; כי בודאי הוא מרבה דאגה ועצבות על-ידי רבוי הנכסים והעשירות. כי הנכסים שלו הם בעצמו בחינת עצבות כפ"ל, ועל כן מה שמתרבין יותר נתרבה העצבות והדאגות ביותר כפ"ל. ועל כן הממון והעשירות הוא מקצר ומכילה ימיו וחייו של האדם, כי אין דבר שמפסיד החיות כמו הדאגה והעצבות, כידוע לחכמי הרופאים. והממון והעשירות הוא מרבה דאגה ועצבות כפ"ל, על-כן הוא מפסיד ומכילה חיו, כי הוא מקשר בפנים דסטרא אחרא, כי תמיד מסתובב במרה שחרה, כי לעולם אינו ממלא את תאותו, כי יש לו מנה — רוצה מאתים, כי כך דרכי האנשים שנופלים בתאות ממון, כמה כסף שיהיה להם, הם תמיד במרה שחרה ובעצבות, שכל זה הוא אלהים אחרים, שהוא עבודה זרה, שזה חשף, שהוא בחינת מיתה, כי חייו אינם חיים, והוא רק דואג על כסף בכל יום. הפך אור פני מלך חיים כפ"ל, שהוא שמחת חיים, ועל-כן הממון ממית אותו, כמו שרואים בחוש, שרב בגי-אדם שמתים בקצור ימים, הוא רק מחמת הדאגות והקנאה, שמקנאים למה לזולת יש יותר כסף, ונכנסה בהם תאות ממון,

שנתאויים לְכֹסֶף, וְזֶה מֵה שְׁהוּרֵג אוֹתָם. פִּי הוּא בְּבַחֲיַנַת מִיתָה שֶׁהוּא עֲצָבוֹת וְכוּ' פִּנ"ל, שֶׁפֶל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּאוֹת מְמוֹן פִּנ"ל. וְזֶה שֶׁפֶתוֹב (בְּרֵאשִׁית ג, יד) "וְעֵפֶר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ", שְׁזֶה נֶאמַר עַל הַנְּחָשׁ, שֶׁהִכְשִׁיל אֶת אָדָם וְחָנָה בְּאֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת, לְהַפְרִיד בֵּין טוֹב לְרַע, שְׁזֶה בְּעֲצָמוֹ תְּאוֹת מְמוֹן. וְלִכֵּן עֵפֶר זֶה בְּחִינַת הַמְּמוֹן, כְּמוֹ שֶׁפֶתוֹב (אִיּוֹב כח, ו): "וְעֵפֶרֶת זָהָב לוֹ"; הֵינּוּ שֶׁהַמְּמוֹן וְהַעֲשִׁירוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת עֵפֶר, שֶׁהוּא עֲצָבוֹת, כִּי עֲצָבוֹת בָּאָה מִיסוּד הָעֵפֶר, וְלִכֵּן מִי שֶׁנּוֹפֵל לְתְּאוֹת מְמוֹן, עָלָיו נֶאמַר: "וְעֵפֶר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ", כִּי הַמְּמוֹן הִיא אוֹכֵלֶת וּמְכַלָּה כָּל יְמֵי חַיָּיו שֶׁל הָאָדָם פִּנ"ל, כִּי עֵפֶר הוּא בְּחִינַת עֲצָבוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּאוֹת מְמוֹן, כְּמוֹ שֶׁפֶתוֹב בְּתַקּוּנִים (תַּקּוּן ע' קכב): "עֵפֶר אִיהוּ קָר וַיִּבֶשׁ, הִכִּי טַחּוּל קָר וַיִּבֶשׁ; וַיִּמְהַטְּחוּל נִמְשָׁךְ הָעֲצָבוֹת כִּידוּעַ [עֵינִן זֶהר (רַעֲיָא מְהִימְנָא פִּנְחָס רכז): בְּמֶרֶה שְׁחָרָה לִילִית שְׁבִתָּאִי שׁוּלְטָנוּתָא בְּטַחּוּל דְּאִיהוּ עֲצִיבוֹ שְׁאוּל תַּחְתִּית עֲנִיּוּתָא וַחֲשׂוּכָא בְּכִיָּה וְהַפְסָדָא וְרַעְבוֹן וְכוּ', עֵינִן שָׁם]. וְזֶה שְׁפִיִּים שָׁם בְּתַקּוּנִים: 'וּבְגִיִן דָּא וְעֵפֶר תֹּאכַל

(כָּל) יְמֵי חַיֶּיךָ וְכוּ', הֵינּוּ פִּנ"ל, עֵינִן שָׁם וְהִבֵּן הֵיטֵב: וְזֶה שֶׁפֶתוֹב בְּתַקּוּנִים (תַּקּוּן ג' בְּהִי"א תַקּוּנִים הָאֲחֵרוֹנִים) טַחּוּל דָּא לִילִית, אִמָּא דְּעַרְב־רַב, שְׁחֹק הַפְּסִיל. מָאן פְּסִיל, דָּא אַל אַחַר וְכוּ', עֵינִן שָׁם. וְאִיהוּ אִסְפְּרָה לְרַבֵּינָא דְּאֲנוּן חִיבֵינָא, חִיכִית בְּהוֹן בְּעַתְרָא בְּהִאי עֲלָמָא, וּלְבַתֵּר קְטִילַת לוֹן. כִּי הַפְּסִיף מִשְׁחַק עִם הָאָדָם, וְנִדְמָה לוֹ בְּכָל פַּעַם כְּאִלוֹ הוּא מְרוּיַח, וּלְבַסּוּף הַפְּסִיף הוֹרֵג אוֹתוֹ. כִּי אִלוֹ הַמְּשַׁקְעִים בְּמְמוֹן, הֵם בְּבַחֲיַנַת "בְּעֲצָבוֹן תֹּאכֲלֶנָּה", שֶׁהוּא בְּחִינַת טַחּוּל, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחָרָה וְרַבּוּי דְּאֲגוּת, וְהֵם מְקַשְּׂרִים בְּפָנִים דְּסִטְרָא אַחְרָא, אַל אַחַר וְכוּ' פִּנ"ל; שֶׁפֶל זֶה הוּא בְּחִינַת הַטַּחּוּל, אִמָּא דְּעַרְב־רַב, שְׁחֹק הַפְּסִיל, אַל אַחַר פִּנ"ל. וְזֶה שֶׁפֶתוֹב שָׁם: 'לְבַתֵּר (כָּל) יְמֵי חַיֶּיךָ וְכוּ', הֵינּוּ פִּנ"ל. עֵינִן שָׁם וְהִבֵּן הֵיטֵב:

וְזֶה שֶׁפֶתוֹב בְּתַקּוּנִים (תַּקּוּן ג' בְּהִי"א תַקּוּנִים הָאֲחֵרוֹנִים): טַחּוּל דָּא לִילִית, אִמָּא דְּעַרְב־רַב, שְׁחֹק הַפְּסִיל. מָאן פְּסִיל, דָּא אַל אַחַר וְכוּ' עֵינִן שָׁם, וְאִיהוּ אִסְפְּרָה לְרַבֵּינָא דְּאֲנוּן חִיבֵינָא. חִיכִית בְּהוֹן בְּעַתְרָא בְּהִאי עֲלָמָא, וּלְבַתֵּר קְטִילַת לוֹן. כִּי אִלוֹ הַמְּשַׁקְעִים בְּמְמוֹן, הֵם בְּבַחֲיַנַת "בְּעֲצָבוֹן תֹּאכֲלֶנָּה". שֶׁהוּא בְּחִינַת טַחּוּל שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחָרָה וְרַבּוּי דְּאֲגוּת, וְהֵם מְקַשְּׂרִים בְּפָנִים דְּסִטְרָא-אַחְרָא אַל אַחַר וְכוּ' פִּנ"ל. שֶׁפֶל זֶה הוּא בְּחִינַת הַטַּחּוּל, אִמָּא דְּעַרְב־רַב, שְׁחֹק הַפְּסִיל, אַל אַחַר פִּנ"ל. וְזֶה שֶׁפֶתוֹב שָׁם,

קטילת לון, כי בודאי הממון שהוא בחינת טחול עצבות וכו' פנ"ל, הורגת אותם; כי הממון שלו הוא בבחינת מיתה, אנפין חשוכין, עצבות וכו' פנ"ל, וזהו מה שפכתוב לעיל: מצא או מוצא, שתאות ממון הוא בחינת "מוצא אני מר ממות את האשה" וכו' פנ"ל, כי כן מבאר שם בתקונים (תקון ע' ה"ג); ולכן אמרו חכמינו הקדושים (תמורה טז): אמר רבא אמר רבי יצחק, אמרה לו: מה חמור זה, פיון שאין לו מאכל באבוסו — מיד צועק, כף אשה, פיון שאין לה תבואה בתוך ביתה — מיד צועקת; שעל אשה כזו נאמר: "מוצא אני מר ממות את האשה", כי היא ממיתה את בעלה. ואמרו חכמינו הקדושים (יבמות סג), שאשה רעה קשה ממות, כי היא נמשכת אחר הממון, ולכן היא ממררת את חיי בעלה, עד שהיא ממיתה אותו. שזה 'מוצא אני מר ממות את האשה ודא טחול' וכו'. אף פרנסה דקדשה הוא בחינת "מצא אשה מצא טוב" וכו', שהוא בחינת הצדיק פנ"ל. כי הצדיק האמת נצול מזה, כי אין הממון מזיק לו, כי עליו נאמר: 'טוב לפני האלקים ימלט ממנה' וכו', כי הוא בורח מהעצבות. כמו שפכתוב שם בתקונים (תקון ג' ה"ג): ואמאי אתקריאו רביא, בגין דלא אית בהון דעת לאשתזבא מנה, אבל לב מבין אשתזיב מנה דתמן צדיק, ורזא דמלה: 'טוב לפני האלקים ימלט ממנה, וחוטא ילכד בה'. כי צריך חכמה ודעת גדול לזה, שלא יזיקנו הממון, שלא יכלה ימי חיינו. כי רב העולם נלכדו בזה, הינו בתאות ממון, והממון הורגת וממית אותם פנ"ל. ואי אפשר לזה, שלא יזיקנו הממון, שלא יכלה ימי חיינו. כי רב העולם נלכדו בזה, הינו בתאות ממון, והממון הורגת וממית אותם פנ"ל. ואי אפשר

"וטוב לב משתה תמיד" — זה שיש לו אשה טובה; כי אשה רעה ממררת לו את החיים, "כל ימי עני רעים", כי הוא שורה בשבילה בתאות ממון, ולכן הוא עני, לא-כן אשה טובה שהוא בחינת הצדיק פנ"ל, והיא משמחת אותו, ולכן "וטוב לב משתה תמיד"; כי הצדיק האמת נצול מזה, ועליו אמרו (יבמות סג): זכה — עונרתו; כי הצדיק — אשתו עונרת לו, ולכן אינו נופל בתאות ממון, ולכן הוא תמיד שמח, כי אין הממון מזיק לו, כי עליו נאמר: 'טוב לפני האלקים ימלט ממנה' וכו', כי הוא בורח מהעצבות. כמו שפכתוב שם בתקונים (תקון ג' ה"ג): ואמאי אתקריאו רביא, בגין דלא אית בהון דעת לאשתזבא מנה, אבל לב מבין אשתזיב מנה דתמן צדיק, ורזא דמלה: 'טוב לפני האלקים ימלט ממנה, וחוטא ילכד בה'. כי צריך חכמה ודעת גדול לזה, שלא יזיקנו הממון, שלא יכלה ימי חיינו. כי רב העולם נלכדו בזה, הינו בתאות ממון, והממון הורגת וממית אותם פנ"ל. ואי אפשר

להנצל מזה, כי אם על-ידי הצדיק, שנאמר עליו: 'טוב לפני האלקים ימלט ממנה' וכו' פנ"ל, אשרי לו! עין שם בתקונים (תקון ג' הנ"ל, ותקון ע' הנ"ל) ותראה נפלאות, איך עתה שפתח רבנו ז"ל את עינינו, וגלה לנו את ההקדמות החדשות הנפלאות המבארים לעיל בהתורה הזאת, עתה עתה מבארים היטב דברי התקונים הנ"ל, פי עתה מבארים שם כל דברי רבנו הנ"ל, ראה והבן וחכם, עין שם בתקון ע' הנ"ל מה שכתוב שם, אם זכה וכו' — עזר, ואם לאו — פנגדו וכו', עלה אתמר: 'ומוצא אני מר ממות את האשה', ודא טחול שבתאי וכו' (היינו בחינת עצבות ומרה שחרה, שהוא בחינת טחול שבתאי, פתיא אפמא פידוע). עזר דא שכנתא, עלה אתמר: מצא אשה מצא טוב, ויפק רצון מה, ובגין דא הוה אמרי מפל דברי רבנו, זכרוננו לברכה, מבארים עתה שם ובתקון ג' הנ"ל באר היטב והבן, ותראה שכל דברי רבנו ז"ל מבארים עתה שם ובתקון ג' הנ"ל באר היטב. פי מי שאינו יכול לשמר את עצמו מתאנות ממוז, הממוז ממית אותו, שזה חכית בהון בעתרא בהאי עלמא ולבתר

קטילת לון, שהכסף משחק עם האדם, ולוקח לו את כל הימים הטובים שנותנים לו במתנה, ולכסוף הכסף הורג אותו, ואין לו כלום. (זאת התורה היא לשון רבנו, זכרוננו לברכה, בעצמו, עד המקום שנרשם לעיל. ומשם והלאה הוא מלשוני, מה ששמעתי עוד דברים שלא נתבארו בלשונו הקדוש, ועוד לא לזה מלין, מה ששמעתי והבנתי מפיו הקדוש, בעת שזכיתי לשמע מפיו הקדוש התורה הזאת. וזהו):

להנצל מזה פי אם על-ידי הצדיק שנאמר עליו: 'טוב לפני האלקים ימלט ממנה' וכו', פנ"ל, אשרי לו: עין שם בתקונים (תקון ג' הנ"ל, ותקון ע' הנ"ל), ותראה נפלאות, איך עתה שפתח רבנו, זכרוננו לברכה, את עינינו וגלה לנו את ההקדמות החדשות הנפלאות המבארים לעיל בהתורה הזאת, עתה עתה מבארים היטב דברי התקונים הנ"ל, פי עתה מבארים שם כל דברי רבנו הנ"ל, ראה והבן וחכם, עין שם בתקון ע' הנ"ל מה שכתוב שם, אם זכה וכו' — עזר, ואם לאו — פנגדו וכו', עלה אתמר: 'ומוצא אני מר ממות את האשה', ודא טחול שבתאי וכו' (היינו בחינת עצבות ומרה שחרה, שהוא בחינת טחול שבתאי, פתיא אפמא פידוע). עזר דא שכנתא, עלה אתמר: מצא אשה מצא טוב, ויפק רצון מה, ובגין דא הוה אמרי מפל דברי רבנו, זכרוננו לברכה, מבארים עתה שם ובתקון ג' הנ"ל באר היטב והבן, ותראה שכל דברי רבנו ז"ל מבארים עתה שם ובתקון ג' הנ"ל באר היטב. פי מי שאינו יכול לשמר את עצמו מתאנות ממוז, הממוז ממית אותו, שזה חכית בהון בעתרא בהאי עלמא ולבתר

זאת התורה היא לשון רבנו, זכרוננו לברכה, בעצמו, עד המקום שנרשם לעיל. ומשם והלאה הוא מלשוני, מה ששמעתי עוד דברים שלא נתבארו בלשונו הקדוש, ועוד לא לזה מלין, מה ששמעתי והבנתי מפיו הקדוש בעת שזכיתי לשמע מפיו הקדוש התורה הזאת. וזהו):

זאת התורה היא לשון רבנו, זכרוננו לברכה, בעצמו, עד המקום שנרשם לעיל. ומשם והלאה הוא מלשוני, מה ששמעתי עוד דברים שלא נתבארו בלשונו הקדוש, ועוד לא לזה מלין, מה ששמעתי והבנתי מפיו הקדוש בעת שזכיתי לשמע מפיו הקדוש התורה הזאת. וזהו):

(הקדוש התורה הזאת. וזהו):

'קָשִׁים מְזוֹנוֹתָיו כְּפָלִים פִּיּוֹלְדָה', כִּי הַיּוֹלְדָת רְאֵמַת עִי"ן קָלִין, וְהִכָּא יֵשׁ ק"מ קָלִין וְכוּ', עֵינָ לְעֵיל. כִּי צְרִיכִים לְהַתְנַסּוֹת וּלְהַצְטַרֵף בְּתַאֲוָה זֹו שֶׁל מְמוֹן, קִדְּם שְׁזוּכִין לְמִשְׁא וּמִתָּן בְּאַמוּנָה, לְהַרְוִיחַ וּלְהוֹלִיד מְמוֹן דְּקִדְּשָׁה. דְּהֵינּוּ שְׁצָרִיכִין לְהַתְגַּבֵּר מְאֹד בְּשַׁעַה שְׁעוֹסֵק בְּמִשְׁא וּמִתָּן, שְׁלֹא יִפֹּל אֶז לְתַאֲוֹת מְמוֹן כָּלֵל, חֵס וְשְׁלוֹם, רַק מִשְׁאוּ וּמִתָּנוּ יִהְיֶה בְּאַמַּת וּבְאַמוּנָה וּלְשַׁבֵּר וּלְכַטֵּל כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת וְהַכְּלוּלִים וְהַתְּאֻוֹת שֶׁל מְמוֹן שְׁבָאִים עָלָיו, רַק כָּל כּוֹנְנָתוֹ יִהְיֶה בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ לְבַד, כְּדֵי שְׁיִזְכֶּה לְעַבֵּד הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל-יַדֵי הַמְמוֹן שְׁיִרְוִיחַ, וּלְתַן צְדָקָה לְחַזוּק לּוֹמְדֵי תוֹרָה וְעוֹבְדֵי הַשֵּׁם וְכוּ'. וּבְשִׁבִיל זֶה 'קָשִׁים מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם כְּפָלִים פִּיּוֹלְדָה', כִּי הַיּוֹלְדָת צְרִיכָה לְסַבֵּל חֲבָלֵי לְדָה, וְצְרִיכָה לְצַעֵק עִי"ן קָלִין קִדְּם הַלְדָה. וְהִכָּא יֵשׁ ק"מ קָלִין, שְׁהַשְׁכִּינָה צוֹחַת, חֵס וְשְׁלוֹם, 'קָלְנִי מְרֹאשֵׁי קָלְנִי מְזוֹרְעֵי', עַל הַנוֹפְלִים בְּתַאֲוֹת מְמוֹן. וְקִדְּם שְׁמְרוּיַחֲזִין מְמוֹן, צְרִיכִין לִילֵף וּלְעַבֵּר וּלְהַתְנַסּוֹת וּלְהַצְטַרֵף דְּרַף אֵלוֹ הַק"ם קָלִין, וּלְצַעֵק וּלְהַתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ לְעַבֵּר עָלֵיהֶם בְּשְׁלוֹם וּלְהַנְצִיל מֵהֶם; עַל-כֵּן 'קָשִׁים מְזוֹנוֹתָיו כְּפָלִים פִּיּוֹלְדָה', דְּאֵלוֹ הַתָּם עִי"ן קָלִין וְהִכָּא ק"ם קָלִין, וְהֵבֵן:

'קָשִׁים מְזוֹנוֹתָיו כְּפָלִים פִּיּוֹלְדָה', כִּי הַיּוֹלְדָת רְאֵמַת עִי"ן קָלִין, וְהִכָּא יֵשׁ ק"מ קָלִין וְכוּ', עֵינָ לְעֵיל. כִּי צְרִיכִים לְהַתְנַסּוֹת וּלְהַצְטַרֵף בְּתַאֲוָה זֹו שֶׁל מְמוֹן, קִדְּם שְׁזוּכִין לְמִשְׁא וּמִתָּן בְּאַמוּנָה, לְהַרְוִיחַ וּלְהוֹלִיד מְמוֹן דְּקִדְּשָׁה. דְּהֵינּוּ שְׁצָרִיכִין לְהַתְגַּבֵּר מְאֹד בְּשַׁעַה שְׁעוֹסֵק בְּמִשְׁא וּמִתָּן, שְׁלֹא יִפֹּל אֶז לְתַאֲוֹת מְמוֹן כָּלֵל חֵס וְשְׁלוֹם. רַק מִשְׁאוּ וּמִתָּנוּ יִהְיֶה בְּאַמַּת וּבְאַמוּנָה וּלְשַׁבֵּר וּלְכַטֵּל כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת וְהַכְּלוּלִים וְהַתְּאֻוֹת

לְעַבֵּר עָלֵיהֶם בְּשְׁלוֹם וּלְהַנְצִיל מֵהֶם; עַל-כֵּן 'קָשִׁים מְזוֹנוֹתָיו כְּפָלִים פִּיּוֹלְדָה', דְּאֵלוֹ הַתָּם עִי"ן קָלִין וְהִכָּא ק"ם קָלִין, וְהֵבֵן. [וְזֶה מֵה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד, קִדְּם שְׁרוּצָה לְהַרְוִיחַ כְּסָף, עוֹבֵר עָלָיו מְרִירוֹת וּקְשָׁיִים כְּמוֹ אִשָּׁה יוֹלְדָת, עַד שְׁמִשְׁיַג אֶת הַכְּסָף, וְצְרִיכִים זְכוּת מִהַשְׁמִים וְהַרְבֵּה צְעָקוֹת לְצַעֵק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ שְׁיִנְצֵל מִתְּאֻוֹת מְמוֹן, וְלֹא יִמְשֹׁף אַחַר גְּשָׁמֵיֹת הַכְּסָף, אֶלָּא שְׁיִתֵּן צְדָקָה, וְיַחֲזִק לּוֹמְדֵי תוֹרָה וְעוֹבְדֵי הַשֵּׁם.

גַּם בְּאֵר אֶז, שְׁק"ם קָלִין הֵם שְׁתֵּי פְעָמִים עִי", הֵינּוּ 'קָלְנִי מְרֹאשֵׁי קָלְנִי מְזוֹרְעֵי', שְׁהֵם בְּחִינַת שְׁנֵי מִינֵי קוֹלוֹת, מְרֹאשֵׁי

שֶׁל מְמוֹן שְׁבָאִים עָלָיו. רַק כָּל כּוֹנְנָתוֹ יִהְיֶה בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ לְבַד, כְּדֵי שְׁיִזְכֶּה לְעַבֵּד הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל-יַדֵי הַמְמוֹן שְׁיִרְוִיחַ, וּלְתַן צְדָקָה לְחַזוּק לּוֹמְדֵי תוֹרָה וְעוֹבְדֵי הַשֵּׁם וְכוּ'. וּבְשִׁבִיל זֶה 'קָשִׁים מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם כְּפָלִים פִּיּוֹלְדָה', כִּי הַיּוֹלְדָת צְרִיכָה לְסַבֵּל חֲבָלֵי לְדָה, וְצְרִיכָה לְצַעֵק עִי"ן קָלִין קִדְּם הַלְדָה. וְהִכָּא יֵשׁ ק"מ קָלִין, שְׁהַשְׁכִּינָה צוֹחַת, חֵס וְשְׁלוֹם, 'קָלְנִי מְרֹאשֵׁי קָלְנִי מְזוֹרְעֵי', עַל הַנוֹפְלִים בְּתַאֲוֹת מְמוֹן. וְקִדְּם שְׁמְרוּיַחֲזִין מְמוֹן, צְרִיכִין לִילֵף וּלְעַבֵּר וּלְהַתְנַסּוֹת וּלְהַצְטַרֵף דְּרַף אֵלוֹ הַק"ם קָלִין, וּלְצַעֵק וּלְהַתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ לְעַבֵּר עָלֵיהֶם בְּשְׁלוֹם וּלְהַנְצִיל מֵהֶם; עַל-כֵּן 'קָשִׁים מְזוֹנוֹתָיו כְּפָלִים פִּיּוֹלְדָה', דְּאֵלוֹ הַתָּם עִי"ן קָלִין וְהִכָּא ק"ם קָלִין, וְהֵבֵן:

גַּם בְּאֵר אֶז שְׁק"ם קָלִין הֵם שְׁתֵּי פְעָמִים עִי", הֵינּוּ: 'קָלְנִי מְרֹאשֵׁי קָלְנִי מְזוֹרְעֵי', שְׁהֵם בְּחִינַת שְׁנֵי מִינֵי קוֹלוֹת,

ומזרועי. וְכֹל קוֹל הוּא בְּחִינַת ע' קְלִינְ שֶׁל הַיּוֹלָדֶת, וְהֵכָא הֵם כְּפוּלִים: 'קְלַנִי מֵרֵאשִׁי קְלַנִי

מֵזְרוּעַי', קְלַנִי לְשׁוֹן קוֹל, עַל-כֵּן הֵם ק"ם קְלִינְ: כִּי בְּאֵמַת כָּל הַרְוּחַ הַמְכַנֶּה בְּשֵׁם לָדָה, וְכֹל

הַמְמוֹן וְכֹל הַהִשְׁפָּעוֹת, נִמְשָׁכִין רַק מִשְׁבִּירַת תְּאוֹת מְמוֹן, שֶׁהִיא בְּחִינַת

אֵמַת פַּנ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת קִשְׁטָא קְאִי (שְׁבַת קד.); כִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (פְּסָחִים ק"ט): 'וְאֵת

כָּל הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם' — זֶה מְמוֹנוֹ שֶׁל אָדָם, שִׁמְעֵמִידוֹ עַל רַגְלָיו;

וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַמְעַמֵּד פְּרִנְסָה, הֵינּוּ מְמוֹנוֹ שֶׁל אָדָם, שִׁמְעֵמִידוֹ עַל רַגְלָיו, הוּא עַל-יְדֵי אֵמַת, שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁבִירַת תְּאוֹת מְמוֹן פַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת

קִשְׁטָא קְאִי (שְׁבַת קד) כִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (פְּסָחִים ק"ט): 'וְאֵת כָּל הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם' — זֶה מְמוֹנוֹ

שֶׁל אָדָם שִׁמְעֵמִידוֹ עַל רַגְלָיו. וְעַל כֵּן עֵקֶר הַמְעַמֵּד פְּרִנְסָה, הֵינּוּ מְמוֹנוֹ שֶׁל אָדָם, שִׁמְעֵמִידוֹ עַל רַגְלָיו, הוּא עַל-יְדֵי אֵמַת, שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁבִירַת תְּאוֹת מְמוֹן פַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת

קִשְׁטָא קְאִי, הֵינּוּ עַל-יְדֵי אֵמַת יֵשׁ לוֹ מְמוֹן, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲמִידָה, שִׁמְעֵמִידוֹ עַל רַגְלָיו פַּנ"ל. אַבְל שְׁקָרָא לָא קְאִי, כִּי שְׁקָר הוּא עֲבוּדָה זָרָה, תְּאוֹת מְמוֹן, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה: 'הַמְחֲלִיף בְּדַבּוּרוֹ כְּאִלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, וְעַל כֵּן עַל-יְדֵי שְׁקָר, שֶׁהִיא עֲבוּדָה זָרָה, תְּאוֹת מְמוֹן, אֵינן לוֹ שׁוּם קִיוּם וּמְעַמֵּד, הֵינּוּ שְׂאִין לוֹ מְמוֹן, הַנִּקְרָא יְקוּם וְכוּ' פַּנ"ל. וְזֶהוּ: 'שְׁקָרָא לָא קְאִי' פַּנ"ל כִּי עֲבוּדָה זָרָה אֵל אַחַר אֶסְתֵּרס וְלֹא עֲבַד פְּרִינְ כְּמַבְאָר שֶׁם בְּמֵאמְרֵי הַנַּחֲל הֵיטֵב.

כִּי עַל-פִּי הָרַב, אֵלוֹ הֵרֹדְפִים בְּיֹתֵר אַחַר תְּאוֹת מְמוֹן, הֵם מֵתִים בְּעֲלֵי חוּבוֹת, וּמֵאוּמָה אֵינן בְּיָדָם. וְאֶפְלוֹ אִם אֵינָם מֵתִים בְּעֲלֵי חוּבוֹת, הֵם בְּחַיֵּיהֶם בְּעֲלֵי חוּבוֹת לְתַאוֹתָם. שֶׁהֵם מֵתֵאוּיִם כְּלִפְקֵי לְמְמוֹן הָרַבָּה, עַד שֶׁהֵם רָצִים וַיִּגְעִים מְאֹד כָּל יְמֵיהֶם בְּיַגִּיעוֹת גְּדוּלוֹת, וּמִסְפָּנִים עֲצָמָם

מִשְׁבִּירַת תְּאוֹת מְמוֹן, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֵמַת פַּנ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת קִשְׁטָא קְאִי (שְׁבַת קד) כִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (פְּסָחִים ק"ט): 'וְאֵת כָּל הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם' — זֶה מְמוֹנוֹ

שֶׁל אָדָם שִׁמְעֵמִידוֹ עַל רַגְלָיו. וְעַל כֵּן עֵקֶר הַמְעַמֵּד פְּרִנְסָה, הֵינּוּ מְמוֹנוֹ שֶׁל אָדָם, שִׁמְעֵמִידוֹ עַל רַגְלָיו, הוּא עַל-יְדֵי אֵמַת, שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁבִירַת תְּאוֹת מְמוֹן פַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת

קִשְׁטָא קְאִי, הֵינּוּ עַל-יְדֵי אֵמַת יֵשׁ לוֹ מְמוֹן, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲמִידָה, שִׁמְעֵמִידוֹ עַל רַגְלָיו פַּנ"ל. אַבְל שְׁקָרָא לָא קְאִי, כִּי שְׁקָר הוּא עֲבוּדָה זָרָה, תְּאוֹת מְמוֹן, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה: 'הַמְחֲלִיף בְּדַבּוּרוֹ כְּאִלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׁקָר, שֶׁהִיא עֲבוּדָה זָרָה, תְּאוֹת מְמוֹן, אֵינן לוֹ שׁוּם קִיוּם וּמְעַמֵּד, הֵינּוּ שְׂאִין לוֹ מְמוֹן, הַנִּקְרָא יְקוּם וְכוּ' פַּנ"ל. וְזֶהוּ: 'שְׁקָרָא לָא קְאִי' פַּנ"ל כִּי עֲבוּדָה זָרָה אֵל אַחַר אֶסְתֵּרס וְלֹא עֲבַד פְּרִינְ כְּמַבְאָר שֶׁם בְּמֵאמְרֵי הַנַּחֲל הֵיטֵב.

כִּי עַל-פִּי הָרַב, אֵלוֹ הֵרֹדְפִים בְּיֹתֵר אַחַר תְּאוֹת מְמוֹן, הֵם מֵתִים בְּעֲלֵי חוּבוֹת, וּמֵאוּמָה אֵינן בְּיָדָם. וְאֶפְלוֹ אִם אֵינָם מֵתִים בְּעֲלֵי חוּבוֹת, הֵם בְּחַיֵּיהֶם בְּעֲלֵי חוּבוֹת לְתַאוֹתָם. שֶׁהֵם מֵתֵאוּיִם כְּלִפְקֵי לְמְמוֹן הָרַבָּה, עַד שֶׁהֵם רָצִים וַיִּגְעִים מְאֹד כָּל יְמֵיהֶם בְּיַגִּיעוֹת גְּדוּלוֹת, וּמִסְפָּנִים עֲצָמָם

מִשְׁבִּירַת תְּאוֹת מְמוֹן, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֵמַת פַּנ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת קִשְׁטָא קְאִי (שְׁבַת קד) כִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (פְּסָחִים ק"ט): 'וְאֵת כָּל הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם' — זֶה מְמוֹנוֹ

שֶׁל אָדָם שִׁמְעֵמִידוֹ עַל רַגְלָיו. וְעַל כֵּן עֵקֶר הַמְעַמֵּד פְּרִנְסָה, הֵינּוּ מְמוֹנוֹ שֶׁל אָדָם, שִׁמְעֵמִידוֹ עַל רַגְלָיו, הוּא עַל-יְדֵי אֵמַת, שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁבִירַת תְּאוֹת מְמוֹן פַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת

קִשְׁטָא קְאִי, הֵינּוּ עַל-יְדֵי אֵמַת יֵשׁ לוֹ מְמוֹן, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲמִידָה, שִׁמְעֵמִידוֹ עַל רַגְלָיו פַּנ"ל. אַבְל שְׁקָרָא לָא קְאִי, כִּי שְׁקָר הוּא עֲבוּדָה זָרָה, תְּאוֹת מְמוֹן, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה: 'הַמְחֲלִיף בְּדַבּוּרוֹ כְּאִלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׁקָר, שֶׁהִיא עֲבוּדָה זָרָה, תְּאוֹת מְמוֹן, אֵינן לוֹ שׁוּם קִיוּם וּמְעַמֵּד, הֵינּוּ שְׂאִין לוֹ מְמוֹן, הַנִּקְרָא יְקוּם וְכוּ' פַּנ"ל. וְזֶהוּ: 'שְׁקָרָא לָא קְאִי' פַּנ"ל כִּי עֲבוּדָה זָרָה אֵל אַחַר אֶסְתֵּרס וְלֹא עֲבַד פְּרִינְ כְּמַבְאָר שֶׁם בְּמֵאמְרֵי הַנַּחֲל הֵיטֵב.

כִּי עַל-פִּי הָרַב, אֵלוֹ הֵרֹדְפִים בְּיֹתֵר אַחַר תְּאוֹת מְמוֹן, הֵם מֵתִים בְּעֲלֵי חוּבוֹת, וּמֵאוּמָה אֵינן בְּיָדָם. וְאֶפְלוֹ אִם אֵינָם מֵתִים בְּעֲלֵי חוּבוֹת, הֵם בְּחַיֵּיהֶם בְּעֲלֵי חוּבוֹת לְתַאוֹתָם. שֶׁהֵם מֵתֵאוּיִם כְּלִפְקֵי לְמְמוֹן הָרַבָּה, עַד שֶׁהֵם רָצִים וַיִּגְעִים מְאֹד כָּל יְמֵיהֶם בְּיַגִּיעוֹת גְּדוּלוֹת, וּמִסְפָּנִים עֲצָמָם

מִשְׁבִּירַת תְּאוֹת מְמוֹן, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֵמַת פַּנ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת קִשְׁטָא קְאִי (שְׁבַת קד) כִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (פְּסָחִים ק"ט): 'וְאֵת כָּל הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם' — זֶה מְמוֹנוֹ

שֶׁל אָדָם שִׁמְעֵמִידוֹ עַל רַגְלָיו. וְעַל כֵּן עֵקֶר הַמְעַמֵּד פְּרִנְסָה, הֵינּוּ מְמוֹנוֹ שֶׁל אָדָם, שִׁמְעֵמִידוֹ עַל רַגְלָיו, הוּא עַל-יְדֵי אֵמַת, שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁבִירַת תְּאוֹת מְמוֹן פַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת

בְּסִפְנוֹת גְּדוּלוֹת, בְּשִׁבִיל לְמִלְאֵת תְּאֻמֹּת, כְּאֵלוֹ הָיָה עֲלֵיהֶם חוֹב גְּדוֹל לְשָׁלֵם, הֵינּוּ חוֹב הַעֲבוּדָה זָרָה וְכוּ', כְּמִבְּאֵר לְעֵיל. וְכָל יְמֵיהֶם אֵינָם יְכוּלִים לְמִלְאֵת תְּאֻמֹּת, וּלְשָׁלֵם חוֹב הַזֶּה שֶׁל

תְּאֻמֹּת, כִּי 'אֵין אָדָם מֵת וְחֲצֵי תְּאֻמוֹתוֹ בְּיָדוֹ' וְכוּ' פנ"ל. נִמְצָא, שְׂאִין מְמוֹנוֹ מְמוֹן כָּלָל, כִּי אֵין לוֹ שׁוּם הִנָּאָה מְמוֹנוֹ, כִּי 'אֵל אַחַר אֶסְתֵּרִס וְלֹא עֶבֶד פְּרִין' וְכוּ' פנ"ל. וְעַל-כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ שְׁפַע וּמְזוֹנוֹת וּלְהַרְוִיחַ מְמוֹן הַנִּקְרָא מְמוֹן, דִּהְיֵנוּ מְמוֹן דִּקְדָּשָׁה, שְׂמִיחָה 'שְׂמִיחַ בְּחֻלְקוֹ', שְׂזֵהוּ עֵקֶר הַעֲשִׂירוֹת, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוֹ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה: 'אֵיזְהוּ עֲשִׂיר הַשְּׂמִיחַ בְּחֻלְקוֹ' (אֲבוֹת פֶּרֶק ד'), כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׂבִירַת תְּאֻמֹּת מְמוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמֶת, שְׂמִשָּׁם עֵקֶר הַהֲשַׁפְּעָה פנ"ל. וְעַל-כֵּן 'קְשִׁים מְזוֹנוֹתָיו כְּפָלִים כְּפִילָדָה', כִּי צָרִיךְ לִילֹךְ וּלְעֵבֹר וּלְשַׁבֵּר הַק"ם קְלִין שֶׁל תְּאֻמֹּת מְמוֹן פנ"ל, אֲשֶׁר רַק עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין לְהַרְוִיחַ מְמוֹן. כִּי עֵקֶר הַשְּׁפַע נִמְשָׁךְ מֵאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂבִירַת תְּאֻמֹּת מְמוֹן, וּבְזֶה מְקַשֵּׁר הַמֵּאֵמֶר הַיָּטִב. וְהֵבֵן שֶׁם הַיָּטִב מְאֹד, כִּי דְבָרֵי רַבֵּנוּ, זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה, הֵם עֲמָקִים מְאֹד מְאֹד. וַיֵּשׁ

בָּהֶם עֲמָקוֹת גְּדוֹל (וְעַתָּה מוֹכֵן הַיָּטִב מֵהַ שְׂאֵמֶר עַל אֵימָא לָן מְלֵי דְכְדִיבֵי וְכוּ', שְׂקָרָא תְּאֻמֹּת מְמוֹן מְלֵי דְכְדִיבֵי, הֵינּוּ שְׂקָר עֲבוּדָה זָרָה, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב שָׁם, כִּי בְּוֹדָאֵי הוּא בְּחִינַת שְׂקָר, כִּי

גְּדָמָה לוֹ שְׂמְרוּיַח וּמְרוּיַח, וּלְבִסּוּף אֵין בְּיָדוֹ מְאוּמָה, כְּמוֹ שְׂשִׁכִיחַ עֲתָה בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן כָּל זְמַן שֵׁישׁ בְּיָדוֹ הַמְמוֹן, אֵינּוּ חֵי כָּלָל, כִּי מֵאַחַר שְׂאֵין לוֹ שׁוּם הִנָּאָה מְמוֹנוֹ, כִּי חִסֵּר לוֹ בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר, וְהוּא בְּעַל חוֹב תְּמִיד, עַל-כֵּן הַשִּׁיב לָהֶם: הֵי גִיחוּ מְלֵי דְכְדִיבֵי, הֵינּוּ שְׂקָר, שְׂנִדְמָה לָהֶם שֶׁהֵם מְרוּיַחִים, וּבְאֶמֶת אֵינָם מְרוּיַחִין פנ"ל, כִּי מֵתִים בְּעֲלֵי חוֹבוֹת, כִּי עַל-פִּי רַב הֵם נִשְׂאָרִים בְּעֲלֵי חוֹבוֹת מִשָּׁם, אוֹ שֶׁהֵם בְּעֲלֵי חוֹבוֹת לְתְּאֻמֹּת וְכוּ' פנ"ל, עֵינן כָּל זֶה הַיָּטִב לְעֵיל, וְתַבִּין עֲתָה אֵיךְ הַכֵּל מְקַשֵּׁר יָפָה. וְהַעֲקָר שְׂתַבִּין הַדְּבָרִים הַיָּטִב בְּאֶמֶת לְמַעֲשֵׂה, לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַצִּיל נַפְשָׁךְ מִמֶּר מִמּוֹת שֶׁהִיא תְּאֻמֹּת מְמוֹן פנ"ל).

[כִּי רַב הָעוֹלָם נִמְשָׁכִים אַחַר תְּאֻמֹּת מְמוֹן, וְזֶה מֵהַ

שֶׁל תְּאֻמֹּת מְמוֹן פנ"ל, אֲשֶׁר רַק עַל-יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְהַרְוִיחַ מְמוֹן. כִּי עֵקֶר הַשְּׁפַע נִמְשָׁךְ מֵאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂבִירַת תְּאֻמֹּת מְמוֹן. וּבְזֶה מְקַשֵּׁר הַמֵּאֵמֶר הַיָּטִב. וְהֵבֵן שֶׁם הַיָּטִב מְאֹד, כִּי דְבָרֵי רַבֵּנוּ, זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה, הֵם עֲמָקִים מְאֹד מְאֹד וַיֵּשׁ בָּהֶם עֲמָקוֹת גְּדוּל:

עֲצָמָם בְּסִפְנוֹת גְּדוּלוֹת, בְּשִׁבִיל לְמִלְאֵת תְּאֻמֹּת, כְּאֵלוֹ הָיָה עֲלֵיהֶם חוֹב גְּדוֹל לְשָׁלֵם, הֵינּוּ חוֹב הַעֲבוּדָה זָרָה וְכוּ', כְּמִבְּאֵר לְעֵיל. וְכָל יְמֵיהֶם אֵינָם יְכוּלִים לְמִלְאֵת תְּאֻמֹּת, וּלְשָׁלֵם חוֹב הַזֶּה שֶׁל תְּאֻמֹּת, כִּי 'אֵין אָדָם מֵת וְחֲצֵי תְּאֻמוֹתוֹ בְּיָדוֹ' וְכוּ' פנ"ל. נִמְצָא שְׂאֵין מְמוֹנוֹ מְמוֹן כָּלָל, כִּי אֵין לוֹ שׁוּם הִנָּאָה מְמוֹנוֹ, כִּי 'אֵל אַחַר אֶסְתֵּרִס וְלֹא עֶבֶד פְּרִין' וְכוּ' פנ"ל. וְעַל כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ שְׁפַע וּמְזוֹנוֹת וּלְהַרְוִיחַ מְמוֹן הַנִּקְרָא מְמוֹן, דִּהְיֵנוּ מְמוֹן דִּקְדָּשָׁה, שְׂמִיחָה 'שְׂמִיחַ בְּחֻלְקוֹ' שְׂזֵהוּ עֵקֶר הַעֲשִׂירוֹת, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוֹ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה, 'אֵיזְהוּ עֲשִׂיר הַשְּׂמִיחַ בְּחֻלְקוֹ' (אֲבוֹת פֶּרֶק ד'), כִּי אִם עַל יְדֵי שְׂבִירַת תְּאֻמֹּת מְמוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמֶת, שְׂמִשָּׁם עֵקֶר הַהֲשַׁפְּעָה פנ"ל. וְעַל כֵּן 'קְשִׁים מְזוֹנוֹתָיו כְּפָלִים כְּפִילָדָה', כִּי צָרִיךְ לִילֹךְ וּלְעֵבֹר וּלְשַׁבֵּר הַק"ם קְלִין שֶׁל תְּאֻמֹּת מְמוֹן פנ"ל, אֲשֶׁר רַק עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין לְהַרְוִיחַ מְמוֹן. כִּי עֵקֶר הַשְּׁפַע נִמְשָׁךְ מֵאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂבִירַת תְּאֻמֹּת מְמוֹן, וּבְזֶה מְקַשֵּׁר הַמֵּאֵמֶר הַיָּטִב. וְהֵבֵן שֶׁם הַיָּטִב מְאֹד, כִּי דְבָרֵי רַבֵּנוּ, זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה, הֵם עֲמָקִים מְאֹד מְאֹד. וַיֵּשׁ בָּהֶם עֲמָקוֹת גְּדוּל:

שהורג אותם, כי הם רצים תמיד אחר הממון, (שק"ך לאות א'): שם מבאר, שהממון הוא ויומם וליילה מבלים את ימיהם להשיג ממון, בחינת פנים וכו', עין שם. ועל-פן אמרו וביין כך מאבדים את הימים הטובים, שלא רבותינו, זכרונם לברכה: 'פני הארץ הם לומדים ולא מתפללים, ולא מקימים מצוות, העשירים', כמו שפרש רש"י על פסוק (בראשית ו) והכסף משחק עם האדם, עד שלא נשאר ממנו שום דבר. ועל-פן צריכים לצעק הרבה להקדוש-ברוך-הוא, שיהיה נקי מתאות ממון, וינצל מהתאוה המרה הזו, שרב בני-אדם נלכדו בה, ולא יכולים לצאת מזה, פי היא כמו עבודה זרה, שקשה להבדל ממנה; פי האדם מרויח ומרויח, ונדמה לו בכל פעם שהוא מרויח יותר, אבל לבסוף אבד את הימים והלילות הטובים שלו, שהיה יכול לעשות בהם כל-כך הרבה טוב, ומאומה אין בידו, פי הכסף צוחק מהאדם ומשחק אתו, והוא חי בדמיונות ובשטיות, ולבסוף אין לו כלום. ולכן צריכים לצעק הרבה להקדוש ברוך הוא, כפלים פיולדה, הינו כמו שיוולדת צועקת ורועמת ע' קלין, עד שהיא יולדת, כמו-כן יותר מכן צריכים לצעק

(שק"ך לאות א'): שם מבאר שהממון הוא בחינת פנים וכו' עין שם. ועל כן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה: 'פני הארץ הם העשירים'. כמו שפרש רש"י על פסוק (בראשית מא):

"והרעב היה על כל פני הארץ" — 'מי הם פני הארץ אלו העשירים'. פי הממון והעשירות הוא בחינת פנים כנ"ל: שם תאות ממון הוא בחינת פנים כנ"ל: שם תאות ממון הוא בחינת פנים, אנפין חשודין וכו' עין שם. וכן מרמז בזהר (מקץ קצג): 'קץ שם לחשוד' וכו' דא זהמא דדהבא:

(שק"ך לאות ג'): ויגרש מפניה אויב ויאמר השמד' וכו', פי 'כל ישראל נקראים צדיקים על שם הברית' וכו' עין שם. ועל כן יוכל כל אחד שהוא שומר הברית יותר מחברו, להפיל את חברו, פי הוא בחינת צדיק פנים דקדשה וזהמא של הנהב.

(שק"ך לאות ג'): ויגרש מפניה אויב ויאמר השמד' וכו', פי 'כל ישראל נקראים צדיקים על שם הברית' וכו', עין שם. ועל-פן יוכל כל אחד שהוא שומר הברית יותר מחברו, להפיל את חברו, פי הוא בחינת צדיק פנים

פעמים ע' קלין, שהוא מספר ק"מ, שעולה ממון עם הד' אותיות, פי אי אפשר להנצל מתאות ממון, פי אם על-ידי שצועקים הרבה אל הקדוש ברוך הוא, שייצילנו מהתאוה המדמנת הזו, שנקראת תאות ממון].

דקדושה לגבי חברו, ועליו נאמר גם-כן: 'ויגדש מפניך אויב' וכו'; ועל-כן צריך לזהר בפשיש מחלקת על האדם, שלא יפל לתוך תשוקת הממוז, כי אולי חברו פנים דקדושה נגדו, ויש לו פח להפיל אותו, והנפילה הוא שמפילין אותו לתאות ממוז פנ"ל, על-כן צריך לזהר מזה. נמצא, שזה העגש של בעל מחלקת, שנופל לתאות ממוז, ונכרת ונאבד לגמרי מן העולם. ולכן קרח שהיה בעל מחלקת, וחלק על משה, ונפל לתאות ממוז, כי משה רבנו היתה גדלתו למעלה מגדלת קרח, כי הוא אחז בשלמות תקון הברית, כמו שכתוב (דברים ה, כח): 'ואתה פה עמד עמדי'; ולכן נפל קרח לתאות ממוז, כי הוא התחיל לחלק על משה, והיתה נפילתו ועגשו, שנופל לתאות ממוז. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (פסחים ק"ט): 'שלא מטמוניות הטמין יוסף במצרים, אחת נתגלה לקרח וכו'. ואמרו (שם) על פסוק (קהלת ה, יב): "עשר שמור לבצעליו לרעתו", אמר רבי שמעון בן לקיש: זה עשרו של קרח. ואמרו

העולם.

שם 'כי כל ישראל נקראים צדיקים על שם

הברית'. שמעתי אז מפיו הקדוש ברוש שאמר,

שכל ישראל על-ידי שהם נמולים, על-כן כלם

נקראים צדיקים; כי מצות מילה מכנסת באדם את

שמו יתברך, כמובא (תקוני-זהר, תקון כב) על הפסוק

(דברים ל, יב): "מי יעלה לנו השממה", גישי

אתון מ'לה', וסופי אתון י'ה'יה', מאן דנטיר האי

רשימו, כאלו נטיר שמא קדישא. ומאן דמשקר

בהאי רשימו, כאלו משקר בשמא קדישא. דהאי

אתקרי חותמא דגושפנקא דמלכא וכו', עין שם;

נמצא, שכל בר ישראל שנמל, יש בו חותם

הקדוש-ברוך-הוא, על-ידי ברית, מאיר בו שם הוי"ה.

(שניף לאות ד'): וזה בחינת מזוזה וכו'.

וזהו 'והיה שדי בצריך

וכסף וכו', פי שדי הוא בחינת ברית וכו', עין שם. וזה בחינת שדי 'שאמר לעולמו די', דהינו ששמח בחלקו, ואמר די למה שיש לו, ואינו מתאוה יותר, שזהו בחינת שבירת תאות ממוז,

לגבי חברו, ועליו נאמר גם כן:

'ויגדש מפניך אויב' וכו'. ועל-כן צריך לזהר בפשיש מחלקת על

האדם שלא יפל לתוך תשוקת הממוז, כי אולי חברו פנים

דקדושה נגדו, ויש לו פח להפיל אותו, והנפילה הוא שמפילין

אותו לתאות ממוז פנ"ל, על כן צריך לזהר מזה: שם 'כי כל

ישראל נקראים צדיקים על שם הברית'. שמעתי אז מפיו הקדוש

ברוש, שאמר שכל ישראל על-ידי שהם נמולים על כן כלם

נקראים צדיקים:

(שניף לאות ד): וזה בחינת מזוזה וכו'. וזהו 'והיה

שדי בצריך וכסף' וכו', פי שדי הוא בחינת ברית וכו' עין שם.

וזה בחינת שדי 'שאמר לעולמו די', דהינו ששמח בחלקו ואמר

די למה שיש לו ואינו מתאוה יותר, שזהו בחינת שבירת תאות

ממוז, וזהו 'והיה שדי בצריך

וכסף וכו', פי שדי הוא בחינת ברית וכו', עין שם. וזה בחינת שדי 'שאמר לעולמו די', דהינו ששמח בחלקו, ואמר די למה שיש לו, ואינו מתאוה יותר, שזהו בחינת שבירת תאות ממוז,

ממוז פנ"ל, על-כן צריך לזהר מזה. נמצא, שזה העגש של בעל מחלקת, שנופל לתאות ממוז, ונכרת ונאבד לגמרי מן העולם. ולכן קרח שהיה בעל מחלקת, וחלק על משה, ונפל לתאות ממוז, כי משה רבנו היתה גדלתו למעלה מגדלת קרח, כי הוא אחז בשלמות תקון הברית, כמו שכתוב (דברים ה, כח): 'ואתה פה עמד עמדי'; ולכן נפל קרח לתאות ממוז, כי הוא התחיל לחלק על משה, והיתה נפילתו ועגשו, שנופל לתאות ממוז. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (פסחים ק"ט): 'שלא מטמוניות הטמין יוסף במצרים, אחת נתגלה לקרח וכו'. ואמרו (שם) על פסוק (קהלת ה, יב): "עשר שמור לבצעליו לרעתו", אמר רבי שמעון בן לקיש: זה עשרו של קרח. ואמרו

העולם. ועל-כן צריך לזהר מזה. נמצא, שזה העגש של בעל מחלקת, שנופל לתאות ממוז, ונכרת ונאבד לגמרי מן העולם. ולכן קרח שהיה בעל מחלקת, וחלק על משה, ונפל לתאות ממוז, כי משה רבנו היתה גדלתו למעלה מגדלת קרח, כי הוא אחז בשלמות תקון הברית, כמו שכתוב (דברים ה, כח): 'ואתה פה עמד עמדי'; ולכן נפל קרח לתאות ממוז, כי הוא התחיל לחלק על משה, והיתה נפילתו ועגשו, שנופל לתאות ממוז. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (פסחים ק"ט): 'שלא מטמוניות הטמין יוסף במצרים, אחת נתגלה לקרח וכו'. ואמרו (שם) על פסוק (קהלת ה, יב): "עשר שמור לבצעליו לרעתו", אמר רבי שמעון בן לקיש: זה עשרו של קרח. ואמרו

(מדדש אנדה): קרח מצא שני אוצרות מאוצרות יוסף, מלא פסוף וזהב, ורצה לסלק בעשר הזה את משה ואהרן מן העולם, ולבסוף הוא נעקר מן העולם על-ידי עשירותו, עד שפפר בעקר,

שְׁזוּכֵין עַל-יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית כַּנִּל. הֵינּוּ, שְׁשֵׁם שְׁדִי נִקְרָא עַל שֵׁם 'דִּי', כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י עַל הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית יז, א): "אֲנִי אֶל שְׁדִי", אֲנִי הוּא שֵׁשׁ דֵּי בְּאֵלֵהוּתִי לְכָל בְּרִיָּה; נִמְצָא, שְׁשֵׁם שְׁדִי הוּא לְשׁוֹן דִּי, שֵׁשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מְקוּם אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְלִכֵּן מְצוּת מְזוּזָה מְדַבְּקַת אֶת הָאָדָם בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוֹ יֵשׁ לוֹ כֶּבֶד דִּי בְּאֵלֵהוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא תְּמִיד שְׂמֵחַ בְּחֻלְקוֹ, וְאִינוּ מִקְנָא אֶת שׁוֹם בְּרִיָּה, וְאוֹמֵר דִּי לְמָה שֵׁשׁ לוֹ. וְזֶה זוּכִים עַל-יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית. וְלִכֵּן דִּיקָא בְּרִית שְׁיָךְ לְשֵׁם שְׁדִי, עַל שֵׁם (בְּרֵאשִׁית ל, יא): "אֲנִי אֶל שְׁדִי פָּרָה וּרְבָה", וְזֶה שְׁעַל הַמְּזוּזָה מִבְּחוּץ רְשׁוֹם שֵׁם שְׁדִי. וְזֶה מָה שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁפְּת ל, ב): בְּעוֹן מְזוּזָה בְּנִים מֵתִים; כִּי זֶה תְּלוּי בְּזָה. (גַּם זֶה שְׁיָךְ לְאוֹת ד'): מְבֹאֵר שֵׁם, שְׁעַל-יְדֵי מְצוּת מְזוּזָה, נִתְבַּטַּל חֲמֻדַת הַמָּמוֹן, וְעַל-כֵּן "וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוּזוֹת" וְכוּ', כְּנֶגֶד "לֹא תַחֲמֹד" וְעַתָּה בֹא וּרְאֵה נִפְלְאוֹת ה', כִּי מְבֹאֵר בִּירוּשָׁלַיִם פֶּאֶה (וּבְבֵרֵאשִׁית רַבָּה פֶּרֶשָׁה ל, ה): 'אַרְטָבֶן שָׁלַח לְרַבִּי חַד מְרַגְלִיתָא טָבָא, שָׁלַח לִיה רַבִּי חַדָּא מְזוּזָה'. וְלִכְאוּרָה הוּא פְּלָא, מְדוּעַ שָׁלַח לוֹ מְזוּזָה דִּיקָא, וְלֹא מְצוּה אַחֲרָת. אֲךָ עַל-פִּי מָה שְׁגַלָּה רַבְּנֵי, זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה, בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת מְבֹאֵר הָעֲנִין הַיֵּטִב, כִּי מְזוּזָה דִּיקָא מְבַטֵּל חֲמֻדַת הַמָּמוֹן, וְעַל-כֵּן שָׁלַח לוֹ מְזוּזָה דִּיקָא. כִּי אַרְטָבֶן שָׁלַח לוֹ מְרַגְלִיתָא טָבָא, הֵינּוּ עֲשִׂירוֹת וּמָמוֹן, כִּי הָיָה שׁוּה מְמוֹן הַרְבֵּה, וְעָשָׂה עֵקֶר הַחֲשִׁיבוֹת מְזָה. עַל כֵּן שָׁלַח לוֹ רַבִּי כְּנֶגֶד זֶה מְזוּזָה דִּיקָא, כִּי מְזוּזָה מְבַטֵּל חֲמֻדַת הָעֲשִׂירוֹת כַּנִּל:

מָמוֹן שְׁזוּכֵין עַל-יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית כַּנִּל:

(גַּם זֶה שְׁיָךְ לְאוֹת ד'): מְבֹאֵר שֵׁם שְׁעַל-יְדֵי מְצוּת מְזוּזָה נִתְבַּטַּל חֲמֻדַת הַמָּמוֹן, וְעַל כֵּן "וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוּזוֹת" וְכוּ' כְּנֶגֶד "לֹא תַחֲמֹד" כַּנִּל עַתָּה בֹא וּרְאֵה נִפְלְאוֹת ה', כִּי מְבֹאֵר בִּירוּשָׁלַיִם פֶּאֶה (וּבְבֵרֵאשִׁית רַבָּה פֶּרֶשָׁה ל, ה): 'אַרְטָבֶן שָׁלַח לְרַבִּי חַד מְרַגְלִיתָא טָבָא, שָׁלַח לִיה רַבִּי חַדָּא מְזוּזָה'. וְלִכְאוּרָה הוּא פְּלָא, מְדוּעַ שָׁלַח לוֹ מְזוּזָה דִּיקָא, וְלֹא מְצוּה אַחֲרָת. אֲךָ עַל-פִּי מָה שְׁגַלָּה רַבְּנֵי, זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה, בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת מְבֹאֵר הָעֲנִין הַיֵּטִב, כִּי מְזוּזָה דִּיקָא מְבַטֵּל חֲמֻדַת הַמָּמוֹן, וְעַל-כֵּן שָׁלַח לוֹ מְזוּזָה דִּיקָא. כִּי אַרְטָבֶן שָׁלַח לוֹ מְרַגְלִיתָא טָבָא, הֵינּוּ עֲשִׂירוֹת וּמָמוֹן, כִּי הָיָה שׁוּה מְמוֹן הַרְבֵּה, וְעָשָׂה עֵקֶר הַחֲשִׁיבוֹת מְזָה. עַל כֵּן שָׁלַח לוֹ רַבִּי כְּנֶגֶד זֶה מְזוּזָה דִּיקָא, כִּי מְזוּזָה מְבַטֵּל חֲמֻדַת הָעֲשִׂירוֹת כַּנִּל:

מְלַחָא כִּי סְרִיא, זֶה שְׁנַפְּל לְסֶרְחוֹן תַּאוֹת הַמָּמוֹן כו'.

וְעַל-כֵּן אֶפְקוּהוּ בְּלִשׁוֹן כִּי סְרִיא,

דִּיקָא, וְלֹא מְצוּה אַחֲרָת? אֲךָ עַל-פִּי מָה שְׁגַלָּה רַבְּנֵי ז"ל בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת, מְבֹאֵר הָעֲנִין הַיֵּטִב; כִּי מְזוּזָה דִּיקָא מְבַטֵּל חֲמֻדַת הַמָּמוֹן, וְעַל-כֵּן שָׁלַח לוֹ מְרַגְלִיתָא טָבָא, הֵינּוּ עֲשִׂירוֹת וּמָמוֹן, כִּי הָיָה שׁוּה מְמוֹן הַרְבֵּה, וְעָשָׂה עֵקֶר הַחֲשִׁיבוֹת מְזָה, עַל-כֵּן שָׁלַח לוֹ רַבִּי כְּנֶגֶד זֶה מְזוּזָה דִּיקָא, כִּי מְזוּזָה מְבַטֵּל חֲמֻדַת הָעֲשִׂירוֹת כַּנִּל. כִּי רַצָּה רַבִּי לְרַמֵּז לוֹ, שְׁכְּנֶגֶד תַּאוֹת מָמוֹן, שְׁהִיא מְרַגְלִית טוֹבָה שְׁשָׁלַחָתָּ לִי, אֲנִי שׁוֹלַח לְךָ חֲזָרָה מְזוּזָה, כְּדִי לְבַטֵּל מִמֶּנִּי תַּאוֹת מָמוֹן. וְזֶה שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּתוּחוֹת קד): בְּשַׁעַת פְּטִירַתוֹ שֶׁל רַבִּי, זִקְף עֶשֶׂר אֲצַבְעוֹתָיו כְּלַפֵּי מַעְלָה, אָמַר: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, גְּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶיךָ, שִׁיגְעַתִּי בְּעֶשֶׂר אֲצַבְעוֹתַי בַּתּוֹרָה, וְלֹא נִהְיֵיתִי אֶפְלוּ בְּאֲצַבַּע קְטָנָה; אֲךָ שְׁהִיָּה עֶשֶׂר גְּדוּל, עִם כָּל זֹאת לֹא נִהְיָה מְעַשִׂירוֹתוֹ אֶפְלוּ בְּאֲצַבַּע קְטָנָה, כִּי עַל-יְדֵי מְצוּת מְזוּזָה מְבַטֵּל מִמֶּנּוּ תַּאוֹת מָמוֹן.

מְלַחָא כִּי סְרִיא, זֶה שְׁנַפְּל לְסֶרְחוֹן תַּאוֹת

הַמָּמוֹן וְכוּ', וְעַל-כֵּן אֶפְקוּהוּ בְּלִשׁוֹן כִּי סְרִיא, שְׁהוּא לְשׁוֹן הַנְּאָמַר

וְעַל-כֵּן אֶפְקוּהוּ בְּלִשׁוֹן כִּי סְרִיא,

בְּעִפּוּ"ם, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (שְׁמוֹת לב, ח): "סְרוּ מֵהַר" וכו', כִּי הַמְּשַׁקֵּעַ בְּמִמּוֹן, עוֹבֵד כָּל הָעִפּוּ"ם כַּנִּל, וְעַל-כֵּן עַל כָּל מִטְבַּע חֲקוּקָה הַעֲבוּדָה זָרָה שֶׁל עִפּוּ"ם. כְּמוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁכָּל אִמָּה

וְאִמָּה עַל הַמִּטְבַּע שֶׁלָּהּ חֲקוּקָה הַעֲבוּדָה זָרָה שֶׁלָּהֶם, וְכֵן רוֹאִים שֶׁעַל רֹב מִטְבְּעוֹת שֶׁל אֲמוֹת הָעוֹלָם, יֵשׁ שֵׁם צֶלֶב, שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה.

עַל-פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, יִבִּין הַמְּשַׁפִּיל,

לְפָרֵשׁ כִּלְאֵי סִגְיָא דִּיהִזְהָב קוֹנָה אֶת הַכֶּסֶף וְהַכֶּסֶף אֵינוֹ קוֹנָה וְכוּ' הַנְּחַשְׁתָּ קוֹנָה וְכוּ', וְהַכֶּלֶל מֵה שֶׁהוּא מִטְבַּע וְיוֹצֵא, הַשּׁוֹב מְעוֹת, עֵינַי שָׁם כָּל הַסִּגְיָא.

וְסִגְיָא אֵי מְעוֹת נִקְנָה בַּחֲלִיפִין, וְסִגְיָא דְכָל הַנְּעֻשָׂה דְמִים בְּאַחֵר, הַכֵּל יִבְאֵר לַמְּשַׁפִּיל עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת עִם עוֹד קִצַּת הַקְּדָמוֹת. הֵינּוּ, עִם כָּל מֵאֲמָר שֶׁל רַבְּנּוּ וְ"ל,

יְכוּלִים לְפָרֵשׁ כָּל סִגְיָא שְׁבַש"ס. כִּי אֵף שֶׁכָּל סִגְיָא מְדַבֶּרֶת מֵהִלְכוֹת הַתּוֹרָה, עִם כָּל זֶה בְּיָדָי טְמוּנִים וְגִנּוּזִים בְּה סוּדוֹת וְרִזֵּי דְרִזִּין, סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. וְעַל-יְדֵי הַהֲקָדָמוֹת

שֶׁל רַבְּנּוּ וְ"ל יְכוּלִים לְהִבִּין כָּל סִגְיָא שְׁבַש"ס, אֶת הַסּוּדוֹת שֶׁמְרַמְזִים בָּהּ.

כּד

(לְשׁוֹן רַבְּנּוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָּה):

אָמְרוּ לָהּ סְבָא דְבִי אַתּוּנָא לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא: אֲמַצְעוּתָא דְעֵלְמָא

הֵיכָא? אֵיפָהּ אֲמַצְעַתְהָ הָעוֹלָם? זְקָפָא לְאַצְבָּעֵתְהָ

הַגְּבִייהָ אֶת הָאֲצָבַע. אָמַר לָהּ: הֵכָא וְאָמַר לָהֶם פּוּה.

אָמְרוּ לָהּ סְבִי דְבִי אַתּוּנָא: מִי יִימַר? מִי אוֹמֵר שְׁזֵה

כֶּף? אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא: אֵיתוּ אֲשֶׁלוּ

וּמוֹשְׁחוּ תְּבִיאוּ חֲבָלִים וְתַמְדְּדוּ.

א. דַּע, שֵׁישׁ אוֹר, שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִנְּפִשִׁין וְרוּחִין

וְנִשְׁמָתִין, שֵׁהֶם: עֲשִׂיהָ, יִצִּירָהּ, בְּרִיאָהּ. וְהוּא אוֹר

אֵין-סוּף עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, שֵׁשׁ עֲצָם גְּלוּי אֱלֻקוֹת

בְּלֵי לְבוּשִׁים. וְאֶף-עַל-פִּי שֶׁאֵין הַשֶּׁכֶל מְשִׁיג אוֹתוֹ

מְרַב עֲמָקוֹ, וּמֵה גַם שֶׁאֵין שֵׁם שׁוֹם לְבוּשׁ לְהַשְׁיִיגוּ,

אֶף-עַל-פִּי-כֵן רְדִיפָה דְמַחְשָׁבָה לְמַרְדָּף אֲבִתְרָה,

שֶׁהַמְּחַשְׁבָּה יְכוּלָה לְרוּץ אַחֲרָיו וְלִתְפֹּס וְלְהַשְׁיִג

בְּעִפּוּ"ם כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (שְׁמוֹת לב) "סְרוּ מֵהַר" וְכוּ' כִּי הַמְּשַׁוֵּקֵעַ בְּמִמּוֹן, עוֹבֵד כָּל הָעִפּוּ"ם כַּנִּל, וְעַל כֵּן עַל כָּל מִטְבַּע חֲקוּקָה הַעֲבוּדָה זָרָה שֶׁל עִפּוּ"ם:

עַל-פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, יִבִּין הַמְּשַׁפִּיל, לְפָרֵשׁ כִּלְאֵי

סִגְיָא דִּיהִזְהָב קוֹנָה אֶת הַכֶּסֶף וְהַכֶּסֶף אֵינוֹ קוֹנָה וְכוּ' הַנְּחַשְׁתָּ קוֹנָה וְכוּ', וְהַכֶּלֶל מֵה שֶׁהוּא מִטְבַּע וְיוֹצֵא, הַשּׁוֹב מְעוֹת. עֵינַי שָׁם כָּל הַסִּגְיָא. וְסִגְיָא אֵי מְעוֹת

נִקְנָה בַּחֲלִיפִין. וְסִגְיָא דְכָל הַנְּעֻשָׂה דְמִים בְּאַחֵר. הַכֵּל יִבְאֵר לַמְּשַׁפִּיל עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת עִם עוֹד קִצַּת הַקְּדָמוֹת:

כּד

אָמְרוּ לָהּ אֲמַצְעוּתָא דְעֵלְמָא הֵיכָא, זְקָפָא לְאַצְבָּעֵתְהָ, אָמַר לָהּ הֵכָא. אָמְרוּ לָהּ, מִי יִימַר. אָמַר, אֵיתוּ אֲשֶׁלוּ וּמוֹשְׁחוּ:

(לְשׁוֹן רַבְּנּוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָּה):

א דַּע, שֵׁישׁ אוֹר, שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִנְּפִשִׁין וְרוּחִין וְנִשְׁמָתִין, וְהוּא אוֹר אֵין-סוּף. וְאֶף-עַל-פִּי שֶׁאֵין הַשֶּׁכֶל מְשִׁיג אוֹתוֹ, אֵף עַל פִּי כֵן רְדִיפָה דְמַחְשָׁבָה לְמַרְדָּף

אֲבִתְרָה, שֶׁהַמְּחַשְׁבָּה יְכוּלָה לְרוּץ אַחֲרָיו וְלִתְפֹּס וְלְהַשְׁיִג

אֵת הַסּוּדוֹת שֶׁמְרַמְזִים בָּהּ.

אֲמַר לָהּ הֵכָא. אָמְרוּ לָהּ, מִי יִימַר. אָמַר, אֵיתוּ אֲשֶׁלוּ וּמוֹשְׁחוּ:

איזה אור. ועל-ידי הרדיפה, אז השכל משיג אותו, בבחינת מטי ולא מטי, בזה שהשכל של האדם רץ להשיג במחשבתו האור אין סוף, זה רק בחינת מטי ולא מטי, הינו שמגיע ואינו מגיע, כי הנה אדם מתלהב באור אין סוף ברוך הוא, והנה געלם ממנו האור. פי באמת אי אפשר להשיג אותו, פי עצם עצמיות אלקותו יתברך בלי שום לבושים, פי הוא למעלה מנפש, רוח, נשמה, שהם הלבושים של העולמות: בריאה, יצירה, עשייה.

ב. ודע, שאי אפשר להשיג אותו הינו את האור אין סוף ברוך הוא, אפלו בבחינת מטי ולא מטי, אלא על-ידי עשיית המצוות בשמחה, פי השמחה מרחבת את הדעת, כדי שיהיה פלי לקבל בו רוחניות חיות אלקות. פי על-ידי שמחת המצוה נשלם הקדשה, ומעלה החיות והקדשה שבקלפות, ששם שורה העצבות והמרירות והחשך, בבחינת אחד-עשר סמני הקטרת, שהם שורפים, ומבטלים את הקלפות. פי הקלפות הם בחינת מותרות, פי הם רק

מכניס עצבות באדם, בבחינת (משלי יד, כג): "בכל עצב יהיה מותר"; הינו על-ידי המותרות, שהם הקלפות, באה העצבות, שזה (בראשית ו, ו): "ויתעצב אל לבו", ששרש הקדשה הוא בלב, פי הלב מתלהב תמיד אליו יתברך, ואם הוא מלא מותרות, שהם הקלפות, אזי הלב מלא עצבות, ולהפך — כשזוכה להוריד את המותרות, שהם הקלפות, אז נכנסת שמחה בלב, ועקר השמחה היא בלב, שזה (תהלים ד): "נתתה שמחה בלבי", שהשמחה היא בתוך הלב, ואז הלב יכול להתלהב ולהשיג את האור אין סוף ברוך הוא, בבחינת מטי ולא מטי, פי יש לו פלים לזה. פי השמחה היא מרחבת את הדעת והלב, ועל-ידי-זה יכול להשיג האור אין סוף, בבחינת מטי ולא מטי. וגלות השכינה, זה שלא משיג את האור אין סוף ברוך הוא, שהוא בחינת לב, הינו שלבו נעשה מטמטם בעצבות ובמרה שחורה, ונתעקם לבו בקשיות ובספקות עליו יתברך, פי הלב בו משפן השכינה, שהוא שמחתן של ישראל, ולהפך — עקר גלותה, כשעצבות שהם הקלפות, גוברים עליה, בבחינת: "ויתעצב אל לבו", הינו פשהעצבות ממלאת את לבו, זה בעצמו גלות השכינה, פי העצבות

אבתרה. ועל ידי הרדיפה, אז השכל משיג אותו בבחינת מטי ולא מטי. פי באמת אי אפשר להשיג אותו, פי הוא למעלה מנפש רוח נשמה:

ב ודע שאי אפשר להשיג אותו אפלו בבחינת מטי ולא מטי. אלא על ידי עשיית המצוות בשמחה. פי על ידי שמחת המצוה, נשלם הקדשה. ומעלה החיות והקדשה שבקליפות. בבחינת אחד-עשר סמני הקטרת. פי הקלפות הם בחינת מותרות, והם בחינת עצבות, בבחינת (משלי יד): "בכל עצב יהיה מותר". והם תקפא דדינא, בבחינת (בראשית ו): "ויתעצב אל לבו". ועקר השמחה היא בלב, כמו שכתוב (תהלים ד): "נתתה שמחה בלבי". וגלות השכינה, שהוא שמחתן של ישראל, עקר גלותה — כשעצבות שהם הקלפות גוברים עליה, בבחינת: "ויתעצב

מבחוץ, כדי להעלים ולהסתיר את האור, בשביל הבחירה והנסיון, וזה פעין הקלפה שקדמה לפרי. והם בחינת עצבות; פי מאחר שהם מעלימים ומכסים את האור אין סוף ברוך הוא, אזי זה

הלב מתלהב תמיד אליו יתברך, ואם הוא מלא מותרות, שהם הקלפות, אזי הלב מלא עצבות, ולהפך — כשזוכה להוריד את המותרות, שהם הקלפות, אז נכנסת שמחה בלב, ועקר השמחה היא בלב, שזה (תהלים ד): "נתתה שמחה בלבי", שהשמחה היא בתוך הלב, ואז הלב יכול להתלהב ולהשיג את האור אין סוף ברוך הוא, בבחינת מטי ולא מטי, פי יש לו פלים לזה. פי השמחה היא מרחבת את הדעת והלב, ועל-ידי-זה יכול להשיג האור אין סוף, בבחינת מטי ולא מטי. וגלות השכינה, זה שלא משיג את האור אין סוף ברוך הוא, שהוא בחינת לב, הינו שלבו נעשה מטמטם בעצבות ובמרה שחורה, ונתעקם לבו בקשיות ובספקות עליו יתברך, פי הלב בו משפן השכינה, שהוא שמחתן של ישראל, ולהפך — עקר גלותה, כשעצבות שהם הקלפות, גוברים עליה, בבחינת: "ויתעצב אל לבו", הינו פשהעצבות ממלאת את לבו, זה בעצמו גלות השכינה, פי העצבות

וּמִצְוָה, שְׁזֶה רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּמְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה
בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וּבְזֶה הוּא מְגַלֵּה טַהַר לְכַבוֹ,
וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָסֶת שִׂמְחָה בְּלִבּוֹ, שֶׁהוּא מַלְכוּת

דְּקַדְשָׁה, וְעוֹלָה מִן הַקְּלָפוֹת, וְזוֹ גְּאֻלְתָּן שֶׁל
יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן צָרִיךְ כָּל
אָדָם לְהִתְגַּבֵּר מְאֹד מְאֹד
לְהִיטֵת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד,
וְלַעֲשׂוֹת אֶת הַמִּצְוֹת
בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה, וְכָל מִה
שִׁיּוֹדֵעַ רְחוּקוֹ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ
יִתְבַּרֵּךְ, הוּא צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר
בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר לְהִיטֵת
בְּשִׂמְחָה, וּבְכִפְרֵט בַּעַת
עֲשִׂית אִיזוֹ מִצְוָה, אֲזִי יִהְיֶה
בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, שֶׁהוּא
עוֹשֶׂה אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
וְאִם יִתְגַּבֵּר וְיִהְיֶה בְּשִׂמְחָה
עֲצוּמָה בַּעַת עֲשִׂית
הַמִּצְוָה, אֲזִי יִזְכֶּה לְצִאת
מִהַקְּלָפוֹת וְהַעֲבֵרוֹת שֶׁנִּפְל
לָשָׁם, כִּי יֵשׁ בְּכַח שִׂמְחַת
הַמִּצְוֹת לְהוֹצִיאֹ
מִהַקְּלָפוֹת, וּמַעֲלָה אֶת
הַמַּלְכוּת שֶׁהִיא הָאֱמוּנָה
לְרוֹם גְּבוּהֵי מְרוֹמִים.

ג. וּכְשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה אִיזָה
מִצְוָה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, יֵשׁ כֹּחַ בְּהַמִּצְוָה לִילֵךְ
וְלַעֲוֹרֵר כָּל הָעוֹלָמוֹת לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ; כִּי
עַל-יְדֵי קִיּוֹם הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה, הוּא מִמְּשִׁיף
אוֹרוֹת צַחְצַחוֹת, אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת,
כִּי הַמִּצְוֹת הֵם אוֹרוֹת הַמְּלַבְּשִׁים בְּכֻלִּים, וּכְשֶׁבֶר
יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה אֶת הַמִּצְוָה בְּשִׂמְחָה, עַל-יְדֵי-זֶה
מֵאִיר אוֹר גְּדוֹל אֶפְלוֹ בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָה, וּמְכַל שְׁכָן
בְּעוֹלָם הַיְצִירָה וְהַבְּרִיאָה, עַד שֶׁיִּכּוֹל לְהַשִּׁיג אֶת
הָאוֹר אֵין סוֹף הַמֵּאִיר בְּעוֹלָם הָאֲצִילוֹת. וְזֶה מִה
שֶׁאָמַר מֹשֶׁה לְפָרְעֹה (שְׁמוֹת י, ט): "בְּנַעֲרֵינוּ
וּבְנַעֲרֵינוּ גִלְיָה, בְּצִאֲנָנוּ וּבְכַבְּדָנוּ גִלְיָה", שֶׁאֲנַחְנוּ

מְבִיאֶה אֶת הָאָדָם לְקִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת וְעִקְמוּמִיּוֹת,
עַד שֶׁהֵלֵב שְׁלוֹ מִתְעַקֵּם לְגַמְרֵי. וְזֶה הוּא כְּשֶׁיֵּצְאוּ
יִשְׂרָאֵל מִהַגְּלוּת כְּתִיב (יִשְׁעִיָה נה, יב): "כִּי בְּשִׂמְחָה
תֵּצְאוּ"; כִּי עַקֵּר הַיְצִיאָה מִהַגְּלוּת יִהְיֶה רַק עַל-יְדֵי

תִּקְוָה הַשִּׂמְחָה, וְזֶה אֲשֶׁר
יִשְׁמַח אוֹתִיּוֹת מְשִׁיחַ, כִּי
הוּא יִגְאֵל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל
עַל-יְדֵי תִקְוָה הַשִּׂמְחָה
שֶׁתִּפְנֹס בְּלִבּ כָּל אֶחָד
וְאֶחָד, עַד שֶׁלֹּא תִהְיֶה לוֹ
שׁוּם עִקְמוּמִיּוֹת. וּבְשִׂבִיל
זֶה, שְׁעַל-יְדֵי הַקְּטָרֶת
מִמְּעַלֵּין מִהַקְּלָפוֹת חַיּוֹתֵם,
כְּתִיב בָּהֶם (מְשִׁלִּי כו, ט):
"קְטָרֶת יִשְׁמַח לִבִּי", כִּי
הַקְּטָרֶת נִקְרְאת עַל שֵׁם
קֶשֶׁר, שֶׁהִיא מְקַשֶּׁרֶת כָּל
הָעוֹלָמוֹת, הֵינּוּ שֶׁמְקַשֶּׁרֶת
אֶת עוֹלָם הָאֲצִילוֹת אֶל
עוֹלָמוֹת בְּרִיאָה, יְצִירָה,
עֲשִׂיָה. נִמְצָא, כְּשֶׁעוֹשֶׂה
הַמִּצְוָה בְּשִׂמְחָה, אֲזִי
מַעֲלָה הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא
הַמִּצְוָה, שֶׁהִיא שִׂמְחַת
הַלֵּב, מִמִּין הַקְּלָפוֹת; כִּי
עַל-יְדֵי תִקְוָה הַשִּׂמְחָה,

בְּשִׂעָה שְׂמֵקִים מִצְוָה בְּשִׂמְחָה, וּמְגַלֵּה אֶת
פְּנִימִיּוֹת לְכַבוֹ, שֶׁלִּבּוֹ חִפֵּץ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
עַל-יְדֵי-זֶה שְׂמֵקִים אֶת הַמִּצְוָה בְּשִׂמְחָה, הוּא
כְּאֵלוֹ מְקַטֵּר קְטָרֶת, שְׁזֶה סוֹד הַקֶּשֶׁר שֶׁמְקַשֶּׁרֶת
בֵּין עוֹלָם הָאֲצִילוֹת לְבֵין בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָה.
וְזֶהוּ בְּחִינַת מַלְכוּת דְּעֲשִׂיָה הָעוֹלָה מִן הַקְּלָפוֹת:
כִּי הַמַּלְכוּת נִמְצְאת עֲכָשׁוּ בְּגִלוּת, כִּי אֵף אֶחָד
אֵינוֹ מְרַגֵּשׁ אֶת מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ עַל עֲצָמוֹ, אֶפְלוֹ
שְׂמֵקִים אֶת הַמִּצְוָה, זֶה רַק כְּמִצְוֹת אֲנָשִׁים
מְלַמְּדֵה, מִה שֶׁאֵין פֶּן, אִם אָדָם שִׂמַּח בְּקִיּוֹם
הַמִּצְוֹת, סִימָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ הַרְגָּשָׁה בְּכָל מִצְוָה

אֶל לִבּוֹ". וְזֶה הוּא כְּשֶׁיֵּצְאוּ
יִשְׂרָאֵל מִהַגְּלוּת, כְּתִיב (יִשְׁעִיָה נה):
"כִּי בְּשִׂמְחָה תֵּצְאוּ". וּבְשִׂבִיל זֶה,
שְׁעַל-יְדֵי הַקְּטָרֶת מִמְּעַלֵּין
מִהַקְּלָפוֹת חַיּוֹתֵם, כְּתִיב בָּהֶם
(מְשִׁלִּי כו): "קְטָרֶת יִשְׁמַח לִבִּי".
נִמְצָא כְּשֶׁעוֹשֶׂה הַמִּצְוָה בְּשִׂמְחָה,
אֲזִי מַעֲלָה הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא
הַמִּצְוָה, שֶׁהִיא שִׂמְחַת הַלֵּב, מִמִּין
הַקְּלָפוֹת. וְזֶהוּ בְּחִינַת מַלְכוּת
דְּעֲשִׂיָה הָעוֹלָה מִן הַקְּלָפוֹת:

ג. וּכְשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה אִיזָה מִצְוָה,
יֵשׁ כֹּחַ בְּהַמִּצְוָה,
לִילֵךְ וְלַעֲוֹרֵר כָּל הָעוֹלָמוֹת
לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ. בְּבְחִינַת
(שְׁמוֹת י): "בְּנַעֲרֵינוּ וּבְנַעֲרֵינוּ גִלְיָה,
בְּצִאֲנָנוּ וּבְכַבְּדָנוּ גִלְיָה". וְזֶה בְּחִינַת

הולכים להקריב קרבן פסח להקדוש-ברוך-הוא בשמחה עצומה, על-ידי-זה נזכה להעלות את כל העולמות מתכלית גשמיות העשייה עד רום גבהי מרומים. וזה בחינת 'מלכות מלביש נצח הוד יסוד', שהם פלי ההליכה, הינו פי נצח והוד הן שתי שוקן, שהן שתי הרגלים, והמלכות מלבישן בזה שמקמיים את המצוות בשמחה, אך המלכות מלבישה את השלש ספירות: נצח, הוד, יסוד, והם מתעלין בתכלית העליה, וזה בחינת (תהלים לז, לא): "תורת אלקיו בלב לא תמצד אשוריו", הינו אם יכניס את תורת הקדוש-ברוך-הוא בלב, ששם מבארת את מצוותיו יתברך, כי התורה היא חכמתו יתברך, ומגלה את המצוות — רמ"ח מצוות עשה ושס"ה לא תעשה, איך לקימן בשלמות ובשמחה עצומה, שאז היא הולכת לעורר את ולקשרם יחדו, שזה פרוש הפסוק (שם סח, כה): "הליכות אלי מלכי בקדש", בתעלילין מלכות לתוך הקדשה, שזה מלכי בקדש, היא מלבשת את הליכות אלי הינו את נצח, הוד, יסוד, לילך ולעורר כל הדברים לעבודת השם יתברך: כי בזה שמקמיים את המצוות בשמחה עצומה, אפלו שנמצא במדורי הקלפות, יש בכחו לעורר את כל הבריאה כלה להתעלות בתכלית העליה.

שנפל, והוא נמצא במדורי הקלפות, והוא מלא מותרות, המעלימים ומסתירים את אמתת מציאותו יתברך, אם מתחזק אפלו במקום שהוא נמצא שמה, ויקים את המצוות בתכלית השמחה, לא רק שהוא יצא מהטמאה וההזמה והמותרות והעצבות והמרה שחרה, וישג אלקותו יתברך, אלא יש בכחו לעורר את כל הבריאה כלה להתעלות בתכלית העליה].

ד. ועל-ידי ההתעוררות, שאדם עושה על-ידי שמחת המצוות, שאז יוצא מהקלפות והסטרוא אחרא שגלפד בהם, על-ידי-זה עושה התעוררות לעורר כל הדברים לעבודת השם יתברך; הינו על-ידי הליכה, נמשך ברכה לכל העולמות, בזה שהוא בעצמו מתעלה מהקלפות שבעולם העשייה, ועולה אל עולם היצירה, ומשם לעולם הבריאה, עד שמגיע אל עצם האצילות, שהוא בחינת מטי ולא מטי, וכן על-ידי שמחת המצוות, הוא מעורר גם אחרים ללכת ולהתעלות מעולם לעולם, פי אנשים מסתפלים עליו, איך הוא מקים את המצוות, וזה עושה אצלם גם-כן התעוררות ללכת ולהתעלות בקדשה. וזה בחינת: 'נצח הוד יסוד מלבישין את חסד גבורה תפארת', שהם הידים; הינו הספירות נצח הוד — הם הרגלין, כשעולין על-ידי הליכה, הם מגיעים עד הידים, שהם חסד גבורה, והגוף זה תפארת, שמשם כל הברכות, כי הברכות באות על-ידי הידים, פי הקדוש-ברוך-הוא משפיע את הברכות

'מלכות מלביש נצח הוד יסוד', שהם פלי ההליכה. וזה בחינת (תהלים לז): "תורת אלקיו בלב לא תמצד אשוריו", שהיא הולכת לעורר. וזה בחינת (שם סח): "הליכות אלי מלכי בקדש" — כשמעלין מלכות לתוך הקדשה, היא מלבשת את הליכות אלי את נצח הוד יסוד, לילך ולעורר כל הדברים לעבודת השם יתברך:

ד ועל-ידי ההתעוררות, הינו על-ידי הליכה, נמשך ברכה לכל העולמות. וזה בחינת: 'נצח הוד יסוד מלבישין את חסד גבורה תפארת', שהם הידים, שמשם כל הברכות. וזה בחינת

היא הולכת לעורר את כל העולמות וליחדם ולקשרם יחדו, שזה פרוש הפסוק (שם סח, כה): "הליכות אלי מלכי בקדש", כשמעלין מלכות לתוך הקדשה, שזה מלכי בקדש, היא מלבשת את הליכות אלי הינו את נצח, הוד, יסוד, לילך ולעורר כל הדברים לעבודת השם יתברך: כי בזה שמקמיים את המצוות בשמחה עצומה, אפלו שנמצא במדורי הקלפות, יש בכחו לעורר את כל הבריאה כלה להתעלות בתכלית העליה.

[ומרחוק תבין ותשכיל את גדל המעלה של כל בר ישראל, שמחזק את עצמו לקיים את המצוות בשמחה עצומה, אפלו שנפל למקום

שְׂאֲדָם שֶׁשׁ וְשִׁמְח בְּקִיּוֹם הַמַּצּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת דִּיקָא בְּזֶה הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְעַלֵּין הַרְגְּלִין, שֶׁהֵם הַסְּפִירוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת, וְעוֹלָיִם וּמְלִבִּישִׁים אֶת הַסְּפִירוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, הֵינּוּ נֶצַח, הוֹד, יְסוּד, עוֹלִין וְנֹעֲשִׂין לְבוֹשׁ לְהַסְּפִירוֹת: חֶסֶד, גְּבוּרָה, תַּפְּאֲרֶת, הֵינּוּ כְּשֶׂאֲדָם שֶׁשׁ וְשִׁמְח, עַד שֶׁהַשְּׂמֵחָה יוֹרֶדֶת לְרַגְלָיו, וְרוֹקֵד מְרַב שְׂמֵחָה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא עוֹלָה לְמַעְלָה, וְנִשְׁפָּעֵת עָלָיו בְּרָכָה מִהָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, שֶׁכֵּל וְדַעַת רוּחָנִיּוֹת הַשְּׂגוֹת אֲלֵקוּת, וְאֵז נִתְמַלֵּא רְצוֹנוֹ בְּמָה שֶׁהוּא רוֹצֵה].

ה. וְעַקֵּר הַבְּרָכָה שֶׁנִּשְׁפָּעִין מֵהַיְדִים, הֵם שְׂכָל; הֵינּוּ כְּשֶׁנֶּצַח, הוֹד, יְסוּד, שֶׁהֵם הַרְגְּלִין, עוֹלָיִם לְמַעְלָה אֶל הַיְדִים, שֶׁהֵם חֶסֶד, גְּבוּרָה, תַּפְּאֲרֶת, הֵינּוּ הַרְגְּלִין עוֹלָיִם אֶל הַיְדִים, אֵז נִשְׁפָּעוֹת הַבְּרָכוֹת. וְעַקֵּר הַבְּרָכָה שֶׁנִּשְׁפָּעֵת מֵהַיְדִים, הֵם: שְׂכָל וְדַעַת בְּהַשְּׂגַת אֲלֵקוּתוֹ וְתַבְּרָה. וְכִשְׁבָּאִים לְמַטָּה; הֵינּוּ בְּרַכַּת הַשְּׂכָל, עַל-יְדֵי-זֶה נֹעֲשִׂים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי רְצוֹנוֹ, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תַּהֲלִים קמ"ה): "פּוֹתַח אֶת יְדֵיךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן". בְּכֵן מִי שֶׁהוּא בְּעַל נַפְשׁ, צָרִיךְ לְכוֹן רְצוֹנוֹ, שִׁימְשִׁיךְ בְּרַכַּת שְׂכָל. בְּכַחֲנִית (בְּרֵאשִׁית מ"ח): "שְׂכָל אֶת אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי רְצוֹנוֹ, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תַּהֲלִים קמ"ה): "פּוֹתַח אֶת יְדֵיךָ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן"; הֵינּוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פּוֹתַח אֶת הַיְדִים, שֶׁמִּשְׁם נִשְׁפָּעֵת הַבְּרָכָה, אֲבָל הוּא מִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן, שְׂכָל אֶחָד יִצִּיר אֶת הַבְּרָכָה כְּפִי רְצוֹנוֹ. בְּכֵן מִי שֶׁהוּא בְּעַל נַפְשׁ, שְׂרוּצֵה רַק אֶת אִמְתַּת מְצִיאֹתוֹ וְתַבְּרָה, וְלִהְיוֹת עַל עֲצָמוֹ אֹרֵךְ וְחַיִּית וְדַבְּקוֹת הַבוּרָא וְתַבְּרָה שְׂמוֹ, צָרִיךְ לְכוֹן רְצוֹנוֹ, שִׁימְשִׁיךְ בְּרַכַּת שְׂכָל, בְּכַחֲנִית (בְּרֵאשִׁית מ"ח, י"ד): "שְׂכָל אֶת יְדֵיו", הֵינּוּ הַבְּרָכוֹת שֶׁנִּשְׁפָּעוֹת

עַל-יְדֵי הַיְדִים, אֲבָל קֹדֶם צָרִיךְ לְהִיּוֹת אֲתַעְרוּתָא דְלַתְמָא, שְׂזָה נֶצַח, הוֹד, יְסוּד, שֶׁהֵם הַרְגְּלִין עוֹלִין אֶל הַיְדִים. וְזֶה בְּכַחֲנִית (בְּרֵאשִׁית ל, ל): "וַיְבָרֶךְ ה' אֶתְךָ לְרַגְלֵיךָ", הֵינּוּ בְּשִׁבִיל שֶׁהִיָּה אֲתַעְרוּתָא דְלַתְמָא, שִׁיעֶקֶב אֲבִינוֹ אָמַר לְלֶבֶן, שְׂכָל הַבְּרָכוֹת שֶׁנִּתְבָּרְכַת, הִיוּ עַל-יְדֵי שְׂקִימָתָא אֶת הַמַּצּוֹת בְּשִׂמְחָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עָשָׂה הַתַּעְרוּרֹת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְגַם כָּאֵן לְמִטָּה הוּא עוֹרֵר אֶת לֶבֶן, עַד שֶׁנִּתְבָּרֶךְ עַל יְדוֹ, כִּי עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְלַתְמָא שְׂל יַעֲקֹב, בָּאָה לוֹ הַבְּרָכָה, הֵינּוּ עַל-יְדֵי הַיְדִים, שֶׁהֵם חֶסֶד, גְּבוּרָה, תַּפְּאֲרֶת, נִמְצָא שְׂעוֹלִין הַרְגְּלִין בְּכַחֲנִית יְדִים, כִּי הַרְגְּלִין הֵם נֶצַח, הוֹד, יְסוּד, מְלִבִּישִׁים אֶת הַיְדִים, שֶׁהֵם חֶסֶד, גְּבוּרָה, תַּפְּאֲרֶת, בְּכַחֲנִית (שׁוֹפְטִים ד, כ"ד): "וַתִּלָּךְ יָד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַלּוֹךְ וְקִשָּׁה"; רְצָה לוֹמַר, עַל-יְדֵי שֶׁחֲזָרוּ בַתְּשׁוּבָה אֵז בְּשַׁעֲהָ שֶׁכָּבְשׁוּ אֶת סִיסְרָא, וַיַּעַל הַרְגָּה אוֹתוֹ, וְהִיָּתָה אֵז שְׂמֵחָה גְדוֹלָה מְאֹד, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁפָּעֵת עֲלֵיהֶם הַבְּרָכָה מֵהַיְדִים, שְׂזָה (וַיִּקְרָא ט, כ"ב): "וַיִּשָּׂא אֶהֱרֹן אֶת יָדוֹ אֶל הָעָם וַיְבָרְכֵם", כִּי עַקֵּר הַבְּרָכוֹת בָּאוֹת עַל-יְדֵי הַיְדִים, שְׂזָה נִשְׂיֵאת פְּפִים שְׂל הַכֹּהֲנִים, שְׂדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכָה הַבְּרָכָה, שֶׁהַבְּרָכוֹת בָּאוֹת דֶּרֶךְ הַיְדִים, וְכְמוֹ שְׂכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית מ"ט, כ"ד): "מִיְדֵי אֲבִיר יַעֲקֹב מִשְׁם רְעָה אֲבִין יִשְׂרָאֵל"; שֶׁהַבְּרָכוֹת בָּאוּ מֵיעֶקֶב דֶּרֶךְ הַיְדִים. [וַיִּמְרָחוּק תְּבִין וְתִשְׁפִּיל, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל מְגַלֵּה לְנוּ פֶה סוּד נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, שֶׁעַל-יְדֵי

(בְּרֵאשִׁית ל): "וַיְבָרֶךְ ה' אֶתְךָ לְרַגְלֵיךָ". נִמְצָא שְׂעוֹלִין הַרְגְּלִין בְּכַחֲנִית יְדִים, בְּכַחֲנִית (שׁוֹפְטִים ד): "וַתִּלָּךְ יָד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַלּוֹךְ וְקִשָּׁה". וְעַקֵּר הַבְּרָכוֹת מִיְדִים, בְּכַחֲנִית (וַיִּקְרָא ט): "וַיִּשָּׂא אֶהֱרֹן אֶת יָדוֹ אֶל הָעָם וַיְבָרְכֵם", וְכְמוֹ שְׂכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית מ"ט): "מִיְדֵי אֲבִיר יַעֲקֹב מִשְׁם רְעָה אֲבִין יִשְׂרָאֵל":

ה. וְעַקֵּר הַבְּרָכָה שֶׁנִּשְׁפָּעִין מֵהַיְדִים, הֵם שְׂכָל. וְכִשְׁבָּאִים לְמַטָּה, נֹעֲשִׂים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי רְצוֹנוֹ, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תַּהֲלִים קמ"ה): "פּוֹתַח אֶת יְדֵיךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן". בְּכֵן מִי שֶׁהוּא בְּעַל נַפְשׁ, צָרִיךְ לְכוֹן רְצוֹנוֹ, שִׁימְשִׁיךְ בְּרַכַּת שְׂכָל. בְּכַחֲנִית (בְּרֵאשִׁית מ"ח): "שְׂכָל אֶת

מהידיים, עולות עד חכמה, בינה ודעת, שהם השכל, צריכים לראות שעקר הברכה תהיה רק שכל ודעת והשגת אלקות, כמאמרם ו"ל (גדרים מא.): דעת קניית — מה חסרת, דעת חסרת —

מה קניית; פי עקר הברכה הוא שכל, שאדם צריך להמשיך על עצמו שכל אלקי, שיאיר עליו תמיד אור האין סוף ברוך הוא, שזה עקר הברכה. ובחינת (שמות טו, יז): "מקדש ה' פוננו ידיך". וזה בחינת: 'חסד גבורה תפארת, שמלבישין את חכמה בינה דעת, שהם המקדש, פי המחין הם השכל, כמאמרם ו"ל (ברכות לג.): כל אדם שיש בו דעה, כאלו נבנה בית המקדש בימיו; וזה יורד עד ידיו, ומשם באה השפעה של הברכה. ועקר הברכה הוא

נתחברות חכמה, בינה ביחד, שהם אבא ואמא, שהאצילות משפיעה אור וזיו וחיות אל יצירה ועשיה, שזו שלמות הדעת שיוצא מחכמה ובינה יחד, וזה השכל שיוורד על הידיים, ונשפע על האדם. וכפי שמצייר את האור, כן נעשה רצונו].

ידיו", ובחינת (שמות טו): "מקדש ה' פוננו ידיך". וזה בחינת 'חסד גבורה תפארת שמלבישין את חכמה בינה דעת:

ו יצריך להמשיך אמונה לתוך ברפת השכל, פי אין לסמוך על השכל בעצמו פידוע. וזה בחינת (משלי כח): "איש אמונות רב ברכות", ובחינת (שמות יז): "ויהי ידיו אמונה", ובחינת (שמואל א כד): "וקמה בידך ממלכת ישראל", הינו שימשיך אמונה לתוך ברפת הידיים. וזהו בחינת (שמואל א ב): 'ובניתי לו בית נאמן',

ו יצריך להמשיך אמונה לתוך ברפת השכל; הינו פי עקר הברכה הוא המשכת השכל האלקי, עם כל זאת תמיד צריכים להתחזק באמונה, פי אין לסמוך על השכל בעצמו פידוע, פי אם אדם הולך אחר שכלו, אפלו שכל אלקי, הוא יכול אחר-כך להפשל, כמאמרם ו"ל (אבות, פרק ג): כל שחכמתו מרבה ממעשיו, אין חכמתו מתקיימת; אבל אם אדם מתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, אף

פעם לא יפשל, וימשיך ברכה בתוך השכל. וזה בחינת (משלי כח, כ): "איש אמונות רב ברכות", כל הברכות שבאות לאדם, זה רק על-ידי תקיף האמונה שיש בו, ואינו משתמש בשכלו, אפלו שזהו שכל אלקי, וזה אשר הברכות נמשכות מהידיים. ועקר הברכה היא אמונה, שזהו בחינת (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה"; הינו שהאמונה באה דרך הידיים, ובחינת (שמואל א כד, כ): "וקמה בידך ממלכת ישראל", שזה נאמר על דוד, שממנו יצא משיח, שיקים מלכות ישראל, הפל יהיה על-ידי הידיים, שמשם נמשכות הברכות. ועקר הברכה הוא אמונה, הינו שימשיך אמונה לתוך ברפת הידיים. וזה יהיה בשלמות בעת הגאולה, וכמו שכתוב (שמואל א ב, לה): "ובניתי לו בית נאמן והתהלך לפני משיחי כל הימים",

שכל ודעת באין סוף ברוך הוא, ואז נעשה כרצונו; פי אם אדם מבטל את רצונו אליו יתברך, אז נשפע עליו כל אחד כפי בחינתו. [ומרחוק תבין ותשפיל איך שרבנו ו"ל מקשר את כל העולמות יחד על-ידי שמחת המצוות, אף שאדם נמצא בתכלית הדיוטא התחתונה בעולם העשיה, הגשמי והחמרי, המלא העלמות והסתרות, עם כל זאת כשמתגבר גם שם לרקד ולשמח בעשית המצוות, על-ידי-זה הרגלין של נצח, הוד, יסוד, עולים עד עולם היצירה, שהם הידיים — חסד, גבורה, תפארת, ומשם נשפעות הברכות. ועקר הברכה נמשכת מעולם הבריאה, שמשם יורד השכל, שהוא חכמה, בינה ודעת, שמתחברות יחד, ועל-ידי-זה זוכה לעצם האצילות, בבחינת מטי ולא מטי, פי

אָמוּנָה בְּתוֹךְ הַשֶּׁכֶל, הֵינּוּ לְהַשְׁלִיךְ אֶת כָּל
הַהֲשָׁגוֹת, וְלִהְתַּחֵיל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ עִם אָמוּנָה
פְּשׁוּטָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יַעֲלֶה תָּמִיד מַעֲלָה מַעֲלָה.
וְעַקֵּר אָמוּנָה פְּשׁוּטָה לְקִיּוֹם אֶת הַמְצוּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת

בְּלִי שׁוּם הַשְׁפָּלָה וְהַבְּנָה
כָּלל, רַק בְּדַרְךְ קִבְּלַת עַל
וּבְשִׁמְחָה עֲצוּמָה. וְכַמוּכָא
(ספֿר-הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמֻחָה, סִימָן
א'): כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה
בְּשִׂמְחָה, זֶה סִימָן שֶׁלְבוֹ
שָׁלֵם לְאֵלָקָיו, כִּי הָעַקֵּר
הוּא שְׂמֻחַת הַמְצוּוֹת בְּפַעַל
מִפֶּשׁ, וְכַמֵּאָמְרָם ז"ל
(וַיִּקְרָא רַבָּה, פֶּרֶשֶׁה לֵד, סִימָן
ח'): לְפִדְתָּךְ תּוֹרָה דִּרְךְ
אַרְץ, שְׂפִשְׂפִיָּהּ אָדָם עוֹשֶׂה
מִצְוָה, יֵהָא עוֹשֶׂה אוֹתָהּ

בְּלֵב שְׂמֻחַ; וְכֵן אָמְרוּ (מְכִילֵתָא בְּשַׁלַּח): כָּל הַמְקַבֵּל
עָלָיו מִצְוָה אַחַת בְּאָמוּנָה, כִּדְאִי הוּא שְׂתַשְׁרָה
עָלָיו רוּח־הַקֹּדֶשׁ; כִּי עַל-יְדֵי הָאָמוּנָה פְּשׁוּטָה
שְׂמֻחָה בְּשֶׁכֶל הָאֱלֹקִי, וּמְקִיָּם אֶת הַמִּצְוָה בְּדַרְךְ
קִבְּלַת עַל וּבְשִׁמְחָה עֲצוּמָה, זֶה בְּעֲצוּמוֹ מַעֲלָה
אוֹתוֹ לְמַעֲלָה מִנְפִשִׁין, רוּחִין וְנִשְׁמָתִין, עַד שֶׁהוּא
מַשִּׁיג אֶת עֲצָם הָאֲצִילוֹת, בְּבַחֲיַנַּת מְטִי וְלֹא מְטִי,
[דו"ק].

(עֲכָשׁוּ יִסְבִּיר מַה זֶה בְּרַפְתַּ הַשֶּׁכֶל, שְׂצָרִיכִים
לְהַמְשִׁיךְ בּוֹ אָמוּנָה).

ז. וּבַפְּנִימִיּוֹת בְּרַכָּאן, שֶׁהוּא דִקְוֹת הַבְּרַכָּאן,
נִתְבָּרַךְ מֵהֶם הַמְסֻדָּר וְהַמֵּיִשֵּׁב אֶת הַשֶּׁכֶל,
שֶׁהוּא בַחֲיַנַּת פֶּתֶר; הֵינּוּ הַשֶּׁכֶל שֶׁל הָאָדָם רַץ
תָּמִיד לְהַשִּׁיג דְּבָרִים שְׂלֵמַעֲלָה מֵהַשְּׁגָתוֹ, וְזֶה
מִסְפֵּן מְאֹד, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יָכוֹל לְהִתְבַּלְּבֵל לְגַמְרִי,
כִּי רַבּוּי אֹדֵר יָבִיא לוֹ רַבּוּי חֲשָׁף. וְלִכֵּן צְרִיכִים
בְּרַכָּה מִיְחַדָּת, שִׁיְהִיָּהּ הַפֶּתֶר שֶׁלּוֹ מְסֻדָּר וּמֵיִשֵּׁב,
שֶׁזֶה סוּד הַכֶּתֶר, שְׂמֻחָה אַחַד הוּא רַץ לְהַשִּׁיג מַה
שְׂלֵמַעֲלָה מִשֶּׁכֶלּוֹ, וּמֻצָּד שְׁנֵי צָרִיךְ לְצַמְצֵם אֶת
עֲצוּמוֹ, שֶׁזֶה סוּד (יְחֻזְקָאֵל א, יד): "וְהַחֲיּוֹת רָצוּא

וְזֶה בַחֲיַנַּת (תְּהֵלִים פט, ו): "אָמוּנָתְךָ בְּקֵהֵל
קְדוּשִׁים", קְדוּשׁ זֶה בַחֲיַנַּת מַחִין, כִּי עַקֵּר הַקְּדוּשָׁה
הוּא בְּמַח. וְזֶה בַחֲיַנַּת: 'מְלָכוֹת דִּיצִירָה שֶׁהוּא
הַיְדִים, כִּי הַגּוֹף זָעִיר אֲנִפִּין הוּא בִיצִירָה, וּמִשֵּׁם
נַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה חֲכָמָה בִּינָה
דַּעַת דַּעֲשִׂיָּה; הֵינּוּ
שְׂנֵשְׂפַעַת בְּרַכָּה מִתּוֹךְ
הַיְדִים אֶל הַרְגָלִים שֶׁהֵם
הַעֲשִׂיָּה.

[וְאֵף שְׂדִבְרִים אֵלּוֹ הֵם
עֲמָקִים, עֲמָק עֲמָק
מִי יִמְצְאוּנוּ, עִם כָּל זֹאת
הָרִי רַבּוּנוֹ ז"ל צִמְצָם אֶת
עֲצָמוֹ אֲלֵינוּ קִטְנֵי הָעֲרֶף,
שְׂגָם לָנוּ תִהְיֶה אִיזוֹ הָאָרֶה
בְּהַשְׁגַּת אֱלֹקוֹת, וְנִזְכָּה גַם-
כֵּן לְהַרְגִישׁ אִיזוֹ הָאָרֶה,

בְּבַחֲיַנַּת מְטִי וְלֹא מְטִי בְּהַשְׁגַּת הָאִין סוֹף בְּרוּךְ
הוּא, וְזֶה עַל-יְדֵי שְׂאָדָם מְקִיָּם אֶת הַמְצוּוֹת
בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, אֲפִלוּ שְׂכָבֵר נִמְצָא בְּמִדּוֹר
הַקְּלָפוֹת, עַל-יְדֵי שְׂמֻחָתוֹ גַּם שֵׁם לְקִיָּם אֶת
הַמְצוּוֹת בְּשִׁמְחָה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מִתְעַלָּה, וְיוֹצֵא
מֵעוֹלָם הַעֲשִׂיָּה וְעוֹלָה לְעוֹלָם הַיְצִירָה, וּמֵעוֹלָם
הַיְצִירָה עוֹלָה לְעוֹלָם הַבְּרִיאָה, שְׂכָל זֶה הוּא
בַחֲיַנַּת נְפִשִׁין, רוּחִין וְנִשְׁמָתִין, וְעוֹלָה עַד הַשְּׁגַת
עֲצָם הָאֲצִילוֹת, בְּבַחֲיַנַּת מְטִי וְלֹא מְטִי. וּבַתְּחִלָּה
מִתְחִילִין עִם הַרְגֵלִין לְהִתְעַלּוֹת בְּקִיּוֹם מְצוּוֹת
מַעֲשִׂיּוֹת דִּיקָא, וְאַחֲרֵי-כֵן עוֹלִין אֶל הַשֶּׁכֶל
וְהַבְּנָה וְהַהֲשָׁגָה, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְהַכְנִס
וְלְהַמְשִׁיךְ אָמוּנָה בְּתוֹךְ הַשֶּׁכֶל, כִּי הָאָמוּנָה הוּא
הַצְּמָצוּם, שֶׁזֶה הַמְסֻדָּר וְהַמֵּיִשֵּׁב אֶת הַמַּחִין, כִּדְּ
שֶׁלֹא יֵצֵא חוּץ מֵהַמִּדָּה, וְלִכֵּן תָּמִיד צְרִיכִים
אָמוּנָה, וְאֲפִלוּ שְׂיִגִיעַ אֶל שְׂכָל עֲלִיּוֹן נוֹרָא וְנִפְלָא
מְאֹד, בְּטֵל וּמִבְטָל אֶל עֲצָם עֲצָמוֹת אֱלֹקוֹתוֹ
יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁאֲבֵד רְאִיָּה חוּשִׁית וְגִשְׂמִית מֵהַבְּלִי
הָעוֹלָם הַזֶּה, וְכָבֵד אִין לְפָנָי מְרָאָה עֵינָיו רַק
אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, עִם כָּל זֹאת צְרִיךְ תָּמִיד לְהַכְנִס

ושוב" וגו', וזה (הקדמת תקוני זהר) דאם רץ לברך שוב לאחור, פי זה ברפת השכל, וזה בחינת (בראשית כו, ג): "ואהיה עמך ואברכך"; הינו אהיה הוא סוד הפתר, שם צריכים ברכה, פי פתר הוא לשון המתנה, כמו שפתיב (איוב לו, ה): "פתר לי זעיר ואחונך", פי כששואלין את האדם איזהו שכל, אומר: המתן עד שאתישב, ולכן פתר הוא לשון המתנה, שזה עקר הברכה, שצריכים להכניס בתוך השכל מצד אחד שם אהי"ה — זה מלשון רצון, אני רוצה, ומצד שני שם אהי"ה — זה לחכות. וימרחוק תבין שזה הפתר מתחלק לג' ראשונות וז' תחתונות, ודו"ק]. פי זה עקר ברפת השכל, אף שמצד אחד הוא רודף להשיג את הדברים שלמעלה מהשגתו, אבל מצד שני הוא מחכה, שזה המסדר והמישב את המחין, וכל זה בא מרובי השמחה, פי כשאדם שמח, אז נתרחב מחו, מה שאין כן כשהוא בעצבות, נצטמצם מחו. וגם שם צריך אמונה, הינו בסוד הפתר, שמצד אחד רץ מחו להשיג גלוי אלקות, ומצד שני צריך לעצר ולא לרוץ יותר מדאי, כל זה זוכים על ידי תקף האמונה, בבחינת אמון מפלא (עין תקון ע': פתר אמון מפלא ומכסה. ועין תקון ס"ט: א"י הכל אחיד, א' אמון מפלא ומכסה. י' מחשבה דבהאי אתר חאבו אדם והכל. ואתמר דאינון א' פתר עליון י' מחשבה. לעילא לעילא אסתלק האי חובה וכו', עין שם. הינו שהפגם שלהם היה,

שלא יכלו לצמצם את המחשבה, ולא זכו אל המסדר והמישב של המחין). וזה בחינת 'שמפנימיות חסד גבורה תפארת, עולה עד אבא ואמא, שהיא חכמה ובינה, ומפנימיות מלכות דיצירה, נעשה פתר דעשיה; הינו שמלכות מהעולמות שלמעלה נעשה פתר אל העולם שלמטה, וכן עולין העולמות עד למעלה, עד אצילות למעלה למעלה; הינו, פי זה טבע העולמות, שהתחונן עולה תמיד למעלה, ונעשה פתר לעולם שלמטה, ועל זה צריכים ברכה מיחדת, שלא יהרס למעלה מהשגתו, פי המחשבה רודפת תמיד להשיג רוחניות אלקות, פי כן טבע העולמות, שעולים תמיד למעלה, וצריכים לזכות אל המסדר והמישב של המחין, שלא יהיה רבוי אור שגורם אחר-כך לשבירת הכלים. וזה (יחזקאל ג, יב): "ברוך כבוד ה' ממקומו"; 'ברוך' זה בחינת ידים; פי עקר הברכה תלוי בידיים, כמו שפתיב (ויקרא ט, כב): "וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם", 'כבוד ה' זה בחינת אמונה, פי עקר הכבוד זה המלכות, פי זוכה להמליך על עצמו את הקדוש-ברוך-הוא, 'ממקומו', זה בחינת פתר; פי כבודו יתברך נמצא בכל מקום, פי הוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו, ומחמת שפלא כל הארץ כבודו, בכל מקום נמצא כבודו יתברך, על-ידי-זה זוכים לבחינת פתר, שמצמצם את המחין לא לרוץ יותר מדאי, שזה תקון המסדר

כו): "ואהיה עמך ואברכך", פתר, הוא לשון המתנה, כמו שפתיב (איוב לו): "פתר לי זעיר", פי כששואלין את האדם איזהו שכל, אומר: המתן עד שאתישב, וגם שם צריך אמונה, בבחינת אמון מפלא וזה בחינת 'שמפנימיות חסד גבורה תפארת, ומפנימיות מלכות דיצירה, נעשה פתר דעשיה. וכן עולין העולמות עד למעלה, עד אצילות למעלה למעלה; וזה (יחזקאל ג): "ברוך כבוד ה' ממקומו". 'ברוך' זה בחינת ידים; 'כבוד ה'', זה בחינת אמונה; 'ממקומו', זה בחינת פתר:

והמישב של המחין, ובלי זה אי אפשר בשום פנים ואפן להשיג אלקותו יתברך. (עכשו יבאר איך אדם בעצמו בונה עלמות וכלים להשיג בהם השגות נוראות נפלאות באור אלקי).

ח. וכשעושה ומתקן את המישוב המישוב והמסדר, שהוא הפתר פראוי, שאז והמחין רודפין להשיג האור אין סוף, והפתר מעכב את השכל, כדי לישב את השכל, ועל-ידי הרדיפה והמעכב, אזי מפה המחין בהמישוב והמסדר, ונעשין היכלין לאור אין-סוף. ואף-על-פי-כן לא ידיע ולא אתידע, פמובא בזהר פרשת נח (סה.): 'ומגו האי פריסא בדי רדיפה דהאי מחשבה, מטי ולא פריסא, שהינו ופריסא, שהוא פרוס בין הנאצלים לבין המאציל, ואתעבידו תשע היכלין, דלאו אנון נהורין, ולא ריחין, ולא נשמתינן, ולית מאן דקימא בהו, ולא מתדבקין, ולא מתידעין'; הינו, בזה שמח מחשבתו רוצה להשיג אלקותו יתברך, וכמעט שיתבטל מהמציאות, והמסדר והמישוב את המחין עוצרים את רדיפות המחין, על-ידי-זה בעצמו נעשה תשע היכלין, שהן הספירות: חכמה, בינה, שהם אבא ואמא. זעיר, שהם חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד. נוקבא זה מלכות, שביתד הם תשע, שנקראים תשע היכלין. [וימרחוק תבין ותשכיל השגת הצדיקים הדבקים באין סוף ברוך הוא, ועל-ידי הרדיפה והמעכב, הם בונים היכלות, וכפי ערך קדשתם וטהרתם, שמקדשים ומטהרים את עצמם, ומזככים את המחין, משיגים אורות צחצחות, גלויים נוראים ונפלאים מאד, כל אחד כפי הכנתו שמכין את עצמו אל זה]. ודע, שזה תכלית הידיעה, פי תכלית הידיעה — דלא ידע; הינו שזה בעצמו סוד הצמצום, שהוא המלכות דלית לה מגרמה פלום, פי ככל שמכניס בעצמו אמתת

דעתו, ומזה בעצמו נמשך עליו אור אלקי, שמשגי את האור אין סוף ברוך הוא, ויכול להחזיק מעמד בזה העולם העובר, פי הרי הכל זה אין סוף ברוך הוא, וכדי שלא יהיה רבוי אור, צריך לצמצם את המחין, שלא ירוצו יותר מדאי, וזה נעשה על-ידי היחודים, ודו"ק]. ואף-על-פי-

מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְזוֹכָה לְהִיּוֹת בְּטַל וּמִבְטָל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא יוֹדֵעַ, שְׂפָמָה שָׂרָק יוֹדְעִים וּמְשִׁיגִים, עֲדִין לֹא יוֹדְעִים כָּלָל, זֶה בְּעֲצָמוֹ הַשְּׁעִשׂוּעַ. וְזֶה בַּחֲנִינָת (יְשַׁעְיָה נח, יא):

"וְהַשְּׁבִיעַ בְּצַחְצָחוֹת נִפְשָׁךְ"; פִּי אֹרֹת אֱלוֹ הֵם הַצַּחְצָחוֹת, שֶׁהֵם לְמַעְלָה מִהַסְפִּירוֹת (עֵין פְּרָדֵס רְמוּנִים, שְׁעַר הַצַּחְצָחוֹת), כִּי זֶה כָּבֹר לְמַעְלָה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהָאֹרֹת הָאֵלוֹ זֹכִים דִּיקָא עַל-יְדֵי שְׂיִשׁ לוֹ בַּחֲנִינָת כְּתוּר, שֶׁהוּא הַמְסֻדָּר וְהַמְיֻשָּׁב אֶת הַמַּחְזִין, מִצַּד אֶחָד הוּא רֵץ לְהַשְׁיֵג אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִצַּד שְׁנֵי מַתְעַבֵּב וְיוֹדֵעַ שְׂאֵי אִפְשָׁר לִידַע, זֶה בְּעֲצָמוֹ אֹרֹת הַצַּחְצָחוֹת, שְׂמִשְׁגִּים גְּדוּלֵי וּמִכְבָּרֵי הַצַּדִּיקִים; אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה שְׂיִרְדֹּף מִחֲשַׁבְתּוֹ לְהַשְׁיֵג הַשְּׂגוֹת אֱלוֹ, אֶף-עַל-פִּי שְׂאִין יִכְלֹת בְּיַד הַשֹּׁכֵל לְהַשְׁיֵג אוֹתָם, פִּי לֹא מִתְדַבְּקִין וְלֹא יְדִיעֵן; וְהֵנוּ מִצַּד אֶחָד הוּא לֹא בָּא עַד הַסּוּף, שְׂזֶה לֹא מִתְדַבְּקִין, וּמִצַּד שְׁנֵי הוּא לֹא חוֹזֵר עַד לְמַטָּה, כִּי יוֹדֵעַ שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ, שְׂזֶה וְלֹא יְדִיעֵן. וְתַשְּׁעָה הַיִּכְלִין אֱלוֹ, שֶׁהֵם הַתַּשְּׁעַ סְפִירוֹת אֲבָא אֲמָא, זְעִיר וְנוֹקְבִיָּה, שֶׁהֵם פְּרָצוּף אֶחָד, נַעֲשִׂין עַל-יְדֵי הַבְּטִישָׁה, שְׂמִבְטָשִׁין הַמַּחְזִין בְּכַתֵּר

בְּשַׁעַת רְדִיפָה לְהַשְׁיֵג אֶת רוּחַנִיּוֹת אֱלֹקוֹת. וְהַמַּחְזִין הֵם תְּלַת: חֲכָמָה, בִּינָה, וְדַעַת. וְכָל אֶחָד כָּלוּל מִתְּלַת, פִּי נִכְלָלִין בְּשַׁעַת רְדִיפָה, וְשִׁלְשׁ פְּעָמִים שָׁלַשׁ הֵם תַּשְּׁעָה, וְזֶה תַּשְּׁעָה הַיִּכְלִין, שְׂמִזָּה נִבְנָה פְּרָצוּף שְׁלֹם: אֲבָא אֲמָא זְעִיר וְנוֹקְבִיָּה, וּמִשָּׁם יוֹנְקִים הַצַּדִּיקִים אֶת הַמַּחְזִין שְׁלֵהֶם בְּדַבְּקוֹת הָאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְזֶה שְׂיָךְ לְכָל אֶחָד כְּפִי מִדְּרָגָתוֹ, כְּפִי הַרְדִּיפָה וְהַמְעַכֵּב, כֵּן נִבְנָה לוֹ הַתַּשְּׁעָה הַיִּכְלֹת, פִּי גַם פְּשׁוּטֵי עַם, שְׂמֵאִיר עֲלֵיהֶם לְפַעְמִים הָאוּר אִין סוּף, נַעֲשֶׂה אֲצֵלֶם הַתַּשְּׁעָה הַיִּכְלֹת הָאֵלוֹ, וְהֵם אִפְלוּ לֹא יוֹדְעִים מִזָּה, פִּי זֶה הַצְּמִצּוּם וְהַכְּלִי, זֶה מִכְרַח בְּשִׁבִיל הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת, שֶׁהֵם הַתַּשְּׁעָה הַיִּכְלֹת.

[זֶה הָעֲנָן עֲמַק עֲמַק מִי יִמְצְאוּנוּ, כְּמוֹבֵן לְמַשְׁפִּיל. וְכֹאשֶׁר רָמַז לִי רַבְּנוּ, זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה, בְּעֲצָמוֹ, גְּדֹל עֲמֻקּוֹת הַסּוּד הַנּוֹרָא הַזֶּה שְׂמֵאִיעַ לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְכוּ', וְכֹאשֶׁר בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת לְמַעֲיָן, וְהַהֲכָרַח לְבָאֵר הַדְּבָר קִצָּת. וְהוּא, כִּי הַכְּתוּר הוּא הַמְיֻשָּׁב וְהַמְסֻדָּר אֶת הַמַּחְזִין, דְּהֵינּוּ הַכַּח שְׂיִישׁ בְּהַשֹּׁכֵל שֶׁל אָדָם לִישָׁב וּלְסֻדָּר אֶת הַמַּחְזִין וְהַדַּעַת לְבַל יִהְרַס לְצֵאת חוּץ מִן הַגְּבוּל, זֶה הַכַּח

וְזֶה בַּחֲנִינָת (יְשַׁעְיָה נח): "וְהַשְּׁבִיעַ בְּצַחְצָחוֹת נִפְשָׁךְ"; פִּי אֹרֹת אֱלוֹ, הֵם הַצַּחְצָחוֹת, שֶׁהֵם לְמַעְלָה מִהַסְפִּירוֹת, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה שְׂיִרְדֹּף אֵלָיו, אֶף-עַל-פִּי שְׂאִין יִכְלֹת בְּיַד הַשֹּׁכֵל לְהַשְׁיֵג אוֹתָם, פִּי לֹא מִתְדַבְּקִין וְלֹא יְדִיעֵן: וְתַשְּׁעָה הַיִּכְלִין אֱלוֹ, נַעֲשִׂין עַל-יְדֵי הַבְּטִישָׁה, שְׂמִבְטָשִׁין הַמַּחְזִין בְּכַתֵּר בְּשַׁעַת רְדִיפָה. וְהַמַּחְזִין הֵם תְּלַת, וְכָל אֶחָד כָּלוּל מִתְּלַת, פִּי נִכְלָלִין בְּשַׁעַת רְדִיפָה. וְשִׁלְשׁ פְּעָמִים שָׁלַשׁ, הֵם תַּשְּׁעָה, וְזֶה תַּשְּׁעָה הַיִּכְלִין:

[זֶה הָעֲנָן עֲמַק עֲמַק מִי יִמְצְאוּנוּ, כְּמוֹבֵן לְמַשְׁפִּיל. וְכֹאשֶׁר רָמַז לִי רַבְּנוּ, זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה, בְּעֲצָמוֹ, גְּדֹל עֲמֻקּוֹת הַסּוּד הַנּוֹרָא הַזֶּה שְׂמֵאִיעַ לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְכוּ', וְכֹאשֶׁר בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת לְמַעֲיָן, וְהַהֲכָרַח לְבָאֵר הַדְּבָר קִצָּת. וְהוּא, כִּי הַכְּתוּר הוּא הַמְיֻשָּׁב וְהַמְסֻדָּר אֶת הַמַּחְזִין, דְּהֵינּוּ הַכַּח שְׂיִישׁ בְּהַשֹּׁכֵל שֶׁל אָדָם לִישָׁב וּלְסֻדָּר אֶת הַמַּחְזִין וְהַדַּעַת לְבַל יִהְרַס לְצֵאת חוּץ מִן הַגְּבוּל, זֶה הַכַּח

הפנח הוא בחינת פתח פנ"ל, וזה הפנח הוא כמו מחצה המפסקת בין המחזין ובין האור אין סוף, פי זה הפנח, שהוא המישיב והמסדר, הוא מעכב את המחזין בעת מרוצתם ורדיפתם לבל יהרסו לעלות אל ה' למעלה ממחצתם, פי המחזין רודפין להשיג האור אין סוף. וזה הפנח הנ"ל של השכל, שהוא המישיב והמסדר, שהוא בחינת פתח, הוא עומד בפניהם כמו מחצה, ומעכב אותם מרדיפתם פנ"ל, ועל-ידי הרדיפה והמעכב, הינו על-ידי הרדיפה שהמחזין רודפין להשיג אור האין סוף, ועל-ידי פנח המעכב, שהוא פנח המישיב והמסדר, בחינת פתח פנ"ל, על-ידי שתי בחינות אלו, על-ידי-זה מבטשין ומפין המחזין במחצת הנ"ל שהוא המישיב והמסדר, ועל-ידי-זה נעשין היכלין לאור אין סוף, דהינו שנעשין בחינת פלים והיכלות ברוחניות עליון, להשיג על ידם בבחינת מטי ולא מטי, אור האין סוף ברוך הוא; פי אם לא היה המעכב הנ"ל פלל, ולא היה מי שיעכב את המחזין מרדיפתם ומרוצתם, היו מתבטלין המחזין לגמרי. פי הנה האדם מתבטל במציאות, פי אור האין-סוף אי אפשר להשיג. אך על-ידי שני הבחינות, שהם הרדיפה והמעכב, על-ידי-זה נעשין בחינת מחצות והיכלין הנ"ל שעל ידם משיגים אור האין סוף רק בבחינת מטי ולא מטי.

הוא בחינת פתח פנ"ל. וזה הפנח הוא כמו מחצה המפסקת בין המחזין ובין האור אין-סוף, פי זה הפנח שהוא המישיב והמסדר, הוא מעכב את המחזין בעת מרוצתם ורדיפתם לבל יהרסו לעלות אל ה' למעלה ממחצתם, פי המחזין רודפין להשיג האור אין-סוף. וזה הפנח הנ"ל של השכל שהוא המישיב והמסדר, שהוא בחינת פתח — הוא עומד בפניהם כמו מחצה, ומעכב אותם מרדיפתם פנ"ל. ועל-ידי הרדיפה והמעכב, הינו על-ידי הרדיפה שהמחזין רודפין להשיג אור האין-סוף, ועל-ידי פנח המעכב, שהוא פנח המישיב והמסדר, בחינת פתח פנ"ל, על-ידי שני בחינות אלו, על-ידי-זה מבטשין ומפין המחזין במחצת הנ"ל שהוא המישיב והמסדר, ועל-ידי-זה נעשין היכלין לאור אין סוף, דהינו שנעשין בחינת פלים והיכלות ברוחניות עליון, להשיג על ידם בבחינת מטי ולא מטי, אור האין-סוף ברוך הוא. פי אם לא היה המעכב הנ"ל פלל, ולא היה מי שיעכב את המחזין מרדיפתם ומרוצתם, היו מתבטלין המחזין לגמרי. פי הנה האדם מתבטל במציאות, פי אור האין-סוף אי אפשר להשיג. אך על-ידי שני הבחינות, שהם הרדיפה והמעכב, על-ידי-זה נעשין בחינת מחצות והיכלין הנ"ל שעל ידם משיגים אור האין סוף רק בבחינת מטי ולא מטי.

ופרוש מטי ולא מטי, ידוע למבינים. דהינו ששמגיע ואינו מגיע, שרודף ומגיע להשיג ואף-על-פי-כן אינו מגיע ומשיג, שזה נעשה על-ידי הרדיפה והמעכב

הוא בחינת פתח פנ"ל. וזה הפנח הוא כמו מחצה המפסקת בין המחזין ובין האור אין-סוף, פי זה הפנח שהוא המישיב והמסדר, הוא מעכב את המחזין בעת מרוצתם ורדיפתם לבל יהרסו לעלות אל ה' למעלה ממחצתם, פי המחזין רודפין להשיג האור אין סוף. וזה הפנח הנ"ל של השכל, שהוא המישיב והמסדר, שהוא בחינת פתח, הוא עומד בפניהם כמו מחצה, ומעכב אותם מרדיפתם פנ"ל, ועל-ידי הרדיפה והמעכב, הינו על-ידי הרדיפה שהמחזין רודפין להשיג אור האין סוף, ועל-ידי פנח המעכב, שהוא פנח המישיב והמסדר, בחינת פתח פנ"ל, על-ידי שתי בחינות אלו, על-ידי-זה מבטשין ומפין המחזין במחצת הנ"ל שהוא המישיב והמסדר, ועל-ידי-זה נעשין היכלין לאור אין סוף, דהינו שנעשין בחינת פלים והיכלות ברוחניות עליון, להשיג על ידם בבחינת מטי ולא מטי, אור האין סוף ברוך הוא; פי אם לא היה המעכב הנ"ל פלל, ולא היה מי שיעכב את המחזין מרדיפתם ומרוצתם, היו מתבטלין המחזין לגמרי, פי הנה האדם מתבטל במציאות, פי אור האין

כנ"ל. ואף-על-פי שנעשין אלו ההיכלין הנ"ל, אף-על-פי-כן לא ידיע ולא אתידע ולית מאן דקימא בהו ולא מתדבקין ולא ידעין וכו' כנ"ל.

כי אי אפשר לציר בשכל השגות אלו ההיכלות הנ"ל, פי הם למעלה

מנפשין, רוחין ונשמתין, למעלה מפל השכליות, פי הם למעלה מהספירות וכו', כמבאר לעיל בלשון רבנו ז"ל, עין שם היטב ותבין שלא הוספתי שום דבר פלל; פי בכלל דבריו דברי, רק חזרתי ובארתי הדברים קצת, לגדל עצם עמקותם עד אין סוף, ובשביל זה נעשין תשעה היכלין דיקא, פי המחזין הם שלש, ומחמת רדיפתם והפאתם בהמעבב הנ"ל, הם נכללין זה בזה, ונעשה פל אחד פלול משלש, ושלש פעמים שלש הם תשעה. וזהו בחינת תשעה היכלין הנ"ל: אשרי מי שיזכה לילך ולעלות בדרך הקדש הנאמר בהתורה הזאת, עד שיזכה להשגות אלו:].

[והנה אף שמוהרנ"ת ז"ל

הסביר את דברי רבנו ז"ל בעמק, עדין יש להוריד את הדברים האלה ללשון יותר פשוטה, שגם קטגי ערך כמנו נזכה להבין באורות צחצחות פאלה, והוא — שעלינו לדעת, שהקדוש-ברוך-

הקדוש-ברוך-הוא שום צמצום כפיכול, ושום לבוש, והפל לכל אלקות גמור הוא, וכרא את האדם גוף גשמי וחקרי, והוא לבוש על הנשמה, ותכלית הנשמה, שתהיה דבוקה באין סוף ברוך הוא, שגם בעולם הזה

הגשמי והחקרי יזכו להפיר את הבורא יתברך שמו, אבל יען שהקדוש-ברוך-הוא, כפיכול, אור רוחני, שאדם מצמצם הוא לא יכול להבין את זה, והמח מחשבה רץ לרדף להשיג רוחניות אלקות, ולצאת מהצמצום, עד שתתבטל לגמרי, לזאת נמז לנו הקדוש-ברוך-הוא את התורה, שהיא חכמתו יתברך, אשר משם יוצאות התרי"ג מצוות, שהן רצונו יתברך, שעל-ידי קיום המצוות מעשיות דיקא, נודבף האדם ונודבכת הבריאה, ועל-ידי-זה יש לאדם איזו השגה ברוחניות חיות אלקות, פי המצוות הם מלבשות בדברים גשמיים, כגון: "ועשית מעקה לגגך" וכו', שהן המצוות בדומם. חטים למצה, ואתרוג למצוה וכו', שהן המצוות בצומח. "לא תחרש בשור ובחמור יחדו" וכו', צמר רחלים לציצית, עור בהמה לתפלין ולמזוזה, שהן

כנ"ל. ואף-על-פי שנעשין אלו ההיכלין הנ"ל, אף-על-פי-כן לא ידיע ולא אתידע ולית מאן דקימא בהו ולא מתדבקין ולא ידעין וכו' כנ"ל. פי אי אפשר לציר בשכל השגות אלו ההיכלות הנ"ל, פי הם למעלה מנפשין רוחין ונשמתין, למעלה מפל השכליות, פי הם למעלה מהספירות וכו'. כמבאר לעיל בלשון רבנו, זכרונו לברכה, עין שם היטב ותבין שלא הוספתי שום דבר פלל, פי בכלל דבריו דברי. רק חזרתי ובארתי הדברים קצת, לגדל עצם עמקותם עד אין-סוף. ובשביל זה נעשין תשעה היכלין דיקא, פי המחזין הם שלש, ומחמת רדיפתם והפאתם בהמעבב הנ"ל, הם נכללין זה בזה, ונעשה פל אחד פלול משלש, ושלש פעמים שלש הם תשעה, וזהו בחינת תשעה היכלין הנ"ל: אשרי מי שיזכה לילך ולעלות בדרך הקדש הנאמר בהתורה הזאת עד שיזכה להשגות אלו:]

המצוות בחי. "לא תגנב", "לא תרצח" וכו', שהן המצוות במדבר, וכל המצוות מעשיות בדברים

שעלינו לדעת, שהקדוש-ברוך-הוא למעלה מהמנין והמספר, ולא שיף אצל

גִּשְׁמִיִּים דִּיקָא, וְעַל-יַד־יָזָה מְזַכְכִּים אֶת הָעוֹלָם, וְכֵן כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל שְׂזוּכָה לְקִים אֶת הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, בְּזֶה הוּא מְגַלֶּה אֶת טַהַר לְבָבוֹ, שֶׁהוּא מֵאֲמִין שֶׁהוּא יִתְבַּרֵּךְ נִמְצָא, וְאִין בְּלַעְדֵּיּוֹ נִמְצָא. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (ספֿר־הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמִיחָה, סִימָן א'): כִּשְׂאָדָם עוֹשֶׂה מְצוּה בְּשִׂמְחָה, זֶה סִימָן שֶׁלְבוֹ שָׁלֵם עִם אֱלֹהֵיוֹ, וְעַל-יַד־יְשָׁאָדָם לֹמֵד תּוֹרָה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה לְשִׂמְחָה, לְשֵׁם אֵל עוֹלָם, וְכֵן מְקִים אֶת הַמְצוּוֹת בְּתַכְלִית הַשִּׂמְחָה, עַל-יַד־יָזָה אֶפְלוֹ

שֶׁמִּנְחָה בְּעַמְקֵי עַמְקִים, בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת, יִזְכֶּה לְצֵאת מִשְׂמָחָה, פִּי הַקְּלָפוֹת הֵן הַמַּעְלִימוֹת וְהַמְכַסּוֹת וְהַמְסַתִּירוֹת אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְכַשְׁבֵּר יִשְׂרָאֵל זוֹכֶה לְקִים אֶת הַמְצוּוֹת, שֶׁהֵן מְדַבְּרִים גִּשְׁמִיִּים וְחִמְרִיִּים, בְּעוֹלָם הַיָּזָה הַמְּלֵא קְלָפוֹת וְהַסְתֵּרוֹת וְהַעֲלָמוֹת, וְהוּא שֶׁמַּח עִם הַמְצוּוֹת, בְּזֶה הוּא מְגַלֶּה שְׂאִין בְּלַעְדֵּיּוֹ יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכַל אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה הוּא, וְעַל-יַד־יָזָה הוּא עוֹלֶה לְמַעְלָה מִהַמִּנְיָן וְהַמְסָפֵר, שֶׁזֶה סוּד תְּשׁוּעָה הַיְכָלִין, שֶׁהֵן הַסְפִּירוֹת מִחֻכְמָה עַד הַמְּלָכוֹת, פִּי לְפָנֵי אֶחָד מֶה אֵתָה סוֹפֵר. וְלִכְּן הַפְתֹּר יֵשׁ בּוֹ שְׁתֵּי בַחֲיִנוֹת: בַּחֲיִנָּה אַחַת הוּא רְצוֹן שְׂבָרְצוֹנוֹת, סוּד אַה"ה, בְּטוֹל אֵל הָאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא רוֹצֵה לְהַפְּלֵל בְּאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא. בַּחֲיִנָּה שְׁנִיָּה, הוּא הַצְמָצוּם וְהַמַּעַכְבַּב וְהַמְסַדֵּר וְהַמְיַשֵּׁב אֶת הַמַּחֲזִין, "פְּתַר לִי וְאַחֲרָיִךְ", שֶׁהוּא עוֹצֵר אֶת הַמַּחֲזִין שֶׁלֹּא יֵצֵא מִהַגְּבוּל וְיִתְבַטֵּל לְגַמְרֵי. וְלִכְּן הַתְּשׁוּעָה סְפִירוֹת הֵם עֵקֶר הַמְסָפֵר, פִּי מְסָפֵר תְּשׁוּעָה הוּא שְׂרָשׁ פֶּל הַמְסָפֵרִים שְׂבַעֲעוֹלָם, פִּי יָדוּעַ בְּחוּשׁ, שֶׁהַמְסָפֵר כָּלָה אֶצֶל תְּשׁוּעָה, פִּי אַחַר תְּשׁוּעָה חוֹזֵר הַמְסָפֵר לְמִקּוֹר הָאֲחֻדוֹת שֶׁהוּא עוֹשֵׂר, שֶׁהוּא בַחֲיִנַּת אֶחָד, פִּי עוֹשֵׂר הוּא עֲשִׂירִית אֶחָד, וְכֵן הוֹלֵךְ הַמְסָפֵר עַד תְּשׁוּעָה עֲשִׂירִיּוֹת, וְאַחֲרָיִךְ

חוֹזֵר וְנִכְלָל בְּאֶחָד, שֶׁהוּא מֵאָה אֶחָד, וְכֵן לְעוֹלָם, תָּמִיד הַמְסָפֵר הַעֲשִׂירֵי כָּבֵד נִכְלָל בְּאֶחָד, וּמִתְחִילִים עוֹד הַפַּעַם לְסִפּוֹר, נִמְצָא, שֶׁהַמְסָפֵר שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ הַצְמָצוּם הוּא תְּשׁוּעָה, שֶׁזֶה הַתְּשׁוּעָה הַיְכָלִין, שְׂמִיחָה נִתְּהַנֶּה הַעוֹלָמוֹת, וְלִכְּן כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל זוֹכֶה לְקִים אֶת הַמְצוּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, עַל-יַד־יָזָה יוֹצֵא מִמִּדּוֹר הַקְּלָפוֹת, וְעוֹלֶה לְמַעְלָה מִנְּפִשִׁין, רוּחִין וְנִשְׁמָתִין, עַד שְׂזוּכָה לְהַגִּיעַ אֶל עֶצֶם הָאֲצִילוֹת, בְּבַחֲיִנַּת מְטִי וְלֹא מְטִי; פִּי

וְזֶה שֶׁשְּׂאֵלוֹ סָבִי דְּבִי אֲתוּנָא:
אֲמַצְעוּתָא דְּעֵלְמָא הֵיכָא.
זְקָפָא אֲצַבְעָתָא, אָמַר הָכָא.
אָמְרוּ לֵה מִי יִימַר, אָמַר לְהוּ
פִּאִיתוּ אֲשֵׁלִי וּמוֹשְׁחוּ. שֶׁשְּׂאֵלוֹ
אוֹתוֹ: אֵיךְ מְשִׁיגִין אוֹר אִין סוֹף,
שֶׁהוּא אֲמַצְעָא דְּעֵלְמָא, שְׂמִמְנוּ
הַכֹּל שׂוֹאֲבִין חֵיווֹת וְשִׁפְעָא זְקָפָא

מִצַּד אֶחָד הוּא מְטִי, שֶׁזֶה הַצְמָצוּם הַמְסַדֵּר וְהַמְיַשֵּׁב אֶת הַמַּחֲזִין, וּמִצַּד שְׁנֵי הוּא וְלֹא מְטִי, שֶׁהוּא רֵץ וְאִינוּ יָכוֹל לְהַשִּׁיג, פִּי אִין סוֹף לְאוּרוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְכֵן זֶה נֶעֱשֶׂה אֶצֶל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, אִם רַק יִכְנִיס בְּעֲצָמוֹ אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שְׂעַל-יַד־יָזָה יִתְבַּרֵּךְ שְׂכָלוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלִי כַח, כ): "אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת", וְעַל-יַד־יָזָה אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְעַל-יַד־יָזָה שְׂמִיחָה יִתְרַחֵב מִחוּ, וְיִוָּכַל לְהַמְשִׁיךְ בְּכָל פַּעַם הַשְּׂגוֹת חֲדָשׁוֹת בְּאֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַד שֶׁמִּחוּ יִטְיֵל בְּיַחֲוּדִים קְדוּשִׁים שֶׁהֵן הַעוֹלָמוֹת, וְדו"ק]. (עַכְשָׁיו יִלְבִּישׁ אֶת הַשְּׂגָתוֹ בְּמֵאֲמַר הַסָּבִי דְּבִי אֲתוּנָא שֶׁהִתְחִיל בְּהֵם): וְזֶה שֶׁשְּׂאֵלוֹ סָבִי דְּבִי אֲתוּנָא: אֲמַצְעוּתָא דְּעֵלְמָא הֵיכָא. זְקָפָא אֲצַבְעָתָא, אָמַר הָכָא. אָמְרוּ לֵה מִי יִימַר, אָמַר לְהוּ אִיתוּ אֲשֵׁלִי וּמוֹשְׁחוּ. שֶׁשְּׂאֵלוֹ אוֹתוֹ: אֵיךְ מְשִׁיגִין אוֹר אִין סוֹף, שֶׁהוּא אֲמַצְעָא דְּעֵלְמָא; הֵינּוּ בְּאִין סוֹף לֹא שִׁיךְ תְּחִלָּה וְסוֹף, אוּ מְקַדָּם וְאַחֲרָיִךְ, אֶלֹא אֵיפָה שְׂנִמְצָאִים בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, שֶׁם הוּא הָאֲמַצְעָא, פִּי הוּא יִתְבַּרֵּךְ נִמְצָא וְאִין בְּלַעְדֵּיּוֹ נִמְצָא, וְלִכְּן בְּאִיזָה מְקוֹם שָׂרַק לֹא תִהְיֶה — תִּמְצָא אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שְׂמִמְנוּ הַכֹּל שׂוֹאֲבִין חֵיווֹת וְשִׁפְעָא. וְלִכְּן לֹא שִׁיךְ אֶפְלוֹ לְשֵׁאל — אֵיפָה

אֲמַצֵּעַ הָעוֹלָם, כִּי בְּרֹדְאֵי פֹה הֵיכָן שְׂאֵתָה נִמְצָא, הוּא אֲמַצֵּעַ הָעוֹלָם. וְזֶה זִקְפָא אֲצַבְעָתָא, זֶה בְּחִינַת בְּרָכוֹת פֶּנּ"ל, בְּחִינַת: "וַיִּשָּׂא אֶהָרָן אֶת יָדוֹ וַיְבָרְכֵם" פֶּנּ"ל, הֵינּוּ שְׁעַל-יְדֵי הַבְּרָכוֹת מִבְּטָשִׁין הַמַּחֲזִין בְּכֹתֵר, וְנִעֲשִׂין הֵיכְלִין פֶּנּ"ל; עַל-יְדֵי הַרְדִּיפָה וְהַמַּעֲכָב, שֶׁהוּא סוּד הַפֶּתֵר, עַל-יְדֵי-זֶה מוֹצְאִים אֶת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מְקוֹם בְּעוֹלָם. וְאָמְרוּ לֵה וְשָׂאוּ הַסֵּבָא דְבֵי אֲתוּנָא: מִי יֵימַר — מִי הוּא זֶה שְׂיִכְנַס בְּהֵיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת לְמְקוֹם הַקְּלָפוֹת, לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם הַקְּדוּשָׁה בְּבְחִינַת קְטָרֶת פֶּנּ"ל, וְשְׁעַל-יְדֵי עֲלִיתוֹ יִתְעַלֶּה הַבְּרָכוֹת פֶּנּ"ל. וְזֶה מִי יֵימַר לְשׁוֹן תְּמוּרָה; כִּי הָרִי הַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם הֵיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת, מְכַסִּים וּמְסַתְּרִים וּמַעֲלִימִים אֶת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִי הוּא זֶה שְׂיִכְוֹל לְהַפְּנֵס בְּתוֹךְ הֵיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת, וְלַהֲרִיד אֶת הַקְּלָפוֹת, וְלַגְלוֹת אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שְׂבָכָל מְקוֹם שְׂיִמְצָא יוֹכֵל לֹמַר שְׂזֶה אֲמַצֵּעַ הָעוֹלָם, אֶפְלוּ בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת, שְׂזֶה לְשׁוֹן (וַיִּקְרָא כו, י): "אִם הָמַר יִמְרִנּוּ", יְהִי קֹדֶשׁ וְגו', הֵינּוּ הֵיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת הֵם מְבַלְבְּלִים אֶת דַּעַת הָאָדָם בְּכָל מִינֵי דְמִיּוֹנוֹת וְחִזְיוֹנוֹת, שְׂלֵא יִשִּׁיג אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. אֲבָל אִם אָדָם מְקַיֵּם אֶת הַמְּצִוּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְנִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אִזּוּ מְגִיחַ וּבִיחַ אֲבֵא וַיִּזְיֵל בִּיחַ נִרְגָא, שְׂזֶה "אִם הָמַר יִמְרִנּוּ", אִם

הֵיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת רוֹצִים לְהַמִּיר אֶת הַקְּדוּשָׁה, וְלַהַעֲלִים וְלַכַּסּוֹת אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִזּוּ "וְהִיָּה הוּא וְתְמוּרָתוֹ יְהִי קֹדֶשׁ", שְׂזֶה וְהַשִּׁיב לָהֶם: אֵיתוּ אֲשֶׁלִּי וּמוֹשָׁחוֹ, הֵינּוּ עֵקֶר עֲלִית הַקְּדוּשָׁה, עַל-יְדֵי הַשְּׂמֹחָה; הֵינּוּ פְּשָׁבֵר יִשְׂרָאֵל מְקַיֵּם אֶת הַמְּצִוּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, בְּזֶה הוּא מְגִלָּה, שְׂגַם בְּתוֹךְ הֵיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת נִמְצָא הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, וְהַפֵּל רַק הָעֵלֶם וְהַסֵּתֵר שְׂמַכְסָה וּמְסַתְּרִים וּמַעֲלִים אֶת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲבָל בְּאֲמַת גַּם שָׁם נִמְצָא הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל. וְלַעֲתִיד בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִהַגְלוֹת בְּשִׂמְחָה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (יִשְׁעִיָּה נה, יב) כִּי בְּשִׂמְחָה תִּצְאוּ וּבְשָׁלוֹם תִּנְכַּלְוּ, הֵינּוּ שְׂבַעַת הַגְּאֻלָּה אִזּוּ תִתְגַּבֵּר הַשְּׂמֹחָה עַד מָאֵד, וְאִזּוּ יִכְלוּ הַקְּלָפוֹת לְגַמְרִי, כִּי הֵם הֵם הַעֲצָבוֹת וְהַמְּרָה שְׂחָרָה וְהַמְּרִירוֹת שְׂתוּפְסִים אֶת הָאָדָם, כִּי הֵיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת הֵם בְּעֲצָמָם הַעֲצָבוֹת, וּבַעֲצַת הַגְּאֻלָּה יִתְבַּטְּלוּ לְגַמְרִי. וְכֵן גַּם עַכְשָׁו, כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת, בְּהֵיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת, בְּעֲמָקֵי עֲמָקִים, בְּשִׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתְחַתִּיו, אִם יִתְגַּבֵּר וַיִּקְיֵם כָּל מְצִוָּה וּמְצִוָּה, שֶׁהִיא רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, עַל-יְדֵי-זֶה יַעֲלֶה לְמַעַל מִנְּפִשִׁין, רוּחִין וְנִשְׁמָתִין, עַד שְׂיִגִיעַ אֶל עֲצָם הָאֲצִילוֹת, וַיִּשִּׁיג הָאוֹר אֵין סוּף, בְּבְחִינַת מְטִי וְלֵא מְטִי, וְזֶה: 'אֵיתוּ אֲשֶׁלִּי', הֵינּוּ עַל יְדֵיכֶם וְעַל כְּרַחֲכֶם יִתְבַּטְּלוּ הַקְּלָפוֹת. כִּי אֲתֶם

אֲצַבְעָתָא, זֶה בְּחִינַת בְּרָכוֹת פֶּנּ"ל, בְּחִינַת: "וַיִּשָּׂא אֶהָרָן אֶת יָדוֹ וַיְבָרְכֵם" פֶּנּ"ל. הֵינּוּ שְׁעַל-יְדֵי הַבְּרָכוֹת מִבְּטָשִׁין הַמַּחֲזִין בְּכֹתֵר, וְנִעֲשִׂין הֵיכְלִין פֶּנּ"ל. וְאָמְרוּ לֵה מִי יֵימַר — מִי הוּא זֶה שְׂיִכְנַס בְּהֵיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת לְמְקוֹם הַקְּלָפוֹת, לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם הַקְּדוּשָׁה בְּבְחִינַת קְטָרֶת פֶּנּ"ל, וְשְׁעַל-יְדֵי עֲלִיתוֹ יִתְעַלֶּה מִי יֵימַר לְשׁוֹן תְּמוּרָה, לְשׁוֹן (וַיִּקְרָא כז): "אִם הָמַר יִמְרִנּוּ".

וְהַשִּׁיב לָהֶם, אֵיתוּ אֲשֶׁלִּי וּמוֹשָׁחוֹ, הֵינּוּ עֵקֶר עֲלִית הַקְּדוּשָׁה, עַל-יְדֵי הַשְּׂמֹחָה. וְלַעֲתִיד בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִהַגְלוֹת בְּשִׂמְחָה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: 'כִּי בְּשִׂמְחָה תִּצְאוּ', וְאִזּוּ יִכְלוּ הַקְּלָפוֹת לְגַמְרִי. וְזֶה: 'אֵיתוּ אֲשֶׁלִּי', הֵינּוּ עַל יְדֵיכֶם וְעַל כְּרַחֲכֶם יִתְבַּטְּלוּ הַקְּלָפוֹת. כִּי אֲתֶם גַּם עַכְשָׁו, כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת, בְּהֵיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת, בְּעֲמָקֵי עֲמָקִים, בְּשִׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתְחַתִּיו, אִם יִתְגַּבֵּר וַיִּקְיֵם כָּל מְצִוָּה וּמְצִוָּה, שֶׁהִיא רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, עַל-יְדֵי-זֶה יַעֲלֶה לְמַעַל מִנְּפִשִׁין, רוּחִין וְנִשְׁמָתִין, עַד שְׂיִגִיעַ אֶל עֲצָם הָאֲצִילוֹת, וַיִּשִּׁיג הָאוֹר אֵין סוּף, בְּבְחִינַת מְטִי וְלֵא מְטִי, וְזֶה: 'אֵיתוּ אֲשֶׁלִּי', הֵינּוּ עַל יְדֵיכֶם וְעַל כְּרַחֲכֶם יִתְבַּטְּלוּ הַקְּלָפוֹת, כִּי אֲתֶם בְּעֲצָמָכֶם

תְּבִיאוּ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל מִהַגְלוֹת, כִּי נִשְׁמָוֹת יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים אֲשֶׁלִי, הֵינּוּ חֶבֶל נִחְלָתוֹ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (ישעיהו טו, כ): "וְהֵבִיאוּ אֶת אַחֲיֵכֶם" בֵּית יִשְׂרָאֵל, שְׁפָל אֶחָד וְאֶחָד מִהַעֲפוֹ"ם יִבִּיאוּ בְיָדָם אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל מִהַגְלוֹת,

אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל מִהַגְלוֹת,

עַל-יְדֵי רַבּוּי הַשְּׁמִחָה

שְׂיִהְיֶה בְּעַת הַזֹּאת, שְׁלֹא

יִצְטָרְכוּ לְרֹדֶת לְבִין

הַעֲפוֹ"ם, וְלַחֲפֹשׂ אַחֵר כֹּל

בְּרַ יִשְׂרָאֵל שְׁנִטְמַע

בְּיַנְיָהֶם, אֲלֵא תַתְּגַבֵּר

הַשְּׁמִחָה בְּעַת הַגְּאֻלָּה כֹּל-

כֶּף, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תהלים קכו,

ב): "אֲזַ יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם

הַגְּדִיל ה' לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵ

וְכוֹ, הֵינּוּ שְׂמֵחִים", וְעַל-

יְדֵי הַשְּׁמִחָה יִתְבַטְּלוּ

הַקְּלָפוֹת, וְאֲזַ יִחְזְרוּ נִשְׁמָוֹת

יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבַרֵּךְ; כִּי

עַל-יְדֵי תַקְרָף הַשְּׁמִחָה

יִחְזְרוּ נִשְׁמָוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו

יִתְבַרֵּךְ, וְהַקְּלָפוֹת יִתְבַטְּלוּ

לְגַמְרֵי, בְּבַחֲיַנֵּת (שמואל ב'

ח, ב): "וַיִּמְדַּם בַּחֶבֶל

הַשֶּׁכֶב אוֹתָם אַרְצָה",

וְדָרְשׁוּ מִזֶּה חֲכָמֵינוּ

הַקְּדוּשִׁים (סנהדרין לט:):

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשׁוּם רַבִּי

שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי: הֵינּוּ

דְּאָמְרֵי אֵינְשֵׁי, מִיַּנְיָה וּבִיָּה

אָבָא לִיזִיל בִּיָּה נִרְגָּא. [עין

זוהר בְּלַק קצ:]: כְּדִין שְׂרָאת

רוּחַ קְדָשָׁא עַל דְּוֹד, אָמַר לִיָּה דְּוֹד: כִּד כֹּל עֲלָמָא

מְדִידָנָא וְאַפִּילָנָא עֲרַבִין יִשְׂרָאֵל חֶבֶל נִחְלָתוֹ הָווּ

דְּכִירָנָא מַה דְּעַבְדוּ מוֹאֵב בַּחֶבֶל נִחְלָתוֹ. מוֹאֵב מַה

כְּתִיב (שמואל ב' ח, ב): "וַיִּמְדַּם בַּחֶבֶל" בְּהָהוּא

חֶבֶל נִחְלָת הַיְיָ"ה. כֹּל אֵינּוֹן דְּהָווּ מִהָהוּא וְרָעָא

בְּעַצְמָכֶם תְּבִיאוּ אֶת בֵּית-יִשְׂרָאֵל

מִהַגְלוֹת, הַנִּקְרָאִים אֲשֶׁלִי, הֵינּוּ

חֶבֶל נִחְלָתוֹ. כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (ישעיהו

טו): "וְהֵבִיאוּ אֶת אַחֲיֵכֶם בֵּית

יִשְׂרָאֵל", שְׁפָל אֶחָד וְאֶחָד

מִהַעֲפוֹ"ם יִבִּיאוּ בְיָדָם אֶת בֵּית

יִשְׂרָאֵל מִהַגְלוֹת, עַל-יְדֵי רַבּוּי

הַשְּׁמִחָה שְׂיִהְיֶה בְּעַת הַזֹּאת, כְּמוֹ

שְׁפָתוֹב (תהלים קכו): "אֲזַ יֹאמְרוּ

בַּגּוֹיִם הַגְּדִיל ה' לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵ

וְכוֹ, הֵינּוּ שְׂמֵחִים". וְעַל-יְדֵי

הַשְּׁמִחָה יִתְבַטְּלוּ הַקְּלָפוֹת,

בְּבַחֲיַנֵּת (שמואל ב' ח): "וַיִּמְדַּם

בַּחֶבֶל הַשֶּׁכֶב אוֹתָם אַרְצָה". וְזֶה:

'מוֹשְׁחוּ', הֵינּוּ הַמְּדִידָה לְכָלֹת

אוֹתָם:

כַּה

אָמְרוּ לָהּ, אַחֲוֵי לָן מָנָא דְלָא

שׁוּיָא לְחַבְלָא. אֵיתִי

בוּדִיָּא. פִּשְׁטוּהוּ, וְלֹא הָוִי עֵיל

לְתַרְעָא. אָמַר לָהּ, אֵיתוּ מָרָא

הֵהוּא חֶבֶל אַחִיד בְּהוּ. כְּתִיב (שם): מָלֵא הַחֶבֶל. מַהוּ מָלֵא הַחֶבֶל? אֲלֵא הֵהוּא דְכְתִיב (ישעיהו ו, ג): "מָלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", כִּי עַל-יְדֵי שְׁנִתְגַּלְהַ שְׁמֵלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה בְּעַצְמוֹ נִקְם דְּוֹד בְּמוֹאֵב]. וְזֶה:

'מוֹשְׁחוּ', הֵינּוּ הַמְּדִידָה

לְכָלֹת אוֹתָם עַל-יְדֵי תַקְרָף

הַשְּׁמִחָה, כִּי זוֹ תַהְיֶיה

הַגְּאֻלָּה, שְׁתַּחֲפֹשֵׁט כָּל-כֶּף

הַשְּׁמִחָה עַל כָּל בְּרַ יִשְׂרָאֵל

בְּכָל הָעוֹלָם כָּלוּ, עַד

שְׁמֵמִילָא יִתְבַטְּלוּ הַיְכָלֵי

הַתְּמוּרוֹת, וְכָל אֶחָד יִזְכֶּה

לְהַפִּירוֹ יִתְבַרֵּךְ פְּנִים

בְּפְנִים, וְתַגְדֵּל הַשְּׁמִחָה

כָּל-כֶּף, עַד שְׁפָל אֶחָד

וְאֶחָד יִצָּא מִגְלוֹתוֹ עַל-יְדֵי

תַקְרָף הַשְּׁמִחָה, עַל-יְדֵי גְלוּי

עַצְם עַצְמֵיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ

יִתְבַרֵּךְ שְׂיִתְגַּלְהַ אֲזַ. וְזֶה

שִׁיף גַּם עַכְשָׁו, בְּעַת שְׁבַר

יִשְׂרָאֵל מְקַיִם מְצוֹת

בְּשְׁמִחָה עֲצוּמָה, עַל-יְדֵי-

זֶה מִתְבַטְּלִים הַדְּמִיוֹנוֹת

וְהַהֲבִלִים, שְׁהֵם הַיְכָלֵי

הַתְּמוּרוֹת, וְזוֹכִין לְהַשִּׁיג

גְלוּי אֱלֻקוֹת, וְדוּ"ק.

כַּה

אָמְרוּ לִיָּה, סָבָא דְבִי

אתוּנָא

יְהוֹשֵׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא, אַחֲוֵי לָן

מָנָא דְלָא שׁוּיָא לְחַבְלָא, תַרְאָה לָנוּ כְּלֵי שְׂאִינוּ

שְׁוָה הַהֲפֹסֵד שְׁמֵפֹסִיד, אֵיתִי בוּדִיָּא הֵבִיאוּ

מַחְצֵלַת, פִּשְׁטוּהוּ — פִּרְסוּהוּ, וְלֹא הָוִי עֵיל

לְתַרְעָא, שְׁלֹא נִכְנַס בְּתוֹךְ הַדְּלַת, כִּי הָיָה רַחֲב

מְדָאֵי. אָמַר לָהּ, אֵיתוּ מָרָא, תְּבִיאוּ מְעַדְרַ,

כִּד כֹּל עֲלָמָא

מְדִידָנָא וְאַפִּילָנָא עֲרַבִין יִשְׂרָאֵל חֶבֶל נִחְלָתוֹ הָווּ

דְּכִירָנָא מַה דְּעַבְדוּ מוֹאֵב בַּחֶבֶל נִחְלָתוֹ. מוֹאֵב מַה

כְּתִיב (שמואל ב' ח, ב): "וַיִּמְדַּם בַּחֶבֶל" בְּהָהוּא

חֶבֶל נִחְלָת הַיְיָ"ה. כֹּל אֵינּוֹן דְּהָווּ מִהָהוּא וְרָעָא

סתרו — תשברו בגן הפתח והכחל עד שיכנס. הינו מנא דלא שויה לחבלא, זה הכלי שלא שוה את ההפסד.

משחרב בית המקדש בטל השמיר ונפת צופים

ואמנה (משנה)

סוטה מח:).

א. פי צריך כל אדם להוציא את עצמו

מהמדה; פי טבע של האדם שנמשך אחר כח

המדה, שזה כלל הדמיונות שעוברים על כל

אחד, שנתהוה מעוונותיו המרבים. וככל שאדם

חוטא יותר, נכנס בו מדמה שהוא הדמיון, וזה

הורס לו את כל החיים; פי כל מה שאדם סובל בזה

העולם, זה רק מחמת כח המדה, שהוא הדמיון,

שזה כח הבהמיות, שנמצא אצל האדם מצד

גופו העכור, וככל שנתעכר גופו, על ידי

עביות וגשמיות ועוונות, כן מתעבה אצלו כח הבהמיות, שמשם נמשך

הדמיון לאדם, עד שרב רבן של בני העולם מנחים בדמיון גדול מאד. וזה מה שמענה אותם

בכל מיני ענויים, כי זה כח הדמיון, שמוליק שולל את האדם ממחשבה למחשבה, עד שמביא

אותו לידי הרהורים רעים ומחשבות זרות, שמשם נמשכות כל העברות שאדם עובר, ומשם

נמשכות כל המחלקת והמריבות, שהוא רב וחולק עם הזולת, והכל הוא מצד הדמיון. ולכן

צריך כל אדם להוציא את עצמו מהמדה, שהוא כח הבהמיות שנמצא בו, ולעלות אל השכל,

שהוא עצם עצמיות אלקותו יתברך; פי באמת

כל הבריאה כלה זה רק לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, כי דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה

מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, פי הכל זה אלקות ואלקות זה הכל. וזו השלמות שאדם

צריך להגיע אליה, שתמיד ירגיש את אמתת מציאותו

יתברך, איה שמסבב אותו ומסבב את כל הבריאה

כלה, ונמצא בתוך הבריאה, שזה השכל

האלקי, שאדם צריך להגיע אליו, ורק לחשב

ממנו יתברך, ולהיות בטל ומבטל אליו יתברך, ואז

כל החיים שלו חיים אחרים לגמרי, פי הוא חי

רק עמו יתברך. וזו התכלית שאדם צריך

להגיע בזה העולם — להרגיש את השכל האלקי שיש בתוך הבריאה.

וכשנמשך אחר המדה, הינו אם אדם אינו מבטל

את עצמו אליו יתברך, אלא נמשך אחר הדמיון

שלו, זה בחינת שרירות לב, שהוא הולך אחר המדה שבלב. פי עקר הבינה והשכל הוא בתוך

הלב, פי (ברכות סא): לב מבין, ואמרו (ירושלמי תרומות, פ"ק ח'): כל האיברים תלויים בלב, פי

הלב עקר האדם — אם לטוב אם לרע, כמאמרם ו"ל (סנהדרין כו): הלב יודע אם לעקל אם לעקל

לעקלקלות. ופרש רש"י: לבו יודע אם לעקל נתפון או לעקלקלות, לעבר על הדת. ואמרו

(פסיקתא דרב כהנא, פ"ק טז): הלב רואה, הלב שומע, הלב מדבר, הלב יודע, הלב עומד, הלב נופל,

הלב מהלך, הלב צועק, הלב שמח, הלב מתנחם; פי הכל תלוי בלב, אם אדם נמשך אחר השכל

סתרו. הינו מנא דלא שויה לחבלא:

רש"י:

אחוי לן מנא דלא שויה לחבלא, הראנו כלי שאינו שוה ההפסד שהוא מפסיד:

בודיא, מחצלת: לא עיל בתרעא, שהיה ארץ ורחב יותר מן הפתח: איתו מרא

וסתרו, בגן הפתח והכחל עד שיכנס:

משחרב בית המקדש בטל השמיר ונפת צופים ואמנה (משנה סוטה מח):

א פי צריך כל אדם להוציא את עצמו מהמדה, ולעלות

אל השכל. וכשנמשך אחר המדה, זה בחינת שרירות לב,

שהוא הולך אחר המדה שבלב.

שהוא עצם עצמיות אלקותו יתברך; פי באמת

והולך אחר השכל, שהוא האור אלקי. וכל זמן שלא הוציא שכלו אל הפעל, הינו שלא השתמש בשכלו עדין, אז אצלו השכל בכח, אף-על-פי שפבר שבר המדמה, אז נתקומם תכונת שכלו. פי

'פְּשֵׁזָה קָם זֶה נוֹפֵל'

(פמוכא ברש"י ריש פרשת

תולדות: "מלאם יאמץ"

— לא ישור בגדלה,

כְּשֵׁזָה קָם זֶה נוֹפֵל. וכן

הוא אומר (יחזקאל כו, ב):

"אמלאה החרבה" — לא

נתמלאה צור אלא

מחרבנה של ירושלים);

אבל השכל עדין בכח,

הינו כל אחד ואחד יש לו

חלק בשכל אלקי, פי

השכל אלקי הוא הנשמה

שבאדם, והנשמה היא

חלק אלקי מפעל, אלא זה

לצמת זה יש כח

הבהמיות, שזה כח

המדמה, שמעלים ומסתיר

את אמתת מציאותו

יתברך, ומגביר לו את לב

האבן. ולכן על-ידי שמיר,

שהיא תולעת, שוברים את

לב האבן, שזו תפלה, שהאדם מתפלל ומבקש

ממנו יתברך, שינדכף מכח הבהמיות, שהוא כח

המדמה, וירגיש את אמתת מציאותו יתברך, שזה

מוציא את השכל מהכח אל הפעל. פי כל זמן

שאינו משתמש עם השכל, הוא נמצא בכח

המדמה, ואחר-כך כשחוקר בשכלו ומשתמש בו,

שמחדיר בעצמו תמיד את אמתת מציאותו

יתברך, וחוקר בכל דבר אחר אמתתו יתברך, אזי

השכל בפעל, הינו שמוציא שכלו שמשיג

באלקותו יתברך מן הכח אל הפעל. וזה בחינת

'נפת צופים', בבחינת (שיר השירים ד, יא) "נפת

האלקי שבלב, אז נכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, ולבו מגלה לו חכמה עליונה, אמתת מציאותו יתברך, ואין חקר לתבונתו וחכמתו. ולהפך — אם אדם נמשך אחר המדמה שבלב,

אזי יצרו מתגבר עליו,

ונעשה כלב האבן, שאינו

מרגיש שום התעוררות

לקדשה, ואין בו יראת

שמים. פי אצל הקדוש-

ברוך הוא חשוב רק הלב,

כמאמרם ז"ל (סנהדרין קו):

הקדוש-ברוך הוא לבא

בעי, דכתיב (שמואל א' טז,

ז): "והגוי"ה יראה ללבב";

פי הלב משיג עד אין סוף,

והמדמה מעלים ומסתיר

את האין סוף ברוך הוא,

שממש נמשך היצר הרע,

שמכניס באדם עקמיות

בלב וספקות, עד שנעשה

לבו לב האבן, ואינו

מרגיש שום אלקות. פי

הלב נעשה מאבן כאבן

הזה שאין לו שום הרגשה.

וכשיוציא משרירות הלב,

ומשבר לבו האבן, זה

בחינת 'שמיר', שעל ידו נכנע האבן, כמאמרם

ז"ל (סוטה מח): ומראה להן שמיר מבחוצ, והן

נבקעות מאליהן; הינו שמיר היא תולעת, שעל

ידה היו חותכים את אבני בית-המקדש. ואמרו

חכמינו הקדושים (מדרש תהלים, פרשה כב, סימן כ):

מה התולעת הזו אין לה אלא פיה, כך ישראל

אין להם אלא תפלות הפה. פי העצה לחתך את

לב האבן — זו תפלה, פי על-ידי שמדברים

אליו יתברך, ומבקשים ומתחננים לברור וזכוף

הפחין, על-ידי-זה נמשך אחר השכל, שהוא

אורו יתברך, ואינו הולך אחר תאוות המדמיות,

תטפנה שפתותיך", שהוציא מתיקות שכלו מִפֶּחַ אֶל הפֶּעַל. וְזֶה 'שפתותיך' הוא בְּחִינַת מוֹצֵיא מִפֶּחַ אֶל הפֶּעַל, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדְּבֹרִי.

וּמִכָּל זֶה תִּבִּין וְתִשְׁפִּיל, אִיךָ שֶׁמֵּבִיא רְאִיָּה, שֶׁהַדְּבֹר שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁזֶה בְּחִינַת תּוֹלַעַת, שֶׁדָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא בְּשִׁלַּח) עַל הַפְּסוּק (יִשְׁעִיָּה ס"א): "אֵל תִּירָאֵי תּוֹלַעַת יַעֲקֹב", לָמָּה נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל לְתוֹלַעַת? לֹאמַר לָךְ, מָה תּוֹלַעַת הִזָּה אֵינּוּ מִכָּה אֶת הָאֲרָזִים אֲלֵא בְּפִיו, וְהוּא רַךְ וּמִכָּה אֶת הַקֶּשֶׁה, כִּי אֵין לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל אֲלֵא תַפְלָה, שֶׁהַעֲפוּ"ם נִמְשְׁלוּ כְּאֲרָזִים, וְכוּ', עֵינַי שָׁם. שֶׁזֶה כֹּחַ הַמְּדַמָּה שֶׁמִּתְגַּבֵּר עַל הָאָדָם. וְעַל-יְדֵי תַפְלָה

שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁזֶה בְּחִינַת נִפְתַּת צוּפִים, בְּחִינַת "נִפְתַּת תַּטְפְּנָה שֶׁפִּתּוּתִיךָ", שֶׁזֶה בְּעֶצְמוֹ הַדְּבֹר, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מוֹצֵיא מִהַפֶּחַ אֶל הַפֶּעַל שֶׁכָּלוּ, שֶׁהוּא הַשְּׂגָת אֲלֵקוּת, רִצָּה לֹאמַר, בְּעֶצֶם הַנְּשֻׁמָּה הִיא חֵלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל, וְהִיא תָּמִיד מִשְׁתַּקְּקַת לְהַפְּלֵל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲבָל כֹּחַ הַבְּהִמִּיּוּת, שֶׁזֶה כֹּחַ הַמְּדַמָּה, מִתְּלַבֵּשׁ עַל הַשֶּׁכֶל, וְלֹא נוֹתֵן לוֹ לְצֵאת מִכֶּחַ אֶל הַפֶּעַל, לְהַשִּׁיג אֲלֵקוּתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְעַל-יְדֵי שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁזֶה בְּחִינַת שְׁמִירָה, שֶׁהִיא תּוֹלַעַת, בְּחִינַת תַּפְלָה, עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ הוּא מוֹצֵיא מִהַפֶּחַ אֶל הַפֶּעַל שֶׁכָּלוּ, וְזוֹכֵה לְהַשִּׁיג תָּמִיד אֲלֵקוּתוֹ יִתְבַּרְךָ. וּבִזְוָה מְקַשְּׂרִים דְּבָרָיו, וְדו"ק].

וְאַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁמִּשְׁיֵג בְּשֶׁכָּלוּ כָּל מָה שִׁישׁ בִּיד אֲנוּשִׁי לְהַשִּׁיג; הֵינּוּ כְּשֶׁהָאָדָם זוֹכֵה,

וְהוּא בָטֵל וּמִבְטָל אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם מִחֲשֶׁבֶה אַחֲרָת, אֲלֵא לְהִיּוֹת בָּטֵל וּמִבְטָל אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, אִזּוֹכֵה לְהַשִּׁיג בְּשֶׁכָּלוּ דְבָרִים לְמַעַלָּה מִשֶּׁכֶל אֲנָשִׁים אַחֲרִים, כִּי עַל-יְדֵי תַקְוָה הַדְּבִקוּת, שֶׁהָאָדָם דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרְךָ, עַד שֶׁמִּחַ מִחֲשֶׁבְתוֹ בָּטֵל לְגַמְרֵי אֶל הַרוּחַנִיּוּת, וְאֵין לוֹ שׁוּם שִׁיכוּת אֶל גְּשָׁמִיּוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, אִזּוֹ שֶׁכָּלוּ שָׁב שֶׁכֶל הַנִּקְנָה, כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב הַמְּחַקְרִים בְּעֵינַי שֶׁכֶל הָאָדָם; שִׁישׁ שֶׁכֶל בְּכַח, הֵינּוּ מָה שֶׁכֶל אֶחָד יֵשׁ בְּכַחוֹ לְהַשִּׁיג וּלְהִבִּין וּלְהַגִּיעַ. וְשֶׁכֶל הַפֶּעַל, מָה שֶׁמוֹצֵיא כְּבָר מִכֶּחַ אֶל הַפֶּעַל. וְשֶׁכֶל הַנִּקְנָה, מָה שֶׁהָאָדָם קָנָה כְּבָר; הֵינּוּ לְהַגִּיעַ "בְּכַח" יֵשׁ לְכָל אֶחָד לְהַמְדִּירָגוֹת

תַּטְפְּנָה שֶׁפִּתּוּתִיךָ" — שֶׁהוֹצֵיא מְתִיקוּת שֶׁכָּלוּ מִפֶּחַ אֶל הפֶּעַל. וְזֶה: 'שֶׁפִּתּוּתִיךָ', הוּא בְּחִינַת מוֹצֵיא מִפֶּחַ אֶל הפֶּעַל, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדְּבֹרִי].

וְאַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁמִּשְׁיֵג בְּשֶׁכָּלוּ כָּל מָה שִׁישׁ בִּיד אֲנוּשִׁי לְהַשִּׁיג, אִזּוֹ שֶׁכָּלוּ שָׁב שֶׁכֶל הַנִּקְנָה. כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב הַמְּחַקְרִים, שִׁישׁ שֶׁכֶל בְּכַח, וְשֶׁכֶל הַפֶּעַל, וְשֶׁכֶל הַנִּקְנָה. וְעַקֵּר קִיּוּמוֹ שֶׁל אָדָם לְאַחַר מִיתָתוֹ, אֵינּוּ אֲלֵא שֶׁכֶל הַנִּקְנָה, וְזֶה הַשְּׁאֲרוּתוֹ לְאַחַר

שֶׁבְעוֹלָם, אֲבָל צְרִיכִים הַרְבֵּה יִגִּיעַ וְיִטְרַחֵה לְהַגִּיעַ לְזֶה, וּכְשֶׁכְּבָר זוֹכֵה לְהוֹצֵיא מִפֶּחַ אֶל הַפֶּעַל, וּמִתְחִיל לְהַשִּׁיג מָה שִׁישׁ בְּשֶׁכֶל אֲנוּשִׁי לְהַשִּׁיג, זֶה עֵדִין לֹא הַפֶּל, אֲלֵא מָה שֶׁזוֹכֵה לְהַגִּיעַ אֶל "שֶׁכֶל הַנִּקְנָה", הֵינּוּ מָה שִׁישׁ לוֹ כְּבָר בִּיד, שֶׁמִּכָּל הַהֲשָׁגוֹת הַרוּחַנִיּוֹת הַדְּקוּת, דִּק שֶׁבִדֵּק, רוּחַנִי שְׁבִרוּחַנִי, צְרִיךְ שִׁיקְנָה מִשָּׁהוּ, הֵינּוּ שִׁיחִיָּה בִּידוֹ מָה שֶׁהַשִּׁיג. וְעַקֵּר קִיּוּמוֹ שֶׁל אָדָם לְאַחַר מִיתָתוֹ, אֵינּוּ אֲלֵא שֶׁכֶל הַנִּקְנָה, מָה שֶׁקָּנָה יֵישׁ לוֹ בִּידוֹ. וְזֶה הַשְּׁאֲרוּתוֹ לְאַחַר הַמִּיתָה; כִּי אָדָם לֹאֵחַ עֲמוֹ רַק דְּבָרִים רוּחַנִיִּים שֶׁקָּנָה בִּידוֹ. [רִצָּה לֹאמַר: בְּכַח יְכוּל כָּל אָדָם לְלַמַּד תּוֹרָה, וּלְהִיּוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲבָל עַד שֶׁאֵינּוּ לֹאֵמַד, עֵדִין לֹא הוֹצֵיא מִפֶּחַ אֶל הַפֶּעַל, בְּכַחוֹ יְכוּל לְהַשִּׁיג אֶת כָּל הַתּוֹרָה, אֲבָל כָּל זְמַן שֶׁלֹּא הִתְחִיל לְלַמַּד, וְלֹא הוֹצֵיא מִפֶּחַ אֶל הַפֶּעַל,

עֲדִין אֵין לוֹ כְּלוּם, וְאִם כִּבֵּר הִתְחִיל לְלַמֵּד, עַד שֶׁבָּרַח הַקְּדָמוֹת, עַד שֶׁמֵּגִיעַ לְמַכּוֹן, כְּמוֹ-כֵן שֶׁלֹּא קָנָה קִנְיָן הַתּוֹרָה, הֵינּוּ שְׂמִינִין וּמִשְׁכִּיל מֵהַ לְמַד, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׂאִינוּ מְקַיֵּם מֵהַ שְׁלוּמֵד, אִף שֶׁהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל, עֲדִין אֵין לוֹ קִנְיָן בְּיַד.

מֵהַ שְׂאִין כֵּן כְּשֶׁהָאָדָם מוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל, וְלוֹמֵד וּמְחַדֵּשׁ בְּלִמּוּדוֹ, וְכֵן מְקַיֵּם אֶת כָּל מֵהַ שְׁלוּמֵד, זֶה נִקְרָא שְׂכָל הַנְּקָנָה, וְזֶה כָּל הַשְּׂאֵרוֹתָיו לְאַחַר הַמִּיתָה. וְכַעֲזֵן שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אָבוֹת פָּרָק ו'): 'לְפִי שְׂבִשְׂעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁל אָדָם, אֵין מְלוּיָן לוֹ לְאָדָם לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת, אֲלֹא תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּלִבָּד; שְׂזָה הוּא שְׂכָל הַנְּקָנָה, מֵהַ שְׂקָנָה וַיֵּשׁ לוֹ כְּמוֹ-כֵן הוּא

הַמִּיתָה. וְזֶה בְּחִינַת אֲמָנָה, כִּי אֲמָנָה — לְשׁוֹן קִיּוּם דְּבָר, כִּי שְׂכָל הַנְּקָנָה, הוּא קִיּוּם שֶׁל אָדָם לְאַחַר מוֹתוֹ. וְשְׂכָל הַנְּקָנָה נִקְרָא, מֵהַ שְׂאָדָם יוֹדֵעַ הַרְּבָה דְּבָרִים בִּידְעָה אַחַת. כִּי קָדָם צָרִיף לִידַע הַרְּבָה הַקְּדָמוֹת קָדָם שְׂיַדַע אֵיזָהוּ דְּבָר, וְאַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁמֵּשִׁיג אֶת הַדְּבָר, מִשְׁלִיף הַקְּדָמוֹתָיו, וַיּוֹדֵעַ אֶת הַדְּבָר בִּידְעָה אַחַת. וְעַקֵּר הַמַּעֲזֵן הַחֲכָמָה מִן הַמְּקַדֵּשׁ יֵצֵא, כִּי שָׁם הָיוּ מְקַרְיָבִין הַקְּרַבְנוֹת, שֶׁהֵם הַבְּהֵמִיּוֹת וְכַח הַדְּמִיוֹן. כְּמוֹ

בְּרוּחַנִיּוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה בְּכַח הָאָדָם לְהִגִּיעַ לְאֵין סֵפֶר מְדַרְגּוֹת, אֲבָל עַד שֶׁלֹּא הוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל, עֲדִין אֵין אֲצִלוֹ כְּלוּם, וְאֲפֹלוּ שְׂכָבֵר הוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל, וְהִגִּיעַ לְהַשְׁגוֹת רִוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת, עַד שְׂאִינוּ זוֹכָה אֶל שְׂכָל הַנְּקָנָה, שְׂזָה בְּכָלל הַתְּלַבְשׁוֹת הַשְּׁגַת אֱלֻקוֹת בְּלְבוּשִׁים, הֵינּוּ שְׂמוֹת וַיְחֻדִים וְצִרוּפֵי עוֹלָמוֹת, עֲדִין אֵין אֲצִלוֹ כְּלוּם, כִּי מֵהַ שְׂנֹשְׂאָר מֵהָאָדָם, זֶה רַק שְׂכָל הַנְּקָנָה]. וְזֶה בְּחִינַת אֲמָנָה, כִּי אֲמָנָה — לְשׁוֹן קִיּוּם דְּבָר, כִּי שְׂכָל הַנְּקָנָה, הוּא קִיּוּם שֶׁל אָדָם לְאַחַר מוֹתוֹ, וְשְׂכָל הַנְּקָנָה נִקְרָא, מֵהַ שְׂאָדָם יוֹדֵעַ הַרְּבָה דְּבָרִים בִּידְעָה אַחַת. כִּי קָדָם צָרִיף לִידַע הַרְּבָה הַקְּדָמוֹת, קָדָם שְׂיַדַע אֵיזָהוּ דְּבָר, וְאַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁמֵּשִׁיג אֶת הַדְּבָר, מִשְׁלִיף הַקְּדָמוֹתָיו, וַיּוֹדֵעַ אֶת הַדְּבָר בִּידְעָה אַחַת. הֵינּוּ כְּמוֹ שְׂאֵנְחָנוּ רֹאִים, שֶׁלְּהִגִּיעַ אֶל שְׂכָל כְּלָלִי, שֶׁהוּא שְׂכָל הַנְּקָנָה, צָרִיכִים קָדָם

שְׂמִסְבָּבִים אֶת הַנְּבִיא, שְׂנִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּיָה הוּא, עַד שְׂזוֹכָה לְהִגִּיעַ לְדְבָקוֹת אֲמָת, לְבִטּוּל אֶל אֵין סוּף בְּרוּיָה הוּא, הוּא צָרִיף לְעֵבֶר הַרְּבָה סְבוּבִים, עַד שְׂזוֹכָה שְׂנוֹפֵל הַמְּדָמָה, שֶׁהֵם הַהַקְּדָמוֹת אֲשֶׁר סְבִיבוֹת הַשְּׂכָל, וְנִשְׂאָר אֲצִלוֹ שְׂכָל בְּרוּיָה, שֶׁהוּא הַשְּׁגַת אֱלֻקוֹת בְּתַכְלִית מְדַרְגָּה עֲלִיּוֹנָה, (שְׂזָה מֵהַ שְׂמוּבָא בְּתַקּוּנִים (תַּקּוּן ל): אֲדַמָּה אֵיחֵי דְּמִיּוֹן לְכָל נְבִיאִי, וְלְכָל חַד כְּפֹנִים חִלִּיָּה, וּבְגִין דְּאֵיחֵי שְׂלֵטָא עַל כָּל מְרַכְבוֹת

דְּלַתְתָּא וְעַל כָּל כּוֹכְבֵיא וּמְזֻלֵי וְאַלְגִּין וַיִּדְשָׂאִין וְעַל כָּל עוֹפֵי שְׂמַיָא וְחִיּוֹן וְאַרְעָא וְנוּגֵי יַמָּא, בְּגִין דָּא אַתְקֵרִיאַת בְּשִׂמְא דְּכִלְהוּ מְסֻטְרָא דְּחִיּוֹן אַתְקֵרִיאַת חַיָּה, וּמְסֻטְרָא דְּעוֹפִין נְשֵׁר, יוֹנָה, צְפוּר, וּמְסֻטְרָא דְּנוּגִין הַדָּג וְכוּ'; עַד שֶׁהַנְּבִיא מֵשִׁיג נְבוּאָה, שְׂכָל לְמַעְלָה מִשְׂכָּל, שְׂכָל שְׂכוֹלֵל הַרְּבָה שְׂכָלִיִּים, הוּא צָרִיף לְעֵבֶר כְּמָה מִינֵי דְּמִיּוֹנוֹת). וְעַקֵּר הַמַּעֲזֵן הַחֲכָמָה מִן הַמְּקַדֵּשׁ יֵצֵא, כִּי בְּבִית-הַמְּקַדֵּשׁ — שָׁם הָיָה כָּל הָאוּר, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (תּוֹסֵפְתָא עֲבוּדָה זְרָה, פָּרָק א'): מֵהֵיכָן נִבְרָאת הָאוּרָה? מִמְּקוֹם בֵּית הַמְּקַדֵּשׁ. וְכֵן אָמְרוּ (שְׂמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה לו, סִימָן א'): כְּשֶׁם שֶׁהַשְּׂמֵן מֵאִיר, כֵּן בֵּית-הַמְּקַדֵּשׁ מֵאִיר לְכָל הָעוֹלָם. וְעַקֵּר הָאוּר זֶה אוּר הָאֵין סוּף בְּרוּיָה הוּא. וְלִכֵּן דִּיקָא שָׁם הַכְּנִיעוּ קָדָם אֶת הַמְּדָמָה, שְׂזָה הַפֶּה הַשְּׂכָל, גְּלוּי אֱלֻקוֹת, כִּי שָׁם הָיוּ מְקַרְיָבִין הַקְּרַבְנוֹת, שֶׁהֵם הַבְּהֵמִיּוֹת וְכַח

הדמיון; כי כִּשְׁהָאָדָם חוֹטָא, נִכְנָס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת, כְּמֵאֲמָרָם וְ"ל (סוֹטָה ג.): אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה, אֲלֵא אִם-כֵּן נִכְנָס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת; וְעֲבָרָה מְבִיאָה לְאָדָם אֶת הַדְּמִיוֹן, וְכִשְׁהָאָדָם מְקַרֵּב קֶרְבָּן וּמִתְנַדֵּה עָלָיו, עַל-יְדֵי-זוֹהַ נִשְׁבֵּר לְבוֹ, וְאִזּוּ מִתְחִיל לְהֵאִיר לוֹ הָאֹר הָאֵין סוֹף, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים נא, יט):

"זִבְחֵי אֱלֹקִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה", שֶׁשְּׁבִירַת הַדְּמִיוֹן הֵם הַקְּרִבָּנוֹת. כִּי בִשְׁבִיל זֶה הָאָדָם מְקַרֵּב קֶרְבָּן וּמִתְנַדֵּה עָלָיו, שֶׁעַל-יְדֵי-זוֹהַ נִשְׁבֵּר אֲצֻלוֹ הָרַע, שֶׁהוּא כֹחַ הַדְּמִיוֹן, שֶׁנִּדְבֵּק בּוֹ עַל-יְדֵי הָעֲבָרָה, וּמִתְחִיל לְהֵאִיר בּוֹ הָאֹר הָאֵין סוֹף, שֶׁהוּא הַשְּׁכָל הָעֵלְיוֹן, עֲצָם אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וּבִשְׁבִיל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבָרְכָה: 'כְּשֶׁחָרַב בֵּית הַשְּׁמִיר' וְכוּ', שֶׁהִיא תּוֹלַעַת הַתְּפִלָּה, כִּי בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שָׁם הָיָה מְקוֹם תְּפִלָּה, וְכִשְׁיִבְנָה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, אִזּוּ יִתְקַיֵּם (יִזְאֵל ד, יח) "וּמַעֲיִן מִן הַמִּקְדָּשׁ יֵצֵא", כִּי אִזּוּ יִחְזוּ לָנוּ בְּשָׁלְמוֹת גְּלוּי אַמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנוֹכַל לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּדַבְּקוֹת אַמְת,

בְּבַחֲיַנַּת (תְּהִלִּים יב, ט): "סֹבֵיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּן", וְכִשְׁאָדָם נִעְתָּק מִמְּדֻרְגָה לְמְדֻרְגָה, אִזּוּ צָרִיף לוֹ לִילָף דְּרָף אֱלוֹ הַדְּמִיוֹנוֹת, פְּדֵי לְהַגִּיעַ אֶל הַקְּדוּשָׁה. וְחִתְּף כְּשֶׁעוֹלָה לְהַמְדֻרְגָה, אִזּוּ נִתְעוֹרְרִין הַקְּלָפוֹת שֶׁבְּמְדֻרְגָה, וּמִסְבָּבִין אוֹתוֹ, וְצָרִיף לְהַכְנִיעַ אוֹתָם וּלְשַׁבֵּר אוֹתָם, וּלְטַהֵר אוֹתוֹ מִמְּקוֹם מְקַלְפוֹת; [הֵינּוּ מֵאַחַר שֶׁגִּלָּה לָנוּ, שֶׁכָּל עֲבוֹדַת הָאָדָם לְצֵאת מִכַּח הַמְדָּמָה, כִּי הַדְּמִיוֹן שֶׁהוּא הַבְּהִמְיוֹת, מִתְגַּבֵּר עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל הַרוֹצֵה לְעֲלוֹת מֵעֵלָה מֵעֵלָה, וּלְהַשִּׁיג אֶת הַשְּׁכָל, שֶׁהוּא אֹר אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שִׁיִּזְכֶּה לְהַפְּלֵל בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא מִמַּשׁ, וַיִּוצֵא מֵהַכַּח אֶל הַפַּעַל אֶת שְׁכָלוֹ הַגָּנוּז בּוֹ, עַד שִׁיִּזְכֶּה לְשַׁכֵּל הַנִּקְנָה, שִׁיקְנָה לְעֲצָמוֹ קִנְיָן נִצְחִי, גְּלוּי אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. עַל זֶה הוּא מוֹסִיף, שֶׁאֵל יִחְשַׁב הָאָדָם, שֶׁאִם כָּבֵר פַּעַם אַחַת שֶׁבֵּר אֶת כַּח הַמְדָּמָה, וְהוֹצִיא אֶת שְׁכָלוֹ מִכַּח אֶל הַפַּעַל — זֶהוּ זֶה, שֶׁעֲכָשׁוּ כָּבֵר לֹא תִהְיֶה עָלָיו הַתְּגַבְּרוֹת כַּח הַמְדָּמָה, עַל זֶה הוּא מְגַלֵּה, שֶׁאֵל תִּחְשַׁב כָּף, אֲלֵא צָרִיף שֶׁתִּדַּע, שֶׁכָּל

שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים נא): "זִבְחֵי אֱלֹקִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה" — שֶׁשְּׁבִירַת הַדְּמִיוֹן הֵם הַקְּרִבָּנוֹת. וּבִשְׁבִיל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבָרְכָה: 'כְּשֶׁחָרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ בִּטְלַת הַשְּׁמִיר וְכוּ'. וְכִשְׁיִבְנָה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, אִזּוּ יִתְקַיֵּם (יִזְאֵל ד): "וּמַעֲיִן מִן הַמִּקְדָּשׁ יֵצֵא":

ב וְדַע שֶׁכָּל עוֹלָם וְעוֹלָם וּבְכָל מְדֻרְגָה וּמְדֻרְגָה, יֵשׁ שָׁם דְּמִיוֹנוֹת אֱלוֹ. וְהֵם הֵם הַקְּלָפוֹת הַקּוֹדְמִין לְפָרִי, וְסוֹבְבִים אֶת הַקְּדוּשָׁה, בְּבַחֲיַנַּת (תְּהִלִּים יב): "סֹבֵיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּן". וְכִשְׁאָדָם נִעְתָּק מִמְּדֻרְגָה לְמְדֻרְגָה, אִזּוּ צָרִיף לוֹ לִילָף דְּרָף אֱלוֹ הַדְּמִיוֹנוֹת, פְּדֵי לְהַגִּיעַ אֶל הַקְּדוּשָׁה. וְחִתְּף כְּשֶׁעוֹלָה לְהַמְדֻרְגָה, אִזּוּ נִתְעוֹרְרִין הַקְּלָפוֹת שֶׁבְּמְדֻרְגָה, וּמִסְבָּבִין אוֹתוֹ. וְצָרִיף לְהַכְנִיעַ אוֹתָם וּלְשַׁבֵּר אוֹתָם, וּלְטַהֵר אוֹתוֹ מִמְּקוֹם מְקַלְפוֹת:

עוֹלָם וְעוֹלָם וּבְכָל מְדֻרְגָה וּמְדֻרְגָה, מִתְחִילִים נְסִיוֹנוֹת חֲדָשִׁים, כִּי כִּשְׁהָאָדָם זוֹכֵה לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה נִקְרָא עוֹלָם, פְּרָצוּף שְׁלָם. כְּתוּר זֶה עֲתִיק וְאַרְיֵף אֲנַפִּין, חֲכָמָה וּבִינָה זֶה אַבָּא וְאַמָּא, זְעִיר אֲנַפִּין זֶה חֹסֵד גְּבוּרָה תְּפָאֶרֶת נִצְחַת הוּד וְאִזּוּ יֵצֵא מַעֲיִן הַשְּׁכָל מִן הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא הָאֶרֶת הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא. ב. וְדַע, שֶׁכָּל עוֹלָם וְעוֹלָם וּבְכָל מְדֻרְגָה וּמְדֻרְגָה, יֵשׁ שָׁם דְּמִיוֹנוֹת אֱלוֹ, וְהֵם הֵם הַקְּלָפוֹת הַקּוֹדְמִין לְפָרִי, וְסוֹבְבִים אֶת הַקְּדוּשָׁה,

מתעוררין ומתגברין מחדש הקלפות), ודו"ק].
 ג. ודע, שאין שני בני-אדם שוין זה לזה, ולכן אין להאדם לפל בדעתו, כשואה שאחד יותר ממנו, כי מאין האדם יודע מי יותר גדול ממי. כי כל הנשמות הם זה למעלה מזה, כי כלל נשמות ישראל הם פרוץ אחד של כל העולמות, הינו וזה מלבוש לזה, הינו נשמה אחת מלבשת את נשמת חברו, כי כל אחד תלוי בשני, שזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (מדרש תהלים, פרשה ח', סימן ד'): בשעת מפת תורה, שהיו ערבים זה לזה, כי אחד תלוי בשני, הינו ופנימית של תחתון נעשה לבוש וחיצוניות לחיצוניות

עליון; הינו אדם שנמצא עדין במדרגה חיצונית, וזכה לפי בחינתו להשיג השגות אלקות, שזה הפנימיות שלו, אף שלפי בחינתו זו מדרגה עליונה, עם כל זאת הוא נעשה לבוש וחיצוניות לזה שפבר עומד במעלה יותר גדולה ממנו. וזה שיד לכל בר ישראל, אחד מלביש את השני. נמצא, כשאחד רוצה לעלות ממדרגתו למדרגה עליונה, כי התכלית היא לשבר את המדמה, ולהגיע אל השכל, שהוא אור אלקי המאיר בכל העולם כלו, וכן בכל פעם הוא צריך לשבר מדמה חדש, שזה כח הבהמיות שמתגבר על האדם. ולכן צריך לדעת, כי בזה ששבר את המדמה, והוציא את שכלו מכח אל הפעל, אזי הולך ונעתק האדם העומד במדרגה העליונה, והולך ונעתק למדרגה היותר עליונה, כי זה שלמטה ממנו דוחף אותו למעלה, כי אי אפשר שיהיו שני אנשים במדרגה אחת, ולכן אחד דוחף את השני לעלות יותר למעלה. [ומכל זה

יסוד, ונקבא דזעיר אנפין זה המלכות, וזה נקרא פרוץ שלם, עולם אחד, הינו על-ידי שהאדם זוכה לשבר את כח המדמה שלו ולבא אל השכל, אז מאיר לפניו עולם שלם עם צרופין השיכים לעולם הזה. וכן הוא בכל מדרגה ומדרגה, בכל שמתקרב יותר אליו יתברך, מתגלה אליו יותר אור נורא ונפלא מאד. ואל יחשב אדם פרוץ, היות שפבר השיג מה שהשיג, נגמר בזה שבירת כח הדמיון שהוא הבהמיות שבו, אלא צריך לידע, שבכל יום ובכל שעה ובכל רגע, מתגבר עליו דמיון אחר. ולכן צריכים תמיד לעסק בשבירת הדמיונות, כי כל

זמן שהאדם חי, מתגבר עליו כח הבהמיות, שהוא כח הדמיון, שרוצה להעלים ולהסתיר ממנו את האור, כאלו עדין לא ראה אור מקימו. ולכן צריכים לעבד על עצמו כל ימי חייו לשבר את המדמה, וכשהאדם יודע את זאת, אזי אף פעם לא יפל בדעתו. כי בדרך כלל כשהאדם הגיע לאיזו דרגה בהשגת אלקות, ונדמה לו שפבר השיג מה שהשיג, ופתאם נחשף ממנו כל האור, עד שנדמה לו כאלו עדין לא השיג אור מקימו, ונשבר על-ידי-זה, אבל אם הוא יודע דבר זה מראש, שפבר הולך, שבכל פעם שעולה לדרגה חדשה, ומגיע אל עולם חדש, מתגבר עליו כח המדמה, אזי אף פעם לא יהיה שבור. (ובזה יהיו מקשרים דבריו אל מה שאומר אחר-כך: ובזה טועין החסידים הרבה, שפתאם נדמה להם שנפלו מעבודת השם, ובאמת אין זה נפילה כלל, רק מחמת שצריכים לעלות ממדרגה למדרגה, אזי

תבין ותשכיל מרחוק מעלת בעל תשובה, שעבר על כל העברות שבעולם, רחמנא לישזבן, הגרוע שבכל הגרועים, רחמנא לצלן, ועכשו שהוא חוזר בתשובה, הוא מנענע את כלל נשמות ישראל, ומכניס בהם הרהור תשובה, כי כל הנשמות תלויות זו בזו, וכשנשמה אחת עולה, אזי בהכרח שהנשמה השניה גם-כן תעלה, וכן מנשמה לנשמה. ולכן מי שמרגיש שהוא הכי גרוע, אם הוא חוזר בתשובה, הוא עושה התעוררות פזאת, עד שכלם מתעוררים בתשובה. וזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (יזא פו:): גדולה תשובה, שבשביל יחיד שעשה תשובה מוחלין לכל העולם פלו; כי אם הוא מרגיש באמת פזא עוונותיו, וחס שהוא הכי גרוע בכל העולם, וחוזר בתשובה אמיתית, על-ידי זה גורם, שכלל נשמות ישראל בכל העולם, נכנס בהם גם-כן הרהור תשובה, והוא דוחף אחד

אחת. ואינו נעתק מהאדם העליון, אלא הפנימיות שלו, והחיצוניות נשארו. וגם האדם שבמדרגה התחתונה, אינו נעתק ועולה, אלא הפנימיות. והפנימיות של התחתון, נעשה חיצוניות לחיצוניות עליון.

ואף-על-פי שכבר נשבר הקלפה שבמדרגה עליונה על-ידי האדם העליון, אף-על-פי כן כשפנימיות של העליון נעתק משם. (נ"א ופנימיות התחתון) וחיצוניות התחתון עולה, אזי הקלפה חוזר ונעור, כי לא נכנעת אלא לפני האור הפנימיות של העליון, אבל לפני התחתון אפלו לפני פנימיותו, יש פח בידה להתעורר פנגדו. ובשביל זה צריך לו לשבר אותה ולהכניע אותה מחדש. הינו באמת יכול להיות, שבחיצוניות האדם לא רואים אצלו שום שנוי, בזה שאחד דוחף ומעלה את חברו, אבל בפנימיות יש אצלו שנוי גדול מאד,

אחר השני לעלות מעלה מעלה. פי הרי הנשמות של כלל ישראל נכללות זו בזו, וכשאחרון והחיצון לגמרי מתעורר בתשובה, הוא גורם לעשות התעוררות בכלל נשמות ישראל, ומעלתו — אין לתאר ואין לשער כלל, ואף אחד אינו יודע את מעלתו, כי הוא נחבא אל הפלים, והוא חוזר בתשובה וגורם התעלות לכלל נשמות ישראל.

כי הנשמה הוא חלק אלוך ממעל ממש, וכשבר ישראל עושה תשובה, הוא מדביק את עצמו באין סוף ברוך הוא, ומשתדל בכל כחו לצאת מפתח אל הפעל, דהינו להשיג את השכל העליון, עד שיהיה נקנה אצלו בקנין שלם, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, שזה השכל הפולל כל השכליים, על-ידי-זה הוא דוחף ומעלה גם את חברו, וחברו את חברו, וכל זה בפנימיות,

לשום בריה השגה מה בכונות הפנימיות של חברו — בין בתורה, ובין בתפלה, ובין בקיום המצוות, כי כל אחד לומד תורה באפן אחר, הינו כי אינו דומה עמקות והבנה של זה, פעמקות והבנה של השני, וכן מעלה מעלה. וכמו-כן התפלה שכל אחד מתפלל בדבקות אחרת, וכן קיום המצוות — כל אחד מקים באפן אחר. ועבודת אכילה ושתייה ושאר צרכי הגוף — הם חיצוניות; כי הגוף צריך לאכל ולשתות, אבל גם בזה יש עבודה גדולה מאד, וכמו שכתוב (דברים ח, ג): "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם" וגו', עם כל זאת יש לצדיקים עבודה גדולה מאד בגשמיות האכילה והשתיה, כי הרי הפל לפל אין סוף ברוך הוא, ובכל מאכל ומשתה, יש בו נשמות, עולמות, אלקות, וכל צדיק יש לו עבודה אחרת, כי אינה דומה עבודת צדיק זה לעבודת צדיק אחר (עין ספר-המדות, אות צדיק, סימן קכג: כל צדיק יש לו דבר עבודה שצדיק אחר, אפלו גדול ממנו, אינו יכול להשיג עבודתו); ועבודת חיצוניות, הינו אכילה ושתייה, של האדם העומד במדרגה העליונה, היא מאירה ומשבחת יותר מעבודות פנימיות, הינו תורה ותפלה, של האדם העומד במדרגה התחתונה; הינו כי צדיק הדבוק בו יתברך בדבקות אמת, ואינו מסיח דעת ממנו יתברך כרגע, כשהוא אוכל אכילה גשמית ושותה שתייה גשמית, זה עם דבקות ויחודים כאלו, מה שאחר אינו משיג בלמוד תורתו ובתפלתו ובקיום המצוות. ובשביל זה פנימיות התחתון נעשה לבוש לחיצוניות העליון; הינו

שנכנסים הרהורי תשובה בנשמות ישראל, ואף אחד אינו יודע מי גורם לו לחזור בתשובה. ולכן מעלת בעל תשובה גדולה מאד. ומזה רואים, שנכנסת פתאם בבני-אדם התעוררות עליונה לשוב אליו יתברך, ובפנימיותו מחליט לחזור בתשובה שלמה, ולהגיע אל השלמות העליונה, מה שאין כן בחיצוניות שלו לא רואים שום שנוי, שכל זה נעשה על-ידי התחתון, שהוא שובר את המדמה, ומתחיל להשיג את השכל, על-ידי-זה גם הפנימיות של חברו שסמוך לו עולית, וכן הפנימיות של הנשמה שקרובה לנשמה הזו, וכן להלן נתעוררין בתשובה, עד שנעשה התעוררות בכלל נשמות ישראל. עם כל זאת צריכים לזכור, שהמדמה אינו עוזב את האדם, ולכן עליו לחזור בתשובה שלמה בכל יום ובכל שעה ובכל רגע, ועל-ידי-זה הוא דוחף ומעלה את הנשמות מעלה מעלה. וגדל זכותו — אין לתאר ואין לשער כלל, כי אף אחד אינו יודע מפי הוא מקבל את ההתעוררות שלו. ולכן זו התחזקות גדולה לכל בעל תשובה, שלא יתיאש, ואפלו שנדמה לו, שהוא הכי גרוע בעולם, עליו לידע, כי אדרבה, אם הוא יחזר בתשובה, הוא מכניס התעוררות בכלל נשמות ישראל, ובזכותו פלם עולין מעלה מעלה, ונטהר אור העולם מכל הדמיונות וכח הבהמיות, ודו"ק.

ועל-ידי-זה הוא דוחף ומעלה את הנשמות מעלה מעלה. וגדל זכותו — אין לתאר ואין לשער כלל, כי אף אחד אינו יודע מפי הוא מקבל את ההתעוררות שלו. ולכן זו התחזקות גדולה לכל בעל תשובה, שלא יתיאש, ואפלו שנדמה לו, שהוא הכי גרוע בעולם, עליו לידע, כי אדרבה, אם הוא יחזר בתשובה, הוא מכניס התעוררות בכלל נשמות ישראל, ובזכותו פלם עולין מעלה מעלה, ונטהר אור העולם מכל הדמיונות וכח הבהמיות, ודו"ק.

(עכשו יסביר מה זה פנימיות הנשמה וחיצוניות הנשמה): מפנימיות וחיצוניות, הם שני מיני עבודות: עבודה של תורה ותפלה ומצוות — הם פנימיות, כי הם דברים רוחניים, ולכן אין

שְׁנֵשְׁמָה שְׁמָאד גְבוּהָהּ, רָצָה לומר שְׁהִיא דְבוּקָה בְּקִבְעוֹת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כֹּל אֵלוֹ הַנְּשָׁמוֹת שְׁתַּחֲמִי, הַפְּנִימִיּוֹת שְׁלָהֶם, שְׁזָה עֲבוּדָת לַמּוֹד הַתּוֹרָה וְתַפְלָה וְקִיּוֹם הַמְצוּוֹת שְׁלָהֶם, נַעֲשִׂים לְבוֹשׁ לְחִיצוֹנִיּוֹת שֶׁל הַצַּדִּיק הַעוֹסֵק עִכְשׁוֹ בְּאֵכִלָּה וְשִׁתְיָהּ. וְהַפְּלָל, שֶׁכֵּל מִי שֶׁלְמַטָּה מִחִבְרוֹ בְּהַשְׁגָּה, הוּא נַעֲשֶׂה לְבוֹשׁ חִיצוֹנִי לְמִי שֶׁלְמַעְלָה מִמֶּנּוּ.

(עִכְשׁוֹ יִלְבִּישׁ אֶת הַשְּׁגָתוֹ בְּפֶסוּק) וְזֶה פִּרְוֵשׁ (יְרֵמְיָה יז, יב) "כֹּסֵא כְבוֹד מְרוֹם מְרֵאשׁוֹן מְקוֹם מְקַדְּשָׁנִי", 'כֹּסֵא' זֶה בְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת, לְשׁוֹן אֲתַפְסִיא. 'כְּבוֹד' זֶה חִיצוֹנִיּוֹת וְלְבוֹשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב [כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים] (שְׁבֵת קיג): 'רַבִּי יוֹחָנָן קָרָא לְמֵאנָה לְמֵאנָה מְכַבְּדוֹתָא; הֵינּוּ שֶׁהַלְבוֹשׁ מְכַבֵּד אֶת הָאָדָם. 'מְרוֹם מְרֵאשׁוֹן' הֵינּוּ כְּשֶׁנִּתְרוֹמַם וְנִתְעַלָּה מִמְדַּרְגָּה הֲרֵאשׁוּנָה, שְׁהִיָּה שֶׁם קָדָם, וְאִזּוֹ נַעֲשֶׂה מִפְּנִימִיּוֹת חִיצוֹנִיּוֹת,

מְכֹסֵא שְׁהוּא פְּנִימִי, לְשׁוֹן אֲתַפְסִיא, כְּבוֹד שְׁהוּא לְבוֹשׁ, הֵינּוּ חִיצוֹנִיּוֹת, 'מְרוֹם מְרֵאשׁוֹן', הוּא צָרִיף לְהַתְרוֹמַם וְלְהַתְעַלּוֹת מִמְקוֹם הֲרֵאשׁוֹן, הוּא עַל-יְדֵי מְקוֹם מְקַדְּשָׁנִי, הֵינּוּ לְקַדֵּשׁ אֶת הַמְקוֹם מִחֲדָשׁ, כִּי הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם הַדְּמִיוֹנוֹת, כַּח הַבְּהִמִיּוֹת, מִתְּפַשְׁטוֹת עַל הָאָדָם בְּכֹל פַּעַם וּפַעַם.

וְעִכְשׁוֹ תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת מֵהַ שֶׁדָּרְשׁוּ מִזֶּה (רַעֲיָא מִהֵימְנָא נִשְׂא קַכּא): כֹּסֵא כְבוֹד מְרוֹם מְרֵאשׁוֹן וְאֵינּוֹן לְבָא וּפּוּמָא; כִּי הֵלֵב זֶה הַפְּנִימִי, וְהַפָּה זֶה הַחִיצוֹנִי, וְעַל זֶה צָרִיכִים לְעַבֵּד הַרְבֵּה, כְּדֵי לְזַכֵּךְ אֶת הַפְּנִימִי — שֶׁהוּא הֵלֵב, וְהַפָּה — שְׁזָה הַחִיצוֹנִי, שְׁלֵא יִתְאַחֲזוּ בָהֶם הַסְטָרָא אֲחֵרָא, שֶׁהֵם הַקְּלָפוֹת, כַּח הַמְדַמָּה; כִּי כֹּל שֶׁאָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת פִּיּוֹ, זֶה בְּחִינַת 'נִפְתַּ צּוּפִים', בְּחִינַת 'נִפְתַּ תַּטְפָּנָה שְׁפִתוֹתֶיךָ', שְׁמוּצִיא מִתִּיקוֹת שֶׁכֵּלוּ מִכַּח אֶל הַפַּעַל, הֵינּוּ שְׁמַגְלָה מֵהַ שֶׁבְּפְנִימִיּוֹת לְכַבּוֹ. נִמְצָא, שֶׁהַפָּה הוּא

וְזֶה פִּרְוֵשׁ (יְרֵמְיָה יז): "כֹּסֵא כְבוֹד מְרוֹם" וְכוּ', כֹּסֵא זֶה בְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת, לְשׁוֹן אֲתַפְסִיא. כְּבוֹד, זֶה חִיצוֹנִיּוֹת וְלְבוֹשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁבֵת קיג): 'רַבִּי יוֹחָנָן קָרָא לְמֵאנָה' וְכוּ'. מְרוֹם מְרֵאשׁוֹן — הֵינּוּ כְּשֶׁנִּתְרוֹמַם וְנִתְעַלָּה מִמְדַּרְגָּה הֲרֵאשׁוּנָה, וְאִזּוֹ נַעֲשֶׂה מִפְּנִימִיּוֹת חִיצוֹנִיּוֹת. בְּשֶׁבִיל זֶה, מְקוֹם מְקַדְּשָׁנִי — צָרִיף לְקַדֵּשׁ אֶת הַמְקוֹם מִחֲדָשׁ, כִּי הַקְּלָפוֹת חוֹזְרִים וְנֹעְזִים כַּנִּלְ:

ד וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ הַקְּלָפוֹת, הֵינּוּ הַדְּמִיוֹנוֹת וְהַמְחַשְׁבוֹת וְהַתְּאֻוֹת וְהַבְּלוּלִים וְהַמְּנִיעוֹת שֶׁבְּמִדְרָגָה, אֲלֵא עַל-יְדֵי גְדֻלוֹת הַבוֹרָא. כְּמוֹכָא בְּפָנוֹת שֶׁל 'הוֹדוּ לַה' קָרָאוּ בְּשִׁמוֹ', שְׁזָה הַמְזֻמּוֹר נִתְקַן לְהַכְנִיעַ הַקְּלָפוֹת שֶׁבִּיצִירָה,

הַחִיצוֹנִי, וְהֵלֵב הוּא הַפְּנִימִי. וְזוֹ כֹּל עֲבוּדָת בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁיְהִי פִיּוֹ וְלִבּוֹ שׁוֹיֵן, שְׁזוֹ הַשְּׁלֵמוֹת, וְדו"ק.

ד. וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ הַקְּלָפוֹת, הֵינּוּ הַדְּמִיוֹנוֹת וְהַמְחַשְׁבוֹת וְהַתְּאֻוֹת וְהַבְּלוּלִים וְהַמְּנִיעוֹת שֶׁבְּמִדְרָגָה שְׁעוֹמֵד בָּהֶם עִכְשׁוֹ, אֲלֵא עַל-יְדֵי גְדֻלוֹת הַבוֹרָא, כְּמוֹכָא בְּפָנוֹת שֶׁל 'הוֹדוּ לַה' קָרָאוּ בְּשִׁמוֹ' (עַן פְּרִי עֵץ חַיִּים, שְׁעַר הַזְּמִירוֹת, פֶּרֶק א'), שְׁזָה הַמְזֻמּוֹר נִתְקַן לְהַכְנִיעַ הַקְּלָפוֹת שֶׁבִּיצִירָה, כִּי

בְּשֶׁבִיל זֶה מְקוֹם מְקַדְּשָׁנִי — צָרִיף לְקַדֵּשׁ אֶת הַמְקוֹם מִחֲדָשׁ, כִּי הַקְּלָפוֹת חוֹזְרִים וְנֹעְזִים כַּנִּלְ; רָצָה לומר, כִּי אָדָם צָרִיף לְעַלּוֹת בְּכֹל פַּעַם מֵעַלָּה מֵעַלָּה, וְלִפְנֵי כָּל עֲלִיָּה מִתְגַּבְּרִים וּמִתְפַּשְׁטִים עָלָיו הַדְּמִיוֹנוֹת, שֶׁהֵם כַּח הַבְּהִמִיּוֹת, וְזֶה שֶׁמְפָרֵשׁ אֶת הַפְּסוּק: "כֹּסֵא כְבוֹד מְרוֹם", אִם עֲדִין הַכְּבוֹד, שֶׁכְּבוֹדוֹ יִתְבַּרֵּךְ מְכֹסֵה, וְצָרִיף לְהַתְעַלּוֹת כְּדֵי שֶׁיִּתְגַּלֵּה כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרֵּךְ, הֵינּוּ לְעַשׂוֹת מִהַפְּנִימִי חִיצוֹנִי, וְכֵן בְּכֹל פַּעַם לְעַשׂוֹת

לתעוררים נגד עשיה שעולה ביצירה, ועל-ידי שמזפירין גדלות הבורא — נכנעין, עין שם. הינו פי עקר הקלפות הם הדמיונות והמחשבות זרות, שעולין בדעת האדם, ונכנסות בו תאוות רעות, ומזה נטהוים לו בלבולים גדולים ומניעות להשיג גדלת הבורא יתברך שמו. פי הקלפות, שהם כח הבהמיות, מתגברות עליו, עד שקשה לו להתרכז ולחשב ממנו יתברך. לכן עקר העצה — רק להכניס בעצמו גדלת הבורא יתברך שמו, הינו לחשב רק ממנו יתברך, ולהחזיר בעצמו, איך שאין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומתהוה ומקים את כל הבריאה פלה, והכל לכל זה אלקות גמור, אשר בשביל זה נתקן לומר 'הודו', שהם לקוטי פסוקים המדברים מגדלת הבורא יתברך שמו; פי בעת שאדם מתפלל את התפלות והמזמורים בסדר הקרבנות שבעולם העשיה, והוא מכניע את הקלפות שם. וכשרוצה להכניס להתפלל את סדר הזמירות

נתעוררים נגד עשיה שעולה ביצירה, ועל-ידי שמזפירין גדלות הבורא — נכנעין, עין שם. הינו פי עקר הקלפות הם הדמיונות והמחשבות זרות, שעולין בדעת האדם, ונכנסות בו תאוות רעות, ומזה נטהוים לו בלבולים גדולים ומניעות להשיג גדלת הבורא יתברך שמו. פי הקלפות, שהם כח הבהמיות, מתגברות עליו, עד שקשה לו להתרכז ולחשב ממנו יתברך. לכן עקר העצה — רק להכניס בעצמו גדלת הבורא יתברך שמו, הינו לחשב רק ממנו יתברך, ולהחזיר בעצמו, איך שאין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומתהוה ומקים את כל הבריאה פלה, והכל לכל זה אלקות גמור, אשר בשביל זה נתקן לומר 'הודו', שהם לקוטי פסוקים המדברים מגדלת הבורא יתברך שמו; פי בעת שאדם מתפלל את התפלות והמזמורים בסדר הקרבנות שבעולם העשיה, והוא מכניע את הקלפות שם. וכשרוצה להכניס להתפלל את סדר הזמירות

פי נתעוררים נגד עשיה שעולה ביצירה, ועל-ידי שמזפירין גדלות הבורא — נכנעין, עין שם. פי פנימיות היצירה עולה לבריאה, ופנימיות עולה ומלביש לחיצוניות יצירה, עין שם; הינו פך סדר עלית העולמות, שהפנימיות של העשיה עולה ונעשה חיצוניות להיצירה, והפנימיות של היצירה עולה ונעשית חיצוניות להבריאה, וכן בכל דרגה ודרגה. ולכן צריכים לשמר מאד, שלא יתגבר עליו כח המדמה, שהן הקלפות המסבכות את האדם בכל מיני דמיונות, ורוצות לעקר אותו ממנו יתברך. וזה זוכים על-ידי התגלות גדלת הבורא יתברך שמו, שאדם צריך להחזיר בעצמו תמיד את אמתת מציאותו יתברך, ואיך שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל. והתגלות גדלות הבורא, הוא על-ידי צדקה שנותנין לעני הגון. פי עקר הגדלה והפאר הוא התגלות הגונו. וכתב הן הן הגונו, פי גונו עלאין בהם. וגונו עלאין המלכשים בכסף וזהב, אין מאירין אלא כשבאים לאיש הישראלי, פי שם מקומם. ונכללים זה בזה, ומתנהרין אלו הגונו, בבחינת (ישעיה מט): "ישראל אשר בך אתפאר", פי מקום הגונו אינו אלא אצל איש הישראלי. וכשמתנהרין הגונו, אזי הקדוש-ברוך-הוא מתגדל

וההתגלות גדלות הבורא, הוא על-ידי צדקה שנותנין לעני הגון. פי עקר הגדלה והפאר הוא התגלות הגונו. וכתב הן הן הגונו, פי גונו עלאין בהם. וגונו עלאין המלכשים בכסף וזהב, אין מאירין אלא כשבאים לאיש הישראלי, פי שם מקומם. ונכללים זה בזה, ומתנהרין אלו הגונו, בבחינת (ישעיה מט): "ישראל אשר בך אתפאר", פי מקום הגונו אינו אלא אצל איש הישראלי. וכשמתנהרין הגונו, אזי הקדוש-ברוך-הוא מתגדל

עליון עלאין המלכשים בכסף וזהב, אין מאירין אלא כשבאים לאיש הישראלי, פי שם מקומם, ונכללים זה בזה, ומתנהרין אלו הגונו, בבחינת (ישעיה מט, ג): "ישראל אשר בך אתפאר", פי מקום הגונו אינו אלא אצל איש הישראלי, וכשמתנהרין הגונו, אזי הקדוש-ברוך-הוא

הינו שרוצה להתעלות לעולם יותר גבה, אז מתגברים עליו הקלפות והדמיונות וכח הבהמיות, שהם המחשבות זרות וההרהורים רעים, ולא נותנים לו להתעלות. ולכן אומרים אז את הפסוקים האלו, המדברים מגדלת הבורא יתברך שמו, כדי

מתגדל ומתפאר בהם, בבחינת (תגי ב, ח): "לי הכסף ולי הזהב"; ונעשה מהם בגדי ישע. 'ישע' — אסתפלותא, כמו "ישעו אל ה'" (זהר יתרו ז: עין שם), מחמת הפאר הכל מסתפלין בו, כי כלם מתאווין להסתפל בו; הינו שאדם צריך לתת צדקה, ובפרט קדם התפלה, שאז הוא עולה מעולם לעולם, וכן במשך היום טוב לתרבות בצדקה. ובפרט מי שזוכה להתעלות בכל פעם בעליה אחר עליה, שמרגיש גדלות הבורא יתברך שמו, עליו להרבות בצדקה, כי הכסף והזהב הם גוננין עלאין, הינו רואים שבגדי אדם מתאזים לכסף וזהב, ובאמת בהם מלבש אורו יתברך. ובשביל זה כל אדם מתאנה לכסף וזהב, כי הם באים ממקום גבה מאד, וזה גלוי ההשגחה, בבחינת: "לי הכסף ולי הזהב גאם הנני צבאות" (עין השמטות הנהר, בראשית רסו): ולמה נקרא שמו זהב? שבו כלולות שלש מדות הז' ז' מדות, הה' ה' אחרות, הב' חכמה ובינה, ונקראת נשמה זו על שם אצילות, ה' ספירות לנשמה רוח חיה יחידה נשמה גפש מאי עבידתיה כסא היא ה' לז', דכתיב (קהלת ה, ז): "כי גבה מעל גבה שמר" וכו'; כי הכסף והזהב הם רק צרופים של אורות עליונים, ולכן כלם משתוקקים להגיע לזה. אבל מי שיודע, שזה רק

גוננין עלאין, הוא אינו משתוקק אל הכסף והזהב, אלא אל רוחניות חיות אלקות המלבשת בכסף ובזהב. ובשביל זה כשנותן את כספו וזהבו לצדקה, על-ידי זה הוא ממשיך על עצמו השגחה, אשר הוא יודע, כי "לי הכסף ולי הזהב", ואז זוכה לשבר את המדמה לגמרי. אבל כל זמן שהכסף וזהב אצל העפונים, אזי הגוננין נעלמים אורם, ואינם מאירין, כי אין שם מקומם. כי אין מקומם אלא אצל איש הישראלי, בבחינת: "ישראל אשר בך אתפאר", כי שם פאר הגוננין; כי גם נשמות ישראל כלולים באין סוף ברוך הוא, והם חלק אלוק ממעל, ולכן הקדוש-ברוך-הוא מתפאר עמהם, ולכן כספם וזהבם מאירים מאד, ותכף-ומיד כשבאים לידי העפונים, כבר נחשכים האורות הגנונים וטמונים שם. ובשביל זה העפונים תאבין לממון ישראל, אף-על-פי שיש להעפונים כסף וזהב הרבה, תאבין לדינר של מעולם, וזה מחמת שהכסף וזהב שיש תחת ידם, אין הגוננין מאירין, ואין החן שורה על ממון שלהם, כי עקר ובשביל זה העפונים תאבין לממון ישראל, אף-על-פי שיש להעפונים כסף וזהב הרבה, תאבין לדינר של מעולם, וזה מחמת שהכסף וזהב שיש תחת ידם, אין הגוננין מאירין, ואין החן שורה על ממון שלהם, כי עקר

ומתפאר בהם, בבחינת (תגי ב): "לי הכסף ולי הזהב, ונעשה מהם בגדי ישע." — אסתפלותא, כמו "ישעו אל ה'" (זהר יתרו ז: עין שם) — מחמת הפאר הכל מסתפלין בו, כי כלם מתאווין להסתפל בו. אבל כל זמן שהכסף וזהב אצל העפונים, אזי הגוננין נעלמים אורם, ואינם מאירין, כי אין מקומם. כי אין מקומם אלא אצל איש הישראלי, בבחינת: "ישראל אשר בך אתפאר", כי שם פאר הגוננין; כי גם נשמות ישראל כלולים באין סוף ברוך הוא, ולכן הקדוש-ברוך-הוא מתפאר עמהם, ולכן כספם וזהבם מאירים מאד, ותכף-ומיד כשבאים לידי העפונים, כבר נחשכים האורות הגנונים וטמונים שם. ובשביל זה העפונים תאבין לממון ישראל, אף-על-פי שיש להעפונים כסף וזהב הרבה, תאבין לדינר של מעולם, וזה מחמת שהכסף וזהב שיש תחת ידם, אין הגוננין מאירין, ואין החן שורה על ממון שלהם, כי עקר

הַכֶּסֶף וְזָהָב לֹא רוֹאִים שׁוֹם דְּבָר, לֹא-כֵן נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הֵם חֶלֶק אֱלוֹךְ מִמַּעַל, מֵאִיר אֲצֻלָּם גַּם גְּשָׁמֵי־וַיּוֹת כֶּסֶף וְזָהָב]. פִּי עֶקֶר הַפֶּאֶר וְהַחֵן לֹא נִתְגַּלָּה אֲלֵא אֲצֵל יִשְׂרָאֵל, וּבִשְׂבִיל זֶה נִקְרָאִים הָעֶפְרוֹ"ם וְאִמּוֹת הָעוֹלָם רְשִׁים, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ (אֲבוֹת פְּרָק ב'): 'הָיוּ זְהִירִים בְּרִשׁוֹת'; פִּי הֵם רְשִׁים וְעֲנִיִּים, פִּי אֵין לָהֶם הַנָּאָה מִמְּמוֹנָם, כְּאֵלוֹ הֵם עֲנִיִּים, וְתֹאבִין לְמִמּוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, פִּי עַל מְמוֹנָם שֶׁל הַיִּשְׂרָאֵלִי שׁוֹרָה הַפֶּאֶר וְהַחֵן, וְהַכֵּל תֹּאבִין לְהִסְתַּפֵּל עַל הַפֶּאֶר וְהַחֵן; פִּי מֵאַחַר שֶׁהֵם דְּבוּקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, אֲזַי גַּם הַגְּשָׁמֵי־וַיּוֹת שֶׁלָּהֶם נִעֲשִׂית רִוּחַנִיּוֹת. אֲבָל דַּע, תַּכְּף-וּמְיָד כְּשֶׁהַעֲפוֹ"ם מְקַבֵּל מִמּוֹן מִיִּשְׂרָאֵל, תַּכְּף-וּמְיָד נִתְעַלֵּם הַחֵן וְהַפֶּאֶר בְּתוֹךְ הַמְּמוֹן. וּבִשְׂבִיל זֶה הָעֶפְרוֹ"ם בְּכָל פַּעַם תּוֹבֵעַ מִמּוֹן אַחַר מִיִּשְׂרָאֵל, וְשׁוֹכַח הַמְּמוֹן שְׂכָבֵר קֵבֵל, פִּי נִתְעַלֵּם הַחֵן כְּשֶׁבָא לְיַד הָעֶפְרוֹ"ם, וְזֶהוּ (שם): שְׂאֵין מְקַרְבִּין אֲלֵא בִשְׁעַת הַנִּיחָן: וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ו'): "חֵן בְּעֵינֵי ה'" — עֵינֵי ה', זֶה גִּנּוּיִן עַלְאֵין, שֶׁהֵם בְּחִינַת כֶּסֶף וְזָהָב, שֶׁם עֶקֶר הַחֵן וְהַפֶּאֶר: וְזֶה שְׂאֲמַר אַבְיִמְלֵךְ לְשִׁרָה: "הִנֵּה נִתְתִּי אֶלְךָ כֶּסֶף אוֹתָךְ, אֲבָל תַּכְּף-וּמְיָד כְּשֶׁהוּא כְּבֵר קֵבֵל מִמֶּךָ אֵת הַכֶּסֶף, הוּא יִזְרַק אוֹתָךְ, שְׁנֵה וְאֵין עוֹמְדִין לוֹ לְאָדָם בִּשְׁעַת דְּחִקוֹ, וּכְבֵר רוּצָה מִמֶּךָ עוֹד כֶּסֶף, וְכֵן בְּכָל פַּעַם. מֵאַחַר שֶׁגִּלָּה שֶׁבְּכֶסֶף וְזָהָב מְלַבֵּשׁ גִּנּוּיִן עַלְאֵין, וְצִרְיִכִים רַק לְהִסְתַּפֵּל עַל זֶה.

(וְלִבְיָשׁ הַשְּׁגָתוֹ בְּפִסּוּקִים): וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ו, ח): "חֵן בְּעֵינֵי הַנְּוִ"ה" — עֵינֵי ה' זֶה גִּנּוּיִן עַלְאֵין, שֶׁהֵם בְּחִינַת כֶּסֶף וְזָהָב, שֶׁם עֶקֶר הַחֵן וְהַפֶּאֶר. פִּסּוּק זֶה נֹאמַר אֲצֵל נַח, וְאֲצֵלוֹ נֹאמַר: "וְנַח מִצָּא חֵן בְּעֵינֵי הַנְּוִ"ה", פִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (סִנְהֵדְרִין קח.): דוֹר הַמַּבּוּל עָבְרוּ עַל הַכֵּל, וְלֹא נִחַתְתָּם עֲלֵיהֶם גִּזְרֵי דִינָם, עַד שֶׁשָּׁפֵטוּ יְדֵיהֶם בְּגִזְלֵי, שְׂנֵאמַר (בְּרֵאשִׁית ו, יג): "פִּי מִלֵּאָה הָאָרֶץ חֲמַס מִפְּנֵיהֶם, וְהִנְנִי מִשְׁחִיתָם אֵת הָאָרֶץ"; פִּי זֶה בְּדִיּוּק הַהֶפֶךְ מִלְּהִסְתַּפֵּל בְּגִנּוּיִן עַלְאֵין, פִּי אֵין אָדָם גּוֹזֵל וְגוֹנֵב אֵת חֵבְרוֹ, אֲלֵא כְּשֶׁנִּפְגַּם אֲצֵלוֹ הַגִּנּוּיִן עַלְאֵין, שְׂמַשֵּׁם בְּאוֹת כָּל הַגְּזֻלוֹת וְהַגְּנוּבוֹת שְׂאֲחָד גּוֹנֵב מִהַשְּׁנִי. וּמַעֲלָתוֹ שֶׁל נַח הַיְתָה, שֶׁהִיָּה אִישׁ צַדִּיק תָּמִים בְּדוֹרוֹתָיו, וּמִצָּא חֵן בְּעֵינֵי הַנְּוִ"ה, מִפְּנֵי שֶׁהִסְתַּפֵּל בְּגִנּוּיִן שֶׁל הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב, וְלֹא נִמְשָׁף אַחַר הַגְּזֻלָּה וְהַגְּנוּבָה, שְׂבִיזָה פָּגְמוֹ אֲנָשֵׁי דוֹרוֹ; פִּי כָּל הַגְּנוּבוֹת וְהַגְּזֻלוֹת שִׁישׁ בְּכַנֵּי-אָדָם, הֵם רַק מִחַמַּת שְׂמוּצִיאִים אֵת הַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא מִהַכֶּסֶף וְהַזָּהָב, וְעוֹשִׂים מִזֶּה מְצִיאוֹת בְּפָנֵי עֲצָמָה, אֲבָל תַּכְּף-וּמְיָד כְּשֶׁהָאָדָם רַק מִסְתַּפֵּל בְּגִנּוּיִן עַלְאֵין שִׁישׁ בְּכֶסֶף וְזָהָב, אֲזַי אֵף פַּעַם לֹא יִגְנוֹב וְלֹא יִגְזֹל. וְזֶה שְׂאֲמַר אַבְיִמְלֵךְ לְשִׁרָה: "הִנֵּה נִתְתִּי אֶלְךָ כֶּסֶף לְאַחֶיךָ, הִנֵּה הוּא לְךָ כְּסוֹת עֵינַיִם" (בְּרֵאשִׁית כ, טז);

וְעוֹשִׂים מִזֶּה מְצִיאוֹת בְּפָנֵי עֲצָמָה, אֲבָל תַּכְּף-וּמְיָד כְּשֶׁהָאָדָם רַק מִסְתַּפֵּל בְּגִנּוּיִן עַלְאֵין שִׁישׁ בְּכֶסֶף וְזָהָב, אֲזַי אֵף פַּעַם לֹא יִגְנוֹב וְלֹא יִגְזֹל. וְזֶה שְׂאֲמַר אַבְיִמְלֵךְ לְשִׁרָה: "הִנֵּה נִתְתִּי אֶלְךָ כֶּסֶף לְאַחֶיךָ, הִנֵּה הוּא לְךָ כְּסוֹת עֵינַיִם" (בְּרֵאשִׁית כ, טז);

הינו פשיצא הממון מיד עפוי"ם ליד הישראלי, תכף נתגלו הגוננין, ונעשו בבחינת 'בגדי ישע', הינו 'פסות עינים', שהפל מסתפלין בהם, שהפל תאבים להסתפל בהם; הינו כי אבימלך פגם בזה שלקח את שרה, וכדי לתקן את זה, נתן צדקה לאברהם. ועל-ידי צדקה שנותן מממונו, נתקן כל ממונו, ונתגלין הגוננין ומאירין, ונעשה כל ממונו בבחינת: "לי הפסף ולי הזקב", בבחינת (ישעיה סא, י): "בגדי ישע מעיל צדקה יעטני", ובשביל זה טען: "מה עשית לנו, ומה חטאתי לך, כי הבאת עלי ועל ממלכתי חטאה גדלה, מעשים אשר לא יעשו עשית עמדי", כי הוא גלה, אשר "בתם לבבי ובנקיון כפי עשיתי זאת", ולכן פשחור בתשובה פתיב: "יזקח אבימלך צאן ובקר, ועבדים ושפחת, וישב לו את שרה אשתו, ויאמר אבימלך: הנה ארצי לפניך בטוב בעיניך שב", 'בעיניך' דיקא, כדי לתקן את פגם העינים, שזיכה לראות את הגוננים עלאין שנמצאים בתוך הפסף, וזה פסות עינים, כי הפסף והזקב מכסים את עיני השגחתו הפרטית. ולכן עקר התשובה שלו היתה, שהסתפל על הגוננין עלאין שבתוך הפסף והזקב, ובזה

לתקן מה שפגם. ואפלו זה המעות שלוקחין העפוי"ם מאתנו, נחשב לצדקה, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (בבא בתרא ט): "ונוגשיך צדקה", זה שהעפוי"ם נוגשים את ישראל במסים וארנוניות שלא בצדק וכישר, זה גם-כן נקרא אצלו יתברך צדקה שעם ישראל נותנים, ומאיר עליהם הגוננין עלאין, כי על-ידי שנותנים צדקה, ממשיכים על עצמם הארת גדלת הבורא יתברך שמו. וזהו (שיר השירים ז, ה): "עיניך ברכות בחשבון"; 'עיניך' זה הגוננין, בחינת 'פסף וזקב', נתברכין על-ידי צדקה, 'שפל פרוטה נצטרף לחשבון גדול' (בבא בתרא שם:), ואפלו על-ידי הממון שבא לתוך יד העפוי"ם, הנקראים בת רבים, גם זה נחשב לצדקה, כמו שכתוב: "ונוגשיך צדקה", וזה דוקא על שער בת רבים, כשעדין על השער, קדם שבא ליד העפוי"ם, עדין שורה החן על הממון, אבל אחר-כך נעלם החן כנ"ל; הינו שכל זמן

לאחיה, הנה הוא לך פסות עינים" (בראשית כ). הינו: פשיצא הממון מיד עפוי"ם ליד הישראלי, תכף נתגלו הגוננין, ונעשו בבחינת 'בגדי ישע', הינו 'פסות עינים', שהפל מסתפלין בהם, שהפל תאבים להסתפל בהם. ועל-ידי צדקה שנותן מממונו, נתקן כל ממונו, ונתגלין הגוננין ומאירין. ונעשה כל ממונו בבחינת: "לי הפסף ולי הזקב", בבחינת (ישעיה סא): "בגדי ישע מעיל צדקה יעטני". ואפלו זה המעות שלוקחין העפוי"ם מאתנו, נחשב לצדקה. כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (בבא בתרא ט): "ונוגשיך צדקה". וזהו (שיר השירים ז): "עיניך ברכות בחשבון" — 'עיניך', זה הגוננין, בחינת 'פסף וזקב', נתברכין על-ידי צדקה, 'שפל פרוטה נצטרף לחשבון גדול' (בבא בתרא שם:). ואפלו על-ידי הממון שבא לתוך

יד העפוי"ם, הנקראים בת רבים, גם זה נחשב לצדקה, כמו שכתוב: "ונוגשיך צדקה". וזה דוקא, על שער בת רבים, כשעדין על השער, קדם שבא ליד העפוי"ם, עדין שורה החן על הממון, אבל אחר-כך נעלם החן כנ"ל:

שֶׁהַפֶּסֶף וְהַזֶּהָב בְּיַדִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, עַל-יַדֵּי-זֶה מְאִיר עֲלֵיהֶם גְּנוּנִין עֲלָאִין, כִּי כִּסְפָם וְזֶהָבָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִמְשָׁכִים מִמָּקוֹם גְּבוּהָ מְאֹד, אֲבָל תִּכְרֶה-וּמִיד כְּשִׁיּוּצָא אֲצֵל אַמּוֹת הָעוֹלָם, נִחְשָׁכִים

הָאוֹרוֹת, וּמִזֶּה בָּא, שְׁאֵמוֹת הָעוֹלָם תָּמִיד תִּתְּבֹנְנִים וְחוֹמְדִים כֶּסֶף שֶׁל יְהוּדִים, כִּי הַכֶּסֶף שֶׁלָּהֶם מְאִיר בְּגוּנִין עֲלָאִין, וְלִכֵּן הֵם תָּמִיד מִשְׁתַּוְּקָקִים לְהַשִּׁיג אֶת הַכֶּסֶף שֶׁלָּהֶם.

(עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ אֶת הַשְּׁגָתוֹ בְּמָה שֶׁהִתְחִיל):

וְזֶהוּ שְׁאֵמְרוּ סְבִי דְבִי אַתּוּנָא: אַחֲוֵי לָן מְנָא דְלָא שְׂוִיא לְחַבְלָא, וְאִיתִי בּוּדְיָא וּפְשִׁטוּהוּ, וְלָא עִיל לְתַרְעָא. וְאֵמַר לֹזֵן, אִיתּוּ מְרָא וְסַתְרֵי לְפִתַּח עִם הַכֶּתֶל. פְּרוּשׁ: בּוּדְיָא — זֶה בְּדִיוֹת הַלֵּב, מַה שְׁבוּדָה מְלַבּוּ, הֵינּוּ הַמְדָמָה הַנִּלְל, שְׁבִדְרָךְ כָּל מִינֵי דְמִיּוֹנוֹת, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה מִתְגַּבֵּר עֲלָיו כַּח הַבְּהִמְיוֹת, הֵינּוּ בְּחִינַת שְׂרִירוֹת לֵב הַנִּלְל, שְׁאֵז הַלֵּב שׁוֹלֵט עַל הַמֶּחֶ, שְׁזֶה מַה שְׁאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (אֶסְתֵּר רַבָּה, פְּרָשָׁה "וְסִמּוֹן ג'): הַרְשָׁעִים בְּרִשׁוֹת לָבָם; כְּשִׁזְזָה הַכֶּתֶל הַמְדָמָה שְׁבִלְב גּוֹבֵר וּמִתְפַּשֵּׁט עַל הָאָדָם שְׁעוֹלָה מִמְדְרָגָה הַתְּחִתּוֹנָה לְמְדְרָגָה עֲלִיוֹנָה. וְהַקְלָפָה הַזֹּאת שְׁהִיא הַמְדָמָה, לָא

וְזֶהוּ שְׁאֵמְרוּ סְבִי דְבִי אַתּוּנָא: אַחֲוֵי לָן מְנָא דְלָא שְׂוִיא לְחַבְלָא. וְאִיתִי בּוּדְיָא

וּפְשִׁטוּהוּ, וְלָא עִיל לְתַרְעָא. וְאֵמַר לֹזֵן, אִיתּוּ מְרָא וְסַתְרֵי לְפִתַּח עִם הַכֶּתֶל. פְּרוּשׁ: בּוּדְיָא, זֶה בְּדִיוֹת הַלֵּב, מַה שְׁבוּדָה מְלַבּוּ, הֵינּוּ הַמְדָמָה הַנִּלְל, הֵינּוּ בְּחִינַת שְׂרִירוֹת לֵב הַנִּלְל. כְּשִׁזְזָה הַכֶּתֶל הַמְדָמָה שְׁבִלְב, גּוֹבֵר וּמִתְפַּשֵּׁט עַל הָאָדָם שְׁעוֹלָה מִמְדְרָגָה הַתְּחִתּוֹנָה לְמְדְרָגָה עֲלִיוֹנָה. וְהַקְלָפָה הַזֹּאת שְׁהִיא הַמְדָמָה, לָא שְׂוִיא לְנִגְדַת עֵינֵיהָ הַהֶפְסֵד וְחַבְלָה שְׁנַפְסֵדַת כְּכַר מִהָאִישׁ שְׁהִיהָ בְּמְדְרָגָה עֲלִיוֹנָה, וְאִתְּ-עַל-פִּי-כֵן הִיא מִתְגַּבֵּרַת אַחֲרֵי-כֵן כִּנְ"ל:

וְלָא עִיל לְתַרְעָא — הֵינּוּ שְׁלָא יְכוֹל הָאִישׁ לְפָנִס לְשַׁעַר קְדֻשָׁה שְׁהִיא הַשְּׁכָל, מִחֲמַת הַתְּגַבְרוֹת הַמְדָמָה. וְעֵצָה הִיעוּצָה עַל זֶה: סְתִירַת הַפֶּתַח, שְׁהִיא הַמְדָמָה, שְׁהִיא הַטְּמֵאָה, כְּמוֹ: 'הַבָּא לְטָמֵא פּוֹתְחִין לוֹ' (יוֹמָא ל'ח:), וְהִיא בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית ד') "לְפִתַּח חֲטָאת רֹבֵץ". וְסְתִירַתוֹ — עַל-יַדֵּי הַגְּנוּנִין הַנִּלְל, שְׁהִיא גְּדֵלַת הַבוּרָא הַנִּלְל.

בְּרוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֲלֵקוֹת שְׁהִיא הַשְּׁכָל, שְׁזוֹ מְדְרַגַת הַצְּדִיקִים, שְׁלָבָם בְּרִשׁוֹתָם, כִּי הַמֶּחֶ שׁוֹלֵט עַל הַלֵּב. וְלָא עִיל לְתַרְעָא — הֵינּוּ שְׁלָא יְכוֹל הָאִישׁ לְפָנִס לְשַׁעַר קְדֻשָׁה שְׁהִיא הַשְּׁכָל, שְׁשֵׁם עֶקֶר הַקְּדֻשָׁה, מִחֲמַת הַתְּגַבְרוֹת הַמְדָמָה שְׁמִתְגַּבְרַת עַל הַשְּׁכָל. וְעֵצָה הִיעוּצָה עַל זֶה אִיךָ לְהַתְגַּבֵּר עַל כַּח הַמְדָמָה הַזֹּאת — סְתִירַת הַפֶּתַח, שְׁהִיא הַמְדָמָה, שְׁהִיא הַטְּמֵאָה, כְּמוֹ: 'הַבָּא לְטָמֵא פּוֹתְחִין לוֹ' (יוֹמָא ל'ח:), כִּי הַטְּמֵאָה שׁוֹרָה עַל פֶּתַח דִּיקָא, וְהִיא בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית ד', ו) "לְפִתַּח חֲטָאת רֹבֵץ", שְׁהַכַּח הַמְדָמָה מִתְגַּבֵּר דִּיקָא בְּפִתַּח הַקְּדֻשָׁה, שְׁצָרִיךְ אָדָם לְעֲלוֹת מִמְדְרָגָה לְמְדְרָגָה. וְלִכֵּן בְּכָל פַּעַם בְּעֵת שְׁצָרִיךְ לְהַפְנִס בְּפִתַּח חֲדָשׁ, וְלְעֲלוֹת בְּעֲלִיָּה חֲדָשָׁה, הֵינּוּ אֵל מְדְרָגָה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה, אִזְ דִּיקָא מִתְגַּבֵּר וּמִתְפַּשֵּׁט עֲלָיו כַּח הַמְדָמָה שְׁהִיא הַדְּמִיוֹן, וְסְתִירַתוֹ — אִיךָ סוֹתְרִים אֶת כַּח הַמְדָמָה? עַל-יַדֵּי הַגְּנוּנִין הַנִּלְל, שְׁהִיא גְּדֵלַת

הַבּוֹרָא הַנַּ"ל. הֵינּוּ שְׂאֲדָם צָרִיף תְּמִיד לְהִסְתַּפֵּל
עַל אֹר אֱלֹקֵי, שְׂזָה בְּעֶצְמוֹ הַשֶּׁכֶל, וּכְשֶׂאֲדָם
מִתְבוּגֵן הַיֵּטֵב בְּגִדְלַת הַבּוֹרָא, עַל-יְדֵי-זָה מְבַטֵּל
אֶת הַמְדַמָּה, שֶׁהוּא כַח הַבְּהֵמִיּוֹת. וְהֵם בְּחִינַת
כְּתָל 'כּו' 'תֵּל' (זֶהר מִשְׁפָּטִים
קטז); [נְזוּ לְשׁוֹן הַזֶּהר
שֵׁם: דְּשִׁכְיִנְתָּא תַּתְּאָה כְּתָל
מְעַרְבֵי דִיּוֹרָא דִּילָהּ, עַל
שֵׁם דְּאִיהוּ תֵּל שֶׁהַכֵּל
פּוֹנִים בּו, כ"ו ת"ל, יהו"ה
כ"ו, וְדַאי שְׁכִינְתָּא אִיהוּ
תֵּל דְּלִיָּהּ, עַל שֵׁם (שִׁיר
הַשִּׁירִים ה, יא): "קְנוֹצוֹתָיו
תִּלְתְּלִים שְׁחֹרוֹת פְּעוֹרֵב",
וְאוֹקְמוּהָ עַל כָּל קוֹץ וְקוֹץ
תְּלֵי תֵּלִים שֶׁל הַלְכוֹת,
(קוֹץ) ד' מִן אֶחָד, תֵּל
שֶׁהַכֵּל פּוֹנִים בּו. וְהַאי
קוֹץ, הוּא אֶחָד בֵּין א"ח
וּבֵין ד', הֵדָא הוּא דְכֹתִיב
(דְּבָרֵי-הַיָּמִים א' כט, יא): "כִּי
כָל בְּשָׂמִים וּבְאַרְצֵי",
וְתַרְגָּם יוֹנְתָן דְּאֶחָד
בְּשָׂמִיא וּבְאַרְעָא, וְעַלִּיהָ
אוֹקְמוּהָ עַל מַה הָעוֹלָם
עוֹמֵד? עַל עֲמוּד אֶחָד
שְׂשָׂמוֹ צְדִיק, שְׁנַאֲמַר (מִשְׁלֵי
י, כה): "וְצְדִיק יִסּוֹד

עוֹלָם". כ"ו זֶה בְּחִינַת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת
גְּוִנִין, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (תְּהִלִּים כז, א): "ה' אֹרֵי",
שֶׁהוּא אֹרֹת הַגְּוִנִין, הֵינּוּ הוִי"ה שְׁעוֹלָה כ"ו,
"אֹרֵי" — מְאִיר לִי אֹרֹת הַגְּוִנִין הָעֲלִיּוֹנִין,
"וַיִּשְׁעֵי" — שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּגָדֵי יֵשַׁע הַנַּ"ל,
שְׂמַתְעֻטָּף בְּאֹר הַזֶּה, שְׂזָה בְּחִינַת צְדָקָה, שְׁעַל-
יְדֵי-זֶה נִתְּבַר הַמְדַמָּה, עַל-יְדֵי גְלוֹי אֱלֹקוֹת, שְׂזָה
תֵּל שֶׁהַכֵּל פּוֹנִין לו, וְתַאֲבִין לְהִסְתַּפֵּל בּו (עֵין זֶהר
וַיְגַש רט): מַה צְנָאָר אִיהוּ שְׂפִירוֹ דְּכָל גּוֹפָא, הַכִּי

נְמִי בִי מְקַדְּשָׂא אִיהוּ שְׂפִירוֹ דְּכָל עֲלָמָא. "בְּנוֹי
לְתַלְפִּיּוֹת", תֵּלָא דְּכָל בְּנֵי עֲלָמָא הוּוּ מְסַתְּפֵלָן בַּה,
וְהַכִּי אוֹקְמוּהָ תַּלְפִּיּוֹת, תֵּל דְּכָל פִּיּוֹת דְּעֲלָמָא
מְשַׁבְּחָן וּמְצַלְאָן לְגַבְהָ וְכו', עֵין שֵׁם; וּבְזָה יִהְיֶה

וְהֵם בְּחִינַת כּוֹתֵל 'כו' 'תֵּל'
(זֶהר מִשְׁפָּטִים קטז). כ"ו זֶה
בְּחִינַת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת
גְּוִנִין, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (תְּהִלִּים כז): "ה'
אֹרֵי" — שֶׁהוּא אֹרֹת הַגְּוִנִין.
"וַיִּשְׁעֵי" — שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּגָדֵי
יֵשַׁע הַנַּ"ל. וְהוּא תֵּל שֶׁהַכֵּל פּוֹנִין
לו (זֶהר שֵׁם), וְתַאֲבִין לְהִסְתַּפֵּל בּו:
(מִסִּימָן כ"ד עַד פֶּאן לְשׁוֹן רַבְּנוּ, זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה):

ה גַּם דַּע שְׂפָדֵי לְהַכְנִיעַ הַקְּלָפָה
הַמְּסַבֶּבֶת שְׁבָכֵל מְדַרְגָּה
כַּנַּ"ל, עַל-זֶה צָרִיף שְׂיַעוֹרֵר
שְׂמַחָה שֶׁל מַצָּה עַל עֶצְמוֹ. הֵינּוּ
שְׂיַשְׂמַח עַל-יְדֵי שְׂיַזְכֹּר שְׂזָכָה
לְהַתְּקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְזָכָה
לְהַתְּקַרֵּב לְצַדִּיקִים הַמְּקַרְבִּין אוֹתוֹ
לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְעַל-יְדֵי הַשְׂמַחָה
זו, הוּא מְשַׁבֵּר הַקְּלָפָה וְנִכְנָס
לְמְדַרְגָּה שְׁנִיָּה:

קָשָׁר לְדַבְּרֵי, שֶׁהַתְּחִיל
לְדַבֵּר מִבֵּית-הַמְּקַדָּשׁ,
שְׂשָׂם הַקְּרִיבֹו אֶת
הַקְּרִבְנוֹת לְהַכְנִיעַ אֶת
הַמְדַמָּה. וְעֵין (זֶהר מִשְׁפָּטִים
קטז): דְּשִׁכְיִנְתָּא תַּתְּאָה
כְּתָל מְעַרְבֵי דִיּוֹרָא דִּילָהּ,
עַל שֵׁם דְּאִיהוּ תֵּל שֶׁהַכֵּל
פּוֹנִים בּו, כ"ו ת"ל יהו"ה
כ"ו, וְדַאי שְׁכִינְתָּא אִיהוּ
תֵּל דִּילָהּ, עַל שֵׁם (שִׁיר
הַשִּׁירִים ה, יא): "קְנוֹצוֹתָיו
תִּלְתְּלִים שְׁחֹרוֹת פְּעוֹרֵב",
וְאוֹקְמוּהָ עַל כָּל קוֹץ וְקוֹץ
תְּלֵי תֵּלִים שֶׁל הַלְכוֹת וְכו',
עֵין שֵׁם. וּבְזָה יִהְיֶה מְקָשָׁר
מַה שְׂדַבֵּר מִהַשֶּׁכֶל הַנִּקְנָה,
שְׂיַכּוּלִים מִכָּל פָּרֹט לְלַמֵּד
תְּלֵי תֵּלִים שֶׁל הַלְכוֹת,
שְׂכָל זֶה נִשְׂאָר בִּידֵי אָדָם,
כִּי מַה שֶׁהוּא מְתַדַּשׁ, זֶה
מַה שְׁנִשְׂאָר בְּיָדוֹ לְאַחַר
מִיתָתוֹ, וְדו"ק.

(מִסִּימָן כ"ד עַד פֶּאן לְשׁוֹן רַבְּנוּ,
זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה)

ה. גַּם דַּע, שְׂפָדֵי לְהַכְנִיעַ הַקְּלָפָה הַמְּסַבֶּבֶת שְׁבָכֵל
מְדַרְגָּה כַּנַּ"ל, עַל זֶה צָרִיף שְׂיַעוֹרֵר שְׂמַחָה שֶׁל
מַצָּה עַל עֶצְמוֹ, הֵינּוּ שְׂיַשְׂמַח עַל-יְדֵי שְׂיַזְכֹּר,
שְׂזָכָה לְהַתְּקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְזָכָה לְהַתְּקַרֵּב
לְצַדִּיקִים הַמְּקַרְבִּין אוֹתוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי
הַשְׂמַחָה זו, הוּא מְשַׁבֵּר הַקְּלָפָה, וְנִכְנָס לְמְדַרְגָּה
שְׁנִיָּה; כִּי בְּאֶמֶת כָּל הַדְּמִיוֹנוֹת שְׂתוֹפְסִים אֶת
הָאָדָם, זֶה רַק כְּשֶׁהוּא בְּעַצְבוֹת וּבְמִרְרוֹת, אֲבָל

תִּכְרַף וּמִיָּד כְּשֶׁהֶאֱדָם שֶׁשׁ וְשִׁמַּח, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַחֵב מִחוּ, וּמִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ גְּדֹלַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, כִּי "עַז וְחֲדָוָה בְּמִקוּמוֹ", וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמִּילָא נִשְׂרָפִים כָּל הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם הַדְּמִיוֹנוֹת. (שֵׁיף לְאוֹת א'): "זִבְחֵי אֱלֹקִים רֹיחַ נִשְׁבְּרָה", שֶׁשְּׁבִירַת הַדְּמִיוֹן הֵם הַקְּרִבְנוֹת וְכוּ', עֵינַי שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת סְמִיכָה עַל הַקְּרִבְנוֹת, כִּי הַקְּרִבְנוֹת מְבִיאִין מִבְּהֵמוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת כַּח הַמְדָמָה, כִּי הַבְּהֵמָה יֵשׁ לָהּ גַם-כֵּן כַּח הַמְדָמָה, וּכְשֶׁאֲדָם הוֹלֵךְ אַחֵר הַמְדָמָה שְׂבֵלֵב, דְּהֵינּוּ אַחֵר תְּאוֹוֹתָיו, חֵס וְשְׁלוֹם, שְׂבֵאִין מִכַּח הַמְדָמָה, זֶהוּ מַעֲשֵׂה בְּהֵמָה מִמֶּשׁ, כִּי גַם הַבְּהֵמָה יֵשׁ לָהּ כַּח הַמְדָמָה, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאֲדָם חוּטָא, חֵס וְשְׁלוֹם, וְכָל הַחֲטָאִים בָּאִין עַל-יְדֵי כַּח הַמְדָמָה, שֶׁמֶשׁ נִמְשָׁכִין כָּל הַתְּאוֹוֹת, עַל-כֵּן הוּא צָרִיף לְהִבְיֵא קְרִבְן מִבְּהֵמוֹת, וְצָרִיף לְסַמֵּךְ עָלָיו וְלַהֲתוֹדוֹת כָּל חֲטָאָיו עַל הַקְּרִבְן בְּשַׁעַת הַסְּמִיכָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכִין כָּל הַחֲטָאִים וְכָל כַּח הַמְדָמָה עַל הַבְּהֵמָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מְדָמָה כַּנִּל, וְאַחֲרֵי-כֵן תִּכְרַף לְסְמִיכָה — שְׁחִיטָה (מִנְחוֹת צג.), וְשׁוֹחֲטִין הַבְּהֵמָה לְקָרְבָן, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָע וְנִשְׁבָּר הַמְדָמָה. [וּבְזֶה מְקוּשְׂרִים דְּבָרָיו,

(שֵׁיף לְאוֹת א'): "זִבְחֵי אֱלֹקִים רֹיחַ נִשְׁבְּרָה" שֶׁשְּׁבִירַת הַדְּמִיוֹן הֵם הַקְּרִבְנוֹת וְכוּ', עֵינַי שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת סְמִיכָה עַל הַקְּרִבְנוֹת, כִּי הַקְּרִבְנוֹת מְבִיאִין מִבְּהֵמוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת כַּח הַמְדָמָה, כִּי הַבְּהֵמָה יֵשׁ לָהּ גַם-כֵּן כַּח הַמְדָמָה. וּכְשֶׁאֲדָם הוֹלֵךְ אַחֵר הַמְדָמָה שְׂבֵלֵב, דְּהֵינּוּ אַחֵר תְּאוֹוֹתָיו, חֵס וְשְׁלוֹם, שְׂבֵאִין מִכַּח הַמְדָמָה — זֶהוּ מַעֲשֵׂה בְּהֵמָה מִמֶּשׁ, כִּי גַם הַבְּהֵמָה יֵשׁ לָהּ כַּח הַמְדָמָה. וְעַל כֵּן כְּשֶׁאֲדָם חוּטָא, חֵס וְשְׁלוֹם, וְכָל הַחֲטָאִים בָּאִין עַל-יְדֵי כַּח הַמְדָמָה שֶׁמֶשׁ נִמְשָׁכִין כָּל הַתְּאוֹוֹת, עַל כֵּן הוּא צָרִיף לְהִבְיֵא קְרִבְן מִבְּהֵמוֹת, וְצָרִיף לְסַמֵּךְ עָלָיו, וְלַהֲתוֹדוֹת כָּל חֲטָאָיו עַל הַקְּרִבְן בְּשַׁעַת הַסְּמִיכָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכִין כָּל הַחֲטָאִים וְכָל כַּח הַמְדָמָה עַל הַבְּהֵמָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מְדָמָה כַּנִּל. וְאַחֲרֵי-כֵן: תִּכְרַף לְסְמִיכָה — שְׁחִיטָה. וְשׁוֹחֲטִין הַבְּהֵמָה לְקָרְבָן, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָע וְנִשְׁבָּר הַמְדָמָה:

(שֵׁיף לְאוֹת ב' ג'): מְבֹאֵר שָׁם, שֶׁכְּשֶׁאֲדָם נִעְתָּק מִמְדָרְגָה לְמְדָרְגָה, אִזּוֹ צָרִיף לוֹ לִילֵף דְרָף אֵלּוֹ הַדְּמִיוֹנוֹת כְּדִי לְהִגִּיעַ אֶל הַקְּדוּשָׁה. וְתִכְרַף כְּשֶׁעוֹלָה לְהַמְדָרְגָה הַשְּׁנֵיָה, אִזּוֹ נִתְעוֹרְרִין הַקְּלָפוֹת שֶׁבְּמְדָרְגָה וּמִסְבָּבִין אוֹתוֹ, וְצָרִיף לְהִכְנִיעַ אוֹתָם מִחֲדָשׁ וְכוּ', עֵינַי שָׁם. וְאַף-עַל-פִּי שֶׁכָּבֵר נִשְׁבָּר הַקְּלָפָה שֶׁבְּמְדָרְגָה הָעֲלִיּוֹנָה וְכוּ', אַף-עַל-פִּי-כֵן כְּשֶׁפְּנִימִיּוֹת שֶׁל הָעֲלִיּוֹן נִעְתָּק מִשָּׁם

נעֲתַק מִשֵּׁם וְחִיצוֹנִיּוֹת (וּפְנִימִיּוֹת) הַתְּחַתּוֹן עוֹלָה, אֲזִי הַקְּלָפָה חוֹזֵר וְנִעוֹר וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְאָמַר אֲזִי בְּזָה הַלְּשׁוֹן: וּבְזָה טוֹעֵין הַחֲסִידִים הַרְבֵּה, שֶׁפֶתָאֵם נִדְמָה לָהֶם שֶׁנִּפְלוּ מֵעֲבוֹדַת ה', וּבִאֲמַת אֵין זֶה נִפְיֵלָה כָּלֵל, רַק מִחֲמַת שְׁצָרִיכִין לְעֵלוֹת מִמְּדֻרְגָה לְמִדְרָגָה, וְאֲזִי מִתְעוֹרְרִין וּמִתְגַּבְּרִין מִחֲדָשׁ הַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם הַתְּאוּוֹת וְהַבְּלוּבִילִים וְהַדְּמִיוֹנוֹת וְהַמְּחַשְׁבוֹת וְהַמְּנִיעוֹת כַּנ"ל, עַל-כֵּן צָרִיכִין לְהִתְגַּבֵּר בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ לְחִזוֹר וּלְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר הַקְּלָפוֹת וְהַמְּנִיעוֹת וְכוּ', שֶׁכָּל מִדְרָגָה וּמִדְרָגָה מִחֲדָשׁ. אֲבָל בְּאֲמַת אֵין זֶה נִפְיֵלָה כָּלֵל כַּנ"ל: וְלִכֵּן צָרִיךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְהִתְחַזֵּק בְּיִתְרָה שְׂאֵת וּבְיִתְרָה עַז לֹא לְהִשְׁכַּר מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם, וְאִפְלוּ שְׁכַבְרֵי נִדְמָה לוֹ שֶׁהִשְׁיֵג הַשְּׂגַת אֱלֹקוֹת, וּפֶתָאֵם נִחְשָׁךְ לוֹ הַכֵּל, וְנוֹפֵל נִפְיֵלָה אַחַר נִפְיֵלָה, וִירִידָה אַחַר יִרִידָה, אֲסוּר לוֹ לְהִשְׁכַּר, אֲלֵא הוּא צָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁעַכְשָׁיו עָלָיו לְעֵלוֹת לְמִדְרָגָה יוֹתֵר עָלְיוֹנָה, וְלִכֵּן מִתְגַּבְּרִים עָלָיו הַקְּלָפוֹת בְּכַח גְּדוּלָה, כִּי בְּכָל דִּרְגָה וְדִרְגָה שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהִשְׁיֵג הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת, מִתְּפַשְׁטוֹת לִפְנֵי זֶה קְלָפָה עֲצוּמָה, שֶׁהֵם הַדְּמִיוֹנוֹת, שֶׁמֵּהֶם נִמְשָׁכִים כָּלֵל הַתְּאוּוֹת רַעוֹת וְהַמְּדוּת רַעוֹת מִה שְׂאֵחַד מְרִים וּמִגְּבִיָּה אֵת חֲבֵרוֹ. כִּי עַל-יְדֵי שֶׁזֶה הָאָדָם

וְהַרְהוּרִים רַעִים. וְלִכֵּן אֲסוּר לְהִטְעוֹת אֵת עֲצוּמוֹ וְלוֹמַר: מֵאַחַר שֶׁאֲנִי רוֹאֶה שְׂלֵא צָרִיכִים אוֹתִי כָּבֵר, כִּי מֵאַחַר שֶׁאֲנִי מִתְּיַגַּע יָמִים וְשָׁנִים בְּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּלְבִסוּף אֲנִי נוֹפֵל בְּכָל פֶּעַם לְתְּאוּוֹת מְגִנּוֹת כְּאֵלוֹ, וּמִתְגַּבְּרִים וּמִתְּפַשְׁטִים עָלַי קְלָפוֹת עֲצוּמוֹת, הַרְהוּרִים רַעִים וּמִחְשְׁבוֹת זָרוֹת, וְכַח הַבְּהִמִּיּוֹת מְסַבֵּב אוֹתִי, אֲסוּר לְחַשֵּׁב כֶּךָ, אֲלֵא לִידַע שֶׁאֲדַרְבֵּה, עָלָיו לְהִתְחַזֵּק בְּיִתְרָה שְׂאֵת וּבְיִתְרָה עַז, כִּי עַכְשָׁיו הוּא עוֹלָה מֵעֵלָה מֵעֵלָה, וְכַכֵּל שְׂעוּלָה יוֹתֵר לְמֵעֵלָה, כְּמוֹ-כֵן מִתְגַּבְּרִים וּמִתְּפַשְׁטִים עָלָיו כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת, כִּי כַח הַמְּדָמָה זֶה כַח הַבְּהִמִּיּוֹת, שֶׁמִּתְּפַשֵּׁט עַל כָּל מִי שְׂרוּצָה לְהַפְנִים בְּהַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת, וְכִשְׁהָאָדָם עֹקֵשׁן גְּדוּל מְאֹד, אֲזִי יְכוּל לְשַׁבֵּר אֵת כָּל הַדְּמִיוֹנוֹת וְהַקְּלָפוֹת שֶׁמְסַבְּבִים אוֹתוֹ.

(שִׁיף לְאוֹת ג): וְדַע שֶׁאֵין שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם שְׂוִין וְכוּ', נִמְצָא כְּשֶׁאֶחָד רוּצָה לְעֵלוֹת מִמְּדֻרְגָתוֹ לְמִדְרָגָה עָלְיוֹנָה יוֹתֵר אֲזִי הוֹלֵךְ וְנִעְתַּק הָאָדָם הָעוֹמֵד בְּאוֹתָהּ הַמְּדֻרְגָה הָעָלְיוֹנָה, וְהוֹלֵךְ וְנִעְתַּק לְמִדְרָגָה הַיּוֹתֵר עָלְיוֹנָה וְכוּ'. וְאָמַר אֲזִי בְּזָה הַלְּשׁוֹן: וְזֶה בְּחִינַת הַרְמָה, מֵה שְׂאֵחַד מְרִים וּמִגְּבִיָּה אֵת חֲבֵרוֹ. כִּי עַל-יְדֵי שֶׁזֶה הָאָדָם

וְחִיצוֹנִיּוֹת (וּפְנִימִיּוֹת) הַתְּחַתּוֹן עוֹלָה, אֲזִי הַקְּלָפָה חוֹזֵר וְנִעוֹר וְכוּ' עֵינֵי שָׁם. וְאָמַר אֲזִי בְּזָה הַלְּשׁוֹן: וּבְזָה טוֹעֵין הַחֲסִידִים הַרְבֵּה, שֶׁפֶתָאֵם נִדְמָה לָהֶם שֶׁנִּפְלוּ מֵעֲבוֹדַת ה', וּבִאֲמַת אֵין זֶה נִפְיֵלָה כָּלֵל, רַק מִחֲמַת שְׁצָרִיכִין לְעֵלוֹת מִמְּדֻרְגָה לְמִדְרָגָה, וְאֲזִי מִתְעוֹרְרִין וּמִתְגַּבְּרִין מִחֲדָשׁ הַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם הַתְּאוּוֹת וְהַבְּלוּבִילִים וְהַדְּמִיוֹנוֹת וְהַמְּחַשְׁבוֹת וְהַמְּנִיעוֹת כַּנ"ל, עַל-כֵּן צָרִיכִין לְהִתְגַּבֵּר בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ לְחִזוֹר וּלְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר הַקְּלָפוֹת וְהַמְּנִיעוֹת וְכוּ', שֶׁכָּל מִדְרָגָה וּמִדְרָגָה מִחֲדָשׁ. אֲבָל בְּאֲמַת אֵין זֶה נִפְיֵלָה כָּלֵל כַּנ"ל: וְלִכֵּן צָרִיךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְהִתְחַזֵּק בְּיִתְרָה שְׂאֵת וּבְיִתְרָה עַז לֹא לְהִשְׁכַּר מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם, וְאִפְלוּ שְׁכַבְרֵי נִדְמָה לוֹ שֶׁהִשְׁיֵג הַשְּׂגַת אֱלֹקוֹת, וּפֶתָאֵם נִחְשָׁךְ לוֹ הַכֵּל, וְנוֹפֵל נִפְיֵלָה אַחַר נִפְיֵלָה, וִירִידָה אַחַר יִרִידָה, אֲסוּר לוֹ לְהִשְׁכַּר, אֲלֵא הוּא צָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁעַכְשָׁיו עָלָיו לְעֵלוֹת לְמִדְרָגָה יוֹתֵר עָלְיוֹנָה, וְלִכֵּן מִתְגַּבְּרִים עָלָיו הַקְּלָפוֹת בְּכַח גְּדוּלָה, כִּי בְּכָל דִּרְגָה וְדִרְגָה שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהִשְׁיֵג הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת, מִתְּפַשְׁטוֹת לִפְנֵי זֶה קְלָפָה עֲצוּמָה, שֶׁהֵם הַדְּמִיוֹנוֹת, שֶׁמֵּהֶם נִמְשָׁכִים כָּלֵל הַתְּאוּוֹת רַעוֹת וְהַמְּדוּת רַעוֹת מִה שְׂאֵחַד מְרִים וּמִגְּבִיָּה אֵת חֲבֵרוֹ. כִּי עַל-יְדֵי שֶׁזֶה הָאָדָם

שזה האדם שבמדרגה התחתונה עלה מדרגא לדרגא, על-ידי-זה הגביה והרים את חברו שבמדרגה העליונה לעלות למעלה עליונה יותר, וכן חברו דחברו הגבוה עוד יותר מחברו, עלה עוד יותר למעלה, וכן למעלה למעלה, פי אי אפשר שיהיו שני בני-אדם במדרגה אחת כנ"ל: ולכן צריך כל אחד להתחזק ביתר שאת וביתר עז, ואסור להשבר משום דבר שבפעולם. וזו מעלת הצדיקים, שמחזיקים את עצמם ללא פלוג, עד שנחשבים בעיניהם להכי גרועים, ועל-ידי-זה הם יכולים להעלות ולהגביה את כלל נשמות ישראל על-ידי תשובתם. וזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (יומא פו:): גדולה תשובה, שבשביל יחיד שעשה תשובה, מוחלין לכל העולם כלו; פי אם הוא היחיד שמחזיק את עצמו להכי גרוע, על-ידי-זה הוא גורם להכניס הרהורי תשובה בכל הנשמות, שהם למעלה מנשמתו, פי מאחר שהוא האחרון, לכן הוא מועזע את הנשמה

שבמדרגה התחתונה עלה מדרגא לדרגא, על-ידי-זה הגביה והרים את חברו שבמדרגה העליונה, לעלות למעלה עליונה יותר. וכן חברו דחברו הגבוה עוד יותר מחברו, עלה עוד יותר למעלה, פי אי אפשר שיהיו שני בני אדם במדרגה אחת כנ"ל:

אחר שאמר מאמר הנ"ל, ושם מכנה וקורא כל תאוות היצר הרע בשם פח המדמה, אמר אז: צריכין לקרא לו ולכנות לו שם אחר, הינו להפעל-דבר והיצר הרע צריכין לקרות אותו בשם אחר, דהינו שלא לקרותו עוד בשם יצר הרע, רק בשם פח המדמה. ואמר זאת בדרך שחוק, אבל הבנתי שהיה לו בזה פונה שלמה, ולא זכיתי להבין פונתו בזה: ואמר על זה ר' אברהם בנו של ר' נחמן טולטשינער ז"ל, שהפונה היא פשוטה, מאחר שהקדוש-ברוך-הוא הוריד לנו את נשמת רבנו ז"ל בעולם, שהוא מגלה את אמתת מציאותו יתברך בגלוי רב ונורא מאד, עד גלוי אור הבינה, שעל-ידי-זה גם הרחוקים יכולים להתקרב אליו יתברך. ולכן זה לעמת זה נתגבר נגדו כח המדמה, שהם כלל הדמיונות שיש עכשו בעולם, שמטעים את הבריות בכל

האדם הזה בלתי להחזיר את כל העולם לדרגא, על-ידי-זה הגביה והרים את חברו שבמדרגה העליונה לעלות למעלה עליונה יותר, וכן חברו דחברו הגבוה עוד יותר מחברו, עלה עוד יותר למעלה, וכן למעלה למעלה, פי אי אפשר שיהיו שני בני-אדם במדרגה אחת כנ"ל: ולכן צריך כל אחד להתחזק ביתר שאת וביתר עז, ואסור להשבר משום דבר שבפעולם. וזו מעלת הצדיקים, שמחזיקים את עצמם ללא פלוג, עד שנחשבים בעיניהם להכי גרועים, ועל-ידי-זה הם יכולים להעלות ולהגביה את כלל נשמות ישראל על-ידי תשובתם. וזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (יומא פו:): גדולה תשובה, שבשביל יחיד שעשה תשובה, מוחלין לכל העולם כלו; פי אם הוא היחיד שמחזיק את עצמו להכי גרוע, על-ידי-זה הוא גורם להכניס הרהורי תשובה בכל הנשמות, שהם למעלה מנשמתו, פי מאחר שהוא האחרון, לכן הוא מועזע את הנשמה

שבמדרגה התחתונה עלה מדרגא לדרגא, על-ידי-זה הגביה והרים את חברו שבמדרגה העליונה, לעלות למעלה עליונה יותר. וכן חברו דחברו הגבוה עוד יותר מחברו, עלה עוד יותר למעלה, פי אי אפשר שיהיו שני בני אדם במדרגה אחת כנ"ל:

אחר שאמר מאמר הנ"ל, ושם מכנה וקורא כל תאוות היצר הרע בשם פח המדמה, אמר אז: צריכין לקרא לו ולכנות לו שם אחר, הינו להפעל-דבר והיצר הרע צריכין לקרות אותו בשם אחר, דהינו שלא לקרותו עוד בשם יצר הרע, רק בשם פח המדמה. ואמר זאת בדרך שחוק, אבל הבנתי שהיה לו בזה פונה שלמה, ולא זכיתי להבין פונתו בזה: ואמר על זה ר' אברהם בנו של ר' נחמן טולטשינער ז"ל, שהפונה היא פשוטה, מאחר שהקדוש-ברוך-הוא הוריד לנו את נשמת רבנו ז"ל בעולם, שהוא מגלה את אמתת מציאותו יתברך בגלוי רב ונורא מאד, עד גלוי אור הבינה, שעל-ידי-זה גם הרחוקים יכולים להתקרב אליו יתברך. ולכן זה לעמת זה נתגבר נגדו כח המדמה, שהם כלל הדמיונות שיש עכשו בעולם, שמטעים את הבריות בכל

שבמדרגה התחתונה עלה מדרגא לדרגא, על-ידי-זה הגביה והרים את חברו שבמדרגה העליונה, לעלות למעלה עליונה יותר. וכן חברו דחברו הגבוה עוד יותר מחברו, עלה עוד יותר למעלה, פי אי אפשר שיהיו שני בני אדם במדרגה אחת כנ"ל:

התפלה [עין] (בראשית מח, כב): "בְּתַרְבֵי וּבְקִשְׁתֵּי", וְתַרְגוּמוֹ: 'בְּצִלוֹתַי וּבְכַעוֹתַי', כִּי תִפְלֵת הַצַּדִּיק הִיא בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ גְּדוּלָה מְאֹד, וְהוּא מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְהוֹצִיא נֶפֶשׁוֹ עַל קְדוּשׁ ה' בְּעַת הַתִּפְלָה, כְּמֵאמָרָם וַ"ל (תענית ח.):

אֵינן תִּפְלָתוֹ שֶׁל אָדָם נִשְׁמַעַת, אֲלֵא אִם-בֵּן מְשִׁים נֶפֶשׁוֹ בְּכַפּוֹ. בְּאִיזָה מִן הַמְּקוֹמוֹת מִן הַתִּפְלָה, צָרִיךְ לוֹ לְמַסֵּר אֶת נֶפֶשׁוֹ בְּיֹתֵר, אֵף שֶׁמִּתְפַּלֵּל אֶת כָּל הַתִּפְלָה בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה מְאֹד, עִם כָּל זֹאת הֵיכָן יֵאָוֵי לְמַסֵּר אֶת נֶפֶשׁוֹ בְּיֹתֵר? וְהַשִּׁיב לָהֶם: 'הֵיכָא דְעָל', הֵינּוּ אֵיךְ שֵׁישׁ לוֹ לְהַעֲלוֹת נִצּוּצֵי הַקְּדוּשָׁה, הֵינּוּ אֵיךְ שֶׁנִּכְנָסִים בּוֹ מִחֲשָׁבוֹת זְרוֹת, וְצָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָם בְּיָדוּעַ, שֶׁם צָרִיךְ לוֹ לְמַסֵּר נֶפֶשׁוֹ. הֵינּוּ כִּי הַצַּדִּיק דְּבוּק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא תָּמִיד, וּבְכַרְט בְּעַת הַתִּפְלָה, שָׂאז נִכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יְתַבְּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים י): "הוּא תְהַלְתֶּךָ וְהוּא אֱלֹהֶיךָ" וְגו', כִּי הַתִּפְלָה שֶׁהַצַּדִּיק מִתְפַּלֵּל, נִכְלָלָת בּוֹ יְתַבְּרֵךְ, וְנִעֲשֶׂה

אֶחָד כְּכִיכּוֹל עִמּוֹ יְתַבְּרֵךְ מְרַב דְּבִקּוּתוֹ, וּמֵאִיר לוֹ אֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד. כִּי בְּעַת הַתִּפְלָה נִתְיַחֲדִים יַחַד נִשְׁמוֹת, סְפִירוֹת וְעוֹלָמוֹת, בְּתוֹךְ אֱלֻקוֹתוֹ יְתַבְּרֵךְ. וְהִנֵּה נִכְנָסוֹת בְּהַצַּדִּיק מִחֲשָׁבוֹת זְרוֹת, וְהוּא צָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁעֲכָשׁוּ בָּאוֹת נִשְׁמוֹת, כְּדִי לְתַקְנָם, כִּי בְּאַמֶּת הַכָּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר, וְאֵין בְּלַעֲדָיו יְתַבְּרֵךְ כָּלָל, וְהַצַּדִּיק בָּטֵל וּמְבַטָּל בּוֹ

מִיגֵי דְמִיּוֹנוֹת, כִּי כַח הַמְדָמָה מִתְפַּשֵּׁט עַכְשָׁו מְאֹד בְּעוֹלָם, וְקָמִים וְצָצִים כָּל מִיגֵי שְׁקֵרָנִים, רְמָאִים, צְבוּעִים, וְרוֹצִים לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר אֶת הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן שֶׁנִּתְגַּלָּה בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא אוֹרוֹ שֶׁל רַבְּנּוּ וַ"ל, וְדו"ק.

כו

(לשון רבנו, זכרנו לברכה):

רְצִיצָא דְמִית בְּבִיעוּתָהּ, הֵיכָא נִפְק רוחא. וְאָמַר לָהּ: בְּהִינּוּ דְעָל.

רש"י:

רְצִיצָא דְמִית, אֶפְרוּחַ שְׁמַת בְּתוֹךְ קְלַפְתּוֹ:

רְצִיצָא, זֶה אֶפְרוּחַ. זֶה בְּחִינַת צַדִּיק, בְּחִינַת (תהלים עב):

"יִפְרַח בְּיָמָיו צַדִּיק". שֶׁשָּׂאֵלוֹ אוֹתוֹ: הַצַּדִּיק שֶׁמִּמִּית אֶת עַצְמוֹ, וּמוֹסֵר אֶת נֶפֶשׁוֹ בְּצִלוֹתָהּ וּבְכַעוֹתָהּ — בְּאִיזָה מִן הַמְּקוֹמוֹת מִן הַתִּפְלָה, צָרִיךְ לוֹ לְמַסֵּר אֶת נֶפֶשׁוֹ בְּיֹתֵר. וְהַשִּׁיב לָהֶם: הֵיכָא דְעָל. הֵינּוּ אֵיךְ שֵׁישׁ לוֹ לְהַעֲלוֹת נִצּוּצֵי הַקְּדוּשָׁה, הֵינּוּ אֵיךְ שֶׁנִּכְנָסִים בּוֹ מִחֲשָׁבוֹת זְרוֹת, וְצָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָם בְּיָדוּעַ, שֶׁם צָרִיךְ לוֹ לְמַסֵּר נֶפֶשׁוֹ:

כו

(לשון רבנו, זכרנו לברכה)

סְבִי דְבִי אַתְּנָא, שְׂאֵלוּ אֶת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא, רְצִיצָא דְמִית בְּבִיעוּתָהּ, אֶפְרוּחַ שְׁמַת בְּתוֹךְ קְלַפְתּוֹ, הֵיכָא נִפְק רוחא? מְהֵיכָן יוֹצֵא הַרוּחַ חַיִּים שֶׁל הָאֶפְרוּחַ? וְאָמַר לָהּ: עֲנֵה לָהֶם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא: בְּחִינַת דְעָל — מֵאִיפָה שֶׁנִּכְנָס. רש"י: רְצִיצָא דְמִית, אֶפְרוּחַ שְׁמַת בְּתוֹךְ קְלַפְתּוֹ:

רְצִיצָא, זֶה אֶפְרוּחַ. וְאֶפְרוּחַ זֶה בְּחִינַת צַדִּיק, וּמֵבִיא רָאִיָה מִפְּסוּק: בְּחִינַת (תהלים עב): "יִפְרַח בְּיָמָיו צַדִּיק", הֵינּוּ הַצַּדִּיק הוּא בְּחִינַת אֶפְרוּחַ, כִּי צַדִּיק אֵמֶת שְׁבֻטֵל וּמְבַטָּל לְגַמְרֵי לְאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כָּל יוֹם מִתְחִיל

מִחְדָּשׁ, וְהוּא בְּעֵינָיו כְּמוֹ אֶפְרוּחַ שֶׁבְּתוֹךְ הַבִּיצָה, שֶׁעֲדִין לֹא הִתְחִיל לְחַיּוֹת. שְׁנֵה יִפְרַח — לְשׁוֹן אֶפְרוּחַ, בְּיָמָיו — כָּל יוֹם וְיוֹם הַצַּדִּיק מִתְחִיל מִחְדָּשׁ, כְּאֵלוֹ עֲדִין מְעוֹלָם לֹא הִתְחִיל, וְכֵן הוּא מוֹסֵר נֶפֶשׁוֹ בְּכָל יוֹם מִחְדָּשׁ אֵלָיו יְתַבְּרֵךְ. שֶׁשָּׂאֵלוֹ אוֹתוֹ עֲצָה כְּדַת מַה לַעֲשׂוֹת, הַצַּדִּיק שֶׁמִּמִּית אֶת עַצְמוֹ, וּמוֹסֵר אֶת נֶפֶשׁוֹ בְּצִלוֹתָהּ וּבְכַעוֹתָהּ בְּתוֹךְ

התפללוותם באין סוף ברוך הוא, ודבקים בדבקות
אמת בו יתברך, עם כל זאת אינם נשברים משום
דבר שבעולם, אדרבה, היכן שונכנסות בהם יותר
מחשבות זרות, הם יודעים שיש שם נצוצי
קדשה, ושם דיקא צריכים
למסר נפשם, ודו"ק].

כז

רציצא דמית בביעותה, היכא נפק
רוחא. אמר להו, בהינו דעאל.

א פי למשך את כל העולם
לעבודתו לעבדו שכם
אחד, וכלם ישליכו אלילי פספם
וזיהם ויתפללו אל השם יתברך
לבד — זה הדבר נעשה בכל דור
ודור לפי השלום שבדור. פי על-
ידי השלום שיש בין בני האדם,
והם חוקרים ומסבירים זה לזה
האמת, על-ידי-זה משליך כל
איש את שקר אלילי פספו, ומקרב
את עצמו להאמת:

כז
רציצא אפרוח. דמית
בביעותה, שמת
בתוך הביצה. היכא נפק
רוחא, איפה יוצאת הרוח
שלו. אמר להו, השיב
להם: בהינו דעאל, איפה
שונכנס.

א. פי למשך את כל
העולם לעבודתו
לעבדו שכם אחד, שזו
התכלית, שכלם יכירו
אותו יתברך, וכלם ישליכו
אלילי פספם וזיהם, שלא
יעשו מזה עקר, אלא
ויתפללו אל השם יתברך
לבד, שזו הדבקות והבטול
אליו יתברך, זה הדבר
נעשה בכל דור ודור לפי השלום שבדור; הינו
שבני-אדם בשלום איש עם רעהו, ואין שום
מחלוקת ופרודים ביניהם; פי על-ידי השלום שיש
בין בני האדם, הם יכולים לדבר אחד עם השני,
ועל-ידי-זה באים ומתחברים זה עם זה. והם
חוקרים ומסבירים זה לזה האמת, אשר אין שום
תכלית בזה העולם, רק להתקרב אליו יתברך,
ולהכירו מכל דבר, ובאים על-ידי-זה לידי הכרה,
עד אשר משליך כל איש את שקר אלילי פספו,
ויודע אשר זה רק דבר עובר, ומקרב את עצמו
להאמת, שהוא הקדוש-ברוך-הוא:

יתברך, ואם באות מחשבות זרות בעת דבקותו
ותפלתו, אז בודאי יש שם נצוצות הקדשה, שהם
נשמות שבאות לתקון, או שהוא בעצמו פגם
בדקות, ועכשו הוא הזמן להעלות את המחשבה
זרה שונכנסה בו. ולכן
דיקא שם צריך למסר את
נפשו בתפלתו, ולהתגבר
ביתר שאת וביתר עז
בדבקות אמת, ולא
להשבר איה נכנסו בו
מחשבות זרות, אדרבה,
צריך להתחזק ולידע, פי
דיקא בחלק זה מהתפלה,
יש לו לתקן איזו נשמה
שבאה אליו לתקון, או
הוא בעצמו פגם במשהו,
שעכשו הוא הזמן למסר
את נפשו, ולקשר את
המחשבה אל הדבור
במסירות נפש עצומה ולא
להתבלבל, ונאפלו
שהמחשבות זרות אינן
רוצות לקחת ממנו, שיאמר
על-כל-פנים את דבורי
התפלה בתמימות

ובפשטות כתינוק, על-כל-פנים פרוש המלות,
אפלו שזה בלי חיות וכלי דבקות.
[ומכל זה תבין ותשפיל מעלת גדלת נפלאות
הצדיקים, על אף שהם מוסרים את
נפשם בכל עת ורגע אליו יתברך, ובפרט בעת
התפלה, והם דבוקים בתכלית הדבקות בו
יתברך, עם כל זאת יכולה להכנס אצלם איזו
מחשבה זרה או מחשבה אחרת, ואז הם
מתגברים ביתר שאת וביתר עז במסירות נפש
גדולה מאד, ואינם מתבלבלים משום דבר,
אדרבה, הם יודעים שיש להם מה לתקן פה.
ודבר זה אי אפשר להסביר, איה שמרב

ב. וְאִי אֶפְשֶׁר לְבֹא לְבַחֲנֵינָת שְׁלוֹם, אֲלֵא עַל-יְדֵי הָאֲרֶת פָּנִים, הַדֶּרֶת פָּנִים; הֵינּוּ שֵׁשׁ שְׁתֵּי מַדְרָגוֹת: הָאֲרֶת פָּנִים זֶה גְלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁתַּמִּיד מִסְתַּכְלִים רַק עַל הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה, כִּי הַכֹּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, בַּהֲתַלְבְּשׁוֹת הַזֶּה אֲשֶׁר לְמַרְאֵה עֵינֵינוּ, וְזוֹ נִקְרָאת הָאֲרֶת פָּנִים. וְזֶה (בְּרֵאשִׁית לג): "וַיִּבֹא יַעֲקֹב שָׁלֹם עִיר שְׁכָם", יַעֲקֹב חִזַּר מִלְּבָן וּמַעֲשׂוֹ שָׁלֹם, הֵינּוּ אֶף שְׁלָבָן וְעֵשׂוֹ רָצוּ לְהַרְעֵ לֹו וְלֹא יָכְלוּ, כִּי הוּא הַמְּשִׁיךְ אֶת הַשְּׁלוֹם הַנִּפְלֵא, שֶׁהַתְּגַלָּה לְעֵתִיד לְבֹא, שְׁזֶה עִיר שְׁכָם, שֶׁהוּא אֲתַעְרוּתָא שֶׁל בַּחֲנִינָת (צְפַנְיָה ג): "לְעַבְדוֹ שְׁכָם אֶחָד", הֵינּוּ בַעַת הַגְּאֻלָּה, אֲזִי יִטוּ כָּל הָעוֹלָם וְאֲמוֹת הָעוֹלָם שְׁכָם אֶחָד לְעַבְדוֹ בְּלִבָּב שָׁלֹם; כִּי תַתְּגַלָּה הָאֲרֶת פָּנִים יִתְבָּרַךְ בְּגֻלּוֹי רַב וְנִפְלֵא מְאֹד. וְאֵיךְ יִזְכּוּ לְזֶה? הוּא עַל-יְדֵי שְׁלוֹם, כִּי יִהְיֶה נַעֲשֶׂה הַשְּׁלוֹם הַנִּפְלֵא בְּעוֹלָם, עַד שְׁגַם יִתְפַּשֵּׁט בֵּין הַחַיּוֹת, כְּמוֹ

ב וְאִי אֶפְשֶׁר לְבֹא לְבַחֲנִינָת שְׁלוֹם, אֲלֵא עַל-יְדֵי הָאֲרֶת-פָּנִים, הַדֶּרֶת-פָּנִים. וְזֶה (בְּרֵאשִׁית לג): "וַיִּבֹא יַעֲקֹב שָׁלֹם עִיר שְׁכָם" — אֲתַעְרוּתָא שֶׁל בַּחֲנִינָת (צְפַנְיָה ג): "לְעַבְדוֹ שְׁכָם אֶחָד", הוּא עַל-יְדֵי שְׁלוֹם. וְשְׁלוֹם הוּא עַל-יְדֵי בַחֲנִינָת יַעֲקֹב. שֶׁהוּא הָאֲרֶת פָּנִים, בַּחֲנִינָת שׁוֹפְרָה דִּיעַקֹב כְּעֵין שׁוֹפְרָה דְאָדָם (בְּבֵא מְצִיעָא פד. עֵין שׁ), וְזֶה בַחֲנִינָת (תַּהֲלִים כד): 'מִבְּקָשֵׁי פָּנֶיהָ יַעֲקֹב':

ג וְהַדֶּרֶת-פָּנִים זֶה בַחֲנִינָת דְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה. שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בְּשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה מְדוֹת, הַנִּמְשָׁכִים מִתְרִיסַר תְּקוּנֵי דְקַנָּא (זִהַר אַחֲרֵי סב.), מִבַּחֲנִינָת הַדֶּרֶת פָּנִים, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (וַיִּקְרָא יט): "וְהִדְרַת פָּנֵי זָקֵן":

יַעֲקֹב". כִּי יַעֲקֹב תַּמִּיד מִבְּקָשׁ בְּכֹל דְּבַר אֶת פָּנֵי הַנְּיָ"ה, וּכְשֶׁהָאָדָם תַּמִּיד רַק מִחֲפֹשׂ אַחַר הָאֲרֶת פָּנִים, הֵינּוּ שֶׁתַּתְּגַלָּה לֹו פְּנִימִיּוֹת הַבְּרִיאָה, שֶׁהוּא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַמְּחִיָּה וּמְהַיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה הַשְּׁלוֹם הַנִּצְחִי; כִּי כְּשֶׁנִּתְגַּלָּה לְכֹלָם, אֲשֶׁר הוּא נִמְצָא, וְאֵין בְּלַעֲדֵיו נִמְצָא, לֹא שֶׁיֵּךְ לְגַמְרֵי לְרִיב אֶחָד עִם הַשָּׂנִי, כִּי הָרִי הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

ג. וּמַדְרָגָה שְׁנִיָּה שֶׁעַל יְדֵהָ נַעֲשֶׂה הַשְּׁלוֹם, זֶה הַדֶּרֶת פָּנִים. וְהַדֶּרֶת פָּנִים זֶה בַחֲנִינָת דְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בְּשֵׁלֶשׁ-עֶשְׂרֵה מְדוֹת, הַנִּמְשָׁכִים מִתְרִיסַר תְּקוּנֵי דְקַנָּא (זִהַר אַחֲרֵי סב.), מִבַּחֲנִינָת הַדֶּרֶת פָּנִים, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (וַיִּקְרָא יט): "וְהִדְרַת פָּנֵי זָקֵן". וְזָקֵן זֶה בַחֲנִינָת עֲתִיק, שְׁמֹשֶׁם נִמְשָׁךְ הִי"ג מְדוֹת הַרְחֻמִּים, שְׁמֹשֶׁם נִמְשָׁכִים הִי"ג מְדוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בָּהֶם, כִּי הֵם כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה.

[רְצָה לֹומר, שֶׁתְּכַלִּית הַבְּרִיאָה — שֶׁהָאָדָם יִקְשֶׁר רִוְחָנִיּוֹת לְגִשְׁמִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת לְרוּחָנִיּוֹת, שְׁזֶה חֲבוּר וְקָשׁוּר בֵּין הַגּוּף לְנִשְׁמָה וְהַנִּשְׁמָה לְגוּף, וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַשְּׁלוֹם הַנִּפְלֵא בֵּין כָּל יִשְׂרָאֵל וּבֵין כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ. כִּי בְּאֵמֶת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ כַּחַ לְהַחֲזִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּתִשׁוּבָה (לְקוּטִי-הַלְכוֹת, קַרְחָה וּכְתָבַת קַעֲקַע, הַלְכָה ג, אוֹת א'), כִּי חָיֵב אָדָם לֹומר: בְּשִׁבְלֵי נִבְרָא הָעוֹלָם (פְּנִיחֵרִין לו); כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּלוּל מִכָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר יט,

שֶׁפָּתוּב (יִשְׁעִיָּה יא, ו): "וְגַר זָאֵב עִם כֶּבֶשׂ וְנֹמֵר עִם גְּדִי יִרְבֹּץ" וְגו'; וְשְׁלוֹם הוּא עַל-יְדֵי בַחֲנִינָת יַעֲקֹב, כִּי הוּא הַמְּשִׁיךְ אֶת הַשְּׁלוֹם. וְיַעֲקֹב בְּעֵצְמוֹ הוּא הָאֲרֶת פָּנִים, בַּחֲנִינָת שׁוֹפְרָה דִּיעַקֹב כְּעֵין שׁוֹפְרָה דְאָדָם (בְּבֵא מְצִיעָא פד). וְכְמוֹ שֶׁהִיָּה אָדָם הָרֵאשׁוֹן קָדָם הַחֲטָא, שֶׁהֵאִירָה אֲצִלוֹ אֲמַתּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִי שׁוּם לְבוּשִׁים, כְּמוֹ-כֵן זָכָה יַעֲקֹב לְאוֹתָהּ מַדְרָגָה שֶׁהִיָּתָה לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן, שֶׁאֲצִלוֹ הֵאִירָה הָאֲרֶת פָּנִים, שְׁזֶה בַחֲנִינָת (תַּהֲלִים כד): "מִבְּקָשֵׁי פָּנֶיהָ

הָאֵלוֹ: מֵצַד אֶחָד הָאֶרֶת פָּנִים, רַק לְרֵאוֹת אֶת
אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלֹהֲתַבּוֹנֵן בְּפִנְיַמִּיּוֹת
הַבְּרִיאָה, אֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ מִחַיָּה וּמִהֲנֶה וּמִקְלִים
אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר

— זֶה עֲצָם אֱלֹקוֹתוֹ

יִתְבַּרֵךְ, וְהוּא מְחַבֵּר

וּמְשַׁלֵּם בֵּין כָּל חֻלְקֵי

הַבְּרִיאָה. וּמֵצַד שֵׁנִי —

צָרִיךְ הַדְּרַת פָּנִים, שֶׁהֵם

דְּרוּשֵׁי הַתּוֹרָה, שְׁלֹא יֵצֵא

מִדִּינֵי הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר שָׂרָשָׁם

הֵם י"ג מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה

נִדְרָשֶׁת בָּהֶם. וְלִזְכוֹת לְבַרֵּר

לְעֲצָמוֹ דִּינֵי הַתּוֹרָה, זֶה

עַל-יְדֵי י"ג מִדּוֹת הַרְחָמִים,

שֶׁהֵיא הַתְּפִלָּה. וְלִכֵּן כְּדִי

לְהַטּוֹת אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ

שֵׁיִקְבְּלוּ עַל עֲצָמָם עַל

מְלֻכוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיְהִי הַשְּׁלוֹם הַנִּפְלָא, צָרִיכִים

אֶת שְׁתֵּי הַמְּדַרְגּוֹת: הָאֶרֶת פָּנִים וְהַדְּרַת פָּנִים גַּם

יַחַד, וְדו"ק].

ד. (עֲכָשׁוּ יִפְרֹשׁ וַיִּקְשֹׁר אֵיךְ הָאֶרֶת פָּנִים וְהַדְּרַת

פָּנִים כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה, וְצָרִיכִים אֶת שְׁנֵיהֶם

דִּיקָא). וּלְפִי הַהֲזַדְכָּכוֹת חֲכָמָתוֹ בְּשֵׁלֶשׁ-עֶשְׂרֵה

מִדּוֹת אֱלֹהֵי הַנַּחַל, הֵינּוּ י"ג מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת

בָּהֶם, כֵּן הַהֲזַדְכָּכוֹת קוֹל רַנְתּוֹ, שֶׁזֶה י"ג מִדּוֹת

הַרְחָמִים, כִּי הֵם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, כְּשֶׁמְזַכֵּף חֲכָמָתוֹ

עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, עַל-יְדֵי-זֶה נִזְדַּכֵּף קוֹל רַנְתּוֹ

בְּתַפְלָתוֹ. כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קְדוּשֵׁין לֵב):

'זִקֵּן — זֶה קָנָה חֲכָמָה'; 'הַקָּנָה מוֹצִיא קוֹל'

(בְּרֻכּוֹת ס"א, וְעֵין זֶהר פִּנְחָס רַלֵב, רַלֵד, רַלֵה:). וְזֶה (שִׁיר

הַשִּׁירִים ב): "הֲרֵאִינִי אֶת מְרֵאִיךְ", זֶה בְּחִינַת הַדְּרַת

פָּנִים, בְּחִינַת זִקֵּן פִּנְ"ל. הֵינּוּ דְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה

שֶׁנִּמְשָׁכִים מִי"ג מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בָּהֶם,

שֶׁזֶה עֵקֶר הַדְּרַת פָּנִים, שֶׁהָאָדָם יִתְנַהֵג עַל-פִּי

הַתּוֹרָה. וּמִזֶּה יוֹצֵא "הַשְּׁמִיעֵנִי אֶת קוֹלְךָ", כִּי

הַקוֹל לְפִי הַחֲכָמָה שֶׁל דְּרוּשֵׁי הַתּוֹרָה, הֵינּוּ לְפִי

(י): "זֹאת הַתּוֹרָה", כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּלוּל

מִרְמ"ח אֵיבָרִים וּשְׁס"ה גִּידִים, שֶׁהֵם רְמ"ח

מִצְוֹת עֲשֵׂה וּשְׁס"ה מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁהוּא

כָּל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה. וְהַתּוֹרָה כְּלוּלָה מִשְׁשִׁים

רְבּוּא נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל כְּפִדּוּעַ

(עֵין זֶהר חֲדָשׁ, שִׁיר הַשִּׁירִים

צא); נִמְצָא, שֶׁכָּל אֶחָד

מִיִּשְׂרָאֵל כְּלוּל מִכָּל

יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן כָּל יִשְׂרָאֵל

עֲרִבִים זֶה לְזֶה, כִּי כָּל אֶחָד

מִיִּשְׂרָאֵל כְּלוּל מִכָּל, וַיֵּשׁ

לוֹ פֶּחַ לְהַחֲזִיר כָּל יִשְׂרָאֵל

בְּתִשׁוּבָה, וְהוּא מְחַיֵּב

לְהַשְׁתַּדֵּל בְּזֶה. וַיֵּשׁ שְׁתֵּי

מְדַרְגּוֹת אֵיךְ לְהִבִּיא אֶת

הַשְּׁלוֹם הַנִּפְלָא: א. הָאֶרֶת

פָּנִים. שְׂפִי אֵיר אֶת פָּנֵי

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל

פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וְתָמִיד יַחֲפֹשׂ אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ, עַד

שֶׁתִּתְגַּלֶּה אֵלָיו אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיֵּשִׁיג אֶת

פְּנִימִיּוֹת הַבְּרִיאָה. ב. הַדְּרַת פָּנִים. הֵינּוּ דְרוּשֵׁי

הַתּוֹרָה, שֶׁהֵם כְּלוּלִים מִי"ג מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה

נִדְרָשֶׁת בָּהֶם, הַנִּמְשָׁכִים מִי"ג מִדּוֹת הַרְחָמִים.

וְצָרִיכִים שְׁנֵיהֶם דִּיקָא, כִּי אִם אָדָם רַק יִנִּיחַ אֶת

עֲצָמוֹ עַל הָאֶרֶת פָּנִים, הוּא יָכוֹל לְהַטְעוֹת לְגַמְרֵי,

כִּי יָכוֹל לְעַשׂוֹת מְאֹסוּר הַתּוֹרָה, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן.

לְזֹאת צָרִיכִים גַּם הַדְּרַת פָּנִים, שֶׁהֵם דְּרוּשֵׁי

הַתּוֹרָה, הַנִּמְשָׁכִים מִי"ג מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת

בָּהֶם, שֶׁזֶה הַצְּמָצוּם, לֹא לְצֵאת מִדִּינֵי הַתּוֹרָה. כִּי

אֵף שֶׁשְׁלוֹם הוּא דָּבָר נִפְלָא מְאֹד, עִם כָּל זֹאת

צָרִיךְ לְהִיּוֹת רַק עַל-פִּי הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר עָלֶיהָ נִאָּמַר

(מְשַׁלֵּי ג, יז): "דְּרָכֶיהָ דְרָכֵי נֵעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ

שְׁלוֹם"; וְלִבּוֹא לְבַרּוּר וְזִכּוּף י"ג מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה

נִדְרָשֶׁת בָּהֶם, הֵינּוּ שְׂיִזְכָּה לְהִלָּכָה בְּרוּרָה וּלְמִשְׁנָה

בְּרוּרָה, זֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי י"ג מִדּוֹת הַרְחָמִים,

שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁף הַתְּפִלָּה. וְלִכֵּן כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ אֶת

הַשְּׁלוֹם בְּעוֹלָם, הַהֲכָרַח שֶׁהֵינּוּ לוֹ שְׁתֵּי הַמְּדַרְגּוֹת

השכל של שלש-עשרה מדות שהוא דורש בהם את התורה, כמו שכתוב (עמוס ה): "דְּרֹשׁוּנִי וַחֲיוּ", פי "החכמה תחיה את בעליה" (קהלת ז). וְחִיּוּ, לומר, שמקשר את דרושי התורה אל

שפיכת לב בתפלה, כי הם תלויים זה בזה, כי התורה שרשה ביי"ג מדות שהתורה נדרשת בהם, והתפלה שרשה ביי"ג מדות הרחמים, והם פלולים זה בזה. ולכן כשהאדם משלים את חכמתו עם יי"ג מדות שהתורה נדרשת בהם, שהם חכמות התורה, על-ידי-זה יוצא קולו בתפלה, ששרשה ביי"ג מדות שהתורה נדרשת בהם, ועל-ידי שניהם יחד נתעורר, שימשך עליו אחר-כך אמתת מציאותו ותברך, עד שמאיר עליו אורו ותברך, ודו"ק].

ה. וכשנזדבב קולו, אז על-ידי השמעת קולו לבד בלא דבור, הקדוש-ברוך-הוא מושיעו בעת צרתו, פי הקול בעצמו זה אורו ותברך, פי הקול הוא לבוש רוחני, שבו נמשך ומתלבש שפע השכל שבמח, ולכן הקול גורם גלוי הפונה שבמח, להיות נמשך ומתגלה, ולכן על-ידי קול הנגון מביא וממשיך הפונה שבמח לידי גלוי. וזה (תהלים קו): "וַיִּרְא (ה') בְּצַר לָהֶם בְּשִׁמְעוּ אֶת רִנָּתָם", על-ידי שמיעת קולו, הקדוש-ברוך-הוא

שלש-עשרה מדות שהוא דורש בהם את התורה. וזהו (עמוס ה): "דְּרֹשׁוּנִי וַחֲיוּ", פי "החכמה תחיה את בעליה" (קהלת ז):

ה וכשנזדבב קולו, אז על-ידי השמעת קולו לבד

בלא דבור, הקדוש-ברוך-הוא מושיעו בעת צרתו. בבחינת (תהלים קו): "וַיִּרְא (ה') בְּצַר לָהֶם בְּשִׁמְעוּ אֶת רִנָּתָם" — על-ידי שמיעת קולו, הקדוש-ברוך-הוא רואה מי שמצור לו, איזהו עפ"ם מצור לנו. וזהו (דברים כז): "בְּאֵר הַיֵּטֵב" — בשבעים לשון. שפרושים ודרושי התורה שמשם תוצאות הקול, על ידם היטיב לנו בכל הלשונות ובכל העפ"ם, בבחינת "ב'שמעו את ר'נתם", ראשי תבות: בא"ר. ובאר הוא לשון פרוש ודרוש; הינו על-ידי ההדרת פנים, דרושי התורה שנדרשת ביי"ג מדות שהתורה נדרשת בהם, על-ידי-זה מזכך את הקול שלו, ועל-ידי-זה הוא יכול להמתיק את כל הדינים שעוברים עליו משבעים אמות, פי התורה מתלבשת בתוך שבעים לשונות, ולכן בכח דרושי התורה, שהוא דורש אותם ביי"ג מדות שהתורה נדרשת בהם, הוא מזכך את קולו, ועל-ידי-זה על-ידי שמיעת הקול בעצמו, הקדוש-ברוך-הוא מסתכל מאיזה עפ"ם מצור לו, ומושיע אותו.

ו. ולהדרת פנים הנ"ל אי אפשר לבוא, אלא על-ידי תקון הברית. בבחינת (דברי-הימים-א

ו. ולהדרת פנים הנ"ל אי אפשר לבוא, אלא על-ידי תקון הברית, בבחינת (דברי-הימים-א

(טז): "הוד והדר לפניו", פש"עז וחדנה במקומו", שהוא ברית, הנקרא בעז, והוא חדנה דמטרוניתא; כי תקון הברית, זה בעצמו תקון המח, ולכן פשהאדם זוכה לשמר על בריתו, על-ידי-זה זוכה לזכוף המח, ומחדש חדושי תורה על-ידי י"ג מדות שהתורה נדרשת בהם, שזה בעצמו פרוש הפסוק: "הוד והדר לפניו", מתי יהיה לפניך בחינת הדרת פנים, שהם דרושי התורה? על-ידי "עז וחדנה במקומו", הינו פשיהיה תקון הברית על מקום הראוי. וזה (שמות טו): "עזי", זה בחינת ברית, כי עז על שם בעז — בו עז, בו תקפא (תקוני-זהר, תקון לז); "וזמרת" — זה בחינת קול, כי הזמרה זה קול בלא דבור, על-ידי-זה "ויהי לי לישועה", הקדוש ברוך הוא ממשיך ישועה, כשרק משמיעים את הקול בלא דבור, בבחינת "וירא (ה') בצר להם" וכו'. וזה שאמרו חכמינו לברכה (סוטה ל:): פשעלו ישראל מן הים, נתנו עיניהם לומר שירה. כי על הים נתגלה בחינת ברית, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה: 'הים ראה וינס (וינס) — ויצא החוצה' (מדרש רבה וישב פרשה ז). נתנו עיניהם — זה בחינת הדרת-פנים, בחינת זקן — זה קנה חכמה', כמו שפרש רש"י (בראשית ג): "ותפקחנה עיני שניהם" על שם החכמה לומר שירה — זה בחינת קול, שנתגלה על-ידי החכמה. וזה שאמרו (סוטה שם): עוללים ויונקים אמרו: "זה אלי ואנוהו", זה — בחינת ברית, בחינת (שמות ג): "וזה החוצה" (מדרש רבה וישב, פרשה ז), שכל זה — בחינת ברית, בחינת (שמות ג):

נאמר אצל יוסף: "הים ראה" — מה ראה? ארוננו של יוסף ראה. כי יוסף אחז בשלמות בתקון הברית, ולכן דיקא אז נתנו עיניהם לומר שירה, שזה קול בלא דבור, ועל-ידי-זה בעצמו ראו במפלת המצרים שנטבעו בים. נתנו עיניהם — זה בחינת הדרת פנים, בחינת זקן — זה קנה חכמה', כמו שפרש רש"י (בראשית ג): "ותפקחנה עיני שניהם" — על שם החכמה נאמר; רצה לומר העינים הם על שם החכמה, כי הם עיני השכל, וחכמה באה מסוד זקן שהוא עתיק, שמשם יורד הי"ג מדות שהתורה נדרשת בהם, י"ג מדות הרחמים, ולכן תקף-וימיד כשאחזו בתקון הברית על-ידי יוסף, נתנו עיניהם לומר שירה, כי זכו שיפתח להם האור האין סוף ברוך הוא; כי בו ברגע שנבקע הים פאן למטה, גם נבקע ים החכמה למעלה, שראו כמו עיניהם גלוי אלקותו יתברך, ונודעך מחם. לומר שירה — זה בחינת קול בלא דבור, שנתגלה על-ידי החכמה, ואז הרגישו אלקות. וזה שאמרו (סוטה שם):

עוללים ויונקים אמרו: "זה אלי ואנוהו", זה החוצה" (מדרש רבה וישב, פרשה ז), שכל זה — בחינת ברית, בחינת (שמות ג):

"וזה לך האות", הינו מביא ראיה, שגלוי אלקות, עד שהראו באצבעם ואמרו: זה אלי ואנוהו, זה בא מחמת שתקנו אות ברייתם. ואנוהו — זה בחינת הדרת פנים, כמאמרם ז"ל (שבת קנב): הדרת פנים — זקן, שזה י"ג מדות הנמשכים מתקוני דיקנא. וזהו פרוש (משלי כט): "רעה זונות יאבד הון", 'הון' — זה בחינת קול, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה: "פבד את ה' מהונך" — אל תקרי מהונך אלא מגרונך (פמובא בבאה"ט סימן נ"ג בשם הפסיקתא, וכן ברש"י משלי ג' בהג"ה שם. ולשון הפסיקתא אלא מחננך וכו' אם נתן לך קול ערב וכו').

לך האות. ואנוהו — זה בחינת הדרת פנים:

בקהם, שמשם נמשך גם הי"ג מדות הרחמים, שכל זה הוא בחינת קול בלא דבור, ולזה זוכים על-ידי תקוין הברית, ומשם זכו לשבת שלום. נמצא, שעל-ידי הדרת פנים של דרושי התורה, יכולים לזכות לקול כזה, שעל ידו עושים שלום עם כלם.

ויבזה יהיו מקשרים דבריו, שאמר למשך את כל העולם לעבודתו, לעבדו שכם אחד, זה הדבר נעשה בכל דור ודור לפי השלום שבדור.

ז. (עכשו יסביר איך שהשלום לא בא קל לאדם, ובהו יהיו מקשרים דבריו במה שהתחיל למשך את כל העולם לעבודתו, לעבדו שכם אחד, זה הדבר נעשה בכל דור ודור כפי השלום שבדור): ודוקא במרה קבלו שבת שלום, פי כן דרך השלום להתלבש במרה, בבחינת (ישעיה לח): "הנה לשלום מר לי מר";

וזהו פרוש (משלי כט): "רעה זונות יאבד הון", 'הון' זה בחינת קול, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה: 'פבד את ה' מהונך — אל תקרי מהונך אלא מגרונך.

(פמובא בבאה"ט סימן נג בשם הפסיקתא, וכן ברש"י משלי ג' בהג"ה שם. ולשון הפסיקתא אלא מחננך וכו' אם נתן לך קול ערב וכו').

וכשפוגם בברית, נפגם קולו. ויעקב ששמר בריתו, כמו (בראשית מט): "ראשית אוני", זכה לקול, בבחינת (שם כז): "הקל קול יעקב".

ומבחינת קול זוכה לשלום, בבחינת (שיר השירים א): "שיר

השירים אשר לשלמה" — למלך שהשלום שלו. ובשביל זה, תקף אחר קול רנה של שירת הים זכו לשבת שלום. כמו שפתוב (שמות טו): "ויבאו מרתה", ושבת במרה

נצטנה (כמו שאמרו רבותינו ז"ל סנהדרין נו:). וזה (שמות שם): "ותען להם מרים שירו לה" ראשי-תבות שלום שעל-ידי שירה זכו לשלום:

וזהו פרוש (משלי כט): "רעה זונות יאבד הון", 'הון' — זה בחינת קול, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה: "פבד את ה' מהונך" — אל תקרי מהונך אלא מגרונך (פמובא בבאה"ט סימן נ"ג בשם הפסיקתא, וכן ברש"י משלי ג' בהג"ה שם. ולשון הפסיקתא אלא מחננך וכו' אם נתן לך קול ערב וכו').

וכשפוגם בברית — נפגם קולו. רואים מזה, שהקול תלוי בתקוין הברית, שהוא הדרת פנים. ויעקב ששמר בריתו, כמו (בראשית מט): "ראשית אוני" — זכה לקול, בבחינת (שם כז): "הקל קול יעקב", ומבחינת קול זוכה לשלום, בבחינת (שיר השירים א): "שיר השירים אשר לשלמה" — למלך שהשלום שלו. ובשביל זה תקף אחר קול רנה של שירת הים זכו לשבת שלום, כמו שפתוב: "ויבאו מרתה", ושבת במרה נצטנה (כמו שאמרו רבותינו ז"ל סנהדרין נו:). וזה

ז ודוקא במרה קבלו שבת שלום, פי כן דרך השלום להתלבש במרה, בבחינת (ישעיה לח): "הנה

אין יכול לסבל מרירות הרפואות, ואז "אין שלום אמר לרשעים" (ישעיה מח, נו); ולכן כל מי שעוסק בלקרב נפשות אליו יתברך, צריך לדעת שדבר זה בא מאד קשה, ובפרט אם זה תלוי להחזיר שלום בין העולם,

ובפרטיות בין שני הפכים, זה בא מאד מאד קשה.

וכמו שבגשמיות כשמתגברת החלשה מאד, וקשה לקבל את מרירות התרופה, הרופאים

מתאזשים מפנו, כמו-כן כשרוצים לקרב את הרחוקים, בא דבר זה קשה וכבד מאד, עד שנדמה אשר "אין שלום אמר לרשעים". וזה

ששבח חזקיהו את הקדוש-ברוך-הוא, שהשליף כל חטאתיו אחר כתפו, כדי שלא יצטרף להלביש את השלום במרירות הרבה.

וזה "הנה לשלום מר לי מר" (שם לח); הינו זה ידוע, כי לשלום צריך מרירות.

"ואתה חשקת נפשי מרדת שחת" (שם פתוב משחת בלי, ופרש רש"י: מבלי רדת שחת), כי ידעת שאין בי כח לסבל מרירות לפי חטאתי.

"והשלקת אחר גוף כל חטאי" — כדי שיתלבש השלום במרירות כפי יכלתי. וזה

— כדי שיתלבש השלום במרירות כפי יכלתי. וזה (בראשית

וּכְמֵאמָרָם ו'ל (ברכות י:): אִפְלוּ בַשָּׁעָה שֶׁשָּׁגַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁלוֹם, מֵר הוּא לוֹ; וְכֵן הוּא (ירושלמי, פֶּרֶק י', הַלְכָה א'): חֲזַקְיָהוּ אָבִיו רָשַׁע וּבְנוֹ רָשָׁע, הוּא שְׁחֲזַקְיָהוּ אוֹמֵר: "הִנֵּה לְשָׁלוֹם מֵר לִי

מר", מר לי מלפני —

מאחז, מר לי מאחרי —

ממנשה; הינו שאל

תחשב, שכדי להחזיר את

כל העולם לעבודתו

יתברך, על-ידי המשכת

השלום, דבר זה בא לאדם

בקלות, אלא זה מתלבש

במרירות גדולה. כמו שכל

הרפואות הם בסמים

מרים, בן השלום שהוא

רפואה לכל הדברים, בא

לאדם מאד קשה. [וימביא

ראיה מפסוק, ששלום

לקרב בין רחוק לקרוב זה

רפואה]: בבחינת (שם נו):

"שלום לרחוק ולקרוב

אמר ה' ורפאתיו"; וזה

בא לאדם מאד קשה, כי

לחבר שני הפכים —

רחוק וקרוב, על זה

צריכים לסבל מרירות כמו

רפואה, שהיא בדרך כלל

סם מר, שקשה לאדם

לקבלו מרב מרירות.

ולפעמים החלשה גוברת

כל-כך, עד שאין יכולת ביד

החולה לסבל מרירות

הרפואות, ואז הרופאים

מושכין ידיהם מן החולה

ומיאשים אותו. כך

כשהעונות, שהם חלי

הנפש, גוברים מאד, אז

לשלום מר לי מר" — כמו שכל

הרפואות הם בסמים מרים, בן

השלום שהוא רפואה לכל

הדברים, בבחינת' (שם נו): "שלום

לרחוק ולקרוב אמר ה'

ורפאתיו". ולפעמים החלשה

גוברת כל כך, עד שאין יכולת ביד

החולה לסבל מרירות הרפואות,

ואז הרופאים מושכין ידיהם מן

החולה ומיאשים אותו — כך

כשהעונות שהם חלי הנפש

גוברים מאד, אז אין יכול לסבל

מרירות הרפואות, ואז: "אין

שלום אמר לרשעים" (ישעיה מח נו).

וזה ששבח חזקיהו את הקדוש-

ברוך-הוא, שהשליף כל

חטאתיו אחר כתפו, כדי שלא

יצטרף להלביש את השלום

במרירות הרבה. וזה, הנה

לשלום מר לי מר (שם לח), הינו

זה ידוע, כי לשלום צריך מרירות.

ואתה חשקת נפשי מרדת שחת

(שם פתוב משחת בלי, ופרש רש"י: מבלי

רדת שחת) — כי ידעת שאין בי כח

לסבל מרירות לפי חטאתי.

והשלקת אחר גוף כל חטאי

— כדי שיתלבש השלום במרירות כפי יכלתי. וזה

(בראשית כד): "ואברהם זקן", על-ידי זקן הנ"ל, על-ידי-זה "וה' ברוך את אברהם בכל" — זה שלום, כמו שפתיב: "עושה שלום ובורא את הכל".

[מפל] זה תבין ותשפיל, איך בא הדבר הזה — להכניס שלום בעולם, בקשי גדול, כי גם אדם שחטא, רחמנא לישזבן, גם לו עוברת מרירות וקשיות וספקות, ואין בו שלום, כמו שפתיב (תהלים לח, ד): "אין שלום בעצמי מפני חטאתי", וכשבא לחזר בתשובה שלמה, עליו להשתדל שיהיה שלום בעצמו, שלא יהיו

לו שום קשיות וספקות עליו יתברך; כי כמו כשרוצים להחזיר את כל העולם בתשובה, צריכים לראות שיהיה שלום, כי אחרת לא יקבלו את דבריו, כמו-כן כשהאדם רוצה לחזר בתשובה, הוא צריך לראות שיהיה שלום בעצמו, כי דבר זה בא לאדם מאד מאד קשה, ומרב עוונותיו נכנסים בו כל מיני ספקות ומרירות, עד שעל-פירב אדם בועט, רחמנא לישזבן, מרב מרירות שעוברת עליו. ולכן כל מי שחוגר מתניו לקרב את כל העולם אליו יתברך, עליו להיות מוכן לקבל מרירות גדולה מאד, שזה מה שכל אלו העוסקים בקרוב רחוקים, צריכים לסבל מרירות גדולה מאד, כי דרך השלום — להתלבש במרירות. והביא ראיה מאברהם אבינו, שהוא קרב רחוקים, וגלה ופרסם את הקדוש-ברוך-הוא, ועל-כן נאמר בו: "ויהי"ה ברוך את אברהם בכל", 'בכל' — זה שלום, כמו שפתיב (ישעיה מה, ז): "עושה שלום ובורא רע", [ובורא את הכל (בנסח התפלה)], כי גם רע הוא פסא לטוב]. ובזה מקשרים דבריו

היטב הדק, הדק היטב. ובאמת האדם צריך להתחזק בכל המצבים שרק עוברים עליו, כי המרירות זה כלל המניעות שבאים עליו, בעת שרוצה לחזר בתשובה שלמה; כי קדם שנכנסים אל הקדשה, מתגברים ומתפשטים עליו כל המניעות והבלבולים, שמונעים אותו מלהתקרב אל הקדשה, וזה בכלל המרירות שצריכים לסבל בשביל השלום, שהוא הנתקרות אל הקדוש-ברוך-הוא, כי שמו של הקדוש-ברוך-הוא שלום (שבת י:); ולפני שזוכים להיות דבוקים בחי החיים בו יתברך, עליו לעבר כל מיני ירידות ונפילות וספקות ובלבולים. ואם עובר על הכל, זה כמו חולה שלקח תרופה מרה, והועיל לו להתרפא, אבל אם אינו יכול לסבל את מרירות הספקות והבלבולים שעוברים על כל מי שרוצה להכנס אל הקדשה, על-ידי-זה הרופאים מתיאשים ממנו. וכלל הדבר, שקדם שרוצים לחזר בתשובה שלמה אליו יתברך, שזה כלל השלום, שיהיה שלום בגופו ובנשמתו ובממונו, עליו לעבר כל מיני נסיונות קשים ומרים, ואם מחזיק מעמד, על-ידי-זה יזכה אחר-כך אל השלום הנפלא, להיות דבוק בחי החיים בו יתברך, וכמו שהוא בפרט האדם, כך הוא בכלליות העולם, ודו"ק.]

ח ושלום בגופו (שבת לג: דרשו על פסוק "ויבא יעקב שלם", שלום בגופו שלום במקומו וכו') — בארבע מרות שלא תתגבר אחת על חברתה. שלום במקומו — (עכשו יבאר, איך שכל הגלוי שיה גם על עצמו, כי כשהאדם חוטא — זה חלי הנפש, ואין שלום בעצמו מפני חטאיו, והוא צריך לעשות שלום בגופו ובעצמותיו): ושלום בגופו (שבת לג: דרשו על פסוק: "ויבא יעקב שלם", שלום בגופו שלום במקומו וכו') — בארבע מרות, שלא תתגבר אחת על חברתה, שזה עקר החלי, שאם מרה

אחת מתגברת על מרה שניה, מזה נעשה חלי; כי יש לאדם ארבע מרות: מרה אדמה, מרה ירקה, מרה לבנה, מרה שחנה, אשר משם באות כל המדות רעות והמחלות רעות, ואם הם במזג השנה — כל הארבע מרות, אני האדם בריא בנפשו ובגופו, אבל אם מתגברת עליו מרה יותר מהשניה — זה חלי הנפש וגם חלי הגוף. ולכן צריכים לראות, שיהיה שלום בין הארבע מרות. וכן שלום בממונו, שלא יהיה בא זה ואכל את זה, כמו שאמרה בת נקדימון בן גריון (כתבות 10): לשון הגמרא שם: שהיה רבי יוחנן בן זכאי הולך עם תלמידיו, ובאתה בת נקדימון בן גריון אליו, ואמרה: רבי, פרנסני! אמר לה: בתי, מי את? אמרה לו: בת נקדימון בן גריון אני. אמר לה: בתי, ממון של בית אביך היכן הולך? אמרה לו: רבי, לא בכדין מתלין מתלא בירושלים מלח ממון חסר? ואמרי לה: חסד. ושל בית חמיך היכן הוא? אמרה לו: בא זה ואבד את זה, עין שם; רואים מכאן, שיכולים לאבד את הכסף והממון שיגיע על זה. ולכן גם בזה צריכים שלום. שלום בתורתו — בלא קשיות, שילמד תורה לשם אל עולם, ולא יכנסו בו שום ספקות בלמודו. ואז: "ויבא יעקב שלם עיר שכם" פנ"ל.

רבי יוחנן בן זכאי הולך עם תלמידיו, ובאתה בת נקדימון בן גריון אליו, ואמרה: רבי, פרנסני! אמר לה: בתי, מי את? אמרה לו: בת נקדימון בן גריון אני. אמר לה: בתי, ממון של בית אביך היכן הולך? אמרה לו: רבי, לא בכדין מתלין מתלא בירושלים מלח ממון חסר? ואמרי לה: חסד. ושל בית חמיך היכן הוא? אמרה לו: בא זה ואבד את זה, עין שם; רואים מכאן, שיכולים לאבד את הכסף והממון שיגיע על זה. ולכן גם בזה צריכים שלום. שלום בתורתו — בלא קשיות, שילמד תורה לשם אל עולם, ולא יכנסו בו שום ספקות בלמודו. ואז: "ויבא יעקב שלם עיר שכם" פנ"ל.

רצה לומר, שהאדם צריך לראות שיהיה שלום בגופו, שלא תתגבר איזו מרה על חברתה, שזה חלי הנפש, שבא מחמת החטאים שהאדם חוטא, כגון: פגע — אז מתגברת עליו מרה אדמה. פגם הברית — אז מתגברת עליו מרה שחנה. תאות אכילה ושתייה — אז מתגברת עליו מרה לבנה. וכן שאר עברות, אז מתגברת

עליו מרה ירקה. וזה חלי הנפש שיש באדם, שמשם נמשך גם חלי הגוף, עד שנגעלם ונסתר ממנו אלקותו ותברך. וכדי שיזכה לזכך את גופו, עד שהקול לבד יעורר אותו, בבחינת הקול מעורר את הפונה, הוא צריך לראות שיהיה שלום בגופו. וכן שיהיה שלום בממונו, שלא יהיה בא זה ואכל את זה, פי יוכל לצמצם עצמו, ולא לרוץ אחר הפסף והממון בקורא בקהרים, ויבטל את רב ימיו אחר נדיפת הממון, וכשיצא מזה העולם, מאומה לא ישא עמו. וכן שלום בתורתו, שילמד תורה לשמה, לשם אל עולם, אז "ויבא יעקב שלם עיר שכם", כי יעקב זכה לשלמות הברית, כמו שכתוב (בראשית מט): "ראשית אוני", ולכן זכה לקול, בבחינת (בראשית כז): "הקל קול יעקב", ומתקול הזה זכה לשלום, עד שהגיע לעיר שכם, הינו למשך את כל העולם כלו לעבודתו ותברך, לעבדו שכם אחר. (ובזה מקשרים דברי, ודו"ק).

וזה פרוש: רציצא — בבחינת קנה רצוץ, שהם העכו"ם, שהם רחוקים מבחינת זקן — זה קנה חכמה, כי עכו"ם אין בהם שום חכמה, וכמאמרם ו"ל (בבא מציעא קיד): על פסוק (תחזקאל לד): "ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם", אתם קרויין אדם, ואין נזכרים קרויין אדם; וכן הוא (זהר פנחס רט): "אדם אתם", אתם קרויין אדם ולא אמין עכו"ם. נשמתין דעמין עכו"ם מדעו דקש בלא נהורא דשרי עלייהו, ועל דא משתככיין ולא מתנענען דהא לית לון אורייתא ולא דלקין בה ולא נהורא שריא בהון אינון קימין כעצים בגו נורא דדליק בלא נהורא דשריא עלייהו, ועל דא משתככיין בלא נהורא כלל.

וזה פרוש: רציצא — בבחינת קנה רצוץ, שהם העכו"ם, שהם רחוקים מבחינת זקן — זה קנה חכמה, כי עכו"ם אין בהם שום חכמה, וכמאמרם ו"ל (בבא מציעא קיד): על פסוק (תחזקאל לד): "ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם", אתם קרויין אדם, ואין נזכרים קרויין אדם; וכן הוא (זהר פנחס רט): "אדם אתם", אתם קרויין אדם ולא אמין עכו"ם. נשמתין דעמין עכו"ם מדעו דקש בלא נהורא דשרי עלייהו, ועל דא משתככיין ולא מתנענען דהא לית לון אורייתא ולא דלקין בה ולא נהורא שריא בהון אינון קימין כעצים בגו נורא דדליק בלא נהורא דשריא עלייהו, ועל דא משתככיין בלא נהורא כלל.

ומאחר שאין להם תורה, על-ידי-זה הם רחוקים מהדרת פנים, והם דבקים בקנה רצון, כמו שכתוב (תהלים סח): "גער חית קנה". ואמרו חכמינו הקדושים (מדרש תהלים סח): אמרה פנסת ישראל, רבון העולמים, צנה ישועות עמך ותן עז למשיחך וכו'. אימתי? בזמן שתכלה מלכות אדום. "גער חית קנה" — זו אדום הרשעה, שכל פתיכתה בקנה, שפותבין דימוסיות של שמד על ישראל, וגזרין עליהם שישתחוו לעבודה זרה. דמית בביעותה — הינו להמית ולבטל בעותם וצלותם של העפוי"ם, שיעזבו עוד את העבודה זרה שלהם, ויתרחקו מלבקש עוד מאלהים אחרים, אלא לקרא כלם בשם ה'. היכא נפק רוחא — איך יכולים להוציא את הרוח רעה הזו מהם ומהמוניהם; הינו זאת הבחינה אי אפשר, אלא על-ידי תקון ברית, שהוא בחינת (יהושע ב): "ולא קמה עוד רוח באיש". ואיך מפיק ומוציא ניצוצי הקדשה שנפלו על-ידי פגם הברית? ואמר להם: בהינו דעאל — בזה שנכנס בו רוח. הינו בזה שנכנס בו רוח שטות, הינו הרהורי זנות, והוא משבר תאותו בזה הוא מפיק ומוציא ניצוצי הקדשה של פגם הברית, כי זה הוא בחינת תשובת המשקל (איכה ה'): "זקנים משער שבתו בחורים מנגינתם":

על האדם לפני שרוצה לזכות לברית שלום, שההכרח לו לעבר בכל אלו המקומות המטונפים שהיה שם עד עכשו, והוא פונה ערף להם, וחוזר בתשובה שלמה, וסובל את המרירות הכרוכה בשלום הזה, זה בעצמו תקונו; כי במקום שקלקל — שם צריך לתקן, שזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (ימא פו): היכי דמי בעל תשובה? אמר רב יהודה: כגון שבאת לידו דבר עברה פעם ראשונה ושניה ונצל הימנה, מחויי רב יהודה: באותה אשה, באותו פרק, באותו מקום; הינו שהוא צריך לעבר עוד פעם במקומות אלו, ולסבל את המרירות של היצר הרע, שרוצה למשך אותו חזרה אל הרע שעשה עד עכשו, והוא פונה ערף מהם, אז הוא זוכה להגיע לשלום אמתי. ומביא ראיה מפסוק (איכה ה'): "זקנים משער שבתו בחורים מנגינתם". ודרשו על זה חכמינו הקדושים (ירושלמי סוטה, פרק ט', הלכה יב): אמר רב

חסדא, בראשונה הייתה אימת סנהדרין עליהן, ולא היו אומרים דברי נבלה בשיר, אבל עכשו, שאין אימת סנהדרין עליהן, הן אומרים דברי נבלה בשיר, כי זקן הוא זה שקנה חכמה, ומאחר שמשער ישובתו, שמתרחקים מהסנהדרין היודעים לדרש דרושי התורה בי"ג מדות שהתורה נדרשת בהם, על-ידי-זה בחורים מנגינתם, שנתקלקל הקול, והם אומרים דברי

שזה נאמר אצל רחב, שאמרו חכמינו הקדושים (מגלה יד): שהתגברה. ואיך מפיק ומוציא ניצוצי הקדשה שנפלו על-ידי פגם הברית? ואמר להם: בהינו דעאל, בזה שנכנס בו רוח, הינו בזה שנכנס בו רוח שטות, הינו הרהורי זנות, והוא משבר תאותו, בזה הוא מפיק ומוציא ניצוצי הקדשה של פגם הברית, כי זה הוא בחינת תשובת המשקל; שזה בעצמו המרירות שעוברת

לְאָרְעָא; נְתַרומם וְנַחֲלָה בֵּין שָׁמַיִם לְאָרֶץ. אָמַר
לְהוּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה לְסָבִי דְבִי אַתּוּנָה.
אֶפִּיקוּ לִי לְבַנֵּי וְטִינָא מֵהֶתֶם; תְּבִיאוּ לִי לְבָנִים
וְטִיט מִשָּׁם, כְּדִי שְׂאֲבָנָה אֶת הַבַּיִת. אָמְרוּ סָבִי
דְּבִי אַתּוּנָה לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן

(עד פֶּאן לְשׁוֹן רַבְנֵי, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה)

חֲנַנְיָה: וּמִי אֵיפָא דְמַצִּי
לְאַסּוּקֵי הֶתֶם; מִי יָכוֹל
לְהַבִּיא לְשָׁם לְבָנִים וְטִיט,
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה:
וּמִי אֵיפָא דְמַצִּי לְמַבְנֵי
בֵּיתָא בֵּין שְׁמַיָא לְאָרְעָא;
וּמִי יָכוֹל לְבָנוֹת בַּיִת בֵּין
שָׁמַיִם לְאָרֶץ:

א. הַמְתַּנְגְּדִים הַמְּבִזִּים
וְהַמְּחַרְפִּים יִרְאִי
הַשָּׁם, מֵאִיפָה זֶה בָּא? זֶה
מִחֲמַת שְׁמַקְבָּלִים תּוֹרָה
מִתְלַמִּידֵי חֲכָמִים שְׂדִין
יְהוּדָאִין [עֵינֵן זֶהר פִּנְחָס
רַנֵּג: מֵאֲרִי מִשְׁנָה דְאִינּוֹן
כְּמַלְאָכִים מְשַׁמְשִׁין לֹון
שְׂדִים יְהוּדָאִי דְאִינּוֹן
רְשִׁימִין בְּאוֹת שְׂדֵי, וְאִית
שְׂדִין וּמְזִיקִין מִסְטָרָא
דְּמִסְאָבוּ דְאַתְקָרְיָאוּ שְׂדִים
עֲכוּ"ם (קִהֲלַת ז): "וְזֶה
לְעַמַּת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים",
וּבְגִין דָּא אָמְרוּ מֵאֲרִי
מִתְנִיתִין דְאִינּוֹן ג' מִינֵין

לְאָרְעָא; נְתַרומם וְנַחֲלָה בֵּין שָׁמַיִם לְאָרֶץ. אָמַר
לְהוּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה לְסָבִי דְבִי אַתּוּנָה.
אֶפִּיקוּ לִי לְבַנֵּי וְטִינָא מֵהֶתֶם; תְּבִיאוּ לִי לְבָנִים
וְטִיט מִשָּׁם, כְּדִי שְׂאֲבָנָה אֶת הַבַּיִת. אָמְרוּ סָבִי
דְּבִי אַתּוּנָה לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה:
וּמִי אֵיפָא דְמַצִּי לְמַבְנֵי
בֵּיתָא בֵּין שְׁמַיָא לְאָרְעָא;
וּמִי יָכוֹל לְבָנוֹת בַּיִת בֵּין
שָׁמַיִם לְאָרֶץ:

א הַמְתַּנְגְּדִים הַמְּבִזִּים וְהַמְּחַרְפִּים יִרְאִי הַשָּׁם — זֶה
מִחֲמַת שְׁמַקְבָּלִים תּוֹרָה מִתְלַמִּידֵי חֲכָמִים

וְלָכֵן צְרִיכִים תְּשׁוּבַת הַמִּשְׁקָל לְתַקֵּן
זֹאת, וְאִף שְׂבִיבֹא דְכָבֵר זֶה בְּמִרְיוֹת, כִּי הִרְגִּיל אֶת
עַצְמוֹ כְּכֹר לְפָגַם בְּבְרִית, וְאָבַד אֶת שְׁכֻלוֹ שֶׁהוּא
הַדְרַת פָּנִים, שְׂאִינּוּ יָכוֹל לְדַרְשׁ אֶת הַתּוֹרָה בִּי"ג
מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת
בְּהֶם.

(עד פֶּאן לְשׁוֹן רַבְנֵי,
זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה):

(שִׁיף לְעִיל): "וַיֵּרָא (ה')
בְּצַר לְהֶם בְּשִׁמְעוּ
אֶת רִנְתָּם", עַל-יַדֵּי שְׁמִיעַת
קוּלוֹ, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
רוֹאֶה מִי שְׂמַצֵּר לוֹ, אֵיזָה
עֲכוּ"ם מִצֵּר לָנוּ וְכוּ'.
וְאָמַר, שְׁעַל-בֶּן פְּשִׁישׁ, חֶסֶם
וְשָׁלוֹם, אֵיזָה גְזֵרָה וְצָרָה
לְיִשְׂרָאֵל מֵאֵיזָה עֲכוּ"ם,
אֲזִי טוֹב לְנַגֵּן הַנְּגוּן שֶׁל
אוֹתָהּ הַעֲכוּ"ם שְׂמַצֵּר
לְהֶם, חֶסֶם וְשָׁלוֹם. וְזֶהוּ:
"בְּשִׁמְעוּ אֶת רִנְתָּם" —
'רִנְתָּם' דִּיקָא, הֵינּוּ רַבָּה
וְנִגּוּן שְׁלָהֶם שֶׁל אוֹתָהּ
הַעֲכוּ"ם שְׂמַצֵּרָה לְיִשְׂרָאֵל,
חֶסֶם וְשָׁלוֹם, וְעַל-יַדֵּי-זֶה
תְּהִיָּה מַפְלָה לְאוֹתָהּ אִמָּה
שְׂמַצֵּרָה לְיִשְׂרָאֵל:

כח

(לְשׁוֹן רַבְנֵי זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה)

הַסָּבִי דְבִי אַתּוּנָה שְׂאֵלוֹ
אֶת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן
חֲנַנְיָה: בְּנֵי לָן בֵּיתָא
בְּאִוִּירָא דְעֵלְמָא; בְּנָה לָנוּ
בַּיִת בְּאִוִּיר הָעוֹלָם. אָמַר
שָׁם; רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה
אָמַר שָׁם מְשֻׁמְתֵי וְתַבְרוּךְ.
קָם וְתָלָא בֵּין שְׁמַיָא

כח
(לְשׁוֹן רַבְנֵי, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה)
בְּנֵי לָן בֵּיתָא בְּאִוִּירָא דְעֵלְמָא,
אָמַר שָׁם, קָם וְתָלָא בֵּין
שְׁמַיָא לְאָרְעָא. אָמַר לְהוּ,
אֶפִּיקוּ לִי לְבַנֵּי וְטִינָא מֵהֶתֶם.
אָמְרוּ: וּמִי אֵיפָא דְמַצִּי

לְאָרְעָא; נְתַרומם וְנַחֲלָה בֵּין שָׁמַיִם לְאָרֶץ. אָמַר
לְהוּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה לְסָבִי דְבִי אַתּוּנָה.
אֶפִּיקוּ לִי לְבַנֵּי וְטִינָא מֵהֶתֶם; תְּבִיאוּ לִי לְבָנִים
וְטִיט מִשָּׁם, כְּדִי שְׂאֲבָנָה אֶת הַבַּיִת. אָמְרוּ סָבִי
דְּבִי אַתּוּנָה לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה:
וּמִי אֵיפָא דְמַצִּי לְמַבְנֵי
בֵּיתָא בֵּין שְׁמַיָא לְאָרְעָא;
וּמִי יָכוֹל לְבָנוֹת בַּיִת בֵּין
שָׁמַיִם לְאָרֶץ:

א הַמְתַּנְגְּדִים הַמְּבִזִּים וְהַמְּחַרְפִּים יִרְאִי הַשָּׁם — זֶה
מִחֲמַת שְׁמַקְבָּלִים תּוֹרָה מִתְלַמִּידֵי חֲכָמִים

מְנִייהוּ. חַד מִיַּן דְּלֵהוּן כְּמִלְאָכֵי הַשָּׁרָת וּמִיַּן תַּנְיָנָא כְּבִנְי־אָדָם וּמִיַּן תְּלִיתָאֵי כְּכַעֲרָן, וְאִית בְּהוּן חֲכִימִין בְּאוּרִייתָא דְּבִכְתָּב וְדַכְעַל פֶּה. אֲתַקְרִי יוֹסֵף שִׂידָא עַל שְׁם דְּאוּלִּיד לִיָּה שַׁד וְלֵאוּ לְמַגְנָא אָמְרוּ מְאָרֵי מִתְנִיתִין, אִם הֶרֶב דּוּמָה לְמִלְאָךְ הַנְּיָ"ה צְבָאוֹת, תּוֹרָה יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ. וְאַשְׁמַדָּאֵי מִלְכָּא הוּא וְכָל מִשְׁפַּחְתֵּיהּ הָא אוּקְיָמָנָא דְּאִינוּן שְׂדִין יְהוּדָאִין דְּאֲתַקְפִּין בְּאוּרִייתָא וּבְשִׁמְהוּן דְּאוּרִייתָא וְכוּ', עֵינן שָׁם.

הַתּוֹרָה הִיא בְּזַעֲרֵי אַנְפִּין, שְׂזָה מְאָרֵי מִשְׁנָה, שְׁשָׁם שׁוֹרָה מִט"ט, וְאֵלוּ הַצְּדִיקִים יוֹנְקִים מִשָּׁם, הֵם קְדוּשִׁים כְּמִלְאָכִים, וּמִשְׁמָשִׁים לָהֶם שְׂדִין יְהוּדָאִין, וְכִמוּ שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (חֲלִין קה:): הַהוּא בַר שִׂידָא דְּהָוָה בִּי רַב פֶּפְא. פֶּרֶשׁ רַש"י: שְׂזָה מִשְׁמָשׁוּ; הֵינּוּ הַצְּדִיקִים הַדְּבּוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִכְלָלִים בְּמִט"ט, שְׂזָה תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה הַיּוֹנְקָת מִתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, הֵם זוֹכִים שְׁמִשְׁמָשִׁים לָהֶם שַׁד, וּמִחַמַּת הַשְּׁמוּשׁ שְׁמִשְׁמָשִׁים אֶת הַתְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, נִתְּוֹסֵף לָהֶם י', שְׂזָה שְׂדֵי, עַל שֵׁם מִט"ט. אֲבָל יֵשׁ שְׂדִין מִצַּד קְלָפוֹת הַטְּמָאוֹת, כִּי "זָה לְעַמַּת זָה עֲשֵׂה אֱלֹקִים", כִּי מֵה שְׂיֵשׁ בְּקַדְשָׁהּ, יֵשׁ זָה לְעַמַּת זָה בְּטַמְאָה. וְיֵשׁ שְׁלֹשָׁה מִיָּנִים בְּשְׂדִים: מִיַּן אֶחָד הַדּוּמָה לְמִלְאָכֵי הַשָּׁרָת, לְפִי שְׁמִשְׁמָשִׁים אֶת הַתְּלַמִּידֵי חֲכָמִים הַקְּדוּשִׁים כְּמִלְאָכֵי הַשָּׁרָת. וּמִיַּן שְׁנֵי הֵם דּוּמִים לְבִנְי־אָדָם, וְהֵם שְׂדִים בֵּינוּנִים, וּמִיַּן שְׁלִישֵׁי הֵם כְּבִהְמוֹת, שְׂדִים טְמָאִים. וְאֵלוּ שְׁקֵרוּבִים אֶל הַקְּדוּשָׁה, שְׁמִשְׁמָשִׁים אֶת הַתְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, כְּגוֹן יוֹסֵף שִׂידָא, שְׁאֲמָרוּ (עֲרוּבִין מ): דְּלָמָּא יוֹסֵף שִׂידָא אֲמַרִּינְהוּ. וְכֵן (פְּסָחִים קי:): אָמַר רַב יוֹסֵף, אָמַר לִי יוֹסֵף שִׂידָא, אָמַר רַב פֶּפְא, אָמַר לִי יוֹסֵף שִׂידָא, עֵינן שָׁם. וְעַל זָה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (חֲגִיגָה טו:): אִם הֶרֶב דּוּמָה לְמִלְאָךְ

הַנְּיָ"ה צְבָאוֹת, תּוֹרָה יִבְקָשׁוּ מִפִּיו. כִּי אִם הֶרֶב דְּבוּק בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי תּוֹרָתוֹ תּוֹרָה מְזַעֲרֵי אַנְפִּין, וּמִשָּׁם יוֹנְקִים גַּם הַשְּׂדִין יְהוּדָאִין שְׁמִשְׁמָשִׁים אוֹתָם; הֵינּוּ כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל רְשׁוּם בּוֹ שֵׁם שְׂד"י, עַל שֵׁם הַבְּרִית, שְׁפָל אֶחָד נְמוּל, גִּחְקַק בּוֹ שְׂד"י. וְלִכְּן אִם הוּא נוֹטֵר אֶת הַבְּרִית, מְאִיר בּוֹ שֵׁם שְׂד"י, וְהוּא מְאָרֵי מִשְׁנָה. אֲבָל אִם הוּא פְּגָם בְּבְרִית, אֲבָד אֶת הַיּוּד וְנִשְׁאַר שַׁד, וְלִכְּן אֵלוּ הַתְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, אִף

שְׂדִין יְהוּדָאִין. כִּי תְלַמִּידֵי-חֲכָמִים שְׂדִין יְהוּדָאִין הֵם מְקַבְּלִים תּוֹרָתָם מִהַשְּׂדִין, שְׂיֵשׁ לָהֶם תּוֹרָה נְפוּלָה מְאֻלְפִין נְפוּלִים. וּבְאֻלְפִין אֵלוּ כְּתִיב בְּשַׁלְמָה (מְלָכִים-א' ה'): "וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מְשָׁל וַיְהִי

שְׂיּוֹדְעִים לְלַמֵּד, וְרַק הֵם פּוֹגְמִים בְּבְרִית, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, אֲבָדוּ אֶת הַיּוּד, וְנִשְׁאַר אֲצֵלָם שַׁד, וְזָה שְׂדִין יְהוּדָאִין, אִף שֶׁהֵם קְרוּבִים לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים, הַמְקַבְּלִים תּוֹרָה מִצַּד הַקְּדוּשָׁה, אֲבָל הֵם בְּעֲצָמָם שְׂדִין יְהוּדָאִין, וְהֵם הַמְתְּלוֹצְצִים מִהַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּים הַדְּבּוּקִים בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהֵם מְאֹד מְסַכְּנִים, כִּי בְּנִי-אָדָם אֵינָם כָּל-כָּף רְחוּקִים מֵהֶם, וְנִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם, מֵאֲחַר שֶׁהֵם תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, אֲבָל בְּאַמַּת הֵם תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים שְׂדִין יְהוּדָאִין, וְהֵם מְאֹד מְסַכְּנִים לְרַחֵק אֶת בְּנֵי-אָדָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ]. כִּי תְלַמִּידֵי חֲכָמִים שְׂדִין יְהוּדָאִין, הֵם מְקַבְּלִים תּוֹרָתָם מִהַשְּׂדִין, שְׂיֵשׁ לָהֶם תּוֹרָה נְפוּלָה מְאֻלְפִין נְפוּלִים; [הֵינּוּ כִּי מִי שְׁשׁוּמֵר אֶת בְּרִיתוֹ, יוֹדֵעַ שְׁאֵלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם נִמְצָא בְּכָל מְקוֹם, וְאִז תּוֹרָתוֹ הִיא תּוֹרַת הַשָּׁם, לֹא-כֵן מִי שְׁפָגַם בְּבְרִיתוֹ, הוּא מְפָרִיד אֶת הַיּוּד מִשָּׁם שְׂד"י, וְנִשְׁאַר שַׁד, כִּי הוּא נִתְּקַ אֶת עֲצָמוֹ מֵאֵלוֹ שֶׁל עוֹלָם. וְלִכְּן אֵלוּ הַתְּלַמִּידֵי חֲכָמִים שְׂדִין יְהוּדָאִין, מְקַבְּלִים אֶת חֵלֶק תּוֹרָתָם מִהַשְּׂדִין, וְהֵם מְזַיְקִי עֲלֵמָא, כִּי עִם חֲדוּשֵׁיהֶם שְׁמִחֲדוּשִׁים, הֵם מְנַתְּקִים אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלִכְּן הֵם מְתַנַּגְדִּים גְּדוּלִים עַל יְרֵאֵי הַשָּׁם, וּמְחַרְפִּים אוֹתָן]. וּבְאֻלְפִין אֵלוּ כְּתִיב בְּשַׁלְמָה (מְלָכִים-א' ה'): "וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מְשָׁל, וַיְהִי

שִׁירוֹ חֲמֹשֶׁה וְאַלְף"; פִּי שְׁלֹמֹה זָכָה לָהֶם בְּקִדְשָׁה; פִּי בִימֵי שְׁלֹמֹה הָיָה סִיְהָרָא בְּשְׁלֹמוֹתָא, כְּמוֹבָא (זֶהר הָאֲזִינוּ רַפּוּ): בְּיוֹמוֹי דְּשְׁלֹמֹה מְלָכָא קִימָא סִיְהָרָא בְּאֲשְׁלֹמוֹתָא. וְלִכְן הָאִיר לוֹ אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם מְכַל פְּרֻט מִפְּרֻטֵי הִבְרִיָּאָה, וְלִכְן הָיָה יָכוֹל לְדַרֵּשׁ מְכַל דְּבַר תּוֹרָה וְגִלּוּי אֲלֻקוֹת, כִּי מֵאֲחַר שֶׁהָיָה אֲצִלוֹ סִיְהָרָא בְּאֲשְׁלֹמוֹתָא, שָׁזָה שֵׁם הַתְּנַ"ה בְּמִלּוּי אֲלֻפִּי"ן כְּזֹה: יו"ד, ה"א, וּא"ו, ה"א, סוּד שֵׁם מ"ה, בְּטוֹל אֶל הָאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא. וְלִכְן יֵשׁ שְׁלֹשָׁה אֲלֻפִּי"ן, וְכָל אֲלֻף זֶה אֹר, וְזֶה הַשְּׁלֻשֶׁת אֲלֻפִּי"ן מִשְׁל מ' בְּחֶסֶד, ש' בְּגִבּוֹרָה, ל' בְּתַפְאֲרָת. וְהֵם כְּנֻגַד הַשְּׁלֻשָׁה סְפָרִים שֶׁחִבֵּר שְׁלֹמֹה: שִׁיר הַשִּׁירִים, קִהְלֶת, מִשְׁלִי, שֶׁהֵם נִגְד: חֶסֶד, גְּבוּרָה, תַּפְאֲרָת. וְחֲמֹשֶׁה חֲסָדִים הַמְתַּלְבָּשִׁים תוֹךְ הַיְסוּד. וְזֶה: "וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמֹשֶׁה וְאַלְף"; חֲמֹשֶׁה כְּנֻגַד חֲמֹשֶׁה חֲסָדִים הַכְּלוּלִים בְּתוֹךְ צִיּוֹר אֲלֻף, סוּד אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם. אֲבָל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, שְׂדִין יְהוּדָאִין, מְקַבְּלִין מֵהֶם דֶּרֶךְ הַקְּלָפוֹת, וּבִשְׂבִיל זֶה כָּל דְּבוּרָם דֶּרֶךְ מִשְׁל וּמְלִיצָה וּטְעָמִים נִפְלְאִים, כִּי שְׂרָשָׁה מֵאֲלוֹ הַנַּחַל, שֶׁהֵם הָאֲלֻפִּין

הַנְּפֹלִים, שָׁזָה סוּד (שְׁמוֹת טו, ט): "אָמַר אֲוִיב אֲרִדְרָף אֲשִׁיג אֲחַלֵּק שְׁלָל"; כִּי הַסְטֵרָא אֲחִרָא רוֹדְפַת אַחַר הַקְּדֻשָׁה, וְרוֹצָה לִינֵק מִמֶּנָּה, וְאֵלוֹ הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים, שְׂדִין יְהוּדָאִין, יוֹנְקִים מִסְטֵרָא דְּטַמְאָה אֲלֻפִּין הַנְּפֹלִין, כִּי אֵינָם כְּטָלִים וּמְבֻטָּלִים אֶל הָאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, אֲלֹא מִפְּרִידִים אֶת הַתּוֹרָה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ. וְכָל תּוֹרָתוֹ שֶׁל דּוֹאֵג מִשְׁפָּה וְלַחֲוִץ (סְנֵהֲדִירִין קו:), כִּי אֵינָם מְקַשְּׂרִים אֶת הַתּוֹרָה עִם גוֹתֵן הַתּוֹרָה. וְלִכְן אֵלוֹ הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים נֶאֱמַר עֲלֵיהֶם (יִשְׁעִיָּה ז'): "הַמְעַט מִכֶּם הִלְאוֹת אֲנָשִׁים כִּי תִלְאוּ גַם אֲלֻקִּים". כִּי מִיִּגְעִים אֲנָשִׁים שְׂבָאִים לְשִׁמְעַ דְּרוּשָׁם וְתוֹרָתָם, וְאֲנָשִׁים חוֹשְׁבִים שְׂיִבְאוּ לְאִיזְהוּ תוֹעֵלַת עַל יָדָם, הֵינּוּ שְׂיִבְאוּ לְדַעַת אֶת ה' אִיךָ לְעַבֵּד, וְהֵם הָאֲנָשִׁים — הָאֲנָשִׁים — אִין מִשִּׁיגִים שׁוּם תוֹעֵלַת, כִּי תוֹרָתָם שֶׁל אֵלוֹ הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים אִין לָהּ כַּח לְהַדְרִיף אֶת הָאָדָם בְּדֶרֶךְ הַטּוֹב, כִּי מִבִּישָׂא לָא הוּי טָבָא. וְלֹא עוֹד, כִּי תִלְאוּ גַם אֲלֻקִּים — כְּאֵלוֹ לוֹאָה הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא מְלַעְזוֹר לְעוֹבְדִים אוֹתוֹ. נִמְצָא שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אֵלוֹ בְּנֵי אָדָם נוֹפְלִים בְּכַפִּירוֹת גְּדוּלוֹת, וְחוֹשְׁבִים, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, "לֹא יִרְאֶה וְלֹא יִבִּין אֲלֻקִּים בְּמַעֲשֵׂה בְּנֵי אָדָם". עַל-יְדֵי-זֶה

שִׁירוֹ חֲמֹשֶׁה וְאַלְף". פִּי שְׁלֹמֹה זָכָה לָהֶם בְּקִדְשָׁה, אֲבָל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים שְׂדִין יְהוּדָאִין מְקַבְּלִין מֵהֶם דֶּרֶךְ הַקְּלָפוֹת. וּבִשְׂבִיל זֶה כָּל דְּבוּרָם — דֶּרֶךְ מִשְׁל וּמְלִיצָה וּטְעָמִים נִפְלְאִים, כִּי שְׂרָשָׁה מֵאֲלוֹ אֲלֻפִּין הַנַּחַל. וְאֵלוֹ הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים, נֶאֱמַר עֲלֵיהֶם (יִשְׁעִיָּה ז'): "הַמְעַט מִכֶּם הִלְאוֹת אֲנָשִׁים כִּי תִלְאוּ גַם אֲלֻקִּים"; כִּי מִיִּגְעִים אֲנָשִׁים שְׂבָאִים לְשִׁמְעַ דְּרוּשָׁם וְתוֹרָתָם, וְאֲנָשִׁים חוֹשְׁבִים שְׂיִבְאוּ לְאִיזְהוּ תוֹעֵלַת עַל יָדָם, הֵינּוּ שְׂיִבְאוּ לְדַעַת אֶת ה' אִיךָ לְעַבֵּד, וְהֵם הָאֲנָשִׁים — אִין מִשִּׁיגִים שׁוּם תוֹעֵלַת, כִּי תוֹרָתָם שֶׁל אֵלוֹ הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים, אִין לָהּ כַּח לְהַדְרִיף אֶת הָאָדָם בְּדֶרֶךְ הַטּוֹב, כִּי מִבִּישָׂא לָא הוּי טָבָא, וְלֹא עוֹד, כִּי תִלְאוּ גַם אֲלֻקִּים — כְּאֵלוֹ נְלוֹאָה הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא מְלַעְזוֹר לְעוֹבְדִים אוֹתוֹ. נִמְצָא, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אֵלוֹ בְּנֵי אָדָם נוֹפְלִים בְּכַפִּירוֹת גְּדוּלוֹת, וְחוֹשְׁבִים, חֶסֶד וְשְׁלוֹם: "לֹא יִרְאֶה וְלֹא יִבִּין אֲלֻקִּים בְּמַעֲשֵׂה בְּנֵי-

אָדָם", עַל-יְדֵי-זֶה "אֵת יִרְאֵי ה' לֹא יִכְבְּדוּ", וּמְחַרְפִּים וּמְבִישִׁים אוֹתָם. וּבִשְׂכִיל זֶה בּוֹשָׁה נִקְרָאת עֲבוֹדַת אֱלִילִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (הוֹשֵׁעַ ט'): "וַיִּזְוְרוּ לַבִּשְׁתִּי"; פִּי הַבּוֹשָׁה וְהַחֲרוּף נַעֲשֶׂה מִהַכְּפִירוֹת:

וְרָצָה לוֹמַר, מֵאֲחַר שֶׁאֵלֹהֵי הַתְּלִמֵּידי חֲכָמִים, שְׂדִין יְהוּדָאִין, לֹא מְקַשְׂרִים אֵת הַתּוֹרָה אֶל נוֹתֵן הַתּוֹרָה, כִּי מִפְּרִידִים אֵת הַתּוֹרָה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְלֹא מוֹצֵאִים אֵת אֱלֹהֵי שֶׁל עוֹלָם הַמְּסַתֵּר בְּכָל דְּבַר, עַל-יְדֵי-זֶה הֵם גּוֹרְמִים, שֶׁכָּל אֱלֹהֵי הַבָּאִים לְשִׁמְעַת דְּרוֹשָׁם וְתוֹרָתָם, שְׁנוּפְלִים בְּכַפִּירוֹת וְאִפְּיִקוֹרְסוֹת, וְאֲנָשִׁים לֹא מְקַבְּלִים שׁוֹם תּוֹעֵלַת מִהֵם וּמִתּוֹרָתָם, כִּי מִרְעַ לֹא יוֹצֵא טוֹב, כִּי מֵאֲחַר שֶׁכָּל תּוֹרָתָם הִיא רַק בְּדֶרֶךְ מִשָּׁל וּמְלִיצָה, וּמִי שֶׁמַּעֲיֵן בְּדַבְרֵיהֶם, הוּא רַק מִתְיַגֵּעַ וְלֹא מוֹצֵא שׁוֹם תּוֹעֵלַת בְּדַבְרֵיהֶם, וְלִכֵּן לֹא בַחֲנָם שֶׁהֵם מְחַרְפִּים וּמְגַדְּפִים

"אֵת יִרְאֵי ה' לֹא יִכְבְּדוּ", וּמְחַרְפִּים וּמְבִישִׁים אוֹתָם. וּבִשְׂכִיל זֶה בּוֹשָׁה נִקְרָא עֲבוֹדַת זָרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (הוֹשֵׁעַ ט'): "וַיִּזְוְרוּ לַבִּשְׁתִּי" וְהַחֲרוּף נַעֲשֶׂה מִהַכְּפִירוֹת:

ב. וּבְשֵׁישׁ לִירְאֵי הַשֵּׁם חֲרָפוֹת וּבוֹשׁוֹת מִהַכּוֹפְרִים הָאֵלֹהִים, עֲצָה עַל-זֶה: "אֲנֹכִי תּוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ חֲרָפַת אָדָם" (תְּהִלִּים כב). לְחֲרָפוֹת וּבִזְיוֹנוֹת, הַסְּגָלָה לְזֶה בְּחֵינַת תּוֹלַעַת. שְׁעַל-יְדֵי בְּחֵינַת הַזֹּאת, מְנַצֵּחַ אוֹיְבָיו. כִּי תּוֹלַעַת הוּא בְּחֵינַת אֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֵיכָה ד'): "הָאֱמֻנִים עָלַי תּוֹלַעַת", כִּי הַתּוֹלַעַת הִיא הַרוּחַשָׁת עַל הָאָרֶץ, וְהִיא בְּסוּד הַמְּלָכוֹת, שֶׁהִיא הַתְּפִלָּה. וּכְמֵאמָרָם ו'ל (תְּנַחֲמוּמָא בְּשַׁלַּח): לְמָה נִמְשָׁלוּ יִשְׂרָאֵל לְתוֹלַעַת? לוֹמַר לָךְ, מַה תּוֹלַעַת הִנֵּה אֵינִי מִכָּה אֵת הָאָרְזִים אֲלֵא בְּפִיו, וְהוּא רַךְ וּמִכָּה אֵת הַקֶּשֶׁה, כִּךְ אֵין לָהֶם לִישְׂרָאֵל אֲלֵא תְּפִלָּה (עֲמִן קְהִלוֹת יַעֲקֹב, עֲרֵךְ תּוֹלַעַת): תּוֹלַעַת גִּימְטְרִיָּה שֶׁקִּי צִי"ת, שֶׁהוּא הַשֵּׁם הַשְּׂבִיעִי נִגְדַת הַמְּלָכוֹת, שֶׁהוּא סוּד הַתְּפִלָּה, סוּד "שִׁינְעַתְנוּ קַיִל וְשִׁמְעַ עֲעַקְתְנוּ יוֹדַע תִּיעֵלוֹמוֹת". וְהוּא בְּחֵינַת אֲבְרָהָם, שֶׁהוּא רֹאשׁ לַמְּאֻמִּינִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית טו) "וְהָאֱמִין בֵּה", כִּי אֲבְרָהָם אָבִינוּ גָּלָה וּפְרָסָם אֵת שְׁמוֹ יִתְבַּרֵּךְ לְכָל הָעוֹלָם, וּכְמֵאמָרָם ו'ל (בְּרֵאשִׁית בְּפָה, פְּרָשָׁה מַג, סִימָן ז'): אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲנִי לֹא הִנֵּה שְׂמִי נִכְרַת לְבְרִיּוֹתִי, וְהַפְּרַת אוֹתִי בְּבְרִיּוֹתִי, מַעֲלָה אֲנִי עֲלֶיךָ, כֹּאֲלוֹ אִתָּה שְׁתַּף עִמִּי

לְסַבֵּל אֵת יִרְאֵי הַשֵּׁם הָאֲמִתִּיִּים, וְלִכֵּן הֵם מְחַרְפִּים וּמְבִישִׁים אוֹתָם. עֲצָה עַל זֶה: "אֲנֹכִי תּוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ חֲרָפַת אָדָם" (תְּהִלִּים כב) לְחֲרָפוֹת וּבִזְיוֹנוֹת, הַסְּגָלָה לְזֶה בְּחֵינַת תּוֹלַעַת, הֵינִי שִׁינְעַתְנוּ אֵת עֲצָמוֹת כְּתוֹלַעַת הַזֶּה הַרוּחַשָׁת עַל הָאָרֶץ, לְבַטֵּל אֵת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹהֵי יִתְבַּרֵּךְ, שְׁעַל-יְדֵי בְּחֵינַת הַזֹּאת מְנַצֵּחַ אוֹיְבָיו; כִּי בּוֹ בְּרָגַע שֶׁהָאָדָם נַעֲשֶׂה בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ כְּתוֹלַעַת הַרוּחַשָׁת, וְאֵינוֹ עוֹנֶה לְרָשָׁעִים הָאֵלֹהִים, וְאֵינוֹ נִכְנָס אִתָּם בְּכוֹפְרִים, הוּא כְּכֹר מְנַצֵּחַ, כִּי תּוֹלַעַת הוּא בְּחֵינַת אֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֵיכָה ד'): "הָאֱמֻנִים עָלַי תּוֹלַעַת", כִּי הַתּוֹלַעַת הִיא הַרוּחַשָׁת עַל הָאָרֶץ, וְהִיא בְּסוּד הַמְּלָכוֹת, שֶׁהִיא הַתְּפִלָּה. וּכְמֵאמָרָם ו'ל (תְּנַחֲמוּמָא בְּשַׁלַּח): לְמָה נִמְשָׁלוּ יִשְׂרָאֵל לְתוֹלַעַת? לוֹמַר לָךְ, מַה תּוֹלַעַת הִנֵּה אֵינִי מִכָּה אֵת הָאָרְזִים אֲלֵא בְּפִיו, וְהוּא רַךְ וּמִכָּה אֵת הַקֶּשֶׁה, כִּךְ אֵין לָהֶם לִישְׂרָאֵל אֲלֵא תְּפִלָּה (עֲמִן קְהִלוֹת יַעֲקֹב, עֲרֵךְ תּוֹלַעַת): תּוֹלַעַת גִּימְטְרִיָּה שֶׁקִּי צִי"ת, שֶׁהוּא הַשֵּׁם הַשְּׂבִיעִי נִגְדַת הַמְּלָכוֹת, שֶׁהוּא סוּד הַתְּפִלָּה, סוּד "שִׁינְעַתְנוּ קַיִל וְשִׁמְעַ עֲעַקְתְנוּ יוֹדַע תִּיעֵלוֹמוֹת". וְהוּא בְּחֵינַת אֲבְרָהָם, שֶׁהוּא רֹאשׁ לַמְּאֻמִּינִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית טו) "וְהָאֱמִין בֵּה", כִּי אֲבְרָהָם אָבִינוּ גָּלָה וּפְרָסָם אֵת שְׁמוֹ יִתְבַּרֵּךְ לְכָל הָעוֹלָם, וּכְמֵאמָרָם ו'ל (בְּרֵאשִׁית בְּפָה, פְּרָשָׁה מַג, סִימָן ז'): אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲנִי לֹא הִנֵּה שְׂמִי נִכְרַת לְבְרִיּוֹתִי, וְהַפְּרַת אוֹתִי בְּבְרִיּוֹתִי, מַעֲלָה אֲנִי עֲלֶיךָ, כֹּאֲלוֹ אִתָּה שְׁתַּף עִמִּי

אֵת יִרְאֵי הַשֵּׁם וְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ, וְהַכֵּל בָּא מִחֲמַת קְנָאָה סְרוּחָה שֵׁישׁ לָהֶם עֲלֵיהֶם. וּמַה גַּם, כִּי הַטְּמָאָה לֹא יְכוּלָה לְסַבֵּל אֵת הַקְּדוּשָׁה, וְלִכֵּן הִיא תְּמִיד רוֹדֶפֶת אוֹתָהּ. וְאִם תִּתְבּוֹנֵן, תִּבִּין וְתִשְׁכַּח מִהֵיכָן בָּא, שִׁירְאֵי הַשֵּׁם סוֹבְלִים חְרוּפִין וְגִדּוּפִין, עֲלִבּוֹנוֹת וּבִזְיוֹנוֹת מֵאֵלֹהֵי הַתְּלִמֵּידי חֲכָמִים שְׂדִין יְהוּדָאִין, שֶׁנִּתְקוּ עֲצָמָם לְגַמְרֵי מֵאֱלֹהֵי שֶׁל עוֹלָם].

ב. וּבְשֵׁישׁ לִירְאֵי הַשֵּׁם חֲרָפוֹת וּבוֹשׁוֹת מִהַכּוֹפְרִים הָאֵלֹהִים; כִּי אֵלֹהֵי הַשְּׂדִים יְהוּדָאִין לֹא יְכוּלִים

בְּבְרִיתוֹ שֶׁל עוֹלָם; וְאָמְרוּ (סוֹטָה י'): הַקְּרִיא אַבְרָהָם שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּפֶה כָּל עוֹבֵר וְשׁוֹב. וּבְבְחֵינַת אַבְרָהָם, שֶׁהוּא בְּחֵינַת אֱמוּנָה, מְשַׁבֵּר וּמְבַטֵּל עֲבוֹדַת אֱלִילִים וְהַכְּפִירוֹת

וְהַבְּזִיוֹנוֹת; כִּי עַל-יְדֵי תַקְּוֹת הָאֱמוּנָה, שֶׁהָאָדָם מֵאֲמִין בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה מְתַבְּטְלוֹת מִמִּילָא כָּל הָעֲבוֹדוֹת זָרוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְהַכְּפִירוֹת וְהַבְּזִיוֹנוֹת שְׁנוּפְלִים עַל הָאָדָם; כִּי בּוֹ בְּרַגְעַ שֶׁהָאָדָם מְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וּמְתַפְּלֵל רַק אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵינוֹ עוֹנֶה לְמַחְרְפוֹ וְלַמְבִּזּוֹ דָּבָר, אֲלֵא יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִדִּין שָׁמַיִם, וּמְקַבֵּל אֶת הַכֹּל בְּאַהֲבָה, עַל-יְדֵי-זֶה וּמְתַגַּבֵּר עַל הַכּוֹפְרִים, בְּבְחֵינַת (תְּהִלִּים כ'): "בְּגִבּוֹרוֹת יֵשַׁע יְמִינוֹ", דִּיקָא עַל-יְדֵי שֶׁמְקַבֵּל אֶת הַגְּבוּרוֹת, שֶׁהֵם הַבְּזִיוֹנוֹת שֶׁמְחַרְפִּים וּמְבִזִּים אוֹתוֹ, בְּזֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו יְמִין שֶׁהוּא חֹסֵד. כִּי אַבְרָהָם, שֶׁהוּא בְּחֵינַת חֹסֵד, בְּחֵינַת אֱמוּנָה, בְּחֵינַת (שֵׁם פט): "וְחֹסְדֵי לֹא אָפִיר וְאֶשְׁקֵר בְּאֱמוּנָתִי", [הֵינּוּ

עַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ מִפְּלֶה לְשׁוֹנְאָיו וּלְמַתְנַגְּדָיו, כִּי נַעֲשֶׂה בְּבְחֵינַת (נַחֲוִים ב') "אֲנָשֵׁי חֵיל מְתַלְעִים", וְלֹא נִשְׁאָר מֵהֶם שׁוּם דָּבָר. וּבְזֶה הַחֹסֵד הוּא מְתַקֵּן אֵלָיו הָאֲלָפִין הַנְּפּוּלִים הַנ"ל, בְּבְחֵינַת (שְׁמוֹת כ'): "וְעוֹשֶׂה חֹסֵד

לְאֲלָפִים"; הֵינּוּ אִם אָדָם בְּטָל וּמְבַטֵּל אֵל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וּמִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֶת תַּקְּוֹת הָאֱמוּנָה, שֶׁזֶה בְּחֵינַת תּוֹלַעַת, שֶׁעוֹשֶׂה אֶת עֲצָמוֹ כְּתוֹלַעַת הַזֶּה הַרוֹחֶשֶׁת עַל הָאָרֶץ, וְאֵינוֹ מְשִׁיב לְמַחְרְפוֹ וּמַתְנַגְּדוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ נִמְשָׁךְ עַל עֲצָמוֹ אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּמַעֲלֶה אֶת הָאֲלָפִין הַנְּפּוּלִין, וְנִתְגַּלֶּה הָאֵין סוֹף עָלָיו, כִּי יוֹדֵעַ, שֶׁכֹּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מִעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעָלְיוֹן, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ חֹסֵד אֵל כָּל הַיּוֹם, וְלֹא יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוּם דָּבָר.

ג. וְלִבּוֹא לְחֹסֵד הַזֶּה, שֶׁעַל יְדוֹ מְגִיעִים לְאֱמוּנָה, אִי אָפִשֶׁר לְבּוֹא, אֲלֵא עַל-יְדֵי שִׁיכְנִים תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים צְדִיקִים לְתוֹךְ בֵּיתוֹ, כִּי הַמְּכַנִּים אוֹרְחִים תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים אֲמֵתִים לְתוֹךְ בֵּיתוֹ, כְּמֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (בְּרַכּוֹת י'): "אִישׁ קְדוֹשׁ עוֹבֵר עָלֵינוּ תְּמִיד וְכוּ'. [זֶה לְשׁוֹן הַגְּמָרָא: "עוֹבֵר עָלֵינוּ תְּמִיד", אָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי חֲנִינָא מְשׁוּם רַבִּי אֲלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב: כָּל הַמְּאַרְחַח תְּלַמִּיד חֲכָם בְּתוֹךְ

אַבְרָהָם שֶׁהוּא בְּחֵינַת אֱמוּנָה, מְשַׁבֵּר וּמְבַטֵּל עֲבוֹדַת-זָרוֹת וְהַכְּפִירוֹת וְהַבְּזִיוֹנוֹת, וּמְתַגַּבֵּר עַל הַכּוֹפְרִים, בְּבְחֵינַת (תְּהִלִּים כ'): "בְּגִבּוֹרוֹת יֵשַׁע יְמִינוֹ". כִּי אַבְרָהָם שֶׁהוּא בְּחֵינַת חֹסֵד, בְּחֵינַת אֱמוּנָה, בְּחֵינַת (שֵׁם פט): "וְחֹסְדֵי לֹא אָפִיר וְלֹא אֶשְׁקֵר בְּאֱמוּנָתִי", בֵּימִין הַזֹּאת הוּא מְתַגַּבֵּר עַל אוֹיְבָיו, כִּי נַעֲשֶׂה בְּבְחֵינַת (נַחֲוִים ב'): "אֲנָשֵׁי חֵיל מְתַלְעִים". וּבְזֶה הַחֹסֵד הוּא מְתַקֵּן אֵלָיו הָאֲלָפִין הַנְּפּוּלִים הַנ"ל, בְּבְחֵינַת (שְׁמוֹת כ'): "וְעוֹשֶׂה חֹסֵד לְאֲלָפִים":

ג וְלִבּוֹא לְחֹסֵד, אִי אָפִשֶׁר לְבּוֹא אֲלֵא עַל-יְדֵי שִׁיכְנִים תְּלַמִּידֵי-חֲכָמִים צְדִיקִים לְתוֹךְ בֵּיתוֹ. כִּי הַמְּכַנִּים אוֹרְחִים תְּלַמִּידֵי-חֲכָמִים אֲמֵתִים לְתוֹךְ בֵּיתוֹ כְּאֵלּוֹ הַקְּרִיב תְּמִידִין, כְּמֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (בְּרַכּוֹת י'): "אִישׁ קְדוֹשׁ עוֹבֵר עָלֵינוּ

מְבִיא רְאִיָּה מִפְּסוּק, שֶׁחֹסֵד וְאֱמוּנָה תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, כִּי עַל-יְדֵי שֶׁלֹּא יְבַטֵּל אֶת הַחֹסֵד, עַל-יְדֵי-זֶה לֹא יִשְׁקֵר בְּאֱמוּנָתוֹ]. בֵּימִין הַזֹּאת שֶׁהוּא חֹסֵד, הוּא מְתַגַּבֵּר עַל אוֹיְבָיו, וְנִכְנָעִים לְגַמְרֵי תַחְתּוֹ, כִּי מִי שֶׁמְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ תְּמִיד אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ,

ביתו, ומהנהו מונכסיו, מעלה עליו הפתוב
 כאלו מקריב תמידין, כי התלמיד חכם מחדש
 בכל פעם חדושי תורה אמתיים, ומגלה את
 אלופו של עולם, ומוריד את השכינה בעולם,
 ולכן כל מי שמארח
 אותו, הוא עושה משפן
 לשכינת עזו יתברך
 שישרה אצלו; כי
 התלמידי חכמים
 האמתיים, הם מרכבה
 לשכינת עזו יתברך, וכמו
 שקרבן תמיד פפר על
 עוונות בני-אדם,
 כמאמרם ו"ל (פסיקתא
 רבתי טו, סימן יח): תמיד
 של שחר היה מכפר על
 עברות של לילה, תמיד
 של בין הערבים היה
 מכפר על עברות שנעשו
 ביום. כמזכר התלמיד
 חכם האמתי, שמחדש
 חדושי תורה, הוא
 ממשיך את השכינה,
 כמאמרם ו"ל (שיר השירים

הוא ממשיך על עצמו חסד, ובשביל זה היה
 התמיד כבש, כי ממנו נתתקנו האלפין,
 בבחינת (ירמיה יא): "ואני ככבש אלוף", כי
 קרבן תמיד מכפר עוונותיהם של ישראל,
 ועל-ידי-זה נתגלה אלופו
 של עולם. וזה בחינת
 כבש, שכבוש תחת יד
 רבו ומשמש אותם; הינו
 בדיוק כמו קרבן תמיד
 שהיה כבש, כמו שכתוב
 (במדבר כח, ג): "כבשים
 בני שנה תמימים שנים
 ליום עלה תמיד", וזה
 היה מכפר על עוונותיהם
 של ישראל, כמזכר מי
 שכבוש תחת יד רבו,
 ומשמש אותו, על-ידי-זה
 מכפרין לו על עוונותיו.
 וזה תמיד — גימטריה ד'
 אלפין [עין פרי עץ חיים,
 פרק ג] לאה לוקחת ד'
 אלפין מד' שמות אהי"ה,
 שהם גימטריה מד"ת
 אותיות תמ"ד]. שהוא
 תקון האלפין כנ"ל; הינו קרבן תמיד מתקן
 את התולע שהיא קלפה טמאה, שרוצה
 להרקיב ולכלות העולם. והקדוש-ברוך-הוא
 צוה להביא עול"ת תמ"ד, להכניע את תול"ע
 על-ידי תמ"ד שהוא ד' אלפין של שם אהי"ה,
 גלוי אמתת מציאותו יתברך, בכל אשר תפנה
 תראה רק שם אהי"ה, שהם ד' אלפין, אלופו
 של עולם הנמצא בכל תנועה ותנועה שרק
 תפנה. ועל-ידי-זה מכניעים את התולעת
 שרוצה לכלות את העולם. וזהו (משלי כג):
 "למי מדנים למי שיח"; הינו על-ידי שי"ח,
 על-ידי חכם שד יהודאי, על ידו מדנים, על
 ידו בא התנגדות. רצה לומר שי"ח ראשי

תמיד' וכו'. ובזה השמוש שעומד
 עליהם ומשמש אותם, זוהה
 לחסד הנ"ל, כמאמר (כתבות צו):
 'כל המונע תלמידו מלשמשו
 כאלו מונע ממנו חסד'. ובשביל
 זה היה התמיד כבש, כי ממנו
 נתתקנו האלפין, בבחינת (ירמיה
 יא): "ואני ככבש אלוף". וזה
 בחינת כבש — שכבוש תחת יד
 רבו ומשמש אותם. וזה תמיד —
 גימטריה ד' אלפין שהוא תקון
 האלפין כנ"ל. וזהו (משלי כג):
 "למי מדנים למי שיח", הינו
 על-ידי שי"ח, על-ידי חכם שד
 יהודאי, על ידו מדנים, על ידו
 בא התנגדות:

רבה, פרשה ח', סימן טו): כל מקום שהשרה
 הקדוש-ברוך-הוא תורתו — השרה שכינתו.
 וכן אמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה
 פו, סימן ז'): בכל מקום שהצדיקים הולכים,
 השכינה הולכת עמם. ובמקום שהשכינה
 מצויה, הקדוש-ברוך-הוא מוחל על כל
 העוונות. ולכן אשרי מי שזוכה לארח תלמידי
 חכמים אמתיים בתוך ביתו, שבוה הוא מארח
 את השכינה בביתו, ונתפפרים לו כל עוונותיו.
 ובזה השמוש שעומד עליהם ומשמש אותם,
 זוהה לחסד הנ"ל. כמאמר (כתבות צו): כל
 המונע תלמידו מלשמשו, כאלו מונע ממנו
 חסד; כי כשהאדם משמש את התלמיד חכם,

תבות: ח'כם ש'ד י'הודאי; הוא אשר גורם את המדנים והמחלקת וההתנגדות על יראי השם: (עכשו ילביש את השגתו במאמר שהתחיל בו): אפלו שנמצאים בגשמיות הארץ, שיהיו דבוקים בו יתברך, שהוא שמים, רוחניות אלקות. ואמר

הצדיק האמת והתלמיד חכם האמתי, לאלו האנשים ששומעים את דבריו: אפיקו לי לבני וטינא מהתם; פי טינא נכנס בלבם של אלו פנ"ל, ששמעו את דרשותיהם וחדושיהם של אלו התלמידי חכמים שדין יהודאין, עד שעל-ידי-זה נעשה לבם לב האבן, ונתמלאו קשיות וספקות עליו יתברך, ויש להם טינה בלב, כפיכול, על הקדוש ברוך הוא. וכשתלמיד חכם אמתי רואה מחשבתם הרעה, אומר להם שיוציאו הטינא מלבם, שיוציאו הטינא שבלב האבן, ואל יכפרו בהקדוש-ברוך-הוא, פי הטינא ולב האבן מהתם; הינו מבחינת האלפין הנפולים הנ"ל, שהן גימטריה התם [פי ארבע פעמים אלף עם הפולל עולה התם]; פי כל הספקות והקשיות שונכנסים בלב בר ישראל, זה רק מחמת ששומע תורה ודרושים מאלו התלמידי חכמים, שדין יהודאין, המלאים בעצמם

וזהו שאמרו סבי דבי אתונא: בני לן ביתא באורא דעלמא. פי אלו בני אדם הרוצים לערף עבודתם על-ידי התורה ששומעים מתלמידי-חכמים שדין יהודאין, ובאמת אין להם על מה שיסמכו, והוי כאלו רוצים לבנות בית באורא. פי תלמידי-חכמים שדין יהודאין הם פורחין באויר, ואין להם על מה שיסמכו, כמו השדין שפורחים באויר.

ואמר שם, וקם בין שמיא לארעא — הינו התלמיד-חכם האמתי הוא בין שמיא לארעא, פתרגומו: "פי כל בשמים ובארץ" [דאחיד בשמיא וארעא]. ואמר אפיקו לי לבני וטינא מהתם — פי טינא נכנס בלבם של אלו פנ"ל, ונעשה לבם לב האבן. וכשתלמיד-חכם האמתי רואה מחשבתם הרעה, אומר להם שיוציאו הטינא מלבם, שיוציאו הטינא שבלב האבן, ואל יכפרו בהקדוש-ברוך-הוא. פי הטינא ולב האבן מהתם, הינו מבחינת האלפין הנפולים הנ"ל, שהן גימטריא התם, [פי ארבע פעמים אלף עם הפולל עולה התם].

ביתא באורא דעלמא. פי אלו בני-אדם הרוצים לערף עבודתם על-ידי התורה ששומעים מתלמידי חכמים שדין יהודאין, פי שמעו את דרשותם וחדושי תורתם. ובאמת אין להם על מה שיסמכו, פי הכל תלוי באויר, בלי שום הקדמות אמתיות, והוי כאלו רוצים לבנות בית באורא, ואין להם על מה שיסמכו, פי אינם מדברים בכלל מהקדוש-ברוך-הוא, וכל דבוריהם וחדושיהם הם דבורים של מה בכך, כמו השדין שפורחים באויר, ואין להם שום יניקה מהקדשה. ואמר שם, שמוזכרים תמיד את שמו יתברך, והוא יתברך שגור על לשונם, על-ידי-זה וקם בין שמיא לארעא; הם מקשרים את גשמות ישראל, אפלו שנמצאים עדין בארעא, בארץ, בגשמיות הכלי עולם הזה, אל רוחניות עולם הבא. הינו התלמיד חכם האמתי, הוא בין שמיא לארעא, פתרגומו: "פי כל בשמים ובארץ" [דאחיד בשמיא

עם כפירות וספקות עליו יתברך, וכששומעים את דבריהם, נכנסת טינה בלב נגדו יתברך, כי אינם מדברים מאלופו של עולם. אמרו: מי איפא דמצי לאסוקי התם — שאמרו לו: מי יכול לעלות האלפין הנפולים, כי מי שכבר נפל בקשיות וספקות עליו יתברך, ונכנסה טינה בלבו עליו יתברך, רחמנא לישזבן, הוא לא יכול להבין איך יכולים להעלות את האלפין הנפולים, ולזכות להגיע להרגיש תמיד את אלופו של עולם, אשר בכל תנועה ותנועה שם נמצא, ובלעדיו אין שום נמצא. והשיב להם התלמיד חכם האמת, הצדיק: מי איפא דמצי למבני ביתא בין שמיא לארעא; הינו מי שבונה ביתו על-ידי תלמידי חכמים הנפולים, הם יסוד כל דבר. ומי שביתו בית ועד לחכמים, שבונה ביתו בבחינת: "איש קדוש עובר עלינו תמיד נעשה עלית קיר" (מלכים ב ד'), אלו האנשים מעלין האלפין פנ"ל:

אמרו: מי איפא דמצי לאסוקי התם; שאמרו לו: מי יכול לעלות האלפין הנפולים. והשיב להם, מי איפא דמצי למבני ביתא בין שמיא לארעא; הינו מי שבונה ביתו על-ידי תלמידי-חכמים האמתיים. כי יש להם על מה שישמכו, פי תלמידי-חכמים אמתיים. הם יסוד כל דבר. ומי שביתו בית ועד לחכמים, שבונה ביתו בבחינת: "איש קדוש עובר עלינו תמיד נעשה עלית קיר" (מלכים ב ד'), אלו האנשים מעלין האלפין פנ"ל:

השונמית עלית קיר לאלישע, ואמרה: "נעשה נא עלית קיר קטנה ונשים לו שם מטה ושלחן וכסא ומגורה". ומובא (זהר תרומה קלג): בגין דאלין ארבעה אינון תקוני דשכינתא לאתתקנא לגבי בעלה בארבעה תקונין אלין אתתקנת בשפיראה בחדוהא בחזוהא על-ידי דעמא קדישא בכל יומא. מטה אתהיבת ליה ליעקב לאתתקנא, ועל דא יעקב אתקין צלותא דערבית. שלחן אתקין דוד מלכא באינון שירין ותושבחו דאיהו אתקין כמה דאת אמר (תהלים כג): "תערוף לפני שלחן נגד צוררי"; כסא אתקין אברהם באתקשרותא דליה דעביד טיבו ושליו דנשמתין לכל בני עלמא, ולית תקונא דכסא אלא בחסד דאברהם, כמה דאת אמר (ישעיה טז): "והוכן בחסד כסא". מגורה אתקין יצחק דאקדיש שמא דקדשא בריך הוא לעיניהון דכל עלמא, ונהיר נהירו דבוצינא עלאה בההיא קדשה. בגיני כף צריכין עמא קדישא לומר תדיר ולשואה רעותהון לסדרא לגבי עלמא עלאה דאיהו מאריה דביתא איש האלהים מטה ושלחן וכסא ומגורה למהוי שלימו בכל יומא עילא ותתא. שזה סוד ד' תפלות של כל יום: ערבית, חצות, שחרית, מנחה. שהם כנגד: "מטה ושלחן וכסא ומגורה", ועל-ידי-זה מעלים את הד' אלפין הנפולים, ונתגלה אלופו של עולם בכל תנועה ותנועה. וזה עבודת התלמידי חכמים האמתיים, הדבקים באין סוף ברוך הוא, שעל-ידי חדושיהם ודרושיהם הם מעלים את נשמות ישראל, שיהיו חזקים בכל יום להכין להשכינה

חכמים האמתיים, שמכניסם בתוך ביתו ומשמשם, ושומע את דרושם וחדושיהם, אשר בנויים על אדני אמת, על יסודות חזקים, אלופו של עולם, החדושים האלו יכולים להוציא את הקשיות והקנאה שבלב, פי יש להם על מה שישמכו, כי החדושים שלהם בנויים ומיסדים על גלוי אלקות, פי תלמידי חכמים אמתיים הם יסוד כל דבר, פי הם המגלים את אמתת מציאותו יתברך. ומי שביתו בית ועד לחכמים, שבונה ביתו בבחינת: "איש קדוש עובר עלינו תמיד נעשה עלית קיר" (מלכים ב ד'); הינו שמארחים את התלמידי חכמים האמתיים בתוך ביתם, ומחדשים שם חדושי תורה וגלוי אלקות, דיקא אלו האנשים מעלין האלפין פנ"ל:

[ומרחוק תבין ותשפיל, שזה מה שעשתה

הקדושה "מטה ושלחן וכסא ומנוחה", שעל ידי זה ממשיכים על עצמו אלופו של עולם, ודו"ק]. (עכשו יגלה סוד אותיות: א' ב' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י'. המקשרים אל התורה הזאת).

וזה אלה בית גימל דלת דא שמיא וארעא; הינו חכמינו הקדושים דרשו (שפת קד): ג' ד' גומל דלים, שזה בחינת משפיע ומקבל, שהוא שמים וארץ, זעיר אנפין ונוקבא. בית — מי שבונה ביתו בין שמיא לארעא, זה תקון האלפין. הצדיק התלמיד חכם האמתי, הוא מתקן את ביתו בין שמיא לארעא, הינו שמקשר רוחניות לגשמיות וגשמיות לרוחניות, שזה שמים לארץ וארץ לשמים, ועל ידי זה נתגלה אלופו של עולם, שזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות י): על פסוק (שמואל א' ז'): "ותשובתו הרמתה כי שם ביתו". ואמר רבי יוחנן, שכל מקום שהלך שם — ביתו עמו. זין חית — הינו אלו בני אדם

שהוא לשון חרוף וגדוף. הא ואו — הוי וי לשון צעקה ומריבה פנ"ל, [עין (ישעיה א, ד): "הוי גוי חוטא" וגו'. ופרש רש"י: כל הוי שבמקרא לשון קובל וקונה, כאדם הגונח מלבו וצועק: אהה

וכו', עין שם]. למי מדנים למי שיח; הינו זין חית. תלמיד חכם שד יהודאי מקבל תורתו מזין, שהוא "לשעירים אשר הם זונים", שהם השדים, וחיי"ת שהם מבזים ומחרפים, שהוא "ובזו משפחות יחתיני", עד שהם צועקים: הוי וי, שזה ה' ו' — לשון צעקה ומריבה. ומי גורם את זה? התלמידי חכמים שדים יהודאין, שזה: "למי מדנים", מי גורם מדון ומריבה, למי ש"יח, שהוא ראשי תבות: ח'כס ש"ד יהודאי. טית יוד זה מרמוז על טובא גנוז בגוה; כי בכל דבר יכולים למצא גם טוב. כי צריך בפשומע תורה מתלמידי חכמים שדין יהודאין, שיאכל טוב שבגוה, כמו (תגיגה טו): רבי מאיר רמון מצא תוכו

וזה אלה בית גימל דלת. גימל דלת דא שמיא וארעא. בית — מי שבונה ביתו בין שמיא לארעא, זה תקון האלפין. זין חית — הינו אלו בני אדם המקבלים תורתם משדין יהודאין, המכנים בשם זין, בחינת (ויקרא יז): "לשעירים אשר הם זונים". מהם החרוף והבזיונות, בבחינת (איוב לא) "ובזו משפחות יחתיני", בבחינת חית: הא ואו — הוי וי. לשון צעקה ומריבה פנ"ל, למי מדנים למי שיח, הינו זין חית. טית יוד — טובא גנוז בגוה. כי צריך בפשומע תורה מתלמידי חכמים שדין יהודאין, שיאכל טוב שבגוה, כמו (תגיגה טו): רבי מאיר רמון מצא תוכו אכל. כמו שכתוב (משלי כג): "בני תנה לבך

אכל; שלמד תורה מאחר, שהיה שד יהודאי, ולכן רבי מאיר את הטוב לקח ממנו. וכן כל אחד בפשוא פבר שמע מאלו המתנגדים המתחפרים יראי השם — תורה, עליו לקחת את הטוב מדבריהם, כי בכל מקום יכולים למצא את הטוב, שזה אלופו של עולם. כמו שכתוב (משלי כג): "בני, תנה לבך לי", לתת לבו ולהשכיל ולהבין את האלקות שיש בכל דבר. וכתוב (שם

המקבלים תורתם משדין יהודאין המכנים בשם זין, בחינת (ויקרא יז): "לשעירים אשר הם זונים"; שעירים הם שדים (עין דברים לב, יז): "יזבחו לשדים" וגו' לא שערום אבותיכם"; ופרש רש"י: שערום לשון (ישעיה יג, כא): "ושעירים ירקדו שם". שעירים הם שדים. מהם החרוף והבזיונות, בבחינת (איוב לא): "ובזו משפחות יחתיני", בחינת חית; הינו יחתיני זה לשון חיי"ת,

(כב): "שמע דברי חכמים ולבך תשית לדעתתי"; כבודו, ואפלו מספורי הגויים צועק גם-כן כבוד השם יתברך, כמו שכתוב (תהלים צו, ג): "ספרו בגוים את כבודו", שאפלו בספורי הגויים צועק כבוד השם יתברך, כי כבודו יתברך צועק תמיד, וזה טית — טובא גנו בגוה (הקדמת הזיהר ג),

וקורא ומרמז להאדם שיתקרב אליו יתברך, והוא יתברך יקרב אותו ברחמים ובאהבה ובחבה גדולה וכו', עיין שם. שזה בכלל טובא גנו בגוה, תוכו אכל וקלפתו זרק, [רד"ק].

(עד פאן לשון רבנו, זכרונו לברכה):

ושמענו מפיו הקדוש, שזאת התורה מרמז בה כל הפונות של פרשת התמיד שאומרים בבקר. ובאר לנו קצת, ועיין בפונות ותראה ותבין שכל הפונות של פרשת התמיד מבארים בתורה הזאת. כי מבאר שם בפונות, שתמיד מכניע קלפות דעשיה וכו', שהם בחינת עבודה זרה וכו'. ו"עולת" גימטריא שם אב"ג ית"ץ וכו', שהוא בחסד, וכו' בסוד: "וישפם אברהם בבקר", והוא סוד: "אל תיראי תולעת" וכו', ויש פנגדו

זרה וכו'. ו"עולת" גימטריא שם אב"ג ית"ץ וכו', שהוא בחסד, וכו' בסוד: "וישפם אברהם בבקר", והוא סוד: "אל תיראי תולעת" וכו', ויש פנגדו בקלפה תולע אשר

לי", וכתוב (שם כב): "שמע דברי חכמים ולבך תשית לדעתתי". וכשעושה כן, מעלה טוב הגנוז בגוה, הינו האלפין הנפולים. וזה טית — טובא גנו בגוה (הקדמת הזיהר ג). שתשית לבך לטוב הגנוז בדבריו, ועל-ידי-זה יוד — הינו תתקן על-ידי-זה האלפין, בחינת (ישעיה כה): "אודה שמך פי עשית פלא" — דא אלה. וזה יוד צורת אלה, פי אל"ף הוא ו' באמצע, ולמעלה י' ולמטה י' בצורת ד'. וזה יוד, לשון אודה. יוד בחינת (איכה ג): "וידו אבן" — לשון השלכה, הינו קלפתו זרק: רצה לומר יו"ד אותיות יד"ו, שעל ידו זורקים ומשליכים, שזה ט' י', שטובא גנוז בגוה, את הטוב לוקחים ואת הרע זורקים.

(עד פאן לשון רבנו, זכרונו לברכה):

ושמענו מפיו הקדוש, שזאת התורה מרמז בה כל הפונות של פרשת התמיד שאומרים בבקר. ובאר לנו קצת, ועיין בפונות ותראה ותבין שכל הפונות של פרשת התמיד מבארים בתורה הזאת. כי מבאר שם בפונות, שתמיד מכניע קלפות דעשיה וכו', שהם בחינת עבודה

שתשית לבך לטוב הגנוז בדבריו, ועל-ידי-זה יוד — הינו תתקן על-ידי-זה האלפין, בחינת (ישעיה כה): "אודה שמך פי עשית פלא" — דא אלה. וזה יוד צורת אלה, פי אל"ף הוא ו' באמצע, ולמעלה י' ולמטה י' בצורת ד'. וזה יוד, לשון אודה. יוד בחינת (איכה ג): "וידו אבן" — לשון השלכה, הינו קלפתו זרק: רצה לומר יו"ד אותיות יד"ו, שעל ידו זורקים ומשליכים, שזה ט' י', שטובא גנוז בגוה, את הטוב לוקחים ואת הרע זורקים.

[ומרחוק תבין ותשפיל, שזה שיק בכל פרט ופרט, כששומעים תורתם של מתנגדים המביזים ומחרפים את יראי השם, את הטוב לקבל ואת הרע לזרק. וכן מי שרק מטה אָזְנו אל פרטי הבריאה, יכול לשמע מכל הדברים את קולו יתברך. וכמובא במקום אחר (שיחות-הרב"ן, סימן נב): מפל הדברים צועק כבוד השם יתברך, פי מלא כל הארץ

בְּקִלְפָּה תוֹלַע אֲשֶׁר מְכַלָּה וְאוֹכֵל הַכֹּל וְכוּ'. וְעַל כֵּן צִוָּה הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּרַחֲמָיו לְהַקְרִיב עוֹלֹת תָּמִיד, לְהַתְגַּבֵּר עוֹלֹת תָּמִיד שֶׁבְקִדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹלַעַת יַעֲקֹב, שֶׁעַל הַתּוֹלַע שֶׁבְקִלְפָּה

הַנַּחֵל. וְזֶה מֵה שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנַּחֵל שְׁנוּפְלִים בְּכַפִּירוֹת בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה עֵינֵי שָׁם.

וְהַתְּקוּן: 'אֲנֹכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ וְכוּ', הִינּוּ

בְּחִינַת תּוֹלַע דְּקִדְשָׁה

שֶׁמְכַנִּיעַ תּוֹלַע דְּקִלְפָּה.

וְזֶה שְׁמוּבָא לְעֵיל בְּהַתּוֹרָה

הַנַּחֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת

אֲבָרָהֶם, כִּי כֵן מְבַאֵר שָׁם

בְּכַפִּירוֹת שֶׁתּוֹלַע דְּקִדְשָׁה,

בְּחִינַת עוֹלֹת תָּמִיד, הוּא

מְכַלָּה וְאוֹכֵל הַכֹּל וְכוּ'. וְעַל כֵּן

צִוָּה הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּרַחֲמָיו לְהַקְרִיב

עוֹלֹת תָּמִיד, לְהַתְגַּבֵּר עוֹלֹת תָּמִיד

שֶׁבְקִדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹלַעַת

יַעֲקֹב, שֶׁעַל הַתּוֹלַע שֶׁבְקִלְפָּה וְכוּ'.

וְדַע כִּי כָּל קֶרֶן עוֹלָה, הִיא

בְּבְחִינַת לֶאֱהָ וְכוּ'. וְלִכֵּן בָּא עוֹלֹת תָּמִיד כְּנִגְדָּה, כִּדְרֵי לְמַתָּה

דִּינִיָּה, כִּדְרֵי שְׁלֹא יִשְׁלַט וְיִמְשַׁל הַתּוֹלַעַת הַטָּמֵא, וְתוֹלַע

יַחֲזוֹר לְעוֹלָתוֹ. וְזֶה שֶׁפְּתוּב: עוֹלֹת תָּמִיד כִּי תִמְד בְּגִימְטְרִיא

ד' אֶלְפִין שְׁלֹזְקַחַת לֶאֱהָ וְכוּ'. כָּל זֶה מְבַאֵר בְּ"פְרִי-עֵץ-

חַיִּים" שֶׁעַר הַקְּרָבָנוֹת, פֶּרֶק ד' עֵינֵי שָׁם הֵיטֵב.

וְתִדְקֹדֵק וְתִרְאֶה שֶׁכָּל זֶה מְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנַּחֵל. כִּי מְבַאֵר

שָׁם שֶׁהַמְתַּנַּגְדִּים הַמְחַרְפִּין יִרְאֵי הַשֵּׁם, זֶה נִמְשָׁךְ

מִהָאֶלְפִין הַנְּפוּלִים, שֶׁאֵלוּ הָאֶלְפִין בְּקִדְשָׁה הֵם בְּחִינַת

לֶאֱהָ, וְאֶצְלָם נַעֲשֶׂה מִזֶּה בְּחִינַת: "הַמַּעֲט מִכֶּם הַלְאוֹת

אֲנָשִׁים, כִּי תִלְאוּ גַם אֱלֹקִים" — כָּאֵלוּ לֹאֲהַ הַקְּדוּשָׁה-

בְּרוּךְ-הוּא מְלַעֲזֵר וְכוּ'. כִּי מְלַאֵה נַעֲשֶׂה אֶצְלָם בְּחִינַת

לֹאֲהַ, כִּי הֵם יוֹנְקִים מִהַדִּינִים הַקָּשִׁים שֶׁבְּלֶאֱהָ, שֶׁמִּשָּׁם

אֲחִיזַת הַקְּלָפוֹת הַקָּשׁוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה הַנַּחֵל.

וְזֶה מֵה שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנַּחֵל שְׁנוּפְלִים בְּכַפִּירוֹת בְּחִינַת

עֲבוּדָה זָרָה עֵינֵי שָׁם.

וְהַתְּקוּן: 'אֲנֹכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ וְכוּ', הִינּוּ בְּחִינַת תּוֹלַעַת

דְּקִדְשָׁה שֶׁמְכַנִּיעַ תּוֹלַע דְּקִלְפָּה. וְזֶה שְׁמוּבָא

לְעֵיל בְּהַתּוֹרָה הַנַּחֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲבָרָהֶם, כִּי כֵן מְבַאֵר

שָׁם בְּכַפִּירוֹת שֶׁתּוֹלַע דְּקִדְשָׁה, בְּחִינַת עוֹלֹת תָּמִיד, הוּא בְּחִינַת

חֶסֶד, בְּחִינַת אֲבָרָהֶם, בְּחִינַת חֶסֶד שֶׁבְּגִבּוּרָה. וְזֶה שְׁמוּבָא

וְכוּ'. וְדַע כִּי כָּל קֶרֶן

עוֹלָה, הִיא בְּבְחִינַת לֶאֱהָ

וְכוּ'. וְלִכֵּן בָּא עוֹלֹת תָּמִיד

כְּנִגְדָּה, כִּדְרֵי לְמַתָּה דִּינִיָּה,

כִּדְרֵי שְׁלֹא יִשְׁלַט וְיִמְשַׁל

הַתּוֹלַעַת הַטָּמֵא, וְתוֹלַע

יַחֲזוֹר לְעוֹלָתוֹ. וְזֶה שֶׁפְּתוּב:

עוֹלֹת תָּמִיד כִּי תִמְד

בְּגִימְטְרִיא ד' אֶלְפִין

שְׁלֹזְקַחַת לֶאֱהָ וְכוּ'. כָּל

זֶה מְבַאֵר בְּ"פְרִי-עֵץ-

חַיִּים" שֶׁעַר הַקְּרָבָנוֹת,

פֶּרֶק ד' עֵינֵי שָׁם הֵיטֵב.

וְתִדְקֹדֵק וְתִרְאֶה שֶׁכָּל

זֶה מְבַאֵר

בְּהַתּוֹרָה הַנַּחֵל. כִּי מְבַאֵר

שָׁם שֶׁהַמְתַּנַּגְדִּים

הַמְחַרְפִּין יִרְאֵי הַשֵּׁם, זֶה

נִמְשָׁךְ מִהָאֶלְפִין הַנְּפוּלִים,

שֶׁאֵלוּ הָאֶלְפִין בְּקִדְשָׁה

הֵם בְּחִינַת לֶאֱהָ, וְאֶצְלָם

נַעֲשֶׂה מִזֶּה בְּחִינַת:

"הַמַּעֲט מִכֶּם הַלְאוֹת

אֲנָשִׁים, כִּי תִלְאוּ גַם

אֱלֹקִים" כָּאֵלוּ לֹאֲהַ

הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא מְלַעֲזֵר

וְכוּ'. כִּי מְלַאֵה נַעֲשֶׂה

אֶצְלָם בְּחִינַת לֹאֲהַ, כִּי

הֵם יוֹנְקִים מִהַדִּינִים

הַקָּשִׁים שֶׁבְּלֶאֱהָ, שֶׁמִּשָּׁם

אֲחִיזַת הַקְּלָפוֹת הַקָּשׁוֹת

שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה

בחינת חסד, בחינת אברהם, בחינת חסד שבגבורה. וזה שמוכא בהתורה הנ"ל שהוא בחינת: "בגבורות ישע ימינו", הינו בחינת חסד שבגבורה:

והכניסו למעלה, שיש חור בפתל, עאל — ונכנס היחד. אמר — האדם שרצה לקחת אשה יותר מיחסת: האי נמי מתרמיא לה בת מזלה — יכול להיות שמיחסת יותר בן יתנו לו.

רש"י: דמדלגה מנה, שמיחסת מראשונה, ושואל אותו: הלא יש לו ללמד הואיל ולא נתנו לו ראשונה, כל שפן זו: סכתא, קבילא: דצה, השפיל ידו במקום שאין חור בפתל ולא על: דלי דצה, הגביה ידו ונעצה במקום נקב ועאל:

בהתורה הנ"ל שהוא בחינת: "בגבורות ישע ימינו", הינו בחינת חסד שבגבורה:

וזה שמוכא שם שעקר התקון — על-ידי שייכניס אורחים תלמידי-חכמים בתוך ביתו, שנחשב כאלו הקריב תמיד בגימטריא ד' אלפין. פי עקר התקון על-ידי בחינת קרבן תמיד, שעולה ד' אלפין. פי עקר התקון — על-ידי בחינת קרבן תמיד, שעולה ד' אלפין, שעל-ידי-זה נתתקנין האלפין הנ"ל, וזוכין לבחינת תולע דקדשה, שהוא בחינת חסד לאברהם. עין בהתורה הנ"ל ובפגנות היטב, ותבין איך נכללו כל הפגנות של פרשת התמיד בהתורה הנ"ל. עין היטב ותבין פלאות:

בהתורה הנ"ל ובפגנות היטב, ותבין איך נכללו כל הפגנות של פרשת התמיד בהתורה הנ"ל. עין היטב ותבין פלאות:

כט

האי גברא דאזל בעי אתתא ולא קיהבי לה, מאי חזי דאזל להיכא דמדלי מנה. שקל סכתא דצה לתתא לא עאל, דלי דצה לעלא עאל. אמר: האי נמי מתרמיא לה בת מזלה:

רש"י

דמדלגה מנה, שמיחסת מראשונה ושואל אותו הלא יש לו ללמד הואיל ולא נתנו לו ראשונה כל שפן זו: סכתא, קבילא: דצה, השפיל ידו במקום שאין חור בפתל ולא על: דלי דצה, הגביה ידו ונעצה במקום נקב ועאל:

וזה שמוכא שם שעקר התקון על-ידי שייכניס אורחים תלמידי-חכמים בתוך ביתו, שנחשב כאלו הקריב תמיד, פי עקר התקון על-ידי בחינת קרבן תמיד, שעולה ד' אלפין, שעל-ידי-זה נתתקנין האלפין הנ"ל, וזוכין לבחינת תולע דקדשה, שהוא בחינת חסד לאברהם. עין בהתורה הנ"ל ובפגנות היטב, ותבין איך נכללו כל הפגנות של פרשת התמיד בהתורה הנ"ל. עין היטב ותבין פלאות:

כט

האי גברא דאזל בעי אתתא — אדם אחד רצה להתחתן עם אשה, ולא קיהבי לה — ולא נתנו לו אותה. מאי חזי דאזל להיכא דמדלי מנה — מה הוא רואה, שהולך לקחת אשה יותר מיחסת מנה, הלא לא רצו לתת לו אשה פחותה ממנו, למה הוא מנסה

הַאִי גִבְרָא דְאִזְל בְּעֵי אַתְתָּא וְלֹא קִיָּהֲבִי לָהּ וְכוּ'.

א. כִּי לֹא כָּל דְּבוּר נִקְרָא דְבוּר, כִּי דְבוּר שְׂאִינוּ

נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל אִינוּ

שְׁשֻׁלְמוֹת הַדְּבוּר הוּא

כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר דְּבָרָיו

נִשְׁמָעִים וְנִתְקַבְּלִים, כִּי

אִם אֵינָם נִשְׁמָעִים וְאֵינָם

נִתְקַבְּלִים, הֵם אֵינָם

דְּבוּרִים, וּמִכִּיָּא רְאִיָּה

מִפְּסוּק, שְׁזָה בְּחִינַת

(תְּהִלִּים י"ט, ד): "אֵין אִמֵּר

וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמָע

קוּלָם", הֵינוּ מֵאַחַר שְׂאֵין

נִשְׁמָע קוּלָם, הַדְּבוּר שְׁלוֹ

לֹא נִתְקַבֵּל, סִימָן שְׂאֵין

אִמֵּר וְאֵין דְּבָרִים, הֵם לֹא

נִקְרָאִים דְּבוּרִים. וְעַקֵּר מַה

שְׁנִתְקַבֵּל הַדְּבוּר, הוּא

מִחֲמַת הַטּוֹב שְׂיֵשׁ בּוֹ, כִּי

טוֹב הַפֶּל חֲפָצִים, הֵינוּ

שְׁבִנֵי אָדָם רוֹצִים לְשִׁמְעַ

רַק דְּבָרִים טוֹבִים, וְעַל-כֵּן

כְּשֵׁיִשׁ טוֹב בְּהַדְּבוּר, אִזִּי

הַדְּבוּר נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל; כִּי

טָבַע שֶׁל אָדָם שְׂרוּצָה

שְׂיִחְזְקוּ אוֹתוֹ וְיִכְנוּ אוֹתוֹ,

וְזֶה הַטּוֹב שְׂיֵשׁ בְּהַדְּבוּר.

אֲבָל כְּשֶׁאֵין טוֹב בְּהַדְּבוּר,

הֵינוּ שְׂאִינוּ מְחַזְקִים וּמְעוֹדְדִים

בְּנֵי אָדָם, הַדְּבוּר הַזֶּה אִינוּ

נִתְקַבֵּל אֲצֵל בְּנֵי-אָדָם, כִּי

אִף אֶחָד אִינוּ רוֹצִה

לְשִׁמְעַ אֶת הַצִּרָה שֶׁל

הַזּוֹלָת, וּמִכָּל שַׁפְּן אִינוּ

רוֹצִה שְׂיִשְׁפִּילוּ אוֹתוֹ.

וְאִיךְ עוֹשִׂין הַטּוֹב

בְּהַדְּבוּר? עַל-יְדֵי שְׁלוֹקְחִין הַדְּבוּר מֵהַדְּעַת, הֵינוּ

שְׂיִדְבֵר מִדְּעַת, שְׂיִחְדִּיר בְּזוּלָתוֹ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ

יִתְבָּרַךְ, שְׂזוֹ שְׁלֵמוֹת הַדְּעַת, אִזִּי יֵשׁ בּוֹ טוֹב, כִּי

אֲצֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּתוּב (תְּהִלִּים קמ"ה, ט):

"טוֹב הַיּוֹיָה לְכָל" וְגו'.

אֲבָל כְּשֶׁהַדְּבוּר בְּלֹא דְעַת,

שְׂאִינוּ רוֹצִה לְחַזֵּק אֶת

הָאָדָם, וּלְהֵאִיר בּוֹ אֶת

אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,

אִזִּי אֵין בּוֹ טוֹב, שְׁעַל זֶה

נֶאֱמַר (מְשָׁלִי י"ט, ב): "גַּם

בְּלֹא דְעַת נִפְשׁ לֹא טוֹב",

'נִפְשׁ' הוּא הַדְּבוּר, כְּמוֹ

שְׁכַתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, ז):

"וַיְהִי הָאָדָם לְנִפְשׁ חַיָּה",

וְתַרְגוּמוֹ: 'לְרוּחַ

מְמַלְלָא'; הֵינוּ כְּשֶׁהַנִּפְשׁ

שֶׁהוּא הַדְּבוּר, הוּא לֹא

טוֹב, אִינוּ מְדַבֵּר דְּבוּרִים

טוֹבִים, זֶה מִחֲמַת שְׁלוֹקַח

אֶת הַדְּבוּר בְּלֹא דְעַת,

הֵינוּ שְׂאִינוּ מְגַלֶּה אֶת

אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,

וְאִינוּ מְחַזְקִים אוֹתוֹ.

ב. וּלְהִקִּים וּלְרוּמֵם אֶת

הַדְּעַת, כְּדִי שְׂיִהְיֶה

הַדְּבוּר עִם דְּעַת, שְׂיִצֵּא

מִזֶּה טוֹב, הוּא עַל-יְדֵי

שְׁבַח הַצְּדִיקִים, לְשִׁבַח

וּלְפָאָר אֶת הַצְּדִיקִים,

וּלְדַבֵּר תָּמִיד בְּשִׁבְחָם, כִּי

כְּשֶׁמְשַׁבְּחִין וּמְפָאָרִים אֶת

הַצְּדִיקִים, עַל-יְדֵי-זֶה

נִתְרוֹמֵם הַדְּעַת. [וּמִכִּיָּא

רְאִיָּה מִפְּסוּק] (דְּבָרִים ל"ב,

י"א): "כְּפִנְשׁוֹר יַעֲזִיר קִנּוּ",

'נִשְׂרָא' — דָּא רוּחָא [עֵין

הַאִי גִבְרָא דְאִזְל בְּעֵי אַתְתָּא וְלֹא

קִיָּהֲבִי לָהּ וְכוּ',

א כִּי לֹא כָּל דְּבוּר נִקְרָא דְבוּר, כִּי

דְּבוּר שְׂאִינוּ נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל

אִינוּ נִקְרָא דְבוּר, בְּחִינַת (תְּהִלִּים י"ט):

"אֵין אִמֵּר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמָע

קוּלָם". וְעַקֵּר מַה שְׁנִתְקַבֵּל

הַדְּבוּר, הוּא מִחֲמַת הַטּוֹב שְׂיֵשׁ

בּוֹ, כִּי טוֹב הַפֶּל חֲפָצִים. וְעַל כֵּן

כְּשֵׁיִשׁ טוֹב בְּהַדְּבוּר, אִזִּי הַדְּבוּר

נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל, אֲבָל כְּשֶׁאֵין טוֹב

בְּהַדְּבוּר אִינוּ נִתְקַבֵּל: וְאִיךְ עוֹשִׂין

הַטּוֹב בְּהַדְּבוּר? הוּא עַל-יְדֵי

שְׁלוֹקְחִין הַדְּבוּר מֵהַדְּעַת, אִזִּי יֵשׁ

בּוֹ טוֹב. אֲבָל כְּשֶׁהַדְּבוּר בְּלֹא דְעַת,

אִזִּי אֵין בּוֹ טוֹב. בְּבְחִינַת (מְשָׁלִי י"ט):

"גַּם בְּלֹא דְעַת נִפְשׁ לֹא טוֹב",

'נִפְשׁ' הוּא הַדְּבוּר, כְּמוֹ שְׁכַתוּב

(בְּרֵאשִׁית ב'):" וַיְהִי הָאָדָם לְנִפְשׁ

חַיָּה", וְתַרְגוּמוֹ: 'לְרוּחַ מְמַלְלָא':

ב וּלְהִקִּים וּלְרוּמֵם אֶת הַדְּעַת,

הוּא עַל-יְדֵי שְׁבַח

הַצְּדִיקִים. כְּשֶׁמְשַׁבְּחִין וּמְפָאָרִין

אֶת הַצְּדִיקִים, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְרוֹמֵם

הַדְּעַת. בְּבְחִינַת (דְּבָרִים ל"ב): "כְּפִנְשׁוֹר

יַעֲזִיר קִנּוּ", 'נִשְׂרָא' — דָּא רוּחָא

כְּשֶׁמְדַבֵּר — דְּבוּרָיו נִשְׁמָעִים וְנִתְקַבְּלִים, כִּי מֵאַחַר שֵׁשׁ טוֹב בְּדַבּוּר, כִּי נִלְקַח מֵהַדְּעַת].
וְאֶפְלוּ מִלְאָכִים, שְׁזָה סוֹכֵב עַל גְּדוּלֵי וּמִבְחָרֵי
הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם הַנְּבִיאִים, כְּמֵאמָרָם וְ"ל

(וַיִּקְרָא בָּהֶם, פָּרִשָׁה א', סִימָן
א'): וְכִי מִלְאָךְ הָיָה וְהָלֹא
פְּנִחָס הָיָה, וְלָמָּה קוֹרָא
אוֹתוֹ מִלְאָךְ? אָמַר רַבִּי
סִימּוֹן, פְּנִחָס בְּשֵׁעָה
שֶׁהֵיטָה רִחַח־הַקֹּדֶשׁ שׁוֹרָה
עָלָיו, הָיָה פָּנָיו בּוֹעֲרוֹת
כְּלַפְיָדִים וְכוּ', נִקְרָאוּ
הַנְּבִיאִים מִלְאָכִים, הֵדָא
הוּא דְכְּתִיב (חַגי א, יג):
"וַיֹּאמֶר חַגי מִלְאָךְ
הַנְּבִי"ה וְגו', כְּשֶׁרוֹצִים
לַעֲשׂוֹת דְּבוּר שְׂיֵהִיָּה
נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל אֲצֵלָם,
בְּבַחֲיַנְתָּ: 'עֲשֵׂי דְבָרוֹ
לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ, אֲזִי
הֵם מְשַׁבְּחִין וּמְפָאֲרִין אֶת
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תְּחִלָּה,
שֶׁהוּא צְדִיקוֹ שֶׁל עוֹלָם,
בְּבַחֲיַנְתָּ (תְּהִלִּים קמ"ה, יז):
"צְדִיק ה' בְּכָל דְּרָכָיו",
וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה הַדְּבוּר, בְּבַחֲיַנְתָּ:
וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה הַדְּבוּר,
בְּבַחֲיַנְתָּ: 'לְשִׁמְעַ' וְכוּ'.
וְזֶה (תְּהִלִּים קג, כ): "בְּרָכוּ
ה' מִלְאָכָיו", הַיְנוּ הַשֹּׁבַח
שֶׁמְשַׁבְּחִין תְּחִלָּה אֶת
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא
צְדִיקוֹ שֶׁל עוֹלָם. וְאַחֲרֵי-
כֵן עַל-יְדֵי-זֶה: 'עוֹשֶׂה

דְּבָרוֹ לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ, שְׁעוֹשִׂין הַדְּבוּר שֶׁהוּא
נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל; הַיְנוּ הַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים,
הַמְּפָלְגִים בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, וּבְטָלִים
וּמְבֻטָּלִים לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,

רַעֲיָא מְהֵימְנָא פְּנִחָס, חֵלֶק ג' רַלד, רִיחָא נִשְׂרָא. וְעֵין
(תְּקוּנַיִת-זֶהר, תְּקוּן יג): נִשְׂרָא נְטִיל י' בְּפִימָא וְעַל
רִישָׁא, ו' בְּגוּפָא, ה"ה בְּגוּפָא; הַיְנוּ שֶׁהַנֶּשֶׁר
הוּא בְּחִינַת רִיחַ, וּמָה גַם שְׁפָל שֵׁם הַנְּבִי"ה נִמְצָא

בו: הַיְיִד בְּפִיו וְעַל
רִאשׁוֹ, וְהַיְיִד זֶה גוּפוֹ,
וְשֵׁתֵי הַיְיִד הֵם שְׁנֵי
הַכְּנָפִים שֶׁפּוֹרֵחַ בָּהֶם. דָּא
בְּבַחֲיַנְתָּ צְדִיק, כִּי גַם
הַצְּדִיק הוּא בְּחִינַת נֶשֶׁר,
שֶׁהוּא בְּחִינַת רִיחַ,
בְּבַחֲיַנְתָּ (בְּמִדְבָר כז, יח):
"אִישׁ אֲשֶׁר רִיחַ בוֹ;
וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (תְּנַחֲוּמָא פְּנִחָס):
שְׂיִוְדַע לְהֵלֶךְ עִם כָּל אֶחָד
וְאֶחָד מֵהֶם לְפִי דְעַתּוֹ.
יְעִיר קִנּוּ, שֶׁהוּא מְעוֹרֵר
הַמַּחֲזִין מִתְּרַדְמוֹתָן,
מִבְּחִינַת מַחֲזִין דְּקִטְנוּת,
מִבְּחִינַת שְׁנָה. כִּי קֵן זֶה
הַמַּחֲזִין, הַיְנוּ קִנּוּ דָּא "קִנְיָה
חֲכָמָה קִנְיָה בִּינָה" (מְשָׁלֵי ד,
ה), שֶׁהֵם הַמַּחֲזִין. אֲבָא
וְאָמַר נִקְרָאִים חֲכָמָה
וּבִינָה.

[רְצָה לומר, הַצְּדִיקִים
הֵם בְּחִינַת רִיחַ,
שְׂיִוְדַעִים לְהֵלֶךְ עִם כָּל
אֶחָד כְּפִי רִיחוֹ וְנִדְעַתּוֹ,
וְהוּא בְּדַגְמַת הַנֶּשֶׁר,
שֶׁהוּא בְּחִינַת רִיחַ. וְאֲצֵל
הַצְּדִיק כְּתוּב (יִשְׁעִיָה יא, ג):

"וְהִרִיחוּ בִּירְאֵת הַנְּבִי"ה" וְגַם בָּהֶם יֵשׁ
בְּשִׁלְמוֹת שֵׁם הַנְּבִי"ה בְּרוּךְ הוּא. וְלִכְּן
כְּשֶׁמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים אוֹתָם, עַל-יְדֵי-זֶה
נִתְעוֹרְרִים הַמַּחֲזִין מִתְּרַדְמָה, וְנִשְׁלַם הַדְּעַת. וְאֲזִי

(כְּמוּבָא בְּתְקוּן ג' מְהֵי"א תְּקוּנִים), דָּא
בְּבַחֲיַנְתָּ צְדִיק, בְּבַחֲיַנְתָּ (בְּמִדְבָר כז):
"אִישׁ אֲשֶׁר רִיחַ בוֹ". יְעִיר קִנּוּ
שֶׁהוּא מְעוֹרֵר הַמַּחֲזִין מִתְּרַדְמוֹתָן,
מִבְּחִינַת מַחֲזִין דְּקִטְנוּת, מִבְּחִינַת
שְׁנָה. קִנּוּ — דָּא "קִנְיָה חֲכָמָה
קִנְיָה בִּינָה" (מְשָׁלֵי ד'), שֶׁהֵם הַמַּחֲזִין.
וְאֶפְלוּ מִלְאָכִים כְּשֶׁרוֹצִים
לַעֲשׂוֹת דְּבוּר שְׂיֵהִיָּה
נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל אֲצֵלָם, בְּבַחֲיַנְתָּ:
'עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ',
אֲזִי הֵם מְשַׁבְּחִין וּמְפָאֲרִין אֶת
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תְּחִלָּה, שֶׁהוּא צְדִיקוֹ
שֶׁל עוֹלָם, בְּבַחֲיַנְתָּ (תְּהִלִּים קמ"ה):
"צְדִיק ה' בְּכָל דְּרָכָיו", וְעַל-יְדֵי-
זֶה נַעֲשֶׂה הַדְּבוּר, בְּבַחֲיַנְתָּ:
'לְשִׁמְעַ' וְכוּ'. וְזֶה (תְּהִלִּים קג):
"בְּרָכוּ ה' מִלְאָכָיו", הַיְנוּ הַשֹּׁבַח
שֶׁמְשַׁבְּחִין תְּחִלָּה אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
שֶׁהוּא צְדִיקוֹ שֶׁל עוֹלָם. וְאַחֲרֵי-כֵן
עַל-יְדֵי-זֶה: 'עוֹשֶׂה דְבָרוֹ לְשִׁמְעַ
בְּקוֹל דְּבָרוֹ', שְׁעוֹשִׂין הַדְּבוּר
שֶׁהוּא נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל:

כְּשֶׁהֵם רוֹצִים לְשָׁמַעַ בְּקוֹל דְּבָרָיו יִתְבַּרֵּךְ, שְׁזֶה סוֹד הַנְּבוּאָה, שְׁשׁוֹמְעִים הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹהִים, בְּבַחֲיִנַת (בַּמִּדְבָּר ז, פט): "וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹהִים", קוֹל לוֹ קוֹל אֱלֹהִים (עִין בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פְּרָשָׁה

יד, סִימָן ט); הֵם קִדְּמוּ מִבְּטָלִים אֶת עֲצָמָם לְגַמְרֵי אֱלֹהִים יִתְבַּרֵּךְ, וּמִשְׂבָּחִים וּמִפְּאָרִים אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שְׁגַם אֶצְלוֹ יִתְבַּרֵּךְ שִׁיף שְׂבַח הַצַּדִּיקִים, כְּבִיכּוֹל, שְׁנִקְרָא: "צַדִּיק הַיּוֹנֵה" כָּל דְּרָכָיו, וְעַל-יְדֵי הַשְּׂבַח הַזֶּה שְׁמִשְׂבָּחִים וּמִפְּאָרִים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁזֶה בְּחִינַת "עֲשֵׂי דְבָרוֹ", שֶׁהֵם בּוֹנִים אֶת הַדְּבֹר, עַל-יְדֵי-זֶה "לְשָׁמַע בְּקוֹל דְּבָרוֹ", שְׂמִתוֹף דְּבוּרֵיהֶם וְשִׂבְחֵיהֶם שְׁמִשְׂבָּחִים וּמִפְּאָרִים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה הֵם שׁוֹמְעִים, כְּבִיכּוֹל, אֶת קוֹלוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹבָא (שַׁעַר רִוַח-הַקְּדוֹשׁ, דְּרוֹשׁ א'). וְלָכֵן דְּבוּרֵיהֶם נִשְׁמַע וְנִתְקַבַּל, כִּי שְׂכִינָה מִדְּבַר מִתּוֹף גְּרוֹנָם, [כְּמוֹ שְׂפָל אָדָם שְׁמִדְּבַר מִשְׂבָּחָם שֶׁל הַצַּדִּיקִים, עַל-יְדֵי-זֶה זֹכָה שֶׁהַדְּבֹר הוּא עִם

דַּעַת, וְנִשְׁמַע וְנִתְקַבַּל, כְּמוֹ-כֵן גְּדוּלֵי וּמִבְּחָרֵי הַצַּדִּיקִים, הַנִּכְלָלִים לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמִשְׂבָּחִים וּמִפְּאָרִים אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַל-יְדֵי-זֶה מִתּוֹף הַדְּבוּרִים שְׁלָהֶם, הֵם זֹכִים לְשָׁמַע אֶת קוֹלוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וּמֵה גַם מִלְּאֲכֵי מַעֲלָה, הָאוֹמְרִים שִׁירוֹת וְתִשְׂבָּחוֹת אֱלֹהִים יִתְבַּרֵּךְ, גַּם הֵם זֹכִים

שְׁנִשְׁפַּע עֲלֵיהֶם אוֹר יוֹתֵר גְּבִיחָה. כִּי הַמִּלְּאָכִים הֵם בְּסוֹד הַסְּפִירוֹת, כִּי כָּל מִלְּאָךְ נִקְרָא כְּפִי כְחוֹ שְׂמִקְבַּל מִהַסְּפִירָה הַשְּׂיִכַת אֱלֹהִים, וְדו"ק].

ג. (עַכְשָׁיו יִקָּשֶׁר עֲנִין בְּגָדִים לְבָנִים אֶל תְּקוּן הַדְּבֹר, שְׁגַם-כֵּן צָרִיף לְהִיּוֹת לְכֵן בְּלֵי שׁוּם רַבָּב, וְגַם הַדְּבֹר נִקְרָא בְּחִינַת מַלְכוּת): זֶה בְּחִינַת בְּגָדִים לְבָנִים, הֵינּוּ תְקוּן הַדְּבֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת פָּה, הוּא בְּחִינַת בְּגָדִים לְבָנִים, כִּי צָרִיף לְשִׁמּוֹ מְאֹד אֶת הַבְּגָדִים, שֶׁלֹּא יִבְזֶה אֶת הַבְּגָדִים, רַק לְשִׁמּוֹן כְּרֵאוּי, שֶׁלֹּא יָבֹא עֲלֵיהֶם שׁוּם כְּתָם וּרְכָב. וְכָל מִי שֶׁהוּא גְּדוּל יוֹתֵר, צָרִיף לְשִׁמּוֹ אֶת הַבְּגָדִים יוֹתֵר. כִּי כָּל מִי שֶׁגְּדוּל יוֹתֵר, מְדַקְדָּקִין עִמּוֹ יוֹתֵר. וְעַל כֵּן תְּלַמֵּיד-חֶכֶם שְׁנִמְצָא רַבָּב עַל בְּגָדָיו חֵיב מִיתָה (שַׁבַּת קיג), כִּי עִמּוֹ מְדַקְדָּקִין יוֹתֵר. כִּי הַבְּגָדִים הֵם דְּנִין אוֹתוֹ, בְּבַחֲיִנַת תְּלַמֵּיד-חֶכֶם שְׁנִמְצָא רַבָּב עַל בְּגָדָיו חֵיב מִיתָה (שַׁבַּת קיג), כִּי עִמּוֹ מְדַקְדָּקִין יוֹתֵר, כִּי הַבְּגָדִים בְּעֲצָמָם הֵם דְּנִין אוֹתוֹ, בְּבַחֲיִנַת דִּינָא דְּמַלְכוּתָא. כִּי הַבְּגָדִים הֵם בְּחִינַת מַלְכוּת, כִּי רַבֵּי יוֹחָנָן קָרָא לְמַאֲנֵה מְכַבְּדוּתָא (שַׁבַּת קיג), שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מַלְכוּת, בְּחִינַת (תְּהִלִּים כד): "מִלְּךָ הַכְּבוֹד". וְהֵם בְּחִינַת 'צַדִּיק מַלְכוּתָא קְדִישָׁא', שְׁזֶה בְּחִינַת הַבְּגָדִים, בְּחִינַת (אִיּוֹב כט): "צַדִּיק

בְּחִינַת (תְּהִלִּים כד, ח): "מִלְּךָ הַכְּבוֹד". וְהֵם בְּחִינַת 'צַדִּיק מַלְכוּתָא קְדִישָׁא' (פֶּתַח אֱלִיהוּ), שְׁזֶה בְּחִינַת הַבְּגָדִים, בְּחִינַת (אִיּוֹב כט, יד): "צַדִּיק לְבַשְׂתִּי"; הֵינּוּ כְּמוֹ שְׂאָדָם צָרִיף לְהַקְפִּיד מְאֹד עַל נְקִיּוֹת הַבְּגָדִים וְלֹא לְלַכְלָכֵם, וְכָל מִי שֶׁגְּדוּל מְדַקְדָּקִין עִמּוֹ בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן הַדְּבֹר צָרִיף

להיות לבן לגמרי בלי שום רֶכֶב, הינו לא לדבר כל העולה על רוחו, אלא בשעה שהוא מדבר, שיהיה דבורו קשור אל דעתו, שהדבור יהיה נמשך מהדעת, פי אם מדבר בלי קשור אל הדעת, על-ידי-זה נעשה כְּתָמִים על דבורו, כְּמִי שְׂמֵלְכֶלֶךְ אֶת בְּגָדָיו, וְנַעֲשִׂים עֲלֵיהֶם כְּתָמִים. והמבזה אותם, נמצא שהוא כְּמוֹרֵד בְּמַלְכוּת, וְאִזּוּ דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּן אוֹתוֹ; כִּי הַדְּבֹר שְׂאִינוּ מְקָשֶׁר אֶל הַדַּעַת, הוּא כְּמוֹרֵד בְּמַלְכוּת, וְאִזּוּ הַדְּבֹר בְּעַצְמוֹ דִּן עַצְמוֹ, שְׂמֵיָהּ סוֹבֵל אָדָם מֵהַ עוֹשֶׂה וְעַל-יְדֵי-זֶה עוֹשֶׂה פְּרוּד בֵּין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּא, כִּי הַדְּבֹר הוּא הַשְּׂכִינָה, וְהַדַּעַת שֶׁהוּא דְּבוּק בְּאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, הוּא בְּחִינַת קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּא, וְכַשְּׂפוּגִים בְּדַבּוּרוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְפָרֵד אֶת קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּא, שְׂזָה בְּחִינַת נְחֹשׁ מְשִׁיף לָהּ לְגַבְהָ וְאֵטִיל בַּהּ זְהֻמָּא (עֵינֵי זֵהר אַחֲרֵי עֵט); כִּי הַנְּחֹשׁ הַקְּדוּמוֹנִי שֶׁהוּא הַיָּצֵר הַרְעָה, מוֹשֵׁף אֶת הַדְּבֹר אֵלָיו, וּמְכַנִּים בּוֹ זְהֻמָּה, שְׂזָה כָּלֵל הַדְּבָרִים בְּטָלִים שְׂאָדָם מְדַבֵּר, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה כְּתָמִים עַל דְּבֹרָיו, בְּבַחֲבִינַת דָּם נְדָה, שְׂאִזּוּ הִיא צְרִיכָה לְהִיּוֹת מְפֹרֶשֶׁת

מבְּעֵלָה, כְּמוֹ-כֵן מִי שְׂפוּגִים בְּדַבּוּרוֹ, וְנַעֲשֶׂה כְּתָמִים עַל דְּבֹרָיו, בְּבַחֲבִינַת (ישעיה סג, ב): "מְדוּעַ אָדָם לְלִבּוֹשֶׁף", שְׂזָה בְּחִינַת דָּם נְדָה שֶׁהוּא אָדָם. וְזֵהוּ בְּחִינַת הַכְּתָם וְהַרְכָּב שְׂנַמְצָא עַל בְּגָדוֹ, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה נִפְרָדֶת בְּחִינַת הַמְּלָכוּת הַנִּי"ל, שֶׁהוּא הַדְּבֹר, שֶׁהוּא שְׂכִינַת עֵזוֹ, כִּי הַדְּבֹר הוּא בְּחִינַת מְלָכוּת פֶּה מְקַדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שֶׁהוּא הַבְּטוּל אֶל הָאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, דַּעַת עֲלִיּוֹן. וְאִזּוּ (יְרֵמְיָה כה, ל): "שְׂאִג יִשְׂאֵג עַל גְּוָהוּ", עַל גְּוָה דִּילָהּ (זֵהר אַחֲרֵי עֵד); כִּי בְּשַׁעֲהָ שְׂיִשׁ פְּרוּד בֵּין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּא, עַל-יְדֵי-זֶה שְׂאִג יִשְׂאֵג, כְּבִיכּוּל, הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, עַל גְּוָה דִּלְיָהּ, עַל הַיְפִי שְׂלוֹ, שֶׁהוּא הַדְּבֹר מְלָכוּת פֶּה, וְאִזּוּ שׂוֹלְטַת שְׂפָחָה בִּישָׂא, שֶׁהוּא מְלָכוּת דְּסִטְרָא אַחֲרָא עַל הָאָדָם, בְּבַחֲבִינַת (מְשָׁלִי ל, כח): "שְׂפָחָה כִּי תִירַשׁ גְּבַרְתָּהּ", שֶׁהִיא אִשָּׁה רְעָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֵת רְעָה. כִּי יֵשׁ כ"ח [עֲשָׂרִים וְשְׂמוֹנֶה] עֵתִים, עֵתִים לְטוֹבָה, עֵתִים לְרָעָה. וְצָרִיךְ לְהַכְנִיעַ שְׂפָחָה בִּישָׂא, שֶׁהִיא עֵת רְעָה. בְּבַחֲבִינַת (קִהְלֵת ט): "בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְּגָדֶיךָ לְבָנִים", 'בְּכָל עֵת' דִּיקָא. 'בְּגָדֶיךָ לְבָנִים', הֵינוּ בְּלֹא רֶכֶב, הֵינוּ בְּחִינַת טְהָרַת הַשְּׂכִינָה יְהִיוּ בְּגָדֶיךָ לְבָנִים", 'בְּכָל עֵת' דִּיקָא. בְּגָדֶיךָ לְבָנִים, הֵינוּ בְּלֹא רֶכֶב, הֵינוּ בְּחִינַת טְהָרַת

לְבָשְׁתֵּי". וְהַמְבִּיזָה אוֹתָם, נִמְצָא שֶׁהוּא כְּמוֹרֵד בְּמַלְכוּת, וְאִזּוּ דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּן אוֹתוֹ. וְעַל-יְדֵי-זֶה עוֹשֶׂה פְּרוּד בֵּין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּהּ, בְּבַחֲבִינַת נְחֹשׁ מְשִׁיף לָהּ לְגַבְהָ וְאֵטִיל בַּהּ זְהֻמָּא, בְּבַחֲבִינַת דָּם נְדָה, בְּבַחֲבִינַת "מְדוּעַ אָדָם לְלִבּוֹשֶׁף". וְזֵהוּ בְּחִינַת הַכְּתָם וְהַרְכָּב שְׂנַמְצָא עַל בְּגָדוֹ שְׂעַל-יְדֵי-זֶה נִפְרָדֶת בְּחִינַת הַמְּלָכוּת הַנִּי"ל שֶׁהוּא הַדְּבֹר שְׂכִינַת עֵזוֹ, כִּי הַדְּבֹר הוּא בְּחִינַת מְלָכוּת פֶּה מְקַדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שֶׁהוּא הַבְּטוּל אֶל הָאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, דַּעַת עֲלִיּוֹן. וְאִזּוּ (יְרֵמְיָה כה, ל): "שְׂאִג יִשְׂאֵג עַל גְּוָהוּ", עַל גְּוָה דִּילָהּ (זֵהר אַחֲרֵי עֵד); כִּי בְּשַׁעֲהָ שְׂיִשׁ פְּרוּד בֵּין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּא, עַל-יְדֵי-זֶה שְׂאִג יִשְׂאֵג, כְּבִיכּוּל, הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, עַל גְּוָה דִּלְיָהּ, עַל הַיְפִי שְׂלוֹ, שֶׁהוּא הַדְּבֹר מְלָכוּת פֶּה, וְאִזּוּ שׂוֹלְטַת שְׂפָחָה בִּישָׂא, שֶׁהוּא מְלָכוּת דְּסִטְרָא אַחֲרָא עַל הָאָדָם, בְּבַחֲבִינַת (מְשָׁלִי ל, כח): "שְׂפָחָה כִּי תִירַשׁ גְּבַרְתָּהּ", שֶׁהִיא אִשָּׁה רְעָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֵת רְעָה (עֵינֵי זֵהר תְּרוּמָה קנ"ה); כִּי יֵשׁ כ"ח [עֲשָׂרִים וְשְׂמוֹנֶה] עֵתִים, עֵתִים לְטוֹבָה, עֵתִים לְרָעָה (קִהְלֵת ט), וְצָרִיךְ לְהַכְנִיעַ שְׂפָחָה בִּישָׂא, שֶׁהִיא עֵת רְעָה (שֵׁם ט, ח): "בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְּגָדֶיךָ לְבָנִים", 'בְּכָל עֵת' דִּיקָא. בְּגָדֶיךָ לְבָנִים, הֵינוּ בְּחִינַת טְהָרַת

השכינה מנדתה, בבחינת דם נעפר ונעשה חלב' (בכורות ו: גדה ט); הינו כי אשה רעה היא בחינת שפחה בישא, שהיא עת רעה, שעוברים על אדם בלבוים וירידות ונפילות, ולהפך

אשה טובה היא בחינת

עת טובה, שזה טהרת

השכינה מנדתה, שאין

בה כתמים אדמים, אלא

זה בחינת לכן, לבנונית

המחין, שזה בגדיה לשון

גיד, הינו גיד הלשון צריך

להיות לכן בלי שום רב

אדם, פגם הדבור, שזה

בעצמו "בכל עת יהיו

בגדיה לבנים", שהדבור

צריך להיות לכן בלי שום

כתמים, ואז נעשה יחוד

בין בחינת קדשא בריך

הוא, שהוא לבנונית

המחין, אל בחינת

שכינתא, שהוא הדבור.

והרשעים בעוונותיהם,

ובפרט על-ידי פגם

הדבור, גורמין אפרשותא

בין קדשא בריך הוא

ושכינתיה, פי גורמין לה

דם גדה, שזה כתמים, ואז

היא נקראת עיר הדמים

(יחזקאל כב, כד), (נחום ג, א),

ועל-שם זה רשעים

נקראים אנשי דמים

(תהלים נה, כד), פי שס"ה

לא תעשה תלויים בשס"ה

גידים, ששם תהלוכת

הדמים, ולפי בחינת לא

תעשה שעוברים, פן

מעוררים דם גדה להשכינה,

פי כמה מיני דמים

יש (גדה ט), בכך צריך להמתיק את הדמים

מנדתה, בבחינת דם נעפר ונעשה

חלב' (בכורות ו: גדה ט).

והרשעים בעוונותיהם גורמין

אפרשותא בין קדשא

ברוך הוא ושכינתיה, פי גורמין

לה דם גדה, ואז היא נקראת עיר

הדמים, (נחום ג), ועל-שם זה

רשעים נקראים אנשי דמים. פי

שס"ה לא תעשה תלויים בשס"ה

גידים, ששם תהלוכת הדמים.

ולפי בחינת לא תעשה שעוברים,

פן מעוררים דם גדה להשכינה, פי

כמה מיני דמים יש. בכך צריך

להמתיק את הדמים האלו, הינו

לתקן הלאוין שהם הגידין,

ולהמשיך להם לבנונית, בבחינת:

ד'ם נעפר ונעשה חלב'. וזהו:

בכל עת יהיו בגדיה לבנים —

בגדיה דיקא, להמשיך להם

לבנונית:

ד'ם נעפר ונעשה חלב'. וזהו:

בכל עת יהיו בגדיה לבנים —

בגדיה דיקא, להמשיך להם

לבנונית:

ד'ם נעפר ונעשה חלב'. וזהו:

בכל עת יהיו בגדיה לבנים —

בגדיה דיקא, להמשיך להם

לבנונית:

ד'ם נעפר ונעשה חלב'. וזהו:

בכל עת יהיו בגדיה לבנים —

בגדיה דיקא, להמשיך להם

לבנונית:

יהיה עליהם שום כתמים ורבב, ודו"ק].

ד. ולתקן כל העברות בפרטיות הם רבים מאד,

וכבד על האדם, ואי אפשר לתקן אותם, פי

יש דקדוקים ופרטים רבים בכל לאו ולא, כי בכל פרט יש פרטים ופרטי פרטים, כי על כל לאו הוסיפו חכמינו הקדושים גזרות וסגים, כדי לא להמשיך, חס ושלום, לעבר על צווי הבורא יתברך שמו, בכך צריך לתקן כלליות הגידים, שהוא בחינת (דברים ד, יג): "ויגד לכם את בריתו", הינו ויגד הוא לשון גיד, והוא גם לשון דבור וצווי, וזה תלוי כפי ששומר את בריתו, שלא יקלקל את המצוה שלו. [ויבנה יהוה מקשרים התחלת דבריו "מטוב הדבור"] (עין זהר וישלח קעו): דכל פקודי אורייתא מתקשרין בנטירו דברית קדישא וכו', עין שם.) ואז על-ידי תקון הברית, שהוא כלליות הגידין, נתקן ממילא כל הלאוין שעבר, ונמשך להם לבנונית [שהוא תלוי במחין], ועל שם זה נקרא כלליות הגידין, שהוא הברית-קדש, 'שדי', על-שם ששדי ויורה פחץ [עין רש"י על פסוק (בראשית מט, כה): "ברכת שדים ורחם", שהוצע יורה פחץ] לבנונית ותקונים לכל פרט ופרט כפי צרכו, ואפלו למקומות צרים ודקים, שאי אפשר לבוא לשם שום תקון, כי אם על-ידי תקון הכללי, שהוא זורק לבנונית ותקונים גם למקומות הצרים והדקים. בכחינת (איוב כב): "והיה שדי בצריך" — ששדי ויורה תקונים לכל מקומות הצרים.

אותם, כי יש דקדוקים ופרטים רבים בכל לאו ולא. בכך צריך לתקן כלליות הגידים, שהוא בחינת (דברים ד): "ויגד לכם את בריתו", ואז, על-ידי תקון הברית, שהוא כלליות הגידין, נתקן ממילא כל הלאוין שעבר, ונמשך להם לבנונית. ועל שם זה נקרא כלליות הגידין שהוא הברית-קדש, 'שדי', על-שם ששדי ויורה פחץ לבנונית ותקונים לכל פרט ופרט כפי צרכו, ואפלו למקומות הצרים והדקים. כי יש מקומות צרים ודקים שאי אפשר לבוא לשם שום תקון, כי אם על-ידי תקון הכללי, שהוא זורק לבנונית ותקונים גם למקומות הצרים והדקים. בכחינת (איוב כב): "והיה שדי בצריך" — ששדי ויורה תקונים לכל מקומות הצרים. ועל שם זה נקרא ברית: 'זהר הרקיע'. כי קדם התקון, אזי הרקיע הוא בכחינת (איוב כ): אחד הם בטלים לגמרי אל האין סוף, ומצד שני הם נמשכים אל הארץ והגשמיות. כי קדם התקון, שתקן את בריתו שתלוינה במחין, אזי הרקיע שהוא המצוה, הוא בכחינת (איוב כ, כז):

אחד הם בטלים לגמרי אל האין סוף, ומצד שני הם נמשכים אל הארץ והגשמיות. כי קדם התקון, שתקן את בריתו שתלוינה במחין, אזי הרקיע שהוא המצוה, הוא בכחינת (איוב כ, כז):

"יגלו שמים עוונו", שנתגלה עוונות המחין, נקיים, פי הם תלויים זה בזה, ועל-ידי-זה שהוא רקיע השמים. ואחר התקון, אזי מזהיר נתעורר מבחינת שנה, על-ידי תקון הברית ומטהר את הרקיע, בבחינת לשון של זהורית, המחין נתעוררין, שזה על גוזליו ירחף — שהוא מלבין עוונותיהן של שם"ה לאוין, פי אם אדם שב בתשובה ומתקן את בריתו, על-ידי-זה נמשך לבנונית המחין, ומשפיע לבנונית בשם"ה גידין, בבחינת: 'בכל עת יהיו בגדיה לבנים'; הינו 'בגדיה', שהיא פלילות הגידים שהיא הברית, יהיה לכן, בלי שום פגם, פי הברית תלויה במחין, פי כל הלבנונית נמשך מן המחין, בבחינת: 'ונזלים מן לבנון', ועל לבנון מוכא (זהר פנחס רלה:), שהוא 'מן לבונא דמחא', הינו שנמשך מחין לבנים, שזה טהרת המחין, שרק חושב מהאין סוף ברוך הוא. ועל-ידי תקון פלילות הגידין נתרום המחין, פי בא לידי גדלות המחין, בבחינת: "כגשיר יעיר קנו". נשרא דא רוחא, שהוא פלילות הגידין, בבחינת (יהושע ב): "ולא קמה עוד רוח באיש". יעיר קנו — שהוא מעורר 'קנה חכמה קנה בינה', מבחינת שנה. על גוזליו ירחף — שהוא מרחף ומגן על המחין שהיו מתחלה נגזלין, בבחינת (משלי כח): "גוזל אביו ואמו", הם המחין, שהם אב בחכמה ואם לבינה. וזה בחינת 'תינוק' הינו המקטנות, שהוא יונק ונגדל מקטנותו, על-ידי תקון הפללי, שהוא שדי ויורה פחץ. וזה: אמו, דא פנסיה, כמו שכתוב (משלי כג, כב): "אל תבוז פי זקנה אמה". פירש רש"י: פנסיה, ששם נתפנסין ונכללין כל התקונים, פי הכל תלוי בהמחין, פי עקר האדם הוא המחין, ששם שורה

פי כל הלבנונית נמשך מן המחין, בבחינת: 'ונזלים מן לבנון' 'מן לבונא דמחא' (זהר פנחס רלה:). ועל-ידי תקון פלילות הגידין נתרום המחין, בבחינת: "כגשיר יעיר קנו". נשרא דא רוחא, שהוא פלילות הגידין, בבחינת (יהושע ב): "ולא קמה עוד רוח באיש". יעיר קנו — שהוא מעורר 'קנה חכמה קנה בינה', מבחינת שנה. על גוזליו ירחף — שהוא מרחף ומגן על המחין שהיו מתחלה נגזלין, בבחינת (משלי כח): "גוזל אביו ואמו", הם

המחין, שהם אב בחכמה ואם לבינה. וזה בחינת (ברכות ג): 'תינוק יונק משדי אמו'. 'תינוק' הינו המחין דקטנות, שהוא יונק ונגדל מקטנותו, על-ידי תקון הפללי, שהוא שדי ויורה פחץ. וזה: אמו, דא פנסיה, כמו שכתוב (משלי כג, כב): "אל תבוז פי זקנה אמה". פירש רש"י: פנסיה, ששם נתפנסין ונכללין כל התקונים:

אם אדם שב בתשובה ומתקן את בריתו, על-ידי-זה נמשך לבנונית המחין, ומשפיע לבנונית בשם"ה גידין, בבחינת: 'בכל עת יהיו בגדיה לבנים'; הינו 'בגדיה', שהיא פלילות הגידים שהיא הברית, יהיה לכן, בלי שום פגם, פי הברית תלויה במחין, פי כל הלבנונית נמשך מן המחין, בבחינת: 'ונזלים מן לבנון', ועל לבנון מוכא (זהר פנחס רלה:), שהוא 'מן לבונא דמחא', הינו שנמשך מחין לבנים, שזה טהרת המחין, שרק חושב מהאין סוף ברוך הוא. ועל-ידי תקון פלילות הגידין נתרום המחין, פי בא לידי גדלות המחין, בבחינת: "כגשיר יעיר קנו". נשרא דא רוחא, שהוא פלילות הגידין, בבחינת (יהושע ב): "ולא קמה עוד רוח באיש". יעיר קנו — שהוא מעורר 'קנה חכמה קנה בינה', הינו מבחינת שנה. על גוזליו ירחף — שהוא מרחף ומגן על המחין שהיו מתחלה נגזלין, בבחינת (משלי כח): "גוזל אביו ואמו", הם המחין, שהם אב בחכמה ואם לבינה. וזה בחינת 'תינוק' הינו המקטנות, שהוא יונק ונגדל מקטנותו, על-ידי תקון הפללי, שהוא שדי ויורה פחץ. וזה: אמו, דא פנסיה, כמו שכתוב (משלי כג, כב): "אל תבוז פי זקנה אמה". פירש רש"י: פנסיה, ששם נתפנסין ונכללין כל התקונים:

נשמתו. וזה עקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, הינו על-ידי תקון הברית, על-ידי-זה עקר ההתקרבות של ישראל לאביהם שבשמים, בבחינת (שמות יט, ד): "ואשא אתכם על פני נשרים ואבא אתכם אלי". 'נשא' זה תקון הפללי, שהוא בחינת: "ויגד לכם את בריתו" פנ"ל, הינו תקון הברית, על-ידי-זה דיקא "ואבא אתכם אלי" — שנתקרבו אליו יתברך פי עקר ההתקרבות להשם יתברך, הוא על-ידי תקון הברית פנ"ל. ולכן צריך האדם לשמר מאד על מחשבתו, ולא יכניס בו שום הרהורים רעים, פי דיקא על-ידי-זה ישלים את דעתו, שזה בסוד חכמה ובינה, אבא ואמא, ויהיה נולד אצלו תמיד מחין חדשים, בדבקות הבורא יתברך שמו.

ה. ובזה תלוי פרנסה בלי טרח, פי פרנסה בטרח בא מחמת חסרון הדעת, כמובא (זהר בשלח סב:): ואינון דלא אשתפחו בני מהימנותא, מה כתיב בהו (במדבר יא, ח): "שטו העם ולקטו", מאי שטו? שטותא הוו נסבי לגרמיהו בגין דלא הוו בני מהימנותא וכו', עין שם; פי מי שיש לו דעת ואמונה, על-ידי-זה

נמשך לו פרנסה בנקל, שהוא בחינת (שם טז, ד): "לחם מן השמים", שנאמר על המן, שבא משער נ', הינו על-ידי תקון הפללי, שהוא תקון הברית, נשלים המוח והדעת, ועל-ידי-זה לא צריך להתנגע בשביל פרנסתו, ותקון הפללי, שהוא בחינת (משלי ל, יט): "דרך הנשר בשמים", [עין זהר יתרו פ: מאי בשמים ברחמי. מה נשר אשתפח ברחמי על בנוי ודינא לגבי אחרנין, כך קדשא בריך הוא אשתפח ברחמי לגבי ישראל ודינא לגבי עמין עובדי כוכבים וכו', עין שם. והרחמנות תלוי בדעת]. וזה "והמן פזרע גד הוא" — 'זרע גד', דא טפה חורתא (תקונים תקון כא נב:), הינו טפת הזרע שבא מהמח, הינו בחינת: 'ונוזלים מן לבנון', מן לבונוא דמחא, שזה בחינת תקון הברית, הינו כששומר עצמו שלא תצא הטפה לבטלה, שפזה תלוי פרנסה בלי טרח, מאחר שנשלים דעתו ואינו פוגמו, שהוא בחינת מן, בחינת לחם מן השמים פנ"ל; פי כשהמחין זכים, על-ידי-זה הוא דבוק בו יתברך, ונשפע עליו פרנסה בקלות. פי פרנסה שהוא בטרחא ובכבדות, הוא

וזה עקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, הינו על ידי תקון הברית, על-ידי-זה עקר ההתקרבות של ישראל לאביהם שבשמים, בבחינת (שמות יט, ט): "ואשא אתכם על פני נשרים ואבא אתכם אלי". 'נשא' זה תקון הפללי, שהוא בחינת: "ויגד לכם את בריתו" פנ"ל, הינו תקון הברית, על-ידי-זה דיקא, "ואבא אתכם אלי" — שנתקרבו אליו יתברך. פי עקר ההתקרבות להשם יתברך, הוא על-ידי תקון הברית פנ"ל:

ה ובזה תלוי פרנסה בלי טרח, שהוא בחינת (שם טז): "לחם מן השמים". הינו על-ידי תקון הפללי, שהוא בחינת (משלי ל): "דרך הנשר בשמים". וזה (במדבר יא): "והמן פזרע גד הוא" — 'זרע גד', דא טפה חורתא (תקונים תקון כא נב:), הינו בחינת: 'ונוזלים מן לבנון', שזה בחינת תקון הברית, שפזה תלוי פרנסה בלי טרח, שהוא בחינת מן, בחינת לחם מן השמים פנ"ל. פי פרנסה בטרחא ובכבדות, הוא

נמשך לו פרנסה בנקל, שהוא בחינת (שם טז, ד): "לחם מן השמים", שנאמר על המן, שבא משער נ', הינו על-ידי תקון הפללי, שהוא תקון הברית, נשלים המוח והדעת, ועל-ידי-זה לא צריך להתנגע בשביל פרנסתו, ותקון הפללי, שהוא בחינת (משלי ל, יט): "דרך הנשר בשמים", [עין זהר יתרו פ: מאי בשמים ברחמי. מה נשר אשתפח ברחמי על בנוי ודינא לגבי אחרנין, כך קדשא בריך הוא אשתפח ברחמי לגבי ישראל ודינא לגבי עמין עובדי כוכבים וכו', עין שם. והרחמנות תלוי בדעת]. וזה "והמן פזרע גד הוא" — 'זרע גד', דא טפה חורתא (תקונים תקון כא נב:), הינו טפת הזרע שבא מהמח, הינו בחינת: 'ונוזלים מן לבנון', מן לבונוא דמחא, שזה בחינת תקון הברית, הינו כששומר עצמו שלא תצא הטפה לבטלה, שפזה תלוי פרנסה בלי טרח, מאחר שנשלים דעתו ואינו פוגמו, שהוא בחינת מן, בחינת לחם מן השמים פנ"ל; פי כשהמחין זכים, על-ידי-זה הוא דבוק בו יתברך, ונשפע עליו פרנסה בקלות. פי פרנסה שהוא בטרחא ובכבדות, הוא

מחמת שלא תקן תקון הפללי, שהוא תקון
הברית, כי מאן דזרק פרווין דנהמא עניות רדף
אבתריה, כל שפן מאן דזרק פרווין דמחא (זהר
פנחס רמד); הינו כשאדם
פרורים של לחם על

הארץ, עניות רודפת
אחריו, כמאמרם ו"ל (חלץ
כה): הווא גברא, ונהו
מהדר עליה שרא
דעניותא, ולא הוה יכיל
ליה דקא זהיר אנשוורא
טובא, יומא חד כרף
ליפתא איבלי, אמר
השתא ודאי נפל בידאי,
בתר דאכיל אייתי מרא
עקרינהו ליבלי שדינהו
לנהרא, שמעיה דקאמר
ווי דאפקיה הווא גברא
מביתיה [שר של עניות
רודף אחר בני-אדם
שזורקים פרורים, פעם
מצא אדם שאוכל לחם
על עשבים, אמר השר של
העניות, בודאי עכשו אני
אתפס אותו, כי אי אפשר
להזהר מבין העשבים,
וכשגמר לאכל תלש את
כל העשבים, וזרק אותם
לתוף הנהר, ענה ואמר
השר של העניות: וי,
שהאדם הזה הוציא אותי
מביתו, רואים מכאן,
שפרורים שזרקין על
הארץ, מביאים לידי
עניות, כל שפן מי שזרק

טפות זרע לבטלה, בודאי העניות תרדף אחריו.
(עכשו ילביש השגתו בפסוק): וזה (ויקרא יט,

מחמת שלא תקן תקון הפללי,
שהווא תקון הברית. כי מאן דזרק
פרוורין דנהמא עניות רדף אבתרה,
כל שפן מאן דזרק פרוורין דמחא
(זהר פינחס רמד):

וזה (ויקרא יט) "לא תאכלו על

הדם" הינו על ידי הדמים,

שהם גורמים לשכינה בחינת דם

נדה, בבחינת עיר הדמים,

בבחינת: 'מדוע אדם ללבושך',

בבחינת 'שנמצא רכב על בגדיו',

הינו על-ידי פגם הברית, שהוא

בחינת פגם פלליות הגידין, שזהו

בחינת פגם הפגדים פנ"ל, על-

ידי-זה: לא תאכלו — הינו

פרנסה בטרח. וזה: לא תנחשו

ולא תעוננו — שהם גורמים

בחינת נחש משיך לה לגבה,

וגורמים שליטת השפחה

בישא, שהיא עת רעה. וזה:

לא תנחשו, שלא לגרם, חס

ושלום, נחש משיך לה לגבה וכו'

פנ"ל. ולא תעוננו — שהוא

לשון עת ועונה, הינו שלא לגרם,

חס ושלום, שליטת העת רעה של

הכ"ח עתים, וכנ"ל:

שליטת העת רעה של הכ"ח עתים, וכנ"ל. הינו
אם אדם אינו נזהר מהנחש, שהם הפירות

שְׁנִכְנְסוּ בְּאָדָם, שָׁאֵמַר (בְּרֵאשִׁית ג, ה): "וְהָיִיתֶם כַּאֲלֵקִים יוֹדְעֵי טוֹב וְרָע", וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּא שְׁשׁוֹלֵט בּוֹ הָעֵת רַע; כִּי יֵשׁ כ"ח עֵתִים — י"ד לְטוֹבָה וְי"ד לְרָעָה (קֹהֶלֶת ג), וּכְשֵׁיִשׁ לְאָדָם עֵת רַע, עַל-יְדֵי-זֶה בָּאָה לוֹ פְּרִנְסָה בְּכַבְדּוֹת, וְזֶה הַקָּשֶׁר: "לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם לֹא תִנְחָשׁוּ וְלֹא תִעֲוֹנוּ", כִּי עַל-יְדֵי שְׁמֵמֶשֶׁיךָ עַל עֲצָמוֹ פָּגַם הַדַּעַת, שָׁבָא מִפָּגַם הַבְּרִית שֶׁהוּא נִחַשׁ שֶׁהִטִּיל זֶה־מָא, שְׁגָרָם דָּם נָדָה, עַל-יְדֵי-זֶה אֵין לוֹ מָה לְאָכֹל, וְעוֹבֵר עָלָיו עֵת רָעָה. וְזֶה שְׁבַקְשׁ יַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית כח, כ): "וְנָתַן לִי לֶחֶם לְאָכֹל וּבְגָד לְלַבֵּשׁ", כִּי זֶה תְּלוּי בְּזָה, כִּי פְּרִנְסָה תְּלוּי בְּבַחֲיַנֵּת בְּגָדִים לְבָנִים, הֵינּוּ כְּפִי שְׁאָדָם זוֹכָה לְבָגְדִים לְבָנִים, שְׁזָה בְּגִידִין לְבָנִים, כְּלָלִיּוֹת הַגִּיד, תִּקּוֹן הַבְּרִית, תִּקּוֹן וְטִהַרַת הַמַּחֲזִין, כִּף זוֹכָה לְפְרִנְסָה בְּנִקְלָה. וְזֶה (יִשְׁעִיָּה כג, יח):

"וְזֶה שְׁבַקְשׁ יַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית כח):
 "וְנָתַן לִי לֶחֶם לְאָכֹל וּבְגָד לְלַבֵּשׁ", כִּי זֶה תְּלוּי בְּזָה, כִּי פְּרִנְסָה תְּלוּי בְּבַחֲיַנֵּת בְּגָדִים לְבָנִים, הֵינּוּ כְּפִי שְׁאָדָם זוֹכָה לְבָגְדִים לְבָנִים, שְׁזָה בְּגִידִין לְבָנִים, כְּלָלִיּוֹת הַגִּיד, תִּקּוֹן הַבְּרִית, תִּקּוֹן וְטִהַרַת הַמַּחֲזִין, כִּף זוֹכָה לְפְרִנְסָה בְּנִקְלָה. וְזֶה (יִשְׁעִיָּה כג, יח):
 "לְאָכֹל לְשַׁבְּעָה וְלִמְכֹּסָה עֲתִיק".

וְזֶה שְׁבַקְשׁ יַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית כח):
 "וְנָתַן לִי לֶחֶם לְאָכֹל וּבְגָד לְלַבֵּשׁ", כִּי זֶה תְּלוּי בְּזָה, כִּי פְּרִנְסָה תְּלוּי בְּבַחֲיַנֵּת בְּגָדִים לְבָנִים. וְזֶה (יִשְׁעִיָּה כג): "לְאָכֹל לְשַׁבְּעָה וְלִמְכֹּסָה עֲתִיק". וְיַעֲקֹב שֶׁהִמְשִׁיךְ לְבָנוּנִית, בְּבַחֲיַנֵּת (בְּרֵאשִׁית ל): "מִחֲשֵׁף הַלְּבָן", עַל-יְדֵי תִקּוֹן הַכְּלָלִי, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שָׁם מ ט): "רֵאשִׁית אוֹנִי", נֶאֱמַר בּוֹ (שָׁם כה): "יֹשֵׁב אֱהָלִים", הֵינּוּ בַּחֲיַנֵּת שְׁמַיִם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (יִשְׁעִיָּה מ): "וְיִמְתַּחֵם כְּאֱהָל לְשַׁבְּת", הֵינּוּ בַּחֲיַנֵּת: "דְּרָף הַנְּשָׂר בְּשַׁמַּיִם", וְנֶשֶׁר מְרַמֵּז עַל רוּחַ "נֶשֶׂרָא דְרוּחָא", בַּחֲיַנֵּת זֹהָר הַרְקִיעַ, הֵינּוּ שְׁהַמְחִין הַנֶּקְרָא רְקִיעַ הַשְּׁמַיִם, הֵם נִקְיִים עַל-יְדֵי תִקּוֹן הַבְּרִית, וּמְזַהְרִין כְּזֹהָר הַרְקִיעַ, שְׁזָה בַּחֲיַנֵּת 'לְשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית', שְׁמַלְבִּין עוֹנוֹתִיהֶן, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (יִוֵּמָא סח): לְשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית הָיָה קָשׁוּר עַל פִּתְחוֹ שֶׁל הַיְכָל, וּכְשֶׁהִגִּיעַ שְׁעִיר לַמִּדְבָּר הָיָה הַלְּשׁוֹן מְלַבֵּין שְׁנֵאֵמַר (יִשְׁעִיָּה א, יח): "אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶּג יִלְבִּינוּ". וְכֵן הוּא (מְדַרְשׁ תַּהֲלִים פו): בְּשַׁעֲה שְׁהִיָּה לְשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית נִתְּלָה עַל פִּתְחֵי הַיְכָל מִתְּלַבֵּן, הֵיוּ יוֹדְעִין שְׁנִשְׁמָעָה תְּפִלָּתָם. וְהַדְּמִים שֶׁל שְׁס"ה גִּידִין, הֵינּוּ הַדְּמִים שֶׁל הָאָדָם עוֹבְרִים דְּרָף כָּל הַגִּידִין שְׁלוֹ, וְלִכֵּן כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא זֶה בָּא מִתְּדַמִּים, דְּרָף כָּל הַגִּידִין, וּכְשֶׁזוֹכָה לְזַכְּכֶם, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכָה לְגִידִין לְבָנִים, שְׁזָה בַּחֲיַנֵּת (שָׁם א): "אִם יִאֲדִימוּ פִּתּוּלַע

עֲתִיק", הֵינּוּ אֲכִילָה כְּדִי שְׁבִיעָה תְּלוּי כְּפִי הַמְּכֹסָה, הֵינּוּ הַלְּבוּשׁ נְקִי, שְׁאָדָם מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ מְבַחֲיַנֵּת עֲתִיק, שֶׁהִיא הַמְּדַרְגָּה הַכִּי עֲלִיוֹנָה, בַּחֲיַנֵּת הַמַּחַ, שְׁמֵשֶׁם נִמְשָׁךְ הַטְּפָה כְּנ"ל. וְיַעֲקֹב שֶׁהִמְשִׁיךְ לְבָנוּנִית, בְּבַחֲיַנֵּת (בְּרֵאשִׁית ל, לז): "מִחֲשֵׁף הַלְּבָן", עַל-יְדֵי תִקּוֹן הַכְּלָלִי, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שָׁם מ ט, ג): "רֵאשִׁית אוֹנִי", הֵינּוּ יַעֲקֹב אָבִינוּ זָכָה בְּשִׁלְמוֹת אֶל לְבָנוּנִיּוֹת הַמַּחֲזִין, עַל-יְדֵי שְׁזָכָה לְשִׁלְמוֹת תִּקּוֹן הַבְּרִית,

שְׁנֵאֵמַר (יִשְׁעִיָּה א, יח): "אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶּג יִלְבִּינוּ". וְכֵן הוּא (מְדַרְשׁ תַּהֲלִים פו): בְּשַׁעֲה שְׁהִיָּה לְשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית נִתְּלָה עַל פִּתְחֵי הַיְכָל מִתְּלַבֵּן, הֵיוּ יוֹדְעִין שְׁנִשְׁמָעָה תְּפִלָּתָם. וְהַדְּמִים שֶׁל שְׁס"ה גִּידִין, הֵינּוּ הַדְּמִים שֶׁל הָאָדָם עוֹבְרִים דְּרָף כָּל הַגִּידִין שְׁלוֹ, וְלִכֵּן כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא זֶה בָּא מִתְּדַמִּים, דְּרָף כָּל הַגִּידִין, וּכְשֶׁזוֹכָה לְזַכְּכֶם, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכָה לְגִידִין לְבָנִים, שְׁזָה בַּחֲיַנֵּת (שָׁם א): "אִם יִאֲדִימוּ פִּתּוּלַע

בְּצִמְרוּ יִהְיוּ; [הֵינּוּ שְׂמֵקָשָׁר אֶת הַבְּגָדִים לְבָנִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת גִּידֵינּוּ לְבָנִים, שֶׁהוּא תַקּוּן הַמַּחֲזִין, תַקּוּן הַבְּרִית, אֶל פְּרֻנְסָה, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל פְּרֻנְסָה בְּנִקְל, אֲלֵא עַל-יַדֵי תַקּוּן הַבְּרִית, שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת וְטִהְרַת הַמַּחֲזִין, כִּי כְמוֹ הַשָּׁמַיִם, שֶׁהֵם בְּחִינַת אֱהָל עַל הָאָדָם, כִּי הַשָּׁמַיִם מְכַסִּים אֶת כָּל הָאָרֶץ, כְּמוֹ-כֵן הַמַּחֲזִין שֶׁל הָאָדָם מְסַבְּבִים אֶת כָּל הָאָדָם, וְלִכֵּן עַקֵּר הָאָדָם הוּא הַמַּח, שְׂצָרִיף לֵהִיֹּת לְבֵן, בְּלִי שׁוּם כֶּתֶם כָּלֵל, שְׂאֵז הוּא כְמוֹ הַנְּשָׁר הַזֶּה שְׂעָף בַּשָּׁמַיִם, וְאֵינּוּ מִפְּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה, כְּמוֹ-כֵן מִי שְׂזוּכָה לְקַדְשַׁת הַבְּרִית, שֶׁהוּא טִהְרַת הַמַּחֲזִין, שְׂזֵה שָׁמַיִם נְקִיִּים, עַל-יַדֵי-זֶה מִמְּשִׁיף פְּרֻנְסָה בְּנִקְל (וּבִזְהָ מְקַשְׂרִים דְּבָרָיו)].

ו. וְכֵל זְמַן שֶׁלֹּא תַקּוּן הַבְּרִית, וְהַשְׂכִּינָה הִיא בְּחִינַת: "מִדּוּעַ אָדָם לְלוֹבֹשֶׁף",

וְכֵל זְמַן שֶׁלֹּא תַקּוּן הַבְּרִית, וְהַשְׂכִּינָה הִיא בְּחִינַת: "מִדּוּעַ אָדָם לְלוֹבֹשֶׁף", בְּחִינַת דָּם נְדָה, אֲזִי הַדְּבֹר אֲסוּר. בְּחִינַת (תְּהִלִּים ל ט): "נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָה", שְׂמֵאֱלוֹ הַדְּמִים נַעֲשֶׂה בְּחִינַת 'דוּמְיָה'. כִּי עַקֵּר הַדְּבֹר תְּלוּי בַתַּקּוּן הַבְּרִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת: "וַיִּגַּד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ" כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת: 'בְּתֵר דְּשָׂכִיב רַבִּי שְׂמַעוֹן הָיָה אָמַר חֵד לְחִבְרָה: אֵל תַּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחֹטִיא אֶת בְּשָׂרְךָ' (זֵהר וַיִּקְרָא ע ט. וַדָּף קה:), כִּי רַבִּי שְׂמַעוֹן הָיָה קָשָׁת הַבְּרִית. בְּחִינַת: "וַיִּגַּד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ", הֵינּוּ כְּלָלִיּוֹת הַגִּידֵינּוּ. וְכִשְׂאִין תַקּוּן הַבְּרִית, אֲזִי הַדְּבֹר אֲסוּר, בְּחִינַת: "נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָה",

בְּחִינַת דָּם נְדָה, אֲזִי הַדְּבֹר אֲסוּר, בְּחִינַת (תְּהִלִּים ל ט, ג): "נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָה", שְׂמֵאֱלוֹ הַדְּמִים נַעֲשֶׂה בְּחִינַת 'דוּמְיָה'; כִּי עַקֵּר הַדְּבֹר תְּלוּי בַתַּקּוּן הַבְּרִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת: "וַיִּגַּד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ" כַּנ"ל; כִּי הַדְּבֹר בְּעֶצְמוֹ זֶה הַשְׂכִּינָה, כְּמוֹבָא (הַקְּדַמַּת תַקּוּנִים יז.) מְלֻכּוֹת פָּה, וְאֵם הַדְּבֹר אֵינּוּ מְקַשְׂרֵת אֶל הַמַּחֲמֵשׁבָּה, שְׂזֵה תַקּוּן הַבְּרִית, תַקּוּן הַמַּחֲזִין, אֲזִי הוּא בְּחִינַת דָּם נְדָה, לְבוֹשׁ אָדָם, הֵינּוּ כְּתָמִים, וְלִכֵּן אֲזִי הַדְּבֹר אֲסוּר, כִּי זֶה יִגְרַם לְכַלְבוּל הַמַּחֲזִין, כִּי הַדְּבֹר קָשׁוּר אֶל הַמַּח, וְאֵם זוֹכִים לְמַחֲזִין נְקִיִּים, שְׂזֵה

תַקּוּן הַבְּרִית, תַקּוּן הַכְּלָלִי, אֲזִי הַדְּבֹר מְתוּר, כִּי אֲזִי מְקַשְׂרֵת הַדְּבֹר אֶל הַמַּחֲשָׁבָה. אֲבָל אִם יֵשׁ פָּגָם בַּמַּחֲזִין, שֶׁהוּא מְבַהֵל וּמְכַלְכֵּל, אֲזִי הַדְּבֹר אֲסוּר, וּמָה גַם שְׂאֵז יִגְרַם הַדְּבֹר לְכַלְבוּל וּנְפִילַת הַמַּחֲזִין בְּיוֹתֵר.

(עֲכָשׁוּ לְלִבִּישׁ אֶת הַשְּׂגָתוֹ כְּמֵאֲמַר זֵהר (אַחֲרֵי ע ט): תֵּאֲנֵא בְיוֹמוֹי דְּרַבִּי שְׂמַעוֹן הָיָה אָמַר בְּרַ נֵשׁ לְחִבְרָה פְּתַח פִּיךָ וַיִּאִירוּ דְּבָרֶיךָ, בְּתֵר דְּשָׂכִיב רַבִּי שְׂמַעוֹן, הָיָה אָמַרִי (קִהְלַת ה, ה): "אֵל תַּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחֹטִיא אֶת בְּשָׂרְךָ". וְזֶה בְּחִינַת: בְּתֵר דְּשָׂכִיב רַבִּי שְׂמַעוֹן הָיָה אָמַר חֵד לְחִבְרָה: אֵל תַּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחֹטִיא אֶת בְּשָׂרְךָ", כִּי רַבִּי שְׂמַעוֹן הָיָה קָשָׁת הַבְּרִית [עַנּוּ מְדַרְשׁ תְּהִלִּים לו, סִימָן ח), שְׂכָל יִמְיוֹ שֶׁל רַבִּי שְׂמַעוֹן בִּין יוֹחָאֵי לֹא נִרְאָתָה הַקָּשָׁת, וְכֵן הוּא (זֵהר וַיִּקְרָא ט): מְכָאן סִימָנָא לְחֹסִידָא, וְכָפָה דְּלֹא אֲתַגְלִיא הָאֵי קָשָׁת בְּיוֹמוֹי וְלֹא אֲצַטְרִיף עַלְמָא בְּיוֹמוֹי לְהָאֵי אוֹת, וּמֵאֵן אֵיִהוּ הַהוּא דְּבַעֲי רַחֲמֵי עַל עַלְמָא אֲתַחֲזִי לֵאגְנָא עֲלוּי כְּגוֹן: רַבִּי שְׂמַעוֹן בְּרַ יוֹחָאֵי, דְּלֹא אֲצַטְרִיף עַלְמָא בְּיוֹמוֹי לְהָאֵי אוֹת, דְּהָא הוּא אוֹת סִימָנָא בְּעַלְמָא הָיָה וְכוּ', עֵינַן שָׁם]. הֵינּוּ שְׂרַבִּי שְׂמַעוֹן בְּרַ יוֹחָאֵי אֲחֻז בְּשְׁלֵמוֹת תַקּוּן הַבְּרִית, וְלִכֵּן לֹא הִתְגַּלְּהַ בְּיָמָיו הַקָּשָׁת, שְׂזֵה בְּחִינַת: "וַיִּגַּד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ", הֵינּוּ כְּלָלִיּוֹת הַגִּידֵינּוּ תְּלוּיִין בְּגִיד הַבְּרִית, וְכִשְׂאִין תַקּוּן הַבְּרִית, אֲזִי הַדְּבֹר אֲסוּר, בְּחִינַת: "נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָה", בְּחִינַת: "אֵל תַּתֵּן

אֶת פִּיךָ לְחֹטִיא אֶת בְּשָׂרְךָ' (זֵהר וַיִּקְרָא ע ט. וַדָּף קה:), כִּי רַבִּי שְׂמַעוֹן הָיָה קָשָׁת הַבְּרִית. בְּחִינַת: "וַיִּגַּד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ", הֵינּוּ כְּלָלִיּוֹת הַגִּידֵינּוּ. וְכִשְׂאִין תַקּוּן הַבְּרִית, אֲזִי הַדְּבֹר אֲסוּר, בְּחִינַת: "נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָה",

את פיה, לחטיא את בשרף, פנ"ל, ולכן כשרבי שמעון לא היה בעולם, הינו כשאין צדיק נוטר הברית שיכול להגן על הדור, אסור לדבר אז, ומי שהוא מדבר אז כשאין תקון הפללי, הוא עובר על: "לא תלך רכיל בעמך" (ויקרא יט, טז), והוא "הולך רכיל מגלה סוד" (משלי יא, ג); פי לגלוי סודות צריכים פלים, וכשאדם פגום בברית, קשה לו לקבל סודות התורה, רוחניות חיות אלקות המלבשים בלבושין, וכשאין מחו שלם, אז קשה לו לקבל את הלמוד, ועל-כן אסור אז לדבר. אבל ביומוי דרבי שמעון, כשאמצא צדיק שמגן על הדור, שהוא כמו רבי שמעון בר יוחאי, הנה אמר חד לחברה פתח פיה, פי כשיש תקון הפללי שהוא קשת הברית, אזי הדבור מפר, פי הדמים כבר נתתקנו, בבחינת: 'דם נעפר ונעשה חלב', בבחינת: 'בכל עת יהיו בגדיה לבנים': וזה (תהלים ל): "למען יזמרה כבוד ולא ידם", זה בחינת בגדים פנ"ל. שנתלבנין מבחינת: 'מדוע אדם ללבושך', מבחינת 'דם נדה', ואז: "ולא ידם", הינו תכף-ומיד שנטהר מלבושיו, שהם הגידין הפלולים במחין, אזי כבר הוא לא צריך לדם ולשתק, פי נמשך לבנונית בהדמים, מבחינת: "ונוזלים מן לבנון", שהוא לבנונית המחין פנ"ל, ואז הדבור מפר, בבחינת: 'פתח פיה'; פי כשהמחין מבלבלים ומלאי פתמים, מחמת פגם הברית, אז אסור לדבר, פי הדבור צריך להיות מקשר אל המחין, ואם ידבר — יפל יותר.

זו וזה בחינת חלי נופל, רחמנא לצלן, הינו כשהדמים מתגברין והם מתיזין להמח, ועל-ידי זה נלחץ המחין. ועל-ידי לחיצת המחין, רועשין האיברים. פי המח הוא שר צבא, וכשהשונא בא על השר צבא, אזי רועשים כל צבאיו, פי כלם תלויים בו, ואזי השכינה פי המח הוא שר צבא, וכשהשונא בא על השר צבא, אזי רועשים כל צבאיו, פי כלם תלויים בו. ואזי השכינה

בחינת: 'אל תתן את פיה פנ"ל'. ומי שהוא מדבר אז כשאין תקון הפללי, הוא עובר על: "לא תלך רכיל בעמך" (ויקרא יט, טז), והוא "הולך רכיל מגלה סוד" (משלי יא, ג). אבל ביומוי דרבי שמעון, הנה אמר חד לחברה: 'פתח פיה'. פי כשיש תקון הפללי שהוא קשת הברית, אזי הדבור מפר. פי הדמים כבר נתתקנו, בבחינת: 'דם נעפר ונעשה חלב', בבחינת: 'בכל עת יהיו בגדיה לבנים': וזה (תהלים ל): "למען יזמרה כבוד ולא ידם", זה בחינת בגדים פנ"ל. שנתלבנין מבחינת: 'מדוע אדם ללבושך', מבחינת 'דם נדה', ואז: "ולא ידם", הינו תכף-ומיד שנטהר מלבושיו, שהם הגידין הפלולים במחין, אזי כבר הוא לא צריך לדם ולשתק, פי נמשך לבנונית בהדמים, מבחינת: "ונוזלים מן לבנון", שהוא לבנונית המחין פנ"ל, ואז הדבור מפר, בבחינת: 'פתח פיה'; פי כשהמחין מבלבלים ומלאי פתמים, מחמת פגם הברית, אז אסור לדבר, פי הדבור צריך להיות מקשר אל המחין, ואם ידבר — יפל יותר.

זו וזה בחינת חלי נופל, רחמנא לצלן, הינו כשהדמים מתגברין והם מתיזין להמח, ועל-ידי זה נלחץ המחין. ועל-ידי לחיצת המחין, רועשין האיברים. פי המח הוא שר צבא, וכשהשונא בא על השר צבא, אזי רועשים כל צבאיו, פי כלם תלויים בו. ואזי השכינה

הַשְּׂכִינָה נוֹפְלֵת, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּבַחֲיַנַּת (עֲמוּס ט, יא): "סַפַּת דְּוֹד הַנוֹפְלֵת"; כִּי עַקֵּר הָאָדָם זֶה כְּשֶׁמַּחְבְּרִים וְתַלְוִיִּים זֶה בְּזֶה רַעַף — הַיְנוּ הַמַּחֲזִין, שֶׁהֵם לְבוּשׁ הַנְּשָׂמָה, וְכִשְׁהַמַּחֲזִין נִקְיִים, הַמַּחֲזִין, שֶׁהֵם 'תְּרִין רַעֲזִין דְּלֹא מִתְפָּרְשִׁין' (זֶהר בְּלֵי שׁוּם רָבָב, אַזִּי הוּא זוֹכָה לְגַדְלוֹת הַמַּחֲזִין, וַיִּקְרָא דָף ד:), שֶׁהֵם בְּסוּד חֲכָמָה וּבִינָה, אֲבָא וְהוּא דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִז

וְהוּא דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִז הַדְּבוּר, שֶׁהוּא הַשְּׂכִינָה מְלָכוֹת פָּה, עִם דַּעַת, לֹא- כֵן אִם אָדָם פּוֹגֵם בְּמַחוּ עַל-יְדֵי פֶגַם הַבְּרִית, שְׂאֵז הַלְבוּשׁ שֶׁל הַנְּשָׂמָה שֶׁל הַמַּחֲזִין נַעֲשֶׂה עִם כְּתָמִים, כְּתָמֵי דָם נִדָּה, עַל-יְדֵי-זֶה הַדְּמִים לוֹחֲצִים אֶת הַמַּחֲזִין, עַד שֶׁמִּזֶּה נִשְׁתַּלְשַׁל מַחְלַת הַנְּפִילָה בְּגַשְׁמִיּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שֶׁהִיא מַחְלָה מְרָה מְאֹד, וְכֵן נוֹפֵל בְּרוּחַנִיּוֹת, שְׂזָה בַּחֲיַנַּת 'סַפַּת דְּוֹד הַנוֹפְלֵת', כִּי עַכְשָׁו הִיא נִפְלָה שְׂזוֹ הַנְּפִילָה, כִּי אֵין הַדְּבוּר בָּא מֵהַדַּעַת שְׁמִסְכָּף אֶת הָאָדָם. וְעַל- יְדֵי תַקּוּן הַכְּלָלִי שְׁמַעוֹרַר הַמַּחֲזִין כַּנִּל, וּמִמַּשִּׁיף לְכַוֵּנִית לְהַגִּידִין, בְּבַחֲיַנַּת: 'בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְּגִידִין בְּגִידִין לְבָנִים', אַזִּי מַחְלוֹת הַנְּפִילָה; הַיְנוּ כְּשֶׁיְהִי תַקּוּן הַדְּבוּר, אִז יִהְיֶה שְׁלָמוֹת הַדַּעַת, וְאִז תִּקְוִים סַפַּת דְּוֹד הַנוֹפְלֵת, וְאִז בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל" (שֵׁם ה, ב), וְאִז הַדְּבוּר מִתְּרַב, בְּבַחֲיַנַּת: 'פְּתַח פִּיךָ; כִּי כְשֶׁיִּשׂ שְׁלָמוֹת הַדְּבוּר, עַל-יְדֵי הַמְּשַׁכַּת הַדַּעַת, טְהַרְת הַמַּחֲזִין, אַזִּי הַדְּבוּר מִתְּרַב.

נוֹפְלֵת, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּבַחֲיַנַּת (עֲמוּס ט) : "סַפַּת דְּוֹד הַנוֹפְלֵת". וְעַל-יְדֵי תַקּוּן הַכְּלָלִי שְׁמַעוֹרַר הַמַּחֲזִין כַּנִּל, וּמִמַּשִּׁיף לְכַוֵּנִית לְהַגִּידִין, בְּבַחֲיַנַּת: 'בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְּגִידִין לְבָנִים', אַזִּי נִתְרַפְּאֵת מַחְלוֹת הַנְּפִילָה. וְאִז: "נִפְלָה וְלֹא תוֹסִיף, קוּם בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל" (שֵׁם ה). וְאִז הַדְּבוּר מִתְּרַב, בְּבַחֲיַנַּת: 'פְּתַח פִּיךָ':

וְזֶהוּ: "לֹא תִלֵּךְ רַכִּיל, וְלֹא תַעֲמֹד עַל דָּם רַעַף" רַעַף, הַיְנוּ הַמַּחֲזִין, שֶׁהֵם 'תְּרִין רַעֲזִין דְּלֹא מִתְפָּרְשִׁין' — כְּשֶׁהֵם אֵינָם עוֹמְדִים וְנִתְבַּטְּלִין מִלַּעֲשׂוֹת פְּעֻלָּתָם עַל-יְדֵי תַגְּבֻרַת הַדְּמִים הַלוֹחֲצִים אֶת הַמַּחֲזִין, עַל-יְדֵי-זֶה לֹא תַעֲבֹר עַל: "לֹא תִלֵּךְ רַכִּיל". כִּי אִז הַדְּבוּר מִתְּרַב, בְּבַחֲיַנַּת 'פְּתַח פִּיךָ, בְּיוֹמוֹי דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן וְכוּ':

[וּמִרְחוֹק תִּבִּין וְתִשְׁפִּיל כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל זוֹכָה לְשָׁמֵר עַל בְּרִיתוֹ, עַל-יְדֵי- זֶה זוֹכָה לְתַקּוּן הַבְּרִית, תַקּוּן הַמַּחֲזִין, וְהַדְּבוּר מְקַשֵּׁר אֶל הַדַּעַת, וְאִז נִשְׁמַע וְנִתְקַבֵּל, וְהוּא אֵף פַּעַם לֹא יִפֹּל, כִּי כְשֶׁאָדָם דְּבוּק תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂזָה תַקּוּן הַכְּלָלִי, תַקּוּן הַמַּחֲזִין, אַזִּי כָּל דְּבוּרָיו, הֵם רַק גְּלוּיִים שְׁמַגְלִים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִז אֵף פַּעַם לֹא יִפֹּל, שְׂזָה בְּגִידִין

הַנְּפִילָה; הַיְנוּ כְּשֶׁיְהִי תַקּוּן הַדְּבוּר, אִז יִהְיֶה שְׁלָמוֹת הַדַּעַת, וְאִז תִּקְוִים סַפַּת דְּוֹד הַנוֹפְלֵת, וְאִז "נִפְלָה וְלֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל" (שֵׁם ה, ב), וְאִז הַדְּבוּר מִתְּרַב, בְּבַחֲיַנַּת: 'פְּתַח פִּיךָ; כִּי כְשֶׁיִּשׂ שְׁלָמוֹת הַדְּבוּר, עַל-יְדֵי הַמְּשַׁכַּת הַדַּעַת, טְהַרְת הַמַּחֲזִין, אַזִּי הַדְּבוּר מִתְּרַב. (עַכְשָׁו יִלְבִּישׁ הַשְּׂגָתוֹ בְּפִסּוּק): וְזֶהוּ "לֹא תִלֵּךְ

לְבָנִים, הֵינּוּ גֵיד הַלְשׁוֹן יְהִי תָמִיד לְבָן, שְׁנֵה תְלוּי בְגִיד הַמַּעוֹר — תִּקּוֹן הַבְּרִית, כִּי הֵם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה].
 (עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ הַשָּׁגְתוֹ בְּפִסּוּק): ח. וְזֶה בְּחִינַת (חֲבִיקוּ ב, ה):
 ח וְזֶה בְּחִינַת (חֲבִיקוּ ב): "וְאֵף כִּי הֵינְךָ בּוֹגֵד" ;
 הֵינּוּ בְּחִינַת גֵּידִין הַנֶּ"ל, שְׁעַל יָדוֹ 'הוֹלֵךְ רְכִיל מִגְלָה סוּד', בְּבְחִינַת: 'נִכְנַס יֵין — יֵצֵא סוּד' (סְנֵהֲדִרִין לח). כִּי הֵינְךָ הוּא בְּחִינַת גֵּידִין, הַתְּגַבְרוּת הַדְּמִים. בְּבְחִינַת (מְשָׁלִי כג): 'אֵל תֵּרָא יֵין כִּי יִתְאַדֵּם', שְׁאַחֲרִיתוֹ דָּם (סְנֵהֲדִרִין ע). וְעַל-שֵׁם-זֶה נִקְרָא "תִּירוּשׁ", וְלִמְדוֹ רַבּוּתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה, מִזֶּה (יִמָּא עו:): 'זָכָה — נַעֲשֶׂה רֵאשׁ, לֹא זָכָה — נַעֲשֶׂה רֵשׁ'. הֵינּוּ כְּשֵׁלֹא זָכָה, שְׁאַיִנוּ מְזַכֵּךְ אֶת הַדְּמִים, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה רֵשׁ — שְׁאַיִן לֹא לְחֵם מִן הַשָּׁמַיִם כִּנּוּ"ל. אֲבָל זָכָה — נַעֲשֶׂה רֵאשׁ, בְּבְחִינַת מַחֲזִין. הַלְבָנוּתִית מִן הַמַּחֲזִין, בְּבְחִינַת: 'וְנוֹזְלִים מִן לְבָנוֹן' כִּנּוּ"ל:
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה יב, סִימָן א'): "אֵל תֵּרָא יֵין כִּי יִתְאַדֵּם", וַיֵּדָא מִסְמִיק לִיה, כִּי יִתֵּן בְּכוֹס עֵינּוֹ, הוּא נֹתֵן עֵינּוֹ בְּכוֹס, וְחֲנֻנֵי נֹתֵן עֵינּוֹ בְּפִים וְכוּ', כִּי נַעֲשֶׂה עֲנִי עַל-יְדֵי-זֶה. וְכֵן הוּא (תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי): הַשְּׂכֹר נֹתֵן עֵינּוֹ בְּכוֹס, וְהַחֲנֻנִי בְּפִים וְכוּ', עֵינְ שָׁם.

לְבָנִים, הֵינּוּ גֵיד הַלְשׁוֹן יְהִי תָמִיד לְבָן, שְׁנֵה תְלוּי בְגִיד הַמַּעוֹר — תִּקּוֹן הַבְּרִית, כִּי הֵם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה].
 (עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ הַשָּׁגְתוֹ בְּפִסּוּק): ח. וְזֶה בְּחִינַת (חֲבִיקוּ ב, ה):
 ח וְזֶה בְּחִינַת (חֲבִיקוּ ב): "וְאֵף כִּי הֵינְךָ בּוֹגֵד" ;
 הֵינּוּ בְּחִינַת גֵּידִין הַנֶּ"ל, שְׁעַל יָדוֹ 'הוֹלֵךְ רְכִיל מִגְלָה סוּד', בְּבְחִינַת: 'נִכְנַס יֵין — יֵצֵא סוּד' (סְנֵהֲדִרִין לח). כִּי הֵינְךָ הוּא בְּחִינַת גֵּידִין, הַתְּגַבְרוּת הַדְּמִים. בְּבְחִינַת (מְשָׁלִי כג): 'אֵל תֵּרָא יֵין כִּי יִתְאַדֵּם', שְׁאַחֲרִיתוֹ דָּם (סְנֵהֲדִרִין ע). וְעַל-שֵׁם-זֶה נִקְרָא "תִּירוּשׁ", וְלִמְדוֹ רַבּוּתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה, מִזֶּה (יִמָּא עו:): 'זָכָה — נַעֲשֶׂה רֵאשׁ, לֹא זָכָה — נַעֲשֶׂה רֵשׁ'. הֵינּוּ כְּשֵׁלֹא זָכָה, שְׁאַיִנוּ מְזַכֵּךְ אֶת הַדְּמִים, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה רֵשׁ — שְׁאַיִן לֹא לְחֵם מִן הַשָּׁמַיִם כִּנּוּ"ל. אֲבָל זָכָה — נַעֲשֶׂה רֵאשׁ, בְּבְחִינַת מַחֲזִין. הַלְבָנוּתִית מִן הַמַּחֲזִין, בְּבְחִינַת: 'וְנוֹזְלִים מִן לְבָנוֹן' כִּנּוּ"ל:
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה יב, סִימָן א'): "אֵל תֵּרָא יֵין כִּי יִתְאַדֵּם", וַיֵּדָא מִסְמִיק לִיה, כִּי יִתֵּן בְּכוֹס עֵינּוֹ, הוּא נֹתֵן עֵינּוֹ בְּכוֹס, וְחֲנֻנֵי נֹתֵן עֵינּוֹ בְּפִים וְכוּ', כִּי נַעֲשֶׂה עֲנִי עַל-יְדֵי-זֶה. וְכֵן הוּא (תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי): הַשְּׂכֹר נֹתֵן עֵינּוֹ בְּכוֹס, וְהַחֲנֻנִי בְּפִים וְכוּ', עֵינְ שָׁם.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה יב, סִימָן א'): "אֵל תֵּרָא יֵין כִּי יִתְאַדֵּם", וַיֵּדָא מִסְמִיק לִיה, כִּי יִתֵּן בְּכוֹס עֵינּוֹ, הוּא נֹתֵן עֵינּוֹ בְּכוֹס, וְחֲנֻנֵי נֹתֵן עֵינּוֹ בְּפִים וְכוּ', כִּי נַעֲשֶׂה עֲנִי עַל-יְדֵי-זֶה. וְכֵן הוּא (תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי): הַשְּׂכֹר נֹתֵן עֵינּוֹ בְּכוֹס, וְהַחֲנֻנִי בְּפִים וְכוּ', עֵינְ שָׁם.

שְׁתִּית יֵין, כִּי אִם שׁוֹתֶה יוֹתֵר מִיְכָלְתוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה שְׂכֹר, וְנִתְבַלְבַּלְת דַּעְתוֹ, וְנַעֲשֶׂה רֵשׁ, כִּי אִז הַדְּמִים לוֹחֲצִים עַל הַמַּחֲזִין וְנוֹפֵל, וְלִכֵּן כָּל הַשׁוֹתֶה יוֹתֵר מִדִּי, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינּוֹ זֹכָה לְיִשָּׁר דַּעְתוֹ וְלִזְכֹּף אֶת דָּמוֹ, שְׁאִז הֵינְךָ הוּא בְּחִינַת דָּם, כְּמוֹ שְׁכֶתוּב (מְשָׁלִי כג, לא): "אֵל תֵּרָא

ט. וְזֶה בְּחִינַת מִשְׁא וּמִתֵּן בְּאֲמוּנָה; כִּי זֶה עֵקֶר
הַשְּׁלֵמוֹת, כְּשֵׁישׁ לְאָדָם מִחִינן נְקִיִּים, שֶׁהוּא
תְּקוּן הַכְּלָלִי, אֲזִי אֵף שְׁעוֹסֵק בְּעֶסְקֵי עוֹלָם הַזֶּה,
בְּמִשְׁא וּמִתֵּן, אֲזִי אֵף פַּעַם לֹא יִגַע בְּכֶסֶף שֶׁל

חֲבָרוֹ. כִּי מִי שְׁאִינוֹ עוֹשֶׂה

מִשְׁא וּמִתֵּן בְּאֲמוּנָה, וְהוּא

מְשַׁקֵּעַ בְּתַאֲוֹת מְמוֹן,

וְגוֹזֵל אֶת חֲבָרוֹ, אֲזִי הוּא

מְעוֹרֵר דְּמִים הַנ"ל,

בְּבַחֲחִינַת: 'מִדּוּעַ אָדָם

לְלַבּוֹשֵׁף הַנ"ל, וְגוֹרֵם דָּם

נִגְדָה לְשִׁכְיָנָה, בְּבַחֲחִינַת

(יִחְזַקְאֵל ז', י"ט): "וַיִּזְהַבְּכֶם

לְנִגְדָה" וְזֶהוּ: 'דְּמִים תִּרְתִּי

מִשְׁמַע' (מְגַלָּה י"ד), הֵינּוּ

דָּם נִגְדָה עַל-יְדֵי הַמְּמוֹן;

הֵינּוּ בְּזֶה שְׁאִינוֹ עוֹסֵק

בְּמִשְׁא וּמִתֵּן בְּאֲמוּנָה,

וְעוֹד לֹוֹקֵת כְּסֵף וְזֶהב

שְׁאִינוֹ שִׁיף לוֹ, בְּזֶה הוּא

גוֹרֵם דָּם נִגְדָה לְשִׁכְיָנָה.

בְּשִׁבִיל זֶה נִקְרָא 'גִּזְלָה'

בְּחִינַת 'בְּגָד', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב

(יִשְׁעִיָּה כ"ד, ט"ז): "וּבְגָד

בוֹגְדִים בְּגָדוֹ", הֵינּוּ פָּגַם

הַבְּגָדִים הַנ"ל, בְּחִינַת

'שְׁנַמְצָא רָבֵב עַל בְּגָדָיו',

וְזֶה שְׁתַּרְגֵּם יוֹנָתָן (עַל

פְּסוּק: "וּבְגָד בוֹגְדִים בְּגָדוֹ"

הַנ"ל, וּבְסִנְהֶדְרִין צ"ד): 'בְּזוּזֵי

וּבְזוּזֵי דְבָזוּזֵי', הֵינּוּ

בְּחִינַת תַּאֲוֹת מְמוֹן, שֶׁכָּל

מָה שֵׁישׁ לוֹ יוֹתֵר, הוּא

חוֹמֵד יוֹתֵר, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל

(קִהְלֵת רַבָּה, פְּרָשָׁה ג', סִימָן

י"ג): אֵין אָדָם יוֹצֵא מִן

ט וְזֶה בְּחִינַת מִשְׁא וּמִתֵּן בְּאֲמוּנָה,

כִּי מִי שְׁאִינוֹ עוֹשֶׂה מִשְׁא

וּמִתֵּן בְּאֲמוּנָה, וְהוּא מְשַׁקֵּעַ בְּתַאֲוֹת

מְמוֹן, וְגוֹזֵל אֶת חֲבָרוֹ — אֲזִי הוּא

מְעוֹרֵר דְּמִים הַנ"ל, בְּבַחֲחִינַת: מִדּוּעַ

אָדָם לְלַבּוֹשֵׁף הַנ"ל, וְגוֹרֵם דָּם נִגְדָה

לְשִׁכְיָנָה, בְּבַחֲחִינַת (יִחְזַקְאֵל ז'):

"וַיִּזְהַבְּכֶם לְנִגְדָה". וְזֶהוּ: 'דְּמִים תִּרְתִּי

מִשְׁמַע' (מְגַלָּה י"ד, וְעַיִן חֲדוּשֵׁי אֲגָדוֹת

שְׁבַת קֹלֵט ד"ה כִּי פְּפִיכֶם), הֵינּוּ דָּם נִגְדָה

עַל-יְדֵי הַמְּמוֹן. בְּשִׁבִיל זֶה נִקְרָא

'גִּזְלָה' בְּחִינַת 'בְּגָד', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב

(יִשְׁעִיָּה כ"ד): "וּבְגָד בוֹגְדִים בְּגָדוֹ".

הֵינּוּ פָּגַם הַבְּגָדִים הַנ"ל, בְּחִינַת

'שְׁנַמְצָא רָבֵב עַל בְּגָדָיו'. וְזֶה

שְׁתַּרְגֵּם יוֹנָתָן (עַל פְּסוּק וּבְגָד בוֹגְדִים בְּגָדוֹ

הַנ"ל, וּבְסִנְהֶדְרִין צ"ד): 'בְּזוּזֵי וּבְזוּזֵי

דְבָזוּזֵי', הֵינּוּ בְּחִינַת תַּאֲוֹת מְמוֹן,

שֶׁכָּל מָה שֵׁישׁ לוֹ יוֹתֵר הוּא חוֹמֵד

יוֹתֵר.

עַל-יְדֵי קִלְקוּל הַדַּעַת,

וְלִכְּן הוּא תָּמִיד רוֹצֵה

יוֹתֵר מִמָּה שֵׁישׁ לוֹ. וְזֶה

עֵקֶר תְּקוּנוֹ שֶׁל הַמִּשְׁא

וּמִתֵּן, שְׁיִכְוֶן בְּכָל הַלּוּף

וְהַלּוּף, וּבְכָל דְּבוּר וְדְבוּר

שֶׁהוּא הוֹלֵף וּמְדַבֵּר בְּשַׁעַת

הַמִּשְׁא וּמִתֵּן, שְׁפּוֹנְתוֹ כְּדִי

שְׁיִרוּיַח כְּדִי שְׁיִתֵּן צְדָקָה,

וְזֶה הוּא בְּחִינַת תְּקוּן

הַכְּלָלִי שֶׁל הַדְּמִים, כִּי

הַצְּדָקָה הוּא בְּחִינַת

כְּלָלִיּוֹת הַגִּידִין, בְּבַחֲחִינַת

(הוֹשַׁע י', י"ב): "זָרְעוּ לָכֶם

לְצְדָקָה"; כִּי הַצְּדָקָה הִיא

כְּעֵין זֶרַע, בְּבַחֲחִינַת 'זֶרַע

גֵּד', הוּא טָפָה חוֹרְפָא,

שְׁעַל-יְדֵי הַתְּקוּן הַזֶּה

נִתְרוֹמַם הַמַּחֲזִין; כִּי בְּזֶה

שְׁנוּתָן צְדָקָה, הוּא

מְשָׁלִים אֶת דַּעַתוֹ, כִּי הוּא

מְגַלָּה שְׁאִינוֹ מִפְּחַד שֶׁלֹא

יִהְיֶה לוֹ, שְׁזֶה בְּבַחֲחִינַת:

'מִחָא חוֹרְפָא כְּכֶסֶף'

וְזֶה עֵקֶר תְּקוּנוֹ שֶׁל הַמִּשְׁא וּמִתֵּן — שְׁיִכְוֶן בְּכָל הַלּוּף

וְהַלּוּף, וּבְכָל דְּבוּר וְדְבוּר, שֶׁהוּא הוֹלֵף וּמְדַבֵּר בְּשַׁעַת

הַמִּשְׁא וּמִתֵּן, שְׁפּוֹנְתוֹ כְּדִי שְׁיִרוּיַח כְּדִי שְׁיִתֵּן צְדָקָה. וְזֶה

הוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּלָלִי שֶׁל הַדְּמִים, כִּי הַצְּדָקָה הוּא

בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַגִּידִין, בְּבַחֲחִינַת (הוֹשַׁע י'): "זָרְעוּ לָכֶם

לְצְדָקָה". בְּבַחֲחִינַת 'זֶרַע גֵּד', הוּא טָפָה חוֹרְפָא, שְׁעַל-יְדֵי

הַתְּקוּן הַזֶּה נִתְרוֹמַם הַמַּחֲזִין, בְּבַחֲחִינַת: 'מִחָא חוֹרְפָא

הוא, וְכַל הַבְּרִיאָה הַיָּא לְבוֹשׁ לְגַבֵּי אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שְׁזָה סוּד בְּגָדִים לְבָנִים, שְׁמַמְשִׁיף לְבִנוּנִית בְּמַחוּ, אִז לֹא רַק שְׁלֹא יִקַּח מֵאַחַר כֶּסֶף, אֲלֵא יִהְיֶה מְשַׁפֵּיעַ לְזוּלַת, שְׁזָה "צַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן". וְעַל זֶה

אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה: בְּפִיךָ — זֶה צְדָקָה, וְאִז הַדְּבֹר מִתָּר, מֵאַחַר שְׁיִשׁ לוֹ תִקּוֹן הַמַּחֲזִין. וְיִבְזֶה מְקַשְׂרִים תַּחֲלַת דְּבָרָיו, שְׁעַל-יָדֵי שְׁזוּכָה לְדְבֹר עִם דְּעָה, הַדְּבֹר נִשְׁמַע וְנִתְקַבֵּל, וְהַדְּעַת מִשָּׁם בָּא הַעֲשִׁירוֹת, וְכִמְאָמְרָם וְ"ל (נְדָרִים מֵא): אֵין עֲנִי אֲלֵא בְדְעָה, וְהַבִּין].

י. וְהִנֵּה הַפְּלָל — שְׁצָרִיף לְתַקֵּן תַּחֲלָה 'תִּקּוֹן הַפְּלָלִי', וְעַל-יָדֵי-זֶה מִמִּילָא יִתְקַן הַפֶּל בַּפְּרָט, כִּי אִם כָּבֵר מִתְקַנֵּים אֶת הַפְּלָל, מִמִּילָא יִתְקַן גַּם הַפְּרָט. וְאִף שְׁתִּקּוֹן הַפְּלָלִי הוּא גְבוּהַ וּמְרוּמָם יוֹתֵר מִתִּקּוֹן כָּל דְּבָר בַּפְּרָט, וְקָשָׁה לְהַגִּיעַ לָזֶה, כִּי הָרִי זֶהוּ תִקּוֹן פְּלָלִי עַל כָּל הַחֲטָאִים, עִם כָּל זֶה מִחֲמַת שְׁתִּקּוֹן כָּל דְּבָר תְּלוּי בְּהַמַּחַת, דְּהִינּוּ

וְעַל יָדֵי זֶה מִמִּילָא יִתְקַן הַפֶּל בַּפְּרָט. וְאִף שְׁתִּקּוֹן הַפְּלָלִי הוּא גְבוּהַ וּמְרוּמָם יוֹתֵר מִתִּקּוֹן כָּל דְּבָר בַּפְּרָט, עִם כָּל זֶה מִחֲמַת שְׁתִּקּוֹן כָּל דְּבָר, תְּלוּי בְּהַמַּחַת, דְּהִינּוּ לְהַמְשִׁיף

הַיְנוּ שְׁהַמַּחֲזִין שְׁלוֹ מְבַרְרִין כְּכֶסֶף טְהוֹר, וְעַל-שֵׁם זֶה נִקְרָא מִשָּׂא וּמִתָּן, לְהוֹרוֹת שְׁיִשׁ בּוֹ תִקּוֹן לְבַחֲזִינַת בְּגָדִים הַנ"ל, לְבַחֲזִינַת דְּמִים הַנ"ל. מִשָּׂא זֶה בַּחֲזִינַת (תְּהִלִּים לח, ה): "כִּי עֲזוּנוֹתַי עֲבָרוּ רֵאשִׁי

כְּמִשָּׂא כְּבֹד יִכְבְּדוּ מִמֶּנִּי", שְׁהֵם הַשֶּׁס"ה לְאוּיִן הַנ"ל, שְׁמִתְגַּבְּרִין עַל הָרֵאשׁ שְׁהוּא הַמַּחֲזִין, בְּבַחֲזִינַת: "לֹא תַעֲמֹד עַל דָּם רַעֲף" פַּנ"ל, וְהוּא בַּחֲזִינַת פָּגַם הַבְּגָדִים הַנ"ל פַּנ"ל. הִינּוּ כְּשֶׁאָדָם זוֹכָה לְשְׁלֵמוֹת הַדְּעַת, תִּקּוֹן הַמַּחֲזִין, שְׁדְּבֹק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אִז אִף פַּעַם לֹא יִגַּע בְּכֶסֶף זוּלַתוֹ, שְׁזָה תִקּוֹן הַמִּשָּׂא וּמִתָּן, כִּי הוּא מְגַבִּיחַ הַפֶּל אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ. וְזֶה: 'כְּבֹד יִכְבְּדוּ', הִינּוּ בַּחֲזִינַת מְלֶךְ הַכְּבוֹד הַנ"ל. 'כְּבֹד' הִינּוּ בַּחֲזִינַת הַדְּמִים, שְׁהַכְּבֹד מְלֵא דָם, שְׁהוּא בַּחֲזִינַת דָּם גְּדָה הַנ"ל. 'וּמִתָּן' הוּא בַּחֲזִינַת הַפְּלָלִי, שְׁהוּא הַצְּדָקָה, בַּחֲזִינַת (מְשָׁלִי יח, טז): "מִתָּן אָדָם יִרְחִיב לוֹ", בַּחֲזִינַת קִשְׁתַּת הַבְּרִית שְׁהוּא הַצְּדִיק, בַּחֲזִינַת (מְשָׁלִי יח, טז): "מִתָּן אָדָם יִרְחִיב לוֹ", בַּחֲזִינַת קִשְׁתַּת הַבְּרִית שְׁהוּא הַצְּדִיק, בַּחֲזִינַת (תְּהִלִּים לז, כא): "צַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן", (רֵאשׁ הַשְּׁנָה ו:): "בְּפִיךָ" — זֶה צְדָקָה, שְׁאִז הַדְּבֹר מִתָּר:

י. וְהִנֵּה הַפְּלָל — שְׁצָרִיף לְתַקֵּן תַּחֲלָה 'תִּקּוֹן הַפְּלָלִי', וְעַל יָדֵי זֶה מִמִּילָא יִתְקַן הַפֶּל בַּפְּרָט. וְאִף שְׁתִּקּוֹן הַפְּלָלִי הוּא גְבוּהַ וּמְרוּמָם יוֹתֵר מִתִּקּוֹן כָּל דְּבָר בַּפְּרָט, עִם כָּל זֶה מִחֲמַת שְׁתִּקּוֹן כָּל דְּבָר, תְּלוּי בְּהַמַּחַת, דְּהִינּוּ לְהַמְשִׁיף

לְהַמְשִׁיךְ לְבִנוּנֵית מִן הַמַּחַ, בְּבַחֲיִנַת: 'וְנוֹזְלִים מִן לְבִנוּן', כִּי צְרִיכִים דְּבַר רֵאשׁוֹן לְתַקֵּן אֶת הַמַּחֲזִין, שְׁמֵשׁ נִמְשָׁךְ כָּל קִיּוֹם הָאָדָם גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת, וּמִכָּל שֶׁפֶן בְּרוּחַנִיּוֹת, כִּי עָקֵר הָאָדָם הוּא הַמַּחֲ-מִחְשָׁבָה שְׁשֵׁם מִשְׁפֵּן הַנְּשִׁמָּה. וְלִרְוִמִים הַמַּחַ אֵי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל-יְדֵי תַקּוּן הַכִּלְלִי, בְּבַחֲיִנַת: 'כִּנְשָׁר יַעִיר קִנּוּ' פֶּנ"ל, לְהַמְשִׁיךְ לְבִנוּנֵית הַמַּחֲזִין, עַל-יְדֵי בְטוּל אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, עַל-כֵּן צְרִיף לִילָךְ מִתְחַלָּה אֶל הַמְדַרְגָּה הַיּוֹתֵר עֲלִיוֹנָה מִזֶּה, דְּהֵינּוּ תַקּוּן הַכִּלְלִי, כְּדֵי לְתַקֵּן וְלִרְוִמִים הַמַּחַ, וְעַל יְדֵי זֶה נִתְקַן הַכָּל מִמִּילָא פֶּנ"ל:

וּבִזְוָה קְשׁוּרִים דְּבַרְיוֹ.

(עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ אֶת

הַשְּׁגָתוֹ בְּמֵאמָר

שֶׁהִתְחִיל בּוֹ): וְזֶה פְּרוּשׁ:

הַאִי גִבְרָא דְאֵזֵל בְּעֵי

אֲתָתָא, וְלֹא קִיָּהֲבוּ לֵהּ.

הֵינּוּ בַחֲיִנַת "אִשָּׁה יִרְאֵת

ה'" (מִשְׁלֵי לֵא, ל); הֵינּוּ מִי

שְׁפָגַם בְּעוֹנוֹת, וְגַרְם דָּם

נָדָה לְשִׁכְיָנָה פֶּנ"ל, שְׁעַל-

יְדֵי-זֶה נִחַשׁ מִשִּׁיף לָהּ

לְגַבָּה וְכוּ', וְנִעֲשָׂה פְּרוּד

בֵּין קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא

וְשִׁכְיָנָתָהּ. וְזִהוּ: וְלֹא

קִיָּהֲבִי לֵהּ, שֶׁהוּא לֹא

קָבַל אֶת הָאִשָּׁה יִרְאֵת

הַשֵּׁם, עַל יְדֵי פָגַם

הַמַּחֲזִין, בַּחֲיִנַת: 'שָׂאג

יִשָּׂאג עַל נְוָהוּ' פֶּנ"ל.

מֵאֵי חֲזָא דְאֵזֵל לְהִיכָא

דְּמִדְלִי מִנָּה, הֵינּוּ

כְּשִׁרְוִצָה לְטַהַר אֶת

הַמְלָכוֹת מֵהַדְּמִים, שְׁמַחוּ

וְדַבְּרוּ יִהְיוּ נְקִיִּים בְּלִי

שׁוּם כְּתָמִים, אֲזִי הוּא

הוֹלֵךְ אֶל הַמְדַרְגָּה הַיּוֹתֵר

עֲלִיוֹנָה, הֵינּוּ תַקּוּן

הַכִּלְלִי, שֶׁהוּא לְמַעְלָה

מֵאִשָּׁה יִרְאֵת ה', בַּחֲיִנַת

(שְׁמוּאֵל-ב' כג, ג): "צַדִּיק

מוֹשֵׁל בִּירְאֵת אֱלֹקִים", כִּי

הַצַּדִּיק שֶׁהוּא בַּחֲיִנּוֹת

לְבִנוּנֵית מִן הַמַּחַ, בְּבַחֲיִנַת:

'וְנוֹזְלִים מִן לְבִנוּן'. וְלִרְוִמִים הַמַּחַ

אֵי אֶפְשָׁר כִּי-אִם עַל-יְדֵי תַקּוּן

הַכִּלְלִי, בְּבַחֲיִנַת: 'כִּנְשָׁר יַעִיר קִנּוּ'

פֶּנ"ל. עַל כֵּן צְרִיף לִילָךְ מִתְחַלָּה

אֶל הַמְדַרְגָּה הַיּוֹתֵר עֲלִיוֹנָה מִזֶּה,

דְּהֵינּוּ תַקּוּן הַכִּלְלִי, כְּדֵי לְתַקֵּן

וְלִרְוִמִים הַמַּחַ, וְעַל יְדֵי זֶה נִתְקַן

הַכָּל מִמִּילָא פֶּנ"ל:

וְזֶה פְּרוּשׁ: הַאִי גִבְרָא דְאֵזֵל

בְּעֵי אֲתָתָא, וְלֹא קִיָּהֲבוּ

לֵהּ. הֵינּוּ בַחֲיִנַת "אִשָּׁה יִרְאֵת ה'"

(כג), הֵינּוּ מִי שְׁפָגַם בְּעוֹנוֹת, וְגַרְם

דָּם נָדָה לְשִׁכְיָנָה פֶּנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-

זֶה נִחַשׁ מִשִּׁיף לָהּ לְגַבָּה וְכוּ',

וְנִעֲשָׂה פְּרוּד בֵּין קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא

וְשִׁכְיָנָתָהּ. וְזִהוּ: וְלֹא קִיָּהֲבִי לֵהּ

בַּחֲיִנַת 'שָׂאג יִשָּׂאג עַל נְוָהוּ'

פֶּנ"ל. מֵאֵי חֲזָא דְאֵזֵל לְהִיכָא

דְּמִדְלִי מִנָּה — הֵינּוּ כְּשִׁרְוִצָה

לְטַהַר אֶת הַמְלָכוֹת מֵהַדְּמִים, הוּא

הוֹלֵךְ אֶל הַמְדַרְגָּה הַיּוֹתֵר עֲלִיוֹנָה,

הֵינּוּ תַקּוּן הַכִּלְלִי שֶׁהוּא לְמַעְלָה

מֵאִשָּׁה יִרְאֵת ה'. בַּחֲיִנַת (שְׁמוּאֵל-ב'

כג): "צַדִּיק מוֹשֵׁל בִּירְאֵת

אֱלֹקִים", כִּי הַצַּדִּיק שֶׁהוּא בַּחֲיִנּוֹת

הוּא הַמַּחֲ-מִחְשָׁבָה שְׁשֵׁם

מִשְׁפֵּן הַנְּשִׁמָּה. וְלִרְוִמִים

הַמַּחַ אֵי אֶפְשָׁר, כִּי אִם

עַל-יְדֵי תַקּוּן הַכִּלְלִי,

בְּבַחֲיִנַת: 'כִּנְשָׁר יַעִיר קִנּוּ'

פֶּנ"ל, לְהַמְשִׁיךְ לְבִנוּנֵית

הַמַּחֲזִין, עַל-יְדֵי בְטוּל אֶל

הָאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, עַל-

כֵּן צְרִיף לִילָךְ מִתְחַלָּה אֶל

הַמְדַרְגָּה הַיּוֹתֵר עֲלִיוֹנָה

מִזֶּה, דְּהֵינּוּ תַקּוּן הַכִּלְלִי,

כְּדֵי לְתַקֵּן וְלִרְוִמִים הַמַּחַ,

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַן הַכָּל

מִמִּילָא פֶּנ"ל; רְצָה לוֹמַר

שְׁקָדָם אָדָם צְרִיף לְקַדֵּשׁ

וּלְטַהַר אֶת מַחוּ

וּמִחְשָׁבָתוֹ, וְלְהַמְשִׁיךְ

לְבִנוּנֵית הַמַּחֲזִין, שֶׁהִיא

הָאֵרֶת הָאֵין סוּף בְּרוּף

הוּא, לְחֲשַׁב רַק מִמֵּנוּ

יִתְבַּרֵךְ, וְלִשְׁמַר שְׁלֹא

יִהְיֶה שׁוּם כְּתָם עַל מַחוּ,

הֵינּוּ אֵיזָה הִרְהוּר אוֹ

מִחְשָׁבָה רָעָה, כִּי אָדָם

צְרִיף לְהִיּוֹת בְּטַל וּמִבְטָל

לְגַמְרֵי לֵאֵין סוּף בְּרוּף

הוּא, לְקַדֵּשׁ וּלְטַהַר אֶת

מַחוּ מִחְשָׁבָתוֹ, שֶׁבִּזְוָה

תְּלוּי כָּל הָאָדָם, וְזֶה תַקּוּן

הַכִּלְלִי שֶׁל הַמַּחֲזִין. וְזֶה

זוֹכִים עַל-יְדֵי קִדְשַׁת

הַדְּבִוּר, לְשְׁמַר שְׁלֹא יִהְיֶה

שׁוּם כְּתָם עַל דְּבִוּרוֹ,

תקון הפללי הוא למעלה, והוא מושל ביראת אלקים, שהוא בחינת מלכות, כמו שפתוב (אבות פ'ק ג'): 'אלמלא מוראה של מלכות', הינו שהמחין הם במקום גבה מהדבור שהוא במקום נמוך, ולכן פשרואה שהדבור פגום, עליו להמשיך מחין עלאין דבקות הבורא תברוך שמו, ועל-ידי-זה גם דבוריו יהיו נקיים. וזהו שקל ספתא דצה לתתא וכו' — ספתא הם יתדות ומסמרות, כמו שפרש רש"י, הינו בחינת דברי תורה, כמו שפתוב (קהלת יב, יא): "דברי חכמים כדרכונות וכמסמרות" [עין במדבר רבה, פ'רשה יד, סימן ד]: למה נמשלו דברי תורה כדרכון? לומר לך מה דרכן זה מכון את הפרה לתלמיה להביא חיים לעולם, אף דברי תורה מכונין לב לומדיהן מדרכי מיתה לדרכי חיים וכו'; מה הדרכן הזה מכון את הפרה לחרש בתלם שלה, כך דברי חכמים מכונים את האדם הזה לדרכיו של הקדוש-ברוך-הוא וכו', עין שם].

תקון הפללי הוא למעלה, והוא מושל ביראת אלקים, שהוא בחינת מלכות, כמו שפתוב (אבות פ'ק ג'): 'אלמלא מוראה של מלכות'.

וזהו: שקל ספתא דצה לתתא וכו' — ספתא הם יתדות ומסמרות, כמו שפרש רש"י. הינו בחינת דברי תורה, כמו שפתוב (קהלת יב, יא): "דברי חכמים כדרכונות וכמסמרות".

דצה לתתא — הינו בחינת מדרגות התחתונות, כשאין תקון הפללי, בחר דאסתלק רבי שמעון, שאז הדבור אסור. וזהו: ולא עאל — הינו שלא היה אפשר אז לדבר דברי תורה פנ"ל.

דצה לעלא ועאל הינו בחינות ביומוי דרפי שמעון, שהוא קשת הברית, שהוא תקון הפללי, על-ידי תורה פנ"ל, כי אין לו מחין, דצה לעלא, הינו שעלה למעלה לתקן את המחין, ועאל הינו בחינות ביומוי דרפי שמעון, שהוא קשת הברית, שהוא תקון הפללי, שאז הדבור מתר, הינו שהראה להם, שאי אפשר לתקן הדבור, פי אם על-ידי שבח הצדיקים, שהוא תקון הפללי להדבור. והוא הדין כל הדברים אי אפשר לתקן, פי אם על-ידי תקון הפללי, כדי להרים את המוח שמשם נמשך כל הלכונות פנ"ל; הינו בזה שאדם מדבק את עצמו באין סוף ברוך הוא, וממשיך לכונות המחין, על-ידי תקון הפללי, על-ידי-זה הוא יכול לדבר דבור הנשמע ונתקבל. וזה האי נמי אתרמיא לה בת מזלה, הינו בחינת המחין, בחינת ינוזלים

תקון הפללי להדבור. והוא הדין כל הדברים אי אפשר לתקן פי אם על ידי תקון הפללי, כדי להרים את המוח שמשם נמשך כל הלכונות פנ"ל.

וזה: האי נמי אתרמיא לה בת מזלה — הינו בחינת

במקום נמוך, ולכן פשרואה שהדבור פגום, עליו להמשיך מחין עלאין דבקות הבורא תברוך שמו, ועל-ידי-זה גם דבוריו יהיו נקיים. וזהו שקל ספתא דצה לתתא וכו' — ספתא הם יתדות ומסמרות, כמו שפרש רש"י, הינו בחינת דברי תורה, כמו שפתוב (קהלת יב, יא): "דברי חכמים כדרכונות וכמסמרות" [עין במדבר רבה, פ'רשה יד, סימן ד]: למה נמשלו דברי תורה כדרכון? לומר לך מה דרכן זה מכון את הפרה לתלמיה להביא חיים לעולם, אף דברי תורה מכונין לב לומדיהן מדרכי מיתה לדרכי חיים וכו'; מה הדרכן הזה מכון את הפרה לחרש בתלם שלה, כך דברי חכמים מכונים את האדם הזה לדרכיו של הקדוש-ברוך-הוא וכו', עין שם].

דצה לתתא — ספתא הם יתדות ומסמרות, כמו שפרש רש"י, הינו בחינת דברי תורה, כמו שפתוב (קהלת יב, יא): "דברי חכמים כדרכונות וכמסמרות".

דצה לתתא — הינו בחינת מדרגות התחתונות, כשאין תקון הפללי, בחר דאסתלק רבי שמעון, שאז הדבור אסור. וזהו: ולא עאל — הינו שלא היה אפשר אז לדבר דברי תורה פנ"ל.

דצה לעלא ועאל הינו בחינות ביומוי דרפי שמעון, שהוא קשת הברית, שהוא תקון הפללי, על-ידי תורה פנ"ל, כי אין לו מחין, דצה לעלא, הינו שעלה למעלה לתקן את המחין, ועאל הינו בחינות ביומוי דרפי שמעון, שהוא קשת הברית, שהוא תקון הפללי, שאז הדבור מתר, הינו שהראה להם, שאי אפשר לתקן הדבור, פי אם על-ידי שבח הצדיקים, שהוא תקון הפללי להדבור. והוא הדין כל הדברים אי אפשר לתקן פי אם על ידי תקון הפללי, כדי להרים את המוח שמשם נמשך כל הלכונות פנ"ל.

וזה: האי נמי אתרמיא לה בת מזלה — הינו בחינת

בחינת התחתונות, כשאדם נמצא למטה שנפל, שזה בחינת נפילה, רחמיא לצלן,

מִן לְבִנוֹן הֵינּוּ שְׁתַּפֵּס לָהֶם לְדַגְמָא אֶת הַדְּבֹר, וְהִרְאָה לָהֶם, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן, כִּי אִם עַל-יַדֵּי תִקּוּן הַכִּלְלִי. וְהִרְאָיָה, כִּי בִימֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה הַדְּבֹר עַל תִּקּוּנוֹ, וּבִתְרֵי דְאֶסְתֵּלֵק נֶאֱמַר: 'אֵל

תַּתֵּן אֶת פִּיךָ וְגו', כִּי כְּשֵׁשׁ הַצְּדִיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת רַבִּי שְׁמַעוֹן, וּמְשַׁבְּחִים וּמְפַאֲרִים אֶת הַצְּדִיקִים, עַל-יַדֵּי-זֶה נִתְקַן הַמַּחֲזִין, וְהַדְּבֹר מִתְּרֵי, כִּי אֵינּוּ מְלַחֵץ אֶת הַמַּחֲזִין. וְזֶהוּ 'דְּצָה לְתַתָּא' וְכו', כַּנִּל, שְׂאֵז הוּא מְעַלָּה אֶת הַדְּבֹר אֶל שְׁלֵמוֹתוֹ. וְכַמוֹ-כֵּן כָּל הַדְּבָרִים, צְרִיף לְתַקֵּן עַל-יַדֵּי תִקּוּן הַכִּלְלִי הַשֶּׁיֶף לֹו. כַּגֹּוֹן: מִשָּׂא וּמִתֵּן — עַל-יַדֵּי צְדָקָה, הֵינּוּ כְּשֶׁאֲדָם עוֹסֵק בְּעַסְקֵי עוֹלָם הֵינּוּ לְפַרְנֶסָה, צְרִיף לְכַוֵּן שְׂמֵכַל מַה שְּׁיִרְוִים יִתֵּן מִזֶּה צְדָקָה, וְזֶה תִקּוּן הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן, וְכֵן כָּלֵם, הֵינּוּ כָּל דְּבַר צְרִיכִים לְעֲלוֹת אֶת זֶה לְשִׁרְשׁוֹ, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יַדֵּי שְׁמַקְשֵׁר אֶת הַדְּבַר אֶל הַמַּחֲזִין, כִּי צְרִיף לְתַקֵּן כָּל דְּבַר עַל-יַדֵּי תִקּוּן הַכִּלְלִי הַשֶּׁיֶף לֹו, וְזֶה מִחֲמַת שְׁצַרִיף לְהַרִים אֶת הַמַּחֲזִין, לְהַמְשִׁיף מִשֵּׁם לְבַנּוֹנִית, לְתַקֵּן וּלְלַבֵּן כָּל הַפְּגָמִים, וְזֶה אֵי אֶפְשָׁר כִּי-אִם עַל-יַדֵּי תִקּוּן הַכִּלְלִי כַּנִּל. וְזֶה בְּחִינַת: 'הָאֵי נְמִי אֲתַרְמִי לָהּ בַּת מִזְלָה', בְּחִינַת: 'וְנוֹזְלִים מִן לְבִנוֹן', מִן לְבִנוֹן דְּמַחָא כַּנִּל (מִשְׁלֵי י'): כֶּסֶף נְבַח"ר לְשׁו"ן צְדִיק"ק: (בְּאוּר זֶה הָעֲנִין וּמַה שְּׁיִכּוֹת יֵשׁ לְפָסוּק זֶה לְהַתּוֹרָה הַנִּל יִתְבָּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר):

הַמַּחֲזִין, בְּחִינַת 'וְנוֹזְלִים מִן לְבִנוֹן'. הֵינּוּ שְׁתַּפֵּס לָהֶם לְדַגְמָא אֶת הַדְּבֹר, וְהִרְאָה לָהֶם, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן כִּי אִם עַל-יַדֵּי תִקּוּן הַכִּלְלִי. וְהִרְאָיָה, כִּי בִימֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה הַדְּבֹר עַל תִּקּוּנוֹ, וּבִתְרֵי דְאֶסְתֵּלֵק נֶאֱמַר: 'אֵל תַּתֵּן אֶת פִּיךָ וְגו', וְזֶהוּ: 'דְּצָה לְתַתָּא' וְכו', כַּנִּל. וְכַמוֹ כֵּן כָּל הַדְּבָרִים, צְרִיף לְתַקֵּן עַל-יַדֵּי תִקּוּן הַכִּלְלִי הַשֶּׁיֶף לֹו. כַּגֹּוֹן מִשָּׂא וּמִתֵּן — עַל-יַדֵּי צְדָקָה, וְכֵן כָּלֵם צְרִיף לְתַקֵּן כָּל דְּבַר עַל-יַדֵּי תִקּוּן הַכִּלְלִי הַשֶּׁיֶף לֹו. וְזֶה מִחֲמַת שְׁצַרִיף לְהַרִים אֶת הַמַּחֲזִין, לְהַמְשִׁיף מִשֵּׁם לְבַנּוֹנִית, לְתַקֵּן וּלְלַבֵּן כָּל הַפְּגָמִים, וְזֶה אֵי אֶפְשָׁר כִּי-אִם עַל-יַדֵּי תִקּוּן הַכִּלְלִי כַּנִּל. וְזֶה בְּחִינַת: 'הָאֵי נְמִי אֲתַרְמִי לָהּ בַּת מִזְלָה', בְּחִינַת: 'וְנוֹזְלִים מִן לְבִנוֹן', מִן לְבִנוֹן דְּמַחָא כַּנִּל (מִשְׁלֵי י'): כֶּסֶף נְבַח"ר לְשׁו"ן צְדִיק"ק: (בְּאוּר זֶה הָעֲנִין וּמַה שְּׁיִכּוֹת יֵשׁ לְפָסוּק זֶה לְהַתּוֹרָה הַנִּל יִתְבָּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר):

וְטַעֲנוּתוֹ נִשְׁמָעִים וְנִתְקַבְּלִים לְפָנֵי הָאֲדוֹנִים. וְתַכְּף בְּמוֹצְאֵי שְׁבוּעוֹת נֹסַע לְוִינְצִיא, וְכָל אוֹתָהּ הַדְּרָף עֵסֵק רַק לְסַפֵּר בְּשִׁבְחֵי רַבְּנוּ ו"ל. וְכֵן

בבאו לְוִינְצִיָּא עֶסֶק לְסַפֵּר לְפָנַי בְּעַל הָאֲכֻסְנִיָּה
שְׁלוֹ הִרְבֵּה מִשְׁבַּחֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל. כִּי בְּאֵמֶת הָיָה
לְכָל אֲנָשִׁי רַבְּנֵנוּ ז"ל אֶפְלוּ לְהַבְעִילֵי בְּתִים
הַפְּשׁוּטִים, סְפוּרִים וּשְׁבָחִים הִרְבֵּה מִרַבְּנֵנוּ ז"ל
עַד אֵין מְסַפֵּר. וְתַכְף
אֲחֵר־כֶּף נִכְנַס אֶל
הָאֲדוּנִים, וְדַבֵּר לְפָנֵיהֶם
כָּל טַעֲנוֹתָיו וְאִמְתָּלְאוּתָיו,
וְנִתְקַבְּלוּ דְבָרָיו בְּאֲזִנֵּיהֶם,
וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ בְּכָבוֹד גָּדוֹל,
וְנִצַּל מִכָּל הַסְּפָנוֹת הַנ"ל,
וְיָצָא בְּשָׁלוֹם מִן הָעֶסֶק
הַנ"ל כְּרֵאוּי, עֵינֵי שָׁם].
(שֵׁיף לְאוֹת ח'): וְעַל-כֵּן
אֵשֶׁה שְׁדָמְיָה
מְרַבִּים וְאֵין לָהּ וָסֵת, אֶף
שְׁיִין מִזִּיק לָהּ כַּנ"ל,
בְּחֵינַת 'יִין כִּי יִתְאָדָם',
שְׁאֲחֵרִיתוֹ דָּם, בְּחֵינַת:
נִכְנַס יִין — יָצָא סוּד'
כַּנ"ל, עִם כָּל זֶה רְפוּאָתָהּ
עַל-יְדֵי יִין שְׁהִסְתַּפַּל בּוֹ
צַדִּיק אֲמַתִּי, כִּי הָעֵינַיִם
הֵם בְּחֵינַת שְׁעָרוֹת. כִּי
'שְׁבַעָה גְלָדֵי עֵינָא'
(בְּהַקְדָּמַת הַתְּקוּנִים יב וּבַתְּקוּנָה ע'), הֵם
בְּחֵינַת (שׁוֹפְטִים טז): 'שְׁבַע מַחְלָפוֹת
רֵאשׁוֹ', וְהֵם בְּחֵינַת הַמַּחֲזִין. כִּי
הַשְּׁעָרוֹת הֵם מוֹתְרֵי מַחֲזִין. וְעַל כֵּן
הֵם בְּחֵינַת שְׁבַע מַחְלָפוֹת וְכוּ',
בְּחֵינַת שְׁבַע מַדּוֹת, שְׁחוּלְפִין
וְעוֹבְרִין בְּמַחְשָׁבָה שְׁבַמַּח. כִּי
הַמַּחְשָׁבָה שְׁבַמַּח הוּא כְּפִי הַמַּדּוֹת
שְׁבָאָדָם, וְכְפִי הַמַּדָּה שְׁהָאָדָם
אוֹחֵז בָּהּ, כֵּן חוּלְפִין וְעוֹבְרִין עָלָיו
הַמַּחְשָׁבוֹת שְׁבַמַּח. וְזֶה: 'שְׁבַע
מַחְלָפוֹת רֵאשׁוֹ' — לְשׁוֹן חֶלֶף
וְעֵבֶר כַּנ"ל. וְכִשְׁפוּגְמִין
בְּהַשְּׁעָרוֹת, נִפְגָּם הָרֵאָיָה שֶׁהִיא
'שְׁבַע גְלָדֵי עֵינָא'. וְעַל כֵּן שְׁמִשׁוֹן
שְׁפָגָם בְּשְׁבַע מַחְלָפוֹת רֵאשׁוֹ,

(שֵׁיף לְאוֹת ח'): וְעַל כֵּן אֵשֶׁה
שְׁדָמְיָה מְרַבִּים וְאֵין לָהּ
וָסֵת, אֶף שְׁיִין מִזִּיק לָהּ כַּנ"ל,
בְּחֵינַת: 'יִין כִּי יִתְאָדָם', שְׁאֲחֵרִיתוֹ
דָּם, בְּחֵינַת: 'נִכְנַס יִין — יָצָא
סוּד' כַּנ"ל. עִם כָּל זֶה רְפוּאָתָהּ
עַל-יְדֵי יִין שְׁהִסְתַּפַּל בּוֹ צַדִּיק
אֲמַתִּי, כִּי הָעֵינַיִם הֵם בְּחֵינַת
שְׁעָרוֹת. כִּי 'שְׁבַעָה גְלָדֵי עֵינָא'
(בְּהַקְדָּמַת הַתְּקוּנִים יב וּבַתְּקוּנָה ע'), הֵם
בְּחֵינַת (שׁוֹפְטִים טז): 'שְׁבַע מַחְלָפוֹת
רֵאשׁוֹ', וְהֵם בְּחֵינַת הַמַּחֲזִין. כִּי
הַשְּׁעָרוֹת הֵם מוֹתְרֵי מַחֲזִין. וְעַל כֵּן
הֵם בְּחֵינַת שְׁבַע מַחְלָפוֹת וְכוּ',
בְּחֵינַת שְׁבַע מַדּוֹת, שְׁחוּלְפִין
וְעוֹבְרִין בְּמַחְשָׁבָה שְׁבַמַּח. כִּי
הַמַּחְשָׁבָה שְׁבַמַּח הוּא כְּפִי הַמַּדּוֹת
שְׁבָאָדָם, וְכְפִי הַמַּדָּה שְׁהָאָדָם
אוֹחֵז בָּהּ, כֵּן חוּלְפִין וְעוֹבְרִין עָלָיו
הַמַּחְשָׁבוֹת שְׁבַמַּח. וְזֶה: 'שְׁבַע
מַחְלָפוֹת רֵאשׁוֹ' — לְשׁוֹן חֶלֶף
וְעֵבֶר כַּנ"ל. וְכִשְׁפוּגְמִין
בְּהַשְּׁעָרוֹת, נִפְגָּם הָרֵאָיָה שֶׁהִיא
'שְׁבַע גְלָדֵי עֵינָא'. וְעַל כֵּן שְׁמִשׁוֹן
שְׁפָגָם בְּשְׁבַע מַחְלָפוֹת רֵאשׁוֹ,

אֵלֵין אֵינּוֹן שְׁבַעָה גְלָדֵי עֵינָא דְאֵינּוֹן דָּא עַל גַּב
דָּא כְּגַלְדֵי בְּצָלִים וְכוּ', עֵינֵי שָׁם); כִּי הַצַּדִּיק
מַחֲמַת רַב דְּבִקּוּתוֹ, שְׁדַּבּוּק בְּאוּר אֵין סוּף בְּרוּף
הוּא, וְזוּכָה לְלַבְנוּנִית הַמַּחֲזִין, עַל-יְדֵי-זֶה
מִמְשִׁיף דְּרָף עֵינָיו אוּרוֹ
יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי יַחֲוּדִים
קְדוּשִׁים שְׁמִיחַד דְּרָף
הַסְּפִירוֹת שֶׁהֵם זְעִיר
וְנִקְבָּא, אֲשֶׁר הֵם בְּחֵינַת
(שׁוֹפְטִים טז, יט): 'שְׁבַע
מַחְלָפוֹת רֵאשׁוֹ', וְהֵם
בְּחֵינַת הַמַּחֲזִין, כִּי
הַשְּׁעָרוֹת הֵם מוֹתְרֵי מַחֲזִין,
וְעַל-כֵּן הֵם בְּחֵינַת שְׁבַע
מַחְלָפוֹת וְכוּ', בְּחֵינַת
שְׁבַע מַדּוֹת, שְׁחוּלְפִין
וְעוֹבְרִין בְּמַחְשָׁבָה שְׁבַמַּח,
כִּי הַמַּחְשָׁבָה שְׁבַמַּח הוּא
כְּפִי הַמַּדּוֹת שְׁבָאָדָם, וְכְפִי
הַמַּדָּה שְׁהָאָדָם אוֹחֵז בָּהּ,
כֵּן חוּלְפִין וְעוֹבְרִין עָלָיו
הַמַּחְשָׁבוֹת שְׁבַמַּח. וְזֶה:
'שְׁבַע מַחְלָפוֹת רֵאשׁוֹ' —
לְשׁוֹן חֶלֶף וְעֵבֶר כַּנ"ל;
וְלָכֵן עַל יְדֵי קְדוּשַׁת עֵינָיו,
שְׁמִסְתַּכַּל בְּתוֹךְ הַיִּין,
מִמְשִׁיף יְשׁוּעָה לְהָאֵשֶׁה,
וְנִתְהַפֵּף מִדָּם לַיִן, בְּסוּד:
"כִּי יֵרָאֶה יִין כִּי יִתְאָדָם";
וְכִשְׁפוּגְמִין בְּהַשְּׁעָרוֹת —
נִפְגָּם הָרֵאָיָה, שֶׁהִיא
'שְׁבַע גְלָדֵי עֵינָא', הֵינּוּ
שְׁאֵינּוּ דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ,
עַל-יְדֵי-זֶה אֵין לוֹ לַבְנוּנִית
הַמַּחֲזִין, וּמִמִּילָא אֵין לוֹ
מַחְשָׁבוֹת נְקִיּוֹת וּמְזַכָּכוֹת.
וְעַל-כֵּן שְׁמִשׁוֹן שְׁפָגָם בְּשְׁבַע מַחְלָפוֹת רֵאשׁוֹ,

חֲמוּר. שְׁאֵלוֹ אוֹתוֹ הַסְּבִי דְבִי אֶתוֹנָא: וּמִי אֵיכָא קַרְנָא לְחַמְרָא? הָאֵם יֵשׁ לְחַמּוּר קַרְנִים? עָנָה לָהֶם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא בְּשֵׁאלָהּ: וּמִי־שָׂרָא דְסַפְיָנָא מִי הוּי? וְכִי אֵיךְ יִכּוֹלָה לְהִיּוֹת עֲרוּגָה שֶׁל סַפְיָנִים? אֵיתִי לָהּ תְּרֵי

בִּיעֵי, הִבִּיאוּ הַסְּבִי דְבִי אֶתוֹנָא לְפָנַי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא שְׁתֵּי בִיעֵים. אָמְרוּ לָהּ הַסְּבִי דְבִי אֶתוֹנָא: הִי זוּגְתָא חוֹרְתָא אִיזוּ בִיעָה בָּאָה מְזוּג תְּרַנְגוּלִים לְבָנִים, וְהִי זוּגְתָא אַכְמְתָא? אִיזוּ בִיעָה בָּאָה מְזוּג תְּרַנְגוּלִים שְׁחָרִים? אֵיתִי אִיהוּ הִבִּיא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא תְּרֵי גְבִינֵי — שְׁתֵּי גְבִינֹת, אָמַר לָהּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא לְסַבִּי דְבִי אֶתוֹנָא: הִי דַעְזָא חוֹרְתָא, אִיזוּ גְבִינָה בָּאָה מַעְזִים לְבָנִים, וְהִי דַעְזָא אַכְמְתָא? וְאִיזוּ גְבִינָה בָּאָה מַעְזִים שְׁחָרִים? רַש"י: בְּמֵאֵי קִטְלֵי לָהּ, עֲרוּגַת סַפְיָנִין בְּמֵאֵי גוּזְזִין וְקוּצְצִין אוֹתָהּ:

וּמִי־שָׂרָא דְסַפְיָנָא מִי הוּי. אֵיתִי לָהּ תְּרֵי בִיעֵי, אָמְרוּ לָהּ, הִי זוּגְתָא חוֹרְתָא וְהִי זוּגְתָא אַכְמְתָא. אֵיתִי אִיהוּ תְּרֵי גְבִינֵי, אָמַר לָהּ, הִי דַעְזָא חוֹרְתָא וְהִי דַעְזָא אַכְמְתָא: רַש"י:

בְּמֵאֵי קִטְלֵי לָהּ, עֲרוּגַת סַפְיָנִין בְּמֵאֵי גוּזְזִין וְקוּצְצִין אוֹתָהּ:

וּמִי־שָׂרָא דְסַפְיָנָא מִי הוּי. אֵיתִי לָהּ תְּרֵי בִיעֵי, אָמְרוּ לָהּ, הִי זוּגְתָא חוֹרְתָא וְהִי זוּגְתָא אַכְמְתָא: רַש"י:

בְּמֵאֵי קִטְלֵי לָהּ, עֲרוּגַת סַפְיָנִין בְּמֵאֵי גוּזְזִין וְקוּצְצִין אוֹתָהּ:

נֶאֱמַר בּוֹ (שֵׁם כֹּא) 'וַיִּנְקְרוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת עֵינָיו', כִּי זֶה תְּלוּי בְּזָה, כִּי הָעֵינַיִם תְּלוּיִים בַּמַּחְשָׁבָה, וְהַמַּחְשָׁבָה בְּעֵינַיִם, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי 'שְׂבָעָה גְלָדֵי עֵינָא', מִתְקַנֵּין בְּחֵינַת שְׂבָע מַחְלָפוֹת רֵאשׁוּ, שְׁהֵם

הַשְּׁעָרוֹת, בְּבַחֲיַנַת (דְּנִיָּאל ז, ט): "וּשְׁעָר רֵאשֵׁה פְּעַמְר נְקָא", הִינּוּ צְנוּרֵי הַמַּחֲזִין, לְהַמְשִׁיךְ דִּרְכָם לְכַנּוּנֵיַת הַמַּחֲזִין, בְּבַחֲיַנַת 'לְשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית', שֶׁהוּא מְלַבֵּין הָאֲדַמִּימוֹת שֶׁל הַשֶּׁס"ה גִּידִין, בְּבַחֲיַנַת 'אֵם יְאֲדִימו כַּתּוּלַע פְּצָמֵר יְהִי'. נִמְצָא שְׁנַתְתַּקֵּן עַל-יְדֵי-זֶה הָאֲדַמִּימוֹת, שֶׁהוּא בְּחֵינַת דָּם נִדָּה פְּנ"ל, וּמְקַבְּלַת אֶת הַנִּסְתָּ בְּזִמְן הַנִּכּוֹן לָהּ. וְזֶה בְּחֵינַת (תְּהִלִּים קיח,ה): "מִן הַמַּצ"ר קָרָאתִי יְה", אוֹתִיּוֹת צָמ"ר. כַּמּוּבָא בַּפְּנּוֹת (עֵין שְׁעַר הַפְּנּוֹת, סוּד י"ג מִדּוֹת הַרְחָמִים), שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁךְ לְכַנּוּנֵיַת הַמַּחֲזִין, בְּסוּד (שְׂעִיָה א, יח): "אֵם יְאֲדִימו כַּתּוּלַע פְּצָמֵר יְהִי", סוּד לְכַנּוּנֵיַת הַמַּחֲזִין.

וּמִי־שָׂרָא דְסַפְיָנָא מִי הוּי. אֵיתִי לָהּ תְּרֵי בִיעֵי, אָמְרוּ לָהּ, הִי זוּגְתָא חוֹרְתָא וְהִי זוּגְתָא אַכְמְתָא. אֵיתִי אִיהוּ תְּרֵי גְבִינֵי, אָמַר לָהּ, הִי דַעְזָא חוֹרְתָא וְהִי דַעְזָא אַכְמְתָא: רַש"י:

בְּמֵאֵי קִטְלֵי לָהּ, עֲרוּגַת סַפְיָנִין בְּמֵאֵי גוּזְזִין וְקוּצְצִין אוֹתָהּ:

וּמִי־שָׂרָא דְסַפְיָנָא מִי הוּי. אֵיתִי לָהּ תְּרֵי בִיעֵי, אָמְרוּ לָהּ, הִי זוּגְתָא חוֹרְתָא וְהִי זוּגְתָא אַכְמְתָא: רַש"י:

בְּמֵאֵי קִטְלֵי לָהּ, עֲרוּגַת סַפְיָנִין בְּמֵאֵי גוּזְזִין וְקוּצְצִין אוֹתָהּ:

א. השגות אלקות — להשיג רוחניות חיות אלקות בזה העולם הגשמי והחמרי, המלא העלמות והסתרות, אי אפשר להשיג בזה העולם, מרב הסתר והעלם, פי אם על-ידי צמצומים רבים מעלה לעלות, משכל עליון לשכל תחתון; הינו הרבה לכושים צריכים להכין, כדי לקבל את האור העליון, אור אין סוף ברוך הוא, פי מרב אור עליון נורא מאד, שפכיכול מאיר אורו יתברך בכל העולמות, אי אפשר להשיגו בשום פנים ואפן, פי רבוי האור גורם שבירת הכלים, ועל-פן ההכרח לצמצם את האור בצמצומים אחר צמצומים, ודיקא על-ידי זה יכול כל אחד ואחד להשיג איזה נצוץ של אור המאיר אורו יתברך, כל אחד בפום מה דמשער בלבו, כפי הכלים והצמצומים שמכין לעצמו, כמו שאנו רואים בחוש, שאי אפשר להשיג

א השגות אלקות, אי אפשר להשיג פי אם על-ידי צמצומים רבים. מעלה לעלות, משכל עליון לשכל תחתון. כמו שאנו רואים בחוש, שאי אפשר להשיג שכל גדול, פי אם על-ידי התלבשות בשכל התחתון. כמו המלמד פשוטה להסביר שכל גדול להתלמיד, הוא צריך להלביש אותו בשכל תחתון וקטן, כדי שיוכל להתלמיד להבינו. דהינו שהוא מציע לו מתחלה ההקדמות ושכליות קטנים שמסבב לו תחלה, כדי להבינו על ידי זה המכון, שהוא שכל עליון וגדול:

ב וצריך כל אחד לבקש מאד מלמד הגון בזה, שיוכל להסביר ולהבין אותו שכל עליון וגדול בזה, דהינו השגות

מתחלה ההקדמות ושכליות קטנים שמסבב לו תחלה, כדי להבינו על-ידי זה המכון, שהוא שכל עליון וגדול, פי לולא זאת שהמלמד מלביש שכל עליון והשגה גדולה בשכל תחתון והשגה נמוכה, אזי התלמיד לא היה מבין כלל, שכל זה הוא צמצום האור.

והמכל זה תבין ותשפיל גדלת הצדיק האמת, שהוא המלמד ההגון, שיודע איך לצמצם את האור באפן בזה, שאפלו הפחותים והירודים והנפולים, שמנחים בעמקי עמקים בשאל תחתית ומתחתיו, גם הם ישיגו השגות אלקות, וככל שהם מבטלים את עצמם ואת דעתם המדמה, ואת חכמתם הפגומה אל הצדיק האמת, שהוא המלמד ההגון, ומקבלים את דבריו, כמו-כן הם נעשים כלים לקבל בו את האור האין סוף ברוך הוא, שמצמצם להם הצדיק האמת מעלה לעלות, משכל עליון לשכל תחתון, ובלבד שיהיו חזקים באמונת חכמים ובהמלמד ההגון הזה, שיוכל לצמצם עצמו גם אליו, שזו מעלת גדלת המתקרב אל הצדיק האמת, שהוא המלמד ההגון, שיוכל ללמד גם לתלמיד קטן במעלה כמהו.

ב. וצריך כל אחד לבקש מאד מלמד הגון בזה, שיוכל להסביר ולהבין אותו שכל עליון וגדול בזה, דהינו השגות אלקות; פי הלא זו

שכל גדול, פי אם על-ידי התלבשות בשכל התחתון, רצה לומר כשיש איזו השגה ושכל גדול שקשה להשיגו מרב עמק המשג וקצר דעת המשיג, אזי צריכים להלביש את ההשגה בדברים פשוטים וקלים ונוחים להבין, כמו המלמד פשוטה להסביר שכל גדול להתלמיד, והוא עדין קטן מלהבין שכל גדול, אזי הוא צריך להלביש אותו בשכל תחתון וקטן, כדי שיוכל התלמיד להבינו, דהינו שהוא מציע לו

התכלית שבשבילה נבראנו, שנוזקה להפירו
 יתברך בזה העולם הגשמי והחמרי, ולהפך את
 כל הגשמי לרוחני, כי באמת אין בלעדיו
 יתברך כלל, רק הכל אלקות גמור הוא, אף
 לזכות להשיג את זה
 צריכים מלמד טוב,
 שיוכל ללמד עמו
 ולהסבירו בהסבר כזה,
 שגם הוא יוכל להבין. פי
 צריך לזה רבי גדול מאד
 מאד, שיוכל להסביר
 שכל גדול כזה, על-ידי
 השכל התחתון פנ"ל;
 הינו שגם בין הצדיקים
 יש הרבה דרגות, והעקר
 להתקרב אל רבי כזה,
 שהוא כל-כך בטל ומבטל
 אל האין סוף ברוך הוא,
 עד שיכול להוריד גם
 לקטנים ולפחותים
 השגות אלקות, וזה עקר
 מעלת הרבי הגדול מאד,
 שיכול להסביר אלקות
 בגלוי כזה, כדי שיוכלו
 הקטנים להבינו. וכל מה
 שהוא קטן ביותר, ומרחק
 ביותר מהשם יתברך, הוא
 צריך רבי גדול ביותר; פי
 אדרבה, ככל שהצדיק
 עליון וגבה מאד בהשגת
 אלקות, בכטול כל
 הרגשותיו, ונכלל במקום
 שנכלל, ובטל ומבטל
 לגמרי אל האין סוף ברוך
 הוא, למעלה למעלה,
 הוא יכול לרדת יותר אל
 ולהאיר גם בהם השגת אלקות.

בעת שהיו ישראל במדרגה קטנה מאד, דהינו
 במצרים, שהיו משקעים במ"ט שערי טמאה,
 והיה נדמה כבר כאלו אבד מנוס ותקנה מהם,
 פי המצרים היו מאד מזהמים ופגומים,
 וכמאמרם ז"ל (תורת כהנים
 אחר'): מגיד הכתוב,
 שמעשיהם של מצרים
 מקלקלין מכל העממין.
 וכן הוא (והר שמות יז):
 לית לך אפא מפיכא
 וקלילא ונבזית קמי
 קדשא בריך הוא פותייהו
 דמצראי, ועם ישראל היו
 צריכים להיות ביניהם,
 ולכן היו צריכים רבי
 גדול ומלמד גדול ונורא
 מאד, דהינו משה רבנו,
 עליו השלום, אשר
 התורה הקדושה מעידה
 עליו (דברים לד, י): "ולא
 קם נביא עוד בישראל
 כמשה אשר ידעו הנו"ה
 פנים אל פנים"; פי כל
 מה שהוא קטן ומרחק
 ביותר, צריך מלמד גדול
 ביותר, שיהיה אמן כזה,
 שיוכל להלביש שכל
 עליון כזה, דהינו השגתו
 יתברך שמו, לקטן ומרחק
 פחות, כמו שרואים גם
 בגשמיות, פי כל מה
 שהחולה נחלה ביותר,
 צריך רופא גדול ביותר,
 על-פן אין להאדם לומר:
 די לי אם אהיה מקרב
 אצל איש נכבד וירא ה', אף שאינו
 מפלג במעלה, פי הלואי שאהיה
 מקדם פמהו. אל יאמר פן, פי
 על פן אין להאדם לומר: די לי
 אם אהיה מקרב אצל
 איש נכבד וירא ה', אף שאינו
 מפלג במעלה, פי הלואי שאהיה
 מקדם פמהו, אל

אלקות. פי צריך לזה רבי גדול
 מאד מאד, שיוכל להסביר שכל
 גדול כזה, על ידי השכל התחתון
 פנ"ל, כדי שיוכלו הקטנים
 להבינו. וכל מה שהוא קטן
 ביותר, ומרחק ביותר מהשם
 יתברך, הוא צריך רבי גדול
 ביותר. כמו שמצינו בעת שהיו
 ישראל במדרגה קטנה מאד,
 דהינו במצרים, שהיו משקעים
 במ"ט שערי טמאה, היו צריכים
 רבי גדול ומלמד גדול ונורא
 מאד, דהינו משה רבנו,
 אשר עליו השלום, אשר
 התורה הקדושה מעידה
 עליו (דברים לד, י): "ולא
 קם נביא עוד בישראל
 כמשה אשר ידעו הנו"ה
 פנים אל פנים"; פי כל
 מה שהוא קטן ומרחק
 ביותר, צריך מלמד גדול
 ביותר, שיהיה אמן כזה,
 שיוכל להלביש שכל
 עליון כזה, דהינו השגתו
 יתברך שמו, לקטן ומרחק
 פחות, כמו שרואים גם
 בגשמיות, פי כל מה
 שהחולה נחלה ביותר,
 צריך רופא גדול ביותר,
 על-פן אין להאדם לומר:
 די לי אם אהיה מקרב
 אצל איש נכבד וירא ה', אף שאינו
 מפלג במעלה, פי הלואי שאהיה
 מקדם פמהו, אל

יאמר כן, פי אדרבא, כפי מה שידע אנוש בנפשו גדל פחיתותו וגדל רחוקו שנרחק מאד מהשם יתברך, כל אחד ואחד כפי מה שידע בנפשו, וכמו כן כל מה שידע בעצמו שהוא מרחק ביותר, צריך לבקש לנפשו רופא גדול מאד מאד, הגדול במעלה ביותר, דהינו שיחזיר ויבקש תמיד לזכות להתקרב להרבי הגדול מאד מאד פנ"ל. פי כל מה שהוא קטן ביותר, צריך מלמד גדול ביותר פנ"ל; הינו כמו בגשמיות כשאדם חולה מאד, אין הוא מסתפק ברופא קטן, אלא כל מה שידע יותר שהוא חולה ביותר, ויש לו מחלה מסכנת ביותר, אזי הוא מחפש ומבקש אחר הרופא הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד, כמו כן יותר מכן כל מה שאדם יודע שהוא ירוד ונפול, ונכשל במה שנכשל, ומנח בשאול תחתית ומתחזיו, עליו לחפש ולבקש אחר הצדיק הגדול במעלה נוראה ונפלאה ביותר, שיוכל להחזיר גם בו השגת אלקות, במדרגה עליונה מאד, עד שגם הוא ישיג את אמת מציאותו יתברך, במקום שהוא מנח שם, וירגיש את אמתו יתברך, איך שבכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם. ואל זה אי אפשר

להגיע, אלא על ידי הרבי הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד. ג. וזה הצמצומים שהמלמד והרבי הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד אלקותו יתברך, שכל עליון ושכל תחתון, באפן שכלם יבינו, זה בחינת שערות, כמו שאנחנו רואים, שההארות המחזין יוצאין בהשערות, כמו בא (אדרבא רבא נשא קכח); פי מהשערות יוצאים המחזין, ומשם מפירים את האדם, כן השכל העליון, שהוא השגות אלקות, הוא מתלבש בהשכל התחתון, שזה מה שכתוב בתקונים (תקון ע' קי"ג) שצרא בעגולא, הינו דרך השערות מפירים את האדם. ויש שערות עגולים, שזה בחינת סבובים, דהינו ההקדמות המסבבין, עד שבאים אל המכון פנ"ל. והעקר הוא המכון, כמו שמצינו בדברי רבותינו, זכרונם לברכה (יבמות טז), שסבבוהו בהלכות עד שהגיעו לצרת הבת. וזה לשון הגמרא: בימי רבי דוסא בן הרפינס התירו צרת הבת לאחין, והיה הדבר קשה לחכמים, מפני שחכם גדול היה, ועיניו קמו מלבא לבית המדרש וכו', ונכנסו אליו החכמים וכו', התחילו מסבבים אותו בהלכות, עד שהגיעו

אדרבא, כפי מה שידע אנוש בנפשו גדל פחיתותו וגדל רחוקו שנרחק מאד מהשם יתברך, כל אחד ואחד כפי מה שידע בעצמו שהוא מרחק ביותר, צריך לבקש לנפשו רופא גדול מאד מאד, הגדול במעלה ביותר, דהינו שיחזיר ויבקש תמיד לזכות להתקרב להרבי הגדול מאד מאד פנ"ל. פי כל מה שהוא קטן ביותר, צריך מלמד גדול ביותר פנ"ל; הינו כמו בגשמיות כשאדם חולה מאד, אין הוא מסתפק ברופא קטן, אלא כל מה שידע יותר שהוא חולה ביותר, ויש לו מחלה מסכנת ביותר, אזי הוא מחפש ומבקש אחר הרופא הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד, כמו כן יותר מכן כל מה שאדם יודע שהוא ירוד ונפול, ונכשל במה שנכשל, ומנח בשאול תחתית ומתחזיו, עליו לחפש ולבקש אחר הצדיק הגדול במעלה נוראה ונפלאה ביותר, שיוכל להחזיר גם בו השגת אלקות, במדרגה עליונה מאד, עד שגם הוא ישיג את אמת מציאותו יתברך, במקום שהוא מנח שם, וירגיש את אמתו יתברך, איך שבכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם. ואל זה אי אפשר להגיע, אלא על ידי הרבי הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד. ג. וזה הצמצומים שהמלמד והרבי הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד אלקותו יתברך, שכל עליון ושכל תחתון, באפן שכלם יבינו, זה בחינת שערות, כמו שאנחנו רואים, שההארות המחזין יוצאין בהשערות, כמו בא (אדרבא רבא נשא קכח); פי מהשערות יוצאים המחזין, ומשם מפירים את האדם, כן השכל העליון, שהוא השגות אלקות, הוא מתלבש בהשכל התחתון, שזה מה שכתוב בתקונים (תקון ע' קי"ג) שצרא בעגולא, הינו דרך השערות מפירים את האדם. ויש שערות עגולים, שזה בחינת סבובים, דהינו ההקדמות המסבבין, עד שבאים אל המכון פנ"ל. והעקר הוא המכון, כמו שמצינו בדברי רבותינו, זכרונם לברכה (יבמות טז), שסבבוהו בהלכות עד שהגיעו לצרת הבת. וזה לשון הגמרא: בימי רבי דוסא בן הרפינס התירו צרת הבת לאחין, והיה הדבר קשה לחכמים, מפני שחכם גדול היה, ועיניו קמו מלבא לבית המדרש וכו', ונכנסו אליו החכמים וכו', התחילו מסבבים אותו בהלכות, עד שהגיעו

מפני שחכם גדול היה, ועיניו קמו מלבא לבית המדרש וכו', ונכנסו אליו החכמים וכו', התחילו מסבבים אותו בהלכות, עד שהגיעו

לְצַרַת הַבֵּת, אָמְרוּ לִיה צַרַת הַבֵּת, מֵהוּ?] נִמְצָא, שְׁכַל הַהֲלָכוֹת שֶׁדִּבְרוּ מִקֵּדָם לֹא הָיוּ עֵקֶר הַמִּכְנוֹן, רַק הָיוּ סְבוּבִים וְהַקְדָּמוֹת, כְּדֵי לְהַגִּיעַ לְצַרַת הַבֵּת שֶׁהוּא הַמִּכְנוֹן. וְכֵן הַדְּבָר, שֶׁהַצַּדִּיק הַמְּלַמֵּד, הַרְבֵּי הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאוֹת מְאֹד, מְסַבֵּב סְבוּבִים כְּעֵין הַשְּׁעָרוֹת הַיּוֹצְאִים מִהַמַּחַ, וּמְרַבֵּה בְּהַקְדָּמוֹת, עַד שֶׁבָּא אֶל הַמִּכְנוֹן, הַשְּׁגָת אֱלֻקוֹת שִׁישִׁיגוּ גַם הַקְּטָנִים בְּמַעֲלָה.

[וּמִכָּל זֶה תֵּבִין וְתִשְׁכִּיל עִמָּךְ דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, שֶׁתַּפַּס לְשׁוֹן שְׁעָרוֹת דִּיקָא, שֶׁהֵם סוֹד הַצְּמִצְמוּמִים, כִּי הָאָדָם נִמְצָא בְּזֵה הָעוֹלָם בְּסִכְנָה גְּדוֹלָה מְאֹד, שְׁלֹא יִפְל בְּנִקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה עַל-יְדֵי הַכְּפִירוֹת וְהָאִפִּיקוּרְסוֹת שֶׁמְסַבְּבִים אוֹתוֹ בְּזֵה הָעוֹלָם, וּבְכָל אֲשֶׁר רַק עוֹבֵר עָלָיו, הוּא צָרִיךְ לַעֲמֵד בְּנִסְיוֹן קָשֶׁה, לְבַל יִסְחָב אַחַר פְּגִיעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו. כִּי בְּאַמַת צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהֵאֱמִין בְּאֵמוּנָה שְׁלֵמָה, שְׁכַל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שְׁעָה מִיּוֹם הַיּוֹלָדוֹ עַד יוֹם מוֹתוֹ — הַכֹּל רַק סְבוּבִים מֵאִתּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּדֵי שִׁיזְכֶּה לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, לְדַעַת וּלְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי רַק בְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא, וְאִין שׁוּם תְּכַלִּית אַחֲרַת חוּץ מִזֶּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזִהָר (בֵּא מִג):, שֶׁעָקֵר הַבְּרִיאָה הִיְתָה בְּגִין דִּישְׁתַּמּוּדְעִין לִיה, וְזֵה עָקֵר כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה וּכְלָל כָּל הַפְּנוּנוֹת שֶׁל כָּל הַמְּצוּוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, כִּי כָּלֵן הֵם שְׁעוּרִים וְצְמִצְמוּמִים לְאַלְקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁעַל-יְדֵי אֵלוֹ הַמְּצוּוֹת אָנוּ זוֹכִין לְהַמְּשִׁיךְ הַשְּׁכָלִיִּים וְהַצְּמִצְמוּמִים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁעַל יָדָם נִזְכָּה לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, לְדַעַת וּלְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲךָ מִחֲמַת הַפְּגָמִים הַמְּרַבִּים שֶׁל הָאָדָם, מִתְּגַבְּרוֹת הַקְּלָפוֹת עָלָיו לְבַלְבֵּל דַּעְתּוֹ, שְׁלֹא יִסְתַּכַּל וְלֹא יִבִּין שְׁכַל מַה שֶׁמְסַבֵּב הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עִמּוֹ הִיא לְטוֹבְתוֹ הַנִּצְחִית, כְּדֵי לְזַכּוֹת לַחֵי עוֹלָם הַבֵּא בְּזֵה

הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי הַשְּׁגָת אֱלֻקוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא שׁוֹכֵחַ, חַס וְשְׁלוֹם, אֶת הָעָקֵר, מַה תְּכַלִּיתוֹ בְּזֵה הָעוֹלָם, וְעוֹשֶׂה מִהַטְּפֵל עָקֵר, כְּאֵלוֹ הָעָקֵר, חַס וְשְׁלוֹם, עֵסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה וְטְרֹדוֹת הַפְּרָנְסָה. עַל-כֵּן צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ מְאֹד מְאֹד רַבֵּי הַגּוֹן, שִׁיְהִיָּה גְּדוֹל בְּמַעֲלָה, שִׁיּוּכַל לְהַתְּנַהֵג עִמּוֹ כְּרֵאוּי, שִׁיִּסְבֵּב עִמּוֹ בְּדַרְכִּים נִפְלְאוֹת, בְּאִפְן שִׁיִּכְנִיס בּוֹ גַם-כֵּן הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת. וְהִנֵּה מִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת, שֶׁאֵלוֹ הַשְּׁכָלִיִּים וְהַצְּמִצְמוּמִים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם הַקְּדָמוֹת וְסְבוּבִים לְהַשִּׁיג עַל יָדָם הַשְּׁגָת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֵלוֹ הַשְּׁכָלִיִּים הֵם בְּחִינַת שְׁעָרוֹת וְכוּ', וְעַל-כֵּן הֵם נִקְרָאִים שְׁעָרוֹת, כִּי צָרִיכִים לְדַקְדֵק בָּהֶם מְאֹד כְּחוּט הַשְּׁעָרָה, שְׁלֹא יִטֵּה לְזִמִּין וּלְשַׁמְאֵל, כִּי אִם לֹא יִצְמָצֵם אוֹתוֹ כְּרֵאוּי, וְיִמְשִׁיךְ שְׁכַל הַרְבֵּה יוֹתֵר מִדֵּי, יְהִיָּה, חַס וְשְׁלוֹם, רַבּוּי אוֹר שְׁגוֹרָם שְׁבִירַת הַפְּלִים, חַס וְשְׁלוֹם, שֶׁמִּשְׁם יִנְיֶקֶת הַקְּלָפוֹת כִּידוּעַ, וְכֵן לְהַפִּיךְ אִם יִצְמָצֵם אוֹתָן יוֹתֵר מִדֵּי, יְהִיָּה נִעְלָם אוֹר הַשְּׁכַל לְגַמְרֵי, עַל-כֵּן צָרִיךְ הַצַּדִּיק הַרְבֵּי וְהַמְּלַמֵּד הַהִגוֹן הָעוֹסֵק בְּזֵה, לְהִיּוֹת קוֹלֵעַ אֶל הַשְּׁעָרָה וְלֹא יַחְטִיא, לְהַמְּשִׁיךְ הַשְּׁכַל בְּדַרְכִּים נִפְלְאוֹת, בְּבִחִינַת שְׁעָרוֹת שֶׁהֵם צְמִצְמוּמִים דְּקִים, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן כָּל שְׁעָרָה וְשְׁעָרָה הִיא תְּלִילָה, וְהִיא צְנוּר נִפְלָא שְׁנִמְשִׁיךְ עַל יְדָה מְעַיֵן הַחֲכָמָה מִן הַמַּחַ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אִיּוֹב לח): "מִי פָּלַג לְשִׁטְף תְּעֻלָּה" וְגו'; וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּכֵא בַתְּרָא טז): הַרְבֵּה נִימִין בְּרֵאוּתִי בְּאָדָם, וְכֹל נִימָא וְנִימָא בְּרֵאוּתִי לֵה גּוּמָא בְּפִנֵּי עֲצָמָה, שְׁלֹא יְהִי שְׁתִּים יוֹנְקוֹת מִגּוּמָא אַחַת, שֶׁאֵלְמָלָא שְׁתִּים יוֹנְקוֹת מִגּוּמָא אַחַת, מִחְּשִׁיכוֹת מְאֹר עֵינָיו שֶׁל אָדָם. וְהִנֵּה הַצַּדִּיק בְּנִדְאֵי עוֹשֶׂה עֲבוּדָתוֹ וּמְלַאכְתּוֹ בְּשְׁלֵמוֹת, וְעוֹסֵק עִמָּנוּ כְּרֵאוּי עִם כָּל אָחַד וְאָחַד, אֲבָל הָאָדָם יֵשׁ לוֹ בְּחִירָה, וְכֹל אָחַד

כפי מעשיו, כן ממשיך על עצמו שכליות של הצדיק, שהם בחינת שערות, בחינת צמצומים קדושים וסבובים נפלאים להשיג על ידם אלקותו יתברך, על-כן צריך כל אדם לידע, שיכול האדם לקלקל הרבה מאד על-ידי חוט השערה, חס ושלום, ומכל שכן וכל שכן שיכול לתקן הרבה על-ידי חוט השערה, פי מדה טובה מרבה ממדת פרענות, פי זה יודע כל אדם בנפשו, שעקר קלקולו ופגמיו וחטאיו, חס ושלום, כלם התחילו מחוט השערה, על-ידי שלא נזהר בתחלה לשמר מחשבתו היטב, ונמשך אחר המסית מעט מעט, רחמנא לצלן, כמו שכתוב (ישעיה ה'): "הוי מושכי העוון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה וגו', אבל מדה מרבה, פי חוט השערה בקדשה יקר מאד מאד וכו', וצריך לידע ולהאמין, שכל תנועה ותנועה שישתק וימשיך את עצמו מהמחשבות רעות וכו', אפלו כחוט השערה, הוא יקר מאד מאד בלי שעור אצלו יתברך, ואלו השערות יתלקטו יחד, וברכות הימים יגאלהו השם יתברך מהם, ויזכה על ידם להשגות אלקות, שנמשך על-ידי צמצומים קדושים, שהם בחינת שערות, שהם נעשים על-ידי שאיש הישראלי מושך את עצמו מרע לטוב בכל פעם, שעקרו תלוי בחוט השערה, פי אפלו צדיקים גדולים תלויים בכל עת בחוט השערה, שלא יפלו בנקבא דתהומא רבה, וזה הנסיון הקשה שלהם, ובשביל זה צריכים להתזיק את עצמו תמיד בהצדיק הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד, ודו"ק].

וזה בחינת (שם בתקון ע' קיא'): **'שערא אפמא'**, בחינת (שיר השירים א'): **"שחורה אני ונאווה"**. פי השחרות הוא מקבץ את הראות ומצמצם אותו כדי לראות היטב, כן השכל התחתון הוא בחינת שחרות, שמצמצם בו נאווה ויפי שבשכל העליון:

וזה בחינת (שם בתקון ע' קיא'): **'שערא אפמא'**, בחינת (שיר השירים א'): **"שחורה אני**

ונאווה"; זה לשון התקונים שם, שערא אפמא מסטרא דשכינתא דאתמר בה "שחורה אני ונאווה, גון יחידה דלא תפיס בה גון כלל, מלגאו דילה גון חור, ורזא דמלה ישת חשך סתרו, הינו השכינה כשהיא נמצאת פה למטה, היא מכסה עצמה בכגד שחור, שזה מה שכתוב: "שחורה אני" מבחוץ, אבל ו"נאווה" מבפנים, וזה הצבע היחיד שאינו תופס צבע אחר, שזה "ישת חשך סתרו", שהשכינה מבחוץ בעולם הזה יש לה צבע שחור, שבזה היא מסתרת את עצמה מהחיצונים, הינו פי הצמצום, כפיכול, שמצמצם את עצמו בצמצומים מעלה לעלול, משכל עליון לשכל תחתון, זה סוד שערא אפמא, שערות שחורות, פי השחרות הוא מקבץ את הראות ומצמצם אותו, כדי לראות היטב, פי רואים בחוש, אשר אישון עין הוא המצמצם את כל דבר, כמו שכתוב (דברים לב, י'): "כאישון עינו", הוא השחור שבעין, שהמאור יוצא הימנו, עין שם. כן השכל התחתון הוא בחינת שחרות, שמצמצם בו נאווה ויפי שבשכל העליון. [רצה לומר, שכל הבריאה כלה זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, ולכן מבחוץ הכל נראה שחור, "שחורה אני" מבחוץ "ונאווה" מבפנים, שזה מה שהצדיק מצמצם את הארת אלקותו יתברך, עד שכל אחד יכול להשיג רוחניות חיות אלקות, ויתגלה אליו אשר כל הבריאה כלה זה השכינה, פי עקר שכינה בתחתונה, אף הכל נעלם ומכסה מעין כל חי, והצדיק מגלה את אלקותו יתברך בתוף הבריאה, ומחמת שהוא אור גדול נורא מאד, לכן הוא צריך לצמצם את

שחור, שבזה היא מסתרת את עצמה מהחיצונים, הינו פי הצמצום, כפיכול, שמצמצם את עצמו בצמצומים מעלה לעלול, משכל עליון לשכל תחתון, זה סוד שערא אפמא, שערות שחורות, פי השחרות הוא מקבץ את הראות ומצמצם אותו, כדי לראות היטב, פי רואים בחוש, אשר אישון עין הוא המצמצם את כל דבר, כמו שכתוב (דברים לב, י'): "כאישון עינו", הוא השחור שבעין, שהמאור יוצא הימנו, עין שם. כן השכל התחתון הוא בחינת שחרות, שמצמצם בו נאווה ויפי שבשכל העליון. [רצה לומר, שכל הבריאה כלה זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, ולכן מבחוץ הכל נראה שחור, "שחורה אני" מבחוץ "ונאווה" מבפנים, שזה מה שהצדיק מצמצם את הארת אלקותו יתברך, עד שכל אחד יכול להשיג רוחניות חיות אלקות, ויתגלה אליו אשר כל הבריאה כלה זה השכינה, פי עקר שכינה בתחתונה, אף הכל נעלם ומכסה מעין כל חי, והצדיק מגלה את אלקותו יתברך בתוף הבריאה, ומחמת שהוא אור גדול נורא מאד, לכן הוא צריך לצמצם את

זֶה מִשְׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשֹׁכֵל תַּחְתּוֹן, מַעֲלִיָּה לְעֹלֹל, אֲשֶׁר כָּל זֶה הוּא סוּד שְׁעָרוֹת, הֵינּוּ צְמֻצוּמִים, שְׁיֻכָּל כָּל אֶחָד לְהַשִּׁיג כְּפִי הַכְּנֻתוֹ שְׁמֻכִין עֲצָמוֹ לְזֶה]. וְאֵלוֹ הַשְּׁעָרוֹת הֵם בְּחִינַת 'שְׁעוֹרָא דְאֵתְנֹן דְּאוּרִיָּתָא' (תַּקּוּן ע'), כִּי הַמְצוּוֹת הֵם חֻכְמוֹת הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, כִּי כָּל מְצוּהָ וּמְצוּהָ יֵשׁ לָהּ שְׁעוּרִים אַחֲרִים וּגְבוּלִים, כְּגוֹן: מִפְּנֵי מַה הַמְצוּהָ הַזֹּאת מְצוּתָהּ בְּכֶךְ? מִפְּנֵי שְׂכָן חֵיבָהּ חֻכְמוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, וְכָל מְצוּהָ וּמְצוּהָ יֵשׁ לָהּ אוֹתוֹת וְתַבּוֹת וְעֻנְיָנִים, שֶׁהֵם שְׁעוּרִים וּגְבוּלִים שְׁמֻצְמָצָם בְּהֵן חֻכְמוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, וְהַפֵּל כְּפִי שְׂרָשִׁי הַבְּרִיאָה: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, שְׂבָהֶם מְלַבֶּשֶׁת חֻכְמוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ. וְכַדִּי לְהַשִּׁיג אֶת חֻכְמוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ מִכָּל פְּרֻטֵי הַבְּרִיאָה, צָרִיךְ הַצְּדִיק לְצַמְצָם אֶת הָאוֹר בְּצְמֻצוּמִים רַבִּים, כְּדִי שְׂכָל אֶחָד יוּכַל לְהַשִּׁיגוֹ. (עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ אֶת הַשְּׁגָתוֹ בְּמֵאֵמֶר): וְזֶה בְּחִינַת (בְּכָא בְּתָרָא ט"ז):

וְאֵלוֹ הַשְּׁעָרוֹת הֵן בְּחִינַת 'שְׁעוֹרָא דְאֵתְנֹן דְּאוּרִיָּתָא' (תַּקּוּן ע'), כִּי הַמְצוּוֹת הֵם חֻכְמוֹת הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ. כִּי כָּל מְצוּהָ וּמְצוּהָ יֵשׁ לָהּ שְׁעוּרִים אַחֲרִים וּגְבוּלִים, כְּגוֹן מִפְּנֵי מַה הַמְצוּהָ הַזֹּאת מְצוּתָהּ בְּכֶךְ, מִפְּנֵי שְׂכָן חֵיבָהּ חֻכְמוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ. וְכָן מְצוּהָ אַחֲרַת מְצוּתָהּ בְּכֶךְ, לְפִי חֻכְמוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ. וְכָל מְצוּהָ וּמְצוּהָ יֵשׁ לָהּ אוֹתוֹת וְתַבּוֹת וְעֻנְיָנִים שֶׁהֵם שְׁעוּרִים וּגְבוּלִים שְׁמֻצְמָצָם בְּהֵן חֻכְמוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, שְׂזֵה בְּחִינַת הַתְּלַבְּשׁוֹת הַשְּׂכָל הָעֲלִיּוֹן בְּשֹׁכֵל הַתַּחְתּוֹן, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת כַּנ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת (בְּכָא בְּתָרָא ט"ז): 'בֵּית הַיְתָה לוֹ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ וּבְכָל שְׂמָה', 'בֵּית', זֶה בְּחִינַת בֵּית עֵין. דְּהֵינוּ הַשְּׁחֹר שְׂבָעֵין, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׁחֹרוֹת הַנ"ל, שֶׁהוּא מְצַמְצָם וּמְגַבִּיל וְכוּלָּל בְּעֲצָמוֹ כָּל הַדְּבָרִים הַגְּדוּלִים הָעוֹמְדִים לְנִגְדוֹ. כְּגוֹן הַר גְּדוּל כְּשֶׁעוֹמֵד לְפָנֵי הַבַּת עֵין, שֶׁהוּא הַשְּׁחֹר שְׂבָעֵין, אֲזִי נִגְבָּל כָּל הָהָר בְּתוֹךְ הַבַּת עֵין שְׂרוּאָה אוֹתוֹ. כִּי הַשְּׁחֹרוֹת שְׂבָעֵין הוּא מְצַמְצָם כָּל

הַשְּׂיֻכּוֹת בְּמִדְבַר, כִּי כָּל מְצוּהָ וּמְצוּהָ יֵשׁ לָהּ שְׁעוּרִים אַחֲרִים וּגְבוּלִים, כְּגוֹן: מִפְּנֵי מַה הַמְצוּהָ הַזֹּאת מְצוּתָהּ בְּכֶךְ? מִפְּנֵי שְׂכָן חֵיבָהּ חֻכְמוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, וְכָל מְצוּהָ וּמְצוּהָ יֵשׁ לָהּ אוֹתוֹת וְתַבּוֹת וְעֻנְיָנִים, שֶׁהֵם שְׁעוּרִים וּגְבוּלִים שְׁמֻצְמָצָם בְּהֵן חֻכְמוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, וְהַפֵּל כְּפִי שְׂרָשִׁי הַבְּרִיאָה: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, שְׂבָהֶם מְלַבֶּשֶׁת חֻכְמוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ. וְכַדִּי לְהַשִּׁיג אֶת חֻכְמוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ מִכָּל פְּרֻטֵי הַבְּרִיאָה, צָרִיךְ הַצְּדִיק לְצַמְצָם אֶת הָאוֹר בְּצְמֻצוּמִים רַבִּים, כְּדִי שְׂכָל אֶחָד יוּכַל לְהַשִּׁיגוֹ. (עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ אֶת הַשְּׁגָתוֹ בְּמֵאֵמֶר): וְזֶה בְּחִינַת (בְּכָא בְּתָרָא ט"ז):

הדברים הגדולים ונכללין ונראין בתוכו, ועל-
 ידי-זה רואין ומשיגין הדבר שרואין. כמו-כן
 זה השכל התחתון מצמצם ומגביל השכל
 הגדול העליון ונכלל בתוכו, ועל-ידי-זה רואין
 ומבינים ומשיגים את
 השכל העליון הגדול
 כנ"ל; הינו שאברהם
 אבינו היה הראשון שגלה
 ופרסם את אמתת
 מציאותו יתברך בעולם,
 כמאמרם ו"ל (סוטה י:),
 שהקריא אברהם אבינו
 שמו של הקדוש-ברוך-
 הוא בפה כל עובר ושב;
 וכן אמרו (בראשית רבה,
 פרשה מג, סימן ה'): אמר לו
 הקדוש-ברוך-הוא, אני
 לא היה שמי נפר לבריותי
 והפרת אותי בבריותי,
 מעלה אני עליך כאלו
 אתה שתף עמי בבריותו
 של עולם, וכן אמרו
 (במדבר רבה, פרשה יד, סימן
 ב'): אמר לו הקדוש-

הדברים הגדולים ונכללין ונראין
 בתוכו, ועל-ידי-זה רואין ומשיגין
 הדבר שרואין. כמו כן זה השכל
 התחתון מצמצם ומגביל השכל
 הגדול העליון ונכלל בתוכו, ועל-
 ידי-זה רואין ומבינים ומשיגים
 את השכל העליון הגדול כנ"ל:
 וזה בחינת (שמות ג): "וירא אליו
 ה' בלבת אש", שהשם
 יתברך רצה להלביש לו השגות
 אלקות, והלביש לו
 בבחינת בת עין הנ"ל; כי
 בעת שגלה עצמו,
 כביכול, הקדוש ברוך הוא
 — אל משה, היה מתוך
 הסנה, בלבת אש, שזה
 סוד 'בת עין', שחר
 שבעין, שבו מצטמצמת
 הראיה, כי העין יש לה שלשה צבעים, והבת
 עין זה השחר שבעין, שבו מצטמצם הכל וכך
 רואים. ולכן כשהקדוש-ברוך-הוא רצה
 להתגלות למשה, כביכול התגלה בבחינת בת,
 שזה בלבת דיקא, שהוא בת עין, כמוכא (תקוני-
 זמר, תקון ו'): וירא הא גון חד, בלבת אש מתוך
 הסנה, הא גון תנינא, וירא והנה הסנה בוער
 באש הא תלתא, ואינון לקבל שלשה גונין
 דעינא בלבת אש דא בת עין, וכו' עין שם.
 (עכשו יקשר עוד מאמר להשגתו): וזה בחינת
 (בבא בתרא קמא): 'בת תחלה — סימן
 יפה לבנים', 'בת תחלה' זה בחינת השכל
 התחתון, שהוא תחלה והקדמה לשכל העליון.

הדברים הגדולים ונכללין ונראין
 בתוכו, ועל-ידי-זה רואין ומשיגין
 הדבר שרואין. כמו כן זה השכל
 התחתון מצמצם ומגביל השכל
 הגדול העליון ונכלל בתוכו, ועל-
 ידי-זה רואין ומבינים ומשיגים
 את השכל העליון הגדול כנ"ל:
 וזה בחינת (שמות ג): "וירא אליו
 ה' בלבת אש", שהשם
 יתברך רצה להלביש לו השגות
 אלקות, והלביש לו
 בבחינת בת עין הנ"ל; כי
 בעת שגלה עצמו,
 כביכול, הקדוש ברוך הוא
 — אל משה, היה מתוך
 הסנה, בלבת אש, שזה
 סוד 'בת עין', שחר
 שבעין, שבו מצטמצמת
 הראיה, כי העין יש לה שלשה צבעים, והבת
 עין זה השחר שבעין, שבו מצטמצם הכל וכך
 רואים. ולכן כשהקדוש-ברוך-הוא רצה
 להתגלות למשה, כביכול התגלה בבחינת בת,
 שזה בלבת דיקא, שהוא בת עין, כמוכא (תקוני-
 זמר, תקון ו'): וירא הא גון חד, בלבת אש מתוך
 הסנה, הא גון תנינא, וירא והנה הסנה בוער
 באש הא תלתא, ואינון לקבל שלשה גונין
 דעינא בלבת אש דא בת עין, וכו' עין שם.
 (עכשו יקשר עוד מאמר להשגתו): וזה בחינת
 (בבא בתרא קמא): 'בת תחלה — סימן
 יפה לבנים', 'בת תחלה' זה בחינת השכל
 התחתון, שהוא תחלה והקדמה לשכל העליון.

ברוך-הוא, אברהם, העליונים והתחתונים שלי
 הם, כמה דאמר (איוב מא): "תחת כל השמים לי
 הוא", ואמר (תהלים כד, א): "להנני"ה הארץ
 ומלוואה", ואתה הודעת שמי בעולם, חייך
 שאני מקנה אותך את העליונים ואת
 התחתונים, שנאמר (בראשית יד, יט): "ויברכהו
 ויאמר, ברוך אברהם לאל עליון קנה שמים
 וארץ", ולכן מאחר שהוא גלה לכלם את
 אמתת מציאותו יתברך, היה צריך את הצמצום
 לצמצם משכל עליון לשכל תחתון, מעלה
 לעלול, להסביר לרחוקים את אמתתו יתברך.
 ולכן הוא דיקא היה צריך שיהיה לו את הבת
 עין, שהוא השחר שבעין, שיכול לצמצם את

הדברים הגדולים ונכללין ונראין
 בתוכו, ועל-ידי-זה רואין ומשיגין
 הדבר שרואין. כמו כן זה השכל
 התחתון מצמצם ומגביל השכל
 הגדול העליון ונכלל בתוכו, ועל-
 ידי-זה רואין ומבינים ומשיגים
 את השכל העליון הגדול כנ"ל:
 וזה בחינת (שמות ג): "וירא אליו
 ה' בלבת אש", שהשם
 יתברך רצה להלביש לו השגות
 אלקות, והלביש לו
 בבחינת בת עין הנ"ל; כי
 בעת שגלה עצמו,
 כביכול, הקדוש ברוך הוא
 — אל משה, היה מתוך
 הסנה, בלבת אש, שזה
 סוד 'בת עין', שחר
 שבעין, שבו מצטמצמת
 הראיה, כי העין יש לה שלשה צבעים, והבת
 עין זה השחר שבעין, שבו מצטמצם הכל וכך
 רואים. ולכן כשהקדוש-ברוך-הוא רצה
 להתגלות למשה, כביכול התגלה בבחינת בת,
 שזה בלבת דיקא, שהוא בת עין, כמוכא (תקוני-
 זמר, תקון ו'): וירא הא גון חד, בלבת אש מתוך
 הסנה, הא גון תנינא, וירא והנה הסנה בוער
 באש הא תלתא, ואינון לקבל שלשה גונין
 דעינא בלבת אש דא בת עין, וכו' עין שם.
 (עכשו יקשר עוד מאמר להשגתו): וזה בחינת
 (בבא בתרא קמא): 'בת תחלה — סימן
 יפה לבנים', 'בת תחלה' זה בחינת השכל
 התחתון, שהוא תחלה והקדמה לשכל העליון.

בָּהֶם וּבְקִיּוּם מְצוּוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ לְאָדָם אוֹר עֲלִיּוֹן וְנוֹרָא מְאֹד. וְכֵן הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הִיא תְּכַמְתּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְהַלּוֹמֵד תּוֹרָה מִמֶּשֶׁיף עַל עֲצָמוֹ אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ, בְּהַאֲרָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה עַד מְאֹד.

ד. וְלָבוֹא לְהַשְׁכֵּל הַתַּחְתּוֹן הַזֶּה, שְׂיֻכַּל לְהִלְבִּישׁ אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ, מִשְׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשָׁכַל תַּחְתּוֹן, זֶה אִי אֶפְשָׁר פִּי אִם עַל-יְדֵי שׁוֹנָא בְּצַע, שְׂיֻשְׁנָא הַמְּמוֹן בְּתַכְלִית הַשְּׁנָאָה; פִּי הַמְּמוֹן זֶה אוֹרוֹת עֲלִיּוֹנִים, שְׁנַתְּלִבְשׁוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת עוֹלָם הַעֲשִׂיָּה, עַד שְׁבִנֵי-אָדָם שׁוֹכְחִים מִהַעֲקָר, וְעוֹשִׂים מִהַעֲקָר טָפֵל. בְּשָׂבִיל זֶה רוֹאִים, שְׁכָלִם נִמְשָׁכִים אַחַר הַמְּמוֹן, פִּי יֵשׁ בּוֹ אוֹרוֹת עֲלִיּוֹנִים, אוֹרוֹת צַחְצַחוֹת, וּבְשָׂרָשׁם כָּל אֶחָד נִמְשָׁךְ אַחַר הָאוֹר רִיחָנִי, אֶף כְּשִׁמְתְּלִבֵּשׁ הָאוֹר בְּמִמּוֹן גִּשְׁמִי, עַל-יְדֵי-זֶה שׁוֹכְחִים כָּלֵם אֶת הָאוֹר רִיחָנִי, וְנִמְשָׁכִים אַחַר הַגִּשְׁמִיּוֹת, עַד שְׁבִנֵי-אָדָם עוֹשִׂים אֲלִיל מִהַכֶּסֶף וְהַזָּהָב, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (תְּהִלִּים קטו, ד): "עֲצַבְיָהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂי יְדֵי אָדָם", וְלָכֵן כְּדֵי שְׂיֻכַּל לְהִבִּין רִיחָנִיּוֹת חַיּוֹת

שְׁעוּרִים וְצִמְצוּמִים, אֲלַקוֹת וְלִהְשִׁיג שְׁכָל תַּחְתּוֹן, עֲלִיוֹ לְשׁוֹנָא אֶת הַמְּמוֹן בְּתַכְלִית הַשְּׁנָאָה, שְׁזֶה "שׁוֹנָא בְּצַע"

וְזֶה בְּחִינַת: 'סִימָן יָפֵה לְבָנִים', 'בָּנִים' זֶה בְּחִינַת הַשְׁכָּל הָעֲלִיּוֹן, כְּמֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָּה (מְנַחוֹת ק'): "הִבִּיאִ בְּנֵי מִרְחוֹק וּבְנוֹתֵי מִקְצֵה הָאָרֶץ", 'הִבִּיאִ בְּנֵי' — אֵלּוֹ גְּלִיּוֹת

וְהַקְּדָמָה לְשָׁכַל הָעֲלִיּוֹן. וְזֶה בְּחִינַת: 'סִימָן יָפֵה לְבָנִים', 'בָּנִים', זֶה בְּחִינַת הַשְׁכָּל הָעֲלִיּוֹן. כְּמֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָּה (מְנַחוֹת ק'): "הִבִּיאִ בְּנֵי מִרְחוֹק וּבְנוֹתֵי מִקְצֵה הָאָרֶץ", 'הִבִּיאִ בְּנֵי' — אֵלּוֹ גְּלִיּוֹת שְׂבִבְכָל שְׂדַעְתָּן מִיִּשְׁבֵּת כְּבָנִים. 'בְּנוֹתֵי' — אֵלּוֹ גְּלִיּוֹת שְׂבִשְׂאָר אֲרָצוֹת שְׂדַעְתָּן אֵינָן מִיִּשְׁבֵּת כְּבָנוֹת. נִמְצָא שְׂבָנִים הֵם בְּחִינַת דַּעַת מִיִּשְׁבֵּת, בְּחִינַת שְׁכָל עֲלִיּוֹן וְגָדוֹל הַנ"ל. שְׂמִשְׁיִגִּין עַל יְדֵי הַהַקְּדָמוֹת, בְּחִינַת שְׁכָל הַתַּחְתּוֹן כְּנ"ל. וְזֶהוּ 'בֵּית תַּחְלָה', שֶׁהוּא הַשְׁכָּל הָעֲלִיּוֹן, 'סִימָן יָפֵה לְבָנִים', שְׁעַל יְדוֹ מִשְׁיִגִּין הַשְׁכָּל הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת בָּנִים כְּנ"ל, וְזֶהוּ 'סִימָן יָפֵה', שְׂבוֹ מְסַמֵּן וּמִגְבֵּל הַשְׁכָּל הָעֲלִיּוֹן, בְּבַחֲבִינַת 'שְׁעוּרָא דְאַתְוֹן בְּחִינַת דְּאוּרִיתָא' 'שְׁחוּרָה אֲנִי וְנִאֲוָה' כְּנ"ל. הֵינּוּ שְׂבֵן הוּא סוּד מִשְׁפִּיעַ שְׁכָל עֲלִיּוֹן גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, בְּגִלּוּי אֲלַקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ אֲלָא אִם מִקְדִּימִים קִדְּם בְּחִינַת בֵּית, שֶׁהִיא סוּד מְקַבֵּל, צִמְצוּם; פִּי מֵרַב הָאוֹר אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַדַּעַת וְהַשְׁכָּל, אֲלָא עַל-יְדֵי צִמְצוּם, שְׂאֵלוֹ הַשְּׁעוּרִים

ד. וְלָבוֹא לְהַשְׁכֵּל הַתַּחְתּוֹן הַזֶּה, אִי אֶפְשָׁר פִּי אִם עַל-

יְדֵי שׁוֹנָא בְּצַע, שְׂיֻשְׁנָא הַמְּמוֹן בְּתַכְלִית הַשְּׁנָאָה. פִּי שְׂעוּרָא

שְׂבִבְכָל שְׂדַעְתָּן מִיִּשְׁבֵּת כְּבָנִים, 'בְּנוֹתֵי' — אֵלּוֹ גְּלִיּוֹת שְׂבִשְׂאָר אֲרָצוֹת, שְׂדַעְתָּן אֵינָה מִיִּשְׁבֵּת כְּבָנוֹת; נִמְצָא, שְׂבָנִים הֵם בְּחִינַת דַּעַת מִיִּשְׁבֵּת, בְּחִינַת שְׁכָל עֲלִיּוֹן וְגָדוֹל הַנ"ל, שְׂמִשְׁיִגִּין עַל-יְדֵי הַהַקְּדָמוֹת, בְּחִינַת שְׁכָל הַתַּחְתּוֹן כְּנ"ל, וְזֶהוּ 'בֵּית תַּחְלָה', שֶׁהוּא הַשְׁכָּל הָעֲלִיּוֹן, 'סִימָן יָפֵה לְבָנִים', שְׁעַל יְדוֹ מִשְׁיִגִּין הַשְׁכָּל הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת בָּנִים כְּנ"ל, וְזֶהוּ 'סִימָן יָפֵה', שְׂבוֹ מְסַמֵּן וּמִגְבֵּל הַשְׁכָּל הָעֲלִיּוֹן, בְּבַחֲבִינַת 'שְׁעוּרָא דְאַתְוֹן בְּחִינַת דְּאוּרִיתָא' 'שְׁחוּרָה אֲנִי וְנִאֲוָה' כְּנ"ל. הֵינּוּ שְׂבֵן הוּא סוּד מִשְׁפִּיעַ שְׁכָל עֲלִיּוֹן גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, בְּגִלּוּי אֲלַקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ אֲלָא אִם מִקְדִּימִים קִדְּם בְּחִינַת בֵּית, שֶׁהִיא סוּד מְקַבֵּל, צִמְצוּם; פִּי מֵרַב הָאוֹר אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַדַּעַת וְהַשְׁכָּל, אֲלָא עַל-יְדֵי צִמְצוּם, שְׂאֵלוֹ הַשְּׁעוּרִים

שְׂעוּרִים וְצִמְצוּמִים, אֲלַקוֹת וְלִהְשִׁיג שְׁכָל תַּחְתּוֹן, עֲלִיוֹ לְשׁוֹנָא אֶת הַמְּמוֹן בְּתַכְלִית הַשְּׁנָאָה, שְׁזֶה "שׁוֹנָא בְּצַע"

[עין תקוני-זהר תקון ע': שונאי בצע מסטרא דמלכות דתמן ה', הינו המלכות היא הצמצום, אות ה' אחרונה משם הני"ה]. ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא יתרו): שונאי בצע, שונאי ממון עצמן, כל שכן ממון של אחרים וכו', דיקא הם יכולים להיות דינים. וכן הוא (מכילתא יתרו): שונאי בצע, ששונאים ממון עצמם, ואם ממון עצמם שונאין, קל וחמר ממון אחרים. וכל זה שמרב דבקוהם באין סוף ברוך הוא, הם אינם נמשכים אחר הממון הגשמי, ועל-ידי זה זוכים לראות אורות עליונות, אורות צחצחות, רוחניות חיות אלקות, עד שיכולים לצמצם את האור גם בהכי ירודים. (עכשו יקשר בין שונאי בצע להצמצום) פי שערא אפמא, שזה הצמצום, שהוא בחינת השכל התחתון, שמלביש בו את השכל העליון,

השכל של ההנהגה והמלכות, הוא בחינת חכמה ושכל תחתון, כנגד השכל של השגות אלקות שמאיר בו, הינו תמיד האור העליון הוא אור אין סוף לגבי הספירות התחתונות, ובפרט לגבי ספירת המלכות, פי בכל עולם ועולם ספירת המלכות היא המצמצמת את האור אין סוף, שזה שכל עליון המתלבש בשכל תחתון, כדי שתהיה השגה גם לעולם התחתון להבין רוחניות חיות אלקות. ועל-כן ביומוי דשמואל, שנפלו ראשי הדור אל הממון, כמו שכתוב (שמואל-א' ח'): "ויטו אחרי הבצע", על-כן תכף פגמו במלכות דקדשה. כתיב (שם): "כי אתי מאסו ממלך עליהם, ושאלו להם מלך ככל העפוש", פי אצלם נפגמה המלכות דקדשה, שלא רצו לבטל את עצמם אל האין סוף ברוך הוא, ולקבל רוחניות

הוא מסטרא דמלכות, שגם היא מקבלת רק מה שמשפיעים בה, פי מלכות דלית לה מגרמא כלום, אלא ממה שמשפיעים בה, וכן שונאי בצע הוא מסטרא דמלכות (עין תקון ע' דף קכא: שונאי בצע מסטרא דמלכות דתמן ה'. ועין דף קכב. בר נש דאנפוי אפמין מסטרא דשונאי בצע, עין שם); פי השכל התחתון הוא בחינות מלכות, שהוא בחינות חכמה תתאה שבכל עולם ועולם, שהוא מנהיג אותו העולם, שזה

ועל כן ביומוי דשמואל שנפלו ראשי הדור אל הממון, כמו שכתוב (שמואל-א' ח'): "ויטו אחרי הבצע", על כן תכף פגמו במלכות דקדשה. כמו שכתוב (שם) "כי אתי מאסו ממלך עליהם, ושאלו להם מלך ככל העפוש". וביומוי דשלמה שאין כסף נחשב

חיות אלקות, אלא רצו מלך בשר ודם כמו שאר אמות העולם. וכל זה היה שנפלו אל תאות ממון, ולהפך וביומוי דשלמה שאין כסף נחשב, כמו שכתוב (מלכים-א' י'): "וכל כלי משקה המלך שלמה זהב וכל כלי בית יער הלבנון זהב סגור אין כסף לא נחשב בימי שלמה למאומה", פי שברו אז את תאות ממון לגמרי; פי שלמה המלך תקן את מדת המלכות בשלמות, כמאמרם ו"ל (מדרש אגדה): שלמה מלך על עליונים ועל התחתונים, שנאמר (דברי-

הַיָּמִים-א' כט, כג): וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כֶּסֶּא הַיְיָ הַלְמֵךְ וְגו', [וְעַיִן זֶהר יִתְרוּ פה. כִּד אֲתָא שְׁלֹמֹה קִימָא סִיְהָא בְּאִשְׁלֹמוֹתָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב: "וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כֶּסֶּא הַיְיָ הַלְמֵךְ" (בְּמִדְבָר י"א): "שְׁטוּ הָעַם וְלָקְטוּ", וְאָמְרוּ (זֶהר בְּשִׁלַּח סב): — 'בְּשִׁטוֹתָא', הִפְךָ הַחֲכָמָה; הֵינּוּ מִי שְׁנוּפֵל לְתַאֲנֹת מְמוֹן, הוּא נוֹפֵל לְמֶרֶה שְׁחוּרָה וְעֲצָבוֹת, וְאֶצְלוּ אֵין חֲכָמָה, כִּי מִתְדַבֵּק בְּשִׁטוֹת, וְהוּא צָרִיף לְהַתְיַגֵּעַ וְלִטְרַח לְהִבְיֵא פְּרָנְסוֹתוֹ, וְעוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי מְמוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי חוֹשֵׁב שֶׁהַפְּרָנְסָה תְלוּיָהּ בִּיְדֵי אָדָם, וְזֶה הִפְךָ הַחֲכָמָה.

ה. וְמִי שֵׁישׁ לוֹ אוֹתוֹ הַחֲכָמָה, שְׂיִכּוֹל לְצַמְצֵם אֶת הָאוֹר, וְלְהִלְבִּישׁוֹ בְּלִבוּשֵׁים מְעִילָה לְעִלוֹל, מְשַׁכֵּל עֲלִיּוֹן לְשַׁכֵּל תַּחְתּוֹן, הוּא צָרִיף לְרֵאוֹת לְהַמְשִׁיף לְתוֹכָהּ חֵיוֹת, לְהַחֲיוֹת הַחֲכָמָה תַּתְּאָה. כֹּל אֶחָד לְפִי בְּחֵינּוֹת הַחֲכָמָה תַּתְּאָה שֵׁישׁ לוֹ, הֵינּוּ לְהַכְנִיס חֵיוֹת אֱלֻקוֹת בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֶט. שְׂזוֹ מְעַלֵּת גְּדוּלֵי וּמְבַחְרֵי הַצְּדִיקִים, שְׁכָל חֲדוּשֵׁיהֶם הוּא לְהַחְדִּיר וְלְהַכְנִיס חֵיוֹת אֱלֻקוֹת בְּכָל הַשּׁוֹמֵעַ דְּבַרֵיהֶם, כִּי אֵף שְׂמַצְמֵצִים אֶת הָאוֹר בְּצַמְצוּמִים רְבִים, עִם כֹּל זֹאת צָרִיכִים

הָיָה מְלָכוֹת דְּקִדְשָׁה עַל תְּקוּנָהּ וּמְכוּנָהּ. כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (דְּבַרֵי-הַיָּמִים-א' כט): "וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כֶּסֶּא הַיְיָ, שְׁמֵלֶךְ עַל עֲלִיוְנִים וְתַחְתּוֹנִים (מְגִלָּה י"א):. וְעַל כֵּן זָכָה שְׁלֹמֹה לְזֶה הַשַּׁכֵּל הַתַּחְתּוֹן הַיְיָ"ל, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (מְלָכִים-א' ה'): "וַיַּחֲכֶם מִכָּל הָאָדָם, וְכְמוֹ שֶׁפְּתוּב (ש"ס): "וַתִּרְבַּח חֲכָמַת שְׁלֹמֹה מִכָּל בְּנֵי קִדְם", כִּי זֶה הַשַּׁכֵּל הוּא בְּחֵינַת מְלָכוֹת כְּנִ"ל. אֲבָל עַל-יְדֵי אֲהַבַת מְמוֹן, הוּא נוֹפֵל לְאִפְמָא דְּסִטְרָא אַחְרָא, בְּחֵינּוֹת: 'שְׁבַתָּאֵי פְתִיָא אִפְמָא' (תַּקּוּן ע'), מֶרֶה שְׁחוּרָה, בְּחֵינּוֹת (בְּרֵאשִׁית ג') "בְּעֲצָבוֹן תֵּאכְלֶנָּה".

וְנוֹפֵל לְעַגּוּלָא וְסְבוּבִים מְסִטְרָא אַחְרָא, בְּחֵינּוֹת (תְּהִלִּים יב): "סְבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּן", שֶׁהוּא מִתְּאָה וּמִשְׁתּוֹקֵק אַחַר הַמְמוֹן, בְּחֵינּוֹת (בְּמִדְבָר י"א): "שְׁטוּ הָעַם וְלָקְטוּ" — 'בְּשִׁטוֹתָא' (זֶהר בְּשִׁלַּח סב: ג.), הִפְךָ הַחֲכָמָה:

הָיָה מְלָכוֹת דְּקִדְשָׁה עַל תְּקוּנָהּ וּמְכוּנָהּ. כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (דְּבַרֵי-הַיָּמִים-א' כט): "וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כֶּסֶּא הַיְיָ, שְׁמֵלֶךְ עַל עֲלִיוְנִים וְתַחְתּוֹנִים (מְגִלָּה י"א):. וְעַל כֵּן זָכָה שְׁלֹמֹה לְזֶה הַשַּׁכֵּל הַתַּחְתּוֹן הַיְיָ"ל, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (מְלָכִים-א' ה'): "וַיַּחֲכֶם מִכָּל הָאָדָם, וְכְמוֹ שֶׁפְּתוּב (ש"ס): "וַתִּרְבַּח חֲכָמַת שְׁלֹמֹה מִכָּל בְּנֵי קִדְם", כִּי זֶה הַשַּׁכֵּל הוּא בְּחֵינַת מְלָכוֹת כְּנִ"ל. אֲבָל עַל-יְדֵי אֲהַבַת מְמוֹן, הוּא נוֹפֵל לְאִפְמָא דְּסִטְרָא אַחְרָא, בְּחֵינּוֹת: 'שְׁבַתָּאֵי פְתִיָא אִפְמָא' (תַּקּוּן ע'), מֶרֶה שְׁחוּרָה, בְּחֵינּוֹת (בְּרֵאשִׁית ג') "בְּעֲצָבוֹן תֵּאכְלֶנָּה".

וְנוֹפֵל לְעַגּוּלָא וְסְבוּבִים מְסִטְרָא אַחְרָא, בְּחֵינּוֹת (תְּהִלִּים יב): "סְבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּן", שֶׁהוּא מִתְּאָה וּמִשְׁתּוֹקֵק אַחַר הַמְמוֹן, בְּחֵינּוֹת (בְּמִדְבָר י"א): "שְׁטוּ הָעַם וְלָקְטוּ" — 'בְּשִׁטוֹתָא' (זֶהר בְּשִׁלַּח סב: ג.), הִפְךָ הַחֲכָמָה:

וְגו']; כִּי הַכְּנִיס אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּעוֹלָם, עַל-יְדֵי שֶׁהָיָה מוֹלֵךְ בְּכַפָּה, כְּמוֹבָא (בְּמִדְבָר-רְבֹה, פְּרָשָׁה יג, סִימָן יד): וְלָכֵן הָיָה מְלָכוֹת דְּקִדְשָׁה עַל תְּקוּנָהּ וּמְכוּנָהּ, וְכְמוֹ שֶׁפְּתוּב (דְּבַרֵי-הַיָּמִים-א' כט, כג): "וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כֶּסֶּא הַיְיָ הַלְמֵךְ", וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְגִלָּה י"א):, שְׁמֵלֶךְ עַל עֲלִיוְנִים וְתַחְתּוֹנִים; וְעַל-כֵּן זָכָה שְׁלֹמֹה לְזֶה הַשַּׁכֵּל הַתַּחְתּוֹן הַיְיָ"ל, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (מְלָכִים-א' ה'): "וַיַּחֲכֶם מִכָּל הָאָדָם, וְכְמוֹ שֶׁפְּתוּב (ש"ס): "וַתִּרְבַּח חֲכָמַת שְׁלֹמֹה מִכָּל בְּנֵי קִדְם", כִּי זֶה הַשַּׁכֵּל הוּא בְּחֵינַת מְלָכוֹת כְּנִ"ל, וְלָכֵן הָיָה יָכוֹל לְהִלְבִּישׁ אֶת חֲכָמָתוֹ בְּכֻלָּם, שְׂזֵה הַתְּלַבְּשׁוֹת חֲכָמָה עֲלֵהָ בְּחֲכָמָה תַּתְּאָה, וְעַל זֶה צָרִיכִים חֲכָמָה יִתְרָה. אֲבָל עַל-יְדֵי אֲהַבַת מְמוֹן, הוּא נוֹפֵל לְאִפְמָא דְּסִטְרָא אַחְרָא, בְּחֵינּוֹת 'שְׁבַתָּאֵי פְתִיָא אִפְמָא' (תַּקּוּן ע'), מֶרֶה שְׁחוּרָה, בְּחֵינּוֹת (בְּרֵאשִׁית ג'): "בְּעֲצָבוֹן

להכניס חיות אלקות להחיות את החכמה תתאה, להגביה את מח האדם שיאיר בו אמתת מציאותו יתברך. ואת החיות אלקי לצמצם הוא לכל אחד כפי בחינתו, כפי בחינות החכמה תתאה שבכל עולם ועולם; כי בכל עולם ועולם צריכים להאיר בו מחדש אורו יתברך, הינו כי הוא יתברך מלבש בעשר ספירות, שהם חמשה פרצופים: עתיק ואריף, אבא ואמא, זעיר ונקבא, וזה השגה בעולם אחד, וזה יש אצל כל בר ישראל. וככל שעולה יותר ויותר, צריכים להאיר בו אמתת מציאותו יתברך, בבחינת (משלי טז): "באור פני מלך חיים", הינו להכניס חיות באדם מאור פני מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא. ועל-פן צריכין להעלות את המלכות, בחינות חכמה תתאה, אל אור הפנים המאיר בשלש רגלים, כי אז הוא עצם התגלות אלקותו יתברך, בדרך גלוי רב ונורא מאד, פסח — יציאת מצרים וקריעת ים סוף וכו', שבעות — קבלת התורה בקולות וברקים, סכות — ענגי כבוד שסבב את נשמות ישראל וספך עליהם. ולכן בשלש רגלים: פסח, שבעות, סכות, אז מאיר אור פני מלך עולם, בגלוי רב מאד, ואין עוד שמחה כשמחה זו,

שאדם מרגיש את אמתת מציאותו יתברך, פי עקר אור הפנים הוא שמחה, כמו שכתוב (שם טו): "לב שמח ייטב פנים", כי כשהלב שמח, אז מאיר בו פני אלקותו יתברך. ועקר השמחה הוא מן המצוות, כמו שכתוב (תהלים יט): "פקודי ה' ישרים משמחי לב", פי המצוות הן רצונו יתברך, כשאדם מקיים את רצונו יתברך, על-ידי-זה נכנסת בו שמחה, פי בגלוי אור אלקי, שם שורה רק השמחה ותחדוה, ועקר השמחה הוא בלב, כמו שכתוב (שם ד): "נתת שמחה בלבי", והלב של כל השנה הם השלש רגלים, בחינות (ויקרא כג): "אלה מועדי הו' ה'", ראשי תבות אמ"י פמובא [עין פרי עץ חיים, שער מקראי קדש, פרק ג), כל יום טוב הוא באמא, בסוד (ויקרא כג): "אלה מועדי יי", שהוא ראשי תבות אמ"י, שהוא בחינת אמא עלאה], שהיא אם לבינה (משלי ב): ומובא (בתפלת פתח אליהו) ובינא לבא, ובה הלב מבין; נמצא, שכל הימים טובים יוצאים מאמא, שהיא בינה, שהוא בלב, והשמחה של כל המצוות שעושין בכל השנה, הוא מתקבץ אל הלב, שהם השלש רגלים, ועל-פן הם ימי שמחה, כמו שכתוב (דברים טז): "ושמחת

ועל פן צריכין להעלות את המלכות, בחינות חכמה תתאה, אל אור הפנים המאיר בשלש רגלים, פי עקר השמחה הוא מן המצוות, כמו שכתוב (תהלים יט): "פקודי ה' ישרים משמחי לב", פי המצוות הן רצונו יתברך, כשאדם מקיים את רצונו יתברך, על-ידי-זה נכנסת בו שמחה, פי בגלוי אור אלקי, שם שורה רק השמחה ותחדוה, ועקר השמחה הוא בלב, כמו שכתוב (שם ד): "נתת שמחה בלבי", והלב של כל השנה הם השלש רגלים, בחינות (ויקרא כג): "אלה מועדי הו' ה'", ראשי תבות אמ"י פמובא [עין פרי עץ חיים, שער מקראי קדש, פרק ג), כל יום טוב הוא באמא, בסוד (ויקרא כג): "אלה מועדי יי", שהוא ראשי תבות אמ"י, שהוא בחינת אמא עלאה], שהיא אם לבינה (משלי ב): ומובא (בתפלת פתח אליהו) ובינא לבא, ובה הלב מבין; נמצא, שכל הימים טובים יוצאים מאמא, שהיא בינה, שהוא בלב, והשמחה של כל המצוות שעושין בכל השנה, הוא מתקבץ אל הלב, שהם השלש רגלים, ועל-פן הם ימי שמחה, כמו שכתוב (דברים טז): "ושמחת

כְּשִׁמוּלֵיכִין אוֹתָהּ אֶל אֹרֶן הַפְּנִים, אֲנִי הֶעֱקַר
עַל-יְדֵי בְּחִינּוֹת — "וַיֵּשֶׁם לְדֶרֶךְ פְּעָמָיו", שֶׁהוּא
סוֹד עֲלִית הַרְגֵל, שְׂזָה מִה שְּׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים (סֵפֶה מֵט): מֵאֵי דְכָתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ז):

"מִה יִפּוּ פְעָמַיךָ בְּנֻעָלִים
בַּת גְּדִיב", מִה יִפּוּ
פְעָמוֹתֶיךָ שֶׁל יִשְׂרָאֵל
בְּשֹׁעָה שְׂעוּלִין לְרַגְלֵךְ, הֵינּוּ
שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה וְכוּ',
[פְּעָמִים, פְּעָמָיו, פְּעָמֶיךָ
— זֶה מִשְׁרָשׁ אֶחָד],

שְׂעַל יְדֵיהֶם מְקַבְּלִין מֵאוֹר
הַפְּנִים כִּנּוּ"ל. וְזֶה בְּחִינּוֹת
(תְּהִלִּים קמ): "יֵשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל
אֶת פְּנֵיךָ", "יִשְׂרָאֵל" הֵם
"פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָאֵל מִשְׁמַחֵי
לֵב", הֵם מְיֻשְׁבִין וּמְאִירִין
וּמְסֻדְרִין אוֹר הַפְּנִים
כִּנּוּ"ל, הֵינּוּ הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם
הַיִּשְׂרָאֵלִים, הֵם מְקַיְמִים אֶת
הַמְצָוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה,
וְלָבָם תָּמִיד דְּבוּק בּוֹ
יְתַבְרַךְ, וְלֹכֵן דִּיקָא אֶצְלוֹ
מֵאִיר אוֹרוֹ הַגִּנוּז, הָאוֹר
הָאֱלֹקִי, שְׂצָרִיכִים לְקַבֵּל
בְּכָל פַּעַם אֶת פְּנֵיהֶם,
וּבְכַרְט בְּיָמִים טוֹבִים.

וּמוּבָא (זֶהר בֵּא לַח). עַל
הַפְּסוּק (שְׁמוֹת לד): "וַיִּרְאֶה
כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי הָאֲדוֹן
הַגְּבוּרָה", מֵאֵן פְּנֵי הָאֲדוֹן
הַגְּבוּרָה, דָּא רַבִּי שְׂמַעוֹן בַּר

יוֹחָאי, שְׂכַדִּי לָקִים מְצוֹת עֲלִית הַרְגֵל בְּזִמְנֵי הַזֶּה,
צָרִיכִים עֲכָשׁוּ לְלַכֵּת אֶל הַצְּדִיקִים, שְׂשֵׁם מֵאִיר
אוֹר הַפְּנִים הַעֲלִיּוֹנִים, אוֹרוֹ יְתַבְרַךְ, בְּהֶאֱרָה
נוֹרְאָה וּנְפִלְאָה מֵאֵד.

ו. וְלַפְעָמִים שְׂנוּפֵל, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּחִינּוֹת

מֵאִיר הַפְּנִים עַל-יְדֵי הַשְּׂמֵחָה, בְּבְחִינּוֹת (מְשָׁלִי
טו, יג): "לֵב שְׂמֵחַ יֵיטֵב פְּנִים", וְהַפְּנִים הוּא
הָאֲרֵת הַגְּבוּרָה אֱלֹקִים, וְלֹכֵן אִם הֵלֵב שְׂמֵחַ, אִז
זוֹכָה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יְתַבְרַךְ, וְלֵהֲאִיר לְעֲצָמוֹ

אוֹר פְּנָיו יְתַבְרַךְ, בְּשָׂבִיל
זֶה נְצֻטְוֵינוּ (דְּבָרִים טו):

"שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה
יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי
הַגְּבוּרָה אֱלֹקֵיךָ", כִּי הִיוּ
צָרִיכִים לְעֹלוֹת לְרַגְלֵךְ
שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה,
בְּשָׂבִיל לְקַבֵּל אוֹר הַפְּנִים

שֶׁהֲאִיר בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, כִּי
כָּל הָאוֹר הִזְיָה בְּבֵית-
הַמִּקְדָּשׁ, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל
(בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה ג', סִימָן
ד): מִמְּקוֹם בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ
נִבְרָאת הָאוֹרָה. וְזֶה בְּחִינּוֹת
(סֵפֶה כז): 'חֵיב אָדָם

לְהִקְבִּיל פְּנֵי רַבּוֹ בְּרַגְלֵי,
כְּדֵי לְקַבֵּל אוֹר הַפְּנִים, כִּי
הַצְּדִיק וְהַרְבֵּי הָאֲמֵת
הַדְּבוּק בּוֹ יְתַבְרַךְ, אֶצְלוֹ
מֵאִיר אוֹרוֹ יְתַבְרַךְ, וְלֹכֵן
חֵיב כָּל אָדָם לְהִקְבִּיל פְּנֵי
רַבּוֹ בְּרַגְלֵי דִיקָא, כִּי עֲכָשׁוּ
אִין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שְׂשֵׁם
מֵאִיר הָאוֹר הָאִין סוּף
בְּרוּךְ הוּא, וְנִמְצָא רַק אֶצְלוֹ
הַצְּדִיק וְהַרְבֵּי הָאֲמֵת,
שֶׁהוּא בְּטֹל וּמְבֹטֵל לְאִין
סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלֹכֵן

צָרִיכִים לְבוֹא וְלִהְקַבֵּל פְּנֵיו בְּרַגְלֵי דִיקָא, כְּדֵי
לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ אוֹר הַפְּנִים, שֶׁהוּא אוֹר הָאִין סוּף
בְּרוּךְ הוּא, וְלִהְחִיּוֹת אֶת בְּחִינּוֹת הַמְּלָכוּת, וְזֶה
(תְּהִלִּים פה): "צְדִק לְפָנָיו יְהִלֵּךְ" — צְדִק
מְלָכוּתָא קְדִישָׁא, הֵינּוּ מְלָכוּת הוּא מַדַּת הַצְּדִק,

בְּחִינּוֹת. וְאִז מֵאִיר הַפְּנִים עַל יְדֵי
הַשְּׂמֵחָה, בְּבְחִינּוֹת: "לֵב שְׂמֵחַ
יֵיטֵב פְּנִים". בְּשָׂבִיל זֶה נְצֻטְוֵינוּ
(שֵׁם) "שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה יִרְאֶה
כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹקֵיךָ".
בְּשָׂבִיל לְקַבֵּל אוֹר הַפְּנִים:

וְזֶה בְּחִינּוֹת (סֵפֶה כ"ז): 'חֵיב אָדָם
לְהִקְבִּיל פְּנֵי רַבּוֹ בְּרַגְלֵי, כְּדֵי
לְקַבֵּל אוֹר הַפְּנִים, וְלִהְחִיּוֹת אֶת
בְּחִינּוֹת הַמְּלָכוּת: וְזֶה (תְּהִלִּים פ"ה):
"צְדִק לְפָנָיו יְהִלֵּךְ" — צְדִק
מְלָכוּתָא קְדִישָׁא. כְּשִׁמוּלֵיכִין
אוֹתָהּ אֶל אוֹר הַפְּנִים. הֶעֱקַר עַל
יְדֵי בְּחִינּוֹת — "וַיֵּשֶׁם לְדֶרֶךְ
פְּעָמָיו", הֵינּוּ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה
וְכוּ', שְׂעַל יְדֵיהֶם מְקַבְּלִין מֵאוֹר
הַפְּנִים כִּנּוּ"ל. וְזֶה בְּחִינּוֹת (שֵׁם)
ק"ם): "יֵשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ",
"יִשְׂרָאֵל", הֵם "פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָאֵל
מִשְׁמַחֵי לֵב", הֵם מְיֻשְׁבִין וּמְאִירִין
וּמְסֻדְרִין אוֹר הַפְּנִים כִּנּוּ"ל:

וְלַפְעָמִים שְׂנוּפֵל, חֵס וְשְׁלוֹם,

יְחֻאֵי, שְׂכַדִּי לָקִים מְצוֹת עֲלִית הַרְגֵל בְּזִמְנֵי הַזֶּה,
צָרִיכִים עֲכָשׁוּ לְלַכֵּת אֶל הַצְּדִיקִים, שְׂשֵׁם מֵאִיר
אוֹר הַפְּנִים הַעֲלִיּוֹנִים, אוֹרוֹ יְתַבְרַךְ, בְּהֶאֱרָה
נוֹרְאָה וּנְפִלְאָה מֵאֵד.

המלכות דקדושה, בחינות חכמה תפאה, לגלות של ארבע מלכיות, הינו שהנשמה שהיא בחינת מלכות, חכמה תפאה — נופלת, ואי אפשר להאיר בה אור החכמה עליונה. פי המלכות הוא בחינות דל"ת, בגין דלית לה מגרמה כלום (זהר ויחי רלח ורמט:), פי אם על-ידי ענפי השכל העליון המתפשטין לשם. פי עקר יניקת החכמה תפאה היא מהחכמה עליונה, וגם היא כלולה מארבעה עולמות, פי בכל עולם ועולם יש בחינות המלכות, בחינות חכמה תפאה, שהיא בחינות החכמה המנהגת את העולם פנ"ל, הינו יש מלכות דאצילות, מלכות דבריאה, מלכות דעשיה, ובקדושה היא מקבלת מהעולמות שלמעלה, וכך מורידה אל העולמות שלמטה, מעולם לעולם, פי המלכות היא הצמצום, ולהפך וכל החכמות של העפ"ם, שהם חכמות חיצוניות, כלם הם תחת החכמה תפאה הנ"ל, ומשם יונק חכמתם. וכשיונקים, חס ושלום, יותר מהראוי להם, אזי מתגברים, חס ושלום, ונעשה ממשלת הארבע גליות. ומי יכול לסבל את קול הצעקה והזעקה הגדולה, כשנופל בחינות המלכות, בחינות החכמה תפאה, ביניהם, חס ושלום. בבחינות (קהלת ט): "זעקת מושל בכסילים", דהינו הזעקה הממשלה, בחינות המלכות, בחינות חכמה תפאה, בין הכסילים, שהפסיל רוצה להתחכם, שרוצים לינק ולהמשיך לתוך החכמות שלהם שהם כסילות באמת, את בחינות החכמה האמתיות, בחינות חכמה תפאה הנ"ל. פי באמת המאמין האמת, שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, מקשר את המלכות, שהיא חכמה תפאה אל חכמה עלאה, ונמשך עליו אור גדול ונורא מאד, עד שנתבטל אצלו כל ענני הגלות, אבל אם נותנים כח לחכמות החיצוניות להשתלט עליו, משם יונקים החיצונים, שהוא מלכות העפ"ם, שהוא הגלות, ואז השכינה, מלכות

גם-כן מהקדושה, ואם נותנים להם כח, חס ושלום, מזה נעשה הגלות. ומי יכול לסבל את קול הצעקה והזעקה הגדולה, כשנופל בחינות המלכות, בחינות החכמה תפאה, ביניהם, חס ושלום, בבחינות (קהלת ט): "זעקת מושל בכסילים", דהינו הזעקה הממשלה, בחינות המלכות, בחינות חכמה תפאה, בין הכסילים, שהפסיל רוצה להתחכם, שרוצים לינק ולהמשיך לתוך החכמות שלהם שהם כסילות באמת, את בחינות החכמה האמתיות, בחינות חכמה תפאה הנ"ל. וכך תחת של העפ"ם כלם הם תחת החכמה תפאה הנ"ל, ומשם יונק חכמתם. וכשיונקים, חס ושלום, יותר מהראוי להם, אזי מתגברים, חס ושלום, ונעשה מממשלת הארבע גליות. ומי יכול לסבל את קול הצעקה והזעקה הגדולה, כשנופל בחינות המלכות, בחינות החכמה תפאה, ביניהם, חס ושלום. בבחינות (קהלת ט): "זעקת מושל בכסילים", דהינו הזעקה הממשלה, בחינות המלכות, בחינות חכמה תפאה, בין הכסילים, שהפסיל רוצה להתחכם, שרוצים לינק ולהמשיך לתוך החכמות שלהם כסילות באמת, את בחינות החכמה האמתיות, בחינות חכמה תפאה הנ"ל. וגם יש עוד צעקה

בחינות המלכות דקדושה, לגלות של ארבע מלכיות. פי המלכות הוא בחינות דל"ת, בגין דלית לה מגרמה כלום. פי אם על ידי ענפי השכל העליון המתפשטין לשם. וגם היא כלולה מארבעה עולמות, פי בכל עולם ועולם יש בחינות המלכות, בחינות חכמה תפאה, שהיא בחינות החכמה המנהגת את העולם פנ"ל. וכל החכמות של העפ"ם כלם הם תחת החכמה תפאה הנ"ל, ומשם יונק חכמתם. וכשיונקים, חס ושלום, יותר מהראוי להם, אזי מתגברים, חס ושלום, ונעשה מממשלת הארבע גליות. ומי יכול לסבל את קול הצעקה והזעקה הגדולה, כשנופל בחינות המלכות, בחינות החכמה תפאה, ביניהם, חס ושלום. בבחינות (קהלת ט): "זעקת מושל בכסילים", דהינו הזעקה הממשלה, בחינות המלכות, בחינות חכמה תפאה, בין הכסילים, שהפסיל רוצה להתחכם, שרוצים לינק ולהמשיך לתוך החכמות שלהם שהם כסילות באמת, את בחינות החכמה האמתיות, בחינות חכמה תפאה הנ"ל. פי באמת המאמין האמת, שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, מקשר את המלכות, שהיא חכמה תפאה אל חכמה עלאה, ונמשך עליו אור גדול ונורא מאד, עד שנתבטל אצלו כל ענני הגלות, אבל אם נותנים כח לחכמות החיצוניות להשתלט עליו, משם יונקים החיצונים, שהוא מלכות העפ"ם, שהוא הגלות, ואז השכינה, מלכות

תַּתְּאָה, זוֹעֶקֶת וְצוֹעֶקֶת אִיף הַכְּסִילִים מוֹשְׁלִים, וְאִיף נֶפֶל הָאָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְחִמְרִיּוֹת, עַד שְׁנַת־פְּשֻׁטָה עָלָיו הַגְּלוּת הַמֶּרֶה, עַל־יַדֵּי אַמּוֹת הָעוֹלָם. וְגַם יֵשׁ עוֹד צְעָקָה גְּדוֹלָה מְזֵה, דִּהְיִינוּ שְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּבִיכּוֹל, בְּעֲצָמוֹ שׂוֹאֵג, בְּבַחֲיִנוֹת (יְרֵמְיָה כה): "שֹׁאֵג יִשְׂאֵג עַל נְוָהוּ" — 'עַל נְוָהוּ' (זֶהוּ אַחֲרֵי ע"ד ע"ב:), דִּילָהּ' (זֶהוּ אַחֲרֵי ע"ד ע"ב:), שְׁהוּא בְּחִינּוֹת הַמַּלְכוּת; כִּי הַמַּלְכוּת שְׁהִיא אַמּוֹנָה, הִיא הַהוֹד וְהַהֲדָר, כְּבִיכּוֹל, שֶׁל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ־הוּא, כִּי כִשְׁבַר יִשְׂרָאֵל חֲזַק בְּאַמּוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמוֹסֵר אֶת עֲצָמוֹ כָּל כָּלוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, בְּזֵה בְּעֲצָמוֹ הוּא מִיַּחַד אֶת הַחֲכָמָה תַּתְּאָה, שְׁתַּקְּבַל מֵהַחֲכָמָה עֲלֵאָה, וְעַל־יַדֵּי־זֶה נִתְבַּטַּל הַגְּלוּת, כִּי מִתְגַּלֶּה אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּל־ל, וְהַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְלִהְפֹּךְ אִם אָדָם מְנַחֵק אֶת עֲצָמוֹ מְאַמּוֹנָה, וְנִמְשָׁף אַחֵר חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, חֲכָמוֹת אַמּוֹת הָעוֹלָם, שְׁנוֹפֵל בְּגַלְיִוֹת שֶׁל אַרְבַּע מַלְכוּיּוֹת, וְאִז כְּבִיכּוֹל הַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־

הוּא בְּעֲצָמוֹ צוֹעֵק עַל נְוָה דִּלְיָה, עַל הַהוֹד וְהַהֲדָר שֶׁלוֹ שְׁנוֹפֵל בְּגַלְיִוֹת, כִּי הַמַּלְכוּת נֶפֶלָה בֵּין אַמּוֹת הָעוֹלָם, וְצָרִיף לְרֵאוֹת לַחֲתוֹף וְלַהֲבַדִּיל אֶת בְּחִינּוֹת הַמַּלְכוּת הַנִּל מִבֵּין הָאַרְבַּע גַּלְיִוֹת, וְלַהֲעֲלוֹתָהּ מִשָּׁם; כִּי זֶה עָקֵר הַשְּׁלֵמוֹת — לְנַחֵק אֶת עֲצָמוֹ מֵהַגְּלוּת, וְלַהֲדַבִּיק אֶת עֲצָמוֹ

בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא. וְעָקֵר עֲלֵיתָהּ עַל־יַדֵּי בְּחִינּוֹת הַחֶסֶד, בְּבַחֲיִנַת (יִשְׁעִיָה טז): "וְהוֹכֵן בְּחֶסֶד כְּפֶא", כִּי מִדַּת הַחֶסֶד יוֹנֶקֶת מֵהַחֲכָמָה, וּבְזֵה מְכִינִים כְּבִיכּוֹל כְּפֶא לְאַלְקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ; כִּי אִם אָדָם הוֹלֵךְ בְּחֶסֶד עִם הַזּוּלָת, עַל־יַדֵּי־זֶה הוּא בּוֹנֵה אֶת הַמַּלְכוּת, וְיוֹצֵא מֵהַגְּלוּת, שְׁזֵה בְּחִינַת (הוֹשַׁע י'): "קִצְרוּ לְפִי חֶסֶד", שְׁעַל־יַדֵּי הַחֶסֶד קוֹצְרִין וְחוֹתְכִין אֶת הַדַּלָּת, בְּחִינַת הַמַּלְכוּת, וּמְבַדִּילִין אוֹתָהּ מֵהֶם, וּמַעֲלִין אוֹתָהּ אֶל אוֹר הַפְּנִיִם, כִּי עַל־יַדֵּי מִדַּת הַחֶסֶד נִתְגַּלֶּה שְׁהוּא מְזַרַע אַבְרָהָם, וְכַמְּאֲמָרָם ו"ל (יְבֻמוֹת טז): שְׁלֹשָׁה סִימָנִים יֵשׁ בְּאַמָּה זוֹ, הַרְחַמְנִים, וְהַפִּיִשְׁנִין, וְגוֹמְלֵי חֶסְדִּים, וְהֵם תְּלוּיִים זֶה בְּזֵה; כִּי מִי שְׁגוֹמֵל חֶסֶד עִם הַזּוּלָת, סִימָן שְׁהוּא רַחֲמָן וּבִיָּשׁוּן, וְעַל־יַדֵּי מִדַּת הַחֶסֶד נִבְנִית אֲצִלוֹ הָאֲמוֹנָה בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא. וְכֵן אָמְרוּ (בִּיָּצָה לב): כָּל הַמְּרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, בְּיָדוּעַ שְׁהוּא מְזַרְעוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ. וְעַל־כֵּן אַבְרָהָם הָיָה אִישׁ

גְּדוֹלָה מְזֵה, דִּהְיִינוּ שְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּבִיכּוֹל בְּעֲצָמוֹ שׂוֹאֵג, בְּבַחֲיִנוֹת (יְרֵמְיָה כ"ה): "שֹׁאֵג יִשְׂאֵג עַל נְוָהוּ" — 'עַל נְוָה דִּילָהּ'. שְׁהוּא בְּחִינַת הַמַּלְכוּת, שְׁנוֹפֵל בְּגַלְיִוֹת שֶׁל אַרְבַּע מַלְכוּיּוֹת: וְצָרִיף לְרֵאוֹת לַחֲתוֹף וְלַהֲבַדִּיל אֶת בְּחִינּוֹת הַמַּלְכוּת הַנִּל מִבֵּין הָאַרְבַּע גַּלְיִוֹת, וְלַהֲעֲלוֹתָהּ מִשָּׁם. וְעָקֵר עֲלֵיתָהּ עַל יַדֵּי בְּחִינּוֹת הַחֶסֶד, בְּבַחֲיִנַת (יִשְׁעִיָה ט"ז): "וְהוֹכֵן בְּחֶסֶד כְּפֶא". בְּחִינַת (הוֹשַׁע י'): "קִצְרוּ לְפִי חֶסֶד", שְׁעַל־יַדֵּי הַחֶסֶד קוֹצְרִין וְחוֹתְכִין אֶת הַדַּלָּת, בְּחִינַת הַמַּלְכוּת, וּמְבַדִּילִין אוֹתָהּ מֵהֶם, וּמַעֲלִין אוֹתָהּ אֶל אוֹר הַפְּנִיִם:

וְעַל כֵּן אַבְרָהָם הָיָה אִישׁ הַחֶסֶד, וְהָיָה מִשְׁתַּדֵּל תָּמִיד לַעֲשׂוֹת חֶסֶד, כְּדִי לַהֲעֲלוֹת בְּחִינַת הַמַּלְכוּת מֵהֶם. וְעַל כֵּן רָדַף

הַחֶסֶד, וְהָיָה מִשְׁתַּדֵּל תָּמִיד לַעֲשׂוֹת חֶסֶד, כְּדִי לַהֲעֲלוֹת בְּחִינַת הַמַּלְכוּת מֵהֶם, הֵינּוּ מֵהַסְטֵרָא אַחֲרָא, וְאַבְרָהָם אָבִינוּ הָיָה רֹאשׁ לַמְּאֲמִינִים, כִּי גָלָה אֶת אֲמַתּוֹ מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ לְכָל עוֹבֵר וְשָׁב, וְלָכֵן בְּנָה אֶת הַמַּלְכוּת בְּשְׁלֵמוֹת, שְׁגָלָה לְכֻלָּם, אֲשֶׁר הַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא, מְנַהֵג אֶת

עולמו בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים. וְעַל-פֶּן רַדְף אֲבָרְהָם אַחַר הָאַרְבָּעָה מַלְכִים כְּדִי לְהַכְנִיעֵם, וְלָמָּה דִּיקָא אַחַר אַרְבָּעָה מַלְכִים? אֵלָּא שֶׁהֵן בְּחִינַת הָאַרְבַּע מַלְכִיּוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא, וְאַבְרָהָם הָיָה לוֹ הַכַּח לְזוֹה לְהַכְנִיעַ אֶת הָאַרְבַּע מַלְכִיּוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא, כִּי אֲבָרְהָם הָיָה שׁוֹנֵא מְמוֹן, כִּי מָאָס מְמוֹן סְדוּם, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (בְּרֵאשִׁית י"ד): "אִם מַחוּט וְעַד שְׂרוּף וְכוּ', וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הִעֲשִׂיתִי אֶת אֲבָרָם", וּמֵאַחַר שֶׁשׁוֹנֵא אֶת הַמְּמוֹן, וְלֹא רָצָה לְקַבֵּל מִהַזְוֵלָת, עַל-יְדֵי-זוֹה הָיָה בְּכַחוֹ לְהוֹרִיד אֶת הַחֲכָמָה עֲלֵיוֹנָה מִשְׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשִׁכְלֵי תַּחְתּוֹן, מֵעִילָה לְעַלּוּל, עַד שֶׁכָּל עוֹבֵר וְשׁוֹב יְבִין אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֲבָרְהָם תִּתְקַן שְׁחָרִית (בְּרֵאשִׁית כו:), שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת שְׁחָרִית הַנַּ"ל, הֵינּוּ כְּדִי לְצַמְצֵם אֶת הָאוֹר צָרִיף לְעֵבֶר דְּרָף הַשְּׁחָר שְׂבָעִין, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְׁכָּל הַתַּחְתּוֹן הַנַּ"ל, בְּחִינַת חֲכָמָה תַּתְּאָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁחָרִית כַּנַּ"ל, שְׂזוּכִין לְתִקְוֵן בְּחִינַת זֹאת עַל-יְדֵי שׁוֹנֵא בְּצַע כַּנַּ"ל, וְעַל-פֶּן יֵצֵא מֵאַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׁמָעֵאל, יַעֲקֹב וְעֵשָׂו, שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּגָד אַרְבָּעָה בָּנִים דְּבָרָה תּוֹרָה, אֶחָד חֲכָם וְאֶחָד רָשָׁע וְאֶחָד תָּם וְאֶחָד שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ לְשָׂאֵל, שֶׁהֵם פְּגָד אַרְבַּע מַלְכִיּוֹת שֶׁבְּקִדְשָׁה כְּפִדּוּעַ: יִצְחָק, זֶה בְּחִינַת בֶּן חָכָם. כִּי יִצְחָק עַל שֵׁם הַצָּחוּק וְהַשְּׂמִיחָה, בְּחִינַת (מְשָׁלִי י'): "בֶּן חָכָם. יִשְׂמַח אָב": עֵשָׂו, הוּא בֶּן רָשָׁע: יַעֲקֹב, הוּא בֶּן תָּם, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (בְּרֵאשִׁית כה): "וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם": יִשְׁמָעֵאל, הוּא בְּחִינַת בֶּן שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ לְשָׂאֵל. כִּי יִשְׁמָעֵאל עָשָׂה תְּשׁוּבָה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבָרְכָה (בְּבֵא בְּתָרָא טז:). וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה הִיא בְּבְחִינַת שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ לְשָׂאֵל. הֵינּוּ לְעֵשׂוֹת תְּשׁוּבָה וְלְשָׂאֵל כְּפָרָה מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל שְׂאִינָם יְדוּעִים, שְׂזָה עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה, חֲכָם וְאֶחָד רָשָׁע וְאֶחָד תָּם

וְאֶחָד שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ לְשָׂאֵל, שֶׁהֵם פְּגָד אַרְבַּע מַלְכִיּוֹת שֶׁבְּקִדְשָׁה כְּפִדּוּעַ (עֵינן בְּכּוֹנוֹת הַהַגְדָּה); יִצְחָק — זֶה בְּחִינַת בֶּן חָכָם, כִּי יִצְחָק עַל שֵׁם הַצָּחוּק וְהַשְּׂמִיחָה, בְּחִינַת (מְשָׁלִי י'): "בֶּן חָכָם יִשְׂמַח אָב", שֶׁהוּא פְּגָד עוֹלָם הָאֲצִילוֹת. עֵשָׂו — הוּא בֶּן רָשָׁע, שֶׁהוּא פְּגָד עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה. יַעֲקֹב — הוּא בֶּן תָּם, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (בְּרֵאשִׁית כה): "וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם", שֶׁהוּא פְּגָד עוֹלָם הַיְצִירָה. יִשְׁמָעֵאל — הוּא בְּחִינַת בֶּן שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ לְשָׂאֵל, כִּי יִשְׁמָעֵאל עָשָׂה תְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבָרְכָה (בְּבֵא בְּתָרָא טז:); וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה הִיא בְּבְחִינַת שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ לְשָׂאֵל, הֵינּוּ לְעֵשׂוֹת תְּשׁוּבָה וְלְשָׂאֵל כְּפָרָה מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל שְׂאִינָם יְדוּעִים, שְׂזָה עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה, בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים

אַבְרָהָם אַחַר הָאַרְבָּעָה מַלְכִים כְּדִי לְהַכְנִיעֵם, שֶׁהֵן בְּחִינַת הָאַרְבַּע מַלְכִיּוֹת דְּסִטְרָא-אַחְרָא. כִּי אֲבָרְהָם הָיָה שׁוֹנֵא מְמוֹן, כִּי מָאָס מְמוֹן סְדוּם. כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (בְּרֵאשִׁית י"ד): "אִם מַחוּט וְעַד שְׂרוּף וְכוּ' וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הִעֲשִׂיתִי אֶת אֲבָרָם". כִּי אֲבָרְהָם תִּתְקַן שְׁחָרִית (בְּרֵאשִׁית כו:), בְּחִינַת שְׁחָרִית הַנַּ"ל. שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְׁכָּל הַתַּחְתּוֹן הַנַּ"ל, בְּחִינַת חֲכָמָה תַּתְּאָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁחָרִית כַּנַּ"ל, שְׂזוּכִין לְתִקְוֵן בְּחִינַת זֹאת עַל-יְדֵי שׁוֹנֵא בְּצַע כַּנַּ"ל:

וְעַל כֵּן יֵצֵא מֵאַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׁמָעֵאל יַעֲקֹב וְעֵשָׂו,

שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּגָד אַרְבָּעָה בָּנִים

דְּבָרָה תּוֹרָה, אֶחָד חֲכָם וְאֶחָד רָשָׁע וְאֶחָד תָּם וְאֶחָד שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ לְשָׂאֵל, שֶׁהֵם פְּגָד אַרְבַּע מַלְכִיּוֹת שֶׁבְּקִדְשָׁה כְּפִדּוּעַ: יִצְחָק, זֶה בְּחִינַת בֶּן חָכָם. כִּי יִצְחָק עַל שֵׁם הַצָּחוּק וְהַשְּׂמִיחָה, בְּחִינַת (מְשָׁלִי י'): "בֶּן חָכָם. יִשְׂמַח אָב": עֵשָׂו, הוּא בֶּן רָשָׁע: יַעֲקֹב, הוּא בֶּן תָּם, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (בְּרֵאשִׁית כה): "וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם": יִשְׁמָעֵאל, הוּא בְּחִינַת בֶּן שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ לְשָׂאֵל. כִּי יִשְׁמָעֵאל עָשָׂה תְּשׁוּבָה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבָרְכָה (בְּבֵא בְּתָרָא טז:). וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה הִיא בְּבְחִינַת שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ לְשָׂאֵל. הֵינּוּ לְעֵשׂוֹת תְּשׁוּבָה וְלְשָׂאֵל כְּפָרָה מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל שְׂאִינָם יְדוּעִים, שְׂזָה עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה,

(ט): "אֲשֶׁר לֹא גִזְלֹתִי אִזּוֹ אָשִׁיב", שֶׁהוּא כְּנֶגֶד עוֹלָם הַבְּרִיָּאָה, שֶׁשֵּׁם הַתְּשׁוּבָה. וְלִכְּנֵן הִזְיָה בְּכַחוֹ לְקַחַת אֶת הַד' מַלְכֵיּוֹת מֵהַד' עוֹלָמוֹת, שֶׁהִיא חֲכָמָה עֲלֵאָה, וְלַהוֹרִידָה עַד חֲכָמָה תַּתָּאָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטְּלַת הַד' מַלְכֵיּוֹת שֶׁל הַסְטָרָא אַחְרָא, שְׁמֵהֶם בָּאָה הַגְּלוּת, כִּי תַכְּף-וּמְיָד כְּשֶׁאֲדָם מִחֲדִיר בְּעֶצְמוֹ אִמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, וְיִודַע בְּבִירוֹ שֶׁאֵין בְּלִעְדֵיּוֹ יִתְבַּרַךְ, וְלַהוֹרִידָה מְלוּכָה וּמוֹשֵׁל בְּכָל, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטְּלַת הַגְּלוּת, כִּי עַקֵּר הַגְּלוּת הוּא רַק מִחֲמַת חֲסְרוֹן הָאֱמוּנָה. וְזֶה בְּחִינַת אַבְרָהָם תַּקֵּן שַׁחֲרִית, נוֹטְרִיקוֹן: ח'כָּם, ר'שָׁע, ת'ם, ש'אִינוֹ י'וֹדַע, שֶׁהֵם בְּחִינַת הָאַרְבַּע מַלְכֵיּוֹת כְּנ"ל; הֵינוּ ש'ח'ר'י'ת' רָאשֵׁי תְבוּת: ש'אִינוֹ י'וֹדַע, ח'כָּם, ר'שָׁע, ת'ם, כִּי הִזְיָה בְּכַחוֹ לַהוֹרִיד חֲכָמָה עֲלֵיוֹנָה מֵהַד' עוֹלָמוֹת אֶל חֲכָמָה תַּתָּאָה, שֶׁשֵּׁם יוֹנְקִים הַד' מַלְכֵיּוֹת הַרְשָׁעָה, וְתַכְּף-וּמְיָד כְּשֶׁגָּלָה אֶת אִמְתַּתוֹ יִתְבַּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדֵיּוֹ יִתְבַּרַךְ כָּלָל, עַל-יְדֵי-זֶה הֵם נִתְבַּטְּלִים, כִּי מֵרַב אֹר שִׁיּוֹרֵד מְלֻמְעָלָה, נִתְבַּטְּלַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, וְנִתְגַּלָּה מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה.

בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים טו): "אֲשֶׁר לֹא גִזְלֹתִי אִזּוֹ אָשִׁיב": וְזֶה בְּחִינַת אַבְרָהָם תַּקֵּן שַׁחֲרִית, נוֹטְרִיקוֹן ח'כָּם ר'שָׁע ת'ם ש'אִינוֹ י'וֹדַע. שֶׁהֵם בְּחִינַת הָאַרְבַּע מַלְכֵיּוֹת כְּנ"ל:

וְזֶה (שְׁמוּאֵל-ט טו): וַיִּשְׁפָּךְ שְׁמוּאֵל אֶת אֲגָג, כִּי אֲגָג הוּא כָּלָל הָאַרְבַּע מַלְכֵיּוֹת דְּסְטָרָא-אַחְרָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּמִדְבָר כד): "רָאשֵׁית גּוֹיִם עֲמַלְק". וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: וַיִּשְׁפָּךְ — חֲתָכוֹ לְאַרְבַּעָה. הֵינוּ שֶׁחֲתַף וְהִבְדִּיל אֶת הַדְּל"ת, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה, דְּלִית לָהּ מַגְרָמָא כְּלוּם וְכו'. כְּנ"ל. מֵאֲגָג שֶׁהוּא כָּלָלִיּוֹת אַרְבַּע מַלְכֵיּוֹת דְּסְטָרָא-אַחְרָא, וְהֵעֵלָה אֶת הַמַּלְכוּת דְּקַדְשָׁה בְּשֵׁלֶשׁ רִגְלִים וְזֶה וַיִּשְׁפָּךְ, רָאשֵׁי-תְבוּת שְׁבוּעוֹת סְכוּת פְּסַח, כִּי עַקֵּר חִיּוּתָהּ מֵאוֹר הַפְּנִיִם שֶׁבְּשֵׁלֶשׁ

כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּמִדְבָר כד): "רָאשֵׁית גּוֹיִם עֲמַלְק", וְכָל אַמּוֹת הָעוֹלָם שֶׁשִּׁמְשַׁתְּעֵבְדִים עִם יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּת הָאָרֶץ הַזֶּה, הַכֹּל הִתְחִיל מֵעַמְלָק, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (תַּנְחוּמָא כִּי תַצֵּא): לֹא מִבְּטִיָּה רוּתַחַת שֶׁלֹּא הִזְיָה בְּרִיָּה יְכוּלָה לִירֹד בְּתוֹכָהּ, כֹּא כֵּן בְּלִיעַל אֶחָד קָפֵץ וְיִרֹד לְתוֹכָהּ, אֶף-עַל-פִּי שְׁנִינָה, הַקְרָה לְפָנֵי אַחֲרִים, אֶף כִּף כְּשֶׁיִּצְאֹו יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְנִקְרַע הַיָּם לְפָנֵיהֶם, נִשְׁתַּקְּעוּ הַמִּצְרַיִם לְתוֹכוֹ, נִפְל פְּחָדָם עַל כָּל הָאֱמוּת, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּת טו, טז): "אִזּוֹ נִבְהָלוּ אֱלוֹפֵי אֲדוֹם" וְגו', "תִּפְּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וַפְחַד", כֵּיּוֹן שֶׁבָּא עֲמַלְק וְנִדְוָג לָהֶם, אֶף-עַל-פִּי שֶׁנִּטַּל אֶת שְׁלוֹ מִתַּחַת יְדֵיהֶן, הִקְרַן לְפָנֵי אַמּוֹת הָעוֹלָם, וְלִכְּנֵן עֲמַלְק הוּא כָּלָלִיּוֹת הָאַרְבַּע מַלְכֵיּוֹת שֶׁנִּשְׁתַּעְבְּדוּ בְּיִשְׂרָאֵל. וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: וַיִּשְׁפָּךְ — חֲתָכוֹ לְאַרְבַּעָה, הֵינוּ שֶׁחֲתַף וְהִבְדִּיל אֶת הַדְּל"ת, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה, דְּלִית לָהּ מַגְרָמָא כְּלוּם וְכו'. כְּנ"ל.

מֵאֲגָג שֶׁהוּא כָּלָלִיּוֹת אַרְבַּע מַלְכֵיּוֹת דְּסְטָרָא אַחְרָא, וְהֵעֵלָה אֶת הַמַּלְכוּת דְּקַדְשָׁה בְּשֵׁלֶשׁ רִגְלִים, כִּי כְּשֶׁמְפָרִידִים אֶת הַדְּל"ת, שֶׁהוּא הַמַּלְכוּת מֵהַסְטָרָא אַחְרָא, עַל-יְדֵי-זֶה מֵאִיר בּוֹ אֹר גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, אֹר הַפְּנִיִם שֶׁמֵאִיר בְּשֵׁלֶשׁ רִגְלִים. וְזֶה וַיִּשְׁפָּךְ — רָאשֵׁי תְבוּת: שְׁבוּעוֹת, סְכוּת, פְּסַח, כִּי עַקֵּר חִיּוּתָהּ מֵאוֹר

עַכְשָׁו יִלְבִּישׁ אֶת הַשְּׂגָתוֹ בְּפִסּוּק): וְזֶה (שְׁמוּאֵל-א ט"ו): "וַיִּשְׁפָּךְ שְׁמוּאֵל אֶת אֲגָג", כִּי אֲגָג הוּא כָּלָלִיּוֹת הָאַרְבַּע מַלְכֵיּוֹת דְּסְטָרָא אַחְרָא,

הַפְּנִים שְׁבֻשְׁלֵשׁ רַגְלִים כַּנִּל, בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוּאֵל-ב') יא): "וַיְהִי לְתִשׁוּבַת הַשָּׁנָה לְעַת צֵאת הַמַּלְכִים", "תִּשׁוּבַת הַשָּׁנָה" זֶה בְּבַחֲיִנַת שְׁלֹשׁ רַגְלִים, שֶׁהֵם יָמֵי דִין, יָמֵי תִשׁוּבָה, כַּמֵּאֲמַר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה (ראשׁ הַשָּׁנָה טז):

'בְּפֶסַח נְדוּנִין עַל הַתְּבוּאָה, בְּעֶצְרַת' וְכוּ', וְאִז עַת צֵאת הַמַּלְכִים כַּנִּל, שְׁמוּצִיאִין אֶת בְּחִינַת הַמַּלְכוּת דְּקִדְשָׁה מְגַלִּיּוֹת שֶׁל הָאַרְבַּע מַלְכִיּוֹת, וּמַעְלִין אוֹתָהּ אֶל אֹר הַפְּנִים, הַמְּאִיר בְּשֻׁלֵשׁ רַגְלִים כַּנִּל. כִּי בְּשֻׁלֵשׁ רַגְלִים אִז מְאִיר אֹר הַפְּנִים, הֵינּוּ בְּכָל רַגְל: פֶּסַח, שְׁבֻעוֹת, סְכוּת, אִז נִתְגַּלָּה אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּגִלּוֹי רַב וְנוֹרָא מְאֹד, כִּי הִיָּה שְׂדוּד הַטְּבַע, שְׂדוּד הַמְּעַרְכָּה, וְהֵאִיר אֹר פְּנָיו יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-כֵּן יֵשׁ אַרְבַּע בְּחִינּוֹת בְּכָל רַגְל: בְּפֶסַח הֵם אַרְבַּע כּוֹסוֹת, בְּשְׁבֻעוֹת הוּא סֵדֵר הַמְּשָׁנָה, שֶׁהוּא אַרְבַּע פְּעָמִים בְּיַד אֶחָד, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה (עֲרוּבֵין נד:): 'כִּי־צִד סֵדֵר מְשָׁנָה, מִשְׁנָה לְמַד מִפִּי הַגְּבוּרָה, נִכְנַס אֶהְרֵן וְשָׁנָה לוֹ מִשָּׁה פָּרְקוּ, נִסְתַּלַּק אֶהְרֵן וַיֵּשֶׁב לְשֹׂמְאֵל מִשָּׁה, נִכְנַסוּ בְּנָיו וְשָׁנָה לָהֶן מִשָּׁה פָּרְקוּ, נִסְתַּלְּקוּ בְּנָיו, אֶלְעָזָר יָשֵׁב לִימִין

מִשָּׁה וַאֲיִתְמַר לְשֹׂמְאֵל אֶהְרֵן וְכוּ', מִכָּאֵן אֲמַר רַבִּי אֲלֵי־עָזָר: חַיֵּב אָדָם לְשָׁנוֹת לְתַלְמִידוֹ אַרְבַּע פְּעָמִים: בְּסָפּוֹת הִיא אַרְבַּעָה מֵיָנִים, נִמְצָא שְׁבָכָל חַג יֵשׁ אַרְבַּע מְצוּוֹת, וְהֵם הַפֶּל כַּנִּגְדָּה בְּחִינַת הַד' הַנִּל, בְּחִינַת מַלְכוּת הַנִּל, שְׁצָרִיף לְהַעֲלוֹתָהּ אֶל הָאֹר הַפְּנִים, עַל-יַדֵּי שְׂמֻחוֹת הַמְּצוּוֹת שְׂמֻתְקַבְּצִין לְתוֹף הַרְגָּלִים כַּנִּל, שְׁעַל-יַדֵּי הַשֻּׁלֵשׁ רַגְלִים וְשְׂמֻחוֹת בְּהֵם, מְכַנְיַעִים אֶת הַד' מַלְכִיּוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא.

ז. וְעַקֵּר הַתְּגַלּוֹת הַחֹסֵד הַנִּל, שְׁעַל יָדוֹ קוֹצְרִין וְחוֹתְכִין וּמְבַדִּילִין אֶת הַדָּלָ"ת הַנִּל מֵאַרְבַּע גְּלִיּוֹת שֶׁל הַעֲפוּ"ם, הוּא עַל-יַדֵּי תוֹכְחָה; הֵינּוּ שְׁהַצְדִּיק מוֹכִיחַ אֶת כָּל הַמְּקַרְבִּים אֵלָיו, כְּדֵי שְׁיִוְכְלוּ לְקַבֵּל אֶת הָאֲרַת הָאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, מִשְׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשִׁכָּל תַּחְתּוֹן, עַל-יַדֵּי-זֶה נִמְשָׁף חֹסֵד, כַּמֵּאֲמָרם ו"ל (תַּמִּיד כח): כָּל הַמּוֹכִיחַ אֶת וְעַל כֵּן יֵשׁ אַרְבַּע בְּחִינּוֹת בְּכָל רַגְל, בְּפֶסַח הֵם אַרְבַּע כּוֹסוֹת. בְּשְׁבֻעוֹת הוּא סֵדֵר הַמְּשָׁנָה, שֶׁהוּא אַרְבַּע פְּעָמִים בְּיַד כָּל אֶחָד, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה (עֲרוּבֵין נד:): 'כִּי־צִד סֵדֵר מְשָׁנָה וְכוּ'. בְּסָפּוֹת הִיא אַרְבַּעָה מֵיָנִים, הַפֶּל כַּנִּגְדָּה בְּחִינַת הַד' הַנִּל, בְּחִינַת מַלְכוּת הַנִּל, שְׁצָרִיף לְהַעֲלוֹתָהּ אֶל הָאֹר הַפְּנִים, עַל-יַדֵּי שְׂמֻחוֹת הַמְּצוּוֹת שְׂמֻתְקַבְּצִין לְתוֹף הַרְגָּלִים כַּנִּל:

ז. וְעַקֵּר הַתְּגַלּוֹת הַחֹסֵד הַנִּל, שְׁעַל יָדוֹ קוֹצְרִין וְחוֹתְכִין וּמְבַדִּילִין אֶת הַדָּלָ"ת הַנִּל מֵאַרְבַּע גְּלִיּוֹת שֶׁל הַעֲפוּ"ם, הוּא עַל-יַדֵּי תוֹכְחָה. כִּי עַל-יַדֵּי פְּתִיחַת פֶּה שֶׁל

רַגְלִים כַּנִּל. בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוּאֵל-ב' יא): "וַיְהִי לְתִשׁוּבַת הַשָּׁנָה לְעַת צֵאת הַמַּלְכִים", "תִּשׁוּבַת הַשָּׁנָה" — זֶה בְּבַחֲיִנַת שְׁלֹשׁ רַגְלִים, שֶׁהֵם יָמֵי דִין, יָמֵי תִשׁוּבָה, כַּמֵּאֲמַר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה (ראשׁ הַשָּׁנָה טז):

'בְּפֶסַח נְדוּנִין עַל הַתְּבוּאָה, בְּעֶצְרַת' וְכוּ'. וְאִז עַת צֵאת הַמַּלְכִים כַּנִּל, שְׁמוּצִיאִין אֶת בְּחִינַת הַמַּלְכוּת דְּקִדְשָׁה מְגַלִּיּוֹת שֶׁל הָאַרְבַּע מַלְכִיּוֹת, וּמַעְלִין אוֹתָהּ אֶל אֹר הַפְּנִים, הַמְּאִיר בְּשֻׁלֵשׁ רַגְלִים כַּנִּל. כִּי בְּשֻׁלֵשׁ רַגְלִים אִז מְאִיר אֹר הַפְּנִים, הֵינּוּ בְּכָל רַגְל: פֶּסַח, שְׁבֻעוֹת, סְכוּת, אִז נִתְגַּלָּה אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּגִלּוֹי רַב וְנוֹרָא מְאֹד, כִּי הִיָּה שְׂדוּד הַטְּבַע, שְׂדוּד הַמְּעַרְכָּה, וְהֵאִיר אֹר פְּנָיו יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-כֵּן יֵשׁ אַרְבַּע בְּחִינּוֹת בְּכָל רַגְל: בְּפֶסַח הֵם אַרְבַּע כּוֹסוֹת, בְּשְׁבֻעוֹת הוּא סֵדֵר הַמְּשָׁנָה, שֶׁהוּא אַרְבַּע פְּעָמִים בְּיַד אֶחָד, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה (עֲרוּבֵין נד:): 'כִּי־צִד סֵדֵר מְשָׁנָה, מִשְׁנָה לְמַד מִפִּי הַגְּבוּרָה, נִכְנַס אֶהְרֵן וְשָׁנָה לוֹ מִשָּׁה פָּרְקוּ, נִסְתַּלַּק אֶהְרֵן וַיֵּשֶׁב לְשֹׂמְאֵל מִשָּׁה, נִכְנַסוּ בְּנָיו וְשָׁנָה לָהֶן מִשָּׁה פָּרְקוּ, נִסְתַּלְּקוּ בְּנָיו, אֶלְעָזָר יָשֵׁב לִימִין

חִבְרוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם, זֹכָה לְחַלְקוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׁמוֹשָׁכִים עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד; כִּי עַל-יְדֵי פְתִיחַת פֶּה שֶׁל הַמוֹכִיחַ, נִתְּגַלָּה חֲכָמָה, כִּי עַל-יְדֵי תוֹכְחָתוֹ, הוּא עוֹשֶׂה

אֶת הָאָדָם כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ חֲכָמָה מְשֻׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשֻׁכָּל תַּחְתּוֹן, וְעַל-יְדֵי זֹאת הַחֲכָמָה — נִתְּגַלָּה הַחֶסֶד, כִּי עֵקֶר הַתְּגַלּוֹת הַחֶסֶד, עַל-יְדֵי הַחֲכָמָה, כִּי 'אֵל נְהִירוֹ דְּחֲכָמְתָא' (זֵהר לְךָ לְךָ צֵד). הֵינּוּ כִּי אֵל הוּא חֲכָמָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (תְּהִלִּים נב): "חֶסֶד אֵל כֹּל הַיּוֹם", וְזֶה עֵקֶר הַחֲכָמָה — לְהַמְשִׁיךְ אֶת חֶסְדוֹ יִתְּבַרֵךְ עַל כָּל אָדָם בְּכָל יוֹם, כִּי עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוּת וְיִסּוּרִים, עַד שְׁנוּפֵל בְּדַעְתּוֹ, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיס בּוֹ הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת, אֶלָּא עַל-יְדֵי צְמֻצוּמִים רַבִּים, שֶׁמְמַשְׁכִּים עָלָיו אֶת חֶסְדוֹ יִתְּבַרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה אָדָם כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת מְשֻׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשֻׁכָּל תַּחְתּוֹן. (וּמֵבִיא רֵאזִיָּה מִפְּסוּק): כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב

(מִשְׁלֵי לא): "פִּיָּה פְתַחַה בְּחֲכָמָה, וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה", עַל-יְדֵי שֶׁהַצְּדִיק פּוֹתַח פִּיו בְּדַבְרֵי חֲכָמָה, שֶׁזוֹ הַתּוֹכְחָה שֶׁהוּא מוֹכִיחַ אֶת תַּלְמִידוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה מְמַשְׁיף עֲלֵיהֶם תּוֹרַת חֶסֶד, וּמִתְחִילִים לְרֹאוֹת אֶת חֶסְדוֹ יִתְּבַרֵךְ, עַד שֶׁשֶּׁגוּר עַל לְשׁוֹנוֹ תְּמִיד אֲמַתּוֹ יִתְּבַרֵךְ, שְׁזֶה הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת, וְזֶה (תְּהִלִּים קמא): "יְהִלְמֵנִי צְדִיק חֶסֶד

וְיִוְכִיחֵנִי", הֵינּוּ שְׁעַל-יְדֵי תוֹכְחָה נִתְּגַלָּה חֶסֶד. וְזֶה שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה א', סִימָן ט'): וּמִנֵּין שֶׁכָּל הַמְּקַבֵּל תּוֹכְחָה זֹכָה לְבִרְכָּה? שֶׁכֵּן שְׁלֵמָה מְפָרֵשׁ (מִשְׁלֵי כד):

"וְלִמּוֹכִיחִים יִנְעַם וְעֲלֵיהֶם תִּבּוֹא בִרְכַת טוֹב"; וְצָרִיכִין אָנוּ לְקַבֵּל תּוֹכְחָתָם שֶׁל הַצְּדִיקִים הַמוֹכִיחִים בְּאַהֲבָה, אֲף-עַל-פִּי שֶׁתּוֹכְחָה שְׁלֵהֶם הִיא לְפַעְמִים דְּרָךְ בְּזִיוֹן שְׁמֻבָּזִים אוֹתָנוּ, אֲף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיכִין אָנוּ לְקַבֵּל תּוֹכְחָתָם, כִּדֵּי לְקַבֵּל עַל יְדוֹ אֶת הַחֶסֶד, כְּנ"ל. כִּי מֵה שֶׁתּוֹכְחָתָם הוֹלֶכֶת לְפַעְמִים בְּדְרָךְ בְּזוּי, צָרִיךְ לְדוֹן אוֹתָם לְכַף זְכוּת, כִּי אֵין אָדָם נִתְּפָס עַל צַעֲרוֹ, כִּי סוֹבְלִים צַעֲרֵי גְדוֹל מֵאֲתָנוּ, מֵאַחַר שֶׁהוּא יִגַע וְטוֹרַח לְנִקּוֹת אוֹתָנוּ, וְלִהְכָנִיס בָּנוּ הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת דְּרָךְ צְמֻצוּמִים רַבִּים, כִּי לְעוֹר לְבַעַל בְּחִירָה לֹקַח הַרְבֵּה זְמַן, כִּי צָרִיכִים לְהִתְיַגֵּעַ אִתּוֹ יָמִים וְשָׁנִים, עַד מְטַהֲרִים אֶת מַחוֹ וְאֶת לִבּוֹ, עַד שֶׁהוּא מְגִיעַ לְמָה שֶׁהוּא

מְגִיעַ, שְׁנוֹכְסוֹת בּוֹ גַם-כֵּן הַתְּנוּצְצוֹת אֱלֻקוֹת דְּרָךְ צְמֻצוּמִים רַבִּים מְעִילָה לְעֵלּוּל, מְשֻׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשֻׁכָּל תַּחְתּוֹן, וּכְבָר מִתְחִילִים גַּם-כֵּן לְהִתְפַּלֵּל וְלִלְמַד, עִם כָּל זֹאת לְהַצְּדִיק שְׁעוֹסֵק לְקַרְבָּנוּ אֲלָיו יִתְּבַרֵךְ, וְלַעֲשׂוֹת אוֹתָנוּ כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אֲמַתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְּבַרֵךְ, זֶה בָּא לוֹ בְּצַעֲרֵי גְדוֹל מְאֹד, וְהוּא סוֹבֵל צַעֲרֵי גְדוֹל מֵאֲתָנוּ, כִּי אֶפְלוּ

הַמוֹכִיחַ, נִתְּגַלָּה חֲכָמָה. וְעַל-יְדֵי זֹאת הַחֲכָמָה, נִתְּגַלָּה הַחֶסֶד. כִּי עֵקֶר הַתְּגַלּוֹת הַחֶסֶד, עַל-יְדֵי הַחֲכָמָה, כִּי 'אֵל נְהִירוֹ דְּחֲכָמְתָא' (זֵהר לְךָ לְךָ צֵד). כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (מִשְׁלֵי לא): "פִּיָּה פְתַחַה בְּחֲכָמָה וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה". וְזֶה (תְּהִלִּים קמא): "יְהִלְמֵנִי צְדִיק חֶסֶד וְיִוְכִיחֵנִי", הֵינּוּ שְׁעַל יְדֵי תּוֹכְחָה נִתְּגַלָּה חֶסֶד:

וְצָרִיכִין אָנוּ לְקַבֵּל תּוֹכְחָתָם, אֲף-עַל-פִּי שֶׁתּוֹכְחָה שְׁלֵהֶם הִיא לְפַעְמִים דְּרָךְ בְּזִיוֹן שְׁמֻבָּזִים אוֹתָנוּ, אֲף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיכִין אָנוּ לְקַבֵּל תּוֹכְחָתָם, כִּדֵּי לְקַבֵּל עַל יְדוֹ אֶת הַחֶסֶד, כְּנ"ל. כִּי מֵה שֶׁתּוֹכְחָתָם הוֹלֶכֶת לְפַעְמִים בְּדְרָךְ בְּזוּי, צָרִיךְ לְדוֹן אוֹתָם לְכַף זְכוּת. כִּי אֵין אָדָם נִתְּפָס עַל צַעֲרוֹ, כִּי סוֹבְלִים צַעֲרֵי גְדוֹל מֵאֲתָנוּ. כִּי

מה שהוא טוב אצלנו, הוא רעה אצל הצדיקים, וכעין מה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (יבמות קג): 'כל טובתן של רשעים, רעה היא אצל הצדיקים'; הינו פי עסקים ושיחת חלין שלנו, הוא בודאי רעה אצלם, פי אחר שהם כל-כך מתיגעים וטורחים ומדברים אתנו ביום ובלילה, ומלבישים את עצמם בלבושים, ומצמצמים בצמצומים, כדי להחזיר בנו השגת אלקות, ולבסוף אנחנו עוסקים בעסקינו הגשמיים, ומדברים שיחת חלין של מה בכך, וזה רעה וצער להם, פי אחרי שיגעו כל-כך הרבה לבסוף נופלים חזרה, והם לא רק העסקים והשיחת חלין שלנו רעה אצלם, אלא אפלו טובותינו, הינו התפלה שהיא בערבנו רק טוב, הוא רעה אצל הצדיקים, בבחינת (שם): "ותפלתנו מבלבלת אותם".

מה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (יבמות ק"ג): 'כל טובתן של רשעים רעה היא אצל הצדיקים'. הינו פי עסקים ושיחת חלין שלנו הוא בודאי רעה אצלם, אלא אפלו טובותינו, הינו התפלה שהיא בערבנו רק טוב, הוא רעה אצל הצדיקים בבחינת (שם): "ותפלתנו מבלבלת אותם".

פי כל הערבוב הדעת וכל הבלבולים וכל השטותים שיש לנו לפעמים, הכל נמשך בתפלתנו. פי כל הבלבולים וכו' וכל המחשבות שחושב האדם לפעמים, הכל באים על דעתו בשעת התפלה דיקא, והכל נשמע אליו אז דיקא, בשעה שעומד להתפלל. בבחינת (שם קו): "מי ימלל גבורות ה', ישמיע כל תהלתו". תהלתו' — לשון (איוב ד): "ובמלאכיו ישים תהלה", הינו ערבוב ובלבולים, שאז משמיעין את עצמן דיקא בשעה שעומד להתפלל ולמלל גבורות

אז דיקא, בשעה שעומד להתפלל, בבחינת (שם קו): "מי ימלל גבורות ה', ישמיע כל תהלתו, תהלה" — לשון (איוב ד): "ובמלאכיו ישים תהלה", הינו ערבוב ובלבולים, שאז משמיעין את עצמן דיקא בשעה שעומד להתפלל ולמלל גבורות ה', הינו אפלו שאנחנו כבר כן שומעים בקול התוכחה של הצדיקים המוכיחים אותנו בתוכחה של חסד, וכבר מתחילים להתפלל אליו יתברך, גם אז באמצע התפלה, נכנסים לנו כל מיני מחשבות זרות ובלבולים. כמו שרואים בחוש, שכל המחשבות זרות שאדם חושב באות לו בעת התפלה דיקא, וזה צער גדול להצדיק המוכיח לשם שמים, פי רואה אחר כל מיני יגיעות וטרחות שיגע וטרח לצמצם את האור אין סוף ברוך הוא, השגת אלקות בצמצומים רבים, עד שגם פחותי ערך כמונו, גם כן ישיגו איזו התנוצצות אלקות, ועל-ידי-זה אנחנו מתפללים אל הקדוש-ברוך-הוא, עם כל זאת התפלה מלאה מחשבות זרות והרהורים רעים מגנים, וזה צער גדול להצדיק המוכיח אותנו. ובאמת

לְמָה דִּיקָא בְּעַת הַתְּפִלָּה נִתְעוֹרַר לְאָדָם כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת וְהִהָרְוִים רְעִים? וְהוּא בְּשֵׁתֵי בְּחִינוֹת: אוֹ שְׂבָאִים לְהַתְּתַקֵּן, מִחֲמַת שְׂרוּאִים שְׂמַתְפַּלֵּל בְּכוֹנָה כְּרֹאֵי, עַל-כֵּן בָּאִים לְהַתְּתַקֵּן

כִּי עֲכָשׁוּ הוּא הַזְּמַן שְׂיִכּוּלִין לְהַתְּתַקֵּן, כִּי יֵשׁ בָּהֶם נִצּוּצוֹת קְדוּשִׁים שְׂצָרִיכִין תִּקּוּן; כִּי בְּאֵמַת כָּל מַחְשְׁבָה הִיא קוּמָה שְׁלֵמָה, וְאָדָם צָרִיף לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּדַבְּקוֹת כְּזוֹ, עַד שְׂיִהְיֶה בְּטַל וּמִבְטָל לְאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא וְהַתְּפִלָּה יִהְיֶה אַחַת, בְּבַחֲיִנַת (דְּבָרִים י', כ"א): "הוּא תִּהְלֶתֶךָ וְהוּא אֱלֹהֶיךָ", אֲךָ מִחֲמַת שְׂאָדָם חָטָא, וּמְכַל חָטָא וְעוֹן בּוֹרָא קַלְפוֹת וּמִשְׁחִיתִים, וּבְעַת הַתְּפִלָּה הֵם בָּאִים אֵלָיו כְּדִי שְׂיִתְקַנֵּם, כִּי אִזּוּ בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה שְׂאָדָם מִתְּפַלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, הוּא יָכוֹל לְתַקֵּן אֶת כָּל מַה שֶׁחָטָא, לְכֵן דִּיקָא אִזּוּ בָּאִים אֵלָיו כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת וְהִהָרְוִים רְעִים, וְתוֹפְסִים אוֹתוֹ, כְּדִי שְׂיִתְתַּקֵּן אוֹתָם, וַיַּעֲלֶה אוֹתָם חֲזָרָה אֶל הַקְּדוּשָׁה; כִּי כְּשֶׁאָדָם חוֹטָא, בְּרַ מִיָּנֹן, אִזּוֹ הִתְבָּרַח שְׂיִהְיֶה

לוֹ מִמַּחְשְׁבוֹת רְעוֹת וְהִהָרְוִים מְגַנִּים, וּבְעַת הַתְּפִלָּה הוּא יָכוֹל לְתַקֵּן אוֹתָם, וְלִכֵּן הֵם בָּאִים דִּיקָא בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, אוֹ בְּבַחֲיִנָה אַחֲרַת, מִחֲמַת

שְׂאִינוּ רֹאֵי לְהַתְּפַלֵּל, וּבָאִין לְבַלְבַּל אוֹתוֹ מִתְּפִלָּתוֹ, כִּי בְּעַת הַתְּפִלָּה, אִזּוֹ הָאָדָם דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִזּוֹ הַיַּחֲוֹד פְּנִים אֶל פְּנִים בְּגִלּוּי רַב וְנִפְלֵא מְאֹד, שְׂמֵאִיר בּוֹ אוֹר הַפְּנִים

דְּקַדְשָׁה, וְלֹא כָּל אֶחָד רֹאֵי לְזֶה, וְלִכֵּן לְמַעַן הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן, שׁוֹלְחִים לוֹ הִהָרְוִים רְעִים וּמַחְשְׁבוֹת זְרוֹת וּבַלְבוּלִים לְבַלְבַּל אֶת תְּפִלָּתוֹ, כִּי לֹא כָּל אֶחָד רֹאֵי לְהַתְּיַחַד וְלְהַתְּדַבֵּק וּלְזוּג אֶת עֲצָמוֹ כְּכִיכּוֹל עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִכֵּן שׁוֹלְחִים לוֹ אֶת הַבְּלָבוּלִים בְּעַת הַתְּפִלָּה, כְּדִי שְׂיִבְרַח. עַל-כֵּן פְּנִים בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה דִּיקָא בָּאִין כָּל הָעֲרֻבּוּבִים שֶׁל הָאָדָם, וְנִשְׁמָעִין אֶצְלוֹ אִזּוֹ, וּבִשְׂבִיל זֶה נִקְרָאִין הַבְּלָבוּלִים וְהָעֲרֻבּוּבִים תְּהִלָּה פְּנִ"ל, מִחֲמַת שֶׁהֵן בָּאִים דִּיקָא בְּעַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּהִלָּה פְּנִ"ל.

וְכָל הַתְּפִלוֹת הָאֵלוֹ עִם כָּל הָעֲרֻבּוּבִים בָּאִין אֶל הַצְּדִיקִים, כִּי הַצְּדִיקִים הֵם בְּחִינַת מְשִׁיחַ, שְׂאֵלָיו בָּאִין כָּל הַתְּפִלוֹת לְהַעֲלוֹתָן. בְּבַחֲיִנַת (יִשְׁעִיָּה מ"ח): "וְתִהְלֶתִי אֲחֻטָּם לְךָ", שְׂכָל הַתְּהִלוֹת בָּאִין לְבַחֲיִנַת מְשִׁיחַ, הֵם בְּחִינַת מְשִׁיחַ, שְׂאֵלָיו בָּאִין כָּל הַתְּפִלוֹת לְהַעֲלוֹתָן, בְּבַחֲיִנַת (יִשְׁעִיָּה מ"ח): "וְתִהְלֶתִי אֲחֻטָּם לְךָ", שְׂכָל הַתְּהִלוֹת בָּאִין לְבַחֲיִנַת מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא

בְּחִינַת חֹטֵם, בְּחִינַת (איכה ד'): "רוח אִפְנוּ מְשִׁיחַ ה'", פִּי מְשִׁיחַ הוּא מוֹרַח וְדָאִין (כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוּתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה, סְנֵהֲדָרִין צג:), בְּבִחִינַת (ישעיה יא): "וְהָרִיחוּ בִּירְאֵת ה'", הֵינּוּ בְּתַפְלוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת (משלי לא): "יִרְאֵת ה' הִיא תַתְּהַלֵּל", פִּי הוּא מוֹרַח וּמְרַגֵּשׁ בְּהַתְּפַלּוֹת שְׁמִקְבֵּל מֵהֵם אֵת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מַה שֶּׁהוּא, פִּי כָּל הָעֲרֵבוּבִים שֶׁל כָּל אֶחָד הֵם בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה כְּפִי, נִמְצָא, שֶׁהַצְּדִיקִים הֵם סוֹבְלִים צֶעַר עַל-יְדֵי הַתְּפִלוֹת שֶׁלָּנוּ שְׁמִבְּלָבְלִין אוֹתָן כְּפִי, וּבִשְׂבִיל זֶה צָרִיךְ לְקַבֵּל תּוֹכַחְתָּם, אִף שְׁמִבְּזִין אוֹתָנוּ כְּפִי; כִּי כָּל צְדִיק יֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת מְשִׁיחַ, פִּי הוּא דְּבוּק בְּבִטּוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, עַד שֶׁזָּכָה לְבְּחִינַת יְחִידָה דִּיחִידָה, כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינַתוֹ, שֶׁזֶה בְּחִינַת מְשִׁיחַ, וְלִכֵּן הוּא יְכוּל לְעֲלוֹת אֶת הַתְּפִלָּה אֶל הַמָּקוֹם הַשְּׂמִיכָת, כִּי הַצְּדִיק הָאֵמֵת הַמוֹכִיחַ לְשֵׁם שָׁמַיִם, יוֹדֵעַ לְהִלָּךְ נֶגֶד רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּמְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ וּמְעוֹדֵד אוֹתוֹ לְהַתְּפַלֵּל אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ,

שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו אוֹר הַפְּנִימִים, וְנִתְעַלָּה גַּם נִשְׁמָתוֹ, אִךְ לְצְדִיק שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ, יֵשׁ צֶעַר גָּדוֹל מְאֹד, פִּי רוֹאֵה אַחֵר כָּל יְגִיעָתוֹ וְטִרְחָתוֹ וְעִבּוּדָתוֹ, שֶׁיִּגַע וְטָרַח עִם הָאָדָם הַזֶּה,

עַד שֶׁהַחֲדִיר בּוֹ שָׁגַם לוֹ יָאִיר אוֹר הַפְּנִימִים, וְיֻכַּל לְהַתְּפַלֵּל אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, לְבִסּוֹף הוּא מְלֹא מַחְשָׁבוֹת זְרוֹת וּבְלִפְּוִלִים, וְזֶה הַצֶּעַר הַגָּדוֹל שֶׁל הַצְּדִיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ. וְזֶה שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהֲדָרִין צח:). עַל מְשִׁיחַ, וְהִיא יְתִיב? אֲפִיחָא דְרוּמִי, וּמֵאֵי סִימְנִיָּה? יְתִיב בִּינֵי עֲנֵי סוֹבְלֵי חֲלָאִים וְכוּ' הוּא כְּפִי, שִׁיּוּשׁב דִּיקָא בֵּין אֵלוֹ הַסּוֹבְלֵי חֲלָאִים, אֲנָשִׁים שֶׁנִּפְּלוּ וְנִכְשְׁלוּ בְּעוֹנוֹת חַמּוּרִים, וְנִכְנָסוּ בָּהֶם מַחְשָׁבוֹת שֶׁל כְּפִירוֹת וְאֲפִיקוֹרְסוֹת, שֶׁזֶה בְּחִינַת רוּמִי, וְדִיקָא שֶׁם יוֹשֵׁב מְשִׁיחַ, לְהַעֲלוֹת אֶת הַתְּפִלוֹת שֶׁל אֵלוֹ הַשְּׂבוּרִים וְהַרְצוּצִים וְכוּ'. ח. אֲמָנָם לְכַאוּרָה אִיךְ אֲפָשֶׁר לוֹ לְהוֹכִיחַ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, הֲלֹא כָּל הַתְּפִלוֹת בָּאִין אֶצְלוֹ בְּיַחַד, שֶׁל הַכְּשָׁרִים וְשֶׁל אוֹתָם שְׁאִינֶן כְּשָׁרִים, וְאִיךְ יוֹדֵעַ אֵיזָה תְּפִלָּה בָּאָה מִזֶּה אוֹ מִזֶּה, כִּדֵּי לְהוֹכִיחַ אוֹתוֹ, וְאִף שֶׁהַצְּדִיק נִכְלָל בָּאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא נִמְצָא בְּכָל מָקוֹם, וְאִין אֶצְלוֹ צְמֻצוֹם וּגְבוּל, וְכַעֲזֵן שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסִיקְתָא רַבְתִּי כֵּא,

סִימֵן ד'): בְּנִהַג שְׁבַע עוֹלָם קוֹל אֶחָד נִכְנָס לְתוֹךְ עֶשֶׂר אֲזַנִּים, שְׁמָא עֲשָׂרָה קוֹלוֹת נִכְנָסִים לְתוֹךְ אֶזֶן אַחַת?! וּמָה אִם תְּפִלוֹת כָּל בְּרִיָּה הוּא שׁוֹמֵעַ כָּלֵם כְּאַחַת, שׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת אֵינּוּ אוֹמֵר

שֶׁהוּא בְּחִינַת חֹטֵם, בְּחִינַת (איכה ד'): "רוח אִפְנוּ מְשִׁיחַ ה'", פִּי מְשִׁיחַ הוּא מוֹרַח וְדָאִין (כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוּתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה, סְנֵהֲדָרִין צג:), בְּבִחִינַת (ישעיה י"א): "וְהָרִיחוּ בִּירְאֵת ה'", הֵינּוּ בְּתַפְלוֹת, שֶׁהֵן בְּחִינַת (משלי לא): "יִרְאֵת ה' הִיא תַתְּהַלֵּל". פִּי הוּא מוֹרַח וּמְרַגֵּשׁ בְּהַתְּפַלּוֹת שְׁמִקְבֵּל מֵהֵם, אֵת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מַה שֶּׁהוּא, פִּי כָּל הָעֲרֵבוּבִים שֶׁל כָּל אֶחָד הֵם בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה כְּפִי, נִמְצָא שֶׁהַצְּדִיקִים הֵם סוֹבְלִים צֶעַר עַל יְדֵי הַתְּפִלוֹת שֶׁלָּנוּ שְׁמִבְּלָבְלִין אוֹתָן כְּפִי, וּבִשְׂבִיל זֶה צָרִיךְ לְקַבֵּל תּוֹכַחְתָּם אִף שְׁמִבְּזִין אוֹתָנוּ כְּפִי:

ח אֲמָנָם לְכַאוּרָה אִיךְ אֲפָשֶׁר לוֹ, לְהוֹכִיחַ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד. הֲלֹא כָּל הַתְּפִלוֹת בָּאִין אֶצְלוֹ בְּיַחַד, שֶׁל הַכְּשָׁרִים וְשֶׁל אוֹתָם שְׁאִינֶן כְּשָׁרִים, וְאִיךְ יוֹדֵעַ אֵיזָה תְּפִלָּה בָּאָה מִזֶּה אוֹ מִזֶּה, כִּדֵּי לְהוֹכִיחַ אוֹתוֹ. אִף הוּא יוֹדֵעַ

כָּאֵן, אֲלֵא (תהלים סה, ג): "שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה עֲדִיף כָּל בְּשׂוֹר יְבוֹאוּ", וְלֹהֵבִיט בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל וְלוֹמַר לוֹ: "אֲנֹכִי הִנְי"ה אֱלֹקֶיךָ", עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה. אַף הוּא יוֹדֵעַ זֹאת, עַל-יְדֵי הַעֲזוֹת וְהַתּוֹרָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, אִם תִּפְלְתוּ הֵיטָה פְּהֶגֶן אִם לֹאוּ, כִּי יֵשׁ שְׁנֵי מִיְנֵי עֲזוֹת, כִּי יֵשׁ עֲזוֹת דִּקְדָּשָׁה, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי זֶה הַעֲזוֹת דִּקְדָּשָׁה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (אָבוֹת, פֶּרֶק ב'): "לֹא הִבִּישָׁן לְמַד', וְכְמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (בִּיצָה כ"ה): "מִפְּנֵי מָה נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל — מִפְּנֵי שְׁעִזִּין הֵן, וְכְמוֹ שְׂאֵמְרוּ (אָבוֹת פֶּרֶק ה') "הוּי עַז פְּנֹמֵר'. וְבִשְׁבִיל זֶה הַתּוֹרָה נִקְרְאת עַז, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (תהלים כט): "ה' עַז לְעַמּוֹ יִתֵּן", (וְכְמוֹ שֶׁפֶרֶשׁ רַש"י, וְכֵן בְּזִבְחֵים קִטּוֹ). כִּי אֵי אֶפְשָׁר לָבוֹא אֶל הַתּוֹרָה, כִּי אִם עַל יְדֵי עֲזוֹת דִּקְדָּשָׁה. וְכִנְגַד זֶה, יֵשׁ לְהַפּוֹף עֲזוֹת מִן הַסְּטָרָא אַחֲרָא, שְׁמִשָּׁם בָּאִין תּוֹרוֹת אַחֲרוֹת. שֶׁהֵן תּוֹרוֹת שְׁלֵהֶן, שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּסִילִים. כִּי 'כָּל מִי שֵׁיִשׁ בּוֹ עֲזוֹת, בִּידוּעַ שְׁלֹא עֲמָדוֹ רַגְלֵי אָבוֹתָיו עַל הַר סִינַי דִּקְדָּשָׁה, אַף שִׁיּוּדֵעַ שְׁחָטָא וּפְגָם וְעָשָׂה מַה שְׁעָשָׂה, עִם כָּל זֹאת הוּא בָּא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּעֲזוֹת דִּקְדָּשָׁה, וּמִתְחַנֵּן וּמִבְקָשׁ עַל גִּפְשׁוֹ, שִׁיַּחֲוֶס

וִירַחֵם עָלָיו, וְאֶפְלוּ שִׁיּוּדֵעַ שְׁפָגַם מְאֹד, עִם כָּל זֹאת הוּא בָּא וּמִשְׁתַּטַּח לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שִׁיַּזְכֶּה לְצֵאת מִהַרְע שְׁנִלְכַד בּוֹ, וְאִינוּ עוֹזֵב, כְּכִיכּוֹל, אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲלֵא הוּא בָּא בְּטַעֲנוֹת חֲזָקוֹת, וְאִינוּ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל. כָּל זֶה נִקְרָא עֲזוֹת דִּקְדָּשָׁה. וְכְמוֹ-כֵן בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, צָרִיכִים לְהִתְאַזֵּר בְּעֲזוֹת דִּקְדָּשָׁה, לְהִיּוֹת עֶקֶשׁן גְּדוֹל מְאֹד, לְלַמַּד שְׁעוֹרִים בְּקִבְעוֹת עֲצוּמָה, וְאֵף שְׁעוֹבֵר עָלָיו קִטְנוֹת וְצִמְצוּמִים, וְנִדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ אָבִד מְנוֹס וְחִקְנָה, שְׁמֵרֵב חֲטָאֵיו וְעוֹנוֹתָיו נִתְּבַלְבַּל בְּדַעְתּוֹ וּמַחוּ, וְאִינוּ מְסַגֵּל לְהַשִּׁיג אֶת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר לוֹמַד, עִם כָּל זֹאת אוֹ שֶׁהוּא מִתְאַזֵּר בְּעֲזוֹת וּבְעֶקְשָׁנוֹת דִּקְדָּשָׁה לְלַמַּד שְׁעוֹרִים כְּסִדְרָן בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּמִדְרָשׁ, בְּהִלְכָה, בְּאַגְדָּה, בְּמִוֶסֶר, וּבְחִסְדוֹת, וְאֵף שֶׁבְּכָל פַּעַם נִדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ מִמְּנוֹ כְּבָר לֹא יִהְיֶה שׁוֹם דְּבָר, כִּי קָשָׁה לוֹ לְהִתְרַפֵּז וּלְהִבִּין אֶת לְמוּדוֹ, עִם כָּל זֹאת הוּא מִתְחַזֵּק בְּעֶקְשָׁנוֹת וּבְעֲזוֹת דִּקְדָּשָׁה, לְבַסּוֹף יִזְכֶּה לְהִבִּין. וְכִנְגַד זֶה יֵשׁ לְהַפּוֹף עֲזוֹת מִן הַסְּטָרָא אַחֲרָא, שְׁמִשָּׁם בָּאִין תּוֹרוֹת אַחֲרוֹת, שֶׁהֵן תּוֹרוֹת שְׁלֵהֶן, שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּסִילִים. כִּי 'כָּל מִי שֵׁיִשׁ בּוֹ עֲזוֹת, בִּידוּעַ שְׁלֹא עֲמָדוֹ רַגְלֵי אָבוֹתָיו עַל הַר סִינַי דִּקְדָּשָׁה, אַף שִׁיּוּדֵעַ שְׁחָטָא וּפְגָם וְעָשָׂה מַה שְׁעָשָׂה, עִם כָּל זֹאת הוּא בָּא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּעֲזוֹת דִּקְדָּשָׁה, וּמִתְחַנֵּן וּמִבְקָשׁ עַל גִּפְשׁוֹ, שִׁיַּחֲוֶס

סיני' (נדרים כ); ויש לו תורה מסטרא אחרא הנקראין פסילים, שהוא הפך מן התורה הקדושה שלנו, שהוא בחינות: "פסל לך", פי היא נקראת פסלת, על שם העתיד, כמאמר חכמינו, זכרונם לברכה (פסחים ג): 'אור שהוא יקר בעולם הזה, יהיה קפוי וקל לעולם הבא, שהיא בחינות פסלת, שהוא קפוי וקל וצף למעלה, אבל תורתו היא פסלת אפלו בעולם הזה, ועל שם זה נקראין פסילים, כמו שפתיב (שמות כ): "לא תעשה לך פסל", ומי שיש לו עזות שלהם מן הסטרא אחרא, הוא מקבל תורה שלהם, בחינת פסילים כנ"ל: שזה כלל הלמודים הפגומים שנמצאים באנשים, ששוכרים את עצמם ושוכרים את אחרים, והכל על-ידי הלמודים הפסולים שלהם; פי עצם העבדה שאדם מוציא מהלמודים שלומו, שהוא כבד אינו שוה שום דבר, וכן אחרים אינם שיכים כלל אל הקדושה, וכדומה כל מיני חלישות שנוכסה בו בעבודת השם יתברך, כאלו אין שומעים את תפלתו, וכאלו ממנו כבד לא יהיה שום דבר, כל זה הוא בכלל עזות דסטרא

(נדרים כ). ויש לו תורה מסטרא אחרא הנקראין פסילים, שהוא הפך מן התורה הקדושה שלנו שהוא בחינות: "פסל לך". פי היא נקראת פסלת, על שם העתיד. כמאמר חכמינו, זכרונם לברכה (פסחים ג): 'אור שהוא יקר בעולם הזה, יהיה קפוי וקל לעולם הבא. שהיא בחינות פסלת, שהוא קפוי וקל וצף למעלה. אבל תורתו היא פסלת אפלו בעולם הזה, ועל שם זה נקראין פסילים, כמו שפתיב (שמות כ): "לא תעשה לך פסל". ומי שיש לו עזות שלהם מן הסטרא-אחרא, הוא מקבל תורה שלהם בחינת פסילים כנ"ל:

ועל-ידי העזות שהצדיק רואה בכל אחד ואחד כפי מה שהוא, אם יש לו עזות דקדושה או להפוך, על ידי זה הוא יודע אם תפלתו היתה תפלה הכשרה או להפוך. פי גם התפלה היא על-ידי

על נפש האלקית, נשמתו הקדושה, ומחלישה מאד בחלישות גדולה, כאלו אבד מנוס ותקנה ממנו, וכאלו ממנו כבד לא יהיה שום דבר, ולכן הוא עוזב את עצמו, ומתרחש מתורה ותפלה, שכל זה הוא עזות דסטרא אחרא. ועל-ידי העזות שהצדיק רואה בכל אחד ואחד כפי מה שהוא, אם יש לו עזות דקדושה או להפוך, על-ידי-זה הוא יודע אם תפלתו היתה תפלה הכשרה או להפוך, פי גם התפלה היא על-ידי עזות, פי אי אפשר לעמוד להתפלל לפני השם יתברך, פי אם על-ידי עזות, פי כל אחד לפום מה דמשער בלבה את גדלת הבורא יתברך שמו, כמו שפתיב (משלי לא): "נודע בשערים בעלה", כל חד לפום מה דמשער בלבה (זהר וירא קג): וכל

עזות, פי אי אפשר לעמוד להתפלל לפני השם יתברך פי אם על-ידי עזות. פי כל אחד לפום מה דמשער בלבה את גדלת הבורא יתברך שמו, כמו שפתיב (משלי לא): "נודע בשערים בעלה" — כל חד לפום מה דמשער בלבה (זהר

אֶחָד לְפִי עָרְפוּ שְׁמִשְׁעָר בְּלִבּוֹ אֶת גְּדֻלַּת הַבוֹרָא
 יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, אֵיךְ אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲמֹד וּלְהִתְפַּלֵּל
 לְפָנָיו, וּבִפְרָט הַתְּפִלָּה שֶׁהִיא פְּלֹאוֹת, דִּהְיִינוּ
 שְׂדוּד הַמַּעֲרָכוֹת, שֶׁהַמַּעֲרָכוֹת מְחִיבִין כָּךְ, וְכָל
 כּוֹכֵב וּמִזְל קְבוּעַ עַל
 מִשְׁמֵרְתּוֹ וּמַעֲרָכָה שְׁלוֹ,
 כְּפִי מַה שֶּׁסִּדְרָם הַבוֹרָא
 יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, שִׁיְהִיו
 קְבוּעִים וּמְסֻדְרִים כָּךְ וְכָךְ,
 וְהוּא בָּא בַתְּפִלָּתוֹ וְרוֹצֵה
 לְסַלֵּק הַמַּעֲרָכוֹת וְלַעֲשׂוֹת
 פְּלֹאוֹת, עַל-כֵּן בִּשְׁעַת
 הַתְּפִלָּה צָרִיךְ לְסַלֵּק אֶת
 הַבוֹשָׁה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
 (תְּהִלִּים כ"ב): "כִּי בְּטָחוֹ
 אֲבוֹתֵינוּ וְכוּ' בְּטָחוֹ וְלֹא
 בְּשׁוֹ", כִּי עַל-יְדֵי הַבוֹשָׁה
 שְׁמִתְבִּישׁ מֵאֲתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 אִי אֶפְשָׁר לְהִתְפַּלֵּל, כִּי אִם
 עַל-יְדֵי עֲזוֹת כַּנֶּ"ל. וְלִכֵּן
 כָּל מִי שֶׁחֹגֵר מִתְּנִיּוֹ לְבוֹא
 לְהִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, הוּא צָרִיךְ לְסַלֵּק
 מִמֶּנּוּ אֶת הַבוֹשָׁה דְּסִטְרָא
 אַחֲרָא, וְלְהִתְאַזֵּר בְּעֲזוֹת
 וּבְעֵקֶשׁ שְׁנוֹת דְּקַדְשָׁה,
 וְלְבוֹא וְלְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו
 יִתְבָּרֵךְ, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ
 אֶפְלוּ פְּלֵאֵי פְּלֹאוֹת
 שִׁיעֲשֵׂה עִמּוֹ נִסִּים
 וְנִפְלְאוֹת, שְׂדוּד הַטְּבַע
 מִמֶּשׁ, וְאֵף שְׁמַרְגִּישׁ
 שְׂאִינוּ רְאוּי לָזֶה, עִם כָּל
 זֹאת עַל-יְדֵי תַקְוָה תִּבְעֵר
 לְבוֹ שְׁבוּעַר אַחֲרָיו
 יִתְבָּרֵךְ, הוּא אֵינוֹ מִתְבִּישׁ

אֶפְלוּ לְבַקֵּשׁ גְּדוּלוֹת וְנִפְלְאוֹת מִמֶּנּוּ.
 (עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ אֶת הַשָּׂגָתוֹ בְּפִסְיוֹק) וְזֶה בְּחִינַת
 (שֵׁם ע"ז): "אֲתָה הָאֵל עוֹשֶׂה פְּלֵא הוֹדְעָתָ
 בְּעַמִּים עֲזָךְ", שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עוֹשֶׂה פְּלֹאוֹת
 עַל-יְדֵי תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל,
 שֶׁהֵם עַל-יְדֵי בְּחִינּוֹת עֲזוֹת
 כַּנֶּ"ל; הֵינּוּ בֵּר יִשְׂרָאֵל
 כְּשָׁבָא בְּעֲזוֹת וּבְעֵקֶשׁ שְׁנוֹת
 דְּקַדְשָׁה אֶל הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵינוֹ עוֹזֵב
 אוֹתוֹ כְּכִיכּוֹל, אֶלָּא מְבַקֵּשׁ
 גְּדוּלוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ,
 שִׁיעֲשֵׂה עִמּוֹ פְּלֹאוֹת,
 שְׂדוּד הַטְּבַע וְהַמַּעֲרָכָה,
 שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מוֹדִיעַ
 לְהַעֲכוּ"ם אֶת הַעֲזוֹת
 דְּקַדְשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
 שְׁעַל-יְדֵי שְׂרוּאֵין הַעֲכוּ"ם
 אֶת הַפְּלֹאוֹת הַנַּעֲשִׂין
 בְּעוֹלָם, עַל-יְדֵי תְּפִלוֹת
 יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי-זֶה יוֹדְעִין
 כִּמְה גְּדוֹל הַעֲזוֹת דְּקַדְשָׁה
 שֶׁל יִשְׂרָאֵל שִׁישׁ לָהֶם
 עֲזוֹת כְּזֶה, לְהִתְפַּלֵּל
 וְלַעֲשׂוֹת פְּלֹאוֹת כַּנֶּ"ל. וְזוֹ
 מַעֲלַת נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 שְׁנִקְרָאִים (שְׁמוֹת ל"ב): "עִם
 כַּנֶּ"ל. וְכָל אֶחָד לְפִי עָרְפוּ
 שְׁמִשְׁעָר בְּלִבּוֹ אֶת גְּדֻלַּת הַבוֹרָא
 יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, אֵיךְ אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲמֹד
 וּלְהִתְפַּלֵּל לְפָנָיו. וּבִפְרָט הַתְּפִלָּה
 שֶׁהִיא פְּלֹאוֹת, דִּהְיִינוּ שְׂדוּד
 הַמַּעֲרָכוֹת. שֶׁהַמַּעֲרָכוֹת מְחִיבִין
 כָּךְ, וְכָל כּוֹכֵב וּמִזְל קְבוּעַ עַל
 מִשְׁמֵרְתּוֹ וּמַעֲרָכָה שְׁלוֹ, כְּפִי מַה
 שֶּׁסִּדְרָם הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ,
 שִׁיְהִיו קְבוּעִים וּמְסֻדְרִים כָּךְ וְכָךְ,
 וְהוּא בָּא בַתְּפִלָּתוֹ וְרוֹצֵה לְסַלֵּק
 הַמַּעֲרָכוֹת וְלַעֲשׂוֹת פְּלֹאוֹת. עַל כֵּן
 בִּשְׁעַת הַתְּפִלָּה צָרִיךְ לְסַלֵּק אֶת
 הַבוֹשָׁה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים כ"ב):
 "כִּי בְּטָחוֹ אֲבוֹתֵינוּ וְכוּ' בְּטָחוֹ
 וְלֹא בְּשׁוֹ". כִּי עַל-יְדֵי הַבוֹשָׁה
 שְׁמִתְבִּישׁ מֵאֲתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִי אֶפְשָׁר
 לְהִתְפַּלֵּל, כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲזוֹת
 כַּנֶּ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת (שֵׁם ע"ז): "אֲתָה הָאֵל

עוֹשֶׂה פְּלֵא הוֹדְעָתָ בְּעַמִּים עֲזָךְ" — שֶׁהַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ עוֹשֶׂה פְּלֹאוֹת עַל-יְדֵי תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם עַל-יְדֵי
 בְּחִינּוֹת עֲזוֹת כַּנֶּ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מוֹדִיעַ לְהַעֲכוּ"ם אֶת
 הַעֲזוֹת דְּקַדְשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁעַל-יְדֵי שְׂרוּאֵין הַעֲכוּ"ם אֶת
 הַפְּלֹאוֹת הַנַּעֲשִׂין בְּעוֹלָם עַל-יְדֵי תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי-זֶה
 יוֹדְעִין כִּמְה גְּדוֹל הַעֲזוֹת דְּקַדְשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל שִׁישׁ לָהֶם
 עֲזוֹת כְּזֶה, לְהִתְפַּלֵּל וְלַעֲשׂוֹת פְּלֹאוֹת כַּנֶּ"ל. וְעַל כֵּן הַצַּדִּיק

קשה ערף", שהם עזים ועקשנים דקדושה, נגד כל אמות העולם, עד שסובלים מהם סבל גדול מאד, עם כל זאת הם לא יעזבו את הקדושה-ברוך הוא בשום פנים ואופן, על אף כל השמדות, והרציחות והמיתות משנות שסובלים, רחמנא לצלן, עם כל זאת הם עקשנים ומתאזרים בעזות דקדושה, ולומדים תורה, ומקיימים את המצוות ועוסקים בתפלה, ומבקשים פלאות אפלו בתקף צרותיהם בהגלות המרה שעוברת עליהם, שמפל זה אמות העולם מתפעלים. ועל-כן הצדיק על-ידי שרואה העזות והתורה של כל אחד ואחד, על-ידי-זה יודע

על-ידי שרואה העזות והתורה של כל אחד ואחד, על-ידי-זה יודע את התפלה שבבלבלה אותו מאיזה מהם באה, ועל-ידי-זה יודע להוכיח אותו:

וזהו מישראל דספינא, הינו בחינת חכמה תפאה הנ"ל, בחינת מלכות הנ"ל. שהוא למוד הנ"ל, בחינת (במדבר כב): "ההספן הספנתי" — לשון למוד, (כתרגומו המילף, אליפנא), בחינת (ויקרא כו):

מה שמבלבל את הצדיק, וכפי זה הוא יודע איך להוכיח את כל אחד ואחד.

(עכשו ילביש את השגתו עם המאמר שהתחיל בו): וזהו מישראל דספינא, הינו בחינת

חכמה תפאה הנ"ל, בחינת מלכות הנ"ל; פי חכמה תפאה היא החכמה מזה העולם, שמסדרת כערוגה הזו בסדר נכון וישר, פי בודאי כל דבר שיש בזה העולם, הכל מסדר בסדר הגון, פי הכל בחשבון צדק, כפי שנאמר בו חכמה עלאה, שייכולים ללמד מכל דבר גשמי למודים עמקים בהשגת אלקות, כמאמרם ז"ל (קהלת רבה, פרשה ב', סימן כו): גדול כחן של

נביאים, שמדמים את הצורה ליוצרה וכו', וכן הוא (פנחומא חקת): גדול כחן של נביאים, שמדמים דמות גבורה של מעלה לצורת אדם וכו'; וכן הוא (מדרש אגדה): ויש ערוגה אחת, שפלה דגמא אחת, פי גזרת המלך היא, שאפלו דגמא אחת מינקת מפלן, ואם מתקבצין כל באי העולם, אינם יכולים לעשות כדגמא אחת, הדא הוא דכתיב (תהלים קד): "מה רבו מעשיך הוי"ה וגו', ואין לך עשב ואילן שאין לו שר מלמעלה, ומחזירו ומביאו בעתו ומצמיחו, הדא הוא דכתיב (איוב לח): "התציא מזרות בעתו", נמצא, שמחכמה תפאה של עולם הזה יכולים ללמד הרבה דברים, פי הכל מקשר ומחבר יחדו, חכמה תפאה בחכמה עלאה, שפל זה הוא בחינת (במדבר כב): "ההספן הספנתי", לשון למוד (כתרגומו המילף אליפנא), שזה לשון ספין, הינו ערוגה של

את התפלה שבבלבלה אותו, מאיזה מהם באה, ועל-ידי-זה יודע להוכיח אותו; פי אם רואה שאחר כל דבוריו שדבר וחזק איזה תלמיד, ועדין הוא מתרשל מתורה ותפלה, על-ידי-זה הוא יודע שיש בו עזות דסטרך אחרא, ענוה פסולה, שזה מה שמבלבל אותו, פי אחרי כל-כך יגיעות וטרחות שהצדיק מכניס בתלמידיו, הוא יכול לראות מי באמת חפץ בעבודת השם יתברך באמת, והוא בא אליו יתברך בלב אמת, לב אחד, ולומד תורה בהתמדה רבה, ומתפלל בעקשנות דקדושה, ומבקש ממנו יתברך שיעשה עמו פלאות, ועל-ידי-זה הצדיק יודע איך להוכיח את כל אחד ואחד, פי הוא רואה את זה כפי עבודתו ועקשנותו, אם אינו מתרשל בשום פנים ואופן, סימן שיש לו עזות דקדושה, אבל אם הוא מתרשל, סימן שיש לו עזות דסטרך אחרא, וזה

סְכִינִים, בְּחִינַת (וַיִּקְרָא כו): "חֶרֶב נֹקְמַת", שְׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת הַנַּ"ל; הֵינּוּ "הַסְּכָנִיתִי" הוּא הֵן לְשׁוֹן לְמוֹד, שְׁיִכּוּלִים לְלַמֵּד מִחֻמְכָּה תַּתְּאָה, וְכֵן לְשׁוֹן סְכִין, וְזֶה מִיִּשְׂרָאֵל, פֶּרֶשׁ רַש"י: 'עֲרוּגָה', הֵינּוּ בְּחִינַת: זַעֲקַת מוֹשֵׁל וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (תְּהִלִּים מֵב): "כְּאֵיל תַּעְרֹג", תַּעְרֹג הוּא לְשׁוֹן עֲרוּגָה, כִּי זֶה מַה שְׁמַלְכוּת חֻמְכָּה תַּתְּאָה זוֹעֶקֶת וְצוֹעֶקֶת: "מְתֵי אָבוֹא וְאָרְאָה פְּנֵי אֱלֹקִים", כִּי כִשְׁהַנְּשָׂמָה נוֹפֶלֶת בְּגִלוּת ד' מַלְכוּת, הִיא צוֹעֶקֶת וְזוֹעֶקֶת מְאֹד לְשׁוֹב אֶל קוֹנֶה. בְּמֵאֵי קִטְלֵי לֵה, פֶּרֶשׁ רַש"י: 'בְּמֵאֵי חוֹתְכִין אוֹתָהּ', הֵינּוּ בְּמַה חוֹתְכִין וּמְבַדִּילִין אֶת הַמַּלְכוּת הַנַּ"ל, כְּדֵי לְהַצִּילָה מִזַּעֲקָה הַנַּ"ל, בְּבְחִינַת: חֲתָכוּ לְאַרְבָּעָה כַּנַּ"ל.

וְהַשִּׁיב לָהֶם, בְּקִרְנָא דְחֻמְרָא. הֵינּוּ עַל יְדֵי תוֹכְחָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלָּה הַחֹסֶד, וּבְזֶה קוֹצְרִין וְחוֹתְכִין אֶת הַד', בְּבְחִינַת: "קִצְרוּ לְפִי חֹסֶד" כַּנַּ"ל. קִרְנָא, זֶה בְּחִינַת קוֹל הַמוֹכִיחַ. בְּחִינַת קֶרֶן הַשׁוֹפָר, בְּבְחִינַת (וַשְׁעִיָּה נח): "הָרַם כְּשׁוֹפָר קוֹלְךָ וְהִגַּד לְעַמִּי פִשְׁעֵם", הֵינּוּ תוֹכְחָה הַנַּ"ל: חֻמְרָא, זֶה בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית מט): "יִשְׁשׁוּר חֻמּוֹר גָּרָם", בְּחִינַת (דְּבָרֵי-הַיָּמִים א' יב):

"וּמִבְּנֵי יִשְׁשׁוּר יוֹדְעֵי בִּינָה לְעֵתִים". כִּי עַל יְדֵי תוֹכְחָה מְעַלִּין אוֹתָהּ לְרַגְלִים, שְׁהוּא בְּחִינַת בִּינָה לְעֵתִים כַּנַּ"ל: אֵיתוּ לָהּ תְּרֵי בִיעֵי, לְשׁוֹן צְלוֹתָא וּבְעוֹתָא, בְּחִינַת תְּפִלוֹת, אֲמַרִי, הִי דְחוֹרְתָא וְהִי דְאֲכַמְתָּא, הֵינּוּ שְׂאֵתָה אוֹמֵר, שְׁעַל-יְדֵי תוֹכְחָה מְעַלִּין אֶת הַמַּלְכוּת כַּנַּ"ל, הֵלֵא אֵיךְ

בְּחִינַת קֶרֶן הַשׁוֹפָר,

הלא איך אפשר להוכיח פי הלא התפללות באין ביחד, ואיך יודע להוכיח לפי התפללה, פי אינו יודע איזה תפלה של אפשר או להפך. וזהו הי דחורתא והי דאכמתא, הינו איזה תפלה מאיש פשר או להפוך; חורתא לכן — זה איש פשר, אכמתא שחור — זה איש שאינו פשר, איתי להו תרי גביני, הינו בחינות (איוב י'): "וכגבינה תקפיאני", הינו בחינות תרי תורות הנ"ל, שהן בחינות קפוי וקל, בחינות פסלת, בבחינות: "פסל לך", ובחינות: "לא תעשה לך פסל" פנ"ל; הינו כמו שהגבינה נעשית מהחלב, ויוצא מזה טוב, ויוצא מזה מקלקל, כמו-כן בלמוד תורה יש שלומד תורה מצד הקדשה לקרב את נשמות ישראל אליו יתברך, ויש שלומד תורה מצד הסטרא אחרא, לרחק את נשמות ישראל ממנו יתברך. ואמר להו, הי דעזי חורתא והי דעזי אכמתא, הינו תרי עזות הנ"ל, שהן עזות דקדשה ועזות דסטרא אחרא, שמהן תרי תורות הנ"ל. ולפי העזות יכולין לידע את התפללות פנ"ל, שעל-ידי-זה יכל להוכיח אותם פנ"ל. שעל-

בחינות המלכות, ומצילין אותה מזעקת מושל, ומעלין אותה לבחינות אור הפנים המאיר ברגלים פנ"ל; פי עזים הוא לשון עזות, ולכן הצדיק הרב המוכיח, יודע את מהות התלמיד כפי העזות שיש בו — אם בקדשה אם בסטרא אחרא, כמו-כן הוא יכול להוכיחו.

זאת התורה התחיל לומר על הפסוק: "ויהי מקץ" וכו', אך לא סיים לבאר זה הפסוק על-פי התורה הזאת, ואמר אחר-כך, שאם הנה רוצה לסיים פרוש הפסוק, הנה צריך לומר עוד תורה פזאת, כדי לבאר הפסוק [פי התורה הזו עמקה מאד, עמק עמק מי ימצאנו, פי מדבר מעלית המלכות נשמות ישראל, מהד' מלכיות של אמות העולם, שהלכו ביניהם לגלות, והתורה הזאת אמרה רבנו ז"ל בשבת חנכה תקס"ז בסעודה שלישית של שבת,

אפשר להוכיח, פי הלא התפללות באין ביחד, ואיך יודע להוכיח לפי התפללה, פי אינו יודע איזה תפלה של אפשר או להפך.

וזהו הי דחורתא והי דאכמתא, הינו איזה תפלה מאיש פשר או להפוך. איתי להו תרי גביני, הינו בחינות "וכגבינה תקפיאני". הינו בחינות תרי תורות הנ"ל, שהן בחינות קפוי וקל, בחינות פסלת, בבחינות: "פסל לך", ובחינות: "לא תעשה לך פסל" פנ"ל. ואמר להו, הי דעזי חורתא והי דעזי אכמתא. הינו תרי עזות הנ"ל, שהן עזות דקדשה, ועזות דסטרא אחרא, שמהן תרי תורות הנ"ל. ולפי העזות יכולין לידע את התפללות פנ"ל, שעל-ידי-זה יכל להוכיח אותם פנ"ל. שעל-

זאת התורה התחיל לומר על פסוק: "ויהי מקץ" וכו', אך לא סיים לבאר זה הפסוק על-פי התורה הזאת. ואמר אחר-כך, שאם הנה רוצה לסיים פרוש הפסוק, הנה צריך לומר עוד תורה פזאת כדי לבאר הפסוק:

זאת התורה התחיל לומר על פסוק: "ויהי מקץ" וכו', אך לא סיים לבאר זה הפסוק על-פי התורה הזאת. ואמר אחר-כך, שאם הנה רוצה לסיים פרוש הפסוק, הנה צריך לומר עוד תורה פזאת כדי לבאר הפסוק:

זאת התורה התחיל לומר על הפסוק: "ויהי מקץ" וכו', אך לא סיים לבאר זה הפסוק על-פי התורה הזאת, ואמר אחר-כך, שאם הנה רוצה לסיים פרוש הפסוק, הנה צריך לומר עוד תורה פזאת, כדי לבאר הפסוק [פי התורה הזו עמקה מאד, עמק עמק מי ימצאנו, פי מדבר מעלית המלכות נשמות ישראל, מהד' מלכיות של אמות העולם, שהלכו ביניהם לגלות, והתורה הזאת אמרה רבנו ז"ל בשבת חנכה תקס"ז בסעודה שלישית של שבת,

ובתחילת התורה התחיל עם הפסוק: "ויהי מקץ שנתים ימים", ולא גמר לגלות פרוש הפסוק איך שיכת התורה הזאת לפסוק].

מקולו של אדם יכולין לידע את בחינות המלכות שלו,

פי יש בכל אחד ואחד בחינות מלכות, והוא נפר בקולו, פי אין שני קולות שוין, פי קול של כל אחד ואחד משנה מחברו, ועל-פן יכולין להפיר את האדם בקולו. כמו שנראה בחוש; פי כפי בחינות האדם, פן הוא קולו, ועל-ידי הקול יכולין להפיר את בחינות המלכות שלו; פי יש "קול ענות גבורה וקול ענות חלושה" (שמות לב), כפי בחינת המלכות של כל אחד; הינו מי שמלכותו היא בתקף ועז, הוא מדבר בגבורה ובחזק, וכשאין מלכותו בתקף ובעז, הוא מדבר בחלשה. ועל-פן שאול שהיה רודף את דוד על שראה בו שימלך, מצינו שם במקרא, כשנזדמנו יחד שאול ודוד, אמר לו שאול לדוד (שמואל א' כד): "הקולך זה בני דוד", שהבין שאול בקול, שהוא חזק בבחינות המלכות, ושאל את דוד: "הקולך זה בני דוד", שתמה שאול על

מקולו של אדם יכולין לידע את בחינות המלכות שלו, פי יש בכל אחד ואחד בחינות מלכות. והוא נפר בקולו, פי אין שני קולות שוין, פי קול של כל אחד ואחד משנה מחברו. ועל פן יכולין להפיר את האדם בקולו, כמו שנראה בחוש, פי כפי בחינות האדם פן הוא קולו. ועל ידי הקול, יכולין להפיר את בחינות המלכות שלו. פי יש "קול ענות גבורה, וקול ענות חלושה" (שמות לב), כפי בחינת המלכות של כל אחד. ועל פן שאול שהיה רודף את דוד על שראה בו שימלך, מצינו שם במקרא כשנזדמנו יחד שאול ודוד, אמר לו שאול לדוד (שמואל א' כד):

"הקולך זה בני דוד". שהבין שאול בקול, שהוא חזק בבחינות המלכות. ושאל את דוד "הקולך זה בני דוד", שתמה שאול על קולו של דוד, פי הבין שהוא קול של מלך ממש. ועל פן רצה שאול לשאת את קולו, דהינו להגביה את קולו למעלה מקולו של דוד, אבל לא היה יכול. וזהו (שם): "וישא שאול את קולו ויבך", דהינו שרצה לשאת ולהגביה קולו פנ"ל, אבל היה הקול נבכה. וזה בחינות: "ויבך", שהיה הקול נבכה, קול נמוך של בכיה. על פן אמר שאול אז אל דוד: "ידעתי פי תמלך", פי ידע זה על ידי הקול פנ"ל:

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הגאון הצדיק
רבי מנחם זאב זי"ע
בן הגאון הקדוש
רבי אלכסנדר זי שא הי"ד
נפטר ד' תשרי ה'תשס"ג
ת.נ.צ.ב.ה.

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הרבנית הצדקת
מרת מלכה ע"ה
בת הגאון הצדיק
רבי חיים שלמה ז"ל
נפטרה ח' חשוון תש"ן
ת.נ.צ.ב.ה.

זֶה הַשַּׁעַר לְה' צְדִיקִים יָבֹאוּ בו

סֵפֶר

לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת

מְסֻדָּר עַל-פִּי סֵדֶר הַתּוֹרוֹת

חֵלֶק רִאשׁוֹן

לְנוֹרָא תְּהִלּוֹת, כְּלוּלִים מִכָּל טוֹב לְבֵית יִשְׂרָאֵל תְּפִלוֹת, תְּחִנּוֹת וּבִקְשׁוֹת, וְרְצוּיִים וּפְיוּסִים וְהוֹדוּיִים וְהִתְעוֹרְרוֹת גְּדוּל לְנַפְשׁוֹ, שְׂעוֹרֵר הָאָדָם אֶת עַצְמוֹ לְזִכֹּר אֶת אַחֲרֵיתוֹ. וְכִסּוּפִין וְנִעְגוּעִים גְּדוּלִים וְעֲצוּמִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וְהַשְׁתַּקְקוֹת נִמְרָץ לְעִבּוּדָתוֹ וּלְתוֹרָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כָּל תְּפִלָּה, כָּל תְּחִנָּה, כָּל בִּקְשָׁה הַמְּכַרְח לְכָל אִישׁ וְאִישׁ, אֲשֶׁר יוֹדֵעַ אֶת נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמְכַאֲבָיו, הַכֹּל כְּאֲשֶׁר לִפְלֵ יִמָּצֵא בְּתוֹךְ תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת הַלְלוּ; אֲשֶׁר־י שִׂיאֲחֻז בָּהֶם! לֹא יִמוּשׁוּ מִפִּידָה, קִשְׁרָם עַל לוּחַ לִבָּהּ, לְמַעַן תִּחַכְּכֶם בְּאַחֲרֵיתָהּ:

מִיִּסְדִּים עַל אֲדָנֵי פִּז הַמְּאֻמְרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן". יִסְדֵּם אַחַד הַמִּיחַד שְׁבַת־לְמִידָיו, אֲשֶׁר יֵצֵק מֵים עַל יָדָיו, הַרְבֵּ הַגָּאוֹן הַחֲסִיד הַמְּפָרֵס, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, מְאוֹר עֵינֵינוּ, אֲשֶׁר נָשָׂא אוֹתָנוּ כְּאֲשֶׁר יִשָּׂא הָאוֹמֵן אֶת הַיּוֹנֵק, מוֹרְנוּ הַרְבֵּ רַבִּי נִתֵּן זִכֹּר צְדִיק וְקְדוֹשׁ לְבִרְכָה, עַל-פִּי פְקֻדָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ הַגְּדוֹל, בְּעַל הַמְּחַבֵּר הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", זִכֹּר צְדִיק וְקְדוֹשׁ לְבִרְכָה. כְּמִבְּאֵר בְּהַקְדָּמָה, לֶךְ גַּא רְאֵה שְׁמָה:

יֵצְאוּ בְּרֵאשׁוֹנָה לְאוֹר עַל-יְדֵי מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, הַרְבֵּ רַבִּי נִתֵּן זִכֹּר צְדִיק וְקְדוֹשׁ לְבִרְכָה בְּעַצְמוֹ בְּשֵׁנַת תַּק"פ"ב לְפָרֵט קָטָן, וְכִתְּבֵ בְּעַצְמוֹ לְפָרֵט "תַּחַת אַהֲבָתִי יִשְׁטַנּוּנִי וְאֲנִי תְּפִלָּה".

הוֹבָא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֵסֶלֶב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכְב"א

עֲחָד לְהִבְרָאוֹת עִם שִׁדְלָלוֹ יֵה
בָּלוּ הַתְּפִלוֹת (תּוֹכְבֵי אוֹר)

וְעַם נִבְרָא יִחַלֵּל יֵה (הוֹלָם ק"כ)
חִתְּבֵ וְאֵת לְדוֹר אַחֲרוֹן

מַעַלַת הַזִּזְכָּה לֹמֵר תְּפִלוֹת אֱלֹהִים

(א) כָּל מֵאָמֵר וּמֵאָמֵר שְׁבִסְפֹר הַקְדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, יֵשׁ עָלָיו תְּפִלָּה נּוֹרָאָה וְנִפְלְאָה בְּסִפְרֵי הַקְדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת". בְּלִמְדָּה מֵאָמֵר אֶחָד בְּסִפְרֵי "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, תֵּאמֵר אַחֲרָיו אֶת הַתְּפִלָּה מִסְפֹּר "לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת".

(ב) וְאָמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁטוֹב לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה, דְּהֵינּוּ כְּשֶׁלּוֹמֵד אוֹ שׁוֹמֵעַ אֵיזָה מֵאָמֵר תּוֹרָה מִצִּדִּיק הָאֱמֶת, אֲזִי יַעֲשֶׂה מִזֶּה תְּפִלָּה, דְּהֵינּוּ לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן לְפָנָיו יְתִבְרַךְ עַל כָּל מָה שֶׁנֶּאֱמַר שָׁם בְּאוֹתוֹ הַמֵּאָמֵר: מְתִי יִזְכָּה גַם הוּא לְבֹא לְכָל זֶה, וְכַמָּה הוּא רְחוּק מִזֶּה. וַיִּבְקֶשׁ מֵאֵתוֹ יְתִבְרַךְ, שְׂיִזְכָּהוּ לְבֹא לְכָל הַנֶּאֱמַר שָׁם בְּאוֹתוֹ הַמֵּאָמֵר. וְהַמְשָׁכִיל וְהַחֲפִץ בְּאֱמֶת, יוֹלִיכוֹ ה' בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, וַיִּבִין בְּעֵצְמוֹ דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר, אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּזֶה, בְּאִפְסָן שְׂיִהְיֶה דְּבָרָיו דְּבָרֵי חֵן וְטָעֲנוֹת נְכוֹנוֹת, לְרִצּוֹתוֹ יְתִבְרַךְ שְׂיִקְרָבֵהוּ לְעִבּוּדוֹתוֹ בְּאֱמֶת. וְעַנֵּן הַשְּׂיִחָה זו, עוֹלָה לְמָקוֹם גְּבוּהָ מְאֹד, וְאָמֵר: כְּשֶׁעוֹשִׂין מִהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, נַעֲשִׂים מִזֶּה שְׁעִשׂוּעִים גְּדוּלִים לְמַעַלָּה, שְׁלֹא עָלוּ לְפָנָיו יְתִבְרַךְ שְׁעִשׂוּעִים גְּדוּלִים כְּאֵלוֹ מִימּוֹת עוֹלָם.

(ג) וְכָל הַתּוֹרָה שְׂאָדָם לּוֹמֵד לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת, כָּל הָאוֹתִיוֹת הֵם נִצּוּצֵי הַנְּשָׁמוֹת, וְהֵם נִתְּלַבְּשִׁים בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה וּמֵאִירִים זֶה לָזֶה.

(ד) וְעַל-יַדֵּי שְׁעוֹשִׂים מִתּוֹרוֹת אֱלֹהִים תְּפִלוֹת, נִתְּחַבְּרִים וְנִתְּיַחֲדִים הֵי"ג מִדּוֹת שְׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בָּהֶם עִם הֵי"ג מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים, וְזוֹכָה שְׁנִמְחָלִים עוֹוֹנוֹתָיו.

(ה) כִּי הַתְּפִלָּה הִיא שְׂרֵשׁ הַתּוֹרָה. וְעַקֵּר הַתְּהוּוֹת הַצְּרוּפִים, שְׂמֵהֶם נֶאֱרָגָה כָּל הַתּוֹרָה, הוּא עַל-יַדֵּי תְּפִלָּה. וְעַל-כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְבֹא לְשׁוֹם הַשְּׂגָה בְּתוֹרָה, כִּי אִם עַל-יַדֵּי תְּפִלָּה; עַל-כֵּן צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, דְּהֵינּוּ

כְּשֶׁלֹמֵד אֵיזָה תּוֹרָה, וְהוּא רְחוּק עֵדִין מֵאוֹתָהּ הַתּוֹרָה, כִּי עֵדִין לֹא הִתְחִיל לְקִיָּמָה, אוֹ שְׁעֵדִין לֹא קִיָּמָה בְּשִׁלְמוֹת וְכוּ', הוּא צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה בְּשִׁלְמוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ, שְׂיִזְכֶּה לְקִיָּמָה. מִכָּל שָׁפָן כְּשִׂיּוּדֵעַ בְּעֵצְמוֹ, שְׁעֵבֵר עַל אֵיזָה תּוֹרָה, הוּא צָרִיךְ בְּיָדָיו לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ, וְלַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה, לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ, שְׂיִזְכֶּה מֵעַתָּה לְקִיָּם כָּל מָה שְׁפָתוֹב בַּתּוֹרָה הַזֹּאת, כִּי עַל-יְדֵי תְּפִלָּה יִזְכֶּה לְתַקֵּן הַכֹּל. כִּי עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה, יִחְזִיר וְיִתְקַן וְיַעֲשֶׂה הַצְּרוּפִים, וְיִחְזְרוּ עַל מְכוֹנָם בְּיָתֵר שְׂאֵת.

(ו) מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל אָמַר, שְׁעֵכְשׂוּ שְׂיִצְאוּ הַתְּפִלוֹת שְׁלוֹ בְּעוֹלָם, עֵתִידִין לְתַן דִּין וְחֶשְׁבוֹן כְּשֶׁהוֹלֵךְ יוֹם שְׂאִין אוֹמְרִים אוֹתָם.

(ז) וְאָמַר, שְׁעַל הַתְּפִלוֹת שְׁלוֹ נֶאֱמַר הַפְּתוּב (תְּהִלִּים קב, יט): "תְּפַתְּבֵהּ זֹאת לְדוֹר אַחֲרוֹן וְעַם נִבְרָא יִהְיֶה יָהּ"; עֵתִיד לְהִבְרָאוֹת עִם שְׂיִהְיֶה לּוֹ יָהּ בְּאֵלוֹ הַתְּפִלוֹת.

(ח) וּפְעַם אַחַת הָיָה מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְאָמַר שֶׁם תְּפִלָּה אַחַת מִ"לְקוּוֹטֵי-תְּפִלוֹת". וְכִשְׁהֵלֵךְ מִשָּׁם, עָנָה וְאָמַר (בְּלִשׁוֹן תְּמָה): הֵם — הַמְתַּנַּגְּדִים, שׂוֹאֲלִים: אִם יֵשׁ בְּהַתְּפִלוֹת רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ? ! וּבְאֵמֶת הֵם גְּבוּהִים מִרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, כִּי הֵם נִמְשָׁכִים מִשְׁעַר הַחֲמָשִׁים.

(ט) וְאָמַר, שְׁהַרְבֵּה אֲנָשִׁים זָכוּ כְּבָר לְגַן-עֵדֶן עַל-יְדֵי שְׁהָיוּ שׂוֹקְדִים בְּאֵמִירַת אֵלוֹ הַתְּפִלוֹת.

(י) עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אָחִי, אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן! וְרֵאָה וְהִבֵּן וְחָכַם מָה לְפָנָיִךְ. וּבְכַרְט עֲכָשׂוּ, שְׂזַכִּינוּ בְּפַעַם הָרֵאשׁוֹנָה שְׁנֵדַפְּסַת הַ"לְקוּוֹטֵי-תְּפִלוֹת", מְסֻדָּר עַל-פִּי סֻדָּר הַתּוֹרוֹת וְהַמְאָמְרִים שֶׁבְ"לְקוּוֹטֵי-מוֹהַר"ן". וְכֵן זָכִינוּ שְׁנֵדַפְּסַת סֻפֵּר "שְׁפַת הַנַּחַל", וְהוּא פְּרוּשׁ נִפְלָא עַל כָּל תּוֹרָה וּמְאָמַר בְּ"לְקוּוֹטֵי-מוֹהַר"ן", שְׁמִטְרָתוֹ הִיא לְהוֹצִיא לְעֵצְמָנוּ עֲצוֹת וְהַתְּחִיָּקוֹת אֵיךְ לְעַמֵּד עַל עֲמֻדָנוּ, וְלְקִיָּם עֲצוֹת רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל הַדְּקִדּוּקִים בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּר, וְלְהוֹצִיא סְתוּם מִן הַמְּפָרֵשׁ בְּגִלוּיִים חֲדָשִׁים, לְהַאִיר נִפְשָׁנוּ בְּהֶאֱרַת נַעַם עֲרֻבוֹת זִיו

שְׁכִינַתוֹ יִתְבַּרְךָ. וְנִדְפְסוּ הַשְּׁלֹשָׁה סְפָרִים יַחַד, רְאֵה גַם רְאֵה לְהִיּוֹת רְגִיל
לְלַמֵּד מֵאֲמַר וְתוֹרָה וּבְאוּרוֹ עָלֶיךָ, וְאַחֲר־כֵּן תֹּאמַר הַתְּפִלָּה הַשְּׂיֵכָה אֵלֶיךָ,
אֲזַ עוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיֶּיךָ, וְתִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְךָ אֹר שְׁכִינַת עֲזוֹ יִתְבַּרְךָ, וְיִתְלַהֵב
לְבָבְךָ אַחֲרָיו יִתְבַּרְךָ בְּתִשׁוּקָה עֲצוּמָה, וְתִזְכֶּה לְכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי בְּזֶה
וּבְבֹא.

לקוטי תפלות

מסדר על פי סדר התורות

טז

רבון העולמים, אתה בראת אותנו ברצונך הטוב בעולם השפל הזה, וגזרת על נשמתנו שתירד מעולם העליון, מהיכלא המלכא מקדשי קדשים, ותכנס בגוף הגשמי בעולם הזה. ובגדתך הקדושה היתה לטובתנו, כדי שנזכה לדבק עצמנו בך בעולם השפל הזה. על כן בודאי חובה עלינו להיות דבקים בך תמיד בלי הפסק רגע, ולעסוק בתורתך הקדושה יומם ולילה בלי שום הפסק ובטול כלל, כי היא חיינו וארך ימינו ואין לנו שום חיות כי אם בשאנו דבקים בך ובתורתך הקדושה.

אבל מה נעשה יחזה אלהינו כי אתה ידעת, כי מחמת עבירת גשמיית גופנו ומעצם גלותינו בין העפ"ם בעונותינו הרבים, אי אפשר לנו עכשו בשום אופן להיות תמיד דבוקים בך ובתורתך הקדושה בלי שום הפסק, כמטל עלינו. ובהכרח אנו מוכרחים לפעמים לביטל קצת מעט מדברי תורה, מלשולט בהכמתך הקדושה. כי מעצם הבלבולים הבאים על המח על ידי הענין המכסין על עיניו, המתגברים עתה בתקופ גלותנו, מחמת זה ההכרח אפלו להצדיק האמת שיתבטל לפעמים מדבקותו

וּמַחְכְּמָתוֹ הֶעֱלִיזָנָה, כִּדְרֵי לָתֵת נִיחָא לְהַמְזוּחִין שְׁלֵא יתְגַבְּרוּ
הַבְּלָבוּלִים, חַס וְשָׁלוֹם, לְבַלְבֵּל וּלְבַטֵּל לְגַמְרֵי. וְאַנְכִי הֶעֱנִי
בְּדַעַת הָרֵשׁ בְּחֻכְמָה, לֹא יִדְעֵתִי נַפְשִׁי, אֵיךְ לְהַתְנַהֵג בְּעֵנִין
הַלְמוּד וְהַבְּטוּל, אֵיךְ לְפַלֵּם דְּרָפִי, שִׁיחִיָּה הַבְּטוּל בְּעַת
הַחֲכִירָח לְבַד בְּמוֹעֵדוֹ וּבְזַמְנוֹ שְׁלֵא לְהַתְבַּטֵּל יוֹתֵר מִדֵּי.

וּבְכֵן בָּאתִי לְפָנֶיךָ לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שְׁתַּזְכְּנֵנִי וְתִדְרִיכֵנִי בְּדַרְךְ הַנְּכוּן
וְהַאֲמֵת, וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי מִמְּעוֹן קֹדְשְׁתֶּךָ חֻכְמָה בִּינָה וְדַעַת.
וְתַעֲזָרְנִי שְׂאֲדַע אֵיךְ לְהַתְנַהֵג בְּעֵנִין זֶה, בְּעֵנִין בְּטוּלָה שֶׁל
תּוֹרָה זֶהוּ קִיּוּמָה. וְתִדְרִיכֵנִי וְתִלְמִדְנִי, בְּאֶפֶן שְׂאֲזַכֶּה
לְהַתְנַהֵג תְּמִיד בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב, לַעֲשׂוֹת הַכֹּל יָפֵה בְּעַתּוֹ,
לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים לְשִׁמּוֹךְ תְּמִיד יוֹמָם
וְלַיְלָה בְּהַתְמַדָּה גְּדוּלָה וּבְזִרְיֻזוֹת גְּדוּלָה, וְאֲזַכֶּה לְהַרְבוֹת
בְּכָל יוֹם בְּעִבּוּדַת יְהוָה בְּאֲמֵת. וְתַחֲנֵנִי לְדַעַת מְתֵי אָנֹכִי
מִכָּרַח לְבַטֵּל קְצַת, וְאֲזַכֶּה שְׁלֵא יִהְיֶה לִי שׁוּם בְּטוּל כִּי אִם
בְּעַת הַחֲכִירָח לְבַד. וְאַפְלוּ בְּעַת שְׂאֲנִי מִכָּרַח לְהַתְבַּטֵּל קְצַת
מִדְּבַרֵי תּוֹרָה, תַּעֲזָרְנִי וְתַזְכְּנֵנִי שְׁלֵא אֶתְבַּטֵּל, חַס וְשָׁלוֹם,
לְגַמְרֵי מִכֹּל וְכֹל, רַק תַּחֲנֵנִי דַעַת בִּינָה וְהַשְׂכֵּל, וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי
שֶׁכֶּל מֵאֲתֶךָ, שְׂאוּכַל לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַעֲלֵם אֵל הַשֵּׁם יתְבַרַּךְ
וְאֵל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲפְלוּ בְּעַת בְּטוּלָה שֶׁל תּוֹרָה. וְיִהְיוּ
מְאִירִין עֵינַי שְׁכָלִי בְּעַת הַבְּטוּל עַל-יְדֵי הָרְשִׁימוֹ שֶׁנִּשְׂאָר
מֵאוֹר הַחֻכְמָה שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהֵייתִי עוֹסֵק בָּהּ וְיִהְיוּ
עֵינַי מְאִירִים כְּשֶׁמֶשׁ וְכִירָח, לְפַעֲמִים כְּשֶׁמֶשׁ כְּשֶׁאֲנִי

וּבְקִיּוֹם בְּחֻכְמָהּ הֶעֱלִיזָנָה בְּתוֹרָתָךְ הַקְדוֹשָׁה, וְלִפְעָמִים בְּיָרֵחַ
 כְּשֶׁאָנוּ מְכַרְחִין לְהַתְבַּטֵּל מִן הַחֻכְמָה וּמֵעֶסֶק הַתּוֹרָה, שְׂאֵז
 יֵאִירוּ עֵינַי בְּיָרֵחַ יָקָר הוֹלֵךְ, בְּאִפְסוֹ שְׂאֵזְכָּה לְהַתְדַבֵּק בְּךָ
 תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

וְתִהְיֶה בְּעֶזְרִי תָּמִיד, וְתוֹשִׁיעֵנִי לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת
 בְּתוֹשֻׁבָּה שְׂלֵמָה לְפָנֶיךָ. וְאֶזְכָּה מֵעַתָּה לְהַתְדַבֵּק
 בְּךָ בְּאֵמֶת בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב וְאֶזְכָּה לְבִלּוֹת כָּל יְמֵי בְּתוֹרָה
 וְתִפְלָה וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים, בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ בְּאֵמֶת
 וּבְאַמוּנָה וּבִירְאָה וּבְאַהֲבָה, בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב מְרַב כָּל.
 עֶזְרָנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שְׂלֵא אֲאִבֵּד מֵעַתָּה שׁוֹם שְׁעָה וְשׁוֹם
 רַגַע מִיְמֵי חַיֵּי הַמְּעֻטִּים בְּחֻכְמָה כִּי מֵעַט יְמֵי, וְאִם לֹא עֲכָשׁוּ
 אֵימָתִי. כִּי הֲלֹא אֶתָּה עֲתִיד לְקַבֵּל דִּין וְחֶשְׁבוֹן מֵאֵתָנוּ עַל
 כָּל שְׁעָה וְרַגַע מִיְמֵי חַיֵּינוּ. עֶזְרָנִי שְׂאֵפְלוּ בְּעֵת שְׂאֵנִי מְכַרְחַח
 לְהַתְבַּטֵּל מִדְּבָרֵי תּוֹרָה, שְׂתִזְמִין לִי אֵז אֵיזָה עֶסְקִים
 מֵעַבֹדְתֶךָ וּרְצוֹנְךָ, שְׂאוּכַל עַל יָדֶם לְפַקַח אֶת דַּעְתִּי וְלַתֵּת
 נִיחָא לְמוֹחִי, וְאֶפְעַל-פִּי-בֵּן אֶעֱסֶק אֵז בְּדְבָרִים קְדוֹשִׁים
 שְׂהֵם רְצוֹנְךָ בְּאֵמֶת. חוּם וְחֻמְלֵ עָלַי וְעֶזְרָנִי מֵעַתָּה לְהִיּוֹת
 בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב תָּמִיד בְּאֵמֶת:

וְתַעֲזֹרֵר רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים עָלֵינוּ וְתִמְחַר וְתַחֲיֵשׁ לְגִאֲלָנוּ,
 וְתִשְׁלַח לָנוּ מְהֵרָה אֶת מְשִׁיחֵינוּ – מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד
 וּמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף. וְשִׁנִּיחֵם יִתְחַבְּרוּ וְיִכְלְלוּ יַחַד וְיִכְנִיעוּ
 וְיִשְׁפִּילוּ אֶת כָּל הַשְּׂבָעִין עִבּוּרִים וְכָל הַסְּטָרָא אַחֲרָא עַד

עָפָר, וַיִּגְלוּ חֲכַמְתָּם בְּעוֹלָם, וַיִּפּוּצוּ מַעֲיִנוֹתֵיהֶם חוּצָה.
 "וְתַמְלֵא הָאָרֶץ דַּעַה לְדַעַת אֶת יְהוָה כַּפִּיִם לַיּוֹם מִכַּפִּיִם".
 וַיֵּדַע כָּל פְּעוּל כִּי אֶתָּה פִּעַלְתָּו וַיִּבִין כָּל יִצְוֹר כִּי אֶתָּה
 יִצְרַתָּו, וַיִּשׁוּבוּ כָּל הָעַמִּים עַל־יַדֵּי חֲכַמְתָּם שֶׁל הַתַּרְיִן
 מִשְׁוִיחִין. לְעַבּוֹדְתֶךָ וּלְיִרְאֶתֶךָ וַיִּקְיִם מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "כִּי אֲזו
 אֶהְפֶּךָ אֵל כָּל הָעַמִּים שָׁפָה בְרוּרָה לְקִרְא כָּלֵם בְּשֵׁם יְהוָה
 לְעַבְדּוֹ שְׁכֵם אֶחָד".

וְתַעֲבִיר מְמִשְׁלַת זְרוּן מִן הָאָרֶץ. וּמַלְכוּת הַרְשָׁעָה מְהֵרָה
 תִּעָקֵר וְתִשָּׁבֵר וְתִמְגַּר וְתִכְלֵם וְתִכְנִיעַם
 וְתִשְׁפִּילֵם בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. וְתִבְטַל וְתִבְעַר כָּל הָעֲנָנִין
 הַמְכַסִּין עַל עֵינֵינוּ, וְאֲזו נִזְפָּה לְהִיּוֹת דְּבִקִּים בָּךְ וּבַתּוֹרַתֶךָ
 הַקְּדוּשָׁה תִמְיֵד בְּלִי שׁוּם הַפֶּסֶק וּבִטּוּל כָּלֵל. וְלֹא יִהְיֶה כַח
 לְשׁוּם מוֹנֵעַ וּלְשׁוּם מְבַלְבֵּל לְבַלְבֵּל אֶת דַּעֲתָנוּ כָּלֵל, רַק
 נִזְפָּה לְהִיּוֹת דְּבִקִּים בָּךְ תִּמְיֵד כָּל יָמֵי חַיֵּינוּ לְעוֹלָמֵי עַד
 וּלְנִצְחַ נְצָחִים. וַיִּקְיִם מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "וְהָיָה אֹר חֶלְבָנָה
 כַּאֲזֹר חֲחֻמָּה" בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן:

יז

רְבוֹן כָּל הָעוֹלָמִים אֲדוֹן כָּל הַנְּשָׁמוֹת, אֶתָּה בְּרַאתָ עוֹלָמְךָ
 בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ, כִּמוֹ שְׁפָתוֹב:
 "בְּרַאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", וְאָמְרוּ
 רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה, בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאוּ

ראשית, כי ישראל עלה במחשבה תחלה. ובשבילנו
 בראת כל העולמות כלם, מן תחלת האצילות עד עולם
 השמי הזה, הארץ וכל אשר עליה הימים וכל אשר בהם.
 והכל בראת ברצונה הטוב למען אשר תתפאר בנו בכל
 יור ויור. ובכן תרחם עלינו אבינו אב הרחמן ותזכנו
 לעשות הטוב בעיניך תמיד, ונזכה להיות ברצונה הטוב
 באמת, לסור מרע ולעשות טוב תמיד, למען יתגלה
 ההתפארות והשעשועים שלך בנו, לעולמי עד ולנצח
 נצחים:

וזכני ברחמיך הרבים לתן צדקה הרבה לעניים מהגנים
 הרבה ולצדיקי אמת, למען נזכה להכליל בנפשות
 רבים של בני ישראל עמה. ועל ידי זה תזכני ברחמיך
 הרבים, שנזכה לגלות ולהאיר את הטוב הכבוש בנו. כי
 אתה ידעת את עצם יפי קדשת הטוב הכבוש אצלי בגלות
 גדולה ומרה מאד זה כמה שנים, מיום היותי על האדמה
 עד היום הזה, ואיני זוכה עדין לרחם על עצמי, להוציא
 לאור תעלומות והסתרת הטוב שבי הכבוש בגלות. ואיני
 זוכה להזכיר את עצמי היטב היכן אני בעולם, ואיני יודע
 מה לעשות, באיזה דרך ומנום אזכה לגלות הטוב שיש
 בי:

אנא יהוה, תן לי עצה, תן לי חנינה, תן לי ישועה שלמה,
 עשה עמי פלא לחיים לבל אהיה, חם ושלום, פמת

בְּחַיִּי. עֲשֵׂה עִמִּי חֶסֶד חַנּוּם כַּאֲשֶׁר נָאָה לְךָ, לֹא כַּמַּעֲשֵׂי
 הָרַעִים וּפְעֻלֹתַי הַמְּגַנּוֹת וְדַעוֹתַי הַמְּעַרְבּוֹת. חוּם וְחַמְלָה
 נָא עַל נַפְשִׁי הָאֲמֻלָּה מְאֹד. יִהְמוּ נָא מַעֲיָה וְרַחֲמֶיהָ עַל
 עַצְמִי הַטּוֹב שְׂיֵשׁ בִּי, שְׂיִוְכַל לְהַתְגַּבֵּר לְכַבֵּשׁ אֶת הַגּוֹף
 וְתַאֲוֹתָיו תַּחֲתָיו, שְׂיִהְיֶה הָרַע כְּפוֹף וּבָטֵל תַּחַת הַטּוֹב, עַד
 שְׂיִתְבַּטְּלוּ מִמֶּנִּי כָּל תַּאֲוֹת הַגּוֹף וּמַדּוֹתָיו הָרַעוֹת, בְּאִפְסוֹ
 שְׂאֻזְכָּה לְהִיּוֹת כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאַמַּת תְּמִיד:

אָבִי שְׂבַשְׁמִים, אָבִי שְׂבַשְׁמִים אָב הַחֶסֶד, אָב הַרְחָמֵן
 בְּאַמַּת, הַחֹמֶל דְּלִים, הַשּׁוֹמֵעַ אֲנָקַת אֲבִיוֹנִים,
 הַרוֹאֶה בְּעֶלְבוֹן עֲלוּבִים, הַשּׁוֹמֵעַ וּמְאֲזִין צְעָקָה מִעַמִּיקֵי
 הַשָּׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת וּמַתַּחֲתָיו, עַד אֲשֶׁר אֵין מְקוֹם אֲשֶׁר לֹא
 תִשְׁמַע מִמֶּנּוּ קוֹל אֲנַחָה וְאֲנָקָה, לְמַדְנִי מַה לְדַבֵּר לְפָנֶיךָ,
 הוֹרִינִי מַה שְּׂאֵמַר לְפָנֶיךָ, הוֹדִיעֵנִי מַה שְּׂאֲצַעֵק אֵלֶיךָ, חֲמַל
 נָא עַל עֲלוּב נֶפֶשׁ כְּמוֹנִי, עַל נִכְאָה לֵב כְּמוֹנִי עַל חֶסֶד
 יָדְעָה חֶסֶד לֵב כְּמוֹנִי, עַל חֲלוּשׁ כַּח כְּמוֹנִי, עַל מְבֻלָּבֵל
 וּמְטָרָף וּמְעַרְבָּב בְּכָל מֵינֵי עַרְבוּבִים כְּמוֹנִי, אֲשֶׁר הַטּוֹב
 שְׂבִי הוּא כְּבוֹשׁ כְּמוֹ בֵּית הַסֵּהר מִמָּשׁ, וּבְגָלוֹת גְּדוּלָּה
 וּמְרָה מְאֹד. וְכַמָּה אֲלֵפֵי אֲלֵפִים מְחַצּוֹת וְחוֹמוֹת בְּרוּזֵל
 וּמְסֻגָּר עַל מְסֻגָּר הַמְּסַבֵּבִים אוֹתִי, וְכַמָּה וְכַמָּה אֲלֵפִים
 שׁוֹמְרִים וְאוֹרְבִים עוֹמְדִים עָלַי בְּכָל יְעַת וּבְכָל רָגַע לֹא
 יִתְנוּנִי הַשֵּׁב רוּחִי. וְאֵינִי יְכוּל לַעֲשׂוֹת שׁוּם תְּנוּעָה שְׂיִהְיֶה
 כְּרִאֲוִי, אֲפִלוּ בְּעַת שְׂאֵנִי מִתְעוֹרָר לַעֲשׂוֹת אֵיזָה דָּבָר
 שְׂבִקְדָּשָׁה, אֵינִי זוֹכֵה לַעֲשׂוֹת תְּנוּעָה קְלָה שְׂיִהְיֶה לָּהּ יָפִי

וְהִדּוּר כָּרְאוֹי לְאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי, כַּאֲשֶׁר אֶתָּה יַדְעֶתָ. אוֹי לִי
 מְאֹד, אוֹי וּמֵר לִי מְאֹד מְאֹד, אֶתָּה עָלַי, מֵר לִי מְאֹד, אוֹיָה
 עַל נַפְשִׁי, אוֹי לְחַנּוּפֵשׁ אֲשֶׁר עָשִׂתָה מְעַשִׂים כַּאֲלֵהָ, אוֹי
 לְהַיָּמִים וְחַשְׁנִים אֲשֶׁר כִּלִּיתִי בַּהֲבָלִים וּבַלְבוּלִים רָעִים מְאֹד
 כַּאֲלֵהָ. אֲדוֹן כֹּל, אֵלֶיךָ זַעֲקָתִי וְשׁוּעָתִי. מִלֵּא רַחֲמִים, הִטָּה
 אֵלַי אֲזַנְךָ וְשָׁמַע פִּקּוּחַ עֵינַיִךָ וּרְאָה שׁוֹמְמוֹתַי, רֵאָה נָא
 בְּעַנְיִי וְעַמְלִי:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֶתָּה זְכִיתָנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְהִיּוֹת
 בְּכֹלֵל זֹרַע יִשְׂרָאֵל עֶבְדֶיךָ, וְקִרְבַּת אוֹתִי בְּרַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים לְצַדִּיקֵי אֱמֶת, לְהֶאֱמִין בָּהֶם וּלְהַשְׁתַּוְּקֵם לָהֶם. עֲשֵׂה
 עִמִּי כַּחֲסִדֶיךָ בְּזִכּוֹת הַקְּדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּוֶה, וְעֲזָרְנִי
 וְסִייעֵנִי שְׁיִגִיעַ לִי הָאָרֶה וְהַתְּעוֹרְרוֹת אֱמֶתִי שְׁיִזְכֹּר
 וְיִתְעוֹרֵר אֶת עַצְמוֹ בְּאֱמֶת הַטּוֹב שְׁבִי, וְיִתְוַדַּע לְהַטּוֹב
 שְׁבִי מִמַּעֲלָתוֹ הַגְּדוֹלָה, מִחֵיכֵן הוּא נִלְקַח וְנִמְשָׁךְ, מִמַּחֲשָׁבָה
 עֲלִיוֹנָה דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲשֶׁר שָׁם עָלִיתִי בְּמַחֲשָׁבָה
 תַּחֲלָה בְּתוֹךְ כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְאֲנִי בְּרִיָּה קְלָה שְׁבִיָּם,
 לְמַעַלָּה מִכָּל הָאֲרָבַע עוֹלָמוֹת, שָׁהֵם: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה,
 יְצִירָה, עֲשִׂיָּה, וְאֲנִי בְּשָׂרָשׁוּי לְמַעַלָּה מִכָּלֵם, כִּי אֲנִכִי מִזֹּרַע
 יִשְׂרָאֵל שְׁעָלוּ בְּמַחֲשָׁבָה תַּחֲלָה. וּבָנוּ נִמְלִךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 וְנִתְיַעַץ עִמָּנוּ לְבָרֵא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם,
 עַד תִּכְלִית הָעֲשִׂיָּה שֶׁהוּא הָעוֹלָם הַזֶּה וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ, בְּשָׂמִים
 וּבְאֶרֶץ בֵּינָיִם וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם. וְעַתָּה עַתָּה, עֲזָרְנִי נָא,
 חֲזַקְנִי נָא, אֲמַצְנִי נָא, הַקִּיצְנִי נָא, עוֹרְרִנִי נָא, שְׂאֲזַכֶּה

בְּרַחֲמֶיךָ וְחַסְדֶיךָ הָאֱמֶתִיּוֹם, לְהַזְכִּיר אֶת עֲצָמֵי הַיָּטִב הַיָּטִב,
 הַיָּכֵן אֲנִי, לְהַיָּכֵן נְשַׁלְכֶתִי, לְהַיָּכֵן נִתְרַחֲקֶתִי מִמְּךָ עַד הַנְּהַ.
 הַיָּאֲמֵן כִּי יִסְפָּר שְׁטוֹב אֱמֶתִי כְּזֶה הַמְּשָׁרֵשׁ בִּי יִהְיֶה מְשֻׁלָּךְ
 בְּמָקוֹם אֲפִלּוּ וְחֲשֶׁךְ כְּזֶה, בְּמָקוֹם שְׁפֵל כְּזֶה, בְּאֲפִלָּה מְנַדַּח
 כְּזֶה, בְּמָקוֹמוֹת פְּגוּמִים כְּאֵלֶּה, בְּמָקוֹמוֹת נְמוּכִים וְרַחוּקִים
 מִן הַקֹּדֶשׁה כְּאֵלֶּה, בְּמָקוֹמוֹת שְׂאִינָם רְאוּיִים לְהִקְרָא בְּשֵׁם
 מָקוֹם כָּלֵל:

אֲנִי יְהוָה חֲמַל עָלַי, חוֹסֵה עָלַי, כִּי בְּכָל יְעַת שְׂאֵנִי רוֹצֵה
 לְדַבֵּר וּלְפָרֵשׁ שְׂוִיחֹתִי לְפָנֶיךָ, אֵינִי יוֹדֵעַ מִהַיָּכֵן
 אֶתְחִיל לְבַקֵּשׁ וְאֵיךְ אֲסִים. וּמְרַב דְּחֻקֵי וְעֲנִי אֲשֶׁר צָרְכִי
 מְרַבִּים מְאֹד, אֲשֶׁר לֹא יִסְפִּיקוּ אֱלֹפִים וְרַבּוֹת יְרִיעוֹת
 לְבְּאֲרָם, מִחֲמַת זֶה אֵינִי יָכוֹל לְפַתַּח כִּי כָּלֵל. וְאֲפִלּוּ בְּעַת
 שְׂאֵנִי מִתְחִיל לְדַבֵּר קֶצֶת, דְּבָרֵי מְבַלְבְּלִים מְאֹד מֵעֲצָם
 רַבּוּי צָרְכֵי אֲשֶׁר הֵם מְרַבִּים בְּיוֹתֵר, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְבַאֵר
 וּלְפָרֵשׁ כָּלֵל בְּשׁוֹם אֶפֶן, כִּי אִם לְפָנֶיךָ אֲדוֹן כֹּל נִגְלוּ כֹּל
 הַתְּעַלּוּמוֹת וְהַמּוֹן נִסְתָּרוֹת שְׂמִבְּרֵאשִׁית. וְאֶתְּהָ יוֹדֵעַ צְפוּן
 לְבַבְנוּ וְעַמְּק מִחֲשָׁבוֹתֵינוּ, אֲשֶׁר בְּתוֹךְ פְּנִימִיּוֹת פְּנִימִיּוֹת
 מִחֲשָׁבֹתֵי צוּעֵק הַטּוֹב שְׂבִי בְּקוֹל עֲצוּם וְמַר מְאֹד, זְעָקָה
 גְּדוּלָּה וּמְרָה מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְסַבֵּל עֲצָם
 מְרִירוֹת צְעָקַת הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ בְּקָרְבִי וְגִדְל הַרְחַמְנוֹת שְׂוִישׁ
 עָלַי בְּלִי שְׂעוֹר וְעֶרֶךְ וּמִסְפָּר כָּלֵל. וְלִמָּה תִּתְעַלֵּם אֲזַנְךָ
 וְתִסְתִּיר פְּנֶיךָ מִפְּנֵי זֶה זְמַן רַב מְאֹד, וְ"הַמּוֹן מֵעִיד וְרַחֲמֶיךָ
 עָלַי הֵתְאֲפָקוּ":

וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
 בְּשֵׁם שְׁגָבְרוּ רַחֲמֶיךָ וְחַסְדֶיךָ הַעֲצוּמִים עָלַי, וּבְרֵאת
 אוֹתִי בֵּין זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ, כֵּן יִהְיוּ מַעֲיָד וְחַנּוּנוֹתֶיךָ
 וְחַסְדֶיךָ הַגְּדוֹלִים עָלַי, שְׁאֵזְכָּה לְשִׁמְעַת הַיָּטִב אֶת קוֹל דְּבָרֶי
 הַצְּדִיקִים אֱמֵתִיִּם, וַיִּפְקְחוּ עֵינַי, וַיִּשְׁמְעוּ אָזְנִי, וּלְבָבִי יִבִּין
 הַיָּטִב אֶת קוֹל דְּבָרֵי הַצְּדִיקִים אֱמֵתִיִּם, אֲשֶׁר עוֹסְקִים תָּמִיד
 לְעוֹרֵר וּלְהַעֲלוֹת אֶת הַטּוֹב הַנִּמְשָׁךְ מִנְּשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 הַכְּבוֹשׁ בַּגָּלוּת, וְלַעֲשׂוֹת בְּעָלְי תְּשׁוּבָה וְגָרִים, הֵן קוֹל דְּבָרֵי
 הַצְּדִיקִים אֱמֵתִיִּם שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה, הֵן דְּבָרֵי צְדִיקִים אֱמֵתִיִּם
 שׁוֹכְנֵי עָפָר, הַכֹּתוּבִים בְּסִפְרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים. עַד שְׁאֵשְׁמַע
 וְאֶרְאֶה וְאֶבִּין הַיָּטִב אֶת דְּבָרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים, עַד שֶׁהַטּוֹב
 שָׁבִי יִתְעוֹרֵר בְּתַקְוַת גְּדוֹל, וּבְכַח וּגְבוּרָה גְּדוֹלָה הַקְּדוּשָׁה, עַד
 שְׁאֵזְכָּה לְהִתְגַּבֵּר בְּאַמֶּת עַל הָרַע לְשִׁבְרוֹ וּלְגִרְשׁוֹ וּלְבַטְלוֹ
 מִמֶּנִּי בְּבִטּוֹל גָּמוּר, בְּאִפֶּן שְׁאֵזְכָּה לְשׁוּבַת שׁוּבָה שְׁלֵמָה
 לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם. וְאֵזְכָּה לְהִיזוֹת בְּרֵצוֹנְךָ הַטּוֹב
 בְּאַמֶּת בְּקְדוּשָׁה וּבְטַהֲרָה בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵב:

אָנָּה יְהוָה חֲמַל עָלַי, וּמִלֵּא בְּקִשְׁתִּי בְּרַחֲמִים, וּבְכֵן תִּעְזְרֵנוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׂוִיתְגַּלָּה הָאֱמֶת
 בְּעוֹלָם, עַד שְׂוִיתְעוֹרְרוּ כָּל יִשְׂרָאֵל בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ
 בְּאַמֶּת. וַיִּשְׁמְעוּ רְחוּקִים וַיָּבוֹאוּ וַיִּכִּירוּ כַּח מַלְכוּתְךָ.
 וְתִמְלֵא רַחֲמִים עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, וְאֶפְלוּ עַל הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ
 בֵּין הָאֲמוֹת. וְתַעֲשֶׂה כְּגֹדֶל נִפְלְאוֹתֶיךָ הַנּוֹרְאוֹת, בְּאִפֶּן
 שְׂתוֹדִיעַ לְהַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ בֵּינֵיהֶם, הַמְּפֹזָר וּמְפָרֵד בֵּין

הַעַמִּים בַּמְּקוֹמוֹת הַרְחוֹקִים מִהַקְדְּשָׁה מְאֹד מְאֹד, וְתוֹדִיעַ
לָהֶם הַיֵּטֵב הַיֵּכֶן הֵם בָּעוֹלָם, וְלַהֲיִכֵן הֵם מוֹכָנִים לִילֵךְ אִם
לֹא יָשׁוּבוּ, חֵם וְשָׁלוֹם, עַד שְׂתֵּעוֹרְרוּ הַיֵּטֵב, וִירַחֲמוּ עַל
עַצְמָם. וַיִּזְכְּרוּ אֶת יְהוָה וַיָּשׁוּבוּ אֵלָיךָ, וַיִּתְגַּדְּלוּ בְּאַמֶּת. כִּי
אֵתָּה יְהוָה לְבַד יִדְעֶתָ, אֶת גְּדֹל עֲצָם הַרְחֲמָנוֹת שֵׁישׁ עַל
הַטּוֹב הַכָּבוֹשׁ בַּמְּקוֹמוֹת כָּאֵלוֹ וְאֵתָּה יִדְעֶתָ בְּאַמֶּת, כִּי אֵין
רְחֲמָנוֹת בָּעוֹלָם יוֹתֵר מִזֶּה, וְאֵין שׁוֹם צֶעַר וְהִסּוּרִים
שֶׁבָּעוֹלָם נֶחְשָׁבִים כָּלֵל כַּנֶּגֶד הַצֶּעַר וְהִסּוּרִים וְהַעֲנוּיִים
הַקָּשִׁים וְהַמְרִים שֵׁישׁ לְהַטּוֹב הַזֶּה, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְסַבֵּל
כָּלֵל אֶת גְּדֹל הַרְחֲמָנוֹת שֵׁישׁ עַל זֶה הַטּוֹב הַכָּבוֹשׁ בַּמְּקוֹם
שֶׁהוּא כָבוֹשׁ, אֲשֶׁר נִתְרַחַק מֵאָבִיו שֶׁבְּשָׁמַיִם. וּמַה לוֹ לְאָב
שֶׁהִגְלָה אֶת בְּנָיו, וְאֵין לָבֶן שֶׁגָּלָה מֵעַל שְׁלַחַן אָבִיו. אֵין
וְאָבִי לָבֶן הַזֶּה, אֵין וְאֵין, אֵין וְאֵין מִכָּל מִינֵי מְרִירוֹת לְהַבִּין
הַזֶּה, שֶׁהִיָּה בַּמְּקוֹם שֶׁהִיָּה, וְעַכְשָׁיו נִפְּל לְמָקוֹם שֶׁנִּפְּל, וְאִם
אֵתָּה בְּעַצְמְךָ לֹא תִרְחַם עָלֵינוּ, חֵם וְשָׁלוֹם, מִי יִרְחַם עָלֵינוּ,
וּמִי יַעֲמִד בְּעֵדְנוּ, כִּי עֵתָּה אֵין לָנוּ עַל מִי לְהַשְׁעֵן כִּי אִם
עָלֶיךָ אָבִינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם. כִּי הַצְּדִיקִי אָמַת שֶׁהִיָּה לָהֶם זֶה הַכַּחַ
לְהוֹדִיעַ הָאֵמֶת לְהַטּוֹב הַכָּבוֹשׁ, הֲלֹא הִמָּה נִסְתַּלְקוּ
בְּעוֹזוֹתֵינוּ הַרְבִּים. וּמַה נַּעֲשֶׂה עַכְשָׁיו בְּעֵת צָרָה הַזֹּאת
אֲשֶׁר כָּמָהוּ לֹא נִחַתָּה, אֲשֶׁר נִשְׁאַרְנוּ כַּתָּרֵן בְּרֹאשׁ הַחֵר
וּכְנִים עַל הַגְּבֻעָה, בְּאֵין מִשְׁעֵן וּמִשְׁעֵנָה. וּרְאֵה "כִּי אֲזַלְתָּ יָד
וְאָפָם עָצוּר וְעִזּוֹב", וְאֵין עוֹזֵר וְאֵין סוּמֵךְ. הַבִּיטָה בְּעֵנֵינוּ
כִּי רַבּוּ מִכְּאוֹבֵינוּ וְצָרוֹת לְבָבֵנוּ. עֲזָרְנוּ כִּי עָלֶיךָ נִשְׁעֵנְנוּ.

טוֹב וּמִיטִיב לְכֹל, עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבָךְ, עֲשֵׂה לְמַעַן כְּבוֹדְךָ.
 וְעֲשֵׂה אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה, בְּאִפְסוֹן שְׂיִחְזֹר כָּל הַטּוֹב
 הַמְּפֹזֵר וּמְפָרֵד בֵּין הָעַמִּים אֶל הַקֹּדֶשׁ. וְיִתּוֹסְפוּ וְיִתְרַבּוּ
 בְּכֹל פְּעַם גָּרִים וּבְעַלְי תְּשׁוּבָה אֲמִתִּיּים, עַד שְׂיִשׁוּבוּ כָּל
 יִשְׂרָאֵל וְכֹל בָּאֵי עוֹלָם אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, וְנִזְכָּה לְרֵאוֹת מְהֵרָה
 בְּתַבְּאֵרֶת עֲזֻדָּה, לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן הָאָרֶץ, וְהַאֲלִילִים כָּרוֹת
 יִפְרֹתוּן, לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי, וְכֹל בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ
 בְּשִׁמְךָ, לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל רְשָׁעֵי אָרֶץ, יִפִּירוּ וְיִדְעוּ כָּל
 יוֹשְׁבֵי תֵיבֵל כִּי לָךְ תִּכְרַע כָּל בָּרָךְ, תִּשָּׁבַע כָּל לְשׁוֹן:

וּבִכֵּן תַּעֲזֹרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׁנִזְכָּה לְשַׁפֵּר אֶת תְּאֵוֹת
 אֲכִילָה בְּתַכְלִית בְּאַמֶּת, עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָנוּ שׁוֹם
 תְּאֵוָה גְּשָׁמִית לֶאֱכֹל וְלִשְׁבֹּעַ בְּשִׁבִיל תְּאֵוֹת וַחֲנֹאת חַגּוּף,
 חֵם וְשָׁלוֹם, רַק כָּל אֲכִילָתֵנוּ וְשִׁתִּיתֵנוּ יִהְיֶה חֵפֶל לְשִׁמְךָ
 בְּאַמֶּת, כִּדִּי שְׂיִהְיֶה לָנוּ כַּח לְעַסֵּק בְּתוֹרָתְךָ בְּאַמֶּת, וְנִזְכָּה
 לֶאֱכֹל בְּקֹדֶשׁ וּבְטַהֲרָה לְמַעַן שִׁמְךָ לְבַד. וְתִהְיֶה בְּעֲזֹרֵנוּ.
 וְתִשְׁמְרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים וְתִצִּילֵנוּ מִכָּל מִיַּיִן מֵאֲכָלוֹת
 אֲסוּרוֹת הֵן מֵאֲסוּרֵי דְאֹרִיתָא הֵן מֵאֲסוּרֵי דְרַבָּנָן,
 וְתִשְׁמַר אוֹתֵנוּ תָּמִיד, שֶׁלֹּא יֵאָרֵעַ לָנוּ שׁוֹם מִכְּשׁוֹל לְעוֹלָם,
 חֵם וְשָׁלוֹם. וְלֹא יִבּוֹא לְתוֹךְ פִּינוּ שׁוֹם מֵאֲכָל הָאֲסוּר לָנוּ.
 כִּי אַתָּה יִדְעָתָ רַבּוֹנוּ דְּעֵלְמָא כֻּלָּא, שְׂאֵי אִפְשָׁר לְבָשָׂר וָדָם
 לְהִזְהַר וְלִהְשָׁמַר בְּעֲצָמוֹ מִכָּל מִיַּיִן מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת
 וּמִתְעַרְבוּתֵיהֶם, אֲשֶׁר פְּרִטִיָּהֶם וְדִקְדוּקֵיהֶם רַבִּים מְאֹד,

וְעָצְמוּ מִסֵּפֶר, וְאַתָּה יוֹדֵעַ גְּדֹל הַפְּגָם הָעָצוּם הַפּוֹגֵם בְּנַפְשׁ
יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת, חֵם וְשָׁלוֹם.

עַל כֵּן רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַנְךָ וְעֲזָרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ וְשָׁמֵר אֶת
נַפְשֵׁנוּ, שְׁנֹזֶכֶה לְהִיּוֹת נִצּוּלִים וּפְרוּשִׁים וּמְבַדְּלִים
לְגַמְרֵי מִכָּל מִיּוֹן מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת. מִנְּבִלוֹת וּטְרֵפוֹת,
מִשְׁקָצִים וּמְרַמְשִׁים, מִבָּשָׂר בְּחֶלֶב וּמִיֵּין נֶסֶד, מִחֶלֶב וָדָם,
מִגֵּיד הַנְּשָׂה וְאָבֵר מִן הַחֵי, וּמִפֶּת שֶׁל עֵבוֹ"ם וּמִבְּשׂוּלֵי
עֵבוֹ"ם, וּמִשָּׂאֵר כָּל מִיּוֹן מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת, מֵהֵם
וּמִתְעַרְבוֹתֵיהֶם וּמִמַּשְׁהוֹ חֶמֶץ בַּפֶּסַח, מִכָּלֵם תִּשְׁמְרֵנוּ
וְתִצִּילֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָעֲצוּמִים, שֶׁלֹּא יִכְנָסוּ לְתוֹךְ פִּינוּ, וְלֹא
יִטְמְאוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ, וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצִאֲצֵאֵינוּ נְקִיִּים
וְטַהוֹרִים וּמְבַדְּלִים מֵהֵם לְגַמְרֵי. וְתִקְדְּשֵׁנוּ בְּקֹדֶשְׁךָ
הָעֲלִיוֹנָה, וְתִקְיֵם בָּנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "וְהִיִּיתֶם לִי קְדוֹשִׁים
כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי".

חֹם וְחַמַּל עָלֵינוּ, וּפְדֵנוּ וְהִצִּילֵנוּ וּמְלַטְנוּ מִכָּל מִיּוֹן
טְמֵאוֹת וּמִכָּל הַדְּבָרִים הַמְּשַׁקְּצִין אֶת הַנֶּפֶשׁ, וְקֹדְשֵׁנוּ
בְּכָל מִיּוֹן קְדוֹשׁוֹת, וְעֲזָרְנוּ וְזַכְּנוּ לְאֲכִילָה וְקְדוּשָׁה בְּשִׁלְמוֹת
בְּאַמַּת כָּרְאוּי לְאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי. וְנֹזֶכֶה לְהַשְׁלִים פְּגָמֵי הַמְּזַבַּח
וְקְדוּשָׁה, עַל יְדֵי אֲכִילַתְנוּ בְּקְדוּשָׁה וּבְטַהָרָה, עַד שִׁיְהִיָּה
הַשְּׁלֵחַן שֶׁלָּנוּ מְכַפֵּר פִּמְזִבַּח. וְתִזְכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
לְאַמּוֹנָה שְׁלֵמָה בְּאַמַּת וְתִתֵּן לָנוּ כַּח וְשָׁכַל וְקְדוּשָׁה לְהַכְנִיעַ
וְלַבְטֵל כָּל מִיּוֹן אֲמוֹנוֹת כֹּזְבִיּוֹת, וְלְהַשִּׁיב וְלְהַחֲזִיר אֶת כָּל

הַתּוֹעִים בְּאַמוֹנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת שִׁישׁוּבוּ כָּלָם לְאַמוֹנַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה:

אָנָּה יְהוָה, עֲזָרְנוּ לְצֵאת מִתְּאוֹת גּוֹפְנוּ וּמַעֲכִירַת מַעֲשֵׂינוּ,
וּמִכְּסִילוֹת דַּעְתָּנוּ, וְזַכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְתֵן צְדָקָה
הַרְבֵּה לְעַנְיֵינוּ מִהַגְּנוּיִם הַרְבֵּה, וּלְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים שֶׁבְּדוֹרְנוּ,
לְמַעַן נִזְכֶּה עַל־יְדֵי־יְזֵה לְהַשְׁלִים וּלְתַקֵּן פָּנֵינוּ הַמְּזֻבְּחִים שֶׁנִּפְגַּם
עַל־יְדֵי עוֹנוֹתֵינוּ, עַד אֲשֶׁר אֵין לָנוּ לֹא אֲשִׁים וְלֹא קָרְבָן
וְלֹא כֹהֵן שִׁיכַפֵּר בְּעַדֵינוּ:

וּבְכֵן תִּרְחַם עָלֵינוּ, שֶׁנִּזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת פָּנֵינוּ תְּאוֹת אֲכִילָה,
וְנִזְכֶּה מִעַתָּה לֶאֱכֹל בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה עַד שִׁיְהִיָּה
הַשְּׁלֶחֶן שֶׁלָּנוּ מִכַּפֵּר כַּמְזֻבְּחִים, וְנִזְכֶּה לְהַכְנִים אֲוֹרְחִים הַגּוֹנִים
עַל שְׁלַחְנֵנוּ, וּלְתֵן חֵלֶק מִסְּעֻדַתְנוּ לְעַנְיֵינוּ הַגּוֹנִים. וְזַכְּנוּ
לְלַמַּד תּוֹרָה עַל הַשְּׁלֶחֶן, וִיְהִיָּה הַשְּׁלֶחֶן שֶׁלָּנוּ שְׁלֵם בְּכָל מִיָּנִי
שְׁלֵמוֹת הַקְּדוֹשָׁה בְּלִי שׁוּם פָּגָם כָּלֵל, עַד שֶׁנִּזְכֶּה שֶׁהַשְּׁלֶחֶן
שֶׁלָּנוּ יִטְהַר אוֹתָנוּ מִכָּל עוֹנוֹתֵינוּ, וִיזְכֶּה אוֹתָנוּ לְעֵלְמָא
דְּאֵתִי וּלְפִרְנָסָה טוֹבָה. וְנִהְיֶה רְשׁוּמִים לְטוֹב לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמָא.
וְנִזְכֶּה שִׁיתוּסֵף לָנוּ כַּח וּגְבוּרָה בְּשַׁעַה שֶׁנִּצְטָרַךְ. וְנִזְכֶּה
שֶׁלֹּא יְהִיָּה שׁוּם כַּח לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא לִינַק כָּלֵל מִשְׁלַחְנֵנוּ
וְאֲכִילַתְנוּ, כִּי אִם מְעַט דְּמְעַט חִיוֹת הַמְּכַרְח לְתֵן לָהֶם
בְּצִמְצוּם גָּדוֹל כִּפִּי רְצוֹנָךְ הַטוֹב וְלֹא יוֹתֵר מִהַחֲכָרַח כָּלֵל.

וְנִזְכֶּה לְקַיֵּם מִצְוֹת נְטִילַת יָדַיִם בְּמֵיִם רְאשׁוֹנִים וְאַחֲרוֹנִים
כְּרָאוּי בְּשְׁלֵמוֹת. וְנִזְכֶּה לְקַדֵּשׁ יְדֵינוּ עַל־יְדֵי נְטִילַת

יָדַיִם, וַיִּמְשֹׁךְ עָלֵינוּ קְדוּשָׁה וּמְהֵרָה שְׁלֵמָה עַל־יָדַי נְטִילַת
 יָדַיִם רֵאשׁוֹנִים וְאַחֲרוֹנִים. וַיִּקְרָם בָּנוּ מִקְרָא שְׂפָתוֹב:
 "וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים, כִּי קְדוֹשׁ אָנִי יְהוָה".
 וְתַעֲזְרֵנוּ לְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמּוֹצֵיא וּבְרַכַּת הַמְּזוֹן וְכָל בְּרַכַּת
 הַנֶּחֱנֵינְךָ תִּתְחַלֵּךְ וְסוּף בְּכוֹנֵה גְדוֹלָה כְּרֵאוֹי בְּקְדוּשָׁה וּבְטָהֳרָה.
 וְנִזְכֶּה שְׂיִקְרָם בְּשִׁלְחַן שְׁלָנוּ מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה
 הַשִּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה", וְנִזְכֶּה עַל יָדַי אֲכִילַתְנוּ בְּקְדוּשָׁה
 לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כְּסִילוֹת דַּעֲתָנוּ וְכַעוֹר מַעֲשֵׂינֹנוּ. וְתַעֲזְרֵנוּ
 שְׂיִהְיֶה נְשָׁלֵם דַּעֲתָנוּ עַל יָדַי אֲכִילַתְנוּ בְּקְדוּשָׁה וּבְטָהֳרָה
 בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב:

אָנָּה יְהוָה, אַתָּה יַדְעָתָ אֶת עֲצָם בְּלְבוֹל וּכְסִילוֹת דַּעֲתִי
 שְׂפָתֶיךָ גִּבֹּר עָלַי בְּכָל יַעַת וּבְכָל שְׁעָה, עַד אֲשֶׁר "כְּשֶׁל
 כַּח הַסֶּבֶל", וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה לַּעֲשׂוֹת וְאֵיזָה תִּתְחַבֵּלָה אֲבִקְשׁ
 לְתַקֵּן אֶת דַּעֲתִי לְהַכְנִיעַ כְּסִילוֹת דַּעֲתִי, אֲשֶׁר מְזִיחַ בְּאוֹ
 מַעֲשֵׂי הַמְּכַעְרִים. וְלֹא הִי שְׂלֵא זְכוּתִי לְתַקֵּן דַּעֲתִי וּמַעֲשֵׂי,
 אֲף גַם הוֹסֵפְתִי בְּכָל פְּעַם קְלִקוּלִים עַל קְלִקוּלִים, וּפְגָמִים עַל
 פְּגָמִים וְעִבְרֹת עַל עִבְרֹת, וּכְסִילוֹת עַל כְּסִילוֹת,
 וּבְלְבוֹלִים רַבִּים עַל בְּלְבוֹלִים.

"דִּלּוֹ עֵינַי לְמָרוֹם יְהוָה עֲשִׂקָה לִי עָרְבֵנִי. עָרוֹב עַבְדְּךָ
 לְטוֹב, אֵל יַעֲשִׂקֵנִי זָדִים. הוֹצִיָּאָה מִמִּסְגַּר נַפְשִׁי".
 חַיְנוּ מֵאֲתֶךָ דַּעָה בִּינָה וְהַשְׁפֵּל, וְעֲזְרֵנִי שְׂאֲזֶכָה לְשׁוֹב
 מִמַּחֲשָׁבוֹתִי הָרְעוֹת, וְאֲזֶכָה לְעוֹב דְּרָכֵי הָרַע וּמַחֲשָׁבוֹתִי

הפגומות והמבלבלות, המבלבלים אתי ומונעים אותי
 מאוד מלשוב אליך באמת. חוס נא עלי חוס וחמל נא עלי,
 יהמו מעיך וחסדיך עלי, ותן לי תקנה טובה, שאזכה
 מעתה לרחק ולגרש מעלי כל מיני מחשבות רעות וכל
 מיני בלבול הדעת שבעולם, עד שאזכה חיש קל מהרה
 להשלים את דעתי. ואזכה לשלמות הדעת דקדשה ועל-
 ידיזה תזכני ברחמיך הרבים לעזב מעתה את כל מעשי
 הרעים, ואזכה מעתה להיות סור מרע באמת. ותעזרני
 לתקן את מעשי. ותחת מעשי המכערים אזכה מעתה
 לעשות תחתם מעשים נאים, מעשים הגונים, מעשים
 טובים שיהיו לנחת ולרצון לפני כסא כבודך:

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו,
 שיפקח לי אור השכל דקדשה. ויתגלה לי אור
 הצדיקי אמת המאירים בכל העולמות בלם, ומכל-שכן
 בעולם השפל הזה. ומעצם עכירת מעשינו וכסילות
 דעתנו, נסתם ונסתר ממנו אורם הגדול, עד אשר אפלו
 כשאנו זוכים להתקרב אליהם ולעסק בספריהם הקדושים,
 אין אנו זוכים להרגיש ולראות כלל אורם הצח והמצחצח,
 ואין אנו מרגישים נעימות קדשת דבריהם מעצם השפּת
 שכלנו וכסילות דעתנו ועכירת מעשינו. ומחמת זה
 נחשך אור היראה והאהבה הקדושה מאתנו, עד אשר
 בעוונותינו אנו רחוקים מאוד מיראה ואהבה אמתיות:

אָנָּא יְהוָה חַמְל עָלֵינוּ וְאֵל תִּזְנִיחֵנוּ וְאֵל תִּטְשֵׁנוּ, וְתַעֲזָרְנוּ
 לְהַשְׁלִים אֶת דַּעֲתֵנוּ וְלַתְקֵן אֶת מַעֲשֵׂינוּ. וְתַפְתַּח לָנוּ
 אֶת אֹר הַדַּעַת דְּקִדְשָׁה, שְׂוִיתְגַּלְהָ לָנוּ הָאֱמֶת. וְנִזְכֶּה לְרֵאוֹת
 בְּעֵינַי שְׂכִלְנוּ אֶת אֹר צַדִּיקֵי הָאֱמֶת, וְנִזְכֶּה לְהַפְלִיל בָּהֶם,
 וְלַהֲתַדְבֵּק בְּדַרְכֵיהֶם וּבְמַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים אֲשֶׁר הוֹרֵוּ
 אוֹתָנוּ, וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכֶּה לִירְאָה וְאַהֲבָה דְקִדְשָׁה בְּשִׁלְמוֹת
 בְּאֱמֶת.

וְנִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקֵי אֱמֶת שְׂיִשׁ לָהֶם כַּח לְגִלוֹת אֶת גְּדֻלַּת
 הַהֲתַפָּאָרוֹת שְׂאֵתָה מִתְפָּאָר עִם עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּכָל
 הוֹר וְדוֹר. כְּמוֹ שְׂכַתוֹב: "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאָר". הֵן
 בְּכָל מַה שְׂאֵתָה מִתְפָּאָר עִם כָּל־יִוֹת יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ הַקְּדוֹשׁ,
 אֲשֶׁר בְּחֶרֶת בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְרוֹמְמֵתָנוּ מִכָּל הַלְשׁוֹנוֹת, הֵן
 בְּפִרְטֵי־מַה שְׂאֵתָה מִתְפָּאָר עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
 בְּפִרְט, אֲפִלּוּ עִם הַפְּחוֹת שְׂבִפְחוֹתִים, וְאֲפִלּוּ עִם פּוֹשְׁעֵי
 יִשְׂרָאֵל, כָּל זְמַן שְׁשֵׁם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו אֵתָה מִתְפָּאָר
 וּמִתְגַּדֵּל וּמִתְרוֹמֵם בּוֹ. וְהֵן בְּפִרְטֵי פִרְטֵי־מַה שְׂאֵתָה
 מִתְפָּאָר וּמִתְנַשֵּׂא בְּפִרְטֵי הַמַּעֲשִׂים וְהַתְּנוּעוֹת טוֹבוֹת שֶׁל
 כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל. כָּל אֵלּוּ הַהֲתַפָּאָרוֹת יִתְגַּלוּ עַל־יְדֵי צַדִּיקֵי
 הָאֱמֶת, וְעַל יְדֵי זֶה יִתְגַּלוּ לָנוּ כָּל הַרְצוֹנוֹת שְׁחִיו לָךְ
 בְּבִרְיַאת עוֹלָמְךָ. בְּכָל־יִוֹת הַבְּרִיאָה וּבְפִרְטֵי־מַה שֶׁל נִבְרָא
 וְנִבְרָא וּבְפִרְטֵי פִרְטֵי־מַה שֶׁל הָיָה רַק בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל
 עַמּוֹ, כִּדֵי שְׂתַתְּפָאָר וְתַתְּגַדֵּל וְתַתְּרוֹמֵם וְתַתְּנַשֵּׂא עַל יְדֵי
 יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ. וְעַל יְדֵי זֶה תִּזְכְּנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים שְׂיִמְשֹׁךְ

עלינו יראה ואהבה בשלמות באמת, שנזכה ליראה את
 שמך הגדול והנורא, ולאהבה אותך באמת בכל לבבנו
 ובכל נפשנו ובכל מאדנו:

אנא יהוה שומע תפלה, שומע צעקה, שומע אנחה, שמע
 קול תפלתנו ברחמים, ומלא בקשתנו למענך ולא
 למעננו, שנזכה לתן צדקה הרבה לעניים והצדיקים
 אמתים שבדור הזה, ועל ידי זה נזכה להזכיר את הטוב
 הכבוש בגלות, ובפרט הטוב הכבוש אצלי בגלות גדול.
 שיזכר את מעלתו הגדולה, ויתעזר באמת ויתגבר על
 הרע. עד שאזכה להכניע ולשבר ולגרש את הרע ממני
 לגמרי ואזכה לשוב בתשובה שלמה לפניך באמת חיש קל
 מהרה. ונזכה לתקן את פגם תאות אכילה, ותעזרנו לאכל
 בקדשה ובטהרה למען שמך לבד באמת, ונזכה להכניע
 ולבטל כסילות הדעת ועכירת המעשים.

ותזכנו בחסדיך הרבים לשלמות הדעת הקדשה, ולעשות
 מעשים טובים והגונים בעיניך, ותפתח לנו אור
 השכל באמת, באפן שנזכה שיתגלה לנו היטב באמת
 לאמתו אור הצדיקים האמתים, המאירים בכל העולמות
 בלבם. ונזכה על ידי זה ליראה ואהבה בשלמות, ותיחד
 לבבנו לאהבה וליראה את שמך באמת בתכלית
 השלמות, מעתה ועד עולם אמן סלה:

יח

רבוֹן עֲלֵמִינִי, טוֹב וּמְטִיב לְכֹל, אֶתָּה בְּרֹאת עוֹלָמְךָ
 בְּרִצּוֹנְךָ הַטוֹב כְּפִי מֵה שְׁעָלָה בְּמַחְשַׁבְתְּךָ הַקְּדוּמָה,
 וְתַכְלִית כְּוִנְתְּךָ הַטוֹבָה הִיְתָה לְטוֹבֵתֵנוּ, כְּדֵי שְׁנִזְכֶּה עַל יְדֵי
 זֶה לְהַשְׁיג הַתַּכְלִית הַטוֹב תַּכְלִית הָאֲמִתִּי, תַּכְלִית הַטוֹב
 שֶׁל כָּל הַתַּכְלִיתִין. וּבְשִׁבִיל זֶה בְּרֹאתָ כָּל הָעוֹלָמוֹת כְּלָם
 בְּחֻכְמָה נִפְלְאָה מִרְאֵשִׁית הָאֲצִילוֹת עַד סוֹף הָעֲשִׂיָּה, כְּדֵי
 שְׁנִזְכֶּה מִסוֹף הַמַּעֲשֵׂה לָבוֹא וּלְהַכִּיל בְּמַחְשַׁבָּה תְּחִלָּה,
 לְהַשְׁיג הַתַּכְלִית הָאֲחֵרוֹן טוֹב הַנִּצְחִי:

וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
 שֶׁתַּעֲזִרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׁנִזְכֶּה לְמִלְאֵת רְצוֹנְךָ
 הַטוֹב. וְנִזְכֶּה לְעַסֵּק בְּעֲבוּדְתְּךָ תָּמִיד בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם.
 וְנִזְכֶּה לְסוּר מִרַע לְגַמְרֵי בְּאַמֶּת. וְלַעֲשׂוֹת הַטוֹב בְּעֵינֶיךָ
 תָּמִיד, לְמַעַן נִזְכֶּה עַל־יְדֵי־זֶה לְהַשְׁיג הַתַּכְלִית הָאֲמִתִּי.
 וּבְכָל עֲשִׂיתֵנוּ וְעַסְקֵינוּ שְׁנַעֲשֵׂה וְנַעֲסֵק בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל־
 יְהִי כְּוִנְתֵנוּ רַק בְּשִׁבִיל תַּכְלִית הַטוֹב הָאֲחֵרוֹן, כְּדֵי
 שְׁיִתְגַּלְּגַל מִזֶּה הַדָּבָר הַשָּׂגַת תַּכְלִית הָאֲמִתִּי. וְלֹא נַעֲשֵׂה
 שׁוּם דָּבָר, וְלֹא נַעֲסֵק בְּשׁוּם עַסֵּק וְלֹא נְדַבֵּר שׁוּם דְּבוּר,
 שְׂאִין בָּהֶם הַשָּׂגַת הַתַּכְלִית הָאֲחֵרוֹן. וְנִזְכֶּה לְקַיֵּם מִקְרָא
 שְׁפָתוֹב: "בְּכָל דְּרָכֶיךָ דַּעְהוּ. וְהוּא יִישַׁר אֹרְחוֹתֶיךָ", וְכָל
 מַעֲשֵׂיֵנוּ יְהִי לְשֵׁם שָׁמַיִם:

רבונו של עולם, אתה ידעת כמה אני רחוק מתכלית האמת, ולא די שלא נזהרתי בכל מעשיו שלא לעשות דבר שאין בו השגת התכלית האחרון, אף גם עשיתי מהפך אל הפך, ועשיתי מעשים הגורמים להתרחק מאוד, חס ושלום, מן התכלית. ופגמתי הרבה ונתרחקתי מן התכלית האמתית הרחוק. ועתה אבי שבשמים, למה לי חיים כאלה, חיי צער כאלה, חיים מרים ומרוזים כאלה, האם זה נקרא חיים, הלא אלה מיתות טובים מחיים מרים כאלה, מאחר שאיני זוכה בחיים האלה להשגת התכלית האמתית:

רבונו של עולם, מרא העלמא בלא, מנחיה מתים ברחמים רבים, חי החיים, תן לי חיים ואחיה ולא אמות, תן לי חיים אמתים, חיים נצחיים, חיים טובים, חיים ארוכים, חיים שיש בהם יראת שמים, חיים שנוזפה על ידם בכל עת ובכל רגע להשגת התכלית האחרון האמתית אשר בשביל זה בראת כל העולמות כלם, ובשביל זה באנו מעולם העליון, מרום המעלות לעולם השפל הזה.

חום וחמל עלי ותן לי תקנה ולא אבד, וחזקני ואמצני שאזכה מעתה לרחם עלי להתרחק ולסור מרע לגמרי. ולא אעשה עוד שום דבר שאין בו השגת התכלית האחרון האמתית, חמל על מעשה ידי, וזכני לשוב אליך

באמת, עד שאזכה אל התכלית האמתית, להרים ולהגביה ולהכליל סוף המעשה במחשבה תחלה:

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, מלא טוב מלא רחמים, מלא רצון, שתהיה בעזרי, ותשמרני ותצילני מן הפעם ומן הרגז ומכל מיני קפדות. ותגן עלי ברחמיך ותשמרני תמיד. ואפלו בשעה שיבוא חס ושלום, לידי איזה פעם, תחמל עלי ברחמיך ותשמרני ותצילני שלא אפעל בפעמי שום אכזריות כלל. רק אזכה לשבר ולהפר הפעם ברחמנות, ואזכה להתגבר על יצרי לשבר הפעם ולהפך הפעם לרחמנות, לרחם דיקא ברחמנות גדולה במקום שהייתי רוצה לבעם, חס ושלום. ולא יהיה בי אל זר ולא אשתחוה לאל נכר, שזה נאמר על הפועם, שנהשב כאלו עובד עבודה זרה.

רבוננו של עולם, אתה ידעת כמה קשה לנו לשבר ולבטל מדה רעה זו של פעם וקפדות. כי פשמתחיל הפעם לבער בנו, חס ושלום, כמעט אין אנו בדעתנו, וקשה עלינו לכבות אש הפעם ולכבשו. על פן רחם עלינו למען שמך, והיה בעזרנו ושמרנו והצילנו תמיד ברחמיך וחסדיך הגדולים, ועזרנו לשבר ולבטל מדה הפעם וקפדות מעלינו ומעל גבולנו, ולא נבעוס לעולם, ולא אהיה שום קפדון כלל, רק אזכה להיות טוב לכל תמיד מעתה ועד עולם:

וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ וְחַסְדֶיךָ הָאֱמִתִּיִּים עָלֵינוּ,
 עַל עַם עֲנִי וְאֲבִיוֹן כְּמוֹנוֹ הַיּוֹם, עַל עַם מְמֹשָׁךְ וּמְמָרָט,
 הַנְּפוֹצִים עַל הַהָרִים כִּצְאֵן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רוּעָה, צֹאן נֶדַח
 וְאֵין מְקַבֵּץ. וְתִפֹּר כַּעֲסֶךָ מִעֲמָנוּ, וְתִמְתִּיק וְתִבְטֵל חֲרוֹן
 אַפֶּךָ מִעָלֵינוּ, וְיִגְלוּ רַחֲמֶיךָ עַל מַדּוּתֵיךָ, וְתָשִׁיב פָּנֶיךָ
 אֵלֵינוּ. וְתַחֲמַל עָלֵינוּ בְּחַמְלַתְךָ הַגְּדוֹלָה. וְתִשְׁלַח לָנוּ צַדִּיקֵי
 אֱמֶת מִנְּהַיְגִים אֱמִתִּיִּים דְּקֹדְשָׁהּ, שְׂיִנְהִיגוּ אוֹתָנוּ בְּרַחֲמִים
 וַיְכַנְּסוּ הַשָּׁגַת הַתְּכֵלִית הָאֲחֵרוֹן בְּלִבָּנוּ וּבְשִׁכְלָנוּ, עַד
 שְׁנִזְכָּה עַל יָדָם לְרִדְף וְלָרוּץ כָּל יְמֵינוּ לְהַשְׁיֵג הַתְּכֵלִית
 הָאֱמִתִּי. וְנִשְׁלִיךְ כָּל תְּאוֹזֹת עוֹלָם הַזֶּה אַחֲרֵי גּוֹנוֹ. וְנִשְׁיֵם
 כָּל מַגְמֹזֵתֵינוּ וְכָל חֲפִצָּנוּ וְכָל תְּשׁוּקֹתֵנוּ וְכָל יַגִּיעוֹתֵינוּ וְכָל
 טְרַחֲוֹתֵינוּ רַק בְּשִׁבִיל הַתְּכֵלִית הָאֲחֵרוֹן הָאֱמִתִּי כְּרִצּוֹנְךָ
 הַטּוֹב בְּאֱמֶת:

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲתָה לְבַד יִדְעָתָ עֵצֶם הַרַחֲמָנוּת שְׂיֵישׁ
 עָלֵינוּ עֲכָשׁוּ בַדּוֹר הַזֶּה עַל כָּל עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל
 בְּכָל־לַיּוֹת, וּבְפָרְטִיּוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל. כִּי הַכֹּל
 חֲפִצִּים לִירְאָה אֶת שְׁמֶךָ, וְהַכֹּל תְּאֲבִים וּמִשְׁתּוֹקְקִים
 וּמִצְפִּים וּמְחַכִּים לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאֱמֶת. וְכָל אִישׁ אֲשֶׁר
 יוֹדֵעַ אֶת נִגְעֵי לְבָבוֹ מִצְפָּה וּמְחַכָּה לְרוֹפֵא נְאֻמָּן מִנְּהַיְג
 אֱמֶתִי, שְׂיִקְרַב אוֹתוֹ וִירְפֵא תַחֲלוּאֵי נַפְשׁוֹ וּמְכַאֲבָיו. וְאֵין
 מִי שְׂיַעֲמַד בְּעֵדָנוּ, כִּי לְקַחְתָּ מִמֶּנּוּ מַחֲמַד עֵינֵינוּ, כָּל
 הַצַּדִּיקֵי אֱמֶת וּמִנְּהַיְגִים אֱמִתִּיִּים. וְהִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ וְאֵין

לָנוּ לֹא מִנְהִיג וְלֹא מְנַחֵל אֲמַתִּי, שְׂיֻכַּל לְהִנְהִיג אוֹתָנוּ,
לְקַרְבָּנוּ לְעִבּוֹדְתֶךָ בְּאֲמַת.

מָרִיָּה הֶעֱלְמָא כְּלָא, אַתָּה יַדְעַת אֶת מַכְאוּבָנוּ, וְאֶת
צַעֲקוֹתֵנוּ שָׁמַעְתָּ מִפְּנֵי נֹזֵג־שִׁינֵנוּ, קוֹמָה בְּעִזְרוֹתֵנוּ
בְּעֵת צָרָה חִזָּאת, בְּעוֹקְבָא הַמְּשִׁיחָא, בְּתַקָּה מְרִירוֹת גְּלוּת
הַנְּפֶשׁ וְהַגּוֹף. כִּי אֵין לָנוּ שׁוּם שְׂכָל וְדַעַת אִיךָ לְרִצּוֹת
וְלִפְּנִים אוֹתְךָ וְאִיךָ לְקַרְא אוֹתְךָ שְׁתָּשִׁיב פָּנֶיךָ אֵלָינוּ. אָבִינוּ
שְׂבַשְׁמִים, חֲמַל עָלֵינוּ אָבִינוּ שְׂבַשְׁמִים אֵל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ
מִמּוֹנֵנוּ. מוֹשֵׁל בְּכָל, מְלִיךָ עַל כָּל הָאָרֶץ, שְׁלַח לָנוּ מִנְהִיג
וּמוֹשֵׁל אֲמַתִּי הַקְּדוֹשָׁה, שְׂיֻכַּל לְהִנְהִיג אוֹתָנוּ בְּרַחֲמִים,
”כַּאֲשֶׁר יֵשׂא הָאוֹמֵן אֶת הַיּוֹנֵק”, לְקַרְבָּנוּ לְעִבּוֹדְתֶךָ בְּאֲמַת.
תֵּן לָנוּ מִנְהִיג אֲמַתִּי כְּמוֹ מִשָּׁה רַבָּנוּ, עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם. כִּי
יִשְׂרָאֵל הָיוּ שְׂקוּעִים בְּמִצְרַיִם בְּמִ”ט [בְּאַרְבָּעִים וְתַשְׁעָה]
שְׁעָרֵי טְמֵאָה, וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר שְׂיֻצְאוּ מִשָּׁם כִּי אִם עַל יְדֵי
מִשָּׁה רַבָּנוּ. וְחֲמַלְתָּ עֲלֵיהֶם, וְגִזַּרְתָּ עַל מִשָּׁה שְׂיִלְךָ מִשָּׁה
וְיִגְאָלֵם, אַתָּה עַל כִּי שְׂמַשָּׁה רַבָּנוּ מִגִּדֹל עֲנֹתָנוֹתָו הָיָה
מִסְתִּיר פָּנָיו, וְלֹא רָצָה לְקַבֵּל הַמְּמַשְׁלָה וְהַמְּנַהִיגוֹת. אֲבָל
אַתָּה חֲמַלְתָּ עַל עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל, וְגִזַּרְתָּ שְׂיִלְךָ בְּעַל פְּרָחוֹ,
וְהָיִיתָ עִמּוֹ תָּמִיד עַד שְׂזַכָּה לְגִאָלֵם.

וְהִנֵּה עֹכְשׁוֹ בְּעוֹזְנוֹתֵינוּ, אָנוּ שְׂקוּעִים בַּגְּלוּת יוֹתֵר מִגְּלוּת
מִצְרַיִם, וְאַתָּה יוֹדֵעַ שְׂאִין מִי שְׂיֻכַּל לְעֹזֵר אוֹתָנוּ, כִּי
אִם מִנְהִיג אֲמַתִּי שְׂיִהְיָה בְּבַחֲיַנְתָּ מִשָּׁה רַבָּנוּ, עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם.

על כן רחם עלינו למען שמך, ושבר והפר פעםך מעלינו
 ושלח רחמנות בלב המנהיג האמת שיחמל עלינו, וישוב
 פניו אלינו, ויקבל המנהיגות והממשלה, וינהיג אותנו
 ברחמיו, ויקרבנו לעבודתך באמת:

וזכנו ברחמיה הרבים לאמונה שלמה באמת, לאמונה
 הקדושה, להאמין בך ובצדיקיך האמתיים,
 באמונה שלמה באמת. ותצילנו ברחמיה הרבים
 מאמונות פזביות, מאמונות של שטות והבל. ולא יהיה
 לנו שום אמונה פזבית, ולא נאמין בשום דבר שהוא
 מדרכי האמורי. ולא נלך בדרכיהם וחקותיהם, ולא נטה
 לבבנו אחר שטותיהם ושאקריהם, רק נזכה לאמונה דקדשה
 בשלמות. לאמונה זכה ונקיה בך, יהוה אלהינו, ובצדיקיך
 האמתיים, ובתורתך הקדושה, בתורה שבכתב ותורה
 שבעל פה, ובכלליות עמך ישראל הקדוש. באמת ובלב
 שלם.

ובכן רחם עלינו, ושמרנו והצילנו ברחמיה הרבים
 ממנהיגי שקר, ממנהיגים אכזרים, מפרנסים
 המתגאים על הצבור שלא לשם שמים. הרודפים אחר
 הכבוד להנאתם ותולין רדיפתם ברחמנות, פאלו הם
 רוצים לרחם על העולם להנהיגם. אשר באמת הם רחוקים
 מזה, ואינם יכולים להנהיג את עצמן מכל שכן אחרים.
 ולא נתן להם הגדלה מן השמים כלל. רחם עלינו ברחמיה

הַרְבִּים, וְהִצִּילֵנוּ מֵהֶם וּמִהַמּוֹנָם, וְתִבְטַל וְתִשָּׁבֵר וְתִכְנִיעַ
גְּדֻלָּתָם וּמְמוֹשְׁלָתָם מִן הָעוֹלָם.

וְעֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְהִצֵּל אוֹתִי וְאֵת זְרַעִי וְכָל עַמֶּךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל מִתְּאֵוָה רָעָה הַזֹּאת שֶׁל פְּרִנְסוֹת
וּמִנְהִיגוֹת, שְׁמֵרְנִי וְהִצִּילֵנִי וּמִלְטֵנִי, שְׁלֵא יַעֲלֶה עַל לְבִי
שׁוֹם תְּאֵוָה וְחִמּוּדָה וְשׁוֹם מִחֲשָׁבָה כָּלֵל שֶׁל פְּרִנְסוֹת
וּמִנְהִיגוֹת וְרֵאשׁוֹת וְהִתְנַשְּׂאוֹת, וְלֹא אֶרְדֹּף אַחֲרֵי הַכְּבוֹד
לְעוֹלָם.

וְעֲזָרְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְמַעֲנֶךָ, וְזַכֵּנִי לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה
שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ מְחַרָּה, בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם. וְתֵן בְּלִבִּי
לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ, וְכוּף אֶת יִצְרִי לְהִשְׁתַּעֲבֹד לָךְ, וְתִתֵּן לִי כַח
וּגְבוּרָה וְקִדְשָׁה לְכַבֵּשׁ אֶת יִצְרִי וְלִשְׁבֵר תְּאוֹתַי הָרָעוֹת,
וְלַחֲמֹשֶׁיךָ עֲצָמֵי רַק אֵל הַתְּכֵלִית הָאֱמֶתִי. וְאַזְכֶּה לְקִשְׁט
עֲצָמֵי וְלְקִשְׁט אַחֲרֵים הַרְבֵּה לְקָרְבָם וְלַחֲכִינֵם לְתוֹךְ
הַקִּדְשָׁה לְקָרְבָם אֵל הַתּוֹרָה וְאֵל הָעֲבוּדָה הָאֱמֶתִיּוֹת כְּרִצּוֹנְךָ
הַטּוֹב.

וְזַכֵּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְאַהֲבַת חֲכָמִים אֱמֶתִיִּים, וְאַזְכֶּה
לְכַבֵּד אוֹתָם בְּכָל מִיּוֹנֵי כְבוֹד וּפְאָר, וְלִמְסַר נַפְשִׁי
עֲבוּרָם. וְתִתֵּן לִי כַח לְסַכֵּר פִּי כָּל הוֹבְרֵי שִׁקָּר, הַמְּבִזִּים
וּמְחַרְפִּים אוֹתָם. וְתִעֲזָרְנִי לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם לְנַצְחָם וְלִשְׁבֵרָם
וְלַחֲשִׁפֵילָם וְלַחֲכִינֵם עַד עָפָר.

חוֹם וְחֹמַל עָלַי וְזַכְנֵי לְבוֹא מִהֶרָה לְכָל מַה שְּׁבִקְשָׁתִי
 מִלְפָּנֶיךָ, וְאַזְכֶּה לְבוֹא חַיֵּשׁ קַל מִהֶרָה אֶל הַתְּכֵלִית
 הָאֱמִתִּי לְתֵכֵלִית הַטּוֹב הַנִּצְחִי. וּמַעֲתָה תִּהְיֶה בְּעֶזְרִי, שֶׁלֹּא
 אֶעֱשֶׂה עוֹד שׁוֹם דְּבַר שְׂאִין בּוֹ הַשְּׁגַת הַתְּכֵלִית הָאֱמִתִּי.
 וְאַבְלָה כָּל יָמַי וְשָׁנֹתַי רַק בְּשִׁבִיל הַשְּׁגַת הַתְּכֵלִית הָאֲחֵרוֹן
 הָאֱמִתִּי, וְתִזְכְּנֵי לְהַשְׁיִגּוֹ בְּאֵמֶת, בְּחַיִּים חַיּוֹתַי בְּגוֹפֵי הַזֶּה,
 קֶדֶם שְׂאֵסְתִּילֵק מִן הָעוֹלָם הַזֶּה. וְתִצִּילֵנִי שֶׁלֹּא אֶצְטָרֵךְ
 לְהַתְּגַלְגֵּל, חַס וְשָׁלוֹם, בְּגוֹף אַחֵר בְּשִׁבִיל הַשְּׁגַת הַתְּכֵלִית
 הַזֶּה. רַק אֶזְכֶּה לְהַשְׁיִגּוֹ בְּעֶצְמִי בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּחַיִּים חַיּוֹתַי,
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבְחַסְדֶּיךָ הַגְּדוֹלִים לְמַעַנְךָ וּלְמַעַן הַצְּדִיקִים
 הָאֱמִתִּיִּם, וְלֹא לְמַעַנִּי כָּלֵל. וְאַזְכֶּה בְּרַחֲמֶיךָ לְחַיֵּי עוֹלָם
 הַבָּא בְּלִי שׁוֹם צֵעַר גֵּהֶנָּם וְחַבּוּט הַקֶּבֶר. וְתַחֲנֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ
 לְחַיִּים טוֹבִים וְאַרְכִּים, לְחַיִּים נִצְחִיִּם, לְעוֹלָם שְׁפִלוֹ טוֹב
 וְכָלוֹ אָרֶךְ. "בְּחַסְדֶּךָ חַיְנִי וְאַשְׁמְרֵה עֲדוֹת פִּיךָ, תּוֹדִיעַנִי
 אֲזַרְח חַיִּים שִׁבְעַ שְׁמַחֹת אֶת פִּנְיֶךָ נְעִימוֹת בִּימִינֶךָ נִצַּח,
 יִהְיוּ לְרִצּוֹן אֱמִרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבָבִי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי":

יט

"אֲדַנֶּי שִׁפְתַי תִּפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתֶךָ". פֶּתַח פִּיךָ לְאֵלִים
 וְזַכְנֵי לְסֵדֶר תְּפִלָּתִי לְפָנֶיךָ, בְּלִשׁוֹן רַחֲמִים
 וְתַחֲנוּנִים בְּלִשׁוֹן צַח וְזָךְ, בְּלִשׁוֹן שְׂמֵלֵאכִי הַשְּׂרֵת
 מִשְׁתַּמְשִׁין בּוֹ, בְּלִשׁוֹן שְׂאוֹכֵל לְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ הָאֱמִתִּיִּם
 עָלַי, בְּשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן הַקֶּדְשׁ:

רבונו של עולם, מלא רחמים זבני ברחמיך הרבים
 לשלמות לשון הקדש, למען אזכה על ידי זה
 להפיל ולהכניע ולשבר כל התאות רעות וכל המדות
 רעות הנמשכין משבעין עממין, אשר כל התאות
 והמדות רעות שיכים להם ולא לנו, ובפרט תבערת
 המדורה של תאות נאוף, החפצה להתגבר עלינו בכל עת.
 חוס וחמל עלינו, וזכנו להפיל ולהכניע ולבטל תבערת
 המדורה הזאת מעלינו ומעל גבולנו.

כי אתה ברחמיך בחרת בנו מכל העמים, ורוממתנו מכל
 הלשונות, ונתת לנו לחלקנו שלמות לשון הקדש, אשר
 בו בראת עולמך. כמו שכתוב: "בדבר יהוה שמים נעשו
 וברוח פיו כל צבאם". ונתת לנו תורתך הקדושה על ידי
 משה נביאך בלשון הקדש, ובו נדברת עם כל נביאך
 הנאמנים המדברים בשמך ברוח נבואה ורוח הקדש, אשר
 עם כלם דברת בלשון הקדש אשר היא כלילת יפי משוש
 לכל הארץ.

על כן באתי להפיל תחנתי לפניך יהוה אלהי ואלהי
 אבותי, יהמו נא מעיך עלי, תיקר נא נפשי
 בעיניך, שתעזרר חסדיך האמתים עלי, ותשפיע עלי
 ברחמיך הגדולים שלמות לשון הקדש, באפן שאזכה
 ברחמיך להתגבר על יצרי הרע, להכניע ולשבר ולבטל
 מעלי תבערת המדורה של תאות נאוף. כי אתה ידעת

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, כִּי תֵאָוֶה זֶה הַיּוֹם הַזֶּה עִקַּר הַנְּסִיּוֹן וְהַמַּתְקָלָא, אֲשֶׁר
 רַק בְּשִׁבִיל זֶה בָּאנוּ לְעוֹלָם הַזֶּה, כִּדְרֵי לְהַתְנַסּוֹת וּלְהַצְטַרֵּף
 בְּתֵאָוֶה זֶה. כִּי רְצוֹנְךָ הַטוֹב הָיָה לְנַסּוֹת אוֹתָנוּ בְּתֵאָוֶה
 הַזֹּאת, אִם יִהְיֶה לָנוּ כַּח לְהַתְגַּבֵּר עַל יִצְרָנוּ לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר
 תֵּאָוֶת גּוֹפְנוֹ, וּלְדַבֵּק עֲצָמָנוּ לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל בְּאַמֶּת כָּל יְמֵי
 חַיֵּינוּ כִּדְרֵי לְהִיטִיב אַחֲרֵיתָנוּ, לְמַעַן תִּתְפָּאֵר בָּנוּ בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת כְּשֶׁנִּזְכָּה לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל תֵּאָוֶה הַזֹּאת.
 וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים לֹא נִזְחַרְנוּ לְעַמֵּד בַּנְּסִיּוֹן וְצָרוּף הַזֶּה
 כָּרְאוּי. כְּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם: "בְּחִנֶּת לְבִי
 פְקֹדֶת לִילָה צָרַפְתָּנִי בַּל תִּמְצָא, זַמְתִּי בַּל יַעֲבֹר פִּי", עַד
 אֲשֶׁר כָּלוּ בִּיגוֹן חַיֵּינוּ וּשְׁנוֹתֵינוּ בְּאַנְחָה, כִּי רַק עַל־יְדֵי־זֶה
 סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמְשַׁפְּטֶיךָ הַטוֹבִים. וּבְכָל יוֹם וָיוֹם יִצְרוּ
 שָׁל אָדָם מִתְגַּבֵּר עָלָיו בִּיזְתָר. וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים גְּלוֹת לָנוּ
 עַל יְדֵי צַדִּיקֵי הַדּוֹר הָאֲמִתִּים עֲצוֹת טוֹבוֹת לְהַמְלִיט מִזֶּה
 בְּשֵׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה בְּמַעֲשֶׂה וּבְמַחֲשָׁבָה. אֲבָל לֹא נִזְחַרְנוּ
 לְקַיֵּם עֲצוֹתֶיךָ הַטוֹבוֹת בְּאַמֶּת, וְלֹא שָׁמְרָנוּ אֶת הַמַּחֲשָׁבָה
 מִבְּלִבּוֹלִים וְהַרְהוּרִים וּשְׁטוּתִים.

אֲבָל אֶף־עַל־פִּי־כֵן אֶתָּה מְלֵא רַחֲמִים, וְעַדִּין לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ
 מִמְּנִי. וְאֶתָּה גָּדוֹל הָעֲצָה פְּלֵא יוֹעֵץ, חֲמַל עָלַי
 וְתִשְׁפִיעַ לִי עֲצָה טוֹבָה עֲצָה אֲמִתִּית בְּאִפְסוֹן שְׂאוּכָה לְקַיֵּם
 עֲצוֹתֶיךָ הַטוֹבוֹת, בְּאִפְסוֹן שְׂאוּכָה מֵעַתָּה לְהַמְלִיט וּלְהַנְצִיל
 מֵאֵשׁ הַמְדוּרָה הַזֹּאת. וְתִצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מֵרוּחַ
 שְׁטוּת שֶׁל תֵּאָוֶה רָעָה הַזֹּאת, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים אֵין

אָנוּ יוֹדְעִים לְהַשִּׁיב עֲצוֹתֶיךָ הַקְדוֹשׁוֹת אֵיךְ לְהַנְצִיל מִתְּאוּהָ
 הַזֹּאת. כִּי אַתָּה גְּלוֹת לָנוּ עַל-יְדֵי צַדִּיקוֹךָ הָאֲמִתִּי, שְׁעַל-
 יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ זֹכִיךְ לְהַכְנִיעַ תְּאוּהָ רָעָה זוֹ. וְגַם
 אַתָּה הוֹדַעְתָּ לָנוּ שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לְזָכוֹת לְשְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ
 כִּי-אִם עַל יְדֵי שְׂמֵשֶׁבְרִים תְּאוּהָ זוֹ וְזֹכִיךְ לְשִׁמְרַת הַבְּרִית.
 וְאֲנִי בַעַר וְלֹא אֲדַע, מֵהֵיכָן אֶתְחִיל לְזָכוֹת לְמַעְלֹת
 קְדוֹשׁוֹת הָאֱלֹהִים שְׁהֵם שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ וְשִׁמְרַת הַבְּרִית,
 מֵאַחַר שִׁשְׁנֵיהֶם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה.

עַל-כֵּן בָּאתִי לְשַׁחַר פְּנֵיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי "הוֹדִיעֵנִי נָא אֵת
 דְּרָכֶיךָ", וְאֲדַע בְּאִיזָה דְרָךְ אֲזַכֶּה לְמַעְלֹת הָאֱלֹהִים
 לְשְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ וְלְשִׁמְרַת הַבְּרִית, בְּאִפְךָ שְׂאֲזַכֶּה
 לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאֲמִת, כִּי אַתָּה יֹדַעְתָּ כִּי אֵי אֲפֹשֶׁר
 לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאֲמִת, כִּי אִם עַל יְדֵי שְׂמֵשֶׁבְרִין תְּאוּהָ
 הַזֹּאת לְגַמְרִי, אֲשֶׁר הִיא הָרַע הַכּוֹלֵל שֶׁל כָּל הַשְּׁבָעִין
 אֲמֹת. וְאֲנַחְנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קְדוֹשׁ, אֲנַחְנוּ בְּשָׂרֵינוּ אָנוּ
 רְחוּקִים לְגַמְרִי מִתְּאוּהָ רָעָה הַזֹּאת, וְאִין הַתְּאוּהָ הַזֹּאת
 שְׂיִכֶת לָנוּ כָּלֵל כִּי אִם לָהֶם וְלְחֻלְקָם וְלֹא לָנוּ:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוֹסֵה עַל כְּבוֹדְךָ, וְרֹאֵה שְׁפָלוּתֵנוּ
 וּבְזִיוֹנֵנוּ אֲשֶׁר יִרְדְּנוּ מִמָּה מִמָּה, וְנַפְלָנוּ בְּגָלוֹת
 שֶׁל שְׁבָעִין אֲמֹת עַל יְדֵי תְּאוּהָ רָעָה הַזֹּאת, אֲשֶׁר הִיא
 גְּרָמָה לָנוּ כָּל הַצָּרוֹת וְכָל הַגְּלוּיֹת בְּכָלֵל וּבְכָרֵט שְׁעַבְרוּ
 עָלֵינוּ כָּבָר, וְאֲשֶׁר עַדִּין לֹא נִצְלָנוּ מֵהֶם. וְאִם אֲמַנָּם אֲנַחְנוּ

בַּעֲצֵמֵנוּ יוֹדְעִים מְכַל זֶה, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן לֹא הֵינּוּ נֹשְׁמָרִים
 לְגַרְשׁ הַרוּחַ שְׁטוֹת שֶׁל תְּאַוָּה זֹו מִקְרִבֵנוּ, הֲלֹא אַתָּה יְדַעְתָּ
 כִּי בְּשָׂר וָדָם אֲנַחְנוּ, וְאַתָּה יְדַעְתָּ יִצְרָנוּ כִּי מִחֲמַר קִרְצָנוּ.
 "הֵן בְּעֶזְרֵן חוֹלְלֵתִי, וּבְחֵטָא יַחֲמֵתֵנִי אֲמִי", אֲבָל אַתָּה גְבוּר
 וְרַב לְחוֹשִׁיעַ, "גְּדוֹל הָעֵצָה וְרַב הָעֲלִילָה" וְאַתָּה מְסַבּוֹת
 מִתְּחִיבָהּ, "וּבִידָהּ כַּח וּגְבוּרָה וּבִידָהּ לְגִידֵל וּלְחִזֵּק לְכָל",
 וְאַתָּה יָכוֹל לְמַצֵּא בִּי גַם בֵּין נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וּלְהֹאִיר
 וּלְהַשְׁפִּיעַ עָלֵיהֶם בְּאֶפְסוֹן שְׂשֵׁת־גְּבִר הַטּוֹב שְׁבִי עַל הָרַע שְׁבִי,
 עַד שֶׁכָּל הָרַע הִנְאַחֲזוּ וְהִנְדָּבֵק בִּי יִפֹּל וְיִתְבַטֵּל לְגַמְרִי,
 וְהַטּוֹב יִתְבָּרַר וְיִתְנַשֵּׂא וְיַעֲלֶה וְיִשְׁלִים אֶת הַלְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ.
 עַד שְׂאֵזְבָּה בְּרַחֲמֶיךָ לְבָרַר כָּל הַטּוֹב שֶׁבַעֲעִין הִדַּעַת טוֹב
 וְרַע, שֶׁהוּא לְשׁוֹן תְּרֻגוֹם. וְלִהְיוֹת כִּנְיַע וְלִהְיוֹת לְבַטֵּל אֶת הָרַע
 שֶׁבּוֹ עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה שׁוֹם כַּח לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא וּלְכָל הַקְּלָפוֹת
 הַנִּמְשָׁכִין מִזְהֻמַּת הַנְּחָשׁ הַקְּדֻמוֹנִי לְעֵלוֹת דָּרָךְ לְשׁוֹן תְּרֻגוֹם
 לְהַסִּית וּלְפַתּוֹת אוֹתָנוּ, חַם וְשָׁלוֹם. רַק תִּהְיֶה בְּעֵזְרָנוּ
 תְּמִיד, וְתַשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ חֲכָמָה וְדַעַת וְשֶׁכֶל דְּקֻדְשָׁהּ,
 בְּאֶפְסוֹן שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָהֶם שׁוֹם כַּח לְפַתּוֹת אוֹתָנוּ, חַם וְשָׁלוֹם.
 וְנִזְבָּה לְגַרְשׁ לְגַמְרִי רוּחַ שְׁטוֹת שֶׁל תְּאַוָּה הַזֹּאת מִקְרִבֵנוּ.

וְנִזְבָּה בְּרַחֲמֶיךָ חֲרָבִים לְשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ עַל יְדֵי לְשׁוֹן
 תְּרֻגוֹם. וְתַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קְדוּשָׁה וְטַהֲרָה. וְנִזְבָּה תְּמִיד
 לְקַדֵּשׁ אֶת הַלְשׁוֹן שֶׁלֹּא נִדְבָר שׁוֹם דְּבוּר הַפּוֹגֵם אֶת הַלְשׁוֹן,
 רַק כָּל דְּבוּרָנוּ יִהְיוּ תְּמִיד בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה וּבְקִשּׁוֹת
 וְתַחֲנוּנִים וּבִירְאֵת שָׁמַיִם וּבְכָל עֲנִינֵי הַקְּדוֹשׁ הַמְּקַדְּשִׁין אֶת

הַלְשׁוֹן, עַד שְׁנֹזֶכָה מְהֵרָה לְשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וְלִשְׁמִירַת
הַבְּרִית בְּאַמֶּת:

וְזַכְּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְקַרֵּר כָּל חַמְיָמוֹתַי בְּהַדְּבוּר שֶׁל
לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. כְּמוֹ שְׂפָתֹיב: "חֵם לְבִי בְּקִרְבִי בְּהִגְיָי
תִּבְעַר אֵשׁ. דְּבַרְתִּי בְּלִשׁוֹנִי". שֶׁתְּהִיָּה בְּעֵזְרִי וְתִזְכְּנֵי לְדַבֵּר
כָּל דְּבוּרִים הַקְּדוּשִׁים בְּחַמְיָמוֹת גְּדוֹל הַקְּדוּשָׁה וְהַתְּלַחֲבוֹת
הַלֵּב בְּאַמֶּת. וְאַזְכֶּה לְעֹזְרֵי רִשְׁפֵי שְׁלֵהֶבֶת יְהוָה הַמְּשַׁרְשׁ
בְּקִרְבִי בְּשַׁרְשׁ נִפְשֵׁי וְרוּחֵי וְנִשְׁמָתַי, הַבּוֹעֵר וְלוֹהֵט
לְהַתְּקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַד שְׁאַזְכֶּה לְעַסֵּק תְּמִיד בְּתוֹרָה
וּבִירְאָת שָׁמַיִם וּבַתְּפִלוֹת וְתַחֲנוּת וּבְקִשׁוֹת וְשִׁירוֹת
וְתִשְׁכַּחֲזוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְכֹלָם יִהְיוּ בְּדְבוּרִים חַמִּים מִעֲמֶמְךָ
הַלֵּב, בְּקְדוּשָׁה וּבְטָהָרָה בְּדְבוּרִים בּוֹעֲרִים כְּאֵשׁ לוֹהֵט. וְכֹל
דְּבָרֵי יִהְיוּ כְּגַחְלֵי אֵשׁ בְּאִימָה וּבִירְאָה גְּדוֹלָה מִפְּנֵיךָ. וְנִזְכֶּה
לְהַמְּלִיכְךָ עָלֵינוּ עַל כָּל רַמְ"ח אַבְרִינֵנוּ וְשֵׁם"ה גִּידִינוּ בְּפֶחַד
וּבְרַעַד בְּרִית וְזִיעַ, עַד שְׁאַזְכֶּה שְׂיִהְיוּ כָּל דְּבוּרֵי הַיּוֹצְאִים
מִפִּי בְּבַחֲיִנַת שְׁלְמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, וְיִתְקַרֵּר כָּל חַמְיָמוֹתַי
בְּהַדְּבוּר שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. וְעַל יְדֵי אֵשׁ הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל
לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, אֶזְכֶּה לְשַׁרֵּף וּלְהַכְּנִיעַ וּלְהַפִּיל אֶת כָּל הָאֵשׁ
הָרַע שֶׁל תִּבְעַרַת הַמְּדוּרָה שֶׁל שִׁבְעֵין כּוֹכָבִין, שֶׁהוּא הָאֵשׁ
הָרַע שֶׁל חַמְיָמוֹת תַּאֲוֹת נְאוּף, בְּאִפְּן שִׁיתְּפִטֵּל מִמֶּנִּי תַאֲוָה
רָעָה הַזֹּאת לְגַמְרֵי מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. וַיְקִים מִקְרָא שְׂפָתֹיב:
"מִהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם. רֹאשׁ מִסְּפֵי עֲמַל שְׂפָתַימוּ
יִכְסְמוּ. יִמוּטוּ עָלֵיהֶם גְּחָלִים בְּאֵשׁ יִפִּילֵם בְּמַהֲמָרוֹת כֹּל

יְקוּמוּ". וְאֶזְכָּה לְהִיּוֹת קְדוֹשׁ וּפְרוֹשׁ לְגַמְרֵי. וְאֶזְכָּה לְבָלִי
 לְהַזְדַּקֵּק לָזֶה כִּי אִם בְּשָׁבִיל קִיּוּם הָעוֹלָם לְבַד, בְּקִדְשָׁה
 וּבִטְהָרָה בְּאַמֶּת, כְּרִצוֹנָךְ הַטּוֹב:

וְתִצְיֵלְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִהַרְהוּרִים רָעִים וּמַחְלֹמֹת
 רָעִים, וְתִהְיֶה מְטָתִי שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ. וְתִזְכְּנִי לְמַעַט
 בְּשָׁנָה וְתִרְדָּמָה. וְאַפְלוּ מְעַט הַשָּׁנָה שְׂאֵנִי מִכָּרַח לִישׁוֹן
 בְּשָׁבִיל קִיּוּם הַגּוּף, אֶזְכָּה שְׂיִהְיֶה בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה וּשְׁנָתִי
 תִּעָרֵב לִי. וְאֶזְכָּה לִישׁוֹן תָּמִיד מִתּוֹךְ מַחְשָׁבוֹת וְהַרְהוּרֵי
 תּוֹרָה וּמִתּוֹךְ שְׂמֵחָה. וְאֶזְכָּה לְקִרְוֹת קְרִיאת שְׁמַע שְׁעַל
 הַמָּטָה בְּקִדְשָׁה גְדוּלָה וּבְמִסִּירַת נַפֶּשׁ וּבְכַוֵּנַת הַלֵּב בְּאַמֶּת
 כְּרֵאוֹי, בְּאֶפֶן שְׂאֶזְכָּה לְחַרֵּג כָּל הַמַּחְבְּלִים וּמְזִיקִין וְכָל
 הַסְּטָרִין אֲחֵרֵינִין עַל יְדֵי קְרִיאת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה.

וְאֶזְכָּה שְׂתַכַּלֵּל נַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי בְּתוֹךְ כָּל־לֵיּוֹת
 נְפִשׁוֹת הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּבְתוֹכָם תִּעָלֶה
 נַפְשִׁי עִמָּהֶם אֵלֶיךָ בְּשַׁעַת שְׁנָתִי. וְתִהְיֶה נַפְשִׁי פְּקוּדָה
 וּמְסוּרָה בְּיָדֶךָ לְבַד. כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: "בְּיָדֶךָ אֶפְקִיד רוּחִי,
 פְּדִיתָה אֹתִי יְהוָה אֵל אֱמֶת". וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תִּגְרֹשׁ
 מִנַּפְשִׁי כָּל מִיַּיִ מַחְבְּלִים וְסְטָרִין אֲחֵרֵינִין הַחֹפְצִים
 לְהַתְאַחֵז בָּהּ, חֵם וְשָׁלוֹם. וְתַחְמַל עַל נַפְשִׁי הָאֲמֻלָּה
 וְהַעֲלוּבָה, וְתִהְיֶה בְּעֶזְרָה שְׂתוּכַל לְעֲלוֹת בְּשָׁלוֹם אֵלֶיךָ
 בְּשַׁעַת שְׁנָה, וְלָשׁוּב בְּשָׁלוֹם לְתוֹךְ גּוּפִי בְּעַת הַתְּעוֹרְרוֹת
 הַשָּׁנָה, בְּאֶפֶן שְׂאֶזְכָּה לְשָׁנָה דְּקִדְשָׁה, שְׁנָה טוֹבָה וּמְתוֹקָה

וְעַרְבָה, שָׁנָה שֶׁל חַיִּים. וְתִזְכְּנִי לְחִלּוּמוֹת טוֹבִים, חִלּוּמוֹת צוֹדְקִים וְאֱמִתִּיִּים, חִלּוּמוֹת קְדוֹשִׁים הַבָּאִים עַל יְדֵי מְלֹאכִים קְדוֹשִׁים אֱמִתִּיִּים. וְתִצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִחִלּוּמוֹת שֶׁל שָׁקֶר, מִחִלּוּמוֹת הַבָּאִים עַל־יְדֵי שָׂדִים, חֵם וְשָׁלוֹם, מִחִלּוּמוֹת מְעַרְבָבִים, מִחִלּוּמוֹת שֶׁל שָׂוֵא וְהַבֵּל:

וּבִכֵּן תִּרְחַם עָלַי בְּחַמְלַתְךָ הַגְּדוֹלָה, וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי בְּחַסְדֶיךָ הַגְּדוֹלִים מִמִּקְרָה לִיְלָה, חֵם וְשָׁלוֹם, שֶׁלֹּא יֵאָרַע לִי שׁוֹם מִקְרָה לֹא בַיּוֹם וְלֹא בַלַּיְלָה. רַק אֲזַכֶּה לִישׁוֹן בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה, "בְּטוֹב אֲלִין אֶקִּיץ בְּרַחֲמִים":

אָבִינוּ אָב הַרְחֵמֵנוּ, מְלֵא רַחֲמִים רַבִּים וְחַסְדִּים גְּדוֹלִים וְעֲצוּמִים תְּמִיד, צוֹפֶה מִרְחוֹק לְהַטִּיב אַחֲרֵיתֵנוּ, חוּם וְחֶמֶל נָא עָלֵינוּ, חֶמּוֹן מִנְעִיךָ וְרַחֲמֶיךָ יַעֲזֹרְרוּ עָלֵינוּ, חֶמֶל עָלֵינוּ וְעַל עוֹלָלֵנוּ וְטַפֵּינוּ, וְהַצֵּל אוֹתִי וְאֵת כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל מִמִּקְרָה לִיְלָה. כִּי אַתָּה יְדַעְתָּ אֵת עֲצָם הַפָּגָם הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַנּוֹגֵעַ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, עַל יְדֵי מִקְרָה לִיְלָה, חֵם וְשָׁלוֹם. אֲשֶׁר עַל יְדֵי זֶה חָרְבָה עִירֵנוּ וְשָׁמַם בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, וְנִטַּל כְּבוֹד מִבֵּית חַיֵּינוּ, וְנִתְרַחֲקֵנוּ מִעַל אֲדַמְתֵנוּ, וְנִתְפַזְּרֵנוּ בֵּין הַגּוֹיִים, וְנִדְחֵנוּ בְּאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ.

חֶמֶל עַל שְׂאֵרֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, חֶמֶל עַל עַנְיֵי הַצָּאוּ, צָאוּ נִדְחָ וְאִין מִקְבִּין. מְלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ, טוֹב

וּמְטִיב הַדָּרֶשׁ לָנוּ, שׁוֹבָה עָלֵינוּ בְּהַמוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגִלְגַּל אַבּוֹת
 שְׁעָשׂוּ רְצוֹנְךָ, וְאָמַר לְצָרוֹתֵינוּ דִּי. וְזַכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
 וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִצְיַלְנוּ מִמֶּתָה מִמִּקְרָה לַיְלָה, וְשִׁמְרֵנוּ צֵאתָנוּ
 וּבּוֹאָנוּ לְחַיִּים וְלְשָׁלוֹם מִמֶּתָה וְעַד עוֹלָם. וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת
 נְשִׁמְרִים מִכָּל דְּבַר רָע, שֶׁלֹּא נִהְרָהֵר בַּיּוֹם, וְלֹא נָבּוֹא לַיְדֵי
 טְמֵאָה בַּלַּיְלָה, חֵם וְשָׁלוֹם, וְנִזְכָּה שְׁתִּהְיֶה מִחֲשַׁבְתָּנוּ
 קְדוּשָׁה וּמְהוֹרָה תָּמִיד:

וּבִכֵּן תְּזַכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׁתִּהְיֶה אֲכִילְתָנוּ בְּקְדוּשָׁה
 וּבְטָהָרָה בְּלִי שׁוּם תַּאֲוָה גְּשָׁמִיּוֹת כָּלֵל. וְתִתֵּן לָנוּ
 כַּח לְעוֹרֵר הַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל כ"ח אֲתוֹן
 דְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שְׁמֹלְבֶשׁ בְּכָל דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, עַד שֶׁכָּל
 אֲכִילְתָנוּ וְשִׁתִּיתָנוּ וְכָל סְעֻדָתָנוּ וְתַעֲנוּגָנוּ יִהְיֶה רַק
 מִהַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת הַקְּדוּשִׁים לְבַד שְׂיֵשׁ בְּאוֹתוֹ הַדְּבַר,
 שְׂאָנוּ אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים אוֹ מִתְעַנְּגִים מִמֶּנּוּ. וְעַל-יְדֵי-זֶה
 נִזְכָּה לְלֵב טוֹב, שֶׁלְּבִי יִהְיֶה מֵאִיר בְּקְדוּשָׁה גְּדוֹלָה עַל-יְדֵי
 שְׂיִזְכָּה לְחַנוּת וְלִזְיוֹן רַק מִהַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל כַּח
 מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שְׂיֵשׁ בְּכָל דְּבַר.

וְתִהְיֶה בְּעֶזְרִי, וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְיַלְנִי תָּמִיד שֶׁלֹּא אֶהְנֶה
 מִהָעוֹלָם הַזֶּה בְּלֹא בְּרָכָה. וְנִזְכָּה לְבָרֶךְ עַל כָּל דְּבַר
 שֶׁנֶּאֱכַל וְנֶהְנֶה, בְּרָכָה תְּחִלָּה וְסוֹף בְּכּוֹנֵה עֲצוּמָה, בְּכּוֹנֵה
 קְדוּשָׁה וּמְהוֹרָה לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל וְהַקְּדוּשׁ יִתְבָּרֵךְ לְעַד. וְכָל
 הַבְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבַּחוֹת שֶׁלָּנוּ כֻּלָּם יִהְיוּ

בְּשִׁלְמוֹת בְּבַחֲיַנַּת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עַל־יְדֵי לְשׁוֹן
 תְּרַגּוּם, בְּאֶפֶן שְׁנֹזֶכֶה לְעוֹרֵר כַּח מַעֲשֵׂי יְהוָה שֶׁהֵם הַל"ב
 אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שֶׁהֵם הָאוֹתִיּוֹת הַמְּלַבְּשִׁין בְּכָל
 דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם אֲשֶׁר עַל יָדָם בְּרֵאשִׁית בְּרִצּוֹנָךְ הַטּוֹב כֹּל
 הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם מְגֻדָּל וְעַד קָטָן. וּבְרֵאשִׁית כֹּל דָּבָר מְשֻׁנָּה
 מִחֲבֵרוֹ בְּמֵרָאה וְטַעַם וְתִמְוִנָה אַחֲרָת, כִּפִּי אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה שֶׁהַכְּנֶסֶת בְּכָל דָּבָר כִּפִּי רִצּוֹנָךְ הַטּוֹב, כֵּאֲשֶׁר
 שְׁעָרָת וּמְדַדָּת וְשִׁקְלָת בְּחֻכְמַתְךָ הַקְּדוּשָׁה. "מָה רַבּוּ
 מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה, כָּל־בְּחֻכְמָה עָשִׂיתָ, מִלְּאָה הָאָרֶץ קִנְיָנְךָ,
 וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כַּח אֲדֹנָי כֵּאֲשֶׁר דְּבַרְתָּ לְאִמְרֵי".

עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְלְמַעַן כְּבוֹדְךָ וְלְמַעַן אוֹתִיּוֹת הַקְּדוּשִׁים שְׁלֹךְ
 הַמְּלַבְּשִׁין בְּכָל דָּבָר, שֶׁתִּתֵּן לָנוּ כַּח בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
 לְעוֹרֵר תְּמִיד כַּח הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שֶׁמְּלַבְּשׁ
 בְּכָל דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, וְלֹא גִלְךָ אַחַר שְׁרִירוֹת לְבַנּוֹ, וְנִמְעַט
 תְּאוֹת טְבִיעֵנו, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָנוּ שׁוּם תְּאוֹה גַּשְׁמִיּוֹת שֶׁל הַגּוֹף
 לְשׁוּם דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם כְּלָל. וְכָל אֲכִילַתְנוּ וְשִׁתִּיתְנוּ וְכָל
 הַנְּאֻתְנוּ וְתַעֲנוּגְנוּ יִהְיֶה רַק מִהַתְּנוּצְצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁישׁ
 בְּכָל דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם בְּלִי שׁוּם תְּאוֹת הַגּוֹף כְּלָל. וְעַל־יְדֵי־זֶה
 תִּשְׁלַח בְּרָכָה בְּמִזְוִנְנוּ, וְנִזְכֶּה לְשִׁבְיָעָה דְּקוּדְשָׁה שִׁיְהִיָּה
 שְׁבִיָּעָה בְּמִעֵינוּ לְאֹכַל מְעַט וְלְשִׁבְעַי רַק מִהַתְּנוּצְצוֹת
 הָאוֹתִיּוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל אוֹתוֹ הַדְּבָר שֶׁאֵכֵל וְאֲשַׁתֶּה
 בְּקוּדְשָׁה וּבְטַהָרָה גְּדוּלָּה. וַיְקִיֵּם בָּנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב:
 "וְאֹכְלֹתֶם אֶכּוֹל וְשִׁבּוּעַ וְהִלְלֹתֶם אֶת שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם

אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּכֶם לְהַפְלִיא וְלֹא יִבְשׂוּ עַמִּי לְעוֹלָם, עַד שְׁנֹזֶכָה לְלֵב טוֹב וּמְאִיר, לְלֵב שָׂמַח עַל־יְדֵי אֲכִילַתְנוּ וְשִׂתִּיתְנוּ. וְעַל־יְדֵי הָאֲרֶת הַלֵּב נֹזֶכָה לְפָנִים מְאִירוֹת דְקָדְשָׁה. בְּרַכְנוּ אָבִינוּ כְּלָנוּ יַחַד בְּאוֹר פְּנִיָּה, שְׁנֹזֶכָה לְפָנִים דְקָדְשָׁה, פָּנִים מְאִירוֹת, פָּנִים שֶׁל שְׂמֵחָה. שְׂיִהְיֶה אוֹר פְּנֵי יְהוָה חוֹפֵף עַל פְּנֵינוּ תָּמִיד. וַיְקִיֵם בָּנוּ וּבִזְרָעֵנוּ מִקְרָא שְׁפָתֹבב: "זֶה הוֹר הוֹרְשֵׁיו מִבְּקֻשֵׁי פְּנִיָּה יַעֲקֹב סֶלָה".

וּתְזַכְּנוּ שְׂיִהְיֶה פְּנֵינוּ מְאִירוֹת כָּל כֶּף עַד שְׂיִהְיֶה לָנוּ כַּח לְחַחֲזִיר כָּל הָעוֹלָם בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל יְדֵי רֵאִית פְּנֵינוּ לְבַד. שְׂיִהְיֶה פְּנֵינוּ מְאִירוֹת בְּאוֹר פְּנֵי יְהוָה כְּמוֹ אֲסַפְּקִלְרִיא הַמְּאִירָה עַד שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד יִסְתַּכֵּל אֶת עַצְמוֹ וַיִּרְאֶה אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ פְּנֵינוּ הַמְּאִירוֹת כְּמוֹ בְּמִרְאֵה וְאֲסַפְּקִלְרִיא. וַיִּרְאֶה אִיךָ פְּנֵינוּ מְשֻׁקַע בַּחֲשָׁד, וַיַּחֲדֵשׁ כְּנֶשֶׁר נְעוּרָיו, וַיִּשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת לְפְּנִיָּה:

וְחַנְּנֵי בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, שְׂאֲזֹכָה לְחַתְקָרֵב לְצַדִּיק הָאֱמֶת שֶׁבְּדוֹר חַזָּה, וְאֲזֹכָה לְשִׁמְעַ מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּעַצְמוֹ, דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים אֲשֶׁר הוּא זוֹכָה עַל־יְדֵי מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים לְשִׁמְעַ מִפִּיָּךְ. וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי יְרֵאתְךָ הַקְּדוֹשָׁה יְרֵאָה עֲלֵאָה יְרֵאת הַרוּמָמוֹת, וְאֲזֹכָה לְשִׁמְעַ הַדְּבוֹר הַקְּדוֹשׁ מִפִּי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת בְּאִמָּה וּבִירְאָה גְּדוֹלָה, בְּאֶפֶן שְׂאֲקִיבֵל דְּבוֹר לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ בְּשִׁלְמוֹת גָּמוֹר, וְאֲזֹכָה לְשִׁמִּירַת הַפְּרִיַת בְּאַמֶּת בְּקָדְשָׁה גְּדוֹלָה, כְּרֵאוֹי לְזֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר בָּהֶם

בְּחֶרֶת. וְחַנּוּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שְׂאֵזְבָּה לְתַקֵּן בְּחַיֵּי אֶת כָּל
הַחֲטָאִים וְעוֹזְנוֹת וּפְשָׁעִים וְכָל הַפְּגָמִים שְׂפָגַמְתִּי לְפָנֶיךָ
מִנְעוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וְאַפְלוּ כָּל הַחֲטָאִים שְׂחַטְאֵתִי בְּשׁוֹגֵג
אוּ בְּאָנָם, כָּלֵם אֶזְבָּח לְתַקֵּן בְּחַיֵּי חַיֵּשׁ קָל מְהֵרָה. וּמְעַתָּה
תִּזְכְּנִי לְהִתְקַרֵּב אֵלַיךָ בְּאַמֶּת בְּקֹדֶשׁהּ וּבְטַהֲרָהּ, וְאַזְכֶּה
לְשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וְלִקְדוּשַׁת הַבְּרִית:

וּבִכֹּן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מְלֵא
רַחֲמִים מְלֵא רְצוֹן, עֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי וּזְכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים וּבְחֶסְדֶיךָ הַעֲצוּמִים לְקַבֵּל שְׂפָתוֹת בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה
וּבְחֶדְוָה רַבָּה וְעֲצוּמָה וּבִירְאָה וְאַהֲבָה. וְתִזְכְּנִי לְטַרַח
בְּעֲצָמֵי לְעֵשׂוֹת צְרָכֵי-שְׂפָת בְּעֲצָמֵי כַּח גְּדוֹל וּבְזָרִיזוֹת
נִמְרָץ. וְתִעֲזָרְנוּ תָמִיד לְהַשְׁלִים כָּל פְּרָשִׁיּוֹתֵינוּ עִם הַצְּבוּר.
שְׂנֵזְבָּה לְקָרוֹת הַפְּרָשָׁה שֶׁל הַשָּׁבוּעַ בְּכָל עֶרֶב שַׁבַּת שָׁנִים
מִקְרָא וְאַחַד תִּרְגוּם בְּכֹנֶה גְדוֹלָה וְעֲצוּמָה בְּקֹדֶשׁהּ
וּבְטַהֲרָה, בְּאִפֵּן שְׂנֵזְבָּה עַל-יְדֵי-זֶה לְשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ
עַל-יְדֵי לְשׁוֹן תִּרְגוּם.

וְנֵזְבָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שִׁיְהִיָּה נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ קְדוּשַׁת שַׁבַּת
קֹדֶשׁ עַל-יְדֵי רְחִיצַת חֲמִין וְהַטְּבִילָה שֶׁל עֶרֶב שַׁבַּת
קֹדֶשׁ. וְתִהְיֶה בְּעֲזָרֵי שְׂלֵא אֲבִטֵּל לְעוֹלָם הַרְחִיצָה וְהַטְּבִילָה
שֶׁל עֶרֶב שַׁבַּת. וּכְשֶׁם שְׂאֵנִי רוּחִין וְטוֹבֵל עֲצָמֵי בְּעוֹלָם
הַזֶּה, כֵּן תִּטְהַר וְתִקְדָּשׁ אֶת גּוּפֵי וְנַפְשֵׁי וְרוּחֵי וְנִשְׁמֹתֵי
בְּקֹדֶשְׁתֶּךָ הָעֲלִיזָה וְתִמְשִׁיךְ רִשְׁפֵי שְׁלֵחָבַת יְהִי מֵאִשׁ

הַקְדוּשָׁה שְׁלֹמְעָלָה, הָאוֹכֵלֶת וְשׁוֹרְפֶת כָּל מִיְיָ אֵשׁ. וְעַל-
 יְדֵי-זֶה תִּבְעַר וְתִשְׂרַף וְתִבְטֹל מִמְּנֵי וּמִכָּל עֲמֻדָּה בֵּית יִשְׂרָאֵל
 אֶת כָּל תַּעֲרוּבוֹת הָרַע, שְׁנַת-עָרֵב וְנֶאֱחָז בָּנוּ עַל יְדֵי פָגַם
 עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, וְעַל-יְדֵי חֲטָאֵינוּ וְעֲוֹנוֹתֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ,
 בְּאֶפֶן שִׁשְׂרָף וַיִּפֹּל וַיִּתְּבַטֵּל כָּל הָרַע שְׁנַת-אֲחִז בָּנוּ. וְהַטּוֹב
 יִתְבָּרַר וַיַּעֲלֶה וַיְכַלֵּל לְמַעְלָה לְמַעְלָה בַטּוֹב הָעֲלִיּוֹן, בַּטּוֹבָה
 הַגְּדוֹל שֶׁהוּא טוֹב הַנִּצְחִי:

אָנָּה יְהוָה, אַתָּה יַדְעֶתָ כִּי אֵין כִּי כַח לְהַמְשִׁיךְ עָלַי בְּעֲצָמַי
 קְדוּשָׁת שַׁבַּת קְדוֹשׁ. חוּם וְחֶמֶל עָלַי, יִהְיֶה נָא וַיִּכְמְרוּ
 רַחֲמֶיךָ עָלַי, כִּי אַתָּה יַדְעֶתָ כִּמְהָ אָנִי רְחוּק מִקְדוּשָׁת שַׁבַּת
 בְּאַמְתִּי. חוּם וְחֶמֶל בְּמִתְנַת חֲנָם, וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ
 קְדוּשָׁת שַׁבַּת בְּאַמְתִּי. וְאַזְכֶּה לְהוֹסִיף מִחֵל עַל הַקְדוֹשׁ
 בְּכַנִּיסָתוֹ וּבִיצִיאָתוֹ. וְתַעֲזָרְנוּ לְהַמְשִׁיךְ קְדוּשָׁת שַׁבַּת עַל
 יָמַי הַחֵל, עַד שֶׁכָּל שִׁשַּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה יִהְיוּ טְהוֹרִים
 וְקְדוּשִׁים בְּקְדוּשָׁה גְדוֹלָה בְּקְדוּשָׁת שַׁבַּת קְדוֹשׁ, עַד שֶׁיִּהְיוּ
 נִכְלָלִים כָּל שִׁשַּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה בְּשֶׁרֶשׁ חֵיוֹתָם שֶׁבְּקְדוּשָׁה
 שֶׁהוּא שַׁבַּת קְדוֹשׁ. שֶׁהוּא מְחִיָּה וּמְקוּם כָּל שִׁשַּׁת הַיָּמִים וְכָל
 הַנְּאֻצָּלִים וְכָל הַנְּבָרָאִים וְהַנּוֹצְרִים וְהַנְּעֻשִׁים וְכָל הָעוֹלָמוֹת
 כָּלָם מִרְאִשִׁית נְקֻדַּת הַבְּרִיאָה עַד סוֹף נְקֻדַּת הַמְּרָכָז שֶׁל
 עוֹלָם הַגִּשְׁמִי, אֲשֶׁר כָּל חֵיוֹתָם וְקִיּוּמָם הוּא שַׁבַּת קְדוֹשׁ:

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ נְתַתְּ לָנוּ מִתְנָה טוֹבָה
 הַזֹּאת, שֶׁהִיְתָה בְּבֵית גְּנֻזֶיךָ וְשַׁבַּת שְׂמֵחָה. עַל כֵּן

בְּאֵתִי לְהַפִּיל תְּפִלָּתִי וּתְחַנְּתִי וּבִקְשָׁתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
וּאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, כְּשֵׁם שֶׁגִּבְרוּ רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ לְתוֹן לָנוּ מִתְּנָה
טוֹבָה קְדוֹשָׁה הַזֹּאת, כִּן תַּעֲנִיקֵנוּ מִטּוֹבְךָ הַגָּדוֹל, וְתִשְׁפִיעַ
עָלֵינוּ מִמְּעוֹן קְדוֹשְׁתֶּךָ. וְתַעֲזָרְנוּ לְקַבֵּל מִתְּנָה טוֹבָה קְדוֹשָׁה
הַזֹּאת, שְׁנֹזֶכֶה לְקַבֵּל שַׁבַּת בְּקְדוֹשָׁה גְּדוֹלָה וּבִשְׂמִיחָה וְחֵדוּהָ
רַבָּה וְעֲצוּמָה. וְנִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קְדוֹשַׁת שַׁבַּת תְּמִיד. וְנֹזֶכֶה
לְשִׁבְרֵךְ וְלִבְטָל הָרַע הַנֶּאֱחָז בָּנוּ וְלִבְרַר וְלַהֲעֵלוֹת הַטּוֹב
שֶׁבָנוּ בְּבַחֲיִנַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עַל יְדֵי לְשׁוֹן תַּרְגוּם.
וְנֹזֶכֶה לְקְדוֹשַׁת הַבְּרִית בְּאַמְתָּה, וְנִשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמְתָּה, וְנֹזֶכֶה
תְּמִיד לִילְךָ וְלַעֲלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וּמִמַּעַלָּה לְמַעַלָּה
בְּקְדוֹשָׁה גְּדוֹלָה בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאַמְתָּה, עַד שְׁנֹזֶכֶה לַעֲלוֹת
לְהַכִּלֵּל בְּשַׁבַּת הָעֲלִיּוֹן. וְתַחֲנֵנוּ בַּחֲסָדֶיךָ לְיוֹם שְׁכָלוֹ שַׁבַּת
וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים, "יְהִי לְרִצּוֹן אֱמִרֵי פִי וְהַגִּיּוֹן לְפִי
לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי":

כ

"בֵּן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה עֲנֵנִי בַּמְּרַחֵב יָהּ. מִקְצֵה הָאָרֶץ אֵלֶיךָ
אֶקְרָא בְּעֶטְפָה לְפִי בְּצוּר יְרוּם מִמְּנֵי תַנְחֵנִי", חוּם וְחַמְלָה
עָלֵי, יַעֲזָרְנוּ רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ הַגְּדוֹלִים עָלַי, וְעֲזָרְנִי וְזִכְנִי
לִילְךָ וְלִבֹּא מִחֶרֶה לְאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר הִיא מְקוֹר
קְדוֹשָׁתֵנוּ. כַּאֲשֶׁר אַתָּה יְדַעְתָּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שְׁכָל קְדוֹשָׁתֵנוּ
וְטַחְחָתֵנוּ וְכָל יַחֲדוֹתֵנוּ תָלוּי בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאֵי אֶפְשָׁר
לְהִיֹּת אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי בְּאַמְתָּה, וְלִילְךָ וְלַעֲלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא,

כִּי אִם עַל יְדֵי שְׂזוּכִין לָבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְקוֹם קְדֻשָּׁתָנוּ,
הָאֶרֶץ אֲשֶׁר בְּחֵרְתָּ בָּהּ מִכָּל הָאֲרָצוֹת וְנָתַתָּ אוֹתָהּ לְעַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל הַנִּבְחָר מִכָּל הָעַמִּים לְנַחֲלָה, אֶרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה דוֹרֵשׁ
אוֹתָהּ תָּמִיד כַּמָּה שְׁפָתוֹב: "אֶרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ דוֹרֵשׁ
אוֹתָהּ תָּמִיד עֵינַי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּהּ מֵרִשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד
אַחֲרִית שָׁנָה". וְאַתָּה יַדְעָתָ עֵצֶם רַבּוּי הַמְּנִיעוֹת
וְהַעֲרֹבוֹת וְהַבְּלֹבָלוֹת הַמוֹנְעִים אוֹתָנוּ מִזֶּה אֲשֶׁר עַל יָדָם
אֵין אָנוּ יְכוּלִים לַיְלֹךְ וּלְבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְכָבֵד פְּלִינּוּ
יְמִינּוּ וּשְׁנוֹתֵינוּ בְּחוּץ לְאֶרֶץ, וְאָנוּ מְגֹרְשִׁים מֵאֶרֶץ הַחַיִּים,
מֵאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה מִהַסְּתַפַּח בְּנַחֲלַת יְהוָה, אֲשֶׁר הִיא חַיֵּינוּ
וְאֶרֶץ יְמִינּוּ, לְשֹׁבֵת עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ יְהוָה.

רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְתַעֲזֹרֵר אֶת
לְבָבֵנוּ וְאֶת לֵבָב זְרַעֲנוּ וּלְבַב כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל
שִׂיחֵיו לָנוּ כַּסּוּפִין וְגַעְגּוּעִים גְּדוֹלִים וְהַשְׁתַּוְּקוֹת נִמְרָץ
לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְנִכְסֶפּ וְנִשְׁתַּוְּקַת תָּמִיד בְּאַמַּת לָבוֹא לְאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל עַד אֲשֶׁר תִּזְכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ לָבוֹא לְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה
בְּמַהֲרָה, לְמַעַן נִזְכֶּה עַל יְדֵי זֶה לְהַתְעוֹרֵר בְּאַמַּת לְעַבֹּדְתֶךָ
וּלְיִרְאָתֶךָ.

חֹם וְחַמּוּל נָא עָלֵינוּ מְלֵא רַחֲמִים, שְׁלֵא נִבְלָה יְמִינּוּ, חֵם
וְשָׁלוֹם, בְּחוּץ לְאֶרֶץ, כִּי אַתָּה יַדְעָתָ אֶת כָּל תְּלֹאוֹתֵינוּ
וְחַלִּישוֹתֵינוּ בְּעֵת הַזֹּאת, וְאֵין אָנוּ יְכוּלִים לְשַׁבֵּר רַבּוּי
הַמְּנִיעוֹת הַעֲצוּמוֹת הַמוֹנְעִים מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אֲלֹפֵי אֲלֹפִים

וְרַבּוֹת מְנִיעוֹת וְעַבּוּבִים אֲשֶׁר קִצְרָה יְדִינֹו לְשִׁבְרָם, כִּי
 אִם בְּכַחַד הַגָּדוֹל וּבְכַסְדִּיךָ הַעֲצוּמִים, וְאִין לָנוּ עַל מִי
 לְהַשְׁעֵן כִּי אִם עָלֶיךָ אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים. חֲמַל עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל,
 וּמַהֲרָ לְהַבִּיאֵנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל חֵישׁ קַל מִהֲרָה. וְתַתֵּן לָנוּ כַּח
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְנִצְחָה אֶת הַמְּלַחְמָה לְשִׁבְרָ וּלְגֵרֵשׁ וּלְבַטֵּל
 אֶת כָּל מוֹצִיאֵי דַבַּת הָאֶרֶץ רָעָה, אֲשֶׁר מֵהֶם נִמְשָׁכִים כָּל
 מִינֵי מְנִיעוֹת וּבְלִבוֹלִים מְלָבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בְּאֶפְסֹן
 שְׁנוֹפָה לְשִׁבְרָ וּלְבַטֵּל כָּל הַמוֹנְעִים וְהַמְּעַכְבִּים, וְנִזְכָּה לְבֹא
 לְשִׁלּוֹם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל חֵישׁ קַל מִהֲרָה:

וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתַפְתַּח אֶת לִבֵּנוּ, שְׁנוֹכֵל
 לְהַתְּפִיל לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל לֵב וְנִפְשָׁ. וְנִזְכָּה
 לְשִׁבְרָ אֶת לִבֵּנוּ כַּמִּים נֹכַח פְּנֵי יְהוָה, שְׁנִשְׁפָּךְ שִׁיחֵנוּ
 וְתַפְתַּח לְפָנֶיךָ תָּמִיד בְּאַמֶּת בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, עַד
 שְׁנִעֲזָר רַחֲמֶיךָ עָלֵינוּ. וְיִחַמוּ וְיִכְמְרוּ רַחֲמֵי לְבָבְךָ עָלֵינוּ עַד
 אֲשֶׁר נִזְכָּה שְׁתִּשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ מִלֵּב הַעֲלִיזוֹן דְּבוּרֵים חֲמִים
 כַּגִּחְלֵי אֵשׁ. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "חֵם לְבִי בְּקַרְבִּי בַּחֲגִיגֵי תַבְעַר
 אֵשׁ דְּבַרְתִּי בְּלִשׁוֹנִי".

וְנִזְכָּה לְדַבֵּר תָּמִיד דְּבוּרֵים קְדוֹשִׁים בְּחַמִּימוֹת
 וּבְהַתְּלַחְבוֹת גָּדוֹל דְּקִדְשָׁה, וְכָל דְּבָרֵינוּ יִהְיוּ
 כַּגִּחְלֵי אֵשׁ. וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְחַמְשִׁיךָ בְּאִזְרֵי הַתּוֹרָה מִלֵּב
 הַעֲלִיזוֹן. וְתִזְכְּנוּ לְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה תָּמִיד חֲדוּשִׁין דְּאִזְרֵיתָא,

חדושיין אמתיים דקדושה, חדושיין שיהיו לך לנחת ולרצון
לפני פסא כבודך, חדושיין שתתפאר בהם בכל העולמות:

רבוננו של עולם, רבוננו העלמא פלא, אדון כל, אתה ידעת
את גדל יקר תפארת קדשת נשמתנו בשרשנו,
אשר לפי עצם קדשת נשמתנו בשרשה היה ראוי לנו
לחדש תמיד חדושיין דאורייתא אמתיים, פי לכה נוצרנו.
ובעוונותי הרבים נתרחקתי ממך כל כה, עד אשר פכד
עלי אפלו לבקש על זה, כי מסוה הבושה על פני להתפלל
לזכות לחדושי תורה אמתיים, כי איני יודע על מה לבקש
קדם. כי פגמתי בחדעת מאד על ידי פגם הברית, עד אשר
איני יודע איך להתחיל ולבקש על תקון פגם הברית. אם
לבקש על העבר לתקן מה שפגם פגמתי מנעורי עד היום
הזה, במחשבה דבור ומעשה, בראית העין ובשמיעת
האזן ובשאר חושים, בשונג ובמזיד באנס וברצון. אם
לבקש על העתיד שאזכה מעתה לבלי לפגם עוד כלל, אפלו
במחשבה בעלמא.

מלא רחמים, חמל על מלא בושה וכלמה, על לב עקש
ופתלתל. כי אתה ידעת את כל התלאה אשר
מצאתני, כי רשתות פרוסים עלינו מפל צד ומצדי צדדים,
ואיני יודע איך לברח מהם. ואפלו לצעק אליך נמנע ממני,
כי אין לי עוד דבורים וקול לצעק אליך, כי פגמנו בקול
ודבור, ובכל הרמ"ח איברים ושם"ה גידים, וקלקלנו כל

שְׁבִילֵי הַדַּעַת, וּפְגַמְנוּ בְּכָל הַנְּתִיבוֹת שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, עַד אֲשֶׁר
 נֶעְלַם מִדַּעְתָּנוּ, וְאִין אָנוּ יוֹדְעִין שׁוּם דָּרֶךְ וְנִתִּיב אֵיךְ
 לְזַכּוֹת לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת לְאַמֶּתוֹ. אֲבָל עַדִּין לֹא כָלוּ
 רַחֲמֶיךָ וְאָנוּ סְמוּכִים וּבְטוּחִים עַל כַּחַם שֶׁל זְקֵנִים דְּקִדְשָׁה,
 שֶׁהֵם הַצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִּם אֲשֶׁר עָלִיהֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל נִשְׁעָן,
 וְעַל כַּחַם לְבַד אָנוּ נִשְׁעָנִים, אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם כַּח לְמִשְׁךְ
 וְלִהְיוֹת אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל מִרְשׁוֹת הַסְּטָרָא אַחֲרָא וְלִהְיוֹתָם
 בְּרִשׁוֹת דְּקִדְשָׁה.

עַל כֵּן בָּאתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, בְּלֵב נִשְׁפָּר
 וְנִדְכָּא בְּלֵב נִצָּנַח מִמִּשְׁךְ וּמִמָּרָט, שׁוֹאֵל וּמִבְקֵשׁ
 כְּעֵנִי בַפֶּתַח, דֵּל וְרַשׁ וְאֲבִיוֹן פּוֹרֵשׁ כַּפָּיו, נוֹשֵׂא עֵינָיו
 לַשָּׁמַיִם כְּעֵינַי עֲבָדִים אֵל יַד אֲדוֹנֵיהֶם, כְּעֵין הַחַיִּב וְהַמּוֹרֵד
 הַבָּא לְרִצּוֹת וּלְפִים אֶת אֲדוֹנָיו, שׁוֹאֵל וּמִבְקֵשׁ וּמִתְחַנֵּן
 מִתְנַת חֲנָם. חֲנֻנִי, חֲנֻנִי, וְתִמְשִׁיךְ עָלַי דַּעַת דְּקִדְשָׁה מִזְקֵנִים
 שֶׁבְקִדְשָׁה. וְתִזְכְּנִי מִנְעֲתָה לְהַנְצִיל מִכָּל מִינֵי פְגָם הַבְּרִית.
 וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִכָּל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת
 רָעוֹת וְהַרְהוּרִים רָעִים, וּמִכָּל מִינֵי פְגָם הַדַּעַת, וְאַזְכֶּה לְתַקַּן
 מִהֲרָה אֶת כָּל מִינֵי פְגָם הַבְּרִית שֶׁפָּגַמְתִּי עַד עַתָּה, בְּאִפְסוֹ
 שְׂאִזְכֶּה לְתַקַּן הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב:

וְעִזְרֵנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי שְׂאִזְכֶּה לְעוֹרֵר קוֹלִי בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה,
 וְהַקּוֹל יְעוֹרֵר הַכּוֹנֵה עַד שְׂאִזְכֶּה לְתַקַּן דַּעְתִּי
 בְּשִׁלְמוֹת עַל יְדֵי זֶה. אָנָּה יְהוָה, חוּם וְחַמֵּל עָלֵינוּ, וְזַכְּנוּ

לְתֵקוֹן הַחֲבֵרִית שֶׁהוּא תֵקוֹן הַדַּעַת בְּשִׁלְמוֹת בְּקֹדֶשׁהּ
 וּבְטָהֳרָה, בְּלִי שׁוֹם פְּגָם כָּלֵל. וּכְשֵׁם שֶׁהוֹצֵאתְ אֶת אֲבוֹתֵינוּ
 מִגְּלוֹת מִצְרַיִם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִּיּוֹת, וְהוֹצֵאתְ אוֹתָם
 מִחֲמֹשִׁים שְׁעָרֵי טְמֵאָה, מִפְּגָם הַחֲבֵרִית, מִפְּגָם הַדַּעַת, אֲשֶׁר
 זֶה הָיָה עֵקֶר גְּלוֹת מִצְרַיִם, וְהִכְנַסְתָּם בְּחֲמֹשִׁים שְׁעָרֵי
 קֹדֶשׁהּ, וְזָבִיתְ אוֹתָם לְתֵקוֹן הַחֲבֵרִית, לְתֵקוֹן הַדַּעַת, וְנָתַתְּ
 לָהֶם תּוֹרַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, וְהִכְנַסְתְּ אוֹתָם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּן
 תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ נְסִיִּם וְנִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת וְנוֹרָאוֹת וְתוֹצִיא
 אוֹתָנוּ מִן הַגְּלוֹת הַמֵּר הַזֶּה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִּיּוֹת, מִגְּלוֹת
 הַגּוֹף וּמִגְּלוֹת הַנַּפֶּשׁ. וְתִמְהַר לְהוֹצִיאֵנוּ מִכָּל הַחֲמֹשִׁים
 שְׁעָרֵי טְמֵאָה. וְתִפְדֵּנוּ וְתִגְאָלֵנוּ וְתִצִּילֵנוּ מִכָּל מִיַּי פְּגָם
 הַחֲבֵרִית, מִפְּגָם הַדַּעַת, וְתִכְנִיסֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ מְהֵרָה לְכָל
 הַחֲמֹשִׁים שְׁעָרֵי קֹדֶשׁהּ, וְתִזְכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּיִּם חַיֵּשׁ קַל
 מְהֵרָה לְתֵקוֹן הַחֲבֵרִית לְתֵקוֹן הַדַּעַת בְּאַמֶּת פְּרָאוֹי לְיִשְׂרָאֵל
 עִם קֹדֶשְׁךָ וְקִיָּם לָנוּ מִקְרָא שְׁפָתֶיךָ: "כִּי־מִי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת":

וְתִהְיֶה בְּעִזְרָנוּ, שְׁנִזְכֶּה לְקַבֵּל עָלֵינוּ קֹדֶשׁת חַג הַפֶּסַח
 בְּקֹדֶשׁהּ נוֹרָאָה וְעִצּוֹמָה וּבְשִׂמְחָה וְחֵדוּה גְּדוֹלָה,
 וְנִזְכֶּה לְקִיָּם מִצִּוֹת אַרְבַּע כּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן שֶׁל פֶּסַח בְּשִׁלְמוֹת
 הָרָאוֹי, בְּקֹדֶשׁהּ וּבְטָהֳרָה גְּדוֹלָה. וְתִפְתַּח לָנוּ אוֹר הַדַּעַת,
 וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ אוֹר קֹדֶשׁת הַמּוֹחִין הָעֲלִיוֹנִים, שְׁנִזְכֶּה
 שְׂיִהְיוּ נִמְשָׁכִין עָלֵינוּ בְּפֶסַח כָּל הַמּוֹחִין הַקְּדוֹשִׁים, מוֹחִין
 הַגְּדוֹלוֹת וּמוֹחִין דְּקֻטְנוֹת.

וְנִזְכָּה לְסֵדֶר הַסֵּדֶר שֶׁל פֶּסַח בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה כָּרְאוּי.
 וְתַעֲזֹרְנוּ לֹאמַר הַהֲגָרָה בְּקוֹל רָם בְּכֹנֶה גְדוֹלָה
 וְנוֹרָאָה וּבְשִׂמְחָה וְחֵדוּה רַבָּה וְעֲצוּמָה, וּבַחַתְעוֹרְרוֹת גְּדוֹל
 וּבַחַתְלֵה־בּוֹת נִמְרָץ, בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה גְדוֹלָה, עַד שֶׁהַקּוֹל
 יַעֲזֹרֵר הַכּוֹנֶה. עַד שְׁאֲזֹכָה עַל יְדֵי זֶה לְתַקּוֹן הַבְּרִית וְלְתַקּוֹן
 הַדַּעַת בְּשִׁלְמוֹת בְּאַמְתּוֹ. עַד שְׁאֲזֹכָה לְבוֹא לְחַדוּשֵׁי תוֹרָה
 אֲמַתֵּיִם, וְאֲזֹכָה לְהַמְשִׁיךְ תְּמִיד הַבּוֹרִים חַמִּים כְּגַחְלֵי אֵשׁ
 עַל יְדֵי תַפְלָה וְתַחֲנוּנִים. וְתִזְכְּנֵי לְהַתְפַּלֵּל אֵלֶיךָ בְּחַתְקֵשׁרוֹת
 נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. שֶׁתְּהִיָּה תַפְלָתְנוּ תַפְלַת רַבִּים. וְלֹא תִמָּאֵם
 אֶת תַפְלָתְנוּ. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "הֵן אֵל כַּבִּיר וְלֹא יִמָּאֵם".
 וְיִתּוּסֶה וְיִתְגַּדֵּל לְמַעַלָּה תּוֹסֵפוֹת קִדְשָׁה רַבָּה וְעֲצוּמָה עַל
 יְדֵי תַפְלָתְנוּ. וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה מִלֵּב
 הָעֲלִיוֹן. אֲשֶׁר שָׁם כְּתוּבִים כָּל בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה.

וְתִזְכְּנוּ שְׁנֵילֶךְ בְּדַרְכָּהּ שֶׁל תּוֹרָה. וְנִזְכָּה לְקַוֵּם דְּבָרֵי
 רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה. אֲשֶׁר גָּלוּ לָנוּ הַדְּרָכָה
 שֶׁל תּוֹרָה. לְאָכַל פֶּת בַּמַּלַּח וּמִים בַּמְשׁוּרָה נִשְׁתָּה וּבַתּוֹרָה
 נִהְיָה עֲמִלִים תְּמִיד. וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ בְּאוּרֵי
 הַתּוֹרָה מִהַנְשָׁמָה הַקְּדוּשָׁה הַסּוֹבֵלֶת מְרִירוֹת עַל שְׁעֵבּוֹד
 הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר מִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַחַדוּשִׁין וְכָל הַבְּאוּרִים שֶׁל
 הַתּוֹרָה. וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה מִשָּׁם בְּרַחֲמִים
 וְתַחֲנוּנִים עַד שְׁאֲזֹכָה לְחַדֵּשׁ תְּמִיד חַדוּשִׁין דְּאוּרֵיתָא
 אֲמַתֵּיִם. חַדוּשִׁין דְּקִדְשָׁה חַדוּשִׁין הַנְּמֻשָּׁכִין מִתְּלִיסָר

תְּקוּנָא דִּיקְנָא קְדִישָׁא, שְׁהִם שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה מֵדוֹת שְׁהַתּוֹרָה
נְדַרְשֶׁת בְּהֵן.

וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִצְיִלְנוּ מִכָּל מִיַּי מְרִיבוֹת וּמַחְלָקוֹת, וְתִבְטִיל
שְׁנֵאת חֲנָם מִעֲלֵינוּ וּמִעַל כָּל עַמּוּד בֵּית
יִשְׂרָאֵל. וְתֵן בְּלֵב כָּל הַחֹלְקִים עָלֵינוּ שִׁישׁוּבוּ מִשְׁנֵאתָם
וּמִמַּחְלָקוֹתָם. וְהַט לְבָבְךָ אֶל הָאֱמֶת וְלֹא יַעֲזָרוּ עוֹד
מְרִיבָה עָלֵינוּ בְּחֲנָם. וְתִשִּׁים שָׁלוֹם בֵּין עַמּוּד יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם:

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּם וְחֶמֶל עָלֵינוּ, וְזַכְנוּ לָבוֹא לְכָל מַה
שֶׁבִקְשָׁנוּ מִלְּפָנֶיךָ, שְׁנִזְכֶּה לְדַבְּרוֹת חַמִּים דְּקִדְשָׁה
וְלְחֵדוּשֵׁין דְּאוֹרֵיתָא אֱמֶתִיִּים. וְנִזְכֶּה שִׁיְהִיוּ נִבְרָאִין
מִלְּאֲכִים קְדוֹשִׁים מִכָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁל חֵדוּשֵׁי תּוֹרַתְנוּ
בְּקִדְשָׁה וּבְטָהָרָה. וְאֵלֵינוּ הַמְּלָאכִים הַקְּדוֹשִׁים יִצְטָרְפוּ
וְיִתְחַבְּרוּ עִם כָּל הַמְּלָאכִים הַנִּבְרָאִים תָּמִיד עַל יְדֵי חֵדוּשֵׁי
תּוֹרָה שֶׁל צְדִיקִים אֱמֶתִיִּים. וְכָל אֵלֵינוּ הַמְּלָאכִים הַקְּדוֹשִׁים
יִקְבְּלוּ כַּח מְאֹדוֹם הַמְּמַנֶּה עַל הַחֶרֶב לְעַנֵּשׂ אֶת הַרְשָׁעִים
בְּחֶרֶב וְקִטְלָא, כִּדִּי לְהַכְּנִיעַ וְלִשְׁבֹּר וְלִבְעַר אֶת כָּל
מוֹצִיאֵי דַבַּת הָאָרֶץ רָעָה שְׁהֵם כָּלֵל כָּל הַמוֹנְעִים
וְהַמְּפַסְּיָקִים וְהַמְּעַכְּבִים מִלָּבוֹא לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, אוֹ שֶׁתִּבִּיא
מִן דְּבִלְבָבְךָ, לְבַל יִהְיֶה לָּהֶם כַּח לְעַכְבַּ וְלִמְנַע אוֹתָנוּ, חַם
וְשָׁלוֹם, מִאָּרֶץ יִשְׂרָאֵל אוֹ מִשְׂאֵר כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבִקְדְשָׁה.

מִלֵּא רַחֲמִים, חוּם וְחֶמֶל עָלֵינוּ, וְתַן לָנוּ כַּח בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים, לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל כָּל הַמְּעַכְבִּים
וְהַמּוֹנְעִים מִן הַקְּדוּשָׁה הַקְּמִים עָלֵינוּ בְּכָל יְעַת, וְרוֹצִים
לְהַתְּגַבֵּר, חֵם וְשָׁלוֹם, לְבַלְבֵּל אוֹתָנוּ חֵם וְשָׁלוֹם מִיְּעֻבְדוֹתֶיךָ
בְּאַמֶּת, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יֹדְעַת אֶת לְבָבְךָ, חוּסָה
עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְהִיָּה בְּעִזָּרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ
מִמָּהֶם. וְשֹׁבֵר זְרוּעַם וְכַחֵם, שְׁלֵא יִהְיֶה לָּהֶם שׁוֹם כַּח לְמַנְעַ
אוֹתָנוּ, חֵם וְשָׁלוֹם, מִשׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּקְדוּשָׁה, וְלֵא יוֹכְלוּ
לְבַלְבֵּל אוֹתָנוּ וְכָל הַנְּלוֹיִם אֵלֵינוּ כָּלֵל.

וְעִזָּרְנוּ אוֹתָנוּ וְאֵת כָּל עַמּוּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, הַחֲפָצִים
בְּעֻבְדוֹתֶיךָ לְהַתְּקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, שִׁיְהִיָּה לָנוּ כַּח
לְהַכְנִיעַ אֶת הָרָשָׁעִים הַמְּתַנַּגְדִּים וְחוֹלְקִים עַל הָאֱמֶת,
הַרוֹצִים לְרַחֵק אוֹתָנוּ מִיְּעֻבְדוֹתֶיךָ בְּאַמֶּת. וְתַתֵּן לָנוּ כַּח
לְעִזָּרָר עָלֵיהֶם מִשְׁפָּטֵי הָאֱמוּנוֹת. וְנִזְכָּה לְדוֹן אוֹתָם וְלְהַכְנִיעַ
אוֹתָם בְּמִשְׁפָּטֵיהֶם. וְעִזָּרְנוּ שֶׁנִּצְלִיחַ בְּמִשְׁפָּטֶם, וְכָל
הַחוֹלְקִים וְהַמּוֹנְעִים מִדְּרָכֵי הַקְּדוּשָׁה הָאֱמֶתִּים כָּלֵם יִצְאוּ
חַיִּים בְּדִינֵיהֶם, וְנִשְׁפִּיל אוֹתָם עָדֵי אֶרֶץ עַל־יַדֵּי
מִשְׁפָּטֵיהֶם, וְנוֹצִיא בְּלָעָם מִפִּיהֶם.

כִּי אַתָּה יֹדְעַת אֶת לְבָבְנוּ שֶׁפּוֹנְתֵנוּ לְטוֹבָה כְּדֵי לְהַעֲמִיד
הֲדַת הַקְּדוּשָׁה עַל תֵּלוּ, כְּדֵי שֶׁנִּזְכָּה לִילֵךְ בְּדַרְךְ הַקְּדוּשָׁה
בְּדַרְךְ מִלְכוּ שֶׁל עוֹלָם, וְאִין לָנוּ כַּח לְעַנְשׂ אֶת הָרָשָׁעִים כִּי
אִם בְּדִינֵיהֶם. עַל כֵּן חֶמֶל עָלֵינוּ, וְעַל כָּל עַמּוּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל,

הַמְקַנְאִים קִנְאָת יְהוָה צְבָאוֹת, וְעוֹמְדִים לְדִין וּבָאִים
בְּמִשְׁפָּטֵי הָעֶבְרִיִּים, כִּדִּי לְהַכְנִיעַ הַרְשָׁעִים הַחֹזְלָקִים עַל
הָאֻמָּת. וְתִתֵּן לָנוּ כַּח שְׁנֵצְלִיחַ בְּמִשְׁפָּטֶם, בְּאִפְסוֹן שְׁנֵצְכָה
לְהַשְׁפִּילָם וּלְשַׁבְּרָם וּלְהַכְנִיעֵם עַד עֶפְרָה. כָּלֵם יִכְרְעוּ וַיִּפְּלוּ
בְּמִשְׁפָּטֶם, יִפְּלוּ וְלֹא יִקְוִמוּ. וְלֹא יִהְיֶה לָהֶם עוֹד שׁוֹם כַּח
לְבַטֵּל וְלִמְנַע אֹר לְבַלְבֵּל אוֹתָנוּ חֵם וְשָׁלוֹם מִעֲבוֹדַת הַבּוֹרָא
יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ. וְנִזְכָּה עַל יְדֵי זֶה לְהַעֲלוֹת מִשְׁפָּט דְקַדְשָׁה
מִבֵּין הַקְּלָפוֹת. וְעֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָהֶם פֶּה לְדַבֵּר
עֲתָק עַל צְדִיקֵי הָאֻמָּת וְעַל אַנְשֵׁים כְּשָׂרִים בְּאֻמָּת. וְתִסְכַּר
אֶת פִּיהֶם, שֶׁלֹּא יִדְבְּרוּ סָרָה בְּפָנַי הַחֲמוּזִן עִם, וְלֹא יַחֲלִישׁוּ
דַעְתָּם, חֵם וְשָׁלוֹם. כִּי "יִסְכַּר פִּי כָל הַזְּבָרִי שֶׁקָּר", בְּאִפְסוֹן
שֶׁתִּזְכָּה אוֹתָנוּ לְבַטֵּל וּלְשַׁבֵּר כָּל מִינֵי מְנִיעוֹת וּמְסָכִים
וּמַפְסִיקִים הַמוֹנְעִים אוֹתָנוּ מִלְּבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּמִשְׂאֵר
כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְקַדְשָׁה. וְנִזְכָּה לְבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִהַרְחֵק
וּלְהַתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאֻמָּת:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יְדַעְתָּ אֶת חֲלִישוֹת כַּחֲנוּ בְּעֵת
הַזֹּאת, שְׂאִין לָנוּ שׁוֹם כַּח לְשַׁבֵּר הַמוֹנְעִים
וְהַמְעַכְּבִים מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּמִכָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְקַדְשָׁה בְּשׁוֹם
דָּרָךְ מִכָּל הַדְּרָכִים הָאֵלֹהִי שֶׁהִזְכַּרְתִּי לְפָנֶיךָ, כִּי אִם בְּשִׁמְךָ
הַגָּדוֹל לְבַד בְּטַחְנוּ. וְעַל חֲסִדֶךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים, שְׁתוֹשִׁיעֵנוּ
בְּגִדְלֵי רַחֲמֶיךָ וְחַיְנִיּוֹתֶיךָ וּבְעֶצֶם חֲמִלְתֶךָ, וּבְזִכּוֹת וּכְחַ
צְדִיקֵי אֻמָּת, שֶׁכָּבַר זָכוֹ לְשַׁבֵּר כָּל הַמְנִיעוֹת וְעָבְרוּ בְּשָׁלוֹם
וּבְאוֹר לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. בְּזִכּוֹתֶם וּכְחֵם לְבַד נִשְׁעָנְתִּי, וּבְחֲסִדֶךָ

הַגְּדוֹל תְּמַכֶּתִי יִתְדוֹתַי, שְׁתַּחֲנַנִּי גַם כֵּן לְנִסְעֵי וּלְבוֹא לְאֶרֶץ־
 יִשְׂרָאֵל מִהֲרָה, אֵף עַל פִּי שְׂאִינִי כְּדַאי וְהַגּוֹן לְהִזְכִּיר בְּפִי
 שֵׁם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשָׁה, וְאַנִּי רְחוּק מְאֹד מְאֹד מִקְדְּשֵׁי
 אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּתַכְלִית הַרְחוּק. אֵף עַל פִּי כֵן אַתָּה מִקְרָב
 רְחוּקִים, חוּם וְחֶמְל עָלַי, חוּם וְחֶמְל עָלַי, חוּם וְחֶנְנִי בְּמִתְנַת
 חֲנָם, שְׂאִזְכָּה לָבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִהֲרָה לְמַעַן אֲזַכָּה לְכַנֵּם
 בְּדַרְכֵי הַקְּדוּשָׁה בְּאַמֶּת. וְאֲזַכָּה לְעֲלוֹת בְּכָל פַּעַם מִדֶּרְגָא
 לְדֶרְגָא בְּקְדוּשָׁה וּבְטָהָרָה בְּאַמֶּת חֵישׁ קָל מִהֲרָה, בְּאִפְסוֹן
 שְׂאִזְכָּה לְהִתְקַרֵּב אֵלַיךָ בְּאַמֶּת וּבְתַמִּים מִעֲתָה וְעַד עוֹלָם.
 וְלֹא אִבּוֹשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא אֶפְלֵם לְעוֹלָם הַבָּא. וְ"אַתָּה הִלַּךְ
 לְפָנַי יְהוָה בְּאֶרְצוֹת הַחַיִּים, אֶעֱבְרָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הָאֶרֶץ
 הַטּוֹבָה הַזֹּאת, הָהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְבָּנוֹן". תִּיקַר נָא נַפְשִׁי
 הָאֲמֻלָּה בְּעֵינַיִךָ, וּמִלֹּא מִשְׂאֵלוֹתַי בְּרַחֲמִים, וְהִבִּיאֵנוּ
 לְשָׁלוֹם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּמַהֲירוֹת גְּדוֹל מִיָּד. וְאֲזַכָּה לְדַרְךְ
 וְלַהֲשִׁיטֵחַ עַל עַפְרֵי אֲדָמַת הַקְּדוּשָׁה, וְלִרְצוֹת אֶת אֲבֹנֶיהָ
 וּלְנַשֵּׁק רַגְבּוֹתֶיהָ.

יִגְלוּ רַחֲמֶיךָ עַל מַדּוּתֶיךָ, וְתַעֲשֶׂה עִמִּי לְפָנִים מִשׁוֹרַת הַדִּין.
 וְאַל תָּבוֹא בְּמִשְׁפַּט עִמִּי כָּלֵל, כִּי לֹא עַל צְדָקוֹתַי אֲנִי
 מִפְּיִל תִּתְחַנַּנְתִּי לְפָנֶיךָ כִּי אִם עַל רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים. מִתְרַצָּה
 בְּרַחֲמִים וּבְמִתְפִּים בְּתַחֲנוּנִים, עֲזֹרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי שְׂלֵא אֶתֶן
 דְּמִי לָךְ, וְלֹא אֶחְרִישׁ וְלֹא אֶשְׁקֹט וְלֹא אֶפְסִיק מִלְּהַתְפַּלֵּל עַל
 זֶה תָּמִיד, רַק אֲזַכָּה לְהַעֲתִיר וְלַהֲרַבּוֹת בְּתַפְלָה וְתַחֲנוּנִים
 עַל זֶה תָּמִיד, עַד שְׂאִזְכָּה לַפְעֵל בְּקִשְׁתִּי בְּרַחֲמִים אֲצַלְךָ,

שְׂאֵזְכָּה לְבוֹא בַחַיִּים חַיּוֹתַי חַיֵּשׁ קַל מְהֵרָה לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל,
 וַיְקַיֵּם בִּי מִקְרָא שְׂפֹתֶיךָ: "כִּי הִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת הֲלֹא רַגְלִי
 מִדְּחִי לְהַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי אֱלֹהִים בְּאוֹר הַחַיִּים" אָמֵן וְאָמֵן:

כא

"קוֹלִי אֵל יְהוָה אֲזַעֵק קוֹלִי אֵל יְהוָה אֶתְחַנֵּן. קוֹלִי אֵל יְהוָה
 וְאֶצְעָקָה קוֹלִי אֵל יְהוָה וְהֶאֱזִין אֵלַי. מִבְּטֶן שְׂאוֹל
 שִׁוְעֵתִי שָׁמַעְתָּ קוֹלִי וְתָבֹא שִׁוְעֵתִי אֵלַיךָ אֵל הַיִּכַּל קִדְשֶׁךָ.
 קוֹלִי שָׁמַעְתָּ אֵל תֵּעָלֵם אֲזַנְךָ לְרוּחֹתַי וְלִשְׁוֹעֵתִי. שָׁמַע יְהוָה
 קוֹלִי אֶקְרָא וְחַנּוּנִי וְעֲנִנִי. שִׁוְעֵתֵנוּ קִבַּל וּשְׁמַע צַעֲקֹתֵנוּ יוֹדֵעַ
 תִּעֲלֹמֹת."

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, שׁוֹמֵעַ קוֹל שִׁוְעַת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים,
 חוּם וְחַנּוּנוֹ וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְהִיָּה בְּעֲזָרְנוּ, וְהַכֵּן לְבַבְנוּ
 שֶׁנִּזְעַק וְנִצְעַק אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת עַד שֶׁתִּעַנֵּנוּ. נִשְׁוֹעַ וְתֹאמַר
 חַנּוּנִי. וַיְהִיָּה קוֹל צַעֲקֹתֵנוּ הוֹלֵךְ וְחֹזֵק מְאֹד, וְלֹא נִתֵּן דְּמִי לָךְ
 עַד שֶׁתִּחַנְּנוּ, וְתֶאֱזִין קוֹלֵנוּ וְתִקְשִׁיב שִׁוְעֵתֵנוּ וְתִרְחַם עָלֵינוּ
 בְּרַחֲמֶיךָ. וְנִזְכָּה לְגִלּוֹת וּלְהֶאֱיִר וּלְהוֹלִיד הַמַּחֲיִין הַקְּדוֹשִׁים
 הַנִּעְלָמִים עִבְשׁוּ מֵאֲתָנוּ בְּעֲזוֹנוֹתֵינוּ, בְּהֶעָלֵם גְּדוֹל
 וּבְהַסְתָּרָה גְּדוֹלָה, עַד אֲשֶׁר בְּעֲזוֹנוֹתֵינוּ אֵין לָנוּ עֵתָה שׁוֹם
 דַּעַת לְחִבּוּר אוֹתָךְ וְלַעֲבֹד אוֹתָךְ בְּאֵמֶת. וְאֵין אָנוּ זוֹכִים
 לְחַדֵּשׁ דְּבַר בְּתוֹרַת הַקְּדוֹשִׁים בְּאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ:

רבונו של עולם, לפניך נגלו כל תעלומות, ואתה יודע את
 לבבנו, כי אנו רחוקים ממך עכשו כל כך, עד אשר
 כסתה כלמה פנינו ואנו בושים לשאל ולבקש ממך זאת,
 שתגלה לנו תעלומות ונסתרות שבתורה, כי אין אנו
 יודעים על מה לבקש קדם, כי עדין לא התחלנו לטהר
 ולקדש עצמנו כלל. אבל אתה יודע גדל יקרת קדשת
 נשמותנו בשרשנו, כי אתה בחרת בנו מכל העמים
 וקראת אותנו עם קדוש עם סגלה, כמו שכתוב: "והייתם
 לי סגלה מכל העמים" וכמו שכתוב: "כי יעקב בחר לו יה,
 ישראל לסגלתו".

חום ויחמל על סגלתך ורעייתך, על עמך ונחלתך, על צבי
 צבאות חמדתך, אשר בכל לשונות של חבה קראת
 אותנו באהבתך ובחמלתך. אהבת אותנו ורצית בנו
 ורוממתנו מכל הלשונות וקרבתנו מלבנו לעבודתך. יהמו
 מעיך עלינו, וכמרו רחמיך על שפלותנו ובזיוננו. קומה
 בעזרתנו והושיענו, ותן בלבנו לצעק אליך תמיד עד
 שתרחם עלינו ותשיב פניך אלינו ותקרבנו. אם אמנם
 ידעת, כי לפי גדל התרחקותי ממך באלפים ורבבות
 הרחקות, אין כח בקול צעקתי לעורר ולהוליד תעלומות
 המחין, ואפלו אם היה לי כח לצעק ולזעק, כל הקולות של
 כל ברואי עולם לא יספיקו לי אפלו מה שאני צריך לצעק
 על התרחקות אחד של יום אחד. ואין שום קול בעולם
 שישי לו כח להועיל לי לפי גדל התרחקותי ממך. גם כי

אֶזְעַק וְאֶשׁוּעַ שְׁתֵּם תִּפְלְתִי". מִכָּל שֹׁפֵן וְכָל שֹׁפֵן שְׂעָדִין לֹא
 תִּתְחַלְתִּי לְזַעַק אֶפְלוּ לְפִי כַחֲוִי. אֲבָל כִּבְרַת הַדְּעָתָנוּ, שְׂאֵתָה
 מִלֵּא רַחֲמִים בְּכָל יַעַת וּבְכָל רִגַע עָלֵינוּ, וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
 אֶתָּה שׁוֹמֵעַ וּמְאֲזִין כָּל הַקּוֹלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם מֵעַמְמִיקי עַמְמִיקִים.
 כִּמּוֹ שְׂפָתוֹב: "מִכְּטֹן שְׂאוֹל שְׁוֹעֵתִי שְׂמֹעַתָּ קוֹלִי". עַל כֵּן
 תִּמְכָּתִי יִתְדוֹתַי בְּטוֹבוֹתֶיךָ וַחֲנִינוֹתֶיךָ הַגְּדוֹלִים, כִּי עַל
 רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנֹכִי בּוֹטָח, וְעַל חַסְדְּךָ אָנֹכִי נִשְׁעָן,
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנֹכִי מְקַוֶּה, וְלִישׁוּעָתְךָ אָנֹכִי מִצְפָּה. וּבֵאתִי
 לְפָרֵשׁ כִּפִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, עֲזָרְנִי
 וַחֲנֹנִי, וְעֲזָרְךָ אֶת לְבָבִי בְּאַמַּת שְׂאֵזְכָּה לְחַרְגִישׁ כְּאָבִי
 הָעֶצוֹם בְּאַמַּת, כְּאָב נִפְשֵׁי וְרוּחֵי וְנִשְׁמָתִי, וְאֵזְכָּה לְרֵאוֹת
 וּלְהַבִּין עֶצֶם הַתְּרַחֲקוֹתֵי מִמֶּךָ. וְתִזְכְּנִי לְצַעַק אֵלֶיךָ תָּמִיד
 בְּכָל כַּחֲוִי. וְאֶתָּה תִּמְלֵא רַחֲמִים עָלַי, וְתִאֲזִין קוֹלִי חֲפָזָה,
 וְתִקְשִׁיב שְׁוֹעֵתִי הַמְּקַלְקֶלֶת.

וְתִרְחַם עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ, וְתִעֲזָרְנִי לְתַקֵּן אֶת קוֹלִי, וְתִעֲלֵנִי
 מִקּוֹל פְּגוּם לְקוֹל טוֹב, וְתִזְכְּנִי לְצַעַק בֵּין בְּתוֹרָה
 בֵּין בְּתַפְלָה, עַד שְׂאֵזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְעֲזָרְךָ וּלְהוֹלִיד
 בְּקוֹלִי אֶת תְּעַלּוֹמוֹת הַמַּחִין שֶׁנִּתְעַלְמוּ מִמֶּנּוּ בְּעוֹזוֹנוֹתֵינוּ.
 וּמִרַב עוֹזְנֵנוּ הִחַלְשָׁנוּ כְּבִיכּוֹל כַּח שֶׁל מַעֲלָה, עַד אֲשֶׁר,
 כְּבִיכּוֹל, תִּשׁ כַּח הַשְּׂכִינָה לְהוֹלִיד הַמַּחִין. כִּמּוֹ שְׂפָתוֹב:
 "צוּר יִלְדֶךָ תִּשִׁי, כִּי בָאוּ בָנִים עַד מִשְׁבֵּר וְכַח אֵין לְלֶדָה":

רבונו של עולם, עשה למענך ולא למעננו, עשה למען
 שכירתך ועזרנו לצעק אליך באמת בתורה
 ותפלה, ויעלה ויבוא ויגיע קולינו אליך ותקבל קול
 צעקתנו במקום צעקת השכינה, עד שנזכה לעזרר ולהוליד
 תעלומות המחין הקדושים שלנו שנתעלמו מאתנו. כי
 אתה לבד יודע תעלומות, ולפניך נגלו תעלומות המחין
 של כל אחד ואחד מאתנו, להיכן נתעלמו ונסתרו מאתנו.
 עזרנו והושיענו לנו ולכל עמך בית ישראל, שנזכה כל
 אחד לעזרר ולהוליד על ידי קול צעקתנו את המחין
 הקדושים שנתעלמו מכל אחד ואחד למקום שנתעלמו, עד
 שכל אחד יזכה בכל פעם להוליד ולגלות ולהשיג מחין
 חדשים השוכים אליו כפי שרש נפשו ורוחו ונשמתו.
 ונזכה להפיר אותך באמת ולדעת אותך בכל פעם בהבנה
 יתרה, ונזכה לגלות אלהותך בעולם:

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, מלא
 רחמים, שתרחם עלינו ותעזרנו ותושיענו מהרה
 שנתחיל מעתה לקדש את שבעת הנרות המאירין אל מול
 פני המנורה הקדושה, שהם העינים והאזנים והפה והחטם.
 ותזבני לקדש את פי שלא יצא דבר שקר מפיו לעולם, ולא
 שום דבור הפוגם את הפה, חם ושלום, רק כל דבורי יהוה
 ודברי אמת תמיד בקדשה ובטהרה. ואזכה לקדש את פי
 בתורה ובתפלה ובכל מיני דבורים המקדשין את הפה,
 ותזבני לקדש את עיני ותעזרני להעצים את עיני מראות

בָּרַע, וְתִהְיֶה בְּעֶזְרִי שְׁלֵא יִהְיֶה לִי שׁוּם הַסְתַּכְּלוּת עַל שׁוּם
דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם הָיָה כָּלֵל. וּבִפְרָט תִּעְזְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי וְתַמְלִטֵנִי,
שְׁלֵא אֶסְתַּכַּל, חֵם וְשָׁלוֹם, עַל שׁוּם דָּבָר הַמְבִיא לְיָדִי
הַרְהוּר, חֵם וְשָׁלוֹם. חוּם וְחַנּוּנִי וְרַחֵם עָלַי וְהַצִּילֵנִי, וּמִלֵּט
נַפְשִׁי מִנְּעֻתָהּ מִפְּנֵי הָרְאוּת, וְלֹא אֶתּוּר אַחַר לְבָבִי וְאַחַר
עֵינָי, "הֶעֱבַר עֵינָי מִרְאוּת שְׂוֹא בְּדַרְכֶּיךָ חַיִּינִי", וְזַכֵּנִי
לְקַדְּשׁ אֶת אָזְנִי, וְאַזְכֶּה לְשִׁמְעַתְּ תָּמִיד דְּבָרֵי חֲכָמִים אֱמֹתָיִם
וְלִהְיֵאמֵין בָּהֶם, וְיִהְיֶה לִי אֱמוּנָת חֲכָמִים בְּשִׁלְמוֹת. וְתִהְיֶה
בְּעֶזְרִי שְׂאֵפָה אָזְנִי תָּמִיד לְשִׁמְעַתְּ דְּבָרֵי חֲכָמִים אֱמֹתָיִם,
וְיִפְנֹסוּ דְּבָרֵיהֶם בְּאָזְנִי, וְיַעֲזְרוּ אֶת לְבָבִי בְּאַמֶּת לְשׁוֹב
אֵלֶיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ תָּמִיד. וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי, שְׁלֵא
אֶשְׁמַע לְעוֹלָם וְלֹא יִפְנֹס בְּאָזְנִי שׁוּם דְּבוּר חֲפָזִים, וְלֹא
אֶשְׁמַע וְלֹא אֶקְבֹּל שׁוּם דְּבוּר לְשׁוֹן הָרַע וְרַכִּילוּת. וְלֹא
אֶשְׁמַע דְּבוּרֵי נְבוּל פֶּה לְעוֹלָם, וְלֹא שׁוּם דְּבוּר פָּגוּם. רַק
אַזְכֶּה לְשִׁמְעַתְּ תָּמִיד דְּבוּרִים קְדוּשִׁים מִפִּי צְדִיקִים וּכְשָׁרִים
אֱמֹתָיִם, דְּבוּרִים הַמְקַדְּשִׁים אֶת אָזְן הַשׁוֹמְעִים. וְזַכֵּנִי
שִׁיְהִיָּה לִי יִרְאֵת שָׁמַיִם בְּאַמֶּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה אֶזְכֶּה לְקַדְּשׁ אֶת
חֹטְמִי, וְיִקָּם בִּי מִקְרָא שְׁפָתֶיךָ: "וַחֲרִיחוּ בִּירְאֵת יְהוָה":

וְכֹל מַה שֶּׁפָּגַמְתִּי עַד הֵנָּה בְּשִׁבְעַת הַנְּרוֹת הָאֵלוּ עַל־יְדֵי
עוֹזְנוֹתַי וּפְגָמֵי הַמְּרַבִּים, שְׁחַטָּאתַי עוֹיְתֵי וּפְשָׁעֵתַי
לְפָנֶיךָ וּפְגַמְתִּי בְּפִי וּבְעֵינָי וּבְאָזְנִי וּבְחֹטְמִי מִנְּעוּרֵי עַד
הַיּוֹם הַזֶּה, בְּשׁוֹגֵג וּבְמִזִּיד, בְּאִנּוֹס וּבְרִצּוֹן, עַל כָּלֵם תְּמַחֵל
וְתִסְלַח לִי מִלֵּא רַחֲמִים, חַנּוּן הַמְּרַבֶּה לְסִלַּח, וְתִתֵּן

בְּרַחֲמֶיךָ כָּל הַפְּגָמִים הָאֵלֶּוּ וְלֹא יִהְיֶה נִשְׁאָר מֵהֶם שׁוּם רֶשֶׁם
 כָּלֵל, כִּי אַתָּה יֹדְעָתָּ, כִּי אֵין בָּנוּ כַּח לְתַקֵּן הַפְּגָמִים הָאֵלֶּוּ,
 כִּי הִרְבִּינוּ לַפְּשָׁע וְלַפְּגָם בָּהֶם. כִּי מִי יוּכַל לְשַׁעַר וּלְהַעְרִיךְ
 וְלִסְפֹּר כָּל הַחַטָּאִים וְהַפְּגָמִים בְּאֲמָרֵי פִינוּ מִיּוֹם הַיּוֹתִינוּ עַל
 הָאֲדָמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וְכַמָּה שְׁקָרִים יֵצְאוּ מִפִּי כַּמַּעֲט בְּכָל
 יוֹם וַיּוֹם, וְכַמוֹ כֵּן שְׂאֵר חַטָּאִים וּפְגָמִים גְּדוֹלִים שְׁפָגַמְתִּי
 בְּאֲמָרֵי פִי, בְּדַבּוּרֵי לְשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוֹת וְלִצְנוּת וּדְבָרִים
 בְּטֵלִים בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ וּמִסְפָּר, וּבְכָרֵט רַבּוּי וְעֵצָם
 הַפְּגָמִים הַמְרַבִּים וְהַגְּדוֹלִים שְׁפָגַמְתִּי בְּעֵינַי, מִי יוּכַל
 לְשַׁעֲרָם וְלִסְפְּרָם מִי יוּכַל לְפָרְטָם בַּפֶּה. וְנִמְנָע מִמְּנֵי אֲפִלּוּ
 לְהַתְּוֹדוֹת עֲלֵיהֶם, מִכָּל שֹׁכֵן לַעֲשׂוֹת תְּקוּנִים הַרְבֵּה כְּפִי
 רַבּוּי הַפְּגָמִים הָאֵלֶּה לְתַקְנָם. כִּי עַדִּין לֹא עָבַר עָלַי יוֹם אֶחָד
 מִיָּמַי שְׁלֹא פָגַמְתִּי בּוֹ בְּעֵינַי בְּשׁוֹגֵג וּבְמִזִּיד, בְּאִנּוּס
 וּבְרִצּוֹן. וְאַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ עַד הַיּוֹם הַיּוֹם מַגִּיעַ פָּגָם הָעֵינַיִם אֲשֶׁר
 כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה תְּלוּיָהּ בָּהֶם. אוֹי לִי וַי לִי. מָה אֶמַר מָה
 אֲדַבֵּר. אִם אֲמַרְתִּי אֲסַפְּרָה כְּמוֹ אֲפֹס קִצָּה מִפָּגָם הָעֵינַיִם
 שְׁפָגַמְתִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם יְכַלֶּה הַזְּמַן וְהַמָּה לֹא יְכַלּוּ. "אֲסַפְּרָם
 מִחֹל יִרְבוּן" וְאִם אַתָּה בְּעֵצְמֶךָ לֹא תַעֲשֶׂה לְמַעַנְךָ, חַס
 וְשָׁלוֹם, וְתַתְּקֵן כָּל הַפְּגָמִים הָעֲצוּמִים הָאֵלֶּה בְּרַחֲמֶיךָ, אֵין
 בְּיַדֵּינוּ לְתַקֵּן פָּגָם אֶחָד מֵהֶם, מִכָּל שֹׁכֵן בָּלָם. "אִם עֲזוּנוֹת
 תִּשְׁמַר יְהוָה, אֲדַנִּי מִי יַעֲמֹד. כִּי עַמְּךָ הִסְלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרָא".
 חוּם וְחַמֵּל עָלֵינוּ, חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ, כִּי אֵין לָנוּ שִׁכָּל וְדַעַת
 אֵיךְ לְרַצּוֹת וּלְפַיֵּם אוֹתְךָ עַל כָּל הַפְּגָמִים הַגְּדוֹלִים וְהַנּוֹרָאִים
 הָאֵלֶּה, שְׁפָגַמְנוּ עַד הַנָּה בְּשִׁבְעַת הַנְּרוֹת הַקְּדוּשִׁים הָאֵלֶּוּ,

הַנְּמַשְׁכִּין מִן הַמִּנְחָה הַקְּדוּשָׁה. וּמַעֲצֵם רַבּוּי הַפְּגָמִים הָאֵלֹהִים,
שֶׁפָּגַמְנוּ בְּשִׁבְעַת הַיָּרֹת הַקְּדוּשִׁים הָאֵלֹהִים, עַל יְדֵי זֶה נִפְגַּם
דַּעַתְנוּ וְנִתְעַבַּר שְׂכָלְנוּ וְנִתְבַּלְבַּל מִחֲנוּ וְדַעַתְנוּ. וּמִחֲמַת זֶה
בָּאִים עָלַי קְשִׁיּוֹת וּבְלִבּוֹלִים וְעַקְמֵימִיּוֹת שְׂבִילָב, וּמִבְּלָבָלִים
וּמַעֲקָמִים אֶת דַּעַתִּי וְלִבִּי מְאֹד, עַד שְׂאִינִי יָכוֹל לְהִתְקַרֵּב
לְשׁוֹם דָּבָר שֶׁבִקְדוּשָׁה כְּרָאוּי, וְרוֹצִים לְרַחֵק אוֹתְנוּ לְגַמְרֵי,
חֵם וְשָׁלוֹם, מִעֲבוֹדַתְךָ בְּאַמֶּת:

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יַדְעָתָ אֶת מְרִירוֹת לְבָבִי. אַתָּה
יַדְעָתָ אֶת הָעַקְמֵימִיּוֹת הַמֵּר שְׂבִילָבִי. אַתָּה יַדְעָתָ
מִי וְמִי הָעוֹמְדִים עָלֵינוּ בְּכָל יְעַת וּבְכָל שָׁעָה. "יִהְיֶה מָה רַבּוּ
צָרִי, רַבִּים קָמִים עָלַי". וְלֹא הֵי לָנוּ בְּצָרוֹת נַפְשָׁנוּ הַמְּרַבִּים,
שֵׁשׁ לָנוּ עַל יְדֵי תַּאֲוֹתֵינוּ הָרָעוֹת, שֶׁחָטָאנוּ וְשָׁעוּינוּ
וְשֶׁפָּשַׁעְנוּ לְפָנֶיךָ הַרְבֵּה מְאֹד עַל-יְדֵי שֶׁהִלְכְנוּ אַחֲרֵי
שְׂרִירוֹת לְבָנוּ הָרָע וּפָגַמְנוּ בְּשִׁמְךָ הַגָּדוֹל, וְכַמָּה עוֹלָמוֹת
נִחְרְבוּ עַל יְדֵי עוֹזוֹתֵינוּ הַמְּרַבִּים כַּאֲשֶׁר אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ
כַּמָּה פְּגָמִים גָּרַמְנוּ עַל יְדֵי פְּשָׁעֵינוּ הַמְּרַבִּים. וְלֹא הֵי לָנוּ
בְּכָל זֶה כִּי אִם עוֹד הַשְׁתַּרְגּוּ עָלֵינוּ עַל צוּאֲרֵינוּ, וּמִבְּלָבָלִים
דַּעַתְנוּ מְאֹד, וּמַעֲקָמִים אֶת לְבָנוּ מְאֹד, בְּכַמָּה קְשִׁיּוֹת שֶׁל
שְׂטוֹת עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעַל צְדִיקוֹ אֱמֶת, וְרוֹצִים לְרַחֵקנוּ
מִנְּקֻדַּת הָאֱמֶת, חֵם וְשָׁלוֹם.

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּם וְחֶמֶל עָלֵינוּ וְאֵל תְּדַיְנוּנוּ כְּמִפְעֻלָּנוּ,
וְאֵל תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ כַּחֲטָאֵינוּ, וְרַחֵם עָלֵינוּ וּגְעֵר

בְּהַרְוֹדְפִים אֹתָנוּ, וְרַחֵק וְגָרֵשׁ מֵעֲלֵינוּ וּמֵעַל כָּל עַמֶּךָ בֵּית
 יִשְׂרָאֵל, כָּל מִיָּנִי מִחֲשָׁבוֹת רָעוֹת וְהַרְהוּרִים וְעַקְמֵימִיּוֹת
 שְׂבִילָב, וְקִשְׁיוֹת הַנְּבוֹכוֹת וְחֻקֵּירוֹת שֶׁל שְׁטוֹת שְׂרוּצִים
 לְעֵלוֹת עַל הַלֵּב לְבַלְבֵּל, חֵם וְשָׁלוֹם, מִנְּעִבוֹדְתְּךָ הָאֱמִתִּיּוֹת.
 וְעֵשֶׂה בְּרַחֲמֶיךָ שֶׁלֹּא יַעֲלֶה עוֹד בְּלִבֵּנוּ שׁוֹם צַד הַרְהוּר
 וּמִחֲשָׁבָה כָּלֵל מֵעֵין זֶה, מִנְּעִיֵן הַמְּבוֹכוֹת וְהַכְּלוּמִים הָאֵלֶּה.
 "כִּי בַעַר אֲנֹכִי מֵאִישׁ וְלֹא בִינַת אָדָם לִי, וְאֲנִי בַעַר וְלֹא
 אֲדַע, בְּהִמּוֹת הַיִּתִּי עַמֶּךָ":

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּם וְחֶמֶל עָלֵינוּ, וְזַכְנוּ לְאַמוּנָה שְׁלֵמָה
 בְּאֱמֶת, שְׁנִזְכֶּה לְהֶאֱמִין בְּךָ וּבְצַדִּיקֶיךָ הָאֱמִתִּיִּים
 בְּאֱמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם. וְלֹא נִטָּה לְבַבֵּנוּ לְשׁוֹם קִשְׁיָא וְשׁוֹם
 מְבוֹכָה בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְלֹא יַעֲלוּ וְלֹא יִפְנְסוּ בְּלִבֵּנוּ וּבַדְּעִיתָנוּ
 כָּלֵל. רַק נִשְׁלִיךְ שְׂכֵלָנוּ הַנְּבוֹדֶה וְהַמְּכַלְכֵּל, וְנִסְמַךְ רַק עַל
 אֱמוּנָה לְבַד, כִּי בִּשְׂרֹר וְדָם אֲנַחְנוּ, גּוֹשׁ עֶפֶר, קְרוּצֵי מַחְמָר,
 מִיַּחְמִים בְּחֻטָּא מְלַכְלָכִים בְּעוֹזוֹ, וְאִיךָ אֶפְשָׁר לִילוֹד אִשָּׁה
 טָפָה סְרוּחָה לְהַשְׁיֵג וּלְהַבִּין דְּבָר מֵאֲזַרְחוֹתֶיךָ וְהַנְּהַגוֹתֶיךָ.

וְנִזְכֶּה שֶׁלֹּא נִשְׁתַּמֵּשׁ עִם שְׂכֵלָנוּ כִּי אִם לְעִבוֹדְתְּךָ
 וּלְתוֹרַתְךָ וּלְיִרְאָתְךָ בְּאֱמֶת, וְלֹא נִתְחִיל לְחַקֵּר
 בְּדַעְתָּנוּ שׁוֹם חֻקֵּירָה בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְנִדַּע וְנֶאֱמִין בְּאֱמֶת
 וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה כִּי צַדִּיק וְיִשָּׁר אֵתָהּ. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "הַצּוֹר
 תְּמִים פָּעֵלוּ כִּי כָּל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט, אֵל אֱמוּנָה וְאִין עוֹל צַדִּיק

וַיִּשָּׂר הוּא". וְנֶאֱמַר: "לְהַגִּיד כִּי יִשָּׂר יְהוָה, צוּרֵי וְלֹא עוֹלָתָה בּוֹ".

וְתִשְׁמְרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְתִצִּיל אוֹתָנוּ וְאֵת זֵרְעֵנוּ וְאֵת כָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא נִלְמַד וְלֹא נָשִׂים עֵינֵינוּ כָּלָל בְּסִפְרֵי הַמַּחֲקָרִים, הֵן בְּסִפְרֵי חֻקֵּי הַשָּׁמַיִם הֵן בְּסִפְרֵי חֻקֵּי הָאָרֶץ וְלֹא נִשְׁמַע לָהֶם כָּלָל, וְלֹא נִלְוֶה בְּאִוְרֵיהֶם, וְלֹא נִדְרֶה בְּנִתְיֹבוֹתָם וְלֹא נָשִׂים לֵב לְדַבְרֵיהֶם, וְלֹא יִפְנְסוּ דְבָרֵיהֶם וְחֻקֵּי הַשָּׁמַיִם וְחֻקֵּי הָאָרֶץ וְקִשְׁיוֹתֵיהֶם וּמְבוֹכוֹתֵיהֶם בְּאִזְנוֹנוּ וּבְדַעְתָּנוּ כָּלָל. כִּי אֵתָּה יוֹדֵעַ כִּמְהָ רַעוּת גְּדוּלוֹת וְכִמְהָ חֲרָבֵנוֹת גְּרָמוֹ לָנוּ הַמַּחֲקָרִים עַל יְדֵי חֻקֵּי הַשָּׁמַיִם וְחֻקֵּי הָאָרֶץ, כִּי הֵם רוֹצִים לְהַרְחִיק אוֹתָנוּ, חֵם וְשָׁלוֹם, מִעֲבוֹדָתְךָ בְּאֵמֶת:

חֵם וְחַמְלָה עַל כְּבוֹדְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ, וְעֲשֵׂה לְמַעַן יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ, וְלְמַעַן אֲבוֹתֵיהֶם אֲבָרְחָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וְלְמַעַן מִשְׁחָה וְאַחֲרֵן דָּוִד וְשְׁלֹמֹה, וְלְמַעַן שְׁנַיִם עָשָׂר שַׁבְּטֵי יִשְׂרָאֵל וְלְמַעַן כָּל הַזְּקֵנִים הַקָּדוֹשִׁים, וְהַנְּבִיאִים הָאֱמֶתִּיִּם רֵאשֻׁנִים וְאַחֲרֹנִים, וְלְמַעַן כָּל הַתְּנָאִים וְאַמּוֹרָאִים, וְלְמַעַן כָּל הַצְּדִיקִים וְכַשְׁרִים אֱמֶתִּיִּם שְׁהִיּוּ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וְרַחֵם עַל פְּלִיטַת עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֵת צָרָה הַזֹּאת אֲשֶׁר כְּמוֹהוּ לֹא נִהְיִתָּה, שְׁהֵם רוֹצִים, חֵם וְשָׁלוֹם, עֲכָשׁוּ בְּעוֹקְבָא דְּמִשְׁחָה שְׁתַּתְּפִישׁוּ, חֵם וְשָׁלוֹם, חֲכָמַת הַפִּילוֹסוֹפִיא בְּעוֹלָם. וְרוֹצִים לְצוּדֵד נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל בְּדַרְכֵיהֶם וּבְסִבּוֹתֵיהֶם, וְהֵם

מִתְחִילִים לְחַנּוּךְ נְעָרִים קַטְנִים אֲשֶׁר אֵין יוֹדְעִים בֵּין יְמִינָם
 לְשִׂמְאַלָם, לְחַנּוּכָם בְּלִמּוּד סְפָרִיהֶם וּבְלִשׁוֹנוֹת הָעֵבוֹרִים
 לְהַכְנִיסָם, חֵם וְשָׁלוֹם, בְּדַרְכֵיהֶם וּבִסְבָרוֹתֵיהֶם. וְאֵין אִישׁ
 שֶׁעַל לֵב לְהַרְגִישׁ צָרָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת בְּלִבּוֹ, אֲשֶׁר כָּמוֹהוּ
 לֹא נִהְיְתָה מִימּוֹת עוֹלָם, אֲשֶׁר זָהוּ עֵקֶר חֲבִלּוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ,
 וְעַל צָרָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת הִתְנַבְּאוּ כָּל נְבִיאֵינוּ וְחַכְמֵינוּ
 הָאֱמִתִּיִּים מִקֶּדֶם. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְהִיְתָה עֵת צָרָה לְיַעֲקֹב
 אֲשֶׁר כָּמוֹהוּ לֹא נִהְיְתָה", וְכְמוֹ שֶׁהִתְנַבְּא דְנִיָּאל בְּרוּחַ
 קֹדֶשׁוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "יִתְפָּרְרוּ וַיִּתְּלַבְּנוּ וַיִּצְרְפוּ רַבִּים,
 וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים וְלֹא יִבְיִנוּ כָּל רְשָׁעִים וְהַמְשַׁפִּילִים יִבְיִנוּ":

מִרְאֵי הָעֲלֵמָא כְּלֵא, אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ גְּדֹל הַצָּרָה הַזֹּאת, אֲשֶׁר
 אֵין כָּמוֹהָ, "מְעוֹף צוּקָה וְאַפְלָה מִנְדַּח", וְאֵין מִי
 יַעֲמֵד בְּעֵדְנוּ, כִּי הַצְּדִיקֵי אֱמֶת נִסְתַּלְקוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ. חוּם
 וְחֶמֶל עָלֵינוּ, יַעֲזֹרְרוּ רַחֲמֵיהֶם עַל בְּנֵיהֶם, וְהִגִּן בְּעֵדְנוּ, וְשִׁמְרֵנוּ
 וְהַצִּילֵנוּ, וּמִלֵּט נַפְשֵׁינוּ וְהַצִּילֵנוּ בְּרַחֲמֵיהֶם אוֹתָנוּ וְאֵת כָּל
 חֲבֵרֵתָנוּ וְאֵת כָּל עַמּוּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל מִן כָּל דְּעוֹת וּסְבָרוֹת
 הָרָעוֹת וְהַזְּרוֹת שֶׁל כָּל הַמַּחְקָרִים וְהַפִּילוֹסוֹפִים, הֵן
 מִמַּחְקָרֵי עֵבוֹרִים וְהֵן מִמַּחְקָרֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר נִתְּפָסוּ גַם כֵּן
 בְּרִשְׁתָּהּ וּמִצוּדָה רָעָה הַזֹּאת שֶׁל חֲקִירוֹת וּפִילוֹסוֹפִיא,
 וְתִלְבֵּשׁ קִנְאָתָהּ וְתַחְגֹּר גְּבוּרָתָהּ, וְתַעֲקֹר וְתִשְׁפֹּר וְתִמְגֹר
 וְתִבְטֵל מִחֲשֻׁבְתָּם הָרָעָה מִן הָעוֹלָם, וְכָל חַמְיָנִים וְכָל הַזְּדִים
 וְכָל הַכּוֹפְרִים וְכָל הָאֶפִיקוֹרְסִים כְּרָגַע יֵאבְדוּ. וְלֹא יִזְכֹּר
 וְלֹא יִפְקֹד עוֹד שׁוּם סְבָרָא מִסְבָּרוֹתֵיהֶם, וְלֹא שׁוּם דְּעָה

מִדְעוֹתֵיהֶם. חוֹם וְרַחֵם עָלֵינוּ, חוֹם וְחַנּוּנוֹ וְהַצֵּל וּמַלֵּט אוֹתָנוּ
וְאֵת זְרַעְנוּ וְאֵת כָּל עַמּוּךְ בַּיִת יִשְׂרָאֵל מִכָּל סַפְרֵיהֶם וּמִכָּל
דְּעוֹתֵיהֶם וּמִכָּל סְבָרוֹתֵיהֶם. "כִּי לֹא בְּאֵלֶּה חֵלֶק יַעֲקֹב". לֹא
בְּאֵלֶּה חֵלְקֵנוּ, לֹא בְּאֵלֶּה גּוֹרְלֵנוּ, כִּי אֲנַחְנוּ מִזֶּרַע אַבְרָהָם
יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ, מֵאֲמִינִים בְּנֵי מֵאֲמִינִים. וְאָנוּ
מֵאֲמִינִים בְּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, וּבְצַדִּיקֶיךָ הָאֲמִתִּיִּם בְּאֲמוּנָה
שְׁלֵמָה בְּאֲמִתּוֹת בְּלִי שׁוּם חֲקִירוֹת כָּלֵל, כִּי צַדִּיק וְיֹשֵׁר אֶתָּה
וְאֶתָּה מְנַהִיג כָּל הָעוֹלָם בְּמִדַּת הַחֶסֶד וְהַרְחָמִים, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "טוֹב יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו":

אָנָּה יְהוָה, יְהִמוּ מַעֲיָה עָלֵינוּ, "הֲאֲזִינָה קוֹלִי בְּקִרְאֵי לְךָ",
וְתִהְיֶה בְּעֲזָרְנוּ, שְׁנֹזֶפֶה לְעוֹרָר וּלְהוֹלִיד תְּמִיד
תִּעֲלֹמוֹת הַמַּחִין עַל יְדֵי קוֹל צַעֲקוֹתֵנוּ. וְתִרְחֵם עָלֵינוּ
וְתוֹשִׁיעֵנוּ וְתִזְכְּנוּ לְקַדְּשׁ וּלְטַהֵר בְּאֲמִתּוֹת אֶת שְׁבַעַת הַנִּירוֹת
הַיּוֹצְאִים מִן הַמַּח שֶׁבְּרֵאשֵׁינוּ, שְׁהֵם חֶפֶה וְתַרְיִן עֵינֵינוּ
וְתַרְיִן אוֹדֵנוּ וְתַרְיִן נוֹקְבֵי חוֹטְמָא. וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה
לְהַמְשִׁיךְ אֱלֵינוּ אוֹר הַפָּנִים שֶׁהוּא שֹׁפֵעַ אֵלָיו שֶׁהוּא הַשְּׁגַת
הַמְּקִיפִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַשֶּׁכֶל. וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ רוּחַ קְדֻשָּׁה,
וְנִזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ לְהַבִּין וּלְהַשְׁיֵג בְּכֹל פֶּעַם מְקִיפִים חֲדָשִׁים
דְּקְדֻשָּׁה, וְנִזְכָּה לְהַבִּין וּלְהַשְׁפִּיל עִמָּקֵי סוּדוֹתֶיךָ. וְתַעֲזָרְנוּ
שְׁנֹזֶפֶה בְּכֹל פֶּעַם לְקְדֻשָּׁה יִתְרָה לְמַעַן נִזְכָּה בְּכֹל פֶּעַם
לְהַשְׁיֵג מְקִיפִים חֲדָשִׁים לְהַכְנִיסֵם לְפָנִים לְתוֹךְ שְׁכֵלְנוּ,
לְהַבִּין וּלְהַשְׁיֵג בְּכֹל פֶּעַם הַבְּנוֹת וְהַשְּׁגוֹת חֲדָשׁוֹת דְּקְדֻשָּׁה
מֵה שְׁלֹא הָיִינוּ יוֹדְעִים לְהַבִּין וּלְהַשְׁיֵג מִקֵּדָם. וְנִזְכָּה לְהַפִּיר

אוֹתָךְ גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלַחֲשׂוֹנֵי גְדֻלַּתְךָ וְרוֹמְמוֹתְךָ כָּל מַה
שֶׁאֶפְשָׁר לְחֲשׂוֹנֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי לְכֹךָ נּוֹצַרְנוּ לַיָּדַע וְלַחֲשׂוֹנֵי
אוֹתָךְ. וְאַתָּה עֲתִיד לְקַבֵּל דִּין וְחֶשְׁבוֹן מֵאַתָּנוּ עַל זֶה, עַל מִי
שֶׁלֹּא הִשְׁתַּדֵּל לְקַדֵּשׁ עַצְמוֹ בְּאַמֶּת בְּזֶה הָעוֹלָם, עַד שִׁישׂוֹנֵי
הַשָּׁנֹת אֶלְקוּתְךָ וַיִּדְיַעַת רוֹמְמוֹתְךָ יִתְבָּרַךְ וַיִּתְעַלֶּה שְׂמֵךְ
לְעַד.

חֹם וְחַמֵּל נָא עֲלֵינוּ, וְעֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ לְהַשְׁגֹּת גְּבוּהוֹת
יֹתֵר בְּכָל פַּעַם בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה
שְׁלֵמָה. הָאֱמֶת יִדְעֵתִי רַבּוֹנוּ דְּעֵלְמָא כֹּלָא, כִּי אֲנִי רַחוּק
עֲבָשׁוּ מִזֶּה כָּל כּוֹךְ, עַד שֶׁאֵינִי יָכוֹל עִתָּה אֶפְלוֹ לְבַקֵּשׁ
וְלַהֲעֲתִיר וְלַהֲפָצִיר אוֹתָךְ עַל זֶה. אֲבָל מָה אֶעֱשֶׂה וְאָבִי
שֶׁבַשְׁמַיִם גָּזַר, כִּי אַתָּה בְּעַצְמְךָ גָּזַרְתָּ עֲלֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ עַל
יְדֵי צַדִּיקֶיךָ הָאֱמֶתִּיִּם, שֶׁנִּשְׁתַּדֵּל וְנִתְאַמֵּץ תָּמִיד לְהַפִּיר
וְלַחֲשׂוֹנֵי וְלִדְעַת אוֹתָךְ בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם.

חֹם וְחַנּוּנִי בְּמִתְנַת חֲנָם, שֶׁנִּזְכָּה לְקַדֵּשׁ עַצְמִנוּ בְּאַמֶּת
בְּקִדְשָׁהּ יִתְרָה, וְתִשְׁפִּיעַ בְּלִבֵּנוּ הַתְּחִיָּקוֹת
וְהַתְּאַמְצוֹת שֶׁנִּהְיָה חֲזָקִים בְּדַעֲתֵנוּ לְהֲעֲתִיר וְלַהֲפָצִיר
אוֹתָךְ עַל זֶה, כִּי אַתָּה אָבִינוּ וְאַתָּה חָפִין לְהַטִּיב עִמָּנוּ
בְּטוֹבְךָ הָאֱמֶת בְּכָל מִינֵי טוֹבוֹת אֱמֶתִיּוֹת, וְאַתָּה צוֹפֶה
תָּמִיד לְגַלוֹת לָנוּ וְלַחֲזִידֵעַ לָנוּ טוֹבְךָ הַגָּנוּז וְהַשְּׁגָתְךָ
הַגְּבוּהוֹת, וְאֵין הַמְּנִיעָה כִּי אִם מִצִּדְּנוּ. קוֹמָה בְּעֲזָרָתֵנוּ
וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְצַעֲקֵי אֱלֹהֶיךָ תָּמִיד בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם, וְלִטְהַר

וְלִקְדָּשׁ עֲצֻמְנוּ בְּכֹל מִיָּנִי טְהוֹרוֹת וְקִדְשׁוֹת וְלְהַרְבּוֹת תְּפִלָּה
 וְתַחֲנוּנִים וְדַבְרֵי רַצוּיִים וּפְיוּסִים לְפָנֶיךָ תְּמִיד, עַד שְׁנֹזֶכָה
 בְּכֹל פַּעַם לְהַשִּׁיג וְלְהַכְנִים מִקִּיפִים חֲדָשִׁים וְקִדְשָׁה לְתוֹךְ
 מַחֲנוֹ וְשִׁכְלָנוּ.

וּתְזַכְּנוּ לְעוֹלָם הַבָּא, לְעוֹלָם שְׁפָלוֹ טוֹב, וְשֵׁם תְּזַכְּנוּ
 בְּרַחֲמֶיךָ לְהַכְלִיל בְּךָ, וְלְהַשִּׁיג כָּל הַמְקִיפִים
 הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַשִּׁכּוֹל שֶׁלֹּא הָיָה אֲפָשָׁר לְהַשִּׁיגָם בְּזֶה הָעוֹלָם
 בְּשׂוּם אִפֹּן. וְנִזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ לְחַיִּים נְצַחִיִּים, לְחַיִּים טוֹבִים
 וְאַרוּכִים מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, לְעוֹלָמֵי עַד וְלִנְצַח נְצַחִים.
 וּתְזַכְּנוּ לְדַעַת שְׁלֹם וְקִדְשָׁה, וְנִזְכָּה לִידַע שְׁחַכֵּל לְטוֹבָתְנוּ,
 וְיִמְשְׁכוּ לָנוּ כָּל הַשְּׁפָעוֹת טוֹבוֹת בְּאֵין מַחְסוֹר דְּדַבָּר:

וּתְרַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים. וּתְזַכָּה אוֹתָנוּ וְכֹל עַמְּךָ
 בֵּית יִשְׂרָאֵל, שִׁיְהִיָּה נִשְׁאָר מֵאוֹתָנוּ שְׂאֵרִית בְּאֶרֶץ
 בְּעוֹלָם הַזֶּה אַחַר הַסֵּתֶלְקוֹתֵנוּ מִן הָעוֹלָם לְאֶרֶץ יָמִים וְשָׁנִים.
 שְׁנֹזֶכָה שִׁיתְקַיְמוּ זְרַעֵנוּ וְזָרַע זְרַעֵנוּ לְעַד וְלְדוֹרוֹת עַד סוֹף
 כָּל הַדּוֹרוֹת. וְיִתְקַיֵּם שְׁמֵנוּ וְזַכְּרָנוּ לְעוֹלָם עַל־יְדֵי זְרַעֵנוּ
 שִׁישְׁאָרוּ אַחֲרֵינוּ. וּתְזַכְּנוּ בְּבָנִים וּבְבָנוֹת הַרְבֵּה בְּקִדְשָׁה
 וּבְטָהָרָה. וְנִזְכָּה לְרֵאוֹת בָּנִים לְבָנֵינוּ. וְלֹא יִהְיֶה בָּנוּ
 וּבְזַרְעֵנוּ עָקָר וְעַקְרָה. וּתְרַחֵם עָלֵיהֶם וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵיהֶם חַיִּים
 וְאַרְיִכוֹת יָמִים וְשָׁנִים. שִׁיְהִיוּ כָּל יוֹצְאֵי חַלְצֵינוּ מֵאַרְיִכּוּם
 יָמִים וְשָׁנִים. וְכֻלָּם יִהְיוּ עוֹסְקֵי תוֹרָתְךָ לְשִׁמְחָה וּמְקַיְמֵי
 מִצְוֹתֶיךָ, וְיִהְיוּ כָּלָם קְדוּשִׁים וְטָהוֹרִים מִכָּל חַטָּא וְעוֹוֹן.

וַיַּעֲשׂוּ רְצוֹנָךְ וַיַּעֲסִקוּ בְּעַבְדֹתֶיךָ בְּאַמַּת כָּל יְמֵיהֶם לְעוֹלָם.
בְּאַפֵּן שְׂפָנֵינוּ אַחֲרֵינוּ יִמְשִׁיכוּ שִׁכְל הַפָּנִים בְּעוֹלָם אַחַר
הַסֵּתֶלְקוֹתֵינוּ. וַיִּגְלוּ וַיִּפְרָסְמוּ אֶלְקוֹתֶיךָ וְאֲדִנּוֹתֶיךָ בְּעוֹלָם.
וַיְהִי נִשְׁאָר זְכָרְנוּ לְדוֹרֵי הַדּוֹרוֹת לְעוֹלָם וָעַד:

מִלֵּא רַחֲמִים, חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת לְבַל יִהְיֶה מִמֶּךָ נִדָּח, יִהְמוּ
רַחֲמֶיךָ עָלֵינוּ וְקוֹמָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ, וְהַצֵּל אֹתָנוּ וְאֵת
זֶרְעֵנוּ וְאֵת כָּל זֶרַע עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, שְׁלֵא יִצְטָרְכוּ כָּל
עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל לָבוֹא לֹא לְיַדֵּי חֲלִיצָה וְלֹא לְיַדֵּי יָבוּם. וַיְקַיֵּם
בְּנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "וַיִּרְאֶה בָּנִים לְבָנֶיךָ שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל",
כִּי אַתָּה לְבַד יִדְעָתָ עֵצֶם הַרְחַמְנוֹת שִׁישׁ עַל נִשְׁמַת הַנְּפֻטָר
בְּלֹא זֶרַע שֶׁל קִימָא, חֲלִילָה, אֲשֶׁר הַנְּשִׁמָּה אֲזֵלַת עֲרֻטְלָאָה
וְאִין לָהּ יִכְלַת לְעֵלּוֹת אֶל מְקוֹמָה הָרֵא שׁוֹן, וְאִינָהּ יִכּוֹלָה
לָשׁוּב לְבֵית אָבִיהָ וְהִיא הוֹלְכַת נַע וְנָד וּמְטַרְפַּת, וְאִין לָהּ
מְנוּחַ לְכַף רַגְלָהּ.

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבְחַסְדֶיךָ
הָעֲצוּמִים, וְהַצֵּל אֹתָנוּ וְאֵת זֶרְעֵנוּ וְאֵת כָּל עַמֶּךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל שְׁלֵא יִלָּךְ אֶחָד מֵהֶם מִן הָעוֹלָם בְּלֹא זֶרַע שֶׁל
קִימָא, רַק כָּלָם יִשְׁאִירוּ אַחֲרֵיהֶם בָּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקִימִים,
עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּמַצּוֹת וְכָלָם יַעֲשׂוּ פְרוֹת הַרְבֵּה. יִלְכוּ
יִזְנְקוּתָם, תִּתְאַרְכְּנָה פֹארוֹתָם. "עוֹד יִנוּבוּן בְּשִׁיבָה דְּשָׁנִים
וְרַעֲנָנִים יִחִיו". וַיִּתְרַבֶּה גְבוּל הַקִּדְשָׁה עַל יַדֵּי זֶרַע יִשְׂרָאֵל
שִׁיתְרַבוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, וַיְהִי נִשְׁאָר מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד

מִיִּשְׂרָאֵל הַזֵּרוֹת וְדוּרֵי הַזֵּרוֹת עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת. וְתִפְקֹד
 לְכָל חֲשׂוֹכֵי בָּנִים בְּזֶרַע שְׁלֵ קַיִמָּא לְעִבּוּדְתָךְ וְלִירְאָתָךְ. וְכָל
 אוֹתָן הַנְּשָׁמוֹת מֵעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר כָּבַר הָלְכוּ לְעוֹלָמָם וְלֹא
 הִשְׁאִירוּ אַחֲרֵיהֶם זֶרַע שְׁלֵ קַיִמָּא, תִּרְחַם עֲלֵיהֶם בְּרַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים, וְתִתְקַן אוֹתָם בְּחֶסֶדְךָ הַעֲצוּמִים. וְתִעְזֹר לְכָל עַמְּךָ
 בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹם שָׁהֵם, שְׂיִזְכוּ לְקַיִם מִצְוֹת יְבוּם
 וְחִלְצָה בְּשִׁלְמוֹת הָרְאוּי בְּאַמֶּת בְּקֹדֶשׁהּ וּבְטַהֲרָה גְדוּלָּהּ.
 וְיִזְכוּ לְעֲשׂוֹת בְּשִׁלְמוֹת הַתְּקוּן הַצָּרִיךְ לְנִשְׁמַת הַמֵּת, בְּאִפְן
 שְׁתֵּעֲלֶה נִשְׁמָתוֹ לְאוֹר הַפְּנִים, וְיָשׁוּב לְמְקוֹמוֹ וְלִמְנוּחָתוֹ
 "לְהַתְּחִלָּה לְפָנֵי אֱלֹהִים בְּאוֹר הַחַיִּים". וּמַעֲתָה תִּרְחַם עָלֵינוּ
 וְעַל זֶרְעֵנוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ שׁוּם אֶחָד
 מִיִּשְׂרָאֵל לָבוֹא לֹא לְיַדֵּי חִלְצָה וְלֹא לְיַדֵּי יְבוּם:

וְתִמְלֵא רַחֲמִים עַל כָּל שְׂבוּרֵי לֵב שְׂיִשׁ לָהֶם צֶעַר גְּדוּל
 בָּנִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְתִעְזֹר לָהֶם מַעֲתָה שְׂיִזְכוּ
 לְגִדּוֹל בְּנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם לְתוֹרָה וְלַחֲפָה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים
 לְאַרְךָ יָמִים וְשָׁנִים (ובפרט וכו'):

רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם מְלֵא רַחֲמִים אַתָּה יַדְעָתָ אֶת לְבָבָם הַמֵּר
 וְהַנְּמָהֵר, לְבָבָם הַנְּשֹׁפֵר וְהַנְּדָפָא, אֲשֶׁר "כְּשֵׁל כַּח
 הַסֶּבֶל". רְאֵה עֲנִיבִים וְעַמְלָם, רְאֵה דְמַעְתָּם וְשִׁמְעֵ אֲנַקְתָּם,
 וְאַל תִּתְעַלֵּם אֲזַנְךָ מִצַּעֲקָתָם. כִּי מִי יוֹכֵל לְסַבֵּל אֶת קוֹל
 בְּכִיָּתָם וְצַעֲקָתָם וְאֲנַקְתָּם מִגְּדוֹל הַצָּרוֹת שֶׁכָּבַר עָבְרוּ
 עֲלֵיהֶם. רַבּוֹנוֹ דְּעִלְמָא כְּלָא, "הַרּוֹפֵא לְשְׂבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ

לְעַצְבוֹתָם׃ רַפָּא שְׁבָרָם וְשִׁמְח נַפְשָׁם, וְאָמַר לְצָרוֹתֵיהֶם דִּי, וְרַחֵם עֲלֵיהֶם מִנְעֻתָהּ וְתֹאמַר לְמַלְאָךְ חַרְף יְדִיךָ.

וְתַעֲזֹרֵר רַחֲמֶיךָ הַעֲצוּמִים עֲלֵיהֶם וְתִשְׁלַח חַיִּים טוֹבִים וְאַרְיֵכוֹת יָמִים וְשָׁנִים לְהַבְנִים הַנּוֹלָדִים לָהֶם כָּבָר, שְׂיִזְכּוּ לְגִדְלָם לְתוֹרָה וְלַחֲפָה וְלַמַּעֲשִׂים טוֹבִים, וְיִאֲרִיכוּ יָמִים וְשָׁנִים בְּזֶה הָעוֹלָם. וְיִזְכּוּ לְרֵאוֹת מֵהֶם בָּנִים וּבָנֵי בָנִים, וְיִצְאוּ מֵהֶם דּוֹרוֹת הַרְבֵּה. וְיִזְכּוּ לְהוֹלִיד עוֹד בָּנִים וּבָנוֹת הַרְבֵּה חַיִּים וְקַיָּמִים, וְיִצְאוּ מִכָּלֶם דּוֹרוֹת הַרְבֵּה וְדוֹרֵי דּוֹרוֹת עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת. יִרְבוּ וְיִגְדְּלוּ וְיִצְמַחוּ, עַד בִּיאַת הַגּוֹאֵל עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת. וְכָלֶם יִהְיוּ עוֹשֵׂי רְצוֹנְךָ בְּאֵמֶת. וְיִקָּיֶם בָּהֶם וּבְזַרְעָם, "הַקָּטָן יִהְיֶה לְאֶלֶף וְהַצָּעִיר לְגוֹי עֲצוּם, אֲנִי יְהוָה בְּעַתָּה אֲחִישְׁנָה".

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן זְכוֹת אֲבוֹתָם הַקְּדוֹשִׁים וְחַמְלָ עֲלֵיהֶם מִנְעֻתָהּ, שְׂיִתְקַיְּמוּ זְרָעָם לְאַרְךָ יָמִים וְשָׁנִים. שְׂמַחֵם בַּיְמוֹת עֲנִיָּתָם, נַחֲמֵם מִיגְלוֹנָם. וְהַכֵּן לְבָבָם וְעֵזֶר לָהֶם מִנְעֻתָהּ שְׂיִזְכּוּ לְשִׂמְחַת תְּמִיד בְּבָנִים אֲשֶׁר נוֹלָד לָהֶם כָּבָר וְאֲשֶׁר הֵם עַתִּידִים לְהוֹלִיד עוֹד, כָּלֶם יִאֲרִיכוּ יָמִים וְשָׁנִים בְּתוֹרָה וּגְדֻלָּה עַד כִּי יָבוֹא שִׁילָה:

וְזַכְּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים וּבְחַסְדֶּיךָ הַמְּרַבִּים, לְקַיֵּם מִצְוֹת סִפָּה פְּרָאוּי, בְּכָל פְּרֻטְיָהּ וְדִקְדוּקִיָּהּ וּכְבוֹנוֹתֶיהָ וְתַרְי"ג מִצְוֹת הַתְּלוּוִיִּם בָּהֶן, בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב וּבְכוֹנָה

שְׁלֹמָה פָּרְאוּי. וְנִזְכָּה שְׁיִמְשֶׁךְ עָלֵינוּ עַל יְדֵי מַצּוֹת יְשִׁיבַת
 סֶכֶה, כָּל הַשְּׂבָעַת עֲנֵנִי כְבוֹד שְׁהַקִּיפוּ אֶת יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר,
 וּפְרַם עָלֵינוּ סֶכֶת שְׁלֹמָה. וְנִזְכָּה לְהַשְׁיִיג הַשְּׂגַת הַמְּקִיפִים
 הַקְּדוֹשִׁים הַשְּׂגַת רוּחַ הַקְּדוֹשׁ, עַל יְדֵי מַצּוֹת סֶכֶה פָּרְאוּי
 בְּקֹדֶשׁה וּבְטָהֳרָה וּבְשִׂמְחָה. וְעַל-יְדֵי-יְזִיחַ תִּגְן עָלֵינוּ וּבְעֵדְנוּ
 וְתַצִּילֵנוּ מִכָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב, וּמִכָּל מִינֵי שׂוֹנְאִים שְׁיִשׁ לָנוּ
 בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת, וְהָסֵר שָׁטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל
 כְּנָפֶיךָ תִּסְתִּירֵנוּ:

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם. חוּם וְחֲנֻנוּ וְשִׂמְעֵ קוֹל תְּפִלָּתֵנוּ בְּרַחֲמִים.
 וְתִשְׁפִיעַ עָלֵינוּ שְׂפַע אֱלֹקֵי שְׂפַע הַשֶּׁכֶל הָאֱמֶת,
 שְׂפַע הַמְּקִיפִים הַקְּדוֹשִׁים, שְׂפַע רוּחַ הַקְּדוֹשׁ. וְיִפְתַּח לָנוּ אוֹר
 הַשֶּׁכֶל, וְיִמְהַר תְּנוּעַת שְׂכֵלֵנוּ לְהַשְׁיִיג בְּמַהִירוֹת גְּדוֹל הַשְּׂגַת
 הַמְּקִיפִים הַקְּדוֹשִׁים. וְנִזְכָּה לְהַשְׁיִיג שְׂכָל הַנִּקְרָא קָדָם שֶׁהוּא
 אוֹר הַפָּנִים עַד שֶׁלֹּא נִצְטָרֵךְ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּשׁוּם הַקְּדוּמָה.
 וְעַל-יְדֵי מַהִירוֹת תְּנוּעַת הַשֶּׁכֶל הַזֶּה נִזְכָּה שֶׁתִּהְיֶה שְׁלֵהֶבֶת
 לְבָנוּ עוֹלָה תָּמִיד מֵאֵלֶיךָ. וְתַעֲזָרְנוּ תָּמִיד שִׁיתְּלַחֵב לְבָנוּ
 בְּהַתְּלַחְבוֹת גְּדוֹל בְּאֱמֶת לְעִבּוֹדְתֶךָ וּלְיִרְאָתֶךָ בְּרִשְׁפֵי
 שְׁלֵהֶבֶת יְהוָה. וְעַל-יְדֵי הַתְּלַחְבוֹת הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל הַלֵּב נִזְכָּה לְתַקֵּן
 אֶת כָּל הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְנוּ עַל-יְדֵי הַתְּלַחְבוֹת הַלֵּב דְּסִטְרָא-
 אַחֲרָא. וְנִזְכָּה לְתַקֵּן מִהֲרָה אֶת כָּל פְּגָם הַחֲמִימוֹת
 וְהַתְּלַחְבוֹת שֶׁהָיָה לָנוּ לְדַבָּרִים גַּשְׁמִיִּים לְתַאוּת רְעוֹת
 וּמַדּוֹת רְעוֹת, עַד אֲשֶׁר בָּאנוּ לְיְדֵי חֲטָאִים וְעוֹזְנוֹת גְּדוֹלִים
 עַל-יְדֵי הַתְּלַחְבוֹת הַלֵּב לְתַאוּת עוֹלָם הַזֶּה.

עַל בֵּן בְּאֵתִי לְשַׁחַר פְּנֵיךָ אֲדוּנָנוּ אֱלֹהֵינוּ, יִכְמְרוּ רַחֲמֶיךָ
עָלֵינוּ, וְתִשְׁתַּדֵּל בְּהַצִּלּוֹתֵינוּ, וְתִתְאַמֵּן בְּתַקּוֹן
נַפְשׁוֹתֵינוּ, וְתַעְזְרֵנוּ מִנִּיעָתָה שְׁלֵא יִהְיֶה לָנוּ עוֹד שׁוֹם
הַתְּלַחֲבוֹת בְּלַבְנוּ לְשׁוֹם תֵּאוּה שְׁבַעֲוֹלָם אֲפֵלוּ לְדַבָּרִים
הַמְתָּרִים, מִכָּל שֶׁכֶן וְכָל שֶׁכֶן שְׁלֵא יַעֲלֶה בְּלַבְנוּ שׁוֹם
הַתְּלַחֲבוֹת, חֵם וְשָׁלוֹם, לְשׁוֹם דְּבַר הָאֶסוּר לָנוּ. וְתַעְזְרֵנוּ
וְתַחַנְנוּ וְתַשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ בְּחֻמְלָתְךָ, שְׁנִזְכֶּה שִׁיְהִיָּה לָנוּ
הַתְּלַחֲבוֹת הַלֵּב דְּקֹדֶשָׁה, לְהַתְּלַחֵב בְּשִׁלְחוֹבִין דְּרַחֲמוֹתָא
לְשִׁמְךָ וְלַעֲבוֹדָתְךָ בְּאַמְתָּ, לְהַתְּפִיל וְלַהֲתַחֲנֵן לְלַמּוֹד וְלְלַמּוֹד
וְלִקְיָם אֶת כָּל מִצְוֹתֶיךָ בְּהַתְּלַחֲבוֹת גְּדוֹל בְּקֹדֶשָׁה וּבְטָהָרָה
כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאַמְתָּ. וְעַל־יְדֵי־זֶה נִזְכֶּה לְתַקּוֹן כָּל פְּגָם
הַהַתְּלַחֲבוֹת דְּסִטְרָא־אֲחָרָא שְׁהִיָּה בְּלַבְנוּ מִנְּעוּרֵינוּ עַד הַיּוֹם
הַזֶּה, בְּאִפְן שְׁנִזְכֶּה שִׁיִּטְהַר לְבַבֵּינוּ בְּאַמְתָּ. וְעַל־יְדֵי־זֶה
נִזְכֶּה לְפָרֵשׁ שִׁיְחַתְּנוּ לְפָנֶיךָ תְּמִיד, וְנִזְכֶּה לְרִצּוֹת וּלְפִיִּם
אוֹתְךָ וְלַהֲתַחֲנֵן לְפָנֶיךָ בְּכָל פַּעַם בְּדַבְּרוֹרִים חֲדָשִׁים אֲמַתִּיִּים
שִׁיְהִיָּה לְנַחַת וְלְרִצּוֹן לְפָנֵי כִּסֵּא כְבוֹדְךָ. וְנִזְכֶּה לְהַתְּקַרֵּב
אֵלֶיךָ בְּהַתְּקַרְבוֹת גְּדוֹל בְּאַמְתָּ וּבְלֵב שָׁלֵם, כַּאֲשֶׁר נֶאֱמַר לְעַם
סֻגְּלָתְךָ. "לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים, וְרוּחַ נְכוֹן חֲדָשׁ בְּקַרְבִּי.
אֵל תִּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ, וְרוּחַ קֹדֶשְׁךָ אֵל תִּקַּח מִמֶּנִּי":

וְתַעְזְרֵנִי שְׁאִזְכֶּה לְחַדָּשׁ בַּתּוֹרָה חֲדוּשִׁים אֲמַתִּיִּים בְּקֹדֶשָׁה
וּבְטָהָרָה, וְאִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ תְּמִיד חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה,
שִׁיְהִיָּה לִי רִשׁוּת מִן הַשָּׁמַיִם לְגַלּוֹת אוֹתָם לְעַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל לְעַם סֻגְּלָה. וַיְגַלְּגַל זְכוֹת עַל יָדֵי, וְאִזְכֶּה לְהִיטִיב

מטובך אשר תחנני לכל עמך בית ישראל, לגלות הסגלה
 לעם סגלה, לגלות להם מה שתזכני להשיג בשבלי חדושי
 תורה אמתיים בקדשה ובטהרה, באפן שיחזרו בתשובה
 שלמה על ידי דבורי, ולא אפשל באמרי פי, ולא אמר דבר
 שלא ברצונך.

מקום מעפר דל מאשפות ירים אביון, חום וחנוני ומלא
 משאלותי ברחמים, ועשה למענך ולא למעננו,
 עשה למענך וחושיענו, ומלפניך מלפנו ריקם אל תשיבנו,
 חננו ועננו ושמע קול תפלתנו. פי אתה שומע תפלה
 ומאזין קולנו ממעמקים, אשר יצעקו אליך בית ישראל
 מארץ מרחקים, הנאנחים והנאנקים. "לא תוכל להתעלם
 מאחיד האביון. עזב תעזב והקם תקים". רוכב שמים
 בעזרנו ובגאותו שחקים:

(ויאמר: "מזמור לדוד הבו לי"י בני אלים" וכו' (תהלים כ"ט) עד גמירא)

כב

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, רבון כל
 המעשים אדון כל הנשמות. שתשפיע עלינו ממעון
 קדשתך, ותמשיך עלינו יראתך ואימתך. ונזכה למדת
 הבושה הקדושה ותלביש אותנו בלבוש היראה ובמעטה
 הבושה משמך הגדול והקדוש ונתביש ממך תמיד באמת,

לְבַלְתִּי לָסוּר מִרְצוֹנְךָ הַטּוֹב יָמִין וְשִׁמְאַל. וְתִהְיֶה יִרְאַתְךָ
עַל פָּנַי לְבַלְתִּי אֶחְטֶא, זֶה הַבּוֹשָׁה.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, חוֹסֵה עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ וְהִיָּה בְּעֶזְרִי, שִׁיְהִיָּה
לִי בּוֹשָׁה גְדוֹלָה בְּעוֹלָם הִזֵּה מִפְּנֵיךָ, שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת
שׁוּם דָּבָר נֶגְדַר רְצוֹנְךָ, חֵם וְשָׁלוֹם, מִכָּל שֹׁכֵן וְכָל שֹׁכֵן שֶׁלֹּא
לַעֲשׂוֹת, חֵם וְשָׁלוֹם, שׁוּם גְּדִנּוּד עֵבְרָה, חָלִילָהּ. וְלֹא אֲבוֹשׁ
וְלֹא אֶפְלֵם לְעוֹלָם הַבֵּא. וְזַכְּנִי שִׁיְהִיָּה מוֹרָא שָׁמַיִם עָלַי
כְּמוֹרָא בְּשָׂר וָדָם, שִׁיְהִיָּה לִי יִרְאַה וּבּוֹשָׁה מִפְּנֵיךָ כְּמוֹ
מִפְּנֵי בְּשָׂר וָדָם מִמָּשׁ:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מְלֶכֶךְ הַכְּבוֹד, צוֹפֵה בְּעֵלְבוֹן עַל־וֹבִיָם, הַחֵם
עַל כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת. הַמְּרַחֵם עַל כָּל מַעֲשָׂיו, חוֹסֵם
וְרַחֵם וַחֲמַל בְּחַמְלַתְךָ וְרַחֲמֶיךָ הָאֱמֵתִיּוֹם, עַל עֲצָם חֶרְפָּתִי
וּכְלֻמָּתִי וּבְשָׁתִי הַגְּדוֹל בְּיֹתֵר בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ וּמִסְפָּר
כַּאֲשֶׁר אַתָּה לְבַד יַדְעֵתָ. אַתָּה יַדְעֵתָ אֶת חֶרְפָּתִי וּבְשָׁתִי
וּכְלֻמָּתִי. מָה אֲמַר וּמָה אֲדַבֵּר בְּהֵאֵיךְ אֲנִפִּין אִיעוֹל קָדָם
מִלְּפָא. אִיךְ אוֹכַל לְהַטְמִין מִפְּנֵי בְּשָׁתִי, אִיךְ אוֹכַל לְהַסְתִּיר
פָּנַי בְּעֵלְמָא דְקִשׁוּט מִפְּנֵי כְּלֻמָּתִי. אִיךְ אוֹכַל לְהַרִים פָּנַי
הַמְשַׁחְרִים יוֹתֵר מִשׁוּלֵי קִדְרָה בְּפְנֵיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אַבוֹתַי, אִיךְ אָרִים פָּנַי בְּפָנַי אֲבוֹתַי אֲשֶׁר יִצְאָתִי עַל יָדָם
לְעוֹלָם. אִיךְ אָרִים פָּנַי בְּפָנַי מוֹרֵי וְרַבּוֹתַי אֲשֶׁר הוֹרִנֵי
בְּדָרְךָ הַיֶּשֶׁר וְהָאֱמֵת, וְאֲנֹכִי לֹא חֶסֶתִי עַל כְּבוֹדָם הַגְּדוֹל
וְהַקְּדוֹשׁ, וּבְזִיתִי אֶת עֲצָמֵי וְגַם אוֹתָם, כְּבִיכּוֹל. אִיךְ אָרִים

פָּנַי בְּפָנַי כָּל הַצְּדִיקִים הָאֱמֹתָיִם וּבְפָנַי כָּל הַכְּשָׁרִים שְׂבָכָל
 דּוֹר וָדוֹר. אֵיךְ אָרִים פָּנַי בְּפָנַי חֲבָרִי. מִי יוֹכֵל לְהַצִּילֵנִי אִז
 מִבְּשָׁתַי הַגְּדוֹל. מִי יוֹכֵל לַעֲמֹד בְּפָנַי כְּלִמְתִּי הָעֲצוּמָה. אֵיךְ
 אוֹכֵל לְמִצָּא לִי מְקוֹם לְבָרַח וּלְהִטָּמֵן שָׁם מִפָּנַי כְּלִמְתִּי
 וּבְשָׁתַי וְחָרַפְתִּי, וּמָה אֲשׁוּב שׁוֹלְחֵי דְבָר.

כִּי אַתָּה גְּמַלְתָּ עִמִּי כַּמָּה וְכַמָּה טוֹבוֹת בְּכָל יַעַת וּבְכָל שָׁעָה
 וּבְכָל רֵגַע בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת. וְהָיִיתָ מְרִמֵּז לִי
 בְּכַמָּה מִיָּנִי רְמִזִּים, וְקָרַאתָ אוֹתִי אֶצְלָךְ יְתִבְרָךְ בְּכַמָּה מִיָּנִי
 כְּרוֹזִים. וְנָטִיתָ יָדְךָ אֵלַי, וְרִמְזָתָ לִי מִקְרוֹב וּמִרְחוֹק לְקַרְבָּנִי
 בְּרַחֲמֶיךָ בְּהַתְּקַרְבוֹת גְּדוֹל מְאֹד בְּכַמָּה וְכַמָּה מִיָּנִי רְמִזִּים
 וּכְרוֹזִים שׁוֹנִים בְּלִי שְׁעוֹר וְעָרָךְ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה מִמָּשׁ,
 אֲשֶׁר לְפִי הַתְּנוּצָצוֹת אֶחָד שֶׁהִיָּה מִתְּנוּצֵץ לִי אֱלֹקוֹתֶיךָ
 יְתִבְרָךְ וְרִמְזֶיךָ וְכְרוֹזֶיךָ הַקְּרוֹשִׁים, הִיָּה רְאוּי לִי לְבָלִי לַעֲבֹר
 עַל רְצוֹנְךָ אֶפְלוֹ תְּנוּעָה קְלָה שְׂבִקְלוֹת. וְאֶפְלוֹ עַל תְּנוּעָה
 קְלָה בְּעֵלְמָא, אִם לֹא הִיָּה כְּרִאוּי, חַס וְשָׁלוֹם כְּרִצוֹנְךָ
 בְּשִׁלְמוֹת, הִיָּה רְאוּי לִי לְפַל עַל פָּנַי וְלִשְׁכַּב בְּבִשְׁתִּי
 וְלַחֲתַכְּפוֹת בְּכִלְמֹתַי, עַד שֶׁכִּמְעַט תִּצָּא נַפְשִׁי, חַס וְשָׁלוֹם,
 וְשִׁלָּא אוֹכֵל לְהָרִים פָּנַי כָּלֵל. מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁאַתָּה
 הָיִיתָ מִתְּנוּצֵץ לִי הַרְבֵּה הַתְּנוּצָצוֹת בְּלִי שְׁעוֹר. בְּכַמָּה
 בְּחִינּוֹת וּבְכַמָּה גְּלִגּוּלִים גְּלִגּוּלְתָּ עִמִּי, וְכַמָּה סְבוֹת סְבִבְתָּ
 עִמִּי, סְבוֹת טוֹבוֹת וְשִׂאִינָן טוֹבוֹת וְחֶפֶל הָיוּ לְטוֹבָתִי, כִּדִּי
 לְרִמֵּז לִי עַל יָדָם לָשׁוּב אֵלֶיךָ. בְּכַמָּה לְשׁוֹנוֹת שֶׁל חֶבֶה
 קָרַאתָ אוֹתִי, וּבְכַמָּה רְמִזִּים שׁוֹנִים רְמִזָּתָ אֵלַי לְהַתְּקַרֵּב

אליה. ולא די שלא חסתי עלי להתקרב אליך באמת ולהיות
 ברצונך הטוב בשלמות, אף גם הייתי כמסלק הבושה מעל
 פניו, ומרדתי נגדך בשאט בנפש במרד ובמעל, ופגמתי
 פגמים הרבה מאד, לא יום אחד ולא יומים ולא עשרה
 ימים ולא חרש ולא שנה אחת כי אם הרביתי לפשע ולפגם
 ימים ושנים הרבה. הוספתי ימים על ימים שנים על שנים,
 מלאים חטא ועון ופשע, מלאים חרפות ובושות גדולות
 ונוראות, אשר אי אפשר לסבלם:

רבונו של עולם, אתה לבד ידעת צער הבושה בעלמא
 דאתי בעלמא דקשוט. אתה לבד ידעת אותו
 הענוי והצער הגדול והנורא של הבושה של מי שלא קשט
 עצמו להלולא דבי מלכא. מכל שכן מי שקלקל ולכלך
 עצמו בכמה מיני פגמים ולכלוכים. מכל-שכן וכו' (ויפרט
 כל אחד מה שעשה את נגעי לבבו) אתה לבד ידעת שאין צער וענוי
 ויסורין בעולם נחשבים כלל כנגד הצער של הבושה הזאת
 חם ושלום, ואפלו צער גיהנם הקשה ומר מכל מיני יסורין
 קשים ומרים שבעולם הזה אשר אם יתקבצו יחד כל מיני
 יסורים וענוים קשים ומרים שבעולם, על אדם אחד, חם
 ושלום, כל ימי חייו חלילה, לא יהיו נחשבים מאומה כנגד
 שעה אחת ואפלו כנגד רגע אחת של צער של גיהנם.
 ואף-על-פי-כן אפלו צער של גיהנם הקשה אינו נחשב כלל
 כנגד צער הבושה, שהוא צער גדול מכל מיני צער

וְיִסּוּרִים שְׁבַע עוֹלָם, וְאֶפְלוּ מִצַּעַר גְּהִינֹם, כַּאֲשֶׁר גָּלוּ לָנוּ
צַדִּיקֵי הָאֲמֹתָיִים.

וְאִי אֶפְשָׁר לָנוּ לְצַיֵּר כָּלֵל בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּשׂאֲנוּ מִלְּכָשִׁים
בְּגִשְׁמִיּוֹת גּוֹפְנוֹ, לְצַיֵּר כְּשִׁכְּלָנוּ צַעַר הַבּוֹשָׁה שֶׁל
עֲלֵמָא דְאֵתִי. אִוִי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה. אִוִי לְאוֹתָהּ כְּלֵמָה. וְאִם
יְחַכְּמִינוּ, זְכוּרָנָם לְבָרְכָהּ, אָמְרוּ; כֹּל צַדִּיק נִכְוָה מִחֻפְתּוֹ
שֶׁל חֲבֵרוֹ, אִוִי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה. וְגַם אָמְרוּ פָּנֵי מוֹשֶׁה כְּפָנֵי
חַמָּה, פָּנֵי יְהוֹשֻׁעַ כְּפָנֵי לְבָנָה. אִוִי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה אִוִי
לְאוֹתָהּ כְּלֵמָה. וְאִם כֹּל צַדִּיק וְצַדִּיק יִתְבַּיֵּשׁ כֶּךָ בְּפָנֵי חֲבֵרוֹ
הַגָּדוֹל מִמֶּנּוּ, אֲנִן מַה נִּעְנִי אֶתְרִיחֵהוּ, אֲנַחְנוּ מַה נֹּאמֵר וּמַה
נְדַבֵּר, בְּאִיזָה לְשׁוֹן נְדַבֵּר מִכְּשִׁיתָנוּ וּכְלֵמָתָנוּ, וְאִיִּה חַמְלִיין
שְׂיֻכַל לְאַרְגּוּ מְלִיצוֹת עַל עֵצִים כְּלֵמָתָנוּ וְחֻרְפָּתָנוּ. וְאִיִּה
הַמְקוֹזֵן שְׂיֻכַל לְקוֹזֵן עַל עֵצִים צַעַר כְּשִׁיתָנוּ. וְאִיִּה חַמְעֵתִיר
הַיּוֹדֵעַ לְרֵצוֹת וּלְפִים, שְׂיֻכַל לְהַעֲתִיר וּלְרֵצוֹת וּלְפִים אוֹתָהּ
שְׂתֵּאֲסֹף אֶת חֻרְפָּתָנוּ, וְתַכְּסֶה עַל כְּלֵמָתָנוּ:

וְאַחֲרֵי כָּל אֵלֶּה, אִם כָּבֹד הָיִיתִי זוֹכָה עַל כָּל פָּנִים לְמִדַּת
הַבּוֹשָׁה דְקֻדְשָׁה, לְהַתְּבַיֵּשׁ מֵעַתָּה מִפְּנֵיךְ בְּאֲמַת
לְבָלִי לְסוּר מִרְצוֹנְךָ, חֲלִילָה, הַחֲרַשְׁתִּי. אֲבָל מַה אֶעֱשֶׂה אָבִי
שְׁבַשְׁמִים, מַה אוֹמֵר מַה אֶדְבֵּר, כִּי עַדִּין אֲנִי רְחוּק מִבּוֹשָׁה,
וְעַדִּין לֹא שָׁבַרְתִּי עֲזוֹת הַגּוֹף כָּלֵל, "עַל כֵּן דְּבַרִי לְעוֹ",
וְאִיִּנִי יוֹדֵעַ כָּלֵל מֵהֵיכָן לְהַתְּחִיל לְדַבֵּר, מֵהֵיכָן אֶתְחִיל

לְפָרֵשׁ שׁוּחָתִי. "נִשְׁכָּבָה בְּבִשְׁתָּנוּ וּתְכַסֵּנוּ כְּלַמֵּתָנוּ, כִּי לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ חָטָאנוּ".

עַל כֵּן אֵין לִי פֶה לְדַבֵּר, וְלֹא מִצַּח לְהָרִים רֹאשׁ. רַק בָּאתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי וְאֲנִי פּוֹרֵשׁ כְּפִי אֵלֶיךָ, וְנוֹשָׂא עֵינַי לְמַעוֹן קִדְשָׁתְךָ, "אֵלֶיךָ נִשְׂאתִי אֶת עֵינַי חַיִּוִּשְׁבִי בַשָּׁמַיִם", שְׁתִּזְמִין וְתִשְׁלַח לִי דְבוּרִים אֲמִתִּיִּים בְּכִי וּבְלִשׁוֹנִי, שְׂאוּכַל לְרַצוֹתֶךָ וּלְפַתּוֹתֶךָ בָּהֶם, שְׁתָּשִׁיב פָּנֶיךָ אֵלַי וְתַחַנְנֵנִי וְתַצִּילֵנִי מִבוֹשׁוֹת וְחַרְפוֹת וּבְזִיוּנוֹת מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. וְתַהֲיֶה בְּעֶזְרִי וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי אֹר הַיְרָאָה וְחַבּוּשָׁה דְקִדְשָׁה.

אָבִי שְׁבַשְׁמַיִם, רַחֵם עָלַי כְּרַחֲמֵי הָאָב עַל הַבֵּן וְתַמְשִׁיךְ עָלַי מִדַּת הַיְרָאָה וְחַבּוּשָׁה דְקִדְשָׁה מִשְׁרָשָׁה מִקְדָּם חַבְרִיאָה, מִמַּאֲמַר הַשְּׁלָם, שֶׁהוּא "בְּרֵאשִׁית יִרָא בִשְׁת", מִחֲכָמָה עֲלָאָה, מִיַּעֲדוֹן עֲלָאָה דְסִתִּים וְגַנְיִז. מִי לֹא יִירָא בְּפָנֵי אֲזֵרוֹת הַצַּחְצָחוֹת הָאֵלוּ, מִי לֹא יִתְבַּיֵּשׁ בְּפָנֵיהֶם, מִי לֹא יִפְחַד, מִי לֹא יִרְעַד כְּשִׁיזְכּוֹר רַחוּקוֹ הַגָּדוֹל מִחַשְׁגַּת אֲזֵרוֹת הָאֵלוּ אֲפֵלוּ אִם הָיָה נָקִי מִן הַחֲטָא לְגַמְרֵי. מִכָּל שְׁכֵן מִי שְׁפָגַם אֵיזָה פָּגַם כָּל שֶׁהוּא בְּכָל יְמֵי חַיָּו, מִכָּל שְׁכֵן וְכָל שְׁכֵן מִלֹּא חֲטָא וְעוֹזֵן וְפֹשַׁע. חוּם וְחַמְלָה עָלַי, חוּם וְחַמְלָה עַל נַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי, חוּם וְחַמְלָה עַל גּוּפִי הַמְּגֻשָּׁם הַרְחוּק מִקְדְּשָׁתְךָ בְּתַכְלִית הַתְּרַחֲקָה, הַפְּגוּם בְּכַמָּה מֵיְנֵי פְגָמִים, חַמְקֻלְקֻל בְּכַמָּה מֵיְנֵי קִלְקוּלִים:

רבונו של עולם, רבונו של עולם, אדון הרחמים
 והסליחות, "ראה עניי ועמלי, ראה עניי ומרודי
 לענה וראש". אתה יודע עצם הרחמנות שיש על בשר
 גופי, שהוא עז וחזק כל כך בתאות עולם הזה, עד
 שנתרחק הגוף מן הנשמה בתכלית הרחוק, עד שאי אפשר
 להנשמה להתקרב כלל להגוף לגלות לו ולהאיר בו מכל
 הארה ומכל השגה שהנשמה משגת בכל עת תמיד
 בעולמות העליונים. אשר פונתה הטובה היתה בבריאתי
 וביציאתי לזה העולם, כדי שאזכה להשיג אותך בעולם
 הזה בגוף ונפש ביחד. ולא חסתי על כבודך הגדול
 והקדוש, ועל כבוד הנשמה הקדושה, ולא נתחזקתי
 להתגבר על תאות הגוף ומדותיו הרעים, עד שאין הנשמה
 יכולה להתקרב להגוף כלל, מחמת שהוא עז וחזק
 בהתאות מאד. וכל כך נתגבר עזות הגוף בלי שום בוש
 כלל מהשם יתברך, עד שאיני יודע כלל באיזה דרך באיזה
 עצה ותחבולה אזכה להכניע ולשבר עזות הגוף. כי כל
 דרך וכל עצה וכל תחבולה שגלו צדיקי אמת, אשר על
 ידם יכולים לשבר עזות הגוף ולהתקרב אליה, קשה וכבד
 עלי לקיים העצה בעצמה. ואיני יודע באיזה דרך אזכה
 להתחיל לקיים עצותיה הקדושות אשר גלית על ידי צדיקי
 אמת, כי מרדתי בכל עצותיה הטובות:

רבונו של עולם, רבונו העלמא כללא, חמל עלי כי עכשו
 איני יודע שום עצה ותחבולה, כי אם לצעק אליך

תָּמִיד שְׁתַּחֲנַנִּי בְּמִתְנַת חֲנָם לְגַמְרֵי כָּכָל הַמְדוּת טוֹבוֹת,
 וְתַצִּילֵנִי בַחֲסֵדֶיךָ הַגְּדוֹלִים מִכָּל הַתְּאוֹת וּמְדוּת רָעוֹת. וְגַם
 לָזֶה אֵינִי זוֹכֵה כִּי חוֹלְפִים וְעוֹבְרִים יָמִים וְשָׁנִים אֲשֶׁר אֵינִי
 זוֹכֵה אֲפִלוּ לְצַעֲק אֵלֶיךָ בְּאַמַּת כְּרֵאוֹי. וְאֲפִלוּ אִם הָיוּ
 עוֹבְרִים בְּלִי פְּגָמִים הָיִיתִי צָרִיךְ גַּם כֵּן לְצַעֲק מְאֹד עַל
 אֲבֵדַת הַזְּמַן הַיָּקָר מִכָּל חוֹן אֲשֶׁר הָיִיתִי יְכוּל לְהַרְוִיחַ
 וּלְהַשְׁתַּכֵּר בּוֹ חַיֵּי עוֹלָם בְּלִי שְׁעוֹר וְעַרְף. אֵךְ הַלֹּאִי, מִי יִתֵּן
 וְהָיוּ הַיָּמִים עוֹבְרִים עַל כָּל פְּנִים בְּלִי פְּגָמִים כָּלֵל. אֲבָל אַחַר
 שְׁהֵימִים וְהַשָּׁנִים עָבְרוּ כִּצֵּל עוֹבֵר כְּהַרְפַּ עֵינַי, וְהֵם מְלֵאִים
 פְּגָמִים כָּאֵלוּ, חֲטָאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וְהַפְּגָמִים וְהָעוֹנוֹת
 מִתְגַּבְּרִים כָּל כֶּךָ עַד שְׁאֵינִי יְכוּל אֲפִלוּ לְצַעֲק אֵלֶיךָ כְּרֵאוֹי
 כְּמוֹ שְׁאֵנִי צָרִיךְ לְצַעֲק:

וְעַתָּה עַתָּה אָבִי שֶׁבַשְׁמַיִם, אָבִי שֶׁבַשְׁמַיִם, מָה אֶעֱשֶׂה מָה
 אֶפְעַל, לְהִיכֵן אֲבִרַח, לְהִיכֵן אָעוֹף לְשָׁכֵן, "מִי יִתֵּנִי
 בַּמְדָּבָר מְלוֹן אוֹרְחִים", לְבָרַח מִגַּשְׁמִיּוֹת וְעוֹזוֹת הַגּוֹף. אֵךְ
 אַתָּה יוֹדֵעַ כִּי אֵין מְקוֹם לְבָרַח מִן הַגּוֹף. אֶהַפְּכָה וְאַתָּה הַפְּכָה
 כְּאוֹפֵן בְּמַלְי. וְכָלֵם שָׁבִים לְמְקוֹם אַחַד. אֵלֶיךָ לְבַד עֵינֵי
 תְּלוּיּוֹת, אֵלֶיךָ לְבַד רְעִיּוֹנֵי צוֹפִיּוֹת, אֵלֶיךָ לְבַד עֵינֵי
 נְשׁוּאוֹת. לְתַשׁוּעַת יְהוָה עֵינֵי מִיִּחְלוֹת וְדוֹמִיּוֹת. אֵין לִי עַל
 מִי לְהַשְׁעוֹן כִּי אִם עַל אָבִי שֶׁבַשְׁמַיִם. אֵין לִי שׁוֹם תְּקוּהָ כִּי
 אִם עֲלֶיךָ אָב הַרְחֵמֵן. אֵין לִי שׁוֹם מִבְּטָח וּמְנוֹם כִּי אִם עַל
 חֲסֵדֶיךָ הַעֲצוּמִים:

רבונו של עולם, יהמו מעיך עלי, וכמרו חנינותיך על
 עלוב פמוני, על מלא חרפות ובושות פמוני. ידך
 תכון עמי אף זרועך תאמצני. קומה בעזרתי והושיעני כי
 אתה כל יוכל, "ולא יבצר ממך מזמח". ואתה ברחמיך
 וחסדיך הרבים ובכחך הגדול אתה מעלה מתכלית הירידה
 לעליה גדולה, עד שהירידה היא תכלית העליה. ואתה
 מהפך ברחמיך העונות לזכויות, כי מי יאמר לך מה
 תעשה, חוס וחמל עלינו ועשה את אשר תעשה ברחמיך
 וחסדיך העצומים, באפן שתעלה אותנו מירידתנו ותאמר
 לצרותינו די. ותתחיל מעתה להעלות אותנו מעלה מעלה,
 ויתהפכו כל הירידות לעליות גדולות. ותזכנו לתשובה
 שלמה באמת. ואתה ברחמיך תהפך כל העונות לזכויות.

ותעזרנו ברחמיך, שנזכה לעסק כל ימינו בתורה
 ומעשים טובים ובתפלה באמת ובאמונה
 ובענוה אמתיות ובמסירות נפש, ובדבקות גדול אליך
 ב בטול גמור. ונזכה ברחמיך הרבים להמשיך עלינו בכל
 פעם אור העדיים והכתרים הקדושים שהכתרת אותנו
 בחורב בשעת קבלת התורה, בעת שאמרנו לפניך נעשה
 ונשמע, שאז נכתרו שני כתרים בראש כל אחד ואחד
 מישראל, ועלידי חטאינו נלקחו ונסתלקו ממנו. ואתה
 עתיד להחזירם לנו, כמו שכתוב: "ושמחת עולם על
 ראשם":

רַחֵם עָלֵינוּ וְעֲזָרְנוּ. שְׁנֹזֶכֶה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר עַצְמֵנוּ, וְנִזְכֶּה
 לְסוּר מִרַע בְּאֵמֶת, וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב בְּעֵינֵיךָ תָּמִיד.
 וְנִזְכֶּה לְעֶסֶק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה תָּמִיד בְּאֵמֶת וּבְמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ,
 בְּאִפְסוֹן שְׁנֹזֶכֶה שִׁיחֲזִירוּ לָנוּ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד אֶת שְׁנֵי כְּתָרִים
 הָאֵלוּ הַנֶּעֱשִׂים מִנַּעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע, שֶׁהֵם תּוֹרָה וּתְפִלָּה שֶׁהֵם
 נִגְלוֹת וְנִסְתָּרוֹת שֶׁבְּתוֹרָה. וְתִזְכְּנֵי בְּכָל פַּעַם לְהַשִּׁיג
 נִסְתָּרוֹת שֶׁבְּתוֹרָה לְהַשִּׁיג תּוֹרַת יְהוָה. וְנִזְכֶּה לְעֶסֶק וְלִיגַע
 וּלְטַרַח תָּמִיד בְּעִבּוּדְתֶךָ בְּדַבְּקוֹת גָּדוֹל וּבְמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ
 בְּאֵמֶת, עַד שְׁנֹזֶכֶה לִילֶךְ וְלַעֲלוֹת בְּמַהִירוֹת גָּדוֹל בְּכָל פַּעַם
 מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וּמִמַּעַלָּה לְמַעַלָּה עַד שְׁנֹזֶכֶה לְהַשִּׁיג וְלַהֲבִין
 בְּכָל פַּעַם נִסְתָּרוֹת הַתּוֹרָה הַגְּבוּהִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וּבְכָל
 פַּעַם נִזְכֶּה לְהַשְׁגֵּת נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע הַגְּבוּהִי יוֹתֵר. וְנִזְכֶּה תָּמִיד
 שִׁיחִיָּה נַעֲשֵׂה אֲצִלְנוּ בְּכָל פַּעַם מִהַנְּסַתֵּר – נִגְלָה, מִהַנִּשְׁמַע
 – נַעֲשֵׂה, מִתְּפִלָּה – תּוֹרָה, מִתּוֹרַת יְהוָה – תּוֹרַתֵנוּ, כְּמוֹ
 שֶׁכָּתוּב: "כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חִפְצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם
 וְלַיְלָה". וְנִזְכֶּה לְהַשִּׁיג וְלַהֲבִין אֶת הָעִבּוּדָה הַגְּבוּהָ שִׁישׁ
 בְּדַבְּרֵי הַתּוֹרָה, שֶׁהֵם סִתְרֵי תּוֹרַתֶךָ שֶׁמְלַבֵּשׁ בְּדַבְּרֵי הַתּוֹרָה
 שֶׁהֵם הַפְּסוּקִים שֶׁסְּבִיבוֹת כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה, אֲשֶׁר עֲצָם
 גְּדֻלַּת הָעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה שִׁישׁ בְּאֵלוּ הַפְּסוּקִים אֵין אָנוּ
 זֹכִים לְהַשִּׁיג כָּלֵל. חוּם וְחֲנֻנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְּבִים, וְזִכְנוּ
 לְהַשִּׁיג וְלַהֲבִין הָעִבּוּדָה הַגְּבוּהָ הַזֹּאת שְׁנֹזֶכֶה לְדַעַת אִיךָ
 לְעַבֵּד אוֹתֶךָ וְלַעֲשׂוֹת רִצּוֹנֶךָ הַנֶּעֱלָם וְהַנְּסַתֵּר בְּדַבְּרֵי הַתּוֹרָה
 הַזֹּאת. וְנִזְכֶּה לְעֵלוֹת בְּכָל פַּעַם מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וּמִעוֹלָם
 לְעוֹלָם הַגְּבוּהָ יוֹתֵר, מִנַּעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע זֶה לְנַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע

גבוה יותר, וכן בכל פעם ופעם לעולם ועד. כמו שכתוב: "הנסתרות ליהוה אלהינו, והנגלות לנו ולבנינו עד עולם, לעשות את כל דברי התורה הזאת." עד שנזכה לעלות בעליה גדולה להבין ולהשיג תורת יהוה באמת לאמתו. ונזכה לעלות ולהפיל בה באור האין סוף. ונזכה להפיל באחדותך עד שנזכה לתורת יהוה ולתפלת יהוה באמת:

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתחמל עלינו ותהיה בעזרנו ותזכנו לשמחה וחדוה וקדושה ונזכה להיות בשמחה תמיד. וחדות יהוה יהיה מעינינו. ונזכה על-ידי-זה לעזות הקדושה. ותעזרנו בכל עת לזכות לקולות הקדושה. ותתן בלבנו התחזקות והתאמצות לצעק ולזעק אליך תמיד. ותחמל עלינו ותושיענו שנטה אזנינו ולבנו לשמע היטב כל הקולות הקדושה, ויפנסו בלבנו היטב, הן קול מוכיחי אמת הן קול נגון וזמרה ושירות ותשפחות לשמך ולעבודתך, הן קול הקדוש של השופר, הן קול אנחותינו וצעקותנו ותפלותינו, מה שאנחנו בעצמנו מתאנחים וצועקים ומתחננים ומתפללים אליך יהוה אלהינו, הן שאר כל הקולות שבקדושה – כלם נזכה לעוררם ולשמעם היטב, ויפנסו בלבנו ובאזנינו, ויטו לבבנו אליך באמת. ונזכה לקבל על ידם עזות הקדושה, להתגבר על עזות הגוף, באפן שאוכל לשיבר ולהכניע ולבטל עזות הגוף לגמרי ויתבטלו כל תאוות הגוף ומדותיו הרעים, ויתבטל הגוף לגבי

הַנְּשָׁמָה הַקְּדוּשָׁה. וְאַזְכָּה לְהִיּוֹת עִז בְּנִמְר בְּעֲבוּרֹתֶיךָ
 וּבְתוֹרֹתֶיךָ וּבִירְאָתֶיךָ, עַד שְׂאֲזֹכָה שְׂתוּכַל הַנְּשָׁמָה לְרַחֵם עָלַי
 בְּשֵׁר גּוֹפִי, שְׂתִתְקַרֵּב הַנְּשָׁמָה לְהַגּוֹף וְתִגְלַח לוֹ וְתֵאִיר בּוֹ
 מִכָּל הָאָרֶץ וּמִכָּל הַשָּׁמַיִם שְׂחַנְּשָׁמָה מִשְׁנֵגַת תָּמִיד בְּכָל עֵת.
 עַד שְׂתִגְיַע גַּם לְהַנְּשָׁמָה טוֹבָה עַל־יְדֵי־זָה, שְׂתוּכַל הַנְּשָׁמָה
 לְחַזֵּר לְמַעְלָתָהּ תָּמִיד עַל־יְדֵי הָרְשִׁימוֹת שֶׁל הָהָאָרוֹת,
 שְׂחַאֲיֶרָה בְּבִשֵׁר הַגּוֹף. וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת דְּבֻקִים בְּךָ תָּמִיד, בְּגוֹף
 וְנַפֶּשׁ בְּאַמֶּת בְּתַכְלִית הַשְּׂלֵמוֹת:

כִּי אַתָּה לְבַד יַדְעָתָ גְּדֹל הַרְחַמְנוֹת, שְׂיִשׁ עֲכָשׁוּ עַל גּוֹפִי
 הַרְחוֹק מִהַנְּשָׁמָה בְּתַכְלִית הַרְחוֹק, וְגַם לְהַנְּשָׁמָה מִגְיַע
 בְּגַם גְּדוֹל, חֵם וְשָׁלוֹם, עַל יְדֵי רְחוֹק הַגּוֹף מִהַנְּשָׁמָה, כֹּאֲשֶׁר
 אַתָּה יַדְעָתָ. חוּם וְחֶמֶל עָלַי, וְתֵן בְּלִבִּי רַחֲמָנוֹת בְּאַמֶּת,
 שְׂאֲזֹכָה לְרַחֵם עָלַי בְּשֵׁר גּוֹפִי, וְאַזְכָּה לְהַתְגַּבֵּר בְּעִזּוֹת
 דְּקֻדְשָׁה, בְּקוֹלוֹת דְּקֻדְשָׁה לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל עַל־יְדֵי־זָה
 עִזּוֹת גּוֹפִי, עַד שְׂגוֹפִי יִתְבַּטֵּל לְגַבִּי נִשְׁמָתִי לְגַמְרִי, עַד
 שְׂתוּכַל הַנְּשָׁמָה לְהֵאִיר בּוֹ, עַד שְׂגַם הַגּוֹף יֵדַע מִכָּל הָאָרֶץ
 וּמִכָּל הַשָּׁמַיִם שְׂחַנְּשָׁמָה שְׂלִי מִשְׁנֵגַת לְמַעְלָה תָּמִיד בְּכָל עֵת:

וְזַכְּנִי לְהַתְקַרֵּב לְצַדִּיקֵי אֱמֶת וּלְמוֹכִיחֵי אֱמֶת. וְאַזְכָּה
 שְׂיִהְיֶה לִי עִזּוֹת דְּקֻדְשָׁה לְהִיּוֹת עִז בְּנִמְר לְעַמֵּד
 בְּנֶגֶד עֵזִי פָּנִים שְׂבִדוֹר, הָרוֹצִים לְהַרְחִיק מִצַּדִּיקֵי אֱמֶת.
 וְתַצִּילֵנִי וְתַבְדִּילֵנִי מִן הַתּוֹעִים וּמִן מְנַהֲיָגֵי שֶׁקֶר אֲשֶׁר כָּל
 מַלְכוּתָם וְהַתְנַשְּׂאוֹת שֶׁלָּהֶם הוּא רַק עַל־יְדֵי עִזּוֹת דְּסִטְרָא

אַחֲרָא לְבָד, שְׁהִיא מְלֻכּוּתָא בְּלֹא תְּגָא. וְהֵם מְשַׁתְּרָרִים
 וּמִתְגָּאִים עַל עַם דְּל בְּחִנָּם, אֲשֶׁר אֶתָּה לְבָד יַדְעָתָּ כַּמָּה
 רְעוּתָּהֶם גּוֹרְמִים, חַס וְשָׁלוֹם. וְלֹא הִי שְׂאִינָם יְכוּלִים לְקַרְב
 אוֹתָנוּ אֵלֶיךָ בְּאַמַּת כִּי אִם שְׂרוּצִים לְרַחֲקֵנוּ, חַס וְשָׁלוֹם,
 מִנְקֻדַּת הָאַמַּת מִצְדִּיקֵי אַמַּת מִפְּשָׁרִים אֲמַתִּיִּם. רַחֵם עָלֵינוּ
 בְּרַחֲמֶיךָ וְתַבְדִּילֵנוּ מִן הַצְּבוּעִים וְהַשְּׂקָרִים מִמִּנְהִיגֵי שְׂקָר,
 וְתֵן לָנוּ עֲזוּת דְּקֻדְשָׁה שְׁנוּכַל לְעַמּוּד כְּנֶגֶד עֲזוּתָם. וְתַעֲזָרְנוּ
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שְׁיִהְיֶה לָנוּ כַּח עַל־יְדֵי עֲזוּת דְּקֻדְשָׁה
 לְהוֹסִיף עִז וְתַעֲצוּמוֹת בְּקֻדְשָׁה שְׁלֹמְעֵלָה. וְאֶתָּה תִּשְׁפִּיעַ
 וְתֵתֵן עָלֵינוּ תּוֹסֵפוֹת עִז וְתַעֲצוּמוֹת מֵאֲתָךְ לְהַתְּגַבֵּר
 וְלְהַתְּאֲמִין בְּעַבּוּדְתֶךָ וּבְתוֹרַתֶךָ וּבִירְאָתֶךָ בְּכַח וּגְבוּרָה
 גְּדוּלָּה וּבְעֲזוּת גְּדוּל דְּקֻדְשָׁה. וְלֹא נִתְּבִישׁ מִפְּנֵי הַמְּלַעֲיָגִים
 וְלֹא יִפֹּל עָלֵינוּ שׁוֹם מוֹרָא וּפְחָד וּבוֹשָׁה, וְלֹא שׁוֹם חֲלִישׁוֹת
 הַדַּעַת מִשׁוֹם אָדָם וּמִשׁוֹם נְבִירָא שְׁבַעְזוּלָם, כִּי אִם מִמְּךָ לְבָד
 נִירָא וְנִפְחָד וְנִתְּבִישׁ תְּמִיד לְבָלִי לְסוּר מִרְצוֹנֶךָ יְמִין
 וּשְׂמֹאל מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וַיְקִיִּם בָּנוּ מִקְרָא שְׁכַת־טוֹב: "תָּנוּ
 עִז לְאֱלֹהִים עַל יִשְׂרָאֵל גְּאֻתוֹ וְעִזוֹ בַּשְּׂחָקִים, נוֹרָא אֱלֹהִים
 מִמְּקַדְשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נוֹתֵן עִז וְתַעֲצוּמוֹת לְעַם בְּרוּךְ
 אֱלֹהִים:"

וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים דַּעַת דְּקֻדְשָׁה, שְׂאֲזֻכָּה
 לִידַע אֵיךְ לְהַתְּנַחֵג עִם הָעֲזוּת בְּאִפְן שְׁלֵא יִהְיֶה
 לִי שׁוֹם עֲזוּת דְּסִטְרָא אַחֲרָא כָּלֵל, וְלֹא אֲשַׁתְּמֹשׁ עִם הָעֲזוּת
 כִּי אִם לְשִׂמְךָ וְלְעַבּוּדְתֶךָ בְּאַמַּת. וְתַצִּילֵנוּ וְתַמְלִטֵנוּ מִדִּינָה

שֶׁל גִּיהֲנָם הִקְשָׁה וַיִּמַר מְאֹד הַמַּגִּיעַ לְהַעֲזִי פָּנִים, אֲשֶׁר הֵם
 נֹפְלִים בְּגִיהֲנָם בְּאִין סוּמְךָ וּמִצִּיל. חוּם וַחֲמֹל עָלַי
 בְּחַמְלַתְךָ הָאֱמֵתִיּוֹם, חוּם וַחֲמֹל עָלַי וְתִצִּילֵנִי מִכָּל מִינֵי
 עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחֲרָא מִכָּל מִינֵי עֲזוֹת חַגּוּף. וְתִזְכְּנֵי לְעֲזוֹת
 דְּקִדְשָׁה בְּאֱמֵת לְעַמּוּד פְּנִינָה הַעֲזִי פָּנִים שְׂבִדוֹר הַרוֹצִים
 לְרַחֵק מִדְּרָכֵי אֱמֵת אוֹ לְהַחֲלִישׁ דַּעְתָּם, חַם וְשָׁלוֹם, שֶׁל
 הַרוֹצִים לְהַתְּקַרֵּב לְדְרָכֵי הַקְּדוּשָׁה בְּאֱמֵת. וְתַעֲזְרֵנוּ שְׂנֵהֲיָהּ
 עֵז פְּנִינָה נִגְדָם לְנִצְחָם וּלְהַשְׁפִּילָם עַד עֶפְרָה, לְשִׁבְרָם וּלְבַטְלָם
 לְגַמְרֵי. וְתִזְכְּנֵי שְׂאֵהֲיָהּ עֵז וְחֹזֶק בְּעִבּוּדְתָךְ תָּמִיד, וְאַזְכָּה
 לְכָל הַקּוֹלוֹת דְּקִדְשָׁה, וּלְהַתְּגַבֵּר עַל יָדָם עַל כָּל מִינֵי עֲזוֹת
 שֶׁל חַגּוּף עַד שְׂתִית בְּבַטְלוֹ כָּל תְּאוֹת חַגּוּף וּמְדוּתָיו הַרְעִים.

וְאַזְכָּה לְהַתְּקַרֵּב לְצַדִּיקֵי אֱמֵת בְּאֱמֵת, וּלְהַתְּחַבֵּר תָּמִיד עִם
 אַנְשֵׁים פְּשָׁרִים וִירָאִים בְּאֱמֵת, הַהוֹלְכִים בְּדַרְךְ
 הָאֱמֵת כְּרִצוֹנָה חֲטוּב. "יְהוּה עֲזוּז וְגִבּוֹר, יְהוּה אִישׁ
 מִלְחָמָה, תְּנֵה עֵז לְעַבְדְּךָ וְהוֹשִׁיעָה לְבֶן אֱמֵתְךָ", וְזִכְנֵי
 לְעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה הַנִּמְשָׁךְ מִבִּשְׁת פָּנִים דְּקִדְשָׁה, מִעֵדוֹן עֲלָאָה
 דְּסֵתִים וְגַנְיֹז, מִחֲכָמָה עֲלָאָה, מִמְּאֲמַר הַשָּׁלָם שֶׁהוּא
 "בְּרֵאשִׁית", אֲשֶׁר עַל יְדֵי זֶה תִּבְנֶה יְרוּשָׁלַיִם עִירָךְ בְּמַתְרָה
 בְּיַמֵּינוּ, קִרְיָה נְאֻמָּנָה. נְהַלְנוּ בְּעֵזְךָ אֵל גּוֹה קִדְשֶׁךָ, וְתִזְכְּנֵנוּ
 עַל יְדֵי זֶה לְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה וּלְהַתְּקַרֵּב וּלְהַפְּלִל בְּצַדִּיקִים
 אֱמֵתִים הַפְּלוּלִים מִשְׁבָּעָה רוּעִים שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת הַקְּדוּשָׁה.
 וַיִּמְשָׁךְ עַל יָדָם עָלַי וְעַל זִרְעֵי וְעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל
 אֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּאֱמֵת. וְאַזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ חַרְבִים לְהִאֲמִין בְּךָ

וּבְצַדִּיקֶיךָ הָאֱמֹתָיִים וּבְמוֹכִיחֵי אֱמֶת שְׁחִיו בְּכֹל דָּוָר וְדָוָר
 וְשִׁבְהוֹר הַזֶּה, בְּאֵמֶת וּבְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, בְּלִי שׁוּם בְּלִבּוֹל
 וְנִטְיָה כָּלֵל. וְאֶזְכָּה עַל יְדֵי הָאֱמוּנָה לְקַבֵּל מוֹסֵר מְמוֹכִיחֵי
 אֱמֶת, וְאֶשְׁמַע בְּקוֹלָם, וְיִכְנָסוּ דְבָרֵיהֶם הָאֱמֹתָיִים בְּאָזְנֵי
 וּבְלִבִּי, וְאֶטָּה לְבָבִי אֲלֵיהֶם, וְאֶבְטֵל עֲצָמֵי לְגַמְרֵי אֲלֵיהֶם,
 עַד שְׁאֶזְכָּה לְהִיּוֹת כְּרֵצוֹן הַצַּדִּיקֵי אֱמֶת, וְלֹא אֶסּוֹר
 מִדְּבָרֵיהֶם וּמִרְצוֹנָם יָמִין וּשְׂמֹאל:

וְתֹזְכֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְשִׁמּוֹשׁ דְּקֹדְשָׁה. שְׁאֶזְכָּה לְשִׁמּוֹשׁ
 צַדִּיקִים אֱמֹתָיִים וּמוֹכִיחֵי אֱמֶת, וְאֶזְכָּה לְעַמּוֹד
 לְפָנֵיהֶם וּלְשִׁמּוֹשׁם וּלְהַטְפִּיל בָּהֶם וּלְעֲשׂוֹת כָּל צָרְכֵיהֶם
 וּרְצוֹנָם, לְמַעַן אֶזְכָּה עַל יְדֵי זֶה שְׂיִהְיֶה לִּי אִיזָה שְׂיִכּוֹת
 וְהַתְּקַרְבוֹת לָהֶם. כִּי אַתָּה יַדְעֶתָ גֹּדֵל רַחוּמֵי מִצַּדִּיקֵי אֱמֶת,
 עַד שְׂאִין לִי שׁוּם שְׂיִכּוֹת וְהַתְּקַרְבוֹת לָהֶם, עַד שְׂאֶפְלוּ
 כְּשֶׁאֲנִי זוֹכָה לְשִׁמּוֹעַ דְּבוֹר הַקְּדוֹשׁ מֵהֶם, אִינּוּ נִשְׁמָע לְאָזְנֵי
 עֲצָם קוֹל הַדְּבוֹר, כִּי אִם קוֹל הַבְּרָה, הַנֶּאֱחָז וּמִתְדַבֵּק בְּקוֹל
 דְּקֹדְשָׁה עַל יְדֵי חֲטָאֵי וְעוֹנוֹתַי הַמְרַבִּים. וְגַם אֶפְלוּ קוֹל
 אֲנַחְתִּי וְזַעֲקָתִי בְּעֲצָמֵי אִינִי זוֹכָה לְשִׁמּוֹעַ הַיֵּטֵב, כִּי אִם קוֹל
 הַבְּרָה.

אָנָּה יְהוָה, חֲמַל עָלַי, וְזֹכֵנִי לְשִׁמּוֹשׁ דְּקֹדְשָׁה, שְׁאֶזְכָּה
 בְּרַחֲמֶיךָ לְעֲשׂוֹת מִצְוֹת הַרְבֵּה בְּגוֹפִי, שְׂיִזְכָּה גּוֹפִי
 לְשִׁמּוֹשׁ אֶת הַנִּשְׁמָה בְּעֲשִׂיַת מִצְוֹת מְעֻשְׂיוֹת הַרְבֵּה תָמִיד.
 וְכֵן אֶזְכָּה לְשִׁמּוֹשׁ הַרְבֵּה תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים וְצַדִּיקִים אֱמֹתָיִים,

בְּאֶפֶן שְׂאֵזְכָּה לְשִׁמְעַת כָּל הַקּוֹלוֹת וְדַקְדָּשָׁה בְּעֲצָמָם, בְּלִי שׁוּם
 אֲחִיזַת קוֹל הַבְּרָה כָּלֵל. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ תִּמְחַל וְתִסְלַח לִי עַל
 כָּל עֲוֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי וְחַטָּאֵי, וְתִסִּיר וְתִבְטֹל כָּל הַמַּקְטָרְגִים
 שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל יְדֵי עֲוֹנוֹתַי הַמְרֻבִים, וְתִכְנִיעַם וְתִשְׁפִּילֵם
 וְתִבְטֹלֵם בְּבִטּוֹל גְּמוּרָה, וְתִהְיֶה בְּעֲזָרִי שְׂאֵתִגְבֹּר בְּעִזּוֹת
 דַּקְדָּשָׁה עַל עִזּוֹת גּוֹפִי, עַד שְׂאֵזְכָּה לְשִׁבֵּר וּלְבִטֹל כָּל תַּאֲזוֹת
 הַגּוֹף וּמַדּוֹתָיו הָרָעִים, עַד שִׁיתִּבְטֹל גּוֹפִי לְגַמְרִי לְגַבִּי
 הַנְּשָׁמָה הַקְּדוּשָׁה, וְיִכְלַל וְיִתְאַחַד הַגּוֹף עִם הַנְּשָׁמָה
 בְּתִכְלִית הַהִתְאַחְדוֹת. וְתֵאֵיר וְתִתְגַּלֶּה הַנְּשָׁמָה לְהַגּוֹף כָּל
 הַהֶאֱרֹת וְכָל הַהִשְׁגָּוֹת שֶׁהֵיא מִשְׁגָּת תָּמִיד לְמַעְלָה. וְאַנְכִי
 בְּכִלְל גּוֹפִי וּנְפֹשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי אֶתְקָרֵב וְאַתְאַחַד עִם
 צַדִּיקֵי אֱמֶת וְאַהֲיֶה נִכְלָל בָּהֶם בְּאַמֶּת, עַד שְׂאֵזְכָּה לְהַכְלִיל
 בְּךָ בְּאַמֶּת מִעֲתָה וְעַד עוֹלָם:

וְתַעֲזֹרֵר רַחֲמֶיךָ עָלֵינוּ. וְתִשְׁלַח לָנוּ מִנְהִיג אֱמֶתִי רוּעָה
 נְאֻמָּן, שִׁיְהִיָּה לּוֹ כַּח לְקַרְבָּנוּ אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת. וְנִזְכָּה
 לְהַכְלִיל בְּשִׁבְעָה רוּעִים דַּקְדָּשָׁה שִׁיֵּם כָּלִיּוֹת הַקְּדוּשָׁה,
 כָּלִיּוֹת אֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה. וְתִמְשִׁיךְ
 עָלֵינוּ וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ אֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה עַל יָדָם. וְעֲשֵׂה
 לְמַעַנְךָ וּלְמַעַן הַשְּׁבָעָה רוּעִים שִׁיֵּם אֲבָרָהֶם יִצְחָק וְיַעֲקֹב
 מִנְּשָׂה אֲחֵרֵן יוֹסֵף דָּוִד, וּלְמַעַן כָּל הַצַּדִּיקִים שֶׁהָיוּ בְּכָל דּוֹר
 וְדוֹר עַד עַתָּה, וּלְמַעַן הַצַּדִּיקִים אֱמֶתִיִּים שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה וּלְמַעַן
 כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ מִמַּעוֹן קְדוּשָׁתְךָ
 וְתִיטִיב לָנוּ בְּטוֹבְךָ הָאֱמֶת. וְתִחַנְּנוּ בַּחֲסִדֶיךָ הַגְּדוֹלִים

וְתַמְלֵא רַחֲמִים עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים. וְתִשָּׁב פָּנֶיךָ אֵלֵינוּ,
 וְתִקַּבֵּעַ וְתִטַּע בְּלִבֵּנוּ אֱמוּנָתְךָ הַקְּדוּשָׁה בְּשִׁלְמוֹת, שְׁנוֹזֶכָה
 לְהֶאֱמִין בְּךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, וּבְצַדִּיקֶיךָ
 הָאֱמֵתִיִּים, הֵן בְּצַדִּיקִים אֱמֵתִיִּים שׁוֹכְנֵי עֵפֶר, קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר
 בְּאֶרֶץ הַמָּוֶה, הֵן בְּצַדִּיקֵי אֱמֵת וּמוֹכִיחֵי אֱמֵת וּכְשָׁרִים
 אֱמֵתִיִּים שְׂבֵדוֹר הַזֶּה, בְּכֹלֵם אֲזַכָּה לְהֶאֱמִין בְּאֱמֵת
 וּבְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּלִי שׁוֹם בְּלְבוֹל וּנְטִיָּה כָּלֵל, חֵם וְשָׁלוֹם,
 וְלֹא יִהְיֶה לִּי שׁוֹם הֶרְהוֹר אַחֲרֵיהֶם כָּלֵל. וְאֲזַכָּה עַל יְדֵי
 הָאֱמוּנָה הַשְּׁלֵמָה לְמִלְאֵת הָאֶרֶת הַיְדִים הַקְּדוֹשִׁים, וְאֲזַכָּה
 לְמִלְאֵת יְדֵי הַיּוֹם לִיהוָה.

וְתִתֶּן לִּי כַח לְחֻכְנֵיעַ וְלְשִׁבֵר וְלְבַטֵּל כָּל מִיַּי אֱמוּנוֹת
 כּוֹזְבִיּוֹת מִן הָעוֹלָם וְכֹלֵם יִשׁוּבוּ לְאֱמוּנָתְךָ
 הַקְּדוּשָׁה. וְאֲזַכָּה עַל יְדֵי הָאֱמוּנָה הַשְּׁלֵמָה לְקַבֵּל מוֹסֵר
 וְתוֹכַחַת מִמוֹכִיחֵי אֱמֵת, וְיִכְנָסוּ דְבָרֵיהֶם בְּלִבֵּנוּ בְּאֱמֵת.
 וְנִזְכָּה לְשׁוּבַת עַל יְדֵי זֶה בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלֶיךָ בְּאֱמֵת.
 וְתִקַּבֵּן נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל, וְתַבְטִיל בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים כָּל מִיַּי
 גְּרוּשׁ וּמַחֲלֻקֵת מִן הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִגְרָשׁוּ עִמָּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל
 מִמְּקוֹמָם לְעוֹלָם. וְכֹל אוֹתָן שֶׁכָּבַר נִתְגַּרְשׁוּ וְנִדְחוּ מִמְּקוֹמָם
 מִעִמָּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכֹלֵל וּבְכָרֵט כֹּלֵם תִּחְזִירוּם וְתִשָּׁבֵבם
 לְמְקוֹמָם בְּשָׁלוֹם. וְתִשָּׁבֵב שָׁלוֹם בְּעוֹלָם, וְתַבְטִיל כָּל מִיַּי
 מִחֲלֻקֵת מִן הָעוֹלָם.

וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וּתְטַהַר עַמּוֹת יִשְׂרָאֵל. וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִצְיָלֵנוּ
 תָּמִיד מִפְּנֵי טְמֵאת נְדָה חֵם וְשָׁלוֹם. וְתִבְדִּיל
 וְתִפְרִישׁ אֹתָנוּ וְכָל עַמּוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי טְמֵאתָהּ זֶה
 לְגַמְרִי, שְׁלֵא יֵאָרַע לָנוּ וְלֹא יִזְדַּמֵּן לָנוּ שׁוֹם מִכְּשׁוֹל וּפְגָם,
 חֵם וְשָׁלוֹם, מִפְּנֵי עֲוֹן נְדָה, חֵם וְשָׁלוֹם, רַק נִזְכָּה לְהִיּוֹת
 קְדוֹשִׁים וְטַהוֹרִים תָּמִיד:

וְהוֹשִׁיעֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְשַׁלַּח לָנוּ צְדִיקֵי אֱמֶת מוֹכִיחֵי
 אֱמֶת, שְׂיִהְיֶה לָּהֶם פֶּחַ וְחִכְמָה לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם
 בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמַיִם, שְׂיַעֲסְקוּ לְהוֹכִיחַ אֶת
 יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכָהּ הַרְאֵנוּ. וְיִהְיוּ יוֹדְעִים אֵיךְ לְהוֹכִיחַ אֹתָם.
 וְיִוָּדְעוּ לָנוּ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד אֶת גְּדֹל עֲצָם הַפְּגָם שֶׁל כָּל
 חַטָּא וְעוֹן, בְּאִפְסוֹ שֶׁנִּשְׁוֵב מֵהֶם. וְיִחְזִירוּ כָּל יִשְׂרָאֵל
 בְּתוֹכָהּ שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ. וְיִהְיוּ יְכוּלִים לְרַצּוֹת אֹתְךָ
 וּלְפַתּוֹתְךָ בְּעֵתְךָ, וּלְהַקְטִין לְפָנֶיךָ מְאֹד כָּל חַטָּאֵינוּ
 וְעֲוֹנוֹתֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ, עַד שֶׁתִּמְלֵא רַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל
 עַמּוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְתִסְלַח לְכָל עֲוֹנוֹתֵינוּ וְתִמְחַל לְכָל
 פְּשָׁעֵינוּ וְחַטָּאתֵנוּ, שְׁחַטָּאֵנוּ וְשָׁעוּיֵנוּ וְשִׁפְשָׁעֵנוּ לְפָנֶיךָ
 בְּכָל־וּבְפָרֵט, בַּדּוֹר הַזֶּה וּבַדּוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים, בְּגִלְגּוֹל זֶה
 וּבְגִלְגּוֹל אַחֵר – עַל כָּל־תִּמְחַל וְתִסְלַח אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת.
 וְתָשִׁיב פָּנֶיךָ אֵלֵינוּ, וְתִרְחַם עָלֵינוּ תָּמִיד, וְתִבְנֶה עִירָךְ
 יְרוּשָׁלַיִם קְרִיָּה נְאֻמָּנָה בְּמַחְרָה בְּיָמֵינוּ. וְתָשִׁיב שָׁלוֹם
 בְּעוֹלָם. וְנִזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ עַל יְדֵי צְדִיקוֹת הָאֱמֶתִיִּים לְתַקֵּן
 בְּשִׁלְמוֹת שְׁנֵי הַחוֹתְמוֹת דְּקִדְשָׁה; חוֹתָם בְּתוֹךְ חוֹתָם,

חותם הידין וחותם הרגלין. ותמתיק ותבטל כל מיני הינים
מעלינו ומעל כל עמך בית ישראל לעולם:

ותעזר לנו ברחמיך הרבים להתפלל בכונה גדולה תמיד,
ובפרט בירח האיתנים בראש השנה ויום
הכפורים והושענא רבא עזרנו להתפלל אז בכח גדול
ובכונה גדולה ועצומה. ותזמין לנו ברחמיך בראש השנה
ויום כפור מתפללים ותוקעים הגונים וכשרים, שיהיה להם
כח לרצותך ולפתותך ולעזרר רחמיך. ותעזרנו לשמע קול
שופר בראש השנה בכונה שלמה פראוי. ונזכה לקיים
מצות שמיעת קול שופר בשלמות עם כל פרטיה
ודקדוקיה ובנותיה ותרי"ג מצות התלוים בה ובלב טוב
ובשמחה גדולה, ונזכה לשמע קול השופר בעצמו ולא
שום קול הברה. ויכנס קול השופר הקדוש בלבנו היטב
וימשך עלינו קדשה גדולה על ידי כל הקולות הקדושים של
השופר. ויתגבר ויתחזק קול השופר הקדוש בראש השנה
"הן יתן בקולו קול עז". ויפל עלינו פחד וחרדה ואימה
ויראה ובושה גדולה ועצומה מפניך על ידי קול השופר.
כמו שכתוב: "אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו". וקול
השופר יהיה הולך וחזק מאד, עד שיכניע וישבר ויבטל
כל מיני עזות וסגרא אחרא, הן עזות הגוף הן עזות של
העזי פנים שברור. ונזכה לשמע כל הקולות הקדושים של
השופר הקדוש בשלמות, הן קול תקיעה, הן קול שברים,
הן קול תרועה. ונשמע היטב ונקבל בלבנו קדשת כל

הקולות הללו, עד שיהיה נשבר עזות גופנו על ידי זה
 ויתעורר לבנו בתשובה שלמה לפניך. ונזכה להיות
 "שמחים וטובי לב" בראש השנה בכל היום פלו, עד
 שנתעורר בבכי גדולה מתוך השמחה העצומה בשמך
 הגדול, ויקים בנו מקרא שפתוב: "בשמך יגילון כל
 היום, ובצדקתך ירומנו. כי תפארת עזמו אתה וברצונך
 תרום קרננו":

רבנו של עולם, אתה ידעת שכל קדשתנו תלויה בימי
 ראש השנה הקדושים שהיא התחלת השנה, יום
 ראשון בשנה, זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון,
 אשר משם נמשך הקדשה על כל השנה פלה. חום וחסד
 עלינו, ועזרנו וזכנו לקבל ראש השנה בקדשה גדולה
 ובשמחה גדולה, ותעזרנו שנזכה לטהר ולקדש מחשבתנו
 מאד בראש השנה בקדשה ובטהרה גדולה ועצומה מאד
 באמת פראוי בראש השנה, באשר אתה ידעת איך
 צריכים להזהר לשמר את המחשבה בקדשה בראש
 השנה. ונזכה בזכות וכח צדיקי אמת שיהיה נשלם על
 ידינו כל התקונים והיחודים והקדשות שצריכים לתקן
 וליחד למעלה בראש השנה ויום הכפורים, ולהמשיך
 קדשה עלינו ועל כל עמך בית ישראל מראש השנה על כל
 השנה פלה. "מירשית השנה ועד אחרית שנה". כי אתה
 ידעת כי בגלותנו המר הזה, בעוקבא דמשיחא, אין לנו
 שום פח והתחזקות דקדשה כי אם על ידי ראש השנה

הקדוש אשר נתת לנו ברחמיך מתנה טובה ויקרה. ואנחנו
בענינו אין לנו שום שכל ודעת איה ובאיזה אפן להמשיך
עלינו קדשת ראש השנה כראוי. אתה ידעת את לבנו,
קומה בעזרתנו בעת צרה הזאת באחרית הימים, ועזרנו
והושיענו. וחמל נא עלינו, אדונינו אלהינו, אבינו מלפנו
צורנו וגואלנו, ורחם עלינו בזכות צדיקי אמת שבדור
הזה, ובזכות צדיקי אמת הקדושים אשר בארץ חמה,
אשר אנו וכל עמך בית ישראל הולכים וסובבים,
ומשתטחים על קבריהם וציון שלהם בכל ערב ראש
השנה, ופורשים פנינו לפניך ומתפללים ומתחננים אליך
בקידה בכריעה בהשתחויה בלב נשבר ונדבא. חוסה
עלינו ברחמיך הרבים, ותעזר לב נשמת כל הצדיקים
אמתים אשר נשמתם בגבהי מרומים ברום המעלות
בעולמות העליונים הקדושים. שכל נשמות הצדיקים
הקדושים האמתים ירדו למטה בראש השנה ויהיו עמנו
בקרב עמך ישראל. ויעזרו אותנו להתפלל ולהתחנן
בראש השנה, ולהכניע ולהגרש השטן בראש השנה,
ולשבר ולבטל כל מיני עזות הסטרא אחרא מעלינו ומעל
כל עמך בית ישראל על ידי התפלות והתקיעות של ראש
השנה הקדוש, עד שנוזפה להמשיך עלינו ועל כל עמך בית
ישראל קדשה וטהרה מראש השנה על כל השנה כלה.
ונזכה לתקן שני החותמות הקדשה חותם בתוך חותם
בירח האיתנים, בראש השנה ויום הפפורים וסכות
והושענא רבא ושמיני עצרת. ויעלו קולינו לפניך לרצון,

וְנִזְכָּה לְשִׁמְחָה וְקִדְשָׁה בְּשִׁלְמוֹת תְּמִיד. וְתִכְתֹּב וְתַחַתֵּם
 אוֹתָנוּ וְאֵת כָּל עַמּוּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וְאֲרוּכִים
 וְלִשְׁלוֹם, חַיִּים שֶׁל יִרְאֵת שָׁמַיִם, חַיִּים אֲמִתִּיִּים, חַיִּים
 שְׁנִזְכָּה בָּהֶם לְחַיֵּי עוֹלָם, לְחַיִּים נְצַחִיִּים:

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יַדְעֵת אֵת לְבַבְנוּ, כִּי צָרְכֵינוּ
 מְרַבִּים לְהֵאמֹר עַד אֲשֶׁר לֹא יִסְפִּיקוּ כָּל יְמֵינוּ
 לְפָרְטֵם. אֲבָל אַתָּה יַדְעֵת אֵת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבַבְנוּ, עֲשֵׂה
 עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ וְלְמַעַן כָּל הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים וְחַמּוּל עָלֵינוּ
 וּמִלֵּא מִשְׁאֵלוֹתֵינוּ לְטוֹבָה בְּרַחֲמִים, הֵן מֵה שֶׁהִזְכַּרְנוּ
 לְפָנֶיךָ, הֵן מֵה שֶׁקְּצָרָה יְדֵינוּ וְלִשְׁוֹנְנוּ לְהִזְכִּיר לְפָנֶיךָ. וְעֲשֵׂה
 מֵה שֶׁתַּעֲשֶׂה, בְּאִפְּן שְׁנִזְכָּה כָּלֵנוּ לְשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת וּבְלֵב
 שָׁלֵם בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה פְּרָצוֹנָה חַטּוֹב, וְלֹא נִסּוּר מְרֻצוֹנָה
 יָמִין וּשְׂמָאל כָּל יְמֵינוּ לְעוֹלָם, וְנִזְכָּה לֵילֶךְ וְלַעֲלוֹת מְהֵרָה
 מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וּמִמַּעַלָּה לְמַעַלָּה בְּקִדְשָׁה גְּדוֹלָה, עַד שְׁנִזְכָּה
 בְּחַיֵּינוּ לְהַפְּלִל בְּךָ בְּאַמֶּת בְּאוֹר הָאֵין סוּף פְּרָצוֹנָה וְכַרְצוֹן
 צְדִיקִיךָ הָאֲמִתִּיִּים, עַד שְׁנִזְכָּה לְתוֹרַת יְהוָה וְלַתְּפִלַּת יְהוָה
 בְּאַמֶּת. וְלֹא נִבּוֹשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא נִכָּלֵם לְעוֹלָם הַבָּא.
 "יְהוָה עִז לְעַמּוֹ יִתֵּן, יְהוָה יְבָרֶךְ אֶת עַמּוֹ בְּשִׁלּוֹם". יְהִי רְצוֹן
 מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּבַנֶּה עִירְךָ
 בְּמַהֲרָה בְּיְמֵינוּ וְתֵן חֻלְקָנוּ בְּתוֹרַתְךָ:

כג

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהִים חַיִּים וְמוֹלֵךְ עוֹלָם, אֵל חַי
 חֲלֹקְנוּ צוּרֵנוּ, צִוֵּה לְהַצִּיל יְדִידוֹת שְׂאֵרֵינוּ מִשַּׁחַת
 לְמַעַן בְּרִיתְךָ אֲשֶׁר שָׁמַתָּ בְּבִשְׂרָנוּ. רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם מָה רַב
 טוֹבְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ, אֲשֶׁר חָמַלְתָּ עַל נַפְשֵׁנוּ, וְחַשְׁבָּתָּ
 מִרְחוּק לְהַטִּיב אַחֲרֵיתֵנוּ, וְנָתַתָּ בְּרִיתְךָ בֵּינָךְ וּבֵין אֲבֹרְהָם
 אוֹהֲבֶךָ. וְהִקְמוֹתָ בְּרִיתְךָ אֶת יִצְחָק וְאֶת זְרַעוֹ יִשְׂרָאֵל וְאֶת
 זְרַע זְרַעוֹ לְדוֹרוֹתָם. וְחַסֵּתָ עַל תְּקוּן נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנַפְשׁ זְרַעֵנוּ,
 וְצוּיֶתָ אוֹתָנוּ לְכַנֵּס בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אֲבֹרְהָם אָבוֹנֵנוּ, לְמוֹל אֶת
 בְּשָׂר עַרְלָתֵנוּ בַּיּוֹם הַשְּׂמִינִי. "מִי יִמְלֹל גְּבוּרוֹת יְהוָה
 יִשְׂמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ". מִי יִפְאָר מִי יְהַדֵּר. מִי יְהַלֵּל, מִי יִשְׂבַּח.
 מִי יוּכַל לְהוֹדוֹת לָךְ וּלְבָרְכֶךָ וּלְשַׁבְּחֶךָ וּלְפַאֲרֶךָ עַל כָּל הַחֶסֶד
 וְהַטּוֹבָה הַגְּדוֹלָה וְהַנּוֹרָאָה הַזֹּאת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ. אֲשֶׁר
 קִדְשָׁתָּ יָדִיד מִבְּטָן. וְצִאֲצָאִיו חַתֻּמָּתָּ בְּאוֹת בְּרִית קִדְשׁ:

עַל כֵּן בָּאתִי לְהַפִּיל תְּחִנָּתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵי אָב הַחֶסֶד אָב הַרְחֻמָּן, הַגּוֹאֵל מִמָּוֹת וּפְוֹדָה
 מִשַּׁחַת, עֹשֶׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ אֲשֶׁר חָתַמְתָּ בְּבִשְׂרָנוּ, וְחָמַל עַל
 נַפְשׁוֹתֵינוּ, וְקוֹמָה בְּעִזְרָתֵנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן חֶסֶדְךָ. שְׂנֹזֶפֶה
 לְקִדְשׁ וּלְטָהָר עֲצִמָנוּ בְּקִדְשַׁת הַבְּרִית בְּתַכְלִית הַשְּׂלֵמוֹת
 בְּאַמֻּת בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב, וְתִגַּן עָלֵינוּ וְתִעְזָרֵנוּ שְׂנֵהִיָּה
 נְשִׁמְרִים מִכָּל דָּבָר רָע. שְׁלֵא נִחְרָהָר בַּיּוֹם שׁוֹם הַרְחֹר
 בְּעוֹלָם, וְלֹא נִבָּא לִיְדֵי טַמְאָה בְּלִילָה. וְתִצִּילֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ

הַרְבִּים מְכַל מִיַּי פָּגַם הַבְּרִית שְׁפָעוּלָם, וַעֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְלֹא
 לְמַעַנְנוּ, עֲשֵׂה לְמַעַן כָּל הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים הָאֲמִתִּיִּם
 הַקְּדוֹשִׁים וְהַטְּהוֹרִים, אֲשֶׁר הִתְגַּבְּרוּ עַל יִצְרֵיהֶם לְמַעַן
 כְּבוֹדְךָ וְעַמְדוֹ בְּנִסְיוֹנוֹת גְּדוּלוֹת וְנִזְרוֹאוֹת, וְכִפּוּ אֶת יִצְרָם
 וְקִדְּשׁוּ אֶת שְׁמֶךָ, עַד שְׁזָכוּ לְקֹדֶשֶׁת הַבְּרִית בְּתַכְלִית
 הַשְּׁלֵמוֹת כְּרָצוֹנְךָ. וְלְמַעַנְךָ וְלְמַעַן אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְחָם יִצְחָק
 וְיַעֲקֹב עֲשֵׂה, וְחוּסָה עָלֵינוּ וְעֲזָרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ וְקִדְּשָׁנוּ
 וְטַהַרְנוּ בְּקֹדֶשְׁתְּךָ הָעֲלִיוֹנָה. בְּאִפְסוֹן שְׁנֹזְפָה גַם כֵּן לְשִׁמְיֶרֶת
 הַבְּרִית בְּאֲמַת כְּרָצוֹנְךָ הַטּוֹב.

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם. מָה אֹמֵר מָה אֲדַבֵּר וּמָה אֶצְטַדֵּק.
 וּבְאִיזָה דֶרֶךְ וּבְאִיזָה עֲצָה וּבְאִיזָה תַּחְבוּלָה אוּכַל
 לְהַתְּחִיל לְפָרֵשׁ אֶת לְבָבִי לְפָנֶיךָ וּבְאִיזָה דֶרֶךְ וּבְאִיזָה זְכוּת
 אוּכַל לְרַצּוֹת וּלְפַיֵּם אוֹתְךָ עַל כָּל הַחַטָּאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים
 שֶׁחַטָּאתִי וְשַׁעוֹתִי וְשִׁפְשָׁעֵתִי לְפָנֶיךָ מִנְּעוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה,
 בְּמַחֲשָׁבָה דְבוּר וּמַעֲשֵׂה, בְּרֵאִית הָעֵינַן וּבְשִׁמְיַעַת הָאָזֶן
 וּבְשִׁאֵר חוּשִׁים. מִי יוּכַל לְסַפֵּר מִי יוּכַל לְפָרֵט אֶפְלוּ
 בְּדֶרֶךְ כָּלֵל. וְעַל אִיזָה מַהֲן אֲבִקֵּשׁ קֹדֶם, עַל הַחֲדָשׁוֹת אוּ עַל
 הַיְשָׁנוֹת, עַל הַגְּדוּלוֹת אוּ עַל הַנְּסֻתוֹת עַל הַכָּלֵל אוּ עַל
 הַפָּרֵט, עַל הַגְּדוּלוֹת אוּ עַל הַקְּטַנּוֹת. כִּי גַם הַפְּגָמִים הַקְּטַנִּים
 שֶׁבְּקַטְנִים בְּעֶרְפִי, הֵם פְּגָמִים עֲצוּמִים וְנִזְרוֹאִים, לְפִי עֲצָם
 גְּדֻלַּתְךָ וְרוּמְמוֹתְךָ:

רבונו של עולם פתח פיה לאלם כמוני, למרחק כמוני,
 לגרדף כמוני. עזרני לפרש את לבבי המר לפניך,
 כי נפשי מרה לי מאד מאד עד אשר איני יודע איך אני
 יכול לחיות ולהתקיים אפלו שעה אחת מעצם מרירות לבי,
 כי פגמתי בהברית קדש במקור החיים.

רבונו של עולם אתה ידעת. כי כל ימינו ושנותינו לא
 יספיקו להתודות ולהתחנן ולעשות תקונים לתקן
 אפלו פגם מחשבה והרהור אחר. כי אתה לבד ידעת עד
 היכן עד היכן מגיע פגם ההרהור חס ושלום. מכל שכן וכל
 שכן פגם טפת קרי אחת לבטלה חס ושלום מי יוכל לתקן
 זאת. מי יוכל לעשות תקונים על זה, ולרצות ולפייס אותך
 על זה אשר על ידי זה הארכנו את הגלות, ועדין לא שבנו
 לארצנו. ועתה מה אומר ומה אדבר. ובאיזה לשון ובאיזה
 דברים ובאיזה אפן אתחיל להתודות לפניך יהוה אלהי
 ואלהי אבותי. ואיך אקבל דברים קדושים וטהורים לפרש
 שיחתי לפניך. "נאלמתי דומיה החשיתי מטוב וכאבי
 נעבר. נאלמתי לא אפתח פי כי אתה עשית". כי השחרו
 פנינו מפני חטאתינו. ונחשכו עינינו מפני עונותינו. עד
 אשר בעונותי הרבים, מתגבר עלי העצבות והמרה
 שחורה בכל עת, ואין לי שום שמחה אמתית אפלו בעת
 שאני זוכה לעשות איזה דבר שבקדשה בעבודתך
 וביראתך ובתורתך, ואני רחוק משמחה אמתית
 בתכלית הרחוק. כי פגמתי באור פני מלך חיים, פגמתי

בְּכֹל מִיַּי שְׂמַחַה דְקַדְשָׁהּ, פְּגַמְתִּי בְּאַנְפִּין נְהִירִין עַד אֲשֶׁר
עַל יְדֵי עֲוֹנוֹתַי הָרַבִּים מִתְעוֹרְרִים בְּכֹל יַעַת הָאֲנַפִּין חֲשׂוֹכִין
עָלֵינוּ חֶסֶם וְשָׁלוֹם, שְׁהֵם עֲצָבוֹת וּמָרָה שְׂחֹרָה, שְׁהֵמָּה הָיוּ
בְּעוֹבְרֵינוּ. וְהֵמָּה הֵם רַב עֶקֶר הַמְּנִיעוֹת וְהַבְּטוּלִים
מִעֲבוֹדָתְךָ בְּאַמֶּת, וְעַל יָדָם בָּאוּ לָנוּ כָּל הַפְּגָמִים וְכָל
הַמְּכַשׁוּלוֹת וְכָל הַחֲטָאִים שְׁחָטָאנוּ וְשָׁעוּינוּ וְשִׁפְשָׁענוּ
נְגִדְךָ. בְּאֲשֶׁר אַתָּה יַדְעָתָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, וְכֹאֲשֶׁר גָּלִיתָ לָנוּ
עַל יְדֵי חֲכָמֶיךָ הָאֲמֵתִיִּים שְׁעָקַר כָּל הָעֲוֹנוֹת, וּבִפְרֹט פָּגַם
הַבְּרִית בְּאִין עַל יְדֵי עֲצָבוֹת וּמָרָה שְׂחֹרָה חֶסֶם וְשָׁלוֹם.
וְעַתָּה אָבִי שֶׁבְּשָׁמַיִם אֵל חַי וְקַיִם מֵאִין אֲבִיקֵשׁ עֶזְרִי וְתַרְוִפָּה
לְמִכּוֹתַי הָאֲנוּשׁוֹת מְאֹד. "אֲשָׂא עֵינַי אֶל הַהָרִים מֵאִין יִבֹּא
עֶזְרִי". מֵאִין אֲבִיקֵשׁ הַצָּלָה וּמְנוּסָה. מֵאַחַר שֶׁכֵּל אֶחָד תְּלוֹי
בְּחִבְרוֹ, שְׂמַחַה וְשִׁמְרִית הַבְּרִית, וּמֵאַחַר שֶׁלֹּא זָכִיתִי עֲדִין
לְשִׁמְרִית הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת בְּאַמֶּת כְּרָאוּי, מֵהֵיכָן אֶקְבֹּל
שְׂמַחַה. וּמֵאַחַר שֶׁאֲנִי רְחוּק מִשְׂמַחַה דְקַדְשָׁהּ, אִם כֵּן אֵיפֹא
מֵהֵיכָן אֶקְבֹּל כַּח וּגְבוּרָה לְזָכוֹת לְשִׁמְרִית הַבְּרִית. עַל כֵּן
אֶזְעַק וְאֶשׁוּעַ בְּקוֹל מַר אֶצְעַק אֵלֶיךָ. בְּקוֹל צְעָקָה בְּקוֹל
אֲנַחָה בְּקוֹל דְּמָעָה אֶתְחַנֵּן לְפָנֶיךָ. בְּכֹל מִיַּי תְּחַנּוּנִים אֲנִי
מִפִּיל תְּחַנְּתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי. בְּכֹל מִיַּי
בְּקִשׁוֹת אֲנִי מִבְּקֵשׁ לְפָנֶי כִּסֵּא כְבוֹדְךָ, בְּכֹל מִיַּי קוֹלוֹת אֲנִי
קוֹרָא אֵלֶיךָ, חוּם וְחֶמֶל עָלַי, חוּם וְרַחֵם עָלַי, חוּם וְחַנּוּנִי,
חַנּוּנִי וּפְדוּנִי, פוֹדָה וּמַצִּיל הַצִּילָנִי, גּוֹאֵל חֹזֵק לְמַעַנְךָ פְּדוּנִי,
שׁוֹמֵעַ אֲנַקְתָּ אֲבִיוֹנִים שׁוֹמֵעַ צְעָקָתִי וְאֲנַחְתִּי, מָרָא דְעֵלְמָא
כִּלְאָ, אֵל תִּתֵּן לְשַׁחַת נַפְשִׁי, כִּי "מָה בָּצַע בְּדָמֵי בְּרִדְתִּי אֵל

שַׁחַת, הַיּוֹדֶה עֲפָר הַיְגִיד אֲמַתְךָ. הַצִּילֵנִי מִטֵּיט וְאֵל אֲטַבְעָה
 אֲנַצֵּלָה מִשׁוֹנָאֵי וּמִמַּעַמְקֵי מַיִם". כִּי אֵין שׁוֹם לְשׁוֹן בְּעוֹלָם
 שְׂאוּכַל לְפָרֵשׁ שִׁיחָתִי עַל יָדוֹ. כִּי צָרוֹת נַפְשִׁי גָדְלוּ וְשָׁגְבוּ
 יוֹתֵר מִמִּטְבַּע בִּיּוֹן מְצוּלָה וְאֵין מַעַמֵּד. יוֹתֵר מִיּוֹרֵד בְּעַמְקֵי
 מַיִם. וְאֵם כָּל לְשׁוֹנוֹת כָּאֵלוֹ דְּבָרוֹ הַמְשׁוֹרְרִים דְּוֹד הַמְלֻךְ
 וְשָׂאֵר צְדִיקִים אֲמַתִּים עַל עֲצָמָם, עַל פְּגָם קַל אֶחָד שֶׁהוּא
 פְּגָם קַל שֶׁבְּקָלִים דִּק מִן הַדִּק, שְׂאֵין פְּגָם כְּזֶה נִתְפַּס בְּדַעְתָּנוּ
 כִּלְלֵי, אֲנֹכִי מָה אֶעֱנֶה אֶבְתְּרִיהוּ. אֲנֹכִי מָה אוֹמֵר וּמָה
 אֲדַבֵּר. וְהִלּוֹאֵי הִיִּתִי זֹכָה עַל כָּל פְּנִים לְדַבֵּר דְּבוּרִים
 הַקְּדוּשִׁים בְּלֵב נִשְׁבֵּר בְּאַמְתִּי, כִּמוֹ שֶׁיֵּצְאוּ דְּבָרֵיהֶם מִפִּיהֶם
 בְּאַמְתִּי לְאַמְתּוֹ, אֶהְיֶה-עַל-פִּי שֶׁבְּאַמְתִּי לֹא פָּגְמוּ כִּלְלֵי. וְאֲנֹכִי
 פָּגַמְתִּי בְּאַמְתִּי הַרְבֵּה מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר וְעֵרָה, עַל כֵּן אֵין לִי
 שׁוֹם תִּקְוָה וּמִבְטָח וּמִשְׁעָן כִּי אֵם עַל זְכוֹת צְדִיקֵי אֲמַתִּי,
 צְדִיקֵי יִסּוּדֵי עוֹלָם אֲשֶׁר עָלִיהֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל נִשְׁעָן, אֲשֶׁר
 עֲצָם קִדְשָׁתָם וְזְכוּתָם מִסְּפָקַת לְחָרִים וְלַחֲגִבִיּוֹ וְלִקְרַב אֲפִלוֹ
 אוֹתִי אֵלֶיךָ. וְעַל כַּחַם הַגְּדוֹל לְבַד נִשְׁעָנְתִּי, וְעַל תְּקַפָּם
 וְחֲזָקָם אֲנִי נֹסֵמֵךְ, אֲפִלוֹ בַּגְּלוּת הַגְּדוֹל וְהַמֵּר הַזֶּה. וְעָלִיהֶם
 תִּמְכַּתִּי יִתְדוֹתִי לְקִרְאֵי אֵלֶיךָ וְלִצְעַק אֵלֶיךָ מִמְּקוֹם שֶׁאֲנִי
 שָׁם. וּבֵאתִי לְפָנֶיךָ לְשִׁטַּח אֶת כַּפֵּי אֵלֶיךָ, וְלַחֲרִים עֵינָי
 לְמַעוֹן קִדְשָׁתְךָ, וְלַחֲסִתְּכֵל וְלִיחַל לְהַמּוֹן חֲסָדֶיךָ. שֶׁתַּחֵם
 וְתִרְחַם עָלַי וְתַעֲלֶה אוֹתִי מִטֵּיט הַיּוֹן, מִמְּצוּלוֹת יָם, מִכָּל
 הַמְּקוֹמוֹת וְהַעֲנִינִים שִׁירְדֵתִי לְתוֹכָם עַל יְדֵי מַעֲשֵׂי הָרַעִים
 וּמַחֲשִׁבוֹתֵי הַמְּגִנּוֹת. מִתְהוֹ וּבְהוֹ וְחֹשֶׁךְ וְתַהוֹם תַּעֲלֶה
 נַפְשִׁי, וּמִכָּל מִינֵי טְמֵאוֹת תִּטְהַרְנִי, וּמִכָּל מִינֵי קַלְפוֹת

וּסְטָרִין אַחֲרָנִין תִּפְדְּנִי וְתִצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים. וּבְכָל
 מִיְנֵי קִדְשׁוֹת תִּקְדְּשֵׁנִי. וּבְכָל מִיְנֵי יְשׁוּעוֹת וְהַצְלוֹת
 תּוֹשִׁיעַנִי וְתִצִּילֵנִי. וְתִהְיֶה עִמִּי תָמִיד, וְתַעֲזָרְנִי שְׂאֵקֶשֶׁר
 עֲצָמִי בְּקֶשֶׁר אֲמִיץ וְחֶזֶק אֵלֶיךָ בְּאַמְתָּ. וְאֶקְשֶׁר יַחַד כָּל
 רַמְ"ח אֲבָרַי וְשֵׁם"ה גִּידֵי וְנַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי, בְּקֶשֶׁר
 אֲמִיץ וְחֶזֶק שְׂיִהְיוּ כָּלָם מְקֻשָּׁרִים יַחַד וְאַחֲוָזִים וּדְבוּקִים
 בְּמַחְשָׁבָה קְדוֹשָׁה אַחַת לְעִבּוּדְתֶךָ וְלִירְאָתֶךָ בְּאַמְתָּ, בְּאִפֹּן
 שְׂאֵזְכָּה לְהִיּוֹת סוּר מִרַע בְּאַמְתָּ. שְׂאֵזְכָּה לְהַנְצִיל מִכָּל מִיְנֵי
 חַטָּאִים וְעֹנֹנוֹת וּפְשָׁעִים. וּמִכָּל מִיְנֵי הֶרְחָוִים וּמַחְשָׁבוֹת
 רָעוֹת וּמִכָּל מִיְנֵי בְּלִבוּלִים וּמִכָּל מִיְנֵי פְגָם הַבְּרִית חַס
 וְשָׁלוֹם, וּמִכָּל מִיְנֵי פְגָמִים שְׂבָעוּלָם. וְתִמְחַל וְתִסְלַח לִי עַל
 כָּל חַטָּאֵי וְעֹנֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי שְׂחַטָּאתַי וְשַׁעֲוִיתַי וְשִׁפְשָׁעֵתַי
 לְפָנֶיךָ מִנְּעוּרַי עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וְתִתְקַן כָּל הַפְּגָמִים שְׂפָגַמְתִּי
 עַד הֵנָּה. וְיַמְעַתָּה תַעֲזָרְנִי וְתִזְכְּנִי לְהִיּוֹת קְדוֹשׁ וְטָהוֹר
 בְּאַמְתָּ כְּרִצּוֹנְךָ הַטוֹב. וְתִזְכְּנִי לְקַדְּשׁ עֲצָמִי בַּמִּתָּר לִי,
 וְאֵזְכָּה לְפָרִישׁוֹת בְּקִדְשָׁה גְדוּלָּה בְּאַמְתָּ כְּרִצּוֹנְךָ הַטוֹב. עַד
 שְׂאֵזְכָּה חֵישׁ קַל מִהֲרָה לְקַדְּשֵׁת הַבְּרִית בְּאַמְתָּ. וְתִשְׁפִּיעַ
 עָלַי מִמְּעוֹן קְדֻשָּׁתֶךָ שְׂמִיחָה וְחֶדְוָה תָּמִיד, וְאֵזְכָּה לְהִיּוֹת
 בְּשִׂמְחָה תָּמִיד. "שׂוֹשׂ אֲשִׁישׁ בִּיהוָה תִּגַּל נַפְשִׁי בְּאֱלֹהִי".
 וְאֵזְכָּה לְגִיל וְלִשְׂמִיחָה בִישׁוּעָתֶךָ תָּמִיד. וְתִאִיר עָלַי בְּאוֹר
 פָּנֶיךָ. וְתִזְכְּנִי לְפָנִים מְאִירוֹת. לְאַנְפִּין נְהִירִין. לְפָנִים שֶׁל
 שְׂמִיחָה דְקִדְשָׁה, לְאוֹר פָּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים. מִשְׂמַח נִפְשׁוֹת
 עֲגוּמִים, שְׁלַח עָלַי שְׂמִיחָה מִמְּעוֹנְךָ וְשִׂמְחָה נַפְשִׁי הַאֲמִלְלָה
 וְהַעֲלוּבָה מְאֹד. "שְׂמִיחָה נִפְשׁ עֲבָדֶךָ כִּי אֵלֶיךָ יְהוָה נַפְשִׁי

אָשָׂא. תּוֹדִיעַנִי אֹרַח חַיִּים, שׁוֹבֵעַ שְׂמֵחוֹת אֶת פְּנֵיהַי,
נְעִימוֹת בְּיַמֵּינִי נִצַּח׃

וְזַכְנוּ אֲבִינוּ אָב הַרְחֵמוּ, "יְהוָה אֱלֹהִים אֱמֶת", וְהִיָּה
בְּעֶזְרֵנוּ שְׂנֹזֶכָה בְּרַחֲמֶיךָ הַעֲצוּמִים לְאֱמֶת וְאֱמוּנָה.
חוֹסֶה עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְהִצַּל אֹתִי מִכָּל מִינֵי כַפִּירוֹת
וּמִכָּל מִינֵי פְגָם אֱמוּנָה, שְׁלֹא יַעֲלֶה בְּלִבִּי שׁוֹם הֶרְהוּר וְשׁוֹם
קִשְׂיָא וְשׁוֹם עֲקֻמִּיּוֹת שְׁבִלֵב עָלֶיךָ יתְּבַרְךָ, וְעַל
הַנְּהַגוֹתַיךָ, וְעַל צַדִּיקוֹת הָאֱמֶתִּים, וְעַל פְּשָׁרֵי הַדּוֹר
הָאֱמֶתִּים, וְעַל כָּל סְפָרֵי תוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשִׁים וְהַטְּהוֹרִים, וְעַל
כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבִקְדָשָׁה. רַק אֶזְכָּה לְהֶאֱמִין בְּךָ וּבְצַדִּיקוֹת
הָאֱמֶתִּים, וּבַתּוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה וּבְכָל־לִיּוֹת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
הַקְּדוֹשִׁי, בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּאֱמֶת בְּלִי שׁוֹם בְּלִבּוֹל וְנִטְיָה
כָּלֵל. וְלֹא יַעֲלֶה עַל דַּעְתִּי שׁוֹם הֶרְהוּר עֲלֵיהֶם כָּלֵל. וְאֶזְכָּה
לְעַבֵּד אֹתְךָ תָּמִיד בְּאֱמֶת וּבְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, עַד שְׂאֶזְכָּה
שְׂיִתְגַּלֶּה לִּי הַשְּׂגָת אֱלֹהוֹתְךָ וַיִּדְיַעַת רוּמְמוֹתְךָ יתְּבַרְךָ.
וְאֶזְכָּה לְחַזוֹת בְּאוֹר פְּנֵי יְהוָה, "לְחַזוֹת בְּנַעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר
בְּהִיכָלוֹ". וַיִּקְוֶם בִּי מִקְרָא שְׂכֵת־טוֹב: "וּמִבְּשָׂרֵי אֶחְזֶה אֱלֹהִי",
שְׂאֶזְכָּה לְחַזוֹת אֱלֹהוֹתְךָ וְלַחֲשִׁיג גְּדֻלָּתְךָ יתְּבַרְךָ, וְלַחֲפִיר
אֹתְךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא בְּאֱמֶת וּבְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה
בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב:

וּבְכֵן תְּעֶזְרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְחַסְדֶּיךָ הַעֲצוּמִים, וְתִזְכְּנוּ
לְשִׁבֵר תְּאֵוֹת מְמוֹן מֵאֲתָנוּ. שְׁלֹא יְהִיָּה לִּי שׁוֹם תְּאֵוָה

וְשׁוֹם חֲמֻדָּה וְשׁוֹם הַשְּׂתוּקוֹת לְמִמּוֹן. וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת שׁוֹנֵא
 בְּצַע לְשֵׁנָא אֶת הַמִּמּוֹן בְּתַכְלִית הַשְּׂנֵאָה. וְתַעְזְרֵנוּ בְּעַת
 שְׂאֵנוּ מִכְרָחִים לְעַסֵּק בְּאִיזָה עֵסֵק וּמִשָּׂא וּמִתָּן, שְׂנִזְכָּה
 לְעִשׂוֹת הַמִּשָּׂא וּמִתָּן בְּאַמּוּנָה שְׁלֵמָה. וְנִקְיִים דְּבִרְיֵנוּ תְּמִיד,
 וְלֹא נַחְלִיף וְלֹא נִשְׁנֶה דְּבִירְנוּ לְעוֹלָם אֲפִלּוּ בְּשִׁבִיל הוֹן רַב.
 וְכֹל הוֹן דְּעֵלְמָא לֹא יוּכַל לְהַטּוֹת לְבַבְנוּ חַס וְשְׁלוֹם מִן
 הָאֲמַת וְהָאֲמוּנָה, לְשִׁנּוֹת אוֹ לְהַחְלִיף אִיזָה דְּבוּר מִדְּבִרְיֵנוּ
 חַס וְשְׁלוֹם. וְכֹכֵל הַיּוֹצֵא מִפִּינוּ בְּשַׁעַת הַמִּשָּׂא וּמִתָּן כִּן
 נַעֲשֶׂה וְנִקְיִים תְּמִיד בְּלִי שׁוֹם שְׁנוּי בְּעוֹלָם. וְתַצִּילֵנִי
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שְׁלֵא אֶחְיֶה נִבְחַל לְחוּן וְלֹא אֶטְרִיד אֶת
 דַּעְתִּי לְרֹדֵף אַחַר הַפְּרָנְסָה חַס וְשְׁלוֹם בִּיגִיעוֹת גְּדוּלוֹת
 וּבְטָרְחוֹת עֲצוּמוֹת חַס וְשְׁלוֹם. רַק תִּשְׁפִּיעַ עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ,
 וְתַטֵּעַ וְתַקַּבֵּעַ בְּלִבִּי אֲמוּנָה וּבְטַחֲחוֹן שְׁלָם בְּאֲמַת. וְאֶחְיֶה
 בּוֹטַח בִּיהוָה לְבַד, וְאֲדַע וְאֶאֱמִין בְּאֲמַת, כִּי לֹא מִמּוֹצֵא
 וּמִמַּעַרְב וּמִמְדָּבָר הָרִים. כִּי לֹא בְּכַחוֹ יִגְבּוֹר אִישׁ. וְאִין
 יִכְלֵת כְּלָל בְּכַחֵי וְעֲצָם יָדַי לְעִשׂוֹת חֵיל וְעִשְׂוֹת כְּלָל, רַק
 הַכֹּל מֵאֲתָךְ לְבַד. "וְהַעֲשֵׂר וְהַכְּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאֲתָה מוֹשֵׁל
 בְּכָל". וְאֶאֱמִין בְּאֲמַת וּבְאַמּוּנָה שְׁלֵמָה שְׂאֲתָה יָכֹל לְהַזְמִין
 לִי פְּרָנְסָתִי בְּשְׁלֵמוֹת בְּסִבָּה קְלָה, בְּלִי שׁוֹם יִגִּיעוֹת וּטְרָחוֹת
 וּטְרָדוֹת כְּלָל. וְלֹא אֲבַלְבֵּל אֶת מַחְשַׁבְתִּי בְּשִׁבִיל טְרָדַת
 הַפְּרָנְסָה כְּלָל, רַק אֲזַכָּה לְהִיּוֹת חֲזָק בְּמַדַּת הָאֲמוּנָה
 וְהַבְּטַחֲחוֹן בְּךָ יְתִבְרַךְ תְּמִיד:

רבונו של עולם חוס וחנוני, והיה בעזרי, ומלטני והצילני
 מתאות ממון שהיא עבודה זרה ממש. ולא עבודה
 זרה אחת לבה, כייאם שבעים עבודות זרות של כל
 השבעין אמות. באשר גלית לנו על ידי חכמיך האמתיים,
 שכל מי שנופל לתאות ממון חס ושלום, באלו עובד כל
 העבודות זרות של כל השבעין אמות, והוא מפרש ומבדל
 מאמת ואמונה הקדושה מאור פני מלך חיים, מאנפין
 נהירין. ונתקשר בפנים חשוכין בסטרא דמותא חס
 ושלום, בעצבות ומרה שחורה. והוא מלא דאגות ויגונות
 תמיד, וכל ימיו פעם ומכאובים. ואין לו שום חיות לא
 בעולם הזה ולא בעולם הבא:

חוס וחנוני עלי ועל זרעי ועל כל עמך בית ישראל, והצל
 ומלט אותנו מתאוה רעה הזאת של ממון. אשר
 נתפשטה עכשו מאד בעולם בעונותינו. ותגן עלינו
 בזכות צדיקי אמת, ברית מלח עולם, ותצילני בזכותם
 מתאוה זאת של ממון. ותמשיך עלינו חכמה ובינה ודעת
 מאתך שלא יבלה הממון חס ושלום את ימי חיינו. חוס
 וחנוני עלינו ושמע קול צעקתנו ברחמים. ועשה למענך
 ולמען שכינת עזך אשר נדדה בגוים בעונותינו, ולמען
 הצדיקים אמתיים שזכו לשמירת הברית באמת ולשמירת
 תאות ממון בתכלית. ושמע קול צעקת השכינה וכנסת
 ישראל אשר צועקת ק"ם [מאה וארבעים] קליו, קלני
 מראשי קלני מזרועי, על אלו הנופלים לעבודה זרה זאת

שֶׁל תַּאֲוֹת מִמּוֹן חַם וְשִׁלּוּם. אֲשֶׁר שָׁם תְּחֻבִּים כָּל
הַעֲבֹדוֹת זָרוֹת.

שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה שׁוֹמֵעַ אֲנַחָה שׁוֹמֵעַ צְעָקָה, שְׁמַע קוֹלֵנוּ
בְּרַחֲמִים, מַעֲמִקֵי עֲמָקִים, אֲשֶׁר אָנוּ מִתְאַנְחִים
וְצוֹעֲקִים אֵלֶיךָ שֶׁתְּעֲזָרֵנוּ וְתִצִּילֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִתַּאֲוֹת
מִמּוֹן. "יְהוָה שִׁמְעָה בְּקוֹלִי תִּהְיֶינָה אָזְנוֹיךָ קְשׁוּבוֹת לְקוֹל
תַּחֲנוּנָי", שֶׁתְּעֲלֶה וְתִקֶּים אוֹתִי לְהִיּוֹת חֲזָק וְאַמִּיץ לְעַמּוֹד עַל
מַעֲמַד הָאֱמוּנָה וְהַבְּטָחוֹן לְהָאֱמִין בְּךָ בְּאַמְתּוֹת וּבְאֱמוּנָה
שְׁלֵמָה, עַד שְׁאֲזַכָּה לְשִׁבֵר תַּאֲוֹת מִמּוֹן לְגַמְרִי. וְלֹא אֶטְרִיד
אֶת דַּעְתִּי כָּלֹל בְּפִרְנָסְתִּי וְלֹא אֶסְמְךָ עַל שׁוּם סִבָּה וְעַל שׁוּם
עֶסֶק כָּלֹל. רַק אֲשִׁים בְּטַחֲוֹנִי עֲלֶיךָ, וְאַסְמְךָ וְאֶת־חֲזִק
בְּבִטָּחוֹן בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְבַד. וְאֶתָּה תִּרְחַם עָלַי, וְתִשְׁפִּיעַ
עָלַי בְּטוֹבָךָ הַגָּדוֹל שְׁפַע טוֹבָה וּבְרָכָה מִמְּקוֹר וְיִשְׂרָשׁ
הַחֲשָׁפְעוֹת שֶׁבְּקֹדֶשְׁךָ. וְתִזְמִין לִי פִּרְנָסְתִּי קֹדֶם שְׁאֲצַטְרֵךְ לָהּ
בְּסִבָּה קְלָה בְּלִי שׁוּם יְגִיעָה וְעֲצָבוֹת כָּלֹל, וְאֲזַכָּה לְשַׁפַּע
עֲשִׂירוֹת דְּקֹדֶשְׁךָ לְהִיּוֹת שְׂמִיחַ בְּחִלְקֵי תְּמִידָה. וְאֵל תִּצְרִיכֵנִי
לֹא לְיָדֵי מִתְנַת בְּשָׂר וָדָם וְלֹא לְיָדֵי הַלְּוָאֲתָם. וְתִצִּילֵנִי
בְּרַחֲמֶיךָ שֶׁלֹּא אֶהְיֶה בְּעַל חוֹב כָּלֹל לְעוֹלָם, וְלֹא אֶצַּטְרֵךְ
לְלוֹת מֵאַחֲרִים כָּלֹל. וְלֹא אֶרְדֵּף אַחַר מוֹתְרוֹת חַם וְשִׁלּוּם,
לְלוֹת מֵאַחֲרִים חַם וְשִׁלּוּם בְּשִׁבִיל לְהִנְהִיג מִשָּׂא וּמִתָּן גָּדוֹל.
רַק תִּרְחַם עָלַי וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ וְתִזְמִין לִי פִּרְנָסְתִּי
בְּסִבָּה קְלָה בְּלִי שׁוּם הַלְּוָאֵה מֵאַחֲרִים כָּלֹל. וְתִשְׁלַח בְּרָכָה
וְהַצְּלָחָה וְהִרְוַחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יָדַי. וְתִזְכֵּנִי לְהִיּוֹת מִמַּעֲט

בְּעַמְּקֵי רֶק לְעַמְּקֵי בַּתּוֹרָה וְעַבְדֵי יְהוָה בְּאַמֶּת כָּל יְמֵי חַיֵּי,
 אֲנִי וְזֵרְעִי וְזֵרַע זֵרְעֵי וְכָל עַמֶּיךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל מִעַתָּה וְעַד
 עוֹלָם:

וְחַנּוּנוֹ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים. וְזַכְּנוֹ לְקַיֵּם מִצְוֹת מְזוּזָה בְּשִׁלְמוֹת
 הַרְאוּי בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב. עִם כָּל פְּרֻטִיָּה וְדְקוּדִיקוּיָּה
 וְכוֹנְנוֹתֶיךָ וְתַרְי"ג מִצְוֹת הַתְּלוּיִם בָּהּ וּבְלֵב טוֹב וּבְשִׂמְחָה
 גְּדוֹלָה. וְתַעֲזְרֵנוּ וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִגַּן בְּעַדְנוּ עַל יְדֵי מִצְוֹת
 מְזוּזָה הַקְּדוּשָׁה שְׂנוּזָה עַל יְדֵי זֶה לְשִׁבְרֵי לְגַמְרֵי תֵּאוֹת
 וְחֻמְדֵי הַמָּמוֹן, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָנוּ שׁוּם חֻמְדָּה וְתֵאוֹה לְשׁוּם
 מָמוֹן וְלְשׁוּם חֶפֶץ שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה. מִכָּל שִׁבְרֵי וְכָל שִׁבְרֵי שֶׁלֹּא
 יַעֲלֶה עַל דַּעְתָּנוּ שׁוּם חֻמְדָּה חֵם וְשִׁלּוּם לְמָמוֹן וְחֶפֶץ
 חֵבְרָנוּ. וְלֹא נַחֲמוּד וְלֹא נִתְאוּה בֵּית רֵעֵנוּ. שְׂדֵהוּ עֲבָדוֹ
 וְאַמְתּוֹ שׁוֹרוֹ וְחֻמּוֹרוֹ וְכָל אֲשֶׁר לְרֵעֵנוּ. וְנִזְכָּה לַעֲשׂוֹת
 תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת עַל כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת וְהַחֲמָדוֹת שֶׁהָיָה
 בְּלִבֵּנוּ עַד עַתָּה לְמָמוֹן וְחֶפֶץ חֵבְרָנוּ. וְנִזְכָּה לְתַקֵּן בְּאַמֶּת
 כָּל הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְנוּ עַל יְדֵי הָעוֹן הַגְּדוֹל הַזֶּה שֶׁל לֹא תַחֲמוּד.
 וּמִעַתָּה נִזְכָּה לְשִׁבְרֵי וּלְבִטּוֹל כָּל אֵלּוּ הַמַּחְשְׁבוֹת וְהַחֲמָדוֹת
 וְהַתֵּאוֹת שֶׁל מָמוֹן וְחֶפֶץ וְלֹא יַעֲלוּ עוֹד בְּלִבֵּנוּ כָּלֵל.
 וְנִזְכָּה לְאַמֶּת וְאַמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת.

וּבְרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים תִּקְדֵּשׁ אֹתָנוּ בְּקִדְשֵׁי מִצְוֹת מְזוּזָה
 הַקְּדוּשָׁה וְהַנּוֹרָאָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִשְׁמַר צִאתָנוּ
 וּבּוֹאָנוּ לְחַיִּים וְלְשִׁלּוּם מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ

קְדָשָׁה וְטָהָרָה שְׁנוֹזָפָה לְקִדְשֵׁי הַבְּרִית וְלִשְׁבִירַת תְּאֵוֹת
 מִמּוֹן בְּאַמֶּת. וְנוֹזָפָה לְחַיִּים טוֹבִים וְאֲרוּכִים וְלִשְׁשׁוֹן
 וְשִׂמְחָה עַל־יְדֵי הַמְּזוּזָה הַקְּדוּשָׁה אֲשֶׁר זָבִית אֹתָנוּ
 בְּרַחֲמֶיךָ. וְתִבְרַךְ אֶת כָּל מַעֲשֵׂי יְדֵינוּ, וְתִשְׁמַר אֹתָנוּ וְאֶת
 נַפְשֵׁנוּ וְאֶת מְמוֹנֵנוּ הַקְּדוּשָׁה וְאֶת כָּל חֲפָצֵינוּ אֲשֶׁר אֵתָּה
 מִשְׁפִּיעַ לָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ בְּכָל עֵת. וְתִשְׁמַר וְתִצִּיל אֹתָם מִכָּל
 מִיַּי חֵזֶק שְׂפָעוֹלָם, וְתִצִּילֵנוּ מִגְּנֻבוֹת וְאֲבֵדוֹת וּמִכָּל מִיַּי
 הַפֶּסֶד שְׂפָעוֹלָם, כִּי אֵל שׁוֹמְרָנוּ וּמְצִילֵנוּ אַתָּה. וְקוֹמָה
 בְּעֶזְרֵתְנוּ, וְהִצֵּל אֹתָנוּ מִכָּל מִיַּי שׁוֹנְאִים וּמַחֲלֻקִּים
 בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת. וְתִבְטַל בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים אֶת כָּל
 מִיַּי מַחֲלֻקִּים מִן הָעוֹלָם. וְתִשִּׂים שְׁלוֹם בֵּין עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
 לְעוֹלָם. וְתִגְלַח הָאֶמֶת בְּעוֹלָם. וְתִצִּיל אֹתָנוּ וְאֶת כָּל
 חֲבָרֵתְנוּ וְאֶת כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל הַחֲפָצִים לְעַבְדֶּךָ בְּאַמֶּת,
 שְׁלֹא יִהְיֶה כַּח לְשׁוֹם חוֹלְקִים וּמְתַנְּגָדִים אֶל נִקְדַּת הָאֶמֶת
 לְהַפִּיל אֹתָנוּ חֵם וְשָׁלוֹם:

רַבּוֹנוּ דְעֵלְמָא כְּלָא יוֹדַע כָּל סְתָרֵי יְצוּרִים אַתָּה יְדַעְתָּ
 כַּמָּה וְכַמָּה מִיַּי שׁוֹנְאִים וְאוֹיְבִים עוֹמְדִים עָלֵינוּ
 בְּכָל עֵת, אַתָּה לְבַד יְדַעְתָּ אֹתָם וְאֶת מַחֲשַׁבּוֹתָם. וְהֵם
 חֲפָצִים לְגַרֵּשׁ וְלְהַפִּיל אֹתָנוּ חֵם וְשָׁלוֹם מִעַבְדֹתֶךָ בְּאַמֶּת,
 כְּאֲשֶׁר אַתָּה לְבַד יְדַעְתָּ. וּלְפִי גְדֹל חֲלִישׁוֹתָנוּ עַל־יְדֵי
 עוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים אֵין לָנוּ שׁוֹם כַּח לְעַמּוֹד פְּנִגְגָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת
 וּבְרוּחַנִיּוֹת כִּי רַבִּים קָמִים עָלֵינוּ, רַבִּים מְאֹד. גְּדוֹלִים
 בַּתּוֹרָה גְּדוֹלִים בְּעִשְׂרָה. גְּדוֹלִים בְּמַעֲשֵׂים טוֹבִים הָרַבָּה

יוֹתֵר מֵאֲתָנּוּ, וְאִיךָ יוּכְלוּ חֲלוּשֵׁי כַּח פְּמוֹנּוֹ לְעֹמֵד בְּפָנֵיהֶם.
 וּמֵאַיִן נִבְקֶשׁ עֶזְרָה לְהַנְצִיל מֵהֶם, כִּי כָּבֵד הִפִּילוּ אוֹתָנּוּ הַרְבֵּה
 עַל יְדֵי מַחְלָקוֹתֵם, בְּאֲשֶׁר לְפָנֶיךָ נִגְלָה הַכֹּל. וְעַתָּה מָה אַעֲשֶׂה
 אָבִי שְׁבַשְׁמִים, כִּי בְּאֵמֶת אָנִי יוֹדֵעַ בְּנִפְשֵׁי שְׂאִינִי כִּדְאִי
 וְרֵאוּי לְהִתְקָרֵב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת, כִּי פִגְמֹתַי נִגְדָּדְךָ הַרְבֵּה מְאֹד
 וּמִחֲמַת זֶה הֵם נִתְעוֹרְרִים עָלַי לְהִלְשִׁין וְלִקְטֹרֵג חֵם וְשָׁלוֹם.
 אֲבָל לְפָנֶיךָ נִגְלָה תְּעֹלוּמַת לְבָבִי, כִּי אֶף-עַל-פִּי-כֵן אָנִי חָפִיץ
 וּמִתְגַּעְגַּע לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת. וְאִם אֲמַנָּם פִּגְמֹתַי בְּכַבּוּדְךָ,
 אֶתָּה חֲנוּן הַמְרַבֵּה לְסִלַּח. אֲבָל מָה חָטָאתִי נִגְדָּדְךָ, וּמָה
 פִּגְמֹתַי בְּכַבּוּדְךָ. לֹא נָשִׁיתִי וְלֹא נָשׂוּ בִּי, וּמִדּוּעַ הֵם חוֹלְקִים
 עַל חֲלוּשֵׁי כַּח נִכְאֵי לֵבָב פְּמוֹנּוֹ. "כִּי אֶתָּה אֲשֶׁר הִכִּיתָ
 רָדְפוּ, וְאֵל מִכְּאוֹב חֲלָלֶיךָ יִסְפְּרוּ":

רְבוֹנּוֹ שֶׁל עוֹלָם. הִרְבֵּה אֶלְהִינוּ, לְבַקֵּשׁ אֶת הַנְּרָדָּפִים,
 וְלָרַחֵם עַל הַחֲלוּשִׁים וְהָעֵיפִים. חוּם וְחַמֵּל עָלֵינוּ,
 חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ. יְחַמּוּ מִנְעִיךָ וְחַנּוּנוֹתֶיךָ עָלֵינוּ. כִּי נִשְׂאָרְנוּ
 יְתוּמִים וְאִין אָב וְאִין מִי יְקוּם בְּעֵדְנוּ. וְאִין לָנוּ עַל מִי
 לְהִשְׁעוֹן כִּי אִם עַל אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, וְעַל זְכוֹת וְכַח הַצְּדִיקוֹ
 אֵמֶת, שְׂזָכּוּ לְשִׁלְמוֹת הַבְּרִית בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת בְּתַכְלִית
 הַמְּעֻלָּה בְּתַכְלִית הַקְּדוּשָׁה כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב. וְלִמְעַנְךָ וְלִמְעַנָּם
 עֲשֵׂה וְלֹא לָנוּ, וְתַעֲזֹרֵר אֶת הַצְּדִיקוֹ אֵמֶת שְׂיִמְלִיצוּ טוֹב
 בְּעֵדְנוּ, וְהֵם יִלְחַמוּ לְפָנֵינוּ, וְיִמְשִׁיכוּ אוֹר קְדוּשַׁת פְּנֵיהֶם
 הַקְּדוּשִׁים אֵלֵינוּ. וְתִגְרֹשׁ מִפְּנֵיהֶם וּמִפָּנֵינוּ כָּל מִינֵי שׂוֹנְאִים
 וּמִתְנַגְּדִים אֶל הָאֵמֶת. וְתַכְנִיעֵם וְתִשְׁפִּילֵם עַד עָפָר וְתִתֵּן

בְּלִבֵּיהֶם שִׁישׁוּבוּ אֶל הָאֱמֶת, וְתִגְלַח לָהֶם הָאֱמֶת בְּכָל מְקוֹם
שָׁהֵם, בְּאֶפֶן שִׁיזְכוּ גַם כֵּן לִידַע מִמַּעֲלַת וְגִדְלַת קִדְשֵׁי
הַצְּדִיקִים הָאֱמֶתִיִּים, וְלַהֲתַדְבֵּק וְלַהֲתַקְרַב לְדַרְכֵיהֶם,
וְלַהֲתַאֲבֵק בְּעַפְרֵ רַגְלֵיהֶם וְלַשְׁתּוֹת בַּצָּמָא אֶת דְּבָרֵיהֶם,
וְלַעֲסֹק בְּסִפְרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים שֶׁהִנִּיחוּ אַחֲרֵיהֶם בְּרַכָּה כָּל
הַצְּדִיקִים הָאֱמֶתִיִּים לְמַעַן נִזְכָּה כְּלָנוּ לָשׁוּב אֵלֶיךָ בָּאֱמֶת
וּבְלֵב שָׁלֵם, פְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב. חוּם וְחֲנֻנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ
וְהוֹשִׁיעֵנו, וּמִלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּרַחֲמִים. וְהִסֵּר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב
דָּבָר וְחָרֵב וְרָעַב וְיָגוֹן. וְהִסֵּר שָׁטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ:

וְעֲזָרְנוּ שְׁנוֹזְכָה לְפִזֵּר מְמוֹן בְּשָׁבִיל עֲשִׂיַת כָּל מִצְוָה
וּמִצְוָה. וְלֹא יִהְיֶה שׁוּם מְמוֹן חָשׁוּב אֲצִלָּנוּ נֶגֶד
שׁוּם מִצְוָה. וְנִזְכָּה לְהוֹצִיא מְמוֹן הַרְבֵּה בְּשָׁבִיל כָּל מִצְוָה
וּמִצְוָה וּבְשָׁבִיל כָּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁהוּא רְצוֹנְךָ הַטּוֹב בָּאֱמֶת
וְלֹא נִרְגִישׁ בְּלִבְנוּ כִּלְלֵ הַפֶּסֶד הַמְמוֹן בְּשָׁבִיל שׁוּם מִצְוָה
וְדָבָר שֶׁבִקְדֻשָּׁה שֶׁבְּעוֹלָם. וְנִקְנֶה אוֹתָם בְּדָמִים יְקָרִים
וְנִפְזֵר עֲלֵיהֶם מְמוֹן הַרְבֵּה בְּשִׂמְחָה וְחֵדוּה גְדוֹלָה וְנִזְכָּה
לְקַיֵּם מִצְוֹתֶיךָ וּרְצוֹנְךָ תָּמִיד בְּגוֹף וְנַפְשׁ וּמְמוֹן. וְנִזְכָּה
לְאֱמֶת וְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה וּלְפָנִים דְּקִדְשָׁה לְאַנְפִּין נְהִירִין לְפָנִים
שֶׁל שִׂמְחָה, וַיְקַיֵּם בָּנוּ וּבְזַרְעֵנוּ מִקָּרָא שְׁפָתוֹב: "זֶה הוּא
הוֹרֵשׁוּ מִבְּקִשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב סְלָח". וְנִזְכָּה לְמִדַּת הַבְּטָחוֹן
בְּשִׁלְמוֹת בָּאֱמֶת פְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "בְּטַחוּ
בִּיהוָה עַדִּי עַד כִּי בִּיהִ יְהוּה צוּר עוֹלָמִים":

רַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים. וְעֲזָרְנוּ שְׁנֹזְכָה לְהַגִּיעַ לְכָל מַה
 שְׁבִקְשָׁנוּ מִלְּפָנֶיךָ, שְׁנֹזְכָה אֲנִי וְזָרְעִי וְכָל עַמֶּךָ בֵּית
 יִשְׂרָאֵל לְקֹדֶשֶׁת הַבְּרִית בְּאַמֶּת. וְלִשְׁבַר תַּאֲוֹת מִמּוֹן
 לְגַמְרִי. וְלַהֲרַחֵק וּלְבַטֵּל מִמֶּנּוּ כָּל מִינֵי עֲצָבוֹת וּמְרָה
 שְׁחֹרָה. וְתִסִּיר מִמֶּנּוּ יָגוֹן וְאַנְחָה. וְתִזְכְּנוּ כְּלָנוּ לְהִיּוֹת
 בְּשִׂמְחָה תָּמִיד וְתִבְטֵל כָּל מִינֵי מַחְלָקֹת מִן הָעוֹלָם. וַיְקִיֵּם
 מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "אֲנָשִׁי דָמִים וּמְרָמָה לֹא יִחַצּוּ יְמֵיהֶם וְאֲנִי
 אֲבַטֵּחַ בָּךְ". וְנֹזְכָה כְּלָנוּ לְהִיּוֹת בְּכֻלֵּי צְדִיקִים אֲמִתִּיִּם
 שׁוֹמְרֵי הַבְּרִית בְּאַמֶּת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "וְעַמֶּךָ כָּלָם צְדִיקִים
 לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ נִצֵּר מִטְּעֵי מַעֲשֵׂי יָדֵי לְהַתְּפָאֵר".
 וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ וְעַל זָרְעֵנוּ וְעַל כָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל שְׁפַע
 טוֹבָה וּבְרָכָה וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְשִׂשׁוֹן וְשִׂמְחָה, גִּילָה רַנָּה דִּיִּצְחָה
 וְחֻדוּחָה מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם. "אֹר זָרוּעַ לְצַדִּיק וּלְיִשְׂרָאֵל לֵב
 שְׂמֻחָה. שְׂמֻחוֹ בִּיהוָה וְגִילוֹ צְדִיקִים וְחֵרְנֵינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב".
 אָמֵן נִצַּח סָלַח וְעַד:

כד

אֲשִׁירֵנוּ מַה טוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה נְעִים גּוֹרְלָנוּ. וּמַה יָפָה
 יְרוּשָׁתֵנוּ. אֲשִׁירֵנוּ שְׂזוּכֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
 וְחֶסְדֶיךָ הַיְקָרִים לְקַבֵּל תּוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה. וְלִקְיָם מִצּוֹתֶיךָ
 הַיְקָרוֹת "הִנֵּחַמָּדִים מִזָּהָב וּמִפֶּזֶב רָב". וּבִכֵּן בָּאתִי לְשַׁחַר
 פָּנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי. שְׂתַחַנְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
 וּבְחֶסְדֶיךָ הַגְּדוֹלִים, וְתִזְכְּנוּ שְׁנַעֲשֶׂה כָּל הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה

גְדוֹלָה וְעֲצוּמָה מְאֹד. בְּאֲשֶׁר רָאִוּי לְשִׁמְחָה וְלִשְׂשׂוֹן וְלִגְדִיל בְּךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. בְּכֹל יְעַת שְׂאֵנוּ זֹכִים לְקַיֵּם וְלַעֲשׂוֹת אִיזָה
מִצְוָה, אֲשֶׁר כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה הִיא אַחֲדוּתְךָ, וְאֵנוּ זֹכִים
לְהִתְדַבֵּק בְּךָ וְלִהְיוֹת לְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל יְדֵי עֲשִׂית כָּל
מִצְוָה וּמִצְוָה. מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמִּי אֲשֶׁר זָכִיתִנִּי
לְהִיּוֹת מְזֻרַע יִשְׂרָאֵל וְלֹא עָשִׂנִי גוֹי. וְאַתָּה מְקוּם מְעַפָּר דָּל,
מֵאֲשֵׁפוֹת תָּרִים אֲבִיוֹן כְּמוֹנִי. וְאַתָּה מְזַכֶּה אוֹתִי בְּכֹל יוֹם
וּבְכֹל יְעַת לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת הַיְקָרוֹת וְהַחֲבִיבוֹת. עֲזָרְנוּ
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שְׂיִמְשֶׁךָ עָלֵינוּ שְׂמַחָה גְדוֹלָה מִמִּי
שֶׁהִשְׂמַחָה בְּמַעֲוֹנוּ, שְׂנֹזֶכֶה לְשִׂמְחָה מְאֹד בְּאַמֶּת בְּעֵת שְׂאֵנוּ
זֹכִים לַעֲשׂוֹת מִצְוָה, עַד שְׂנֹזֶכֶה תָּמִיד לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת
רַבּוֹת בְּכֹל יוֹם וְיוֹם בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה וְחֵדוּה רַבָּה וְעֲצוּמָה
מְאֹד. וְתִגַּן עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבַחֲסָדֶיךָ הָעֲצוּמִים,
וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי מֵעֲצָבוֹת וּמְרָה שְׂחֹרָה, שְׂלֹא יַעֲלֶה וְלֹא
יָבֹא וְלֹא יִגִּיעַ לְלִבִּי שׂוֹם עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׂחֹרָה כָּלֵל. וְהִסֵּר
מִמֶּנִּי יְגוֹן וְאַנְחָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתִהְיֶה בְּעֲזָרִי וְתוֹשִׁיעֵנִי
וְתִזְכֶּנִי לְפָרֵשׁ שִׁיחָתִּי לְפָנֶיךָ בְּכֹל יוֹם וְיוֹם. וְאַתָּה כָּל אֲשֶׁר
עִם לְבָבִי אֲשִׁיחָה לְפָנֶיךָ, וְאַזְכֶּה לְהִתְוֹדוֹת בְּכֹל יוֹם עַל כָּל
חַטָּאתִי וְעֲוֹנוֹתִי וּפְשָׁעֵי שְׂחַטָּאתִי וְשַׁעֲוִיתִי וְשַׁפְּשַׁעְתִּי
לְפָנֶיךָ. וְלָשׁוּב עֲלִיהֶם בְּאַמֶּת בְּכֹל לֵב וְנַפֶּשׁ בְּתִשׁוּבָה
שְׂלֵמָה. וְלִבְקֹשׁ וְלִהְיוֹת חֲנוּן מִלְּפָנֶיךָ מְחִילָה וּסְלִיחָה וּכְפָרָה
בְּלֵב נִשְׁפָּר וְנִדְרָה בְּאַמֶּת כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב, וְלִקְבֹּל עָלַי קַבְּלָה
חֲזָקָה וְנִכּוֹנָה בְּאַמֶּת שְׂלֹא אֶחְטָא עוֹד, וְלֹא אָשׁוּב לְאוֹלָתִי.
"אִם אֶזְוֹן פֶּעֱלָתִי לֹא אוֹסִיף". וְאַתָּה תְּעוֹרֵר חֲסָדֶיךָ וְתִמְלֵא

עָלֵי רַחֲמִים. וְתַמְחַל וְתַסְלַח לִי עַל כָּל חַטָּאֵי וְעֲוֹנוֹתַי
וּפְשָׁעַי. וְתַסִּיר הָעֲצָבוֹת וְהַדְּאָגוֹת וְהַמָּרָה שְׁחֹרָה מִמֶּנִּי.
וְתַעְזְרֵנִי לָבוֹא אַחֵר כִּי לְשִׂמְחָה גְדוֹלָה וְעֲצוּמָה בְּאַמֶּת,
בְּאִפֶּן שְׂאֵזְכָּה לְחַיּוֹת בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה תָּמִיד, וּבְכַרְט בְּשִׁעַת
עֶסֶק הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה. וּבְשִׁעַת עֲשִׂית כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה
אֲזָכָה שְׁלֵא יַעֲלֶה עַל לְבִי שׁוֹם עֲצָבוֹת וּדְאָגָה מִשׁוֹם חַטָּא
וְעֹז, מִכָּל שֶׁכֵּן שְׁלֵא יַעֲלֶה עַל לְבִי שׁוֹם דְּאָגָה וְעֲצָבוֹת
מִעֶסְקֵי פְרִנָּסָה וְעֲנִינֵי עוֹלָם הִזָּה חַס וְשָׁלוֹם. רַק אֲסַלֵּק אֶז
מִדַּעְתִּי וְאֶשְׁכַּח אֶז לְגַמְרֵי כָּל מָה שְׁעֵבֵר עָלַי עַד אוֹתָהּ
הַשָּׁעָה שְׂאֵנִי זוֹכָה לְעֶסֶק בְּתוֹרָתְךָ וְלַעֲשׂוֹת אִיזָה מִצְוָה.
וְאֲזָכָה לְהַמְשִׁיךְ עָלַי שִׂמְחָה שְׁלֵמָה בְּשִׁעַת עֲשִׂית כָּל מִצְוָה.
"שׂוֹשׁ אֲשִׁישׁ בִּיהוָה, תִּגַּל נַפְשִׁי בְּאֱלֹהֵי". עַד שְׂאֲזָכָה
לַעֲשׂוֹת כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה וְכָל דְּבָר שֶׁהוּא רְצוֹנָךְ, בְּשִׂמְחָה
שְׁלֵמָה וְחֵדוּה רַבָּה בְּאַמֶּת כִּי רְצוֹנָךְ הַטּוֹב. עַד שְׂאֲזָכָה
עַל-יָדַי עֲשִׂית הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה. לְבָרֵךְ וּלְהַעֲלוֹת כָּל
נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּפְּלוּ בֵּין הַקְּלָפוֹת עַל יָדַי, עַל-יָדַי
עֲוֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי הַמְּרַבִּים. שְׁחַטָּאתַי לְפָנֶיךָ בֵּין בְּגִלְגּוֹל זֶה
בֵּין בְּגִלְגּוֹל אַחֵר, לְבָרֵךְ כָּלֵם עַל יָדַי שִׂמְחַת הַמִּצְוָה בְּסוּד
אַחַד עָשָׂר סְמִמֵּי הַקְּטָרֶת. וְנִזְכָּה לְהוֹצִיא כָּל חַיּוֹת מִן
הַקְּלָפוֹת עַד שִׂית בְּטָלוּ כָּלֵם לְגַמְרֵי, וְיִהְיוּ כְּאִין וּכְאֶפֶס.
וְנִזְכָּה לְהַעֲלוֹת כָּל נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה לְשָׁרְשָׁם, לְהַשְׁלִים עַל
יָדָם קוֹמַת הַשְּׂכִינָה. וְתַרְחֵם עָלֵינוּ, וְתַחֲיֶה בְּעֲזָרְנוּ, שְׂנִזְכָּה
לְהַעֲלוֹת הַשְּׂכִינָה מִהַגְּלוּת עַל יָדַי עֲשִׂית הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה

גְּדוּלָהּ. וַיִּתְגַּלֶּה מַלְכוּתָךְ עַל כָּל בָּאֵי עוֹלָם. וַיִּקְבְּלוּ כָּל־אֶת
 עוֹל מַלְכוּתְךָ, וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם מִהֲרָה לְעוֹלָם וָעֶד.

וּבְכֹן תִּרְחַם עָלֵינוּ, אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ, וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קְדוּשָׁה
 וְטַהָרָה. וְתִתֵּן כַּח וּגְבוּרָה בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה שְׁאֵנֵנו
 זוֹכִין לַעֲשׂוֹת שְׁתַּתְּעוֹרֵר הַמִּצְוָה וְתִלְךְ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כָּל־עַם.
 וְתַעֲזֹרֵר אֶת כָּל־עַמְּךָ לְעִבּוּדְךָ וְלִירְאָתְךָ, עַד שְׂוִיתְעוֹרְרוּ כָּל
 הָעוֹלָמוֹת כָּל־עַם וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם לְעִבּוּדְךָ בְּאַמְתָּ, דוֹמָם
 צוֹמַח חַי מְדַבֵּר, אֵשׁ רוּחַ מַיִם עֶפֶר, מִן הָאָרֶז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן
 עַד הָאֵזוֹב אֲשֶׁר בְּקִיר, מִשְׁלֵשׁוֹל קָטָן שְׂבִיִּים עַד קַרְנֵי
 רְאֵמִים, "מִלְּכֵי אֶרֶץ וְכָל לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל שׁוֹפְטֵי אֶרֶץ",
 גְּדוּלִים וְקַטְנִים, בָּנִים וּבָנוֹת, זְקֵנִים וְנַעֲרִים, "הָאֶרֶץ וְכָל
 אֲשֶׁר עָלֶיהָ חַיִּים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם" הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַי הַשָּׁמַיִם
 וְכָל צְבָאָם, עוֹלָם הַעֲשִׂיָה וְהַיְצִירָה וְהַבְּרִיאָה וְהָאֲצִילוֹת
 וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם, שְׂפָלִים גְּלָגָלִים מְלֵאכִים זִיקִים חַשְׁמָלִים
 שְׂרָפִים וְאוֹפָנִים וְחַיּוֹת הַקֶּדֶשׁ, מִן תְּכֵלִית נִקְדַּת הַמְּרֻכָּז שֶׁל
 עוֹלָם הַעֲשִׂיָה, עַד רֵאשִׁית נִקְדַּת הַבְּרִיאָה שֶׁהוּא תְּחִלַּת
 הָאֲצִילוֹת. בְּכָל־תִּלְךְ הַמִּצְוָה שְׁאֵנֵנו זוֹכִין לַעֲשׂוֹת בְּכָל־עַתָּה,
 וְתַעֲזֹרֵר וְתִקְוֶיךָ כָּל־עַמְּךָ לְעִבּוּדְךָ בְּאַמְתָּ. וַיִּשׁוּבוּ כָּל
 הָעוֹלָמוֹת וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם אֵלֶיךָ בְּאַמְתָּ. וְעַל יְדֵי זֶה יִתְעוֹרֵר
 בְּרָכָה בְּכָל־הָעוֹלָמוֹת כָּל־עַם. וְתִקְוֶיךָ מִקְרָא שְׂפָתָתוֹב: "פּוֹתַח
 אֶת יְדֶיךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן". וְתִשְׁפִּיעַ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים.
 וְתִמְשִׁיךְ שְׂפַע טוֹבָה וּבְרָכָה בְּכָל־הָעוֹלָמוֹת כָּל־עַם. וַיְמִינְךָ
 תִּסְעֶדְנִי, וְתִסִּיעֵנִי מִן הַשָּׁמַיִם וְתִתֵּן בְּלִבִּי שְׂאֲכוֹן אֶת לְבִי

וְדַעְתִּי וְרַצוֹנִי לְהַמְשִׁיךְ עָלַי בְּרַבַּת שְׂכָל מֵאֲתֶיךָ, שְׁתִּשְׁפִיעַ
 עָלַי קִדְשְׁתֶּךָ וְתַחֲנִנִי מֵאֲתֶיךָ דַּעַה בִּינָה וְהַשְׂכֵּל, וְתִזְכְּנִי
 לְגַרְשׁ וּלְבַטֵּל מִמֶּנִּי כָּל מִינֵי שְׁטוּתִים וּבְלִבוּלִים וְעַרְבוּב
 הַדַּעַת. רַק אֲזַכֶּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וַחֲסָדֶיךָ הָעֲצוּמִים לְשִׂכְלִי
 הַקָּדוֹשׁ וְדַעַת שְׁלֹם הַקְּדוּשָׁה, בְּרַצוֹנֶךָ הַטּוֹב. וְתַעֲזָרְנִי
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שְׂאֵזְכָּה לְאַמוּנָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת, שְׁלֵא
 אֶסְמְךָ עַל שְׂכָלִי כִּלְלִי. וְאַפְלוּ בָּעַת שְׁתִּסְיַעֲנִי בְּרַחֲמֶיךָ,
 וְתִשְׁפִיעַ עָלַי שְׂכָל שְׁלֹם וְדַעַת נְכוֹן הַקְּדוּשָׁה בְּאַמֶּת, לֹא
 אֶסְמְךָ עַל הַשְׂכֵּל לְבַד, רַק אֲזַכֶּה תָּמִיד לְהַמְשִׁיךְ אֶמוּנָה
 לְתוֹךְ בְּרַבַּת הַשְׂכֵּל. וְכֹל מֵה שְׂאֵזְכָּה לְהוֹסִיף חֲכָמָה וְשְׂכָל,
 אֲזַכֶּה לְהוֹסִיף אֶמוּנָה. וְעַקֵּר תְּבוּנַת שְׂכָלִי יִהְיֶה לְהֶאֱמִין בְּךָ
 בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה וְאוֹסִיף לְהַתְחִיזֵךְ בְּכָל פַּעַם בְּאַמוּנָה חֲזָקָה
 בְּיֹתֵר. וְאֲזַכֶּה תָּמִיד לְהֶאֱמִין בְּךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ הַקָּדוֹשִׁים
 וּבְצִדִיקוֹת הָאֱמֶתִּים בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת בְּפִשְׁטוּת
 וּבְתַמִּימוּת:

וּבְכֵן תִּרְחַם עָלֵינוּ בְּרַחֲמִים רַבִּים בְּרַחֲמִים גְּדוּלִים.
 וְתִזְכְּנִי לִישָׁב וּלְסִדֵּר אֶת הַדַּעַתִּי הַיָּטִב. וְתִשְׁפִיעַ עָלַי
 קְדוּשָׁה וְטַהָרָה וְשִׁפְעַ עֲלִיּוֹנָה מִכְּתָר עֲלִיּוֹן, לְמַעַן אֲזַכֶּה עַל
 יָדֶי זֶה לְהַמְשִׁיךְ עָלַי כַּח הַמְּסִדֵּר וְהַמֵּי־שָׁב אֶת הַמַּחֲזִין
 הַקְּדוּשָׁה. וְאֲזַכֶּה תָּמִיד לִישׁוֹב הַדַּעַת הַיָּטִב בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה
 שְׁלֵמָה, בְּקְדוּשָׁה וּבְטַהָרָה בְּרַצוֹנֶךָ הַטּוֹב. מְלֵא רַחֲמִים,
 קוּמָה בְּעִזְרָתִי וְהוֹשִׁיעֵנִי שְׁלֵא תִרְדֶּף מִחֲשַׁבְתִּי חֵם וְשָׁלוֹם
 אַחַר תִּאֲזוֹת וְהִרְהוּרִים וּמַחֲשָׁבוֹת זְרוֹת וְחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת,

רק אֶזְכֶּה לָאֲחוֹז אֶת חֲכָמָתִי וּבִינָתִי וְדַעְתִּי לְבָלִי לְהַנִּיחַ אֶת
 הַמַּחַ לְחֹשֶׁב כָּלֵל שׁוֹם מִחֲשָׁבָה חִיצוֹנָה כָּלֵל, וַיְהִי מוֹחִי
 נָקִי וְזָךְ וְצַח בְּקִדְשָׁה וְטָהָרָה תָּמִיד. וְתַעֲזָרְנִי שְׂאֵזְכָה
 לְעֵלוֹת תָּמִיד מִמַּעַלָּה לְמַעַלָּה וּמִדְּרָגָא לְדְרָגָא עַל יְדֵי עֲשִׂיַת
 מִצְוֹתֶיךָ הַקְּדוּשִׁים בְּשִׂמְחָה, עַד שְׂאֵזְכָה שְׁתַּרְדֵּף מִחֲשַׁבְתִּי
 תָּמִיד לְהַשְׁיִיג אוֹתְךָ בְּקִדְשָׁה וּבְטָהָרָה וּבִישׁוּב הַדַּעַת
 בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה. וְתַעֲשֶׂה עִמִּי נִפְלְאוֹת, פְּלֵאֵי
 פְּלֵאוֹת. וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתִזְכְּנִי שְׁתַּרְדֵּף מִחֲשַׁבְתִּי תָּמִיד לְהַשְׁיִיג
 הָאוֹר הָאֵין סוּף שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִנִּפְשֵׁיךָ רוּחִין וְנִשְׁמָתִין.
 וְתִשְׁבִּיעַ בְּצַחְצַחוֹת נִפְשֵׁי. "אֲחַת שְׂאֵלְתִי מֵאֵת יְהוָה אוֹתָהּ
 אֲבַקֵּשׁ שְׁבֹתִי בְּבֵית יְהוָה כָּל יְמֵי חַיֵּי לַחַזוֹת בְּנַעַם יְהוָה
 וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ". וְתַמְשִׁיךְ עָלַי אוֹר קִדְשָׁת פַּח הַמְסֻדָּר
 וְהַמֵּיִשֵּׁב אֶת הַמַּחֲיִין שֶׁהוּא פֶתֶר עֲלִיוֹן. וְאֵזְכָה עַל יְדֵי זֶה
 לְבָלִי לְצֵאת חוּץ מִן הַגְּבוּל חֵם וְשָׁלוֹם. רַק אֵזְכָה שְׁתַּרְדֵּף
 מִחֲשַׁבְתִּי לְהַשְׁיִיג אוֹר הָאֵין סוּף "בְּרָצוּא וְשׁוֹב" בְּבַחֲיִנַת:
 "מָטִי וְלֹא מָטִי" בְּבַחֲיִנַת: "רְדִיפָה וּמַעֲבֵב" עַל־יְדֵי פַח
 הַמְסֻדָּר וְהַמֵּיִשֵּׁב אֶת הַמַּחֲיִין בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה. עַד
 שְׂאֵזְכָה שְׁיַעֲלֶה וַיְכַלֵּל שְׁכָלִי בְּתוֹךְ "תִּשְׁעָה הַיְכָלִין עֲלֵאֵין
 דְּלָאוֹ אֲנִין נְהוּרִין וְלֹא רוּחִין וְלֹא נִשְׁמָתִין וְלִית מָאן
 דְּקִימָא בְּהוּ וְלֹא מִתְדַבְּקִין וְלֹא מִתְיַדְעִין". כִּי אַתָּה יְהוָה
 לְבַד יַדְעָתָ עֵצֶם רְדִיפַת הַשְׁתַּוְקוֹת נִפְשֵׁי וְרוּחֵי וְנִשְׁמָתֵי
 בְּשִׁרְשָׁם הָעֲלִיוֹן לְהַשְׁיִיג הַשְּׂגוֹת אֱלֹהֵי, אֲשֶׁר לְכַךְ נּוֹצְרָתִי.
 "צְמָאָה נִפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי מְתֵי אָבוּא וְאַרְאָה פְּנֵי
 אֱלֹהִים. מַה יְדִידוֹת מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יְהוָה צְבָאוֹת. נִכְסְפָה וְגַם

כָּל־תָּה נִפְשֵׁי לְחַצְרוֹת יְהוָה לְבִי וּבְשָׂרֵי יִרְנְנוּ אֵל אֵל חַי׃
 אֲבָל עֲזוֹנוֹתַי הִטּוּ אֵלֶיךָ, וְחַטָּאתַי הִסְתִּירוּ פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי. כִּי
 מִחֲשֻׁבְתֵי הִיתָה רוֹדֶפֶת אַחַר תַּאֲזוֹת רַעוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים
 וּמִחֲשֻׁבוֹת חֵיצוֹנִיּוֹת. עַד שֶׁפָּגַמְתִּי בְּכָל חֲדָרֵי הַשָּׂכָל וּבְכָל
 נְתִיבוֹת וּשְׂבִילֵי הַדַּעַת, עַד שֶׁחָרַבְתִּי אֶת בֵּית הַחֲכָמָה,
 וּפְרַצְתִּי גְדָרֵי הַתְּבוּנָה, וְחָרַסְתִּי אֶת הַיְכָלֵי הַדַּעַת. וּפָגַמְתִּי
 חֲרִיבָה בְּחֲכָמָה וּבִינָה וְדַעַת וּבִכְחַ הַמַּעֲכָב וְהַמְסִדֵּר
 וְהַמֵּי־שֵׁב אֶת הַשָּׂכָל שֶׁהוּא כְּתוּר עֲלִיוֹן, בְּכָל־פָּגַמְתִּי חֲרִיבָה
 מְאֹד עַל יְדֵי חַטָּאֵי וְעֲזוֹנוֹתַי וּפְשָׁעֵי הַמְרָבִים. שִׁחַטְתִּי
 וְשַׁעֲוִיתִי וְשַׁפְּשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי.

עַל כֵּן הִנְנִי מִפִּיל תַּחֲנַתִּי לְפָנֶיךָ. אֲדוּן הֲרַחֲמִים וְהַסְּלִיחוֹת.
 שְׁתַּמְחַל וְתִסְלַח וְתִכַּפֵּר לִי עַל כָּל חַטָּאֵי וְעֲזוֹנוֹתַי
 וּפְשָׁעֵי הַמְרָבִים. וְתַעֲשֶׂה עִמִּי כְּגֹדֶל נִפְלְאוֹתֶיךָ הַנּוֹרְאוֹת,
 וְתוֹצִיאֵנִי וְתַעֲלֵנִי מִמַּצְוִלוֹת יָם. וְתָשׁוּב וְתִתֵּן אֶת שְׂכָלִי.
 וְתִרְחַם עָלַי וְתַצִּילֵנִי מֵעַתָּה מִכָּל מִיַּיִן מִחֲשֻׁבוֹת חֵיצוֹנִיּוֹת
 וּמִכָּל מִיַּיִן הִרְהוּרִים רָעִים וּמִכָּל מִיַּיִן רְדִיפַת הַמַּחֲשָׁבָה
 אַחַר תַּאֲזוֹת וְעַסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה חֵם וְשָׁלוֹם. וְתִטְהַרֵנִי
 וְתִקְדְּשֵׁנִי בְּקֹדֶשְׁתֶּךָ הָעֲלִיוֹנָה. וְתִסִּיר מִמֶּנִּי יְגוֹן וְאַנְחָה
 וְתִבְטֵל הָעֲצָבוֹת מִמֶּנִּי בְּבִטּוֹל גְּמוּרָה. וְתִזְכֵּנִי לְשִׂמְחָה
 שְׁלֵמָה, שְׂאֵזְבָה לַעֲשׂוֹת מִצְוֹתֶיךָ בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְחֲדוּחָה
 גְּדוֹלָה וְעֲצוּמָה. וְתָשׁוּב וְתִבְנֶה חֲרִבוֹתַי. וְתִחְזֹר וְתִבְנֶה
 הַיְכָלֵי שְׂכָלֵי עַל מְכוֹנּוֹ, וְאַרְמוֹנֵי דַעַתִּי עַל מִשְׁפָּטוֹ יֵשֵׁב
 בְּקֹדֶשְׁךָ וּבִטְהַרָה גְּדוֹלָה, בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה:

וְאֶזְכָּה לְעֲלוֹת חַיֵּשׁ קָל מִהָרָה מִמַּעַלָּה לְמַעַלָּה וּמִדֶּרְגָא
 לְדֶרְגָא. עַד שְׁאֶזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ לְתַשְׁעָה הַיְכָלִין
 עֲלָאִין הָאֵלֹהִי שְׁהַזְכַּרְתִּי לְפָנֶיךָ, וְאֶזְכָּה גַם בְּעוֹלָם הַזֶּה לְדַעַת
 וּלְהַכִּיר אוֹתְךָ בְּאֵמֶת. וְאֶזְכָּה לְעֲלוֹת לְכָל הַמְדֻרְגּוֹת
 הָעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁל הַקֹּדֶשׁ, עַד תִּכְבְּלִית מְדֻרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה. כָּל מִה
 שְׁאֶפְשֵׁר לְאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי לְעֲלוֹת וּלְהַשִּׁיג בְּעוֹלָם הַזֶּה. אֲשֶׁר
 לְכַךְ יֵרְדָה הַנְּשֻׁמָּה בְּזֶה הָעוֹלָם מֵרוֹם הַמַּעַלּוֹת, כִּדִּי שֶׁתְּזַכָּה
 עַל־יָדֵי מַעֲשֵׂיֶהָ הַטּוֹבִים לָשׁוּב וּלְעֲלוֹת לְמַקּוֹר הַצְּבָה,
 לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, בְּיִתֶּר שְׂאֵת וְיִתֶּר עִזּוֹ:

חוֹם וְחַמַּל עָלַי, בְּרַחֲמֵי הָאֵב עַל הַבֶּן, וְזַכְּנִי לְטוֹבָךָ הַגָּדוֹל
 בְּאֵמֶת. כִּי אֶתָּה טוֹב וּמַטִּיב לְכָל. וְאֶתָּה חָפִיץ לְהַטִּיב
 לְבְרִיּוֹתֶיךָ. וּלְגַלּוֹת לָהֶם אֱלֹהוּתְךָ. אֲשֶׁר זֹאת הִיא תִּכְבְּלִית
 הַטּוֹבָה שֶׁבְּכָל הַטּוֹבוֹת. חוֹם וְחַנּוּנִי, וְתֵן בְּלִבִּי, וְעֲזָרְנִי
 לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת, בְּאֵפֶן שְׁאֶזְכָּה לְשַׁבַּע מִטּוֹבָךָ הָאֵמֶתִי,
 שְׁאֶזְכָּה לְדַעַת וּלְהַכִּיר אוֹתְךָ בְּאֵמֶת. וְרַדִּיפַת מִחֲשַׁבְתִּי
 תִּהְיֶה תָמִיד לְהַשִּׁיג אֹרֶךְ הַיָּיִן סוּף, בְּקֹדֶשׁ וּבִטְהָרָה גְדוֹלָה,
 בְּאֵמֶת וּבְאֵמוּנָה שְׁלֵמָה, בְּתִכְבְּלִית מְדֻרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה וְקֹדֶשׁ
 שֶׁבְּכָל הַמְדֻרְגּוֹת. וְתַעֲזָרֵר רַחֲמֶיךָ עָלֵינוּ, וְתִמְחַר וְתַחֲיֵשׁ
 לְגִאֲלוֹנוֹ גְּאֻלַּת עוֹלָם. וְתָשׁוּב וְתִבְנֶה חֲרָבוֹתֵינוּ
 וְהָרִיסוֹתֵינוּ, וְתִבְנֶה בַּיִת קֹדֶשְׁנוּ וְתַפְאֲרֵתֵנוּ. וְתַחֲזֹר
 וְתִבְנֶה וְתַתְקֵן כָּל הַבְּנֵינִים וְהַיְכָלוֹת שֶׁל הַקֹּדֶשׁ
 בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת. וְתַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ שְׂמֵחָה גְדוֹלָה תָמִיד.
 וְתַקִּים וְתַעֲלֶה אֶת הַשְּׂכִינָה מִגְּלוּתָהּ מִבֵּין הַקְּלָפוֹת

וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא. וְתוֹצִיא כָּל הַנְּיֻצוֹצוֹת הַקְּדוֹשִׁים
מִבֵּינֵיהֶם. וְתִשְׁפִּיל וְתִכְנִיעַ וְתִכְלֶה וְתִבְטֵל כָּל הַקְּלָפוֹת
וְסִטְרֵין אוֹחֲרֵינִין. כְּלָם יִכְרְעוּ וְיִפְלוּ וְלִכְבוֹד שְׁמֵךְ יִקָּר יִתְנוּ.
וְנִזְכָּה לְצֵאת מִהָרָה מִן הַגְּלוּת בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה. מִגְּלוּת
הַגִּשְׁמִי וּמִגְּלוּת הָרוּחַנִי. וְכָל הָעֲבוּרִים יִתְבַּטְּלוּ אֶל יִשְׂרָאֵל,
וְיִפְירוּ כָּלֵם מִנְעֵלַת וּקְדוּשַׁת עַמְךָ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשִׁים אֲשֶׁר
בָּהֶם בְּחֵרְתָּ. וְיִקְיָם מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "וְהִבִּיאוּ אֶת כָּל אֲחֵיכֶם
מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְחָה לַיהוָה בְּסוּסִים וּבָרֶכֶב וּבַצְּבִים וּבַפָּרָדִים
וּבַבְּרָכּוֹת עַל הַר קְדוֹשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם אָמַר יְהוָה. כֹּאֲשֶׁר יָבִיאוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַמִּנְחָה בְּכָלִי טָהוֹר בֵּית יְהוָה". וְתִתְגַּדֵּל
הַשְּׂמִחָה בְּכָל הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: "אֲזִי יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם
הַגְּדִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי הַגְּדִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ
הַיִּינוּ שְׂמֵחִים". וְיִקְיָם מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "כִּי בְשִׂמְחָה תֵצֵאוּ
וּבְשִׁלּוֹם תִּוְבְלוּן, הֶחָרִים וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ לְפָנֵיכֶם רִנָּה, וְכָל
עֵצֵי הַשָּׁדָה יִמְחֵאוּ כָף" וְנֶאֱמַר: "כִּי נַחַם יְהוָה צִיּוֹן נַחַם כָּל
חַרְבוֹתֶיהָ וַיִּשֶׁם מִדְּבָרָה כְּעֵדוֹן וְעַרְבָתָה כְּגוֹן יְהוָה שְׂשׂוֹן
וְשִׂמְחָה יִמָּצֵא בָּהּ תִּזְדַּח וְקוֹל זְמֵרָה":

כה

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׂתַרְחֵם
עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתַעְזָרְנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי, שְׂאֲזַכָּה
לְשִׁבֵר וְלִבְטֵל אֶת כַּח הַמְדָמָה שְׂבִילֵב וְלֹא אֵלֶיךָ עוֹד אַחַר
שְׂרִירוֹת לְבִי הָרַע, וְלֹא אֶתוֹר אַחַר לְבָבִי וְאַחַר עֵינַי, רַק

אֶזְכָּה לְהַתְגַּבֵּר בְּכַחַךְ הַגָּדוֹל, לְשַׁבֵּר וּלְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כָּל
הַתְּאוֹת הַמְדַמְיוֹת, וְכָל הַבְּלוּלִים וְכָל הַמְנִיעוֹת, הַבָּאִים
מִכַּח הַמְדַמָּה שֶׁהוּא כַח הַבְּהִמְיוֹת. וְלֹא אֶעֱשֶׂה עוֹד מֵעֲשֵׂה
בְּהִמָּה, וְיִתְבַטְּלוּ מִמֶּנִּי כָּל תְּאוֹת הַבְּהִמְיוֹת, וְלֹא אֶהְיֶה עוֹד
"כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הָבִין. וְעִיר פָּרָא אָדָם יוֹלֵד", וְאֶזְכָּה
לְצֵאת וּלְעֵלוֹת מִבְּחִינַת בְּהִמָּה לְבְּחִינַת אָדָם דְּקֹדְשָׁה,
וְתַעֲלֵנִי מִהָרָה מִן הַמְדַמָּה אֶל הַשֶּׁכֶל דְּקֹדְשָׁה:

חוּם וְחֲנִנִי וְרַחֵם עָלַי שְׂאֵזְכָּה מִהָרָה לְשַׁבֵּר אֶת כַּח הַמְדַמָּה
וּלְעֵלוֹת אֶל הַשֶּׁכֶל דְּקֹדְשָׁה. וְיָקוּם וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְעַלֶּה
תְּכוּנַת שְׁכְלִי לְמַעְלָה לְמַעְלָה. וְיִפְתַּח לִי אֹזֶר הַחֲכָמָה
וְהַבִּינָה וְהִדְעַת דְּקֹדְשָׁה, וְאֶזְכָּה לְהַתְּבוּנָה בְּשְׁכְלִי, עַד
שְׂאֵזְכָּה לְהוֹצִיא מִתִּיקוֹת שְׁכְלִי מִכַּח אֶל הַפְּעֵל. וְאֶזְכָּה
לְהַבִּין דְּבָר מִתּוֹךְ דְּבָר, וּלְחַדֵּשׁ חֲדוּשִׁים אֱמִתִּיִם בַּתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה, וּלְחַשׁוֹג הַשָּׂגַת אֱלֹהוּתְךָ עַד שְׂאֵזְכָּה לְקַנּוֹת
בְּשְׁכְלִי חֲדוּשִׁים וּבְנִינִים שְׁלֵמִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
וּבְעִבּוּדַת יְהוָה וּבְהַשָּׂגוֹת אֱלֹהוּת.

וְתַזְכֵּנִי מִהָרָה לְכָל הַשְּׁלֵשָׁה בְּחִינּוֹת שֶׁל הַשֶּׁכֶל דְּקֹדְשָׁה
שֶׁהֵם שֶׁכֶל בְּכַח וְשֶׁכֶל הַפּוֹעֵל וְשֶׁכֶל הַנִּקְנָה.
וְתַרְחֵם עָלַי וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתַעֲזָרְנִי שִׁיְהִיָּה נִשְׂאָר מִמֶּנִּי
שְׂאֵרִית בְּאָרֶץ לְאַחַר הַסֵּתֵלְקוּתִי מִן הָעוֹלָם, שִׁישְׂאָר
וְיִתְקַיֵּם שְׁכְלִי הַנִּקְנָה דְּקֹדְשָׁה בְּעוֹלָם. וְיִתְקַיֵּם הַשְּׂאֵרוּתִי
לְאַחַר מִיתַתִּי עַל יְדֵי שֶׁכֶל הַנִּקְנָה דְּקֹדְשָׁה שְׂתַזְכֵּנִי בְּרַחֲמֶיךָ

הַרְבִּים. כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ רַבּוֹנוּ דְעֶלְמָא כִּלְא, שְׂאִין קִיּוּמוֹ שֶׁל
 אָדָם לְאַחַר מִיתָתוֹ אֵלֶּא עַל-יְדֵי שֶׁכֵּל הַנִּקְנָה שְׂזוּכָה לְהַשְׁיֵג
 וְלִקְנֹת בְּדַעְתּוֹ כִּפִּי מִה שְׂזוּכָה לְשַׁבֵּר וְלִבְטֹל תַּאֲזוֹת עוֹלָם
 הַזֶּה וְהַבְּלִיּוֹ שְׁנַמְשָׁכִין מִכַּח הַמְדַמָּה, וּבְעוֹנוֹתַי הַרְבִּים
 כָּבֹר כְּלִיתִי יָמִים וְשָׁנִים בְּרַדִּיפַת הַתַּאֲזוֹת, וּבְשִׁרְיֹרוֹת לְבִי,
 וְחַטָּאתַי עוֹיִתִי וּפְשָׁעַתִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי
 עַל-יְדֵי לֵב הָאָבֹן, שֶׁהוּא הַכַּח הַמְדַמָּה שֶׁבְּלֵב.

אָנָּה יְהוָה רַחֵם עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְחַנּוּנֵי בַחֲסָדֶיךָ
 הַגְּדוֹלִים, וּמַחֲלֵ לִי עַל כָּל חַטָּאֵי וְעוֹנוֹתַי וּפְשָׁעֵי
 הָעַצּוּמִים. וְעֲזֹרְנִי מֵעַתָּה לְשַׁבֵּר וְלִבְטֹל אֶת הַכַּח הַמְדַמָּה
 שֶׁבְּלֵבִי שֶׁהוּא שְׁרִירוֹת לְבִי וְאֶזְכָּה מֵעַתָּה לְשַׁבֵּר וְלִבְטֹל כָּל
 הַתַּאֲזוֹת הַבְּהַמְיּוֹת. וְאֶזְכָּה לְעֲלוֹת אֶל הַשֶּׁכֶל דְּקַדְשָׁה חֵישׁ
 קַל מְהֵרָה. וְתַעֲזֹרְנִי לְהַבִּין וְלְהַשְׁכִּיל בְּתוֹרָתְךָ וּבְעִבּוֹדָתְךָ
 בְּאַמְת, וְלְהוֹצִיא מִתִּיקוֹת שֶׁכֵּלִי מִכַּח אֶל הַפֶּעַל עַד שְׂאֶזְכָּה
 לְהַשְׁיֵג שֶׁכֵּל הַנִּקְנָה בְּקַדְשָׁה וּבְטַהֲרָה. וְאֶזְכָּה לְהַשְׁיֵג
 חַדוּשִׁין דְּאוּרִייתָא אֲמַתִּיִּים וְהַשְׁגוֹת חֲדָשׁוֹת דְּקַדְשָׁה בְּכָל
 עֵת וְעַתָּה:

וּבְכֵן תַּעֲזֹרְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבַחֲסָדֶיךָ הָעַצּוּמִים, שְׂאֶזְכָּה
 לְעֲלוֹת בְּכָל פֶּעַם מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וּמִמַּעְלָה לְמַעְלָה
 בְּקַדְשָׁה וּבְטַהֲרָה גְּדוֹלָה, וְתִהְיֶה בְּעֲזָרִי לְבַעַר וְלְשַׁבֵּר
 וְלִבְטֹל בְּכָל פֶּעַם כָּל הַקְּלָפוֹת הַקּוֹדְמִין לְפָרִי שֶׁבְּכָל דְּרָגָא
 וְדְרָגָא, שֶׁהֵם הַתַּאֲזוֹת וְהַמְיּוֹנוֹת וְהַמְנִיעוֹת וְהַבְּלִיּוֹת

שמתגברים בכל פעם כשהאדם רוצה לעלות מדרגא
 לדרגא. והם מתפשטים ומשתטחים לפני האדם, ומוזנעים
 אותו ומבלבלים אותו ומעכבים אותו מלעלות מדרגא
 לדרגא. אנא יהוה מלא רחמים, חוס וחמל עלי וחשיעני
 ועזרני וסייעני וחזקני ואמצני, ותן לי כח ועצה וגבורה,
 וחכמה ושכל וקדשה. וזבני לשברם ולבטלם בכל פעם
 בכל מדרגה ומדרגה וקדשה:

רבוננו של עולם יהוה אלהים, אתה ידעת את כל מה
 שעבר עלי מנעורי עד היום הזה, כי זה כמה
 נכסוף נכספתי לראות בתפארת עזתך, ובכל פעם שאני
 מתעורר ורוצה לחתור ולעלות ולהעתיק ממקומי איזה
 העתקה בעלמא לעלות ממדרגתי השפלה למדרגות
 שבקדשה בחוט השערה, אזי תבא הדמיונות והתאות
 והמניעות והבלבולים מתגברים עלי בכל פעם יותר ויותר
 מבתחלה, בהתגברות גדול ובהתפשטות עצום מאד
 באשר אתה ידעת. עד שלא הניחו אותי לעלות למקום
 שהייתי צריך לעלות עד הנה. ולא די שלא הניחו אותי
 לעלות למדרגה הגבוהה יותר. אף גם מגדל ההתגברות
 וההתפשטות שהתפשטו עלי בכל פעם באשר אתה ידעת
 על ידי זה הפילו אותי בכל פעם יותר. וכן היה כמה
 פעמים בלי שעור וערה ומספר, שבכל פעם שאנו חותרים
 ורוצים לצאת ולעלות מדרגא לדרגא בערבנו, הם
 מתגברים ומתגרים בנו יותר ויותר. עד אשר "פלו ביגון

חַיִּי וְשָׁנוּתִי בְּאַנְחָה" עַד אֲשֶׁר אֵינִי יוֹדֵעַ מַה לַּעֲשׂוֹת.
 וּבְאַמַּת אֲנִי מוֹדָה וּמְתוֹדָה לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתַי, כִּי אֲנִי בְּעֶצְמִי חַיִּיב. כִּי בְּיָדֶיךָ הָיָה לִי כַח
 לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם בְּכָל פַּעַם לְנִצְחָם וּלְשִׁבְרָם וּלְבִטְלָם, כִּי אֵין
 אֶתְּךָ בָּא בְּטְרוּנְיָא וּבְעֲלִילָה עַל בְּרִיּוֹתֶיךָ. וּכְשֵׁם שְׁנֵתָת
 בָּהֶם כַּח לְמַנַּע וּלְבַלְבֵּל אוֹתִי חֵם וְשָׁלוֹם, כֵּן נָתַתָּ לִי כַח
 יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם לְשִׁבְרָם וּלְבִטְלָם לְגַמְרִי. אֲךָ
 בְּעוֹנוֹתַי הָרַבִּים לֹא חִסְתִּי עַל נַפְשִׁי וְלֹא נִתְגַּבַּרְתִּי בְּכַחֲךָ
 לְשִׁבְרָם וּלְבִטְלָם וְלֹא קִיַּמְתִּי עֲצוֹתֶיךָ הַקְּדוֹשׁוֹת. וְאֶתְּךָ
 חֲנוּן וּמְרַבֵּה לְהַטִּיב חוֹם וְחַנּוּנִי וְרַחֵם עָלַי. חַמַּל עָלַי בְּחֶסֶד
 חָנּוּם וְנִדְבַת חֶסֶד, וְעֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי בְּכָל פַּעַם לְשִׁבְרִי וּלְבִיעֵר
 וּלְבִטּוֹל כָּל הַקְּלָפוֹת וְכָל הַדְּמִיוֹנוֹת וְכָל הַתַּאֲוֹת וְכָל
 הַמְּנִיעוֹת וְהַעֲכוּבִים וְהַבְּלוּלִים שֶׁבְכָל מַדְרָגָה וּמַדְרָגָה,
 בְּאִפְּן שְׂאֵזְפָה לְעֵלוֹת חַיִּשׁ קַל מִהֲרָה מִמַּדְרָגָה לְמַדְרָגָה בְּכָל
 עֵת וּבְכָל שָׁעָה בְּקֹדֶשׁהּ וּבְטַהֲרָה גְּדוּלָּהּ, עַד שְׂאֵזְפָה מִהֲרָה
 לְמַדְרָגָה עֲלִיוֹנָה לְרוֹם הַמַּעְלֹת כְּנֶאֱמָר לְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי:

וְזִכְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לְתֵן צְדָקָה הַרְבֵּה לְעַנְיִים מְהֻנְנִים.
 וְתַחַמַּל עָלַי בְּחַמְלַתְךָ הַגְּדוּלָּה וְתַזְמִין לִי תְּמִיד
 עַנְיִים מְהֻנְנִים צְדִיקִים וְכַשְׂרִים בְּאַמַּת לְזָכוֹת בָּהֶם.
 וְתִשְׁפִּיעַ לִי שִׁפְעַת טוֹבָה וּבְרָכָה. וְתַעְזֹר לִי וְתַזְמִין לִי מִמּוֹן
 הַרְבֵּה לְצְדָקָה, וְאֵזְפָה לְעֹזֵר וְלְהוֹשִׁיעַ וְלְהַחְזִיק יָדַי לְזִמְרֵי
 תּוֹרָה וְעוֹבְדֵי יְהוָה בְּאַמַּת. וְתַצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ וְתִשְׁמְרֵנִי
 שְׁלֹא אֶכְשָׁל לְעוֹלָם בְּעַנְיִים שְׂאֵינָם מְהֻנְנִים חֵם וְשָׁלוֹם. כִּי

אַתָּה יַדְעָתָּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי בְּשָׂר וָדָם אֲנַחְנוּ, וְהָאָדָם יֵרָאֶה
 לְעֵינַיִם, וְאֵינִי זֹכֶה לִידַע וְלַחֲבֹחִין בֵּין הַחֲגֻנִים לְשֵׁאִינָם
 חֲגֻנִים. עַל־כֵּן שִׁטְחֹתִי אֶלֶיךָ כַּפִּי שֶׁתִּרְחַם בְּטוֹבֶךָ וְתִזְמִין
 לִי תַמִּיד עֲנִיִּים חֲגֻנִים וּכְשָׂרִים בְּאַמֶּת לְזִכּוֹת בָּהֶם.
 וְתַעֲזְרֵנִי שְׂאֻזָּכָה לְהַחֲזִיקָם בְּכָל עֵז לְתֵן לָהֶם צְדָקָה הַרְבֵּה
 בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב בְּסֶבֶר פָּנִים יְפוֹת, עַד שְׂאֻזָּכָה
 שְׂוִיתְעוֹרֵר עַל יְדֵי הַצְּדָקָה שְׁלִי כָּל חֲגֻנִין עֲלֵאִין הַמְּלַבְּשִׁין
 בְּמִמּוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, גֻּנִין עֲלִיוֹנִים שְׂאֵתָה מִתְּפֹאֵר בָּהֶם,
 וַיִּכְלְלוּ חֲגֻנִין הַקְּדוֹשִׁים זֶה בָּזָה וַיֵּאִירוּ בְּאוֹר גָּדוֹל עַד
 שְׂוִיתְגַּלְּהָ עַל־יְדֵי־זֶה גְדֻלַּת הַבוֹרָא יְתִבְרַךְ. וְתַתְּפֹאֵר
 וְתַתְּנֵשֶׂא וְתַתְּגַדֵּל וְתַתְּרוֹמֵם עַל־יְדֵי הַתְּגַלוֹת חֲגֻנִין
 הַקְּדוֹשִׁים שְׂוִיתְגַּלְּלוּ וַיִּכְלְלוּ וַיֵּאִירוּ עַל יְדֵי הַצְּדָקָה שְׁלָנוּ.
 וְנִזְכָּה שְׂוִיהֵיו נַעֲשִׂים עַל יְדֵי זֶה "בְּגֵרֵי יִשְׂרָאֵל, מְעִיל צְדָקָה".

וְתַעֲזְרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ לְגִיל וְלָשׂוֹשׁ בִּיהוָה, שְׂאֻזָּכָה לְשִׁשּׁוֹן
 וְלְשִׂמְחָה וְקִדְשָׁה. וְאַהֲיָה בְּשִׂמְחָה תַמִּיד עַל
 אֲשֶׁר זָכִיתָנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְהִיּוֹת בְּכָל־זֶרַע יִשְׂרָאֵל
 עֲבָדֶיךָ, וְלַהֲתַקְרֵב לְעַבְדֹתֶךָ וְלַהֲתַחֲבֵר לִירְאֶיךָ וְתַמִּימֶיךָ
 וְלְצַדִּיקִים אֲמֹתָיִים. וַיִּקָּים בִּי מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "שׂוֹשׂ אֲשִׁישׁ
 בִּיהוָה, תִּגַּל נַפְשִׁי בְּאֱלֹהֵי, כִּי הִלְבִּישְׁנִי בְּגֵדֵי יִשְׂרָאֵל, מְעִיל
 צְדָקָה יַעֲטֵנִי". וְתַעֲזְרֵנִי עַל יְדֵי זֶה לְשִׁבֵּר וְלְבַטֵּל כָּל
 הַקְּלָפוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת וְהַתְּאוֹת וְהַבְּלָבוּלִים וְהַמְּנִיעוֹת שֶׁבְּכָל
 הַרְגָּא וְדַרְגָּא, וְלַקְדֵּשׁ וְלְטַהַר כָּל הַמְּדַרְגּוֹת מִן הַקְּלָפוֹת.
 וְאַזְכָּה לְקַדֵּשׁ וְלְטַהַר עַצְמִי תַמִּיד, וְלַעֲלוֹת בְּכָל פַּעַם חִישׁ

קל מהרה ממדרגה למדרגה עליונה הימנה בקדשה
 ובטהרה גדולה, עד שאזכה למדרגה העליונה למדרגת
 צדיקים אמתיים:

ועזרני ואמצני וחיזקני וסייעני שאזכה לטהר ולקדש עצמי
 גם במתן לי, עד שאזכה לעבד אותך גם בדברי
 הרשות, שהם אכילה ושתייה וכיוצא. ואזכה להיות שלם
 בשלמות גדול בשתי העבודות, בעבודה פנימיות שהוא
 תורה ומצוות ומעשים טובים, ובעבודה חיצונית. שהוא
 אכילה ושתייה ושאר צרכי הגוף. ואזכה להיות קדוש
 וטהור בשתי עבודות האלו בשלמות. ושתי העבודות
 האלו יתבררו ויזדככו בכל פעם בקדשה גבוה ביותר עד
 שיהיו נעשין בכל פעם מהחיצונית פנימיות עד שתהיה
 אכילתי ושתיתי ושאר צרכי הגוף בקדשה גדולה בקדשת
 תורה ומצוות. וקדשת התורה והמצוות שלי יזדככו
 בקדשה גבוה ובשלמות גדול ביותר. ואזכה לעלות בכל
 פעם מדרגא לדרגא. ובכל פעם יהיו נעשין מהחיצונית
 פנימיות והפנימיות יעלה למעלה יותר. ונזכה שכל
 ישראל יכללו זה בזה באהבה ואהבה ורעות ובשלום גדול
 עד שכל ישראל יגביהו וירימו זה את זה ממדרגה למדרגה
 וממעלה למעלה בקדשה גדולה, עד שנזכה לעלות לרום
 המעלה העליונה של הקדשה, עד שנזכה להכליל בה יהוה
 אלהינו ואלהי אבותינו לעולמי עד ולנצח נצחים:

וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְתִהְיֶה בְּעֶזְרֵנוּ שְׁנוּזָכָה לֹאמֹר וְלִסְדֵּר לְפָנֶיךָ
 תּוֹרַת כָּל הַקְּרִבָּנוֹת כָּלָם וּקְטֹרֶת וּמִנְחֹת בְּכוֹנָה
 עֲצוּמָה וּבְקֹדֶשׁ גְּדוֹלָה וְנוֹרָאָה. עַד שֶׁתַּעֲלֶה אֲמִירַתֵנוּ
 לְפָנֶיךָ כְּאֵלוֹ הַקְּרִבָּנוֹ כָּל הַקְּרִבָּנוֹת כָּלָם בְּמוֹעֲדָם וּבְזִמְנָם
 וּבְמִקוֹמָם כְּהִלְכָתָן. וְנִשְׁלַמָּה פָּרִים שְׁפָתֵינוּ כְּמוֹ שְׁפַת־וֹב:
 "זֹאת הַתּוֹרָה לָעוֹלָה לְמִנְחָה וְלַחֲטָאת וְלֹאֲשָׁם וְלַמְלוֹאִים
 וְלְזֹבַח הַשְּׁלָמִים". וְנִזְכָּה עַל יְדֵי זֶה לְהַכְנִיעַ וְלִשְׁפֹּר וְלִבְטֹל
 כַּח הַמַּדְמָה, לְגַרְשׁוֹ וְלִסְלָקוֹ וְלִבְטָלוֹ לְגַמְרֵי מַעְלֵינוּ וּמַעַל
 גְּבוּלֵנוּ. וְתִמְהַר וְתַחֲיֵשׁ לְגֵאֲלֵנוּ וְתִבְנֶה בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ
 וְתִפְאֲרֵתֵנוּ וְשֵׁם נְקָרִיב לְפָנֶיךָ כָּל הַקְּרִבָּנוֹת שִׁיבְפֹרוּ
 בְּעֵדְנוּ. וְיַחְזְרוּ לָנוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים שֶׁנִּתְּבַטְלוּ מִשְׁחָרֵב בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ שֵׁהֵם הַשְּׁמִיר וְנִפְתַּת צוּפִים וְאַמְנָה. וְנִזְכָּה [לְעֵלוֹת]
 אֶל הַשֹּׁבֵל דְּקֹדֶשׁה, לְמַעַיִן הַחֲכָמָה הַיּוֹצֵא מִבֵּית יְהוָה. כְּמוֹ
 שְׁפַת־וֹב: "וּמַעַיִן מִבֵּית יְהוָה יֵצֵא". וְנִזְכָּה לְעַבֵּד אוֹתְךָ
 תָּמִיד בְּחֲכָמָה וּבִינָה וְדַעַת דְּקֹדֶשׁה וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה
 בְּאַמֶּת כָּל יְמֵינוּ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

כו

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּעֲזָרְנִי
 וְתִזְכְּנִי לְהַתְּפִיל תְּפִלָּתִי לְפָנֶיךָ בְּכוֹנָה גְּדוֹלָה. וְאִזְכָּה
 שְׁלֵא יֵצֵא שׁוֹם דְּבוּר שֶׁל הַתְּפִלָּה מִפִּי בְּלֹא פְּוָנָה. וְאִשְׁמַע
 בְּאָזְנִי וּבְלִבִּי הַיָּטִב מֵה שְׁאֵנִי מוֹצִיא מִפִּי, שֶׁאִשְׁמַע מֵה
 שְׁאֵנִי מְדַבֵּר, וְאִכּוֹן הַיָּטִב בְּכָל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁל הַתְּפִלָּה.

וְתַעֲזְרֵנִי שְׂאֵזְכָּה לְהַתְפַּלֵּל וּלְהַתְחַנֵּן תָּמִיד בְּמִסִּירַת נַפְשׁ.
 וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי מִמַּחְשָׁבוֹת זָרוֹת שְׁבִתְפִלָּה. וְתִתֵּן לִי
 כַּח וּגְבוּרָה לְהַתְגַּבֵּר עַל כָּל הַמַּחְשָׁבוֹת זָרוֹת שְׁבִתְפִלָּה
 לְהַכְנִיעֵם וּלְשַׁבְּרָם וּלְגַרְשָׁם וּלְבַטְּלָם שְׁלֵא יִתְקַרְבוּ לְתַפְלָתִי
 כָּלֵל:

וְקוֹמָה בְּעִזְרָתִי וְתֵן בְּלִבִּי בִינָה וְדַעַת וְעֶצָה וּגְבוּרָה
 וְקִדְשָׁה. שְׂאֵזְכָּה לְהַתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר בְּכָל מְקוֹם
 בְּתַפְלָה שְׂבָאִים שָׁם עָלַי מַחְשָׁבוֹת זָרוֹת לְבַלְבֵּל חֵם וְשָׁלוֹם
 שְׂאֵתְגַבֵּר בְּאֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת דִּיקָא בְּהַתְגַּבְרוֹת גָּדוֹל וְעֲצוּם
 מְאֹד וּבְמִסִּירַת נַפְשׁ בְּיוֹתֵר. וְאֵזְכָּה לְהַתְגַּבֵּר אֲזִי בְּכָל עֵז
 וְתַעֲצוּמוֹת, וְאֶמְסֵר נַפְשִׁי אֲזִי יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַד שְׂאֵזְכָּה
 לְשַׁבְּרָם וּלְנַצְחָם, וּלְטַהֵר אֶת הַתַּפְלָה מִכָּל מִינֵי מַחְשָׁבוֹת
 זָרוֹת וּבְלִבּוֹלִים. וְאֵזְכָּה לְבָרֵךְ וּלְהַעֲלוֹת נִיצוּצֵי הַקִּדְשָׁה
 הַמְּלַבְּשִׁין בְּהַמַּחְשָׁבוֹת זָרוֹת, וְתִתֵּן בִּי כַח לְבָרְרָם וּלְתַקְנָם
 וּלְהַעֲלוֹתָם לְמְקוֹר חֲצָבָם לְהַשִּׁיבָם אֶל הַקִּדְשָׁה. וְתַרְחֵם עָלַי
 וְתוֹשִׁיעֵנִי תָּמִיד שְׂתַּחֲוֶיהָ תַּפְלָתִי זָכָה וְנִקְיָה בְּלִי שׁוּם פְּסָלָת
 וּבְלִי שׁוּם מַחְשָׁבוֹת זָרוֹת. בְּאֶפֶן שְׂתֹכֵל תַּפְלָתִי לְעֵלוֹת
 לְנַחַת וּלְרָצוֹן לְפָנַי כִּסֵּא כְבוֹדְךָ וְתַעֲלֶה וְתַנְשֵׂא לְהִיוֹת כְּתָר
 לְרֵאשִׁי. וְתַתְּפֹאֵר וְתַתְּעַנֵּג בְּתַפְלָתִינוּ, וְיַחֲוֶי לְךָ שְׁעֵשׂוּעִים
 גָּדוֹלִים מִתַּפְלָתֵינוּ וְתַחֲנוּתֵנוּ תָּמִיד. וְתַמְלֵא רַחֲמִים עָלֵינוּ,
 וְתָשִׁיב פָּנֶיךָ אֵלֵינוּ, וְתָבִיא לָנוּ אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ בְּמַהֲרָה
 בְּיָמֵינוּ אָמֵן:

כז

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, אדון
 השלום, מלך שהשלום שלו. שתשים שלום בין עמך
 ישראל. ויתרבה השלום עד שימשך השלום בין כל באי
 עולם, ולא יהיה שום שנאה וקנאה ותחרות ונצחון וקנטור
 בין אחד לחברו, רק יהיה אהבה ושלום גדול בין כלם. וכל
 אחד ידע באהבת חברו, שחברו דורש טובתו ומבקש
 אהבתו וחיפץ בהצלחתו הנצחית, עד שיוכלו להתועד
 ולהתקבץ יחד כל אחד עם חבריו וידברו זה עם זה
 ויסבירו זה לזה האמת. עד שיוכלו לעורר זה את זה
 ולהזכיר זה את זה להסתכל על עצמו היטב בעולם
 הזה. עולם העובר בהרף עין. צל עובר. לא כצלו של דקל
 ולא כצלו של כותל אלא כצלו של עוף הפורח. וידבר
 וישיח כל אחד עם חברו מהו התכלית מפל תאות עולם
 הזה והבליו. ועל מה אתינן להאי עלמא שפלה. וירבו
 לדבר זה עם זה באהבה ואהבה וחבה גדולה באמת לאמתו
 מעמקא דלבא, בלי שום נצחון וקנטור כלל. עד שיעורר
 כל אחד את חברו לשוב אל יהוה באמת, ולהשליך את
 אלילי פספו ואלילי זהבו. ולא ילכו עוד בשרירות לבם
 הרע ולא יטו אחרי הפצע כל ימיהם, ולא ירדפו אחר
 המותרות להרבות הון מהבל. ויגרשו הרוח שטות
 מקרבם. ויתרבה ויתגדל השלום בעולם, עד שישובו כל
 ישראל אליך באמת בתשובה שלמה פרצונה הטוב. עד

שִׁיתְעוֹרְרוּ גַם כָּל אַמּוּן דְּעֵלְמָא, וַיִּכִּירוּ הָאֲמַת לְאֲמַתּוֹ
 וַיִּשׁוּבוּ כָּלָם אֵלָיךָ וַיִּקְבְּלוּ כָּלָם אֶת עַל מַלְכוּתְךָ עֲלֵיהֶם.
 וַיִּקְרֹא מִקְרָא שְׂפָתֵי־יָבִ: "כִּי אֲזֹ אֶהְפֹּךְ אֶל כָּל הָעַמִּים שְׂפָחָה
 בְּרוּרָה לְקָרָא כָּלָם בְּשֵׁם יְהוָה (ו) לְעַבְדוֹ שְׂכָם אַחַד":

וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מִלֵּא
 רַחֲמִים חוֹמַל דְּלִים שׁוֹמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד, הַגּוֹמֵל
 לְחַיִּים טוֹבוֹת, גּוֹמֵל עַל עֲבָדֶיךָ וְאַחֵיהָ. וְזַכְּנִי בַחֲסָדֶיךָ
 הַרְבִּים וּבְרַחֲמֶיךָ הָאֲמִתִּיִּים, וְעֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי שְׂאִזְכָּח
 מִנְעֲתָה לְשִׁמִּירַת הַבְּרִית קִדְשׁ בְּאֲמַת פְּרָצוֹנְךָ הַטּוֹב.
 וְתַצִּילְנִי מִנְעֲתָה מִכָּל מִינֵי פְגָם הַבְּרִית וּמִכָּל מִינֵי הַרְחֻקִּים
 רָעִים. וְתִהְיֶה בְּעֲזָרִי וְתִתֶּן לִי חֲכָמָה וּבִינָה וְדַעַת וְעֲצָה
 וְגִבּוֹרָה, שְׂאִזְכָּח לְהַתְגַּבֵּר עַל כָּל הַמַּחְשָׁבוֹת רָעוֹת
 וְהַרְחֻקִּים רָעִים, לְהַמְלִיט מֵהֶם וּלְהַנְצִיל מֵהֶם לְגַמְרֵי בְכַחֲךָ
 הַגָּדוֹל, לְגַרְשָׁם וּלְשַׁבְּרָם וּלְבַטְּלָם מִנְעָלִי וּמִנְעַל גְּבוּלִי. וְאִזְכָּח
 בְּרַחֲמֶיךָ לְגַרְשׁ כָּל הָרוּחַ שְׁטוֹת מִקְרָבִי שְׂלֵא יְהִיָּה שׁוֹם
 אַחִיזָה לְהָרוּחַ שְׁטוֹת אֲצִלִּי. רַק אֲשַׁבְּרוּ וְאֶגְרָשׁוּ וְאֶבְטְלוּ
 מִנְעָלִי וּמִנְעַל גְּבוּלִי מִנְעֲתָה וְעַד עוֹלָם:

וְתַעֲזָרְנִי וְתַזְכֵּנִי לְהוֹצִיא כָּל נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּפְּלוּ עַל
 יָדֵי בְּקִלְפוֹת בֵּין הָרוּחַ שְׁטוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא עַל
 יָדֵי פְגָם הַבְּרִית. וְתַעֲזָרְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָעֲצוּמִים שְׂאִזְכָּח
 לְתִשׁוּבַת הַמַּשְׁקָל מִמְּנֹשׁ, וּבְמָקוֹם שֶׁקִּלְקַלְתִּי שָׁם אֶתְקַן
 בְּרַחֲמֶיךָ. וּבְכָל עֵת וּבְכָל מָקוֹם שִׁירְצוּ לְהַתְגַּבֵּר עָלַי חַס

וְשָׁלוֹם מִחֲשָׁבוֹת רָעוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים, שָׁם דִּיקָא אֲזִכָּה
 לְשִׁבְר תְּאַוְתִּי וְלִגְרֵשׁ הָרוּחַ שְׁטוֹת מִקְרָבִי, לִגְרֵשׁ וְלִסְלֹק
 וְלִבְעַר וְלִבְטֹל כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים מִמְּנִי, עַד
 שְׂאִזְכָּה עַל־יְדֵי־זֶה לְבָרֵךְ וְלְהַעֲלוֹת כָּל נִצּוּצֵי הַקֹּדֶשׁה
 שֶׁנִּפְלוּ וְנִתְעַרְבְּבוּ עַל יְדֵי בֵּין הַקְּלָפוֹת, לְבָרְרָם וְלְהַעֲלוֹתָם
 כֻּלָּם וְלְהַשִּׁיבָם אֶל הַקֹּדֶשׁה. וְאֵל יְיָ מִמֶּנּוּ שׁוּם נִדַּח כָּלֵל
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבְחַסְדֶּיךָ הַגְּדוֹלִים. וּבְזָכוֹת וְכַח צְדִיקֵי
 אֲמֵת זְקֵנִים שֶׁבְּקֹדֶשׁה אֲשֶׁר זָכוּ לְשִׁמְיַרְת הַבְּרִית בְּאֵמֶת
 בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת. וְאֲזִכָּה מִעֲתָה לְהַמְשִׁיךְ עָלַי בְּכָל עֵת
 וּבְכָל שָׁעָה רוּחַ קֹדֶשׁה וְטַהָרָה. וַיְקִיֵם בִּי מִקְרָא שְׂפֹתֶיךָ:
 "וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה, רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה, רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה,
 רוּחַ דַּעַת וַיְרֵאֵת יְהוָה":

אֲנִי יְהוָה מִלֵּא רַחֲמִים אֲדוֹן כָּל, חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת לְבַל יִדַּח
 מִמֶּנּוּ נִדַּח, אֲשֶׁר אֶתָּה גּוֹמֵל עִמִּי טוֹבוֹת וְחַסְדִּים רַבִּים
 וְעֲצוּמִים בְּכָל עֵת וּבְכָל רֵגַע מִמְּשֵׁ, מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר
 עָשִׂיתָ עִמִּי, מָה רַב חַסְדְּךָ אֲשֶׁר הַפְּלֵאתָ עִם עַבְדְּךָ, "רַבּוֹת
 עָשִׂיתָ אֶתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי, נִפְלְאוֹתֶיךָ וּמַחֲשָׁבוֹתֶיךָ אֱלֵינוּ, אֵין
 עֲרוֹךְ אֵלֶיךָ אֲגִידָה וְאֲדַבְּרָה עֲצֵמוֹ מִסֵּפֶר". וְאַחֲרֵי כָּל
 הַחַסְדִּים וְהַטּוֹבוֹת הַגְּדוֹלוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת וְהָעֲצוּמֹת
 וְהַמְּפִלְגּוֹת מְאֹד מְאֹד אֲשֶׁר גָּמַלְתָּ עִמִּי בְּלִי שְׂעוֹר וְעֶרְךָ
 וּמִסֵּפֶר, מָה אֹמֵר וּמָה אֲדַבֵּר, וְאֵיךְ יוֹכֵל עַבְדְּךָ אֲדוֹנִי זֶה
 לְדַבֵּר עִם אֲדוֹנִי זֶה. וּבְאִיזָה לְשׁוֹן אֲכַנֶּה אֶת שְׂרִיזֹן צַרְעֵת
 נִגְעֵי נִפְשֵׁי וּמִכְאוּבֵי הַמְּרַבִּים. עַל יְדֵי חֲטָאֵי וְעוֹנוֹתֵי

וּפְשָׁעֵי שְׁחָטָאתִי וְשַׁעוֹתַי וְשִׁפְשָׁעֵתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
 וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי. אֲשֶׁר עַל יָדָם נִמְשָׁכִים וּבָאִים עָלֵינוּ בְּכָל עֵת
 הַרְהוּרִים וּמַחְשָׁבוֹת זָרוֹת וּמִגְנוֹת. "טִבַּעְתִּי בִּיּוֹן מְצוּלָה
 וְאִין מְעַמָּד. בָּאתִי בְּמַעַמְקֵי מַיִם וְשִׁבַּלְתָּ שְׁטַפְתָּנִי". כִּי לְפִי
 קִדְשֵׁת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי בְּשָׂרָשׁוֹ, כְּשָׁבָא עָלָיו הַרְהוּר אֶחָד
 בְּזִמְן רְחוּק, נִקְרָא מְטַבֵּעַ בִּיּוֹן מְצוּלָה, בְּמְצוּלוֹת יָם. וְעַתָּה
 אֵיךְ נִכְנָה צָרוֹתֵינוּ וְאֵיךְ נִפְרַשׁ שִׁיחַתְנוּ, וּבְאִיזָה לְשׁוֹן אֲנִי
 יִכַּל לְסַפֵּר נִגְעֵי לְבָבִי וּמִכְאוּבִי, אֲשֶׁר הִמְצוּלוֹת יָם
 מִתְגַּבְּרִים בְּכָל עֵת עָלֵינוּ, לֹא יִתְנוּנֵי הַשֵּׁב רוּחִי. מָה אֹמַר
 וּמָה אֲדַבֵּר, "אֹדֶלֶת אָדָם תִּסְלַף דְּרָכּוֹ וְעַל יְהוָה יִזְעַף לְבוֹ",
 כִּי אֲנִי בְּעַצְמִי גִרְמָתִי לִי כָּל זֶה עַל יְדֵי מַעֲשֵׂי הָרָעִים
 וּמַחְשָׁבוֹתֵי הַמְּבַלְבְּלוֹת שֶׁחֲלַכְתִּי אַחֲרֵיהֶם וְלֹא נִתְגַּבְּרָתִי
 לְשִׁבְרָם וּלְגִרְשָׁם מֵעָלַי, עַד שֶׁבָּאתִי לְמָה שֶׁבָּאתִי,
 וְנִתְרַחַקְתִּי כְּמוֹ שֶׁנִּתְרַחַקְתִּי. אֹזִי לִי וַיִּי לִי. אֹזִי לְנַפְשִׁי.
 וְאַתָּה יַדְעָתָּ כִּי אִין לִי שׁוּם עֲצָה וְתַחֲבוּלָה כִּי אִם לְצַעֲקָה
 וְלִהְתַּחַנֵּן אֵלֶיךָ, וְלִהְסַתֵּיבֵל וְלְצַפּוֹת לְרַחֲמֶיךָ, וְאֲשִׁב וְאֵיחַל
 וְאֲצַפֵּה לְחַסְדֶּיךָ, שֶׁתַּחַנְנֵנִי בְּמִתְנַת חֲנָם לְגַמְרִי, וְתִקְדֵּשׁנִי
 בְּקִדְשֶׁתְּךָ הָעֲלִיוֹנָה. כִּי כָּל הָעֲצוֹת פָּגַמְתִּי בָהֶם, וְאֶפְלוּ
 כְּשִׂאתָה מִשְׁפִּיעַ לִי עֲצָה טוֹבָה, קִשָּׁה לִי לְקִיָּם הָעֲצָה
 בְּעֲצָמָה, כִּי קִשָּׁה לֵב אֲנִי. וְאִינִי יוֹדֵעַ שׁוּם תַּחֲבוּלָה וְעֲצָה
 וּמִשְׁעֵן. כִּי אִם עַל רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְחַסְדֶּיךָ הַגְּדוֹלִים, כִּי עַל
 רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוּחִים. וְעַל חַסְדֶּיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים,
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים, שֶׁתִּרְחַם
 עָלֵינוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ בְּזָכוֹת צְדִיקִים אֱמֵתִיִּם וְקִנִּים שֶׁבְּקִדְשָׁה

שָׁהוּ בְּכָל יוֹר מִימֵי אֲבוֹתֵינוּ עַד עַתָּה. וְעַל כָּחַם לְבַד
 סָמְכָנוּ לְצַעֲקָה וְלִזְעוּק וְלִהְתַּחַנֵּן אֵלֶיךָ, כִּי בֶן הַמֶּתְחַטֵּא לְפָנֵי
 אָבוֹי, וְלִצְפוֹת לְרַחֲמֶיךָ וְלִקְוֹת לִישׁוּעָתָךְ, שְׁתַּחֲזִירֵנוּ
 בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ, חֵישׁ קַל מִהֲרָה:

עַל כֵּן בָּאתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי אֱלֹהֵי אֲבֹרָהם
 אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְאֱלֹהֵי כָּל הַצְּדִיקִים
 הָאֲמִתִּיִּים, אֱלֹהֵי הָרֵאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים, אֱלֹהֵי כָּל יִשְׂרָאֵל,
 וְכַפִּי פְרוֹשׁוֹת מוֹל אֶרֶז בְּרִיתְךָ, וְעֵינַי מִיַּחֲלוֹת לְהַמּוֹן
 חֲסָדֶיךָ, וְרַעֲיוֹנֵי צוֹפִיּוֹת לְמַעַן קִדְשְׁתָּךְ, שְׁתַּעֲזֹרֵר רַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים וְהַגְּדוֹלִים עָלַי בְּזָכוֹת וְכַח הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים
 וְהַזְּקֵנִים הַקְּדוֹשִׁים. וְתַמְשִׁיךְ וְתַשְׁפִּיעַ עָלַי וְעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית
 יִשְׂרָאֵל רוּחַ קְדוֹשׁ וְטָהוֹרָה, רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה, רוּחַ עֲצָה
 וְגִבּוֹרָה, רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת יְהוָה, בְּאִפְסוֹ שְׂאֵזְפָה לְהַתְגַּבֵּר עַל
 כָּל הַהֲרָהוּרִים וּמַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת, לְשִׁבְרָם וּלְגִרְשָׁם וּלְבַטְלָם
 מִמֶּנִּי. וּבְכָל עֵת שְׁיָבֵא עָלַי אֵיזָה הַרְהוּר לֹא טוֹב חַם
 וְשָׁלוֹם, אֲזַכֶּה בְּכַחֲךָ לְשִׁבֵר תַּאֲוֹתַי וְלַכּוֹף אֶת יִצְרִי, לְשִׁבְרוֹ
 וּלְגִרְשׁוֹ מִמֶּנִּי, וְלַהֲסִיחַ דַּעְתִּי מִמֶּנִּי לְגַמְרִי. וְאֲזַכֶּה לְהוֹצִיא
 מִחֻקְלָפוֹת כָּל הַנִּיצוֹצוֹת הַקְּדוֹשִׁים שֶׁנִּפְלוּ עַל יְדֵי בִינֵיהֶם.
 וְלְבַרֵּר הַרוּחַ טוֹבָה מִן הַרוּחַ שְׁטוּת. וּבְמַקּוֹם שֶׁקְלַקְלַתִּי שָׁם
 אֶתְקַן. עַד שְׂאֵזְפָה בְּרַחֲמֶיךָ לְגִרְשׁוֹ וּלְבַטְלָה הַרוּחַ שְׁטוּת
 מִמֶּנִּי וּמִכָּל יִשְׂרָאֵל לְגַמְרִי, שְׁלֹא יִהְיֶה שׁוֹם שְׁלִיטָה וְאַחֲזָה
 לְהַרוּחַ שְׁטוּת לֹא בְּגוֹפִי וְלֹא בְּנַפְשִׁי וְרוּחִי וְנַשְׁמַתִּי מֵעַתָּה
 וְעַד עוֹלָם. לֹא בְּעֵלְמָא הַדִּין וְלֹא בְּעֵלְמָא דְאַתִּי. וְאֲזַכֶּה

מַעַתָּה לְמַחְשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת וּטְהוֹרוֹת תְּמִיד. וְתַצִּילֵנִי
מַעַתָּה מִכָּל מִיַּי בְּלִבּוֹל הַדַּעַת שְׁבַעְוֹלָם, רַק אֶזְכֶּה שְׁתַּחֲוֶה
מַחְשַׁבְתִּי קְדוֹשָׁה וּטְהוֹרָה זָכָה וְנִקְיָה תְּמִיד.

וְתַעֲזָרֵנִי לְקַדֵּשׁ עַצְמִי בְּקֹדֶשֶׁת הַבְּרִית בְּכָל מִיַּי קְדוֹשׁוֹת.
וְתִמְחַל וְתִסְלַח לִי כָּל מַה שְׁפָגַמְתִּי עַד הֵנָּה בְּפָנֶיךָ
הַבְּרִית, הֵן מַה שְׁפָגַמְתִּי בְּמַחְשָׁבָה דְבוּר וּמַעֲשֵׂה. הֵן מַה
שְׁפָגַמְתִּי בְּרֵאִית הָעֵין וּבְשִׁמְיעַת הָאָזֶן וּבְשִׂאֵר הַיּוֹשִׁים
בְּשׁוֹנֵג אוֹ בְּמִזִּיד בְּאַנָּם אוֹ בְּרָצוֹן, מִנְעוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה.
עַל כָּל־כֵּן תִּמְחַל וְתִסְלַח וְתִכַּפֵּר לִי אֶלֹהֵי סְלִיחוֹת. וְתִמְלֵא כָּל
הַשְּׂמוֹת שְׁפָגַמְתִּי בְּשִׁמְךָ הַגָּדוֹל. וּמַעַתָּה תַּחֲוֶה בְּעוֹרֵי
וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתַצִּילֵחֲנִי וְתַעֲזָרֵנִי בְּכָל יַעַת בְּאַפֵּן שְׂאֵזְכָה
לְקַדֵּשׁת הַבְּרִית בְּאַמֶּת:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם רְבוֹנוֹ דְּעֵלְמָא כְּלָא, "רַבָּאֲנִי יְהוָה וְאַרְבָּא
הוֹשִׁיעֵנִי וְאַוִּישְׁעָה כִּי תַּהֲלֵתִי אִתָּךְ". כִּי אַתָּה יַדְעַתָּ
אֶת מְרִירוֹת לְבָבִי, אֶת מְרִירוֹת מַבּוֹתֵי הָאֲנוּשׁוֹת אֶת
מְרִירוֹת נַפְשֵׁי הָאֲמֻלָּה, כִּי נַפְשֵׁי מָרָה לִי מְאֹד. וְאַל מָה
אֲדַמָּה וְאַמְשִׁיל מְרִירוֹתֵי, מֵר מַמְנוֹת, מֵר מְלַעֲנָה וְרֵאשׁ. מֵר
מִכָּל מְרִירוֹת שְׁבַעְוֹלָם. וְאַתָּה יַדְעַתָּ רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם. אֲשֶׁר
לְפִי עֵצֶם חֲלָשׁוֹת נַפְשֵׁי, לְפִי עֵצֶם וְרַבּוּי הַחֹלְאָת
וְהַמְּבֹאֲבִים הָרָעִים וְהַמְּרִים וְהַפְּגָמִים הָעֲצוּמִים שֶׁהִטַּלְתִּי
בְּנַפְשֵׁי עַל-יַדֵּי מַעֲשֵׂי הָרָעִים, אֵינן שׁוֹם רְפוּאָה בְּעוֹלָם
שְׂתוּבֵל לְהוֹעִיל לִי. וְאַפְלוּ אִם תִּמְצָא בְּרַחֲמֶיךָ אֵיזָה רְפוּאָה

שְׂיִוְעִיל לִי, אֵי אֶפְשָׁר לִי לְסַבֵּל מְרִירוֹת הַרְפוּאָה לְפִי מִכּוֹתֵי
הָאֲנוּשׁוֹת מְאֹד, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לִי לְסַבֵּל מְרִירוֹת הַרְפוּאָה
וְהַתְּשׁוּבָה שְׂצָרִיכִים לְסַבֵּל לְתַקֵּן פְּגָם הַרְחִיר אַחַד, מִכָּל
שָׂכֵן הַרְחִירִים וּפְגָמִים וְחֻטָּאִים רַבִּים וְעֲצוּמִים כְּאַלְהָה. וְאִם
אֲמַרְתִּי לְסַפֵּר אֲפֹס קָצָה מֵהַפְּגָמִים שֶׁל יוֹם אַחַד, יִכְלָה
הַזְּמַן. אֲפֹלוּ הַפְּגָמִים שֶׁל הַיּוֹם שֶׁנִּקְרָא אֲצִילְנוּ טוֹב קִצַּת,
גַּם כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר וּלְהַעְרִיף הַפְּגָמִים שֶׁבְּכָל עֵת וּבְכָל
שָׁעָה, מִכָּל שָׂכֵן הַיָּמִים רָעִים שֶׁהֵיחָ לִי. אוֹי, אוֹי וְאַבּוּי, אוֹי
אוֹי וְמַר. מָה אֹמַר וּמָה אֲדַבֵּר, מְרִירוֹת נַפְשִׁי עַד שָׁמַיִם
יִגִּיעַ, כָּאֵב נִשְׁמַתִּי מִי יוֹכֵל לְשַׁעַר.

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם אֲתָה יַדְעָתָ, וְאִם אֲפֹלוּ תִשְׁלִיף אַחֲרַי גְּדוּף
כָּל חַטָּאתֵי כַּאֲשֶׁר אֲתָה מִתְנַהֵג עִם בְּרִיּוֹתֶיךָ
בְּרַחֲמִים, וְלֹא תִלְבִּישׁ אֶת רְפוּאָתִי כִּי אִם בְּמְרִירוֹת מְעֵט
דְּמַעַט גַּם כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לִי לְסַבֵּל כָּלֵל. כִּי לְפִי עֲצָם רַבּוּי
הַמְּרִירוֹת הַמְּכַרַח לְרְפוּאָתִי לְפִי עֲצָם חֲלִיִּי נַפְשִׁי. אֵי
אֶפְשָׁר לִי לְקַבֵּל וְלְסַבֵּל אֲפֹלוּ חֵלֶק אַחַד מֵאֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרַבִּי
רַבּוֹת, מִהַמְּרִירוֹת הַמְּכַרַח לְרְפוּאָתִי, לְפִי עֲצָם חֻטָּאֵי
וְעוֹנוֹתֵי וּפְשָׁעֵי הַמְּרַבִּים. כִּי "אֲתָה חָשַׁקְתָּ נַפְשִׁי מִשַּׁחַת
בְּלִי". וְהַשְּׁלִכְתָּ אַחֲרַי גְּדוּף כָּל חַטָּאתֵי. וְלֹא הִלְבַּשְׁתָּ אֶת
הַשְּׁלוֹם וְהַרְפוּאָה שְׁלִי כִּי אִם בְּמְרִירוֹת מְעֵט דְּמַעַט כְּפִי
יִכְלָתִי. וְאִם עַל פִּי כֵן, גַּם זֶה מְעֵט הַמְּרִירוֹת קָשָׁה לִי לְקַבֵּל
וְלְסַבֵּל, כִּי לְפִי עֲצָם חֲלִיִּי וְחֲלָשׁוֹתֵי וּמִכּוֹת נַפְשִׁי הָאֲנוּשׁוֹת
מְאֹד וּפְזוּר דַּעְתִּי, אֵי אֶפְשָׁר לִי לְסַבֵּל שׁוֹם מְרִירוֹת כָּלֵל:

וְעַל זֹאת בָּאתִי לְהַפִּיל תְּחִנָּתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתַי. "גְּדוֹל הָעֲצָה וְרַב הָעֲלִילָה". עוֹשֶׂה גְדוּלוֹת
עַד אֵין חֶקֶר, נְסִים וְנִפְלְאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר, וְאֵין דָּבָר נִמְנַע
מִמֶּנּוּ, הֵן "כֹּל תּוֹכֵל וְלֹא יִבָּצֵר מִמֶּנּוּ מְזֻמָּה". וְאַתָּה רֹפֵא
נְאֻמָּן וְרַחֲמָן אֱמֶת, וּבִידֶךָ הַכֹּל "וּבִידֶךָ כַּח וְגִבּוֹרָה וּבִידֶךָ
לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לְכֹל". וּמִי יֹאמֶר לְךָ מִה תַּעֲשֶׂה, עַל כֵּן "עַל
מִשְׁמַרְתִּי אֶעֱמְדָה", וְאֶזְעַק וְאֶשׁוּעַ וְאֶצְעַק אֵלֶיךָ תָּמִיד, עַד
שֶׁתְּחַנְּנֵנִי, וְתִמְתִּיק אֶת מְרִירוֹת רַפּוּאָתִי, וְתוֹרְנֵי בְּרַחֲמֶיךָ
אֶת עֵין הַחַיִּים לְחַמְתִּיק וּלְבַטֵּל מְרִירוֹת הַמַּיִם הָרְעִים,
וְתַסִּיר מִמֶּנִּי כָּל מִיַּי מְרִירוֹת בְּרַחֲמֶיךָ. וְתִתֵּן לִי כַח
וְגִבּוֹרָה וְהַתְּחַזְּקוֹת לְסִבֵּל וּלְקַבֵּל עָלַי בְּאַהֲבָה מֵעַט
הַמְרִירוֹת שְׂאֵנִי מִכָּרַח לְסִבֵּל בְּשִׁבִיל רַפּוּאָתִי, וְתִמְעַט
בְּחֶסֶדֶךָ אֶת הַמְרִירוֹת שֶׁל רַפּוּאָתִי בְּתַכְלִית הַמַּעֲוֹט.
וְתִמְהַר לְרַפֵּאת אוֹתִי רַפּוּאָה שְׁלֵמָה, רַפּוּאָת הַנֶּפֶשׁ
וְרַפּוּאָת הַגּוּף, כִּי אֲנִי רוּאָה מִרְחוֹק חֶסְדֶיךָ הַגְּדוֹלִים,
שְׂאֵתָה מִגְּדִיל עַמִּי בְּכֹל יְעַת וּבְכֹל שָׁעָה בְּלִי שִׁיעוֹר וְעֶרְךָ
וּמִסְפָּר, עַל כֵּן אֲנִי מִשְׁלִיךְ יְהִבִי עָלֶיךָ לְבַד. שֶׁתִּרְחַם עָלַי
וְתִגֵּן בְּעַדִּי וְתִפְרֵם עָלַי אֶת סִכַּת שְׁלוֹמְךָ. וְתַעֲלֶה רַפּוּאָה
שְׁלֵמָה לְכֹל תַּחֲלוּאֵי וּמִכְאוּבֵי נַפְשֵׁי וְגוּפֵי, וְתִקַּים כִּי מִקְרָא
שְׁפָתֶיךָ: "בּוֹרָא נִיב שְׁפָתַיִם, שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּם וּלְקָרוֹב
אָמַר יְהוָה, וְרַפֵּאתֵינוּ".

וְתִזְכְּנֵנִי מֵעַתָּה לְקֹדֶשֶׁת הַבְּרִית בְּאֱמֶת. וְתִשְׁפִּיעַ וְתִאִיר
עָלַי בְּאוֹר פָּנֶיךָ, וְתִמְשִׁיךְ עָלַי הָאֶרֶת פָּנִים,

שְׁאֲזֹכָה לְהַדְרֵת פָּנִים לְהֶאֱרֹת פָּנִים דְּקֹדֶשָׁה. וְתַפְתַּח אֶת
 דַּעְתִּי, וְתִשְׁפִיעַ עָלַי שְׁפַע הַחֲכָמָה וְהַבִּינָה וְהַדְעַת מֵאֲתֶיךָ.
 וְתֵאִיר עֵינַי בְּמֵאֹר תּוֹרָתֶךָ, עַד שְׁאֲזֹכָה לְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה בְּכָל
 עַת חַדוּשִׁים אֲמִתִּיִּם. וְאֲזֹכָה לְדַרְשׁ אֶת הַתּוֹרָה בְּשִׁלְשׁ
 עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בָּהֶן. וְלַגְלוֹת וְלִבְאֵר עַל יְדֵי
 זֶה דְרוּשִׁים וּבֵאִוְרִים וְחַדוּשִׁים אֲמִתִּיִּם בַּתּוֹרָה. וְתִמְשִׁיךְ
 עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ וְחֶסְדֶיךָ הָאֲמִתִּיִּים "מִשַּׁח רַבּוֹת קֹדֶשָׁה", שְׁפַע
 הַדְעַת וְהַשְׁכָּל דְּקֹדֶשָׁה מִתְלִיסֵר תִּקְוֵנִי דִיקְנָא קִדְיִשָׁא.
 וְתִזְכְּנִי לְהִיּוֹת נִכְלָל בְּכָל לְזִקְנִים שֶׁבְּקֹדֶשָׁה עַד שְׁאֲזֹכָה
 לְהֶאֱרֹת פָּנִים לְהַדְרֵת פָּנִים:

וְתַעֲזְרֵנִי וְתִזְכְּנִי, שְׂיִזְדַּבֶּךָ קוּלִי עַל יְדֵי זֶה. וְאֲזֹכָה לְכַבֵּד
 אֶת יְהוָה מִהוֹנֵי וּמִגְרוֹנֵי, שֶׁתְּהִיָּה בְּעֵזְרִי שְׁאֲזֹכָה
 לְעַבְדְּךָ אוֹתֶךָ תָּמִיד בְּשִׂמְחָה בְּקוֹל רִנָּה וְזִמְרָה וְשִׁירִים
 וְנַגְנוּנִים דְּקֹדֶשָׁה, וְנַגְיִנּוֹתַי אֲנַגֵּן כָּל יְמֵי חַיֵּי עַל בֵּית יְהוָה.
 וְאֲזֹכָה שְׂיִזְדַּבֶּךָ קוּל רִנָּתִי כָּל כַּף עַד שֶׁעַל יְדֵי הַנְּגוּן לְבַד
 שֶׁנֶּשֶׁיר וְנִרְנֵן לְפָנֶיךָ, עַל יְדֵי זֶה תִּרְאֶה בְּצָרוֹתֵינוּ שִׁישׁ לָנוּ
 מִכָּל עַם וְלָשׁוֹן, וְתִרְאֶה בְּעֵנֵינוּ וְצָרוֹתֵינוּ, וְתִסְתַּכַּל
 וְתִשְׁגִּיחַ בְּרַחֲמֶיךָ אֵיזָה אִמָּה מִצָּרָה לָנוּ, וְתוֹשִׁיעֵנוּ
 וְתִצִּילֵנוּ מֵהֶם. וְתִקֵּים בָּנוּ מִקְרָא שְׁכַת־טוֹב: "וַיֵּרָא (יְהוָה)
 בְּצַר לָהֶם בְּשִׂמְעוּ אֶת רִנָּתָם":

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יַדְעָתָ אֶת הַמַּחֲשָׁבוֹת אֲשֶׁר חוֹשְׁבִים
 וְיוֹעֲצִים עָלֵינוּ בְּכָל עַת בֵּין הָעַפּוֹ"ם הַמוֹשְׁלִים

עלינו עבשו, "על עמך יערימו סוד ויתיעצו על צפוניך".
אתה ידעת את כל מחשבותם עלינו לרעה חס ושלום,
"אמרו לבו ונכחידם מגוי, ולא יזכר שם ישראל עוד".
ובצוק העתים הללו, אין מי שייעמד בעדנו. "אבד חסיד מן
הארץ", וגודר בפרץ אין, על מי לנו להשען על אבינו
שבשמים.

מלא רחמים על עמך ישראל תמיד. הביטה בענינו כי רבו
מבאובינו וצרות לבבנו. וראה את עמך ישראל
מרודים מאד, ואין עוזר ואין סומך, ואפס עצור ועזוב.
עשה למענך ולא למעננו. עשה למען הצדיקים אמתיים
שוכני עפר, "לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי
בם". עשה למענך והושיענו. ותטה לב המלכות והשרים
והיועצים עלינו לטובה, ותגרש ותשבר ותבטל כל
מחשבותם הרעות שיש להם על ישראל עמך הקדוש.
ותבטל ברחמיך כל הגזרות רעות וכל הפקדות שאינן
טובות לישראל, הן אותן הגזרות והפקדות ששבר נגזרו.
והן אותם שרוצים לגזר עדין חס ושלום, כלם תשבר
ותעקר ותבטל אותם בבטול גמור. ותחפך לב כל הקיסרים
והמלכים והשרים עלינו לטובה תמיד. כי אתה ידעת יהוה
אלהינו, כי אין מי שייעמד בעדנו עתה בעקבא דמשיחא
ביעת צרה הזאת, כי אם רחמיך הרבים לבד. "שוב מחרון
אפך, והנחם על הרעה לעמך". זכנו ברחמיך הרבים
שיזדבך קול רנתנו. עד שנזכה להמתיק כל הדינים ולבטל

כָּל הַצָּרוֹת וְכָל הַגְּזֵרוֹת מִנְעֲלֵינוּ וּמַעַל כָּל עַמּוּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל.
עַל יְדֵי הַנְּגוּזִים לְבַד שֶׁתִּשְׁמַע קוֹל רִנָּתֵנוּ, וְיַעֲרֹב לְךָ
רְנוּנֵנוּ, וְתִרְחַם עָלֵינוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ:

וְנִזְכָּה לְשִׁיר וְלִרְנָן וְלִנְגִין לְפָנֶיךָ נְגוּזִים וְשִׁירוֹת וְתִשְׁפַּחֲוֹת
לְשִׁמְךָ וְלַעֲבוֹדָתְךָ בְּאַמֶּת תָּמִיד, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְעוֹרֵר
בְּרַחֲמֶיךָ "שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה", שִׁיר הַמְּעַלָּה עַל כָּל
הַשִּׁירִים. וְנִזְכָּה לְכָל עֲשָׂרָה מֵיְנֵי נְגִינָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם סֵפֶר
תְּהִלִּים. וְתִבְרַךְ אֹתָנוּ בְּשִׁלּוֹמְךָ הַטּוֹב, וְתִשְׁפִּיעַ שְׁלוֹם עַל
עַמּוּךְ יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם, שִׁיְהִי שְׁלוֹם בֵּין כָּל יִשְׂרָאֵל בֵּין אֶחָד
לְחֵבֶרֶוּ וּבֵין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ. וְלֹא יִהְיֶה שׁוּם שְׂנֵאָה וְקִנְיָה
וְתַחֲרוֹת וְקִנְטוֹר בֵּין כָּל יִשְׂרָאֵל עַמּוּךְ לְעוֹלָם. וְיִתְרַבֶּה
וְיִתְגַּדֵּל הַשְּׁלוֹם, עַד שֶׁיִּמְשַׁךְ שְׁלוֹם בֵּין כָּל בָּאֵי עוֹלָם עַד
שֶׁיִּכְלוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְעוֹרֵר אֶת חֵבֶרֶוּ אֶל הָאַמֶּת, שִׁיִּסְתַּכֵּל
עַל תְּכִלִּיתוֹ הַנְּצַחִי, וְלֹא יִבְלֶה יָמָיו לְהַכֵּל וְלָרִיק, עַד
שֶׁיִּשְׁלִיכוּ כָּל אִישׁ אֶת אֱלִילָיו כַּסֵּפוֹ וְאֱלִילָיו זָהָבוֹ, וְיִשׁוּבוּ
כָּלם אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת לְעַבְדְּךָ בְּאַמֶּת בִּירְאָה וּבְאַהֲבָה. וְתִזְכְּנוּ
לְקַבֵּל שַׁבַּת שְׁלוֹם בְּשִׂמְחָה וְחֵדוּהָ גְדוֹלָה וְעֲצוּמָה תָּמִיד,
וְתִפְרַם עָלֵינוּ סֶפֶת שְׁלוֹמְךָ. וְנִזְכָּה שִׁיְהִי שְׁלוֹם בְּגוֹפְנוֹ.
וְתִרְפְּאֵנוּ רְפוּאֹת הַנְּפֶשׁ וְרְפוּאֹת הַגּוּף, שֶׁלֹּא יִהְיֶה מַחֲלָקֶת
בֵּין הָאֲרָבַע יְסוּדוֹת שֶׁבְּגוֹפְנוֹ, רַק כָּלם יִתְנַהְגּוּ בְּמִזְגַּח הַשְּׁוֶה
בְּשְׁלוֹם גְּדוֹל. וְתִסִּיר מַחֲלָה מִקֶּרְבָּנוּ, וְתִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה
לְחוּלֵי עַמּוּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל (וּבִפְרָט לְפִלוֹנֵי בֶן פִּלוֹנֵי וְכוּ):

וְתַעֲזְרֵנוּ שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם בְּמִמּוֹנֵינוּ. וְתִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה
 בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ וְלֹא יַעֲלֶה שׁוֹם קִנְיָה בְּלֵב
 שׁוֹם אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עַל מָמוֹן וְחִפְצֵי חֲבֵרוֹ. וְלֹא יִהְיֶה שׁוֹם
 גְּזוּלוֹת וְעֵשֶׂק בֵּינֵינוּ וְלֹא יַעֲלֶה קִנְיַת אָדָם עָלַי וְלֹא קִנְיַתִּי
 עַל אֲחֵרִים. וְתִזְמִין לָנוּ פְּרִנְסוֹתֵינוּ קִדְּם שְׁנַצְטַרְךָ לָהֶם. וְאַל
 תִּצְרִיכֵנוּ לֹא לִידֵי מַתָּנֹת בְּשָׂר וָדָם וְלֹא לִידֵי הַלְוָאָתָם:

וְתִזְכְּנוּ שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם בְּתוֹרְתֵינוּ בְּלֹא קִשְׁיוֹת. וְנִזְכֶּה
 לְהַבִּין הַיָּטִב בְּמַהֲרֵי הַגָּדוֹל בְּכָל מְקוֹם שֶׁנִּלְמַד
 שָׁם. וְנִזְכֶּה לְהַבִּין כָּל דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ עַל בּוֹרִין בְּלֵי שׁוֹם
 קִשְׁיוֹת כָּלֵל וְתַעֲזְרֵנוּ וְתִזְכְּנוּ לְחַדֵּשׁ תְּמוּד בְּאִוָּרִים
 וְחֲדוּשִׁים אֲמִתִּיִּים בְּתוֹרָתְךָ הַקְּדוּשָׁה בְּקִדְּשָׁה וּבְטַהֲרָה
 בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב. וְנִזְכֶּה לְכָל בְּחִינוֹת שְׁלוֹם
 בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, עַד שְׁנִזְכֶּה לְעוֹרֵר כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ
 לְעַבְדֶּךָ בְּאַמֶּת, וַיִּשׁוּבוּ כָּלֵם אֱלֹהֶיךָ וַיַּעֲבְדוּךָ בְּאִמָּה
 וּבִירָאָה וּבְאַהֲבָה. חוּם וְחֶמֶל עָלֵינוּ, וּמִלֵּא מִשְׁאֵלוֹתֵינוּ
 בְּרַחֲמִים. בְּרַכְּנוּ בְּשְׁלוֹם אֵל רָם וְנִשְׂא, "יְהוָה עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן
 יְהוָה יְבָרֶךְ אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם". וְקִיָּם לָנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "כִּי
 בְּשִׂמְחָה תֵצֵאוּ וּבְשְׁלוֹם תּוֹבְלוּן, הָחֵרִים וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ
 לְפָנֵיכֶם רְנָה, וְכָל עֵצֵי הַשָּׁדָה יִמְחֵאוּ כָּף. שְׁלוֹם רַב לְאוֹהֲבֵי
 תוֹרָתְךָ וְאִין לָמוֹ מְכֻשׁוֹל". עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא
 בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ, וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן:

כח

רבונו של עולם אב הרחמן והחסד, זבני ברחמיך הרבים
 שאזכה למדת החסד וקדושה. ואזכה לאחו
 ולהתדיבק במדתו של אברהם אבינו עליו השלום, שהיה
 עושה חסד כל ימיו. ותזבני ברחמיך הרבים להכניס
 אזרחים הגונים בתוך ביתי. ויהיה ביתי בית ועד
 לחכמים, שאזכה להכניס אזרחים תלמידי חכמים וצדיקים
 אמתיים לתוך ביתי. ואזכה לקבלם באהבה גדולה ובכבוד
 גדול ובשמחה רבה. ותזבני לעמוד לפניהם ולשרתם
 ולשמעם בעצמי בכל מיני שרות ושמנוש. ואהיה תמיד
 כבוש תחת יד תלמידי חכמים צדיקים אמתיים, ולשמע
 אותם תמיד, עד שאזכה להיות נכלל במדתו של אברהם
 אבינו עליו השלום, להיות שלם במדת החסד באמת.
 ותזבני ברחמיך לאמונה שלמה ולענוה אמתיות. ואזכה
 להרגיש שפלותי באמת, ואדע באמת כי "אנכי תולעת
 ולא איש". ותצילני ברחמיך מכל מיני חרפות ובזיונות.
 ותתן לי כח להתגבר על כל השונאים והחולקים על האמת
 לנצח אותם ולהשפילם עד עפר:

ותזבני ברחמיך הרבים וחסדיך העצומים, לאמונה
 שלמה באמת. ואזכה להאמין בך ובצדיקיך
 האמתיים וביראי השם האמתיים. ולא יבא בדעתי שום
 הרהור ומחשבה להרהר אחריהם חס ושלום. מכל שכן

שלא יצא עֲתָק מִפִּי עֲלֵיהֶם חֵם וְשָׁלוֹם, וְלֹא אֲדַבֵּר עֲלֵיהֶם שׁוֹם דְּבוֹר כְּנֶגֶד כְּבוֹדָם, רַק אֲזַכֵּה לְכַבֵּדָם וּלְפָאֲרָם תָּמִיד בְּאַמְתּוֹ, בְּגוֹפִי וּנְפֹשִׁי וּמְאֹדִי בְּכָל מִיְנוּ כְבוֹד וְיָקָר וְתַפְאֲרָתוֹ. וְתִזְכְּנִי וְתַעֲזְרֵנִי וְתַצִּילֵנִי שְׂלֵא יִהְיֶה נִשְׁמָע לְאָזְנִי שׁוֹם דְּבָרֵי תוֹרָה הַיּוֹצְאִים מִפִּי תִלְמִידֵי חֲכָמִים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים וְכַשְׂרִים, שֶׁהֵם נִקְרָאִין "תִּלְמִידֵי חֲכָמִים שְׂדִין יְהוּדָאִין". וְתִרְחִיקֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ מֵהֵם, וְלֹא אֶשְׁמַע וְלֹא אֶקְבֹּל תוֹרָה מֵהֵם. וְתִרְחִיקֵנִי וְתַבְדִּילֵנִי וְתַפְרִישְׁנִי מִגְּבוּלָם מֵהֵם וּמִתִּלְמִידֵיהֶם. וְתַצִּיל אוֹתִי וְאֶת זְרַעִי וְאֶת זְרַעֵי זְרַעֵי וְאֶת כָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל מִכָּל מִיְנוּ הַתִּנְגְּדוֹת חֵם וְשָׁלוֹם כְּנֶגֶד יְרֵאֵי הַשָּׁם, שְׂלֵא יִמָּצֵא בְּנוֹ שׁוֹם מִתְנַגֵּד וְחוֹלֵק עַל יְרֵאֵי הַשָּׁם הָאֱמִתִּיִּם. וְלֹא יִתְגַּלְגַּל עַל יְדֵינוּ חֵם וְשָׁלוֹם שׁוֹם חֲרוֹף וּבְזִיוֹן כָּלֵל לְיְרֵאֵי הַשָּׁם בְּאַמְתּוֹ. רַק נִזְכֵּה לְכַבֵּדָם בְּכָל מִיְנוּ כְבוֹד, לְחַחֲזִיקָם וּלְסַמְכָם בְּכָל מִיְנוּ סְמוּכָה. וְנִזְכֵּה לְמִסַּר נַפְשֵׁנוּ וּמְאֹדְנוּ עֲבוּר יְרֵאֵי הַשָּׁם בְּאַמְתּוֹ:

וְתִרְחַם עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים. וְתַצִּילֵנִי מִכָּל מִיְנוּ חַדוּשֵׁי וּבְאֹרֵי תוֹרָה, הַנְּמַשְׁכִּין דְּרָךְ הַקְּלָפוֹת עַל יְדֵי הַשְּׂדִין שְׂיֵשׁ לָהֶם תוֹרָה נְפוּלָה מְאֹלְפִין הַנְּפוּלִין. וְתַשְׁמְרֵנִי תָּמִיד שְׂלֵא אֶשְׁמַע לְעוֹלָם שׁוֹם בְּאֹרֵי וְחַדוּשֵׁי תוֹרָה מְאֹלוֹ הַתּוֹרוֹת הַנְּפוּלוֹת הַנְּמַשְׁכִּין דְּרָךְ הַקְּלָפוֹת. וְלֹא יִכְנָסוּ דְבָרֵיהֶם בְּאָזְנִי וּבְלִבִּי כָּלֵל. וְתַגֵּן עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ וּבַחֲסָדֶיךָ וְתַעֲזְרֵנִי שְׂיִהְיוּ נְמַשְׁכִּין לִי חַדוּשֵׁי תוֹרָה אֱמִתִּיִּם דְּרָךְ הַקְּדוּשָׁה, וְאֲזַכֵּה תָּמִיד לְהַמְשִׁיךְ בְּדַעְתִּי וּלְקַבֵּל חַדוּשֵׁי

דְּאוֹרֵיתָא אַמְתִּיִּים מְשַׁרְשָׁם הָעֲלִיזוֹן דְּרַךְ הַקְּדוּשָׁה בְּלִי שׁוּם
אַחִיזַת הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא כָּלִל:

אֲנָא יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים, אֵתָּה יַדְעָתָּ אֶת לְבָבִי. כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ
בְּעַצְמִי כִּמָּה אֲנִי רְחוּק מִחֲדוּשֵׁי תוֹרָה אַמְתִּיִּים
דְּקְדוּשָׁה, כִּי הִרְעוֹתִי אֶת מַעֲשֵׂי מְאֹד. אֲבָל אַף עַל פִּי כֵּן,
כִּבְר גְּזֵרְתָּ עָלֵינוּ עַל יְדֵי חֲכָמֶיךָ הַקְּדוּשִׁים שְׂאִסוּר לְהֵאדָם
שְׂיִהְיֶה עֵץ יָבֵשׁ חֵם וְשָׁלוֹם. וְחוֹבָה עַל כָּל יוֹדְעֵי הַתּוֹרָה
לְהִתְאַמֵּץ בְּכָל עֵז, לְקַדְּשׁ וּלְטַהַר עַצְמוֹ בְּאַמְתָּ, עַד שְׂיִזְכֶּה
לְהִיזוֹת "עֵץ עוֹשֶׂה פְּרִי" בְּאוֹרֵיתָא, לְפַלְּל בְּחֲכָמָה
אַמְתִּיּוֹת, וּלְחַדְּשׁ חֲדוּשֵׁי דְאוֹרֵיתָא אַמְתִּיִּים. עַל כֵּן מְצָא
עֲבָדְךָ אֶת לְבוֹ לְהִתְחַנֵּן לְפָנֶיךָ עַל זֶה, שֶׁתְּחַמַּל וְתַחֲוֶם עָלַי
בְּרַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים וּבְחַסְדֶּיךָ הַנּוֹרָאִים, וְתַעֲזָרְנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי
וְתַחֲזִירְנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ, וְתַהֲיֶה עִמִּי תָמִיד
שְׂאִזְכֶּה לְקַדְּשׁ וּלְטַהַר עַצְמִי בְּאַמְתָּ, עַד שֶׁתְּפַתַּח אֶת דַּעְתִּי
וּלְבָבִי, וְתֵאִיר עֵינַי בְּמְאוֹר תּוֹרָתְךָ. וְתַפְתַּח לִי שְׁבִילִי
הַשֶּׁכֶל דְּקְדוּשָׁה. וְתִשְׁפִּיעַ לִי תָמִיד בְּכָל עֵת חֲדוּשֵׁי וּבְאוֹרֵי
תּוֹרָה מְשַׁרְשָׁי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מִקְּדוּשַׁתְךָ הָעֲלִיזוֹנָה.
וְתַצִּילְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים מִכָּל מִינֵי חֲדוּשִׁים וּבְאוֹרִים
הַנִּמְשָׁכִין דְּרַךְ הַקְּלָפוֹת חֵם וְשָׁלוֹם, רַק אִזְכֶּה תָמִיד שְׂיִהְיוּ
נִמְשָׁכִין לִי חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה אַמְתִּיִּים דְּרַךְ הַקְּדוּשָׁה. וְתִזְכֶּנִי
בְּרַחֲמֶיךָ וּבְחַסְדֶּיךָ הָרַבִּים לְבָנוֹת תָּמִיד בְּנִינִים דְּקְדוּשָׁה
בְּתוֹרָתְךָ הַקְּדוּשָׁה עַל יְסוּד אֲמִיץ וְחֲזָק, יְסוּד מוֹסַד עַל
הַקְּדָמוֹת נְכוֹנוֹת וַיִּשְׁרֹת שְׁגָלוֹ צְדִיקִים אַמְתִּיִּים בְּנֵי עֲלִיָּה,

הַגְדוּלִים בְּמַעְלָה וְהַשְּׁגָה עֲצוּמָה מְאֹד. אֲשֶׁר זָכוּ לְרוּחַ
הַקֹּדֶשׁ בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת וְהַמַּעְלָה לְרוּם הַמַּעְלֹת. עֲלֵיהֶם
אֶסְמֶךָ, עֲלֵיהֶם אֲשַׁעֵן, וְאֶזְכֶּה לַהֲגוֹת וְלַחֲשֹׁב וְלַהֲשִׁיב עַל
בְּדַבְרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים הַנְּאֻמָּרִים בְּאַמֶּת וְצֶדֶק. עַד שִׁיפְתַּח לִי
אוֹר הַדַּעַת, וְאֶזְכֶּה לְהַשִּׁיג דְּבַרְיָהֶם בְּאַמֶּת, וְלִירֹד לְעַמְּךָ
דַּעְתָּם, וְלַהֲבִין וְלַהֲשַׁכִּיל דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבָר. עַד שְׂאֶזְכֶּה
לְבָאֵר דְּבַרְיָהֶם בְּאַמֶּת, וְלַחֲדוּשׁ בְּהֶם חַדוּשִׁים אֲמִתִּיִּם,
וְלִבְנוֹת עַל יְסוּדֵם הַחֲזֵק בְּנִינִים אֲמִתִּיִּם וְשְׁלָמִים בְּתוֹרַתְךָ
וּבַעֲבוּרַתְךָ בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה בְּקֹדֶשׁהּ וּבְטַהֲרָה גְדוּלָּה,
בְּאֶפֶן שְׂאֶזְכֶּה עַל יְדֵי חַדוּשֵׁי תוֹרָה דְּקֹדֶשׁהּ שְׁתַּשְׁפִּיעַ לִי,
לְתַקֵּן עַל יָדָם כָּל הַפְּגָמִים וְכָל הַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים
שֶׁחֲטָאתִי וְשָׁעוּיֹתִי וְשִׁפְשָׁעֵתִי לְפָנֶיךָ מִנְּעוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה.
וְתַעֲזָרְנִי וְתִשְׁמְרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שְׁלֵא אֶחֱטָא עוֹד,
וְתִצִּילְנִי מִעַתָּה מִכָּל מִינֵי חֲטָאִים וְעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים וּמִכָּל
מִינֵי פְגָמִים שֶׁבַעוּלָם. וְתִזְמִין לִי תְּמִיד בְּכָל יוֹם וְיוֹם
חַדוּשֵׁין דְּאוֹרֵייתָא אֲמִתִּיִּים דְּרַךְ הַקֹּדֶשׁהּ שִׁיחִיו תַּקּוּן גְּדוּל
לְנַפְשִׁי. וְתַקְדֵּשׁנִי בְּקֹדֶשְׁתְּךָ הָעֲלִיזָה בְּאֶפֶן שִׁיחִיָּה לִי
רְשׁוֹת לְגַלּוֹת חַדוּשֵׁין שְׁתַּשְׁפִּיעַ עָלַי, לְגַלּוֹתֶם לְעַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל. וְתַתֵּן לִי כַח לְעוֹרֵר וְלַחֲמֹשִׁיךָ [עַמְּךָ] יִשְׂרָאֵל
לְעֲבוּרַתְךָ בְּאַמֶּת עַל-יְדֵי חַדוּשֵׁי תוֹרָה שְׁתִּזְמִין לִי,
וְלַחֲשִׁיבֶם בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ. וְאֶזְכֶּה לְאֶמְרֵם בְּקֹדֶשׁהּ
וּבְטַהֲרָה גְדוּלָּה, כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב. וְלֹא אוֹמֵר דְּבַר שְׁלֵא
כְּרִצּוֹנְךָ. וְתַרְחֵם עָלֵינוּ וְתַהֲיֵה בְּעֲזָרְנוּ בְּעַת שְׂאֵנוּ מִכְּרָחִים
לְשִׁמְעַי אִיזָה דְּבַר תוֹרָה מִפִּי תְּלַמִּיד חֲכָם שְׂאֵינוּ חַגּוּן.

שְׁאֲזֹכָה בְּכַחַךְ הַגָּדוֹל לְבָרַר הַטּוֹב הַגָּנוּז בְּדַבָּרָיו, לְבָרַר
הַטּוֹב מִן הָרַע. לְהַשְׁלִיךְ וְלִזְרֹק הָרַע וְהַקְלִפָּה הַחוּפָּה עַל
דְּבָרֵי תוֹרָתוֹ, וְלְבָרַר וְלִלְבֵן וְלִלְקַט רַק מִנְעֵט הַטּוֹב הַגָּנוּז
בְּגִוְיָהּ:

וְעֲזָרְנִי אוֹתֵי וְאֵת כָּל חֲבֵרְתֵינוּ וְאֵת כָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל,
הַחֲפִצִּים לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, וְתִצְיִלְנוּ מִכָּל
מִינֵי מוֹתֵנְגָדִים וְחוֹלְקִים עַל הָאֱמֶת, וְתִצְיִלְנוּ מִכָּל מִינֵי
חֲרָפוֹת וּבּוֹשׁוֹת וּבְזִיוּנוֹת שְׁלָחֵם, שְׁלֹא יִהְיֶה לָּהֶם שׁוֹם כַּח
לְחֵרֶף וּלְבִישׁ וּלְבִזּוֹת אוֹתָנוּ חֵם וְשִׁלּוֹם, לֹא בְּדַבָּרִים וְלֹא
בְּמַעֲשֵׂה. "שְׁמָרָה נַפְשִׁי וְהִצִּילְנִי אֵל אֲבִישׁ כִּי חִסִּיתִי בְךָ.
בְּךָ יִהְיֶה חִסִּיתִי אֵל אֲבוֹשָׁה לְעוֹלָם". כִּי אַתָּה יַדְעָתָ גִּדְל
הַחֲרָפוֹת וְהַבְּזִיוּנוֹת שְׁמֹבְזִין וּמְחַרְפִּין עִכְשָׁו אֵת יִרְאֵי
חַיִּים. עַד אֲשֶׁר "כָּשָׁל כַּח הַסֶּבֶל. כָּל הַיּוֹם כְּלִמְתֵי נִגְדֵי
וּבִשְׁת פָּנֵי כִסְתְנִי. מִקּוֹל מְחַרְף וּמְגִידָה מִפָּנֵי אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם.
וְאֲנֹכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ חֲרַפַת אָדָם וּבְזוּי עָם. כָּל רוֹאֵי
יִלְעִיגוּ לִי יִכְטִירוּ בְּשִׁפְהָ יִנְיִעוּ רֹאשׁ". חוֹם וְחַמֵּל וְרַחֵם
וְהִצֵּל תוֹלַעַת נִמְאָם וְנִרְפָּם וְנִדָּשׁ כְּמוֹנוּ הַיּוֹם. וְהִצִּילְנוּ
מִפִּיָּהֶם. כִּי דִרְבֶּךָ לְבַקֵּשׁ אֵת הַנְּרָדִפִּים, וְאַתָּה יַדְעָתָ כִּי אֵין
נְרָדִפִּים בְּעוֹלָם כְּמוֹ הַחֲלוּשֵׁי כַח שְׂפֵי יִשְׂרָאֵל הַחֲפִצִּים
וּמִתְאַוִּים וּמְשִׁתּוֹקְקִים לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ, וְכַחם חֲלָשׁ וְדַעַתָּם
קָטָן לְהִתְגַּבֵּר עַל תְּאוֹתָם וְלִכְפֹּף אֵת יִצְרָם, אֲשֶׁר עָלִיהֶם
מִתְגַּבֵּר הַקְּטָרוֹג וְהַשְׁנָאָה מְאֹד. אֲבָל בְּאַמֶּת אַתָּה מְלֹא
רַחֲמִים גַּם עָלֵיהֶם, כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ יִצְרָנוּ כִּי עָפָר אֲנַחְנוּ,

וְתִשׁוּקֵתְנוּ אֵלַיָּהּ, וּבִטְחוֹנֵנוּ עַל רַחֲמֶיהָ וְחַסְדֶיהָ, וְאַתָּה חֲפִיץ
 חֶסֶד וְאַתָּה אוֹהֵב וּמְרַחֵם עַל הַמַּיְחֲלִים אֵלַיָּהּ, וּמְצַפִּים
 לְרַחֲמֶיהָ וּפּוֹרְשֵׁים כַּפֵּיהֶם וּמִפִּילִים תְּחַנְּתֵם לְפָנֶיהָ, אֲף־עַל־
 פִּי שְׂאִינָם כְּדָאִים וְחַגּוּנִים לְהִתְקַרֵּב אֵלַיָּהּ, וְהֵם עֲנִיִּים
 וְאֲבִיוֹנִים בְּדַעַת וּבְמַעֲשֵׂים. אֲף־עַל־פִּי־כֵן אֵין אַתָּה מְשַׁקֵּן
 וּמְמַאֵם אוֹתָם חֲלִילָה. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקֵּן
 עֲנוּת עָנִי, וְלֹא הִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ, וּבִשְׁוֹעוֹ אֵלָיו שָׁמַע.
 עֲזָרְנוּ כִּי עָלֶיךָ נִשְׁעֵנֶנּוּ". כִּי אֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשְׁעֵן כִּי אִם
 עַל אֲבִינוּ שֶׁבַשְׁמַיִם. חוּם וְחֶמֶל עָלֵינוּ, וּמִלֵּא אֶת
 מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּרַחֲמִים. וַעֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְלֹא לְמַעַנֵנוּ, וְזַכְּנוּ
 לְנִצְחָת אֶת אוֹיְבֵינוּ, וְלְהַתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם וְלְהַכְנִיעֵם וְלְהַשְׁפִּילָם
 עַד עָפָר. וְלֹא יִהְיֶה לָהֶם שׁוּם כַּח לְמַנְעַ אוֹ לְבַטֵּל אוֹתָנוּ חַס
 וְשָׁלוֹם מִשׁוּם דְּבָר שֶׁבִקְדָשָׁה, וְלֹא מִשׁוּם דְּבָר שֶׁהוּא
 רְצוֹנְךָ הַטּוֹב. וְתִהְיֶה בְּעֲזָרְנוּ וּתְזַכְּנוּ לָשׁוּב אֵלַיָּהּ בְּאַמֶּת
 בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיהָ. וְלְהִיזוֹת כְּרְצוֹנְךָ הַטּוֹב תְּמִיד
 מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם. "כְּחֶסֶדְךָ חַיִּינִי וְאַשְׁמְרָה עֲדוּת פִּיהָ. חֶסֶדְךָ
 יְהוֹה מְלֵאכָה הָאָרֶץ חֲקוּיָה לְמִדְּנִי". אָמֵן וְאָמֵן:

כט

שָׁמַע קוֹלְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים
 וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ. אֲבִינוּ אָב הַרְחֵמֵנוּ, "אַל תִּסְתֵּר
 פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי" וְאַל תִּעְלֵם אֶזְנוֹךָ מִשְׁוֹעָתִי. "לֹא תֵאמַר אֶת
 לְבָבְךָ מֵאַחֶיךָ הָאֲבִיוֹן", וְלֹא תִסְתֵּם אֶזְנוֹךָ מִצְעַקְתִּי. חֲמוּן

מַעִיף וְרַחֲמֶיךָ יַעֲזָרְרוּ עָלַי, כִּי זֶה כַּמָּה נִכְסוּף נִכְסַפְתִּי
לְרֹאזוֹת בְּתַפְאֵרַת עֲזֶיךָ. וְאָנוּ צוֹעְקִים וּמַתְפַּלְלִים וּמַתְחַנְנִים
אֵלֶיךָ זֶה כַּמָּה יָמִים וְשָׁנִים. "עָרַב וּבִקֵּר וְצַחֲרִים אֲשִׁיחָה
וְאֶחְמָה". וְאָנוּ מִחֲלִים פְּנִיךָ תָּמִיד שֶׁתָּשִׁיב פְּנֶיךָ אֵלֵינוּ,
וּתִקְרַבְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ לְעַבְדֶּךָ בְּאַמֶּת. וְעַדִּין לֹא נוֹשָׁעְנוּ
וְרַחוּק מִמֶּנּוּ יִשׁוּעָה. כִּי אַרְךָ עָלֵינוּ הַגְּלוּת מְאֹד מְאֹד בְּגוּף
וּנְפֶשׁ, וּבְכָל יוֹם צָרוֹתֵינוּ מְרַבָּה מִחֲבֵרוֹ. וּבְאַמֶּת יִדְעֵנוּ כִּי
לֹא מִקְצֵר יָדְךָ לֹא הוֹשַׁעְתָּ אוֹתָנוּ, וְלֹא מִכְבֵּד אֲזַנֶּיךָ לֹא
שָׁמַעְתָּ תַּפְלוֹתֵינוּ, כִּי אִם עֲזוֹנוֹתֵינוּ הִבְדִּילוּ בֵּינֵינוּ וּבֵינֶךָ.
כִּי בְעֲזוֹנוֹתַי הֶרְבִּים נִתְרַחַקְתִּי מִן הַטּוֹב בְּתַכְלִית הַרְחוּק,
עַד אֲשֶׁר כָּל דְּבָרֵי תַּחֲנוּתֵי וּבִקְשׁוֹתַי הֵם רְחוּקִים מִטּוֹב
אַמְתִּי. כִּי לֹא בִדְעַת אֲדַבֵּר, וּמִחַמַּת זֶה אֵינִי זוֹכֵה לְדַבֵּר
שׁוֹם דְּבוֹר הַנְּשַׁמֵּעַ וְנִתְקַבֵּל, עַד אֲשֶׁר כָּל דְּבוֹרֵי אֵינָם
נִקְרָאִים בְּשֵׁם דְּבוֹר כָּלֵל, מֵאַחַר שְׂאֵינָם נִמְשָׁכִין מֵהַדְּעַת
הַקִּדְשָׁה וְאֵין בָּהֶם טוֹב. וְעַתָּה מָה אֶעֱשֶׂה אָבִי שֶׁבַשְּׁמַיִם,
וּמֵאֵין אֲבִיקָשׁ עֲזָר לִי לְזַכּוֹת לְהַמְשִׁיךְ טוֹב לְתוֹךְ דְּבוֹרֵי
לְזַכּוֹת עַל יְדֵי זֶה לְדְבוֹר הַנְּשַׁמֵּעַ וְנִתְקַבֵּל. כִּי אַתָּה יִדְעָתָּ
יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁעַכְשָׁו אֵין לִי שׁוֹם סְמִיכָה בְּכָל
מָה שְׂאֵנִי צָרִיךְ בְּנִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, דְּדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר
קָטָן, כִּי אִם לְבִקְשׁ מִמֶּךָ מִתְנַת חֲנָם וְנִדְבַת חֶסֶד, שֶׁתַּחֲנֵנִי
בְּחֶסֶד חֲנָם וְתִתֵּן לִי כָּל מָה שְׂאֵנִי צָרִיךְ לְעַבְדֶּךָ יְהוָה,
וּתִקְרַבְנִי אֵלֶיךָ בְּרַחֲמִים בְּאֶפֶן שְׂאֵזְכָּה לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה
לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת. כִּי אֵין שׁוֹם דְּדָבָר קָטָן בְּעוֹלָם הַנוֹגֵעַ לְעַבְדֶּךָ
יְהוָה שִׁיחִיָּה נִקְל אֲצִלִי לְעִשׂוֹתוֹ. וְאֵין לִי שׁוֹם יַעֲצֶה

וְתַחֲבוּלָהּ, כִּי הֵעֲצָה בְּעֲצָמָהּ קָשָׁה לִי לְקַיֵּם כְּמוֹ גּוֹף הַדָּבָר
 שֶׁאֲנִי צָרִיךְ. וְעַל כֵּן אֵין לִי עֵתָה שׁוּם תְּקוּנָה כִּי אִם עַל
 רַחֲמֵיךָ הַרְבִּים. וְאִם חַס וְשְׁלוֹם אֶתָּה עוֹשֶׂה עִמִּי אֲפִלּוּ חֵלֶק
 אֶחָד מֵאֲלָפִים וּרְבֻבוֹת כִּפִּי עָרֶךְ מִעֲשֵׂי הָרָעִים, וְתִרְצֶה
 לְחַפֵּשׂ בְּתַפְלָתִי וּתְחַנְּתִי, אִם יֵשׁ בָּהֶם אִיזָה טוֹב, כִּדִּי
 שְׂיִהְיֶה הַדְּבָר שְׁלִי נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל, לֹא יִדְעֵתִי נַפְשִׁי "מֵאֵין
 יבֹא עֲזָרִי". כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ בְּאַמֶּת שְׁכָל דְּבָרֵי הֵם רְחוּקִים
 מִטּוֹב אֲמֵתִי בְּתַכְלִית הַרְחוּקִים:

רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם צַר לִי מְאֹד מֵר לִי מְאֹד. אֲמַרְתִּי "וַיְהִי מָה
 אֲרוּצָה" דְּבָרֵי לְפָנֶיךָ, "אֲשִׁיחָה וַיְרוּחַ לִי". אוֹלֵי
 יְחוּם אוֹלֵי יְרַחֵם. "אוֹלֵי יִרְא יְהוָה בְּעַנְיִי". וּמֵאֲרִיץ אֲדַבֵּר
 וּמֵעַפָּר אֲמַרְתִּי אֲצַפְצֶפָה. "אוֹלֵי יֵשׁ תְּקוּנָה". אוֹלֵי יְחוּם עִם
 עֲנִי וְאֲבִיוֹן אוֹלֵי יְרַחֵם. כִּי אֶתָּה טוֹב וּמְטִיב לְכֹל, לְרָעִים
 וְלְטוֹבִים, וּבּוֹדֵאֵי אֶתָּה יְכוּל לְמַצּוֹא בְּדַבְּרֵי גַם כֵּן אִיזָה
 נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, אֵף עַל פִּי שֶׁהֵם בְּהֶעֱלָם וּבְהַסְתָּר גָּדוֹל
 וּבְתַכְלִית הַמַּעוֹט וּבְהֶעֱלָמָה גְּדוֹלָה עַד שֶׁאֵינֶן רְאוּיִים
 דְּבִרְי לְהִיוֹתָם נִשְׁמָעִים וְנִתְקַבְּלִים עַל יְדֵי הַסְתָּרַת מַעֲט
 הַטּוֹב הַזֶּה שֶׁנֶּעְלָמוּ בָּהֶם. אֵף-עַל-פִּי-כֵן אֶתָּה רַב חֶסֶד
 וּמְרֻבָּה לְהַטִּיב, וְלְפָנֶיךָ נִגְלוּ כָּל תַּעֲלוּמוֹת וְהַמּוֹן נִסְתָּרוֹת
 שֶׁמְבַרְאֵשִׁית, וְאֶתָּה יְכוּל בְּחֶסֶדְךָ הַגָּדוֹל לְגַלּוֹת גַּם מַעֲט
 הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בְּדַבְּרֵי. כִּי אֶתָּה יִדְעָתָ רְבוּנוֹ דְּעֵלְמָא כְּלָא.
 שֶׁאֵף-עַל-פִּי שֶׁנִּגְמַתִּי נִגְדָּךְ הַרְבֵּה, חָטָאתִי עֲוִיתִי וּפְשַׁעֲתִי
 לְפָנֶיךָ מִנְּעוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וְהִרַע בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי, אֵף עַל

פִּי כֵן פִּוֹנְתִי בְּדַבְרֵי לְטוֹבָה. פִּי אֲנִי כוֹסֵף וּמִשְׁתַּוְּקֵק וְחַפְזִי
 וּמִתְגַּעְגַּע בְּאַמֶּת לְעִבּוֹדְתֶךָ בְּאַמֶּת. שְׂאֵזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ לְסוּר
 מִרַע לְגַמְרֵי וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ תָּמִיד. וְאִם אֲמַנֵּם
 מִעֲשֵׂי אֵינָם נָאִים כָּלֵל, עִם כָּל זֶה, דְּבָרֵי בְּקִשׁוֹתַי וְתַחֲנוּתַי
 יֵהֵם בְּאַמֶּת לְאַמֶּתוֹ. וְאַתָּה לְמִדַּתְנוּ עַל־יְדֵי צַדִּיקֶיךָ
 הָאֱמֵתִים לְהַתְּפִיל וְלַהֲתַחֲנוּן לְפָנֶיךָ תָּמִיד עַל כָּל מַה שְּׂאֵנּוּ
 צָרִיכִין לְהַתְּקַרְבוֹת לְעִבּוֹדְתֶךָ יְהוָה בְּאַמֶּת. פִּי אֵף עַל פִּי
 שְׁנֵתֶתָּ לָנוּ בְּחִירָה לְבַחֲזוֹר בַּטּוֹב וְלִמְאֵם בְּרַע, אֵף עַל פִּי כֵן,
 מוֹעִיל תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים עַל זֶה בְּעֲצָמוֹ, שְׁתַּטֵּחַ לְבַבְנוּ אֵלֶיךָ
 בְּאַמֶּת. וְתַכַּף אֶת יְצִרְנוּ לְהַשְׁתַּעֲבֵד לָךְ. וְתַעְזוֹר לָנוּ
 וְתַכְרִיחַ אוֹתְנוּ לְעֹזֵב דְּרֶךְ רָשָׁע, וְלֹאֲחֹז בְּדֶרֶךְ הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר
 בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים. וּבְאַמֶּת אֵין לִי שׁוֹם תִּקְוָה פִּי אִם עַל זֶה, עַל
 תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים וְשׁוּעָה וְצַעֲקָה וְזַעֲקָה אֵלֶיךָ שְׁתַּקְרַבְנִי
 בְּרַחֲמֶיךָ לְעִבּוֹדְתֶךָ בְּאַמֶּת, וְתַכַּף אֶת יְצִרֵי וְתַכְנִיעַ וְתַשְׁבֵּר
 אֶת תַּאֲוֹתַי, וְתַעֲשֶׂה עִמִּי כַחֲסָדֶיךָ, בְּאִפְן שְׂאֵזְכָּה לְסוּר
 מִרַע לְגַמְרֵי וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ תָּמִיד מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם הַעֲתִי קִצְרָה וְלִבִּי אֶטוֹם, וְיְדֵי כְּבִדּוֹת
 לְפָרֵשׁ וְלִבְאֵר כָּל שִׁיחָתִי לְפָנֶיךָ. חוּם וְחַמּוּל עָלַי,
 חוּסָה עָלַי כָּרַב רַחֲמֶיךָ, וְעֲזָרְנִי שְׂאֵזְכָּה תָּמִיד לְשִׁבַּח וְלִפְאֹר
 אֶת הַצַּדִּיקִים הָאֱמֵתִים בְּכָל מִיּוֹם שִׁבַּח וְעִזּוֹ וּפְאֹר וְכַבּוֹד
 וְתַפְאֲרָת. עַד שְׂאֵזְכָּה עַל־יְדֵי שִׁבַּח הַצַּדִּיקִים לְרוֹמֵם אֶת
 הַדַּעַת. עַד שִׁיְהִיָּה נִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי הַדַּעַת הַקָּדוֹשׁ טוֹב אֱמֵתִי
 לְתוֹךְ הַדְּבוּר שְׁלִי. וְיִהְיוּ כָּל הַדְּבוּרֵי הַדְּבוּרִים טוֹבִים בְּאַמֶּת,

עד שְׁאֲזַכֶּה מִנְעֻתָהּ שְׂיִחִיו כָּל דְּבוּרֵי דְּבוּרִים הַנְּשַׁמְעִים
וְנִתְקַבְּלִים בְּעֵינֶיהָ וּבְעֵינַי כָּל בָּאֵי עוֹלָם. וְזָכוֹת וְכַח
הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שְׁנֹזְכָה לְשִׁבְחָה וּלְפָאֵר אוֹתָם, יִגְנוּ
עָלֵינוּ, "כְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוּ עַל גּוֹזְלָיו יִרְחַף", עַד שְׁנֹזְכָה לְעוֹרֵר
עַל יָדָם "קִנְיָה חֲכָמָה קִנְיָה בִּינָה" דְּקֹדֶשָׁה. וְנֹזְכָה שְׂיִשׁוּבוּ לָנוּ
מִחֲנוּ וְדַעַתְנוּ שְׁנִגְזְלוּ מֵאֲתָנוּ עַל יְדֵי מַעֲשֵׂינוּ הָרָעִים.
וְאֲזַכֶּה לְהַשְׁלִים דַּעְתִּי בְּקֹדֶשָׁה גְּדוֹלָה עַד שְׁאֲזַכֶּה לְקַבֵּל כָּל
דְּבוּרֵי מִתְדַּעַת הַקְּדוֹשׁ וּלְהַמְשִׁיךְ טוֹב אֲמֵתִי לְתוֹךְ דְּבוּרֵי,
עַד שְׂיִחִיו כָּל דְּבוּרֵי דְּבוּרִים הַנְּשַׁמְעִים וְנִתְקַבְּלִים תָּמִיד.
וְלֹא יֵצֵא מִפִּי שׁוֹם דְּבוּר שְׂאִינוּ נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל, רַק תִּזְכְּנֵי
בְּרַחֲמֶיהָ הַרְבִּים, וְתִהְיֶה תָּמִיד עִם פִּי בַּעַת דְּבוּרֵי, וְתִמְשִׁיךְ
תָּמִיד טוֹב אֲמֵתִי לְתוֹךְ כָּל הַדְּבוּרִים שְׁלִי, עַד שְׁכַל דְּבוּרֵי
יִחִיו דְּבוּרִים הַנְּשַׁמְעִים וְנִתְקַבְּלִים בְּעֵינַי כֹּל. הֵן כְּשֵׁאֲנִי
צָרִיךְ לְפָרֵשׁ שְׂיִחָתִי לְפָנֶיהָ וּלְהַתְפַּלֵּל וּלְהַתְחַנֵּן וּלְהַעֲתִיר
וּלְהַפְצִיר אוֹתָהּ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי עַל כָּל מַה שְׁחָסַר
לִי, אֲזַכֶּה תָּמִיד לְדַבֵּר לְפָנֶיהָ דְּבוּרִים טוֹבִים דְּבָרֵי חֵן
וְתִחַנְנוּנִים דְּבוּרִים הַנְּשַׁמְעִים וְנִתְקַבְּלִים אֲצִלָּהּ. וְיִתְקַבְּלוּ
וְיִכְנָסוּ דְּבָרֵי בְּלִבָּהּ, בְּאִפְּן שְׁתִּמְלֵא כָּל מִשְׁאֲלוֹתַי בְּרַחֲמִים,
וְתִקְרַבְנֵי אֵלַיךְ בְּאֵמֶת. פִּי צָרְכֵי הַמָּה מְרַבִּים מְאֹד מְאֹד,
בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ. וְאִין לִי שׁוֹם מִשְׁעוֹן
וּמִבְטָח פִּי אִם עַל רַחֲמֶיהָ הַרְבִּים וַחֲסָדֶיהָ הַגְּדוֹלִים. וְהֵן
כְּשֵׁאֲנִי רוֹצֵה לְדַבֵּר לְעַצְמִי דְּבָרֵי כְּבוֹשִׁין וּלְהוֹכִיחַ אֶת
עַצְמִי. לְבַל אֶהְיֶה עוֹד אֲכֹזֵר עַל גּוֹפִי וְנַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי,
וְאֲנִי רוֹצֵה לְעוֹרֵר רַחֲמִים עַל עַצְמִי, אֲזַכֶּה תָּמִיד לְדַבֵּר

לְעַצְמֵי דְבוּרִים הַנְּשַׁמְעִים וְנִתְקַבְּלִים, בְּאִפְּן שְׂיִכְנְסוּ דְבָרֵי
 בְּלִבִּי. וְאֶזְכֶּה לְעוֹרֵר אֶת עַצְמִי לְשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, וְלַעֲזֹב
 מִעֲתָה דְרָכֵי הָרַע וּפְעֻלוֹתֵי הַמְּגִנּוֹת, וּמַחֲשָׁבוֹתַי
 הַמְּבַלְבְּלוֹת מְאֹד מְאֹד. וְאֶזְכֶּה מִעֲתָה לְצַמְצֵם אֶת הַעֲתִי
 וְלִקְשֹׁר עַצְמִי בְּקֶשֶׁר אֲמִיץ וְחֹזֵק אֵלֶיךָ תְּמִיד. וְלֹא אֲנִיחַ אֶת
 הַעֲתִי וְלִבִּי לְהִתְחִיל לְהַטּוֹת לְשׁוּם דְּבַר תַּאֲוָה חֵם וְשָׁלוֹם,
 וְלֹא לְשׁוּם בְּלָבוּל שְׁבַעוּלָם. וְאֶזְכֶּה לְסוּר מִרַע בְּאַמֶּת
 בְּמַחֲשָׁבָה וּבְדַבּוּר וּבְמַעֲשֵׂה, וְלִכְסֹף וְלְהַשְׁתַּזְקֵק אֵלֶיךָ
 תְּמִיד בְּאַמּוּנָה שְׁלֵמָה. וְלְהִרְגִיל עַצְמִי בְּעִבּוּדְתֶךָ בְּאַמֶּת
 בְּכָל לֵב בְּגוֹף וְנַפְשׁ וּמְמוֹז, לְמִסַּר חַפְּלֵי אֵלֶיךָ, וְלְהַפְקִיר חַפְּלֵי
 בְּשִׁבְלֵי רְצוֹנֶךָ הַטּוֹב. וְהֵן כִּשְׂאֵנִי צָרִיךְ וּמְכָרָח כְּפִי רְצוֹנֶךָ
 הַטּוֹב לְדַבֵּר דְבוּרִים עִם בְּנֵי אָדָם לְעוֹרְרָם לְעִבּוּדְתֶךָ, אוֹ
 בְּשִׁבְלֵי אֵיזָה חֶפֶץ וְעֵנִין שֶׁהוּא רְצוֹנֶךָ, תִּזְכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ
 תְּמִיד, וְתַמְשִׁיךְ טוֹב מֵאֲתֶךָ לְכָל דְּבָרֵי, בְּאִפְּן שְׂיִהְיוּ דְבָרֵי
 תְּמִיד דְבוּרִים הַנְּשַׁמְעִים וְנִתְקַבְּלִים בְּעֵינֵי כָל. וְלֹא אֲדַבֵּר
 דְּבָרִים בְּטִלִּים לְעוֹלָם, רַק כָּל דְּבוּרֵי יְהוָה דְבוּרִים טוֹבִים,
 דְבוּרִים שְׂיִבְא מֵהֶם תּוֹעֵלֶת גְּדוֹל לְשִׁמְךָ וְלְעִבּוּדְתֶךָ בְּאַמֶּת,
 דְבוּרִים הַנְּשַׁמְעִים וְנִתְקַבְּלִים, שְׂאֶזְכֶּה לְפַעֵל עַל יְדֵם דְּבָרִים
 שֶׁהֵם רְצוֹנֶךָ הַטּוֹב בְּאַמֶּת:

וּבִכֵּן תִּרְחַם עָלַי אָבִי אָב הַרְחֵמֵן אָב הַחֶסֶד, וְתוֹשִׁיעֵנִי
 וְתַעֲזָרֵנִי מִחֶרֶה. וְתַחֲמַל עָלַי בְּחַמְלָתֶךָ הַגְּדוֹלָה,
 וּבְחִנּוּנוֹתֶיךָ הָאֲמִתִּיִּים. וְתִזְכְּנִי מִעֲתָה לְתַקּוּן הַכְּלָלִי שֶׁהוּא
 תַקּוּן הַבְּרִית. וְתַמְחַל וְתַסְלַח לִי עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי וְחַטָּאֵי

וּפְשָׁעֵי שְׁחַטָּאתַי וְשַׁעוֹתַי וְשַׁפְּשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ. וּבִפְרֹט מֵהַ
 שְׁפָגְמָתִי לְפָנֶיךָ בְּפָנֶם הַבְּרִית קִדְשׁ מִנְעוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה,
 בְּמַחְשָׁבָה דְבוּר וּמַעֲשֵׂה, בְּרֵאִית הָעֵינַן וּבְשִׁמְיעַת הָאָזְן
 וּבְשִׂאֵר חוּשִׁים, בְּשׁוֹגֵג וּבְמִזִּיד בְּאַנֶם וּבְרָצוֹן, הֵן הַפְּגָמִים
 שְׁפָגְמָתִי בְּהִתַּר, הֵן הַפְּגָמִים שֶׁל אִסּוּר, עַל הַכֹּל תִּמְחַל
 וְתִסְלַח לִי אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת, חַנּוּן הַמֵּרַבָּה לְסִלַּח. וְתַעְזְרֵנִי
 וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתַצִּילֵנִי מֵעַתָּה מִכָּל מִיַּי פָּנֶם הַבְּרִית.
 וְתִקְדֵּשׁנִי בְּקִדְשָׁתְךָ הַעֲלִיזָנָה. עַד שְׂאֲזֻכָּה מִהֲרָה חוּשָׁה
 לְתַקּוֹן הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת.

עֲזַרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי אָבִי שְׁבַשְׁמִים, כִּי אֵינִי יוֹדֵעַ כָּלֵל מֵהַ
 לְדַבֵּר, כִּי אֵין שׁוּם לְשׁוֹן בְּעוֹלָם שְׂאוּכַל לְפָרֵשׁ
 שִׁיחָתִי עַל יְדוֹ, רַק אֲנִי צוֹעֵק אֵלֶיךָ לְבַד בְּקוֹל מִר, זַעֲקָה
 גְּדוֹלָה וּמְרָח בְּאַנְחָה וְאַנְקָה, בְּשׁוֹעָה וּזַעֲקָה וּצַעֲקָה, בְּכָל
 מִיַּי קוֹלוֹת וּצַעֲקוֹת וְאַנְחוֹת שְׁפַעוֹלָם. "קוֹלִי אֵל יְהוָה
 וְאַצְעֲקָה. קוֹלִי אֵל יְהוָה וְהֶאֱזִין אֵלַי. קוֹלִי אֵל יְהוָה אֲזַעֲק
 קוֹלִי אֵל יְהוָה אֶת־חַנּוּן. אֵלֶיךָ יְהוָה אֶקְרָא וְאֵל יְהוָה אֶת־חַנּוּן.
 מֵהַ בְּצַע בְּדָמֵי בְרִדְתִּי אֵל שַׁחַת, הַיּוֹדֵךְ עֶפֶר הַיּוֹגִיד
 אֲמַתְךָ". חוּם וְחַמֵּל עָלַי, חוּם וְרַחֵם עָלַי. עֲזַרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי
 וְזַבְּנִי לְתַקּוֹן הַבְּרִית בְּאַמְת, כִּי עֵינַי צוֹפִיּוֹת לְרַחֲמֶיךָ
 וְחֶסְדֶיךָ הָאֲמִתִּים לְחֶסֶד חַנּוּם, וְיָדֵי פְרוּשׁוֹת לְחַנִּינוֹתֶיךָ.
 וְכָל עוֹד נִפְשֵׁי בִי אֲזַעֲק וְאַשׁוּע אֵלֶיךָ וְאַשְׁב וְאַיְחַל וְאַצְפָּה
 לְרַחֲמֶיךָ, אִם כְּבָנִים אִם פְּעֻבָּדִים. אִם כְּבָנִים רַחֵם עָלַי
 כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים, וְאִם פְּעֻבָּדִים. עֵינַי לְךָ תִּלְוִיּוֹת עַד

שֶׁתְּחַנְּנֵנִי וְתוֹצִיאֵנִי מִמִּסְגֵּר וְתַחֲלִצֵנִי מִפְּגָם הַבְּרִית. וְתַמְלִט
נַפְשִׁי מִנִּי שָׁחַת. וְתִשְׁמְרֵנִי וְתַצִּילֵנִי מֵעֲתָה מִכָּל מִינֵי פְגָם
הַבְּרִית שְׁבַע עוֹלָם, בַּיָּדִים וּבְרַגְלַיִם וּבְעֵינַיִם וּבְשֵׁאֵר חוּשֵׁי־הַגֵּוֹ,
בְּמַחְשָׁבָה וּבְבוֹר וּמַעֲשֵׂה. בְּכֹל־אֶזְכָּח לְהִיּוֹת קָדוֹשׁ וְטָהוֹר
מִכָּל מִינֵי פְגָם הַבְּרִית שְׁבַע עוֹלָם. וְתוֹצִיאֵנִי מִהֲרָה לְתַקּוֹן
הַבְּרִית בְּאִמָּת בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת בְּמַדְרַגַּת צְדִיקִים
אֱמִתִּיִּם, עַד שְׁאֶזְכָּח עַל־יְדֵי תַקּוֹן הַבְּרִית, לְתַקּוֹן כָּל
הַחַטָּאִים וְהַעֲוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים שֶׁחָטָאתִי וְשָׁעוּיתִי וְשֶׁפָּשַׁעְתִּי
לְפָנֶיךָ, וְכָל מִינֵי פְגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי בְשֵׁם"ה לְאוֹיֵן שְׁבַת־זֶרַח
שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שֵׁם"ה גִּידִין כָּל־אֶזְכָּח לְתַקּוֹן עַל יְדֵי תַקּוֹן
הַבְּרִית שֶׁהוּא כָּל־לִיּוֹת הַגִּידִין, שֶׁהוּא תַקּוֹן הַכֶּלְלִי. וְאֶזְכָּח
לְתַקּוֹן וְלִזְכּוֹת כָּל הַדְּמִים שֶׁל כָּל הַשֵּׁם"ה גִּידִי, וְתַעֲבִיר
וְתַבְטֵל וְתַסִּיר מִכָּל הַדְּמִים שְׁלִי כָּל מִינֵי פְגָמִים וְעֲבִירוֹת
וְלְכַלּוֹכִים שֶׁחָטָאתִי בָּהֶם עַל יְדֵי הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי בְשֵׁם"ה
לְאוֹיֵן שְׁבַת־זֶרַח. וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, תַּסִּיר וְתַבְטֵל כָּל מִינֵי
כְּתָמִים שֶׁגָּרַמְתִּי לְהַשְׁכִּינָה כְּבִיכּוֹל עַל־יְדֵי תַגְבֻּרַת הַדְּמִים
הָרָעִים שֶׁהַתַּגְבֵּרוֹ עַל־יְדֵי עֲוֹנוֹתֵי הַמְּרָבִים, עַד אֲשֶׁר גָּרַמְתִּי
לְהַשְׁכִּינָה כְּבִיכּוֹל בְּחִינַת דָּם נְדוּת הַרְבֵּה מְאֹד. עַד אֲשֶׁר
בְּעֲוֹנוֹתֵי יְרָדָה הַשְׁכִּינָה בְּגִלוֹת גָּדוֹל מְאֹד. וְגָרַמְתִּי
בְּעֲוֹנוֹתֵי הַרְבִּים אֶפְרָשׁוֹתָא בֵּין קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא
וְשְׁכִינְתִּיהָ. "הִיא יֹשֶׁבֶת בַּגּוֹיִם לֹא מֵצֵאָה מְנוּחָ". כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "חָטָא חָטָא יְרוּשָׁלַיִם עַל כֵּן לְנִידָה הָיְתָה".

רבונו של עולם מה אומר מה אדבר, האלהים מצא את
 עוני. "נאלמתי דומיה החשיתי מטוב. וכאבי
 נעפר". חוס ורחם עלי, ועשה למענה ולמען הצדיקים
 אמתים, ולמען שמך הגדול ולמען צעקת ושאת קדשא
 בריך הוא ושכינתיה. כמו שכתוב: "יהוה מפרום ישאג
 וממעון קדשו יתן קולו, שאג ישאג על נוחו" על נוח דילה.
 אנכי חטאתי והוא אסור באזקים. והיא גם היא במר תזעק
 בגלותה הגדול, אשר נפרדה מיהודה. והיא צועקת בקול
 מר, "נהי בכי תמרורים", קלני מראשי קלני מזרועי. "אוי
 לנו כי שדדנו". אוי לנו על נפשנו. "אוי נא לנו כי
 חטאנו". אוי על ימינו ושנותינו. אוי אוי לנו. כי אנחנו
 גרמנו כל זה, על ידי חטאינו ועונותינו ופשעינו הרבים.
 והיא מגעלת בחובין יידן. ולבושיה ובגדיה מלכלכים
 בכתמים מעונותינו. מה נאמר ומה נדבר. מלא רחמים.
 טהור עינים. טוב ומטיב לכל חנון ורחום עשה מה
 שתעשה, באפן שתזכנו לתקן כל זה חיש קל מהרה וזכני
 לתקון הברית בשלמות, באפן שאזכה על ידי זה לתקן כל
 הפגמים שבעולם. ותמחל ותסלח ותכפר לי על כל חטאי
 ועונותי ופשעי ברחמיך הרבים. ותעזר ברחמיך הדעת
 דקדשה, ותמשוך ממנו לבנותית לברר וללבן ולזכך כל
 הדמים של כל השם"ה גידין שלי, עד שיתתקנו כל הפגמים
 והקלוקלים שבהם. ותזכני לזרק תקונים לכל המקומות
 הצרים והדקים שאי אפשר שיגיע לשם שום תקון. ועל ידי
 תקון הברית שתזכני ברחמיך, אזכה לזרק תקונים גם

לְשֵׁם, עַד שְׂאֵזְכָּה לְתַקֵּן כָּל מִיָּנִי בְּגַמִּים בְּשִׁלְמוֹת גְּדוּל
בְּתַכְלִית הַתְּקוּן בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאַמֶּת.

וּתְזַכְּנִי מִעַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְתַעְזָרְנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתַהֲיֶה
עִמִּי תָמִיד. וְתִשְׁמַר אֶת לְבוּשֵׁי וּבְגָדֵי שְׂלֵא יִבֹּא
עֲלֵיהֶם שׁוֹם לְכָלוֹךְ וְשׁוֹם כְּתָם וְשׁוֹם רָבָב. כִּי אַתָּה לְבַד
יִדְעָתָ גְּדוּל הַפָּגַם הַנוֹגֵעַ בְּהַשְׁכִּינָה בְּעַצְמָהּ וּבְעוֹלָמוֹת
עֲלִיוֹנִים, עַל-יְדֵי פָגַם הַבְּגָדִים בְּשִׂאִין שׁוֹמְרִים אוֹתָם
מִכְּתָמִים וְלְכָלוֹכִים. וְהַבְּגָדִים בְּעַצְמָן דָּנִין אֶת הָאָדָם עַל
זֶה, בְּשִׂאִין שׁוֹמְרִים אוֹתָם מִכְּתָמִים. וּבְעוֹנוֹתַי הַרְבִּים,
קִשָּׁה וְכָבֵד עָלַי מְאֹד גַּם דְּבַר הַזֶּה, לְשִׁמּוֹר אֶת הַבְּגָדִים
מִכְּתָמִים. כִּי אֵי אֶפְשָׁר שְׂלֵא אֶפְיַח דְּעֵתִי מֵהֶם. וּבְכַרְט
בְּשַׁעַת עֶסֶק הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה וְשִׂאֵר עֶסְקִים. וְאִזּוּ בָּאִים חַס
וְשָׁלוֹם עֲלֵיהֶם כְּתָמִים בְּהַפְּסַח הַדְּעֵת. וְכֹל זֶה גְּרַמְתִּי עַל-יְדֵי
עוֹנוֹתַי הַמְּרַבִּים, וּמִחֲשִׁבוֹתַי הַמְּבַלְבְּלוֹת מְאֹד, אֲשֶׁר עַל-
יְדֵי-זֶה אֵינִי זוֹכֵה לְשִׁמּוֹר אֶת הַבְּגָדִים וְלַחֲחִזִּיקוֹן בְּנִקְיוֹת,
וְלַחֲצִילוֹן מִכְּתָמִים וְלְכָלוֹכִים.

הֵן עַל כָּל אֵלֶּה בָּאתִי לְפָרֵשׁ שִׁיחַתִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, מָלֵא רַחֲמִים, גּוֹמֵל לַחֲיִבִּים טוֹבוֹת.
”נִזְרָאוֹת בְּצַדֵּק תַּעֲנִנּוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִבְּטַח כָּל קַצּוֹי אֶרֶץ
וַיִּם רַחוּקִים”. נִזְרָאוֹת הַפְּלֵא לְמַעַן שְׁמֹךְ, וְעִזָּרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי
שְׂאֵזְכָּה לְתַקֵּן בְּחַיֵּי כָּל זֶה חַיֵּשׁ קַל מְהֵרָה, שְׂאֵזְכָּה מִעַתָּה
לְתַקֵּן תְּקוּן הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת. וְאֵזְכָּה לְהָרִים וּלְעוֹרֵר אֶת

הַדַּעַת הַקְּדוּשָׁה, וְלַהַמְשִׁיךְ לְבַנוּנִית הַקְּדוּשָׁה מִחֲדַעַת הַקְּדוּשָׁה,
 לְתַקֵּן פָּגַם כָּל הַדָּמִים שֶׁל כָּל הַשָּׁמַיִם גִּידוּן, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד
 שָׁמַיִם לְאוֹיֵן שְׂבַת־וֹרָה.

וּתְזַכְּנִי לְתַקֵּן פָּגַם כָּל הַכֶּתָמִים שֶׁל הַבְּגָדִים שֶׁלֹּא שָׁמַרְתִּי
 אוֹתָם עַד הַנְּהָה. וְתִמְחַל וְתִסְלַח לִי עַל כָּל הַפְּגָמִים
 הָאֵלֶּה. וְתַעֲזָרְנִי מִעֲתָה וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלִלְנִי מִכָּל חַטָּא וְעוֹן
 וּמִכָּשׁוּל. וְתַעֲזָרְנִי מִעֲתָה לְשֹׁמֵר אֶת הַבְּגָדִים וְהַלְבוּשִׁים
 שֶׁלִּי לְכַבְּדֵן וְלְהַחֲזִיקוֹן בְּנִקְיֹתַי. וְתְזַכְּנִי שֶׁלֹּא יִמָּצֵא עַל כָּל
 בְּגָדִי וְלְבוּשֵׁי שׂוּם פֶּתֶם וְשׂוּם לְכָלוֹף וְרָבֵב כָּלֵל. וְתִגֵּן
 בְּעַדִּי, וְתִשְׁמְרֵנִי אוֹתִי וְאֶת בְּגָדֵי תְּמִיד. וְיִהְיוּ גּוֹפֵי וְנִפְשֵׁי
 וּבְגָדֵי וְלְבוּשֵׁי כָּלֶם נְקִיִּים וְטָהוֹרִים וְקְדוּשִׁים תְּמִיד מִעֲתָה
 וְעַד עוֹלָם.

וְתִמְשִׁיךְ בְּרַחֲמֶיךָ מַיִם חַיִּים מִמְּקוֹר הַחַיִּים, וְיִהְיֶה נִמְשָׁךְ
 "בְּאֵר מַיִם חַיִּים וְנוֹזְלִים מִן לְבָנוֹן" מִן לְבוֹנָא
 דְּמִנְחָא קְדִישָׁא, וְשֵׁם תְּטַהֵר אֶת הַשְּׂכִינָה מִנִּדְתָּהּ, וְתַעֲלֶה
 אוֹתָהּ מִגְּלוּתָהּ, וְתָשִׁיב אֶל הַדָּרָה בְּאַחֲבָה וְאַחֻוּה וְרַעוּת.
 וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תִּמְשִׁיךְ וְתִזְרַק עָלֵינוּ מַיִם טָהוֹרִים הָאֵלֶּה.
 וְתִטַּהֵר אוֹתָנוּ וְאֶת בְּגָדֵינוּ מִכָּל טְמֵאוֹתֵינוּ. וְתִקֵּים בָּנוּ
 מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "וְזָרַקְתִּי עָלֵיכֶם מַיִם טָהוֹרִים וְטַהַרְתֶּם,
 מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם". וְתִלְבִּין
 חֲטָאֵינוּ כְּשֶׁלֶג וְכִצְמָר, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: "לְכוּ נָא וְנִוְכַחְתָּ
 יֹאמֵר יְהוָה אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כְּשֶׁלֶג וְלִבֵּינוּ, אִם

יִאֲדִימוּ כִּתּוּלָע כִּצְמֹר יְהוּי". וְנִזְכָּח לְקַיֵּם מִקְרָא שְׂפָתֹתָי:
 "בְּכֹל יַעַת יְהוּי בְּגִדֶיךָ לְבָנִים, וְשָׁמֶן עַל רֹאשְׁךָ אַל יִחָסֵר":

וּבְכֵן תִּרְחַם עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְתַחֲיֶה עַמִּי תָמִיד.
 וְתוֹרְנִי וְתִלְמְדֵנִי בְּכֹל יַעַת. אֵיךְ לְהַתְנַהֵג בְּעֵינַיִן
 דְּבוּרֵי עִם בְּנֵי אָדָם. שְׁלֹא יֵצֵא מִפִּי דְבוּר שְׁלֹא בְּרִצּוֹנְךָ.
 וְלֹא אֲגַלֶּה שׁוֹם סוּד שְׂאִין צְרִיכִין לְגַלּוֹת. וְתִשְׁמְרֵנִי
 וְתִצִּילֵנִי תָמִיד שְׁלֹא אֶחְיֶה חֵם וְשָׁלוֹם בְּכֹל לְ"הוֹלֶךְ רָכִיל
 מִגִּלְגָּל סוּד", כִּי אֵין אֶתְנֹו יוֹדֵעַ עַד מָה, אֵיזָה דְבָרֵי תוֹרָה
 צְרִיכִין לְדַבֵּר בָּהֶם וְלְגַלּוֹתָם, וְאֵיזָה דְבָרֵי תוֹרָה שְׂאֵסוּר
 לְאֶמְרָם וְלְגַלּוֹתָם, אֲשֶׁר עָלֵיהֶם נֶאֱמַר: "הוֹלֶךְ רָכִיל מִגִּלְגָּל
 סוּד". עֲזֹרְנִי תָמִיד בְּרַחֲמֶיךָ שְׁלֹא אֶעֱבֹר עַל "לֹא תִלְךְ רָכִיל"
 לְעוֹלָם. הֵן בְּדְבָרֵי תוֹרָה. הֵן בְּדְבָרֵי חוּל. בְּדְבָרִים שְׂבִין
 אָדָם לְחַבְרוֹ. חוּם וְחֻנְנִי וְחַיֶּה עִם פִּי בְּעַת הַטִּיפִי. וְלֹא אֹמַר
 דְּבָר שְׁלֹא בְּרִצּוֹנְךָ מִעֲתָה וְעַד עוֹלָם:

וְרַחֵם עָלַי וְהוֹשִׁיעֵנִי. וְתֵן לִי פִּרְנָסְתִּי מִן הַשָּׁמַיִם קֹדֶם
 שְׂאֵצְטִירְךָ לָהּ. וְתִתֵּן לִי וּלְבֵיתִי "לֶחֶם לְאֹכַל וּבְגָד
 לְלְבָשׁ. לְאֹכַל לְשִׁבְעָה וְלְמִכְסָּה עֵתִיק". וְתִזְמִין לִי פִּרְנָסְתִּי
 בְּלֵי שׁוֹם טְרַחָא וְיִגִּיעָה כֹּל בְּכָבוֹד וְלֹא בְּבוּזִי בְּהִתַּר וְלֹא
 בְּאֶסוּר בְּנַחַת וְלֹא בְּצַעַר מִתַּחַת יָדְךָ הַרְחָבָה וְהַמְלָאָה, וְאֵל
 תִּצְרִיכֵנִי לֹא לִידֵי מוֹתֵנַת בָּשָׂר וְדָם וְלֹא לִידֵי הַלּוֹאֲתָם.
 וּכְשֵׁם שְׁנַתֵּת מְזוֹן וּפִרְנָסָה לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָר אַרְבָּעִים
 שָׁנָה, וְהוֹרְדָתָ לָהֶם אֶת הַמָּן מִן הַשָּׁמַיִם, וְשִׁמְלָתָם לֹא בָלְתָה

מְעַלְיָהֶם, כִּן תִּרְחַם עָלֵינוּ וְתַפְתַּח לָנוּ אֶת אוֹצְרֶךָ הַטּוֹב מִן
הַשָּׁמַיִם. וְתִזְמִין לָנוּ פְּרִנְסוֹתֵינוּ בְּנִקְל בְּלִי שׁוֹם טֶרַח בְּרוּח
גְּדוֹל. וְתַצִּיל אוֹתָנוּ תָּמִיד מִכָּל מִיַּי הַדְּאָגוֹת פְּרִנְסָה,
וְתִשְׁפִּיעַ לָנוּ שִׁכְל וְדַעַת מֵאֲתָךְ לְבִטַח בְּךָ תָּמִיד. וְאֲתָה
תִּכְלְכְלֵנִי מִן הַשָּׁמַיִם אוֹתִי וְאֵת בֵּיתִי וְאֵת זְרַעִי וְאֵת כָּל
אֲשֶׁר לִי. וְתִשְׁפִּיעַ לִי כָּל מַחְסוֹרֵי קֹדֶם שְׁאֲצַטְרֶךָ לָהֶם, בְּאֶפֶן
שְׂאוּכַל לְעֶסֶק בְּתוֹרָתְךָ וְעִבּוּדְתְךָ תָּמִיד בְּאַמֶּת בְּכָל לֵב
וְנַפְשׁ. וְלֹא יָבֵא עָלַי שׁוֹם בְּלָבוֹל בְּעוֹלָם מִטְרִידַת הַפְּרִנְסָה
כָּלֵל כִּי אָנִי מִשְׁלִיךְ יְהִיבֵנִי עָלֶיךָ לְבַד, וְאֲתָה תִּכְלְכְלֵנִי. כִּמוֹ
שֶׁכָּתוּב "הַשִּׁלְיָה עַל יְהוָה יְהִיבֵנִי וְהוּא יִכְלְכְלֵנִי":

וְעִזְרָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שְׁנִזְכָּה לְעֲשׂוֹת מִשָּׂא וּמִתָּן
בְּאַמּוּנָה. וְתַצִּילֵנוּ תָּמִיד מִכָּל מִיַּי גְּזוּלוֹת, וְלֹא
נִגְזַל וְלֹא נַעֲשׂוּק אֶת חֲבִירָנוּ לְעוֹלָם אֶפְלוּ שׁוּחַ פְּרוּטָה. וְלֹא
נִגַּע בְּמָמוֹן וְחִפְצֵי חֲבִירָנוּ כָּלֵל. וְלֹא נַחְמוּד שׁוֹם דְּבַר אֲשֶׁר
לְרַעְנוּ. וְתַעֲזָרְנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ שְׁבָכַל עֵת שְׁנַעֲסוּק בְּמִשָּׂא
וּמִתָּן, יְהִיָּה כָּל כּוֹנֵנֵנוּ בְּעֶסֶק הַמִּשָּׂא וּמִתָּן רַק לְשִׁמּוּךְ
וְלְעִבּוּדְתְךָ בְּאַמֶּת. וְנִזְכָּה לְכוּן בְּכָל דְּבוּר וְדְבוּר וּבְכָל
הַלּוּךְ וְחַלּוּךְ, שְׁנִדְבַר וְנִלְךָ בְּשַׁעַת הַמִּשָּׂא וּמִתָּן, בְּכָלֵם נְכוּן
תָּמִיד בְּכָל עֵת, שְׁכָּל כּוֹנֵנֵנוּ בְּעֲשִׂיַת הַמִּשָּׂא וּמִתָּן כִּדִּי
שְׁנִזְכָּה לְתֵן צְדָקָה עַל־יְדֵי הָרוּחַ שְׁנִגְרוּיַח בְּזָה הַמִּשָּׂא וּמִתָּן.
וְכָל עֶסְקָנוּ וְחִפְצָנוּ בְּמִשָּׂא וּמִתָּן, יְהִיָּה רַק בְּשִׁבִיל זֶה לְבַד
בְּאַמֶּת, בְּשִׁבִיל שְׁנִזְכָּה לְתֵן צְדָקָה מִהָרוּחַ שֶׁל הַמִּשָּׂא וּמִתָּן
הַזֶּה. וְתַעֲזָרְנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי שְׁנִזְכָּה לְזַכֵּר זֹאת תָּמִיד וּלְכוּן

זאת בכל עת, בכל הלוח־והלוח־ובכל דבור ודבור ובכל
תנועה ותנועה של המשא ומתן. ותפתח את לבבנו,
ותזכנו לקיים זאת באמת, שנזכה לתן צדקה הרבה בכל
עת לעניים הגונים וכשרים באמת. ותשפיע לנו שפע
טובה וברכה. ונזכה להחזיק ידי לומדי תורה ועובדי יהוה
באמת. ונזכה לקיים מצות צדקה בשלמות כרצונך הטוב,
ובלב טוב ובסבר פנים יפות, ובשמחה גדולה וחדוה רבה
ועצומה. עד שנזכה על-ידי הצדקה לרומם את המחין
והדעת דקדשה, ולתקן תקון הכללי של המשא ומתן.
ונזכה לתקן על-ידי-זה כל החטאים והפגמים שפגמנו
במשא ומתן, ובתאות וחקדות הממוזן מנעורינו עד היום
הזה. וזכות הצדקה יגן עלינו "כנשר יעיר קנו על גוזליו
ירחף". ותכפר בפעדנו וחתאנו בצדקה נפרק. ונזכה על-ידי
הצדקה לתקון הכללי:

ורחם עלינו ועל פלטינו ועל פליטת עמך בית ישראל,
ועזרנו והושיענו והקימנו מהרה מנפילתינו
הגדולה והעמקה מאד מאד, אשר ירדנו מטה מטה, ונפלנו
בגלות גדול מאד זה כמה שנים בגוף ונפש בגשמיות
וברוחניות, בכלל ובפרט. מרא דעלמא כללא סומך
נופלים, חום וחסל עלינו, וסמך אותנו ברחמיך הרבים,
ויקים בנו מקרא שפתוב: "אל תשמחי אויבתי לי פי
נפלתי קמתי, פי אשב בחשך יהוה אור לי. שלח ידיך
ממרום. פצני והצילני ממים רבים, מייד בני נכר. חנני

וְהַקִּימֵנִי. הֲלוֹ עֵינַי לַמָּרוֹם. יְדָה תִּכּוֹן עַמִּי אַף זְרוּעֶךָ
 תִּתְאַמְצֵנִי. וְהוֹצִיאֵנִי וְהַעֲלֵנִי מִהֲרָה מִכָּל הַנְּפִילוֹת
 וְהִירִידוֹת שִׁירְדֹתַי וְנִפְלְתֵי עַד הֵנָּה וְנִתְרַחֲקֹתַי מִמֶּנֶּךָ
 וּמֵעֲבוֹדֹתֶיךָ מְאֹד. חוֹסֶה עָלַי כָּרֹב רַחֲמֶיךָ, כִּי אַתָּה יַדְעֶתָ כִּי
 אֵין מִי שִׁיעֲמֹד בְּעֵדְנִי בְּנִפְלִיתָנוּ הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת, אֲשֶׁר
 יִרְדְּנוּ פְּלָאִים. כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: "וַתֵּרֶד פְּלָאִים אֵין עוֹזֵר לָהּ."
 וְכְמוֹ שְׂפָתוֹב: "הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תִּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל,"
 מֵאֲגָרָא רָמָא לְבִירָא עֲמִיקָתָא. וְאֵין מִי שִׁיעֲמֹד בְּעֵדְנִי.
 וְאֵין מִי שִׁיּוּכַל לְהַקִּים אוֹתָנוּ מִנְּפִילוֹתֵינוּ כִּי אִם אַתָּה לְבַד.
 וְתַקִּים מִקָּרָא שְׂפָתוֹב כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ זְכָרוֹנָם
 לְבָרְכָה: "נִפְלָה וְלֹא תוֹסִיף לְפֹל עוֹד. וְתֹאמַר אַתָּה
 לְיִשְׂרָאֵל. קוּם בְּתוֹלֵת יִשְׂרָאֵל." חוּם וְחִמְל עָלֵינוּ, וְעוֹזֵר לָנוּ
 לְתַקֵּן אֶת מַחֲנוֹ וְדַעַתָּנוּ עַל־יְדֵי תַקּוּן הַפְּרִיִת בְּאַמַּת
 בְּשִׁלְמוֹת. וְתַצִּילֵנִי מֵעַתָּה מִכָּל מִינֵי נְפִילוֹת מֵעֲבוֹדֹתֶיךָ חַס
 וְשָׁלוֹם. וְתַעֲזֹר לָנוּ מֵעַתָּה לְעֵלוֹת וְלַקּוּם מִהֲרָה מִכָּל
 הַנְּפִילוֹת שֶׁנִּפְלְנוּ עַד הֵנָּה. וְתַקִּים אֶת "סִפְת דְּיוד הַנּוֹפְלֹת".
 רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם אֱלֹהֵי שִׁטְחָתִי אֶת כַּפֵּי. הַקִּימֵנִי וְאַחִיָּה.
 "לֹא תוּכַל לְהַתְּעִלֵּם מֵאַחִיךָ הָאֲבִיוֹן. עוֹב תַּעֲזוֹב. וְהַקִּם
 תַּקִּים":

וְתַצִּילֵנִי אוֹתִי וְאֶת זְרַעִי וְאֶת זְרַע זְרַעִי וְאֶת כָּל עַמֶּךָ בֵּית
 יִשְׂרָאֵל, וְתַשְׁמְרֵנוּ וְתַמְלִטֵנוּ שְׁלֹא יִבֹּא שׁוּם אֶחָד
 מִיִּשְׂרָאֵל לְחַלֵּי נוֹפֵל חַס וְשָׁלוֹם. וְתַרְחֵם עַל עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל,
 עַל כָּל אוֹתָן שֶׁכָּבַר בָּאוּ לְחוֹלָאֵת הַמְּרָה הַזֹּאת. וְתַרְפְּאֵם

בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְתָקִים אוֹתָם מִנִּפְלֵתָם
 וְתִשָּׁיֵבם לְאִיתָנָם, וְתִשְׁלַח לָהֶם מִהֲרָה רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן
 הַשָּׁמַיִם רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאָת הַגּוּף, כִּי אֵל מֶלֶךְ רֹפֵא
 נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אַתָּה:

וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהַצֵּל אוֹתִי וְאֶת זַרְעִי וְכֹל עַמּוֹךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל
 מִכָּל מִיַּיִן שְׂכָרוֹת שֶׁל יַיִן וְשָׂאֵר מִשְׁקִים הַמְשַׁכְּרִין.
 וְלֹא אָבוּא לְיַדֵּי שְׂכָרוֹת לְעוֹלָם. כִּי אַתָּה גְּלוֹתָ עַל־יַדֵּי
 חֲכָמֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים גְּדֹל הַפָּנִים הַנּוֹרָא שֶׁל הַשְּׂכָרוֹת חַם
 וְשָׁלוֹם. חוּם וְחֲנֻנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְהַצִּילֵנוּ מִשְׁתִּיָּה מְרַבָּה
 הַמְּבִיאָה לְיַדֵּי שְׂכָרוֹת. וְאֶפְלוּ מִעַט הַשְּׁתִּיָּה הַמְּכַרְחַת
 בְּשִׁפְתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים, תִּזְכְּנִי שְׁתִּיהִי הַשְּׁתִּיָּה בְּקֹדֶשׁהּ
 וּבְטַהֲרָה גְּדוֹלָה. וְנִזְכָּה לְחָרִים אֶת מַחְנוּ וְדַעַתְנוּ לְשִׁמּוֹךְ
 וְלַעֲבוֹדָתְךָ עַל־יַדֵּי מִעַט הַשְּׁתִּיָּה בַּיָּמִים הַקְּדוֹשִׁים. וְנִזְכָּה
 שְׁלֹא יֵצֵא מִפִּינוּ שׁוֹם דְּבוּר שְׁלֹא כָּרְצוֹנָה, עַל־יַדֵּי שְׁתִּית
 חַיִּין אֹז מִשְׁקָה הַמְשַׁכֵּר. וְלֹא נִדְבֵר אֹז שׁוֹם דְּבוּר שְׂאִין
 צְרִיכִין לְגִלוֹת, רַק נִזְכָּה לְדַבֵּר בְּקֹדֶשׁהּ וּבְטַהֲרָה דְּבוּרִים
 שְׁהֵם רְצוֹנָה הַטּוֹב בְּאַמְת, בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב. וְלֹא נִבֵּא
 לְיַדֵּי שְׂכָרוֹת לְעוֹלָם, וְתִצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ מִיַּיִן הַמְשַׁכֵּר.
 וְתִזְכְּנִי לַיִּין "הַמְשַׁמַּח אֱלֹהִים וְאֲנָשִׁים":

חוּם וְחֲנֻנוּ וּמִלֵּא מִשְׁאֵלוֹתֵינוּ בְּרַחֲמִים, וְזַכְּנוּ מִהֲרָה לְתַקוּן
 הַכְּלָלִי בְּשִׁלְמוֹת בְּכָל הַבְּחִינוֹת, הֵן תַּקוּן הַבְּרִית
 שֶׁהוּא כְּלָלוֹת הַגִּידִין שֶׁהוּא תַּקוּן הַכְּלָלִי שֶׁל כָּל הַשָּׂם"ה

לְאוֹיֵן שְׁבַת־וֹרָה, הֵן תִּקּוֹן הַכֶּלְלִי שֶׁל הַדְּבוּר עַל־יְדֵי שְׂבַח
 הַצְּדִיקִים, הֵן תִּקּוֹן הַכֶּלְלִי שֶׁל הַמַּשָּׂא וּמַתָּן עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה,
 הֵן תִּקּוֹן הַבְּגָדִים, לְכֹלם תּוֹזְבָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים חַיֵּשׁ קוֹל
 מִהֶרָה. כִּי אַתָּה יַדְעֵתָ כִּי אֵי אֶפְשָׁר לָנוּ לְתַקֵּן כָּל דָּבָר וְדָבָר
 בְּפִרְטוּיֹת כִּי הֵם רַבִּים מְאֹד, כִּי פִגְמָנוּ הֶרְבֵּה מְאֹד. רַחֵם
 עָלֵינוּ וְחוֹשִׁיעֵנוּ מִהֶרָה לְמַעַן שְׂמֹךְ וְזַכְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
 וּבַחֲסִדֶיךָ הַעֲצוּמִים לְתִקּוֹן הַכֶּלְלִי בְּאַמֶּת וּבְשִׁלְמוֹת בְּכֹל
 הַבְּחִינֹת, וַעֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וּלְמַעַן הַצְּדִיקֵי אֱמֶת וְלֹא לְמַעַנְנוּ.
 וּמַעֲפֵר תִּקְוֵימָנוּ, וּמֵאֲשֵׁפוֹת דְּלוּתֵנוּ תְרוֹמְמָנוּ, וּבְכֹל
 הַתִּקּוּנִים הַכֶּלְלִיִּים וְהַפִּרְטִיִּים תִּתְקַנֵּנוּ, וּבְטוֹבְךָ הַגָּדוֹל
 תִּשְׁבִּיעֵנוּ, וְתִשְׁמַע וְתִקְבַּל וְתַעֲקֹתֵנוּ וְתַפְלֹתֵנוּ וְתַחֲנוּנֵינוּ
 וּבְכֹל מִיָּנִי טָהָרוֹת וְקֹדְשׁוֹת תִּטְהַרְנוּ וְתִקְדְּשֵׁנוּ. וְתִקְוֵם
 מִהֶרָה מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "וַעֲשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר בְּחָקִי תִלְכוּ
 וּמִשְׁפָּטֵי תִשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם". חַנּוּ וַעֲנָנוּ וְשִׁמְעוּ קוֹל
 תְּפִלוֹתֵינוּ. כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
 בְּרַחֲמִים. בְּרוּךְ אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

ל

"כִּי־אֵיךְ תִּעֲרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם בֶּן נִפְשֵׁי תִעֲרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים.
 צְמָאָה נִפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לֵאמֹר חַי מִתִּי אָבוֹא וְאֶרְאֶה
 פָּנֵי אֱלֹהִים". כִּי אַתָּה יְהוָה לְבַד יַדְעֵתָ גְדֻלָּתְךָ וּגְבוּרָתְךָ
 וְתַפְאֲרָתְךָ וְרוֹמְמוֹתְךָ וְהַתְנַשְּׂאוֹתְךָ. כִּי לְגְדֻלָּתְךָ אֵין חֶקֶר,
 וְהַשְׁגָּת אֱלֹהוֹתְךָ מְרוֹמָם וּמְנַשְּׂא מְאֹד, כִּי לֵית מַחֲשָׁבָה

תְּפִיֶסָה בְּךָ כָּל־ל. אֲבָל מֵעַצֵּם רַחֲמָנוּתְךָ וְחַנּוּנוֹתְךָ אֲשֶׁר
 אַתָּה חֹפֵץ לְהַטִּיב לְבְרִיּוֹתֶיךָ, עֲשִׂיתָ פְּעֻלּוֹת גְּדוּלוֹת וְסַבְבַּת
 סְבוֹת רַבּוֹת, וְצִמְצַמְתָּ הַשָּׁגַת אֱלֹהוֹתֶיךָ בְּכַמּוֹה צִמְצוּמִים
 שׁוֹנִים, מֵעֲלָה לְעֲלוֹל, מִשְׁכָּל עֲלִיוֹן לְשִׁכָּל תַּחְתּוֹן. וְנָתַתָּ כַּח
 לְצַדִּיקֶיךָ הָאֲמִתִּיִּים לְהַשִּׁיג הַשָּׁגַת אֱלֹהוֹתֶיךָ וַיִּדְיַעַת
 רוֹמְמוֹתֶיךָ, וְחֲנִנְתָּ אוֹתָם דְּעָה בִּינָה וְהַשְׁכִּיל. אֲשֶׁר בְּעַצֵּם
 בִּינָתָם יֵשׁ לָהֶם כַּח לְהַכְנִים הַשָּׁגַת אֱלֹהוֹתֶיךָ גַּם בְּדַעְתָּנוּ
 הַפְּחוּתָהּ. כִּי אֲשֶׁר הִתְחַלַּת לְגַלוֹת הַשָּׁגַת אֱלֹהוֹתֶיךָ עַל יְדֵי
 מִשְׁחָה נְבִיאֶיךָ נֶאֱמַן בֵּיתְךָ אֲשֶׁר הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם מִמִּט
 [מֵאַרְבָּעִים וְתֵשְׁעָה] שְׁעָרֵי טְמֵאָה. וְהַכְנִיסָנוּ בְּמִט
 [בְּאַרְבָּעִים וְתֵשְׁעָה] שְׁעָרֵי קֹדֶשׁהּ, וְקָרַב אוֹתָנוּ אֵלֶיךָ
 וְלַעֲבוֹדָתְךָ, וְנָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהֵם
 כָּל־שְׁעוּרִים וְצִמְצוּמִים לְהַשִּׁיג עַל יָדָם הַשָּׁגַת אֱלֹהוֹתֶיךָ.
 כִּי עַל־יְדֵי כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה וְעַל יְדֵי כָּל אוֹת וְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ
 הַקְּדוֹשָׁה שֶׁבְּכָתָב וּבְעַל פִּיהָ. כְּשֶׁאָנוּ זוֹכִים לַעֲשׂוֹתָם
 בְּקֹדֶשׁהּ וּבְטָהֳרָה כְּרָאוּי. יֵשׁ לָנוּ כַּח לְהַמְשִׁיךְ לָנוּ דַעַת
 לְהַשִּׁיג אֱלֹהוֹתֶיךָ עַל־יְדֵי כַּמּוֹה שְׁעוּרִים וְצִמְצוּמִים שֶׁל
 הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר עֲשִׂיתָ עִמָּנוּ עַל יְדֵי
 מִשְׁחָה רַבָּנוּ עֲלִיו הַשְּׁלוֹם, אֲשֶׁר הוּא הָאִיר עֵינֵינוּ וְהוֹצִיאָנוּ
 מֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה מִחֹשֶׁךְ לְאוֹר גְּדוֹל מֵעַמְקֵי הַגּוֹלוֹת בְּגוֹף
 וּנְפֶשׁ וּמִמּוֹן, מִמִּט [מֵאַרְבָּעִים וְתֵשְׁעָה] שְׁעָרֵי טְמֵאָה
 לְמִט [לְאַרְבָּעִים וְתֵשְׁעָה] שְׁעָרֵי קֹדֶשׁהּ. כִּי מֵעַצֵּם גְּדֻלַּת
 מַעֲלַת מִשְׁחָה רַבָּנוּ עֲלִיו הַשְּׁלוֹם הִיָּה יָכוֹל לְהַכְנִים הַשָּׁגַת

אֱלֹהֵיךָ אֶפְלוּ לְאַנְשֵׁים פְּחוּתִים בְּדִיּוּטָא הַתְּחִתּוֹנָה מְאֹד,
כְּמוֹנוּ הַיּוֹם:

וְעַתָּה בָּאתִי לְפָנֶיךָ יְיָ הַיְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי. "גְּדֹל הָעֲצָה
וְרַב הָעֲלִיּוּת". לְמִדְנִי וְהוֹרְנִי בְּאִיזָה דְרָךְ בְּאִיזָה
אֶפֶן בְּאִיזָה זְכוּת בְּאִיזָה עֲצָה וְתַחֲבוּלָה, אֲזֻכָּה אֲנֹכִי גַם כֵּן
לְהַשְׁיֵג הַשְּׂגָת אֱלֹהֵיךָ אֲשֶׁר לְכֹךְ נִוצַרְתִּי. כֹּאֲשֶׁר אַתָּה
יְדַעְתָּ כִּי לֹא נִבְרַאתִי בְּעוֹלָם הַשְּׂפָל הַזֶּה, אֲלֹא כִּדִּי לְרֹדֵף
אֲחֵר הַתְּכָלִית הַטּוֹב הַזֶּה, לְהַשְׁיֵג הַשְּׂגָת אֱלֹהֵיךָ יְתִבְרַךְ:

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יְדַעְתָּ גְּדֹל הַתְּרַחֲקוּתִי מִהַשְּׂגָת
אֱלֹהִים. כִּי לֹא דִי שְׂלֵא נִזְחַרְתִּי לְקַיֵּם כָּל דְּבָרֵי
תּוֹרָתְךָ וּמִצְוֹתֶיךָ, אֲשֶׁר עַל יָדָם זֹכִיךְ לְהַשְׁיֵג אוֹתְךָ כָּל חַד
לְפָנֶיךָ מִה דְּמַשְׁעַר בְּלִבִּיהָ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב "נֹדַע בְּשַׁעֲרֵים
בְּעִלְיָה", כָּל חַד לְפָנֶיךָ מִה דְּמַשְׁעַר בְּלִבִּיהָ, אִם גַּם עָשִׂיתִי
מִה שְׁעָשִׂיתִי, וּפְגַמְתִּי מִה שְׂפָגַמְתִּי, וְקִלְקַלְתִּי מִה
שְׂקִלְקַלְתִּי, חָטָאתִי עֲוִיתִי וּפְשַׁעְתִּי וְחָרַע בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי,
בְּשָׂאט בְּנַפֶּשׁ בְּזָדוֹן וּבְמַעַל, עַד אֲשֶׁר נִתְּרַחֲקַתִּי מִמֶּךָ כְּמוֹ
שְׂנַתְּרַחֲקַתִּי בְּתַכְלִית תַּכְלִית הַרְחוּקָה. כִּי עַל-יְדֵי כָּל חָטָא
וְעוֹן וּפְגָם, קִלְקַלְתִּי צְנוּר וְשִׁבִיל וְנִתִּיב שֶׁל הַחֲכָמָה וְהַבִּינָה
וְחִדְעַת, אֲשֶׁר עַל יָדָם הָיִיתִי יְכוּל לְהַשְׁיֵג הַשְּׂגָת אֱלֹהֵיךָ.
עַד אֲשֶׁר בָּרַב עֲוֹנוֹתִי הַמְרַבִּים מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרֶךְ
וּמִסְפָּר, וְכָבֵדוֹ מִחֹל יָמַי, וְרַבּוֹ מִעֶפֶר הָאָרֶץ, וְעֲצָמוֹ
מִשְׁעָרוֹת רֵאשִׁינוֹ, עַל יְדֵי זֶה קִלְקַלְתִּי וְחָרַסְתִּי וְחָחַרְבַתִּי כָּל

מיני צנורות ושבילים ונתיבות החכמה הקדושה, והחרבתי הדרכים אשר על ידם משיגין אותך. ובכל פעם הוספתי חטאים על חטאים ועונות על עונות ופשעים על פשעים רבים ועצומים מאד מאד. עד אשר "עונותי עברו ראשי כמשא כבד וכבדו ממני". עד אשר על ידי זה עשיתי כמה וכמה אלפים ורבבות מחצות ברזל ומסכים המבדילים ביני ובין השגתך.

מרא דעלמא פלא, אתה ידעת כי אין מי שיוכל להכניס בנו השגת אלהות, פיאם צדיקי הדור האמתיים הגדולים במעלה מאד מאד. כי לפי עצם ירידתנו והתרחקותנו ממך מאד, וכפי פחיתות נפשנו, שאנו יודעים בעצמנו, אנו צריכים עכשו מנהיג אמת שיהיה גדול במעלה מפלגת ועצומה מאד מאד. כי כל מה שחולה נחלש ביותר הוא צריך רופא גדול ביותר. וישראל במצרים, שהיו במדרגה פחותה מאד במ"ט [ארבעים ותשעה] שערי טמאה, לא היה מי שיוכל לעזור להם כי אם משה רבנו עליו השלום. ועכשו שנפלנו בגלות גדול בגוף ונפש יותר ויותר מגלות מצרים, בודאי אין מי שיוכל לעזור אותנו כי אם הצדיק הגדול במעלה מאד, שיהיה בבחינת משה רבנו. ולא די שאין אנו זוכין להתקרב לצדיק אמת כזה, אף גם בעונותינו הרבים, שפכת חמתך עלינו ולקחת מאתנו כל מאורי עינינו, כל צדיקינו האמתיים הגדולים במעלה מפלגת ועצומה מאד.

וְמָה נַעֲשֶׂה עִבְשׁוֹ בַּעַת הַזֹּאת, בְּפֶרֶט אִישׁ כְּמוֹנֵי חוֹלָה
כְּמוֹנֵי מִדְבָּא וּמַעֲנָה בְּיַסּוּרֵי הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוֹף כְּמוֹנֵי. נְגוּעַ
וּמִכָּה וּמִטָּרֶף וּמִבְּלָבֵל, "אִישׁ מִכְּאֲבוֹת וַיְדוּעַ חֲלִי", מָלֵא
פְּצָעִים רַבִּים וַעֲצוּמִים בְּלִי שְׁעוֹר. "מִכָּה רָגַל וְעַד רֹאשׁ אֵין
בִּי מֵתוֹם, פִּצַּע וְחִבּוּרָה וּמִכָּה טְרִיחַ". מָה אֹמֵר וּמָה אֲדַבֵּר
וּמָה אֶצְטַדֵּק. מִי יַחַמֵּל עָלַי וּמִי יִקּוּם בְּעָדַי.

אָבִי שֶׁבְּשָׁמַיִם, אַתָּה יַדְעָתָ אֶת כָּל לְבָבִי, "רְאֵה עֵינָי
וְחִלְצֵנִי", רֹאֵה בְּעֵלְבוֹן עֲלוּבִים רְאֵה בְּעֵלְבוֹנִי.
הַחוּמַל עַל דֵּל חֲמַל עַל דֵּלוֹתֵנוּ. "מִצִּיל עֵנִי מִחֶזֶק מִמּוֹנֵי,
וְעֵנִי וְאֶבְיוֹן מִגּוֹזְלוֹ", הֵצִיל וְהוֹשִׁיעַ עָנִי וְאֶבְיוֹן כְּמוֹנֵי,
הוֹצִיאֵנִי מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּפִירִים. "הֵצִילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד
כָּלֵב יְחִידָתִי". כִּי אֲנִי מוֹדָה וּמִתְוַדֶּה לְפָנֶיךָ בְּכָל לֵב וְנַפְשִׁי,
שְׂאֵנִי בְּעֲצָמַי הַחַיִּב בְּכָל אֵלֶּה, מִתְחַלָּה וְעַד סוּף. אֲבָל מָה
אֲעֲשֶׂה אָבִי שֶׁבְּשָׁמַיִם, כִּי אֲנִי דוֹמָה בְּעֵינָי כְּאֵלוֹ הֵייתִי
תְּפוּם בְּרִשְׁתָּהּ, וּכְאֶסוּר בְּכַבְּלֵי בְּרָזֶל וְדִלְתוֹת נְחָשֶׁת. וְאֵין
לִּי שׁוּם תְּקוּוּהָ, כִּי אִם לְרַחֲמֶיךָ וְחֶסְדֶּיךָ וְחַנּוּנֹתֶיךָ
הָאֱמֶתִיִּים, כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתָּ לְמַעֲשֶׂה רַבְּנוֹ שְׂאֵתָה חוֹנֵן וּמְרַחֵם
אֶף עַל פִּי שְׂאִינָם כְּדָאִים וְחַגּוּנִים לְרַחֵם עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶעֱבִיר כָּל טוֹבִי עַל פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי
בְּשֵׁם יְהוָה לְפָנֶיךָ. וְחַנּוּתִי אֶת אֲשֶׁר אֶחֱוֹן וְרַחֲמֹתִי אֶת
אֲשֶׁר אֲרַחֵם". וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבָרְכָה אֶת-עַל-פִּי
שְׂאִינֵנוּ כְּדָאִי לְחוּן, אֶת-עַל-פִּי שְׂאִינֵנוּ כְּדָאִי לְרַחֵם, "הוֹצִיאָה

מִמֶּסְגֵר נִפְשִׁי לְהוֹדוֹת אֶת שְׁמֶךָ, בִּי יִכְתִּירוּ צְדִיקִים בִּי
תִּגְמַל עָלַי׃

עֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי וּמַחֵל לִי עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי חַמּוּרֵימִי. וְתִקְנֵנִי
בְּעֲצָה טוֹבָה מִלִּפְנֵיךָ וְהוֹשִׁיעֵנִי מִהֲרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ.
וְזַכְּנִי לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת מִעֲתָה וְעַד עוֹלָם, וַעֲשֵׂה מִה
שֶׁתַּעֲשֶׂה בְּאֶפֶן שְׂאֵזְכָּה לְהַשְׁיִיג הַשְּׁגַת אֱלֹהוֹתֶךָ בְּאַמֶּת
וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה בְּקֹדֶשׁ וּבְטַהֲרָה גְדוֹלָה וּבְעֲנוּה אֱמִתִּיּוֹת,
בְּרִצּוֹנְךָ וּבְרִצּוֹן צְדִיקֶיךָ הָאֱמִתִּיִּים. וְהִגֵּן בְּעַדִּי וּשְׁמֵרְנִי
וְהַצִּילֵנִי מִתְּאוֹת מָמוֹן, שְׂלֵא יַעֲלֶה עַל לְבִי שׁוֹם חֲמֻדָּה
וְתִאָּוָה לְמָמוֹן כָּלֵל. וְאֵזְכָּה לְהִיּוֹת שׁוֹנֵא בְּצַע, לְשֵׁנֵא אֶת
הַמָּמוֹן בְּתַכְלִית הַשְּׂנֵאָה. וְתַצִּילֵנִי מִטְּרֵדַת הַפְּרָנְסָה,
וּמִיַּגִּיעַת וּרְדִיפַת הָעוֹלָם הַזֶּה. וְלֹא אֲבַלְבֵּל אֶת דַּעְתִּי, וְלֹא
אֲטָרִיד אֶת מַחְשַׁבְתִּי בְּשׁוֹם דָּבָר מִעֲסָקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה כָּלֵל.
רַק כָּל מַחְשַׁבּוֹתַי וְחֲכָמָתַי וּבִינָתַי וְדַעְתִּי וְלְבִי וְנַפְשִׁי
וְגוֹפִי, יִהְיוּ תָמִיד חֲבוּקִים וְדְבוּקִים בָּךְ וּתְאָבִים אֵלֶיךָ,
וּמִשְׁתּוֹקֵקִים לְרוֹמְמוֹתֶךָ בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה. עַד
שְׂאֵזְכָּה לְחַכְמָה שְׁלֵמָה דְקֹדֶשׁ לְחַכְמָה תִּתְאַה וּלְחַכְמָה
עֲלֵאָה עַד שְׂאֵזְכָּה לְהַשְׁיִיג תָּמִיד הַשְּׁגַת אֱלֹהוֹתֶךָ בְּאַמֶּת
וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה. וְתִזְכְּנִי תָמִיד לְהַשְׁגוֹת חֲדָשׁוֹת אֱמִתִּיּוֹת
בִּידִיעַת רוֹמְמוֹתֶךָ וּבִתְשׁוּקַת אֱמוּנָתֶךָ הַקְּדוּשָׁה. וְתַחֲנֵנִי
מֵאֲתֶךָ דַּעַה בִּינָה וְהַשְׁכֵּל. עַד שְׂאֵזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ לְחַכְמִים
הַשְּׁגַת אֱלֹהוֹתֶךָ גַּם בְּשָׂאֵר אֲנָשִׁים רַבִּים בְּקֹדֶשׁ וּבְטַהֲרָה
גְדוֹלָה, בְּרִצּוֹנְךָ הַטוֹב. וְאֵזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם

אֱלֹהֵיךָ וְרוֹמְמוֹתֶיךָ וְאֲדֹנָיֶיךָ לְכֹל בָּאֵי עוֹלָם, וַיֵּדַע כָּל
פְּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתָּ וַיִּבִין כָּל יִצְוֹר כִּי אַתָּה יִצְרָתוֹ.
וַיִּתְבַּרְךְ וַיִּשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ מִלְּפָנָי בְּכִי כָל. וַיִּתְגַּלֶּה וַיִּתְרוֹמַם
וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְעַלֶּה מִלְּכוּתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד. וַיֹּאמֶר כָּל
אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאֶפֶס יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִלֶּךְ וּמִלְּכוּתוֹ בְּכֹל
מִשְׁלָה:

וּבִכֵּן הִתְחַנְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתוֹצִיאֵנוּ מִגְלוֹת הַחֵמֶר הַזֶּה,
מִגְלוֹת הַגּוֹף וְהַנַּפֶּשׁ וְהַמָּמוֹן וְהַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר כָּלָם הֵם
מִשְׁקָעִים בְּגִלוֹת גְּדוֹל וָזֶמֶר מְאֹד מְאֹד. וְתִעַלֶּה אֶת הַשְּׂכִינָה
וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל מִגְלוֹתֵם, מִבֵּין הָאֲרָבַע מַלְכֵיזֹת. אֲשֶׁר זֶה
כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים. אֲשֶׁר מִלְּכוּת וְקְדוּשָׁה הַמִּוִּשְׁלָת בְּכֹל
כְּלָיוֹת הָאֲרָבַע עוֹלָמוֹת, יִרְדָּה מִכִּסְאָהּ בְּעוֹזְנוֹתֵינוּ
הַרְבִּים, וְנִתְּנָה בְיָדָהּ מִמִּשְׁלָה לְהָאֲרָבַע מַלְכֵיזֹת. וְעַל-יְדֵי-
זֶה גָּלִינוּ מֵאֲרִצְנוּ וְנִתְּרַחֲקָנוּ מֵעַל אֲדָמַתְנוּ, בְּגִשְׁמֵיזֹת
וּבְרוּחֵיזֹת. וּמִגּוֹלָה אֶל גּוֹלָה הִלְכָנוּ וּמִכְּלִי אֶל כְּלִי הוֹרַקְנוּ,
עַד אֲשֶׁר תֵּשׁ כִּחְנוּ וּמָטָה יְדֵינוּ מְאֹד. וְעַל יְדֵי זֶה מִתְגַּבֵּר
הַגְּלוּת הַפְּרָטִי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא גְלוּת
הַנַּפֶּשׁ עַל יְדֵי תֵאוֹת עוֹלָם הַזֶּה וְהַבְּלִיָּה, שֶׁכָּל זֶה נִמְשָׁךְ רַק
מִן הָעֶפֶס"ם שָׂאֵנוּ בִּינֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב וַיִּתְעַרְבוּ בַגּוֹיִם
וַיִּלְמְדוּ מִעֲשֵׂיהֶם, "אֱלֹהִים אֵל דְּמִי לָךְ אֵל תִּחַרֶּשׁ וְאֵל
תִּשְׁקֹט אֵל". וְשִׁמַּע קוֹל צְעָקָתֶךָ וְזַעֲקָתֶךָ, שְׂאֵתָה בְּעֲצָמֶךָ
כְּבִיכּוֹל צוֹעֵק וְשׂוֹאֵג זַעֲקָה גְדוֹלָה וּמְרָה עַל גְּלוּת הַשְּׂכִינָה
וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב "יְהוָה מִמְרוֹם יִשְׂאֵג וּמִמַּעוֹן

קדשו יתן קולו, שאג ישאג על נדוהו". ושמע קול צעקת
 וצעקת השכינה וכנסת ישראל, אשר היא זועקת בקול מר
 על צרות נפשו. אשר העכו"ם מתגברים עלינו בכל יום.
 ולא די שהם מושלים עלינו בגוף וממון. אף גם הם רוצים
 חם ושלום להתגבר בחכמתם החיצונית המטעית והסכלה,
 אשר באמת כל חכמתם היא כסילות ואולת גמור. וכבר
 נתפסו הרבה מאחינו בני ישראל ברשתם ובמצודתם
 הרעה, ועוד הם צודים לקחת ולטרף חם ושלום עוד נפשות
 ישראל ברשת חכמתם המטעית של פילוסופיא
 ואפיקורסות וכפירות אשר נתפשטה מאד בעוונותינו.
 חום וחמל עלינו והוציא את בלעם מפיהם. השיג תשוג
 והציל תציל אותנו ואת אחינו ואת זרענו ואת כל זרע
 עמך בית ישראל מרשת ומצודה רעה הפרוסה עכשו על
 כל החיים אשר לא היתה כזאת מימי קדם. זכנו לאמונה
 שלמה להמליך אותך עלינו ועל נפשינו ועל כל רמ"ח
 אברינו ושם"ה גידנו בכל עת ועת יעזרנו רחמי לך עליך
 ועל בניה, כי מי יוכל לסבל את קול צעקת וצעקת קדשא
 בריך הוא ושכינתיה. מי יוכל לאטם אזנו ולבבו מקול
 צעקתם ושועתם המרה. ותן בלבנו לצעק תמיד אליך עד
 שתרחמנו. נשוע ותאמר היני. "המזכירים את יחזה אל
 דמי לכם. ואל תתנו דמי לו, עד יכונן ועד ישים את
 ירושלים, תהלה בארץ":

רבונו של עולם "מלכותך מלכות כל עולמים, וממשלתך
 בכל דור ודור", חוס וחסל ורחם על מלכותך
 המתפשטת בכל הארבע עולמות, ופדה והוצא והעלה את
 שכינת עזך ומלכותך מבין הגוים. ותעלה את המלכות
 דקדושה וכנסת ישראל מן גלות הארבע מלכיות. ומלכות
 הרשעה מהרה תעקר ותשבר ותמגר ותכלם ותכניעם
 ותשפילם במהרה בימינו. ותעקר ותשבר ותבטל כל
 היעות הזרות של חכמות החיצוניות ופילוסופיא
 ואפיקורסית מן העולם. ותמסך בקרבם רוח עושים.
 ותערבב את דעתם ותסתם את פיהם. ותעקר ותשבר
 ותבטל דעתם ומחשבתם הרעה מן העולם:

ועזרנו והושיענו. שנזכה להגיע למדת החסד באמת
 בתכלית השלמות, כמו אברהם אבינו עליו
 השלום, שאחז במדת החסד בשלמות. ונזכה לעשות חסד
 ואמת עם כל בני אדם:

ותזכנו ברחמיך הרבים ותשלח לנו צדיקים אמתים
 מוכיחי אמת שיעסקו תמיד להוכיח אותנו
 בתוכחה מגלה מאהבה מסתרת. ותתן בלבנו שנטה
 אזנינו ולבנו לקבל תוכחתם הטובה. אף על פי שתהיה
 לפעמים בדרך בזיון, אף על פי כן נזכה לקבל דברי
 תוכחתם באהבה ובחבה ובשמחה גדולה, ונהיה בכלל
 אוהבי תוכחות. ונזכה לשוב בתשובה שלמה לפניך

הַיָּמִים טוֹבִים. וְתַחֲנַנִּי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה
שְׁלֵמָה אֲפִלוּ עַל הַעֲוֹנוֹת שְׂאִינָם יְדוּעִים לִי:

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם אַתָּה יַדְעֵתָ כַּמָּה אָנִי רַחוּק מִקְדָּשְׁתָּ
וְשִׂמְחַת יוֹם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, חוּם וַחֲמֵל עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים, וְזַכְּנִי בַּחֲסָדֶיךָ הָעֲצוּמִים, שְׂאֲזֹכָה לְקַבֵּל הַיָּמִים
טוֹבִים בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה וּבְשִׂמְחָה רַבָּה, עַד שְׂאֲזֹכָה עַל יְדֵי
קִדְשָׁתְךָ וְשִׂמְחַת יוֹם טוֹב לְהַעֲלוֹת אֶת הַמַּלְכוּת דְּקִדְשָׁה
מִבֵּין הָאֲרָבַע מַלְכוּוֹת, וְלְהַעֲלוֹתָהּ לְאוֹר פְּנֵי יְהוָה. וַיִּקְרָא
מִקְרָא שְׂפָתֶיךָ: "צִדֵּק לְפָנָיו יִחַלֵּךְ וַיִּשֶׁם לְדָרֶךְ פְּעָמָיו".
וְנֶאֱמַר: "אֵךְ צַדִּיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבּוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנִיךָ".
וְתַזְכְּנִי לְהַמְשִׁיךְ עָלַי קִדְשָׁתְךָ וְשִׂמְחַת יוֹם־טוֹב תָּמִיד בְּכָל
הַשָּׁנָה כְּלָה, וְאֲזֹכָה לְשִׂמְחָה דְּקִדְשָׁה תָּמִיד, עַד שְׂאֲזֹכָה
לְהַשְׁגֵּת אֱלֹהוּתְךָ וַיִּדְיַעַת רוּמְמוֹתֶיךָ וְתִשׁוּקַת אֱמוּנָתְךָ
בְּאֵמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם, בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה
גְדוֹלָה:

וְרַחֵם עָלַי וְהוֹשִׁיעֵנִי וְזַכְּנִי לְעֲזוּת דְּקִדְשָׁה, כִּדְּי שְׂאֲזֹכָה
לְקַבֵּל וְלְהַמְשִׁיךְ עַל יְדֵי זֶה חֲדוּשֵׁי תוֹרַת אֱמֶתִיִּים.
כִּי אַתָּה גְּלוּת לָנוּ עַל יְדֵי חֲכָמֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר
לְזַכּוֹת לְתוֹרַת הַקְּדוֹשָׁה כִּי אִם עַל יְדֵי עֲזוּת דְּקִדְשָׁה, כְּמוֹ
שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה: 'הוֹי עֵז כְּנִמְר'. וְגַם אַתָּה
הוֹדַעְתָּ לָנוּ גְּדֹל עֲצָם הַפְּגָם שֶׁל עֲזוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא, כִּי
הָעֲזִי פָּנִים הֵם מִן הַתְּתִקְעֵ"ד דּוֹרוֹת שְׂאִין לָהֶם שׁוּם חֵלֶק

בְּתוֹרַת מֹשֶׁה. עַל כֵּן בָּאתִי לְחַלּוֹת פָּנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתַי, שְׂתַחַנְנֵנִי מֵאֲתֶךָ יְיָהּ דַּעַח בֵּינָה וְהַשְׁכֵּל, וְתוֹרְנֵי
 וְתִלְמִדֵי תְּמִיד בְּכָל יְעַת שְׂאֻזְכָּה לִידַע תְּמִיד אִיךָ לְהַתְנַחֵג
 עִם הָעֲזוּזוֹת, בְּאֶפֶן שְׂאֻנְצֵל תְּמִיד בְּרַחֲמֶיךָ מִכָּל מִינֵי עֲזוּזוֹת
 דְּסִטְרָא אַחֲרָא, וְתַצִּילֵנִי מִעֲזוּי פָּנִים וּמִעֲזוּזוֹת פָּנִים.
 וְתִשְׁמְרֵנִי וְתַצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָאֱמֵתִיִּים, מִכָּל הַתּוֹרוֹת
 וְהַחֲדוּשִׁים שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפָה הַנִּקְרָאִים פְּסִילִים,
 הַנִּמְשָׁכִין מִעֲזוּזוֹת דְּקִלְפָּה. וְתַחֲזִקֵנִי וְתִאֲמָצֵנִי בְּעִבּוֹדְתֶךָ,
 וְתִמְשִׁיךְ עָלַי כַּח וְגִבּוֹרָה דְּקִדְשָׁה מֵאֲתֶךָ, וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי
 עֲזוּזוֹת דְּקִדְשָׁה מֵאֲתֶךָ. וְאֻזְכָּה עַל יְדֵי הָעֲזוּזוֹת דְּקִדְשָׁה
 לְהַתְקַרֵּב לְעִבּוֹדְתֶךָ וְלַתּוֹרָתֶךָ וְלִירְאָתֶךָ בְּאֱמֵת. וְאֻזְכָּה
 תְּמִיד לְחִידֵשׁ חֲדוּשִׁים אֱמֵתִיִּים בְּהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, חֲדוּשִׁים
 הַנִּבְלָלִים וְנִכְנָסִים בְּאֱמֵת בְּתוֹרַת מֹשֶׁה, חֲדוּשִׁים שִׁיחִיו לְךָ
 לְנַחַת וְלִרְצוֹן לְפָנֶי כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ:

וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי עֲזוּזוֹת דְּקִדְשָׁה נְגִידָה שְׂאֻזְכָּה לְהַתְחַזֵּק
 וְלַהֲתַאֲמֵץ מְאֹד בְּתַפְלָה בְּכָל עוֹז וְתַעֲצוּמוֹת.
 וְאַחֲזֵק וְאֲאֲמֵץ אֶת לְבָבִי לְקוּזוֹת אֱלֹהֶיךָ וְלִצְפּוֹת לְרַחֲמֶיךָ.
 וְאֶעֱזוּ פָּנֵי נְגִידָה לְבִקְשׁ וְלַהֲתַפְּלֵל וְלַהֲתַחֲנֵן לְפָנֶיךָ תְּמִיד עַל
 כָּל מַה שְׁחָסַר לִי בְּעִבּוֹדַת יְהוָה. וְלֹא אֲבוֹשׁ וְלֹא אֶפְלֵם
 נְגִידָה לְעוֹלָם לְבִקְשׁ מִלְּפָנֶיךָ גְּדוּלוֹת וְנוֹרָאוֹת, שְׂתַעֲשֶׂה עִמִּי
 פְּלֵאֵי פְּלֵאֵי פְּלֵאֵי:

רבונו של עולם לפניך נגלה הכל, ואתה יודע עצם
 הבלבולים הרבים וערבוב הדעת המרבה והעצום
 מאוד מאוד שבא עלי ביותר בשעה שאני עומד להתפלל
 ולהתחנן לפניך, עד שאיני יכול לדבר אפלו דבור אחד
 בתפלה כראוי. וכל הבלבולים והערבוב הדעת שיש לי
 באיזה פעם בכל היום פלו, פלם באים אלי בשעת התפלה
 דיקא, ורוצים לבטל תפילתי. ומחמת זה תפילתי מערבבת
 מאוד, בכמה מיני פסלות, וערבוב הדעת. ומחשבות זרות,
 ופניות ובלבולים רבים מאוד מאוד בלי שעור. ואיני יודע
 מה לעשות. כי מעצם הבלבול הדעת שבא עלי איני יודע
 שום דרך איה לעמוד נגד הבלבולים הרבים האלה. ואין לי
 על מי להשען כי אם על אבי שבשמים. חוס ורחם עלי
 והושיעני ומלטני והצל את תפילתי מפל מיני ערבוב
 הדעת, ומפל מיני מחשבות זרות והרהורים ובלבולים
 שבעולם. ועזרני וזכני שאקשר את מחשבותי בדבורי
 התפלה, בקשר אמיץ וחזק. עד שאזכה להתפלל בכונת
 הלב. ותהיה תפילתי ותחנותי ובקשותי, זכה ונכונה, ברה
 ונקיה מפל סיג ופסלות. חוס וחמל עלי, ועשה למענך ולא
 למעני, כי אין לי שום תקוה כי אם על תפלה ותחנונים.

רבונו של עולם ראה נא בענינו וריבה ריבנו. והצל
 עשוקים "מיד עושקיהם פח". ואל תניח לגזל "דל
 פי דל הוא". ותקום מקרא שפתוב: "משד עניים מאנקת
 אביונים עתה אקום יאמר יהוה, אשית בישע יפיח לו".

עֲזַרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי, וְחַלְצֵנִי וּמְלַטֵנִי מִכָּל מִיַּי מִחֲשָׁבוֹת
 רָעוֹת וְהַרְהוּרִים רָעִים וּמִכָּל מִיַּי בְּלִבּוֹלִים וְעַרְבוּב הַדַּעַת,
 מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְזַכְּנִי שֶׁתְּהִיָּה מִחֲשַׁבְתִּי זָכָה וְנִקְיָה
 קְדוּשָׁה וּמְהוֹרָה תָּמִיד. וּבִפְרָט בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, אֲזַכֶּה לְטַהֵר
 וּלְקַדֵּשׁ אֶת מִחֲשַׁבְתִּי בְיוֹתֵר, עַד שֶׁלֹּא יַעֲלֶה וְלֹא יִגִּיעַ וְלֹא
 יָבוֹא לְלִבִּי שׁוֹם בְּלִבּוֹל הַדַּעַת וְלֹא שׁוֹם מִחֲשַׁבָּה זָרָה, וְלֹא
 שׁוֹם מִחֲשַׁבָּה שְׂאִינָה מִעֲנִין הַתְּפִלָּה, אֲפִלּוּ הִיא מִחֲשַׁבָּה
 קְדוּשָׁה, לֹא תָבוֹא וְלֹא תַעֲלֶה עַל לִבִּי בְשַׁעַת הַתְּפִלָּה. רַק
 אֲזַכֶּה לְעֲמֹד בְּכָל הַתְּפִלָּה בְּאִימָה וּבִירְאָה גְדוֹלָה. וְלֹא
 אֲשַׁמֵּעַ אֶז שׁוֹם אָדָם וְשׁוֹם דָּבָר שֶׁפְּעוֹלָם, כִּי אִם אוֹתָךְ
 לְבַד. וְאֲזַכֶּה לְהַתְּפִלֵּל בְּכוֹנָה גְדוֹלָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת.
 וְאֲזַכֶּה לְקַשֵּׁר תְּפִלָּתִי לְכָל הַצְּדִיקִים אֱמֹתָיִם שֶׁבְּדוֹרֵנוּ,
 וּלְכָל הַצְּדִיקִים הָאֱמֹתָיִם שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם, וְהֵם יִקְבְּלוּ אֶת
 תְּפִלָּתִי, וְיִבָּרְרוּ וְיִזְכְּכוּ אוֹתָהּ, וְיִצִּילוּ אוֹתָהּ מִכָּל אוֹיֵב
 וְאוֹרֵב וּמִסְטִין בְּדַרְךְ, וְיַעֲלוּ אוֹתָהּ לְרִיחַ נִיחּוּחַ לְפָנֶי כַּסֵּא
 כְּבוֹדְךָ בְּתוֹךְ כָּלְלִיּוֹת תְּפִלוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְתַעֲלֶה
 וְתִנְשָׂא לְהִיּוֹת פֶּתֶר לְרֹאשְׁךָ:

חֹם וְחַנּוּנִי, וְרַחֵם עָלַי וְהוֹשִׁיעֵנִי, וְזַכְּנִי לְעִזּוֹת דְּקַדְשָׁה,
 שֶׁאֲזַכֶּה תָּמִיד בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה לְהַתְּגַבֵּר לְסֵלֶק הַבּוֹשָׁה,
 שֶׁלֹּא יֵאבֹשׁ מִלְּפָנֶיךָ, וְאֶעִיז פָּנָי לְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ כָּל מִיַּי
 בְּקִשּׁוֹת גְּדוֹלוֹת שֶׁפְּעוֹלָם הַנוֹגְעִים לְעַבּוֹדָתְךָ בְּאֱמֹת,
 שֶׁתְּקַרְבֵנִי אֵלֶיךָ בְּכָל מִיַּי הַתְּקַרְבוֹת, וְתַעֲשֶׂה עִמִּי פְּלֵאֵי
 פְּלֵאוֹת, לְהַעֲלוֹת אוֹתִי מִשְׁפָּל הַמְּדַרְגָּה הַתְּחַתּוֹנָה, לְרוֹם

הַמַּעֲלֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, וְאַזְכָּה לְבוֹא וּלְהַגִּיעַ מִתְּהַרָה לְכָל
הַמַּדְרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, עַד שְׂאֲזָכָה לְהַשִּׁיג
אֶלְהוּתְךָ בְּתַכְלִית מַדְרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה, בְּמַדְרַגַת נְבִיאִים
אֲמֵתִיִּים וְצַדִּיקִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים, בְּמַדְרַגַת בְּנֵי עֲלִיָּה.
וְאַזְכָּה לְאַחֲזוֹ בְּדַרְכֵי אֲבוֹתֵינוּ אֲשֶׁר בָּטְחוּ בְּךָ וְלֹא בּוֹשׁוּ
לְשָׂאֵל כָּל הַגְּדוֹלוֹת מִלְּפָנֶיךָ. כִּמּוֹ שְׂפָתַיִב: "בְּךָ בָּטְחוּ
אֲבוֹתֵינוּ בָּטְחוּ וְהִפְלִטָמוּ. אֵלֶיךָ זָעְקוּ וְנִמְלָטוּ, בְּךָ בָּטְחוּ
וְלֹא בּוֹשׁוּ". כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ שְׁלִפְי עֲצָם גְּדֻלָּתְךָ וְרוֹמְמוֹתְךָ,
וְלִפְי עֲצָם שְׁפִלוּתָנוּ וּפְחִיתוּתָנוּ, לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לָנוּ
לְהַתְחִיל לְעֵמֵד לְפָנֶיךָ וּלְבַקֵּשׁ מִלְּפָנֶיךָ עַל שׁוֹם דָּבָר קָטָן
שְׂבָעוּלָם, כִּי מִי אֲנֹכִי שְׂאֲזָכָה לְהַתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, כִּי אַתָּה יְהוָה גְּדֻלָּתְךָ מְאֹד, וְשִׁמְךָ מְרוֹמָם עַל
כָּל בְּרָכָה וְתִהְיֶה. וְאֵיךְ נָעִיז פָּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עָרְפָנוּ לְשָׂאֵל
מִמֶּךָ גְּדוֹלוֹת כְּאֵלֶּה, וּבְכַפָּרֵט אִישׁ כְּמוֹנִי, פְּגוּם וְנִבְזָה וְחָדֵל
אִישִׁים כְּמוֹנִי, אֵךְ בְּרַחֲמֶיךָ חֲרָבִים לְמַדְתָּנוּ עַל יְדֵי צַדִּיקֶיךָ
הָאֲמֵתִיִּים, וְהוֹדַעְתָּ לָנוּ דְרָכֶיךָ הַטּוֹבִים, אֲשֶׁר אַתָּה חֲפִיץ
חֶסֶד וּמְרֻבָּה לְהִיטִיב, וְאַתָּה מִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ עֲזוּת דְּקָדְשָׁה
מֵאַתָּה, וְאַתָּה רוֹצֵה שְׂנַעֲזוּ פָּנֵינוּ נִגְדֶךָ לְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ גְּדוֹלוֹת
וְנוֹרָאוֹת, וְשִׁנְעַתִּיר וְנִכְפָּצִיר אֹתְךָ חֲרָבָה מְאֹד יָמִים וְשָׁנִים
עַד שְׂנֻזָּכָה לְנִצַּח אֹתְךָ כְּכִיכּוֹל לְפַעַל בְּקִשְׁתֵּינוּ בְּרַחֲמִים
אֲצִלֶּךָ. כִּמּוֹ שְׂפָתַיִב: "אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם חֲרָב פִּיךָ וְאַמְלֵאֲהוּ". עַל כֵּן מִצָּא עֲבָדְךָ אֶת לְבוֹ
לְהַתְחַנֵּן מִלְּפָנֶיךָ עַל כָּל אֵלֶּה, שֶׁתִּשְׁפִּיעַ עָלַי עֲזוּת דְּקָדְשָׁה
מֵאַתָּה. וְיִקָּיָם מִקְרָא שְׂפָתַיִב: "תָּנוּ עוֹז לְאֱלֹהִים עַל יִשְׂרָאֵל

גאֹתוֹ וְעִזּוֹ בַּשְּׁחָקִים, נוֹרָא אֱלֹהִים מִמְּקוֹדְשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל
הוּא נוֹתֵן עֵז וְתַעֲצָמוֹת לָעָם, בָּרוּךְ אֱלֹהִים". וְנֹזֶכֶה לְבַקֵּשׁ
מִמְּךָ תָמִיד גְּדוּלוֹת וְנוֹרָאוֹת, שְׁתַּעֲשֶׂה עִמִּי פְלָאֵי פְלָאוֹת,
וְתוֹצִיאֵנִי וְתַעֲלֵנִי מֵעַתָּה חַיֵּשׁ קָל מִהֲרָה מִכָּל הַנְּפִילוֹת
וְהִירִידוֹת שֶׁיִּרְדְּתִי עַד הַנְּהָה, וְתִקְרַבְנִי בְּכָל מִיַּי הַתְּקַרְבוֹת,
וְתִרְחַם עָלַי בְּכָל מִיַּי רַחֲמָנוֹת, וְתִקְרַבְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
לְצַדִּיק גָּדוֹל אֱמֶתִי, לְהִרְבּוֹת הָאֱמֶת שֶׁבְדוֹר הַזֶּה, לְהִרְבּוֹת
דְּקֻשָּׁה הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ כַּח לְהַכְנִים הַשָּׂגוֹת אֱלֹהוֹת
גַּם בְּשֹׁפֵל וּפְחוֹת כְּמוֹנִי. וְתַצִּילֵנִי שְׂלֵא אֶטְעֶה עַצְמִי חֵם
וְשִׁלּוֹם, לְהַחֲלִיף וּלְהַמִּיר טוֹב בְּרָע, וְתִשְׁמְרֵנִי מִן הַשְּׁקָרָנִים
וְהַצְּבוּעִים, מִמִּנְהִיגִים שֶׁל שְׁקָר. וְתִשְׁמְרֵנִי שְׂלֵא יַעֲלֶה עַל
לְבִי הַטָּעוֹת שֶׁל כַּמָּה בְּנֵי אָדָם, הָאוֹמְרִים שֶׁדֵּי לְפָנֵיהֶם אִם
יְהִי מִקְרָבִים אֶפְלוּ לְאִישׁ כְּשֶׁר פֶּשׁוּט הַקָּטָן בְּמַעֲלָה. כִּי
בְּאֱמֶת הַפְּחוֹתִים כְּמוֹנֵי צָרִיכִים דּוֹקָא מִנְּהִיג אֱמֶתִי הַגְּדוֹל
בְּמַעֲלָה מִפְּלֶגֶת מְאֹד מְאֹד. רַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ, וְשַׁלַּח לָנוּ
הַגּוֹאֵל צֶדֶק בְּמִהֲרָה בְּיָמֵינוּ. וַיְקַיֵּם מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "כִּי־מִי
צִאתָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת". וְזַכְּנֵי מִהֲרָה לְעֵלוֹת
וְלִרְאוֹת וְלַהֲשִׁיחַוֹת לְפָנֶיךָ בְּבֵית בְּחִירְתֶּךָ בְּשִׁלְשׁ פְּעָמֵי
רְגְלֵינוּ.

חֹם וְחַנּוּנֵי וְהַצִּילֵנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי בְּכָל מִיַּי הַצָּלוֹת וַיִּשְׁוּעוֹת.
וְהַעֲלֵנִי מִהֲרָה מֵאֶפְלָה לְאוֹרָה מִשְׁעָבוֹד לְגֵאֲלָה מִיָּגוֹן
לְשִׂמְחָה. וְתִטְהַרְנֵי מִהֲרָה מִכָּל מִיַּי טְמֵאוֹת וְתִקְדֵשׁנִי בְּכָל
מִיַּי קְדוּשׁוֹת. וְאִזְכֶּה לְעֵלוֹת וְלַהֲפִיל מִהֲרָה בְּכָל הַחֲמִשִּׁים

שְׁעָרֵי קִדְשָׁהּ בְּאַמֶּת וּבְאַמּוֹנָה שְׁלֵמָה וּבְעֲנוּה אַמְתִּיית, עַד
 שְׂאוּזָה "לְחִזּוֹת בְּנַעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ", לְהַשְׁיֵג הַשְּׂגַת
 אֱלֹהוֹתֶיךָ בְּתַכְלִית מְדֻרְגָה הָעֲלִיּוֹנָה, וּלְהַכְנִים הַשְּׂגַת
 אֱלֹהוֹתֶיךָ בְּלֵב כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָה גְדוּלָה,
 בְּאַמֶּת וּבְאַמּוֹנָה שְׁלֵמָה וּבְעֲנוּה אַמְתִּיית פְּרִצוֹנֶיךָ הַטּוֹב.
 "הָאִירָה פָּנֶיךָ עַל עַבְדְּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְּחֶסֶדְךָ. פָּנֶיךָ הָאֵר
 בְּעַבְדְּךָ וּלְמַדְנִי אֶת חֻקֶיךָ. אֲנִי בְצַדֵּק אֶחְזֶה פָּנֶיךָ אֲשַׁבְּעָה
 בְּהַקְיִין תְּמוֹנָתְךָ. וְלֹא נֶסֶוּג מִפְּנֵי תַחֲיִינוּ וּבְשִׁמְךָ נִקְרָא.
 יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת הַשִּׁיבֵנו, הָאֵר פָּנֶיךָ וְנוֹשְׁעָה". אָמֵן
 וְאָמֵן:

למקשה לילד יאמר זה בתוך התפלה כנרשם לעיל בעמוד קנ"ב.

וְתִמְלֵא רַחֲמִים עַל כָּל הַיּוֹשְׁבוֹת עַל הַמִּשְׁבֵּר, וְתִצִּילֵם מִכָּל
 צָעַר וְנָזֶק (וּבְפָרֵט לַפְּלוֹנִית בַּת פְּלוֹנִית וְכוּ). רַבּוֹנוּ שֵׁן
 עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים רַבִּים תָּמִיד, אֲתָה יַדְעֵת צְעָרָה
 וּמִכְאוּבָה, אֲתָה יַדְעֵת אֶת לְבָבָהּ וּלְבַב אָבִיהָ וְאִמָּהּ, וְכָל
 הַמְצַטְעָרִים בְּצָרְתָהּ. רֵאֵה עֲנָיִם וְעַמְלָם, וְהַבִּיטָה
 בְּמִכְאוּבָם. יַעֲזֹרְרוּ רַחֲמֶיךָ הָעֲצוּמִים רַחֲמֶיךָ הַגְּנוּזִים, עַל
 עֲנִיָּה זֹאת הַיּוֹשֶׁבֶת עַל הַמִּשְׁבֵּר בְּלֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְפָא. וּפְתַח
 לָהּ שְׁעָרֵי הַרַחֲמִים וְהַחֶסֶד וְהַחֲמִלָּה וְהַחֲנִינָה, פְּתַח לָהּ שְׁעַר
 הַהוֹלָדָה, וּבְרַחֲמֶיךָ הַרַבִּים תַּחַתֶּךָ אֶת הַמִּ"ם סְתוּמָה שֶׁהִיא
 כְּנֶגֶד מִ"ם יוֹם שֶׁל יִצְרֵת הַוָּלָד, שִׁשָּׁם מְלַבֵּשׁ הַוָּלָד.
 וּבְחֶסֶדְךָ הַגְּדוֹל תַּחַתֶּךָ אֶת הַמִּ"ם סְתוּמָה הַזֹּאת. וְתַעֲשֶׂה
 מִמֶּנָּה שְׁתֵּי דְלָתֵי"ם. וְעַל יְדֵי זֶה תִּפְתַּח בְּרַחֲמֶיךָ וְחֶסֶדֶיךָ

הַאֲמַתַּיִם דְּלִיתִי בְּטִנָּה שֶׁל הַעֲנִיָּה הַזֹּאת הַיּוֹשֶׁבֶת עַל
הַמִּשְׁבֵּר. וְתִהְיֶה בְּעֶזְרָה שְׂתִלְדַּ מִיָּד בְּנִקְל בְּלִי קִשּׁוּי הוֹלְדָה
עוֹד כְּלָל. וְתֹאמַר לַמַּלְאָךְ "הֶרֶף יְדִיד". הָאוֹמֵר לְעוֹלָמוֹ דִּי,
אֲמַר לְצָרְתָּהּ דִּי. רַב חֶסֶד וּמְרֻבָּה לְהַטִּיב, חוּם וְחֲמֹל וְרַחֵם,
בְּחֶסֶדְךָ הַגָּדוֹל עֲשֵׂה עִמָּהּ, פֶּתַח לָהּ דְּלִיתִי הַהוֹלְדָה חֵישׁ קַל
מִהָרָה בְּלִי שׁוּם אַחֲוִיר וְעֵבוֹב עוֹד כְּלָל. כִּי כָּבֵר סְבָלָה
מְרִירוֹת צֵעַר וּמְכֹאֹב הַרְבֵּה, עַד אֲשֶׁר "כָּשָׁל כַּח הַסְּבָל".
גּוֹמֵל חֶסְדִּים טוֹבִים עֲשֵׂה עִמָּנוּ חֶסֶד חֲנֻם, וְאַל תִּתְּאָחַר לְדָתְךָ
עוֹד כְּלָל. עֲזֹר וְהַצֵּל וְהוֹשִׁיעָה בְּחֶסֶדְךָ, שִׁיפְתַּח לָהּ צִירֵי
וְדִלְתֵי בְּטִנָּה בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים תִּכַּף וּמִיָּד. וְתִלְדַּ מִיָּד בְּקַל
בְּלִי שׁוּם צֵעַר וּמְכֹאֹב עוֹד כְּלָל, כִּי אִם בְּרַחֲמִים וּבְחֶמְלָה
בְּחֶסֶד גָּדוֹל. וְתוֹצִיא הַיָּלֵד לְשָׁלוֹם לְאַוִיר הָעוֹלָם לְחַיִּים
טוֹבִים וְלְשָׁלוֹם וְלְאַרְךָ יָמִים וְשָׁנִים טוֹבִים. אָמֵן:

(וירבו בצדקה מאד. כי העיקר תלוי בחסד שעל ידי זה חותכין את הד' מהמ"ם
וכו' כמבואר בתורה הנ"ל שעי"ז נפתח רחמה של המקשה לילד כמבואר בספר.

עי' בליקוטי מוהר"ן ח"א בסי' ל' ובסי' קל"ה בסופו והבן):

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות

משה בן מרים מינדל

חנה בת מרים

הקב"ה יעזור שיזכו להצלחה ברו"ג,
ויזכו לבנות בנין עדי עד, זרע של קיימא
דורות ישרים מבורכים, שלום בית אמיתי
מתוך בריאות ואושר, פרנסה בשפע ובנקל
ואריכות ימים ושנים טובות אכי"ר!

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות

ישראל אריה בן מרים

הקב"ה יעזור שיצליח ברו"ג,

ויהיה קדוש וטהור, יר"ש וירא חטא,

יעלה במעלות התורה, היראה והחסידות,

יזכה לאריכות ימים ושנים טובות בבריאות השלימה,

וירוו ממנו הוריו רוב נחת ואושר תמיד, אכי"ר!

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תִּקְוֵן הַבְּלָי

תִּקְוֵן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכָל־לִיּוֹת הַחֲטָאִים
וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן

*

וּמְסַגֵּל מְאֹד גַּם לְפִרְנֶסָה וְלַהֲצַלְחָה
בְּכָל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחֲנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכָל יוֹם

*

יְסֹדוֹ, תִּקְנֵנוּ, גְּלוֹ וְצִוְהָ לְפִרְסְמוֹ לְכָל יִשְׂרָאֵל.
רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא אֹר הַגָּנוּז וְהַצֶּפּוּן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

תקון הכללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו ורננה ליהנה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות נריע לו: כי אל גדול יהנה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז.

מכתם לדוד שמרני אל כִּי־חֲסִיתִי בך:
אמרת ליהוה אֲדָנִי אַתָּה, טוֹבָתִי בַל־עֲלִיךָ:
לְקֹדְשִׁים אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ הַמָּה, וְאֲדִירִי כָל־חַפְצֵי־
בָּם: יִרְבוּ עֲצָבוֹתָם אַחַר מַחְרוֹ, בַל־אֲסִיךָ
נִסְכֵיהֶם מַדָּם, וּבַל־אֲשָׂא אֶת־שְׁמוֹתָם עַל־
שִׁפְתַי: יְהוָה מִנַּת חֶלְקִי וְכוֹסִי, אַתָּה תוֹמִיךָ
גּוֹרְלִי: חֲבָלִים נִפְלְוֵי־לִי בַנְּעִימִים, אַף־נִחַלְתָּ
שִׁפְרָה עָלַי: אֲבָרְךָ אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצָנִי, אַף
לִילֹת יִפְרוֹנִי כְלִיֹּתַי: שְׂוִיתִי יְהוָה לְנֶגְדֵי
תְּמִיד, כִּי מִיָּמִינִי בַל־אֲמוּט: לָכֵן שָׂמַח לְבִי
וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אַף־בְּשָׂרִי יִשְׁכַּן לְבַטַּח: כִּי לֹא־
תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא־תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרֵאוֹת

שָׁחַת: תוֹדִיעַנִי אֲרַח חַיִּים שִׁבַּע שְׂמַחוֹת אֶת-
פְּנֵיךָ נְעִמּוֹת בְּיַמֵּינְךָ נִצַּח:

לב.

לְדוֹד מִשְׁכִּיל, אֲשֶׁר־י נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי
חֲטָאָה: אֲשֶׁר־י אָדָם, לֹא יִחְשַׁב יִהְיֶה לוֹ עֶזְרָה,
וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: כִּי הֶחֱרַשְׁתִּי בְּלוֹ עֲצָמַי,
בְּשִׂאֲנָתִי כָּל־הַיּוֹם: כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבֵּד עָלַי
יָדָךְ, נְהַפְּדֵ לְשִׁדֵּי בְּחֶרְבֵּי קִיץ סְלָה: חֲטָאֲתִי
אֲוִדִיעֶךָ, וְעוֹנֵי לֹא־כִסִּיתִי, אֶמְרָתִי אֲוִדָה עָלַי
כְּשֶׁעִי לַיְהוָה, וְאַתָּה נָשֵׂאת עוֹן חֲטָאֲתִי סְלָה:
עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל־חֹסֵד אֱלֹהִים לְעֵת מְצָא, רַק
לְשֹׁטֵף מַיִם רַבִּים אֱלֹהִים לֹא יִגִּיעוּ: אַתָּה סִתַּר
לִי*) מְצָר תִּצְרֵנִי רַגְלִי פִּלֵּט תִּסּוּבְּבֵנִי סְלָה:
אֲשֶׁכִּילֶךָ וְאֲוִרֶךָ בְּדֶרֶךְ זוֹ תִּלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ
עֵינַי: אֵל תִּהְיֶה כְּסוּם כְּפָרֶד אֵין הַבֵּין בְּמִתְגַּ-
וֹרֶסֶן עֲדִיו לְבָלוֹם בֶּל קָרַב אֱלֹהִים: רַבִּים
מִכְּאוֹבִים לְרָשָׁע, וְהַבּוֹטָח בַּיְהוָה חֶסֶד
יִסּוּבְּבֵנוּ: שְׂמַחוּ בַּיְהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים וְחַרְנֵינוּ
כָּל־יִשְׂרָאֵל־לֵב:

מא.

לְמַנְצֵחַ מְזֻמָּוֹר לְדָוִד׃ אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל־דָּל
בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְהוָה׃ יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ
וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ, וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אֵיבָיו׃ יְהוָה
יִסְעָדֵנוּ עַל עֶרְשׁ דָּוִי. כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכֹת
בְּחִלּוֹ׃ אֲנִי־אֶמְרָתִי יְהוָה חֲנֻנִי, רַפְּאֵה נַפְשִׁי כִּי
חָטָאתִי לָךְ׃ אֲזִיבִי יֹאמְרוּ רַע לִי מִתִּי יָמוֹת
וְאָבִד שְׁמוֹ׃ וְאִם־בָּא לְרֹאזוֹת, שׁוֹא יִדְבֵר, לְבוֹ
יִקְבֹּץ־אָוֶן לוֹ, יֵצֵא לְחוּץ יִדְבֵר׃ יַחַד עָלַי
יִתְּלַחֲשׁוּ כָּל־שֹׁנְאָי, עָלַי יַחֲשֹׁבוּ רָעָה לִּי׃ דַּבֵּר־
בְּלִיעֵל יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יִוָּסֵף לְקוֹם׃
גַּם־אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר־בָּטַחְתִּי בּוֹ, אוֹכֵל לְחֶמֶי,
הִגְדִּיל עָלַי עֶקֶב׃ וְאַתָּה יְהוָה חֲנֻנִי וְהַקִּימְנִי,
וְאַשְׁלֹמָה לָּהֶם׃ בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי־חִפְצָתְךָ בִּי, כִּי
לֹא־יִרְיֵעַ אֵיבִי עָלַי׃ וְאֲנִי, בְּתִמְי, תִּמְכֹת בִּי,
וְתִצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם׃ בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן׃

מב.

לְמַנְצַחַ מִשְׁכִּיל לְבַנֵּי קִרְחָ: כְּאִיל תִּעְרַג
עַל־אֲפִיקֵי־מַיִם, כִּן נַפְשֵׁי תִעְרַג אֱלֹהִים:
צְמָאָה נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי, מִתִּי אָבוֹא
וְאֶרְאֶה פָּנֵי אֱלֹהִים: הִיִּתָּה לִי דְמַעְתִּי לְחֵם יוֹמָם
וְלַיְלָה בְּאֹמַר אֵלַי כָּל הַיּוֹם, אֵיִה אֱלֹהֵיךָ: אֵלֶּה
אֶזְכְּרָה וְאֶשְׁפָּכָה עָלַי נַפְשֵׁי, כִּי אֶעְבֹּר בַּסֶּף,
אֶדְדֵּם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רֶנָּה וְתוֹדָה, הַמּוֹן
חוֹגֵג: מִה־תִּשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשֵׁי וְתִתְחַמֵּי עָלַי הוֹחֲלִי
לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אֲוֹדְנֹו יִשׁוּעוֹת פָּנָיו: אֱלֹהֵי, עָלַי
נַפְשֵׁי תִשְׁתַּוְּחָח עַל־כֵּן אֶזְכְּרֶךָ מֵאֶרֶץ יִרְדֵּן,
וְחַרְמוֹנִים, מִחַר מִצְעָר: תְּהוֹם־אֶל־תְּהוֹם קוֹרָא
לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלְיֶיךָ עָלַי עֲבָרוּ:
יוֹמָם יִצְוָה יְהוָה חֶסֶדֹו וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי,
תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: אֹמְרָה לְאֵל סִלְעֵי לָמָּה
שִׁכַּחְתָּנִי, לָמָּה־קִּדַּר אֱלֹהֵי, בְּלַחֵץ אוֹיֵב: בְּרַצַּח
בְּעַצְמוֹתַי חֲרַפּוּנֵי צוּרְרֵי, בְּאֹמְרָם אֵלַי כָּל הַיּוֹם
אֵיִה אֱלֹהֵיךָ: מִה־תִּשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשֵׁי וּמִה־תִּתְחַמֵּי
עָלַי הוֹחֲלִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אֲוֹדְנֹו, יִשׁוּעַת פָּנֵי
וְאֱלֹהֵי:

נט.

לְמַנְצַח אֵל תִּשְׁחַת לְדָוִד מִכַּתָּם, בְּשִׁלַּח
שָׂאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: הֲצִילֵנִי
מֵאִיבֵי אֱלֹהִי, מִמַּתְקוֹמֵמִי תִשְׁגְּבֵנִי: הֲצִילֵנִי
מִפְּעֻלֵי אָוֶן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: כִּי הִנֵּה
אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יַגְרוּ עָלַי עֲזִימ, לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־
חַטָּאתֵי יְהוָה: בְּלִי־עֶזְרִי יִרְצוֹן וַיִּכּוֹנְנוּ, עוֹרָה
לְקַרְאֹתִי וּרְאָה: וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים צְבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה לְפָקֹד כָּל־הַגּוֹיִם אֶל־תַּחַן
כָּל־בְּגָדֵי אָוֶן סָלַח: יִשׁוּבוּ לָעָרְב יִהְמוּ כַּכָּלֵב,
וַיִּסּוּבּוּ עִיר: הִנֵּה יִבְיַעוֹן בְּפִיהֶם, חֲרָבוֹת
בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי־מִי שִׁמְעֵ: וְאַתָּה יְהוָה
תִּשְׁחַק־לְמוֹ, תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: עֲזוּ, אֱלֹהֵי
אֲשֻׁמְרָה, כִּי אֱלֹהִים מִשְׁגְּבֵי: אֱלֹהֵי חֶסֶד־י
יִקְדַּמְנִי אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשׁוֹרְרֵי: אֶל־תַּחְרָגֶם פֶּן־
יִשְׁכַּחוּ עַמִּי, הִנֵּיעֵמוּ בְּחִילָךְ וְהוֹרִידֵמוּ, מִגְּבֵנִי
אֲדָנִי: חַטָּאת־פִּימוּ דְבַר־שִׁפְתֵימוּ וַיִּלְכְּדוּ
בַּגְּאוֹנָם, וּמֵאֲלֹה וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: כִּלָּה בַּחֲמָה,
כִּלָּה וַאֲיַנְמוּ וַיִּדְעוּ כִּי־אֱלֹהִים מִשְׁלַל בִּיעֲקֹב,

לְאֶפְסֵי הָאָרֶץ סָלַח: וַיֵּשְׁבוּ לְעָרֵב יַהֲמוּ כַכֶּלֶב,
 וַיִּסּוּבּוּ עִיר: הִמָּה יִנְיַעוּן לְאָכֹל, אִם-לֹא
 יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָדָה, וְאֶרְנֶן לְבַקֵּר
 חֲסֵדָה, כִּי-הָיִיתָ מְשֻׁבָּב לִי, וּמִנּוּם, בַּיּוֹם צָר-לִי:
 עֲזִי אֶלְיָךְ אֶזְכְּרָה, כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁבָּבִי אֱלֹהֵי
 חֲסֵדִי:

עז.

לְמַנְצֵחַ עַל-יְדוּתוֹן לְאֶסָף מִזְמוֹר: קוֹלִי* אֶל-
 אֱלֹהִים וְאֶצְעָקָה, קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי:
 בַּיּוֹם צָרָתִי אֲדַנֵּי דְרָשְׁתִּי, יְדֵי לִילָה נִגְרָה וְלֹא
 תָפוּג מֵאֲנָה הַנָּחַם נַפְשִׁי: אֶזְכְּרָה אֱלֹהִים
 וְאֶחְמֶיָה, אֲשִׁיחָה, וְתַתְּעִטֶנִּי רוּחִי סָלַח: אֶחֱזֹת
 שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נַפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: חֲשַׁבְתִּי
 יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי
 בַּלִּילָה, עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיַּחַפֵּשׂ רוּחִי:
 הֲלַעֲזוּלָמִים יִזְנַח אֲדַנֵּי וְלֹא-יִסֹּף לְרַצוֹת עוֹד:
 הָאֶפֶס לְנֹצַח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: חֲשַׁבְחָה
 חֲנוּת אֵל, אִם-קַפֵּץ בְּאֵף רַחֲמָיו סָלַח: וְאֲמַר

חֲלוֹתַי הִיא, שָׁנוֹת יְמִין עֲלִיּוֹן: אֲזַכּוֹר מִעֲלֵי לִי
יְהוָה, כִּי אֲזַכְּרָה מִקְדָּם פְּלֹאֵךְ: וְהִגִּיתִי בְּכָל־
פְּעֻלָּךְ וּבְעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: אֱלֹהִים בַּקֹּדֶשׁ
דִּרְכֶךָ, מִי־אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: אַתָּה הָאֵל עֹשֶׂה
פֶּלֶא הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזִיבָה: גִּאֲלַת בְּזָרוּעַ עַמֶּךָ,
בְּנֵי יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סִלָּה: רָאוּךָ מַיִם אֱלֹהִים, רָאוּךָ
מַיִם יַחִילוּ אֵף יִרְגְּזוּ תִּהְיוּמוֹת: זָרְמוּ מַיִם
עֲבוֹת קוֹל נָתַנוּ שְׁחָקִים, אֵף־חֲצִצִּיף יִתְחַלְכוּ:
קוֹל רַעֲמֶךָ בַּגִּלְגָּל, הֵאִירוּ בְּרָקִים תִּבְלִי, רָגְזָה
וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: בַּיּוֹם דִּרְכֶךָ וּשְׁבִילֶךָ בַּמַּיִם
רַבִּים, וַעֲקֹבוֹתֶיךָ לֹא נוֹדְעוּ: נְחִית כִּצְאוֹן
עַמֶּךָ, בְּיַד מִשָּׁה וְאַחֲרָיִךְ:

צ.

תִּפְלָה לְמִשָּׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדָנִי מִעוֹן אַתָּה
הָיִיתָ לָנוּ בְּדָר וָדָר: בְּטָרֶם הָרִים יִלְדוּ וַתַּחֲזִלְלִי
אָרֶץ וַתִּבְלִי, וּמִעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל: תָּשׁוּב
אֲנוֹשׁ עַד־דָּפְא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם: כִּי
אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינַיִךָ כְּיוֹם אֶתְמוּל כִּי יַעֲבֹר,
וְאַשְׁמוּרָה בְּלִילָה: זָרְמַתֶּם, שָׁנָה יְהִיוּ, בַּבֶּקֶר
כְּחֲצִיר יַחֲלֶף: בַּבֶּקֶר יִצְיֵן וְחֲלָף, לְעָרֵב יִמּוּלֵל

וַיִּבְשׁ׃ כִּי כָלִינוּ בְּאַפָּהּ, וּבַחֲמַתְךָ נִבְחַלְנוּ׃
שִׁתָּה עֲזַנְתִּינוּ לְנִגְדֶךָ עֲלַמְנוּ לְמֵאֹר פְּנִיֶךָ׃ כִּי
כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ כָּלִינוּ שְׁנֵינוּ כְּמוֹ-הֶגְהָה׃
יָמֵי שָׁנוֹתֵנוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרוֹת
שְׁמוֹנִים שָׁנָה, וְרַחֲבָם עָמַל וְאָוֶן, כִּי גַז חֵישׁ
וְנִעְפָּה׃ מִי יוֹדֵעַ עִז אַפָּהּ, וּכְיִרְאֶתְךָ עִבְרַתְךָ׃
לְמִנּוֹת יָמֵינוּ כִּן הוֹדַעַ, וְנָבִיא לִבֵּב חֲכָמָה׃
שׁוֹבָה יְהוָה עַד־מָתִי וְהִנָּחֵם עַל עִבְדֶיךָ׃ שִׁבְעֵנוּ
בַּבֶּקֶר חֲסִדֶךָ, וְנִרְנָנָה וְנִשְׂמַחָה בְּכָל־יָמֵינוּ,
שִׂמְחָנוּ כִּימֹת עֲנִיתָנוּ, שָׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה׃
יִרְאֶה אֶל־עִבְדֶיךָ כַּעֲלֶךָ וְהִדְרֶךָ עַל בְּנֵיהֶם׃ וַיְהִי
נָעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנֵנָה
עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנֵנָה׃

קה.

הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים
עֲלִילוֹתָיו׃ שִׁירוּ לוֹ זִמְרוּ-לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל
נִפְלְאוֹתָיו׃ הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קֹדֶשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב
מִבְּקִשֵׁי יְהוָה׃ דַּרְשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בַּקִּשׁוֹ כָּנִיו
תִּמְיֹד׃ זְכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה, מִכְּתִיו
וּמִשְׁפִּטֵי־פִיו׃ זָרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב

בְּחִירָיו: הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכַל־הָאָרֶץ
מִשְׁפָּטָיו: זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבַר צְוִה לְאֶלֶף
דּוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק:
וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחַק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
לְאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבְלֵנִי נַחֲלָתְכֶם:
בְּהֵיזְתֶם מִתִּי מִסְפָּר כַּמַּעֲט וְהָרִים בָּהֶ:
וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אַחֵר:
לֹא הִנִּיחַ אָדָם לַעֲשׂוֹתָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
אֶל תִּגְעוּ בַּמְּשִׁיחִי וּלְנָבִיאִי אֶל תִּרְעוּ: וַיִּקְרָא
רָעַב עַל־הָאָרֶץ כָּל מַטְהֵ־לָחֶם שָׁבַר: שָׁלַח
לְפָנֵיהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נְמוֹכַר יוֹסֵף: עָנּוּ בַּכֶּבֶל
רָגְלוֹ בְּרֹזֶל בָּאָה נִפְשׁוֹ: עַד יַעַת בֹּא דְבָרוֹ
אֲמַרְתָּ יְהוָה צָרַפְתָּהוּ: שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהוּ
מִשָּׁל עַמִּים וַיַּפְתָּחֵהוּ: שָׁמוּ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ
וּמֹשֶׁל בְּכָל־קְנִיָנוּ: לָאָסַר שָׂרְיֹו בְּנִפְשׁוֹ וַזְקַנְיֹו
יַחֲכֶם: וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גֵּר בְּאֶרֶץ־
חָם: וַיִּפֹּר אֶת־עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרַיִם: הִפְךָ
לָבָם לְשֵׁנָא עַמּוֹ לְהַתְנַבֵּל בְּעַבְדֵי־יָו: שָׁלַח מִנְשָׁה
עַבְדוֹ אַחֲרָן אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ: שָׁמוּ־בָם דְּבָרֵי
אֲתוֹתָיו, וּמֹזְפֵתִים בְּאֶרֶץ חָם: שָׁלַח חֲשֵׁךְ
וַיַּחֲשִׁיךְ וְלֹא מָרוּ אֶת דְּבָרוֹ: הִפְךָ אֶת מִימֵיהֶם

לָדָם וַיָּמָת אֶת הַגָּתָם: שָׂרִץ אֶרֶצָם צַפְרָדַעִים
 בַּחֲדָרֵי מַלְכֵיהֶם: אָמַר וַיָּבֵא עָרֹב כְּנִים בְּכָל
 גְּבוּלָם: נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם בָּרֶד, אֵשׁ לְהַבּוֹת
 בְּאֶרֶצָם: וַיָּד גַּבְנָם וְתֵאֵנָתָם, וַיִּשְׁבֵּר עֵץ
 גְּבוּלָם: אָמַר וַיָּבֵא אֲרֶבֶה, וַיִּלַּק וַאִין מִסֹּפֶר:
 וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֶרֶצָם, וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
 וַיָּד כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶצָם, רֵאשִׁית לְכָל-אוֹנָם:
 וַיּוֹצִיָאם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאִין בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
 שָׁמַח מִצְרַיִם בְּצֵאתָם, כִּי-נָפַל פַּחַדָם עֲלֵיהֶם:
 פָּרַשׁ עֲנַן לְמַסָּה, וְאֵשׁ לְהָאִיר לַיְלָה: שָׁאֵל וַיָּבֵא
 שְׁלִיחַ וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁפִיעֵם: פָּתַח צוּר וַיִּזְוֹבוּ
 מַיִם, הִלְכוּ בַצִּיּוֹת נָהָר: כִּי זָכַר אֶת-דְּבַר
 קִדְשׁוֹ, אֶת-אַבְרָהָם עֶבְדּוֹ: וַיּוֹצִיא עַמּוֹ
 בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרָנָה אֶת בְּחִירָיו: וַיִּתֵּן לָהֶם אֶרְצוֹת
 גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ
 חֻקָּיו וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הִלְלוּיָהּ:

קלוז.

עַל נִהְרֹת בְּכָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם-בְּכִינוּ
 בְּזָכְרָנוּ אֶת-צִיּוֹן, עַל עָרְבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיָנוּ
 בְּנִרְוֹתֵינוּ: כִּי שָׁם שְׁאֵלוֹנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבַר-יִשְׁרָאֵל,

וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמַחָה, שִׁירוֹ לָנוּ מִנְשִׁיר צִיּוֹן: אֵיךְ
 נָשִׁיר אֶת-שִׁיר יְהוָה, עַל אֲדַמַּת נֶכֶר: אִם-
 אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי
 לְחִבִּי, אִם לֹא אֲזַכְּרֶנּוּ, אִם-לֹא אֲעֵלֶה אֶת
 יְרוּשָׁלַיִם עַל רֹאשׁ שְׂמַחָתִי: זָכֹר יְהוָה לְבָנֵי
 אֲדוּם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַיִם, הָאֹמְרִים עָרוֹ עָרוֹ עַד
 הַיּוֹם: בְּהֵ: בַת-בָּבֶל הִשְׁדוּדָהּ, אֲשֶׁרִי שִׁישְׁלָם-
 לָךְ אֶת-גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלַת לָנוּ: אֲשֶׁרִי, שִׁיאֲחִז
 וְנַפִּיךְ אֶת-עַלְלֵיךְ אֶל הַסַּלַּע:

קנ.

הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּ-אֵל בְּקֹדֶשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקְיַע
 עִזּוֹ: הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרֹתָיו, הַלְלוּהוּ בְּרַב גְּדֻלוֹ:
 הַלְלוּהוּ בְּתִקְוֵ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֶבֶל וּבְנֹר:
 הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּבְמַחֹל, הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֹנָב:
 הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי-שָׁמַע, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
 תְּרוּעָה: כֹּל הַנְּשַׁמָּה תִּהְיֶה יָהּ, הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים, יאמר שלשה פסוקים אלו:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו יגל יעקב ישמח
 ישראל: ותשועת צדיקים מיהוה מעזם בעת צרה: ויעזרם יהוה
 ויפלטם, ויפלטם מרשעים ויושיעם כי חסו בו:

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הרב אלהנן בן צבי דב ז"ל
נלב"ע ערב שבועות תשס"א
ת.נ.צ.ב.ה.

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הרה"צ ר'
ישראל אריה זצ"ל
בן אפרים זלמן זצ"ל
נלב"ע י"ד בטבת תשט"ו
ת.נ.צ.ב.ה.

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
מרת שלומצ'ה ע"ה
בת הרה"צ ר' ישראל אריה זצ"ל
נפטרה ח' באייר תשנ"ט
ת.נ.צ.ב.ה.

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות

שרון בן נינת

הקב"ה יעזור שיזכה לפרנסה בשפע ובנקל
ותהיה לו הצלחה ברו"ג, וימצא את זוגו
משורש נשמתו במהרה, ויקים בית יהודי אמיתי
שהשכינה תשרה בו והשלוש
והשלזה לא ימושו מביתו,
ויזכה לבריאות איתנה ברמ"ח איבריו
ובשס"ה גידיו ולתשובה שלימה,
ויעבוד את ה' יתברך מתוך שמחה
וחדוה לאורך ימים ושנות חיים סלה.
אמן כן יהי רצון!